

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

DİVAN-I SÜKUTİ(METİN-İNCELEME-DİZİN)

ATİYE BUKET KARAYİĞİT

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

EKİM 2019

DİVAN-I SÜKUTİ(METİN-İNCELEME-DİZİN)

Atiye Buket KARAYİĞİT

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM
DALI TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

EKİM 2019

Atiye Buket Karayığit tarafından hazırlanan “ Divan-ı Sükuti(Metin-İnceleme-Dizin) ” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Türk Dili Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Unvanı Adı SOYADI Prof. Dr. Yakup KARASOY

Anabilim Dalı, Üniversite Adı Türk Dili ve Edebiyatı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Başkan : Unvanı Adı SOYADI Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

Anabilim Dalı, Üniversite Adı Türk Dili ve Edebiyatı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Unvanı Adı SOYADI Prof. Dr. Nurettin DEMİR

Anabilim Dalı, Üniversite Adı Türk Dili ve Edebiyatı, Hacettepe Üniversitesi

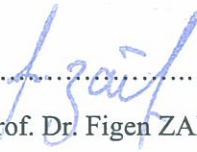
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 01/10/2019

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Prof. Dr. Figen ZAFİF
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

(Atiye Buket Karayığit)

15.10.2019

DİVAN-I SÜKUTİ(METİN-İNCELEME-DİZİN
(Yüksek Lisans Tezi)

Atiye Buket KARAYİĞİT

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ekim 2019

ÖZET

Murtaza Sükutî, Köprülü(Veles) şehrinde m. 1825'te doğmuş ve m.1894'te yine burada vefat etmiştir. Ömrünün büyük bir kısmını burada geçirmiş olan şair, hayatını Sa'diyye Tarikatına adanmış, bu yolda yürümüştür. Şairin bilinen tek eseri divanıdır. Aslının Almanya'da olduğu söylene de henüz eseri gören bir ilim adamı olduğu konusunda bir bilgiye rastlanmamıştır. Bu çalışma Suat Yaman nüshasının bir faksimillesi üzerinden gerçekleştirilmiştir. Mutasavvıf şairlerin birçoğunda olduğu gibi Sükutî de şiirlerinde ahenkten ziyade anlama önem vermiş, anlamla öne çıkmak istemiştir. Bu sebeple şiirlerini tekke edebiyatı şiir anlayışına uygun bir şekilde oluşturmuştur. Yeri geldiğinde ayet, hadis yeri geldiğinde de atasözü ve deyimler kullanmıştır. Yapılan çalışma bir giriş, divanın metni, metnin bazı dil özellikleri, nüsha karşılaştırması, dizin ve sonuç bölümlerinden meydana gelmektedir. Giriş bölümünde şairin hayatı, edebi kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. Hem fazla bilgi elde edilemediği için hem de daha önce böyle bir çalışma yapıldığı için bu bilgileri tekrar etme gereği görülmemiştir. Metnin bazı dil özellikleri metin içerisinde örnekler gösterilerek verilmiştir. Daha sonra 2011'de yayımlanan nüsha ile S.Y. nüshasının bir karşılaştırmasının yapılmasına gayret gösterilmiştir. Metin bölümünde ise eserin transkripsiyonu verilmiştir. Bunu yaparken uygun transkripsiyon harfleri kullanılmıştır. Ancak metindeki bozukluktan ötürü transkripsiyonu yapılamayan kelimeler bulunmaktadır, bu kelimeler dipnotlarda verilmiştir. Yine şiirlerde geçen ayet ve hadislerin ne anlama geldiği de dipnotlarda gösterilmiştir. Divan, toplamda 120 varaktan oluşmaktadır. Her sayfada yer alan şiir sayısı eşit değildir. Verilen şiirler divan müretteb olmadığı için belirli bir düzene göre sıralanmamıştır. Dizin bölümü ise çalışmanın en hacimli kısmıdır. Bu bölümde divanın dizini yapılmıştır. Dizin yapılırken pek çok kaynaktan özellikle sözlükten yararlanılmıştır. Dizinde divanda geçen her kelime alfabetik olarak sıralanmış ve kelimenin Türkçe manası karşına yazılmıştır. Daha sonra köşeli parantez içerisinde kelimenin ait olduğu dil verilmiştir. Böylelikle S.Y. nüshasının metni gün yüzüne çıkarılmıştır.

Bilim Kodu : 30103

Anahtar Kelimeler : Sükutî, Sükutî Divanı, Sadî Tarikatı, Dini-tasavvufî şiir

Sayfa Adedi : 729

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Yakup KARASOY

DİVAN-I SÜKUTİ(TEXT-ANALYSIS-INDEX)
(M.Sc. Thesis)

Atiye Buket KARAYİĞİT

GAZİ VELİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES

October 2019

ABSTRACT

Murtaza Sükuti was born in city of Köprülü(Veles) in 1825 A.D. and died here in 1894 A.D. Poet who spent a large amount of his life here, sacrificed his life for Sa'di Sect and walked through this way. Poet's only known work is his divan. Even though it is said that original copy of divan is in Germany, there is no knowledge about a scientist who saw the work. This study was carried out through a facsimile of the Suat Yaman's copy. As most of the mystic poets Sükuti also put emphasis on the meaning rather than the harmony and wanted to come to the fore by meaning. For this reason, he created his poems suitably poetry understanding of dervish lodge's literature. When appropriate, he used both verse of Koran, the prophet Muhammad's sayings and proverbs, idioms. This study is formed sections of an entry, text of divan, some linguistic features of the text, comparison of copies, index and a conclusion. In entry section, information about poet's life and his literary identity was given. It was not seen necessary to repeat this information because of both there is no further knowledge and a study about this has been done before. Some linguistic features of the text was given with the examples from the text. After that, it was made an effort to make a comparison between copy of S.Y and the copy published in 2011. In text section, transcription of the work was given. While doing this, suitable transcription letters was used. However because of the defects in the text there is some words which was-not transcribed, these words was given in postscripts. Also, the meanings of verses of Koran and the prophet Muhammed's sayings in the poem was given in postscripts. In total, divan consists of 120 leaves. Number of poems for each page is not equal. Since poems which was given is not reorganized, they were not enumerated in a certain layout. The index section is the most voluminous part of the study. In this section, index of divan was made. While this was being done, a lot of sources was used, especially dictionary. In index, each word which was used in divan, was enumerated alphabetically and the meaning of the word in Turkish was written next to it. After that in square brackets the language which the word belongs to was given. In this way, the text of S.Y's copy was brought to light.

Science Code : 30103

Key Words : Sukuti, Sukuti's Divan, Sect of Sadi, Religious-Sufi Poetry.

Page Number : 729

Supervisor : Prof. Dr. Yakup Karasoy

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR.....	vii
1. GİRİŞ	1
2.METİN.....	9
2.1. Transkripsiyon İşaretleri	9
3. İNCELEME	293
3.1.Hayatı	293
3.2. Şairliği	294
3.3. Metnin Bazı Dil Özellikleri.....	299
3.4. Nüsha Karşılaştırması	304
4. DİZİN	335
4.1. Dizin Sırası.....	337
5. SONUÇ	727
KAYNAKLAR.....	729
ÖZGEÇMİŞ	731

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

A.	:Almanya nüshası
a.	:Arapça
bk.	:Bakınız
c.	:Cilt
Çev.	:Çeviren
f.	:Farsça
G.	:Gazel
H.	:Hicri
Haz.	:Hazırlayan
Hız.	:Hazreti
M.	:Miladi
Mcz.	:Mecazen
Mad.	:Maddesi
Met.	:Metnin orijinali
Nu.	:Numara
S.	:Sayı
s.	:Sayfa
S.Y.	:Suat Yaman nüshası
Tr.	:Türkçe
vb.	:Ve benzeri
V.b.	:Vezin bozuk

1. GİRİŞ

Bu çalışmada Şeyh Murtaza Sükuti Baba ismiyle tanınan bir tekke şairinin daha önce yayımlanmış olan divanının bir başka nüshası ele alınacaktır. Sükutî, 19.yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Bilinen tek eseri olan divanının bir nüshası daha önce yayımlanmıştır. Biz bu çalışmada eserin bir başka nüshasını inceleme gayreti içinde olduk. Divanın sahibi olan Sükutî, diğer Balkan şairlerinde olduğu gibi açık, sade ve samimi bir dil ve üsluba sahip bir şairdir. Mutasavvıf bir kişilik olmasına binaen eserini görüşlerini ifade etmede bir araç olarak kullanmıştır. Ancak bu Sükuti'nin sanatının zayıf olduğu anlamına gelmemektedir. Şiirlerinde genel bir üslup kaygısı bulunmamakla beraber kendi mahlasını redif olarak kullanacak kadar da şiir sanatına hâkimdir.

Nazmıyla beyân ahvâl-i Sükutî

1. Tıttu şöhet bu cihānı her nev'îyle a'yān Sükutî
Nazmıyla şāyeste ancak bir nice meydān Sükutî
2. Meşreb-i pāk şafî itmiş kalbini zıkr-i Hudā
Tab'-ı ahlāk hamīde hāk ile yeksān Sükutî
3. Dergāh-ı bezm-i elestden bir kadeh la'l-i şarāb
Nüş idip geldin cihāna olmuşun mestān Sükutî
4. 'İllet-i 'aşka düş olmuş zār ider rüz u leyāl
Himmet ister her tabibden derdine dermān Sükutî
5. 'Andelīb āsā hezārān nev-bahār feryād ider
Büy-ı gülden bî-hoş olmuş 'aşk ile nālān Sükutî
6. Leşker-i ğām-çār eṭrāfıñ kuşatmış her demi
Şād-ı hürrem olmaz aşlā derd ile ğiryān Sükutî
7. Şaç şakal penbe mişālî nā-tüvān olmuş yeter şanmañız civān
Yaşı altmışdan tecāvüz şaňmanız civān Sükutî
8. Hāne-i mihmāna konmuş gitmege ruḥşat diler
Hāşılı durmaz konanlar ol demi kervān Sükutî
9. Sermāyen var mı Sükutî āḫir 'ömründür bugün
Şoň nefes senden ararlar böyle bil ĩmān Sükutî

Üzerinde çalıştığımız Suat Yaman (S.Y.) nüshası toplam 120 varaktan oluşmaktadır. Bu nüshadaki şiirlerin belirli bir düzen içinde olduğunu söylemek mümkün değildir. Neredeyse her sayfadaki şiir veya mısra sayısı farklıdır. Keza şiirlerinin verilişi bakımından

da bir düzenden bahsedilemez. Buna karşın birkaç kısım hariç şiirlerin büyük bir bölümü gayet rahat okunabilmektedir.

Yaptığımız çalışma metin, inceleme ve dizin bölümlerinden oluşmaktadır. Metin bölümünde Arap harfli S.Y. nüshasını transkripsiyon harflerini kullanılarak transkript ettik. Daha sonra metnin bazı dil özelliklerini vererek metni, hâlihazırda yayımlanmış olan diğer nüsha ile karşılaştırdık. Bu bölümde nüshaları, düzenleme tarzı, şiir sayıları, şiirlerin içerikleri, okunma problemi gibi yönlerden inceleyerek, farklı olan şiirleri ve kelimeleri belirttik.

Son bölümde divanın dizinini hazırladık. Çalışmada bizi en fazla zorlayan yer dizin kısmı oldu. Burada alfabetik olarak metinde geçen bütün kelimelerin, metin içerisindeki anlamlarını verdik. Daha sonra kelimelerin hangi dile ait olduğunu parantez içinde yanına ekledik. Son olarak ilgili kelimenin kaç numaralı şiirde kaçınıcı satırda geçtiğini yazdık.

Divanın S.Y nüshasını bizlere ulaştırma nezaketini göstererek ilim âlemine yapmış olduğu katkılarından ötürü Meral Hacıeminoğlu'na saygılarımızı sunar, en içten dileklerimizle teşekkür ederiz. Ayrıca bu çalışmaya başlamamda ve bitirmemde katkıları olan tez hocam Prof. Dr. Yakup Karasoy'a ve değerli aileme teşekkürü bir borç bilir, saygılarımı sunarım.

3. SÜKUTİ DİVANI (TRANSKRİPSİYONLU METİN)

3.1. Transkripsiyon İşaretleri

Metinde kullanılan transkripsiyon harfleri şunlardır;

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, đ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ	غ	ġ
ج	c, ċ	ف	f
چ	ç	ق	q
ح	ḥ	ك	k, g, (ŋ)
خ	ḫ	ل	l
د	d	م	m
ذ	ẓ	ن	n
ر	r	و	v, u, ū, o
ز	z	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā

4 ش	Ş	ى	y, ı, i, ĩ
		ء	و

1. Metinde imla hatası olan kelimeler metindeki yazıma uygun olarak yazılmış, doğrusu dipnotlarda verilmiştir.
2. “Etdi, verdi, dedi vb.” kelimelerde metindeki yazılışı esas alınarak “İtdi, virdi, didi” şeklinde yazılmıştır.
3. Metindeki bozukluktan dolayı okunamayan yerlere “.....” şeklinde ibare konularak okunamadığı dipnotlarda belirtilmiştir.
4. Vezinler her şiirin sağ üst kısmında verilmiştir. Bozuk olan vezin dipnotta belirtilmiştir.

1A

DİVAN-I SÜKŪTÎ

“Kendi haṭṭımızla¹ taḥayyur olunan dīvān bir nüshası Kumanovada merşūm şeyḥ Şerīf Begin tekyesinde ve bir nüshası Üsküpde merşūm bizim Ḥāfız Ḥüseyn Efendide ve bir nüshası da² Baba Ğanīniñ oğlu şeyḥ Süleymān Efendide ve bir nüshası dersa’adetde ‘Abdü’s-selām tekyesinde ve anlardan daḥi bir nüshasını Edirne’de bir şeyḥ taḥayyür eylemiş ve bir nüshası şeyḥ Murtaza Sükŭtî Efendiniñ zaviyesinde³.”

1B

1⁴

1. Sırr-ı Ḥaḳḳı ṭālibe gül Ahmed muḥtāra⁵ şor şorma baṇa
Nokṭa-ı bâde rumūzun Ḥaydar-ı kerrāra şor şorma baṇa
2. Her kuluñ ef’āl-i ma’lŭm Ḥaḳdan olmaz ihtifā
Setr ideler mahfî uyŭbiñ settāre şor şorma baṇa
3. Keşret ‘işyānına ikrār eyleyen āşıkların
‘Afv ider mi cŭrmni ğaffara şor şorma baṇa
4. Herkezin yerlŭ yerinde ḥŭkmŭnŭ icrā kılan
Pādişāhlar ḥizmetinde ḥŭnkāra şor şorma baṇa
5. Cismini āh pāre pāre nice kıldı zalīmān
Nesl-i hāşim Ca’fer ṭayyāre şor şorma baṇa
6. Kerbelāda şehr-i mel’ŭn şāh Ḥüseyni katl idip
Müsteḥaḳ olmaz mı nāre ḳahhāre şor şorma baṇa
7. Yevm-i ḥışr içre Sükŭtî Ḥaḳḳını herkez diler

¹ Met. “ha” harfi ile yazılmış.

² Metindeki bozukluktan dolayı okunamamıştır.

³ Met. “zel” harfi ile yazılmış.

⁴ V.b.

⁵Met. “ha” harfi ile yazılmış

Kimsenin Hakkını kırmaz ol Cabbäre şor şorma baña

Der-medh-i nevrüz sulṭān

1. İlk bahār eyyāmı ötüşür kuşlar
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
Zevk ider o günde cümle kardaşlar
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
2. Mār-ı mūra o günde virülür ruḥşād
Her biri maḥbesden olurlar āzad
Dīvāne bülbulde ‘aşkile feryād
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
3. Ol günde şāh-ı ‘ālā ṭaḥta geçdi
Mü’mīn münāfıķı bir demde seçdi
Gerde dervişāne bir dolu içdi
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
4. Ḥasanu’l-müctebā Ḥüseyniñ ‘aşkı
Kalbimizde yanar anlarıñ şevķi
İderiz bugünde envā’i zevķi
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
5. Zeyne’l- ‘Abā Bākır ol şāh-ı ebrār
Ca’fer imām Kāzım kırıklara serdār
Ceddi imām Rızā Ahmed muḥtāra⁶
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
6. Taķī imām Taķī sulṭān ‘aşķına
‘Askeri ser-ṭabīb Lokmān ‘aşķına
Üçler yediler kuṭbān ‘aşķına
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
7. Mürşid-i şāḥib-zamān gelmesi yakın

⁶ Met. “ha”

Ĥor bakma ‘āleme Sūkūtī şaķın
 Derviş-i muĥibbāna ol virir Ĥaķķın
 Şād ider ‘ālemi nevrūz sulţān

2A

2

Der-medĥ-i nevrūz sulţān

5+5

1. Mevsim bahārdır güller açılır
 Nevrūz sulţānıĥ günleri geldi
 ‘Āleminĥ üstüne rahmet şaçılır
 Nevrūz sulţānıĥ günleri geldi
2. Nevrūz sulţānda cümle muĥibbān
 Cem’ olup bir yere aĥbāb-ı yārān
 Muĥabbet zevķini iderler ol ān
 Nevrūz sulţānıĥ günleri geldi
3. Bulmakda nebātāt yerinde karar
 Renk-i yeşili giymiş envā’i eşcār
 Bülbüller de öter her seĥer
 Nevrūz sulţānıĥ günleri geldi
4. Mār-ı mūra izin verilür o demde
 Bülbül şedāsından bāĥrım sızılır
 Her çiçek keşīde-i zīnnet virilür
 Nevrūz sulţānıĥ günleri geldi
5. ‘Ālemde bir feraĥ neşāt geleyor
 Ĥalb-i maĥzūnlara bir şād geleyor
 Her meclisde ķadeĥ durmaz sürülür
 Nevrūz sulţānıĥ günleri geldi

6. Vaşf ider nevrūzu Sükūtī kemter
 ‘Āşık olan cānlar zevk ider ekşer
 Tahtına o günde oturmuş Haydar
 Nevruz sulṭānıñ günleri geldi

3

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Bilürken bu fenā mülkin beḳāsı yok imiş aşlı
 Niçün böyle görjül virdin behey tālib yalan dünyā
2. Buna her kim ki aldandı belā baḥrına ğarḳ oldu
 Halāş olmaz katı düşvār dün ü gün olmada ifnā
3. Nā-lāyık nāzenīn ‘ömrün geçirdin hep hevālarla
 Şataşdın bī-devā derde bolmaz ser-ṭabīb devā
4. Qanı qahramān eyler sitem feridün şāh ile darā
 Qamusu oldular fānī yer altında yatur halā
5. Muḥabbet kıl rāh-ı Hāḳḳa iresin maḳşūdda bī-şek
 Beḳā-ı cāvidān içre bulursun cennetü’l-mevā
6. Fenāfillahda maḥv ol kim ki senden Hāḳ zuhūr ider
 Tecelli eyleye ol dem olanlar ‘aşık-ı Mevlā
7. Bu pendin kulāk tut sen Sükūtī kem-terin her dem
 Muḥaḳḳaḳ böyledir dünyā gelen gider degil ebḳā

2B

4

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. İltifāt itmez bu keşret ‘ālemine zerre hiç
 Vaḥdet ilinde beḳādır ḥazret-i Zeyne’l-‘Abā
2. Ol Muḥammed Bāḳır oldu pişvā-yı rāh-ı dīn
 Muḥabbet-i zāhir elinde cümle ḥalka rehnümā

3. Ca'fer ibn-i Bâkır oldu cümleñiñ sultânı hem
Bâb-ı luṭfuñ umarız derdlere dâ'im şifâ
4. Kaşd kıldı Harûn ancak ol imâm Kâzıma
İtdi zulm ile şehâdet ol münâfık bî-ḥayâ
5. Oḡlu me'mûn şundu zehr-i dâne engür ile
Nûr-ı pāk Muṣṭafânıñ ḥazret-i Mûsâ Rızâ
6. Şâh Taķī vü bā Naķī kıluyuz kurbânıyuz
Nesl-i Aḥmedden cihâna geldi bunlar bî-riyâ
7. 'Askeri ibn-i 'Alîdir hem şehinşâh-ı 'Arab
Hüccet-i Kaşım Muḥammed şâhib-livâ
8. Vaşfını itsem sezâdır on iki şehzâdeniñ
Derd-mend Derviş Sükûtî mücrim kem-ter gedâ

5

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Kıblegâhımız Muḥammed Muṣṭafâdır zâhidâ
Secdegâh-ı evliyâdır bil 'âlâ el-Murtaẓa
2. Kurretü'l 'ayn Ḥasandır pâdişâh lâ-yezel
Hem Hüseyin şâh şehîd-i Kerbelâdır bî-riyâ
3. Cism-i nûr enbiyâdır dide-i ma'sûm pāk
Ceddi Ḥaydar ol imâmıñ ḥazret-i Zeyne'l 'Abâ
4. Rehber ehl-i ḥaķâyık Bâkır Muḥammed ḥazreti
Ca'fer oldu râh-ı dîne tâ ezelden pişvâ
5. Kâzım oldu küntü kenziñ maḥzeniñ maḥremi
Men 'aref⁷ sırrına âgâh maẓhar 'ilm-i Hudâ
6. Kişver şâh-ı cihândır ol 'Alî Mûsâ Rızâ
Zât-ı pāk feyz-i Ḥaķķın 'adliyle ehl-i vefâ

⁷ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

3A

7. Hem yediler kırkların serdār olmuş şāh Taqī
Zümre-i uçler re'îsi bil Naķīdir t̄ālībā
8. 'Askeri-kuṭb bu 'ālem ḥükm ider kâfdan kâfa
Vāriş āl-i Resûldür mehdî-i şāhib-livā
9. Hānķāh-ı Muşafāda Derviş Sükûtî bir gulām
Nesl-i evlād 'Alîye cān baş kıldı fedā

6

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şüphemiz yok şefkat ider ol Resûl-i kibriyā
Āl-i Aḥmed bendesine hem 'Alî Murtaza
2. Zehr-i 'aşkı nûş idelden kalbi kıldı ḥarāb
Ol Ḥasan ibn-i 'Alî ir nūr-ı cism-i enbiyā
3. Hem Ḥüseyn-i Kerbelāda kıldılar ol dem şehīd
Yedi eflāk dökdü kan ağladı arz-ı semā
4. 'Ābidīnem Bāķır oldu mürşid ehl-i Tārīķ
Ca'fer-i şādık ḥaķīkat dīn yolunda rehnümā
5. Mūsā Kāzım imāma cān nişār itdik bugün
Ol imām her dü 'ālem hem 'Alî Mūsā Rızā
6. Şāh Taqī vü bā Naķī kullarıyuz her zāmān
'Asker mehdî yolunda cānımız her dem fedā
7. Āl-i Aḥmed bendesiyiz Derviş Sükûtî tā ezel
Dürr-i luṭfu bekler ancak nice yüz biñ bay gedā

7

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Nîş muhācir erlerinden ḥazret-i Aḥmed babanın
Köprülüye teşrifiyyetiniñ tarihleridir
2. Nîş muhācir erlerinden ḥazret-i Aḥmed baba

Teşrîfinde cümle ‘âlem şâd olup buldu şafâ

3. Saňa ne itdi bu Köprülü şehrini ol zât-ı pāk
Nūr-ı aķdesle bu ‘âlem vechine virdi žiyā

3B

4. Halkı da’vetde sezādır mürşid-i kāmillere
Kurb-ı Hākka vāşıl eyle sālīkân dā’imā
5. Meslek-i Hāk kadri idi şāh Geylān bendesi
Zīkr-i cehri iştiğālī rūz u şeb eyler edā
6. Bizim ervāhı ezelden zen gibi hāmīl olup
Çok tevellūd itdi evlād mişl-i encüm fi’s-semā
7. Himmetiyle vāķıf oldu her biri esrārına
Elveled⁸ sırr-ı ebīye⁹ irdiler çün bī-riyā
8. Men ‘arefile¹⁰ mā rameyte¹¹ ‘ilmine āgāh olup
Līma’allah¹² mektebinde ders okutdu tālībā
9. Nūr-ı Aķmedle sırrı vaķdet yol buldular
Küntü kenziñ¹³ maķzenine oldular hep āşinā
10. Gerçe şeyhiñ didesi çün zahirān ‘āmā olup
Lik bāñın gözü meftūh yok hāfī bir şey anā
11. Rūmī tarihinde üç yüz zam idip hem de hezār
‘Avn-ı Hākla itdi teşrīf ol keremkānı vefā

⁸ “Elveled-i sırr-ı ebihj” Çocuk babasının sırrıdır. *Hadis “Şa’rânî, et-Tabakâtü’l-Kübrâ, 1/397; Ukberî, Divânü’l-Mütenebbî, 1/156; Suyûtî, ed-Dürerü’l-Müntesira, 1/20; Sehâvî, el-Mekâsıdü’l-Hasene, 1/706, 723 (1268, 1300); Aclûnî, Keşfü’l-Hafa, 2/452 (2911)”*

⁹ “Elveled-i sırr-ı ebihj” Çocuk babasının sırrıdır. *Hadis “Şa’rânî, et-Tabakâtü’l-Kübrâ, 1/397; Ukberî, Divânü’l-Mütenebbî, 1/156; Suyûtî, ed-Dürerü’l-Müntesira, 1/20; Sehâvî, el-Mekâsıdü’l-Hasene, 1/706, 723 (1268, 1300); Aclûnî, Keşfü’l-Hafa, 2/452 (2911)”*

¹⁰ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabî, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

¹¹ “ve mā rameyte” sen atmadın. *Enfal suresi 8/17*

¹² “Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz.” *Hadis “bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivî, Keşfu’l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174”*

¹³ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” *Hadis “Aclunî, Keşfü’l-Hafa, II/132” “Aclunî, Keşfü’l-Hafa, II/132”*

12. Vaşfını itmekde şāhın ıktidāre yok mecāl

Neyleyim Derviş Sükūtī virdi Hāk ruhşat baṇa

8

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

İvraniye muhācirlerinden tarīkat-i 'aliyye-i Kādriyyeden eş-şeyh 'Ārif Begin vefāt
tarihī

1. Ol tarīkāt erlerinden ḥazret-i şeyh 'Ārifā

'Āşık-ı şıdk-ı vefādır menba'-ı cūd-ı seḥā

2. Mīr iken işbu fenāyı terk idip bi'lcümleten

Salīk-i Hāk bākī oldu küllīsin virdi fenā

3. Postnişīn olmuş İvraniye Kādriyye dergāhına

Zīkr-i cehrin ḥizmetini rūz u şeb eyler edā

4. Sālīkān rāh-ı Hāk irşādına me'mūr olup

Ṭālibān yek nazarda celb iderdi bī-riyā

4A

5. Mazḥar-ı tām vākıf olmuş küntü kenz¹⁴ esrārına

Himmet-i luṭf-ı Hudādan reh-nümāsı evliyā

6. Mā rameyte iz rameyte¹⁵ men 'aref¹⁶ rızāsın bilüp

Der yektā-yı ma'ārif sırrına hep āşına

7. Sal hicret biñ iki yüz hem dahı tokşan tokşuz

'Aşkıyla bir gün hemān ol hū deyüp gitdi beḳā

8. Ehl-i Hākķı vaşf ider Derviş Sükūtī her demī

1299 şevvāl 21

Yok ḥilāf zāt-ı muṭlak Hākķıyla ol dā'imā

¹⁴ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132" "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"*

¹⁵ "Müşrikleri öldüren siz değildiniz, fakat Allah öldürdü onları. Onlara doğru toprak atarken, sen atmadın, fakat Allah attı. Allah kendi keremi ile mü'minleri güzel bir sınavdan geçirmek için bunu böyle yaptı. Hiç kuşkusuz Allah işitendir, bilendir." *Enfal suresi 8/17*

¹⁶ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

Harfû'l-Ba

9

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Bulmuşum bir şeyh-i kâmil anı itdim intisâb
Dide-i cânım uyandı ref' olup benden hicâb
2. Feyz-i himmet ile ol dem kalbimiz nûr eyledi
Rûşen oldu bu derûnum şanki urmuş mâh-tâb
3. 'İlm-i noktadan haberdâr eyledi şâhım benim
Bâ-i bismillah gördüm derc olupdur dört kitâb
4. Men 'aref dersini tekmi'l eyleyüp oldum hocâ
Çok mübâheşeye itdi vâ'iz 'ilmine virdim cevâb
5. Garķ olup Derviş Sükûtî baħr-ı kılzümde bugün
Maħv olup kalmadı gitdi mişl-i deryâ-yı ħubâb

10

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Mûsâya devrinde geldi zât-ı Ĥakdan bir ħiṭâb
Len terâ nî¹⁷ çünki dedi şânına Ĥak müsteṭâb
2. Zâhidâ bilmez bu sırrı fark yok Ĥakdan yaṇa
Söyleyin kimdir o demde yâ viren kimdir cevâb
3. 'İlm-i mantıkdan bilür ol ders virirler ṭâlibâ
Lakin Ĥakdan bî-ħaberdur naķl ider ehl-i kitâb

4B

1. Dīvân-ı Sükûtî
2. Selânik vilâyet-i celîlesi dâħilinde vâķi' Köprölüde medfün ṭarîķat-i 'aliyye-i
Sa'diyyeden Kıtbu'l (3) 'Ârifîn ġavsü'l vâşılın eş-şeyħ Muħammed Ĥarâbâtî Baba

¹⁷ "...beni asla göremezsın..." Allah'ın Hz.Musa'ya söylediği söz. *Araf suresi* 7/143

Ḥazretlerinin dergāh-ı şerīfnde (4) veķāleten postnişīn bulunan eş-Şeyḥ Murtaẓa Sūkūtī Efendinin dīvān-ı belāġat ‘unvānlarıdır.

5. Bismillāhhirrahmānirrahīm

11

Fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilūn

6. Emr-i Ḥaḳla bu kitāba başıladım ben zāhidā

Cevher-i nazmım şaşılsın ‘ālem içre her yaṇa

7. Bā-yı bismillah ile hem eyledim bunda şurū’

Zāt-ı Ḥaḳkı her cihetden söyleyelim bī-riyā

8. Sāniyen Aḥmed Nebīniḡ vaşfını kılam beyān

Anıḡ ile rāh-ı Ḥaḳқа buldular yol sālīkā

9. Ol Ḥabībiniḡ ḡürmetine kā’ināti ḡaḳ idip

Bā’iş oldur cümlemize ḡamd idelim ṭālibā

10. Şem’i zātından yaratdı ādemiḡ ervāḡını

Nūr-ı pākın şu’lesinden geldi bu nice enbiyā

11. İbn-i ‘amm-ı Murtaẓanıḡ nūrudur bu şems ü māh

Vech-i nūruḡ zerresinden geldi yüz biḡ evliyā

12. Evvel āḡir bunlar oldu pādişāh-ı lā yezāl

Dostluḡuna Ḥaḳḡ yaratdı bu cihānı ibtidā

13. Şer’-i pākīn itdi ĩcād kıldı zāhir ‘āleme

Anıḡ ile buldu revnaḡ işbu eşyā dā’imā

14. Açdı erkān-ı ṭarīḡat hem ḡaḡīḡat rāhına

Kullarına itdi iḡsān ol cenāb-ı kibriyā

15. Küntü kenziḡ¹⁸ maḡzeninden nuṭḡ idip kıldı beyān

Cümle aşḡāb işbu sırra oldular hep āşinā

16. Nokṡa bir cevher ḡaḡāyık ketm iken bezm-i ezel

İtdi ifşā sırrını hem ol ‘Alīyyü’l Murtaẓa

¹⁸ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

17. Zevce-i Haydara ol dem biż'ate minnî dedi

Ol nübüvvet fahr-i 'âlem şâh-ı kevneyn Muştâfâ

5A

18. Nûr-ı 'aynıdır anıñ hem ol iki şehzâdeler

Biri zehr ile şehîd vü hem birisi Kerbelâ

19. İlticâımız bunlaradır her demi leyl ü nehâr

Dürr-i luţfundan umarız derdimize hem devâ

20. Derd-mend Derviş Sükûtî dest-i dâmen tut kavî

İrgörür anlar vişâle bulmak istersen beķâ

12

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'iatün fâ'ilün

1. Elif Allah ism-i pâkiyle kelâmım ibtidâ

Be bize bürhân yeter nuţķ-ı ħabîb-i kibriyâ

2. Te teberrâ' kıl ħavâric kavmine her rûz u şeb

Şe şenâ it Murtażaya cân u dilden t̃alibâ

3. Cim cemâliñ nûr-ı pâkından bizi ħalk eyledi

Ĥa ħayâtım sizden oldu yâ ħüsn-i ħulķ-ı Rızâ

4. Ĥı ħaber virdi ħaķîkat rāhını t̃aliblere

Dal delîl oldu bize hem şâh Ĥüseyn-i Kerbelâ

5. Z̃el z̃elîl it nefsinı kibr ü nifâķa düşmesin

Re riyâdan ictinâb it kılmasın Ĥaķdan cüdâ

6. Ze ziyâde kıl muĥabbet Z̃eynel Muĥammed Bâķıra

Sin sezâdır Ca'fer ile buñlara kıl iķtidâ

7. Şın şarâb-ı kevşeri Kâzım yedinden iç bugün

Şad şafâ eyler derûnuñ ister isen zâhidâ

8. D̃ad d̃alâlet rāhına virme gönül ey müdde'î

Tı T̃arîķ-i müstaķimde bul 'Alî Mūsâ Rızâ

9. Zı zühür itdi bulardan küntü kenziñ¹⁹ maḥzeni

Men ‘arefden²⁰ ders oḡu gel sırrına ol aṣınā

10. Ayn ‘aşkile yakın ol Muṣṭafānıñ āline

Ġayn ġayre bakup hiç kıl Taḳīye ilticā

11. Fe ferāḡat eyle ey dil māsivādan çek elin

Ḳaf ḡarīb ol sen Naḳīye bulmaḡ istersen beḡā

5B

12. Kef keremkānı ‘Alīnıñ nesl-i imām ‘Askerī

Lam leṭāfet göster ol rāh-ı ‘aşḡda sālikā

13. Mim Muḡammed Mehdīnıñ devrānına ol muntaḡır

Nun nihāyet buldu ḡüküm gelmege ṣāḡib-livā

14. Vav vücūdum mülk içre zāt-ı Ḥaḡ itdi zühür

He hidāyet andan oldu bizlere her dā’imā

15. Lamelif lā dimezem men gel eşyā Ḥaḡ durur

Ya yalanım yok Sükūtī gün gibi zāhir Ḥudā

13

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün

1. Ey gönül geḡ ġayrıdan sen Ḥaḡḡa eyle iḡtidā

Zümre-i ehl-i ḡaḡīḡat bezmine kıl muḡtedā

2. İt taḡarrub buḡlara sen vāḡıf ol esrārına

Men ‘arefden²¹ cehd ide gör dersini sen ṭālibā

3. Himmet ile bıraḡma feryāda bugün eşḡāllerin

Esb-i ‘aşḡa sen süvār ol tā bulunca reh-nümā

4. Küntü kenziñ²² maḡzenini göstereler bī-ḡisāb

¹⁹ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keṣṣü’l-Hafa, II/132”

²⁰ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

²¹ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

²² “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keṣṣü’l-Hafa, II/132”

Fehm idesün ne içün geldin cihāna sālīkā

5. İşbu yollar berzahını geçmege āsān eyle

Rehber-i kāmīl ara bul Dervīş Sūkūtī dā'imā

14

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şoḥbetimiz Ḥaḳ bizim dinler isen zāhidā
Fehm ide gör nuṭkumuzu tā olasin āşinā
2. Cümle aşḥāb-ı kirāmın āline evlādına
Kim ki itmişdir muḥabbet buldu ol derde devā
3. Yevm-i belāda 'ayāndır yüzleri aḳ nūr ile
Şer'-i pāk-i Muşṭafāya kim ki itdi iktidā
4. Hem Ṭarīḳ-i Aḥmediye şıdkile bel bağlayan
Nār-ı dūzāḥdan emīndir şüphesiz yok hiç aḳa

6A

5. Bāb-ı dini anlar açdı hem ḥaḳīḳat rāhını
Bunlar ile menzil aldı kim idendi reh-nümā
6. Küntü kenziñ²³ maḥzenine lāyığıyla yol bulup
Hānḳāh-ı zāt-ı Ḥaḳda kim ki cān itdi fedā
7. Ḥubb-ı dünyādan Sūkūtī çünki geçdi her demi
Bir pula şatmış cihānı ḡayr bakmaz her yaḳa

15

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Āḡāz idelim nuṭkumuza ibtidā
Rāh-ı Ḥaḳḳı şerḥ idelim sālīkā
2. Şer'-i Resūle idelim biz inḳiyād
Anıñ ile gidelim çün iktifā
3. Bāb-ı hidāyet her cihetden açıla

²³ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

Dāhîl olup ol makāma intihā

4. Hem tekāsül itmek ile olmaz hiç

Cehd idelim bulmağa bir reh-nümā

5. Yolların hep çoğrusunu ‘arz ide

Düşmeyelim berzâhına t̄alibā

6. Vaşl ideler zāt-ı Hakk’a tiz çābuk

Menzil alup yürüyelim her yaña

7. ‘Aşık isen tut Sükūtî pendini

Maşūk ile zevk idesin dā’imā

16

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Hamdulillah cān u dilden olmuşum ben müptelā

Ehl-i beytin çakeriyüz nesl-i pāk-i Muştafā

2. İbn-i ‘amm-ı Haydara hem lahmüke lahm²⁴ dedi

Hem dimişdir nūr-ı vāhid şânına yā Murtaza

3. Ol Hasanu’l-Müctebânın zehrini nüş eyledik

Hem Hüseyin-i Kerbelāya cān u baş kıldık fedā

6B

17

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Līma’allah²⁵ remzini fehm eyler vā’iz bugün

Çeşm-i a’mā perde çekmiş kalbe anın siḥāb

2. Sırr-ı Hakkı şormuşum men ey Sükūtî bir ara

Dedi yer gök ‘arş-ı kürs levḥ dolu dünyā bî-ḥisāb

3. Ḥubb-ı dünyādır bu ḥalkın çeşmine çeken niḳāb

²⁴ “ Senin etin benim etimdir.” Hz.Muhammed’in Hz.Ali için söylediği söz.

²⁵ “Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz.” Hadis “bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivî, Keşfu’l Mahcûb, II, 525; Bursevî, Kenz-i-Mahfî, 101; İmam Rabbânî, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174”

Geç dilersen māsivādan fetḥ ola cümle hicāb

4. Zülmet-i tende kalanlar berzāha düşmüş yolu
Girmede meydān-ı ‘aşka bulmadı rāh-ı şevāb²⁶
5. Keşretin emvācı çokdur şaldirır girdāba çün
Vaḥdet-i zāta irişgil saña bu şāfī cevāb
6. Geşt-i ‘aşka süvār ol bir zamān gez Nūḥ gibi
İr necāta tufānından olmaya cismiñ ḥarāb
7. Tut elin bir mürşidiñ sen ir selāmet dārına
Nefs çerisi seni kıomaz çekdirir kıatı ‘azāb
8. Rehber-i kāmīl gözet Derviş Sükūtī bu fānīde
Berḥayāt ol bunda dā’im olmaya teniñ türāb

18

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Gel Ṭarīḫ-i enbīyāya zāhidā sen kıl taleb
Mürşid-i kāmīl ara bul ḥizmetiñ it rüz u şeb
2. Tut elin beyhūde gezme bu fenā mülkünde sen
Telkīn itsün zıkr-i cehr ḥuzūrunda kıl edeb
3. Yād ide gör her şehirler zāt-ı muṭlak ismini
Cehd idip gel bırakma dilden Ḥaḳkı eyle sen taleb
4. Zıkrile kalb açılmış çünki dedi Muştafā
Seyr idersin ol zamānlar ‘arş-ı kürsī bunda hep
5. İşbu yol itmez Sükūtī kimseyi Ḥaḳdan ba’id

7A

Naḥnü aḳreb²⁷ şābit olmuş bizlere iḥsān-ı Rab

19

²⁶ Met. “sad”

²⁷ “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız.” Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bilmez iken dīn ü millet kimden olur yā şevāb
Rehber-i taḥkīkī buldum feth ider ol nice bāb
2. Evvelā 'aşkdan urur dem bahş ider t̄āliblere
Şonra baḥr-ı 'aşka şaldı ol zāmān bī-irtiyāb
3. 'Aşkile Mecnūn gezerdi kūh-ı şahrālarda hep
Bulmadı Leylāyı muṭlak çekdi bir katı 'azāb
4. 'Aşkile Ferhād nice dem uğradı berzāhlara
Şīrīn için çekdi zāḥmet olmadı hiç kām-yāb
5. 'Aşkile ba'z ḥakāyık hem enel-Ḥak çağırır
Nitekim Manşūr-ı ḥallac cismiñ itdiler kebāb
6. 'Aşk ile bozmaḡda kimiñ bu vücūdun resmini
Üzdüler Seyyid Nesīmī tenini oldum şitāb
7. 'Aşk ile hem Şeyḥ Şan'ān düşdü Kayşer-i Rūmīye
Bir kız için terkin urdı bunca derviş bī-ḥisāb
8. 'Aşk ile geçer kamu nās küllī varından bugün
Ḥakḡa vuşlat böyle bulmuş nitekim her şeyḥ ü şāb

20

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Tīḡ-ı zīkr nefsine çek ḡarb idip gelsin şitāb
Ḥakḡa vuşlat böyle bulmuş nitekim her şeyḥ ü şāb
2. Leşker-i nefis kaplamışdır bu vücūdun şehrini
Sür çıkar gel ḡalb evinden olmaya teniñ ḡarāb
3. Kīn kibir benlik ḡased hem daḡı 'ucb ile riyā
Şeş cihātiñ bende çekmiş feth olunmaz saña bāb
4. Bir ṭabīb-i ḡazīka er gel rūz u şeb kıl ḡizmeti

Bir devā itse gerek ol sanja bu şāfī cevāb

5. Şāfī eyler bu derūnuñ mülkünü ol ser-te-ser

Pāk olan albi Sūkūtī ekmeye hi ztırāb

7B

21

arfū'l-Ta

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

1. Zāhidā ĩmān dilersen Muşţafāya bī'at it
Çūnki 'ahdın var ezelden Murtażaya bī'at it
2. Sāķī-i kevşer asandır pādişāh-ı dū cihān
Hem üseynī şāh şehīd-i Kerbelāya bī'at it
3. Mā'il olma bu fenāya kimse kılmaz vefā
Zūbde-i ma'şūm pāk Zeyne'l 'Abāya bī'at it
4. Ol Muammed Bāķır oldu ehl-i 'aşa kıblegāh
Nesl-i pāk-i enbiyādır evliyāya bī'at it
5. Ca'ferū's-Şādık imāmın olunu tut vā'izā
Vāriş-i āl-i Resūldür ehl-i vefāya bī'at it
6. Mūsā-yı Kāzım Rızādır uţb-ı 'ālem serveri
Hem yediler kırklar ire şāhib-livāya bī'at it
7. Şābit ol irārına zāhid dilersen aķķı sen
'Ahd-i mişāķın gözet gel şāh Rızāya bī'at it
8. Ol Muammed'dir Taķī hem pişvā-yı rāh-ı din
Mürşid-i kāmil dilersen reh-nümāya bī'at it
9. Hem 'Alī muţlak Naķīniñ cedd-i pāk-i Muşţafā
Anlara kıl itidāyı kıble-nümāya bī'at it
10. Āsitān-ı 'Askerīye yüz süren bulur devā
Mehdi-i şāhib-zamān dārū'ş-şifāya bī'at it

11. 'Aşkile Derviş Sükûtî hâk-i pây-i Haydarın

Kapusında kul olup âl-i 'abāya bî'at it

22

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Tālibā gel sırr-ı Hakkı bulmağa 'irfān gözet

Küllî Vîrāndan geçersün kâmil-i insān gözet

8A

2. Cām-ı şahbā-yı ezelden içmiş isen sen eger

Na'ra-i 'aşkı hemān ur tırmayup meydān gözet

3. Bir ere sen var bugün müşkülünü 'arz kıl

Hizmetinde bedel-i cān it yol ile erkān gözet

4. Yolların hep berzahından geçmek için bir delîl

Rehber-i tahkîki bul her dā'imā āsān gözet

5. Kayd-ı 'unşur zulmetinden bulmak istersen halāş

Bir tabīb hāzık ara bul derdine dermān gözet

6. 'Aşk ile Derviş Sükûtî düşme kulzüm bahırına

Dürr-i cevher bulmak için lücce-i 'ummān gözet

23

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Zāhidā gel ister isen sen de bulasın necāt

Şer'i pāk-i Ahmadiye dā'imā eyle şalāt

2. Muştafânın kulu budur iktidā it rûz u şeb

Mālını ta'dād idip gel ehline vir sen zekāt

3. Hem bununla yevm-i tablada olursun sen su'āl

Kıl edāsın ile a'tā her ne ise vāridāt

4. Hams evkâtı gözetgil emr-i Hakkı tut kavî

Kabr içinde ola āsān hem su'āl-i münkerāt

5. Pendini Derviş Sükûtî tutar isen sen bugün

Sā'ir eşğāline bakma bunu söyler her zevāt

24

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Zevk-i vuşlat ister isen 'irfān ile şöhet it
Hayvāna olma sen yakīn insān ile şöhet it
2. Ehl-i hasūd nā-kese itme takarrub her zāmān
'Āşık isen gel bugün merdān ile şöhet it
3. Cevherini kılma şarf kıymetin bilmez cāhil
Farq ider iki olan iz'ān ile şöhet it

8B

4. Rehber gerekdir her yola berzahlarını geçmege
Bir mürşid-i kāmīl bulup āsān ile şöhet it
5. Derviş Sūkūtī tut temiz hānķāh-ı Aḥmedi
Toḡru otur postuna mihmān ile şöhet it

25

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Başlamış bülbül fiğāna nāle vü gūlzār muḥabbet
Derd-i 'aşk ile çoşupdur eylemiş hep zār muḥabbet
2. Her şehirler āh çekermiş bir gül-i ra'nā için
Na'ra-i yā hū kılar çok şevk ile ezkār muḥabbet
3. Hep bu 'aşkın gāvḡāsıdur baḥr-i 'ummāna şalan
Anda elmas kāselerle şevk ider her bār muḥabbet
4. Bir beḡestendir kurulmuş cümle 'ālem ḥalkına
İster isen şarrāf ol sen eylegil tüccār muḥabbet
5. Her cihetden el çeküp Derviş Sūkūtī dā'imā
Bir ḵanā'at kūşesinden eyleyüp dildār muḥabbet

26

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Rāh-ı Hāḡda rūz u ŧeb çağırırım dost dost
Çıkıyor dilimden hep çağırırım dost dost
2. Bakmazım ben mülk ü māl Hāḡka ideyim viŧāl
Leyl ü nehār nice sāl çağırırım dost dost
3. Mecnūn oldum Leylāya dūŧmūŧ oldum sevdāya
Tā irince Mevlāya çağırırım dost dost
4. Zāhid ider ḡl u ḡāl her kelāmı bī-kemāl
Tā olunca ben viŧāl çağırırım Hāḡ dost
5. Müftī fetvālar virür Hāḡ yolundan ayırır
Ṭamuya gördüm sürer çağırırım Hāḡ dost
6. Ben beni kıldım fenā maḡv olunca dā'imā
Tā bulunca hep bekā çağırırım dost dost

9A

7. Dervīŧ Sūkūtī hemān kimse itmez gümān
Hāḡ olunca tā 'ayān çağırırım dost dost

27²⁸

1. Hızmet it bir kemāle cān başını niŧār it
Zikr-i Hāḡḡı ḡoma dilden ṭālibā gel ezḡār it
2. Zikrile Hāḡka taḡarrub itmiş ḡaḡīḡat erleri
'Aŧḡile mey ḡadīmi sūr seḡer leyl ü nehār it
3. Dīde-i cān açılup bir nesne olmaz hiḡ nihān
Hāḡ saḡa olur 'ayān ŧaḡlama gel izḡār it
4. Menzil alur ol bir ḡadem tā ene'l-Hāḡ bezmine
Manŧūr gibi ol maḡāma ir kendini berdār it
5. Dervīŧ Sūkūtī sen Hāḡḡı zikr ide gör her mūdām
ḡaflet ile olma ŧaḡın var ḡalbe bīdār it

28

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey gönül itmek dilersen eylegil izhār muḥabbet
Bezm-i 'aşkda maḥfī olmaz cehr ile ezkār-ı muḥabbet
2. 'Aşka uy sen sālikā gel Ḥaḳḳa ider ol vüṣūl
Zikr-i Ḥaḳḳı it seḥerde bulasın dildār-ı muḥabbet
3. Geç bu keşret 'āleminde rāh-i Ḥaḳḳa tut yüzün
Vaḥdet ilinde beḳā ol görmeye aḡyār muḥabbet
4. Beyt-i Ḥaḳḳın şol gönüldür zāhidā eyle tavāf
Ka'be-yi muṭlaḳ Ḥudāyı anla gör dīdār-muḥabbet
5. Mürşid-i kāmīl gerek Dervīş Sükūtī her müdam
Kurb-ı Ḥaḳḳa vaşl ider ol ṭālib-i ikrār muḥabbet

29

Ḥarfı's- Şe

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Senin derd-i ḡāmın muṭlaḳ dil ü sūzānıma bā'ış
Muḥabbet-i cām-ı 'aşkındır benim mestāne bā'ış

9B

2. Ezelden eyledi yaḡmā vücūdum mülkünü cümle
Senin ḡusn-i cemāliñdir benim vīrānıma bā'ış
3. Yüzün nūruna müştākım anıñçün iderim zārı²⁹
Seḥerde 'andelīb āsā benim nālāmıma bā'ış
4. Tesellī kıl baña şāhım bu gönlümü idip bir şād
Senin 'aşkıñ durur dā'im dilā dīvānıma bā'ış
5. Kapunda ilticā itmiş Sükūtī bir ḡarīb ednā
Nigāh-ı iltifātındır benim iḡsānıma bā'ış

30

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

²⁹ Met. "ze"

1. Zāhidā sen hırış ile her insān ile itme baḥş
‘İlm-i Ḥaḳḳıñ māhiri ol ‘irfān ile itme baḥş
2. Anların ‘ilm-i nihāyet ‘arş-ı a’lādan yüce
Her cihetden ḳalb dolmuş Ḳur’ān ile itme baḥş
3. Cism-i envār hemān tutmuş bu ‘ālem mülkünü
Her tarafı ḳaplamış nūr-ı cihān ile itme baḥş
4. Bā-yı bismillahda nokṭa sırrına maḥrem olup
Bāb-ı ‘ilminde ‘Alīñ mihmānıyla itme baḥş
5. Bil ma’ārif şoḥbeti Derviş Sükūtī pendini
Ma’nāsın fehm eyleye ız’ān ile itme baḥş

31

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Şer’-i pāk-i Aḥmedīden ṭālibā sen it mübhāş
Emr-i Ḥaḳlandır ‘icādı bize andandır mirās
2. Medḥ-i zemme bunda bakmaz ‘āşık-ı Mevlā olan
Ḥālimiz ṭa’n eylesün ḳū³⁰ zükūr ile hem inās
3. Ehl-i derd itmez şikāyet ḥālını hiç kimseye
Luṭf ider bir gün aḡa hem āsānıyla Rabb’ül Ğıyās
4. Māsivādan geç dilersen bulmaḡa her dem necāt
Mevt-i ‘irād gelmeden evvel ḳıl mekānıñ sen cedeş

10A

5. Naẓmını Derviş Sükūtī eyleme bir ḳıl u ḳāl
Dürr-i ma’nādan nişār it ‘āleme olsun ‘irās

32

Ḥarfu’l cim

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

³⁰ Metindeki bozukluktan dolayı okunamamıştır.

1. İtme yâ Rab cāhilāne bizi bunda ihtiyāc
Ehl-i diller zümresiyle kıl bizi sen imtizāc
2. Bu derūnum māsivādan pāk idip koyma eşer
Hubb-ı dünyâyı gönülden tarh idip kıl istihrāc
3. Bu fenā mülkinde dā'im Kaysveş gezmekdeyim
Kūh-ı şahrālarda kaldım sen hidāyet rāhın aç
4. Aşfiyālar bezmine dāhil ide gör her demi
Cevher-i ma'nā haķāyık dűrlerin ħalbime şaċ
5. Ka'be-i ħűsnűn ziyāret itmek iċűn bir nefes
Hāķ-i pāyinde Sűkűtī devri der mişl-i ħűccāc

33

Fā'ilātűn fā'ilātűn fā'ilātűn fā'ilűn

1. İtme űlfet bu cihāna la'b ile gel hevādan geċ
Tālibā yokdur vefāsı zevķ ile hep şafādan geċ
2. Naķşına aldanma dehrin bī-vefādır ħaĥbe zen
Kimseye itmez műrűvvet raĥm yok ehl-i cefādan geċ
3. Gezme beyhűde bu fānī iķlīmın sen ser-te-ser
Hānķāh-ı Aĥmede gel her dā'imī sivādan geċ
4. Sa'y idip leyl ű nehārān bula gűr bir kāmili
Dāmene pekċe yapışgil āsān eyle fenādan geċ
5. Derd-mend Derviş Sűkűtī rāh-ı Hāķķa gir bugűn
Kin kibir benlik nifāķla her bir riyādan geċ

10B

34

Műstef'ilűn műstef'ilűn műstef'ilűn műstef'ilűn

1. Ey műrşid-i kāmil olan lāyıkıyla meydānı aç
Gűster Hűdā'nın her yolun tāliblere erkānı aç
2. Şıdkıla bel baĥlayalım ĥizmetinde her rűz u şeb

Maṭlūbumuz senden bugün āsān ile sūbhānı aç

3. Zikr it bize men 'arefdan Ḥaḳḳı güzel fehm idelim

Küntü kenziñ³¹ esrārını ketm itmeyüp ol kânı aç

4. Līma'allah³² mektebinden okuyalım leyl ü nehār

Bunda cāhil kalmayalım bizlere sen 'irfānı aç

5. Derviş Sükūtī her zāmān sa'y ide gör bul Ḥaḳḳı

Saṇa senden yaḳīn ol ḳalb evinde miḥmānı aç

35

Ḥarfı'l- Ḥa

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Sāḳiyyā şun bize her dem la'l ile cevher ḳadeḥ

Ḳalbimizden ḡāmları hep def' ide yekser ḳadeḥ

2. İsterim hep gül gülüstān bāḡ u bāḡçeler ile

Her ṭarafı dahı dolmuş bülbül ekser ḳadeḥ

3. Bezme revnaḳ virmek içün bādeniñ keyfini

Devr iderse cümle 'uṣṣāḳ söyleyüp ezber ḳadeḥ

4. Mest olalım cūr'asından bu şarābiñ gülgünün

Şāfī engür meylerden vir bugün aḥmer ḳadeḥ

5. Zevḳiniñ her neş'esinden bende olam kām-yāb

Şevḳe gelüp 'aşḳla ben söyleyem dilber ḳadeḥ

6. Bir şūrāḥī kāse-i elmās ile şun bizlere

Meclis-i ḥünkār ḳatında nūş idem 'anber ḳadeḥ

7. 'Aşḳımız Derviş Sükūtī hem ṭulū' itmiş bugün

Söylerim hep Ḥaḳḳı bunda eyledim izḥar ḳadeḥ

36

³¹ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

³² "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." Hadis "bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i-Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174"

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Zıkr eyle sen Hudāyı cehd ide gör her şabāh
Bulmak istersen beķāyı cehd ide gör her şabāh
11A
2. 'Aşkile sen gir yola bakma hem şağa hem şola
Hak buyurmuş hem Resūle cehd ide gör her şabāh
3. Ol bu yolun 'āmili dinleme gel cāhili
Reh-nümā it bir kāmili cehd ide gör her şabāh
4. Mürşide bel bağlayıp her şehirler ağlayup
Deryā gibi hem çağlayup cehd ide gör her şabāh
5. Küntü kenzin³³ dedi Hak al bu ma'nādan sebak
Cān gözün aç sen de bak cehd ide gör her şabāh
6. Men 'aref³⁴ dirsen bugün taḥşīl eyle dün ü gün
Dinle gel kāmīl sözün cehd ide gör her şabāh
7. Zıkrine vir revnaķı tā olasin muttakī
Derviş Sūkūtī sen Hakkı cehd ide gör her şabāh

37

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şakīyā nā-şād mey mesrūr ider aḥmer kadeḥ
Dedi zāhid mey ḥarāmdır ehline direm mubāh
2. Zevķ-yāb olmuş şu dil ki cūr'asından nūş ider
Rūz-ı bezm tā elestden içeniḡ ḥāli feraḥ
3. 'İllet-i 'aşķa düşünler zār ider her rūz u şeb
Hiç ṭabīb kılmaz devāyı bulmadı aṣlā felāḥ
4. Gülşen-i ḥüsnünḡde feryād iderim ben her şehir

³³ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

³⁴ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

Bülbül-āsā mübtelāyım güllere oldum nigāh³⁵

5. Nūr-ı vechidir bu ‘ālem hālkına vireñ ziyā

Māh-tāb itmiş cihānı ser-te-ser kıldı îzāh

6. Ka’be-i hüsñüñ ziyāret itmege geldim bugün

Eyle red bu Sükūtī kalbini kıl inşirāh

38

Harfū’l-Hā

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Munkir olma zāhidā sen eylegil ikrār-ı meşāyih

‘Aşkile sālīk olanlar buldular dildār-ı meşāyih

11B

2. Naqd-i cānıñ rāh-ı ‘aşkda bezl idersen t̄ālibā

Pāye-i rif’at bulur ol menzil ahyār-ı meşāyih

3. Hāk cemālīñ gördü anlar bu cihānda şüpheşiz

Dīde-i cānıñ güşāde eyledi bī-dār-ı meşāyih

4. Şāfī eyler bu derūnun mülkünü hep ser-te-ser

Şıdkile kim itdi hīzmet buldular envār-ı meşāyih

5. Medh-i zemme bakmaz ol kes bu fenā dārında hiç

Māsivādan el yudular diler bırakmadı āşār-ı meşāyih

6. Bıñ nazar kıldı Sükūtī kā’ināta bu zamān

Cümle ‘ālem bir görünür kalmadı agyār-ı meşāyih

39

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Men ‘aref³⁶ sırrın hākāyık ehline i’lān ider şeyh

Küntü kenziñ³⁷ cevheriñ ifşā ile şādān ider şeyh

³⁵ Met. “ha”

³⁶ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

³⁷ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

2. Bā-yı bismillahda noқта 'ilmine mazhar olup
Dört kitābın ma'nāsın tefsīr ile a'yān ider şeyh
3. İlmü'l-esmā rumūzun fāş ider 'āşıqlara
Sālikā neyīn nazarda īmā ile iz'ān ider şeyh
4. Aḥmedin rāhında kā'im postnişin olmuş bugün
Ḥānḳāha her gelen ikrām ile mihmān ider şeyh
5. Ol saḳa hem ḥamrını Derviş Sūkūtī kem-tere
Şundular bezm-i ezel bir cām ile mestān ider şeyh

40

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Her müşkülüm āsān ile eyledi ḥāl meşāyih
Mürdan ednā kem-ter iken beni kıldı kemāl meşāyih
2. Hizmetinde bezl-i cān itdim anı ben rüz u şeb
Bāb-ı Luṭfundā 'ināyet umarım nice sāl meşāyih
3. Himmetini almak için çok zamān itdim niyāz
Zāt-ı Ḥaḳḳa bir kademde eyledi vişāl meşāyih

12A

41

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Askeri Mehdī Muḥammed cümle mü'min ümmete
Şāfī-i rüz-ı cezāsın yā 'Alī senden meded
2. Derd-mend Derviş Sūkūtī ḥānḳāh-ı Ḥaydara
Kul olup ehl-i vefāsın yā 'Alī senden meded
3. Yā İlahī derde düşdüm hem devā senden meded
Ol Ḥabībindir Muḥammed Muştāfā senden meded
4. Şānına taḥḳīḳ buyurdu ol 'Alī bin Ṭālibin

Süre-i Qur'ân içinde hel atâ³⁸ senden meded

5. Hem dahı Aḥmed buyurdu nūr-ı vāḥid Ḥaḳḳına
Laḥmüke laḥmî³⁹ ki sensin Murtaḫa senden meded
6. Faṭıma bint-i Resûldür nūr-ı pāk-ı enbiyâ
Mü'minâta şefḳati olmuş revâsından meded
7. Dürr-i bâṭınından anıḡ hem ol iki şehzâdeler
Gün gibi itmiş ṭulû' nūr-ı ziyâsından meded
8. Dergâh-ı vâlâsına Derviş Sükûtî rûz u şeb
Yüz sürüp gelmiş dîvâna bir kere senden meded

42

Mersîye-yi Ḥazret-i İmâm Ḥüseyn

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Şâh Ḥüseyn-i Kerbelânıḡ mâteminde Ḥaḳ mürîd
Her yılı bir yâre açdı ḳalbine tâze cedîd
Hem şusuzluk her cihetden berhizi itdi şedîd
Âh Ḥüseynim vâh Ḥüseynim ḫulmile oldu şehîd
Ḥaşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd
2. İşbu mâhda mü'mîne ağlamak oldu revâ
Şâh Ḥüseyni Kerbelâda ḳıldı ḫâlimler cefâ

12B

- Âh nice cânlar dayansın bir tükenmez mâcerâ
Âh Ḥüseynim vâh Ḥüseynim ḫulmile oldu şehîd
Ḥaşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd
3. Ehl-i İmânıḡ bu demde sînesi 'üryân ola
Ḳan döküp dîdelerinde rûz u şeb ğiryân ola
Âl-i mervâna hezârân la'neti her ân ola

³⁸ " İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir zaman geçmedi mi?" *İnsan suresi* 76/1.

³⁹ " Senin etin benim etimdir." Hz.Muhammed'in Hz.Ali için söylediği söz.

Âh Hüseynim vâh Hüseynim zulmile oldu şehîd

Haşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd

4. Muştâfânın nûr-ı 'aynı hem ciger-pâre 'Alî

Faţıma Hayru'n-nisânın bâğ u cennet bir gülü

Bunların 'aşkına tutmak mâtemi rûşen celî

Âh Hüseynim vâh Hüseynim zulmile oldu şehîd

Haşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd

5. Bilür iken ceddi kimdür hem anın yâ madei

Hiç terâhhum itmez oldu bunlara âhir biri

Kimden ola yâ şefâ'at bir gün ola maşşeri

Âh Hüseynim vâh Hüseynim zulmile oldu şehîd

Haşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd

6. Az vakıtde itdiğini her biri çün buldular

Vay anı kim Aḥmed-i muḥtâra ḥâ'in oldular

Kerbelânın büsbütün ḥâkini pürḥûn kıldılar

Âh Hüseynim vâh Hüseynim zulmile oldu şehîd

Haşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd

7. Söylesem Derviş Sükûtî Kerbelânın ḥâlini

Cân taḥammül itmez olur qaralar gey şâlinı

13A

'Âşık ol mâtemin tut bakma münkir kâlini

Âh Hüseynim vâh Hüseynim zulmile oldu şehîd

Haşre dek dâ'im okuruz cânına la'net Yezîd

43

Köprülüde medfûn tarîkat-ı 'aliyye-i Sa'diyyeden

Şeyḥ 'Alî Koç Babanın şehîd olduğu tarihleridir

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Kâvm-i münkir ol münâfık dâ'imâ ba'îd

Tā ezelden böyle gelmiş bu cihāna ol pelīd
 Raḥm yokdur eşkiyānıñ olamaz ašlā sa'īd
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd

2. Ol Ṭarīḳ-i Sa'dīyān'da bir ulu sulṭān idi
 Sözlerimiz ene'l Ḥaḳ 'āşıḳa bürhān idi
 Men 'aref dersin her dem ḥāfız-ı Qur'ān idi
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd
3. Pişvāsı cümle nāsıñ 'āleme oldu imām
 Levḥ-i māḥfūzunda gördü gitmege itdi kıyām
 Tīğ-ı ḥançer bāğrına urdı o zālīm ber tamām
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd
4. Kıldı nāzık pāre pāre ol mübārek Ḥüseyni
 Ol sā'atler ḥāke düşdü bozdu anıñ resmini
 Ḥūn ile alūde itdi ol zāmānlar Ḥüseyni
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd
5. Kalmayor hiç yanına Ḥaḳ intikām alsa gerek
 İtdiğın bulur cihānda durmuyor 'ahd-i felek
 Menfa'at yok nādim olsa bir def'a ol ehl-i şek
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd
6. Rütbe-i šāh-ı şehīdın menzilin buldu bugün
 'Arş-ı a'lādan melekler yerlere indi o gün
 Rūḥ-ı pākın aldı uçdu cennete oldu sükūn
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd

13B

7. Fevtine tarih dedim ben ey Sükūtī bu zāmān
 Bıñ iki yüz hem yedide eyledim 'azm-i cenān
 Ağlasunlar bu ḥuṣūṣda maḥşere dek 'āşıḳān
 Kerbelā 'aşkına oldu şeyḥ 'Alī Koç hem şehīd

44

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Keşret-i dünyādan el çek zāhidā Hākdır murād
Dinle bu nuṭkum saña hüccet dilerseñ kıl i'timād
2. Men 'aref⁴⁰ sırrın öğren bend olagör bir ara
Hākkı bilmekde beḳā bul 'ömrün olsun izdiyād
3. Rehber-i kāmīl izinden sen cüdā olma bugün
İttişāl it saña Hākkıñ yollarıñ itsün güşād
4. Dinleme vā'iz sözün hiçbir kuru da'vādır hep
Belki anıñ şöḥbeti hem ḳalbiñ eyler çok fesād
5. Zāt-ı Hākdan bî-ḥaberdır bulmadılar kāmīli
'İlm-i zāhir cümle şalmış ḥalk ile ider cihād
6. Hāñḳāh-ı bezm-i 'aşḳda ḡām yimez 'āşık larız
Sāḳī-i bezm-i elestiñ bādesi eylerdi şād
7. Mürşid-i bir ḥāzıḳa Derviş Sūkūtī rūz u şeb
Hizmetinde beḫl-i cān it şıdk ile ol inḳiyād

45

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Nefsini öñ bilmek imiş Hākkı bilmekden murād
Sa'y idegör ṭālibā gel 'irfān ile inḳiyād
2. Mürşid-i kāmilden iste işbu yollar berzāhıñ
Anlar bir ḳademde geçer ol rāh-ı Hāḳ eyler güşād
3. Gerçe yollar ḳatı şarpdır bunca cebel kāh ṭaş
Yırtıcı ḥayvān çokdur hiç gezilmez infirād
4. Bir zāmān Ferhād da gezdi kūh şahrālarda hep
Bir lebi Şīrīn içün daḡlarla itdi çok cihād

⁴⁰ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

14A

5. 'Ömrünü virdi hebāya 'aşk-ı mecāzī hükmile
Kendini ifnā idince nefsiyle itdi fesād
6. Çok vakit berbād idendi bu vücūduñ şehrini
Zülf-i Leylādan muḥakḳak almadı Mecnūn murād
7. 'Aşk-ı ḥaḳīḳī erlerinin menzil 'arşdan yüce
Sen de cehd it ey Sükūṭī rāh-ı Ḥaḳda bul murād

46

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Dervişlerimiz Ḥaḳ zıkrin ider şām u seḥer zāhid
Bülbüllerimiz gonca güle eyler fiḡān bahār zāhid
2. Nefsimizi ḳatl itmege destimizde seyf-i celāl
Cehd ideriz leyl ü nehār urmaḡa ḥançer zāhid
3. Zıkr-i tevḥīd dersine sa'y ideriz rüz u şeb
Emr-i Ḥaḳḳı tutmuşuz okuruz ezber zāhid
4. Ḳurb-ı Ḥaḳḳa vāşıl olur zıkr ile mu'tād olan
Fezkurūnī āyetinden geldi bize ḥayr zāhid
5. Dilden iḥrāc etmeyiz zıkr-i Ḥaḳḳı her zāmān
Zıkr ile Derviş Sükūṭī oldu bir er zāhidā

47

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ḥulḳ-ı Aḥmed olsa ṭālib Ḥaḳḳa ider inḳiyād
Ḥubb-ı dünyādan geçer ol Ḥaḳdan alur ber-murād
2. Kendine muḥkem riyāzāt şol ki eyler rüz u şeb
Ḳalbini pāk eylemekdir māsivādan hep murād
3. Naḥnū aḳreb⁴¹ sırrını hem zāhidā fehm itmedi

⁴¹ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

Cehl içinde kaldı muṭlaḳ almadı Ḥaḳdan murād

4. Nefsini bilmekde ‘āciz irmedi bir kāmile
Kaldı zulmet içre dā'im hırş ile ider fesād
5. Sil gönülden māsivāyı ey Sükūṭī sen bugün

14B

Ḥaḳḳa vuşlat ister isen terk-i dünyā kıl murād

48

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Vaşf iderim zāhidā ben her zāmān ol yār murād
Medḥiñ itmez bunda bir cān hiç degil aḡyār murād
2. Şoḥbeti bed ḳavm-i cāhil sözüne urmam ḳulāḳ
Ehl-i 'irfān meclisinde nuṭḳ iden dildār murād
3. Esb-i 'aşḳiñ yok yere sürmez bugün süvār olan
'Arşa-i ḥarbe naẓar kıl ḳatlı olan eşrār murād
4. Her ḡazāda ibn-i Süfyān 'Askerīn alma dile
Şām civārı meydānında anlagıl Ḥaydar murād
5. Bir bahādır ehline Derviş Sükūṭī ol ḡulām
Mişl-i Ḳanbersin 'Alīye eylegil iḳrār murād

49

Ḥarfü'z-Zel

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Verdiğüm bezm-i ezel çün eyledim güftār eḥaz
'Ahdimizde şābit olduḡ gün-be-gün iḳrār eḥaz
2. Ḥānḳāh-ı evliyāda 'aşḳile her dem seḥer
Zikr-i cehri keşret üzre eylediñ ezḳār eḥaz
3. Cān u başdan çünki geçmiş ol Ḥudā 'aşıḳları
Keşret-i dünyāya bakmaz eyleyen ol yār aḥz
4. Pādişāhım mülk-i tende eylemiş dā'im ḳarār

Ḥüsnünü kıldı beyân eyledim izhâr eḥaz

5. Mihr-i vechinden anıñ hem âfitâb olmuş ziyâ

Nûra ğark itmiş cihânı eyledim envâr aḥz

6. Şu'lesinden ḥüsnünün Derviş Sükûtî rûz u şeb

Çok uyanmışdır çerâğlar eylediñ bir nâr eḥaz

50

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. 'Aql-ı ma'âş her ṭâlibe dâ'imâ dünyâ lezîz

Terk-i sivâ her kâmile hem daḥı 'uḳbâ lezîz

15A

2. Zevḳ-i cihân bî-şebâta virmedi dil 'âşıkân

Zât-ı⁴² Ḥaḳḳa viridi buldular Mevlâ lezîz

3. Mütü ḳable en temütü⁴³ sırrına vâşıl olup

Ḥaşr îcâd itdi bunda ḳalmadı uḥrâ lezîz

4. Küntü kenziñ⁴⁴ sırrına hem maḥrem oldu çün bular

Hep mezâhir oldu anlar ḥalkına ma'nâ lezîz

5. Men 'aref⁴⁵ 'ilmine âgâh çünki oldu sâlikân

Rabbini öñ bildi anlar oldular dânâ lezîz

6. Aç gözün Derviş Sükûtî ḥizmet it bir kâmile

Göster o zât-ı Ḥaḳḳı cümleden a'lâ lezîz

51

Ḥarfü'r—Re

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. 'Āşık-ı muṭlaḳ Ḥudâyız bize Sa'dîler dinir

Bezm-i 'aşḳa müptelâyız bize Sa'dîler dinir

⁴² Met. "ze"

⁴³ "Ölmeden önce ölünüz." Hadis "el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:29"

⁴⁴ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

⁴⁵ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

2. Rūh-ı ẓudsile muşaffā eyledik çün ẓalbimiz
Nūr-ı pāk Muştāfā'yız bize Sa'dīler dinir
3. Himmeti mürşidle geçtik māsivā berẓahların
Rāh-ı Hāḳḳa āşināyız bize Sa'dīler dinir
4. Ẓahr-ı luṭfı bir idendik yār ile aḡyārı hem
Ẓevḳ-i Hāḳla pūr-şafāyız bize Sa'dīler dinir
5. Keşret-i dünyāya bakmaz el yuyan 'āşıkları
Vaḥdet ilinde bekāyız bize Sa'dīler dinir
6. Şeyḥ Sa'de'd-dīn Cebāwī birmez nesl-i 'Alī
Himmetle Hāḳ-nümāyız bize Sa'dīler dinir
7. Evliyālar rāhına Derviş Sükūtī tā ezel
'Aşḳile cān baş fedāyız bize Sa'dīler dinir

15B

52

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Zāhidā bu cismimi ābād iden hep Muştāfādır
Dīdemizde şevḳ uran nūr-ı żiyā bil Murtaẓadır
2. Ol Ḥasan ibn-i 'Alī serdār-ı şāh-ı evliyā
Vāriş-i Aḥmed Nebī hem şāh Ḥüseyn-i Kerbelādır
3. 'Ābidīn ü Bāḳır oldu tāc-ı sa'ādet başıma
Mezhebim Ca'fer ḥaḳıḳat hem bize Hāḳdan 'aṭādır
4. Kāẓım oldu cümle mü'mīn kıblegāh şüphesiz
Secdegāh-ı 'ālem oldur hem imām u muḳtedādır
5. Şāh 'Alī Mūsā Rızādır ehl-i ḥaḳıḳat ma'deni
Hem Ṭarīḳ-i evliyāda cümle Hāḳḳı reh-nümādır
6. Ol Muḥammeddir Taḳī bil āfitābın şu'lesi
Şevḳ bahş itmiş cihāna menba'-i nūr-ı żiyādır
7. Kā'inātın kuṭb olmuş her dü 'ālemde Naḳī

‘Askeri gelmiş bu dünyā halkına hem pişvādır

8. Devr-i hoş gelse gerekir hüküm ide kâfdan kâfa
Mehdi-i âl-i Muhammed ‘adlile şāhib vefādır
9. Hāk-i pāyine gedāyım Derviş Sükūtī ben bugün
Bāb-ı Luṭfun beklerim hep derdime ‘ayn-ı şifādır

53

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Anla gel zāhid Ḥabībīn nazmı bir envādır
Laḥmūke laḥmī⁴⁶ hakkında söylenen Ḥaydardır
2. Pādişāh baḥr u berk hüküm ider kâfdan kâfa
‘Adlile tutmuş cihānı hem şāh-ı kişverdir
3. Faṭıma Ḥayru’n-nisāya biż ‘ate minnī dedi
Ol Nebī-i faḥr-ı ‘ālem şāfi’-i maḥşerdir
4. Ol Ḥasan şāh şehīd hem Ḥüseyn-i Kerbelā
Teşnegān-ı ümmete ol şāḳī-i kevşerdir
5. ‘Ābidīn ü Bākır oldu rāh-i dīn ‘āşıklara
Mezheb-i Ḥaḳ ehl-i mü’min kullara Ca’ferdir
6. Mūsā Kāzım imām her dü ‘ālemde bugün
Hem ‘Alī Mūsā Rızāya beḫl olan cān ile sırdır

16A

7. Ol Muhammedir Taḳī hem Pādişāhımız Naḳī
Hüküm iden bu cümle halka ol imām ‘askerdir
8. ‘An karīb gelse Muhammed Mehdi-i şāhib-zamān
Müşrikini seyfile kırsa gerek ol bir erdir
9. Muntazır olmuş durur hāk-i pāyinde bugün
Bāb-ı luṭfun bekleyen Derviş Sükūtī kem-terdir

⁴⁶ “ Senin etin benim etimdir.” Hz.Muhammed’in Hz.Ali için söylediği söz.

54⁴⁷

1. 'Âdemden evvel geldiğini itdiler iğbâr 'Alîdir
Bend urdu dive rûz-ı ezel eyledi ikrâr 'Alîdir
2. Kândildeki nûra dahı bir gün nâmûs ekber
Ugradı yolu gördü hemân gün gibi envâr 'Alîdir
3. Her bir Nebîniñ devrine dahı geldi hafiyen
Aḥmed ile birlikte gelen Ḥaydar-ı kerrâr 'Alîdir
4. Bir nokṭa-ı müphem idi kimse anı fehmi itmedi
Vechine urdu niḳâb ekşilmeye nice aḡyâr 'Alîdir
5. Küntü kenzin⁴⁸ dedi çünki ol ḥâliḳ-i muṭlak
İtdi beyân herkes sırrını Aḥmed-i muḥtâr 'Alîdir
6. Âyet-i heft Fâtihâ'dır çünki yüzine 'ayân
Cem' itdi Ḥudâ anda 'ulûmunḡ mecmâ'-ı esrâr 'Alîdir
7. İsim anıḡ her leyl ü nehâr okunur
Nokṭasıyım dedi yanıḡ ol cümleye her bâr 'Alîdir
8. Kur'ânı ol nâṭıḳ idi zıkr ider hep cehrile
Ehl-i müfesser taṣdîḳ idip kıldılar eṣ'âr 'Alîdir
9. Zülfün ile kaşlarınḡ hem dahı müjgânlarınḡ
Kıldı beyân çün vechini eyledi izhâr 'Alîdir
10. Derviş Sükûtî naḡmıyla sırr-ı 'Alî vaṣf idip
Anḡayalar maṭlûbını her 'âşıḳa dîdâr 'Alîdir

55

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Ḥasta olmuş gönlümünḡ her dem devâsı Muṣṭafâdandır
Ḳalb-i maḡzûn her ṭâlibinḡ dilḡüşâsı Murtaḡadandır

16B

⁴⁷ V.b.

⁴⁸ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keṣfû'l-Hafa, II/132"*

2. Ol Hasan ibn-i 'Alîniñ kûluyuz kurbâniyuz
Her murâda nâ'il oldum bil Hüseyn-i Kerbelâdandır
3. Ol imâm Zeynel Muḥammed Bâkır'ın rāhını ben
Bulmuşum Ca'fer'le taḥkîk ol keremkân 'aṭadandır
4. Cümle mü'mîn kullara çün Kâzım oldu toḡru rāh
İktidâ it ṭālibā sen ol Resûl-i kibriyâdandır
5. İlticâ'mız bizim çün ol 'Alî Mûsâ Rızâ
Bâb-ı Luṭfunda sa'âdet bize ol nûr-ı Hudâdandır
6. Kuṭb-ı aḳṭâb-ı cihândır ol Muḥammed şāh Taḳî
Mesned-i rif'atde kā'im devleti âl-i 'abâdandır
7. Şāh 'Alî imâm Naḳîdir pâdişāh-ı lâ-yezāl
Çeşm-i nûru her velîniñ nesl-i pâk-i enbiyâdandır
8. 'Askeri serdâr-i 'âlem üçler yediler kırklara
Hükm ider cümle cihāna ol imâm u muḳtedâdandır
9. Muntazırız devrine şāhib-i Muḥammed Mehdîniñ
Katl ide münkir münâfık seyfiyle hep iḳtizâdandır
10. Hânḳāh-ı Aḥmede Derviş Sûkûtî sen bugün
Yüz süre gel rûz u şeb dergāh dârü's-şifâdandır

56

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Geşt-i 'aşḳdan su'âl it baḥr-ı 'ummân ḳandadır
Deryâlar ḡavvâşına şor dürr-i mercân ḳandadır
2. Bezm-i ervāhı ezelden dest-i Ḥaḳdan bir ḳadeḥ
Nûş iden 'uşşâkı bellü bellü şorma mestân ḳandadır
3. Her seḫerler zâr u eḡgân dest-i Ḥaḳdan ḳııarmış 'andelîb
Bir gül-i ḥandân arar ol bilmez sırr-ı gülistân ḳandadır
4. Cehd ider zāhid merāmı maḳşûda nâ'il ola
Çeşm-i a'mā rāh bilmez sırr-ı sübhân ḳandadır

5. ‘İlm-i zāhir mektebinden ders okurlar rûz u şeb
Nefsine ‘arif degil ol bilmez ki Rahmān kıandadır

17A

6. Zümre-i nādāna aşıā Derviş Sükūtī şorma hiç
Şeyh-i kāmilden haber al vech-i Yezdān kıandadır

57

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Şordum ey dil kāmilāndan baħr-ı ‘ummān sendedir
Gevherine t̄ālib ol kim dürr-i mercān sendedir
2. La’l-i ħamrāyı içenler bezm-i sākīden bugün
Bādeniñ keyfi elestden zevk-i⁴⁹ cinān sendedir
3. Naħnū akreb⁵⁰ āyetle şānına kıldı beyān
Maẓhar-ı zāt-ı şifātın ‘arş-ı Raħmān sendedir
4. Ĥaķ Te’ālāya karībsin arada bir nesne yok
Cümle eşyāya muħīṭ ol sırr-ı sūbhān sendedir
5. Men ‘arefle⁵¹ ma’rifet dersini oku bugün
Rabbine āgāh olup hem cümle ‘irfān sendedir
6. Derd-mend Derviş Sükūtī dāmeni tut mürşidin
Göstere ol saña Ĥaķķı vechi Yezdān sendedir

58⁵²

1. Ey t̄ālib-i Ĥaķ dinle bugün söylenen güftār ‘Alīdir
Kur’ān daħı nāṭıķ anı her ne ki var eş’ār ‘Alīdir
2. Mī’rāc yolunda Aħmed ile itdikleri bir ⁵³

⁴⁹ Met. “zel”

⁵⁰ “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısladıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız.” Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

⁵¹ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

⁵² V.b.

⁵³ Metindeki belirsizlikten dolayı okunamamıştır.

Gösterdi vilāyet mihri alan H̄aydar-ı kerrār 'Alīdir

3. T̄oksan biñ kelām ki H̄aḡ ile itdiler şoḡbet
Aşḡāblar içre Muḡammed'e virdiği iḡbār 'Alīdir
4. Her bir ġazāda peygamber ile olduğı meşhūr
Ḳa'le-i ḡayberde nice biñ ḡatl-i küffār 'Alīdir
5. Fetḡinde daḡı H̄aḡ aḡa āsān ile kıldı müyesser
Açdı hemān rāh-ı dīni ol şāḡib-i Zūlfikār 'Alīdir
6. Oldum ki Süleymān divler elinde maḡlūpda idi
İmdāda nihān irdi o dem ḡatl eyleyen esrār 'Alīdir

17B

7. Şānında anıḡ vārid olup hem bunca ḡadīşler
Zikrin ideyor cehrile hep Aḡmed-i muḡtār 'Alīdir
8. Derviş Sūkūtī ister isen rūz-ı leyāl ḡazret-i şāḡı
'Aşḡile gel sen daḡı başını eyle nişār 'Alīdir

59

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Āfitābıñ şu'lesinden cismine ziyā irer
Nūra ġarḡ itdi bu ḡalbim nice lem'ālar virir
2. Terk-i tecrīd olmuşuz biz dünyāya meyl itmedik
Bir 'abā ḡırḡaya ḡandık kimden aḡlas ḡarīr
3. Gerḡe bizde yokdur aḡlā māsivānıñ ülfeti
Nān yerine nefsimiziñ ḡatline verdik zehīr
4. Bakmaz olduḡ medḡ-i zemme işbu 'ālemde bugün
Bir idendik ḡahr-ı Luḡfu şer ile hem de ḡayr
5. Mūtū ḡable en temūtū⁵⁴ sırrına mazḡhar olup
Bir gedā Derviş Sūkūtī kem-ter ü ednā ḡaḡīr

60

⁵⁴ "Ölmeden önce ölünüz." Hadis "el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:29"

Fā'ilātün fā'ilātün fe'ülün

1. Bilür misin t̄ālib aşlın tūrābdır
Biñ yıl 'ömrün olsa şonu ħarābdır
2. Aldanma hiç bu dünyānın varına
Göñlünü oynatma ol bî-şebātdır
3. Māl u mülküm deyu bunda cāhiller
Şanmasın kalır ol cümleye bābdır
4. Çok çalış bendinden ħalāş olasın
Zabı ider kurmuş ol Temur tuzākdır
5. Cehd idip her zāmān vaktinde ara
Bulmağa bir kāmili gerçe şevābdır⁵⁵
6. Beyhūde hiç çekme aĥmaqlar gibi
Emegi bu dehrin katı 'azābdır

18A

7. Terkini ura gel ölmezden evvel
Ĥadīşinde Resūl itmiş cevābdır
8. Meyl itme dünyāya Derviş Sūkūtī
Erenler nuṭkunu tut bir kitābdır

61

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Nehr-i 'aşkıñ aratmadıkça 'ummānı bilmez kındadır
Baħra ġavvāş olmayanlar pāyānı bilmez kındadır
2. Her şehirler zıkr-i mu'tād eylemiş Ĥaḫ Ĥaḫ deyü
Ḳalbine hiç te'şīr itmez vicdānı bilmez kındadır
3. 'İlm-i zāhir mektebinden ders okurlar rüz u şeb
Noḳṭayı fehm eylemez ol Ḳur'ānı bilmez kındadır
4. Dört kitābın metnini her kim okursa ħarf-be-ħarf

⁵⁵ Met. "sad"

Şerh idemez lâyıķınca āsānı bilmez ķandadır

5. Āh idermiş bülbül-āsā gice gündüzler daķı

Maṭlûb bir ğonca güldür ḥandānı bilmez ķandadır

6. Sa'yını virmiş hebāya reh-nümāsız şol kişı

Zāt-ı Ḥaķdan bî-ḥaber ol Yezdān'ı bilmez ķandadır

7. Dāmeni muḥkem ṭuta gör Derviş Sükûtî bir eriņ

Vaşl ider ol seni Ḥaķķa hicrānı bilmez ķandadır

62

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Biḥamdulillah bugün rāh-ı Ḥudāda rehberim vardır

Muḥammed Muştāfā ile ḥaķıķat-ı Ḥaydarım vardır

2. Ṭarīķinde sülûk itdim muḥaķķaķ anlarıņ dā'im

Ene'l-Ḥaķ sırrına irdim 'Alīden defterim vardır

3. Ḥasan ile Ḥüseyn şāhım bulardır bāğ u ḳalbimde

Açılmış ğonca bir güldür ser-a-ser ezḫarım vardır

4. İmām Zeynel Bāķır Ḥaķķıņ kemāl sırrına ırmış

Ledün⁵⁶ 'ilminde hem yektā ezelden Ca'ferim vardır

18B

5. İmām Kāzım cemālinden ķamer şems nūruņ almış

Cihān pertevin şalmış benim bir enverim vardır

6. Hemān şāh Ḥorasāndır 'Alī Mūsā Rızā billah

Taķī evlād-ı peygamber Naķī'den 'askerim vardır

7. N'ola bir dem ṭuhūr itse elinde tiğ ile Mehdî

Ḥavāric bağrına ursa yedinde ḥançerim vardır

8. Dürr-i luṭfunı beklermiş Sükûtî bir ğarīb ednā

'Alīniņ ḥānķāhında hezārān kem-terim vardır

⁵⁶ "Orada, kendi indimizden bir rahmet (vahiy ve nübüvvet veya uzun ömür) verdiğimiz ve ona ledünnî ilmi öğrettiğimiz kullarımızdan birini (Hızır'ı) buldular." Kehf sûresi 18/65

63

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şer'-i pāk-i Muştafāya kul olan şefkat bulur
Hem Tarīk-i enbiyāda 'aşkile ülfet bulur
2. Zillet-i dünyāya raġbet nice kılsun çün bular
Murtazanın rāhı içre her biri hikmet bulur
3. Şāh Hasan hulk-ı Rızānın yoluna cān baş koyan
Hem Hüseyin-i Kerbelāda her zamān 'izzet bulur
4. Ol imām Zeyne'l-'Abānın kim ki olmuş çakeri
Hizmeti Bākır'da her dem zevkile devlet bulur
5. Mezheb-i pāk-i Ca'fer'in dir kulunu Haq görmeyen
'Ākıbet berzāhā uğrar şanmanız rahmet bulur
6. Ol imām Kāzım Rızānın rāh-ı meftūh bir kadīm
Her ki dāhil oldu anlar şüphesiz vuşlat bulur
7. Kıblegāhı evliyādır hem 'Arab mülk-i 'Acem
Ol 'Alī Mūsā Rızāda cümlesi himmet bulur
8. Ol Muhammed şāh Taķiye bende olmuş tā ezel
Bil Naķinin sāyesinde menzil-i rif'at bulur
9. Zümre-i nāciye irmek gel dilerse zāhidā
'Askeriye kul olanlar maķşūduñ elbet bulur
10. Hāk-i pāy-i Mehdīye Derviş Sükūti yüz sürer
Anın çün rāh-ı dinde dā'imā nuşret bulur

19A

64

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bizi bu 'aşk her dem nice bir sevdālara düşürür
Mecnūn gibi rüz leyāl bir şacı Leylālara düşürür
2. Ferhād dahı bunca zamān daġlar içinde dolaşib

Ağlar katı Şîrîn için başını gavgâlara düşürür

3. 'Âşıqları gel gör hemân bunda nice menzil alır
Bir mürşid-i hâzık bulup himmetiyle belâlara düşürür
4. Ehl-i haqîkat sırrına müdde'îler hiç irmedi
Bunca hâsed nifâk ile kendini da'vâlara düşürür
5. Murğ-ı garîbin görmez misin hiç evc-i semâ pervâz ider
Düşmüş kulağuz bir önüne 'askerini tenhâlara düşürür
6. Her ki tutar pendini Dervîş Sükûtî bir kem-terin
İrdi necât semtine zevk-i beķâ mevâlara düşürür

65⁵⁷

1. Meyl virmedim ben dünyâya gönlümdeki sevdâ nedir
Uğraşmazam hiç halk ile başımdaki gavgân nedir
2. Cehd iderim leyl ü nehâr Hakkâ teķarüb itmege
Bilmem ki naḥnû akrebiñ⁵⁸ sırrındaki ma'nâ nedir
3. Bir gün hemân ol yâr ile 'ahd eyleyüp virdim karar
Kavlinde şâdık durmaz dönüp bu etdiğı cefâ nedir
4. Mecnûn gibi Leylâ için dağ u şahrâ hiç bırakmadım
Cismimi ben kıldım ḥarâb beyhûde hep ifnâ nedir
5. Zevk-i cihândan geçem deyü terk-i sivâ eylerken
Dervîş Sükûtî gel gör bugün güldü baņa vefâ nedir

66

Ḥarfü'z—Ze

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Ey zâhid dünyâ-perest yokdur sırrına iz'ânınız
Ḥayvân gelüp bu 'âlem bulunmaz hiç insânınız

⁵⁷ V.b.

⁵⁸ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

2. Benlik sizi aşıla kımaz hem kibriñiz muhkem kıatı
Çok uğraşıp siva ile bırakmaz sizi nefsanıñız

19B

3. Buğuz hased riyā ile gerçe dolu çün kalbiñiz
Şeytān kıardaşı olur size dün ü gün artar tuğyanıñız
4. Kürsilerde va'z idersiz şerh 'akā'id dersini
Bī-habersiz zāt-ı Hakkdan gördüm kıurı bürhānıñız
5. Taklid imiş fakih yolun i'tikādın yok zerrece
Artık bulunmaz sizde hiç mezheb dīn imānıñız
6. Mürşidsiz olmaz ey hoca dinle Sükutī pendini
Menzil almaz bir kıadem mesdūd imiş meydānıñız

67

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Āşık-ı şādıklara zāhid sözün kıār eylemez
İt ürür kervān geçer gayrı efkār eylemez
2. Menzilinden sāliki Hakk yolların kesmek diler
İblīs-i merdūda tābi Hakkā ikrār eylemez
3. Şol tahāretsiz fakihin dīni yok imānı hiç
Kin kibir benlik hasedle zerrece 'ār eylemez
4. Har⁵⁹ şifātla müşkül ancak kim ki makşūda irer
Kābil vuşlat olur mu nefs ağıyar eylemez
5. Kalbiñiz hem kıara taşdan kıaradır reng-i siyāh
Neylesün yā misk-i şābūn kıatrānı ār eylemez
6. Bir 'inād üzre gider hep münkiriñ her bir işi
Hakk nedir bilmezler aşıla zevkı-i dildār eylemez
7. Kıurtuluş yok nār-ı düzāhdan Sükutī çün bular

⁵⁹ Met. "ha" ile yazılmış

Loḡmān olsa derde çāre zaḥma⁶⁰ tımār eylemez

68

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Kırmuş güzel yollarımız tā ezelden Sübhānımız
Şer'-i Aḥmedle müzeyyen eylemiş hep meydānımız
2. Āsān bulur zāt-ı Ḥaḳḳı reh-nümāsı kāmīl olan
Ġafletle gezme aç gözün evvel gözet 'irfānımız

20A

3. Zāhidler gibi bir kırı taşdan bināya tapma gel
Beyt-i Ḥaḳḳı ara bul tā göresin mihmānımız
4. Fetvāya şıgmaz bir yoldur ḥaḳıḳat sırrı incedir
'Āşıḳlar bunda ḥayrāndır fark idemez ḥayvānımız
5. Mürşid-i kāmiller şor Derviş Sūkūtī sen Ḥaḳḳı
Gösterir saña her demi kanda olur Raḥmānımız

69

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Dünyānıñ her berzāḥından itdi ḥalāş ol yārimiz
Şimdi 'uzletde kararım bulmuşuz dildārımız
2. Özge bir zevke irişdim rehber-i taḥḳīḳ ile
Fehm idemez olur olmaz kişiler eṭvārımız
3. Dergāh-ı vālā nişānim ülfetim ol yār ile
Sükkeri baldan lezīzdir şöḥbeti ḥünkārımız
4. Resm-i şūr-ı saltanatda şāha itmē ilticā
Mülk-i tende pādīşāhım emridir her varımız
5. Mūtū kable en temūtū⁶¹ sırrına mazḥar olup
Ölmüşüz ön gelmeden mevt budur hep kārımız

⁶⁰ Met. "ha" ile yazılmış

⁶¹ "Ölmeden önce ölünüz." Hadis "el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:29"

6. Māsivādan el çeküp Derviş Sükûtî hem bugün
Hak ile olmuş muhakkağ çün bezm-i pazarımız

70

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Resm-i şüretten geçüp bir cān olan Sa'dīleriz
Ma'nā-yı remz ene'l Hak ız'ān olan Sa'dīleriz
2. Bir iki gün 'ömr için tapmak ne müşkül dünyāya
Terkin urmak lāyık-ı insān olan Sa'dīleriz
3. Cismini ruha tebeddül eyleyen 'āşıqları
Kaṭresin bir bahre şalmış 'ummān olan Sa'dīleriz
4. Cümle varından geçer ol māsivāya bakmayan
Terk-i fānī eyleyip Vīrān olan Sa'dīleriz

20B

5. Mülk-i keşret berzahından çün ḥalāş olmuş bu dem
Vaḥdet yol bulmuş ol 'irfān olan Sa'dīleriz
6. Kurtulup zulumātı 'unşur kayd-ı bendinden bugün
İrişir bir 'āleme seyrān olan Sa'dīleriz
7. Derd-mend Derviş Sükûtî mürşid-i kāmīl ile
Vāşıl-ı dergāh olup mihmān olan Sa'dīleriz

71⁶²

1. Zümre-i Āl-i 'Abā nesl-i Resūl-i kibriyāyız biz
Muştafānıñ çakereyim kanber gulām Murtaza'yız biz
2. Biz Hasan 'aşkına zehir sem kâtil nüş idip
Ġām degil zāhid bu yolda şāh Hüseyne cān fedāyız biz
3. Cümle varım her huşūşda Zeyne'l 'Abāya virsem uş
Şād olur kalbim her ān zevkile ehl-i şafāyız biz
4. Nesl-i Aḥmedden Muḥammed Bākıra oldu hem zuhūr

⁶² V.b.

Luṭfuyla kıldı sa'adet sāyesinde aḡniyāyız biz

5. Ca'fer oldu Kāzım ile 'ilm-i Ḥaḡ māhirleri

Vāşıl olduk kenz-i Ḥaḡ esrārına her dem revāyız biz

6. Ol 'Alī Mūsā Rızādır şāh İran hem 'Arap

Hādımim ben anıḡ kim 'adlile ehl-i vefāyız biz

7. Ol Muḡammed Taḡī bil pişvā-yı rāh-ı dīn

Muḡtedā-yı evliyādır sālīk-i Ḥaḡḡı iḡtidāyız biz

8. 'İlm-i bātında Naḡīdir mazḡhar-ı sırr-ı 'aḡīm

'Asker olmuş küntü kenziḡ⁶³ vāḡıfı ḡāhir nümāyız biz

9. Muntazırız devrine Derviş Sūkūtī biz anıḡ

Seyfiyle itse ḡuhūr ol Mehdi-i şāḡīb-livāyız biz

72

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Saḡa 'āşık olan cānlar ki bir yerde ḡarār olmaz

Muḡabbet ḡevḡını ḡatmış olanlar hiç firār olmaz

21A

2. Seniḡle eyleyen bey' u şirā tā ezelden çün

Muḡaḡḡak bil bu pazarda duranlar hiç ḡarār olmaz

3. Seniḡ 'aşḡına her kim ki düşenler devr ider elde

Şarāb-ı la'l-i engürün ḡenlerde ḡumār olmaz

4. Revā mı ülfetine düşenler rüz u şeb dā'im

Naḡar itmez bu 'ālemler anı kimse şorar olmaz

5. Bir özge derde düş olmuş Sūkūtī bir ḡarīb ednā

Devāsına 'ilāc yokdur bu yolda hiç timār olmaz

73

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

⁶³ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

1. Âşinâyız zât-ı Hakkâ 'irfân olan Sa'dîleriz
Pîr-i erkân-ı Tarîka meydân olan Sa'dîleriz
2. Vech-i yârin arzûsunda olmuş isen tâlibâ
Gel berü dîdâr-ı Hakkda seyrân olan Sa'dîleriz
3. Kûlzü'm-ü bahre ser-a-ser felegimi şaldım bugün
Bir nihâyet semte düşdüm 'ummân olan Sa'dîleriz
4. Dürr-i gevher ma'deninde nice dem ğavvaş olup
Mâlik oldum kenz-i Hakkâ bir kân olan Sa'dîleriz
5. Şeyh Sa'de'd-dîn Cebâvî rāhımı itdi güşād
Reh-nümāmızdır muḥakkak āsân olan Sa'dîleriz
6. Şevk-i 'Aşkile ideriz ilticâ ol ḥazrete
Âsitânında Sükûtî mihmân olan Sa'dîleriz

74

Ḥarfü's—Sin

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Pādişāhim vechi pākına görmege itdim heves
Bāb-ı Luṭfundan ümîdim kesmezim hiçbir nefes
 2. Gice gündüz bülbül-i āsâ zār u efgānlar idip
Çağrışuruz her şehirler tā kesilince bu ses
- 21B**
3. Mūr-ı ednādan za'îfîm merḥamet kıl yâ ilāhi
Bırakma berzāḥ illerinde kalmışım nāçar bî-kes
 4. Ḥubb-ı dünyādan ḥalāş et rāhımı eyle güşād
Tutmaya çün 'ankebûtun lānesi mişl-i meges
 5. Men 'aref⁶⁴ sırrına āgāh it Sükûtî kem-teri

⁶⁴ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

Mürşid-i kâmillar ile sen aña ver hem de ders

75

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Bugün meydân-ı 'aşk içre kurulmuş sâķiyyâ meclis
Kadehler devr ider elde içerler şâfiyyâ meclis
2. Şarâb-ı 'aşkı her kim nûş iderse dest-i mürşidden
Bulurlar 'aşkile dâ'im o demde zevķiyâ⁶⁵ meclis
3. Oğurlar men 'aref⁶⁶ sırrına kemâl zât-ı Ahmedden
Olurlar hoca-ı kanber muhakķak 'âlîyyâ meclis
4. Sarây-ı İlma'allahda⁶⁷ iderler şohbet-i Hakla
Geçerler hep dünyâdan bu yolda evliyâ meclis
5. Gönülde kalmamış aşlâ sivânın çünki âşârı
Anıñçün bulmuşuz bunda Sükûtî bâķiyen meclis

76

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Aç niķâbın dilberâ müştâķın olmuş cümle nâs
Mâh cemâlin görmege 'âşıklar ider iltimâs
2. Hüsüne arzû idermiş âsumânda şems ü mâh
Şu'lesini senden almış vechine yokdur kıyâs
3. Görse Mecnûn seni ol dem Leylâdan fâriğ olur
Perde çekmişdin yüzine şimdi oldun irtisâs
4. Zevķ idermiş senin ile her kim oldu saña yâr
Bâb-ı lütfun bekler ancak rûz u şeb 'âşık-şinâs
5. Muntazırız emrine Derviş Sükûtî biz bugün

⁶⁵ Met. "zel"

⁶⁶ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fî Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

⁶⁷ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." Hadis bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174"

6. Derviş Sükûtî açmasun bu esrârı cāhillere
İfşâ ider hâlka bir bir bilmez katı hayvân imiş

22B

79

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Tālibā gel Hakkı anla cümlede a'yân imiş
Sî vü dü harfle yüzinde âdemiñ beyân imiş
2. Aḥsen-i takvīm dimiş Hakk çünkü insân şânına
Nüşa-i kübrâdır âdem fark eyleyen 'irfân imiş
3. Fātiha heft âyet oldu zülf kaşın kirpigin
Fehm idenler işbu sırrı mecmû'u'l- Kur'ân imiş
4. Nâm u pāk-i besmelede söylenir her rûz u şeb
Nokta-ı sırrım kamu halk bilmege hayvân imiş
5. Hâk-i pây-i Haydara Derviş Sükûtî sür yüzün
İrgör çün zât-ı Hakkı seni ol merdân imiş

80

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Anlagıl sen tālibā cümle bu 'âlem bir cān imiş
Aḥmediñ nûrundan ancak ol bize ihsân imiş
2. İşbu sırı vākıf olan ne imiş her dem nizâ'
Kahr-ı Luṭfu bir bilenler ol aşıl insân imiş
3. Anlamazlar zât-ı Hakkı mürşide yol bulmayan
Kendüni âdem şanur ol ma'nîde hayvân imiş
4. Men 'aref⁶⁸ sırrına âgâh olmadı cāhil fakîh
'İlmeyle mağrûr getirür hocası Şeytân imiş
5. Hacc ile şavm şalâtın remzini fehm itmeyen

⁶⁸ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

Beyt-i Hakkı kanda bulur bî-başar nādān imiş

6. Nahñü aķreb⁶⁹ sırrını Derviş Sükūtî sen de bul
‘Ārif-i billah olanlar vāşıl-ı cānān imiş

81

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Tedbîr ile şanma olur her bir işim fermān imiş
Bezm-i ezel- taķdîr olan emr-i Hudā pinhān imiş
2. Levha kalem urduķu Hakk mümķîn degil bozmasın
Rûz-ı elest taķrîr olan hük-m-i kavî Sübhān imiş

23A

3. Hakk habîbi itdi beyān ‘uşşākına bürhān ile
Fehm it bunu zāhid güzel cümlemize i’lān imiş
4. Emr-i nehiy tutmasan leyl ü nehār lāyık ile
Kim ki kabûl itmez ise tutduķu yol yalan imiş
5. Şer’-i şerîf rāh-ı mübîn t̄alib-i Hakkile ‘amel
Pend yeter bu Sükūtî ehl-i Hakkı bürhān imiş

82

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Mülk-i beķādan gelmişem dünyā baķa zindān imiş
Sivā hük-mü gerçe yalan gelen geçer kervān imiş
2. Ol dost ile rûz-ı ezel ‘ahdimizde şābit kadem
Bu cihāna geldim nice iķrārımız ĩmān imiş
3. Ol dosta ben yār olalı kūh-ı şahrā gülşen baķa
Yedi iķlīm kaması hep bāķ u cenān bostān imiş
4. Evvel bezm-i elestde sākîler şundu o dem bir cām dolu
Cür’āsından ol bādenin her kim iķer mestān imiş

⁶⁹ “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız.” Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

5. Derviş Sükûti ben gelmişem bu dünyāya gitmek için
Bunda gelen durmaz gider cümle cihān mihmān imiş

83

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Derde düşen āh ider ol 'aşkile nālān imiş
Derd içinde zevki bulan 'aşıkā dermān imiş
2. Miḥneti⁷⁰ renc almadan zevk bulup mesrūr olan
Derdine buldu devā ol şıḥḥati her ān imiş
3. Bülbül-i şūrīdeler gör her şahrā feryād ider
Bir gül-i ra'nā için biḡ zār ile efgān imiş
4. Nefsini idrāk idenler zāt-ı Ḥaḡḡa yol bulup
İrdiler esrār-ı ğayba rütbe-i 'irfān imiş
5. Cān nişār ider ezelden Ḥaḡḡı bunda kim görür
Derd-mend Derviş Sükûti her zamān kurbān imiş

23B

84

Ḥarfü'-ş- Şad

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ṭālibā dünyāyı terk it bulmak istersen ḥalāş
Nefsine hiç verme fırsat sür ḡademiñ durma baş
2. Her Ṭarīḡiñ bir yolu var rāh-i Ḥaḡḡa gitmege
Mürşid-i kāmil gözetgil sözlerine ḡulāk aş
3. Ruḡşatıyla kıl riyāzat ḡalbini pāk ide gör
Pota-i 'aşḡda eritgil kendini meşel raşāş
4. Nefsiniñ ḡatline sa'y it sen daḡı leyl ü nehār
Zülfikār-ı⁷¹ Ḥaydarı çek saḡa lazımdır ḡışāş

⁷⁰ Met. "hı"

⁷¹ Met. "ze"

5. Pendini tutmak dilerse Derviş Sükûtî kem-terin
Hak yoluna böyle gitmiş nitekim hâşşu'l havâş

85

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Ey gönül terk it bu fânî olma cihāna harîş
Bî-vefâdır kes ümîdiñ konma ol hāne harîş
2. Bunda gelmekden ğaraž ne Rabbini bilmek imiş
Hizmetinde bezl cān it kāmîl insāna harîş
3. Mürşid-i kāmîl gözetgil elde fırsat var iken
Tevbe telkîniñ aḥz it eyle murādına harîş
4. Şoḥbeti nādānla itme nār-ı dūzāḥdan işid
Ger bulardan ülfeti kes olma ḥayvāna harîş
5. Dürr-i cevher ma'denini ey Sükûtî ara bul
Baḥr-ı 'ummān semtine ir eyle ol kāne harîş

86

Harfû'ḍ—Ḍad

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Aç gözünü ṭālibā sen vech-i Raḥmān'dan ğaraž
Sen seni bil anla taḥkîk-i seyrāndır ğaraž
2. Hizmeti kıl şeyḥine sen açıla 'ilm-i Hudā
Men 'aref⁷² dersin oḡu gel bunda 'irfāndır ğaraž

24A

3. Māsivāniñ ' illetine pîrin olmuşdur ṭabîb
inḳiyād ol aḡa her dem derde derd-mend ğaraž
4. Küntü kenziñ⁷³ sırr-ı muṭlak sendedir iste anı

⁷² "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

⁷³ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

Reh-nümâlar dāmına düş çünki ol kanda⁷⁴ ğaraž

5. Mürşid-i kāmîl ara bul Dervîş Sükûtî sen bugün

Bâb-ı ‘ilmiñ öğretir ol şâh-ı merdândır ğaraž

87

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

1. Mecnûn-ı ‘aşqdan şorulmaz vech-i hûbândır ğaraž

Sâlik-i Hakkın ezelden kurb-ı Rahmândır ğaraž

2. Keşret-i dünyāya itmez iltifâtın ‘aşk eri

Meclis-i vahdet-i beķāda zevķ-i sulţândır ğaraž

3. ‘Uzlete kılmış karārın Hakkā maķbûl kûl olan

Rağbet itmez bu sivāya terk-i cihândır ğaraž

4. Mûtû kable en temûtû⁷⁵ çünki dedi Hakk Resûl

Fehm ide gör işbu nazmı nuţķ-ı bürhândır ğaraž

5. Zevķ-i vuşlat ister isen Dervîş Sükûtî sen bugün

Zât-ı Hakkā kıl nazar sen bunda seyrândır ğaraž

88

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

1. İşbu dehre gelmeden ol yāre irmekdir ğaraž

Ķalbini şāfî eyleyüp dîdāre irmekdir ğaraž

2. Hayy u bâķî lâ-yemût⁷⁶ sırrını fehm eyleyen

Mevt-i ĩrād gelmeden bir vāra irmekdir ğaraž

3. Sûre-i seb’a’l meşānî remzini iz’ân içün

Men ‘arefdin⁷⁷ ders alıp esrāra irmekdir ğaraž

4. Nokţa-ı sırr-ı ‘Alîyi bulmağa her bir nefes

Lāyık-ı hizmet ile Haydare irmekdir ğaraž

⁷⁴ Met. “kef”

⁷⁵ “Ölmeden önce ölünüz.” Hadis “el-Aclûnî, Keşfü’l-Hafâ, 2:29”

⁷⁶ “Ölümsüz, ölmez.”

⁷⁷ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fî Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

5. Z̤ulmet-i nef̤s k̤aplamışdır bu v̤ücūduñ şehrini

24B

Sa'y ide gör ey S̤ükūṭī envāre irmekdir ğaraż

89

Ḥarfūṭ-Ṭā

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Kimseye gelmez bu fānī şimdi ğurbetden neşāt
Nice gelsün bunda aña nār-ı firķātden neşāt
2. Şunsa sāķī taze engür meylerinden bir ķadeḥ
Def' ğām elbet ider ol şāfī şerbetden neşāt
3. Anma o şāfī cinānı mest olan 'āşıklara
Gelmez aşlā vā'izā hiç belki cennetden neşāt
4. Kim ki oldu bunda dā'im vech-i yāre mübtelā
Ṭa'n kılman bulmuş anlar çünki rü'yetden neşāt
5. Ḥubb-ı cānānı göñüldedir Derviş S̤ükūṭī bul bugün
Zevķ idersin sen de her dem öyle lezzetden neşāt

90

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ḥüsnünüñ evrākını tezyīn⁷⁸ idermiş dilber ḥaṭ
K̤aşları miḥrābına çekmiş kalemle cevher ḥaṭ
2. Sī vü dü ḥarfiyle kılmiş vechini hem de 'ayān
Anlına heft āyetini gördüm yazarlar yekser ḥaṭ
3. Nokṭa-ı bāyım dimiş ol pādişāh-ı lā yezāl
Sırrını ifşā ider çün cehrile hep Ḥaydar ḥaṭ
4. Anlamaz zāhid bu sırr-ı mürşide dest urmamış
Cehlile düşmüş nizā'a bulmadı ol rehber ḥaṭ
5. İhtiyāc yok şormağa Derviş S̤ükūṭī kem-teri

⁷⁸ Met. "zel"

Ehl-i 'irfān meclisinde söylenür hep izhār hâṭ

91

Ḥarfü'z—Ze

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Bugün bir kürsüye çıkmış bu ḥalka pend ider vā'iz
Okur açmış kitābını bî-ma'nā ders ider vā'iz

25 A

2. Cinānıñ vaşfını eyler yedi ṭamu azābıñ hem
Bu ḥalkı korkudur böyle nice tezvîr ider vā'iz
3. Çıkar ağzından ateşler cihānı yakmak hep ister
Zebānı şekline girmiş bu ḥalka cebr ider vā'iz
4. İki destîñ uzatmış ol bu 'ālem ḥalkını tutmuş
Cehenneme atar bir bir ne hoş hizmet ider vā'iz
5. Gerekdir vā'izā ancak bu ḥalka ḥüsn-i ḥāliyle
Diler āferīn herkez güzel takrîr ider vā'iz
6. Revā mıdır 'aceb böyle Sükûtî söyler ol densiz
İmānı yok anıñ billāh bu ḥalka ḳahr ider vā'iz

92

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bāb-ı iḥsānıñ umarım geldim sezāyım yā Ḥafîz
İlticāyım ḥazretine şāḥib-i rızāyım yā Ḥafîz
2. Bendene ḳahr-ı celālîñle hemān kılma naẓar
Luṭfun ile kıl kerem geldim recāyım yā Ḥafîz
3. Cürm-i bî-pāyān olup dergāhına başdım ḳadem
Eyleme red kıl 'ināyet kem-teri gedāyım yā Ḥafîz
4. Gerçe şādıḳsın bilürüm nuṭṭunuz lâ-taḳneṭü
Kesmezem senden ümîd hiç bî-nevāyım yā Ḥafîz
5. Raḥmetiñ deryāsı pek çok hiç nihāyet yok durur

Şefkâtinle merhamet kıl ben revâyım yâ Hafîz

6. Rû siyâh Dervîş Sükûtî hâk-i-pāya gelmişem
Cürmüm ile it kabûl sen hâl fenâyım yâ Hafîz

93

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Pâdişâhim ihsânından cânım ider şimdi hâz
Her kime luţfun irerse dâ'im ider şimdi hâz
2. Yoluna virmek sezâdır cân u başım her demi
Maşûr-ı Hallac gibi hep kanım ider şimdi hâz

25B

3. Şem'-i hüsnüne bugün yansam yakılsam gām degil
Maḥvolursa bu vücûd pervânem ider şimdi hâz
4. La'l-i lebinden hemân 'uşşâka virüp bûseler
Ağlar iken rûz u şeb giryânım ider şimdi hâz
5. Derd-mend Dervîş Sükûtî bendeni şâd ider gör
Maḥzûn olmuş kalb çün Vîrânım ider şimdi hâz

94

Harfû'l-- 'Ayn

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

6. Tâlibâ Mecnûn gibi Leylâya itmesin ṯama'
Hakḳı koyup her mecâzî sevdâya itme sen ṯama'
7. Nakş-ı dehre aldanup beyhûde kılma iltifât
Bî-vefâdır dinleme muṭlak dünyâya itme sen ṯama'
8. Ḥubb-ı evlâd-ı 'Alîye cân u baş kıl her müdâm
Zabṭ ide gör nefsin her gavgâya itme sen ṯama'
9. Çek elin iki cihândan zevk-i yâr saña yeter
Mâsivâyı terk idip 'uqbâya itme sen ṯama'
10. Kalb evinde ara bul Dervîş Sükûtî sen Hakḳı

Şağ u şola bakma ancağ eşyāya itme sen t̄ama'

95

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Maḥfī olmuşken Hudā çün āşikār eyler semā'
Zāt-ı Ḥaḫḫı her z̄amān cāndan şikār eyler semā'
2. Zümre-i 'uşşāka her dem z̄evḫ ile şefā virir
'Āşık-ı Mevlā olanlar bī-ḫarār eyler semā'
3. 'Aşḫ ile ābād idermiş şol Vīrāne göñlümüz
Ġuşşa-ı ġām görmeziz biz tār u mār eyler semā'
4. Mevlevi ḫazretlerinin tekyegāhında bugün
'Aşḫile her bendesi leyl ü nehār eyler semā'

26A

5. Men 'aref⁷⁹ sırrına āgāh itdirir 'aşıkları
Münkir-i nādānların ḫalbini tār eyler semā'
6. Derd-mend Derviş Sūkūtī Ḥaḫ yolunda başını
Virir ancağ anla bunda cān nişār eyler semā'

96

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'iün mefā'ilün

1. Sözüm t̄ut t̄alibā her dem ġanī Mevlāya ol ḫānī'
Odur rızḫa⁸⁰ kefil muṭlaḫ iden a'tāya ol ḫānī'
2. Ġām u ferdāyı hiç anma göñülden eylegil iḫrāc
Ḳanā'at gibi bir devlet bulunmaz pāye ol ḫānī'
3. Erenler rāhına cāndan ola gör sen daḫı teslīm
Resülün şer'ini gözle güzel bir sāye ol ḫānī'
4. Bu yolda Ḥaḫḫa irdiler cemī'ān evliyālar hep
Nebīler rāhını t̄utgıl büyük sermāye ol ḫānī'

⁷⁹ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

⁸⁰ Met. "zel"

5. Sükûtî Aḥmediñ rāhıñ gidenler şıdķile her dem
Sivāyı terk idip bunda geĉip ‘uķbāya ol ķānî’

97

Ḥarfü'l-Ġayn

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Aç gözün sen zāhidā gel Muştāfāya tūt ķulaĝ
Şer'ini Zabt eyle muḥkem enbiyāya tūt ķulaĝ
2. İltimās it şāh-ı Mecnūn dürr-i ma'den ķānını
Gevheridir dü cihānıñ Murtażaya tūt ķulaĝ
3. Ol Ḥasan ibn-i 'Alīdir zehr-i 'aşķı nūş iden
Hem Ḥüseynī şāh şehid-i Kerbelāya tūt ķulaĝ
4. Şıdķıyla ol sen ğulāmı Zeynel Muḥammed Bāķırın
Ca'feriñ ķulunu Ḥaķ bil pişvāya tūt ķulaĝ
5. Cān nişār et Mūsā-yı Kāzım Rızāya her zāmān
Zā'il olmaz Ḥaķ ķatında ḥūn pahāya tūt ķulaĝ

26B

6. Kıtıb-ı aķtāb-ı cihāndır hem 'Alī Mūsā Rızā
Ol re'īs-i Kā'inātın evliyāya tūt ķulaĝ
7. Nesl-i evlād Resūldür ol Muḥammed şāh Taķī
Hem 'Alī İmām Naķīdir ehl-i vefāya tūt ķulaĝ
8. 'Asker ibn ü Nāķīden toĝdu burc-ı evliyā
Mehdi-i şāhib Muḥammed hem livāya tūt ķulaĝ
9. Ḥāk-i pāyi abdālım Derviş Sükūtī ben bugün
Dürr-i luţfunda ğulāmım kem-ter gedāya tūt ķulaĝ

98

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Eyledim 'aşķınla yā Rab cümle dünyādan firāĝ⁸¹

⁸¹ Met. “gayın”

- Küh-ı şahrâ 'indimizde bir imiş bostân bâğ
2. Himmet-i mürşidle her dem nefsimizi katl idip
- Kalbimizde kalmadı yer ol 'adûv itsün turağ
3. Şevk-i hüsniyle derûnum nûrî işrâk eyledi
- Asumânda şems-i mâha encüme verdiñ çerâğ
4. Tutma zâhid salûs eyle ehl-i 'aşkı sende bir
- Kanda olur bülbül ile bir arada hem de zâğ
5. Terk idip dilden sivâyı Derviş Sükûtî kem-terin
- Kalmamış hiç anda aşlâ eylemiş cândan firâğ⁸²

99

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Urmayın siz zâhidâ her ğarîb bî-çâre tîğ
- Lâyık oldur darb idesiz her zamân ağıyâre tîğ
2. Raḥm idip gel hasta kalbim şehrine kaçd eyleme
- Elleri kurur anıñ kim kim urur bîmâre tîğ
3. Pâdişâhim mülk-i tende nefsimi eyle zebûn
- Virme fırsat her vakit sen şal güzel eşrâra tîğ
4. İbn-i Süfyân leşkerile Şâm civârında o dem
- Haydar ile cenk iderken urdular bed-kâre tîğ

27A

5. Müslim olmaz şol kişi kim âl-i 'abâya kaçd idip
- Mü'mîn isen ey Sükûtî çal bugün küffâre tîğ

100

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Tâlibâ sen aç gözün 'irfâna gel tut kulağ
- Râh-ı Hakkı öğren andan erkâna gel tut kulağ

⁸² Met. "gayın"

2. Küntü kenziñ⁸³ sırrına irmek dilersen her müdām
Rehber-i kāmīl ara bul ız'āna gel tut kulağ
3. Cān nişār it evliyālar hem erenler rāhına
Kurb-ı Hākka vaşl ider ol sultāna gel tut kulağ
4. Bir qademde menziliñ seb'-i semāya irgürür
Mülk o ednāyı ol dem seyrāna gel tut kulağ
5. Mürşidiñ dāmeni muhkem tut Sükūtī sen bugün
İrmek istersen yüce bir ihsāna gel tut kulağ

101

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Kālbim içre ey Hābībim teşrīf itgil baş ayağ
Göñlümün şahrāsına kur dürr-i cevherden otağ
2. Ta'mīr eyle sālikā sen bu Vīrān dilhāneyi
Pādişāhim tahtı kursun itmege anda turağ
3. Bezmine elmās kadehle dürlü zeynetler virip
Şun kevşer şerbetinden hem bula lezzet dimāğ
4. 'Arz idip gelmekde dā'im bī-devālar qapına
Hācetiñ senden umar bī-māreler olmağda şağ
5. Hüsünün her şem'āsından āfitāb-ı şu'le alır
Vech-i nūrundan yıkarlar āsumān özin çerāğ
6. Ateş-i hicrāna koyma mihrinle bī-çāreyi
Derd-i ğām kaldır aradan sīnesine urma dağ
7. Derd-mend Derviş Sükūtī bendine eyle nażar

27B

Hem derünün pāk ide gör qalmaya aşlā sürāğ

102

Harfü'l Fā

⁸³ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"*

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Nağd-i cānın rāh-i Hākda her kim itmezse telef
Olmadı ol bunda dā'im 'aşkile her dem şeref
2. Şalmayan deryā-yı 'aşka felegini her dem-be-dem
Bulmadı ol dürr-i ma'den kânıdır Şāh Necef
3. Cümle varıñ işbu yolda eyleye cāndan nişār
Merd odur ki her belāya sīnesin kılmış hedef
4. Mütü kable en temütü⁸⁴ sırrına vāşıl olan
Kār ider mi anlara çün 'illeti emşāl-i tef
5. Her ki bildi nefsin Derviş Sükūtî dünyāda
Rabbi elbet bilir ol okuyanlar men 'aref

103

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Tālibā gel sa'y ide gör bu derūnuñ eyle şāf
Kālbin içre Hākķı zıkr it beytini eyle tavāf
2. Hızmeti kıl şeyhine sen her demi leyl ü nehār
Feyz-i himmet andan olur dinler isen bī-hilāf
3. Mürşidin gitdiği rāhe sen dahı kıl inkiyād
Cümle varıñ şarf idegil esrār-ı Hāk ola keşşāf
4. Cān nişār iden bu yolda mülk-i ten bulmaz fenā
Nev hayātı bulmuş anlar şanma bu nuṭkum güzāf
5. Pendimi Derviş Sükūtî her kim tutar öz cān ile
Kurb-ı Hākķa vāşıl olur itmez aşlā ihtilāf

104

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Hüsünün şevķi bugün hep verdi dünyāya şeref
Māh-ı cemālin nūrı kıldı zümre-i dānāya şeref

⁸⁴ "Ölmeden önce ölünüz." Hadis "el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:29"

28A

2. Vechine heft āyetini gördüm okurmuş ehl-i ‘aşk
Secde-gāhı evvelde ādem virdi esmāya şeref
3. Fātiha efḍal du’adır cümle Qur’ān içre hep
Bā-yı bismillahda her dem virdi nokṭaya şeref
4. Kaşlarındır kâb-ı kavseyn hem yüzün ümmü’l kitāb
Sî vü dü ḥarfle cemālin virdi eşyāya şeref
5. ‘Arz idip gel bu kelāmın remzini bir kāmile
Feth ider ol gerçe tahkîk virdi ma’nāya şeref
6. Bî-ḥurūf bî-şavtile derviş Sükūti nazmını
Ehl-i ḥāle keşfin itgil vir bu ma’nāya şeref

105

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Geçmişiz mülk-i cihāndan bir kırı hemvāra yuf
Rızık için hiç ḡām çekilmez kesb iden ol kāre yuf
2. Her zamān ‘aql-ı ma’āşlar māsivāya meyl idip
Ḥaqqı itmişler ferāmūş kıldığı inkāra yuf
3. Zikr-i fikir māl-ı dünyā cem’ine eyler heves
La’net anıḡ mālına hem sa’y olan girdāra yuf
4. Pāye-i rif’at dilermiş ‘ilmiyle vā’iz bugün
Devlet-i dünyāya mā’il kıldığı efkāra yuf
5. Kibrile tutmuş cihānı ḥalka çok eyler nifāk
Cehlile ḡafletde kalmış böyle bir ḡaddāra yuf
6. Buḡz cidārlar cihānı devr idermiş ser-te-ser
Kesb ider ol bunca sîm-i zer cem’ olan dinare yuf
7. Kimseler hiç bu fenāda görmemiş aşlā vefā
Bir vefāya biḡ cefā eyler katı eşrāra yuf

8. Mā'il olma ey Sükūtī māsivānıñ ħubbuna
Aldadır bir qaħbe zendir böyle bir ağıyāre yuf
28B

106

Ḥarfü'l Kāf

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Vechini çün kıldı rüşen her demi envār-ı 'aşk
'Andelīb āsā seherde eyledik hep zār-ı 'aşk
2. Hem ene'l Ḥaḡ na'resini urmısz Manşūr gibi
Bir tecellī irdi Ḥaḡdan olmuşum berdār-ı 'aşk
3. Mecnün-ı 'aşk bırakmaz oldu kūh-ı şahrālarda hep
Zikr-i Leylā Ḥaḡқа tahvīl eyledi ezkā-ı 'aşk
4. Ḥüsnünü görmek için men düşmüşüm sevdālara
Şeyḥ-i kāmīl himmetiyle bulmuşum dildār-ı 'aşk
5. Mescid ü meyḥāneler⁸⁵ Derviş Sükūtī oldu bir
Kanda varsam Ḥaḡ benimle eyledi pazar-ı 'aşk

107

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Seniñ nūr-ı cemālin den bu 'ālemler olur işrāk
Seniñ vechiñ diler görmek kapaında nice biñ 'uşşāk
2. Ḥalīle nār-ı Nemrūdu o demler gülistān itdiñ
Beni nār-ı sūzanıñla bu qalbim eylediñ iḡrāk
3. Egerçe Nūḡ Tufānında necāta ir gören sensin
Beni baḡr-ı fenā içre idersin 'aşkile iḡrāk
4. Kemālinle şifā verdiñ Eyyübün rencine ol dem
Beni ḡām derdine şaldın o semte eyledin ilḡāk
5. Seniñ şevk-i vişālinle muḡabbet zevkini buldum

⁸⁵ Met. "ha"

Dürr-i luṭfun ḡulāmıdır Sükûtî hep sana müştāk

108

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Gelüp vaḥdet diyārından bu keşretde fenā bulduk
Gezerken zār-ı sergerdān hele bir rehnümā bulduk
2. Arardım kūh-ı şahrāda hemān Mecnūnveş dā'im
Derūnumda o Leylāya irince āşinā bulduk
3. Muḥabbet ateşi şaldı vücūdum eyledi iḥrāk
Fenā bezminde maḥv olup bu 'ālemde beḡā bulduk

29A

4. İrişdi çünki hem rāhım bir özge 'āleme ol dem
Sarāy-ı vaḥdete irdim o ḡazretten vefā bulduk
5. Kemāl zāt ile Derviş Sükûtî iltifātım çok
Muḥabbet zevḡine irdim o yār ile liḡā bulduk

109

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Gördükçe ḡusnünü men artar eḡānım Ḥaḡ
Bülbülüm nāle kıldım bāḡ ile bostānım Ḥaḡ
2. Zāt-ı eḡān kārı olmuş 'āşık-ı bî-çāreniḡ
Nāre yanmaḡdan uşanmaz zevḡ ider pervānım Ḥaḡ
3. Şīrīn içün dāḡ u şahrā biraḡmadı Ferḡād 'aşḡ
Naḡd-ı cānıḡ tā virince eyledi ḡurbānım Ḥaḡ
4. Ḳurb-ı Ḥaḡḡa vaşl iden 'aşḡ imiş 'uşşāḡını
Ceḡb ider ol kendi zātıḡ her demi sulṭānım Ḥaḡ
5. Ḥaḡ yakındır saḡa senden ey Sükûtî şorma hiç
Ḳalbiniḡ her köşesinde oturur miḡmānım Ḥaḡ

110

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Elde iken cümle varım eyledi yağmā-yı 'aşk
Bu vücūdum maḥv kıldı gör nice ifnā-yı 'aşk
6. Kaysveş şahrāları gezdirir 'aşkın beni
Eyledi rüsvā-yı 'ālem her demi Leylā-yı 'aşk
7. Baḥr-ı 'ummāna hemān ben felegimi şaldım bugün
Nūḥ ile irdim necāta bulmuşum iḥyā-yı 'aşk
8. Emr-i Ḥaḳla Mūsā oldum dīnime da'vet idip
Fir'avun itmez kabūl hiç ğark ider deryā-yı 'aşk
9. Aḥmedin devrinde geldim mürşid-i kāmīl bulup
Himmetiyle bu Sükūtī bulmuşuz Mevlā-yı 'aşk

111⁸⁶

1. Derd-i yāre düşeli biz bī-māre alışdık
Pervāne gibi 'aşk ile bir nāre alışdık
- 29B**
2. Abdāl olalı mescid meyḥāneleri bir itdik
Zāhidlerin taş atdığı biz aḡyāre alışdık
 3. Gülşen-i 'aşka her zāmān bī-çāre bülbul gibi
Feryād iderek her seḥer biz zāre alışdık
 4. Zūlfün teline her dem dā'im Mecnūnveş bend olup
Manşūr gibi rüz u leyāl biz dāre alışdık
 5. Vaşf iderim aḥvālim Derviş Sükūtī 'āleme
Fehm eyleye herkez bugün biz eş'āra alışdık

112

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Bugün terk-i cihānım ben sivāya i'tibārım yok
Geçip dünyā u 'uḳbādan ki bir yerde kararım yok
2. Bu keşretten elim yūdum muḥabbet zevkile dā'im

⁸⁶ V.b.

Şarāb-ı lā-yezālīden içüp bunda ħumārım⁸⁷ yok

3. Karābet gönlüme düşdü o şāhın iltifātıyla
İrişdim vaşlına bir dem ki andan ğayr yārim yok
4. Yedi Tāmu ‘azābından hemān bir zerre hiç ħavfım
Sekiz uçmağ degil meylim ki anlarla pazarım yok
5. Hele ben ‘aşķile her dem fenā baħrında ğarķ oldum
Vücūdum küllī maħv olup ki aşlā hiç āşārım yok
6. ‘Aceb bir ħāle uğramış Sükūtī bir ğarīb ednā
Devāsız derde düş olmuş řabīblerden tımārım yok

113

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Ten mülkünü kıldım fenā kārım durur fenā-yı ‘aşķ
Buldum beķā ba’de’l-fenā çün olmuşum iħyā-yı ‘aşķ
2. Şavm-ı şalātle gör zāhidi her bir işi bitmiş şanır
Cennet ğaraızı cehd itdiği bulmadı ol Mevlā-yı ‘aşķ
3. Bundan murād Hāķķı bilip kāmile var şor bugün
Tut etegin muħkem yapış tā göstere dānā-yı ‘aşķ

30A

4. Nefsin bilen Rabbin bilür çünki buyurdu ol Resül
‘Ārif olanlar çün bildiler bu ‘ilmile esmā-yı ‘aşķ
5. Pendimi her kim tutar Derviş Sükūtī bu zāmān
Mürşid gerek her köşeyi fetħ eyleye ma’nā-yı ‘aşķ

114

Ĥarfü’l—Kef

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. ‘İllet-i ‘aşķa düşelden bir řabīb dilber gerek
Her zāmān berzāħ ilinden geçmege rehber gerek

⁸⁷ Met. “ha”

2. Cān nişār iden bu yolda şanmañız olur hebā
Kıymetiñ Haqdır viren bil nice biñ sīm-i zer gerek
3. Ferhādın sa'y cemāl-i Şirīn'e ğāyet katı
Vaşl içün bulmağ murādın bir haqıqat er gerek
4. Pehlivān olmağ imiş çün nefsine maqbūl bugün
'Askerī divler şeyātīn kırmağa Haydar gerek
5. Rüstem Zāle hezārān Derviş Sükūtī taḥsīn it
Kābil olmaz karşıusunda nice biñ leşker gerek

115

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Sākīyā lebriz kadeḥ şuñ şāfī' bir cām gerek
İçelim tā mest olunca şubḥ ile her Şām gerek
2. Hem ene'l-Hağ na'rāsını uralım her rüz-şeb
Cān virelim Manşūr āsā her zāmān bir tam gerek
3. Biz Ḥasan ibn-i 'Alīniñ kulu olduğ tā ezel
Ehl-i beyt-i Muştafādan umarız en'ām gerek
4. Şevk-i 'aşkile Ḥüseyne çünki olduğ biz ğulām
Hem anıñ 'aşkına her dem tutarız mātem gerek
5. Tīğ-i Haydarla Sükūtī ḥandān düşmanına

30B

Boynuna ur ḥāricīniñ al bugün bir kām gerek

116

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

1. Şuñ bizlere ey sākī dolu peymāne gerek
Nüş idelim rüz u leyāl bize mestāne gerek
2. Bezm-i ezelden ehl-i ḥarābāt olmuş gezeriz
Ābād idemem göñlümü size Vīrāne gerek
3. Tutmuşuz melāmet yolunu biz 'aşkile her dā'im

Mecnûn olana 'aşk yakışır dīvâne gerek

4. İhrāk-ı muhabbetle bu gönül şehrini yakmağa
Şem'-i 'aşka cân atarız pervâne gerek
5. Dil uzatma şakın beyhûde yere ey zâhid
Bu yolun iktizâsı cân virene merdâne gerek
6. Sırr-ı 'aşkı fâş itme Dervîş Sükûtî sen bugün
Söyler isen ihfâ ile her demi bir câna gerek

117

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Zîkr-i Hakkın halka tevhîde gelmiş her melik
Hü şadâsın işidine devr ider 'arşda felek
2. Şem'-i 'aşkın ateşine yanmağa her rûz u şeb
Bu gönül pervânesidir eyleye her dem dilek
3. Sâkî la'l-i şarâbın nûş iden bezm-i ezel
Hiç ayılmaz mest olan 'âşıkları tâ haşre dek
4. Nakd-i cânın râh-ı Hakkda eylemiş her dem fedâ
Şol kişiler terk-i dünyâ itdiler görmez emek
5. 'Aşk oduna yana gel Dervîş Sükûtî sen bugün
Nâr-ı İbrâhîme olmak istersen müşterek

118

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Kimseye kılmaz vefâ gördüm cihânda bu felek
Mümkünü yok kaḥbe zendir eyleme andan dilek

31A

2. Bir vefâya biḡ cefâ itmek dilersen ḡâm degil
Miḥnet-i 'aşka alışdık olmuşuz biz müşterik
3. İltifâtım dehre yokdur gönlümüzde zerrece
Neyleyem ben māl u mülkü eyledim dünyâyı terk

4. Feyz-i himmetler irişir şeyh-i kāmilden bugün
Her kim eyler hizmetini şıdķile cāndan gerek
5. Kahr-ı Luṭfu bir kılanlar ey Sūkūtī bu zāmān
Neylesin ol cāna bunda dīn ü tersā hem de firenk

119

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Şalāt dā'imā eyle sözün ṭutma gel aḡyārın
Okı ḡüsñünde āyetin namāz olsun her eṭvārın
2. Geçip bu fānī dünyādan iriş bir 'ālem-i mülke
Beḡā-yı vaḡdete irgör bulasın sen de dildārın
3. İçin ṭaşın silip pāk it ki nesne ḡalmaya aṣlā
Tecelli eyleye ol dem derūnunda senin yārın
4. Olursun 'āleme sulṭān gedā iken bu dehr içre
Süleymān-ı zāmān olduḡ elinde hem ḡamu varın
5. Sūkūtī terk idip geldi vücūdun ṣehrini bir bir
Beḡā buldu bu 'ālemde ḡaḡķile itdi pazarın

120

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bir cefākār yāre düṣdüm hiç vefāsın görmedik
Müptelāyım derd-i 'aşķa bir devāsın görmedik
2. Yār ile hem-dem olayım çok zāmānlar cehd idip
Girdi aḡyār hem arāya dil-rubāsın görmedik
3. Ayrılık irdi Şīrinden bir vaķit Ferhād gibi
Kūh-ı ṣaḡrālar gezerdim mehliķāsın görmedik
4. ḡasta oldum nice demler zār-ı eḡḡān ḡılmışam
Bir ṭabīb bī-devādan hiç ṣifāsın görmedik

31B

5. Āhımız eflāka çıkdı ey Sūkūtī bu zāmān

Neyleyim bu gurbet içre bir şefâsın görmedik

121

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. 'İllet-i 'aşka düşelden isterim ihsân gerek
Biz tabîb-i hâzık elinden dilerim dermân gerek
2. 'Ömrüm içre bir şafâsın görmedim bu fânîniñ
Çok cefâlar irdi bize hâlimiz yaman gerek
3. İktizâ-yı sînim üzre şâç şakâlîm ağarıp
Şimdi altmış oldu yaşıım yolcuya kervân gerek
4. Mâsivâyı gönlümüzden çünki kıldık târumâr
İstemez oldu derûnum bir dahı cihân gerek
5. Hâzır ol abdâl Sükûtî vaqtinîz oldu karîb
Şon nefes ahırde ancak dîn ile îmân gerek

122

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Şefkât umma ğayrilerden Aḥmed-i Muḥtâr gerek
Sâķî-i kevşer cenâb-i Ḥaydar-ı Kerrâr gerek
2. Zehr-i 'aşkı nûş idelden ol Ḥasan ibn-i 'Alî
Pâre pâre cism-i pâkın kıldı bir ğaddâr gerek
3. Hem Ḥüseyn'i Kerbelâda kıldılar ol dem şehîd
Yedi eflâk itdi feryâd âh ile hep zâr gerek
4. 'Âbidînim Bâķır oldu ḥoca 'ilm-i ledün
Ca'fer açdı 'ilm-i bâṭın şâķib-i izhâr gerek
5. Kâzım oldu pâdişâh lâ-yezâl bî-zevâl
Hem 'Alî Rızâ yolunda cânımız nişâr gerek
6. Şâh Taķî vü bâ Naķîniñ ḥaşmına karşı durup
İmdâda 'Askerler mehdî irdiler iķrâr gerek

7. Āl-i Aḥmed bendesiyim Derviş Sükûtî ben bugün

32A

Dürr-i luṭfunda ğulām nice biñ hezār gerek

123

Ḥarfü'l Lam

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bu vücūdum şehri yandı tutuşup külhāne gel
'Āşık isen vech-i yāre sen daḥı dīvāne gel
2. Vechiniñ her şu'lesinden şems-i mäh alur ziyā
Şevk-i ḥüsnün nūr-ı muṭlak berķ uran tābāna gel
3. Zülmetim envāre tebdīl eyledi 'aşkıñ beni
Şafī pāk itdi derūnum kıl naẓar sırrına gel
4. Māsivāniñ keşretinden ben bugün oldum ḥalāş
Vaḥdet içre şimdi irdim bir ulu sulṭāna gel
5. Baḥr-ı kılzümde Sükûtî her zāmān ğavvāş olup
Dürr-i cevherler metā'ıñ bulmağa 'ummāna gel

124

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Mest isen bezm-i ezelden ṭālibā meyḥāne⁸⁸ gel
Dest-i sākīden kadeḥ şun her demi mestāna gel
2. Aç gözün ğafletle gezme bu fenā dārında sen
Mürşid-i kāmīl ara bul tut yedin meydāna gel
3. Sen seni kimseye hemān tā bildire 'ilme'l yakīn
Göstere 'ayne'l yakīn ol Ḥazret-i Sübhāna gel
4. Men 'aref⁸⁹ dersin oku gel şeyḥ-i kāmilden bugün
Küntü kenziñ⁹⁰ bāb-ı meftūḥ iresin ol kāna gel

⁸⁸ Met. "ha"

⁸⁹ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

⁹⁰ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"*

5. Merd isen nefis 'askerine tîğ-ı Haydarla yürü
Darb ide gör virme fırsat dîv ile şeytāna gel
6. 'Aşk yolunda ma'sûkuna cānını eyle nişār
Derd-mend Dervîş Sükûtî bu zāmān kurbāna gel

125

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şeyhü'l 'Abdü'l-Kādirî her bendesi hulk-ı cemîl
Eşgâlleri evrād ile zîkr-i Hudā nazm-i celîl

32B

2. Çün itmezler kıl u kâl kimse ile ahlā cidāl
Dervîşleri hep ehl-i hāl menzilleri rāh-ı sebîl
3. 'Āşıkları olmaz tehî zākirlerin hūdūr āhı
Āsān geçerler bir dahı rehberleri çün Cebrā'îl
4. Destîğ tutarlar mürşidin bulmak dilerler maşşūdun
Dinlemez olur her müfsidin şöhetlerin itmez delîl
5. Zîkr-i seherle t̄alibā kalbe virir dā'imā cilā
Çıkar gönülden māsivā şāfî kalur cān ile dil
6. Cehd iderler gice gün Hakkı 'ayān görsün bugün
Kāmil ile her bir sözün ider hemān kalmaz cehîl
7. Dervîş Sükûtî söyle Hakk olsun muhiblerdir bir sebak
Zikrin ider her bir varağ ekşer ile gāyet tavîl

126

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. T̄alibā sen sür yüzün meydān-ı Sa'dîlere gel
'Ārif isen aç gözün erkān-ı Sa'dîlere gel
2. Aldanma sivā hūbına virme gönül sen la'bına
Hū diyelim biz demine sulṭān-ı Sa'dîlere gel
3. Uyma şaķın sen hevāya beyhūde hem sivāya

Şalma başın ğavgāya devrān-ı Sa'dīlere gel

4. Eyle sen kıt ü kāl mürşide ir bī'at al

Olmak istersen vişāl-i 'irfānı Sa'dīlere gel

5. Cehd ide gör bul kāmīl olmaya 'ömrün zevāl

Tā olunca ehl-i hāl dīvān-ı Sa'dīlere gel

6. Dinleme münkir sözün açma aña hem rāzın

Rāh-ı Hakkā tut yüzün meydān-ı Sa'dīlere gel

7. Sa'y ide gör bul bir er dinle nuṭkuñ her nedir

Hakkı zıkr it her seher erkān-ı Sa'dīlere gel

8. Derviş Sükūtī kem-teri olmuş 'Alīniñ kanberi

33A

Bulmak dilersen Haydarı erkān-ı Sa'dīlere gel

127

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Vaḥdet içre nice demler yār ile yār iden gönül

Şimdi düşdün gurbet içre āh u zār iden gönül

2. Aldanup ğafletle kaldın bu sivāniñ naḫşına

Ġuşşa-ı ğām keşret üzre derd-kār iden gönül

3. Kimseler hiç sāyesinde görmedi aşlā vefā

Bir vefāya kahr biñ cevriye ğaddār iden gönül

4. Reng-i elvānına bakma pek şaķın bu cadūdan

Aldadır bir kaḫbe zendir tārumār iden gönül

5. Zillet ile gice gündüz geçmede 'ömrün seniñ

Mihnet-i 'aşka düş olduñ zūlfikār iden gönül

6. Hiç delīl sezā olmaz imiş yolların bir daḫı çok

Dīv şeytān seni komaz hem dimār iden gönül

7. Cehd ide gör ey Sükūtī bulasın bir kāmili

Göstere ol Hakkı saña āşikār iden gönül

128

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey kerem kân-ı ḥabībim luṭf idip göster cemāl
Seni görmek Ḥaqqı görmek 'āşıka 'ayn-ı vişāl
2. Sensin ol şāh bu 'ālem-i kā'inātın zübdesi
Ḥaḡ yaratmış seni evvel işbu mülke bī-zevāl
3. Sensin ol şā'fi maḥşer mücrim 'āşilere
Yüz çevirme kullarından eyleme ḡahr u celāl
4. Zāt-ı pākın 'aşkına kim düşmüşüz rüz u leyāl
Bāb-ı iḥsāna kerem kıl bizlere sen lā-yezāl
5. Şol zāmān kim bunca ṭālib teşnelikden āh çeker
Dest-i pākınla yürütgil anlara āb u zülāl
6. Sen şefi' ol çār-i yārin ḥürmetine yā Ḥabīb
Hem iki şehzādegānın 'aşkına ey pür-kemāl
7. Derd-mend Derviş Sükūtī gelmişem ednā ḡarīb
Ḥāk-i pāyın beklerim hep saḡa itdim 'arz-ı ḡāl

129

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Senden olmazsa hemān bil yārāna edvā gönül
Kanda aḡyārdan umarsın merhem-i eşfā gönül

33B

2. Özge⁹¹ bir derde giriftār olmuşun sen dā'imā
Miḡneti çok raḡatı yok böyle bir dünyā gönül
3. Şeyḡ-i kāmilden şoragıl derdine dermān senin
Dil-i mecrūḡuna merhem itse ol ra'nā gönül
4. Mecnūn āsā kūh-ı şaḡrānızda beyhūde bugün
Kendi zātında ara bul toptolu Leylā gönül

⁹¹ Met. "zel"

5. Gir Țarīḳ-i evliyāya hizmet eyle cān ile
Her murādın virir ancak bula gör dānā gönül
6. Küntü kenziñ⁹² sırrın anla fāş ider ‘āşıqlara
Aç gözün sen gözle dā’im olasın bīnā gönül
7. Nefsini öñ bildirirler anlayasın Rabbini
Men ‘aref⁹³ dersin okugıl bilesin Mevlā gönül
8. Dinler isen Şeyh Sükūtī nazmını her rûz u şeb
Rāh-ı Hakkı itdi izhār anla gör ma’nā gönül

130

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Der- medḥ-i ‘azīz müşārün-ileyh ḥazretleri

1. Çok şükürler bize ihsān eyledi Rabb-i Celīl
Böyle bir mürşid-i kāmīl gönderdin ḳadr-i cemīl
2. Meşreb-i Hakk ḥulḳ-ı Aḥmedden nişānıñ gösterir
Ḥubb-ı dünyādan geḳip ol meyl yok şey’en ḳalīl
3. Men ‘aref⁹⁴ sırrına āgāh eyliyor her ṭālibi
Hakkā vāşıl eylemekden ‘āşıḳa oldu vekīl
4. Himmeti ‘ālī yücedir ṭaşlara te’şīr ider
Ḳoymaz artık bir mürīdīñ dünyā vü ‘uḳbā zelīl
5. Hakkı inkār eylemekdir münkirin dā’im işi
Ehl-i Hakkā itmez iḳrār bıraḳmadı anı cehīl
6. Sırr-ı Aḥmedden ḥaberdār olmadı aşlā faḳīh
Düşdü ḥırşla ‘ināda bulmadı rāh-i sebīl

34A

7. Nār-ı düzaḥdan eşeddir cehlile bunda ḳalan

⁹² “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” *Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”*

⁹³ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

⁹⁴ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

Cennet-i 'irfāna irmek şöhet beti ğāyet delīl

8. Hāk dergāhı şifādır ey Sükūtī sür yüzün
Nār-ı Nemrūddan halāş ol mişl-i İbrāhīm Halīl

131

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Tūt kulağın ey birāder dinle nazmım sen arı ol
İtmişim ben Hakkı ızhār anlagıl sen müsterī ol
2. Her kelāmım dürr-i ma'nā cevheri yektā bugün
Fehm ide gör işbu bahrı sen haqıkat Ca'feri ol
3. Terk-i keşret kıl diler sen menziliñ āsān ola
Geç kanā'at kūşesinde bu cihānıñ serveri ol
4. Māsivāya bakma aşlā naqşına aldanma hiç
Pādişāh mülk-i tende cümle 'ālem kişveri ol
5. Nefs-i şehvetden şaķın gel rāhını mesūd ider
Arzusuna düşme her dem dinle nuṭkum gel beri ol
6. Muştafānıñ kolunu tūt cānın içre eyle sır
Gir Tarīķ-i enbiyāya murtażanıñ 'askeri ol
7. Hızmetinde bezl cān it tūt elin bir mürşidiñ
Feyz-i himmet iltimās it bāb-ı Luṭfun kem-teri ol
8. Hāk 'ayāndır nūru tutmuş ya'nī şems-i māhveş
Yeri göğü rüşen itmiş aç gözün gel münziri ol
9. Derd-men Derviş Sükūtī ol ğulām Haydarıñ
Hāk-i pāyiñ bekle dā'im sen 'Alīnıñ kanberi ol

132

Harfü'l Mim

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Ma'şuk yoluna virmege ben 'aşkile cān beklerim
Şevkile bugün ol hażrete varmak için bu ān beklerim

2. Üç beş gün için geldim ise bu fānī dehre
‘Ömrüm dahı āhır olup gitmege cānān beklerim

34B

3. Derd-i meşakkāt birçok çekerim didelerim kan ağlar
Ya’kūb gibi Yūsuf için vuşlātına ihsān beklerim
4. Renc-i keşīr merhemi yok bunca ṭabīb bulmaz devā
Ten mülkünü kıldı ḥarāb ḥayli zāmān dermān beklerim
5. Mū-ı rīşim oldu beyāz cismimize irdi fenā
Dār-ı bekā vakit gelüp göçmek için her ān beklerim
6. Derviş Sūkūtī hiç görmedim devr-i felekde bir vefā
Şiddetle elem miḥneti çok bundan girü imān beklerim
7. Diğer dīvānlarımızın bu nazmı her ne kadar taḥayyür idilmiş ise de fakir dahı
güzelce begenmeyüp bu nuṭkumuzu tebdīl ü tağyīr itdim.

133

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Şuṇ ḳadeḥim sāḳīyā gel her demi mestān olam
Şevḳ-i ‘aşḳım çūşa gelsin baḥr-ı bī-pāyān olam
2. Küntü kenziñ⁹⁵ sırrını ben fāş idem ‘āşıklara
Kalmaya hiç bunda maḥfī cehle i’lān olam
3. Cevher-i yektāyım ki ma’denim şāh-i Necef
Ḥaydar ibn-i Ṭālibiñ ben sāyesinde kān olam
4. Ol şehīd-i Kerbelāniñ bendesiyim tā ezel
Nesl-i şāh-ı enbiyāya cān virip ḳurbān olam
5. Murtażaya ben gulāmım Derviş Sūkūtī her zāmān
Ḥāk-i pāyiñ beklerim ben Luṭfuna ihsān olam

⁹⁵ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

134

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Һamdulillah ben bugün māsivādan geçmişim
Bulmuşum bir yār-i şādık her bī-vefādan geçmişim
2. Miһnet-i derd-i elem şādıyla mesrūrum hem
Kahr-ı Luṭfu bir idenden her bir hevādan geçmişim
3. Ders uzatma bize vā'iz her demi 'uḳbā için
Cennetin çok vaşfın itme ol şafādan geçmişim

35A

4. Kible itdim vechini ben yārimin her rüz u şeb
Secde-gāhım oldu Ādem kibriyādan geçmişim
5. Һaḳ 'ayāndır günden izhār bunda 'uşşākı görür
Görmez anı bī-başarlar çeşm a'mādan geçmişim
6. Şeyḫ kāmīl himmetiyle Derviş Sükūtī her zāmān
Bunca emvāl-i cihānın dār-ı fenādan geçmişim

135

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Aşkına ey dost düşelden nice ḫayrān olmuşam
'Aḳlımız çün zāyī' kıldım ḫalka destān olmuşam
2. Gör beni 'aşkın ne ḫāle şaldı şimdi sevdigim
Mecnūnum Leylā yüzünden küllī Vīrān olmuşam
3. Vuşlātın sevdāsı atdı bunca dem ğurbetle
Kābil-i kısmet degil yār gör ki hicrān olmuşam
4. Urdı bir ateş vücūdum şehrini iḫrāk idip
Neylesin bī-çāre gönlüm şafī büryān olmuşam
5. Maḫv olunca varlığım Derviş Sūkuṭī yandı çün
Kalmadı hiç zerre denlü bunda gülhān olmuşam

136

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Zāhidā gel bî'at eyle Muştafâdır sevdigim
Şāh-ı merdān şîr-i Yezdān Murtaẓadır sevdigim
2. Zevce-i Aḥmed bilā şek başımın tēc-ı gevheri
Dürr-i ma'den Faṭıma hem Ḥayrū'n-nisādır sevdigim
3. Şāh Ḥasan ḥulḳ-ı Rızānıñ yoluna cān virmişüz
Hem Ḥüseyn şāh-ı şehīd-i Kerbelādır sevdigim
4. Kurretü'l-'ayn Ḥabībın nūr-ı çeşm-i evliyā
Zübde-i ma'sūm pāk Zeyne'l 'Abādır sevdigim
5. Ol Muḥammed Bākır oldu pişvāmız rāh-ı Ḥaḳ
Ca'ferü'l şādık ḥaḳīkat reh-nümādır sevdigim

35B

6. Ḥamdülillah zāt-ı Ḥaḳқа vāşıl olup mağfūrum ⁹⁶

137

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ol şehinşāh bu 'ālem-i Muştafâdır i'tikādım
Anıñ çün 'aşka düşdüm artmada hep feryādım
2. Men 'aref⁹⁷ sırrına āgāh eyledi ol şāh beni
Ḥaḳkı bildirdi 'ayāne Murtaẓadır üstādım
3. Şanmanız Ḥaḳқа 'ibādet itmeyiz biz zāhidā
Her seher zikrile dā'im bunda oldu mu'tādım
4. Zıkr-i hūdan bir tecelli ḳalbime irgördüler
Şeyḥ-i kāmīl himmetiyle olmuş durur irşādım
5. Berzāhından māsivānıñ bulmuşuz her dem necāt
Ḥamdülillah zevḳ-i keşretten bugün ben azādım
6. Uyma Şîrīn sözüne Derviş Sükütī her zāmān

⁹⁶ Tek bir mısra yer almaktadır.

⁹⁷ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

Bir belāya uğramış gör bugün nice Ferhādım

138

Ḥarfü'l Nun

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Gel ey ṭālibā her dem gulām-ı Ḥaydarım ben
Kulu kurbānı olmuşum 'Alīniñ kanberiyim ben
2. Resülün kurretü'l-'ayn Ḥasandır anlagıl zāhid
Ḥüseyn şāhim imām-ı Zeyne'l 'Abāniñ kem-teriyim ben
3. Muḥammed Bākır ol nesl-i ḥabīb-i kibriyādandır
İmām Ca'fer gibi şāhiñ ezelden çakeriyim ben
4. İmām Kāzım şehinşāhı bu 'ālem kıblesi oldur
Muḥakḳak secdegāhımdır anıñ ḥākderiyim ben
5. 'Alī Mūsā Rızā medfün Ḥorasān tahtgāhında
Yolunda tā ezel virdim o şāha cān serim ben
6. İmāmım bil Taķī muṭlak 'ālem pişvāsıdır
Hem evlād Naķī gerçek Ḥasan'ül 'Askeriyim ben

36A

7. Muḥammed Mehdiye Derviş Sükütī muntazır olmuş
Nola bir gün zuhūr itse o şāhiñ leşkeriyim ben

139

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Kurretü'l 'ayn Ḥabīb-i kibriyāsın yā Ḥüseyn
Nūr-i pāk-ı şāh-ı kevneyn Muşṭafāsın yā Ḥüseyn
2. Ḥaḳ yaratdı kā'inātı sizin için cümleten
Bā'ış olduñ sen icāda nūr-ı Hudāsın yā Ḥüseyn
3. Sensin ol şāh-ı şehīd-i Kerbelā sulṭānı hem
Pādişāh-i dü cihāniñ her dem sezāsın yā Ḥüseyn
4. Ceddiñ olmuş gerçe şāfī' 'arşa-ı maḥşerde hem

Mücrim ‘āşîlere sen ol dem ricâsın yâ Hüseyn

5. Mâderiñ şânında gelmiş biz’âte minnî⁹⁸ bugün

Nür-ı ‘ayn Faṭıma Hayru’n-nisâ’sın yâ Hüseyn

6. Ol ‘Alî Hakkında Aḥmed laḥmüke laḥmî⁹⁹ dedi

Zât-ı pāk Haydare Hakkdan ‘atâsın yâ Hüseyn

7. Hâk-i pâyin kem-teri Derviş Sükûtî tâ ezel

Senden umar şefkât ancak rûz-ı cezâsın yâ Hüseyn

140

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

1. Geldi çün şehr-i muḥarrem ‘āşîka mâtem bugün

Çeşm-i ḥünuñ işbu mâhda dökmege elzem bugün

2. Kerbelânın mâcerâsı teskîn olmaz ḥaşre dek

Ehl-i ‘aşkın kalb-i mecrûḥ bî-devâ merhem bugün

3. On iki gün şâ’im olmak Muştafânın ‘aşkına

Nice yüz binler ‘amelden ḥayrıla aḳdem bugün

4. Ol şehid-i Kerbelâda şâh Hüseyne cân verin

Ehl-i beytin zümresine kaydolup ekrem bugün

5. Rûz-ı mâtem zâr ile feryâd ider vahşi ṭâbur

Ḳan döküp gökde melekler gözleri pür-nem bugün

36B

6. La’net itmek ol Yezîde çünki farz oldu bize

Âl-i Mervâna hezârân la’n idip muḥkem bugün

7. Ḳan revân it dîdenizden ey Sükûtî rûz u şeb

Şefkât ider saḡa Aḥmed şehr-i bir â’zam bugün

141

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

⁹⁸ “ O, benden bir parçadır.” Hz.Muhammed’in Hz.Fatıma için söylediği bir söz. “*El-Emâli -Sadûk-, s.575.*”

⁹⁹ “ Senin etin benim etimdir.” Hz.Muhammed’in Hz.Ali için söylediği söz.

1. Biḥamdulillah ğulām Ḥaḳḳ-ı Ḥabīb-i kibriyāyım ben
‘Alī’yyü’l-Murtaḫa ṣāhın yolunda cān fedāyım ben
2. Ḥasan ṣāhım Ḥüseyn’in hem ezelden çakeri oldum
İmām Zeynel Bākır Ḥaḳḳın rāhında bir gedāyım ben
3. İmām Ca’fer daḫı Kāzım benim bir pādīṣāhımdır
Ġulām ḥāk-i pāyinde ‘Alī Mūsā Rızāyım ben
4. Hem ol ṣāhı Taḳīnin ben cemāl-i zāt-ı pāk için
Nola bir cānımız olsa oḡa virmek Rızāyım ben
5. Naḳī nūr-ı ilahīdir bu ‘ālem sem’āsı oldur
Anın bir zerre ḥüsnünden alıp her dem ziyāyım ben
6. Kemāliyle ider ṣerhin kelāmullah ol nāṭık
Ḥasanu’l ‘Askerī Mehdī yoluna iḳtidāyım ben
7. Nola bir ġün zuhūr itse elinde Zülfiḳār¹⁰⁰ amma
Hezārān ḥāricī kırsa Sükūtī pür-ṣafāyım ben

142

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Doğdu ol ṣadr-ı risālet ‘āleme ey ṣāh-ı dīn
Nūr-ı zātından yaratdı kulların mā’ ü ṭīn
2. Bāb-ı Luṭfundan ‘ināyet senden ister yā Resūl
Ḥādimin olmuş kapında rūz u ṣeb Cibrīl emīn
3. Ḥaḳ senin ‘aşḳına çünki kā’inātı ḥaḳ idip
Senden ötrü yaradıldı ‘arṣ-ı kürs rūy-ı zemīn
4. Nola bir kez ḥāk-i pāyin toprağına yüz¹⁰¹ sürsem
Yanmaya hiç nāre muṭlaḳ bu faḳir kem-ter kemīn

37A

5. Sensin ol ṣāh-ı dü ‘ālem her nebīnin serveri

¹⁰⁰ Met. “ze”

¹⁰¹ Met. “zel”

Sensin ol kân-ı şefâ'at âsumân üzre hemîn

6. Pür- günâhım kıl şefâ'at bu Sükûtî kem-tere
Cürm-i 'işyânın 'afv kıl ey Şefî'ü'l-müznibîn

143

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ahval-i Enbiyâ-yı 'Azâm 'am

1. Menba' ol kâ'inâtın Adem ü Havvâ bugün
Cinsimiz andan tevellüd eyledi peydâ bugün
2. Şit Nebî geldi cihâna devrini tekmîl idip
Başra idersin gelmesiyle 'azm idip 'uqbâ bugün
3. Nûh Nebînin tufânından buldular ol dem halâş
Kavm-i kâfirleri şaldı ğarkıla deryâ bugün
4. Hazret-i Hüd kâh Şalih İbrâhîm İshâk ile
İsmâ'ilim kurbân oldu Hâk için evlâ bugün
5. Derde Ya'kûb düşdü ol dem Yûsufun feryâdıyla
Buldu Eyüb şabriyla çün derdine edvâ bugün
6. Hazret-i Davûd Süleymân saltanatda bir-çarâr
Hükm ider Kâf'dan Kâf'a ol 'adlile icrâ bugün
7. Yunûs'um deryâ içinde batn-ı mâhiya düşüp
Halvet itdi nice demler emr-i bir Mevlâ bugün
8. Hazret-i Cercîs Nebî hem kâh Zekeriyâ ol zamân
Tîğ-ı küffârın elinden oldular ifnâ bugün
9. Hazret-i Yahyâ gör kim zulmüyle oldu şehîd
Kan pahâ heftâd hezâr Hâk eyledi i'tâ bugün
10. Hazret-i 'İsâya ol dem emr olup 'arşa çıka
Âsumâna pervâz itdi bekleriz hâlâ bugün
11. Devr-i Ahmede irişdik bir zamân ol şâh ile
Gördük anı halk-ı a'zam menzil-i a'lâ bugün

37B

12. Murtażaya çünki laḥmi hem dedi faḥr-i cihān
Zāt-ı muṭlaḳ nūr-ı vaḥdet cümlede yektā bugün
13. Dürr-i pākından anıñ hem ¹⁰² iki şehzādeler
Nūr-ı Aḥmedle müzeyyen geldiler dünyā bugün
14. Şefḳat eyle bu Sükūtī kem-tere ey zāt-ı pāk
Senden ümīd kesmez aṣlā bir ğarīb ednā bugün

144

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Der medḥ-i işney 'aşere pirān u tevārīḥ-i velādet

1. Ṭulū' itdi derūnumda bugün ol Ḥālīḳu'r- Raḥmān
Ki emr-i Ḥaḳ ile vaşım olupdur on iki pīrān
Ḥayāt nev bulur anlar bu naẓmım eyleyen iz'ān
Olurlar 'ārif-i ma'nā bu nuṭḳu söyleyen insān
Velādet Cihānıñ ḳutbudur Aḥmed Rūfā'ī Seyyid Sulṭān Vefātı
463 578
2. İkinci vāriş Ḥaydar kemāl-zātı peygamber
Anıñ taḥt-ı ḳademinde boyun virdi nice beg er
İrişdi ḳurb-ı Mevlāya bu yolda oldular sürür
Murād aldı anıñ bāb-ı eşkin bekleyen kem-ter
Velādet Odur ḳutb-ı cihān ancaḳ şehā 'Abdü'l-Ḳādir Geylān Vefātı
470 561
3. Üçüncü Ḥaḳ velīyyullah hem oldur vāḳıf-ı esrār
Ledün¹⁰³ 'ilminde hem yektā odur māhir odur usta
Ziyā aldın ebu'l Necīb hem oldur vāriş-i Mevlā
Hemān Bağdād derūnunda maḳām-ı ka'be-i 'ulyā

¹⁰² Metindeki bozukluktan dolayı okunamamıştır.

¹⁰³ "Orada, kendi indimizden bir rahmet (vahiy ve nübüvvet veya uzun ömür) verdiğimiz ve ona ledünnî ilmi öğrettiğimiz kullarımızdan birini (Hızır'ı) buldular." Kehf sûresi 18/65

Velādet Sühreverdi Tārīķiñ pīri hem kāmīl insān Vefātı

...

563

4. Hemān Mekke yolun tutmuş ‘Alī ebu’l Ḥasan velī

Hem anda acı şuları ider tatlı kamu gölü

Seyid Aḥmedü’l Rūfā’i ba’zı kitābda görünür

Vefāt 578

‘ömrü 066

Velādet 512

Seyid ‘Abdü’l-Ḳādir Geylāni

Vefāt 561

Aḥmedü’l Rūfā’i Velādet 512

49

1. Bu sā nice ‘Abdü’l-Ḳādirin vefātında Aḥmedü’l-Rūfā’i kırk toköz yaşında imiş.

38A

Füyüzāt-ı ilāhīyle kerāmetle anıñ yolu

Nice biñ āsitānında mürīd-i Ḥaḳ deyü kulu

Velādeti Buyururlar Tārīķ-i Ḥaḳ pīridir Şāzelī Sultān vefātı

...

656

5. Şehinşāh-ı cihān Aḥmed Bedevī Seyyid Sultān

Süleymān- zamān oldur elinde hem kamu devrān

Geçer ḥükmü kamu cinne perī dīvler peleng arslān

Feleklerle melekler hep anıñ vaşfıñ ider her ān

Velādet Dediler mālīk-i dünyā vü ‘uḳbāda budur Ḥākān vefātı

594

673

6. Celāleddīn hemān Rūmī kamu Mevlevīler pīri

Cenāb-ı Ḥaḳ Ebū Bekir anıñ neslindedir mührü

Seḥāvetde ‘ömr-i ‘Oṣmān kemāl zāt-ı Ḥaydar

Hilāfetde nişīn olmuş muḥaḳḳaḳ bil o serveri

Velādet Cihānıñ pādişāhıdır yedinde hem ıamu ekvān Vefātı

604

672

7. Şeref-i sādātdan İbrāhim Desūķī nesl-i peygamber

Cemāl-i āfitābıñdan münevverdir yedi ahter

Odur burc u kamer şemsin cihānı tutduğı enver

Anıñ hüsñüñdeki ziyā görünen nürudur Haydar

Velādeti Ki pertev almış aşlından çerāğın şu'lesi her ān Vefātı

633

676

8. Cenāb-ı Şeyh Sa'de'd-din Cebāvī eṭrāfında Şām

Yolunda gördü üç atlı ki şandı anı hāş u 'ām

Meger cedd-i Resūlullah Ebū Bekir 'Alī imām

Oķundu şānına āyet-i kelām Hıbbu lā yenām¹⁰⁴

Velādet Şunarlar cezbe-i Hāķķı o demde oldular mestān 'aşr-ı ahir

...

700

9. İrişdi ķurb-ı zātına o şāhın derd-nāk ile

Taķarrub itdi Mevlāya hezārān sūz-nāk ile

38B

Sarāy-ı lima' allahda¹⁰⁵ oturdu cedd-i pāk ile / Bedri 'Alīler Şeyh-i Yunūsü'l

Şeybāni 'aşrı

Hāķķat şöhetin itdi Muḥammed şāh Hāķ ile

620

Virildi ğavş-ı ā'zamlık maķāmı ol şāh-ı merdān

10. Mu'īnüddīn kemāliyle semerķand buḥārada / Şeyh-i Mu'īnüddīn Ḥasan sıḥri

Ṭarīķat-ı Çeştī ĩcād idip tezyīn-i¹⁰⁶ a'lāda

Ki zırā ibn-i Edhem ulaşur nesl-i bālāda

Aḡa vāşıl olan cānlar bulur Hāķķı her arada

¹⁰⁴ Uyumayan, gözetleyici.

¹⁰⁵ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." Hadis *bu Nasr es-Serrac, el-Luma*, 161, 478; *Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb*, II, 525; *Bursevi, Kenz-i Mahfi*, 101; *İmam Rabbani, el-Mektubat*, I, 106, 154, 250, 307; *Aclunî, 2/173-174*"

¹⁰⁶ Met. "zel"

Bu da bir pîr-i kāmildir Ẓarîķinde sŭrer devrân Vefâtı

635

11. Ẓarîķ-i nāzenîn içre Hacı Bektaş Velî server

Anıñ ki cedd-i a'lāsı Hābīb-i Hāk 'Alî Hāydar

Kemāli vuşlāta irdi Ẓarîķında nice biñ er / Ba'zı kitāblarda görünür 'aded

724

Dŭrr-i luţfunda ķul olmuş gice gŭnler nice kem-ter /Bektāş ħesābıyla beyān
itmişler

Ümīdiñ bekleyip gitmez dilerler derdine dermān Vefâtı

760

12. Şeref-yāb eyledi zıkr-i ħafî ile Buĥārayı

Ki şöhret buldu Rŭmî Şām 'Arab 'Acemde şahrāyı

Anıñ her bendesi kesb-i şadaķatle her arayı

Ẓiyāret eyleyip durmaz gezer arayı arayı

Velādeti Bulur şāh Bahā'e'd-dīn maķāmı kaşr-ı 'ārifān Vefâtı

718

791

13. Şeref-i sādāt ile meşhŭr cihānda Seyyid Yaĥyā

Maķām-ı ķabr-i a'lāsı anıñ Bakŭdedir ħalā

Ẓiyāretgāh-ı 'uşşāķa derdlilere edvā

Ẓarîķat pīridir ancaķ kemāl ķudret-i a'lā

Vilādeti Çıķar rāh-ı Hāsan Başra odur Ĥalvetiyye sultānı Vefâtı

...

898

14. Yeter vaşf eyledin Derviş Sŭkŭtî on iki şāhı

Hemān bunlar dŭ 'ālemde ķamu nāsıñ penāhgāhı

39A

Beyān itdin murād ūzre bu nazmıñla gŭzel rāhı

Ki bunlarla ziyyā virir ħaķīķat şemsiniñ māhı

Mŭnevver tŭtdu heft iķlīm-i zemīniñ eyledi rŭşān

145

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bu vücūdum şehir içre rûz u şeb mihmân olan
Zât- pâkındır muhakkak hūblara sultân olan
2. Levh-i hüsnünde ki yazmış âyetini harf be harf
Sûre-i Fâtiha gördüm aşl bir Kur'ân olan
3. Çeşm-i 'amâdan münezzeh eylemişken zâtını
'Ayn-ı bâtın seni gördü cümlede 'ayân olan
4. Dürü renklerde görünen bunda her 'uşşâkına
Şeş cihetden perde çekdin göremez nādân olan
5. Mescid-i meyhânelerde¹⁰⁷ kanda baksam zâhidâ
Görmüşem günden 'ayân Hâk 'âleme tâbân olan
6. Bir nazâr kıldım Sükûtî kâ'inâta ben bugün
Hâk ile dolmuş bu 'âlem kalmamış nihân olan

146

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Câm-ı 'aşkı nûş iden ol gözleri mestânen
Farq idemez muṭlak anlar Kâ'beyi büthânen
2. Şeş cihetden zât-ı Hâkkı ol ki gördü şüphesiz
Mâsivâya bakmaz anlar geçdiler bu hânen
3. Hep 'ayândır arı her nesne çünkü olmaz ihtifâ
Hâk görürler kanda baksa dîdesi her yanadan
4. Nâr-ı 'aşka çünkü düşdüm ben dahı her rûz u şeb
Yanar oldum mavh olunca gör beni külhânen
5. Vahdet-i Hâkka irelden Şeyh Sükûtî bu zamân
Keşret içre zât-ı Hâkkı seyr ider cihândan

39B

¹⁰⁷ Met. "ha"

147

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Velî 'aşk-ı ilāhîniñ deli dīvānesiyim ben
Şarāb-ı 'aşkını içmiş nice mestānesiyim ben
2. Elimde bāde-i hamrā kadehler hep müheyyâdır
Ezelden nûş iden gelsin bugün meyhānesiyim ben
3. 'Aceb mey hiç sivā hükümün göñülden olmaya ihrāc
Muhabbet nārına düşmüş velî pervānesiyim ben
4. Kemāl-i kadriniñ izhār idelden işbu 'āleme
Nazar itdim cemāline anıñ hayrānesiyim ben
5. Sükûtî Dervişim rāh-ı tarikatdan el almışım
Erenler rāhına girdim nice merdānesiyim ben

148

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Hüsüne müştāk olaldan olmuşum dīvāne men
La'l-i hamrā-yı ezelden içmişim mestāne men
2. Bir zāmān bezm-i elestde yār ile men dost idim
Bu fenā dārına geldim olmuşum bîgāne men
3. Seyr iderdim 'ālemi her biri bir nev'îyle
Dürlü nakışlar içinde eyledim seyrāne men
4. Ğām degil böyle Hudā bil halk idip bu 'ālemi
Hiç su'āl olmaz işinden ol ğanî sübhāne men
5. Çün bugün bātın gözüyle bakmışım ahvāline
Her biri bir isme mazhar düşmüşüm hayrāne men
6. Hāk görürüm kanda bakسام Hāk ile çün toptolu
Hākdan ayru yok Sükûtî görürüm her yana men

149

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Bugün pazar-ı 'aşk içre metā'ını alan gelsin
Hemān kalbiñ bu meydānda muşaffā hep kılan gelsin
2. Görüp bu halka zikre Hudāyı yād idip bir çok
Hele bu ateş-i 'aşka vücūdunu şalan gelsin

40A

3. Cān u başdan geçen 'āşık olurmuş vuşlāta nā'il
Muḳaddem bu fenā mülkü gönülden terk kılan gelsin
4. Hudā her yerde ḫazırdır açā gör dīde-i cānıñ
Nazār kııl bu derūnuna anı miḫmān bulan gelsin
5. Yürü Derviş Sūkūtī sen iriş bir kāmīl insāna
Seni elbet ḳomaz maḫrūm anı hūner bulan gelsin

150

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'iün

1. Muḫammedle 'Alī billah ikisi oldular bir cān
Ki bunlar nūr-ı vāḫiddir ezelden itmişim ĩmān
2. Ḥasandır anlagil zāhid bu 'ālem mülküne bir şāh
Ḥüseyn-i Kerbelādandır ḳurulmuş on iki erkān
3. ĩmām-ı 'Ābidīn Bāḳır muḫaḳḳaḳ pişvāmızdır
ĩmām Ca'fer gibi bir zār bulunmaz şerḫ ide Ḳur'ān
4. ĩmām Kāzım 'Alī Mūsā Rızādır kıble-i heftüm
Teveccüh anlara her dem iderler nice biñ insān
5. Taḳī evlād-ı peygamber Naḳī hem vāriş-i Ḥaydar
ĩmāmım iḳtidā itsem gerekdir bunlara her ān
6. Ḥasanu'l 'Askerī Mehdī yolunda bir ḳulu olsam
Muḫaḳḳaḳ bunlar virsem hezārān cān-ı baş ḳurbān
7. Sūkūtī Dervişim muṭlaḳ men evlādın ḡulāmıyım
Hezārān la'netim vardır kim olsa tābi' Mervān

151¹⁰⁸

1. 'Alīdir bil bu 'ālemde muḥakḳak şor tā insān
Velī ma'nīde zāt-ı Allah 'Alīdir hem dahı rahmān
2. 'Alīdendir kamu mü'mīn vücūduna olan bā'is
'Alīdendir kamu ḥalka virilen rızık ğanī her ān
3. 'Alī evvel 'Alī zāhir 'Alī bātın
'Alī Aḥmede yār olmuş ezelden yok iki cihān

40B

152

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Böyle bir iḥsān ṭabi'at gelmemiş devr-i kadīm
Ḥulḳ-ı Aḥmedden nişānıñ gösterir ḳalb-i selim
Rif'at-i 'arş-ı 'azīmde buldu cennātü'n-na'īm¹⁰⁹
'Azm idip Ḥakḳa 'azīzim Şeyḥ-i Zeyne'l- 'Ābidīn
2. Terk idip bu fānī dehri kılmaz aşlā ülfeti
Semt-i 'uḳbāya muḥakḳak çünki itmiş ğayreti
Uçdu ol bāğ u cināna buldu anda devleti
'Azm idip dār-ı bekāya Şeyḥ-i Zeyne'l- 'Ābidīn
3. Şeyḥ-i kāmīl her ḥuşūşda kendüsi 'ālī cenāb
Ḥüsn-i aḥlāk-ı muşaffā meşrebi hem müsteṭāb
Ḳurb-ı Ḥakḳa mazḥar itmiş sālīkân-ı bī-ḥisāb
'Azm idip Ḥakḳa 'azīzim Şeyḥ-i Zeyne'l- 'Ābidīn
4. Mütü ḳable en temütü¹¹⁰ sırrına ırmış idi
Bezm-i ḳuds-i evliyālar zümresin görmüş idi

¹⁰⁸ v.b.¹⁰⁹ "Rabbleri onlara tarafından bir rahmet ile hoşnutluk ile kendileri için tükenmez nimetler bulunan cennetler müjdeler." Tevbe suresi 9/21.¹¹⁰ "Ölmeden önce ölünüz." Hadis "el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:29"

Lîma'allah¹¹¹ mektebinde dersini düzmüş idi

'Azm idip dâr-ı bekâya Şeyh-i Zeyne'l-Âbidîn

5. Men 'aref¹¹² sırrına âgâh itmede her tâlîbi

Feth iderdi müşkülün her bir cihetden aña gelen sâliki

Küntü kenziñ¹¹³ maḥzeninde gerçe olmuş mâliki

'Azm idip Hakk'a 'azîzim Şeyh-i Zeyne'l-Âbidîn

6. Hâcet için dergâhına gelmiş olsa bir gedâ

Müşkülün hâl eyler idi anlarıñ hep dâ'imâ

Bâb-ı luṭfundan 'inâyet derdliler bulmuş devâ

'Azm idip dâr-ı bekâya Şeyh-i Zeyne'l-Âbidîn

7. Tarihinde yok hîlâfuñ ey Sükûtî kıl beyân

Biñ iki yüz seksenine nazmile eyle 'ayân

Hû deyip dâr-ı bekâya eyledi ol dem revân

/ 1280

'Azm idip Hakk'a 'azîzim Şeyh-i Zeyne'l-Âbidîn

muḥarrem

41A

153

Mefâ'ilün mefâ'îün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Bugün bir şahşı ben gördüm feşâḥatle okur Qur'ân

Cemî'ân beldeler gelmiş anı dinler nice insân

2. İder pendini âheste lisân-ı hâl ile ol dem

Tarîkat bahşini söyler leṭâfetle hemân ol ân

3. Ledün¹¹⁴ 'ilminde mâhirdir ki ol Hızr'ın maḳâmıdır

¹¹¹ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." *Hadis bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i-Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174"*

¹¹² "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

¹¹³ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfu'l-Hafa, II/132"*

¹¹⁴ "Orada, kendi indimizden bir rahmet (vahiy ve nübüvvet veya uzun ömür) verdiğimiz ve ona ledünnî ilmi öğrettiğimiz kullarımızdan birini (Hızır'ı) buldular." *Kehf sûresi 18/ 65.*

‘Aref¹¹⁵ dersini kāmilden alıp gördüm nice ‘irfān

4. Sarāy- ı līma’allah¹¹⁶ irişmiş zāt-ı pākile

Hakikat bābını açdı kamu tāliblelere ol cān

5. Vilāyetle meger ol dem göründü Aḥmede ol şāh

Anıñ mi’rācı bābında alıp mihrini ol arslān

6. Sükūtī Hāk-i pāyine gedāyım böyle bir şāhıñ

Yoluna cān u baş virsem gerekdir ben olam kurbān

154

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Pend-nāme

1. ‘Aql-ı ‘ālem irmez ašlā nicedir devrān bugün

Kendi bildiginde kalmış nice biñ insān bugün

2. Ğaflet ile kaldı buñlar dīde-i cān açmadı

Mürşid-i kāmillerle hiç şormadı bir ān bugün

3. Silsile şorar ararlar ašl-ı nesil kim anıñ

Yā ‘aceb böyle olur mu ‘aql ile iz’ān bugün

4. ‘Aşk-ı ḥakīkī te’şir itse kılbine bir dem anıñ

Cesed cū ider cihānı maṭlub-ı erkān bugün

5. Hiç nażar kılmazlar ašlā rāhınıñ erkānına

Cins-i evlāddan arārlar böylece nādān bugün

6. Evliyādan ceddi olsa bu zāmān şol kimseniñ

Menfa’at olmaz saña bil tutma gel akrān bugün

7. Taşhīḥ itmezler seniñ bil rāhını ya ahlākını

Böyle cārī olmamışdır anlagil her ān bugün

41B

¹¹⁵ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

¹¹⁶ “Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz.” Hadis *bu Nasr es-Serrac, el-Luma*, 161, 478; *Hucrivi, Keşfu’l Mahcûb*, II, 525; *Bursevi, Kenz-i Mahfi*, 101; *İmam Rabbani, el-Mektubat*, I, 106, 154, 250, 307; *Aclunî, 2/173-174*”

8. Evliyânın kabrine git hâcetiñ eyle niyâz
Derdine olsa gerekdir tiz çabuk dermân bugün
9. Söylenir evvel ezel kim gâhî otdan bûk olur
Dağı bûkdan ot olup hem dillere destân bugün
10. Hâzret-i Sa'd Vakķāş hem aşhâb içre pek ulu
Oğlu merdûd bir münâfık Hüseyme düşmân bugün
11. Böyledir ahvâl-i 'âlem silsile ister o kim
Kendi câhil fark yokdur nitekim hayvân bugün
12. Pendimiz çokdur saña hem sem'-i cânın aç güzel
Nazmımı dinle yakîn ol kırtarasın cân bugün
13. Şeyh-i kâmil dâmeni tut saña Hakkı göstere
Nesne gelmez câhilândan her işi nokşân bugün
14. Şeyh nâkış sâlikânın râhını berzah koyar
Nâr-ı dâzâha şalar ol tâbi'-i şeytân bugün
15. Mürşidinden gayr aşlâ feyzyâb olmaz kişi
Hâcetiñ 'arz it anı sen istegil ihsân
16. Hakkı bulmak görmek gayrılardan kes ümîd
Himmetiyle şeyhiñ olur müşkülüne âsân bugün
17. Çünkü bunda gelmeden hep Hakkı bilmekdir murâd
Câhil olandan şağın pek bilmez ol Sübhân bugün
18. Söz uzatma beyhûde sen ey Sükûtî bu zâmân
Çâre yokdur dört kitâbdan söylesin Kur'ân bugün

155

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Harfü'l- vav

1. Mâsivâ âşârını söyler gönülden ezkâr-ı hû
Pâk ider mir'ât-ı kalbi gösterir envâr-ı hû
2. Şeş cihetden görünür hep dost yüz bundan gerü

Gayrı kıalmaz perde-i hicāb idecek ağıār-ı hū

42A

3. Şeyh-i kāmīl himmetiyle vuşlāta yol bulmuşuz
Anıñ içün tā ezelden kılmışam ikrār-ı hū
4. Mest olup bezm-i elestden gelmişem bu fānīye
Görmüşem ben Hāķ cemāliñ eylerim izhār-ı hū
5. Derd-mend Derviş Sūkūtī cām-ı hūdan bir kıadeh
Nūş idince devrimiz artık başlar eş'ār-ı hū

156

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Şaķın aldanma sen yā hū durulmaz bir cihāndır bu
Ne umarsın gel ey tālīb işi gücü yalandır bu
2. Gülersin yüzüne bir gün hezārān biñ cefā eyler
Bu kıaħbe zen seni aldar kıamu renge kıoyandır bu
3. Saña evvel görünür hep hemān bir dil-rubā şūret
Mü'eħħir diş biler şoksun zehirli bir yılāndır bu
4. Teğā'fül olma sen şāhım buña dil virme gel aşlā
Seniñ gibi nice şāhlar helāk itmiş yamandır bu
5. Nola bu dehre çün gelmiş nice Zāl ile ol Rüstem
Elinde tığ ile kıançer yürürler bī-amāndır bu
6. Süleymān-ı nebī gibi yāħūd kıahr-ı yaman kıātil hem
Zebūn oldu elinden hep 'acāyib pehlivāndır bu
7. Sūkūtī sen rızā bābıñ dilersen dā'imā bunda
Hāķır ol nöbetin bekle değıl durmaķ mekāndır bu

157

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Çün nidā zāt-ı Hāķdan irdi sem'-i cāna hū
Anıñ içün başladı cān bülbulü efgāna hū

2. Cām-ı hūdan bir kadeh nūş eyledi ‘āşıkları
Mest olup ayılmaz aşlā çağırır dīvāne hū
3. Hū didikçe kalb-i ‘uṣṣāka oldu mu bī-dār olur
Ḥaḫ cemālīn rū’yet ider her demi seyrāne hū

42B

4. Hū ile çün açdı anlar küntü kenzi¹¹⁷ bābını
Hū ile irmiş bugün ‘āşıkları ol kāne hū
5. Hū ile bezm-i serā-yı vaḥdete çün irdiler
Hep erenlerden Sūkūtī feyz ider insāna hū

158

Mef’ülū mefā’ilū mefā’ilū fā’ilūn

1. Dost ilinden gelmişim döne döne hū deyü
Zīkr-i Ḥaḫkı itmişim döne döne hū deyü
2. Ḥānḫāha ben yüzü sürdüm gice gündüz
Dinlemem ağıār sözü döne döne hū deyü
3. Ben ‘āşıkam ol yāre bülbul gibi hem zāre
Bundan ğayrı yok çāre döne döne hū deyü
4. ‘Aşk oduna düşmüşüm kebāb olup pişmişem
Yokluğ ile geçmişem döne döne hū deyü
5. Dolap gibi inlerim bir hoş şedā dinlerim
Ḥaḫkı bugün bilirim döne döne hū deyü
6. Pervāne oldum ben nāre yanmış Sūkūtī bī-çāre
Nitsün bize emmāre yane yane hū deyü

159

Fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilūn

1. Cān bülbulü geldi yine ‘aşkile efğāne hū

¹¹⁷ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

Sākī ẓadeḥ virdi bize eyledi mestāne hū

2. Hū ẓedāsiyla felekler devr ider ‘arşı bugün

Hū ile her dem melekler girdiler devrāne hū

3. Hū ile ‘aşk baḥrına gelmiş ben ẓalmışam

Bu vücūdum mevc gelmiş yürüdü ‘ummāna hū

4. Hū ile her dem şehirler ins ü cin ider fiḡān

Oldular mecnūn gibi hem her biri dīvāne hū

5. Hū ile irdi Sükūtī bir tükenmez devlete

Küntü kenziñ¹¹⁸ bābıñ açdı ireli ol kāne hū

43A

160

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Zıkr-i Ḥaḡḡı iden ẓaleb virir ẓalbe cilā yā hū

Anıñla maṭlūba irer bulurlar hep beḡā yā hū

2. Geçerler fānī dünyādan beḡā-yı vaḡdete iren

Bulurlar maḡşūduñ anlar niderler māsivā yā hū

3. Alurlar menziliñ Cibrīl-i Emīndir bunlara rehber

İrişir āsumān üzre maḡām-ı müntehā yā hū

4. Sarāy-ı līma’allah¹¹⁹ irişür cān ile bī-ten

Olurlar ‘āşık-ı ma’şūḡ kemā fī enbiyā yā hū

5. Sükūtī Ḥaḡ ile hem dem idegil bunda pazarın

İşitmeye ẓaḡın aḡyār sözün kıl ihtifā yā hū

161

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Sākīyā kevşer ẓarābıñ şun şehirler bir sebū

¹¹⁸ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Aclunî, Keşfü’l-Hafa, II/132”

¹¹⁹ “Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz.” Hadis *bu Nasr es-Serrac, el-Luma*, 161, 478; *Hucrivî, Keşfu’l Mahcûb*, II, 525; *Bursevî, Kenz-i Mahfî*, 101; *İmam Rabbânî, el-Mektubat*, I, 106, 154, 250, 307; *Aclunî, 2/173-174*”

Def' idip bu albimizden zeng-i d ny  pek olu

2. Hicr-i 'akına d şelden yanarım artık yeter
V şıl-ı bezm-i cin n it yakmasun beni amu
3. Teşnelik utdı der num s z-ı 'akından ar b
Bir ay t olsun bu albim g nderip bir desti u
4. Vechiniş m şt k yım ben a ni  b n sen baa
B b-ı  sn ne eker sed g r n r her dem cad 
5. Sa'y iderken vuşl t-ı dild re ben n 'il olam
C nib-i adan hid yet irdi g rd m m h-r 
6. ok teşekk rl r iderim  n  h-ı bezmine
Himmeti  itdi erenler baa adılar apu
7. Derd-mend Derviş S k t   k-i p yi  kem-teri
  sn n  g rm ş ezelden  ayrı itmez ser-f r 

162

Mef '  n mef '   n mef '   n mef '   n

1. Tecelli ıl baa y  Rab oma beni bu sevd da
Siv  ub n  al benden neler ekdim bu d ny da

43B

2. Ş r n yolunda c n ba n fed ya itdiler  ayret
Su' l it zev e irdi mi bug n sen anı Fer da
3. Şa n Mecn n gibi ey dil g z atma bunda Leyl ya
a kat ehline irgil seni omaz bu da'v da
4. Mec z  'a a sen uyma kerem  l eylegil terkin
Anlardan dile himmet bulas n a -ı e y da
5. S k t  Derv  im mu lak bu yolda c n ni  r itdim
Mur dım verdiler g rd m benim d ny  v  'u b da

163¹²⁰

¹²⁰ V.b.

1. Hâk yolunu ister isen zîkr it Hâkķı gel tevĥîde
Sa'y idegil gice gündüz zîkr it Hâkķı gel tevĥîde
2. Seĥerlerde zîkr it Hâkķı bulsun ħalbiñ bunda zevķi
Olmayasın sende Şek zîkr it Hâkķı gel tevĥîde
3. Őeyĥim ider zîkr-i celî erenlerin budur yolu
Feth iderler her müşküli zîkr it Hâkķı gel tevĥîde
4. MuŐtafāya ümmet olan evliyāya ĥizmet kılan
Bu meydānda 'ibret alan zîkr it Hâkķı gel tevĥîde
5. Rāhında sen olma ĥafil Hâkķı öğren ħalma cāhil
'Ömrün geĥüp kılar za'il zîkr it Hâkķı gel tevĥîde
6. Derviş Sükütî kııl sen beyān Hâkķı gel tevĥîde
Fehm ideler cümle cihān zîkr it Hâkķı gel tevĥîde

164

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Durma gice gündüz t̤ālib gir meydāna dōne dōne
Nefsine ol bugün ĥalib gir meydāna dōne dōne
2. Her seĥerler Hâkķa cehd it erenler zîkrini gel it
Bunı her demleri vird it gir meydāna dōne dōne
3. Menzil alur bunda sālîk mürŐidine olan t̤ālib
Hâk yoluna olan raĥbet gir meydāna dōne dōne

44 A

4. Terk idenler kııl u ĥālî bulurlar Hâkķa viŐālî
Bulmaĥ dilersen ehl-i ĥālî gir meydāna dōne dōne
1. Sükütî kem-ter bir gedā t̤ālib isen rāh-ı Hudā
Zîkr it Hâkķı sen dā'imā gir meydāna dōne dōne

165¹²¹

1. Gir meydāna sen ey zāhid zîkr it Hâkķı seĥerlerde

Gice gündüz sa'y idegör zıkr it Hakkı şehirlerde

2. Şakın itme sen kıl u kâl var bir mürşide bi'at al
Olmağ dilersen ehl-i hâl zıkr it Hakkı şehirlerde
3. Erenlerin budur rāhı aç gözün sen ol āgāhı
Bulmağ dilersen Allahı zıkr it Hakkı şehirlerde
4. Mürşidinden oku dersi men 'arefle¹²² fehm it nefsin
Seyr idersin 'arş-ı kürsî zıkr it Hakkı şehirlerde
5. Derviş Sükûtî bir gedā cān u başın ile fedā
Bulmağ dilersen hem Hudā zıkr it Hakkı şehirlerde

166

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Cemāliñ şem'ine yā Rab yanarım tā ki pervāne
Bugün meydān-ı 'aşk içre ben oldum nice dīvāne
2. Kerem kıl sen baña göster Habbibin zāt-ı pākını
Vişāliñ bezmine irem ümīdim var o sulṭāna
3. Anıñ nūr-ı ziyāsından kamer şems çünki ahz itmiş
Münevver tutdu ser-tā-ser iki 'ālemde her yana
4. Hezārān bāb-ı luṭfunda gulāmındır kamu 'uşşāk
Yolunda rüz u şeb muṭlak kıyarlar baş ile cāna
5. Sükūtî hāk-i pāyine ezelden yüz süre geldi
Açıldı dīde-i cānım irelden bunda rahmāna

167

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Bugün gördüm dilarāyı oturmuş bir çemenlerde
Kadeh şundu bize ol dem gulistān-ı bahārlarda

44B

¹²² "Nefsin bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

2. Cemāliñ nūrı berķ urmıř cihānı māhitāb eyler
Bu bir ħur-ı cināndır ki yüzün řevķ-i ķamerlerde
3. Cihān bezmin ķamu gezdım bulunmaz ħiķ meşel ařlā
Semerķand Buĥārada ne mŭmkŭn ġayrı yerlerde
4. Sözü şirin lebi sŭkker dehānı ħoķķaya benzer
Mŭzeyyen zibe ġarķ olmuş cevāhir hep dŭzenlerde
5. Göründŭ ħŭsnŭ zibāda melekdir yāĥŭd insān
Gelŭp ħande¹²³ ider ‘uřřāķa iķinde hep hŭnerlerde
6. Sŭkŭtī kem-teri sā’il anıñ bāb u viřālinde
Ŭmīdiñ kesmeyŭp bekler gice gŭndŭz seĥerlerde

168

Mefā’īlŭn mefā’īlŭn mefā’īlŭn mefā’īlŭn

1. Sivā ħubbnı terk eyle naşar ķılma bu dŭnyāya
Vefāsı yoķdur ey řālib gözün şut ehl-i ‘uķbāya
2. Olunca ġayretiñ itgil ħalāř olmaya sa’y ile
Anıñ bendin ķıran cānlar baķar mı rŭz-ı ferdāya
3. İriş bir kāmīl insāna şuta gör dāmenı her dem
Seniñ ķalbiñ yuyar anlar virirler mesned-i pāye
4. Murādın Ĥaķ ise ey cān ola gör mŭrřide řālib
Aķar ol dīde-i cāniñ iresin zāt-ı Mevlāya
5. Sŭkŭtī gibi ol dervīř erenler rāhına gel sen
Ne ĥikmetler görŭrsŭn sen irince sırr-ı iĥfāya

169

Mefā’īlŭn mefā’īlŭn mefā’īlŭn mefā’īlŭn

1. Gözün aķ řālibā her dem ‘Alīye cān niřār eyle

¹²³ Met. “ha”

Muhammed ‘ilminin bâbı ‘Alîdir âşikâr eyle

2. Hasan hulk-ı Rızânın sen yolunda cân idip kurbân
Hüseyn ‘aşkına her cevriñ cefâsın ihtiyâr¹²⁴ eyle
3. İmâm Zeyne’l Bâkır Ca’fer ‘Alînin nûr-ı pākıdır
Buların yoluna varın ıko elden tārūmār eyle

45A

4. İmâm Kāzım muḥakḳak bil cihānıñ pādīşāhıdır
Anın bāb-ı eşigine sürüp yüzler qarār eyle
5. ‘Alî Mūsā Rızādan çün kamer şems nūruñ almışlar
Vücūdun mülkünü sen de dilersen şu’ledār eyle
6. Taḳī üçler gürühundan Naḳī bil kırklara serdār
Bulara sen olup tābi var ‘aḳlın tīmār eyle
7. Bulur nesl-i Resūlullah niyāzın kıl dile ḥācet
Murādını virirler çün sen anlardan dīdār eyle
8. Erenlerden ola himmet ola gör ‘askere bende
Havāric kavmine her dem teberrā şad-hezār eyle
9. Sükūtī seyfini al gel iriş Mehdī zamānına
Yezīdin leşkerin kır geç bu yolda ḥāk-sār eyle

170

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Lā’net olsun ibn-i Süfyān Hāricīnin cānına
Kaşd kıldı bunda çünki ol şāh-ı merdānına
2. Zehr ḥançerle urupdur ibn-i Mülcem āşikār
Tutdı emrini münāfık girdi şāhın kanına
3. Hiç terāḥḥum itmez oldu ḥavf yok bilmem anın
Kaḅı yüzlerle varır Ḥaḳ bir daḅı dīvānına
4. Yā şefā’at kimden ola ‘arşa-yı maḥşerde hem

¹²⁴ Met. “ha”

Şefkat itmez oldu muṭlak şāhların sulṭānına

5. Şehr-i küfe yere geṭsün ḳalmasun aṣlā eṣer
Ḳavm-i mel'ünuna la'net hem daḥı a'vānına
6. Ḳaṅḡı millet bunu ancak irtikāb eyler bugün
Nūr-ı pāk-i Muṣṭafānıḡ ḳaşd idip arslānına
7. Tā ḳıyāmet ḥaşr olunca ey Sūkūtī rūz u şeb
Lā'net eyle ibn-i Süfyān cānına İmānına

171

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Naḳd-i cān itdim fedāya Muṣṭafānıḡ 'aşḳına
Hem Resūlün ibn-i 'amm-ı Murtaḳanıḡ 'aşḳına
45B
2. Zehrini nūş ḳılmışım ben 'āşıḳıyım rūz u şeb
Şāh Ḥasan ḥulḳı Ḥüseyṇi Kerbelānıḡ 'aşḳına
3. Terk-i dünya ḳılmışız biz iltifat ḥıç etmeyüz
Dīde-i ma'sūm pāk Zeyne'l 'Abānıḡ 'aşḳına
4. Hem Muḥammed Bāḳır oldu Ca'fer ile rāh-i dīn
İḳtidāmız Kāzım oldu Mūsā Rızānıḡ 'aşḳına
5. Cümle varı destimizden bir pula şatdık bugün
Şāh Taḳī vü bā Naḳī nūr-ı Hudānıḡ 'aşḳına
6. 'Askerī on bir imāmınḡ bendesiyiz tā ezel
Bezī-i cān itdik yolunda mehdi-i Livānıḡ 'aşḳına
7. Derd-mend Derviş Sūkūtī rāh-i Ḥaḳda ol muḳīm
Ḥizmetin ḳıl sen edāya evliyānıḡ 'aşḳına

172

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Na't-ı şerīf

1. Cemālinḡ nūrunu göster meded ḳıl yā Resūlullah

Ƙamu ‘ālem seni ister meded ƙıl yā Resūlullah

2. Seniñ ‘aşƙına var itdi cenāb-ı Hāƙ bu eşyāyı
Ki sensin aşlı bir gevher meded ƙıl yā Resūlullah
3. Senin vechine müştākdır dü ‘ālemde olan ‘uşşāk
Ki sensin ‘āşıƙa dilber meded ƙıl yā Resūlullah
4. Saña Hāƙ dedi maḥbūbum ezelden tā ebed çün kim
Hāƙƙa çün zātınız maẓhar meded ƙıl yā Resūlullah
5. Hezārān bāb-ı lütfunda kemīne ƙulların bekler
Sen oldun şāfī’-i maḥşer meded ƙıl yā Resūlullah
6. Şefā’at şānına layıƙ ƙapundan red olunmaz hiç
Sükūtī ‘āşıƙın kem-ter meded ƙıl yā Resūlullah

173

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

Na’t-ı şerīf

1. Bu göñlüm ‘aşƙına her dem müptelādır yā Resūlullah
Seniñ rāhına cān başım fedādır yā Resūlullah

46 A

2. Senin ‘aşƙına Hāƙ muṭlaƙ yaratdı iki dünyayı
Vücūdun cümlesi Hāƙdan ‘aṭādır yā Resūlullah
3. Sen olmasan benim ḥālim yaman olsa gerek dā’im
Seniñ nūrın ile ƙalbim ziyādır yā Resūlullah
4. Seniñ zāt-ı şerīfinle bu ‘ālemler zuhūr itdi
Vücūdun maẓhar-ı feyż-i Hudādır yā Resūlullah
5. Naẓar ƙıl bu derūnuma seniñ ‘aşƙınla her gāhī
Yanarsam rüz u şeb muṭlaƙ sezādır yā Resūlullah
6. Siyāh rüyum ile geldim senin bāb-ı vişāline
Ƙabūl ƙılmaƙ saña maḥşūş revādır yā Resūlullah
7. Hārāb oldu göñül şehri bu bed fikrim riyā ile

Ẓebūn eyler beni bu nefis belādır yā Resūlullah

8. Şefā'at ḥāk-i pāyinden nola olmaz ise bir gün

Sükūti mücrimiñ ḥāl cezādır yā Resūlullah

174

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Behey ṭālib saña direm gelüp dünyāya meyl itme
Bu keşretten ḥalāş ol sen şaķın ğavġāya meyl itme
2. İriş bir kāmīl insāna seni yunsun yaķışdırsın
Olur olmaz lafa baķma yalan fetvāya meyl itme
3. Muḥabbet eyle evlāda 'Alīniñ ḥānķāhında
Olursan anlara bende şaķın şekvāya meyl itme
4. Edebsiz ehl-i şehvetden geķ istersen necāta ir
Erenler dāmeni ṭutgıl ķurı sevdāya meyl itme
5. Behāyım ṭab'-ı ādemden ḥazer et yanına varma
Ḥasedle kin kibir dolmuş içi aġvāya meyl itme
6. Sa'ādet zāt-ı pākında bulunmuş ere yoldaş ol
Ḥavāric ķavmine uyma virirler pāya meyl itme
7. Sükūtī Dervişiñ nuṭķuñ ķabūl ķıl bu fenā mülkde

46 B

Saña ḥuccet olur bir gün şaķın a'māya meyl itme

175

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

1. Göñül virdim ben ezelden Muşafāya
Ġulām oldum muḥaķķaķ bil Murtażaya
2. 'Alī evlādına her dem bu cānım
Fedā itdim Ḥasan ḥulķ-ı Rızāya
3. Yüzüñ nūr benim ķün ķible-gāhım
Sücūdum hem Ḥüseyn-i Kerbelāya

4. Şehā her dem okurlar ‘ilm-i Qur’ān
Benim virdim heman Zeyne’l ‘Abāya
5. Muḥammed Bākırın rāhına muṭlaḳ
Girüp irdim bugün āl-i ‘abāya
6. İmām Ca’fer ile Kāzım yoluna
Ezelden irmişim ol muḳtedāya
7. ‘Alī Mūsā Rızā erler atası
Delīl oldu bize irdik Hudāya
8. Taḳī İmām Nakīnin bendesiyiz
Ḥasanū’l ‘Asker ile olduk revān
9. Muḥammed Mehdiye cāndan Sūkūtī
Gulām oldum o şāh-ı evliyāya

176

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün

1. Ḥālime raḥm it gönül neyler saḅa bu rüy-ı siyāh
Ḥaḳḳa maḳbūl yok bir işim geḳdi ‘ömrüm oldu günāh
2. Bunca cebel şaḥrāları gezdim yeter bu fānīde
Mecnūn gibi Leylā için Feryād idip eyledim āh
3. Şīrīn için Ferhādlan daḅlarla itdim ḳoḳ nizā’
Aḅyār-ı cihān bırakmaz olup vuşlatına ol yüzü māh
4. Ya’ḳūb gibi rüz u leyāl dīdelerim ḳan aḅladı
Derdi Yūsuf itdi helāk neyleyim ben āh ile vāh

47A

5. Derviş Sūkūtī sür yüzün dergāh-ı āl-i Ḥaydara
Esrārına vāḳıf ider āsān ile Ḥazret-i şāh

177

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

1. Şehā gel sen ḅaber şorma bu yolda ehl-i nādāna

- Ne yüzden Hâk bilinür hem su'âl it bezm-i 'irfâna
2. O bir sırdır görünmez hiç mekânı yok hemân dirler
Ya bu mülk-i derûnumda ne pertev şalmış ekvâna
3. Rumuzât-ı ene'l Hâkkı nice fehm itsün ol ṯālib
Bu ma'nâdan haber bilmez ne yüzden ire Sübhâna
4. Heman şâfî' Yûsuf mâlik bu dersden olmadı āgâh
Müfsidler beyânında alurlar bunda hayrâna
5. Bu menzilde olur 'âciz nice bi hır ile Mûsâ
'Aref¹²⁵ dersin okuyanın su'âl it kâmil insâna
6. Sükûtî olmuşum āgâh bu esrâr-ı hâıatden
Heman şeyhim velâyetle idip himmet fakîrâna

178

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Hep tecelli eyleye Hâkkı yüzü bu arada
Gören oldur görünen ol bu eşyâda
2. Ne muhabbet viridi bugün kendi hısnine
Şor tâ Mecnûn olup gösterdi vechi Leylâda
3. Seven oldur sevilen ol nedir bu nâ niyâz
'Âşıkların şaldı hemân hayrete¹²⁶ bu ma'nâda
4. Şûret-i 'anâşırda bugün yüzüne urdu niâb
Kendini kıldı nihân görmedi zâhid dünyâda
5. Derviş Sükûtî işbu sırra vâıf oldu
İrdi nice bundan evvel kâmil üstâda

179¹²⁷

1. Vechini 'ayân gördü bugün 'âşıkların dünyâda

¹²⁵ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

¹²⁶ Met. "hı"

¹²⁷ V.b.

Zāhidā arzu kılar görmege anı ‘uqbāda

47 B

2. Naḥnū aḳreb¹²⁸ sırrını çünki idrāk itmedi
Mecnūn gibi Leylā içün beyhūde gezer şahrāda
3. Berzāḥa düşen ḥāl nice gör olmuş yaman
Mürşid gerek anı daḥı terbiye ide bu arada
4. ‘İlmiyle yakın gerçe olur esrāra vā’iz
Kibr-i ḥased ḳomaz anı her demleri ğavġāda
5. Sa’y itdiġi rüz u leyāl cümlesi gitdi hebā
Bulmadı rehber-i kāmīl müşkülün ḥāl ide tenhāda
6. Derviş Sükūtī dāmeni şeyḥin durma güzel tut
Ḥaḳḳı ‘ayān göstere ol dünyā vü ‘uqbāda

180¹²⁹

1. Her yüzde bugün kendisini şaldı ‘ayān
‘Āşıklarına göstermek içün kıldı bahāne
2. Gerçe odur viren alan pazar içinde
Urdu cevāhir ziynetini bir dükkāna
3. Dīdesini gör nice göre şemsin cihānı
Zulmetde ḳalıp benzediler cins-i ḥayvāna
4. Ders-i ‘aref¹³⁰ okumayan fehmi idemez nefsin
Ḳanda Ḥaḳḳı görmüş olur varmadan ‘irfāna
5. Ḥaḳḳa ḳarīb ey Sükūtī cümle bu ‘ālem
Vaḥdet gözüyle eyle naẓar tā iresin cānāna

181

Fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn

¹²⁸ “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız.” *Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15*.

¹²⁹ V.b.

¹³⁰ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefse fekad arafe rabbeh”

1. Menziliñ ħurb iken zāhid düşme yabāna
Hāħķı anla sendedir bil gezme şaķın her yana
2. Küntü kenziñ¹³¹ sırrını bul sende hem zāhir durur
Cehd ide gör sen daĥı irmek dilersen ol kāna
3. Dīde-i cānıñ küşād it gör ne ‘ālemsin bugün
Hüsrev-i dīdāra cihān beñzersin Süleymāna

48 A

4. Ğaflet ile gezme bunda çeşm-i cānıñ aç güzel
‘Ömr-ü bāķī iltimās it iresin sen cāvidāna
5. Pendimi tut gūş idersen müşküliñ āsān ola
Rehber-i kāmīl ara bul iresin şāh-ı cihāna
6. Derdmend Derviş Sükūti rāh-ı Hāħda gerçe bil
Himmet-i mürşidle bunda irdim bir ‘ālī Sübhāna

182

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Harfū’l Ya

1. Ol şehinşāhı bu ‘ālem-i Muştafāsın yā ‘Alī
Nokta-ı ‘ilm-i ħaķīķat Murtazasın yā ‘Alī
2. Ol Ħadice Faţıma nūr-ı Aĥmed lā raybe fih¹³²
Şāfi’ rüz-ı cezā ĥayrū’n-nisāsın yā ‘Alī
3. Şāh Ħasan ĥulķ-ı Rızādır zehr-i ‘aşķı nūş iden
Hem Ħüseynī şāh şehīd-i Kerbelāsın yā ‘Alī
4. ‘Ābidīn Bāķır Muĥammed ħurretü’l ‘ayn-ı Resūl
Ca’ferü’l şādık yolunda reh-nümāsın yā ‘Alī
5. Kāzım oldu cümle mü’mīn pişvāsı şüphesiz

¹³¹ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

¹³² “Rabbimiz! Doğrusu geleceği şüphe götürmeyen günde, insanları toplayacak olan Sensin. Şüphesiz ki Allah verdiği sözden caymaz.” *Ali İmran suresi* 3/9

Merķad-ı şāh-ı ‘Acem Mūsā Rızāsın yā ‘Alī

6. Kişverin şāh Taķīdir hem imām ‘Alī Nāķī
Hük-m-i tahtında cihān bir şāhib-livāsın yā ‘Alī
7. ‘Askerī kıble-nümādır secdegāh-ı ‘ālemin
İns ü cinne rāh-ı dīne muķtedāsın yā ‘Alī
8. Mehdi-i şāhib-zamānı gelmesi senden olup
Dürr-i pākından zuhūr itmiş ‘aţāsın yā ‘Alī
9. Bir gedā Derviş Sükutī ĥāk-i pāy-i Ĥaydarın
Dürr-i luţfun bir ğulāmı seyr-i Ĥudāsın yā ‘Alī

48 B

183

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Ĥānķāh-ı evliyādır ehl-i dil meyĥānesi
Bāde-i bezm-i elestden nüş idip mestānesi
2. Mey-i ‘aşķın cūr’asından bir ķadeĥ nüş eyleye
Farķın itmez bunda aşlā Ka’be vü bütĥānesi
3. Hep ene’l Ĥāk ma’nāsının sırrına āġāh olup
Men ‘arefdēn¹³³ ders okurlar bunların insānesi
4. Maĥviyet rāhın tıtarlar cümlesi bu fānīde
Mütü ķable en temütü¹³⁴ sırrının miĥmānesi
5. Līme’allah¹³⁵ maĥrem olmuş bunların ‘āşık-ları
Derd-mend Derviş Sükutī ‘ilm-i Ĥāk yekdānesi

184

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

¹³³ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

¹³⁴ “Ölmeden önce ölünüz.” Hadis “el-Aclûnî, Keşfu’l-Hafâ, 2:29”

¹³⁵ “Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz.” Hadis *bu Nasr es-Serrac, el-Luma*, 161, 478; *Hucrivi, Keşfu’l Mahcûb*, II, 525; *Bursevi, Kenz-i Mahfi*, 101; *İmam Rabbani, el-Mektubat*, I, 106, 154, 250, 307; *Aclunî, 2/173-174*”

1. Derde düşen bunda sâlik-i Hâk anıñ dermānesi
‘İlleti ‘aşkıdan ölürse zevk ider dil hānesi
2. Bāde-i bezm-i elestden nūş iden t̄ālibleri
‘Aşk ile mecnūn olurlar anlarıñ mestānesi
3. Ka’be-i hūsnūñ görenler bunda lā ya’kıl durur
Farķıñ itmez oldu anlar mescid ü meyhānesi¹³⁶
4. Beyt-i Hâkkı gerçe her dem ‘āşıkān eyler t̄avāf
Ka’be-i ‘ulyāyā dāhil bunlarıñ dīvānesi
5. Hānķāh-ı Aḥmede Derviş Sūkūtī bir ğulām
Dürr-i luṭfunda hemān ol gice ğün mihmānesi

185

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Cemāliñ sī vü dü ḥarfle kelām-ı sırr-ı Sübhānī
Muḥarrer yed-i kudretle ‘ayāndır zāt-ı Yezdānī
2. Kaşınla kirpigin hem ser yedi ḥaṭla ma’nīdir
Muḥakķak okunur gördüm yüzünde cümle Ḳur’ānī
3. Vücūdun Hâk yaratmışdır hemān bil aḥsen-i taḳvīm
Kemāl ile kurulmuş hep bu cismiñ şafī nūrānī

49 A

4. Hezārān bunda ‘uşşākıñ ezelden hūsnüne ḥayrān
Olurlar mest lā ya’kıl bu devriñ nice insānī
5. Görelden vechini yārin dūş oldum özge¹³⁷ sevdāya
Anıñ ‘aşķile her dā’im ben oldum mecnūn-ı şānī
6. Sūkūtī abdālım zāhid bu esrār-ı ḥakāyıkā
Cihān ḥāli degil muṭlak bulunur bunda ‘irfānī

186

¹³⁶ Met. “ha”¹³⁷ Met. “zel”

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Ben bir ğarīb bî-çāreyim meded şeyhim yā Cebāvī
Komaz bu nefs-i emmāre meded şeyhim yā Cebāvī
2. Zikrim benim her dem Hudā dergāhından kılma cüdā
Derdlülere senden devā meded şeyhim yā Cebāvī
3. Fehm idelim her esrārın duymaya hiç hem ağıyarın
Göster bize sen dīdārın meded şeyhim yā Cebāvī
4. Artur bizim kemālimiz hiç olmaya zevālimiz
Dil zevkile her hālımız meded şeyhim yā Cebāvī
5. Dergāhında ben bir gulām zikr iderim her şubḥ u şām
Sa'deddīn-i ğavşū'l 'azām meded şeyhim yā Cebāvī
6. Bülbül gibi feryādımız 'arşa çıkar efgānımız
Artı Sükūtī zārımız meded şeyhim yā Cebāvī

187

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Açdı Aḥmed bize ol dem işbu erkānı yolu
Cümle aşḥāb taḥsīn itdi dediler gerçek belī
Telkīn itdi Muşṭafādan ol zāmān Ḥaydar 'Alī
Himmet eyle bizlere sen ser Sa'deddīn velī
2. Geldi pīrler her biri devrinde itdiler zuhūr
Girdiler meydān-ı 'aşka kıldılar Ḥaqq-ı huzūr
Zikr-i Ḥaqqı itdiler hep tā ilā yevmi'-n-nüşūr¹³⁸
Himmet eyle bizlere sen ser Sa'deddīn velī

49 B

3. Sāliki Ḥaqq bunda virdi qalbine her dem cilā

¹³⁸ Kıyamet günü gelmeden önce

Māsivādan ide yüz biñ kulları zıkr-i Hudā
 Derd-i fikrim her seherler olmasun bunda hebā
 Himmet eyle bizlere sen ser Sa'deddīn velī

4. Hānķāh-ı devletinden nice yüz biñ bay u gedā
 Bāb-ı luṭfuñ sā'ilindir eyleme gel sen cūdā
 Cürmümüzle sen kabūl kıl ey Kerem-kānı 'aṭā
 Himmet eyle bizlere sen ser Sa'deddīn velī

5. Derd-mend Derviş Sükūtī bendiñ olmuş tā ezel
 İlticā kılmış kapuna rüz u şeb eyle 'amel
 Eyleme red ben kulumu olmayam aşlā zelīl
 Himmet eyle bizlere sen ser Sa'deddīn velī

188

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Köprülüde medfūn ṭarīķat-ı 'aliyye-i Sa'dīden eş-şeyh Muḥammed Harābātī Babanın vefāt tarihi

1. Ezelden Hāķ saña itmiş kemāliyle hidāyātı
 Seniñ bendelerin bekler hemān her dem 'ināyātı
 Bunu ol gelen erler ider pek çok rivāyātı
 Ṭarīķ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyh Harābātī
2. Gelüp devrinde durmuşlar kapaında nice pek insān
 Sezādır şānına her dem bulara eylegil ihsān
 Devā umar kamusu hep seniñ bābında ey Sultān
 Ṭarīķ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyh Harābātī
3. Muḥaķķaķ iltimās eyler yolunda nice bāy-ı ednā
 Cenāb-ı Hāķķı sen bildir görelim kandaadır Mevlā
 Mürüvvet eyle sen ey Şāhım şaķın biraķma ferdā
 Ṭarīķ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyh Harābātī
4. Sen ol şāh-ı mu'azzamsın gerek luṭfuñ ola her ān

Kerāmet kânısının muṭlaḳ yolumuz eylegil āsān

50 A

Gedālar rāhına gerçe delīl itmiş seni Yezdān

Ṭarīḳ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyḫ Harabātī

5. 'Aref¹³⁹ dersi saña maḥşūş seniñle Ḥaḳ olur zāhir

Sen oldun 'ilmü'l-esmā¹⁴⁰ rumuzātında hem māhir

Seni fehmi eylemez münkir münāfıḳ hem daḥı kāfir

Ṭarīḳ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyḫ Harabātī

6. Seniñ esrārına vāḳıf olamaz 'aḳlile nu'mān

Ledün¹⁴¹ 'ilminde yektāsın kelāmın ma'nide burhān

Hemān şāfi' Yūsuf mālīk idemez farkı bunu her ān

Ṭarīḳ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyḫ Harabātī

7. O şāhın tārīḫün itdim tamamıyla bugün iḳrār

Vefātına daḥı biñ yüz şemāniyenin yek gelir ey yār

Sükūtī Dervişim muṭlaḳ iderim nazmıyla eş'ār 1181

Ṭarīḳ-i Sa'dīler şāhı cenāb-ı Şeyḫ Harabātī

189

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Āsitāne şeyḫi Pirizrende eş-Şeyḫ Ḥüseyn Efendinin vefāt tarihidir

1. Āh re'is-i Sa'diyānın ol ḥaḳīḳāt serveri

Şeyḫ Ḥüseyn 'uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü

Şeyḫ-i kāmil itdi muṭlaḳ nesl-i pāk-i Ḥaydarı

Şeyḫ Ḥüseyn 'uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü

2. Ceddi anın şeyḫ Süleymān kıldı anı himmeti

¹³⁹ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

¹⁴⁰ "Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti. Sonra onları önce meleklerle arz edip: eğer siz sözünüzde sadık iseniz, şunların isimlerini bana bildirin, dedi." *Bakara suresi 2/31.*

¹⁴¹ "Orada, kendi indimizden bir rahmet (vahiy ve nübüvvet veya uzun ömür) verdiğimiz ve ona ledünnî ilmi öğrettiğimiz kullarımızdan birini (Hızır'ı) buldular." *Kehf sûresi 18/65*

Dīde-i cānıñ açup ol gördü bunda hikmeti
 Menzil-i maḳṣūda irdi buldu anda devleti
 Şeyḥ Hüseyn ‘uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü

3. Bunca şehre Sa’diyānda ol idi gerçe ulu
 Bir nice çok ḥalifeler bāb-ı luṭfunda ḳulu
 Himmetiyle Ḥaḳḳa vāṣıl oldular bunda velī
 Şeyḥ Hüseyn ‘uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü

50 A sol üst ¹⁴²

1. Ḳāl-i imām Şāfi’
2. Lav ann el-Murtaḳa abdā mahallahu
 Lazall el-nas turran sucedden lahu
3. Kefe fi faḳl mevlāna ‘Alī
 Vukū’ el-şekk fih anna ilah
4. Ve māta şāfi’ leyse yedri
 ‘Alī rabbahu am rabbahu Allah

50B

4. Zümre-i kırḳlara dāḥil şāḥib-i irşād ider
 Zāhiri Vīrān görünür bātını ābād ider
 Berḳaḥından māsivānıñ ḳurtulup azād eyledi
 Şeyḥ Hüseyn ‘uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü
5. ‘Ömr içinde faḳr-ı ḥāl dā’im itmiş ihteyār
 Ḳalb gerçe bir ḡanīdir gün gibi hem āşikār
 ‘Azm idip Cennāt-ı ‘Adna anda itdim hem ḳarār
 Şeyḥ Hüseyn ‘uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü
6. Küntü kenze¹⁴³ vāḳıf olmuş böyle bir zāt-ı ḳadīm

¹⁴² Eğer Murtaza yerini açıkça gösterse bütün insanlar ona secde etmeye devam edecektir. Mevlana Ali yükseklik derecesine yeter ki insanlar onun iah olduğunu sanmaktadır. Şafi öldü ve hâlâ bilmiyor onun rabbi Ali mi Allah mı?

¹⁴³ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” *Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”*

Bezm-i ervāh-ı ezelden Hāk anı kılmış ‘alīm
 Meşreb-i şafī seḥāvet ma’deni ehl-i kerīm
 Şeyḥ Hüseyn ‘uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü

1000 200 90 3

7. Harf-i ḡaynı rayı şad hem cim ile itdim şümār
 Tarihini böyle kıldım nazmıyla bunda qarār
 Himmetiyle Şeyḥ Sükūtī gözümüz gördü dīdār
 Şeyḥ Hüseyn ‘uḳbāya gitdi oldu cennetler gülü

1293

Muḥarrem 19

190

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

1. Yüzünde heft kelāmullah görünür sırr-ı Qur’ān
 Kaşınla kirpigin bir sırr-ı kemāl vech-i Yezdānı
2. Yed-i ḳudretle anıḡ tecelli itdi cüz ü kül
 Yedi kat āsumān üzre görüldü ḳudret-i şānı
3. Cenāb-ı Aḥmede ol dem semavāta ‘urūcunda
 Virildi ḥil’at-i rif’at uşāta şefḳāt-i iḥsānı
4. Hemān Mūsāya ‘arz itdi cemālın nūrunu birgün
 Şecerden çün zuhūr itdi kelām-ı şafī nurānı
5. Anıḡ ḥüsnü çerāḡdır kamerle şemsin envārı
 Ziyā-ı cümle eşyāya virilmiş mihr-i tābānı
6. Yedi yer gök Tāmu sekiz cennet tamāmıyla
 Yedi aḡter tokuz eflāk ser-a-ser ḥükm-i sulṭānı
7. Gel ey Derviş Sükūtī sen iriş bir kāmil insāna
 Açar ol dīde-i cānıḡ göresin şun’-ı Raḥmānı

191

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Kıbleḡāh cümle mü’mīn Aḥmed cihānıḡ serveri
 Secdegāhımız bizim çün ol Ḥabībın Ḥaydarı

51 A

2. Şāh Ḥasan ibn-i 'Alīniñ rāhına cān baş fedā
Hem Ḥüseyn-i Kerbelādır şems-i māhıñ envārı
3. Ol imām Zeyne'l 'Abādır Bākır Muḥammed ḥazretī
Rāh-ı dinde pişvādır mezhebim Ḥaḳ Ca'feri
4. Kāzım oldu pādīşāh kā'inātıñ hem bugün
Şāh 'Alī Mūsā Rızādır cennet-i 'adnıñ kevşeri
5. Şāh Taḳī vü bā Naḳīdir ehl-i ḥaḳīḳāt rāhına
Mültecā-yı 'āşīkāndır ehl-i Ṭarīḳuñ rehberi
6. Ḥānedānıñ ḥizmetinde devirmişiz leyl ü nehār
Muḳtedā-yı evliyādır bil Ḥasanu'l - 'Askerī
7. Mehdi-i şāḥib-zamānıñ Derviş Sükūtī tā ezel
Dürr-i luṭfuñ çakeriyim yoluna koydum seri

192

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Oḳundu levḥ-i ḥüsnünde kelām-ı sırr-ı Şübḥānī
Yazılmış sī vü dü ḥarfle tamāmen naḳş-ı dīvānī
2. Cemālünde anıñ gördüm Zebūr Tevrāt daḥı İncıl
Kelāmullah ile mevcūd cihānıñ cümle insānı
3. Demişdir nokṭa-ı bāyım kamu aşḥābına ol şāh
Bu sırrı fāş idince ol görüldü ḳudret-i şānı
4. Resülün nuṭḳuyla şābit ki bunlar nūr-ı vaḥiddir
Ezelden bir kemāl üzre çerāğı yandı nūrānı
5. Nebīler bezm-i devrinde hezārān geldi maḥfiyyen
Ḥabībıñ devr-i āḥirde gelüp ol şāh-ı merdānı
6. Anıñla calḳlar itdi nice dem nāmūs-ı ekber
Yedi ḳat āsumān üzre göründü şīr-i Yezdānı
7. Sükūtī Dervişim muṭlaḳ 'Alīniñ ḥāk-i pāyinde

Gice gün olmuşum kıyım yolunda virmişem cânı

51B

193

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şükrüne kıdır degiliz çünkü insān eyledi
Vech-i pākın gösterüp ol bize ihsān eyledi
2. Mecnū'-ı maḥlūk içinde bizi kıldı serfirāz
Kışver-i iklīme şāhım bizi sulṭān eyledi
3. Pādişāh baḥr-ı berre ḥükm idip Kāfdan Kāfa
Āşaf-ı devrāna mālīk hem Süleymān eyledi
4. Bu vücūdum şehrinı doldurdu zāt-ı pākıyla
Nūra ğark itdi ser-a-ser dürlü elvān eyledi
5. Ḥānķāh-ı devlet için taḥtını kıurdu bugün
Ey Sükūtī kalbimizde şimdi miḥmān eyledi

194

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şer'-i pāk Muşṭafāda tut bugün sen sünneti
Şāh merdān hem 'Alīye şıdk ile it ülfeti
2. Kıurretü'l 'ayn Ḥabībın ol iki şehzādeler
Şāh Ḥasan ile Ḥüseynin rāhına kııl kıızmeti
3. Nesl-i pāk-ı enbiyādır bunlara kııl iktidā
Ol imām Zeyne'l 'Abādır Bākır Muḥammed ḥazreti
4. Ca'fer ile Kāzım oldu pişvā-yı 'ālemin
Hem 'Alī Mūsā Rızādır rāh-ı dinin ḥücceti
5. Şāh Taķī vü bā Naķīdir kıırkıların serdārı hem
Ḥāk-i pāyinde anın biz bulmuşuz hem devleti
6. 'Askeri ol ehl-i 'aşķın kıibleġāhı şüphesiz

Secdegāhı cümle 'ālem anda bulduk lezzeti

7. Mehdi-i şāhib-zamānıñ Derviş Sükūti çakeri

Hānķāh-ı hıżmetinde itdi dā'im ğayreti

195

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Yā Resūlullah cemāliñ şem'iniñ pervānesi

Rūz u şeb yanmış 'āşıklar vechiniñ dīvānesi

52 A

2. Biz ki abdālız ezelden yanarız 'aşkıñ ile

Baħr-ı 'aşkıñla yetiş gel yanmadan külhānesi

3. Nāra tākāt kalmadı bu nā-tüvān bī-çāreniñ

Yandı 'aşkıñ ateşiyle bu göñül Vīrānesi

4. Senden olmazsa şefā'at haşre dek hālim yaman

Sen şefi'ü'l-müznibīnsin cānlar cānānesi

5. Cürm ile gelmiş kapuna Derviş Sükūti kem-terin

Şānına 'afv eylemekdir kulların 'işyānesi

196

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

1. Aç durma gözün tālīb Hāķ görünce dünyā 'Alī geldi

Virdi ziyālar cihāna zīb ile zībā 'Alī geldi

2. Aħmedle ezel birlikte idi gelmesi oldu yakın

Bir kaķre şudan buldu vücūd nüshā-i kübrā 'Alī geldi

3. Tavāfda iken maderi çün cemāl o dem itdi zuhūr

Doğdu cihān 'ālemine kā'be-i 'ulyā 'Alī geldi

4. İtdi şehādet dine ri'āyet 'aşķile ol dem

Kenz-i haķāyık nuķķ-ı deķāyık 'ārif-i dānā geldi

5. Zāt-ı şifātında anıñ şīr-i şecā'at resm-i kavī

Şevķ-i itā'at-i Muşţafāda bir ehl-i vefā 'Alī geldi

6. Rāh-ı güşād itmesen emr-i Hudā bir vaḥeyle
Da'vet-i Haḳ oldu beyān cehrile peydā 'Alī geldi
7. Aşḥāb-ı kirām vaşfın idip Derviş Sükūtī her müdām
Fehm ideler cümle cihān hem daḥı yektā 'Alī geldi

197

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey gönül geç māsivādan itme bunda ülfeti
Bende-i āl-i 'Alī sa'y idegör ḡayreti
2. Muşṭafāya ümmet isen şer'-i pākın tut kavī
Murtaza devrāne gel bulmak dilersen devleti

52B

3. Şāh Ḥasan ḥulḳ-ı Rızānıñ yoluna cān baş virüp
Hem Hüseyin-i Kerbelāya şıdk ile kıl ḥizmeti
4. 'Ābidīn Bākir imāmın rāhına girsın bugün
Ta'līm itdi dīn ü mezheb Ca'fer Muḥammed ḥazreti
5. Mūsā-yı Kāzım gönüller bezmine kıldı güşād
Şāh 'Alī imām Rızānıñ oldu bize himmeti
6. Şāh Taḳī vü bā Naḳī ehl-i Ṭarīḳa reh-nümā
Bunlara çün itmişiz biz tā ezelden bī'atı
7. 'Askerī her mü'mīne kıblenümādır şüphesiz
Secdegāhımız budur ki tutmuş cihānı şöhreti
8. Mehdi-i āl-i Resūle Derviş Sükūtī zulm iden
Āline evlādına enşārına kıl lā'neti

198

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Anlagil zāhid sen bugün Muşṭafānıñ ḳadrini
Hem Ḥabībın nūr-ı 'ayn-ı Murtazanıñ ḳadrini
2. Görmeyem Ḥaḳḳın cemālın bunda dā'imāşikār

- Ol ne bilür Şāh Ḥasan ḥulḡ-ı Rızānıñ ḡadrini
3. Cān u başın şad hezārān yoluna kılmış fedā
Ol bilipdür Şāh Ḥüseyn-i Kerbelānıñ ḡadrini
4. ‘Ābidīn Bāḡır Muḡammed Ca’fere ḡul olmayan
Bilmez aşlā Mūsā-yı Kāzım Rızānıñ ḡadrini
5. Māsivāyı terk idip abdāl gezenler dā’imā
Ol bilürmiş Şāh ‘Alī Mūsā Rızānıñ ḡadrini
6. Her kiminḡ kim ḡiblesidir ol Muḡammed Şāh Taḡī
Bildiler gerḡek Naḡī ol şāḡib-livānıñ ḡadrini
7. ‘Askeri āl-i Resūlünḡ Derviş Sūkūtī ḡakeri
Bilmiş ol Mehdi-i zāmānla āl-i ‘abānıñ ḡadrini

53A

199

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Anlagil yoḡdan bu ḡalkı nice Yeẓdān eyledi
Ḣār ‘anāşırdan mürekkeb kıldı insān eyledi
2. Sī vü dü ḡarfi tamāmen yazdı levḡ-i ḡüsnüne
Vechini heft āyetle şāfī Ḣur’ān eyledi
3. Aḡsen-i taḡvimle düzdü zātını şıfātını
Her cihetden ḡösterüp sır böyle i’lān eyledi
4. Dirler ‘ālemden münezzeh yoḡ mekān-ı bī-nişān
Ādem’inḡ ḡalbinde dā’im nice mihmān eyledi
5. Hem ‘ayāndır hem nihāndır anıḡçün ‘āleme
Cān gözü açık olan her yerde seyrān eyledi
6. Baḡır-ı ‘aşḡa ḡarḡ olan Derviş Sūkūtī her zāmān
Cevherin aşıñ bulur ol kendin ‘ummān eyledi

200

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Sākīyā bezm-i ezelden verdiğin peymāneyi
Tolu bir cām bunda şun sen göresin mestāneyi
2. Mest-i lā ya'kıl olayım bir zāmān Mecnūn gibi
Mağrib maşrık dola Şām gezeyim her yanayı
3. Bizi dāhīl etme Harabāt ehliyiz sen zāhidā
Neyleyim qalbim harābdır ta'mīr idemem Vīrāneyi
4. Ka'be-yi hūsnūn zeyāret itmek için her şehir
Luṭf-ı ihsānına geldim gör bugün dīvāneyi
5. Hāk-i pāyin bir gūlāmı olmuş Sūkūṭī tā ezel
Pādişāhim eyleme red kıl kabul mihmāneyi

201

Mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn

1. Bil ey ṭālib nübüvvetle Muḥammed Muştāfā geldi
Velāyet nūruyla muṭlaq 'Alīyyū'l Murtaza geldi
2. Ezelden bunların nūr-ı tecellī kıldı ekvāne
Zuhūr itdi o nūrdan bil cemī'ān enbiyā geldi

53B

3. Ḥasandır nūr-ı çeşmim Ḥaḳ Ḥabīb-i kibriyānıñ bil
Hüseynim māh-ı muḥarremde şehīd-i Kerbelā geldi
4. İmāmım her dü 'ālemde benim Zeynel' ile Bākır
Daḥi Ca'fer İmām Kāzım 'Alī Mūsā Rızā geldi
5. Muḥammed Şāh Taḳīdendir kamerle şems yedi aḥter
Münevver tutdu āfākı bularla bir ziyā geldi
6. Naḳī imām 'Alīniñ gör elinde hucceti zāhir
Hem oldur vārīş-i Ḥaydar cihāna evliyā geldi
7. Ḥasanu'l 'Askeri şāhim 'Alīniñ nesl-i pākıdır
Yolunda bezl-i cān itmiş hezārān bay gedā geldi
8. Sūkūṭī abdālım Mehdi-i zāmānıñ qavlim muṭlaq

Ezelden hâk-i pâyinde bu cânım hep fedâ geldi

202

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'iün mefâ'ilün

Tarih-i dīvān

1. Bugün ben levh-i hüsnünde okudum bunca Qur'ânı
Görürüm âşikâr olmuş nice âyât-ı Sübhânı
2. 'Înâyet eyledi Mevlâ erenlerden dahı himmet
Yazıldı beyt-i heşt harfle kelâmım emr-i Yezdânı

20 8

3. Tarîkatden hâkikatden nice esrâr fâş itdim
Tecâhül kalmasun yâ Rab bu devriñ bunda insânı
4. Kelâmımda eger nokşân hatâ ile yâhûd 'işyân
İdüp tahsîn feşâhetle bulunur bunda 'irfânı
5. Dilerim 'âşık-ı şâdık du'âlar eyleye her ân
Okusun Fâtiha Qur'ân bu rûhum kıla şâdânı
6. Hayât-ı nev bulam dâ'im kabirde cins-i aḥbâba
Selâmet bezmgâhında kuram bir taht-ı ḥaḳânı
7. Bu sâl içre Sükûtîniñ muvâfık geldi tarihi

54A

Hezâr üç yüz beşinde çün tamam itdim bu dīvânı 1305

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Rubâ'ıyyât

Harf-i Elif

Muḥarremü'l ḥarām 15

1. Ey nebîler serveri Aḥmed Ḥabîb-i kibriyâ
Sensin îcâdına bâ'ış maḥlûḳ-ı arz u semâ
Âdem ü Havvâ melâ'ik yok iken ins ü cin
Nûr-ı pâkın ḳandil içre 'âleme virdi ziyâ

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ve lehu

2. Zerrelerinden pertev almış çünkü anıñ afitāb

Şu'le şalmış bu cihāna şems ile hep māhitāb

Murtazanıñ nūr-ı pākından gelüp bunca velī

Şem'-i nūrından uyandı evliyālar bî-ḥisāb

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

3. Keşret-i dünyāya çünkü itmez olduḡ iltifāt

Mühr-i Haydar qalbimizde şu'le virdi qat be qat

Şāh Hasan ḥulq-ı Rızānıñ nūri ile bu cihān

Garq olup başdan ayaḡa her ne var bunca şifāt

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

4. Yevm-i ḥaşre dek anarlar ism-i pākın her inās

Muştafādan cümle nās kıldınız hem de mirās

Oı Hüseyin-i Kerbelāyı zıkr ider vahş-ı tıyūr

Anıñ 'aşkına terāḥḥum kıl bize yā Rab ḡıyās

Ve lehu

5. Virme göñlün zıynetine bu cihānıñ durma kaç

Mihrini vir qahbe zendir itme gel sen izdivāc

54A sol üst kenar

1. 1305 şāḥib-i dīvānıñ

1241 velādet-i seniyyeleri

64

2. Ya'ni şeyḡ Murtaza Sūkūtī altmış dört yaşında iken

İşbu dīvānıñ tamāmına ḡayret eyledi

54B

Gel imām Zeyne'l 'Abāya kıl muḥabbet cān ile

Çek elin bu māsivādan 'āşık isen dīden aç

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

6. Bāb-ı Luṭfunda gedā ol sāyesinde bul feraḥ

İç şarāb-ı kevşerinden her seḥerler bir kadeḥ

Mest olup dīvāna gel Bākır imāmın aşkına

Zıkr-i Ḥaḳkī şor gönlünden rüz u şeb her dem şabāḥ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

7. Rehber-i rāh-i ṭarīkat yol dilersen sende şeyḥ

Evliyālar bezmine ilḥāk ider erbāb-ı şeyḥ

Nes-i pāk-i evliyādır cān fedā kıl Ca'fer'e

Ḥaḳka irgörüp bu yolda sālīk-i ikrār-ı şeyḥ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

8. Kıl ferāḡat māsivādan gönlüne çekdirme sed

Mihrini ver kaḥbe zendir beyt-i dilden eyle red

Bunca şāhlar kapusunda ol imām u Kāzımın

Dergāh-ı dārū'ş-şifādır durma gel eyle meded

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

9. Mürşidiniñ pend olmuş 'āşıkā güftār lezīz

Men 'arefdin¹⁴⁴ ders okurlar her dem esrār lezīz

Gel imām 'Alī Rızānıñ rāhını tut cān ile

İster isen dā'imā sen bulasın dīdār lezīz

¹⁴⁴ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

10. Her kim aña bende oldu şıdķ ile ĩmān olur
İkilikden kırtulup hem mazhar-ı Raḥmān olur

55 A

Hāk-i pāy-ı şāh Taķīyye yüz sürenler dā'imā
Naķd-i cānlar bezl ider ol rāhına kırbān olur

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

11. Muştafānıñ nesl-i pākıñ kim tıtar ğāyet 'azīz
Māsivādan kılbini pāk eyleyüp kıldı temiz
Hāk-i pāyinden gedāyım şāh Naķīnıñ her zāmān
Dāmeni tıtduk anıñ biz her murādın isteriz

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

12. Baķma dūnyā zıynetine kıлма tālīb sen heves
Mürşid-i kāmile irgil Hākķı zıkr it her nefes
'Askeri ol Murtażanıñ dūşmānına kırşu dur
Şām civarı meydānında girü kıalma sür feres

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

13. Küntü kenze¹⁴⁵ kim ki irer mazhar-ı 'irfān imiş
Hākķı her yerde görür ol bī-cihet seyrān imiş
Mehdi-i şāḥib-zāmānıñ her kim oldu bendesi
Bu cihānda bil anı sen cümlede sultān imiş

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

¹⁴⁵ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

14. Keşret-i dünyādan olmak ister isen ḥalāş

Ḥānḳāh-ı enbiyāya gel bugün 'ām u ḥāş

Cān nişār eyle Muḥammed Mehdi-i zāmānıñ rāhına

Māsivāyı terk idip dünyā için olma ḥarāş

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

15. Bil vücūduñ şehr içre beyt-i Raḥmāndır ğaraż

Yok yere itme tavāfı 'ālī Sübhāndır ğaraż

55 B

Ḥānḳāh-ı¹⁴⁶ 'Askeriye sür yüzün gel dā'imā

Ka'be-i 'ulyā dilerseñ böyle sulṭāndır ğaraż

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

16. Gerçe ḥüsnün zıynetini gösterir ol ziver ḥaṭ

Zülf-i ḳaşın kirpiginden okudum ben ezber ḥaṭ

Ḳıblegāhımız ezelden ol imām 'Alī Naḳī

Secde itgil zāhidā sen ma'nīde bu Ḥaydar ḥaṭ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

17. Şer'-i pāk Muşṭafādan ehl-i imān itdi ḥaṣ

Men 'arefdēn¹⁴⁷ dersin okurlar ehl-i ız'ān itdi ḥaṣ

Gel Taḳīniñ dāmeni tut ister isen zāhidā

Sende ol āgāh bu sırra cümle ihvān itdi ḥaṣ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

¹⁴⁶ Met. "ha"

¹⁴⁷ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

18. Gel berü sen t̤ālib-i H̤aḡ itme dünyāya t̤ama'

Dinle nuṭṭuṅ cān u dilden her eriṅ ile sem'

Bir imām 'Alī Rızānıṅ nūrudur bu şems-i māh

Vech-i pākın şu'lesidir ḡalbimizde her şem'

Ve lehu

19. Her kelām ehl-i H̤aḡḡıṅ maḡz-ı Ḳur'ān t̤ut ḡulaḡ

Dört kitābdan baḡş ıderler naẓm-ı Sübhān t̤ut ḡulaḡ

Gel imām Kāẓım-ı Mūsā dinle nuṭṭuṅ zāhidā

Men 'arefden¹⁴⁸ ders virir ol oḡu her ān t̤ut ḡulaḡ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

20. Levḡ-ı ḡüsnüṅde yazılmış yedi ḡaṭ dürr-i necef

Fātiḡa heft āyetdir naẓm-ı H̤aḡ anḡla şeref

56 A

Ca'fer-i şādiḡ imāmıṅ her kim oldu bendesi

Oḡudular ders andan her seḡerler men 'aref

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

21. Līma'allah¹⁴⁹ sırrına nā-maḡrem olmuş ḡarb şark

Mürşide ḡıḡ varmayanlar nice itsün anı fark

Bāḡır imām rāhına her kim itdi cān nişār

Bildi taḡḡıḡ bu cihānda kim imiş ol zāt-ı H̤aḡ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

22. Sırrını her bir eriṅ bilmeḡe 'ırfān gerek

¹⁴⁸ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

¹⁴⁹ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel ḡıḡbir yanaşamaz." *Hadis bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174"*

Nuṭṭunu fehm itmek içün kâmil insân gerek

Ḳul olan Zeyne'l 'Abāya irdim Ḥaḳ esrārına

Ḥānḳāh¹⁵⁰ devletinde dā'imā mihmān gerek

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

23. Naḳd-ı cānıñ kıl fedāya ṭālibā meydāna gel

'Aşḳ yolunda sır baḳılmaz sür atıñ dīvāna gel

Sen Ḥüseyne cān virirsen ḳanın aḳmaz beyhūde

Ḥaḳ cemālın ḳan bahāsı ḳıydılar ol cāna gel

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

24. Ol imāmın āsitānında ḡulām-ı Ḥaydarım

Tā ezelden bendesiyim Murtaḳaya ḳanberim

Ḥāk-i pāy-i Şāh Ḥasanın ḳakeriyim ben bugün

Ḳulu ḳurbānıym anıñ ḳapusında kem-terim

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

25. Ḥāk-i pāy-i devletine yüz sürüp geldim amān

Sen meded kıl faḥr-ı 'ālem ḫālimiz ḡāyet yaman

56 B

Faṭıma Ḥayru'n-nisānıñ 'aşḳına ey zāt-ı¹⁵¹ pāk

Zenb-i 'işyānıma baḳma ey Şehinşāh-ı cihān

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

26. Ol zāmān kim yalın ayak saña geldim Siyāh- rū

¹⁵⁰ Met. "ha"

¹⁵¹ Met. "zel"

Ṭut elimden sen şefî' ol saña itdim serfürü

Zevce-i Aḥmed bilāšek şāfi' rûz-ı cezā

Ben kûluna kıl terāḥum yakmasun ol dem ṭamu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

27. Sen seḥāvet ma'denisin saña geldim rû-Siyāh

Ḥālîme raḥm it Sükûtî kem-terindir pür günāh

Oİ 'Alīyyü'l- Murtaẓadır āb-ı kevşer sākîsi

Teşne-i leb kalmışımıdır bir kadeḥ şun pādişāh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

28. Sen şehinşāh bu 'ālemde pādişāhlar serveri

Hem delîl cümle 'ālem ins ü cin rehberi

Sen Ḥabîb-i kibriyā Aḥmed Muḥammed Muştafā

Sen nübüvvet ḥātemisin ey ḥaḳîkat cevheri

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Müfredāt

Ḥarf-i Elif

1. Sür çıkar ḥubb-ı sivāyı sen gönülden ṭālibā

Dîde-i cān açılup Ḥaḳḳı görürsün dā'imā

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

2. Bir pula degmez cihānıñ zıyneti ey şeyḥ ü şāb

Terk idegör kalmaya hiç gönlünüzde ızırāb

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

57 A

Ve lehu

3. Ehl-i 'aşḳ itmez bu fānî dehre aşlā iltifāt

Fehm iderler yok vefası bākī degildür kā'ināt

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

4. Çekdigim derd-i belā ağıyār cihān oldu bā'is

Bulmadım hiç istirahat dehr-i fenā ümmü'l- ħabā'is

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

5. Şaķın dil virme gel aşıla bu kaķbe zen-i cefādan geķ

Saņa direm iki dedim yalandır hep şafādan geķ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

6. Şunsa raķīb sükkeri bal her demi cevher kaķeķ

Zehr-i mārdir içme şaķın virir ise her şabaķ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

7. Devr-i felek derd-i elem 'āşıkı bīmār itdi çarķ

Bülbül-āsā rūz u leyāl āh ile zār itdi çarķ

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

8. Ehl-i dil ol rāh-ı Hudāya it inķıyād

İr erenler zümresine iste anlardan murād

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

9. Nazm-ı celīl nuķķ-ı velī cümle güftārdan lezīz

Şoķbet-i yār ehl-i dile ülfet-i ağıyārdan lezīz

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

10. 'Aşķ eriniķ kıblesi her vechile cānān olur

Ƙanda varsa Ƙaƙƙıyla ol ƙoƙolu ciĥān olur

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

57 B

Müfred

11. Secdemizi rûz u leyāl Raĥmāna ideriz

Virdimizi her seĥerler Yezdāna ideriz

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Ve lehu

12. İtme feryād boş yere hele zāhid sözū kes

Zıkr ile doldur derūnuĥ cehd ide gör her nefes

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Ve lehu

13. Çeşm-i a'mā ƙanda görsün nitekim ĥayvān imiş

Cān gözünü açā gör kim sende bil Sübhān imiş

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Ve lehu

14. Terk-i sivā itmeyince olamaz 'āşık ĥalāş

Bir gönle iki sevdā şıĥamaz ey 'ām u ĥāş

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Ve lehu

15. Ehl-i dil ĥālīĥ ifāde Ƙaƙƙa itdi çünki 'arz

İlticā-yı Ƙaƙdır anlar ĥalka itmezler ĥaraş

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Ve lehu

16. Ĥüsnüne ƙıldı beyān rûşen itdi enver ĥať

Zülf-i ƙaş u kirpiginde okudum ben Ĥaydar ĥať

Mefā'ilūn mefā'ilūn mefā'ilūn mefā'ilūn

Ve lehu

17. Bugün minberlere çıkmış cinān-ı vaşfın ider vā'iz

Bu halkın cennete naşafın kimin nīrān ider vā'iz

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

18. 'Aşk şarābın içmeyenler kalb evi itmez tūlū'

Habs ider ervāh-ı dilde zengi kār itmez şümū'

58 A

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

19. Yağ derūnun içre zāhid her seherde bir çerāğ

Kūh-ı şahrā bāğçelerde saña olur hem de bāğ

Ve lehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

20. Kabr-ı nūrun şu'lesi virdi cihāna şeref

Ka'be-i 'ulyā budur bil 'āleme Şāh Necef

Ve lehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

21. İtdi gāret bu vücūdum şehrini yağmā-yı 'aşk

Mecnūn-āsā kūh-ı şahrā her demi Leylā-yı 'aşk

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

22. Bulmadı hiç istirāhat senden aşlā ey felek

Bir vefāya bın cefālar çekdirirsün çok emek

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

23. Mülk-i dünyā bī-vefādır kıl ferāgat ey gönül

Cehd ide gör terkini ur bul sa'ādet ey gönül

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

24. Cāndan ehl-i beyte men ğulām-ı Haydarım

Dürr-i luṭfun sā'iliyim tā ezelden Kānberim

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

25. Māsivāya bakmaz aṣlā 'aṣķile mestān olan

Maḥv iderler bu vücūduñ ṣehrini Vīrān olan

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

26. Ḥaḳdan artıķ ğayru bilmez bu Sūkūtī Siyāh-rū

Yār ile hem itdi ṣoḥbet ğayre itmez serfūrū

58 B

Ve lehu

27. Terk-i dünyā itmeyince yār hele girmez ele

Neylesün ol düşmeyince 'āleme dilden dile

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ve lehu¹⁵²

28. Ḥaḳ ile ḥaḳ olmayanlar bilmedi sır-ı Ḥaḳķı

Nesl-i Mervān nice bilsün cinsdir ğāyet ṣaķī

¹⁵³ _____ zuhūr iden nuṭuḳların bu maḥalde kayd olunması iḳtizāsındandır

¹⁵² Metindeki bozukluktan dolayı okunamamıştır.

¹⁵³ Metindeki bozukluktan dolayı okunamamıştır.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ma'rifetden dem urur gör ba'zı insānlar her demi
Dürlü şan'atlarda işmām itdirir renk-i būyu
2. Gerçe hud'a ile tutmuş fi'ilini gāyet nihān
Şüret-i Hākdan gelür hep saña Sin Bağdād şeyhi
3. Çeşmin açmış gice gündüz derdiyle feryād ider
Laḥm-ı mevtāları yerler hınzīre dönmüş teni
4. Mesned-i dünyāya rağbet eylemişler dün ü gün
Virselers doymaz cihānı ekl ider ḥayvān şoyu
5. Müftisi kaḍı ser 'asker hem 'ulemā her biri
Cehrire rüşvet alurlar geydiler hil'at tonu
6. Terk idip rāh-i şerī'at hem tarīkat yolların
Gitdiler dinde muḥālif aşı-ı Mervānıḡ ḥūyu
7. Ehl-i beyt-i Muşṭafāya ḥürmet itmez oldular
Kaşd idip āl-i 'abāya dökdüler bunca ḥūnı
8. Ḥubb-ı evlād māl-i cāha zen ü dünyā zevkine
Uydular nefis leşkerine sürdüler devrāndan
9. Binde bir kābil naşihāt pendimi kimler tuta
Kanda ol 'Acem Semerḡand ḡavm-i 'Arab hem Rūmī

59 A

204

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Aşrımız böyle ser-a-ser şeyḡi derviş cümlesi
Oldular tābi' ḡükümet ehline bunlar daḡı
2. Bir vakit geldi 'acāyib ḡānḡāhlar sed olup
Vaḡfına ma'mūr meşāyih ekl ider cins şuyı
3. Düşdüler ḡanūn nizāmāt ḡükmünün icrāsına
Bāb-ı şer'ī ḡufl idip bekler paşālar hem şehi

4. Havf yok hiç enbiyâdan bunların aślâ bugün
Bir belâya uğramışlar her şehir cümle kûyı
5. Verdiler küffâre muṭlaḳ ülkenin bir çok yerin
Nâdim olmazlar bu ‘âlem anladık ¹⁵⁴şunî
6. Gerçe tersâya muṭâbık oldu ‘avrat cümle er
Elbise cins müsâvi fark olunmaz hiç dîni
7. Sürdüler elmâs ḳadeḥler meclisinde her müdâm
Bâde-i engür şarâbın içdiler bir çok ğanî
8. Tefriḳ itmezler ḥarâmı hem ḥelâli bu ‘aşr
Âyetinde Ḥaḳ buyurmuş bizlere ğâyet nehiy
9. Ğaflet ile dîde-i cân açmadılar bir zamân
Murğ-ı ḥuffâş hiç görür mü gündüzü balık şuyu
10. Ḥaşr-ı neşri yevm-i ferdâ nâmını inkâr idip
Mülhid-i zındıḳa lâyıḳ nâr-ı düzaḥda ḳuyu
11. Havf iderim mülk-i dünyâ destimizden Ḥaḳ alır
Ḥâlimiz yaman olur bil kâfirin ḥükmü ḳavî
12. İlticâmız saḡa yâ Rab şol deme itme ḳarîb
Bu Sükûtî bir ğarîbin görmeyeler ol günü

205

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Bir ‘aceb devre irişdik yok bize yārân bugün
Gönlümüze bir muvaffaḳ ḳalmamış aḳrân bugün
2. Her biri açmış dehânın ta'an ider bu ‘âlemi
Ğeybeti kesmez dilinden şun'ı bühtânı bugün

59 B

3. Kin kibir bunca şeḳâvet rāhını tutmuş bular
Oldular müfsid münāfık nitekim Mervân bugün

¹⁵⁴ Metindeki bozukluktan dolayı okunamamıştır.

4. Uydular tersā yahūdī dinine sīm zer için
Terk idip dīn u Muḥammed oldular küfrān bugün
5. Dinlemezler vā'izīn hiç kürsīde şöḥbetlerini
Vardılar semt-i ḥarāma cehr ile nādān bugün
6. Dergāh-ı Ḥaḳdan muḥabbet ref' olup bi'lcümleten
Düşdüler nefis-i hevāya oldular tuḡyān bugün
7. Şehvet-i dünyāya raḡbet eylediler dün ü gün
Ḳavm-i Lūṭ.a tābi olup yerleri nīrān bugün
8. Şer'-i pāk-i Muşṭafā-yı ḳanūna tebdīl itdiler
Uydular Frenk şöḥbetine nice biḡ insān bugün
9. Āl-i Aḥmed Murtaḡaya ḡulm idip her vechile
Ḥānedān-ı ehl-i beyte oldular düşmān bugün
10. Kerbelāya ḥāin oldu bunların nesl-i Yezīd
Hiç terāḥḡum itmez oldu ḥāricī devrān bugün
11. Şefḳāt-i āl-i Resūl'den hiç ola mı bunlara
Ḳaşd idip āl-i 'abāya ḡulm ile her ān bugün
12. La'neti Ḥaḳ nāzil oldu tā ezelden bunlara
Müsteḡāḳ nār-ı dūzāḡda tutdular evṭān bugün
13. Ḳıl hidāyet yā ilahī cümle mü'mīn ḳullara
Ol Ḥabībīn ḡürmetine eylegil iḡsān bugün
14. Hecr odundan āḡ iderim derdiyle rūz u leyāl
Neyleyim Dervīş Sūkūtī ḡālimiz yaman bugün

206

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

1. Himmet-i pīr-i muḡānīn oldum sivādan ben ḡalāş
Zāt-ı Ḥaḳla pūr şafāyım oldum cefādan ben ḡalāş
- 60 A**
2. Hiç olur mu ḳaḡbe ḡenle izdivāc olmak bugün

Aldadır bir cāzū muṭlaḳ oldum ‘adādan ben ḥalāş

3. Nakş-ı renk şad hezārān dürlü şüret gösterir

Neyleyem ol bî-vefādır oldum zībādan ben ḥalāş

4. Tarḥ idip dilden Sükūtî leşker-i ḥubb-ı sivā

Kin kibir buğz ḥasedden oldum riyādan ben ḥalāş

207

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Ülfet-i dünyāya bakmam el çekip oldum ḥalāş

Ḳalbimiz kıldık muşaffā nitekim ḥaşşu’l-ḥavāş

2. Şayılmaz kesdik sivānıḡ ḥubına yok rağbetim

Himmeti pīrān ile olduk şükürler biz ḥalāş

3. Aldadır gördüm bu ḥalkı cāzū bir mekkāredir

Ḳatline ṭālib irişgil ḥançeri bāğrına baş

4. Nefsine uyma şaḳın gel itmeden zebūn seni

Pota-i ‘aşḳa ata gör kaynayan mişl-i raşāş

5. Sem’-i cānıḡ aç güzelce Derviş Sükūtî pendine

Fehm idip gel cān u dilden nazmına sen ḳulağ aş

208

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Rehber-i ‘aşḳa dūş oldum rāhımız oldu güşād

Hızr-ı vāḳte çün irişdim eyledi ḳalbim ābād

2. Nokṭa-ı müphem ḥaḳāyık sırrına mazḥar olup

Feyz irişdi zāt-ı Ḥaḳdan bulmuşuz kāmīl reşād

3. Sa’y ider zāhid delīlsiz rāh-i Ḥaḳḳa vāşıl ola

Ḳābil-i mümkün degildir bulmağa bunda murād

4. Fülkünü şalmış nihāyet baḡr-ı girdāba bugün

Berzāḡa uğrar ne çāre ḡarḳ ider bunca ‘ibād

5. Zūlfünün şevdāsına görünce mecnūnlar düşüp

‘Aşk-ı mecāzī itdi ifnā bunları ḥadden zeyād

60B

6. Ḥüsnüne müştāk olaldan bir zamān Ferhād dahı
Küh-ı şahrālarda itdi Şīrīn için çok cihād
7. Neylesün Derviş Sükūtī kıldılar cismiñ ḥarāb
Yok tımār itsün derūnuñ bir ṭabīb ḥāzık cevād

209

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şem'-i ḥüsnüñ âteşine cān atar pervāneler
Aña karşı durmayıp hiç yanmağa dīvāneler
2. Nūr-ı vechi şu'le şalmış bu cihāna ser-te-ser
Neylesün bî-çāre 'uşşāk yanmayup kim yanalar
3. Zīb ü ziver şūretinden pertev urmuş 'āleme
Muṭlaḳ ḥüsnüñ görenler şād olur her āneler
4. Āsumānıñ şems ü māhı şol yüzünden ahz ider
Nūruñ işrāk itdi bunda görünce şem'āneler
5. Bir ateş düşmüş Sükūtī ḳalbine her rüz u şeb
Teskīn itmez yedi deryā nice biñ 'ummāneler

210

6+5

1. Kırklar yedilere itdim niyāzı
Ḳatārdan ayrılma ey cān dediler
Sem'-i cāna irdim şāhıñ avāzı
Dergāha gelüp ol mihmān dediler
2. Fehm idip nuṭṭunu ben dahı güzel
Bu pendı ṭutana gelmez hiç ḥalel
Muḥammed 'Alīden ḳalmış tā ezel
Bir şeyḥe ḥizmet it her ān dediler

3. İbtidā ki kapu evvel şerī'at
 Kavı-i nebī böyle dinle naşihat
 Tarīkâta giren bulur ma'rifet
 Hâkikatde olur 'ummân dediler

61A

4. Benligin terk idip kalma riyā
 Kibr ile hasedden geçüp dā'imā
 Bir gönül yıkma gel sende t̄ālibā
 İstersen olasun insān dediler
5. Sür çıkar kalbinden bunları t̄ālib
 Sa'y idip nefsine ol bugün galib
 Ola gör her demi sen Hâkka rağib
 Bu yolda anlara merdān dediler
6. Evliyāya yakīn hizmetle olur
 Şadākatle varup ülfetle olur
 Pādişāha iren devlete olur
 Her huşuşda anı sultān dediler
7. Sükutī abdālın nuṭkunu dinle
 Hilāf degil ancak güzelce benle
 Her şehir zikrinde ney gibi inle
 Derdli olan bulur dermān dediler

211

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Der medhū'l-şeyh Harabāt-ı Köprülü

1. Gel ey derviş bulam dersin hidāyet
 Muhibb-i hānedāna kıl ri'āyet
 Erenlerden dile her dem 'ināyet
 Tarīk-i Sa'dī içre Şeyh Harabāt

2. Odur bende bugün āl-i ‘abāya
 Ḥabīb-i kibriyā şāhı gedāya
 Kemāl-i zāt-ı pāk-i Murtażaya
 Ṭarīḳ-i Sa’dī içre Şeyḥ Ḥarābāt
3. Ḥasan ḥulḳ-ı Ḥüseyin Kerbelādan
 Cenāb-ı Ḥaḳ İmām Zeyne’l ‘Abādan

61B

- İdüp bî’at ezel-i ḳālū-belādan
 Ṭarīḳ-i Sa’dī içre Şeyḥ Ḥarābāt
4. İmām Bâkır erenler pişvâsı
 İmām Ca’fer bu ḥalkuñ iḳtidâsı
 İmām Kâzım ḳamu derdler devâsı
 Ṭarīḳ-i Sa’dī içre Şeyḥ Ḥarābāt
5. ‘Alî Mūsâ Rızâ şāh-ı Ḥorasân
 Taḳî imām Naḳîdir baḥr-ı ‘irfân
 Bular nesl-i Resûlullah bil ey cân
 Ṭarīḳ-i Sa’dī içre Şeyḥ Ḥarābāt
6. Cihānıñ ḥalḳına ‘Asker imâmdır
 Muḥammed Mehdîniñ devri tamâmdır
 Sükûtî kemteri her dem ḡulâmdır
 Ṭarīḳ-i Sa’dī içre Şeyḥ Ḥarābāt

212

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

1. Ceẓbe-i Ḥaḳdan ezeldir cevheri Sa’dîleriñ
 Nûr-ı Aḥmedle müzeyyen peykeri Sa’dîleriñ
2. Şeyḥ Sa’de’d-dîn Cebâvî pişvâ vü pîrleri
 Dü cihānda zāt-ı pāk serveri Sa’dîleriñ

3. Küntü kenzi¹⁵⁵ mazhar olmuş himmetiyle çün bular
‘İlm-i alā semāya vākıf rehberi Sa’dīleriñ
4. Mütü kıble en temütü¹⁵⁶ sırrına āgāh olup
Mürşid-i erbāb kāmīl ikşiri Sa’dīleriñ
5. İhtiyār ‘uzlet itmiş bu sivādan ehl-i ‘aşk
Rağbet itmez bu cihāna kemteri Sa’dīleriñ
6. Küllü fānī men ‘aleyhā¹⁵⁷ nuṭkun fehm itdiler
Terk idip dilden sivāyı ‘Aaker-i Sa’dīleriñ
7. Keşret-i dünyāya bakmaz bunlarıñ her bendesi
Vaḥdet-i bākīye irdim aḥḳarı Sa’dīleriñ

62 A

8. Fezkurūnī¹⁵⁸ āyetiyle ḳalbini pāk itdiler
Mıṣḳal zāt-ı ḳadimden envārı Sa’dīleriñ
9. Nefs-i şoma virmez aṣlā bunda her dem fırsatı
Ehl-i beyt-i Muṣṭafāda Ḥaydarı Sa’dīleriñ
10. Her ğazāda Murtażaya oldular bunda refīḳ
Kim ki olmuşdur Sükūtī ḳanber-i Sa’dīleriñ

213

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Der- medḥ-i ‘azīz müşārün-ileyh ḥazretleri

1. Şeyḥ Zeyne’l ‘Abādandır mazhar-ı esrār-ı Ḥaḳ
Küntü kenzi¹⁵⁹ sırrın açdı eyledi izḥār-ı Ḥaḳ
2. Feyz-i Ḥaḳḳa nā’il olmuş mürşid-i kāmīl ile
Rütbe-i bālāya ırmış seyr ider dīdār-ı Ḥaḳ

¹⁵⁵ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” *Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”*

¹⁵⁶ “Ölmeden önce ölünüz.” *Hadis “el-Aclûnî, Keşfü’l-Hafâ, 2:29”*

¹⁵⁷ “Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacak.” *Rahman suresi 55/26.*

¹⁵⁸ “ Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!” *Bakara suresi 2/152.*

¹⁵⁹ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” *Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”*

3. Postnişin olmuş Harābāt hānķāhında bugün
Meslek-i Sa'dī Tarīķin meşreb-i eţvār-ı Hāk
4. Āsitān-ı evliyādır zāhidā gel sür yüzün
Merkez aķķāb-ı 'ālem eylegil iķrār-ı Hāk
5. Şeyh Sa'deddīn Cebāvī vāriş-i 'ilm-i Resūl
Pīr-i erkān-ı tarīķat kāmīl-i ahyār-ı Hāk
6. Devlet-i dünyā vü 'uķbā zevķine hiç meyl yok
İbn-i Edhem gibi terkin eyledi diyār-ı Hāk
7. Derd-mend Derviş Süķūţi bir kemīne bendesi
Zāt-ı pākına vaşfın itdi eyledi eş'ār-ı Hāk

214

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Bu daħı

1. Tālibā gel ister isen bunda şeyh-i kāmīlīn
Şeyh Zeyne'l 'Abādandır ol gürūha daħilīn
2. Şer'-i pākın Aħmed ile rāhını kılmış güşāđ
Menzil-i bālāya irer her kim olur vaşlın

62 B

3. Men 'aref¹⁶⁰ sırrına āgāh remziyle īmā ider
Fehm idemez ķavm-i münķīr 'aķl-ı ķāşır cāhiliñ
4. Hān-ķāh-ı Sa'diyānda şüphesiz muţlak velī
Yüz sürüp gel zāhidā sen olma bunda ğafilīn
5. Mürşid-i kāmīl yüzünden feyz alur bunca nebāt
Vaşl ider ol zāt-ı Hākķa nice yüz biñ tālibin
6. Şeyh Sa'deddīn Cebāvī nesl-i evlād-ı Resūl
Bir erkān-ı tarīķata mürşid-i Hāk sālikin

¹⁶⁰ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

7. Derd-mend Derviş Sükûti ḥāk-i pāyiṅ kem-teri
Himmetiyle buldu vuşlat oldu Ḥaḳḳa nā'ilīn

215

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Münkir ile hiç ider mi mü'mīn olan imtizāc
Kanda olur qarğa ile 'andelībler bir mizāc
2. Gelse meclisine cāhil bed-lisān eyler ṭavīl
Hiç oturma ṭālibā gel 'āḳil isen durma kaç
3. Ehl-i 'irfān şoḥbetidir ḳalbleri iḥyā iden
Hızr-ı vakte kim irmiş neylesün aḳa 'ilāc
4. Ḥānḳāh-ı evliyāya ṭut yüzün gel zāhidā
Hizmetinde bezl-i cān it sem'-i cānın muhkem aç
5. Pāye-i rif'at bulanlar menzil-i 'arşdan yüce
Bir ḳula olmaz Sükûti bunda anlar iḥtiyāc

216

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Maḳşūduṅ bulmaḳ dilersen bu cihānda zāhidā
Gir Ṭarīḳ-i evliyāya çeşm-i cāniṅ anda aç
Sa'y ide gör rāh-ı Ḥaḳda bulasın bir reh-nümā
Feth ider her müşkülünü cān u başın aḳa şaç
2. Hizmetinde bezl-i cān it rüz u şeb ile heves
Zikr-i Ḥaḳḳı sür gönülden dā'imā her bir nefes

63A

- Māsivāya virme hiç dil ṭālibā sevdāyı kes
Bī-vefādır terkini ḳıl ol 'adüvden kaç
3. İr erenler şoḥbetine menzil-i 'irfān gözet
Zāt-ı Ḥaḳḳa irmek içün her demi iḥsān gözet
Mürşid-i kāmīl ara bul derdine dermān gözet

Bāb-ı luṭfuḡ ḥādimi ol kıl anıḡla imtizāc

4. Şeyḥ-i kāmīl maḡz-ı Qur'ān dinler isen şeyḥ u şāb

Dört kitābdan baḡş ıder ol saḡa bu şāfī cevāb

Hānḡāh-ı enbiyāya sür yüzün eyle türāb

Ka'be-i 'ulyā budur bil kıl ṭavāf mişl-i ḡuccāc

5. Pendini ṭut bu Sūkūtī kem-terin sen bī-riyā

Nefsini bil Ḥaḡḡı anla ister isen ṭālibā

Maḡfī itmez zāt-ı Ḥaḡḡı söylüyor hep zāhirā

Her şebi eyler nümāyān nūr-ı ḡandilden sirāc

217

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Na't-ı Şerīf

1. Seniḡ derdinledir derdim meded kıl yā Resūlullah
Ki senden ḡayrı yok virdim meded kıl yā Resūlullah
2. Senin 'aşḡıḡ olup beydā dūş oldu ḡalbime sevdā
Za'īfim gerçe bir ednā meded kıl yā Resūlullah
3. Gezerim tā şor ḡürrem göḡülden çeKerīm mātem
Gice gün aḡlarım her dem meded kıl yā Resūlullah
4. Fiḡānım artmada gün gün dü çeşmimden aḡar pür ḡün
Vişāliḡ şerbetiḡ sen şunḡ meded kıl yā Resūlullah
5. Ġarīb bir ḡul günāḡkārım 'ibādet yok ḡiç ezkārım
Mişāl-i 'andelīb-zārım meded kıl yā Resūlullah
6. Dönüp Mecnūna bu ḡālim perüşān oldu aḡvālim
Bu nefis ḡomaz ḡatı zālim meded kıl yā Resūlullah
7. Bu 'āşī bendeniz kem-ter Sūkūtī çakerin aḡḡar
Yolunda ḡoydu yüz biḡ ser meded kıl yā Resūlullah

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Na't-ı Şerîf

1. Bu dil-ḥaste ğarîbine devā kıl yâ Resûlullah
Yaturam derd-i âhınla şifâ kıl yâ Resûlullah
2. Ne ḥikmetdir belâlarla giriftâr olmuşum her dem
Senin 'aşkına düş oldum rehâ kıl yâ Resûlullah
3. Cemâlinle müşerref kıl seni ârzü çeker göñlüm
Kabûl it hânķâhında revâ kıl yâ Resûlullah
4. Senin evlâd-ı ezvâcın yolunda cân fedâ kıldım
Seninle ḥaşr olam dâ'im cezâ kıl yâ Resûlullah
5. Olar kim sevmedi cândan münâfık gizli dîn tutdu
Perişân eyle aḥvâlin ḥebâ kıl yâ Resûlullah
6. Benim bî-çâre bir ednâ kemîne ḥâk-pâyında
Gice gün yüz sürüp geldim sezâ kıl yâ Resûlullah
7. Kuluñ Derviş Sükûṭîdir senin bâb-ı vişâlinde
Hemân leyl ü nehâr bekler 'itâ kıl yâ Resûlullah

219

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Geldi aġyâr kapumuza bir şehirler aķarak
Bir ḥarâm-zâde mürâ'î göz kaşını çatarak
2. Bir 'aceb hey'et şıfâtı file benzer kâmeti
Her gören ḥavf itdi ġâyet bende şaşdım bakarak
3. Dest uzatdı şundu baña bir kadeḥ engür şarâb
Nüş idip kıldım cesâret bâdesinden çıkarak
4. Neş'e-yâb oldum o dem ki cür'âsından ben anıñ
Mest olup düşdüm ḥâba bilmem nice yatarak
5. Bir gice tenhâ nişînim geldi bir ḥûb dilrubâ
Ġark olup zînet libâsı ḥüsnünü 'arz kılarak

6. Şevk ile eyler muhabbet gönlümüz aldı yeter
Bilmezem görmüş o cāzū geldi hemān şallanarak
7. Girdi ara şiddet ile ol 'adüvv-i ehl-i nifāk
Reşk ider ol dem münāfık görünce kışkanarak

64A

8. Neyleyem kaçdı o zālīm şaldı bir od cānıma
Yağdı kül itdi Sükūtī bu vücūdum mahv olarak

220

Müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün

1. Miḥnetle elem dürlü çile her vecihle ğām aratdı bu gice
Kalbimize virdi cefā çeşm-i ḥūnum ağıdı bu gice
2. Aḥbāb-ı yārān keşret ile cānımıza virdi elem
Sākī ḳadeḥ şundu bize zehr ile ğām ḳatdı bu gice
3. Bezme duḥūl itmeyecek ol 'adüvv-ü ehl-i cefākār
Geldi hemān bir ansızın üstümūze çatdı bu gice
4. İtdi şikest dil ḥāneyi ḥaste dile kār eyledi
Ehl-i niḳāb ḥançerini göğsümūze ḳağıdı bu gice
5. Şehr-i dili ḳıldı ḥarāb geçdi oḳu tā cigere
Cismimize virdi fenā ḳarb-ı sinān atdı bu gice
6. Virdi ḥarāret ey Sükūtī teşne dilim oldu kebāb
Baḫr-ı cihān söndürmez neyleyem āh yağıdı bu gice

221

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Miḥnete düşdü bu gönlüm baḫa zindāndır cihān
Neyleyim bu māsivāyı raḫatı yok hep yalan
2. Özge¹⁶¹ bir derde giriftār olmuşum her rüz u şeb
Bir ṭabīb-i ḥazīḳ bulunmaz ḥālimiz ğāyet yaman

¹⁶¹ Met. "zel"

3. 'illet-i 'aşka düş oldum ney gibi inlerdi dil
Zār-ı feryādımla tıldu bu zemîn ü āsumān
4. Nār-ı hicrāna düş olmuş bu vücūdum ser-te-ser
Baḥr-ı 'ummān kār ider mi gör tıtuşmuş cism-i cān
5. 'Arz idem ḥāl ü derūnum bulmadım bir kāmili
Kūh-ı şahrā cümle gezdim kalmadı hiçbir mekân
6. Bir şeb-i ma'nā yüzünden sem'-i cāna bir ḥiṭāb
Sen de ara çün dediler aç gözün ol Ḥaḳ 'ayān

64B

7. Ḥamd ider Derviş Sükūtī zāt-ı Ḥaḳḳa vāşıl olup
Kalmadı hiç bunda maḥfī zāhir oldu hep nihān
Mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

222

1. Medīne yolların tıtmuş giderler nice biḡ ḥacı
İderler tevbe-i istiḡfār kamu erler nice bacı
2. Bulardan her birin şanma rızā-yı Ḥaḳ için gitmiş
Kimi bir ad taḳınmaḳdır kimisi Ḥaḳḳa du'acı
3. Bu bir dīn ü qadim olmuş bu 'ālem ḥaḳḳına farzdır
Ḥudānıḡ beyt-i ā'zamdır göñülden itme iḥrāc
4. Olar kim mü'mīnıḡ ḳalbiḡ zeyāret eyleye her dem
Gürūh-ı evliyā içre bulardır zümre-i nācī
5. Cemāl-i Muşṭafā'yı kim şadāḳatle ider arzū
Kemāl-i Aḥmede irdi olurlar 'ālemiḡ tācı
6. Tavāf-ı ḥaccın ey zāhid günāhı maḥv ider cümle
Resūlullah ḡaber virdi buyurdu bize ezvācı
7. Olar kim şol derūn içre Ḥudāyı yād ider dā'im
Sivāya iltifāt itmez degildir bunda dünyācı
8. Sükūtī bir gedā ḳuldur kimine ḡāk-i pāyinde

Niyāz eyler gice gündüz gönülde itdi mi'rācı

223

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Na't-ı Şerif

1. Tūrāb-ı āsitānıñ derde devādır yā Resūlullah
Vişāliñ şerbeti her dem şifādır yā Resūlullah
2. Seniñ içün çeşm-i pür-hūnum aķar rūz u leyāl durmaz
Cemāliñ ḥasreti oldum cezādır yā Resūlullah
3. Seniñ 'aşkıñ derūnumı ser-a-ser eyledi iḥrāk
Vücūdum gülü maḥv oldu fenādır yā Resūlullah
4. Kemāl-i kudretiñ çokdur yetiş gel baḥr-ı 'aşkıñla
Bul dil-ḥaste ğarībine revādır yā Resūlullah

65A

5. Mürüvvet ğanīsın ancaķ kabūl kıl ḥānķāhında
Nigāh-ı iltifātıñ kıl sezādır yā Resūlullah
6. Günāhkār ümmetiñ gelmiş der-Luṭfuna her dā'im
Ḳuşūrunı 'afv kıl senden 'iṭādır yā Resūlullah
7. Bu 'āşī mücrim kem-ter Sükūtī bir ğulāmıñdır
Şefa'at-i iltimās eyler gedādır yā Resūlullah

224

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Na't-ı Şerif

1. Derūnum şevķ-i ḥüsnüñden ziyādır yā Resūlullah
Yoluna cān ile başım fedādır yā Resūlullah
2. Muḥabbet zāt-ı pākından dil ü bīmārıma irse
Ḳamu derdime her dā'im devādır yā Resūlullah
3. Seniñ 'aşkıñ hevāsına vücūdunı bezl idip her dem
Seniñle ḥaşr olup anlar cezādır yā Resūlullah

4. Sekiz üçmağa meyl itmez sanja müştak olan cânlar
Kabûl kıl hânķāhında revâdır yâ Resûlullah
5. ‘Aceb biz özge¹⁶² ateşdir kimiñ qalbine düş oldun
Yanar rûz leyâl anlar fenâdır yâ Resûlullah
6. Sivâdan el çeküp ‘uzlet iderler dâr-ı dünyâda
Seniñ zât-ı kemâlinde Rızâdır yâ Resûlullah
7. Bu kem-ter ‘aşkıñ Derviş Sükûtî bir ğarîb miskin
Seniñ bâb-ı vişâlinde gedâdır yâ Resûlullah

225

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

Na’t-ı Şerîf

1. Şebi zulmetde qalmışım ziyâ kıl yâ Resûlullah
Seniñ derdine düş oldum devâ kıl yâ Resûlullah
2. Ğarîb-i mecnûn gibi dâ’im perişân oldu ahvâlim
Gezerim kûh-ı şahrâda rehâ kıl yâ Resûlullah

226

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

1. Seniñ ‘aşkıñ firâķından dü çeşm dökmede pür-ķûn
Cenâbından olur teskîn ‘atâ kıl yâ Resûlullah

65B

2. Günâhkâr ümmetiñ oldum yüzüm qaresini sen sil
Vişâliñ şayķalıñ urgıl cilâ kıl yâ Resûlullah
3. Ža’îfim ‘âcizim miskin yolunda cân u baş virdim
Kabûl it ħāk-pâyında sezâ kıl yâ Resûlullah
4. Bu ‘aşı mücrim kem-ter Sükûtî bâb-ı Luţfuna
Gelüp her dem niyâz eyler revâ kıl yâ Resûlullah

227

¹⁶² Met. “zel”

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Na't-ı Şerîf

1. Cemâlin 'arz idip geldim yanarım yâ Resûlullah
Seniñçün kalmadı şabr-ı karârım yâ Resûlullah
2. Seniñ 'aşkıñla her dâ'im derûnum âh ider bunda
Terâhhum kıl katı artar bu zârım yâ Resûlullah
3. Revâ mı şânına her dem vişâlinde olam ben devr
Şefâ'at kıl sanja mahşûş umarım yâ Resûlullah
4. Seniñ dergâh-ı Luţfundan cüdâ etmek degil kâbil
Kâpuna gelmişim senin dîdârım yâ Resûlullah
5. Ğarîb ü nâ-tüvân hâlim şikâyet eyyem aşlâ
Dil ü mecrûhuma sensin tîmârım yâ Resûlullah
6. Kâbül kıl âsitânında niyâza durmuşum her dem
Ki senden ğayrı bir yokdur medârım yâ Resûlullah
7. Sükûtî abdâlim geldim vişâlin iştîyâkından
Seniñ yoluna cân başım koyarım yâ Resûlullah

228

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Na't-ı Şerîf

1. Seniñ 'aşkıñla bu kalbim harâbdır yâ Resûlullah
Vücûdum nâ-tüvân olmuş bî-tâbdır yâ Resûlullah
2. Vişâlin çün gice gündüz iderim dâ'imâ feryâd
Figânım 'andelîb âsâ 'azâbdır yâ Resûlullah
3. Seniñ derd-i firâkıdan perüşân oldu ahvâlim
Der-i Luţfundan her dâ'im türâbdır yâ Resûlullah

66 A

229

6+5

1. 'Ārifler kıblesi Hakkın yüzüdür
Ol vechi 'ayānen gördüm de geldim
2. Sükūtî kem-terin her sözü bir Hakk
'Ārifler nuṭkudur gel sen al sebak
3. Bu 'ilmi okudum gönülden muṭlak
kāmiller sırrını gördüm de geldim

230

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

1. Söz uzatma hele zāhid sendendir bu kıl u kâl
'Ömrünüz laḵ laḵ ile geçmede her rûz u leyâl
2. 'Aşk ateşi sende eger cân u dile itse eşer
Lāyık olan zāt-ı Hakk'a irmek için kıl 'arzu ḥâl
3. Sa'yin hebâ gitmez hemân düş ḥaḳıḳat rāhına
Sür erenler pâyına yüz olmak dilerse ehl-i ḥâl
4. Destine al seyf-i celâl berzah itmiş yollar katı
Kurd peleng arslân kamu toptolu cihân çaḳal
5. Bir refîḳin kıl tedārik şöḡra düşüp ḡurbet ele
Hātemi Nebî böyle dedi bizlere ol nūr-ı cemāl
6. Menzil-i āsān gerçe olur bir delîl ü kāmîl ile
Var ara bul ey Sükūtî mürşid bir ehl-i kemāl

231

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Yak bu gönül şehrini 'aşk ile ḥarāb it
Maḥv olunca yan yakıl ḥasta dile kebāb it
2. Seyl gibi göz yaşını deryālara durma şal
Baḡre irüp mevci anır anda endāz ile ḥabāb it
3. Terk-i sivā eyleye gel sa'yla ey ṭālib
Hakk'a yüzün süre süre rûz u leyâl türāb it

4. Hāne-i şāha gerek pāk ide gör dil mülkünü
Tahta geçüp bir gün ola hizmeti ‘ālīcenāb it

66 B

5. Derviş Sükūtī eyle naẓar ƙalbine miskinlerin
Haƙ ile ma’mūr olup lāyıkıyla ictināb it

232

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Şormanız Mecnūna ey cān ƙanda olmuşdur feraḥ
Zūlf-i Leylādan ‘aceb mi kim ola bunda feraḥ
2. Şiddet-i ‘aşkıyla olmuş dil giriftār ḥüsnüne
Bî-vefā nā-ƙābile virmiş gönül olmaz felāḥ
3. Meyl kes ‘āşık cefākār yāre olma müptelā
Bir gülen evvel yüzüne şanma kim olur nigāḥ¹⁶³
4. Bülbülün efgān-ı zārı güllere vaqt-i bahār
Yok yere feryād-ı āhı çuş ider ‘ale’ş-şabāḥ
5. Vechinin müştākı olmuş bunda ki dilḥasteler
Neylesün her dem aña kim derdini ƙılmış mübāḥ
6. Ka’be-i ḥüsnün görenler şād olurmuş her demi
Ƙalb-i maḥzūndur Sükūtī olmadı hiç inşirāḥ

233

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Der- medḥi tarīƙat-ı ‘Alīyye el-Rüfā’iyye

1. Şeyḥ Rüfā’ī ḥānƙāh-ı ‘aşƙına rüşen delīl
Ƙurb-ı Haƙƙa vāşıl eyler sür yüzün gel zāhidā
2. İnƙiyād it cān u dilden ƙalmayasın cāhil
Zāt-ı Haƙƙa irgörürler nice yüz biñ bāy-ı gedā

¹⁶³ Met. “ha”

3. Men 'arefden¹⁶⁴ baħş iderler bunların enj kem-teri
Nūr-ı 'irfān ile dolmuş ol ħaķıķat erleri
4. Küntü kenziñ¹⁶⁵ mażharıdır ol ıarīķat pīrleri
Dürr-i cevher ma'deninden şundular her sālīka
5. Pīr-i kāmīl seyyid Aħmed cecdi anıñ hem Resūl
Āsitān-ı evliyādır ıālībā sen ol duħūl

67A

234

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Nār-ı düzāħdan emīndir kim ki olmuşdur vuşūl
Cennet-i 'irfāna dāħil oldular hep bī-riyā
2. İntisāb it zāhidā gel böyle zāt-ı envār
Nes-i pāk Muştafādır bezl-i cān it ol ere
3. Devlet-i 'ālī 'abādan şāħ İrān kişvere
'adliyle iħsān idermiş ol kerem-kān vefā
4. Nūr-ı Ĥaķķıyladır müzeyyen dergāh-ı 'aliyyeleri
'Ārif-i Ĥaķ gerçe olmuş sālīk-i dānālar
5. Līma'allah¹⁶⁶ mektebinde ders virir munları¹⁶⁷
Naħnü aķreb¹⁶⁸ sırrın izħār itdiler her dā'imā
6. Zıkr-i Ĥaķķa keşret üzre çün iderler iştiğāl
'Aşķ-ı Mevlā ile dā'im bunlar olmuş ehl-i ħāl
7. Ĥubb-ı dünyādan göçüpdür Ĥaķķa itdiler vişāl
Maħv idip dilden sivāyı oldular hem dem liķā

¹⁶⁴ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

¹⁶⁵ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

¹⁶⁶ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." Hadis *bu Nasr es-Serrac, el-Luma*, 161, 478; *Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb*, II, 525; *Bursevi, Kenz-i Mahfi*, 101; *İmam Rabbani, el-Mektubat*, I, 106, 154, 250, 307; *Aclunî, 2/173-174*"

¹⁶⁷ Müstensih 'bunları' değil de açıkça 'munları' yazmıştır.

¹⁶⁸ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fııldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." *Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15*.

8. Hāk-i pāya yüz sürenler oldular bunda velī
Bāb-ı ‘ilminde ‘Alīniñ açdılar taḥkīk yolu
9. Derd-mend Derviş Sükūtī bir ğarīb ednā kulu
Naẓmıyla kıldı beyān fehmi idip gel ṭālibā

235

8+7

1. Çekme ey dil ğuşşa-ı ğām her demi leyl ü nehār
Bülbülāsā feryād itme boş yere her nev-bahār
Her belāyı def’ idermiş gel oku sen āşikār
Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār¹⁶⁹
2. Aḥmede Cibrīl getirmiş bu du’āyı müstecāb
Ta’līm itdi Murtaẓaya okudu ‘ālīcenāb
Ehl-i ‘aşka bir devādır dinle gel şāfī cevāb
Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār
3. Şānına Hākdan gelüpdür naẓmıyla bu Ḥaydarıñ
Vaşfını Kur’ānda itdi nice yerde ol erin

67 B

- Fethini itdi bununla ol zāmānlar Ḥayberin
Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār
4. Her kimin ki zıkr olsa bu dilinde ṭālibā
Derd-i miḥnet çekmez anlar dehr içinde dā’imā
Ehl-i beytiñ zümresine kayd olurlar bī-riyā
Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār
5. Şek getürme zāhidā sen dinlegil güftārımı
Sem’-i cānıñ aç güzelce anla sen eş’arımı
Bulmak istersen oku gel sen dahı dildārını

¹⁶⁹ “Zülfikardan başka kılıç, Ali’den başka genç yoktur.” Cebail’in veyahut Hz. Muhammed’in Uhut’ta Hz. Ali için söylediği rivayet edilir. “*el-Megāzī*, II, 559”

Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār

6. Nūr u Aḥmed ile vaşfın eylemiş çün Muştāfā
 Ḥaydarın gör zāt-ı pākı bulmuş Aḥmedle liķā
 Naẓm-ı Ḥaḳḳın bunu söyler fehmi ıdegil sālikā
 Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār
7. Bu kelāmı vird idenler buldular Ḥaḳdan necāt
 Ḳabr içinde buldu anlar her biri dā’im ḥayāt
 Gel oku sen ey Sükūtī olmayasın hiç memāt
 Lā-fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zülfikār

236

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Rağbetim yok māsivāya bize Sa’dīler dinir
 Virmezim ‘ömür hebāya bize Sa’dīler dinir
2. Hiç olur mı naḳd ü cānın virmege ol peykere
 Zen ü dünyā bī-vefāya bize Sa’dīler dinir
3. Keşretinden bu cihānın çün bugün olduḳ ḥalāş
 İrmişim bir reh-nümāya bize Sa’dīler dinir
4. Zikr-i fikrim gice gündüz Ḥaḳ ile her dā’imā
 Müptelāyım ol Hudāya bize Sa’dīler dinir
5. ‘İllet-i ‘aşḳa düşelden zār iderdim her seḥer
 ‘Aşḳ ile irdim devāya bize Sa’dīler dinir

68A

6. Derd-mend Derviş Sükūtī şeyḥ-i kāmiller ile
 İrmişiz menzil-i pāye bize Sa’dīler dinir

237

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Yār ile hem-dem olanın nuṭḳu ā’zam içredir
 Her kelāmı dürr-i ma’nā baḥr-ı ḳulzüm içredir

2. Zāhidiñ her dem kelāmı baħr-ı ‘ummān saħili
Felegini nīm haṭve şalımız kaldı ğām içredir
3. Evvel ki ğavvāş baħre olmaz gevheriñ hiç kıymetiñ
Farķ idemez bunda aşlā zan ile vehm içredir
4. Benzer anlar deryā içre şu arar mişl-i semek
Çeşm-i a‘mā görmez aşlā kendi bir yem içredir
5. Her kelāmı buĝza mebnī hem ħasedle vā’iẓiñ
Hırş ile eyler nizā’lar¹⁷⁰ halka her dem içredir
6. Ol ħaķiķat erleriñ gör baħrı ‘aşķa ğark olup
Dürr-i ma’den gevherine irdi maħrem içredir
7. Ħaķ beyānında Sükūtī aħbāba yeter baħşin eyledin
Bu kelāmıñ fehm idenler cinsi ādem içredir

238

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Baħş ider ehl-i ħaķāyık baħr-ı ‘ummān içredir
Zāhidiñ nakli hikāye cins-i akrān içredir
2. Her kelāmı dürr-i cevherdir ħaķiķat ehliniñ
Ehl-i şer’iñ nakl-i dāzaħ heşt-i cinān içredir
3. Men ‘arefdin¹⁷¹ baħş yokdur nuṭķ anıñ kāl ü kıl
Aĝniyādan vaşfa bir çok medħ-i cihān içredir
4. Naħnü aķrebden¹⁷² ħaberdār olmadı aşlā faķīh
Beyhūde söyler kelāmıñ nazm-ı nādān içredir
5. Ħaķ Te’ālāya karīb bir yok delīl ü zerrece
Vaşf ider şavm salātıñ farz a’yān içredir

68B

¹⁷⁰ Met. “zel”

¹⁷¹ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

¹⁷² “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fıslıdadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız.” *Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.*

6. Hâk 'ayândır günden ızhar diseler inkâr ider
Çeşm-i a'mâ görmez aşlâ dedi pinhân içredir
7. Nazm ile Dervîş Sükûtî bahşini kıldı beyân
Küntü kenziñ itdi ızhâr nuṭṭu bürhân içredir

1. Merhûm ebu el-Su'ûd Efendiniñ bir katı' fetvâyı şerîfi teberrûken bu maḥalde kayd olunması (2) İktizâ sendendir şûret-i fetvâyı erbâb-ı ṭarîqata olan ehl-i tevḥîd mescidlerde (3) vesa'ir maḥâllerde her dâ'im zıkr-i Allah etmeleriyle şer'ân ḥelâl olur mu beyân buyur ile (4) el-cevâb Allahu 'â'lem Hâk Te'âlâ ḥazretlerinin 'ilm-i şerîfleri bir deryâ-yı pâyândır şerî'at (5) anıñ saḥilidir biz ehl-i saḥiliz meşâyih-i 'izâm ol deryâ-yı pâyânıñ ğavvaşlârıdır bizim anlar ile bahşimiz yokdur

239

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün

1. Āğâz idüben nuṭṭumuza devr ile devvâr 'Alîdir
Ḥatm-i nebî yâr-i qadim Ḥaydar gerek 'Alîdir
2. Aḥmed ile bezm-i ezel mişbâḥ-ı kândilde idi
Geldi cihân 'âlemine şâfî bir envâr 'Alîdir
3. Fażl-ı Ḥudâ itdi kerem bunları bir nûr ile
Geldi nebî biri velî 'adile ğaffâr 'Alîdir
4. Kul Resûl laḥmüke laḥm¹⁷³ şânına kıldı beyân
Ehl-i ḥakâyık itdi 'ayân Aḥmed-i muḥtâr 'Alîdir
5. Bâṭın şadef Faṭımadan itdi ṭulû' cevheriñi
Virdim şeref nûr hemân eyleye ızhâr 'Alîdir
6. Kıldı şehid ibn-i Yezîd bunları biñ cevır ile
Düşmânı âl-i Resûl fitne-i aġyâr 'Alîdir

69 A

7. Destine al tiġ-ı celâl ḥaşmına ur Aḥmedin

¹⁷³ " Senin etin benim etimdir." Hz.Muhammed'in Hz.Ali için söylediġi söz.

Ḳahr-ı Ḥudā itse gerek ḥākim cebbār ‘Alīdir

8. Ḥāk ḳadim dergāhına sür Sükūṭı sen yüzün
Çeşm-i cānıñ çün açıla eylegil enzār ‘Alīdir

240

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün

1. Nazm ile itdim beyānıñ kıl bugün ikrār ‘Alīdir
‘Āşıkıñ feryād-ı āhı kıldıǵı hep zār ‘Alīdir
2. Ehl-i bāṭın kıblesidir tut yüzün zāhidā aña
Secdegāh her velīniñ ma’nide dildār ‘Alīdir
3. Bāb-ı ‘ilmine anıñ kim dāhil olmuş rüz u şeb
Vākıf olmuş şehrine bil Aḥmed-i muḥtār ‘Alīdir
4. Vechini heft āyetini ḥarf be ḥarf yazmış Ḥudā
Zūlf-i ḳaşın kirpiginde yedi ḥaṭ ızhār ‘Alīdir
5. Men ‘arefden¹⁷⁴ baḥş idenler nefsinı ön bilmiş
Ol ḳanda baḳsa gördü anlar ‘ālemi niyāz ‘Alīdir
6. Ḥüsnünün bir lem’āsından şemsiyle necm-i ḳamer
Pertevin almış ezelden berḳ uran envār ‘Alīdir
7. Baḥr-ı ‘aşıkıñ menba’ıdır ḳanda kim eyler zuhūr
Mevciyle ğarḳ eylemiş ol her demi aǵyār ‘Alīdir
8. Evvel oldur aḥir oldur zāhir ü bāṭın daḥı
Pādişāh-ı lā-yezel ḥākim-i cebbār ‘Alīdir
9. Dergāh-ı vālāsına Derviş Sükūṭı sür yüzün
Şefḳat eyler her zamānda Ḥaydar-ı kerrār ‘Alīdir

241

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Baḥr-ı ‘aşḳa dūş olup ‘ummān olan Sa’dileriz

¹⁷⁴ “Nefsinı bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

Kurb-ı Hakkā vāşıl olup cānān olan Sa'dīleriz

2. Būlbūl-i şūrīdeler gör zār idermiş her seher
Bir gül-ira'nā için nālān olan Sa'dīleriz

69B

3. Neyleyim şem'a bu cānım atarım pervāneveş
Yok kararım 'aşkıyla sūzān¹⁷⁵ olan Sa'dīleriz
4. Kayd-ı bendinden bu keşret 'ālemin olduğ halāş
Himmeti pīr-i muğāndan ihsān olan Sa'dīleriz
5. Hūbb-ı dünyāyı gönülden tarh idip bir vechile
Māsivāya ülfetim yok mihmān olan Sa'dīleriz
6. Zīb u ziver nakşını dil mülküne hiç koymadık
Vaḥdet-i dār-ı beḳāda sulṭān olan Sa'dīleriz
7. Hep bu nefsin şiddetidir kalbleri emvāt iden
Maḥv idip ten varlığını bir cān olan Sa'dīleriz
8. Nefsi sevmek 'illetinden geçmiş Sūkūtī çün bugün
Zāt-ı Hakkda zevkile her ān olan Sa'dīleriz

242

Müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün

1. 'Ārif olan Hakk yoluna her vechile şādık imiş
Cān u başın kıldı nişār bezm-i ezel 'āşık imiş
2. 'Āşık olan zikr-i Hakkā meşgūl olup leyl ü nehār
Bakmaz hele sağ u sola zevk-i Hakkā lāyık imiş
3. Lāyık olan toğru gider rāh-ı Hakkā mişl-i nebī
Menzil alır rif'atiyle üç semā fayık imiş
4. Fayık olan kenz-i ḥafī¹⁷⁶ sırrına hem maḥrem olup

¹⁷⁵ Met. "zel"

¹⁷⁶ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

İrdi bugün Men ‘aref’e¹⁷⁷ kul-ı Resûl nâṭık imiş

5. Nâṭık olan zât-ı Hakkı ehl-i dile kıldı beyân

Cümle cihân anla güzel toptolu ol Hâlık imiş

6. Hâlık olan kullarına ni‘metini virdi ğanî

Şükr idelim ey Sükûtî cümleye Hakk rāzık imiş

243

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Ateş-i ‘aşkına düşdüm yok kararım gel yetiş

Hızır ile irgör hayâta küllî varım gel yetiş

70A

2. Senden ötrü yaratıldı ey Habîbim kâ’inât

Bâ’iş olduğ cümlemiz âh u zârım gel yetiş

3. Kıblegâhı ‘âlem olduğ saňa maḥşûş seyyidim

Vechine ben secde itdim hûb-ı dîdârim gel yetiş

4. Sende maḥv oldu bu cismim mâh cemâlin görelî

Vuşlatın sevdâsı olmuş gülzârım gel yetiş

5. Kays-veş şahrâlara ben gice gündüz düşmüşüm

Bir saçı Leylâ yüzünden târumârim gel yetiş

6. Girdi ‘aqlım nâm u şânım zâyî olup bundan girü

Kalmadı hiç bunda aşlâ âşârım gel yetiş

7. ‘Aşkına düşmüş yanar Derviş Sükûtî bir ğarîb

Maḥv olunca gör tutuşmuş artdı nârim gel yetiş

244

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

1. Bizi yokdan iden îcâd ilâhi hep saňa maḥşûş

Ki sensin kalbimiz âbâd iden Mevlâ saňa maḥşûş

¹⁷⁷ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

2. Kün emrinle zühür itdi hezārān şad hezār maḥlūk
Sen oldun cümleye ma'būd hemān yā Rab saṇa maḥşūş
3. Seniñ şükründe 'ācizdir nebīler her velī muṭlaḳ
Seniñ vaşfına kim ḳādir ola bir ḳul saṇa maḥşūş
4. Günāhkār ḳullarız yā Rab ḥaṭāmız bir nice efzūn
Ġafūr ismiyle raḥm etgil 'ināyet ḳıl saṇa maḥşūş
5. Ḳulunġ Derviş Sükūtīdir dürr-i luṭfunda her dā'im
'Afv ḳıl cürmünü bekler Cenāb-ı Ḥaḳ saṇa maḥşūş

245

6+5

1. Berzahı çok imiş fānī dünyānıñ
Cehd eyle bula gör reh-nümā gönül
Evliyālar yolu zāt-ı raḥmānıñ
Ḥizmet it şıdkıyla ol revā gönül

70B

2. Şerī'at yolunu toġruca gözle
Ṭarīḳat rāhını her dā'im izle
Ḳıl 'amel ḳalbile eyleme sözle
Ġitmege hiç sa'yıñ bil hebā gönül
3. Mürşidin verdiġi telḳini benle
Her seḥer virdinde ney' gibi inle
Er şoḥbeti gözet oturma zenle
Seni Ḥaḳdan eyler ol cüdā gönül
4. Ḥubb-ı sivā yalan bir pula degmez
'Āşık-ı şādık olan başını egmez
Bir ḳalbe ikilik bir vaḳit şıġmaz
Birlik menzilinde ir Ḥaḳḳa gönül
5. Dervişlik nişānı erlerin kārı

Her kemlik idene eylen efkârı
 Sükûtî kem-terin budur eṭvârı
 Bir kâmile itsün cân fedâ gönül

246¹⁷⁸

1. Gezme beyhûde cihânı ṭâlibâ
 Senden iste aradığın sende bul
 Feth-i bâb ider bu yolda reh-nümâ
 Senden iste aradığın sende bul
2. Naḥnû akreb¹⁷⁹ âyetine kıl nazâr
 Vech-i Raḥmân saña yakın al ḥaber
 Kalbin içre gör bugün itmiş karar
 Senden iste aradığın sende bul
3. Men ‘arefden¹⁸⁰ nefsinî öñ bilesin
 Mürşidi bul ol maḳâma iresin
 Kanda baksan Ḥaḳḳı dâ’im göresin
 Senden iste aradığın sende bul

71A

4. Sa’y ide gör gice gündüz ey hümâm
 Zikr-i Ḥaḳḳı koma dilden her müdâm
 Dinleme hiç bundan artık yok kelâm
 Senden iste aradığın sende bul
5. Sem’-i cânın aç güzelce toğru bak
 Bu Sükûtî bir gedâdan al sebak
 Bunu söyler her şecer cümle varak
 Senden iste aradığın sende bul

¹⁷⁸ v.b.

¹⁷⁹ “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız.” *Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.*

¹⁸⁰ “Nefsinî bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabî, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

247

6+5

1. Hañçeriñ elinde bu halka dā'im
Başına kaçma hiç kimseniñ sen gel
Nefsine uyma gel şabr eyle şāhım
Bir göñül kırmadan kimseniñ sen gel
2. Zūlmile bir kimse almadı murād
Kālb-i maḥzūnları eyleme bir yād
Pendimi tuta gör kılma sen 'inād
Hırşla gitme hiçbir şakın sen gel
3. Erenler yolu koyundan yavaş
Ehl-i Tārīķ olup sen dahı kıardaş
Herkezle eyleme dehr içre şavaş
Düş Haķķıñ rāhına durmayup sen gel
4. Bu fānī dünyāya eyleme ülfet
Terk idip göñülden kılma muḥabbet
Bir kāmīl mürşide eylegil hıżmet
'ömrünü beyhūde geçirme sen gel
5. İşit bu Sūkūtī pendini güzel
Hoşça tut ne söyler saña bu ğazel
Muḥammed 'Alīden kalmışdır ezel
Bir göñül yapmağa cehd idip sen gel

71 B

248

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Özge¹⁸¹ bir derde düş olduk āh göñül eyvāh göñül
Zen ü dünyā bī-vefāya āh göñül eyvāh göñül

¹⁸¹ Met. "zel"

2. Bir řabīb üstāda hizmet eyledin bunca zāmān
Sa'yını virdi hebāya āh gönül eyvāh gönül
3. 'illet-i 'aşka giriftār olmuşum hālim yaman
Kālbimiz kıldı harābe āh gönül eyvāh gönül
4. Ülfet-i dünyā degildir terkini itsem gerek
Sevdā-yı 'aşka devā yok āh gönül eyvāh gönül
5. Mürşid-i kāmīl yedinden merhemīñ kılsam taleb
Kābil-i mümkün 'aceb mi āh gönül eyvāh gönül
6. Āsitānında ğulām ol ey Sükūtī sen bugün
Himmeti bilmem ider mi āh gönül eyvāh gönül

249

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Men ğulām-ı handān-ı Muştafādır sevdigim
Hem imām u dü cihānıñ Murtaẓadır sevdigim
2. Ol Ḥasan ibn-i 'Alīdir Pādişāh-ı lā-yezel
Hem Ḥüseyn şāh-ı şehid-i Kerbelādır sevdigim
3. Cedd-i Ḥaydar nesl-i muṭlaķ ol imāmıñ enbiyā
Zübde-i ma'şūm pāk Zeyne'l 'Abādır sevdigim
4. Ol imāma itdi Aḥmed Cābir enşārı selām
Tebliğinde Bākır oldu pür-şafādır sevdigim
5. Ca'fe oldu bāb-ı 'ilmiñ şehriniñ māhirleri
Küntü kenze¹⁸² mazḥar olmuş sırr-ı Hudādır sevdigim
6. Ol imām Kāzım ḥakīkat baḥrına ğavvāş olup
Men 'aref¹⁸³ dürrüñ şaçar ol ehl-i süḥādır sevdigim
7. Heşt imām Mūsā Rızādır kuṭb-ı 'ālem serveri
Hem yediler kırklar içre pişvādır sevdigim

¹⁸² "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"*

¹⁸³ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

8. Şāh Takīdir ol nebīniñ 'ilmine vāriş olan
Mekteb-i 'ilm-i Hudā şāhib-i 'aţ'adır sevdigim

72A

7. Ol Nakīdir evliyāniñ ser velīsi bī-ḥilāf
İlticā-yı cümle 'ālem müktedādır sevdigim
8. 'Asker olmuş ins ü ciniñ bil imāmı zāhidā
Emr-i Haḳla cümle nāsa reh-nümādır sevdigim
9. Muntazır devrine Mehdi-i zāmāniñ biz bugün
Seyfiyle itse zuhūr ol 'adl-i vefādır sevdigim
10. Hānķāhiñ beklerim Derviş Sūkūtī her rüz u şeb
Der Luţfundan umarız derde devādır sevdigim

250

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Merşiye-i Imām Hüseyin Raḍıyallāhü 'Ahn

1. Ehlibeyt Muştafādır nūr-ı Yezdān yā Hüseyin
Nesl-i Aḳmed āl-i Ḳaydar şāh-ı merdān yā Hüseyin
2. Teşnegānı ümmet içre kevşere sākī olan
Murtaẓadır şāh-ı 'ālem merd-i meydān yā Hüseyin
3. Böyle iken zāt-ı pākın cevher-i aşlı ḳadīm
Ya niçün ḳaşd itdi saña Ḳārici devrān yā Hüseyin
4. Tertibinde nār-ı düzāḥ bunlarıñ bezm-i ezel
Yerlerini Ḳaḳ yaratdı heft nīrān yā Hüseyin
5. Zūlmüyle çok Kerbelāda itdiler cevr-i cefā
Kimden umar ya şefā'at ḳavm-i Mervān yā Hüseyin
6. Olmuş iken cümle nās āb u Fırāt hem mübāḥ
Mażbūt itdi şu yerin hep ehl-i tuğyān yā Hüseyin
7. Oldu 'aţşān-ı şehīdān Kerbelāda bunca dem

Cismini kıldı ħārābe nār-ı sūzān¹⁸⁴ yā Hüseyn

8. Sen gibi şāha iden kaşd elleri muṭlak kurur
Ber murād olmaz Havāric fi'il-i 'iṣyān yā Hüseyn
9. Bunca a'dā kahrile itdi ħavāle seyfini
Cism-i pākın iki böldü şamar Yezīdān yā Hüseyn

72B

10. Kerbelāya irdi ol dem özge¹⁸⁵ tufān mişl-i Nūḥ
Kana ğarķ oldu şehīdān bunca ihvān yā Hüseyn
11. Raḥm yok aṣlā Yezīdīn kalbi mermerden katı
Nār-ı düzāḥda bekādır mişlü küfrān yā Hüseyn
12. Bir zinādan ħāşıl olmuş ol Yezīd bed-ħārici
Kim umar andan mürüvvet kavm-i Süfyān yā Hüseyn
13. Şad hezārān la'net olsun cānına her dem anı
Cins-i Mervān bir münāfık deyü şeyṭān yā Hüseyn
14. Hiç kılur mu ittigi zālīm sitem-kār yanına
İntikāmın Ĥaķ alur kahrile her ān yā Hüseyn
15. Yās tutup gökde melekler zār idip eyler fiğān
İns ü cān vaḥş tıyūr oldu giryān yā Hüseyn
16. Teskīn olmaz ey Sükūtī Kerbelānı ateşi
Dīdemizden şu yerine aķdı hep kan yā Hüseyn
Āh Hüseynim vāh Hüseynim şāh-ı şehīdān yā Hüseyn

251

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Maķşūd-ı dīdār Ĥaķdır ülfet-i Sa'dīlerin
Menzil-i bālāda dā'im rıf'atı Sa'dīlerin
2. Bezm-i keşretten geçerler māsivāya bakmaz hiç

¹⁸⁴ Met. "zel"

¹⁸⁵ Met. "zel"

- ‘Ālem-i bākīde olmuş devlet-i Sa’dīlerin
 3. Şeyh Sa’deddīn Cebāvī mürşid-i kāmilleri
 ‘Arş-ı kürsiden yüce bir himmeti Sa’dīlerin
 4. Ceẓbe-i ‘aşkı kaçan kim şunsalar bir t̄ālibe
 Cūşa gelür mişl-i deryā şiddeti Sa’dīlerin
 5. Hānķāhında hezārān hasta dil bulmuş şifā
 ‘İllet-i ‘aşka devādır şerbeti Sa’dīlerin
 6. Kıddümün¹⁸⁶ def’ rāh-ı ‘aşkında ururlar bī-riyā
 Halkla tutmuş cihānı nevbet-i Sa’dīlerin

73A

7. Mūnkirin kalb-i ḥasedden cismini kıldı ḥarāb
 Bulmamış dergāh-ı Hākda lezzet-i Sa’dīlerin
 8. Āsitānıñ bir gūlāmı olmuş Sūkūtī tā ezel
 Dürr-i luṭfundan umar ol şefķati Sa’dīlerin

252

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Derdli olan bulsa cā’iz kalbini tımār iden
 Raḥat olur cismi anıñ bir gün ola zār iden
 2. Merhem ururlar anıñ her rüz u şeb dil zāḥmına¹⁸⁷
 Bir ṭabīb-i ḥāzıķa irüp ḥālini eş’ār iden
 3. Medḥ zemme bakmaz ol kesen Hāk yolun tutmuş ķavī
 Kahr-ı Luṭfu bir idermiş düşmānını yār iden
 4. Bunda sivā miḥnetin¹⁸⁸ ol çekmede gāyet kıatı
 Mesned-i dünyāya meşgūl kibrile bir ‘ār iden
 5. Kıalmaz imiş ey Sūkūtī hiç maraḫ şol kimsede
 Kendüsini yok bilene Hākķı daḥı var iden

¹⁸⁶ “Kıdüm” metinde şedde ile yazılmış

¹⁸⁷ Met. “ha”

¹⁸⁸ Met. “hı”

253

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Baħr-ı 'aşka düşmeyenler ol 'ummān nice
Kanda bulur dürr-i mercān bulmadı ol kân nice
2. Nokta-ı cevher haķāyık zāhir olup 'āleme
Çeşm-i huffāş hiç görür mü gündüzü ā'yān nice
3. Küntü kenziñ¹⁸⁹ ma'nāsından baħş ider her bir velī
Fehm idemez şol kişiler bir 'aceb nādān nice
4. Hüsünün müştāk olmuş devr ider bunca diyār
Naħnū akrebden¹⁹⁰ haberdār olmadı bir ān nice
5. Neyleyim Derviş Sükūtī irmemişler kāmile
Cehl içinde kaldı anlar şekl-i bir hayvān nice

73 B

254

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey gönül gel bunda düşme 'ināda
Nefsine uyma sen gezme hevāda
2. Bu keşret encāmı dağılır bir gün
Ecel gelüp saña bulur tenhāda
3. Terkini ura gel ölmezden evvel
Haķ ise murādın dünyā 'uķbāda
4. Terk itdi tahtını İbrāhim Edhem
İtdi sefer gezdi kūh-ı şaħrāda
5. Mülk-i māl ü evlādın bir pula şatdı
Özge¹⁹¹ bir zevķe irdi eşyāda

¹⁸⁹ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"*

¹⁹⁰ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." *Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.*

¹⁹¹ Met. "zel"

6. Mecnûnuñ Leylâya ‘aşkı mecâzî
Vuşlata irmedi fânî dünyâda
7. Şîrîn için dağ u taşları gezüp
Sen su’âl it neler çekdi Ferhâda
8. Bî-vefâ dildâra virme hiç gönül
Cehd idip bendinden ol gel azâde
9. Aldanma sivânın zevki yalandır
Bir vefâya her dem dürlü cefâda
10. Bunca şâhlar gelüp durmayup göçdü
‘İbret al anlardan düşme cihâda
11. Süleymân nebînin kurd kuşa hükümü
Za’îl olup devri geçdi fenâda
12. Fırşatın var iken gayret ide gör
Bir şeyhe bî’at it kâmil üstâda
13. Sükûtî kem-terin tut güzel pendin
İstersen iresin bunda murâda

255

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

Na’t-ı Şerîf

1. Hâzret-i Rabbû’l Kerîmin sevgili bir dânesi
Ol Hâbîb-i kibriyâdır ‘âlemin sultânesi

74A

2. Anın için Hâk yaratdı dü cihânın mülkünü
Hamd idelim gice gündüz ol şâhın ihsânesi
3. Nûr-ı zâtından cemi’ân enbiyâlar halk olup
Bâ’îş oldur cümlemize ol Hâkkın yek dânesi
4. Sensin ol maḥbûb-ı ḥalîk ey nübüvvet ḥâtemi
Senin ile buldu mevcûd bu cihân kâşânesi

5. Sen şefî'ü'l müznibînsin 'arşa-ı maḥşerde hem
Şol zamân kim saña geldik baş açık 'uryānesi
6. Yüz sürüp geldim ḳapuna bir alay ḳullar ile
İyleme red ḳıl şefā'at ey cānların cānānesi
7. Şem'-i ḥüsnün 'āşığı olmuş Sükûtî bir ḡarīb
Rûz u şeb yanar tutuşmış ḳalbiniḡ kûlḥānesi

256

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bā'isi olmuş bu 'ālem faḥr-ı cihāndır 'Alī
Maẓhar sırr-ı ḥaḳāyık baḥr-ı 'ummāndır 'Alī
2. Mürşid-i Cibrîl-i emîndir bunca berzahdan ḥalāş
Merkezi 'arş gizinde bir sübhāndır 'Alī
3. Nūḥ Tufânında emîndir felegine dāḥil olan
Buldular ol dem necâtı faẓl-ı raḥmāndır 'Alī
4. Mūsāya ente nāran¹⁹² lafzıyla itdi ḥiṭāb
Sem'-i cāna irdi muṭlaḳ nuṭḳ-ı bürhāndır 'Alī
5. Hızırıyla itdi ser-a-ser 'ālemi geşt ü güzār
Dersini aḥz itdi andan 'ilm-i 'irfāndır 'Alī
6. Şol saḳa hem şerbetinde engürün yek dānesi
Dest-i selmānla Resûle şunduḡu cāndır 'Alī
7. Manşûr-ı ḥallaca ta'līm hem ene'l Ḥaḳ sırrını
Dāre çekdi ḳahrile ol ateş-i sūzandır 'Alī
8. Şeyḥ Şin'ân ḥazretine Ḳayşer-i Rûm duḡterin
Ḥizmetinde da'vet itdi dīn ü îmāndır 'Alī

74B

9. Vaşfını abdāl Sükûtî itmege ḥācet degil
Ḥaydarıḡ meddāḥı Allah her 'aşr-ı destāndır 'Alī

¹⁹² "...ben bir ateş gördüm..." Kasas suresi 28/29

257

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Sen seni bil t̤ālibā gel ister isen seni
 Z̤ümre-i 'irfāna gel gir bulmak diler sen anı
 Anla gel sensin bu 'ālem pādişāhı bī-zevāl
 Rehber-i kāmīl gözetgil göstere senden seni
2. Yedi iklīm taht-ı t̤ācı hep senin destindedir
 H̤āsılı mülk-i Süleymān sendedir gözle beni
 Maẖhar-ı Mevlā ki sensin z̤ārına bürhān kavī
 Līma'allah¹⁹³ maẖremisin anla gel sende seni
3. Zevk-i H̤akka irdin ise vahdete eyle nazar
 Keşret-i dünyāya bakma aldadır nefsin seni
 Mısr-ı cāmī'dir vücūduñ secde-gāhı 'ālemin
 Aç gözün Derviş Sükūtī gör bugün sende anı

258

6+5

1. Behey gāfil uyan vakt-i seherde
 İşit ki vaşf ider Kur'an seheri
 'Aceb bülbul fiğān ider bahārda
 Güle karşı ider nālān seheri
2. Seher bī-dār olan H̤akka irişmiş
 Erenler bezmine anlar karışmış
 Hemān kırklar yedilerle görüşmüş
 Muḥabbet-i zevk ider her ān seheri
3. Erenler vaşf ider her dem seheri
 İderler z̤ikr-i H̤ak leyl ü nehārı

¹⁹³ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." Hadis bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i-Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174"

Görürler her demi bunda dīdārı

Ʒıllarlar ‘aşķile seyrān seķeri

75A

4. Hebāya ğitmesün ‘ömrün ey Ʒālib

Erenler rāhına ol bunda rağıb

Seķerde cehd idip ol nefse ğalib

Açılur saņa bir meydān seķeri

5. Sūkūtī kem-terin nuƷķunu dinle

Ʒuta ğör pendini şıdķ ile benle

Figān it ney ğibi her dā'im inle

Murāda vaşl ider Yezdān seķeri

259

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Hāķiķat 'ilmine 'ārif olan neyler bu dünyāyı

Sivāya iltifāt itmez bular da 'aşķ-ı Mevlāyı

2. Sürerler Hāķķın zıkrını ğice ğün ķāyım olmuşlar

Ġörenler şandı Mecnūn mecāzī¹⁹⁴ 'aşķ-ı Leylāyı

3. Bular vahdetde her dā'im iderler zevķini Hāķla

Bu keşretde elin çekmiş niderler ķuru ğavgāyı

4. Zāmān-ı Hızra irmişler ledün¹⁹⁵ 'ilmiñ ider taķşīl

Ma'ārif dersini ğörmüş okur dilde her esmāyı

5. Cemāl-i zāt-ı Mevlāya bular 'āşık olup her dem

İderler rü'yet-i dīdār ğönülde özge¹⁹⁶ sevdāyı

6. Bunlar pazar-ı hikmetde müzeyyen bir dükkān açmış

Ʒumaşın ƷoƷtulu cevher şatarlar cins-i a'lāyı

¹⁹⁴ Met. "zel"

¹⁹⁵ "Orada, kendi indimizden bir rahmet (vahiy ve nübüvvet veya uzun ömür) verdiğimiz ve ona ledünnî ilmi öğrettiğimiz kullarımızdan birini (Hızır'ı) buldular." *Kehf sûresi* 18/65

¹⁹⁶ Met. "zel"

7. Sükûtî nuṭkunu dinle nihân itmez bu ‘âlemde

Hudâ eyledi izhâr temâşâ kıl dilârâyı

260

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Z̤ib ü z̤iver nazmîle taḳdım kitāba bir dürrü
Tâc u ser itsün 'âşıklar bu ḥaḳîḳât cevheri
2. Ma'nîde seb'a'l meşânî Fâtîḥa heft âyeti
Vech-i insân üzre meşûr dedi Ḥaḳ peygamberi

75B

3. Kendi şeklinde yaratdı Âdemi Ḥaḳ ibtidâ
Virdi revnaḳ-ı ḥüsnüne hem oldu 'âlem dilberi
4. Sivâ dü ḥarfle tamâmen yüzini kıldı beyân
Âdemin vechinde mevcûd zât-ı Ḥaḳkıñ defteri
5. Aḥsen-i taḳvîm dinledi her cihetden Âdeme
Resm göz kaş şâç ile urdı yüzine envârı
6. Ehl-i şer'in bu kelâma 'aḳl irmez t̤alibâ
Farḳ idemez Muştafânıñ olmamış ol çakeri
7. Nazmıyla Dervîş Sükûtî Ḥaḳkı işbât eyledi
Âl-i Aḥmed Murtaḳaya kaydı ol cân u seri

261

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün

Nazmıyla beyân ahvâl-i Sükûtî

10. Tutdu şöḥret bu cihânı her nev'îyle a'yân Sükûtî
Nazmıyla şâyeste ancak bir nice meydân Sükûtî
11. Meşreb-i pâk şafî itmiş ḳalbini zıkr-i Hudâ
Tab'-ı aḥlâḳ ḥamîde ḥâḳ ile yeksân Sükûtî
12. Dergâh-ı bezm-i elestden bir ḳadeḥ la'l-i şarâb

Nūş idip geldin cihāna olmuşun mestān Sūkūtī

13. ‘İllet-i ‘aşka dūş olmuş zār ider rūz u leyāl

Himmet ister her ṭabibden¹⁹⁷ derdine dermān Sūkūtī

14. ‘Andelīb āsā hezārān nev-bahār feryād ider

Būy-ı gülden bî-hoş olmuş ‘aşk ile nālān Sūkūtī

15. Leşker-i ğām-çār eṭrāfın kuşatmış her demi

Şād-ı hürrem olmaz aşlā derd ile ğiryān Sūkūtī

16. Şāç şakal penbe mişālī nā-tüvān olmuş yeter

şanmanız civān

Yaşı altmışdan tecāvüz şanmanız civān Sūkūtī

17. Hāne-i mihmāna konmuş gitmege ruḥşat diler

Hāşılı durmaz konanlar ol demi kervān Sūkūtī

18. Sermāyen var mı Sūkūtī āhir ‘ömründür bugün

Şoḡ nefes senden ararlar böyle bil ĩmān Sūkūtī

76A

262

Fā’ilātün fā’ilātün fe’ülün

1. Düşme ṭālib bugün sende ‘ināda

Hor bakma ‘āleme vefāyı gözle

İstersen iresin bunda murāda

Terk idip sivāyı beḳāyı gözle

2. Zīynet-i dünyāya şakın aldanma

Mülk ü mālā bunda aşlā inanma

Zāyī’ olur destinden buna hiç ḳanma

Kūşe-i vaḥdetde rızāyı gözle

3. Keşretin berzāhı virir fenāya

Maḥv ider cismin ḡider hebāya

Fırşatın var iken elde sermāye

¹⁹⁷ Met. “i”

Aç gözün her demi Mevlâyı gözle

4. Hızır ile İlyāsa cehd it iresin

‘Ömr-i cāvidāna ol dem iresin

Cemāl-i Bārīyi bunda göresin

Ara bul bir kāmīl dānāyı gözle

5. Bir şeyh-i kāmīle eyle ilticā

Hızmet it rüz u şeb sende sālīka

Yolunda eylegil baş u cān fedā

Vuşlata irmege liķāyı gözle

6. Sükūtī abdālın nuṭku bir kāndır

‘Āşıklar içinde kıatı bürhāndır

Fehm ider sırrını kim ki ‘irfāndır

Kur’āndan ahz itmiş ma’nāyı gözle

263

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Behey ādem şaķın ķavm-i ā’dānın

Hud’ası birçoķ zulm ider saņa

Aldanma naķşına fānī dūnyānın

Mürüvveti hiç yok itmez bir vefā

76B

2. İltifāt eyleme dost deyü buna

Bir ķoca cāzūdur uyma gel şuna

Cehd ider ķoymağa seni hūyuna

Aldadır şonradan ider biņ cefā

3. Her şaķşa alayla bir def’a güler

Biņ kere zehīrlər ķahrını kılar

Hükümüne geķince dişlerin biler

Ekl ider bu vücūd şehrīn dā’imā

4. Şanma sen bunu ehl-i îmândır
Kimseye dost olmaz katı düşmândır
Ağzında ağusu heft ser yalandır
Şokarsa bulunmaz bir dahı devā
5. Teslīm ol bir ṭabīb-i ḥāzıka¹⁹⁸ bugün
Şifālar şerbetiñ içersin gülgün
Kalb evin güzelce pāk ider uyğün
Hızırveş ḥayāta irgil ṭālibā
6. Bulmasun bunda hiç bir dem zevāli
Necāta irmiş ol bulan kemāli
Vaḥdetde Ḥaqqıyla rüz u leyāli
Zevk ider böylece her dem sālikā
7. Sükūtī kem-terin pendini dinle
'Aqlını cem' idip güzelce benle
Her seḥer ağlayup ney gibi inle
Bulunca bir mürşid-i kāmīl reh-nümā

264

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Geç ey ṭālib bu ğafletten yürü Ḥaqqā seḥer yalvar
Ne ümīd var bu keşretten yürü Ḥaqqā seḥer yalvar
2. Sivā ḥubı gelür geçer ne māl kalur ne bir eşer
Saṇa gelmezden öñ ḥaber yürü Ḥaqqā seḥer yalvar

77A

3. İşit irci'i¹⁹⁹ nidāsını koyup dünyā şefāsını
Bulam dersin beķāsını yürü Ḥaqqā seḥer yalvar
4. Tūt erenler yolun gözle arayup sen Ḥaqqı izle

¹⁹⁸ Met. "hı"

¹⁹⁹ 'İrcii ila rabbiki'(Rabbine geri dön) fecr suresi 89/28

Bulunca zātını gizle yürü Hakkı seher yalvar

5. Sükûtî pendini dinle degil yalan güzel benle
Gice gün ney gibi inle yürü Hakkı seher yalvar

265

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Bugün gönlüm güşâd olmuş 'aceb kalbim sürür eyler
Ki bir şadı bulunmakla hezâr mâtem mürür eyler
2. Nazar kılma felek böyle kılsa saña bir hânde
Vefâsı yok bu dehr içre cefâdan çok zühûr eyler
3. Bununla iltifât olmaz yalancı kağbe bir zendir
Süleymân-ı zamân olsan seni bırakmaz kubûr eyler
4. Gel ey tâlib alam dersin muhabbet zevkini bunda
Kânâ'at gibi devlet bulunmaz kalb nûr eyler
5. Sükûtî nuṭkunu dinle dilersen bunda her dâ'im
Teveccüh kıl hemân Hakkı derûnunda huzûr eyler

266

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Cihân zevkin sürüp dâ'im dinler hep yalan eyler
Vefâ-yı berâydır gerçe cefâsın beytin hemân eyler
2. Derviş dün ü gün behey tâlib elinde var iken fırsat
Talâkın vir bu zen-i dehrin saña küllî ziyân eyler
3. İriş bir şeyh-i kâmile dilersen olmağa iflâh
Katı gaddâr kırmaz bu nefis senin hâlin yaman eyler
4. Bunun destinden 'âcizdir nebîler her velî muṭlak
Ne mümkün dinlemez kimse seni terk-i vaṭân eyler
5. Sükûtî Dervişin nuṭku degil mahfî bu 'âlemde
Nola bir gün gelür başa görürsün hep 'ayân eyler

267

6+5

1. Uğraşma halk ile dīvāne gönül
Beyhūde itdiğin ğavġālar nedir
Bir gün feraḥ ider biñ kere melūl
Bī-vefāya dūnyāya sevdālar nedir
2. Bunun aşıl yalan gerçe bī-esās
Mülkü fānī itme beķāya kıyās
Ḳalbine koyma hiç ne söyler bu nās
Gelür geçer bunda şedālar nedir
3. Bunda geldük üç gün misafir-ḥāne
Baķma şaġa şola sende her yana
Mecnūn gibi gezme her dem bīġāne
Kendüden başķa bir Leylālar nedir
4. Bir şeyḥ-i kāmile eylegil hizmet
Virirler Ḥaķķını ne ise kısmet
‘Āşık olan irer murāda elbet
Maḥrūm kıalmaz bunda şekvālar nedir
5. Sükūtī nuṭķundan kim alır sebaķ
Sa’y iden menzile irermiş muṭlaķ
Ḥaķīķat baḥrına kıarışur ırmaķ
Baķmaz hiç ardında dalgalar nedir

268

Fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn

1. Özge²⁰⁰ bir derde dūş oldum kimse şefķat itmedi
Bir ṭabīb buldum ‘acāyib edvāya dıķķat itmedi
2. Ḥālımız dün ü gün yamandır şabr idemem ġayr hiç

²⁰⁰ Met. “zel”

Hasta dil mürdan za'îfim nâ-çâre gayret itmedi

3. Herkeze 'arz-ı kuşûrum nâ-tüvân hâlîme beyân
Merhamet kalkmış bu halkdan baña 'izzet itmedi
4. Bir 'aceb 'işyâna ğarkım baħr-ı girdâba düşüp
Cürmüne ben i'tirâfım yek pâre hürmet itmedi

78A

5. Ehl-i dünyâ nefret itdi bir günâhkâr kul muyum
Bilmezim 'âlem ne olmuş baña ülfet itmedi
6. Fehm idipdür 'acâyib hâl rüşvetle olur
Kâ'ilim miqdâr-ı pahâya makbûle râğbet itmedi
7. Hâb u rahat gitdi elden çeşmimiz kan yaş döger
İlticâ oldum kamu nâs baña cür'et itmedi
8. Dâmeni tutdum erenler pîrlere itdim niyâz
Raħm idip itmez vefâ bir dürlü himmet itmedi
9. Neyleyim bunca nebîye hem velîye yalvarup
Hiç biri kılmaz şefâ'at gördüm ki nuşret itmedi
10. 'Arz-ı hâl itdim ilâhî bırakma hâlim maḥşere
Derdiyle miḥnetde kaldım kimse rü'yet itmedi
11. Bir şebî Derviş Sükûtî Muştafâya düş olup
Şefkâtiñ gördüm hezârân baña nefret itmedi

269²⁰¹

Der- beyân ahvâl-i 'ulemâ-ı zâhir

1. Sınıf-ı 'ulemâda merhamet yokdur
Zulmile her şahşa ızrâr itmişler
Hırş ile ğazâbı nihâyet çokdur
Her millete bir gün kahhâr itmişler
2. Kin kibir 'aceble riyâ bunlarda

²⁰¹V.b.

Buğz ile Һased hem Һama' bunlarda

Һalkile her dā'im ğavġā bunlarda

Aһlaқıñ her yüzden izhār itmişler

3. Һāl ehlini her dem ğıybet iderler

Aġnaya cinsine raġbet iderler

Ehl-i fuқarādan nefret iderler

Һavf yok Һudādan eşrār itmişler

78B

4. Seһāvet ehline iderler 'izzet

Her Һāl ile cāndan kıldılar ülfet

Ednāya itmezler bir kere nuşret

Bî-'aded her zāmān iһbār itmişler

5. 'Amelde bunların göstermiş şıfāt

Һaқ içün degildir dinle ey zevāt

Şavmıyla şalātı hem hiç zekāt

Şor tā her leyl ü nehār itmişler

6. Vaşf ider kürsīde heşt ü cenānı

Қorқudur Һamudan cümle iһvānı

Kendiniñ yok bunda aşlā ĩmānı

Dil ile bu Һalka eş'ār itmişler

7. Ehl-i Һarīқata bir Һaş atarlar

Dersde olmayanı қalbden қатарlar

Һalk içinde kendin 'ālem şatarlar

Her biri böylece ikşār itmişler

8. Şanmañız bu қavm 'ilmeyle māhir

'ilminden ziyāde gör cehli zāhir

Ehl-i Һasūd olan nifāқа da'ir

Her cihetden Һaқkı inkār itmişler

9. Efkār celb idip ‘ālemin mālīk
 Uẓadır dersinde kıl ile kālın
 Bātında yokluk bunun aḥvālın
 Meydānda göz göre cerrār itmişler
10. Gösterir kendini ‘ilmiyle ‘āmil
 Dört kitāb şāḥibi şanasın kāmīl
 Şerḥ-i ‘aḳā’idden baḥş ider cāhil
 Vaşfında gezip çok inẓār itmişler
11. Fehm idin siz bunu aḥbāb-ı yārān
 Söylerim naẓmıyla hiç degil yalan
79A
 Dünyāda maḥv olsa bir dahı şeyṭān
 Bedeldir yerine iḥbār itmişler
12. Havf yok Hudādan bu kavm-i nādān
 ‘Ālem ṭa’n ider ḥārici devrān
 Yerleri heft Ṭamu bir ulu meydān
 Kırulmuş anlara hep nār itmişler
13. ‘Ārifler nişānı kāmīl insānı
 Buğz-ı ḥased olmaz dilde bühtānı
 Kin kibir gāzabla nefs-i şeyṭānı
 Bulunmaz anlarda aḡyār itmişler
14. Ḥaḳāyık rāhında bi’lcümle ‘irfān
 Tevekkül-i Rızāda ḥāḳkıyla yeksān
 Luṭfuyla her kula iderler iḥsān
 Dünyāda ḳalblerin envar itmişler
15. Bunlarda bulunmuş āşār-ı rahmet
 Zümre-i hidāyet hem dahı ḡayret
 ‘Adl ile itmekde dā’imā şefḳat

Herkezi kendüye bir yār itmişler

16. Herkezin itdiği çıkar biz şonu

Görünür maḥşerde kıyāmet günü

Aḥlākı ne ise gir ol tūni

Kelb-i ḥinzīr şıfātda karar itmişler

17. Sükūtī her işin bırakma ferdāya

Ehl-i münkir ğalib kaç bir tenhāya

Ẓulm ile çok itdi her bir gedāya

Anlardan bu ‘ālem firār itmişler

270

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün

Tarīkat-i Ḥalvetiyyeden Şeyḫ İsmā’il Efendinin müceddeden çeşmesinin tarihleridir

1. Himmete muḥtāc idi bu Luṭf idip Rabbü’l-mennān

Çeşm-i nev ḥamdulillah ‘aşk ile oldu revān

79B

2. Teşnegān-ı ümmet için sa’y idip her vechile

Bir ‘ināyet irdi Ḥaḳdan feyz ile oldu resān

3. Şeyḫ İsmā’il muḥaḳḳaḳ himmetin kıldı yüce

Cereyān itdi sür’atiyle sāye-i perde hemān

4. Ḥānḳāhın ‘arşasında çeşmeyi kıldı binā

İḥyā itdi cümle nāsı çağlayup akdı bu ān

5. Nūr-ı ‘aynı Muştafādır şāh Ḥüseynin ‘aşkına

Gel şuyun iç ṭālibā sen tāzelensün tende cān

6. Üç yüz iki tarihinde zam idip hem de hezār

1302

Derd-mend Derviş Sükūtī nazmıyla kıldı beyān

1 nisān

271

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Tarīḳ-i Celveteyyiden Vā’iz-zāde eş-Şeyḫ Sa’dullah Efendinin çeşme ta’mīrinin tarihi

1. Şeyh Sa'dullah Efendi Hakk'a itmişken huzūr
Kıldı niyāz ol Habīb çeşmesiçün bî-kuşūr
2. Müstecāb oldu du'āsı ol Muhammed 'aşkına
Luṭf ile kıldı hidāyet anā hem Rabbü'l Ğafūr
3. Çok zāmān düşmüş harābe ta'mīre muhtāc ider
Himmeti kıldı erenler şuyu oldu nev- zuhūr
4. Celvetiyye şeyhi muhakkaḳ hizmetin kıldı edā
Dergāhında çūşa geldi çeşmesi mā'en ṭahūr
5. Şāh Hasanın hürmetine itdi cereyān 'aşkıyla
Gel şuyun iç ṭālibā kalbini eyle şāfī nūr
6. Hakk Te'ālā āyetinde küllī şey'in hay²⁰² dedi
Cümle nāsı zinde eyler Hakk'a hamd it kıl şekūr
7. Tekyegāhın 'arşasında çeşmesi zāt-ı kadīm
Ta'mīratla buldu mevcūd hālīkıdır her umūr
8. Gerçe cāmi' eṭrāfında çağlayup şuyu akar
Bir hayāt olur içenler ma'nīde cennāt-ı hūr

80A

9. Üç yüz iki tarihinde zam idip hem de hezār	<u>1302</u>
Şuyun içe ey Sükūtī kim bunda mürūr	mart 17

272

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

**Ṭarīḳat-ı 'aliyye Kadriyyeden Selim Baba Hāzretlerinin dergāhının 'arşasında
müceddeden oğaların tarihi**

1. Hamdulillah zāt-ı Hakkın kudreti oldu 'ayān
Bezm-i ervāḥ-ı ezelde sır iken oldu nümā
Şürete geldi bu demde kalmadı bir şey nihān

²⁰²"...ve her canlı şeyi sudan yarattık..." *Enbiya suresi 21/30*

Anıñçün bu bināya kıldı ğāyet ibtidā

2. Luṭf-ı Hāḡ kıldı hidāyet pīrleri nesl-i ‘Alī
 Şānına Aḡmed buyurmuş bir ḡadīş rūşen celī
 Pāyına yüz süre geldi anıñçün velī
 Seyyid ‘Abdū’l-Ḳādir oldu ser kibār-i evliyā
3. Böyle bir zāt- ḡadīmin ḡānḡāh-ı devletine
 Ḳavm-i münkirleri irşād itdi bunda ḡikmeti
 Ḳurb-ı Hāḡḡa vāşıl eyler bir nefeste himmeti
 Menzil-i bālāya irer dāḡil olan ṭālibā
4. Āsitān-ı enbiyādır sür yüzün gel zāhidā
 Ḳıbleḡāhı mü’minḡdir secde-ḡāh evliyā
 ‘İllet-i ‘aşḡa düşenler buldu her derde devā
 Bāb-ı luṭf-ı meftūḡ olmuş ḡācetiñ eyle revā
5. Zikr-i Hāḡḡı bu Köprülü şehr içre berḡadīm
 Dervişān-ı keşret üzre itdiler bunca ‘azīm
 Evliyādan zāt-ı pāk anda medfūn şeyḡ Selim
 Himmeti günden ‘ayāndır feyz alur bāy-ı gedā
6. Emr-i Hāḡla ruḡşat oldu bu erenler himmeti
 Nev bināya başlanıldı itdiler çok ḡayreti
 Şeyḡ ‘Alīniñ her ḡuşūşda geḡdi bunda ḡizmeti
 Hāḡ müyesser kıldı aḡa dergāh-ı Selim Baba

80 B

7. Tanzīm oldu ḡānḡāhda üç oṭa resm-i cedīd
 Her gelen mihmāna ta’zīm kıldılar ḡāyet mezīd
 Sofrāsı meydānda dā’im şāḡib-i ehl-i sa’īd
 Şeyḡ ‘Alī merd-i mürüvvet-ḡānīdir ehl-i süḡā
8. Yevm-i ḡaşre dek beyānısın yā ilāḡī kıl beḡā
 ‘Ömr-i cāvid üzre olsun bulmaya aşlā fenā

Üç yüz iki tarihinde hem hezār bu nev binā

1302

Derd-mend Derviş Sükūtī vaşf ider kem-ter gedā

mayıs 1

273

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

**Ṭarīḳ-i Nakṣīyyeden Hāc Şeyh Muştafā Efendiniñ müceddeden binā eyledikleri
çeşmenin tarihleridir**

1. Hācī Muştafā Efendi Hāḳḳa itmişken huzūr
Kıldı niyāz ol ḥabīb cān u dilden bī-ḳuşūr
2. Meslek-i Nakṣī Ṭarīḳiñ ḥādimi olmuş bugün
Mürşid-i erbāb-ı kāmīl 'adliyle itdi zuhūr
3. Hānḳāh-ı devletinde zıkr olur rüz u leyāl
Vaşfuñ eyle āsumānda her melek cennāt-ı hūr
4. Men 'arefdēn²⁰³ baḥş iderler Hāḳḳı işbāt kıldılar
Kenz-i lā-yefnāya²⁰⁴ maḥrem oldular ehl-i şu'ūr
5. Ṭa'n olunmaz zāhidā gör bunların aḥvālını
Mevt-i îrād gelmedi öñ oldular ehl-i ḳubūr
6. Evliyālar himmetiyle düşdi ḥayrāt semtine
Luṭfuyla kıldı 'ināyet aña hem Rabbü'l Ġafūr
7. Teşnegān-ı ümmet içün cehd idip bunca zāmān
İtdi iḥsān ḳudretiyle Hāḳ aña mā'en ṭahūr
8. Dergāha aḳdı ser-a-ser çeşmesi āb u ḥayāt
Cereyān ile itdi memnūn cümlemizi çok şükūr
9. Takṣīm oldu maḥalle içre şuları birkaç yere
Cümlesini itdi iḥyā oldular ḡāyet sürūr

81 A

274

²⁰³ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

²⁰⁴ "Kanaat, tükenmez bir hazinedir."

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Geldik bu mülke eñ şonu giydik 'anāşır bir tonu
Urmadan tā kaf u nunı 'āşıklarız Sa'dīleriz
2. Aşlımız hem Hākdır belī Sa'deddīndir şeyhim velī
Erkân-ı Hāķ ıoğru yolu 'āşıklarız Sa'dīleriz
3. Kūtub-ı 'ālem hem pīrimiz kırklar gürūhu mürşidimiz
Üç yüzlerden her birimiz 'āşıklarız Sa'dīleriz
4. Her bāğçeniñ bülbülli vird itdiği hem dilleri
Bizde durur hep gülli 'āşıklarız Sa'dīleriz
5. On bir Tārīķ erkānları zāhirdedir bürhānları
Şeyh Sa'deddīn sulţānları 'āşıklarız Sa'dīleriz
6. Şeyh Sükūti Murtażayım Sa'deddīn hem liķāyım
Zāt-ı Hāķla hem beķāyım 'āşıklarız Sa'dīleriz

275

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Zıkr-i Hāķķa dāhil olan 'āşıklarız Sa'dīleriz
Bezme lāyık vāşıl olan 'āşıklarız Sa'dīleriz
2. Meydāndadır erkānımız tevḥīd ider ihvānımız
'Arşā çıkar efgānımız 'āşıklarız Sa'dīleriz
3. Gösterdiler bize bürhān dergāhında bu dem her ān
Tālib-i Hāķ sürer devrān 'āşıklarız Sa'dīleriz
4. Neyleriz biz bu dünyāyı şatdıķ elden hem 'uķbāyı
İsteriz biz ol Mevlāyı 'āşıklarız Sa'dīleriz
5. Baķmazız biz kıl u ķāle evlād ile hem 'iyāle
İrdik bugün hem bir ḥāle 'āşıklarız Sa'dīleriz
6. Şeyh Sa'deddīn pişvāmız Hāķ yolunda iktidāmız
Zıkrin ider her gedāmız 'āşıklarız Sa'dīleriz

7. Men 'arefden²⁰⁵ söyler dili i'lân ider ٲođru yolu
Şeyhımız Hâk gerçek velî 'âşıklarız Sa'dîleriz

8. Kûtb-ı cihân ol severi sâliklerin hem rehberi
Olmuş Sükûtî bir kem-teri 'âşıklarız Sa'dîleriz

81 B

1. Ey ٲâlib hâkâyık sizlere ma'lum olsun ki
2. Pes imdi bu fakir zenb ü keşîr mûrdan ednâ za'ifü'l hâkîr el-şeyh Murtaza bende
hâzret
3. El-şeyh Sa'deddîn el-Cebâvî mesmû'-yı 'âcizânemize nazaran beyne'n-nâs zuhûr
iden kelâm
4. Câhillere ezelden kalma her bir ehl-i Târîk iٲâle-i lisân ü envâ'i bühtân itdikleri
hased
5. ü fesâdlarına binâ' olduğu cümlenin ma'lûmı ancak her bir 'aşr-ı 'ârif billahdan bir
kâmil
6. zuhûr itdiği hâlde zûmre-i cühelâ vü Târîk-i nâzeninden ba'zı fuکارâ anığ Zabt u
rabtına
7. ictisâr iderler ki mübtedî-i Târîk olanların yollarını anığ ile kaç' itmege sa'y iderler
8. aşlâ Allahdan havf etmeyüp o ٲâlibi bir gün hüd'â ile berzâh-ı 'azîme düşürürler ki
9. cânı cehennemden ebeden kendü ile birlikde halâş olmaya böyle kimselere inde'l
meşâyiğ
10. yol kesici ta'bîr olunur ve bu huşûşda anlarığ murâd-ı 'aliyyeleri keşret-i cemâ'atle
11. nezr ü fütuhât ile dergâhları ma'mûr u âbâd olmağdan neş'et ideyor
12. ya'nî Hâk için değil bütün bütüne dünyâlarını zevk-i şefâ ile geçmekden 'ibâretdir
13. anığçün bu fakire dağı mesmû'mız olmuşdır ki tebdîl-i Târîk itmiş deyü ehl-i nifâkığ
14. pek çok aşuru derecede sû-i zannları olduğundan d'avâ-yı bâtılını kaç'

²⁰⁵ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

15. itmek için işbu bir kaç'a zîr ü bālâsı mürûr iden nazm-ı şerîfimizde beyânına ibtidâ
kılındı

16. Pes imdi ma'lûm ola ki ey 'azîz kâmilan dünyâya fî-zamânına tufân-ı Nûh irişmiş

82 A

1. olsa idi kalbimize aşlâ hâlel gelmezdi fakat bu huşûşda tarîkat-ı 'aliyye-i Sa'diyye
meyî

2. bütün bütüne aradan ref' ü iptâl etmek istiyorlar buna şabr itmege mecâlimiz
kalmadı

3. zîrâ Tarîkimiz burda nice bir hezâr-ı ihvânlarımız bulunmuş olmağıyla mesmû'ları

4. olduğu hâlde cânlarına ziyâdesiyle eş'âb ü düşvâr gele habâkından mâ'ide
içlerinde

5. ba'zı mübtedi ehl-i Tarîk bulunmağıyla hayrete dūçâr olup dâlâletde kalmâlarına

6. Ġcâb ider mâ'zallah tebdîl-i Tarîk itmiş olurlar ise berzahı 'azîme

7. düşüp cânları ebiden cehennemden halâş olmayanlar anıçûn cânımıza ğâyet
şakîl

8. geldi ki sebebi nâr-ı dūzah²⁰⁶ biz olmayalım ve bundan mâ'adâ sâ'ir-i tarîkat ehline

9. sirâyet ider ancak böyle fi'il-i kabîha içtisâr iden kimseler iblîsden

10. eşed ü la'nete müsteħakdır

1302

kânûn-ı evvel 11

276

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Kanâ'at mülküne dâhil olan Sa'dîleriz yâ hû

Erenler râhına vâşıl olan Sa'dîleriz yâ hû

2. Gürûh-ı evliyâ içre nice dem hizmetin itdik

İrişdi feyz-i Hâk 'âdil olan Sa'dîleriz yâ hû

3. Nebîler nesl-i pâkdir cenâb-ı sırr-ı Sa'deddîn

Ma'ârif dersine fazıl olan Sa'dîleriz yâ hû

²⁰⁶ Met. "ha"

4. Yediler kırıklara serdār-ı maḳām ḳutb-ı ‘ālemde
Vilāyet taḥtına nāḳil olan Sa’dīleriz yā hū
5. Velīler rütbesi anda kemāliyle vüçüd bulmuş
Ḥaḳāyık ‘ilmine kāmīl olan Sa’dīleriz yā hū
6. Kelām-ı kibriyā vārid emānetle şeref buldu
Cenāb-ı pākına nāzıl olan Sa’dīleriz yā hū
7. Sükūtī bendesi her dem cān fedā eyler
Rızā bābında bir sā’il olan Sa’dīleriz yā hū

82 B

277

6+5

1. Ṭarīḳat ḳurulmuş ervāḥ-ı ezel
Girenler aldılar gürūḥ-ı nācī
Fehm ile zāhidā sen bunu güzēl
‘Āşīḳlar iderler bunda mi’rācī
2. Muḥammed ‘Alīden ḳalmış bu erkān
Ṭa’n etme zāhidā eylegil īmān
Şerī’at-ı ṭarīḳat hem rāhı bu ān
Anlardan mirāşdır olma riyācī
3. Hızmet it ṭālibā sende bir ere
Mişāl-i Cebra’īl kāmīl Rehberi
İstersen iresin Ḥaḳ peygāmbere
Yoluna eylegil cānlar fedācī
4. Telḳini mürşidden kim ki olursa
Sa’y idip rāhında ṭoḡru ḳalursa
Ḥaḳīḳat baḥrına göñül şalarsa
Girenler buldular cevherden tācī
5. Tebdīl-i Ṭarīḳ iden derviş merā’ī

Mürşid begenmeyüp gezer arayı

Bir gün ola kendin ider ifnāyı

Hayf anja yazık kim ʔalb-i ‘aynācı

6. Kuşlar gibi daldan dala uçarsın

İkrār alıp şonra ğayre geçersin

Teberra gömlekiñ geyip saçarsın²⁰⁷

Dönerler degil mi ʔamu ağacı

7. Birlik meydānıdır yol olmaz iki

İkilikte ʔalan anlardır şaʔı

La’net itdi anja cümle muttaʔı

Biz daħı ideriz anlar yalancı

8. İkrārda durmaz ʔālib-i münāfıʔ

ʔalb-i şafı degil Haʔa muvāfıʔ

Nefsine uymuş ol la’nete lāyık

Haʔ dīvānında andan pırlar da’vācı

83A

9. Sükūtī abdālın nuʔıku bir sebaʔ

‘Ārifler sözünde Haʔ beyān muʔlaʔ

10. Mü’minin ʔalbinde eylemiş durak

Derūnuñ şevk urur nūrdan sirācı

278

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Vech-i nūrundan Muḥammed bedr-i māhımdır ‘Alī

Menba’-ı esrār kemāl hem de şāhımdır ‘Alī

2. ʔurretü’l ‘ayn Ḥasandır zehr-i ‘aşkı nūş iden

Hem Ḥüseyni Kerbelāda dökdüğü ʔanımdır ‘Alī

3. Zeyne’l imām Bāķır oldu ʔuṭb-ı ‘ālem serveri

²⁰⁷ Met. “sin”

- Kırkların serdârı oldur pâdişâhımdır ‘Alî
4. Ca’fer oldu bâb-ı ‘ilmin vâriş-i nesl-i Resûl
Pişvâmız mezheb-i Hâk ٲođru râhımdır ‘Alî
5. ‘ilm-i tahkika irişmiş Mûsâ-yı Kâzım dahı
Dört kitâbdan bahş ider ol tercümânımdır ‘Alî
6. İbn-i Harûn mâh şâ’im engüre zehir katup
Virdi İmâm Şâh Rızâya ‘aşk-ı pâkımdır ‘Alî
7. Şâh Takî vü bâ Nakîdir rehnümâmız bağr u ber
‘Askerin kavliyle mehdi-i şâhib-zamânımdır ‘Alî
8. İlticâmız ey Sükûtî bunlar oldu dâ’imâ
Nakd-i cân virmek yoluna her dem âhımdır ‘Alî

279

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

1. Sevmez niçün hâriciler Ağmed-i muhtâr ‘Alîdir
Nesl-i nebiyy-i Hâşimîden Haydar-ı kerrâr ‘Alîdir
2. Mezheb-i pâk dîn ü mübîn şer’ Resûl günden ‘ayân
Kim ki kabûl itmez ise anlara ağyâr ‘Alîdir
3. Dîdesi görünce göre vechini peygamberin
Doğmuş cihân ‘âlemine pertev-i envâr ‘Alîdir

83B

4. Virdi Hasan ibn-i ‘Alî şâh-ı cihâna zehri
Kavm-i Yezîd Hâricîden katl-i eşrâr ‘Alîdir
5. Kıldı şehid Şâh Hüseyin zulmiyle ol kaltabân
İbn Ziyâd bir münâfık düşmân her bâr ‘Alîdir
6. Zeyne’l imâm Bâkır ile Ca’fer cân u baş fedâ
Kâzım ile Hâk yolunu itdiler izhâr ‘Alîdir
7. Mülk-i ‘Acem cümle ‘Arab Mûsâ Rızâdır şâhımız
Şâh Takî’den itdi zühûr menba’-ı esrâr ‘Alîdir

8. Luṭfuy-la ihsānı kerem itdi bize ol zāt-ı pāk
Merd-i seḥāvetde Naḳī ‘adliyle vefākār ‘Alīdir
9. Derviş Sükūtī ‘Askerīye itdi bugün ilticā
Mehdī gele bir gün ola ḥaḳim cebbār ‘Alīdir

280

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

Na’t-ı Şerīf

1. Tūrāb-ı āsitānıñ derde devādır yā Resūlullah
Seniñ rāhına cān u başım fedādır yā Resūlullah
2. Sen ol nūr-ı nübüvvetsin kime kim nīm-i naẓar itsen
Yedi iklīme şāh olur revādır yā Resūlullah
3. Sen oldun ser-te-ser dūnyā vü ‘uḳbāya hemān bā’iş
Virildi şānına levlāk ‘aṭādır yā Resūlullah
4. Seniñle zīb ü ziverdir ḳamu arz-ı semālar hep
Ḳamer-i şems nūruñ almışlar ziyādır yā Resūlullah
5. Seniñ evlād-ı ezvācın yoluna iḳtidā eyler
Aḡa şefḳat gerek itsen sezādır yā Resūlullah
6. Seniñle mücrim ‘āşī ḳamu ḳullar olup azād
Sen oldun ümmete şāfī’ vefādır yā Resūlullah
7. Seniñ bāb-ı ḡulāmıñdır Sükūtī bir ḡarīb miskin
Mürüvvet ḳıl saḡa gelmiş gedā deryā yā Resūlullah

84 A

281

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

Na’t-ı Şerīf

1. Vücūdun cümleye cāmi’ ezelden yā Resūlullah
Sen oldun Ḥaḳile ḳayyım ezelden yā Resūlullah
2. Seniñçün Ḥaḳ yaratmışdır dü ‘ālem mülkünü cümle

- Sen oldun hālîka maḥbûb ezelden yâ Resûlullah
3. Seniñ şânındadır levlâk kemâliñle vücûd bulduḡ
- Sen oldun bâ'îş-i maḥlûḡ ezelden yâ Resûlullah
4. Nola bir kez cemâlini kime kim gösterüp olsan
- Yolunda cân fedâ eyler ezelden yâ Resûlullah
5. Seni görmek Ḥaḡḡı görmek buyurduñ 'âleme ol dem
- Seniñ nuṭṡun muḥaḡḡaḡdır ezelden yâ Resûlullah
6. Seniñ nûrundan ahḡ itmiş semâda şemsile ol mâh
- Münevver ıutdu eşyâ-yı ezelden yâ Resûlullah
7. Dürr-i luṭfun ḡulâmıdır Sükûti bir ḡarîb ednâ
- Ḳapuna yüz sürüp gelmiş ezelden yâ Resûlullah

282

Me'fâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Sivâ ḡubını terk etmek degil mümkin cihân söyler
- Bunlar mürşid-i ḡazıḡ kemâliyle âsân söyler
2. İrerler menzil-i pâye cihânı bir pula şaymaz
- Cemâl-i Ḥaḡḡı her yüzde görenler özge kân söyler
3. Bu keşretten eliñ yumış olurlar Ḥaḡḡıyla mevcûd
- Beḡâ-yı vaḡdete irmiş kelâm-ı Ḥaḡ beyân söyler
4. İderler beḡl-i cân ma'şûḡ yoluna cânı biñ olsa
- Bu meydân-ı ḡaḡâyıḡda nice biñ terki cân söyler
5. İşit zâhid bu nazmımı ḡilâfa ihtimâl olmaz
- Sükûtiñiñ 'aceb nuṭṡu dehânından 'ayân söyler

283

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Sivâ ḡubıñ geḡer âsân bulanlar kâmil-i rehber
- Alurlar telḡini mürşid nitekim Ḳanber'e Ḥaydar

2. Oğurlar men ‘aleyhā fān²⁰⁸ kelām zāt-ı Mevlā’nın
İder nefret bu dünyādan derūnuñ eyleyen envār
3. İderler cān u baş kırbān bu yolda şıdkile her dem
Olurlar bāb-ı ‘ilminde ‘Alīniñ sırrına mazhar
4. Ölümden evvel öldüler bular haşır görüp bunda
Hayāt-ı hıızra irişmişdir gulām kim olur Ca’fer
5. Sükūtī bezm-i ervāhıdan o şāha iktidā itmiş
Şefā’at-i iltimās eyler dürr-i luţfunda bir kem-ter

284

Mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün

1. Sivāya iltifāt itmez bulanlar bunda ‘irfānı
Oğurlar nañnū akrebden görenler vech-i Yezdānı
2. İderler ‘uzlet kānı’ sarāy-ı saltanat bakmaz
Değişmez virseler ol dem Süleymān taht-ı haķānı
3. Bu keşretten hālāş olmuş irişmiş özge²⁰⁹ bir zevke
Maķām-ı vahdet-i Haķda iderler zevķ-i sulţānı
4. Misāfir geldiler dünyā vü ‘uķbāya nevbet bekler
Bu kār-hāne ‘aceb hāndır fenāya ķābil evţānı
5. Kelām-ı Haķ şudūr itmiş Haķķında men ‘aleyhā fān²¹⁰
Anıñķün terk ider dilden Sükūtī neyler ekvānı

285

Mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün

1. Geçen dünyā vü ‘uķbādan nedir taht-ı Süleymān
Nazar itmez bu fānīye olurlar resm-i mihmānı
2. Sivāniñ zevķ her dā’im şonuñda zehr-i ķātildir
Buna dil vermez ‘aşıķlar bulanlar sırr-ı şübħānı

²⁰⁸ “Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacak.” Rahman suresi 55/26.

²⁰⁹ Met. “zel”

²¹⁰ “Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacak.” Rahman suresi 55/26.

3. Bu keşretten ḥalāş olmuş bular ‘uzlet maḳāmında
Cenāb-ı Ḥaḳḳıyla her dem iderler zevḳ ü Hudāyı
4. Ölümünden evvel ölmüşler bular ḥaşrı görür bunda
İki cihān su’ālinden ḥalāş olmuşlar insānı

85A

5. Sükūtī Dervīşı gel gör geçüpdür cümle Vīrāndan
Hudādan ğayrı hiç bilmez gönülde itdi seyrānı

286

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Görenler sırr-ı Mevlāyı niderler fānī dünyāyı
Sürerler zıkrını Ḥaḳḳıñ bulan dilde müsemmāyı
2. Kuru ğavġā imiş taht-ı Süleymān mülkünü neyler
Olar geçmiş cān u başdan niderler bunda d’avāyı
3. Murādın Ḥaḳ ise zāhid iriş bir kāmīl insāna
Seniñ ḳalbini pāk eyler göresin ol dilārāyı
4. Ölümünden evvel öldürür maḳām-ı ḥaşr gör bunda
Zamān-ı hıızra kim irse bulur anlar mu’ammāyı
5. Sükūtī Dervīşin naẓmı cevāhirden hemān bir tāk
Giyenler oldular muṭlak dü ‘ālem şāh-ı ‘uḳbāyı

287

Fā’īlātün fā’īlātün fā’īlātün fā’īlātün

1. ‘Aşrımızda kimse bilmez hiç bizim aḥvālımız
Fevtimizden sönra izhār olunur her ḥālımız
2. Keşret üzre ṭa’n iderler her ḥasīs a’mā faḳīh
Baḥş iderler cümle cihāna her demi eşḳālımız
3. ‘Uzlete ben anıñcün eyledim bunda ḳarār
Halkla ülfetde dā’im artmada melālımız
4. Cehlile zülmetde ḳalmış işbu ‘ālem ekşeri

Hiç bilür mi ğaflet-i ehl nicedir ā'mālimiz

5. Kavm-i cāhil tefrīķ itmez şāb u sükker resmini

Bir tutarmış yün kuşakla ya'nî lâhor şālımız

6. Bitmez eyle şafî 'asel hem dahı gümüş kalay

Āb u limon sirke ile bir şanur abdālımız

7. Bî-pahā kıbrız hācerle görse elmās taşını²¹¹

Yek bahādır zan iderler böyle bir emvālimiz

85B

8. Her 'aşırda ehl-i 'irfān māvheş itse zuhūr

Kimi inkār kimi ikrār itmede ikmālimiz

9. Böyledir ahvāl-i 'ālem her ṭabî'at bir degil

Hak yaratmış 'unşur üzre dürlü renk emşālımız

10. Bir gün ola kıymet aşlım 'ākıbet ider zuhūr

Fehm iderler şafî zerden nazmıyla akvālimiz

11. Bir mu'ammādır Sükūtî işbu 'ālem halkına

Feth iderler erbāb-ı kāmil bilemez echālımız

288

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Mürşid-i kāmile bunda her kim itdi intisāb

Himmetiyle menzil aldı dinle nazmım şeyh ü şāb

2. İrdi esrār-ı nebîye kalmadı bir şey nihān

Men 'arefden²¹² dersin aldı rehberi 'ālî cenāb

3. Yok vücūdu māsivānıñ ṭālibā virme gönül

Terk idip gel ister isen açıla gözden hicāb

4. Fezkurūnî²¹³ āyetinden gel haber-dār ol bugün

²¹¹ Met. "te"

²¹² "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

²¹³ "Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!" Bakara suresi 2/152.

Sem'-i cāna erdim Hāḳdan bu ḥuṭāb-ı müsteṭāb

5. Mūtū ḳable en temūtū²¹⁴ sırrına mazhar olup

Hāṣr-ı neṣri gördü bunda çekmez ol aṣlā 'azāb

6. Hāḳ ise zāhid murādın ir erenler bezmine

Pendini tut bu Sūkūtī Dervişin ṣāfī cevāb

289

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Gönlümüzden ḳaṭ' idüp gel çok sivāya ülfeti

Saṇa olsun yā ilahī ḳalbime vir lezzeti

2. Māсивā-yı zīb ü ziver gösteren bir cāzūdır

Aldadır cümle cihānı bir ḳalaydır zineti

3. Feyz-i himmetinle her dem 'aşkıma döndür saṇa

Luṭf-ı iḥsānınla ben de ideyim çok ḡayreti

86A

4. Bırakma nār-ı firḳat içre ben ḳulunu her müdām

Muṣṭafānıṅ 'aşkına sen raḥm idip ḳıl ṣefḳati

5. Cürmümüz ḥadden tecāvüz geldim viṣālin bābına

'Afv idip gel bu Sūkūtī bir ḡarīb ḳul nekbeti

290

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Na't-ı Şerīf

1. Ey Ḥabībim teṣrīfinle ṭoldu dünyā ser-te-ser

Sensin ancak maḥlūḳata bā'is ḡayrū'l beṣer

2. Sensin ol maḥbūb-ı ḡālik hem ṣef'ū'l-müznibin

Raḥmet içün gönderildin ṣāfi'-i yevmü'l ḡaṣr

3. Bāb-ı Luṭfun ḡādimidir nice biṅ ḳullar daḡı

Secde eyler saṇa taḡḳīḳ ins ü cin cümle ṣecer

²¹⁴ "Ölmeden önce ölünüz." Hadis "el-Aclûnî, Keṣfû'l-Hafâ, 2:29"

4. Vaḥiyle Cibrîl-i emîn de geldi her dem kapuna
Âyet-i Kur'ân getürdi zât-ı Hâkdan her sefer
5. Sen nübüvvet hâtemisin her nebî bunca velî
Yüz sürerler hâk-i pâya geldiler şâm u seher
6. Nûr u vechinle ziyâdır ne felek arz-ı semâ
Şu'lesinden aḥz iderler encüm şems kamer
7. Senden ötrü cümle 'âlem râh-ı Hâkka yol bulup
Kurtulup zulümât-ı tenden buldular Hâkdan zafer
8. Sen eger muṭlaḳ cihâna gelmeseydin yâ Habîb
Yaradılmazdı bu ekvân 'arş-ı kürsî nâr-ı saḳar
9. Bir gedâ Derviş Sükûtî ilticâ itmiş saḳa
Derdiniñ dermânı senden yoluna cân virdi ser

291

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Bu ḳalbim ateş-i 'aşḳa düşürdi dilrubâ bâ'is
Yakıp kül eyledi cismim fenâ-ender-fenâ bâ'is
2. Seherde ney gibi inler derûnum şevḳ-i ḥüsnünğden
Hemân Mecnûn gibi dâ'im evliyâdan cefâ bâ'is

86B

3. Göñül virme dedim aşlâ vefâsı olmayan yâre
Belâsı miḥneti birçoḳ kim olmuş mübtelâ bâ'is
4. Sivâyâ iltifât itmez bu yolda 'âşık-ı Mevlâ
Bilürler hiç şefâsı yok bu dehr-i bî-vefâ bâ'is
5. Sükûtî Dervişin pendin ṭutanlar bunda her dâ'im
İrüşür vuşlata anlar Hâk ile hep likâ bâ'is

292

Fâ'ilâtün mefâ'ilün fe'ülün

1. Gel göñül girelim meydân-ı 'aşḳa

- Hû diyelim her dem merdân-ı ‘aşka
2. Hû ile felekler hem gökte melek
Girdiler ‘aşkile devrânı ‘aşka
3. Halka-ı tevhide ehl-i ‘aşk girmiş
Terk-i cân eyledi sübhânı ‘aşka
4. Hağ zikrin ideyor ‘aşıklar bunda
Rağş ider dem be dem cevelân-ı ‘aşka
5. Zühidle takvâdan geçmemiş zâhid
Girmemiş bir zamân erkân-ı ‘aşka
6. İbn-i Edhem bunda terk itdi varıñ
Kûh şahrâ gezdi üryân-ı ‘aşka
7. Manşûr-ı Hallacın ‘aşkı ne galib
Bezî itdi cânını kurbân-ı ‘aşka
8. Mecnûnda Leylâya mübtelâ oldu
Vâslına irmedi hûbân-ı ‘aşka
9. ‘Aşkile Derviş Sükûtî kem-ter
Bir pula satmışdır ekvân-ı ‘aşka

293

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Geldim cihâna bir garîb aratdı bizim efgânımız
Neyleyelim böyle naşîb taqdîr iden Sübhân’ımız
- 87A**
2. Bülbül gibi her dem bahâr feryâdımız ‘arşa çıkar
Bunca zamân leyl ü nehâr artıdı kamu nâlânımız
3. Cân sem’ine irdi nidâ fehm eyledim hoşça şedâ
Zikrim benim oldu Hudâ gösterdiler meydânımız
4. Buldum delîl bir kâmilî oldum anıñ ben sâ’ili
Terk eyledim hep câhili ders okudur ‘irfânımız

5. Mürşidlere dil bağladım gice gündüz hep ağladım
Şular gibi ben çağladım tā bulunca ‘ummānımız
6. Bir bezme irdim nāgehan Hāḫ zıkrin iderler ‘ayān
Dediler ol dem baḡa cān bunda durur Yezdān’ımız
7. Girdim o şehre cān ile her bir edeb erkān ile
Zevḫ eyledim sulṭān ile yok anda hiḡ bīgānemiz
8. Keşretde vaḥdet bulmuşuz zevḫ ile ‘işret kılmışız
‘Aşḫla lezzet bulmuşuz her dem-be-dem ihvānımız
9. Terk eyledim ben ḳıl u ḳāl Hāḫḳa itmişiz vişāl
Vaşfa gelmez bir nice ḫāl buldu Sūkūtī öz cānımız

294

Müfte’ilün müfte’ilün müfte’ilün müfte’ilün

1. Oldu kerem sırr-ı nebīden sırr-ı Hudā Ḥaydar ‘Alī
Hem laḫmūke laḫm²¹⁵ dedi şānında nemā Ḥaydar ‘Alī
2. Ehl-i seḫā ma’denidir her vechle sā’illere
Ḳıldı beyān Ḳur’ānıyla merd-i seḫā Ḥaydar ‘Alī
3. Rūy-ı zemīn nev’i beşer hem daḫı ‘arş-ı melek
Vaşfıḡ ider her nev’iyle şubḫ u mesā Ḥaydar ‘Alī
4. Her nebī devrinde gelüp imdādına itdi kerem
Fehm itmediler kim olduğun āl-i ‘abā Ḥaydar ‘Alī
5. Devr-i Resūl-i ser ‘Alī gelmesiyle doldu cihān
Fitne fücūr itdi zuhūr urdu şedā Ḥaydar ‘Alī
6. Hāriciye lerze düşüp feryād ile itdi fiḡān
Ḳavm-i ‘adūv leşkerine virdi fenā Ḥaydar ‘Alī

87B

7. Aşḫāb-ı kirām bunca ricāl ‘azm-i sefer çün ḳıldılar
Biḡ celīl nāzil olup ruḫşatlar revā Ḥaydar ‘Alī

²¹⁵ “ Senin etin benim etimdir.” Hz.Muhammed’in Hz.Ali için söylediği söz

8. Ka'lā-yı Haybere hücūm eyledi ol seyf-i celāl
Katl eyledi serleşkerini hem bay gedā Haydar 'Alī
9. Bunca hezār baṭman ile bābını urdu yere
Cesr eyledi aşhāblara 'adlile vefā Haydar 'Alī
10. Kavm-i Yehūd cins-i belīd ḍarb ile kıldı helāk
Evlād 'iyāl enşārına virdi cefā Haydar 'Alī
11. Vaşfını mümkün mi ide Derviş Sükūtī her zamān
Meddāhı anıñ Allah dahı itdi senā Haydar 'Alī

295

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün ²¹⁶

1. Envār Muḥammed toğdu bugün tutdu cihān güneşi
Pertevdir şu'le viren mülk-i 'Acem hem Hābeşī
2. Zülmetde idi cümle cihān gelmeden ol hātem-i nebī
İtdi zuhūr kıldı ziyā iklīmi heft mähveşi
3. Bā'ış itdi Hudā tāt-ı nübüvvet hil'at-ı zībā ile
Kullarını da'vet idip toğru yola Hākdır işi
4. Şer'-i şerīf rāh-ı mübeyyen itdi güşād 'ālemlere
Oldu imām ümmetine kıldı 'ayān Hāḳ **revişi**
5. Kim ki anıñ yollarını itmedi cāndan kabūl
Ġaflet ile 'ömr geçüp dīdesi gör dā'im şaşı
6. Cān naḳdini bezl eyledi rüşen Sükūtī Aḥmede
Şefḳat umar rüz-ı cezā yakmaya hiç nār ateşi
7. Şufī bizim meşrebimiz zevkile dā'im şafādır
Kalbimizde ruḥumuza zıkr-i Hudā bir gıdādır
8. Ehl-i 'aşkıımız bu sivāya meylimiz yok hiç bizim
Hāḳkıyla ülfetimiz rüz-ı ezel hep bekādır

88A

²¹⁶ V.b.

1. Halka-ı zikre girüp 'aşkıyla def' çalarız
Münkirin cānına ḥased gelmesiyle her dem cefādır
2. Ehl-i ḥarabāt ile meyḥānede²¹⁸ 'işret ideriz
Zevk-i şefā aḥbābıyla şoḥbetimiz vefādır
3. 'Aşkıyla Ḥaḳ yoluna bezl ideriz hep varımız
Şevke gelüp her dem-be-dem cān u başım fedādır
4. Şavmıyla bunca şalāt itdiği gör zāhidi
Kin kibirle fi'il-i nifāk tutduğı gör zāhidi
5. Zümre-i nāciye yakın olmadı a'mā faḳīh
Bir gedā Derviş Sükūtī 'aşkile her dem likādır

1. Toğdu cihān 'āleminde nūr-ı nebī virdi ziyā
Pertevidir her iklīme rūşen ider her dā'imā
2. Cümle nücüm şems kamer andan hemān aḥz itdiler
Şem'-i ḥüsnün envārıdır cümlesin kılan cilā
3. Zinde ider her kulūbu kanda irer bir zerresi
Hızırveş bulur ḥayātı görmez ol aṣlā fenā
4. Ol Ḥabībın ḥürmetine bizi yokdan var idip
Anıñçün yaradıldı 'arş-ı kürs arz-ı semā
5. Küntü kenziñ²¹⁹ maḥzeninden vaşf ider her vechile
Ümmetine itdi i'lān ser-te-ser ol bī-riyā
6. Āh u feryād itme zāhid rehber-i kāmīl gözet
İrelim vaşfına anıñ şāfī-i yevmü'l-cezā

²¹⁷ V.b.²¹⁸ Met. "ha"²¹⁹ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." *Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"*

7. Yüz sürüp gelmiş Sükūṭī ḥāk-i pāy-i devlete

Bezī ider ol cān başın yoluna itdi fedā

298

Müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün

1. Ta'mīre elim yitmediği zāhirimiz oldu ḥarāb
 Ḳalb-i ḥānesiyle uğraşurum cismim olunca türāb

88B

2. Mümkünü yok dirler imiş taşrası ma'mūr olmadan
 Ābād idemez bāṭınını sa'yile her şeyḥ ü şāb
3. Bilmem 'aceb ba'zı fakīḥ böyle nice ebḥāş ider
 Ḳalbe duḥūl eylememiş 'aḳsine virmekde cevāb
4. 'Ömründe 'asel ṭatmayanḡ fehm idemez hiç dadın
 Mekteb yoluna uğramayan nice bilsin ol kitāb
5. Şāḥana ḳalay urmasıyla tezyīn ider her cihetiḡ
 Ḥükm-i ḥās yunmaḡile çıksa gerek der-'aḳāb
6. Müdde'īler zāt-ı Ḥaḳḳıḡ lezzetine yol bulmamış
 Anıḡ ,çün rüz u leyāl çekmez her dā'im 'azāb
7. İtdi beyān bu Sükūṭī mülk-i ten aḥvālini
 Ḳalb-i temiz pāk olanıḡ aldı bu dem kām-yāb

299

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ḳalb ile hep fetḥ olandır cümle müşkül bunca bāb
 Ḳalbe duḥūl kim ki ider aldı Ḥaḳdan kām-yāb
2. Ḳalb ile cān perdesini ref' ider Ḥaḳ erleri
 Rivāyet ider zāt-ı Ḥaḳḳı her cihetden bī-ḥisāb
3. Ḳalbine ger kin kibirle dāḥil olsa hem riyā
 Yedi ṭamudan eşeddir dünyāda çekdi 'azāb
4. Manzar-ı Ḥaḳ ḳalb içine pāk ide gör sen anı

Tahtgāhın anda kurmuş itme şakın sen harāb

5. Kalbimizi zāt-ı Mevlā nūruyla taqdīs idip

Şu'lesiyle pūr ziyādır meşel kamer āfitāb

6. 'Ayn-ı bāṭınla cihānı seyr idermiş ehl-i kalb

Luṭf-ı Hakkıñ mazharıdır bunda olmuş feyzyāb

7. Nazmile Derviş Sükūtī aḥvāl-i kalb bahş ider

Kalb içinde mahzen-i Hakk münkire şāfī cevāb

89A

300

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şāfī itmeden bu kalbi fetḥ olunmaz bunda bāb

Pāk ide gör iç yüzini ref' ola dilden hicāb

2. Māsivādır sed çeken bu gönlümüze her müdām

Terkin itgil ṭālibā sen ire Hakkdan feyż-yāb

3. Şeş cihetiñ muḥkem itmiş taḥlīş mümкін degil

Bunca ḥased kin kibirle kalbine çekmiş niḳāb

4. Himmete muḥtāc ḥakkāyık erlerinden kıl meded

Luṭf idip eyler 'ināyet saña ol 'ālī cenāb

5. Bir gedā Derviş Sükūtī ilticāmız ḥazrete

Raḥm idip kılsın hidāyet çekmeyelim biz 'azāb

301

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Elim yetmezdi ey ṭālib derūnum itmege ma'mūr

Hezār matem bu dünyāda çakerīm olmadım mesrūr

2. Sülûke itmedim ğayret icābınca ṭarīkatda

'İbādetde kuşūrum çok bilür Hakk idemem ma'zūr

3. Şiyāmıyla olan farz ḥac zekātını bu 'ömrümde

Bilürüm itmişim nokşān ne mümкін olayım mağfūr

4. 'Ucub riyyā ile memlū bu albim hep fesād ile
Buğuz ased nifāk bende bu 'ālem eylemiş menfūr
5. uzūr-ı a dīvānında bu fi'iliyle necāt hiç yok
Hudā ā'lem baa ol dem iderler cebrile mağhūr
6. Yedi deryā amu ırmağ bu cismim pāk idemezler
İim aşıım abāsetle bu alkdan olmuşum mehcūr
7. Sūkūtī mücrimiğ bilmem rehāyāb olması düşvār
Meger rağm eylese Ağmed şefā'atde odur meşhūr

302

Mefā'ilūn mefā'ilūn mefā'ilūn mefā'ilūn

1. Sivādan gemişiz zāhid bu edvārım seniğ olsun
Dūn ü gün itdiğim sa'yı bu evārım seniğ olsun
- 89B**
2. Şalāt şavm ile accığ zekāt farz olan cümle
Tamamen itmeğ icrā bu efkārım seniğ olsun
3. Uşul erkān nice tevğid iderdim her seğer vağti
amu evrādile her dem bu ezkārım seniğ olsun
4. Din ü mezğheb amu ĩmān yolundan olmuşum fāriğ
Kelām-ı a nice adīs bu güftārım seniğ olsun
5. Sekiz cennet amu ūr-ı cināniğ bāğ u bostānı
Mezeyyen köşkūğ sarāy bāğe bu gūlzārım seniğ olsun
6. 'Acāyib özge bir āldir bu 'ağlım tārūmār olmuş
Gezerim her demi Mecnūn bu huşyārım seniğ olsun
7. Şevābım yok günāhım ok nola bir gün gidip bundan
Sūkūtī 'afv ider itmez bu affārım seniğ olsun

303

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

1. Fehm idip bu dehri yā Rab hep yalandır n'idelim

Feyż-i himmet irgörüsen saña senden gidelim

2. Miñneti derd-i belâdır her demi ‘âşıklara
Zevk hiç yok pür elemdir bunda böyle nidelim
3. Çāresiz kaldım meded yok hālimiz ğāyet yaman
Raħm idip gel aç bekāya yolumuzu gidelim
4. ‘Ömrümüz oldu tavīl hem nātüvān hālīm yeter
Şāç şaķal penbe mişālī ğayr bunda nidelim
5. Sinnimiz hādden tecāvüz yetmişe oldu qarīb
Şoñ deme irdik kifāyet ruḥşatınla gidelim
6. Māl ile mülk bunca evlād hem daḥı ḥüsn-i cemāl
Zā’ıl²²⁰ olur bunda kalmaz ğayr nice idelim
7. Derdmend Derviş Sükūtī ‘arz-ı hālīm bu saña
Yüz çevirme ben kұлundan toĝru saña gidelim

90 A

304

Mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün

1. Seḥer vaktinde ey tālīb uyan Ḥaķ zıkrini gel it
Bu nefsine olup ğalib uyan Ḥaķ zıkrini gel it
2. Seḥerde uyanan sürdü kamu tevḥīd ile viridi
Cemāl-i Ḥaķķı gördü uyan Ḥaķ zıkrini gel it
3. Seḥerde uyanur kuşlar nebātātla hem ağaçlar
İder zikir kamu taşlar uyan Ḥaķ zıkrini gel it
4. Seḥerde ‘andelīb feryād fiĝānıyla okur evrād
Kamu nāsı ider dilşād uyan Ḥaķ zıkrini gel it
5. Seḥerde uyanan her cān icābınca sürer erkān
Erenler nuṭkudur her ān uyan Ḥaķ zıkrini gel it
6. Seḥerde olma sen ğafīl çeker zahmet yarın cāhil

²²⁰ Met. “zel”

Bulup bir mürşid-i kâmil uyan Hâk zıkrını gel it

7. Seherde kıl 'ibādâtı irişür Hâk hidāyete
'Ayân olur zātı uyan uyan Hâk zıkrını gel it
8. Seherde cān gözün açmış nihān sırrın Hâkķın seçmiş
Ölümden evvel ol göçmüş uyan Hâk zıkrını gel it
9. Seherde görünür ol Hâk Sükūtiden işit muṭlaķ
İder tevḥīd şecer evrāk uyan Hâk zıkrını gel it

305

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Gel girelim Hâk yoluna hū diyelim döne döne
Ruḥşatı var her kıluna hū diyelim döne döne
2. Her dem-be-dem cümle felek 'arş yüzünde hem melek
Cevlān ider hū diyerek hū diyelim döne döne
3. Cümle nebāt bunca ḥacer evrāk ile hem de şecer
Hâk zıkrını dā'im ider hū diyelim döne döne
4. Necm ile her şems kamer vecde gelüp durmaz döner
Hū ismini her dem çeker hū diyelim döne döne
5. Baḥr içinde bunca semek fiğānıyla kılar dilek
Allah diyü zıkr iderek hū diyelim döne döne

90B

6. İns ü cinle vahş tıyūr cennetde hem ğılmān ḥūr
Tevḥīd iderler ne kuşūr hū diyelim döne döne
7. Hū ismini itdikçe yād bu gönlümüz olurdu şād
Sükūtī'den işid evlād hū diyelim döne döne

306

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Uyan ğafletten ey ṭālib seherlerde Hâkķı zıkr it
Sivāya olma gel rağīb seherlerde Hâkķı zıkr it

2. Bu saltanat çıkar elden kamu varlık hebâ olur
Bu 'ömrün tiz gelür geçer şehirlerde Hakkı zıkr it
3. N'ola bir gün hitâb ider ne kesb itdin bu dünyâda
Oğul mâldan vefâ gelmez şehirlerde Hakkı zıkr it
4. Riyâ ile şakın itme 'ibâdet bunda her dâ'im
Muşaffâ ile dil mülkin şehirlerde Hakkı zıkr it
5. Hasedle kin kibir mezmûm duhûl itme bu kalbine
Derûnu pâk ider muṭlak şehirlerde Hakkı zıkr it
6. Sükûtî ictinâb eyle bu ahlak-ı kabîhlerden
Şıgın bir ulu dergâha şehirlerde Hakkı zıkr it

307

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Şehirde aç gözün ey cân uyan vakt-i şehirlerde
Ne söyler bize ol Kur'ân uyan vakt-i şehirlerde
2. Şehirde zıkrını gel it gönülde fikrini gel it
Hezârân şükrini gel it uyan vakt-i şehirlerde
3. Şehirde açılır perde devâ olur kamu derde
Düşer kurd kuş nice virde uyan vakt-i şehirlerde
4. Şehirde zevk ider her cân uyanur kalb gözi ol ân
İder 'arş-ı kürsîyi seyrân uyan vakt-i şehirlerde
5. Şehirde ins ü cân her ân kamu maḥlûk peleng arslan
Sürerler bir nice devrân uyan vakt-i şehirlerde

91 A

308

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

**Köprülüde Pevpäre Maḥallesinde medfün Târîk-i 'aliyye Sa'deddîn eş-şeyh
Muḥammed Ḥarâbâtî Babanın (2) bendelerinden Cum'âli Babanın medḥiyyeleridir.**

1. Ol gürûh-ı evliyâda sâlikânın rehberi

Ḥaḳḳa ir görmüş muḥaḳḳaḳ bunca bāy-ı kem-teri

2. Mürşid-i Ḥaḳ himmetiyle 'arş-ı a'lādan yüce
Cum'ālī Baba ḥaḳāyık sırrın olmuş mazharı
3. Ol Ṭarīḳ-i Sa'dīyānıñ şeyḥ Ḥarābāt bendesi
Dergāhının ḥādimidir tā ezelden aḥḳarı
4. Cāmi' kurbunda maḳām-ı mektebe hem muttaşıl
Şüphemiz yok Ḥaḳ velīdir işbu 'ālem serveri
5. Bunca derdliler devāya ḳabrine kim yüz sürer
'An ḳarīb irmiş murāda nice 'avrat hem eri
6. Cum'ālī Baba kemāl zāt Ḥaḳḳın bir kulu
Zümre-i kırıklara irmiş ol ḥaḳıḳat gevheri
7. Bir gedā Derviş Sükūtī vaşfın ider her zāmān
Dürr-i luṭfun bir ḡulām āl-i Aḥmed ḳanberi

309

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Nidem gönül bu dünyāyı cefāsı çok vefāsı yok
Sevelīm gel gönül Mevlāyı ḡıdāsı çok fenāsı yok
2. Ḥub-ı sivā derdi keşir olma şaḳın bunda esir
Fehm eylemez 'aḳl-ı kışır belāsı çok beḳāsı yok
3. Uyma cāzū gel ḥāline zehir ḳatar hep balına
Aldanma zībā şālına boyası çok esāsı yok
4. 'Ömrün gelüp durmaz geçer evrāḳ gibi seni biçer
Bu şerbetden herkez içer ḳadası çok beḳāsı yok
5. İtme bunda sen ḳıl u ḳāl kimse ile aşlā cidāl
Bul kendine bir ehl-i ḥāl ḡınāsı çok bahāsı yok

91B

6. Var ara bul şeyḥ-i kāmīl Ḥaḳḳa seni ider vāşıl
Yarın 'azāb çeker cāhil zınāsı çok rızāsı yok

7. Sükûtî Dervîşin pendî sözüm saña ey efendi
‘Acâyib dünyânın fendi cezâsı çok ‘atâsı yok

310

Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

1. Geçenler cümle varından sivâyı bunda neylerler
Tariqatda olan sâlik-i kabâyı bunda neylerler
2. Fenâ mülkünü fehm iden nider taht-ı Süleymânı
Elin çekmiş dü ‘âlemden ğınâyı bunda neylerim
3. Hâkikat bahırına ğavvâş olan ‘âşıqları her dem
Ne hâşıl nehr-i Ceyhûndan Tunayı bunda neylerim
4. Ma’ârif dersini görmüş ölümden kim ölen evvel
Ene’l Hâk dârına girmiş şafâyı bunda neylerim
5. Sükûtî Dervîşin nuṭṭu cenâb-ı Hâk kitâbından
İderdi cehr ile il’ân hafâyı bunda neylerim

311

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Ey enbiyâlar serveri Ahmed-i Habîb-i kibriyâ
Sensin hâkikat gevheri ey faḥr-ı ‘âlem Muştafâ
2. Geldin meger rahmet için kullarına şefkat için
İhsân ile nuşret için senden olur her sâlikâ
3. Sensin sebep bu ‘âleme Havvâ ile hem Âdeme
Evvel ile ahir deme irdin kamudan evvelâ
4. Ümmetine sa’ir delîl kalmayalar bunda zelîl
Hâdim kapunda Cebra’îl rûz u leyâl yâ Muştafâ
5. ‘Âşîlere sensin şefî’ mücrimlere senden nefî’
Düşkünlere sensin refî’ ey şâfi’-i rûz-ı cezâ
6. Bunca gedâ ‘âşıqlara hem yolunda şâdıqlara
Gece gündüz yanıklara senden kerem eyle ‘atâ

92A

7. Dergâhının bir kem-teri mürdan za'îf en aḥḳarı
Sükûtî ednâ bir çakeri cürmile gelmiş kıl revâ

312

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Bu aḥlâḳ-ı ḳabîḥlerden rehâyâb oldum yâ Rab
Riyâzât itdiğim vâfir ne ḥikmetdir 'aceb yâ Rab
2. Gice gün uyḳuma ḥasret ḳamu zıkrını yâd itdim
Şalâtıyla şavmını iderdim şevḳ ile yâ Rab
3. Bu ḳalbim hep meşakḳatde 'ucub riyâ ile her dem
Ḥasedle kin kibir memlû derûnumda bugün yâ Rab
4. Tefekkür eylerim bunda bu fi'iliyle selâmet yok
Ḥużûr-ı ḥâḳ-i pâyine ne yüzile varam yâ Rab
5. Bezm-i 'âşî yüzüm ḳara bu aḥvâlim saḳa yâ Rab
Ne mümḳin ideyim ihfâ 'ayândır hep saḳa yâ Rab
6. Meger luṭf-ı 'inâyetin irüşürse hemân bir gün
Bu cürmüm baḥırına nisbet hemân bir ḳaṭredir yâ Rab
7. Sükûtî Dervişin ḥâl ḳatı düşvâr bu 'âlemde
Ḥabîbin 'aşḳ-ı pâkına hidâyet kıl aḳa yâ Rab

313

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün

1. Gel geḳ göñül bu sivâdan gel Allaha gel Mevlâya
Ḳurtul artık bu ğavġâdan gel Allaha gel Mevlâya
2. Ḥubb-ı sivâ cümle yalan fânî imiş mülk-i cihân
Kimse ḳalmaz bunda gel Allaha gel Mevlâya
3. Bunca begler hem gedâlar zevḳ mi itdi paşalar
Bunda çekdi çok cefâlar gel Allaha gel Mevlâya
4. Bir gün olsun bunda başa 'ömrün irse binler yaşı

Yine ölüm gelür başa gel Allaha gel Mevlāya

5. Zıkr it Hakkı cehr-i hafī olsun kalbini dā'im şafī
Kalmayasın bunda sākī gel Allaha gel Mevlāya

92B

6. Terk it cihān hep varını Hakkile it pazarını
Tā görünce evvel yārini gel Allaha gel Mevlāya
7. Derviş Sükūtī her bār söyler bu nazmı āşikār
Görmek istersen dīdār gel Allaha gel Mevlāya

314

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Ahvāl-i 'Ālem fī Zamāne

1. Bir zamān geldi yetişdik kulları Hakk bī-şimār
Emr-i nehiy tutmaz oldu zümre-i ehl-i kibār
2. Düşdüler bunca delālet rāhına her rüz u şeb
Hakkı itdiler ferāmūş çeşm-i a'mā bī-başār
3. Uydular tersā dinine kavm-i Yehūddan eşed
Din ü dünyāya degişdi oldular muṭlaḳ küffār
4. Bir ālāyı bekler paşalar aḥkām şer'i ref' idip
Enbiyādan ḥavf hiç yok yerleri tamuda nār
5. Bir desiseden 'ibāret nev-be-nev ḳanūn icād
Zabṭ-ı Rabṭa bu 'ālem māl-ı mülkün her ne var
6. Verdiler muṭlaḳ ḥarāba işbu dehr ser-te-ser
Bir daḥi ābād olunmaz muḥkem oldu tārumār
7. Şehvet nefis ārzū sende ḳaldı bu neler her müdām
Düşdüler semt-i zināya ekşerisi her diyār
8. Bakmaz oldular ḥelāle ekl idip bunca ḥarām
Rüşvetin her bāb-ı meftūḥ eḥaz iderler āşikār
9. Müfti ḳadı şeyḥi derviş nefisine tābi' olup

Żulm iderler cümle ħalka kılmadı dā'im żarār

10. Ķalblerinde kin kibirle buġūz itmişler refīķ

Hem tenāsūĥ mezhebince gitdi bunlar bir ħarār

11. Bunca medfūn evliyāya i'tikād ĥiķ etmeyüp

Yok maķāmında tutarlar kılmadılar i'tibār

12. Murtażanın nūr-ı muṭlaķ tā kıyāmet dūr ider

Her velīde oldu zāhir ōem'āsı durmaz yanar

93A

13. Nuṭķ-ı Aĥmed ulu bir hān fehmi iden 'āşıķlara

İsti'āne ħabri iden müşköl ĥâlde ey zevvār

14. Ehl-i derde bir devādır kim bugün yüzler sürer

Bir ĥayāt olur ĥızırveō her demi leyl ü nehār

15. Neyleyim Derviş Sūkūtī ġaflet-i ehl-i cāhile

Dört kitābdan baĥō idersen anlamaz cins-i ĥımār

315

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Saņa derim behey ṭālib işit nuṭķum hevādan geķ

Ne kār itdin bu dünyāda 'ucub ile riyādan geķ

2. Bilürsün ĥiķ vefāsı yok bu dehrin ōāĥi ger olsan

Elinde var iken fırsat taĥtıyla ħabādan geķ

3. Süleymān-ı zāmān olsan yāĥūd ħahr-ı yaman eyle Rüstem

Bununla imtizāc olmaz ħatı müşköl cefādan geķ

4. Buna her kim göñöl baġlar ōonunda zehr-i ħātildir

Őaķın aldanma ey sālik ķo naķōını zībādan geķ

5. Sūkūtī bu sivā ĥubı yalandır meylini gel kes

İriōme semtine aōlā bu bir cāzū zinādan geķ

316

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Gel gönül geç mäsivâdan umma andan şefkat hiç
Zen ü dünyâ bî-vefâdır umma andan himmet hiç
2. Kes ümîdîñ virme meyliñ câzû bir mekkâreye
Hüd'âsı çok ictinâb it umma andan şevkat hiç
3. Bir vefâya biñ cefâ eyler bugün 'âşıklara
Zehr virmiş bal yerine umma andan şerbet hiç
4. Bunca şâhlar kapusunda kul olur her rûz u şeb
Mülkünü yağmaya virdi umma andan nuşret hiç
5. Bir kanâ'at kûşesinde ey Sükûtî ol muķîm
Ehl-i mürüvvet kalmamışdır umma andan ğayret hiç

93 B

317

6+5

1. Taklîdle bir şeyhe olmagıl bende
Maķbûl olmaz hizmet hebâya gider
Tut güzel dâmeni rûz u şeb sende
Şıdkıyla kul olan Rızâya gider
2. Kalbinde kin kibir olursa ğased
Eylegil şeyhinden dâ'imâ meded
Luţf idip himmetiyle pâk olur ğased
Ruħuñ şefâ ile bekâya gider
3. Düşvâre irerse her ğâliñ eger
Zikre meşgûl olup bunda her seher
Mışkalı kalb imiş kılar mücevher
Kıymetiñ arturup hempâye gider
4. Bir bî'at itmekle olmaz menfa'at
Gelüp ketmiñ eyle bir kuru ğayret
Hizmet olmayınca itmezler himmet

‘Ömrünüz beyhūde cefāya gider

5. Yollar berzāh şaķın gezme infirād

Bir kāmīl rehberē eyle inķiyād

Āsān eyle geķūp olursun azād

Her demi zevķiniz şafāya gider

6. İtmegil dünyāya sen bunda raġbet

Aķ gözün necāta eresin tālīb

Nefsine ola gör dā’imā ġalīb

Sa’yla menzilin i’lāya gider

7. Sūkūtī fāriġ ol işbu sivādan

Geķe gör buġz ile ‘ucb-ı riyādan

Ķaķ’ idip şehvetin cümle zinādan

Ķalb-i pāk olanlar Hudāya gider

94 A

318

6+5

1. Arzu çekme gönül fānī dünyāya

‘Ömrün geldi geķdi ħaberin var mı

Raġbet eyle bugün semt-i ‘uķbāya

Yolcu durmaz gider ħaberin var mı

2. Nefsini işlāh it ķoma ħāline

Baķma gel münkirin ķīl u ķālına

Göz atma ‘ālemin sende mālına

Bunda ķalır anlar ħaberin var mı

3. Māl ile mülķin den anda şormazlar

Oġul ‘avrat ile kızdān şormazlar

Şavm-ı şalatıyla ħacdān şormazlar

Ķalb-i pāk isterler ħaberin var mı

4. K albinde kin kibir m asiv   illet
Der unun  opt olu h rs ile Şehvet
Bir ere iriŐip eylegil h zmet
Nec ta irmekden haberin var mı
5. S k t  Dervişin nu ku bir sebak
A  g z n g zelce sen dah  gel bak
Tahtını kurmuŐdur g n lde mu lak
Ha  seninle bile haberin var mı

319

F  il t n f  il t n f  il t n f  il n

6. G flet i re b rakma hem dem eyle Şefkat y  Ker m
Ba r-ı  Ő ınl  kem lin  ile vuşlat y  Ker m
7. Kin kibirden h l  olmaz bu der num r z u Şeb
Őaf  k lma  sa a ma Ő Ő eyle Şevkat y  Ker m
8. Şehvet-i nefsi arz  senden hi  reh y b olmadım
Ma f ret k n  ker msin eyle rahmet y  Ker m
9. GuŐŐa-ı g m her  arafından uy uma hasret olup
 A l u fikrim m h cem lin  eyle himmet y  Ker m

94 B

10. C rm m z h dden tec v z lu funa mu t c olup
S k t  bir gar be eyle nuşret y  Ker m

320

Mef  il n mef  il n mef  il n mef  il n

1. Katı  m Ő  l benim h lim siv  h km yle her d  im
G zabla kin der numda  ucub riy  ile k yım
2. K maz endiŐeden h l  i imde nefsi-i emm re
Meger iŐl h ide bir g n ter h m k lsa ol Ra  m
3. Őal tıyla sel amını iderdim  a  ile her dem

Riyāzātım ҡatı' muhkem bu nefsim ok ider řāyım

4. Seherlerde dil ü cāndan idip tevḥīdini yā Rab
Gözümnden perde ref' eyle giceler oldum nāyım
5. 'İnāyet zāt-ı pākından bu 'āṣī mücrime oldu
Ma'ārif kenzine irdim Sūkūtī bunda dānāyım

321²²¹

1. Ḥub-ı sivā bunca cefā çekdirdi baṇa biṇbir çile
Ġāmlarla elem derd belā çekdirdi baṇa biṇ bir çile
2. İçim taşımā kibrile kin hem daḥı bunca nifāk
Hırş-ı ġaḫabı kıldı 'aṭā çekdirdi baṇa biṇ bir çile
3. Şehvetle ḥased ҡalbimize eyledi envā'i fesād
Hiç mümkünü yok olmak rehā çekdirdi baṇa biṇ bir çile
4. 'Ömrümüzü virdi hebā miḥneti devrān-ı felek
Bir cāzū zen naḫş-ı zībā çekdirdi baṇa biṇ bir çile
5. Hicrān ateşi yakdı göñül şehrini eyledi berbād
Kıldı ḥarāb virdi fenā çekdirdi baṇa biṇ bir çile
6. Taş olsa eger cümle derūn itmege aṣlā taḥammül
Ḥançerle urup şubḥ u mesā çekdirdi baṇa biṇ bir çile
7. Hiç şefķāti yok kimseye diṇle Sūkūtī naḫmını
Şabr idemem Eyyüb-āsā çekdirdi baṇa biṇ bir çile

95 A

322

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Dergāhına baṣdım ҡadem ey Ḥālīķ-ı Rabbü'l-Ġafūr
Senden kerem eyle 'aṭā iḥsānına kıldım şükür
2. Sensin kerīm ile ҡabül itdim saṇa ben ilticā
'Aşķ baḫrına zerre mişāl cürmüm ile bunca ҡuşūr

²²¹ V.b.

3. İsmiñ seniñ vaḥş ü tıyūr insile cān cem'-i seçer
‘Arşda melek cümle felek vaşfıñ ider cennāt ḥūr
4. İncil seniñ Tevrāt seniñ Mūsā ile ‘İsāya hem
Cibrīl ile irsāl idip Davūd’a hem virdin Zebūr
5. Aḥmed gelüp kıldı beyān Furkān ile Ḥaḳ sırrını
Dört kitābıñ sırrı bugün bir noktadan itdi zuhūr
6. ‘Aşk ehline virdi ḥaber her vech ile sırr-ı ‘Alī
Nokta benim besmelede dedi o dem ol şāfī nūr
7. Kenz-i ḥafī²²² esrārına ifşā idip ol zāt-ı pāk
Fehm eyleye ey Sükūtī bunda olup ḡāyet sürūr

323

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Müşköl budur ‘aşıqlara terk-i sivā itmek ne güç
Pāk itmeden dil mülkünü ḥased nifāk bir ulu şuç
2. Cehd ide gör rüz u leyāl semt-i necāt ir rāhına
Nefs ‘askerin kıрмаḳ içün düş yoluna ara bir uç
3. Arslan peleng divler ile şeş cihātıñ bend eylemiş
Hiç rehāyāb mümkünü yok derūnuna itmiş vülūc
4. Emvālını bir mürşide eyle beyān her rüz u şeb
Terk ide gör kibr-i kini ḳalbıñ seniñ ḡāyetde tuc
5. Berzah ilıñ geçmek içün rehber gerek her tālībā
Sende riyāzāt kıl ḳavī eyle ‘ibādāt tut oruç
6. Dağlar saña bostān olur bāḡçe ile bāḡlar ḳamu
Meyveleri ḡāyet keşīr etrāfında şāfī tırunç
7. Bu bendimden ey Sükūtī her kim alur bunda sebak
Menzil aldı rif’at ile āsumān itdi ‘urūc

95 B

²²² “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

324

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ğaflet üzre olma t̃ālib ara gözün her dem sabāḥ
Şabah ḥānḳāḥ-ı zikre gel gir bulmak istersen felāḥ
2. Bakma münkire ehl-i aḡrāz hırş ile söyler kelām
Nuṭṭḳ kızb ile riyādır bırakmaz olsun hiç feraḥ
3. Z̃iynet-i dünyāya mā'il z̃evḳ-i Ḥaḳ bilmez nedir
İçmemiş bezm-i elestden devr iden elde ḳadeḥ
4. Fe'zḳürullah²²³ āyetinde almamış zerre ḥaber
Ḥaḳ bize envā'-ı z̃ikriḡ eylemişdir hep mübāḥ
5. 'Aşḳ ile devrāna girmiş bunda Ḥaḳ 'aşıḳları
Şevḳile tevḥīd iderler ḳalbleri ṭolmuş īzāḥ
6. Z̃ikr-i Ḥaḳḳı yād iderler cān u dilden her seḥer
'Aşḳ şarābın içmiş anlar dün ü gün 'ale's-şabāḥ
7. Fe'zḳurūnī²²⁴ āyetiyle cān u dil her şubḥ u Şām
Z̃ikre düşmüş bu Sūkūtī gönli bulmuş inşirāḥ

325

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Degildir münkiriḡ ḥāli derūnuḡ itmege enver
'Ucub riyā ile memlū vüḳduḡ şehri hem yekser
2. Virir z̃iynet ne ḥikmetdir bu cismine nezāketle
İçin hırş ḡazāb ile tamāmen ḳaplamış 'asker
3. Sivā ḥubı ile her dem cihān z̃evḳine düş olmuş
Ṭa'āmıḡ t̃āze²²⁵ ter cinsin ḳamu ḥelvā ile ister

²²³ "Ancak iman edip iyi işler yapanlar, Allah'ı çok çok ananlar ve haksızlığa uğratıldıklarında kendilerini savunanlar başkadır. Haksızlık edenler, hangi dönüş(e) hangi akıbeta) döndürüleceklerini yakında bileceklerdir." Şuara suresi 26/227.

²²⁴ " Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!" Bakara suresi 2/152.

²²⁵ Met. "zel"

4. Tış eṭrāfın ılar ma'mūr-ı müzeyyen hūb-ı libāsile
Görünür şūret-i Ḥaḫdan kelām-ı ma'nide gevher
5. Sūkūtī hoş naẓar eyle bu 'ālem ḫalkına her dem
amu fi'l yalan billah ıfāt şūphesiz bir ḫar

96 A

326

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Bu bendeki 'ucub riyā göñöl şehrin ḫarāb itdi
Kibirle kin derūnuma ḫased murdār olur bā'ış
2. Bu endişem ne ḫikmetdir bu 'ālemi ider ifād
Beni bir dem omaz raḫat içimde zār olur bā'ış
3. Bu bed fi'lim ile yā Rab nice ḫālim olur yarın
Yedi amu 'azābına benimle nār olur bā'ış
4. Bu cürmümle kime idem Sūkūtī ilticā oldum
Şefā'at kānı Aḫmedden iderim 'ār olur bā'ış

327

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Lezzet bulur bir ḫāliyle dāmen utan her yār meşāyih
Ṭālib-i Ḥaḫ dinler isen eyle bugün ikrār meşāyih
2. Himmet bulur ḫizmet ile rāh-ı Ḥaḫḫa oğru giden
Menzil alır sūr'atile albe oğan envār meşāyih
3. Rif'at bulur rüz u leyāl evc-i semā eyler 'urūc
Cibrīl olur hem rehberi neyler aḫa ağıyār meşāyih
4. uvvet bulur her vechle cān perdesi olur güşād
Arz u semā 'ālemi reviyet ider bīdār meşāyih
5. Vuşlat bulur ihsānıyla Derviş Sūkūtī her müdām
Luṭf-ı Ḥaḫḫa mazḫar olup nitekim iḫyār meşāyih

328

Mefā'ilün Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Biḥamdulillah bu dehr içre gelürken ḥüccetim vardır
Yine 'azm-i beḳā itsem Ḥaḳ ile vuşlatım vardır
2. Resūlullah ikrārım ezelden itmişim ĩmān
Şehādet kılmışım her dem anıñla ũlfetim vardır
3. Anıñ evlād-ı ezvācıñ yolunda cān fedā itdim
Cenāb-ı Aḥmede muṭlaḳ kemāl-i ḡayretim vardır
4. Ḥaḳıḳat pādişāhıdır dü 'ālem mŭlkine cümle
'Aliyyŭl-Murtaḳa taḥḳıḳ imāma şevḳatım vardır

96 B

5. Cemāliñ nŭrunu şalmış ziyā ile kılar rŭşen
Ḥasan şāhım Ḥüseyñ ile cihāna zıynetim vardır
6. Ne denlŭ var ise maḥlŭḳ ḡayāt ile sürer devrān
Ḳamunıñ rızḳına bā'ış 'Alīden ḳısmetim vardır
7. Sŭkŭtī bir ḡarīb ednā ḡulām bāb-ı Luṭfunda
İderse himmetiñ ol şāh anıñla şoḡbetim vardır

329

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Keşret emvācına dalma ey göñŭl vaḥdet gözet
Gir ḳanā'at köşesine dā'imā 'uzlet gözet
2. Baḳma 'ālem māl u mŭlkün tārumār olsa gerek
İr erenler ḡizmetine her demi himmet gözet
3. Zevḳ-i dünyā şanma bāḳī devr ider mişl-i felek
Bī-vefādır mā'il olma çeşmiñ aç nefret gözet
4. Ḥaḳ ise bunda murādın rāh-ı Ḥaḳḳa tut yüzün
Naḥñŭ aḳrebden ḡaberdār ol bugün vuşlat gözet
5. Ḡafil olma ey Sŭkŭtī bende-i Ḥaydar isen
Ḥaşmına āl-i Resŭlün seyyiyle nuşret gözet

Mefā'ilün Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Göñül itme hāzer benden fiğān eyle nedir zārın
Hāḡ ile kıl bugün ülfet dü 'ālemde odur yārın
2. Şaḡın meylini hiç virme zen ü dünyā ḡatı murdār
Libās-ı ḡüb şīrīn sözle görünür bunda aḡyārın
3. Erişir ḡāzıḡ-ı mürşid yolunda cān fedā eyle
İder himmet ḡatı muḡkem görür seni bunda dīdārın
4. Ölümde evvel ölmüşdür bu yolda 'āşık-ı Mevlā
Beḡā-yı vaḡdete erdim Hāḡ ile itdi pazarın
5. Sükūtī bir ḡarīb ednā cemāl-i yāre vāşıl olmuş
'Arefden²²⁶ dersini almış iderdi zevḡ-i dildārın

97 A

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Fitneler oldu zūhūr ehl-i nuşret ḡalmadı
Beg paşālar zūlm ile ehl-i himmet ḡalmadı
2. Bī-edebler buldu meydān ḡükm-i dünyā bu 'aşr
Her birisi ḡavm-i Nemrūd ile ehl-i şefḡāt ḡalmadı
3. ḡadı müftī şeyḡ derviş hem 'ulemā cümlesi
Rüşvet ile oldu meşhūr ehl-i ḡikmet ḡalmadı
4. Dīn ü millet ḡāret oldu her ḡuşūşta ser-te-ser
Ṭuḡyān itdi cümle 'ālem ehl-i 'izzet ḡalmadı
5. Ehl-i īmān tenhālarda kendüsin ḡılımış nihān
Nāmūsın itmiş viḡāye ehl-i ḡürmet ḡalmadı
6. 'Uzlet itmekden Sükūtī ḡayr çāre yok bugün

²²⁶ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

Hıfz ider hıffāz-ı muṭlaḳ ehl-i ḡayret ḳalmadı

332

Mefā'ilün Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Ḥarāb oldu cihān-ı mülk edebsizler zūhūr itdi
Felek devrān ider icrā celāliyle mūrūr itdi
2. Ḥarāmī ḳavm-i keşretle bu ḥalkı eyledi ḡarāt
Ne ḥikmetdir salāṭinler edemez Zabt_ı 'azūr itdi
3. Zāmān-ı āḥir ḥitām oldu bu ḥālimiz ḳatı düşvār
Ricālar bāb-ı sed olmuş kime kitsem sūrūr itdi
4. Ümīdim var kelāmından dedi lā taḳneṭü²²⁷ bir gün
Cenāb-ı Ḥaḳ buyurmuşdur bu naẓmıyla şudūr itdi
5. İrişmiş şabriyla her ḳul murāda işbu dehr içre
Sükūtī bir ḡarīb ednā anıḡçün hep şabūr itdi

333

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. ا Elif Allaha iderdim cān u dilden ilticā
ی Ye yalanım levḥ-i dilden sūr çıkarsun dā'imā
2. ب Be berāḥīn ḳaṭ' ile ḥālīḳ-ı kevneyn odur
Lamelif lā dimezem men yok şerīk-i muṭlaḳā

97 B

3. ت Te Teberrā ḳılmışız biz āl-i merdān ḳavmine
ه He Hidāyet bulmaz anlar cins-i ḥar²²⁸ ehl-i cefā
4. ث Şe Şenālar itmişem men āl-i evlāda bugün
و Ve Vücūdum mülk içre şu'lesi urmuş ziyā
5. ج Cim Cemāli Muşṭafāya tā ezelden 'aşıḳım

²²⁷ "...asla ümit kesmeyin..." Zümer 39/53

²²⁸ Met. "ha"

- ن Nun Niķābın açdı gördüm nūr ile ʔolmuş semā
6. ح Ha Ḥayātım Murtaẓanın ‘aşkıyla her rûz u şeb
م Mim Müzeyyen kıldı cismim ḥasta kāna bir şifā
7. ح H Ḥaberdār olmuşuz biz şāh Ḥasan esrārına
ل Lā Leṭafet bulduḡ andan ma’den kenz-i ḥafā
8. د Dal Delīl şāh-ı Ḥüseyn-i Kerbelādır şüphesiz
ك Kef Kerāmet kânı oldur maẓhar feyz-i Ḥudā
9. ذ Zel Ziyāde kılmışam men zāt-ı pākın ḥubını
ق Kaf Karībim tā elestden ḥazret-i Zeyne’l ‘Abā
10. ر Re Risālet cevheridir ḥazret-i Bākır dahı
ف Fe Fenāya raġbet itmez Ḥaķile bulmuş beķā
11. ز Ze Ziyān²²⁹ irmez Ca’ferden zāhidā kıl inķiyād
غ Gayn Ġayretkânı oldur müşkülün eyler ġuşā
12. س Sin Seḥerde zıkrın itdim ol imām u Kāzımın
ع ‘Ayn ‘aşkı ḳalbim içre devr ider şubḥ u mesā
13. ش Şın Şarāb-ı kevşerinden bir ḳadeḥ nûş itmişem
ظ Zı Zuhūr itdi gönülde şāh ‘Alī Mūsā Rızā
14. ص Şad Şefāyım sāyesinde şāh Taķīnin her demi
ط Tı Tārīķ-i müstaķimde bize oldu rehnümā
15. ض Dad Ḍalaletden ḥalāşım şāh Naķī bürhānıyla
‘Askerīye tābi oldum nesl-i şāh-ı Enbiyā
16. Ḥāk-i pāy-i Mehdiye Derviş Sūkūtī sür yüzün
Bāb-ı luṭfun ḥādimi ol ḥācetin eyle revā

98 A

²²⁹ Met. “zel”

Mefā'ilün Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Hâk Te'ālâ Hâzretleri âdemi bir қа'lâyâ benzedüp tokuz muhtelif cevherden
bün-yâd kıldığı beyânındadır.
2. Tokuz kat bir cevherden yaratmış Hâlık-ı Ğaffâr
Bu insân resmini düzdi etinle eyledi izhâr
3. Sünük et tamar deri tırnak kıl sinir bağırsak hayâ
1 2 3 4 5 6 7 8 9
4. İki yüz kırk sekiz pâre hatlarla urup bendin
Tutar muhkem gönül şehrin bozulmaz tılsımı ey yâr
(Sünükler 248)
5. İki pây üzre tutturmuş gezer semt-i Buḥārayı
Temāşâ-yı cihân eyler bu 'âlemde ne kim her var
(Kademin 2)
6. Yedi yüz hem yigirmi tam kirişler bağlayup anda
Kuruldu taht-ı ḥakānı otursun ol şāh-ı ebrār
(Sinirler 720)
7. Bütün mülkün ider âbâd zevâle irmeye aşıla
On iki bâb güşâd itmiş derûnuñ feyz alur her bâr
8. Göz kulâk burun ağız meme göbek su yolu
2 2 1 1 2 1 2
9. Ne hikmetdir bu kalbiñ çok kıllarlar naklini herkez
Hemân on dürlü genc anda komuş ol fâ'il-i muhtâr
10. Havâş-ı²³⁰ 'aşere
10
11. Hem üç yüz altmış ırmaqlar akıtdı şehr-i â'zamda
O mülkün bâğ-ı bostânın şular hem her gün virir işmâr
12. Tamarlar 360

²³⁰ Met. "ha"

13. Mu'ahhır üç bölük şalmış vücūd iklîmine dâhil
İderler hizmetin birbirine emr itmiş anı Cebbār

14. 1 2 3
Cin şeytân melek

98 B

1. Bu halkın iç vücūdunda 'adâletle kodu bir şâh
Tamâmen tâze²³¹ ter tutmuş derûnunu kılar envâr
2. Şâh-ı cândır
1
3. Kodu bir kethüda anda vezîr hükmün sürer dâ'im
Emîn itmiş bu şehir içre kamu mülke urdu serdâr
4. Kethüda 'aklıdır
1
5. Bu insân tertibin Dervîş Sükûtî hoş beyân itdin
Binâsı 'âlemin böyle kurulmuş itdiler iğbâr
6. Cenâb-ı Hâk her âdemin vücūdunda on iki bâb güşâd itdiği beyân ise behr bâbının
kütüb-i
7. Tevârihlerde insân olan menfa'atler erbâb-ı haqâyık ismi resmiyle beyân itmişler

335

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Cism-i insânı yaratmış ol gani perverdigâr
On iki bâb üzre tertîb kıldı anı girdigâr
2. Göz iki olmuş dehân bir su yolu bellü beyân
2 1 2
Nâfe burun ile revnağ oldu cismün pâyidâr
1 2
3. Her biri envâ'i hizmet üzre olmuş rûz u şeb

²³¹ Met. "zel"

Bunların ger biri nokşān olsa gelür çok zarar

4. Hüb yaratmış iki kulāk Hāk kelāmın fehm ider

2

Men ‘aref²³² sırrın ider bahş sālīkāna āşikār

5. La’l-i rümmāndan ‘ibāret ya’nī südyān u zenān

2

Hoş gıdālar bundan oldu cem’ şıbyāna qarār

6. Nān yerine bir ta’āmdır her şabīye bu lebin

Bir hayāta irdi andan devr ider leyl ü nehār

7. Her kulūba menfa’atler keşret üzre t̄ālibā

Luṭf-ı Hākla oldu her ān dinle nuṭkum bahtiyār

99 A

8. Bunlar ile menzil aldı rāh-ı Hākda sālīkān

Kurb-ı Hākka vāşıl oldu rehber-i kāmīl güzār

9. Bu vücūd şehrin Sükūtī nazm ile kıldın beyān

Ḥamd idelim cān u dilden Hākka her dem şad hezār

336

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Hāk yolunda ‘ārif isen ey gönül gel şādık ol

Açma sırrın herkeze sen remz ile gel nāṭık ol

2. Ğaflet üzre ehl-i dünyā nefsine tābi olup

Hākka bühtān ile ğıybet dā’im ider fāsık ol

3. Hırşıyla kibir riyādan geçmemişler bir zaman

Şehvet-i nefis arzusundan cümlemizden fayık ol

4. Rüşveti bilmez ḥarām ol cehrile kılmış mübāh

Hākdan aşlā hiç utanmaz Ṭamu içre layık ol

²³² “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

5. Varma gel Derviş Sükûtî ehl-i nādān semtine
İr erenler zümresine dā'im Hakkā āşık ol

337

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Keşret-i dünyāya bakma zāhidā vaḥdet gözet
Gir kanā'at köşesine dā'imā 'uzlet gözet
2. Habb-ı dünya bir marazdır mat ider āşıkları
İr erenler zümresine her demi şıḥḥat gözet
3. Nakş-ı renk gerçe zībā göñlünü virme anā
Aldadır bir cāzū zendir aç gözün nefret gözet
4. Māl-i Kārūn ya Süleymān tahtını ger virseler
Destiñ urma yak vefāsı 'aḳlile 'ibret gözet
5. Bu fenā mülke Sükûtî virme dil aşlā bugün
Hakkıyla kıl iltifātın dün ü gün himmet gözet

99B

338

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Zāhidā gel nāzik 'ömrün yok yere itme telef
Mürşid-i kāmīl ara bul oku ondan men 'aref²³³
2. Hānḳāh-ı enbiyāya hizmet eyle rüz u şeb
Maḥrūm itmezler belāsın mişl-i aşḥāb-ı selef
3. Sa'yınız gitmez hebāya rāh-ı Hakkda her zaman
Güher aşlā irersin mesnediñ 'ālī şerīf
4. Ziyne-i dünyāya bakma aldadır bir cāzūdır
Virme göñlün bī-vefāya 'āḳil isen itme şarf
5. Hāk-i pāyi evliyāya gice gündüz sür yüzün
Ey Sükûtî bulmak istersen bugün şāh Necef

²³³ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

339

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Gel berü ey Kavm-i Süfyân men Hudâdan dönmezem
Ol habîbin ümmetiyim Muştâfâdan dönmezem
2. Bu vücûdum pâre pâre şad hezârân itseler
Men gulâm-ı ehl-i beytiñ Murtaẓâdan dönmezem
3. Şâh Hasan rāhında cān u başımız kıldık fedâ
Men Hüseyniñ çakeriyim Kerbelâdan dönmezem
4. Tâ elestdendir o şâha 'ahd ile peymânımız
İtmisim ikrâr anı men Zeyne'l-'Abâdan dönmezem
5. Ol Muhammed Bâkır oldu vâriş-i hâtem-i Nebî
Ca'feriñdir dîn ü mezheb Hağ nümâdan dönmezem
6. 'İlm-i taḥkîka irişmez ol imâm Kâzım daḥi
Nesl-i pâk-i enbiyâdır Mûsâ Rızâdan dönmezem
7. Şâh Taḳî vü bâ Naḳîniñ hüccet-i bürhânıyla
'Askerîye tâbi oldum şâhib-livâdan dönmezem
8. Devr-i Mehdiye irişdik seyf ile itmiş zuhûr
Havfımız yok ḥâriciden her gazâdan dönmezem
- 14 Âl-i Aḥmed Murtaẓânıñ ḥânkâhında bugün
Men Sükûtî bir gedâyım Evliyâdan dönmezem

100A

340

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

1. Rif'at bulur âsân ile şehirlerde tevḥîd iden
Zevke irer öz²³⁴ cān ile şehirlerde tevḥîd iden
1. Berzâhlardan olur azâd her kim Hağḳı iderse yâd
Ḳalbi olur her demi şâd şehirlerde tevḥid iden
2. Bakma gel bende sivāya uyma şaḳın sen hevāya
Virirler mesned-i pāye şehirlerde tevḥîd iden
3. Terk it gönüller varını sür ḥaḳâyık ezḳârını

²³⁴ Met. "zel"

Şüphesiz bulur ol yārını şehirlerde tevḥīd iden

4. 'İlm ille itmegil ğurūr kimseye kılmı sen sürūr

Hak ile itmiş ol huzūr şehirlerde tevḥīd iden

5. Dil mülkünü ābād ider her 'ālemi irşād ider

Cehennemden azād ider şehirlerde tevḥīd iden

6. Derviş Sūkūtī'den sebak aç gözün gel toĝru bak

Hakḳı bulur onlar muṭlak şehirlerde tevḥīd iden

341

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Dil hastalar inler katı dermāna irmekdir ğaraż

Fırkatde kalıp Ya'qub gibi Ken'āne irmekdir ğaraż

2. Mūsāleyin Tır Daĝında her dem münācāt eyleyen

Düşvār-ı ḥālīn 'arz itmege Sübhāna irmekdir ğaraż

2. 'Aşk yolunda cān u başıñ Manşūr gibi kılmış fedā

Her varından geçip bugün merdāne irmekdir ğaraż

3. Terk eyledi ibn-i Edhem tāt u taḥtın²³⁵ Hak yoluna

Bir ḥabbeye muḥtāt olup 'uryāna irmekdir ğaraż

4. Beḫ eyledi her varını Derviş Sūkūtī ol yāre

Vuşlat diler her rüz u şeb iḥsāna irmekdir ğaraż

342

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Artı 'aşkıñ yā ilāhī düşmüşüm deryālara

Mevc urursa bırakmaz ancak vaşl olam şahrālara

100B

2. Mecnun āsā gice gündüz sa'y iderdim bir zamān

Yolların sed çekildi irmedim Leylālara

3. Hasta oldu bu derūnum şıḥḥate kābil degil

Neyleyim artmaḳda gün gün irmedim edvālara

²³⁵ Met. "hı"

4. Çeşm-i giryân ile Ferhād düşdü taşlar başına
Bir lebi şîrîn için çok uğradı gavgâlara
5. Müşkûl ancak gurbet elde yâre olmak müptelâ
Bir meded yok ey Sükûtî kim düşer sevdâlara

343

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Fezkurûnî²³⁶ âyetinden al haber
Hakkı zikr it tâlibâ rûz u leyâl
Hakka tevhîd ile irdi bunca er
Hakkı zikr it tâlibâ rûz u leyâl
2. Zikr idenler irdim Hakka ruz u şeb
Zât-ı²³⁷ Hakkı gördü onlar bunda hep
Bulmak istersen eger ihsân-ı Rab
Hakkı zikr it tâlibâ rûz u leyâl
3. Kalma girü sen yolundan her sefer
Esb-i 'aşka gel süvâr ol her seher
Vech-i pâk-i hüsnüne eyle nazâr
Hakkı zikr it tâlibâ rûz u leyâl
6. Mâsivâya itme ülfet sâlikâ
Keşretinden ictinâb it yok vefâ
Râh-ı Hakda cân u başın kıl fedâ
Hakkı zikr it tâlibâ rûz u leyâl
7. Nazmını dinle Sükûtî kemterin
Destini tut mürşid-i kâmil erin
Bendesi ol Âl-i Ahmed Haydarın
Hakkı zikr it tâlibâ rûz u leyâl

²³⁶ " Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!"
Bakara suresi 2/152.

²³⁷ Met. "zel"

101A

344

4+4+3

1. Derde düşenler bulur elbet devā
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
Vāsıl-ı Hâk bunda olur t̤ālibā
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
2. Mürşid-i kāmîl bulanlar dünyāda
Hâşr-i neşri gördü onlar burada
Hiç su'āle hâcet olmaz 'uqbāda
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
3. Ölmeden evvel ölürler bî-gümān
Hâkka kim itmiş ezelden hem îmān
Hâk cemāliñ gördüler bunda 'ayān
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
4. Nakd-i cânıñ Hâk yoluna kim virir
Şüphesiz cennete anlar hep girer
Maḥv olur günāhı cümleten erir
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
5. Hiç su'āl olmaz kabirde ol kişi
Hâkka îmān eylemiş yok teşvîşi
Tamu içre görmez anlar ateşi
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
6. Hâk ile hem bātılı hem bunsā seçer
Ol beḳāya ölmeden evvel göçer
Hem şırātı dā'imā bunda geçer
Her kim dirse Lā ilahe illāllah

7. Bu Sükûtî sözüne kıl i'timād
 Yok hilāf ile bugün i'tikād
 Nār-ı dūzahdan olurlar hem azād
 Her kim dirse Lā ilahe illāllah

101 B

345

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Artdı derd bu derūnum gün be gün bî-māredir
 Hiç tabībler kār idemez ne 'acāyib yāredir
2. İtdi harāb bu vücūdum şehrini kıldı fenā
 Artdı feryād ile nālem hālimiz düşvāredir
3. İner idim her seherler kan gelince dīdeme
 Hasret oldum uykuya ben yok meded ağıyāre
4. Leşker-i gām kıldı efzūn şeş cihātım kapladı
 Bir cāzū zen ehl-i müfsid naķş biñ mekāndır
5. Bunca demler yalvarırdım hālime rahm iylesün
 Ey Sükūtî şefkāt umma bir zālīm gaddāredir

346

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Taş mı şandın bu derūnum çekdirirsin biñ belā
 Miñneti derde düş oldum bulmadım aşlā devā
2. Kahriyla urdu felek çün seyfini dil mülküne
 Merhemitse bir tabīb yok görmedim bunda şifā
3. Şabr idüp Eyüb mişāli hālimiz dün ü gün yaman
 Ah u zārım artdı efzūn virmedi rahat baña
4. Pādişāhım himmetiñ kıl nā-tüvānım ben bugün
 Senden olmazsa 'ināyet neylerim hālīm fenā

5. Luṭfunu ırgör Sükūtî bende ne eyle kerem
Sen mürüvvet kânı muṭlaḳ ḥācetim eyler revā

347

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Kılma cürmümüze her dem yā şefi'ü'l müznibîn
Raḥmet içün gönderildin her 'uşāta yā emîn
2. Dostluḡuna Ḥaḳ yaratdı dü cihānı ser-te-ser
Seniñ ile virdi revnaḳ ne felek bāḡ u zemîn
3. Gelmeseydiñ sen eger bu kā'ināta şol zamān
Mümkün olmazdı vücūd 'arş-ı kürs ḥald berîn

102A

4. Sen Nebîler ḥātemisin ey seḥāvet ma'deni
Senden efzün bir nebî yok Ḥaḳḳa olmuşlar ḡarîn
5. İns ü ciniñ sen imāmı şa'fi rüz-ı cezā
Sāḳî-i kevşer sen oldun raḥmete'l-'ālemin
6. Enbiyālar zübdesisin evliyālar menba'ı
Hāşimîsin Ḳureyşîsin ey emirü'l-mü'mînin
7. Bunca 'işyān ile geldim bāb-ı luṭfuna bu gün
Eyleme red bu Sükūtî bir ḡarīb kem-ter kemîn

348

Müstef'ilātün müstef'ilātün müstef'ilātün müstef'ilātün

1. Şem'-i cemāliñ nūr-ı hüveydā bezm-i elestden şāh-ı risālet
Mişbāḡ-ı ḳandîl sensin muḥaḳḳaḳ Murtaza Ḥaydar şāh-ı velāyet
2. Laḥmüke laḥm²³⁸ ḳavl-i Resüldür Ḥaḳḳına söyler zāt-ı 'Alîniñ
Mürşid-i ekmel hem nūr-ı vāḥid demiş o bir gün kıldı 'ināyet
3. Nuṭḳ-ı nebîyye şāhim 'Alîye iḳrārıñ eyle zāhid mürā'î
İmān dilersen inkāra gelme şonra iderler la'net biḡāyet

²³⁸ " Senin etin benim etimdir." Hz.Muhammed'in Hz.Ali için söylediğı söz.

4. Hâtem-i nebîdir cümle Resûl'den gelmiş maqdem işbu cihâna
Resmen mu'ahhîr gelmiş ise de zât-ı kadîmden kılmış 'alâmet
5. 'Arşla kürsî levh-i kalemle seb'_u semavât rûy-ı zemîni
Heşt-ü cinân u nâr-ı ceḥennemiñ²³⁹ ism yok iken kılmak icâbet
6. Âdemle Havvâ nûrundan oldu Şit nebi İdrîs Davûd Süleymân
Envâr-ı Ahmed kıldı tecellî cümle nebiyye itdi sirâyet
7. Fahr-i cihânın 'aşkına icâd kıldı Cenâb-ı Hâlık-ı kevneyn
İhsânı Mevlâ kılmak teşekkür geldik cihâna buldun hidâyet
8. Devlet aña kim tâc ü nübüvvet başına kondu sır-ır Hudâdan
Şâfî'-i maḥşer rûz-ı cezâdır cümle 'uşâta kıldı şefâ'at
9. Derviş Sükûtî âl-i 'Alîniñ bendesi olmuş kâlû-belâdan
Kılmış teberrâ cins-i Yezîde la'net kim ider buldu selâmet

102 B

349

4+4+3

1. Dü cihânda maqbûl olur ol kişi
Her kim dirse lâ ilahe illâllah
Hikmet-i Raḥmâna irer her işi
Her kim dirse Lâ ilahe illâllah
2. Mürşid-i kâmil bulanlar dünyâda
Geçdiler berzah ilin her arada
İrdiler semt-i necâta 'uqbâya
Her kim dirse Lâ ilahe illâllah
3. Ak ile bunda karayı seçdiler
Olmadan öñ mäsivâdan geçdiler
Hızr'ıyla âb-ı ḥayâtı içdiler
Her kim dirse Lâ ilahe illâllah

²³⁹ Met. "ha"

4. Bu fenā mülküne itmezler i'tibār
Kūşe-i vaḥdetde kılmışlar qarār
Dīde-i cān ile gördüler dīdār
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
5. Kenz-i lā yefnā'ya²⁴⁰ irmiş Ḥaḳ eri
Oldu sertāc bu 'ālem serveri
Şanma olmuş anları dā'im diri
Her kim dirse lā ilahe illallah
6. Naḳd u cānıñ Ḥaḳ yoluna kim virir
Maḥv olur cümle günāhı çün irer
Cennetü'l Mevāya anlar hep girer
Her kim dirse Lā ilahe illāllah
7. Bu Sükūtī nazmına sen tut kulaḳ
Ḥaḳkı zıkr ider seçer her bir varak
Cümle 'uşşāk bundan alurlar sebak
Her kim dirse Lā ilahe illāllah

103 A

350

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Virme dil gel māsivāya bī-vefādır ey gönül
İltifātın itmeyüp gel pür cefādır ey gönül
2. Zehrini tutmuş dehāna herkeze eyler nişār
Raḥm yok inşāf aşlā bir 'adādır ey gönül
3. Keşret zıynet libāsıla görünür her dem-be-dem
Bir cāzū zen katı müfsid dil-rubādır ey gönül
4. 'Asker-i dīvler şeyātīn heft ü ser-te-ser bir ejderhā
Hiç muḳābil kimse olmaz bir belādır ey gönül

²⁴⁰ "Kanaat, tükenmez bir hazinedir."

5. Dehr-i fānīye şaķın gel meylini virme bugün
Kimseye hiç şefķati yok bir dağdır o gönöl
6. Terkine gel ğayret ile ħubını ħalbimden çıkar
Şanma bākī bu ħabīşi hep hebādır ey gönöl
7. Gir Țarīķ-i evliyāya ħizmet eyle dün ü gün
Zāt-ı Hākķa vaşl iderler Hākķ nümādır ey gönöl
8. Rehber-i kāmīl gözetgil Hākķını eyle taleb
Maħrūm itmezler muħakķak bil ‘aţādır ey gönöl
9. Zevķ-i dünyā ey Sūkūtī ‘uzleti kıl ihtiyār
Vaħdet-i Hākķa her cihetden ħoş şafādır ey gönöl

351

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Sözüüm tutgil behey zāhid seħerlerde Hākķı zıkr it
Evlā gör Hākķa sen ‘ābid seħerlerde Hākķı zıkr it
2. Gice gündüz degil yā hū şaķın aldatmasun cadū
Seni yakmaz od-ı Țamu seħerlerde Hākķı zıkr it
3. Eger mü’mīn isen tālīb Hākķa her dem olup rağbet
Olamaz nefis saņa ğalib seħerlerde Hākķı zıkr it
4. Gel imdi ulu dergāha iresin ħazret-i şāha
Virirler mesned-i pāye seħerlerde Hākķı zıkr it
5. Saķī iken sa’īd olur ‘azāblardan bī’dā olur
Ĥabībīne mūrīd olur seħerlerde Hākķı zıkr it

103 B

6. İder çün ħalbini iħyā Hākķıñ zıkrin iden ‘ālā
Bulursun cennetü’l mevā seħerlerde Hākķı zıkr it
7. Sūkūtī bir ğarīb ednā gerek dünyā gerek ‘uķbā
İrişür nuşret-i Mevlā seħerlerde Hākķı zıkr it

352

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Hancıerle urup sīnemize kalā' mı şandı bu tenim
Kıldı harāb dil mülkünü haml idemez nāzik bedenim
2. Çeşm-i hūnum oldu revān seyler gibi her dem be dem
Ġaddār felek rahm itmedi deryāya akdı bunca kanım
3. Dil şehrini kıldı yebāb edvāsına hiç çāresi yok
Zahmıñ çekemem boynumuza el-hāk ideyim ben resenim
4. Kalb hānesini taş mı şanup cismimize darb ideyor
Bilmem nice kaşdı eyledi bağırmıza ol bāğ u çemenim
5. İflāh olamaz mülk-i derūn bundan gerü ey Sükūtī
Kalmadı hiç aşlā ümīd kendim şarayım ben kefenim

353

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Bir şehre irdim nāgehan itmediler rağbet baña
'Alemleri muṭlak şakī hiç kılmadı ülfet baña
2. Her birisi kavm-i Yezīd bed hāricī aşl-ı 'anīd
Benlik hāsed şehvet ile çok eyledi şıklet baña
3. 'Askerleri ğayet keşīr yol geçmege virmez amān
Arslan peleng divler kamu mūmkūnū yok hicret baña
4. Kahr itmege bir nice dem dürlü cefā çün itdiler
Dil şehrini harāb içün çok virdiler zahmet baña
5. Rahm itmedi hiç hālīme feryād ile itdim fiğān
Eṭrāfımı muhkem tutup zulm eyledi keşret baña
6. Dil mülküne virdi ziyān bī-māriyla yatdım katı
Buldum 'acāyib bir ṭabīb hiç itmedi nuşret baña

104 A

7. Çekdim Sükūtī kendimi tenhālara itdim qarār

İhsânı Hâk ser'atiyle irdi bu gün şîhhat baňa

354

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Bugün meydân-ı 'aşk içre harâbât ehliyiz zâhid
Şakın hor bakmasun bize melâmet ehliyiz zâhid
2. Bu köhne tâc 'abâ hırka verilmiş bezm-i ervâh'dan
Hâkkin bu lütf-ı ihsânı 'inâyet ehliyiz zâhid
3. Cenâb-ı Hâk habîbine behiştten eylemiş irsâl
Bize andan emânetdir şadâkat ehliyiz zâhid
4. Edeb erkân ile kimiñ meşâyih ittifâk itmiş
Resûlün sünneti muṭlak iṭâ'at ehliyiz zâhid
5. Nice âyet ile Kûr'ân dervişinde olup mestûr
Kelâm-ı Hâkkiyla mevcûd şehâdet ehliyiz zâhid
6. Müzeyyen hûb-ı libâs ancak 'ulemâ şânına lâayık
Biz abdâl-ı Hudâ olduk kanâ'at ehliyiz zâhid
7. Sükûtî bir garîb miskin 'abâdan hırka tâc giyse
Hâkâretle nazâr itme irâdet ehliyiz zâhid

355

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Der medh-i çâr-ı yâr

1. Ebû Bekir 'Ömer 'Osmân 'Alîdir fâtih-i Hayber
Ki bunlar Aḥmediñ yâr-i cihâna geldiler server
2. Eger mü'mîn eger müslim buları kim ki sevmezse
Behişt içre karar itmez cehennemde yanar ekser
3. Kelâmullah ider taṣdîk bularıñ şânını muṭlak
Cenâb-ı Hâk huzûrunda bulardır cümleden ekber
4. Revâfız kavm hiç sevmez 'Alîden evvel üç yâri
Cehâlet odına yanmış münâfık cins-i bed-aḥter

5. Şefā'at kavm-i Naşrāni Yahūdīye olur mı hiç
Mü'ebbed nār-ı duzaḥda yanarlar cümlesi yekser

104B

6. Resūlullah buyurmuşdur buların ḥaqqına ol dem
Ki bunlar nūr-ı 'aynımdır gönül mülkünde bir cevher
7. Sükūti bir ḡarīb ednā ider evşāfını her dem
Yolunda cān u baş virse revādır böyle bir kem-ter

356

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Der medḥ-i çār-ı yār

1. Bu dört yāri kaçan anşam gönül şehir olur mesrūr
Buları kim sever cāndan günāhın Ḥaḡ ider maḡfūr
2. Bularla ser-te-ser dünyā vü 'uḡbāya hem müzeyyendir
Ḳamu elvān ile naḡşı dü 'ālemde hemān meşhūr
3. Çerāḡ-ı nūr-ı Aḡmedden uyanmış tā ezelden çün
Kimin kim ḡalbine irse gönül mülkü olur ma'mūr
4. Resūlün sevdiği bunlar Ebū Bekir 'Ömer 'Oşmān
'Alī damād-ı peygamber cenān-ı heşt bābına me'mūr
5. Revāfız kavm hiç sevmez bu üç yāri kemāliyle
Ḥuzūr-ı Ḥaḡḡa vārdıḡda Cenāb-ı Ḥaḡ ider menfūr
6. Ḥilāfet emrini gözler degil ḡācet nizā' itmek
Ferāḡat kıl behey ṭālib bu baḡş eyleme menzūr
7. Buların şānını Ḳur'ān ider ta'zīm ile tekrīm
'Alīyi kim ider tefrīḡ Ḥudādan oldular mehcūr
8. Bilinmez Aḡmedin sırr-ı kelām remzile itmiş
Ḥaḡāyık ehline ma'rūf bu bir sırr-ı 'azīm mestūr²⁴¹

²⁴¹ Met. "te"

9. Sükûtî dervişiñ nuṭṭu kelāmı-ı kibriyādandır

Sevenler kalmadı maḥrûm ḥadîs içre nice mezkûr

357

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'iün

Aḥvāl-i Enbiyā-yı 'İzām

1. Cihānıñ ḥalkına bâ'is Ḥabīb-i kibriyā oldu

Anıñ şânındadır levlāk kemāliyle sezā oldu

2. Dü 'ālem mülkünü Mevlā anıñ 'aşkına var itdi

Yedi kat yer toḡuz eflāk kün emriyle binā oldu

3. Yaratdı Ādem ü Ḥavvā Muḥammed nūr-ı pākıñden

Şit İdrīs Nūḥ nebī geldi bu 'āleme ziyā oldu

105A

4. Bulardan Hūd hemān Şāliḥ velādet itdi İbrāhīm

Hem İsmā'il ile İshāk bu yolda cān fedā oldu

5. Derünün nār-ı ḥasretle yaḡup kûlḥān ider Ya'ḡûb

Yusūfuñ derd-i āhıyla mülākātda devā oldu

6. Eyyübün renc-i keşretle taḥammül iyledi efzûn

Şikāyet kılmadı Ḥaḡdan şabırla bir şifā oldu

7. Şu'aybıñ mu'acciz bâhir semādan od düşüp ḥāke

Helāk itdi kamu ḡavmiñ du'āsıyla fenā oldu

8. Gelüp Mūsā ile Harûn Fir'avun çok nizā'²⁴² itdi

Anıñ iḡrākına bâ'is bā-emr-i Ḥaḡ Mūsā oldu

9. Hemān Davūd Süleymān'a virildi saltanat ḡükmü

Yunusu atdı deryāya cinān bāḡ u şafā oldu

10. Cefā-yı tıḡ ile Cercīs Zekerıyyā ile Yaḡyā

Şehādet eyledi küffār bî-ḡayr-i Ḥaḡ cezā oldu

70000

11. Muḥakḳak itdi ravīler behr-i şaḥṣa diyet vardır

Nebīler zümresi heftād hezārla ḥūn pahā oldu

12. Ne ḥikmet Ḥazret-i 'Īsā bekā-yı ihtiyār itdi

'Urūc itdi semā üzre bu dünyādan rehā oldu

13. Ḥabīb-i kibriyā geldi düzeldi emr-i Ḥak şer'i

Ḥaḳīḳat kenzini açdı ṭarīḳatde revā oldu

14. Derūnu Ka'be'de muṭlaḳ velādātı anḡa maḥşūş

Resūlün 'ümmü-zādesi 'Aliyyü'l Murtaza oldu

15. Kemāl-i nūr-ı pākından ṭulū' itdi iki gevher

Biri zehr-i cefā eyler birisi Kerbelā oldu

16. Bulardan çün zuhūr itdi İmām Zeynel Bākır Ca'fer

Risālet nesli Kāzımdan 'Alī Mūsā Rızā oldu

17. Taḳī nūr-ı nübüvvetden Naḳī hem vāriş Ḥaydar

Ḥasanu'l-'Askerī mehdi-i zamān bir livā oldu

18. Sükūtī Dervişin naẓmı nebīler vaşfını eyler

Şefā'at iltimāsında dün ü gün ilticā oldu

105 B

358

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Nebīler efḍal-i Aḡmed Muḡammed Muştafā geldi

Velīler serveri Ḥaydar 'Aliyyü'l Murtāza geldi

2. Çerāğın şem'ası bezm-i ezelden nūr-ı vāḥiddir

Bu nūrdan pertev almışdır kamerle şems ziyā geldi

3. Resūlün ḳurretü'l 'ayn Ḥasandır her dü 'ālemde

'Alīnin cism-i pākından Ḥüseyn-i Kerbelā geldi

4. İmām Zeynel Bākır Ca'fer bu ekvāna ṭulū' itdi

İmām Kāzım siyādetden 'Alī Mūsā Rızā geldi

5. Taḳī nesl-i nübüvvetden imāmımdır benim muṭlaḳ

Gürüh-ı evliyā içre bu halka pişvā geldi

6. Kerem-kānı seḥāvetde kemāliyle zuhūr itdi
Naḳī şāh-ı velāyetden bize Hāḳ reh-nümā geldi
7. Cihānıñ kuṭbuna mālīk riyāsetde odur kāyım
Ḥasanu’l- ‘Askerī taḥḳīḳ bu yolda bī-riyā geldi
8. Nola bir gün zuhūritse elinde tıḡ ile Mehdī
Ḥavāric kavmini kıra bu gönlüme şafā geldi
9. Sükūtī bir ġarīb ednādır lütfuñ ġulāmıdır
Şefā’at-i iltimās eyler dün ü gün hep ricā geldi

359

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

1. Baḳılmaz ‘aşḳ eri bunda geçer fānī cihānından
Vaṭānıñ lā-mekān itmiş geçerler ḥanümānından
2. Bulur ‘uzlet maḳāmında nişīn olmuş nevbet bekler
Ölümden evvel ölmüşler geçüpdür cism-i cānından
3. Her ān vaḥdet seyrānında iderler Hāḳ ile ülfet
Bu halkdan inḳıṭā itmiş ümīd itmez iḥvānından
4. Bu keşretten elin çekmiş cihānıñ varını neyler
Virüpdür cümlesin yağma alan alsun dükkānından
5. Sükūtī neylesün mülk-i hümāyūn bir pula degmez
Yakında tār u mār olsa eşer kıalmaz nişānından

106 A

360

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Ey şāh-ı cihān al bendeki nām ile şān seniñ olsun
Mülk-i derūn içre ne var küllīsi her ān seniñ olsun
2. Evrādla ḳamu şavm şalāt ezḳārım ile ḥacc ü zekāt
Mezheble bu gün dīn ile hem ĩmān seniñ olsun

3. 'Aşkıyla senin varlığını hep sana virdim
Bir zerre bekâ kalmaya hiç cism ile cān senin olsun
4. Hüccet vereyim şahid ola arz-ı semā halkı bütün
Bundan girü hiç kalmaya her demi bu ān senin olsun
5. Derviş Sükūti neyleyelim fānī vücūd şehrini biz
İhrāk idelim 'aşk odına tā ola büryān senin olsun

361

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şāfī itmeden bu kalb Hakkā yol olmaz güşād
Ne 'aceb zāhid mürā'ī seng-i dil dā'im fesād
2. Herkeze zulm-i Firāvān 'ālemi kılmak harāb
Hırş-ı kelblerden eşedir har²⁴³ şifāt eyler ziyād
3. Kin kibir ehl-i riyādır 'ilmiyle mağrūrlanur
Nefs-i emmāreye tābi olmadı nārdan azād
4. Meyl-i dünyā keşret üzre şandılar bākī bunu
Ğaflet içre kaldı anlar hābb-ı efzūn-ı bī-'idād
5. Mülk-i fānī ziynetine aldanup her vechile
Hakkı itdiler ferāmūş kılmadılar bunda yād
6. Fezkurūnī²⁴⁴ āyetinden bī-haber a'mā fakīh
Tutduğu yol şanma toğru bulmadı Hakkdan murād
7. Hāk-i pāy-i Evliyāya ey Sükūti sür yüzün
Hakkā vaşl ider muhakkağ eyle her dem inkiyād

362

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Tarih-i Dīvān

²⁴³ Met. "ha"

²⁴⁴ "Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!"
Bakara suresi 2/152.

1. Biḥamdulillah bu dīvānım feṣāḥatle ḥitām oldu
Sekiz dört ḥarf ile nazmım otuz iki kelām oldu
106B
2. Muḥibbān iltimās ile bu eş'āra şūrā itdim
Erenlerden olup himmet şadākatle kıyām oldu
3. 'İnāyet eyledi Mevlā kemāliyle olup ruḥṣat
Ḳalup ehl-i 'uṣṣāḳıñ bu demde hep bī-ḳām oldu
4. Şerī'atle Ṭarīḳātden nice esrār fāş itdim
Ḥaḳāyık kenzini açdım bu 'āleme kirām oldu
5. Muḥaḳḳaḳ Hızırveş zinde ide 'āşıkları her dem
Bu esrārda olan vāḳıf zāmān içre mūdām oldu
6. Eger nokṣān kelāmımda yāḥūd sehven ḥaṭā kıldım
Cihānda var nice kāmīl idüp taḥsīn rızām oldu
7. Sükūtī tarihiniñ cevher kelāmıñ fehm ider 'ārīf
Cūhhāl ehl-i belā tefhīm kerāmetle tamām oldu 1305

363

1. 'İlmiyle zāhid Ḥüseyn gör kendini rehber tutar
Ḳalb-i memlū kin kibirle hem ḥased ekşer tutar
2. İltifātıñ eylemez hiç görse bir gāyet fakir
Kendini begler paşādan ne 'aceb ekber tutar
3. Şānına lāyık olan kim kendini ednā görüp
Ḥalk-ı 'ālem anı ol dem başına efser tutar
4. Kılssa ol mūr-ı za'īfden ḳalbini aḥḳar bu gün
Cümle 'ālem içre Mevlā hem anı sürür tutar
5. Şehvet-i dünyāya mā'il neyleyem gāyet ḥarīş
Nefsine ol tābi olmuş tāze²⁴⁵ bir duḡter tutar
6. Şehr-i 'ilmine Resūlūñ olmadı āgāh faḳīh

²⁴⁵ Met. "zel"

‘İlm-i zāhir cehle şalmış Tamuda aḥker tutar

7. Bir fenā aḥlāka düşmüş rüz u şeb gör vā’izi
Her ḥuşūşda bu Sükūṭi gönlünü kem-ter tutar

Sağ Yan Kenar 106 B

1. Cühhāl 13
2. Ehl 00
3. Belā tefhīm 492
4. Kerāmetle 400
5. Tamām 4000
6. Oldu 010
7. 1305

364

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Geçmemiş gönlüm sivādan ülfeti bālādadır
Kin kibir benlik ḥasedle dā’imā gavḡādadır

107 A

2. Dil uzatdım ḳavm-i cāhil münkerāna çok zāmān
Fehm iderdim nefsim ıslāḥ olmamış da’vādadır
3. Nā-sezādır ḡıybet itmek her ḥuşūşda ādeme
Bundan artık ‘iṣyān olmaz her cezā ‘uḳbādadır
4. Ḥayr u şer ef’āl-i Ḥaḳdır kimse ṭa’n eyleme
Mü’mīn muṭlaḳ olanlar ḥüsn-i zann-ı a’lādadır
5. Şāfī dil olan bu ‘ālem ḥaḳkına kem söylemez
Medḥ ider her dem lisānen şanmaḡız şekvādadır
6. Ḥaḳ-ı Aḥmed kesb idenler kimseye kılmaz zarār
Hoş nazarla vaşfıḡ iyler nitakim dünyādadır
7. Sa’y idüp Derviş Sükūṭi ḳalbini pāk ideḡör
Ḥaḳ gelüp eyler tecellī ṭopṭolu eşyādadır

365

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Serdār-ı 'Arab şāh Necef 'āleme server 'Alī geldi
Sādāt-ı kirām ehl-i seḥā şāhib-i Kānber 'Alī geldi
2. Mişbāḥ-ı ezel şem'āsının şu'lesi rūşen
Mihr-i cihān nūr-ı ziyā 'āleme enver-i 'Alī geldi
3. 'Arş ile kürs rūy-ı zemīn hem daḥı nār-ı saḡar
'Aţşān-ı behişt ümmetine sāķī-i kevşer 'Alī geldi
4. Şer'-i şerīf rāh-ı Tārīķ ĩcādına Aḡmedle bile
Bā'ş olup 'ilm-i ḡakāyık sırrına maḡzar 'Alī geldi
5. Envār-ı nebī ḡandilde iken nūr-ı 'Alī itdi cevāb
Cibrīl-i Emīne mürşid olup erbāb-ı hūner 'Alī geldi
6. Ḥarb-ı ḡitāl eyler idi divler ile bir çok ḡamān
Sūleymān nebiyye irdi ḡafī imdādına bir er 'Alī geldi
7. Ḥātem-i Resūl gelmesiyle rāh-ı dīni itdi ḡuşād
'Azm-i sefer eyledi ḡün fātiḡ-i Ḥayber 'Alī geldi
8. Aşḡāb-ı kirām taḡta geḡüp bā'de Nebī ḡil'atiyle
İclāsa nevbet irdi o dem 'adliyle ekşer 'Alī geldi
9. Nūr-ı velāyet bunca kerāmet arz-ı semā itdi ḡuhūr
Mi'rācda o dem şunduḡu el mihrine Ḥaydar 'Alī geldi
10. Evşāfını söyler isem Derviş Sūkūtī her dā'imā
Fehm iyledim lāyıkıyla her devrile ekber 'Alī geldi

107B

366

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ateş-i ḡüsnün ḡoḡunmuş yaḡayor kül-ḡāneyim
Māh cemāliḡ şevḡine ben ḡörünce pervāneyim

2. Vechini rü'yet idelden 'aşk beni kırmaz rahat
Şanmanız 'aqlım bu gün var bir 'aceb dīvāneyim
3. Kaṭre-i 'aşkın şarābın tā ezelden içeli
Bilmezem geldim bu 'ālem ḥalkına mestāneyim
4. Neş'e yābım kamu ğām cümle efkārım gidüp
Ḥürrem oldu dil ü cānım dā'imā şādāneyim
5. Māsivā ḥubı gönülden ref' olup bi'lcümleten
Kalmamış ahlāk-ı mezmūm²⁴⁶ şāfī bir dürdāneyim
6. Ḥizmetin itdim gice gün mürşid-i bir ḥāzıka
Himmetin 'arşdan yüce ol kıldılar bir dāneyim
7. Cān nişār itdim Sükūtī rāh-ı 'aşkında anı
Nev ḥayāta irdim ol dem luṭf-ı Ḥaḳ ihsāneyim

367

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Na't-ı Şerif

1. Sen oldun 'āleme nūr-ı hidāyet yā Resūlullah
Senin şānındadır lütf-ı sa'ādet yā Resūlullah
2. Senin kim kapuna ḥādım hemān nāmūs-ı ekberdir
Sen oldun vahyile menşūr her āyet yā Resūlullah
3. Sen oldun fātih 'ilm-i ḥakāyık sırrını her gāh
Senin 'ilmin nihāyet gerçe ğāyet yā Resūlullah
4. Sen oldun Ḥaḳ ile mevcūd sırr-ı līma'allahda²⁴⁷
Muḥakḳak bilmişiz kıldın şehādet yā Resūlullah
5. Sen ol şāh-ı mu'azzamsın nebīler zümresinden ön
Gelüpsin 'āleme senden 'ināyet yā Resūlullah

²⁴⁶ Met. "ze"

²⁴⁷ "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bane ne bir meleki mukarreb ne de bir nebiyi mürsel hiçbir yaşayamaz." *Hadis bu Nasr es-Serrac, el-Luma, 161, 478; Hucrivi, Keşfu'l Mahcûb, II, 525; Bursevi, Kenz-i Mahfi, 101; İmam Rabbani, el-Mektubat, I, 106, 154, 250, 307; Aclunî, 2/173-174"*

6. Sen olduñ Һazrete maħbūb cemāl-i zāt-ı pākınla
Seniñ rütbeniñ dü ‘ālemde riyāset yā Resūlullah
7. Seniñ bāb-ı eşiğinden hezārān bī-devā bekler
Terāhḥum kıl diler senden selāmet yā Resūlullah

108 A

8. Sürerler yüz kamu ümmet dürr-i luṭfuna her dā’im
Kıpundan red olunmaz bir cemā’at yā Resūlullah
9. Sen olduñ cümle mücrim ‘uṣāta yevm-i ḥaṣr içre
Sükūtī kaṭi’ ümid itmez şefā’at yā Resūlullah

368

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Ateş-i ‘aşkıñ tokundu göñlüme ey māh rū
Yandı tutuşdu derūnum bir kadeḥ vir baña şu
2. Ḥasanıñ sevdāsı olmuş kalbimi ifnā iden
‘Aklımı aldı ser-a-ser çeşm-i siyāh bir bānū
3. Nefsimiz ejder mişāli kātline mūmkīn degil
Şeş cihetim tutdu muḥkem yol geçem virmez ‘adūv
4. Kin kibir benlik ḥasedle kalbimiz raḥat kımaz
Nār-ı duzāḥdan eşeddir yıkıyor şaṇma Ṭamu
5. İrdi düşvāre bu ḥālim gün be gün artmaḳdadır
Bir devā itsün ṭabībler bıraḳmadı aṣlā cadū
6. Pādişāhım eyle himmet bu ğarīb bī-çāreye
Sen Kerīmsin eyle iḥsān ‘arż-ı ḥālim saña bu
7. Derd-mend Derviş Sükūtī āh ider her rüz u şeb
Mecnūn-āsā bilmedi hiç kime itsün ser-fürū

369

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

1. Göñül geçmiş bu ‘ālemden nider dünyā vü ‘uḳbāyı

Ḥaḳıḳat sırrına ‘ārif olan neyler bu eşyāyı

2. Süleymān-ı zāmān olsan bu mülk elden gider bir gün

Buna ‘aḳl ireñ ṭālib ider mi bunda ğavġāyı

3. Bu devr içre nice şāhlar gelüp geçdi ḳarār itmez

Atarlar ḳabre ḥāk içre bu cismin iyler ifnāyı

4. Bu dehre gelmeden maḳşūd ḥaḳāyık sırrını bilmek

‘Aref²⁴⁸ dersin oḳuyanlar bulur dilde müsem māyı

5. Sükūtī sa’yını ḳo elinde var iken fırşat

İriş bir kāmīl insāna göresin bunda Mevlāyı

108 B

370

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Ḥālīmī fehmi eyleyüp ‘ālemde akrān bulmadım

Naẓmım anlar bir dānişmend ehl-i iz’ān bulmadım

2. Dört kitābdan baḥş idersem kimse itmez hiç naẓar

Ḥaḳ yoluna gerçek ‘āşık şāfī insān bulmadım

3. Ḥānḳāh-ı evliyādan çekdiler el her biri

Cīfe-i dünyāya ṭālib ehl-i erkān bulmadım

4. Nefs-i emmāreye tābi oldular her rüz u şeb

Ehl-i faḳre ğayret iden merd-i meydān bulmadım

5. İhtiyār-ı ‘uzlet iyle ey Sükūtī sen bugün

Dehr içinde bize lāyık ğayrı bir cān bulmadım

371

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Çaldı rihlet kūsu baña gitmege ‘uḳbā bugün

Görmedim hiç bunda raḥat neylerim dünyā bugün

²⁴⁸ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

2. Bir vefāya bunda yüz biñ çekerim derd-i elem
Bir ʔabīb-i hāzık bulunmaz ideyim edvā bugün
3. Bu Vīrān kārḥāneniñ ben görmedim ābādını
Hedm olur dün ü gün ‘ayāndır olmada ifnā bugün
4. Bizden evvel bunca şāhlar geldiler gitmiş ʔanı
Māl u mülkin bıraḳdı bunda söylenür ḥālā bugün
5. Sāyebān-ı şemse beñzer didi ḥātem-i enbiyā
Bir zeminde durmaz aṣlā devr ider a’lā bugün
6. Raḡbet itmek bu sivāya küllī aḥmak şol kişi
Beyhūde eyler nizā’lar bī-başar a’mā bugün
7. Şāç u şaḳāl penbe mişāli nā-tüvān oldum yeter
Ḥālimiz düşvāre irdi iylemem şekvā bugün
8. Altmış üç yaşa bu ‘ömrüm çün irişdi şonj deme
İltifātıñ ğayr itmem ʔalmadı sevdā bugün
9. Dehre gelmekden ‘ibāret Ḥaḳḳı bulup anlamak
Kim ki fehm ider Sükūtī iylemez da’vā bugün

109 A

372

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Nefsimiz ʔuḡyān iderdi ḥālimiz kıldı yaman
Bir ʔabīb-i hāziḳa şordum çāresin kılsın beyān
2. Mevtine bā’iş didi ol nūş idersin rūz u şeb
Mey ʔatı serd ʔalbine at şāfī engürden hemān
3. İç duḥāniñ ʔahve ile ʔaṭ’ ider şehevātını
Zehr-i ʔatil bunlar ancaḳ gitmiyor birçok zāmān
4. Nefsini kılar zebūn ol ḥāl-i düşvāre irer
Ruḥ çıkar meydāne serbest ḥükm ider ʔalbinde cān
5. Kin kibir benlik nifāḳıñ ʔatıl ider ser-leşkeriñ

Şāfī iyler bu derūnuñ Haḫḫa irer sālikān

6. Nefsini işlāḥ idenler mülk-i ten bulmaz fenā
Hiç memāte irmez anlar bunda oldu cāvidān
7. Nev ḥayāta irmek içün ey Sükūtī kıl ‘amel
‘Ömr-i bākīye irermiş didi her bir kāmīlān

373

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. İlkbahār tāze çemende vaşf olur her ān ḳadeḥ
Dürr-i nişār olur o demde bā’ış-i nisān ḳadeḥ
2. Bağçeler ḥüb-ı meyve nāzik çiçeği elvānıyla
‘İtr-ı būyundan olur mest her gülen insān ḳadeḥ
3. ‘Andelībler cūşa gelmiş her biri feryād ider
Gonca güller tāze açmış nev-be-nev elvān ḳadeḥ
4. Neş’eyāb ider gönüller bāğını hep ser-te-ser
Hürrem olur ḳalb-i nāşād ‘aşḳile ol ān ḳadeḥ
5. Mest-i lā- ya’ḳāl idermiş cem’ olan ‘uşşāḳını
Meclisinde şāfī tutmuş toptolu bir şān ḳadeḥ
6. Bir müzeyyen kāselerle devr ide her bādesi
Nüş idenler şevke gelür dā’imā her cān ḳadeḥ
7. Ehl-i ‘aşḳıñ ‘aşḳı artar nüş iden bir cūr’asın
Baḥr-ı ‘aşḳı cūş idermiş mevc urur ‘ummān ḳadeḥ

109 B

374

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Murtażadır evvel āḥir sırr-ı Sübhān Murtaẓa
Murtażadır şāh-ı merdān şīr-i Yezdān Murtaẓa
2. Murtażadır bāb-ı ‘ilmiñ şehrine vāḳıf olan
Murtażadır ‘ilm-i Haḫda baḥr-ı ‘irfān Murtaẓa

3. Murtażadır nūr-ı vāḥid hem daḥı laḥmüke laḥm²⁴⁹
Murtażadır Muşṭafāya yār-ı aḳrān Murtaża
4. Murtażadır vaḥy-i Ḥaḳla hel atādır²⁵⁰ şānına
Murtażadır ‘ayn-ı Aḥmed dehre sulṭān Murtaża
5. Murtażadır küntü kenziñ²⁵¹ sırrını ifşā iden
Murtażadır dürr-i cevher baḥrına kān Murtaża
6. Murtażadır emr-i Ḥaḳla Ḥaybere itdi hücüm
Murtażadır ehl-i küfre virmez amān Murtaża
7. Murtażadır yedi iḳlīm taḥt-ı ḥükmünde anıñ
Murtażadır ḳutb-ı ‘ālem şāh-ı cihān Murtaża
8. Murtażadır yevm-i maḥşer her günāhkār ümmete
Murtażadır şefḳāt içre merd-i meydān Murtaża
9. Murtażadır ḥavż-ı kevşer sākīsi her teşneye
Murtażadır kāse kāse şundu her ān Murtaża
10. Murtażadır bu Sükūtī Dervişe iḥsān iden
Murtażadır cümle nāsıñ cismine cān Murtaża

375

Mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün mefā’ılün

1. Sivā ḥubını terk itdim gönülden hep biri oldum
Muḥabbet virdim evlāda ‘Alīniñ ḳanberi oldum
2. Muḥammed rāhını tutdum şerī’atle Ṭarīḳātde
Gürūh-ı nācīye irdim bu ‘ālem sürūru oldum
3. ‘Aliyyü’l- Murtaża ‘ilmiñ okudum bir ‘azīzden men
Ma’ārif kenzine irdim ḥaḳāyık gevheri oldum
4. Resülün ḳurretü’l- ‘ayn Ḥasandır dīn ü imāmım

²⁴⁹ “ Senin etin benim etimdir.” Hz.Muhammed’in Hz.Ali için söylediği söz.

²⁵⁰ “ İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir zaman geçmedi mi?” *İnsan suresi* 76/1.

²⁵¹ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” *Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”*

Hüseyinî Kerbelâ içre gulâm-ı ‘Askerî oldum

110 A

5. Risâlet tahtgâhında karar itmiş ‘adâletle
İmâm Zeyne’l Bâkır Hakkın ezelden kemteri oldum
6. Keremkân-ı İmâm Ca’fer zühûruyla güşâd oldu
Dîn ü mezheb kemâliyle yolunda rehberi oldum
7. Şehâvetde İmâm Kâzım ‘Alî Mûsâ Rızâ ile
Şunarlar cām tulu şahbâ-yı cenânın kevseri oldum
8. Taķi nesl-i nebîdendir Naķi’niñ cediti Haydar’dır
Hasanu’l- ‘Askere bende olup hâk diri oldum
9. Havâric kavm dehr içre nola her dem zühûr itse
Sükûtî devr-i Mehdîdir elinde hançeri oldum

376

Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

1. Yoluñ tut zâhidâ doğru iresin sırr-ı Sübhâna
Şaķın bu halkı ta’n itme atarlar nâr-ı süzâna²⁵²
2. Hasedle kin kibir benlik derûnunda katı muhkem
Bu bendlerden halâş eyler irişgil şâh-ı merdâna
3. Ne kesb itdin bu dünyâda nola bir gün su’âl eyler
Yedinde hüccetin var mı cevâb itmek o sulţâna
4. Ara bir pāk kemâl-i ehl okutsun men ‘aref²⁵³ dersin
Vişâl-i Hakkâ irgörür erenler kâmil insâna
5. Sükûtî Dervişin nuţķu degil kâzib bu ‘âlemde
Kelâmı kibriyâdandır işit gel gir bu meydâna

377

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

²⁵² Met. “zel”

²⁵³ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

1. İkrārımız bezm-i ezel peymān olan Sa'dīleriz
'Ahdımıza şābit kadem her ān olan Sa'dīleriz
2. İşbu dehre benim geleli māl u menāle hiç bakmadık
Dergāh-ı Hākda rūz u şeb mihmān olan Sa'dīleriz
3. Evliyāya yüzler sürüp feyz irişdi himmetiyle
Eglencemiz zıkr-i Hudā nālān olan Sa'dīleriz

110B

4. Dil virmeziz her mürşide şeyhim yeter bürhānıyla
'İlm ü ledün dersi okuduk 'irfān olan Sa'dīleriz
5. Neyler bize nādān sözü kār eylemez kalbimize
Zāhir durur her yerde Hāk seyrān olan Sa'dīleriz
6. Pīrlər yolu 'ayān beyān menzil alır toğru giden
Cibrīl anā rehber olur meydān olan Sa'dīleriz
7. Derviş Sūkūtī Hāk 'ayān şanma bugün anı nihān
Kalb içinde tutmuş mekān iz'ān olan Sa'dīleriz

378

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Bu gönlüm şehrini iḥrāk iden ḥüs-n-i cemāliñdir
Seniñ 'aşkıñ yakar dā'im kōmaz raḥat celāliñdir
2. Kime 'arz kılam ḥālim bu cismimi helāk itdin
Yanar pervāneveş her dem kápunda bir ricāliñdir
3. Terāḥḥüm kıl bu āhımla enīnim 'arş-ı a'lāda
Melā'ik zümresi ta'ciz olur bā'ış vişāliñdir
4. Kōma yā Rab bu ḥāl üzre 'acāyib derde dūş oldum
Devālar dest-i pākınla olursa her kemāliñdir
5. Sūkūtī kalbine raḥm it Cenābıñla olur teskīn
Vişāliñ şerbetiñ şungıl tolu bir cām zülāliñdir

379

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Günāhkārim yüzüm kara necāt semti katı düşvār
Ne şüretle varam saña ben ıalbim pāk degil hep bār
2. Ȑomaz benlik riyā ile bu gönlüme virir teşvīş
Ȑasedle kin kibir dā'im derūnum ıaplamış hep mār
3. Ne mümkündür ħalāş olmak bu bendlerden katı müşkül
Meger lütf-ı 'ināyetin kılarısa ol Ğanī Ğaffār
4. Yarın maḥşer günü bellü bu cürm ile ıalursam ben
Ȑuzūr-ı Ḥaḳḳa vardıkda yerim Ȑamu olur hep nār

111A

5. Derviş dün ü gün Sükūtī iriş bir şeyḥ-i kāmile
Seni maḥrūm ıomaz elin tut kıl idüp ikrār

380

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Yak vücūduñ şehir içre zāhidā bir şāfī 'ūd
'İtr-ı büyundan bu 'ālem saña itsünler vürūd
2. Ka'be-i ḥüsnüñ ziyāret itmede her rüz u şeb
'Arş-ı a'lāda melekler cümlesi kıldı sücūd
3. Aḥsen-i takvīmle icād eyledi ol Ḥaḳ seni
Ȑurdu taḥtın ıalb içinde dā'imā eyler ku'ūd
4. Vechini kıldı nümāyān her cihetden 'āleme
Nāzır u manzūr odur kim Ḥālīḳ-ı Rabbü'l vedūd
5. Ḥaḳ saña senden yakın bil çeşm-i cānın aç bu gün
Naḥnū aḳreble²⁵⁴ mübīn zātına kılmış şuhūd
6. Ḥayy ü bākī bī-zevālsin pādīşāh-ı baḥr ü ber
Fehm-i Nāḳış ibn-i Süfyān bī-edeb ıavm-i cühūd

²⁵⁴ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." *Kaf suresi* 50/16 ve *Vakıı suresi* 56/15.

7. Baħr-i ‘aşķınla Sükūtī feth ider esrār-ı Hāk

Ma’nā-yı rāz ene’l Hāk sırrını itdi küşūd

381

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Hoş virir envā’i lezzet t̄ālibā sūkker t̄a’ām

Tāze²⁵⁵ rüġan hūb-ı daķīķle ter olur sūkker t̄a’ām

2. T̄ab’ına eyler muvāfıķ ādemiñ her vechile

Nefsine meydān virir çok şāfī bir sūkker t̄a’ām

3. ‘Avrata eyler firāvān iştıyāķıñ rūz u şeb

Şehvetiñ efzūn idermiş mişl-i ħar²⁵⁶ sūkker t̄a’ām

4. İnsānıñ ħayvāna tebdīl itmede ahlākını

Zabt olunmaz ķatı müşkül azdırır sūkker t̄a’ām

5. Cismini eyler semiz ol hūķ-veş her dā’imā

Nefsini ihyā idermiş nev-be-nev sūkker t̄a’ām

111B

6. Kibrile benlik nifāķıñ arturur günden güne

Buġzunu eyler tecāvüz ‘āleme sūkker t̄a’ām

7. Mat ider ķalbıñ Sükūtī ser-te-ser aķreb zāmān

T̄amuya bā’iş ider ol ‘āķibet sūkker t̄a’ām

382

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Hākķ’a vuşlat buldu anlara gel idenler az t̄a’ām

Keşretinden ictināb it didiler ekl-i ħarām

2. Az t̄a’āmla ķalb şāfī bunda eyler ‘āşıķān

Rāh-ı Hākķa vāşıl olmuş bunca t̄ālib ey hūmām

3. Keşretinde lezzet olmaz göñlüne şıķlet virür

²⁵⁵ Met. “zel”

²⁵⁶ Met. “ha”

‘İllete eyler giriftār ƙalbine gelür saƙam

4. Şehvetiñ efzūn ider ol ma’rifetden bī-ħaber

Cins-i ħayvāndan eşeddir ƙavm-i cāhil her müdām

5. Keşret-i ekle düşünler göñlünü ƙıldı yebāb

Cismini ifnā idermiş bu ħuşūşda her ğulām

6. Az ƙa’āmla nevm-ı ƙillet sālikin rāhıñ açar

Menzil-i rif’atde dā’im meskān-i darü’s-selām

7. Az ƙa’āmla dīde-i cān her demi olur ğüşād

‘Arş-ı kürs ƙıldı seyrān her cihetden bit’-tamām

8. Pādişāh-ı bī-zevāliñ mülkünü ābād ider

Tahtġāhıñ her göñülde ƙurmuş ol şāhib-i kirām

9. Az yemekle ey Sükūtī pāk ideğör ƙalbini

Ƙalb-i ma’mūrlarda miħmān oturur ol lā yenām²⁵⁷

383

Fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilātūn fā’ilūn

1. Zümre-i āl-i Muħammed bendesiyüz zāhidā

Ehl-i beytiñ ƙakeriyüz olmuşuz her dem liķā

2. Muşţafāya ümmet olduķ bezm-i ervāh-ı ezel

Murtazanıñ ħādimiyiz nice yüz biñ bay u gedā

112A

3. Evliyālar nesl-i pāk hem ġürūh-ı Nācīyiz

Enbiyālar vārişiyüz her ħuşūşda dā’imā

4. Men ‘aref²⁵⁸ dersinde māhir rehberim şāhı Ĥasan

Āsitānında ğulāmım rüz u şeb ƙālibā

5. Kerbelāda şāh Ĥüseyniñ rāhınıñ ƙurbānıyım

Ĥāk-i pāyinde Sükūtī cān u baş ƙıldım fedā

²⁵⁷ Uyumayan gözetleyici.

²⁵⁸ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

384

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Vücūd mülkü dolu her dem kemāl-i zāt-ı peygamber
İrişdi nūr-ı pākından ziyā ile bize Haydar
2. Temevvüc eyledi baħr-ı ḥaķīkat bu derūn içre
Ma'ārif sırrına irdim 'Alīdir çün baņa rehber
3. Tarīķinde sülük itdim irince 'ömrümüz āħir
Dürr-i luṭfunda her dā'im ğulāmı olmuşum ķamber
4. Cemāliñ nūrunu izhār iderdi zāt-ı pākiyle
Bu ķalbim şehrini cümle ser-a-ser ķapladı envār
5. Sükūtī bir gedā ķuldur irince Ḥazret-i şāha
Hezārān ḥāk-i pāyinde murādım virdi ol server

385

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Velāyetle bize himmet ķılan her dā'imā Haydar
'İnāyet eyledi her dem kemāliyle bize Haydar
2. Tarīķinde sülük itdim gice ğün durmazam aşlā
İrişdi ma'rifet nūru ziyā ile bize Haydar
3. Anıñ 'aşķıyla her dā'im ğürūh-ı evliyā içre
Hidāyet rāhıñ açmışdır cemāliyle bize Haydar
4. Ḥakāyık semtine düşdüm ğözümnden perde ref' oldu
Sivādan el çeküp cümle irişince bize Haydar
5. Sükūtī her ķabīḥ aḥlāk bu ķalbinden ḥurūc itdi
Şefā'at-kān Aḥmed'le yetişdi Ḥak bize Haydar

112B

386

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Cihān fānī deĝil bākī kim olur dā'imā mesrūr

Görünür bunda her 'âlem giden gelmez olur maḫhūr

2. 'Anāşırdan düzölmüşdür ser-a-ser bu vücüd şehri

Kodu on iki bāb anda anıñladır hemān ma'mūr

3. Lisān ile kulak 'aynın şu yolların güşād itdi

1 2 2 2

Burun nāfe ile şüdyān yapıldı resmile meşhūr

4. Tamarla üstühān ile iki pay üzre ol Hālik

Yaratdı şekl-i insānı kemāliyle odur ma'mūr

5. Sükütī Dervişin bahş-ı kelāmın kılmadı taṭvīl

İderler fehm kamu 'âlem bu ta'dādım olan mezkūr²⁵⁹

387

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Şer'-i pākın itdi İcād şāhib-i erkān tutar

Rāh-ı Mevlāya girenler ehl-i 'aşk meydān tutar

2. Meslek-i takvā yüzünden zāhidiñ her dā'imā

'Aşk yolundan bī-ḥaberdır her demi gümān tutar

3. Ehl-i 'aşkıñ menziline irmedi vā'iz bugün

Kürsilerde zār u feryād beyhüde her ān tutar

4. Āl-i Aḥmed bendesine buğzunu eyler ziyād

İntikāma 'ādet itmiş kalbini şeyṭān tutar

5. Zölmünü eyler Firāvān hırşıyla gāyet faḫīh

Dīn yok imānı aşlā bī-edeb tuğyān tutar

6. Meşreb-i Mervān ḥardır²⁶⁰ her mürā'ī zāhidiñ

Eksik olmaz her zamānda cehliyle nādān tutar

7. İctināb it ey Sükütī eşkiyādan her müdām

Keşret üzre bu cihānı Hāricī devrān tutar

²⁵⁹ Met. "ze"

²⁶⁰ Met. "ha"

388

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Mevlâm seniñ cemâline 'âşıqların hayrân imiş
İrgör bizi kemâline lâıyık olan 'irfân imiş
2. Hüb-ı sivâ olmayalım nefis baırına dalmayalım
Benlik-i nifâkıda kıalmayalım nâre bâ'ış evtân imiş

113A

3. 'Aşk yolunu göster bize âsân eyle varım size
Her yokuşu sen kıl düze senden kerem ihsân imiş
4. Meydân seniñ devrân seniñ her hâliyle cihân seniñ
Bu varlığını her ân seniñ bildim ki cümle ber-fân imiş
5. 'Âriyyetdir bu cismimiz her dil okur bu ismimiz
Derviş Sükûtî her resmimiz tebdîl olur yalân imiş

389

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Bir mübârek aydır ancak bunca mâhiñ serveri
Halk-ı 'âlem zevk iderler her Ramazân yekseri
2. İltifâtıñ çok iderler cümle halka hâş u 'âm
Nân u ni'metler gedâya kıldı ihsân her biri
3. Kılbini eyler muşaffâ her huşûşda âdemiñ
Zıkr-i tevhi'd ile tahmîd hem riyâzât envârı
4. Cin perî olmaz musallat dest-i pâyı bend olur
Cisme ilkâ itdi Allah işbu mâhda ekşeri
5. Çünkü farz olmuş Hudâdan her kıula burhân ile
Hoş tutanlar Tâmu görmez her zamân bir kemteri
6. Cennet-i a'lâya dâhil Hâk için iden edâ
Nâr-ı düzağdan emîndir her dü 'âlem aḥḳarî
7. Kıl 'ibâdet eyle şâyım ey Sükûtî her müdâm

İster isen rûz-ı maḥşer şunalar cām kevşeri

390

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Şehā gönlüm uşanmışdır sivā ḥubı yalan şimdi
Giriftārim belālarla vefāsı yok cihān şimdi
2. Bulunmaz bir kemāl ehli bu ḥālî 'arz idem bir gün
Cihān eksik degil bil ki vaṭānım terk yaman şimdi
3. Seyāḥat vakti geçmişdir bu cism-i nā-tüvān olmuş
Sīnim altmış üçe irdi liyāḳata yok beyān şimdi

113B

4. 'Alīl oldu vücūd mülkü taḥammül idemem aşlā
Şabırdan ğayrı bir çāre bulunmaz el amān şimdi
5. Zenübüm çok siyāḥ rüyuy Sükūtī şonj deme irdin
Şefā'at-kān Aḥmedden dile ḥācet īmān şimdi

391

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Göñlül mülkünü terk itdim nidem artık bu dünyāyı
Ḳanā'at semtine geçdüm vaṭān tutdum hem 'uḳbāyı
2. Virilse kişver-i iḳlīm Süleymān-ı zāmān olsam
Ḳamusu bir pula degmez nider göñlüm o sevdāyı
3. Bu varlık cümlesi bir gün gider elden degil bāḳī
Ḳamū evlād ile emvāl olurlar bunda ifnāyı
4. Buyurdu Aḥmed-i muḥtār cihānıñ ḥükmü zā'ildir
Güneş gölgesine benzer ḳarār itmez bir arayı
5. Sükūtī Dervişin nuṭḳun işit zāhid bu 'ālemde
Necātına olur bā'ış gözet her dem bu ma'nāyı

392

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Der Beyân-ı İsnâ 'Aşer-i Tarîk

1. Pîrlerin erkân-ı Hâkdır şer' ile icrâ kılar
Kul Ahmeddir haqîkat cümleye inhâ kılar
2. Murtażadır ser-firâzı her velînin bî-kemâl
Enbiyânın vârişidir her demi a'lâ kılar
3. Farz olunmuş zât-ı Hâk'dan her tarîkat ehline
Kadirî Rûfâ'î tamâmen bendesi eclâ kılar

1 2

4. Mevlevîler Şâzelîyle men 'arefden²⁶¹ bahş ider

3 4

Hem Sühreverdi haqâyık ehline ra'nâ kılar

5

5. Sa'dîlerle hem Desûkî Dervîşân-ı bî- 'aded

6 7

Zîkr cehr-i keşret üzre her seher güyâ kılar

114A

6. Kâvm-i Çeştîler hezârân hem Bedevî leşkeri

8

9

Râh-ı Hâkda cümle vârun bezl idip yağmâ kılar

7. Bektâşîler bâb-ı 'ilmin şehrine âgâh olup

10

Hem Tarîk-i evliyâda cismine ifnâ kılar

8. Halvetîyle Nakşibendî ol gürûhun kemteri

11

12

Hâk yolunda cân u başın cümlesi ifdâ kılar

9. Eyledim vaşfın Sükûtî pîrlerin burhânını

²⁶¹ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabî, er-Risaleti'l-Vücudîyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

Hakka vuşlat bunda buldu her biri evlâ kılar

393

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Anlagıl zâhid cihânda Muştafâ abdâliyım
Şâh-ı merdân şîr-i Yezdân Murtaza abdâliyım
2. Ol Hasan hulk-ı Rızânın bendesiyim tâ ezel
Hâdimiyim Şâh Hüseyin'in Kerbelâ abdâliyım
3. Cedd-i Haydar nûr-ı pāk-i Hâzret-i Peygamberin
Ol velâyet serveri Zeyne'l 'Abâ abdâliyım
4. Künt ü keniz²⁶² cevheridir Bâkır Muhammed Hâzreti
Ma'den-i dürr-i hakâyık ehl-i seḥâ abdâliyım
5. Ca'fer'in dir dîn ü mezheb iktidâmız ğayre yok
Men 'aref²⁶³ dersinde kâmil reh-nümâ abdâliyım
6. Şems ü mâhin rûşen eyler vech-i nûr-ı Kâzımın
Her dü 'âlem şu'ledâr-ı pür ziyâ abdâliyım
7. Merḳad derde devâdır ol imâm u heştümin
Kible-ğâh cümle 'âlem Mûsâ Rızâ abdâliyım
8. Kırkların serdârı olmuş ol Muhammed şâh Takî
Ol gürühün kuṭb-ı muṭlak bî-riyâ abdâliyım
9. Baḥr-ı 'ilmin menba'idır pişvâmız şâh Nakî
Enbiyânın vâriş olmuş sezâ abdâliyım
10. 'Askerinin çakeriyim Derviş Sükûtî her müdâm
Mehdi-i âl-i Muhammed bir livâ abdâliyım

114 B

394

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

²⁶² "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

²⁶³ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"

1. Hem Tārīk-i evliyāya bunlar oldu reh-nümā
Rāh-ı Hākka āşinādır bunların ‘ārifleri
2. Şeyh Sa’deddin Cebāvi birmez nesl-i ‘Alī
Hānķāhın hizmetinde bulunur yüz biñ kulu
3. Hāk-i pāya yüz sürenler oldular gerçek velī
Kurb-ı Hākka dahil olmuş bunların fayıkları
4. Şeyh Zeyne’l ‘Ābidīne irmez olsaydım tamām
Hālimiz düşvār olurdu encām rüz-ı kıyām
5. Himmetile Şeyh Hüseyn bende irdim ey hümām
Hākka vāşıl eylemişdir nice biñ tāliblei
6. Mürşid erbāb-ı kāmīl meşreb-i ‘ālī cenāb
Āsitāna şeyhimizdir dinle nazmım şeyh ü şāb
7. Çok halifeler uyandı sāyesinde müsteţāb
Pāye-i ref’etde her dem bulunur ‘āşıkları
8. Men ‘aref²⁶⁴ dersin okurlar dergāhında ekşeri
Baħr-ı ‘ilminde nihāyet oldu ‘ārif her biri
9. Küntü kenze²⁶⁵ mahrem olmuş bunların en kemteri
Menzil-i a’lāya irdi her gedā salikleri
10. Māsivānıñ keşretinden ‘uzlete itmiş qarār
Baķmaz oldular cihāna itmediler i’tibār
11. Kenz-i Hākka vāşıl olmuş dervişānı bī-şümār
Bir ġarīb ednā Sūkūtī her müdām lāyıķları

395

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Ekl ile bugün şirbe düşüp ķalb tāmā’ bir cins-i cāmūs
Zāhid mūrā’i ehl-i nifāk mervān gibi bir şöhreti cāsūs

²⁶⁴ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”

²⁶⁵ “Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım.” Hadis “Acluni, Keşfü’l-Hafa, II/132”

2. Bey paşâlar zümresine itse duḥûl her ne zāmān
Mesned-i bālāda yerin ednāya hemān itmedi cālūs
3. Girsin binüp itdi ṭavīl Ṭamu ‘azābın ḥalkı cihāna
Muḡallaṭ ideyor gör vā’izi kim yok edebī nāmūs
4. Şüretde ‘aceb ḥande ider cümle bu ḥalkı bend itmek için
Zāhirde ḡalay urmuş yüzüne ḡalbinde ṭulū²⁶⁶ miżmār naḡūs
5. Bāḡ-ı hevā her ḡasīsın şem’āsına estikçe Sūkūtī
Sen olma derün içre anıḡ ḡandiline bir fānūs

115 A

396

Mefā’īlün Mefā’īlün Mefā’īlün Mefā’īlün

1. Evkes kim şehvete tābi’ ne ḡoş bir ḡar²⁶⁷ ḡatı segdir
Bahāyım şüretin ṭutmuş cihānda ol belā şekdir
2. Ne müşkül kim bu ‘ālemde şıfātı ādemi bulmaz
Anı sen şanma insān kim bahāyım sekil bir rengdir
3. Ḥudānıḡ maḡşūdu ancak bu ‘ālemi yaratmaḡdan
Ḥaḡḡı bilmek virilmek ‘ibādetden daḡı yekdir
4. Ḥılḡat elḡin vel-ins kelāmında muşarraḡdır
Müfessirler beyānında murādı Ḥaḡḡı bilmekdir
5. Sūkūtī men ‘aref²⁶⁸ dersin kim aldı dest-i kemālden
Cenāb-ı Ḥaḡḡı bilmiş ol göñülden ḡayrılar terkidir

397

6+5

1. Yaz²⁶⁹ bahār irişdi çok şükür Ḥaḡḡa
Zevḡ ideriz bugün nevrüz sulṭān

²⁶⁶ Met. “ayın” harfi olmadan yazılmış

²⁶⁷ Met. “ha”

²⁶⁸ “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” *Hadis “Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti’l-Vücudiyye fi Ma’na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh”*

²⁶⁹ Met. “zel”

Niyāzımız kabūl zāt-ı muṭlaḳa

Ẓevḳ ideriz bu gün nevrüz sulṭān

2. Mār-u mūra bugün de izin virilür

Ẓevḳ ideriz bugün nevrüz sulṭān

Bülbül feryād idip küle çevrilür

Ẓevḳ ideriz bugün nevrüz sulṭān

3. Kış geçüp yaz geldi güller açılır

Nergis ile sünbül zanbāk saçılır²⁷⁰

Her meclisde ḳadeḥ durmaz içilür

Ẓevḳ ideriz bugün nevrüz sulṭān

4. Taht-ı hilāfete ol şāhı merdān

Bu günde oturdu ol şīr Yezdān

Şād-ı ḥurrem olur cümle muḥibbān

Ẓevḳ ideriz bugün nevrüz sulṭān

5. Kul Derviş Sükūtī merdān ‘aşḳına

Vaşf eyle nevrüz sulṭān ‘aşḳına

On iki imāmla pīrān ‘aşḳına

Ẓevḳ ideriz bugün nevrüz sulṭān

115 B

398

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Tarīḳ-i ḳadriyyeden Selim Baba Hazretlerinin dergāhının post-nişānlerinden Şeyḥ

‘Alī Efendinin vefāt tarihidir

1. Ma’den-i ḥāki anıḡ cevher idi bezm-i elestden

Nūr-ı ‘Alī nūr olmuş idi cism-i pākı her bir cihetden

²⁷⁰ Met. “sin”

2. Men 'arefle²⁷¹ mā rameyte²⁷² sırrına āgāh olup
Men re'āni²⁷³ remzini ol fehm iderdi hikmetden
3. Hızmet-i ḥadden tecāvüz geçdi erenler rāhına
Zıkr-i Ḥaḳḳı yād iderdi ḳalbiyle her bir nefesden
4. Meslek-i ḳadriyyedendir elli yıl post-niş'in
Menzil-i a'lāya irdi geçdi bu fānī keşretten
5. Şuḡ demi pīrlık ḥālinde ihtiyār 'uzlet idüp
Ḥaḳdan artık ğayre bakmaz pazarın itdi ḥalvetdir
6. İrci'i²⁷⁴ emr-i nidāsın şem'i cāna ireli
Hū diyüp ervāḥ uçdu 'ākıbet bütün ḳafesden
7. Sāl hezār üç yüz onunda rıḥlet itdi dünyādan
Şeyḥ 'Alī semt-i beḳāda buldu maḳāmın firdevsden
8. Bir gedā Derviş Sūkūtī tārīḥin ḳıldı beyān 1310
Şüphesiz gerçek velīdir zāt-ı pāk aḳdesden teşrīn evvel 15

399

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Yaşım yetmiş işim bitmiş zevāle irdi bu ḥālim
Tamām oldu benim 'ömrüm Ḥaḳḳa döndü hemān rāhım
2. Ağardı saç şaḳal penbe mişālinde ḳatı ebyaz
Tükendi ḳalmadı femde ne ki cümleden dānem
3. Bu dünyāda neler çekdim vefāsı yok imiş aşlā
Şikāyet eylemem Ḥaḳdan ne itse baḡa sulṭānım

²⁷¹ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." *Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefseh fekad arafe rabbeh"*

²⁷² "Müşrikleri öldüren siz değildiniz, fakat Allah öldürdü onları. Onlara doğru toprak atarken, sen atmadın, fakat Allah attı. Allah kendi keremi ile mü'minleri güzel bir sınavdan geçirmek için bunu böyle yaptı. Hiç kuşkusuz Allah işitendir, bilendir." *Seyyid Kutub, Enfal suresi 8/17*

²⁷³ "Men reani fekad reel hak feinnes şeytan la yetemesselu bi." " Her kim beni görürse Hakk'ı görmüştür. Zira Şeytan benim suretimde mütemessil olamaz. Kat'iyyen o surette zahir olamaz." *Hadis "'Şeyhi Ekber Muhyiddin Arabi Hz Hakikatı Nasıl Anlatıyor?' Şemseddin Yeşil"*

²⁷⁴ 'İrcii ila rabbiki'(Rabbine geri dön) *Fecr suresi 89/28*

4. Ne 'aceb taş atar münkir tarikat ehline her dem
Doğunmaz sîneme darb hadîdindir bu ecsâdım
5. Du'âlar eylerim belki huzûr rûz-ı maḥşerde
Şefâ'at eylesün âl-i Muḥammed anlara şâhım
6. Ricâmı kesmezim aşlâ Cenâb-ı Hâk Resûlünden
Bu 'âşî ümmetiñ şalsın cenâna isterim dâ'im
7. Bu tarihim hezâr üç yüz hem on bire irişmişdir
Sivâ ḥabbnı²⁷⁵ terk itdim Hâk ile oldu pazarım

8. Sükûtî Dervişin 'ömr şun âḥir demlere irdi
Günâhın 'afv ider lâ-şek ganîdir ol kerem-kânım

1311

116 A

400

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Ger saña yeter cihânda ṭâlibâ rûşen delîl
Halka zulm iden olurlar her zâmân 'ömr-i kalîl
2. Hıyre çün meşgûl olanlar 'ind-i Hâk maḥbûl olur
Şer iden müfsid münâfık nefesine uymuş celîl
3. Kin kibir benlik riyâlar kanğı âdemde olur
Şanmanız âdem anı kim Hâk anı kılmış müzîl
4. Har şifât ahlâkı bed hiç rehâyâb olmadı
Geçdi 'ömr miḥnetle ḥor ḥakir oldu zelîl
5. Hüsni-i ahlak ḥamîde kimde bulunsa eger
Cennetü'l mevâyı mekânı zıkr ider Rab celîl
6. Her ne ekersen cihânda anı biçer Hâk demiş
Cehd idegör ey Sükûtî bulasın halkı cemîl

401

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

²⁷⁵ Metinde ح ب ن harfleri ile şeddeli biçimde yazılmıştır.

1. Zāhir 'ilmini ekersen bildin ise vā'izā
Bāṭının hiç bilmedinse şarf-ı cehl dirler saṇa
2. Zāhir 'ilmin bāṭın ehl bilmedise hoş eger
'İlm nokşāndır didiler ehl-i taḥkīk muṭlaḳa
3. Eger ikisi kimde bulunsa cihānda ey 'azīz
Kuş gibi iki kanatlu devr ider 'arşdan yaṇa
4. 'İlm-i zāhir her cehle şalmış Ṭamudan olmaz ḥalāş
Cennete dāḥil olur mu kin kibir ehl-i riyā
5. Şol faḳīh nādān-ı merā'ī zāt-ı Ḥaḳdan bî-ḥaber
Ehl-i bāṭın bunda olmaz bir nefes Ḥaḳdan cūdā
6. Bir gedā Derviş Sükūṭī 'ilm-i zāhir bāṭının
Vaşfın itdi kim ki anlar işbu nazmım ṭālibā

402

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Her yerde Ḥaḳ ḥazır-ı nāzır şanma anı nihān imiş
Çeşm-i başar rü'yet ider günden 'ayān beyān imiş
2. Küntü kenziñ²⁷⁶ gör baḥşını işbāt ider her vechle
Men 'arefdēn²⁷⁷ ders okuyan her ṭālibi 'irfān imiş
3. Men re'āni²⁷⁸ kul Resūl ḥuccet yeter her 'āşıḳa
Fehm eyleyen bu nuṭḳunu saliklere burhān imiş
4. Naḥnū aḳreb²⁷⁹ āyetini Ḳur'ān ile itdi beyān
Ḥaḳdan yakın bir nesne yok gözsüzlere pinhān imiş
5. Ḥaḳ söylerim işit zāhid bu kulumuz burhān ile
Hilāf degil bu Sükūṭī vaşf itdiği Sübhān imiş

²⁷⁶ "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

²⁷⁷ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefse fekad arafe rabbeh"

²⁷⁸ "Men reani fekad real Hak" Beni gören Hakkı görmüştür. Peygamber Efendimizin bir sözü. Hadis "'Şeyhi Ekber Muhyiddin Arabi Hz Hakikatı Nasıl Anlatıyor?' Şemseddin Yeşil"

²⁷⁹ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

116 B

403

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey zāhid²⁸⁰ dünyā-perest taqlīd sizin imānınız
Kılbizide benlik ḥased riyā ile efsānınız
2. Kürsilere çıkmış ḥoca ders okur bu 'āleme
Kendi tutmaz neyleyelim taṣḥīḥ degil burhānınız
3. Her kelāmı āyet ḥādīs zāhirinden ifşā ider
'İlm-i bā'ın esrārına vākıf degil dil-ḥānınız
4. Nahnü akreb²⁸¹ kıl beyān Ḥaḳ buyurmuş i'lān ider
Ḥaḳdır saṇa ḡāyet yakın yok farkınız iz'ānınız
5. 'İlm-i Allahda üç dört sınıf 'iṣrīn kıl nebī
Fī'il-i Resūl hem ṭarīḳat ṭa'n itmekde lisānınız
6. Üçüncüsü ma'rifet itmediğiniz aṣlā ṭaleb
Ḥaḳıḳatde çıkmaz yolun hiç yok sizin 'irfānınız
7. Bu eş'arım ey Sükūtī küntü kenziñ²⁸² bir sırrıdır
Men 'arefdēn²⁸³ bahş eyledim fehmi eylemez insānınız

404

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

1. Göñlümüzü ṣād ḥürrem eyledi her bār miḥnet
Oldu gülşen şehir-i cismim ser-te-ser gülzār-ı muḥabbet
2. Ḳahr-ı lūṭfuñ 'illetini kim ki pāk kılmış bugün
Ḳanda baksa çeşm-i cāna görünür dildār-ı muḥabbet
3. Naḳd-i cānın rāh-ı Ḥaḳda şeyḫine teslīm iden

²⁸⁰ Met. "ze"

²⁸¹ "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." Kaf suresi 50/16 ve Vakıf suresi 56/15.

²⁸² "Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım." Hadis "Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132"

²⁸³ "Nefsini bilen Rabb'ini bilir." Hadis "Muhyiddin ibn Arabi, er-Risaleti'l-Vücudiyye fi Ma'na kavlihi Men arafe nefse fekad arafe rabbeh"

Her cihetden buldu anlar derdine tımār-ı muḥabbet

4. Terk-i fānī eylemişdir salık-i Ḥaḳ her müdām
Devlet-i bâkīye irdi zevk ider ikṣār-ı muḥabbet
5. Ülfetin kesmiş cihāndan zāt-ı Ḥaḳka vaşl olan
Ḳalbine bir zerre koymaz her ‘aşır ahyār-ı muḥabbet
6. Eylemez münkir ḥasedle şoḥbetin hiçbir zāmān
Kim ki buldu Ḥaḳka vuşlat eyledi pazar-ı muḥabbet
7. Gel Sükūtī’den su’āl it kındadır ol zāt-ı Ḥaḳ
Gösterir kāmīl-i meşāyih şor anı esrār-ı muḥabbet

405

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün

1. Ḥālīme kıldım ifāde eyledi iḥsān meşāyih
Derdime virdi devālar bulmuşuz dermān meşāyih
2. Sāye’i luṭfunda dā’im ḳalbimiz maḥzūn degil
Himmet ile her şanıḳ göñül ider şādān meşāyih
3. Bu ḥarāb olmuş derūnum ta’mīre muḥtāc iken
Kıldı ābād her cihetden ‘adl ile her ān meşāyih
4. ‘İlm-i Ḥaḳla salıkānıḳ ḳalbini eyler kemāl
Koymaz aşlā cehl içinde böyle bir ‘irfān meşāyih
5. Ḥizmetinde bezl-i cān itmiş Sükūtī bir ğarīb
Ḳatre iken bahre irdi bir ‘azīm ‘ummān meşāyih

117 A

406

Mefā’iün mefā’iün mefā’iün mefā’iün

1. İlāhī cürm ü ‘iṣyāna ğarīḳim baḥr-ı bī-pāyān
Yüzüm ḳaresiyle gelsem ḥicābım çok saḳa a’yān
2. Ne ‘özüyle güşād idem Ḥabībın bābını bir gün
Şefā’atden cüdā oldum yerim Ṭamu ḳamu nīrān

3. Şalât şavm ile haccın zekâta itmedim rağbet
Kamu farz icâbınca 'ilmde kılmışım nokşân
4. Tekâsül iyledim pek çok bu 'ömrümüz hebâ gitdi
Saňa ma'lûmdur her hâlim bu nefsimdir baňa düşmân
5. Necâtım yok bilürüm ben huzûr-ı haşre vardıkda
Yedi deryâ yûmaz kalbim cihânda itmişem 'işyân
6. Ümidim bir cenâbından rahîmsin her dü 'âlemde
Gafûr ismine mazharsın seniñ şânındadır ihsân
7. Sükûtî Dervîşe luţfuñ irişürse kemâlinle
Seniñ deryâna bir nisbet kalîldir ey ganî Sübhân

407

4+4+3

1. İkrârimız aldık Âdemden evvel
Dönen dönsün men dönmezim şâhımdan
Hulûk itmeden 'arş-ı kürsî lem-yezel
Dönen dönsün men dönmezim şâhımdan
2. Mürşide irişdim ol demden berü
Meydânı erenlerde itdim ser-fürü
Çünkü naşîb oldu dönmem ben girü
Dönen dönsün men dönmezim şâhımdan
3. Âdem donun giyüp geldim cihâna
Garîb düşdüm bende işbu vaţâna
Çok zamân geçmeden irdim bu câna
Dönen dönsün men dönmezim şâhımdan
4. Gördüm ki kurulmuş tarîkat yolu
Cândan oldum bende bir şâhın kulu
Destini tutduğum şeyhim Hâk velî
Dönen dönsün men dönmezim şâhımdan

5. Mürşidin nazr-ı 'ālī himmetdir
 Feyz-i Hâk irişür sırr-ı hikmetdir
 Erenler meydânı 'ayn-ı rahmetdir
 Döner dönsün men dönmezim şâhımdan
6. Dönmezim pîrimden kalbim şâfîdir
 Erenler Hâk ile dâ'im bâkîdir
 Telkînin aldığım şeyhim kâfîdir
 Erenler Hâk ile dâ'im bâkîdir
7. Tebdîl-i Tarîk iden densiz imânsız
 Benzer şol oglana zamânsız
 'Ömrü vefâ itmez gider apansız
 Döner dönsün ben dönmezim şâhımdan
8. Mümkünü yok berzâha uğrar cihânda
 Gerek bunda âhir şon demi cânda
 Pîrler kabûl itmez Hâk dîvânında
 Döner dönsün men dönmezim şâhımdan

Sol Kenar 117A

9. Kur'ân'da buyurdu hâlikü'l-Rahmân
 Hadîşinde taşdîk itdi ol sultân
 Dönerlerde dîn yok hem dahı imân
 Döner dönsün men dönmezim şâhımdan
10. Sükûtî Dervîş nuţku burhândır
 Baḡş ider aḫvâlin kıldı beyândır
 Erenler erkânı günden 'ayândır
 Döner dönsün men dönmezim şâhımdan

117B

1. 'Aşk baħrına düşdüm bu gün ğark eyledi pâyânına
Dürr-i cevherin buldum yekün şatdım tüccār dükkânına
2. Bir kıymetin aldım ziyâd dil mülkünü eyledi şâd
Neyler baňa her bir üstâd şeyhimle irdim ben kânına
3. 'İlm-i Hakkın şehri-yüce girmez mürâ'î her bir hoca
'Ârif olan her dillerce ma'nâ virir Kur'ânına
4. Zâhid bilmez bu esrârı çeşm-i a'mâ yok envârı
Terk olmadan gönül varı nice irer Sübhânına
5. Bu pendimiz rüşen beyân hiç itmezim aşlâ nihân
Sükûtî ğarîb bir dervişân irdi gönül seyrânına

409

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Raştine kıyresinden Köprülüde bu pâre maħallesinin köyünün
taşaflarında bulunan çeşmelerin ve bizim hânenin çeşme tarihi

1. Tavâfı hacdan evlâdır bu ğayret 'ind-i mevlâda
Şevâbı cümleden efđal muħarrir levh-i kübrâda
2. Hudânın nuţkuyyla şâbit bu 'âlem âbıyla hiyedir
Ce'alnâ²⁸⁴ âyeti kılmış beyân cümle eşyâda
3. Takarrub Raştine nâm bir kıyeden zuhûr itdi
Köprülü şehrine cereyân idüp her zîr ü bâlâdır
4. Müyesser Hakk kime kıldı bu âşârı cemîlinden
Anın 'adn-ı behişt içre maķâm-ı dâr-ı 'aliyye
5. Köprülü şehrine kı'im maķâm geldi riyâsetle
'Adâletle olup ma'mûr ider ihsân her efrâde
6. Aňa kim hüsn-i ahlâkı cihân bağında Hakk virmiş
Süleymân Hıfzı Beg itdi nice âşâr icrâda

²⁸⁴ "Ve cealnâ min beyni eyđhim sedden ve min halfihim sedden fe agşeynâhum fe hum lâ yubsırûn(yubsırûne)" " Biz, onların önlerine bir set, arkalarına da bir set çekip gözlerini perdeledik. Artık görmezler." *Yasin suresi 36/9*

7. Mükemmel şehrimüz burda mücerred çok dükkân îrād
Ma'ârif mektebin cümle yeniden kıldı ihyâda
8. Biḥamdulillah Cenâb-ı Hâk idüp luṭf-ı 'inâyeti
Bu ḥayretle kemâl üzre irişdi cümle âbâda
9. Hüseyniñ 'aşkına salık aķıd bir şu cihân içre
Derûnuñ nev ḥayât bulur ebed olmaz bu dünyâda
10. Sükûtî sâl hezâr üç yüz hem altıda tamâm oldu 1306
Bu nev çeşme idüp cereyân kemâlile hep â'lâda teşrîn şâni
- 15

118 A

410

Muḥabbetnâme

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Şahâ nâmiñ vüṣûlünde bu göñlümüz sürür itdi
Muḥabbet zât-ı pâkından şaķın şanma mürûr itdi
2. Gice gün iftirâķından dü çeşmimden aķar ḥûn-ı yaş
Yusûfuñ ateşi 'aşķı Ya'ķûb ķalbiñ buḥûr itdi
3. Ba'îd şanma bizi şâhım bu göñlümden degil iḥrâc
Büy-ı ḥüsnüñ gelür dâ'im beher sâ'at zuhûr itdi
4. Seniñ elṭâfını her dem 'aceb mi itmeyim hiç yâd
Benim zıkrım ķamu fikrim göñülden hep şudûr itdi
5. Bilürsün ki seniñ ḥubıñ lezîzdir bal u sükkerden
Ne lezzetdir doyulmaz hiç göñül Hâķķa şükür itdi
6. Seniñ vaşfını meddâḥlar yâḥûd kâtib ķamu mollâ
Benim 'indimde hep 'âciz lisânında ķuşûr itdi
7. Bu eş'arı Sükûtîniñ kemâlile ider taķdîr
Karîbim hiç degil ayru göñül ba'zen şabûr itdi

Der- medh-i Hutā Baba

1. Hāk naşīb eyledi dergāha geldik
Açılmış meydānı Hutā Babanıñ
2. Cümle kardaşlarla niyāza durduk
Muhib dervişānı Hutā Babanıñ
3. Üçler yediler kırkların yeri
Sırr-ı evliyāya olmuş mazharı
4. Sa'deddin Cebavi hem anıñ piri
Sürülür erkānı Hutā Babanıñ
5. Dergāhı mihmāna dā'im güşāde
Yüz süren 'āşıklar irer merdāne
6. Derviş muhibbānı zevk-i şafāda
Açıkdır meydānı Hutā Babanıñ
7. Bağçesinde güller çiçek elvānı
Bülbülleri seher kılar efgānı
8. Ziyāret idenler böyle sulţānı
Olurlar mihmānı Hutā Babanıñ
9. Çeşmemin şuları bağçeye akar
Her meyve sebzevāt vaktinde çıkar
10. Dervişleri dā'im iderler ezķār
Sürülür devrānı Hutā Babanıñ
11. Her gelen dergāha naşībıñ olur
Feyz-i Hāk irişür hizmetde kalur
12. Şofrāsı meydānda ta'āmlar yinür
Sehāvet meydānı Hutā Babanıñ

Sol Kenar 118 A

13. Bendesi bir Derviş Sükūtī kemter

Vaşf ider dergāhın şüphesiz ekşer

14. Himmeti çok imiş böyle bir server

Bulunur ihsānı Hutā Babanı

118 B

412

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Der- medḥ-i Hutā Baba Sulṭān

1. Ervāhı ezelden cānlara şāhın

Açılup meydānı Hutā Babanı

2. 'Āşık-ı şādık için kurulmuş rāhın

Hoş güzel erkānı Hutā Babanı

3. Seyrāngāhı şāhımın bağçe civārı

Bülbülleri öter her dem saḥārī

4. Çok cānlar ziyāret ider bahārı

Gelürler mihmānı Hutā Babanı

5. Mecnūn olan gelüp Leylāsın bulur

Muḥib-i şādık dā'im mevlāsın bulur

6. Derdlülerde her dem edvāsın bulur

Ġanīdir dermānı Hutā Babanı

7. Muḥammed neslinden bī'atın almış

Ḥaḳıkat erenler rāhına dalmış

8. Cevheri kānında bulunca kalmış

Derindir 'ummānı Hutā Babanı

9. Evlād-ı Resūl'den Ḥasan-ı müctebā

Lā-şek imām Ḥüseyn tāc-ı evliyā

10. Zeyne'l 'Abā Baḳīr bunlar bī-riyā

Göjüller sulṭānı Hutā Babanı

11. Ca'fer imām Kāzım melce-i 'irfān

‘Alī Mūsā Rızā şāhı H̱orasān

12. Taķī imām Naķī hem faħr-ı cihān

Delīl-i burhānı H̱utā Babanıñ

13. Aşl-ı imām kānı H̱asan ‘Askerī

Mehdi-i şāħib-zamān cihān serveri

14. İrişmiş hidāyet saña cevheri

Sükütī iħsānı H̱utā Babanıñ

413

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Şāħib-i dīvānıñ Kerimesi Mollā Kadınıñ vefāt tariħi

1. Kim umar senden terāħħum bī-vefā zālim felek

Ğadrile cevri-ı cefādır ‘ādetiñ zālim felek

2. Laħzıñ ħandān idersin encām biñ kahrıyla

Bir cāzū zensin meded yok senden ey zālim felek

3. Kimseler hiç sāyenizde istirāħat itmedi

Bir vefāya biñ cefālar eyledin zālim felek

4. Merħamet-i āşār sende görmedi hiçbir nebī

Evliyāya zulmüñ artık eyledin zālim felek

5. Destiñizden ref’ idüp inşāfa ğayret itmeden

İntikām almak murādıñ her demi zālim felek

119 A

6. Nev-civānım aldın elden rūy-ı gül mehpāremi

Cibrīle kahrın irişdi bī-vefā zālim felek

7. La’nete oldun sezāsın kim ider ħüsrān degil

Müsteħaķ ehl-i cezāsın her zamān zālim felek

8. Hū diyüp cān teslīm itdi ‘aşkıyla Mollā Kadın

Cennetü’l mevāda buldu rıf’atı zālim felek

9. Sāl ‘aded biñ toķsan altı hem iki yüz tariħi

1296

414

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Şaḥīb-i dīvānıñ diger kerīmesi Zārīfe Hānımın vefātı

1. Ülfet-i dünyā ne müşkül ḥālimiz kıldı yaman
Kaddimiz dal ile gördü cismime virdi ziyān
2. Kimseye hiç yokdur zulm ider her nev 'Alīye
Çeşm-i yaşım seyl gibi her dā'imā kıldım revān
3. Zehrile gām kase kase şunmada her dem-be-dem
Bağrımı pür ḥūn ider gör ḳahrıyla her zāmān
4. Ādemiñ seng olsa ḳalb hiç taḥammül kim ide
Tîğ-ı ḥançerle yürüdü ḳarb ider virmez amān
5. Bulmadık hiç istirāḥat sāyesinde biz anıñ
Bir vefāsı yokdur aşlā her işi cümle yalan
6. Aldı destimden cenānım rüy-ı gül mehpāremi
Ḥasrete bırağdı Sükûtî göñlümüz kıldık fiğān
7. Genç yaşında Zārīfe Hānım 'azm idüp dār-ı beḳā 1305
Sāl hezār üç yüz beşinde tutdu cennetde mekān

415²⁸⁵**Der medḥ-i Ḥüseyn Hutā Baba Sultān**

1. Geliñiz 'āşıqlar medḥiñ idelim
Dergāhı ḥikmetdir Hutā Babanıñ
Sāye-i luṭfunda zevḳiñ idelim
Dergāhı ḥikmetdir Hutā Babanıñ
2. Himmet pīr ile olmuş güşāde

‘Āşık-ı şādıkları dā’im şafāda

Zevkını ġānī ol virmiş ziyāde

Dergāhı ni’metdir Hutā Babanı

3. Dergāhının bāğçesi hem leylü’l nehār

Bülbülleri öter dā’im her seher

Mişāli behişt ‘adnıyla gülzārı

Dergāhı cennetdir Hutā Babanı

4. Her kaçan ehl-i derd ararsa dermān

Der ‘aķāb şifāmı bulurlar ol ān

Himmeti çok imiş böyle bir sultān

Dergāhı kuvvetdir Hutā Babanı

Sol Kenar 119 A

5. Yaz bahār eyyāmı çekilüp gider

Bunca ‘āşık-ı şādık ziyāret ider

Bir ednā bendesi Sükūtī kemter

Dergāhı kudretidir Hutā Babanı

119 B

416

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

Leskofça muhācirlerinden Hācı Emīn āga-zāde Aḥmed Efendinin Kiliselü

ķaryesinde müceddeden yaptığı çeşmelerin (2) tarihidir

1. Tavāf-ı hacdan evlādır bu ḡayrāt ‘ind-i Mevlāda

Şevāb cümleden efḡal işit zāhid bu dünyāda

2. Hudānı nuṡkuyla şābit bu ‘ālem ābıyla ḡaydur

Ce’alnā āyete kılmış beyānı cümle eşyāda

3. Mühācir ehl-i şervetden Hācı Emīn āga-zāde

Peder emvāl-i ḡelālinden nişār itdi bu ķazada

4. Gelüp Leskofça şehrinden iki maḡdūmları bi’zzāt

Bā mer Hāk vaṭān tūdu şadaḳatle bu arada

5. Kārye Kiliselü içre müceddeden beş ‘aded çeşme

Akıtdı şuların pek çok muḥaḳḳaḳ zīr u bālāda

6. Hüseynin ‘aşkına gel iç dilerseñ ṭālibā bir şu

Derūnun nev ḥayāt bulur gerek dünyā vü ‘uḳbāda

1000 300 3

7. Sükūtī tarihiniñ üç ḥarf ğayn şın cim ḥisābıyla

Bu nev çeşme idüp cereyān kemāliyle hep ‘ālāda 1303

Ağustos 25

417

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Kır tekyesinde der-medḥ-i Ğilmān Baba

1. Çün Harabāti Babadan bī’atı Ğilmān Baba

Dāhil oldu Hāk yoluna buldu ol dā’im beḳā

2. Şeyḥ ‘Alī Koçdan ḥalife çünki olmuş ‘azīz

Post-nişān oldu muḥaḳḳaḳ dergāhı Hutā Baba

3. Ehl-i tecdīd idi kendi bu fenāyı terk idüp

Baḳmadı evlād-ı ‘ıyāle dünyādan oldu rehā

4. Hānḳāh-ı evliyāda şüphesiz gerçek veli

Mürşid-i Sa’dī Ṭarīḳin ehl-i fakire pişvā

5. Rehber-i rāh ḥaḳāyık kırklar yediler ḥādimi

Ḳuṭb-ı ‘ālemi meclisinde kıldı ḥidmet bī-riyā

6. Mülk-i māl keşret üzre dergāhın vakfı ḡānī

Her gelen mihmāna ikrām itdi ol merd sūḥā²⁸⁶

7. Bir gedā Derviş Sükūtī vaşf ider aḥvālını

Böyle bir zāta sezādır medḥin idem dā’imā

²⁸⁶ Met. “hı”

120 A

1. Hū

3. İNCELEME

3.1. HAYATI

Şeyh Murtaza Sükutî, günümüzde Makedonya sınırları içinde yer alan Köprülü (Veles) kasabasında 1825 yılında doğmuştur. Kendisi dini tasavvufi anlayışla şiirler yazan bir tekke şairidir ve “Sükutî” onun mahlasıdır. Bu mahlası ise ona çok sevip saydığı Halveti şeyhi olan Şeyh Süleyman Baba vermiştir. “Bir gün Halveti Şeyhi Süleyman Baba ile Sadî Şeyhi Murtaza Baba muhabbet ederken Süleyman Baba, Murtaza Baba’ya mahlas olarak (ikinci ad olarak) Sükutî demiştir. Bundan sonra Murtaza Baba “Sükutî Baba”, “Sükutî Murtaza” olarak anılmaya başlanmıştır.”

Sadî Şeyhi Sükutî Murtaza Baba, Sadî Harabatı Baba dergâhında, yedinci postnişin olarak takriben 40 sene mürşitlik yapmıştır. Balkanlar’da divan sahibi olan birçok büyük velilerden biri olan Sükutî , 1896 yılında yine bu dergâhta vefat etmiştir. Türbesi hâlen İştîp kazası olan Dorfullu köyündedir.

Sükutî Murtaza Baba, Prizren’de bulunduğu vakitler Prizren Saraçhane semtindeki Halveti tekkesinde tanıştığı Köprülü Derbent Dergâhı’nın Şeyhi Süleyman Efendi ile sıkı bir dostluk kurmuştur. Şeyh Süleyman Efendi, sessiz ve sakin bir kişi olması dolayısıyla kendisine "Sükutî" mahlasını vermiştir (Özdamar, 1997: 22-28). Üç kızı olan Sükutî, şeyhinin ölümünün ardından, onun çocuklarına da sahip çıkmıştır. Şeyh Süleyman Efendi’yle akraba olmak isteyen Sükutî, Şehzade İsmail’in tahsiliyle ilgilenmiştir. Şehzade İsmail’i öncelikle Papara Mahallesi’ndeki Sadî zaviyesine getirmiş, ardından Prizren’e götürerek Sadî Şeyhi Süleyman Efendi’nin yönlendirmesiyle Rumeli Şeyhler Meclisi Başkanı Abidin Efendi’ye emanet etmiştir.

Şehzade İsmail, 10 yıl Prizren’de gündüzleri medresede, geceleri Abidin Efendi’nin dergâhında şeriat ve tarikat eğitimi almış ve Abidin Efendi’den icazet alıp, Köprülü Derbent Dergâhı’nda şeyhlik görevini üstlenmiştir. Sükutî, kızı Şehriban’ı Şeyh İsmail’le evlendirmiş, iki yıl sonra Şehriban’ın ölmesi üzerine, diğer kızı Zarife’yi Şeyh İsmail’e nikâhlamıştır. Bu evlilikten olan iki şehzade (Ahmed ve Ali Alaaddin), Halveti Derbent Dergâhı’nı Şeyh İsmail’den sonra devam ettirmiştir (Özdamar, 1997:33-36). Şeyh Muhammed Harâbâtî Baba Dergâhı’nda vekâleten postnişinlik yapan Sükutî Murtaza Baba, 1896’da bu dergâhta vefat

etmiş ve buraya defnedilmiştir. Selanik demiryolunun dergâhtan geçmesi nedeniyle, kabri İştîp kazasının Dofullu köyüne nakledilmiştir (Özdamar, 1997: 38, Özcan 2011: 11).

3.2. ŞAİRLİĞİ

Murtaza Sükutî, şiirlerini kendi görüşlerini her kesimden insana anlatmak, bir bakıma onların kalplerine giden yolları aydınlatmak için kaleme almıştır. Sa'diyye Tarikatına mensup olan Sükutî, mutasavvıf bir şairdir. Türkçe, Arapça ve Farsçaya iyi derecede hâkimdir. Divanını Türkçe yazmayı tercih etmiştir. Divanda Arapça-Farsça kelimeler kullanılmış ancak aşırıya kaçılmamıştır. Kullandığı Arapça ve Farsça kelimeler genellikle tekke-tasavvuf edebiyatında kullanıldığı şekliyle kalıplaşmış olarak karşımıza çıkar. Bunun dışında şair, ilgili şiirle ilişkili ayet ve hadisleri de sıklıkla şiir bütünlüğü içine dahil etmiştir. Bu durum ilk bakışta okuyucunun gözünü korkutarak esere okunması ve anlaşılması zor bir metin izlenimi verebilir. Ancak şairin bu metni belli bir dini-tasavvufi topluluğa mensup bir şair olarak kaleme aldığı unutulmamalıdır. Sükutî, şiirlerini çoğunlukla aruz ölçüsü kullanarak yazmıştır. Aruz yanında heceyle yazdığı şiirleri de bulunmaktadır. Şiirleri imla bakımından pek çok kusurla doludur. Aynı şekilde vezinlerde de hatalar mevcuttur. S.Y. nüshasını esas alarak bu hataların müellife ait olduğu varsayıldığında hatalara sebep olarak Sükutî'nin şairane bir kaygısının olmaması gösterilebilir. Bu durum mutasavvıf şairlerin genelinde var olan bir hadisedir.

Divan edebiyatı içinde belli başlı konular özellikle şairlerin dikkatini çekmiş, şairler bu konular etrafında farklı söyleyişler yakalamak için hünerlerini sergilemiştir. Bu konulardan en sık işlenenleri tabi ki aşk ve din olmuştur. Hatta aşkı işlerken de dinden uzak durmamış aksine tasavvufun “dünya aşk üzerine kuruludur” anlayışı ile hareket edilmiştir. Hâl böyleyken şiirlerde şairanelik kaygısı güdülmüş denemez. Ancak bu, tasavvufi anlayışla yazan diğer şairlerin ve Sükutî'nin şiirlerinin edebi değeri olmayan kuru bir üslupla meydana getirildiği anlamına gelmez. Şairin divanını okuyan kişi görecektir ki şiirlerin kendine has bir müzikalitesi vardır. Şair, şiirlerini bir tarikata bağlı olarak tarikatın anlayışını, yaşadığı dini, bu dinin değerlerini ve büyüklerini anmak, anlatmak için kâğıda dökmüştür. Hâl böyle olunca akıllara tasavvufi edebiyatın kurucusu olarak görülen Hoca Ahmed Yesevi gelmektedir. Hoca Ahmed Yesevi'nin hikmetleri de dervişlerin bir ezgi eşliğinde söylemesine uygun bir ses değeri ile oluşturulmuştur. Sükutî'nin bestelenen şiirleri olması biz okuyuculara bu durumu hatırlatmaktadır.

Aşağıda Hoca Ahmed Yesevi ve Şeyh Murtaza Sükutî'ye ait şiirlerin bestelenmiş olanlarından birer örnek yer almaktadır. Bu örnekler Türk Tasavvuf Mûsikîsini ve Folklorunu Araştırma ve Yaşatma Vakfından alınmıştır. Besteler incelendiğinde görülecektir ki tekke-tasavvuf şairlerinin şiirleri aynı zamanda müzikalite değeri taşıyan bir yapıya sahiptir.

(Sofyan-Nimsofyan) Rast İlahî (Çâr-ı Yâr) Güfte: Hoca Ahmet Yesevi Hz (1093-1166)
Beste: M. Hakan Alvan

Gör dü günde i no nan E bu Be kir sîd dîk dir üstün o lup da ya nan E bu Be kir sîd dîk dir

Re sü le ka yın ba ba kıl mış de ğil hiç ha ta Boyu na ko yan tu fa E bu Be kir sîd dîk dir

Yese vi tas ti key le ya rı ga rı re fi ki A rif lik te bil sa dık E bu Be kir sîd dîk dir
Al lah Al lah il lal lah Mu ham me re sul lul lah Pi ri mi z sul ta nı mı z Ye se vi şey en lil lah

İ kin ci yar do sto lan a da let li Ö mer dir Mü min lik te ya ro lan a da let li Ö mer di

Kâ be ka pı sın a şan büt ün put la rı yı kan Re sü l yü zün ğü dâ ren a da let li Ö mer dir

Ye se vi sen eyle yad eyle ac zi ni be yan Bel ki ru hu ey ler şad a da let li Ö mer dir
Al lah Al lah il lal lah Mu ham me re sul lul lah Pi ri mi z sul ta nı mı z Ye se vi şey en lil lah

Ü çün cü yar do sto lan ha ya kâ nı Os man dır Her ne feste ya ro lan ha ya kâ nı Os man dır

Re su lul lah da ma dı dı ni mi zin a ba dı Kö le le ri a zad lı ha ya kâ nı Os man dır

Yad eyle din Os ma nı Ye se vi hep sen a nı Şü phe siz gü man sı dır ha ya kâ nı Os man dır
Al lah Al lah il lal lah Mu ham me re sul lul lah Pi ri mi z sul ta nı mı z Ye se vi şey en lil lah

Dördün cü yar do sto lan Ha ka rs la nı A lî dir Hem mi râ cda ya ro lan Ha ka rs la nı A lî dir

Ku şa ğı var be lin de Mev lı m ya dı dı lin de Zül fi ka ri e lin de Ha ka rs la nı A lî dir

Şef ka teyle ye bi ze her ne kıl sa gü cü var Ye se vi ye medet kan Ha ka rs la nı A lî dir
Al lah Al lah il lal lah Mu ham me re sul lul lah Pi ri mi z sul ta nı mı z Ye se vi şey en lil lah

(Bu eserim güftesi, T. Özgüç vakfı
güftesi, Dr. Hüseyin Bıçtar tarafından
Hazretlerin Bîvan-ı Hikmetinden)

54-2096
H. Alvan

Düyek

Mâhur İlâhî

Güfte: Seyh Sükûti Mürteza Baba
Efendiyyül Sâdi (Makedonya)
Beste: Mustafa Hakan Alvan

① E bu be kir Ö mer Os man A li dir fa ti hi Hay ber
② Re vâ fiz kavmi hiç sev mez A li den ev vel üç yâ ri
Ki bun lar Ah me din ya ri ci ha na gel di ler ser ver
Ce ha let o du na yanmış münâ fik cin si bed ah ter
Ke lâmul hah e der tas tik bun la rın şa nı nı mut lak
Sü kü ti bir ga rib ed na e der ev sa fı nı her dem
Ce nâ bı Hak hu zu run da bun lar dır cüm le den ek ber
Yo lun da ca nû baş verse re va dır böy le bir kem ter

① Ebyubekir Ömer Osman Ali dir fâtih-i Hayber Ki bunlar Ahmedin yâri Cihâna geldiler server Kelâmullah edertastik Bunların şânını mutlak Cenâbı Hak huzurunda Bunlardan cümleden ekber
② Revâfiz kavmi hiç sevmey Aliden evvel üç yârı Cehâlet oduna yanmış Münâfık cinsi bed ahter Sükûti bir garib edna Eder evsâfını her dem Yolunda cân ü baş verse Revâdın böyle bir kem ter

“Sükûtî” şairin mahlasıdır. Bilindiği gibi divan şairlerinin asıl isimlerinin yanında hatta önünde mutlaka bir mahlasları olur. Bu mahlas şairin kendi kişisel özelliklerinden veya şiir anlayışından bir parçadır. Sükûtî, şiirlerinde kendine çeşitli sıfatlar yüklemiştir. Kendisi

genel olarak Sadî tarikatına bağlı olduğundan şairden ziyade şeyh olarak anılır ki kaynaklarda da bu şekilde geçmektedir. Bunun yanında şairin en çok kullandığı sıfat “*kem-ter*” olmuştur. Bu durum tasavvufta kişinin kendi benliğini unutması, kendini yüceltmekten kaçınması olarak açıklanabilir.

Sükutî’nin bilinen tek eseri divanıdır. Eserin aslının Almanya’da “Tübinger depot der Staatsbibliothek”tedir. S.Y. nüshasından eserin toplamda 6 nüshasının bulunduğu anlaşılmaktadır. Fakat daha önce yapılan çalışmada Nurgül Özcan’ın hangi nüshayı çalıştığı veya S.Y. nüshasının hangisi olduğuna dair bir bilgi yoktur. Buna rağmen şu an bizim için önemli olan şey bilinen iki nüshanın birbirinden farklı olduğudur.

Murtaza Sükutî Baba ve divanı ile ilgili çeşitli araştırmalar ve yayımlar yapılmıştır. Bilinen ilk yayım Mustafa Özdamar’ın 1997 yılında ilk baskısı yapılan “*Şeyh Murtaza Sükutî Baba*” isimli eseridir. Bu kitap okuyuculara Sükutî Baba’yı genel olarak tanıtan bir eserdir. Diğer bir yayım ise bir yüksek lisans tezi olmuştur. Nurgül Özcan, tezinde Sükutî Baba’nın hayatını, şairliğini, edebi kişiliğini, bağlı olduğu tarikatı ayrıntılı olarak ele almış, daha sonra elinde bulunan faksimile üzerinden divanın incelemesini yapmıştır. Özcan, çalışmasına Sükutî’nin hayatıyla başlamış, yetiştiği ortamı, içinde bulunduğu dini çevreyi vererek devam etmiştir. Ancak kendisinin de belirttiği üzere bu konularda ele gelecek bir bilgi bulunmamaktadır. Eserin imla özelliklerini vermiş, dil ve üslubuna değinerek şairin amacına vurgu yapmıştır. Metnin içerisindeki deyim ve atasözlerini vermiştir. Dini bir metin olduğundan yine eserde pek çok ayet ve hadis olduğundan da bahseder. Eserin muhtevasına değinerek şiirlerin kimler ve neler için yazıldığından da söz etmiştir. Dini şiirlerin yer aldığı divanda Allah, Hz.Muhammed, Hz.Ali gibi çeşitli din büyükleri üzerine şiirler olduğu tespitini yapmıştır. Aynı zamanda bu şiirlerde amaç din büyüklerini övmek olduğundan vezin hatasının çokluğuna da değinir. Çalışmanın sonunda ise eserin transkripsiyonlu metni verilmiştir. Bu işlem transkripsiyon harfleri çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Tüm bu sebeplerle ilgili çalışmada tekrara düşmemek adına zaten hâlihazırda yapılmış olan bu incelemeler yapılmamıştır. Bunun yerine S.Y. nüshasının dizin çalışmasına önem verilmiştir.

3.3. Metnin Bazı Dil Özellikleri

Çalıştığımız metin 19.yüzyıla aittir. Daha önce eserin sade bir dille yazıldığını ve okuyucusunu bilgilendirmek suretiyle onu yönlendirmeyi amaçladığını belirtmiştik. Bu bölümde bu amacı gerçekleştirmek için yazarın nasıl bir dil kullandığından bahsedeceğiz.

1. Metinde bazı fiil ve isimlerin farklı harflerle yazıldığı görülmektedir. Bu farklılık bazı kelimeler için bir tane olsa da birden fazla olduğu durumlar da mevcuttur.

anla-/anla-

nazmım anlar bir dānişmend ehl-i iz'ān bulmadım (108b/02)

anlamazlar zāt-ı Hakkı mürşide yol bulmayan (022b/11)

cehennem/cehennem

cehennemden azād ider şehirlerde tevḥīd iden (100a/12)

heşt-ü cinān u nār-ı cehennemini ism yok iken kılmak icābet (102a/18)

çık-/çık-

āhımız eflāka çıkdı ey Sükūtī bu zamān (031b/01)

çıkar göñülden māsivā şāfī kalur cān ile dil (032b/08)

denlü/denlü

her ne denlü cevır idersen senden itmez in'ikās (022a/01)

ne denlü vār ise maḥlūk ḥayāt ile sürer devrān (096b/03)

dinle-/dinle-

cemī'ān beldeler gelmiş anı dinler nice insān (041a/02)

dinlemem ağıār sözü döne döne hū deyü (042b/08)

halk/halk

'ilm-i zāhir cümle şalmış halk ile ider cihād (013b/14)

kibrile tutmuş cihānı halka çok eyler nifāk (028a/19)

kendi/kendü

kendiniñ yok bunda aşlā īmānı (078b/11)

ehl-i īmān tenhālarda kendüsin kılmış nihān (097a/09)

şon/şon

herkezin itdiği çıkar biz şonı (079a/19)

altmış üç yaşa bu 'ömrüm çün irişdi şon deme (108b/25)

zevk/zevk

bādeniñ keyfi elestden zevk-i cinān sendedir (017a/06)

zümre-i ‘uṣṣāka her dem zevk ile şefā virir (025b/20)

2. Metinde aynı kelimenin birden fazla yazımı mevcuttur. Bu farklılık okuyuculara metnin bir geçiş dönemi eseri olabileceğini düşündürmektedir.

girü/gerü

şiddetle elem miḥneti çok bundan girü imān beklerim (100b/17)

şes cihetden görünür hep dost yüz bundan gerü (041b/26)

getir-/getür-

Aḥmede Cibrīl getirmiş bu du’āyı müstecāb (067a/23)

āyet-i Kur’ān getürdi zāt-ı Hākdan her sefer (067b/07)

et-/it-

resm-i şūr-ı salṭanatda şāha etmem ilticā (020a/13)

hizmet it bir kemāle cān başını nişār it (009a/03)

kılsın/kılsun

bir ṭabīb-i ḥāziqa şordum çāresin kılsın beyān (109a/02)

zillet-i dünyāya rağbet nice kılsun çün bular (018b/11)

3. –p zarf-fiil eki –b ile yazılır.

gelüb (073b/04)

bulub (006a/03)

olub (006a/12)

alub (006a/18)

4. Osmanlı Türkçesinin belirgin ses özelliklerinden biri olan –gil/-gil eki 2.teklik şahıs emir eki olarak kullanılmaktadır.

vaḥdet-i zāta **irişgil** saña bu şāfī cevāb (006b/10)

ister isen şarrāf ol sen **eylegil** tüccār muḥabbet (008b/12)

dāmene pekçe **yapışgil** āsān eyle fenādan geç (010a/21)

Şām civārı meydānında **anlagıl** Ḥaydar murād (014b/09)

pota-i ‘aşkda **eritgil** kendini meşel raşāş (023b/07)

nebīler rāhını **tutgil** büyük sermāye ol kāni’ (026a/12)

ḥācetiñ ‘arz it aña sen **istegil** iḥsān (041b/16)

5. –yor şimdiki zaman ekini almış bazı kelimelerde yuvarlaklaşma görülmektedir.

ateş-i hüsnün **tokunmuş** **yanıyor** kül-ḥāneyim (107b/01)

‘ālemde bir feraḥ neşāt **geleyor** (002a/18)

kalb-i maḥzūnlara bir şād **geleyor** (002a/18)

zikrin **ideyor** cehrile hep Aḥmed-i muḥtār ‘Alīdir (017b/02)

kalmayor hiç yanına Ḥaḳ intikām alsa gerek (013a/20)

çıkmayor dilimden hep çağırırım dost dost (08b/16)

6.Bazı arkaik kullanımlar mevcuttur.

tokuz kat bir cevherden yaratmış Ḥālīk-ı Ğaffār (098a/02)

sünük et **tamar** deri tırnak kıl sinir bağırsak ḥayā (098a/04)

ateş-i hüsnün **tokunmuş** yanıyor kül-ḥāneyim (107b/01)

bu dört yāri **kaçan** ansam gönül şehir olur mesrūr (104b/06)

kaddimiz dal ile gördü cismime virdi ziyān (119a/11)

gösterir saḡa her demi **kanda** olur Raḥmānımız (020a/06)

kin kibir benlik riyālar **kanḡı** ādemde olur (116a/05)

kanı kahramān eyler sitem feridūn şāh ile darā (002a/31)

düşmüş **kulaḡuz** bir önüne ‘askerini tenhālara düşürür (019a/10)

çeşm-i giryān ile Ferhād düşdü **taḡlar** başına (100b/05)

tiş eṭrāfın kılar ma’mūr-ı müzeyyen ḥüb-ı libāsile (095b/21)

sal hicret biḡ iki yüz hem dahı **toksan** tokuz (004a/05)

pīrlar yolu ‘ayān beyān menzil alır **toḡru** giden (110b/05)

geldik bu mülke en sonu giydik ‘anāşır bir **tonu** (081a/01)

kendi zātında ara bul **toptolu** Leylā gönül (033b/06)

pādişāhım taḡtı kursun itmege anda **turaḡ** (026b/12)

aḡlaḡı ne ise gir ol **tüni** (079a/21)

sekiz **uçmaḡ** degil meylim ki anlarla pazarım yok (029b/16)

yedi yüz hem **yigirmi** tam kirişler bağlayup anda (098a/11)

7.Düzlük yuvarlaklık uyumuna aykırı kelimeler bulunmaktadır.

kābil olmaz **karşusunda** nice biḡ leşker gerek (030a/15)

aldanup ḡafletle kaldın bu sivānın naḡşına (033a/04)

neylesün bī-çāre ‘uşşāk **yanmayup** kim yanalar (060b/08)

düş Ḥaḡḡın rāhına **durmayup** sen gel (071a/20)

bulmasun bunda hiç bir dem zevâli (076b/17)

bunca şāhlar **kapusunda** kul olur her rûz u şeb (093a/23)

şakın ħor **bakmasun** bize melâmet ehliyiz zāhid (104a/04)

Sükûtî Dervîşe luţfunj **irişürse** kemâliñle (117a/13)

âdem donun **giyüp** geldim cihāna (117a/23)

bûy-ı ħüsnün **gelür** dā'im beher sâ'at zuhûr itdi (118a/07)

8. Metin klasik şiir anlayışıyla kaleme alındığı için ünsüz benzeşmesi kuralına uyulmaz.

ne **lezzetdir** doyulmaz hiç gönül Hakkā şükür **itdi** (118a/11)

feyz-i Hakk irişür **hizmetde** kalur (118a/38)

tutduğu yol şanma toğru bulmadı **Hakdan** murād (106a/22)

ins ü cinle vahş tuiyür **cennetde** hem ğilmān ħûr (090b/01)

yaradılmazdı bu ekvān 'arş-ı kürsî nār-ı saķar (086a/21)

münevver **tutdu** heft iklim-i zemīniñ eyledi rüşān (039a/03)

āhımız eflāka **çıkdı** ey Sükûtî bu zamān (031b/01)

çekdim Sükûtî kendimi tenhālara **itdim** karar (104a/01)

bu nûrdan pertev **almışdır** kamerle şems ziyā geldi (105b/04)

ķanā'at semtine **geçdüm** vaţān **tutdum** hem 'uķbāyı (113b/06)

bā mer Hakk vaţān **tutdu** şadakatle bu arada (119b/10)

kimseye hiç **yokdur** zulm ider her nev 'Alīye (119a/12)

ne **lezzetdir** doyulmaz hiç gönül Hakkā şükür **itdi** (118a/11)

9. Metinde Çağatay Türkçesinin belirgin özelliği olan zamir "n"sin hāl eklerinden önce kullanılmaması bazı kelimelerde görülür.

zı zuhûr itdi **bulardan** küntü kenziñ maħzeni (005a/23)

ger **bulardan** ülfeti kes olma ħayvāna ħarîş (023b/19)

bulardan her birin şanma rızā-yı Hakk için gitmiş (064b/05)

bulardan Hūd hemān Şālih velādet itdi İbrāhīm (105a/01)

bulardan çün zuhûr itdi İmām Zeynel Bāķır Ca'fer (105a/25)

olar kim sevmedi cāndan münāfık gizli dīn tutdu (063b/10)

olar kim mü'mīniñ kalbiñ zeyāret eyleye her dem (064b/09)

olar kim şol derün içre Hudāyı yād ider dā'im (064b/15)

olar geçmiş cān u başdan niderler bunda d'avāyı (085a/06)

10. Metinde en dikkat çekici husus emir kipinin iki fiildeki kullanımıdır. “San-“ ve “sor-“ fiilleri 2. çokluk şahıs emir eki ile çekime girdiğinde yardımcı ses kullanılmamış bunun yerine sadece damak n'si dediğimiz “ŋ” harfi kullanılmıştır.

şormanız Mecnūna ey cān kıanda olmuşdur feraḥ (066b/03)

medḥ ider her dem lisānen **şanmanız** şekvādadır (107a/08)

11. Şimdiki zaman eki “-yor” alan bazı kelimelerde “-yor” ekinden önceki harf daralmaya uğramamıştır.

ālemde bir feraḥ neşāt **geleyor** (002a/18)

kalb-i maḥzūnlara bir şād **geleyor** (002a/19)

çıkıyor dilimden hep çağırırım dost dost (008b/16)

kalmıyor hiç yanına Hāk intikām alsa gerek (013a/22)

zikrin **ideyor** cehrile hep Aḥmed-i muḥtār 'Alīdir (017b/02)

nār-ı duzāḥdan eşedir **yıkıyor** şaḥma tamu (108a/12)

12. Metin içerisinde dikkati çeken bir kullanım da duyulan geçmiş zaman ekidir. Metnin genelinde duyulan geçmiş zamanı ifade etmek için –mış/-mUş kullanılmış, sadece bir kelimedede bu kip zarf-fiil eki olan –(ü)p ile verilmiştir. Bu tarz kullanımlara Anadolu ağızlarında da rastlanmaktadır. Anadolu ağızlarında –p zarf-fiil ekine tek başına duyulan geçmiş zaman anlamı da yüklenir.²⁸⁷

sen ol şāh-ı mu'azzamsın nebīler zümresinden öñ

gelüpsin 'āleme senden 'ināyet yā Resūlullah (107b/367.şiir)

²⁸⁷ Bk. daha fazla bilgi için: Hamza Zülfikar, “Doğu Anadolu Ağızlarında Zaman Kavramı Taşıyan –ip>-if eki” Türkoloji Dergisi, Cilt: X. Sayı: 1, DTCF Yay., Ankara, 1992.

3.4. Nüsha Karşılaştırması

Sükutî'nin divanı yazarın bilinen tek eseridir. Ancak kuvvetle muhtemel yazarın münferid veya başka yazarlarla ortak bir çalışması bulunmaktadır. Bu bölümde 2011 yılında yayımlanmış olan, daha önce de ismi zikredilen ve Almanya(A.) nüshası olarak bilinen nüshayı ve Suat Yaman (S.Y.) nüshasını karşılaştırma çalışması yapılacaktır. Böyle bir çalışma yapılmasının nedeni yayımlanan metin ile eldeki metnin farklı olduğu düşüncesidir. Karşılaştırmayı yaparken karışıklık olmaması açısından mümkün olduğunca iki nüshadan da örnekler verilecektir.

A. nüshasında yer alan şiirlerin son derece muntazam bir sıra ile verildiği görülmektedir. S.Y. nüshası ise muntazam değil aksine buradaki şiirler dağınık bir şekilde divana serpiştirilmiştir. Hatta müstensih beğenmediği yerlerin üzerini karalayarak sayfanın kenarına yeni bir beyit yazmış, bununla da yetinmeyip yaptığı bu değişikliği okuyucuya açıklamıştır. S.Y. nüshasında 133 numaralı gazel bunun somut bir örneğidir. Aslen 11 beyit olan şiir karalama ile 5 beyite düşürülmüş yanına da 6. bir beyit daha eklenmiştir. Şair yaptığı bu değişikliği şöyle açıklamıştır: “*Diger divānlarımızın bu nazmı her nakiddir taḥayyür idilmiş ise de faḫr dahı güzelce begenmeyüp bu nuḫkumuzu tebdıl ü taḡayyur itdim.*” Yani yaptığı bu değişiklik ile okuyucularına eserinin başka nüshaları olduğunun ipuçlarını da vermiştir.

A. nüshasında toplam 470 şiir bulunurken S.Y. nüshasında 412 adet şiir bulunmaktadır. A. nüshasında olduğu gibi S.Y. nüshasında da şiirler hem aruz hem de hece ölçüsü kullanılarak yazılmıştır. A. nüshasında 6 şiir hece ölçüsüyle yazılırken diğer şiirler aruz ölçüsü kullanılarak yazılmıştır. S.Y. nüshasında ise 18 şiir hece ölçüsü kullanılarak yazılmış diğer şiirler aruz ölçüsüyle yazılmıştır. İki nüshanın da müstensihi belli değildir. Şiirlerin sayısı değişse de işlenen konular ortaktır. Her iki divanda da tasavvuf büyükleri, şairin bağlı olduğu tarikatın silsilesi içinde yer alan dervişler, Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, On İki İmam, Ehl-i Beyt sevgisi üzerine pek çok şiir bulunmaktadır. Bunların yanında iki divanda da çeşitli tarikat büyüklerini tanıtan, onları öven çeşitli şiirler vardır.

A. nüshası şu şekilde başlamaktadır:

“Selānik vilāyet-i celīlesi dāḫilinde vāḫi” Köprülü Kasabaşında medfūn tarīkāt-i ‘aliyye-i Sa’diyyeden Ḳutbu’l ‘Ārifin Ḡavṣū’l Vāşılın eş-şeyḫ Muḥammed Ḥarābātī Baba

Hazretlerinin dergāh-ı şerīfinde veķāleten postnişīn bulunan eş-Şeyh Murtāza Sūkūtī Efendinin divān-ı belāgat ‘ūnvānlarıdır.”

S.Y. nüshasında ise bu açıklama bölüm 4B’de 12.şiiirden hemen önce yer almaktadır. S.Y. nüshası müretteb bir divan olmadığı için A. nüshasından daha karışık bir biçimde yazılmıştır. S.Y. nüshası ise önce divanın nüshalarından bahseder ardından “*şorma baṇa*” redifli bir şiirle devam etmekte hemen ardından nevrüz konulu hece ölçüsüyle kaleme alınmış bir şiirle devam etmektedir ki bu şiir A. nüshasında bulunmamaktadır. Bahsedilen şiirden örnek olarak bir dörtlük aşağıda verilmiştir:

Der-medḥ-i nevrüz şulṭān

İlk bahār eyyāmı ötüşür kuşlar
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān
Zevķ ider o günde cümle ķardaşler
Şād ider ‘ālemi nevrüz sulṭān

...

Toplamda 7 dörtlükten oluşan bu şiirden hemen sonra nevrüz konulu bir şiir daha bulunmaktadır:

Mevsim bahārdır güller açılır
Nevrüz sulṭānıñ günleri geldi
‘Ālemin üstüne rahmet saçılır
Nevrüz sulṭānıñ günleri geldi

...

Bu şiirde de bahar tasviri yapılarak nevrüz övülmekte ve “*Sultan*” olarak adlandırılmaktadır. Bu şiirden sonra divanda aruz ölçüsü ile yazılan çeşitli şiirlere yer verilmiştir.

S.Y. nüshasının başlangıç kısmı divanın nüshaları hakkında bilgi verilmesiyle başladığından yukarıda bahsedilmiştir. Şimdi bu konuya biraz daha açıklık getirilecektir:

“Kendi ḥatmimizle taḥayyur olunan divān bir nüshāsı Kumanovada merşūm Şeyh Şerīf Begin tekyesinde ve bir nüshāsı Üsküpde merşūm bizim Ḥafız Ḥüseyn Efendide ve bir nüshāsı da Baba Ğanīnin oğlu Şeyh Süleymān Efendide ve bir nüshāsı der-

sa'adetde 'Abdū's-selām tekyesinde ve anlardan daḥi bir nüṣḥāsını Edirne'de bir şeyḥ taḥayyür eylemiş ve bir nüshası Şeyḥ Murtaḫa Sükūtī Efendinin zaviyesinde."

Yukarıda verilen giriş bölümünden anlaşılacağı üzere divanın toplam altı nüshası bulunmaktadır. S.Y. nüshasının bahsedilen nüshalardan hangisi olduğuna dair şimdilik bir bulgu yoktur. Yine Almanya'da bulunan nüshanın da hangi nüsha olduğuna dair bir malumat edinilememiştir. Ancak kesin olan şey S.Y. nüsha ile Almanya'daki nüshanın ayrı birer nüsha olduğu ve müstensihlerin farklı olduğudur. Böyle bir yaklaşım bu çalışma için önem arz etmektedir. Zira amaç bu nüshayı gün yüzüne çıkarmak olacaktır.

S.Y. nüshasındada toplam 412, diğer nüshada ise 470 şiir olduğundan bahsetmiştik. İlgili nüshadaki 470 şiirden 43'ü S.Y. nüshasında bulunmayan şiirlerdir. Bu sebeple burada bu şiirler üzerinde durulmayacaktır.

A. nüshasında yer alan 7 numaralı gazel on bir beyittir ve fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün vezniyle yazılmıştır. S.Y. nüshasındada ise 17 numaralı şiirdir ve sadece üç beyitten oluşmaktadır. Ancak vezni aynıdır. Bu duruma müstensih'in tasarrufunun mu yoksa var olabilecek bir dip metnin okunamaması durumunun mu neden olduğu konusunda net bir şey bulunmamaktadır.

Ḥamdü'lī'llah cān u dilden olmuşum ben müptelā

Ehl-i beytiñ çakeriyüz nesl-i pāk-i Muştāfā

İbn-i 'amm-ı Ḥaydara hem laḥmüke laḥmī dedi

Hem dimişdir nūr-ı vāhid şānına yā Murtaḫā

Ol Ḥasanü'l-Müctebāniñ zehrini nüş eyledik

Hem Ḥüseyn-i Kerbelāya cān u baş kıldık fedā

A. nüshasında yer alan 30.şiir iki nüshada da büyük ölçüde aynı olmasına karşın bazı farklar vardır. Toplam altı beyitten oluşan bu şiirin son beytinin ilk mısrası farklıdır.

A. nüshasında:

...

'Aşk ile Derviş Sükūtī duş kılarım bezmine

Dürr-i cevher bulmak için lücce-i 'ummān gözet

şeklinde iken S.Y. nüshasında ise:

...

‘Aşk ile Derviş Sükûti düşme kılzum bahırına
Dürr-i cevher bulmak için lücce-i ‘ummân gözet

şeklinde verilmiştir.

A. nüshasında yer alan “dost” redifli 34.şii altı beyitten oluşurken S.Y. nüshasında bu altı beyitten farklı olarak bir beyit daha bulunmaktadır:

Müfti fetvâlar virür Hâk yolundan ayırır
Tāmuya gördüm sürer çağırırım Hâk dost

Bu beyit S.Y. nüshasında 5.beyit olarak verilmiştir. Böyle farklılıklar en azından iki nüshanın müstensihlerinin farklı olduğu kanısına yol açmaktadır.

A. nüshasında yer alan 41.şii 5.beyitin ikinci mısrasının S.Y. nüshasında da üzeri karalanmış şekildedir ve yerine başka bir mısra verilmiştir. Üzeri karalanan mısra:

Ġafil olma ey Sükûti bende-i Haydar isen
Ehl-i ‘uşşâk zümresine seyfile nuşret gözet

Bu mısra yerine yazılan şekli ise şudur:

Ġafil olma ey Sükûti bende-i Haydar isen
Haşmına âl-i Resûlün seyfiyle nuşret gözet

A. nüshasında yer alan 43.şii ise 5.beyitin ilk kelimesi ile S.Y. nüshasında aynı şii de kullanılan kelime farklıdır:

A. nüshasında:

Mürşid-i kürsî levh-i kalemle seb'u semâvât rûy-ı zemîni
Heşt-ü cinân ü nâr-ı ceñennemiñ ism yok iken kılmak icâbet

S.Y. nüshasında:

'Arşla kürsî levh-i kalemle seb'u semâvât rûy-ı zemîni
Heşt-ü cinân u nâr-ı ceñennemiñ ism yok iken kılmak icâbet

A. nüshasında 46.şiiirde 3.beyitin ilk kelimesi ile S.Y. nüshasında 31.şiiir olan şiiirin aynı beyitteki ilk kelimesi farklıdır.

A. nüshasında:

Çeşm-i envâr hemân tutmuş bu 'âlem mülkünü
Her tarâfı kaplamış nûr-ı cihân ile itme bahş

S.Y. nüshasında:

Cism-i envâr hemân tutmuş bu 'âlem mülkünü
Her tarâfı kaplamış nûr-ı cihân ile itme bahş

S.Y. nüshasındada 323.şiiir 4 dört beyitten oluşurken A. nüshasında 49.şiiir beş beyittir. A. nüshasındaki ilk beyit S.Y. nüshasında bulunmamaktadır. O beyit şudur:

Bu gönlümü kılan nâ-şâd kamu ağıyâr olup bâ'ış
Cihânıñ miñnetiñ çekdim efkâr olur bâ'ış

Farklı olan diğér bir kısım ise diğér nüshada 51.şiiirde 3.beyit yer almasıdır. S.Y. nüshasında ise 34.şiiir olarak yer almıştır.

A. nüshasında:

Gezme beyhûde bu fânî iklîminî sen sırrısın
Hânķāh-ı Aḥmede küllü her dā'imî sivādan geḥ

S.Y. nüshasında:

Gezme beyhûde bu fânî iklîminî sen ser-te-ser
Hânķāh-ı Aḥmed'e gel her dā'imî sivādan geḥ

Yine aynı şiir içinde yer alan son beyitte de şu farklılık göze çarpmıştır:

A. nüshasında:

Derd-mend Derviş Sükûtî rāh-ı Ḥaḳķa gir bugün
Kin kibir benlik nifāķla cürm ü riyādan geḥ

S.Y. nüshasında:

Derd-mend Derviş Sükûtî rāh-ı Ḥaḳķa gir bugün
Kin kibir benlik nifāķla her bir riyādan geḥ

Diğer nüshada 55 numaralı gazel dört beyitten oluşmaktadır ancak S.Y. nüshasında 315 numaralı şiirde bu dört beyite ilaveten bir beyit daha vardır:

...

Buna her kim gönül bāğlar şonunda zehr-i ḳatildir
Şaķın aldanma ey sālîk ḳo naķşını zibādan geḥ

...

S.Y. nüshasında 36 numaralı gazelin son beyiti ile diğer nüshadaki 58 numaralı gazelin son beyiti arasında bir kelime farklılığı göze çarpmaktadır:

A. nüshasında:

‘Aşkımız Derviş Sükûtî hem ıulû’ itmiş bugün
Söyledim hep Hakkı bunda eyledim ızhar kadeh

S.Y. nüshasında:

‘Aşkımız Derviş Sükûtî hem ıulû’ itmiş bugün
Söylerim hep Hakkı eyledim ızhar kadeh

Verilen farklardan bazıları çok küçük olsa da iki nüshanın farkı açısından önem arz etmektedir.

A. nüshasında 63 numaralı şiir dokuz beyitten oluşurken S.Y. nüshasında karşılığı olan 368 numaralı gazel yedi beyittir. S.Y. nüshasında bulunmayan beyitler şunlardır:

Şafbeşâf olmuş ‘âşıklar yâr ile akrâniyla
Her cihetden zevk iderler kalbleri şādân kadeh

Vaşfa hiç kâbil olur mu ey Sükûtî nazm ile
Bu mahbeş tâ ezelden bizlere ihsân kadeh

Görüldüğü üzere son beyit şairin mahlasının bulunduğu beyittir. Bu beyitler S.Y. nüshasında yer almadığından bahsedilen gazelin eksik olduğunu söylemek doğru olacaktır.

Bir diğer fark da A. nüshasında 66. şiirinin ilk beyiti ile S.Y. nüshasında 41.şiirin ilk beyiti arasındadır.

A. nüshasında:

Her müşkülüm âsân ile eyledi hâl meşâyih
Mürdan ednâ kem-ter iken belî kıldı kemâl meşâyih

S.Y. nüshasında:

Her müşkülüm âsân ile eyledi hâl meşâyih
Mürdan ednâ kem-ter iken beni kıldı kemâl meşâyih

...

Yine aynı şiirin ikinci beyitinin ikinci mısrası iki nüshada da tamamen farklıdır.

A. nüshasında:

Hizmetinde bezl-i cân itdim anı ben rûz u şeb
Zât-ı Hakkâ bıraktım da eyledi vişâl meşâyih

...

S.Y. nüshasında:

Hizmetinde bezl-i cân itdim anı ben rûz u şeb
Bâb-ı lütfunda 'inâyet umarım nice sâl meşâyih

...

Yine A. nüshasında 67.şiiirdeki son beyit ile S.Y. nüshasında karşılığı olan 324.şiiir arasında da bir fark bulunmaktadır. A. nüshasında dört beyit bulunurken S.Y.'de beş beyit vardır ve 4.beyitler tamamen farklıdır.

A. nüshasında:

Kuvvet bulur ihsânıyla Derviş Sükûtî her müdâm
Lütf-ı Hakkâ mazhar olup nitekim ağıâr meşâyih

S.Y. nüshasında:

Kuvvet bulur her vechle cân perdesi olur güşâd
Arz u semâ 'âlemi reviiyyet ider bîdâr meşâyih

Diğer nüshada olmayıp da S.Y.'de yer alan beyit de şudur:

Vuşlat bulur ihsânıyla Derviş Sükûtî her müdâm
Lütf-ı Hakkâ mazhar olup nitekim ihyâr meşâyih

A. nüshasında bulunmayan bu beyit ile aynı nüshadaki 4.beyit arasındaki benzerlikler göze çarpmaktadır. Bu benzerlik iki nüshanın da bir müstensih tarafından başka bir nüshadan kopyalama mı yaptığı sorusunu akıllara getirebilir. Ancak bunun cevabı şimdilik bilinmemektedir.

A. nüshasında “meded” redifli birbirinden farklı şiirler vardır: 69, 70 ve 71 numaralı gazeller. S.Y. nüshasındada ise bu redifle yazılmış iki şiir bulunur. İki nüsha karşılaştırıldığında ise A. nüshasındaki 69.şiir ile 70.şiirin birleşimi S.Y.’deki tek bir şiir olarak verilmiştir. Ancak diğer nüshadaki 69.şiire de eserin orijinalindeki bozukluktan dolayı okunamadığı dipnotu düşülmüştür. Bu sebeple bazı beyitler eksiktir. Bu şiirlerin S.Y. nüshasında karşığı ise 42 numaralı şiirdir. 69.şiir sekiz beyittir S.Y.’de ise sadece son iki beyit olarak yer alır:

...

‘Askeri Mehdī Muḥammed cümle mü’min ümmete
Şāfī-i rüz-ı cezāsın yā ‘Alī senden meded

Derd-mend Derviş Sükūtī ḥānḳāh-ı Ḥaydara
Kul olup ehl-i vefāsın yā ‘Alī senden meded

70.şiirde ise 2.beyitte bir kelime S.Y. nüshasındaki beyitten bir kelime farklıdır.

A. nüshasında:

...

Şānına taḥtın buyurdun ol ‘Alī bin Ṭālibin
Sūre-i Ḳur’ān içinde hel atā senden meded

...

S.Y. nüshasında:

...

Şānına taḥḳṭḳ buyurdun ol ‘Alī bin Ṭālibin
Sūre-i Ḳur’ān içinde hel atā senden meded

...

A. nüshasında 73.gazel S.Y.'de ise 45.gazelde çeşitli kelimelerde muhtemelen okuma farkı denebilecek kelimeler bulunmaktadır.

A. nüshasında:

...

Men 'aref sırrın öğren bend olagör bir ara
Hakki bulmakda beka bul 'ömrün olsun izdiyad

...

S.Y. nüshasında:

...

Men 'aref sırrın öğren bend olagör bir ara
Hakki bilmekte beka bul 'ömrün olsun izdiyad

...

Aynı gazelin 4.beyitinde de çeşitli farklar vardır:

A. nüshasında:

...

Dinleme va'iz sözün hiçbir kuru da'vadır hep
Bekle anın şöhet hem kalbin eyler çok fad

...

S.Y. nüshasında:

....

Dinleme va'iz sözün hiçbir kuru da'vadır hep
Belki anın şöhet hem kalbin eyler çok fesad

...

A. nüshasında yer alan 74.şirin 2.beyiti ve 4.beyiti ile S.Y. nüshasında bu şirin karşılığı olan 46.gazelde bazı farklar göze çarpmaktadır.

A. nüshasında 2.beyit ve 4.beyit:

...

Mürşid-i kâminden iste işbu yollar berzahın
Bir kademde geçer ol rah-ı Hak eyler küşad

...

Sir zāmān Ferhādda gezdü küh şahrālarda hep
Bir lebi Şīrīn için dağlarla itdi çok cihād

...

S.Y. nüshasında 2.beyit ve 4.beyit:

...

Mürşid-i kāmilden iste işbu yollar berzāhıñ
Anlar bir qademde geçer ol rāh-ı Hāq eyler güşād

...

Bir zāmān Ferhād da gezdi küh şahrālarda hep
Bir lebi Şīrīn için dağlarla itdi çok cihād

...

A. nüshasında 77.gazel ile S.Y.'de karşılığı olan 49.gazel arasında da bazı kelime farkları mevcuttur.

A. nüshasında 1. ve 3.beyit:

Şaf iderim zāhidā ben her zāmān ol ber murād
Medhıñ itmez bunda bir cān hiç degil ağıyār murād

...

Hubb-ı 'aşkıñ yok yere sürmez bugün süvār olan
'Arşa-i hārbe nāzar kıl qatl olan eşrār murād

...

S.Y. nüshasında 1.ve 3.beyit:

Vaşf iderim zāhidā ben her zāmān ol yār murād
Medhıñ itmez bunda bir cān hiç degil ağıyār murād

...

Esb-i 'aşkıñ yok yere sürmez bugün süvār olan
'Arşa-i hārbe nāzar kıl qatl olan eşrār murād

...

S.Y. nüshasında 357.şiiir ile diğeer nüshadaki 79.şiiir arasında da bazı kelime farkları şunlardır:

A. nüshasında 1.ve 5.beyit:

Şāfī itmeden bu ƙalp Hāƙƙa yol olmaz gūşād

Ne ‘aceb zāhid mūrā’ī seng-i dil dā’im fād

...

Mülk-i fānī zīnetine aldanıp her vechile

Hāƙƙı ƙıldılar ferāmūş ƙılmadılar bunda yād

...

S.Y. nüshasında 1.ve 5.beyit:

Şāfī itmeden bu ƙalp Hāƙƙa yol olmaz gūşād

Ne ‘aceb zāhid mūrā’ī seng-i dil dā’im fesād

...

Mülk-i fānī zīnetine aldanup her vechile

Hāƙƙı itdiler ferāmūş ƙılmadılar bunda yād

...

A. nüshasında 80.gazel altı beyitten oluşurken S.Y. nüshasında bu şiirin karşılığı olan 350.gazel yedi beyitten oluşmaktadır. S.Y.’de yer alan farklı beyit şudur:

...

Nice āyet ile Ƙur’ān dervişinde olup mestūr

Kelām-ı Hāƙƙıyla mevcūd şehādet ehliyiz zāhid

...

S.Y. nüshasında 375 numaralı şiir ile A. nüshasındaki 81.gazelde 4.ve 7.beyitlerde bazı farklar vardır.

A. nüshasında 4.ve 7.beyit:

...

Vücūdunu kıldı nümāyān her cihetden ‘āleme
Nāzır u meşkūr odur kim Hālık-ı Rabbü'l vedūd

...

Baħr-i ‘aşkınla Sükūtī feth ider esrār-ı Hāķ
Ma’nā-yı rāzı ene’l Hāķ şürbünü itdi küşūd

S.Y. nüshasında 4.ve 7.beyit:

...

Vechini kıldı nümāyān her cihetden ‘āleme
Nāzır u manzūr odur kim Hālık-ı Rabbü'l vedūd

...

Baħr-i ‘aşkınla Sükūtī feth ider esrār-ı Hāķ
Ma’nā-yı rāzı ene’l Hāķ sırrını itdi küşūd

A. nüshasında 95.gazelde okunamamış bölümler bulunmaktadır. Bunlar S.Y.’de okunmuştur. Ayrıca son beyitte de S.Y. nüshasındaki karşılığı olan 65.gazeldekiyle bazı farkları vardır.

A. nüshasında okunmayan yerler:

3.beyit

...

‘Āşıkları gel gör hemān bunda nice menzil alır
.....bulup himmetiyle belālara düşürür

...

5.beyit

...

Murğ-ı ğarībin görmez misin hiç evc-i semā bervāz ider
Düşmüş kulağuz bir ulu tenhālara düşürür

...

S.Y. nüshasında:

3.beyit

...

‘Âşık-ları gel gör hemân bunda nice menzil alur

Bir mürşid-i hâzîk bulup himmetiyle belâlara düşürür

...

5.beyit:

...

Murğ-ı ğarîbin görmez misin hiç evc-i semâ bervâz ider

Düşmüş kulağuz bir ününe ‘askerini tenhâlara düşürür

...

Aynı şiirde son beyitteki farklılık ise şöyledir:

A. nüshasında:

...

Her ki tutar pendini Dervîş Sükûtî bir kem-terin

İrdi necât semtine zevk-i maķâmlara düşürür

S.Y. nüshasında:

...

Her ki tutar pendini Dervîş Sükûtî bir kem-terin

İrdi necât semtine zevk-i beķâ mevâlara düşürür

S.Y. nüshasında yer alan 357.şiir ile A. nüshasındaki 97.şiirin 4.beyitinde şöyle bir farklılık vardır:

A. nüshasında:

....

Revâfîz kavm hiç sevmez ‘Alî’den evvel üç yâri

Cehâlet oduna yanmış münâfîk cins bedaħdır

...

....

Revāfîz kıvım hiç sevmez 'Alî'den evvel üç yâri
 Cehâlet oduna yanmış münâfık cins-i bed-ahter

...

A. nüshasında 104 numaralı gazel beş beyitten oluşmaktadır ve okunamayan yerleri mevcuttur. Bu gazel S.Y.'de 265.şiiirdir ve tamamı okunmuştur.

A. nüshasında 2.beyit, 3.beyit, 4.beyit ve 5.beyit:

....

Nazar kıılma felek böyle kıılarsa saña bir handa
eyler

Bununla iltifât olmaz yalancı kaħbe bir zendir
 Süleymân eyler

Gel ey t̄alib alam dersin muħabbet zevkini bunda
 Kanā'at eyler

Sükûtî nuṭkunu dinle dilerseñ
 Teveccüh kııl hemân Hakkā derûnunda huzûr eyler

S.Y. nüshasında:

...

Nazar kıılma felek böyle kıılarsa saña bir handa
 Vefâsı yok bu dehr içre cefâdan çok zuhûr eyler

Bununla iltifât olmaz yalancı kaħbe bir zendir
 Süleymân-ı zāmân olsan seni bırakmaz kubûr eyler

Gel ey t̄alib alam dersin muħabbet zevkini bunda
 Kanā'at gibi devlet bulunmaz kalb nûr eyler

Sükûtî nuṭṭunu dinle dilerse bunda her dā'im
Teveccüh kı l hemān Ḥaḳḳa derūnunda ḥuzūr eyler

A. nüshasında 121 numaralı şiir olan vücudnamede 5.beyitte vücutta yer alan organlar sayılırken S.Y. nüshasındaki karşılığı olan 331.şiirde bir fark bulunmaktadır.

A. nüshasında:

....

Göz Kulaḳ Burun Ağız Meme Göbek Şubulü

2 2 2 1 2 1 2

...

S.Y. nüshasında:

....

Göz Kulaḳ Burun Ağız Meme Göbek Şu yolu

2 2 2 1 2 1 2

...

Bu farkın okumadan kaynaklandığını düşünmekteyiz. Şairin su yolundan kasdı insan vücudundaki organları saymasından yola çıkarak boşaltım organlarıdır. Bu sebeple kelime “su yolu” olarak okunmuştur.

S.Y. nüshasında 360.şiirin diğer nüshadaki karşılığı 125 numaralı gazeldir. Bu şiirin 5.beyitinde bir fark vardır. Burada beyitin anlamına uyan söz “kim” değil kötü anlamına gelen “kem” olmalıdır.

A. nüshasında:

...

Şāfī dil olan bu ‘ālem ḥaḳḳına kim söylemez

Medḥ ider her dem lisāna şanmañız şekvādadır

...

S.Y. nüshasındada:

...

Şāfī dil olan bu 'ālem ḥalkına kem söylemez
Medḥ ider her dem lisānen şanmanız şekvādadır

Diğer nüshada yer alan 126.gazel S.Y.'de ise 373.gazele karşılık gelmektedir. Bu gazelin 1.ve 3.beyitlerinde farklar vardır.

A. nüshasında 1.beyit ve 3.beyit:

Bu gönlüm şehrini iḥrāk iden ḥis cemālīndir
Seniḡ 'aşkıḡ yaḡar dā'im ḡomaz rāḡat celālīndir

...

Terāḡüm kıḡ bu āḡımla aḡıtım 'arş-ı a'lāda
Melā'ik zümresi te'accüz olur bā'ış vişālīndir

...

S.Y. nüshasında 1.beyit ve 3.beyit:

Bu gönlüm şehrini iḥrāk iden ḡüsn-i cemālīndir
Seniḡ 'aşkıḡ yaḡar dā'im ḡomaz rāḡat celālīndir

...

Terāḡüm kıḡ bu āḡımla enīnim 'arş-ı a'lāda
Melā'ik zümresi te'accüz olur bā'ış vişālīndir

...

A. nüshasında 125.gazel beş beyitten oluşur. Gazelin 3.beyitindeki S.Y. nüshasında 379.şiiirde karşılığı farklıdır. Ayrıca yine diğer nüshada 5.beyitte okunamayan kısımlar okunmuştur.

A. nüshasında 3.beyit ve 5.beyit:

...

Ṭarīḡinde sülük itdim irince 'ömrümüz āḡir
Dürr-i lüṭfunda her dā'im ḡulāmı olmuşum ḡaber

...

Sükûtî bir gedâ kıldur irince Hâzret-i şâha
hâk-i pâyinde

S.Y. nüshasında 3.beyit ve 5.beyit:

...

Ṭarîķinde sülûk itdim irince ‘ömrümüz âhîr
 Dürr-i lütfunda her dâ’im gulâmı olmuşum kamber

...

Sükûtî bir gedâ kıldur irince Hâzret-i şâha
 Hezârân hâk-i pâyinde murâdım virdi ol server

Diğer nüshadaki 131.gazel S.Y. nüshasında 381.gazele karşılıktır. Bu gazelin 1. 2. ve 3.beyitlerinde farklar vardır.

A. nüshasında ilk 3 beyit:

Cihân fânî degil bâķî kim olur dâ’imâ sürûr
 Görünür bunda her ‘âlem giden gelmez olur maķhûr

‘Anâşîrdan düzûlmüşdür ser-a-ser bu vücûd şehri
 Kodu on iki bâb anda anırladır hemân nûr

Nisân ile kulak ‘aynın subullerin’ güşâd itdi

1 2 2 2

Burun nâfe ile şüdyân yapıldı resmile meşhûr

...

S.Y. nüshasında:

Cihân fânî degil bâķî kim olur dâ’imâ mesrûr
 Görünür bunda her ‘âlem giden gelmez olur maķhûr

‘Anâşîrdan düzûlmüşdür ser-a-ser bu vücûd şehri

Ƙodu on iki bāb anda anıñladır hemān ma'mūr

Lisān ile kulak 'aynın su yolların güşād itdi

1 2 2 2

Burun nāfe ile şüdyān yapıldı resmile meşhūr

...

Diğer nüshadaki 131.gazelin 2.beyiti ile S.Y. nüshasında 382.gazelin 2.beyiti arasında fark vardır.

A. nüshasında:

...

Silk-i ƙaƙvā yüzünden zāhidiñ her dā'imā

'Aşƙ yolundan bī-ħaberdır her demi gümān ƙutar

...

S.Y. nüshasında:

...

Meslek-i ƙaƙvā yüzünden zāhidiñ her dā'imā

'Aşƙ yolundan bī-ħaberdır her demi gümān ƙutar

...

Yine aynı gazelin 5.beyitinde ise şöyle bir farklılık vardır:

A. nüshasında:

...

Ƙulmünü anlar Firāvun ħavasıyla ğāyet faƙīħ

Dīn yok īmānı aşlā bī-edeb ƙuğyān ƙutar

...

S.Y. nüshasında:

...

Ƙulmünü eyler Firāvān ħırşıyla ğāyet faƙīħ

Dīn yok īmānı aşlā bī-edeb ƙuğyān ƙutar

...

Diğer nüshadaki 146.gazeldeki 1.beyit ile S.Y. nüshasında karşılığı olan 372.gazelin 1.beyiti arasında bir fark bulunmaktadır.

A. nüshasında:

İkrārımız bizim ezel peymān olan Sa'dīleriz
'Ahdımıza şābit kadem her ān olan Sa'dīleriz

...

S.Y. nüshasında:

İkrārımız bezm-i ezel peymān olan Sa'dīleriz
'Ahdımıza şābit kadem her ān olan Sa'dīleriz

...

Yayımlanan diğer nüshada 160 numaralı gazel beş beyitten oluşmaktadır. S.Y.'de ise bu şiir 383 numaralı gazeldir. İki gazel karşılaştırıldığında 4.beyitlerinin ikinci mısrasındaki fark göze çarpmaktadır.

A. nüshasında 4.beyit:

...

Meydān seniñ devrān seniñ her hāliyle cihān seniñ
Bu vārlığım her ān seniñ meğer cümle cānān imiş

...

S.Y. nüshasında 4.beyit:

...

Meydān seniñ devrān seniñ her hāliyle cihān seniñ
Bu vārlığım her ān seniñ bildim ki cümle parafān imiş

...

A. nüshasında yer alan 161.gazel dört beyitten oluşurken S.Y. nüshasında bu şiire karşılık gelen 397.şiir beş beyitten oluşmaktadır. Yalnızca S.Y. nüshasında bulunan 3.beyit ise şudur:

...

Men rā'nı kıl Resūl hūccet yeter her 'āşıkā
 Fehm eyleyen bu nuṭkunu saliklere burhān imiş
 ...

Diğer nüshada yer alan 194.şiiirde 2.beyitte okunamayan bir bölüm bulunmaktadır. S.Y. nüshasında bu şiire karşılık olan 310.gazelde okunamayan kısım okunmuştur ayrıca 2.ve 3.beyitte farklar vardır.

A. nüshasında 2.ve 3.beyit:

...
iderdi keşir olma şaķın bunda esir
 Fehm eylemez 'akıl kuşur yalanı çok şafası yok

O bir cāzū gel mālina zehir katar hep balına
 Aldanma dünyā şālina bu pāsı çok yok

...

S.Y. nüshasında 2.ve 3.beyit:

...
 Hāb-ı sivā derdi keşir olma şaķın bunda esir
 Fehm eylemez 'akl-ı kışır belāsı çok beķāsı yok

Uyma cāzū gel hāliline zehir katar hep balına
 Aldanma zibā şālina boyası çok esāsı yok

Diğer nüshada 4.beyitinin ikinci mısrasında okunmayan kısımları bulunan 206.gazel S.Y.'de 121.gazele denk gelmektedir ve okunamayan kısımlar okunmuştur.

Diğer nüshada 4.beyit:

...

Hasta oldum nice demler zār-ı efgān kılmışam
 Bir ṭabīb görmedik

...

S.Y. nüshasında 4.beyit:

...

Hasta oldum nice demler zār-ı efgān kılmışam

Bir ṭabīb bī-devādan hiç şifāsın görmedik

...

Diğer nüshada yer alan 219. şiir tarikat büyüklerinden bir şeyhe ithafen yazılmıştır. Ancak S.Y. nüshasında 130.şiirin kime ithaf edildiği açıkça yazılmamıştır.

A. nüshasında:

Der Vaşf-ı Şeyh Zeyne'l- Abidīn Kübrāvī

S.Y. nüshasında:

Der- medḥ-i 'azīz meşārun-ileyh ḥazretleri

Diğer nüshada yer alan 220.gazel dört beyitten oluşmaktadır. Ayrıca 4.beyitte okunamayan bir kelime vardır. S.Y.'de ise 131.şiire denk gelen bu gazelin ilk dört beyiti A. nüshasında ile aynıdır ve tamamı okunmuştur. Ancak S.Y. nüshasında bu gazele beş beyit daha eklenmiştir. Bu şiir bile aslında iki nüshanın farklılığı konusunda bizlere büyük bir ipucu vermektedir:

....

Māsivāya bakma ašlā naḫşına aldanma hiç

Pādişāh mülk-i tende cümle 'ālem kişveri ol

Nefs-i şehvetden şaḫın gel rāhını mesūd ider

Arzusuna düşme her dem dinle nuṭḫum gel beri ol

Muşṭafānıñ ḫolunu ṭut cānın içre eyle sır

Gir Ṭarīḫ-i enbiyāya murtaḫanıñ 'askeri ol

Ḥizmetinde beḫl cān it ṭut elin bir mürşidiñ

Feyz-i himmet iltimās it bāb-ı Luṭfun kem-teri ol

Hak ‘ayāndır nūru tutmuş ya’nī şems-i māhveş

Yeri göğü rüşen itmiş aç gözün gel münziri ol

Derd-men Derviş Sükūtī ol gulām Haydarıñ

Hak-i pāyiñ bekle dā’im sen ‘Alīniñ kanberi ol

A. nüshasındaki 231 numaralı gazel ile S.Y. nüshasındaki 132.gazel oldukça farklıdır. 231.gazel beş beyitten oluşurken S.Y.’de farklı olarak bir beyit daha vardır. Ayrıca beyitlerdeki kelimeler de yer yer değişiklik göstermektedir. Bunun yanı sıra S.Y.’deki metinde müstensih şiiri yazarken daha ilk beyiti beğenmeyerek üzerini karalamış dört beyit yazdıktan sonra yazdığı beş beyitin daha üzerini karalamış ve karalama sebebini de şiirin yanına düştüğü şu notta açıklamıştır:

“Diğer divānlarımızın bu nazmı her nakiddir taḥayyür idilmiş ise de fakr dahı güzelce beğenmeyüp bu nuṭkumuzu tebdīl ü taḡayyur itdim.”

Bu açıklamayla daha önce de karşılaştığı için müstensihin bu tutumuna şaşılmalıdır. Diğer nüshada olmayıp da S.Y.’de var olan beyit ise şöyledir:

...

Üç beş gün için geldim ise bu fānī dehre

‘Ömrüm dahı āhir olup gitmege cānān beklerim

...

Diğer nüshadaki 233.gazel ise üç beyitten oluşmuş ve 1.beyitin ilk mısrası ile 3.beyitin ilk mısrası (dipnotta verilmiştir) eserin orijinal nüshasındaki bozukluk sebebiyle okunamamıştır. S.Y.’de ise 135.gazele tekabül eden bu gazel beş beyitten oluşmuş ve okunamayan yerler okunmuştur. Sadece S.Y. nüshasında bulunan diğer iki beyit ise aşağıda yer almaktadır. Bu farkın sebebi Özcan’ın bahsettiği üzere metnin aslındaki bozukluktan ise müstensihlerin farkının yanı sıra istinsah edilen metinlerin de farklı olması gerekmektedir.

A. nüshasında 1.beyit ve 3.beyit:

...

‘Âşkına ey dost düşelden nice hayrân olmuşam
 ‘Aqlımız çün zâyî’ kıldım halka destân olmuşam

...

.....

Qabil-i kısmet degil yâr gör ki hicrân olmuşam

S.Y. nüshasında:

...

‘Âşkına ey dost düşelden nice hayrân olmuşam
 ‘Aqlımız çün zâyî’ kıldım halka destân olmuşam

Gör beni ‘aşkıñ ne hâle şaldı şimdi sevdigim
 Mecnûnum Leylâ yüzünden küllî Vîrân olmuşam

Vuşlâtıñ sevdâsı atdı bunca dem ğurbetle
 Qabil-i kısmet degil yâr gör ki hicrân olmuşam

Urdı bir âteş vücûdum şehrini iħrāk idip
 Neylesin bî-çâre göñlüm şafî büryân olmuşam

Maħv olunca varlığıñ Dervîş Sûkuṭı yandı çün
 Qalmadı hiç zerre denlû bunda gülhân olmuşam

Diğer nüshada yer alan 238.gazelin 6.beyitinde ikinci mısra da (metnin orijinalindeki bozukluktan dolayı dipnotuyla) okunamamıştır. S.Y. nüshasında ise 137.şiire denk gelen şiir okunmuştur ve şu şekildedir:

A. nüshasında:

...

Uyma Şîrîn sözüne Dervîş Sûkûṭı her zâmân

.....Ferhādım

S.Y. nüshasında:

...

Uyma Şīrīn sözüne Dervīş Sükūtī her zāmān

Bir belāya uğramış gör bugün nice Ferhādım

S.Y. nüshasında 143.gazel diğer nüshada 257.gazele denk gelmektedir. Bu nüshada 1. 2. 3. 7. ve 12.beyitlerde okunamayan kısımlar bulunmaktadır. Okunamama sebebi olarak da dipnotta metnin orijinalindeki bozukluk gösterilmiştir. S.Y. nüshasında bu bakımdan daha anlaşılır olduğundan okunmuştur. Ancak 7.beyitte okunamayan kısım S.Y. nüshasındaki bozukluk sebebiyle de okunamamıştır. Diğer nüshada bu şiir on üç beyitten oluşurken S.Y. nüshasında on dört beyitten oluşmaktadır. Şiirin başlığı “*Aḥvāl-i Enbiyā-yı ‘Aẓām*”dır. Yani içerisinde büyük peygamberleri konu almaktadır. S.Y. nüshasında diğer nüshadan farklı olarak Hz.Yahya’yı anlatan bir beyit daha mevcuttur. Bu beyit S.Y. nüshasında yer almaktadır.

A. nüshasında 1. 2.ve 3.beyit:

.....Adem ü Ḥavvā bugün

Cümlemiz andan tevellüd eyledi peydā bugün

Şīt Nebī geldi cihā.....

..... idip ‘uqbā bugün

Nūh Nebī’niñ ṭūfānından oldum ḥalāş

Ḳavm-i kāfirleri şaldı ğarḳıla deryā bugün

...

12.beyit:

Dürr-i pākından

Nūr-ı Aḥmed’le müzeyyen geldiler dünyā bugün

S.Y. nüshasında 1. 2.ve 3.beyit:

Menba' ol kā'inātin Ādem ü Havvā bugün
Cinsimiz andan tevellüd eyledi peydā bugün

Şit Nebī geldi cihāna devrini tekmīl idip
Ba'de idersin gelmesiyle 'azm idip 'uqbāya bugün

Nūh Nebī'nin tūfānından buldular ol dem ḥalāş
Kavm-i kāfirleri şaldı ğarķıla deryā bugün

13.beyit: (S.Y.'de bir beyit fazla olduđu için diğerk nūshada 12.beyit S.Y.
nūshasında 13.beyite karřılık gelmektedir.)

Dürr-i pākından anıñ hem oldular iki şehzādeler
Nūr-ı Aḥmed'le müzeyyen geldiler dünyā bugün

S.Y.'de 145.sıraya karşılık gelen “olan” redifli altı beyitlik gazel ise diğerk nūshada
258.şiiirdir. Bu şiirin ilk iki beyiti ile S.Y.'deki şiirin ilk beyiti arasında bariz farklar
bulunmaktadır. Ayrıca diğerk nūshadaki ikinci beyit tam olarak okunamamıştır.

A. nūshasında 1.ve 2.beyit:

.....bu dem şehriyāb içre rūz şeb mihmān olan
Zāt- pākındır muḥakķak cūybāra sulṭān olan

.....ḥüsnünde āyetini ḥarf be ḥarf

.....gördüm aşlı Kūr'ān olan

...

S.Y. nūshasında 1.ve 2.beyit:

Bu vücūdum şehir içre rūz u şeb mihmān olan
Zāt- pākındır muḥakķak ḥūblara sulṭān olan

Lavh-ı hüsnuñde ki yazmış âyetini harf be harf
Sûre-i Fâtiha gördüm aşl bir Kur'ân olan

...

S.Y. nüshasındada 364.gazel yedi beyitken diğer nüshada bu gazelin karşılığı olan 291.gazelaltı beyittir. S.Y. nüshasında müstensih şiirin diğer nüshadaki 3.ve 4.beyitin arasına bir beyit daha eklemiştir. Diğer nüshada bulunmayıp S.Y. nüshasında bulunan beyit ise şudur:

...

Kin kibir benlik hasedle kalbimiz rahat komaz
Nâr-ı duzâhdan eşeddir yıkıyor şarjma tamû

...

S.Y. nüshasında 179.gazelde yer alan 3.beyit diğer nüshada 311.şiiirde yer alır. Ancak bu beyit hiç okunamamıştır ya da metnin orijinalinde mevcut değildir. Tez yazarı konuyla ilgili bir dipnot vermediği için bu konu izaha muhtaç kalmıştır. Yine bu gazelin 4.beyitinde olduğu gibi tek kelime de olsa okunamayan başka yerler de vardır:

...

Berzâha düşen hâl nice gör olmuş yamân
Mürşid gerek anı dahı terbeye ide bu arada

İlmiyle yakın gerçe olur esrâra vâ'iz
Kibr-i hased komaz anı her demleri ğavğâda

Sa'y itdiği rûz u leyâl cümlesi gitdi hebâ
Bulmadı rehber-i kâmil müşkülün hâl ide tenhâda

Derviş Sükûtî dâmeni şeyhin durma güzel tut
Hakkı 'ayân göstere ol dünyâ vü 'ukbâda

Aynı şekilde bir durum diğer nüshanın 313.gazelinin 5.beyitinde gerçekleşmiştir. Bu S.Y.'de 181.şiire karşılıktır. Diğer nüshada okunamayan beyit aşağıda verilmiştir:

...

Pendimi tüt gūş idersen müşkiliñ āsān ola
Rehber-i kāmīl ara bul iresin şāhī cihāna

...

Diğer nüshadaki 332.gazel dört beyitten oluşurken S.Y. nüshasında bu gazele karşılık gelen 403.gazel beş beyitten oluşmaktadır. Müstensih muhtemelen kendi tasarrufunu kullanarak 2.ve 3.beyit arasına bir beyit daha ekleyerek beyit sayısını beşe çıkarmıştır. Bahsedilen beyit şudur:

...

'İlm-i Hakk'ın şehr-i yüce girmez merā'ı her bir hoca
'Ārif olan her dillerce ma'nā virir Qur'ânına

...

S.Y. nüshasında 268.gazel on bir beyitten oluşur. Diğer nüshada bu gazelin karşılığı 366 numaralı gazeldir ve sekiz beyitten oluşur. Ayrıca 1.ve 4.beyitinde eksik okumalar varken 5.beyit hiç okunamamıştır. Yine dikkati çeken bir husus da iki şiirin sadece 4.beyite kadar benzerlik göstermesidir. Bu beyitten sonra şiirler tamamen farklılaşmıştır. Yeri gelmişken bir noktaya daha değinmek gerekir. Divan incelendiğinde aynı redifle yazılmış birden fazla şiir olduğu görülür. Hatta bazen sıradan bir okuyucu bile bu şiirleri gerek şekil gerekse muhteva olarak tek bir şiir gibi kabul edebilir. Akıllara böyle bir ihtimal gelmiş ve S.Y. nüshasında şiirlerin sıralı bir şekilde verilmemiş olması da bu ihtimali kuvvetlendirmiştir. Müretteb olarak istinsah edilen 2011'de yayımlanan nüsha ise bu tezi çürütmektedir. O hâlde bu durum, müstensih'in divana eklemeler yaptığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Şimdi burada yalnızca okunamayan 4 ve 5.beyiti ve müstensih tarafından eklendiğini düşünülen diğer beyitler verilecektir.

A. nüshasında 4.ve 5.beyit:

...

Bir 'acīb 'işyāna ğarķım rūz ı şeb

.....itmedi

.....

.....

...

S.Y. nüshasında(4. ve 5. beyitten itibaren):

...

Bir ‘aceb ‘ișyāna ğarkım baħr-ı girdāba düşüp

Cürmüne ben i’tirāfım yek pāre ħürmet itmedi

Ehl-i dünyā nefret itdi bir günāhkār ħul muyum

Bilmezim ‘ālem ne olmuş baħa ülfet itmedi

Fehm idipdür ‘acāyib ħāl rüşvetle olur

Ķā’ilim miĳdār-ı pahāya maĳbūle raĳbet itmedi

Ĥāb u raħat gitdi elden çeşmimiz ĳan yaş döger

İlticā oldum ĳamu nās baħa cür’et itmedi

Dāmeni ĳutdum erenler pīrlere itdim niyāz

Raħm idip itmez vefā bir dürlü himmet itmedi

Neyleyim bunca nebīye hem velīye yalvarup

Hiĳ biri ĳılmaz şefā’at gördüm ki nuşret itmedi

‘Arz-ı ħāl itdim ilāhī bırakma ħālim maħşere

Derdiyle miħnetde ĳaldım kimse rü’yet itmedi

Bir şebī Derviş Sükūtī Muştafāya düş olup

Şefĳatın gördüm hezārān baħa nefret itmedi

Mutasavvıf bir şair olan Sükutî'nin divanında çeşitli tarikat büyüklerine yazılmış şiirler olduğundan da bahsetmiştik. A. nüshasında Nakşibendi tarikatına mensup Şeyh Mustafa Efendi'ye yazılan bir şiir on bir beyitten oluşurken S.Y.'de aynı kişiye ithaf edilen aynı şiir dokuz beyitten oluşur. Oluşmaktan ziyade biter denilse daha doğru olabilir; çünkü divanda verilen her şiirde şairin son beyitte mahlasını zikrettiği görülmektedir. Ancak bu şiirde mahlasın yer aldığı beyit bulunmaz. Bu sebeple bu şiirin eksik olduğu söylenebilir.

4.DİZİN

Dizin bir çalışmadaki ses bilgisi, biçim bilgisi, sözcük bilgisi, cümle bilgisi, anlam bilgisi, sözlük bilgisi, söz varlığı, ağız atlası incelemeleri için gerekli örneklere ulaşmanın en kolay yoludur. Bu yüzden sözlü metinlerden yazılı metin oluşturulduktan sonra yapılacak ilk iş metinden ayırıştırılmış dizin çalışması yapmaktır. (İleri 2010)

Bir metnin dizini o metnin söz varlığını doğrudan okuyucuya sunar. Biz de çalışmamızda Sükutî'nin eserinin söz varlığını dizin ile göstermeye gayret ettik. Bunu yaparken amacımız okuyucunun metin içerisinde geçen her kelimeyi kolay ve hızlı bir şekilde bulması ve eserdeki kavramların ortaya çıkarılması olmuştur.

Dizinler hazırlanış amaçları doğrultusunda konularına, içeriklerine, sıralanışlarına vs. göre şu şekilde tasnif edilebilir: Özel adlar dizini(kişi adları, eser adları, yer adları vb.), konu dizini, seçme dizin, genel kelimeler dizini, sıklık dizini, ekler dizini, iki/çok dilli dizinler, işlevsel dizin/sözlük vs. (Kara 2016: 2-4). Bizim hazırladığımız dizin, bu sınıflandırma içerisinde dil çalışmaları sırasında da sıklıkla kullanılan işlevsel dizin/sözlüktür.

İşlevsel dizin/sözlük hazırlanırken sabit, genel geçer bir yöntemin varlığından söz edilemez. Biz de hazırladığımız dizinde şöyle bir yöntem izledik:

Madde başı olarak kelimelerin kökleri veya gövdeleri verildi,
Kelimenin kök ve gövdesinin aldığı ekler aşağıda verilen dizin sırasına göre sıralandı,
Madde başlarının hangi dilden alındığı verildi,
Kelimelerin anlamları metnin bağlamından hareketle yazıldı,
Her kelime metindeki sayfa ve beyit numarasıyla birlikte dizinde gösterildi.

Dizinde bu,şu,o gibi farklı kelime türleriyle karıştırılması muhtemel olmayan kelimelerin metin içerisindeki işlev ve türleri belirtilmemiştir.

4.1. Dizin Sırası

1.Dizine, metinde geçen her kelime(başlıklar dâhil) alınmış ve karşılıklarına anlamları verilmiştir. Kelimeler, asıl anlamları da dikkate alınarak metin esas tutulmak suretiyle dizine alınmıştır.

2.Şahıs ve yer adları hariç diğer bütün kelimelerin hangi dilden olduğu belirtilmiştir.

3.Metindeki özel adların geçtiği bütün yerler gösterilmiştir. Yazılışları aynı, anlamları farklı olan (ak, al, ara gibi) kelimelerin geçtikleri bütün yerler ve anlamları verilmiştir.

4.Kullanılan dizin sırası şöyledir:

İSİM

A.Yalın teklik hâller

Yalın+edatlar

Tamlamalar

Yalın+yardımcı fiiller

Bulunma hâli

Ayrılma hâli

Yönelme hâli

Yükleme hâli

İlgi hâli

Vasıta hâli

Eşitlik hâli

Yön gösterme hâli

B.İyelik şekilleri (kendi içinde yukarıdaki sıra)

C.Çokluk şekilleri (kendi içinde yukarıdaki sıra)

FiİL

Fiil kök veya gövdesi

A.Olumlu fiil çekimi

Emir+soru

İstek

Geniş zaman

Görülen geçmiş zaman

Öğrenilen geçmiş zaman

338

Gelecek zaman

Şimdiki zaman

Şart

Birleşik kipler

Zarf-fiiller

Sıfat-fiiller

Fiil isimleri

B.Olumsuz fiil çekimi

(kendi içinde yukarıdaki sıra)

'Alī : Ali bin Ebu Talib, İslam Devleti'nin 656-661 yılları arasındaki halifesi. İslam peygamberi Hz. Muhammed'in hem damadı hem de amcası Ebu Talib'in oğlu olan Ali, Hz. Muhammed'in İslam'a davetini kabul eden ilk erkektir.

'A. 002b/27, 003a/06, 003a/08, 003a/16, 005a/22, 005b/01, 007b/18, 009b/16, 012a/02, 012a/04, 012a/07, 012b/06, 012b/07, 014b/11, 015b/09, 015b/30, 016a/07, 016a/08, 016a/10, 016a/14, 016a/16, 016a/18, 016a/20, 016a/22, 016a/24, 016a/26, 016b/07, 016b/11, 017a/15, 017a/16, 017a/20, 017a/22, 017a/24, 017a/26, 017b/02, 017b/04, 018a/22, 018b/03, 018b/08, 018b/22, 020b/17, 026b/01, 026b/04, 031b/22, 032b/27, 034a/22, 035b/16, 035b/23, 036a/13, 036b/06, 036b/10, 037b/23, 038a/21, 038b/01, 038b/10, 040a/07, 040a/13, 040a/21, 040a/22, 040a/23, 040a/24, 040a/25, 040a/26, 044b/21, 044b/22, 045a/03, 046a/19, 046b/04, 046b/14, 048a/08, 048a/09, 048a/11, 048a/13, 048a/15, 048a/17, 048a/19, 048a/21, 048a/23, 048a/25, 049a/21, 051a/01, 051a/06, 051a/25, 051b/12, 051b/18, 052b/09, 052b/10, 052b/12, 052b/14, 052b/18, 052b/22, 052b/24, 053a/06, 053a/22, 053b/07, 053b/09, 054a/04, 054a/07, 054a/09, 055a/21, 055b/06, 055b/16, 056a/06, 056a/16, 061a/21, 062a/07, 067b/16, 067b/22, 067b/26, 068a/02, 068a/06, 068a/10, 068a/14, 068a/18, 068b/10, 068b/11, 068b/13, 068b/15, 068b/17, 068b/19, 068b/21, 069a/12, 069a/13, 069a/15, 069a/17, 069a/19, 069a/21, 069a/23, 069b/02, 069b/04, 069b/05, 069b/06, 069b/08, 069b/10, 069b/14, 069b/16, 069b/18, 069b/20, 071b/27, 074a/24, 074b/13, 074b/14, 074b/16, 074b/18, 074b/20, 074b/22, 074b/26, 074b/28, 075a/02, 080a/27, 082b/05, 083a/06, 083a/14, 083a/21, 083a/24, 083a/26, 083b/05, 083b/08, 083b/10, 083b/12, 083b/16, 083b/18, 083b/20, 084a/01, 084a/02, 084a/04, 084a/06, 084a/08, 084a/10, 084a/12, 085a/04, 087a/17, 087a/18, 087a/20, 087a/22, 087a/25, 087a/26, 087a/27, 087a/29, 087b/17, 087b/18, 087b/20, 087b/22, 087b/24, 087b/25, 087b/26, 087b/28, 088a/02, 088a/04, 088a/06, 088a/08, 088a/10, 097a/04, 098a/22, 102b/12, 102b/13, 104b/18, 104b/24, 105a/13, 105a/19, 105a/26, 105b/26, 106a/06, 107b/13, 107b/14, 108a/18, 108a/20, 108a/22, 108a/24, 108a/26, 108a/28, 108a/30, 108a/32, 110a/22, 110b/05, 112b/10, 115b/15, 119a/23, 119b/12

'A.+ dir 016a/12, 017a/18, 069a/22, 083a/22

āl-i 'A. "Ali'nin soyu" 016b/01, 030a/20, 102b/26

bende-i āl-i 'A. "Ali'nin soyunun kulları" 052b/24

enver-i 'A. "Ali'nin nuru" 107b/16

ḥubb-ı evlād-ı 'A. "Ali'nin evlad sevgisi" 025b/12

ibn-i 'A. 002b/13, 003a/10, 015b/03, 026a/20, 031b/15, 071b/15, 072a/15, 083b/01

nesl-i 'A. "Ali'nin soyu" 015a/22, 080b/09, 114b/03

nokṭa-ı sırr-ı 'A. "Hz.Ali'nin sırrı" 024a/23

nūr-ı 'A. "Ali'nin nuru" 107a/21, 107b/21, 116a/03

sırr-ı 'A. "Ali'nin sırrı" 016a/25, 095b/11

'ām : halka ait,umumi,sıradan,yaygın,bilinen [a]

'ā. 037a/05, 038a/20, 056a/20, 057b/12, 113a/09

'ayān: açık, belli,aşıkâr [a]

'a. 101b/11

a : o [Tr]

a.+ da 008b/10, 016a/18, 026b/18, 027a/16, 037b/24, 040b/07, 050a/22, 050b/07, 051b/22, 062b/22, 066a/22, 080a/23, 082a/20, 087a/12, 088b/20, 094a/09, 098a/11, 098a/18, 098b/04, 112b/04

a.+ dan 005b/06, 022a/16, 027a/04, 027b/16, 029b/14, 030b/25, 037a/07, 056a/02, 072b/06, 074a/22, 082b/32, 088a/13, 093a/17, 093a/18, 093a/20, 093a/22, 093a/24, 093a/26, 097b/10, 098b/22, 104a/08

a.+ dandır 009b/20

a.+  a 003b/14, 004a/10, 005b/26, 009b/24, 012b/20, 017a/16, 017a/23, 021b/06, 024a/02, 024b/04, 032b/23, 038b/07, 039a/20, 040b/18, 041b/16, 050a/20, 054b/24, 060b/06, 061a/12, 062b/16, 062b/24, 066b/12, 069a/07, 079b/15, 080a/28, 080b/21, 080b/23, 082b/20, 082b/27, 083b/23, 092a/16, 096a/14, 098a/24, 099a/19, 099b/18, 102a/24, 105a/21, 110b/06, 116b/28, 117b/23

a.+ nı 016a/13, 021a/06, 022a/06, 022a/09, 024a/03, 033b/25, 035a/04, 037a/27, 038a/20, 040a/04, 040a/06, 041a/02, 043b/02, 047a/26, 047b/04, 047b/06, 050b/10, 055a/17, 056a/05, 074b/04, 074b/14, 088b/19, 098b/12, 106b/18, 106b/20, 110b/07, 115a/04, 116a/06, 116a/11, 116a/25

a.+ nın 014a/14, 062/01, 085b/15, 095b/13, 100b/09, 106a/21

a.+ nın 004b/11, 004b/21, 005a/01, 006b/02, 006a/10, 011b/23, 012a/13, 012b/14, 013a/20, 013b/12, 014b/21, 016a/19, 017b/01, 018b/28, 020b/18, 020b/23, 025a/10, 026b/22, 028a/16, 030a/23, 035b/03, 035b/22, 036b/14, 037b/03, 037b/14, 037b/16, 038a/01, 038a/07, 038a/10, 038a/17, 038b/10, 038b/16, 038b/20, 039b/08, 041a/10, 041a/18, 041a/20, 042a/02, 044a/19, 042a/22, 044b/09, 044b/14, 045a/02, 045a/17, 048b/11, 049a/04, 050a/20, 050b/25, 050b/19, 051a/15, 051b/20, 052a/17, 054a/22, 054a/09, 055a/07, 056a/22, 063b/22, 066a/22, 066b/24, 068a/03, 068a/21, 068b/09, 069a/09, 072b/07, 073a/06, 073a/07, 074a/01, 081b/06, 081b/07, 087a/05, 087b/10, 087b/19, , 088b/10 088a/22, 096a/23, 104b/26, 105a/10, 107b/13, 109b/13, 112a/21, 114b/32, 115b/02, 117b/20, 118a/23, 119a/18

a.+ nınla 022a/19, 043a/02, 051a/23, 063a/06, 096a/22, 096b/06

a.+ nınladır 112b/04

a.+  la 026a/04, 069b/22

a.+ nlar 005a/06, 006a/01, 011b/03, 013b/22, 015a/06, 018b/20, 024b/10, 027b/20, 037b/10, 039a/17, 039a/19, 042b/01, 043a/04, 044b/16, 048b/16, 057b/15, 062b/20, 065a/13, 065a/17, 067b/04, 067b/16, 068a/09, 068b/09, 069a/14, 073a/24, 074b/20, 079b/10, 082b/28, 085a/10, 086b/06, 094a/08, 095b/12, 097b/02, 101a/14, 101a/19, 102b/23, 106a/18, 109a/12, 116a/24, 116b/20

a.+ lardır 082b/26

a.+ lardan 001a/04, 043b/06, 045a/08, 057a/18, 073b/20, 079a/26, 082b/08

a.+ lara 007b/19, 027b/10, 033a/25, 040a/14, 046a/20, 061a/08, 079a/06, 083a/24, 111b/05, 115b/27

a.+ ları 102b/19

a.+ ların 001b/29, 009b/11, 018a/21, 040b/22, 048b/14, 081b/10

a.+ larla 029b/16

a.+ nın  n 009b/03, 021b/16, 053a/09, 080a/08, 080a/11, 081b/13, 082a/07, 084b/18, 085a/17, 088a/18, 097a/22

 'd  : d   manlar [a]

 . 072a/26

 avm-i a. "d   man kavmi" 076a/25

a'l  : en y ksek, en y ce [a]

a. 015a/10

'ar -ı a. "g   n en y ksek tabakası" 009b/11, 013a/28, 091a/04, 110b/13, 111a/06

- cins-i a. "en yüce tür" 075a/21
cedd-i a. "ataların en yücesi" 038b/10
hüsni-zann-ı a. "güzel düşünmede en yüce" 107a/06
kudret-i a. "en yüce güç" 038b/22
menzil-i a. "yücelik hududu" 037a/27, 114b/18
makâm-ı kabri-i a. "yüce kabrinin derecesi" 038b/20
tezeyîn-i a. "süslenmiş yer" 038b/05
a.+ da 117a/32
a.+ ya 093b/24
a'mā : kör,görme özürlü [a]
a. 085a/15, 088a/09, 106a/21, 108b/22 çeşm-i a. 016b/26, 057b/08, 068b/02, 092b/09, 117b/07
çeşm-i a. "gözleri görmeyen" 039a/08
a. ol- 003b/13
a.+ dan 035a/04
a.+ ya 046b/01
ā'māl : işler,ameller,davranışlar [a]
ā.+ imiz 085a/20
a'tā : ihsan,bağış [a]
a. 008a/16
a.+ ya 026a/06
a'vān : yordakçılar,şakşakçılar [a]
a.+ ina 045a/22
ā'yān : açık,belli,aşikar [a]
a. 068a/26, 073a/18, 075b/12, 117a/02
a. it- 011b/14
ā'zam : en büyük [a]
ā. 068a/03
beyt-i ā. "en büyük ev" 064b/08
halk-ı ā. "yüce halk" 037a/27
Sa'deddīn-i gavşü'l ā. "tarikat kurucusu Sa'deddīn" 049a/16
şehr-i ā. "büyük şehir" 036b/04, 098a/20
āb : su [f]
ā. 033a/25, 072a/20, 080b/24, 085a/24
ā.- ı hayātī "hayat suyu" 102b/11
ā.-ı kevşer "cennet suyu" 056b/11
ā.+ ıyla 117b/15, 119b/04
'abā : elbise [a]
'a. 017b/08, 104a/05
'a.+ dan 104a/15
ābād : bayındır,mamur [f]
ā. 060a/18
ā. it- 015b/01, 025b/22, 030b/05, 050b/02, 070a/14, 088b/02, 098a/14, 100a/11, 111b/19
ā. kıl- 116b/34
ā.+ a iriş- 117b/28
ā. ol- 081b/11, 092b/17
ā.+ ını 108b/15
abbū'lmennān : lütuf ve ihsan sahibi [a]
a. 079a/28
abdāl : Dünya ile ilgisini kesen mânevî makam sahibi kişi [a]

a. 031b/11, 052b/21, 074b/01

a.-ı Hudā ol- 104a/14

a. ol- 029b/01

a.+ im 026b/07, 049a/05, 053b/11, 065b/20

a.+ ımız 085a/24

a.+ ın 061a/13, 076a/21, 083a/01

a.+ ıyım 114a/09, 114a/10, 114a/12, 114a/14, 114a/16, 114a/18, 114a/20, 114a/22, 114a/24, 114a/26, 114a/28

a.+ ız 052a/01

‘Abdül-Kādir : Şah Abdülkadir Geylani. Büyük İslam âlimlerinden ve evliyanın meşhurlarındandır. Künyesi, Ebu Muhammed'dir. Muhyiddin, Gavs-ül-a'zam, Kutb-i Rabbani, Sultan-ul-evliya, Kutb-i a'zam gibi lakabları vardır.

‘A. 032a/25, 037b/17, 037b/29, , 037b/32 080a/12

‘Abdüsselām : İstanbul Koska'da XVI. yüzyılda Papaszâde Mustafa Paşa Külliyesi'nin bir parçası olarak yapılan ve XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren Sa'diyye Âsitânesi olarak tanınan bir tekke.

‘A. 001a/02

‘âbid : ibadet eden, zahid [a]

‘â. 003a/13, 103a/20

‘Âbidîn : Dördüncü imam olan Zeynel Abidin, 659 yılında Medine'de doğmuştur. Şehadet tarihi hakkında çeşitli rivayetler vardır. Kesin olan İmam Zeynel Abidin'in zehirlenilerek şehit edildiğidir.

‘Â. 015b/05, 015b/27, 031b/19, 040a/11, 048a/14, 052b/03, 052b/19

‘acâyib : garip, tuhaf, şaşıllık şey [a]

‘a. 042a/18, 058b/03, 077b/22, 078a/03, 089b/09, 091b/04, 101b/02, 110b/15

‘a. bul- 103b/26

‘aceb: acaba; hayret, şaşıllık şey, şüphe ve şaşma sözü [a]

‘a. 025a/09, 029b/19, 039b/05, 041a/19, 059b/25, 063b/18, 065a/16, 073a/20, 074b/17, 077a/07, 077b/27, 084a/25, 084b/16, 088b/03, 092a/04, 106a/12, 106b/16, 107b/04, 114b/29, 115b/24

‘a. mi 066b/04, 071b/10, 118a/08

‘a.+ le 078a/20

‘Acem: İranlı, Acem

‘A. 058b/25

merkād-ı şāh-ı ‘A. “İran şahının mezarı” 048a/17

mülk-i ‘A. “İran ülkesi” 018b/21, 083b/07, 087b/12

‘A.+ de 038b/15

acı: acı [Tr]

a. 037b/24

‘âciz : güçsüz, aciz [a]

‘â. 014a/23, 118a/13

‘â.+ dir 070a/17, 077a/23

‘â. ol- 047a/11

‘â.+ im 065b/03

‘âcizâne : aciz bir şekilde [a]

mesmû'-yı ‘â.+ mize “bilinen acizlik” 081b/03

aç - : açmak [Tr]

a. 010a/09, 010b/01, 010b/02, 010b/04, 010b/06, 010b/08, 010b/10, 011a/08, 015a/09, 019b/26, 021b/17, 023b/24, 026a/16, 027a/03, 032a/15, 032b/14, 033b/10, 034a/20, 041b/09, 043a/17, 044a/09, 044b/21, 048a/01,

052a/09, 053a/10, 054b/02, 060a/15, 062b/18, 062b/22, 064a/26, 067b/08, 071a/05, 074b/14, 076a/12, 089b/18, 090b/16, 093b/22, 094a/18, 096b/12, 099a/20, 100a/13, 111a/11

a.- agör 040a/03, 057b/09
a.- ıla 006a/11, 023b/26, 069a/04, 085b/14
a.- ar 044b/18, 050b/30, 111b/15
a.- dı 004b/22, 006a/01, 012a/20, 017a/24, 041a/08, 042b/01, 042b/26, 048b/45, 062a/09, 097b/06, 105a/20
a.- dılar 043a/22, 067a/16
a.- dım 106b/06
a.- miş 024b/25, 058b/12, 059a/27, 075a/20, 090a/15, 109a/20
a.- mişdir 112a/22
a.- up 050a/21
a.- ıldı 044a/24
a.- ılmış 018a/24, 118a/18
a.- ılu 009a/07, 056b/21, 118b/03
a.- ılu 002a/01, 075a/04, 090b/20, 115a/19
a.- ılu 006b/23
a.- ık 053a/10
a.- ık 074a/08
a.- ıkdır 118a/28
a.- ma 032b/23, 099a/06
a.- masun 022a/23
a.- madı 041a/16
a.- madılar 059a/17

ad : isim [Tr]

a. ıakındır- 064b/06

'adā : düşmanlar [a]

'a.+ dır 103a/04

'a.+ dan 060a/02

'adālet : adalet [a]

'a.+ le 098b/01, 110a/01, 117b/22

'aded : sayı [a]

'a. 038b/11, 119a/07, 119b/10

ādem : insan, adem [a]

ā. 022a/09, 022b/04, 022b/16, 028a/02, 076a/25, 116a/06, 117a/23

cins-i ā. "insan türü" 068a/16

ıab'-ı ā. "insan doğası" 046a/23

ā.+ de 022a/14, 116a/05

ā.+ e 107a/03

ā.+ i 115a/03

ā.+ in 004b/14, 022b/02, 053a/08, 098b/09, 111a/19, 113a/11, 119a/16

Ādem : Hz.Adem a.s. İlk insan, ilk peygamber, insanlığın babası. Allah Teâlâ Hz. Ādem'i topraktan (turâbtan) yarattı. (Hûd, 11/61; Tâha, 20/55; Nuh, 71/18)

Ā. 016a/07, 035a/02, 037a/06, 054a/06, 075b/01, 075b/04, 075b/05, 091b/19, 098a/01, 102a/20, 104b/29, 117a/15

'adet : görenek, alışkanlık, adet [a]

'ā. it- 112b/18

'ā.+ in 118b/32

'ādil : adaletli [a]

'ā. ol- 082a/15

'adl : adalet [a]

'a. 079a/17, 116b/34

'a.-i vefâdır "sözünde adaletli olma" 072a/06

'a.+ ile 015b/16, 015b/22, 020b/18, 037a/17, 087b/06

'a.+ iyle 002b/27, 067a/06, 068b/15, 080b/13, 083b/10, 107a/28

'adn : cennette bir bölüm [a]

'a.-ı behişt "Adn cenneti" 117b/20

cennât-ı 'a. "Adn cennetleri" 050b/07

cennet-i 'a. "Adn cenneti" 051a/06

'a.+ ıyla 119a/35

'adûv : düşman [a]

'a. 026b/12, 108a/10

'a.-i ehl-i nifâk "kötülük çıkartan düşman" 063b/28

'a.-ü ehl-i cefâkâr "eziyet eden düşman" 064a/07

ķavm-i 'a. "düşman kavmi" 087a/29

'a.+ den 063a/02

āfāk : ufuklar, taraflar, yönler [a]

ā.+ ı 053b/06

aferin : bravo, çok yaşa, aferin [f]

a. dile- 025a/08

āfitāb : güneş, pek güzel(mcz.) [f]

ā. 014b/21, 054a/09, 088b/22

ā.-ı şu'le "güneş ışığı" 027a/21

cemāl-i ā. "güneşin yüzü" 038a/15

ā.+ ın 015b/11, 017b/05

'afv : bağışlama, af [a]

'a. eyle- 052a/08

'a. it- 001b/06, 086a/04, 089b/12, 115b/33

'a. kıl- 037a/04, 065a/04, 070a/22

ağaç : ağaç [Tr]

a.+ ı 082b/24

a.+ lar 090a/05

āgāh : haberdar, bilen [f]

ā. 002b/25, 062b/01

ā. eyle- 033b/20, 035b/04

ā. it- 021b/05, 026a/01, 040b/17

ā. ol- 003b/09, 015a/07, 017a/12, 022b/17, 047a/09, 047a/13, 048b/05, 055b/12, 061b/21, 106b/23, 114a/03, 115b/04

ā.+ ı ol- 044a/09

ağar - : ağarmak, beyazlamak [Tr]

a.- dı 115b/20

a.- ıp 031b/07

āgāz : başlangıç, başlama [f]

ā. it- 006a/07, 068b/10

ağız : ağız [Tr]

a. 098a/16

a.+ ında 076b/11

a.+ ından 025a/03

ağla - : ağlamak [Tr]

a.- sunlar 013b/03

a.- dım 087a/07

- a.- r 019a/04, 034b/01
a.- rım **063a/21**
a.- dı 003a/12, 046b/26
a.- r iken 025b/04
a.- yup 011a/05, **076b/23**
a.- maḵ 012a/24
- ağna** : en zengin [a]
a.+ ya **078a/25**
- ağniyā** : zenginler, ganiler [a]
a.+ dan **068a/22**
a.+ yız 020b/14
- ağrāz** : maksatlar, garazlar, kötü niyetler [a]
ehl-i a. “kötü niyetli olan” **095b/03**
- ağu** : zehir [Tr]
a.+ su **076b/11**
- ağustos** : ağustos ayı [Tr]
a. **119b/16**
- ağvā** : doğru yoldan sıkça sapan, sapık [a]
a.+ ya 046a/24
- ağyār** : yabancı, düşman [a]
a. 009a/18, 014b/03, 016a/14, 031a/22, 042b/08, 043a/10, **057a/05**,
063b/16, **069a/18**, **083a/24**, **096a/14**
a.-i cihān “cihan düşmanı” 046b/25
a.-i hū “yaradan düşmanı” 041b/27
a.-i meşāyih “düşman olan şeyhler” 011b/10
fitne-i a. “bozguncu düşman” **068b/21**
ülfet-i a. “düşman lufu” **057a/21**
a. eyle- 019b/16
a. it- **079a/10**
a.+ dan 033a/31
a.+ e 026b/20, 028a/26, 029b/02, **101b/06**
a.+ ı 015a/18
a.+ ın 031a/09, **049a/11**, **096b/20**
- āh**: inleme, ah [f]
ā. 001b/09, 012a/22, 012b/01, 012b/02, 012b/07, 012b/12, 012b/17,
012b/22, 013a/02, 023a/17, 031b/18, 033a/03, 046b/27, **050a/16**, **057a/15**,
064a/14, **070a/02**, **071b/01**, **071b/02**, **071b/04**, **071b/06**, **071b/08**, **071b/10**,
072b/15, **088a/21**, **101b/16**
derd-i ā. “ah çekerek dertlenme” **063b/03**, **105a/04**
feryād-ı ā. “inleyerek feryad etme” **066b/10**
ā. çek- 008b/07, 033a/24
ā. eyle- 046b/23
ā. it- 018a/13, **059b/23**, **065b/10**, **071b/12**, **108a/17**
feryād-ı ā.+ ı kıl- **069a/06**
ā.+ ı 032b/03
ā.+ imdır **083a/20**
ā.+ ımız 031b/01
ā.+ ımla **110b/13**
- aḥbāb** : dost [a]
a.-i yārān “muhabbet duyulan dost” 002a/06, **064a/05**, **078b/29**
cins-i a. “dostun türü” **053b/24**

- a.+ a 068a/15
a.+ ıyla 088a/04
‘ahd : yemin, and [a]
‘a. 099b/17
‘a.-i felek “devir, zaman” 013a/23
‘a.-i mişākīn “sözleşme” 007b/15
‘a. eyle- 019a/17
‘a.+ ımıza 110a/22
‘a.+ ın 007b/03
‘a.+ imizde 014b/14, 023a/09
āheste : yavaş, usul, ağır [f]
ā. 041a/03
ā. it- 041a/03
āhir : son, en son [a]
ā. 004b/18, 012b/15, 069a/19, 075b/28, 091b/20, 109b/01, 115b/32, 117a/44
‘aşr-ı ā. “çağın sonu” 038a/23
devr-i ā. “devrin sonu” 051a/22
zamān-ı ā. “çağın sonu” 097a/17
ā. ir- 112a/11
ā. ol- 034a/27
ā.+ de 031b/12
ahkām : hükümler, kanunlar [a]
a. 092b/12
ahkar : en hakir, pek âciz ve değersiz [a]
a. 063a/28
a. kıl- 106b/19
a.+ ı 061b/28, 091a/07, 092a/01, 113a/18
ahker : ateşli kül, ateşle karışık ince kor [f]
a. tut- 106b/24
ahlāk : huy, ahlak, tabi’at [a]
a. 112a/25
a.-ı kabîhlerden “kötü huy” 090b/14, 092a/03
a.-ı mezmûm “kötü huy” 107b/10
hüsn-i a. “güzel ahlak” 116a/09
hüsn-i a.-ı muşaffā “temiz, güzel ahlak” 040b/10
tab’-ı a. “yaratılış, huy” 075b/15
a.+ a düş- 106b/25
hüsn-i a.+ ı vir- 117b/23
a.+ ı 079a/21, 116a/07
a.+ ın 078a/23
a.+ ını 041a/26, 111a/23
ahmak : akılsız, budala [a]
a. 108b/21
a.+ lar 017b/25
Ahmed: Hz. Peygamber’in bir ismi
A. 001b/01, 001b/34, 004b/10, 011b/17, 012a/09, 016a/12, 016a/16, 017a/17, 017b/02, 022b/12, 026a/13, 029a/23, 036b/04, 036a/13, 040a/26, 041a/09, 048b/19, 050b/31, 052a/11, 054a/04, 062a/25, 066b/24, 067a/23, 067b/12, 068b/12, 069a/01, 080a/10, 087b/21, 089a/24, 095a/09, 096a/08, 104b/19, 104b/20, 107a/19, 112a/26, 113b/04, 113b/17
‘ayn-ı A. “Ahmed’in kendisi” 109b/08

- āl-i A. "Ahmed soyu" 003a/08, 003a/19, 031b/25, 059b/13, 075b/10, 091a/15, 099b/27, 100b/27, 112b/17
- A.-i Ḥabīb-i kibriyā "Hz. Muhammed s.a" 056b/16, 091b/15
- A.-i muḥtār "Hz. Muhammed" 012b/20, 031b/13, 069a/10, 068b/17, 083a/21, 113b/11
- efḍal-i A. Muḥammed Muṣṭafā "faziletli, üstün Ahmed Muhammed Mustafa" 105b/01
- envār-ı A. "Ahmed nuru" 102a/21
- ezel-i A. "başlangıcı ve sonu olmayan Ahmed" 022a/15
- cenāb-ı A. "Hz. Muhammed s.a.v" 050b/21, 096a/24
- ḥānḳāh-ı A. "Ahmed'in tekkesi" 016b/17, 048b/19
- ḥalk-ı A. "Ahmed'in ümmeti" 107a/09
- ḥulḳ-ı A. "Ahmed'in tabiatı" 014a/17, 033b/18, 040b/02
- kemāl-i A. "Hz. peygamberin olgunluğu" 064b/12
- nesl-i A. "Ahmed'in nesli" 002b/12, 020b/13, 072a/11
- nūr-u A. "Ahmed'in nuru" 003b/11, 037b/04, 048a/10, 061b/16, 067b/11, 104b/10
- nuṭḳ-ı A. "Ahmed sözü" 093a/01
- sırr-ı A. "Ahmed'in sırrı" 033b/26
- şer'-i A. "Ahmed'in İslamiyet'le ilgili şer'i" 019b/24
- vāriş-i A. "Ahmed'in varisleri" 015b/04
- zāt-ı A. "Hz. Muhammed s.a" 021b/11
- zевce-i A. "Ahmed'in eşi" 035a/19, 056b/06
- devr-i A. + e iriş- "Hz. peygamber zamanına ulaş-" 037a/26
- Aḥmed** : Sadiyye tarikatı şeyhlerinden biri
- ḥānḳāh-ı A. "Ahmed'in tekkesi" 010a/19
- Aḥmed Baba** : Rifai tekkesinin şeyhlerinden biri
- ḥazret-i A. "Hazreti Ahmed Baba" 003a/21, 003a/23
- Aḥmed Bedevî** : Ahmed el Bedevi, Bedeviyye tarikatının kurucusu
- A. Seyyid Sultān 038a/04
- Aḥmed Cābir**: Ahmed Cabir
- A. 071b/19
- Aḥmedî** : Hz. Muhammed'in gösterdiği velilik yolu
- ṭarīḳ-ı A. "Hz. Peygamber'in tasavvuftaki yolu" 005b/25
- şer'-i pāk-i A. "Ahmed'in İslamiyet'le ilgili şer'i" 008a/12, 009b/19
- Aḥmedî** : Sadiyye tarikatı şeyhlerinden biri
- ḥānḳāh-ı A. "Ahmed'in tekkesi" 008b/03
- Aḥmedü'l Rūfā'î** : Ahmed er Rufai, Rufailik tarikatının kurucusu
- A. 037b/12, 037b/25, 037b/31, 037b/33
- aḥmer**: kırmızı [a]
- a. 010b/19, 011a/13
- aḥsen**: en güzel [a]
- a.-i taḳvīm "en güzel kıvama koyma" 022b/03, 048b/25, 053a/05, 075b/05, 111a/07
- aḥter**: yıldız [f]
- a. 038a/15, 050b/28, 053b/05, 104a/25
- aḥvāl**: hâller, durumlar [a]
- a.-i 'ālem "dünyanın halleri" 041b/07, 085b/03, 092b/05
- a.-i 'ulemā-ı zāhir "Kur'an-ı Kerimin zāhir mânâsına göre hakikatları değerlendiren alimlerin hâlleri" 078a/15
- a.-i enbiyā-yı 'azām "büyük peygamberlerin hâlleri" 037a/05, 104b/24

- a.-i kalb" kalbin durumu" 088b/25
 a.-i Sükūtī "Sükutî'nin durumu" 075b/11
 a.+ in kıl- 117a/52
 a.+ im 029b/07, 063a/26, 065a/25, 065b/27, 092a/11
 a.+ imiz 085a/13
 a.+ in 063b/11, 078b/23
 a.+ ine 039b/19
 a.+ ini 080b/18, 088b/11, 119b/30

aḥyār : hayırlı kimseler, iyiler [a]

- a. 096a/18
 a.-ı meşāyih "hayırlı olan, hayır getiren şeyhler" 011b/02
 a.-ı muḥabbet "iyilerle muhabbet" 116b/24
 kāmīl-i a.-ı Ḥaḳ "kemal ve failet sahibi hayırlı kimseler" 062a/17

aḥz : alma, tutma [a]

- a. 014b/13, 014b/14, 014b/16, 014b/20, 014b/22, 092b/21
 a. it- 023b/17, 044a/19, 060b/11, 074a/22, 076a/24, 084a/12, 086a/17, 088a/13
 a. eyle- 014b/18, 014b/24

aḳ : beyaz [a]

- a. 005b/23, 102b/09

aḳ- : akmak [Tr]

- a.- ar 063a/22, 064b/22, 079b/26, 118a/04, 118a/33
 a.- dı 064a/04, 072b/14, 079b/06, 080b/24, 103b/08
 a.- araḳ 063b/16
 a.-ıd 117b/29
 a.- itdı 098a/20, 119b/11
 a.- maz 056a/16

'aḳā'id : inançlar, akideler [a]

- 'a. 019b/03
 şerḥ-i 'a. "dini kuralları açıklamak" 078b/27

aḳdem : önce, önceki [a]

- a. 036a/22

aḳdes : en kutsal [a]

- nūr-ı a. "kutsal nur" 003a/26
 a.+ den 115b/17

'āḳıbet : son, netice [a]

- 'ā. 018b/18, 085b/05, 111b/04, 115b/13

'āḳil : akıllı [a]

- 'ā. isen 062b/14, 099b/08

'aḳl : akıl [a]

- 'a. 041a/19, 094a/28
 'a.-ı ḳāşır "akıl eksikliği" 062b/02
 'a.-ı ḳışır "akıl eksikliği" 091a/19
 'a.-ı ma'āş "akılın en alt tabakası" 014b/25, 028a/13
 'a.+ im git- 070a/09
 'a.+ ımı al- 108a/08
 'a.-ı 'ālem ir- "ortak akla mantığa ulaş-" 041a/14
 'a. ir- 075b/07, 108a/22, 114b/07
 'a.+ ıdır 098b/06
 'a.+ ile 050a/07, 099a/22
 'a.+ im 089b/09, 107b/04

- ‘a.+ ımız 035a/08
 ‘a.+ in 045a/06
 ‘a.+ inı 076b/22
- akrān** : yaşlılar, arkadaşlar[a]
 a. 041a/25, 059a/26, 108b/01
 cins-i a. “yaşlı olanlar” 068a/18
 yār-ı a. “yaşlı dostlar” 109b/06
- akreb** : daha yakın,pek yakın [a]
 a. 111b/03
- ‘akṣi** : ters,zıt[a]
 ‘a.+ ne 088b/04
- akṭāb** : azizler,efendiler [a]
 a.-ı ‘ālem “dünyadaki aziz kişiler” 062a/15
 kuṭb-ı a.-ı cihāndır “cihanın büyük evliyalari” 016b/09, 026b/01
- akvāl** : sözler,konuşmalar [a]
 a.+ ımız 085b/06
- al -** : almak [Tr]
 a. 011a/07, 017a/02, 030b/01, 032b/19, 043a/26, 044a/07, 045a/11, 066a/04, 066a/13, 070b/22, 071a/06, 073b/20, 100b/09, 106a/01
 a.- sun 105b/26
 a.- a 045a/09
 a.- am 077a/13
 a.- ır 027a/21, 059a/21
 a.- ur 009a/09, 014a/18, 019a/05, 032a/05, 043b/25, 062b/05, 069b/18, 072b/10, 077b/17, 080a/24, 095a/27, 096a/12, 098a/15, 110b/05
 a.- urlar 043a/05, 058b/17, 084a/27, 102b/27
 a.- dı 006a/02, 013a/28, 037b/16, 063b/26, 085b/10, 085b/12, 088b/12, 088b/14, 095a/28, 099a/01, 108a/08, 119a/20, 115a/09
 a.- dığım 117a/37
 a.- dık 117a/15
 a.- dılar 082b/02
 a.- dım 117b/03
 a.- dın 037b/20, 119a/01
 a.- miş 018b/01, 021b/20, 038a/18, 054a/09, 069a/16, 096b/26, 118b/14
 a.- mişdir 105b/04
 a.- mişim 039b/09
 a.- mişlar 045a/03, 083b/21
 a.- sa 013a/23
 a.- ip 024a/22, 036b/14, 041a/06, 041a/10, 082b/22
 a.- up 006a/18
 a.- an 017a/18, 039b/23, 043b/16, 047b/13, 105b/26
 a.- mağ 011b/25, 118b/40
 a.- ma 014b/08
 a.- madan 023a/19
 a.- madı 014a/04, 014a/22, 071a/13
 a.- mamış 095b/07
 a.- maz 019b/08
- āl**: nesil, aile, soy [a]
 ā.-i ‘Alīniñ “Hz. Ali soyu” 102a/26
 ā.-i Aḥmed “Hz.Peygamber’in soyu” 003a/08, 003a/19, 031b/25, 059b/13, 075b/10, 090a/15, 099b/27, 100b/27, 112b/17

- ā.-i 'abā "Hz. peygamber ve yakın akrabası" 087a/24
 ā.-i 'abādandır "Hz. peygamber ve yakın akrabası" 016b/10
 ā.-i 'abāya "Hz. peygamber ve yakın akrabası" 007b/23, 027a/01, 058b/21, 059b/18, 061a/22
 ā.-i 'abāni "Hz. peygamber ve yakın akrabası" 052b/26
 ā.-i evlāda "evladın soyu" 097b/03
 ā.-i Ḥaydar "Hz. Ali'nin soyu" 072a/11
 ā.-i Ḥaydara "Hz. Ali" 047a/01
 ā.-i merdān "Hz. Ali" 097b/01
 ā.-i Mervāna "Mervan'ın soyu" 012b/06, 036b/02
 ā.-i Muḥammed "Hz. Muhammed'in soyu" 115b/27
 ā.-i Resūl "Hz. Muhammed soyu" 068b/21
 ā.-i Resūlū "Hz. Muhammed soyu" 052b/25, 096b/16
 ā.-i Resūldür "Hz. Muhammed'in soyu" 003a/04
 bende-i ā.-i 'Alī "Hz. Ali soyundan gelen kişiler" 052a/24
 devlet-i ā.-i 'abādan "Hz. peygamber ve yakın akrabası" 067a/05
 Mehdi-i ā.-i Muḥammed "mehdi Hz. Muhammed soyu" 015b/16, 114a/28
 mehdi-i ā.-i Resūle "Mehdi olan peygamber; Hz. Muhammed" 052b/11
 şefkat-i ā.-i Resūlden "Hz. peygamber soyunun şefkati" 059b/17
 vāriş-i ā.-i Resūldür "Hz. Muhammed'in soyundan olan varis" 007b/11
 zūmre-i ā.-i Muḥammed "Hz. Muhammed'in soyundan, ailesinden" 111b/23
 zūmre-i ā.-i 'abā "Hz. peygamber ve yakın akrabasından olanlar" 020b/07
 ā.-i 'abāya ir- "Hz. peygamber ve yakın akrabasına ulaş-" 046b/11
 ā.+ ine 005a/25, 005b/21, 052b/12
- ālā** : en yüksek, en üst [a]
 a. 002b/18, 108b/20
 cennet-i a. "cennet katlarının en yükseği" 113a/17
 'ilm-i a. "yüksek ilim" 061b/20
 şāh-ı a. "yüce şah" 001b/24
 a. kıl- 113b/19
 a. it- 103b/01
 menzil-i a.+ ya ir- "yüksek mertebeye ulaş-" 115b/09
 a.+ da 119b/15
- ālā** : güzellikler, iyilikler [a]
 ā.+ yı 092b/12
- 'alāmet** : işaret, iz, alamet, belirti [a]
 'a. kıl- 102a/17
- alay** : topluluk, kalabalık [a]
 a. 074a/09
- alay** : dalga geçme, küçümseme [Tr]
 a.+ la 076b/05
- alda** - : aldatmak [Tr]
 a.- r 042a/10
- aldan** - : aldanmak [Tr]
 a.- dı 002a/27
 a.- up 025b/10, 033a/04, 106a/19
 a.- ma 010a/16, 017b/17, 032b/15, 034a/11, 042a/07, 073b/17, 076a/27, 076a/05, 091a/21, 093a/14
- aldat** - : aldatmak, kandırmak [Tr]
 a.- ır 028a/26, 033a/09, 060a/02, 060a/11, 074b/12, 076b/04, 085b/24, 099a/20, 099b/07

a.- masun 102b/21

'ale's şabāḥ : sabah erkenden [a]

'a. 066b/10, 095b/12

'ālem : Dünya, ālem[a]

'ā. 003a/03, 003a/16, 003a/24, 003a/26, 004b/07, 008b/11, 009b/13, 011a/21, 011b/10, 019a/25, 022a/13, 022b/11, 025a/05, 034a/12, 035b/21, 035b/25, 036b/13, 037a/01, 039a/15, 040a/09, 045b/15, 047b/19, 051b/22, 056b/15, 059a/10, 064b/07, 072a/02, 074a/13, 074b/05, 075b/02, 078a/02, 078b/15, 079a/04, 079a/26, 084a/04, 085a/12, 085a/19, 085b/07, 086a/18, 089a/18, 089a/20, 091a/09, 092b/15, 095b/23, 096a/25, 096b/09, 097a/08, 102b/18, 104b/27, 106b/20, 107a/07, 107b/06, 109b/24, 111a/04, 112b/02, 112b/10, 113a/18, 114a/20, 114a/22, 117b/15, 119b/04

'ā.-i bākīde "sonsuz ālem, ahiret" 072b/19

'ā.-i kā'inātın "bütün cihan" 033a/18

'ā.-i Muştafādır "ālem Peygamberi" 035b/02

'ā.-i Muştafāsın "ālem Peygamberi" 048a/08

aḥvāl-i 'ā. "dünya hālî" 041b/07, 085b/03, 092b/05

aḳṭāb-ı 'ā. "dünya kutubları, din alimleri" 062a/15

Allahu 'ā. "ālemlerin Rabbi" 068b/08

faḥr-ı 'ā. "Bütün ālemin kendisiyle övündüğü Zât, Peygamberimiz" 056a/25, 091b/16

faḥr-i 'ā. "Bütün ālemin kendisiyle övündüğü Zât, Peygamberimiz" 004b/29

ḥalk-ı 'ā. "dünya ahalisi" 106b/18, 113a/08

ḳuṭb-ı 'ā. "dünya kubu, âlimleri" 007b/12, 071b/25, 081a/05, 083a/09, 109b/14

nebî-i faḥr-ı 'ā. "ālemin övdüğü peygamber" 015b/24

rüsvā-yı 'ā. "en aşağılık ve adi kimse" 029a/18

secdegāh-ı 'ā. "dünya, secde edilen yer" 015b/08

serdār-ı 'ā. "ālemin önderi" 016b/13

şāh-ı 'ā. "cihanın şahı" 072a/13

ḳuṭb-ı 'ā.+ de "cihanın kutbu, lideri" 082a/18

ḳuṭb-ı 'ā.+ i "cihanın kutbu, lideri" 119b/27

secdegāh-ı 'ā.+ i "dünya secdesi" 048a/20

ḳıblegāh-ı 'ā. "dünyanın kıblesi, Kâbe" ol- 070a/03

'aḳl-ı 'ā. ir- 041a/14

'ā.-i mülke ir- 031a/11

'ā.+ e ir- 020b/04, 029a/01

pişvā-yı 'ā.+ i "ol- 051b/17

raḥmete'l'.+ i "ol- 101b/04

'ā.+ de 002a/17, 015b/13, 015b/29, 017b/11, 028b/27, 031a/18, 038b/25, 040a/21, 044a/20, 045b/18, 053b/03, 056b/14, 075a/22, 077a/25, 092a/15, 096b/18, 098a/09, 104b/09, 105b/05, 107b/27, 108b/01, 110a/19, 113b/13, 115a/03, 117a/11

'ā.+ den 053a/07, 091b/08, 108a/19

'ā.+ e 001b/41, 004b/20, 010a/02, 013a/15, 029b/07, 031a/15, 036b/19, 039a/13, 039b/07, 053a/09, 054a/07, 058a/06, 058b/03, 060b/09, 073a/17, 076a/02, 084a/10, 091b/19, 104b/30, 106b/06, 107a/13, 107a/16, 107b/16, 107b/25, 111a/09, 111b/02, 116b/03

'ā.+ sin 047b/25

'ā.+ i 001b/17, 001b/19, 001b/21, 001b/27, 001b/31, 001b/35, 001b/39, 001b/43, 039b/15, 039b/17, 059a/27, 069a/14, 074a/21, 096a/03, 096a/16,

100a/11, 106a/13, 115a/05

‘ā.+ in 002a/03, 064b/12, 069b/03, 073b/29, 074b/13, 078b/21, 094a/07, 098b/08

‘ā.+ inde 009a/17, 088a/11

‘ā.+ ine 002b/01, 052a/14, 068b/13, 083a/26

‘ā.+ ler 021a/06, 028b/12, 046a/05

‘ā.+ lere 087b/17

‘ā.+ leri 103b/16

alış - : alışmak [Tr]

a.- dış 029a/25, 029a/26, 029b/02, 029b/04, 029b/06, 029b/08, 031a/02

‘ālī : yüksek,yüce [a]

‘ā. 033b/22, 040b/09, 048a/06, 085b/12, 099b/06, 117a/31

meşreb-i ‘ā. “yüce yaratılış” 114b/11

‘ā.-i cenāb “iyilik sahibi, yüksek ahlaklı” 066a/26, 067a/24, 089a/08

ā.-i Sübhāndır “yüce Allah” 055a/25

‘Alī Koç : Sadiyye tarikatı şeyhlerinden

‘A. 013a/05, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/29, 013b/04, 116a/01, 120a/20

‘alīl : hasta [a]

‘a. ol- 113b/01

‘alīm : bilgin,çok bilen [a]

‘a. kıl- 050b/10

‘Alī Nakī : Ali Nakī,on iki imamın onuncusu

‘A. 048a/18

‘ālīyā : yüce,yüksek [a]

‘ā. 021b/12

‘aliyye : çok yüce,ulu [a]

dergāh-ı ‘a.+ leri “yüce dergahlar” 067a/07

makām-ı dār-ı ‘a. “dünyada yüksek makam” 117b/20

medh-i tarikat-ı ‘a. “yüce tarikat övgüsü” 066b/15

murād-ı ‘a.+ leri “yüce istek” 081b/10

tarik-i ‘a. “yüce yol” 091a/01, 091b/01

tarikat-ı ‘a. “yüce yol” 080b/03

tarikat-i ‘a.-i Kadriyyeden “yüce Kadriyye tarikatı” 003b/19

tarikat-ı ‘a.-i Sa’dīden “yüce Sadi tarikatı” 049b/13

tarikat-ı ‘a.-i Sa’diyyeden “yüce Sadi tarikatı” 004b/02, 013a/04

tarikat-ı ‘a.-i sa’diyye “yüce Sadi tarikatı” 082a/01

‘Alīyü’l Murtaza : Hz.Ali’nin lakabı

‘A. 004b/27, 053a/24, 056b/11, 096a/26, 105b/02

‘A. ol- 105a/22, 109b/25

Allah: Allah

A. 005a/07, 074b/02, 087b/10, 090a/28, 113a/14

‘İlm-i A. “Allah’ın herşeyi kuşatan sınırsız ilmi” 116b/09

zāt-ı A. “Allah” 040a/22

zıkr-i A. it- 068b/07

A.+ a 092a/17, 092a/18, 092a/20, 092a/22, 092a/24, 092a/26, 092b/02, 092b/04, 097a/23

A.+ dan 081b/08

A.+ ı 044a/10

alt: alt [Tr]

a.+ ında 002a/32

- altı** : altı sayısı [Tr]
 a. 119a/07
 a.+ da 117b/31
- altmış** : altmış sayısı [Tr]
 a. 054a/28, 098a/20, 108b/25, 113a/26
 a. ol- 031b/08
 a.+ dan 075b/25
- alüde** : bulaşmış,karışmış [f]
 a. it- 013a/20
- a'mā** : kör,görme özürlü [a]
 çeşm-i a. "gözü görmeyen" 006b/02, 068a/10
- amān** : imdat,yardım isteği[a]
 a. 056a/24
 a. vir- 103b/19, 109b/12, 119a/17
- 'amel** : itaat,ibadet [a]
 'a. 023a/05
 'a. eyle- 049b/10
 'a. kıl- 070b/03, 109a/13
 'a.+ de 078b/05
 'a.+ den 036a/22
- 'āmil** : yapan,işleyen [a]
 'ā. 078b/25
 'ā.+ i 011a/03
- amma** : ama [a]
 a. 036b/17
- an -** : sözünü etmek,anmak [Tr]
 a.- arlar 054a/19
 a.- sam 104b/06
 a.- ma 024b/07, 026a/07
- 'an** : Uzağı gösteren işaret ismi.Bu, şu, o. [f]
 'a. 090b/11
- ān** : en kısa zaman birimi [f]
 ā. 002a/07, 012b/06, 016a/03, 020b/12, 034a/25, 034b/06, 038a/07, 038a/18, 040a/16, 040a/24, 041a/04, 041a/17, 041a/27, 049b/26, 050a/09, 053b/22, 055b/22, 059b/18, 060b/22, 072b/10, 073a/22, 074b/22, 079b/06, 081a/17, 082b/07, 090a/10, 090b/22, 090b/24, 098b/24, 105b/23, 106a/02, 106a/08, 109a/15, 109a/22, 109b/18, 110a/22, 112b/16, 113a/04, 116b/34, 119a/38
 ā. ol- 069b/12
 ā. imiş 023a/20
 ā.+ eler 060b/10
- 'anāşır** : unsurlar,elemanlar [a]
 'a. 081a/01
 şüret-i 'a. "görünen varlıklar, görünür olanlar" 047a/21
 'a.+ dan 053a/02, 112b/03
- 'anber** : güzel koku,amber [a]
 'a. 010b/23
- ancağ** : ancak [Tr]
 a. 002b/07, 003a/20, 019b/15, 021b/24, 022b/12, 025a/07, 025b/17, 026a/04, 031b/12, 033b/08, 036a/16, 037b/17, 038b/22, 045a/23, 061a/14, 065a/01, 075b/13, 081b/05, 082a/09, 086a/07, 100a/26, 100b/07, 104a/13,

109a/06, 113a/07, 115a/05

'andelīb : bülbü [a]

'a. 009b/04, 016b/23, 028b/03, 065b/26, 075b/20, 090a/07

mişāl-i 'a. "bülbü gibi" 063a/25

'a.+ ler 062b/12, 109a/19

'anīd : çok inatçı [a]

aşl-ı 'a. 103b/17

'anķebūt : örümcek [a]

'a.+ uñ 021b/04

anl : alın [Tr]

a.+ ina 024b/16

anla - : anlamak [Tr]

a.- gıl 014b/09, 034a/06, 035b/17, 040a/09, 041a/27, 052b/13, 053a/01, 114a/09

a.- r 108b/02

a.- mak 109a/27

anla - : bk. anla- [Tr]

a. 009a/20, 015b/19, 022b/01, 023b/25, 033b/09, 033b/14, 047b/22,

055b/25, 063a/12, 067b/08, 074b/05, 074b/10

a.- gıl 022b/11

a.- yalar 016a/26

a.- yasın 033b/11

a.- dık 059a/10

a.- maz 024b/19, 093a/06

a.- mazlar 022b/15

ansızın : ani,aniden [Tr]

a. 064a/08

apansız : hiç umulmadık,beklenmeyen bir zamanda,ansızın [Tr]

a. 117a/41

'ār : utanma,ar [a]

'ā. eyle- 019b/14, 019b/18

'ā. it- 073a/12, 096a/08

ara - : aramak [Tr]

a. 005b/18, 006b/18, 008a/08, 017b/23, 020a/02, 023b/20, 024a/05, 025b/16, 027a/06, 032a/16, 033b/06, 048a/04, 063a/05, 064a/26, 066a/18, 076a/16, 091b/01, 095a/18, 095b/01, 099b/02, 110a/17

a.- r 016b/24, 068a/09

a.- rdım 028b/24

a.- rlar 041a/18, 041a/23, 075b/29

a.- rsa 119a/37

a.- dıgıñ 070b/18, 070b/20, 070b/24, 070b/28, 071a/04, 071a/08

a.- tmdıkça 018a/05

a.- yı 038b/17

a.- yup 077a/03

ara : ara, arasında [Tr]

a. 006b/03, 013b/07, 063b/28

a.+ da 017a/09, 038b/07, 047a/15, 047b/04, 102b/06, 119b/09

a.+ dan 027a/24, 082a/02

a.+ ya 031a/22

2. yer, mekan, meydana, orta

a.+ yı 038b/16, 082b/18, 113b/12

- ‘Arab** : Arap
 ‘A. 018b/21, 020b/17, 038b/15, 083b/07
 kavm-i ‘A. “Arap kavmi” 058b/25
 serdār-ı ‘A. “Arap lideri” 107a/13
 şehenşāh-ı ‘A. “Arapların büyük şahı” 002b/13
- arat -** : aratmak [Tr]
 a.- dı 064a/03, 086b/25
- ard** : ard,geri [Tr]
 a.+ ında 077b/20
- ‘aref** : “Nefsini bilen Rabb’ini bilir.” Hadis [a]
 ‘A. 041a/06, 047a/12, 050a/03, 108a/26
 ders-i ‘a. “nefsini bilen Rabb’ini bilir hadis-i şerifi” 047b/17
 ‘A.+ den 096b/26
- arı** arı [Tr]
 a. ol- 034a/05
- ‘ārif** : bilen,arif,irfan sahibi [a]
 ‘ā. 016b/28, 106b/11, 114b/16
 ‘aşr-ı ‘ā. “asrın bilgini” 081b/05
 ‘ā.-i dānā “büyük âlim kimse” 052a/16
 ‘ā.-i Hāk “Allah’ı tanıyan, bilen” 067a/08
 ‘ā. ol- 030a/02, 069b/13, 075a/09, 108a/20, 117b/06
 ‘ā.-i billah ol- 022b/22
 ‘ā.-i ma’nā ol- 037b/11
 ‘ā. isen 032b/14, 099a/05
 ‘ā.+ ler 066a/01, 066a/04, 079a/07, 083a/02
 ‘ā.+ leri 114b/02
- ‘ārifā** : ey arif [a]
 ‘Ā.+ ā 003b/20
- ‘ārifān**: arifler [a]
 kaşr-ı ‘ā. “arifler köşkü” 038b/18
- ‘Ārif Beg**: Kadriyye tarikatı şeyhlerinden biri
 ‘A.+in 003b/19
- ‘ārīfīn**: arif olan [a]
 kütbu’l ‘ā. “ariflerin en büyüğü, en ileri geleni” 004b/02
- āriyyet**: ödünç verip almak, ödünç [a]
 ‘ā.+ dir 113a/05
- ‘arşa** : yer,meşdan [a]
 ‘a.-ı harbe “harap yer” 014b/07
 ‘a.-ı mahşerde “mahşer yeri” 036a/09, 074a/07
 ‘a.-yı mahşerde “mahşer yeri” 045a/19
 ‘a.+ sında 079b/05, 079b/24, 080a/03
- arşlan** : aslan [Tr]
 a. 038a/06, 041a/10, 066a/14, 090b/24, 095a/19, 103b/20
 a.+ ına 045a/24
- ‘arş** : gök,taht [a]
 ‘a. 074a/16, 090a/21, 107a/17
 ‘a.-ı a’lāda “Allah’ın büyüklük ve yüceliğinin ve herşeyi kuşatan sınırsız egemenliğinin tecelli ettiği yüce yer” 110b/13, 111a/06
 ‘a.-ı a’lādan “Allah’ın büyüklük ve yüceliğinin ve herşeyi kuşatan sınırsız egemenliğinin tecelli ettiği yüce yer” 009b/11, 013a/28, 091a/04
 ‘a.-ı kürs “arş ile kürsi” 006b/04, 036b/24, 088a/18, 101b/26, 111b/18

'a.-ı kürsî "arş ile kürsi" 006b/24, 044a/12, 086a/21, 117a/17

'a.-ı kürsiden "arş ile kürsi" 072b/21

'a.-ı kürsiyi "arş ile kürsi" 090b/23

'a.-ı melek "Allah'ın melekleri" 087a/21

'a.-ı Rahmân "Allah'ın tasarruf dairesi, makamı" 017a/08

menzil-i 'a.+ dan "gökyüzü" 062b/19

rif'at-i 'a.-ı 'aẓimde "Allah'ın büyüklük ve yüceliğinin ve herşeyi kuşatan sınırsız egemenliğinin tecelli ettiği yer" 040b/03

'a.+ da 030b/15, 095a/06

'a.+ dan 014a/05, 107b/12, 116a/18

'a.+ a 037a/24, 049a/17, 081a/16, 087a/01

'a.+ ı 042b/19

'a.+ la 102a/18

art - : artmak [Tr]

a.- ar 019b/02, 029a/05, 065b/11, 109a/27

a.- dı 049a/18, 070a/12, 087a/02, 0100a/25, 101b/01, 101b/04, 101b/16

a.- mada 035b/03, 063a/22, 085a/18

a.- maḳda 100b/04

a.- maḳdadır 108a/13

a.- ur 049a/13

a.- urur 111b/01

a.- urup 093b/12

artık : bundan böyle, gayrı [Tr]

a. 019b/06, 033b/23, 042a/06, 043a/13, 058a/23, 071a/03, 092a/18, 107a/04, 113b/05, 115b/11, 118b/38

arż : yeryüzü, dünya [a]

a. 096a/16

a.-ı semā "gökyüzü ve yeryüzü" 003a/12, 086a/16, 088a/18, 106a/07, 107a/29

a.-ı semālar "gökyüzü ve yeryüzü" 083b/20

maḳlūḳ-ı a. "dünyada yaratılmış olan varlıkların tümü" 054a/05

'arż : sunma, takdim [a]

'a.-ı ḥāl "hâlini arz etme" 033a/29, 066a/10

'a.-ı ḥâlim "hâlini arz etme" 089b/25, 108a/16

'a.-ı kuşûrum "eksiklerini arz etme" 077b/25

'a.-ı ḥāl it- 078a/11

'a. it- 006a/15, 027a/19, 028a/07, 041b/16, 050b/23, 057b/14, 064a/23, 065b/08, 0100a/18, 113a/23

'a. kıl- 008a/03, 063b/25, 110b/11

ârzû : istek, heves [f]

â. 092b/18, 094a/25

â. çek- 063b/06, 093a/01

â. it- 021b/19, 064b/11

â. kıl- 047a/26

â.+ suna düş- 034a/14

â.+ sunda 021a/11

â.+ sundan 099a/10

aş - : asmak, dinlemek [Tr]

a. 023b/05, 060a/16

āsā : gibi(edat) [f]

â. 009b/04, 011a/20, 018a/13, 028b/03, 030a/19, 033b/05, 057a/15,

058a/09, 065b/26, 067a/20, 075b/20, 094b/26, 100b/01, 108a/18

bülbül-i â. "bülbül gibi" 021a/24

Âşaf : Hz.Süleyman'ın veziri

Â.-ı devrâna "Asaf'ın zamanı" 051a/06

âsân : kolay [f]

â. 008a/06, 008b/02, 010b/04, 011b/21, 017a/23, 032b/04, 047a/02,

084a/17, 100a/01

â. bul- 019b/25, 084a/26

â. eyle- 005b/17, 010a/21, 049b/25, 093b/19, 113a/01

â. ol- 008a/18, 021a/18034a/09, 041b/18, 048a/03

menzil-i â. ol- 066a/17

â.+ ı 018a/12

â.+ ıyla 009b/24

âşâr : eserler,izler [a]

â. 117b/24

â.-ı meşâyiḥ "şeyhlerin eserleri" 011b/08

â.-ı rahmet "rahmet izleri" 079a/15

merḥamet-i â. "merhamet izi" 118b/37

â. it- 117b/24

â.+ ı 021b/15, 117b/19

â.+ ım 029b/18, 070a/10

â.+ ını 041b/24

'asel: bal, cennet suyu [a]

'a. 085a/23, 088b/05

aşfiyâ : saflar,temizler [a]

a.+ lar 010a/10

aşḥâb : sahabeler [a]

a. 004b/25, 041b/05, 049a/20

a.-ı kirâm "ulu sahabeler" 052a/21, 087b/01, 107a/27

a.-ı kirâmın "ulu sahabeler" 005b/21

mişl-i a.-ı selef "önceki sahabeler gibi" 099b/04

a.+ ına 051a/17

a.+ lar 017a/20

a.+ lara 022a/16, 087b/06

aşıl : esas,temel,sağlam [a]

a. 022b/14, 077b/05

'āṣī : isyan eden,asi[a]

'â. 063a/28, 065a/05, 065b/05, 083b/24, 094b/11, 115b/29

bezm-i 'â. "isyan meclisi" 092a/11

'â.+ lere 033a/20, 036a/10, 091b/23

āsītān : dergah,tekke [f]

â.-ı 'Askeriye "Askeri dergâhı" 007b/20

â.-ı enbiyâdır "enbiya dergâhı" 080a/17

â.-ı evliyâdır "evliya dergahı" 062a/14, 066b/25

türâb-ı â.+ ın "dergah toprağı" 064b/20, 083b/14

â.+ a 114b/12

â.+ ın 073a/03

â.+ ında 021a/20, 038a/02, 056a/19, 065b/18, 071b/11, 112a/04

āsītāne : büyük tekke [f]

â. 050a/15

'asker : asker,er [a]

- 'a. 058b/16, 061a/11, 095b/18
 'a.-i divler "dev askerler" 103a/07
 'a.+ in kır- 095a/18
 'a.+ i 034a/16, 055a/11, 061b/26
 'a.+ in 014b/08
 'a.+ ine 032a/21
 'a.+ ini 019a/10
 'a.+ ler 031b/24
 'a.+ leri 103b/19

'Askerî : On birinci imam Hasan Askerî 846 yılında doğmuştur. 874 yılında ise şehit edilmiştir.

'A. 001b/37, 002b/13, 003a/03, 003a/18, 005b/01, 012a/01, 015b/14, 016b/13, 018b/04, 018b/26, 020b/22, 026b/05, 030a/13, 035b/26, 036b/16, 040a/17, 045a/09, 045b/09, 048a/20, 051a/10, 051b/21, 052b/09, 052b/25, 054a/09, 083a/18, 083b/11, 097b/26, 099b/24, 105a/28, 105b/14, 110a/08, 114a/27, 118b/26

- 'A.+ dir 016a/02
 Âsitân-ı 'A. "Askerî dergâhı" 007b/20
 Hânkâh-ı 'A. "Askerî tekkesi" 055b/01
 'A. ol- 072a/03
 ğulâm-ı 'A. ol- 109b/28

aşl : asıl, esas, kök [a]

- a. 039a/07
 a.- ı 'anîd "inat yaratılışlı" 103b/17
 a.-ı imâm "imanı kuvvetli" 118b/26
 a.-ı nesil "soyun özü" 041a/18
 a.-ı Mervânî "Mervan'ın özü" 058b/19
 cevher-i a. "cevherin özü, kaynağı" 072a/14
 a.+ ım 085b/05
 a.+ ımız 081a/03
 a.+ ın 017b/15, 053a/12
 a.+ ından 038a/18
 a.+ ı 002a/25, 045b/17

aşlâ : hiçbir zaman [a]

a. 011a/18, 013a/08, 017a/01, 017b/09, 019a/26, 019b/20, 021b/15, 024b/08, 026b/18, 027b/01, 027b/22, 028a/23, 029b/18, 031a/13, 032b/01, 033a/06, 033b/26, 034a/11, 037b/06, 040b/05, 041a/14, 041a/22, 041b/15, 042a/13, 042a/24, 044b/03, 045a/21, 048b/04, 049b/11, 052b/20, 057a/02, 057a/08, 058a/11, 058a/20, 059a/07, 062a/03, 065b/16, 068a/08, 068a/10, 068a/23, 068b/02, 070a/10, 072b/03, 075b/23, 076a/06, 078b/11, 080b/06, 081b/08, 082a/01, 085b/18, 086b/01, 088a/16, 091a/24, 093a/16, 094b/23, 098a/14, 099a/12, 099a/23, 099b/06, 101b/12, 103a/04, 103b/14, 108a/14, 108b/20, 112a/19, 112b/20, 113b/01, 115b/22, 115b/28, 116b/11, 116b/36, 117b/09, 119a/19

'aşr : asır, yüzyıl [a]

- 'a. 059a/15, 097a/03, 116b/24
 'a.-ı âhir "son asır" 038a/23
 'a.-ı 'ârif "asrın âlimi" 081b/05
 'a.-ı destândır "asrın destanı" 074b/02
 'a.+ da 085b/01
 'a.+ ı 038b/01

- ‘a.+ ımız 059a/01
 ‘a.+ ımızda 085a/13
 ‘a.+ lar 022a/17
- āsumān : gökyüzü [f]
 ā. 027a/22, 037a/02, 043a/06, 050b/20, 051a/24, 064a/20, 095a/28
 ā.+ da 021b/19, 026b/14, 080b/15
 ā.+ a 037a/25
 ā.+ ın 060b/11
- ‘aşere : on sayısı [a]
 ‘a. 037b/07
 havāş-ı ‘a. “on seçkin” 098a/19
 ‘a.-i tarīk “on yol” 113b/15
- ‘āşık : âşık [a]
 ‘ā. 057b/11, 066b/07, 108b/04
 ‘ā.-ı bîçārenin “çaresiz âşık” 029a/07
 ‘ā.-ı Mevlā “Allah’a âşık” 002a/36, 025b/21, 086b/03, 096b/23
 ‘ā.-ı mutlak “mutlak âşık” 015a/12
 ‘ā.-ı şādık “sadık âşık” 053b/22, 118b/04, 119a/42
 ‘ā.-ı şādıklara “sadık âşık” 019b/09
 ‘ā.-ı şādıkları “sadık âşık” 119a/30
 ‘ā.-ı şıdık-ı vefādır “vefalı güvenilir âşık” 003b/21
 ‘ā.- şinās “aşkı bilen, âşık” 021b/24
 ‘ā.-ı ma’şūk ol- 043a/08
 ‘ā.-ı Mevlā ol- 009b/21, 025b/21
 ‘ā.-ı şādık ol- 070b/10
 ‘ā. ol- 002a/22, 020b/25, 040a/01, 069b/15, 075a/18, 077b/15, 099a/14
 ‘ā.+ ı ol- 013a/01, 074a/11
 ‘ā. isen 006a/19, 008a/24, 032a/04, 054b/02, 069b/14
 ‘ā.+ am 042b/09
 ‘ā.+ ım 097b/05
 ‘ā.+ ıyım 045b/01
 ‘ā.+ a 013a/11, 016a/26, 023a/18, 033a/17, 033b/21, 036a/17, 045b/19, 054b/19, 116a/29
 ‘ā.+ ı 057a/14
 ‘ā.+ ın 045b/25, 065a/20, 069a/06
 ‘ā.+ lar 020a/04, 021b/18, 051b/26, 075a/25, 076a/22, 082b/04, 084b/22, 086b/13, 118a/26, 119a/25
 ‘ā.+ lara 011b/15, 015b/27, 024b/07, 033b/09, 034b/12, 089b/15, 091b/25, 093a/01, 093a/21, 095a/15
 ‘ā.+ ları 014b/17, 015a/20, 019a/05, 020a/23, 026a/01, 030b/19, 032b/03, 042a/23, 042b/02, 048b/09, 091b/09, 095b/09, 099a/17, 106b/07, 114b/14
 ‘ā.+ ların 001b/05, 047a/20, 047a/25, 112b/25
 ‘ā.+ larına 047b/12
 ‘ā.+ larız 013b/15, 081a/02, 081a/04, 081a/06, 081a/08, 081a/10, 081a/12, 081a/13, 081a/14, 081a/16, 081a/18, 081a/20, 081a/22, 081a/24, 081a/26, 081a/28
- ‘āşıkān : âşıklar [a]
 ‘ā. 013b/03, 015a/01, 048b/17
 mültecā-yı ‘ā. “sığınılacak aşk” 051a/08
 ‘ā. eyle- 111b/07
- āşikār : açık, belli, meydana [f]

ā. 045a/15, 050b/06, 052b/15, 067a/21, 092b/03, 098b/18

ā. eyle- 025b/18, 044b/22

ā. it- 033a/15, 092b/21

ā. ol- 053b/15

āşinā : bildik, tanıdık [f]

ā. 004a/04, 028b/25

ā.+ dır 114b/02

ā. ol- 003b/12, 004b/25, 005a/24, 005b/20

ā.+ yız 015a/17, 021a/09

‘aşk : sevgi, muhabbet, tutku [a]

‘a. 007a/12, 007a/14, 007a/16, 008a/09, 019a/01, 024a/09, 025b/22, 029a/09, 029a/15, 029a/16, 029a/18, 029a/20, 029a/22, 029a/26, 030b/07, 030b/22, 032a/23, 042b/21, 048b/14, 056a/15, 057a/23, 057b/23, 066a/09, 066a/19, 067b/28, 075b/21, 079a/29, 086b/23, 094b/07, 095a/04, 095b/09, 095b/12, 100a/19, 105b/19, 106a/10, 107b/03, 112b/14, 113a/01

‘a. ehline “kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar” 095a/11

‘a.-ı ḥaḳīkī “gerçek aşk” 014a/05, 041a/20

‘a.-ı ilahīniḡ “İlahi aşk” 039b/01

‘a.-ı Leylāyī “Leyla aşkı” 075a/12

‘a.-ı mecāzī “mecazi aşk” 014a/01

‘a.-ı mecāzī “mecazi aşk” 060a/26

‘a.-ı Mevlā “Allah aşkı” 067a/12

‘a.-ı Mevlāyī “Allah aşkı” 075a/10

‘a.-ı pākīna “temiz aşk” 092a/16

‘a.-ı pākīmdir “temiz aşk” 083a/16

ateş-i ‘a. “aşk ateşi” 039b/26, 086a/24, 108a/05, 118a/05

baḡr-ı ‘a. “aşk denizi” 007a/05, 052a/02, 053a/11, 064b/26, 068a/13, 069a/17, 094a/22, 109a/28, 111a/15

berdār-ı ‘a. “itaat eden gönül” 028b/05

bezm-i ‘a. “aşk meclisi” 009a/14, 015a/13

dānā-yī ‘a. “bilir gönül” 029b/26

derd-i ‘a. “aşk derdi” 008b/06, 031a/20

dildār-ı ‘a. “sevgilinin aşkı” 028b/09

ehl-i ‘a. “kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar” 007b/08, 026b/15, 028a/01, 036a/20, 051b/21, 057a/02, 061b/23, 067a/25, 086b/11, 087b/25, 109a/27, 112b/12, 112b/15

envār-ı ‘a. “aşk nurları” 028b/02

esmā-yī ‘a. “Allah aşkı” 030a/02

ezkār-ı ‘a. “aşk zikri” 028b/07

fenā-yī ‘a. “geçici aşk” 029b/21

ifnā-yī ‘a. “yok eden aşk” 029a/16

iḡyā-yī ‘a. “hayat veren aşk” 029b/22

ma’nā-yī ‘a. “aşkın anlamı” 030a/04

Mecnūn-ı ‘a. “Mecnun aşkı” 024a/07, 028b/06

Mevlā-yī ‘a. “Allah aşkı” 029a/24, 029b/24

mejdān-ı ‘a. “bilinen aşk” 021b/07, 044a/16, 104a/03

pazar-ı ‘a. “aşk pazarı” 028b/11, 039b/23

yaḡmā-yī ‘a. “aşk yağması” 058a/08

erkān-ı ‘a. “aşkların büyüğü” 086b/16

‘üryān-ı ‘a. “saf, katıksız aşk” 086b/18

‘illet-i ‘a. “aşk hastalığı” 031b/03, 048b/12, 064a/19, 071b/05, 072b/25

cām-ı ‘a. “aşk kadehi” 039a/16
 cezbe-i ‘a. “aşk tarafından cezbedilme” 072b/22
 cevelān-ı ‘a. “aşk gezintisi” 086b/14
 deryā-yı ‘a. “aşk deryası” 027b/05
 ekvān-ı ‘a. “dünya aşkı” 086b/24
 esb-i ‘a. “aşk atı” 005b/14, 014b/06, 100b/18
 geşt-i ‘a. “aşk gezintisi” 016b/19
 geşte-i ‘a. “aşktan başı dönen” 006b/11
 gülşen-i ‘a. “aşk bahçesi” 029b/03
 ḥānkāh-ı ‘a. “aşk tekkesi” 066b/16
 ḥübān-ı ‘a. “güzel aşk” 086b/22
 kurbān-ı ‘a. “aşk kurbanı” 086b/20
 kaṭre-i ‘a. “aşk damlası” 107b/05
 Leylā-yı ‘a. “Leyla aşkı” 058a/09
 mey-i ‘a. “aşk şarabı” 048b/03
 merdān-ı ‘a. “korkusuz aşk” 086b/08
 meydān-ı ‘a. “herkesçe bilinen aşk” 006b/08, 049a/24, 086b/07
 miḥnet-i ‘a. “aşk sıkıntısı” 031a/02, 033a/11
 muḥabbet-i cām-ı ‘a. “aşk şarabının muhabbeti” 009a/26
 na’ra-i ‘a. “aşk feryadı” 008a/02
 nehr-i ‘a. “aşk nehri” 018a/05
 pota-i ‘a. “aşk taşı” 023b/07, 060a/14
 sevdā-yı ‘a. “şiddetli aşk” 071b/08
 şem’-i ‘a. “aşk ışığı, nuru” 030b/09, 030b/16
 ḥānkāh-ı bezm-i ‘a. “aşk meclisinin tekkesi” 013b/15
 rāh-ı ‘a. “Allah yolu” 005b/02, 011b/01, 072b/26, 107b/13
 sırr-ı ‘a. “aşk sırrı” 030b/12
 şarāb-ı ‘a. “aşk şarabı” 021b/09, 039b/02
 şevk-i ‘a. “aşk isteği” 021a/19, 030a/22, 034b/11
 zehr-i ‘a. “aşk zehri” 003a/09, 026a/20, 031b/15, 048a/12, 083a/07
 sūz-ı ‘a. “aşk ateşi” 043a/15
 şiddet-i ‘a. “şiddetli aşk” 066b/05
 ‘a. i- 029a/11
 ‘a.+ a düş- 035b/03
 ‘a.+ na düş- 035a/07
 ‘a.+ ina düş- 033a/22, 070a/11
 ‘a. baḥrına düş- 117b/01
 ‘a. oduna düş- 042b/11
 ‘a.+ ina düş ol- 063a/05
 ateş-i ‘a.+ ina düş- 069b/25
 ‘illet-i ‘a.+ a düş- 011a/17, 030a/06, 067b/27, 080a/19
 ‘illet-i ‘a.+ a düş ol- 075b/18
 baḥr-ı ‘a.+ a düş- 073a/15
 baḥr-ı ‘a.+ a düş ol- 069a/23
 hicr-i ‘a.+ ina düş- 043a/13
 nār-ı ‘a.+ a düş- 039a/22
 rehber-i ‘a.+ a düş ol- 060a/17
 zār-ı ‘a. eyle- 028b/03
 ‘a.+ a 009a/15, 043b/05, 086b/10, 086b/12
 ‘a.+ dan 007a/04
 ‘a.+ ı 001b/28, 073b/11, 086b/19, 097b/20, 109a/27

- ‘a.+ im 100a/25
 ‘a.+ ımı 085b/25
 ‘a.+ ımız 010b/24
 ‘a.+ ın durur 009b/06
 ‘a.+ ın 008b/09, 029a/17, 032a/07, 035a/09, 052a/01, 052a/04, 063a/18, 064b/24, 065a/12, 065a/27, 110b/10
 ‘a.+ ına 001b/36, 001b/37, 001b/38, 012b/11, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/29, 013b/04, 020b/09, 021a/03, 030a/23, 033a/27, 036a/21, 036b/23, 044b/24, 045a/27, 045a/28, 045b/02, 045b/04, 045b/06, 045b/08, 045b/10, 045b/12, 045b/16, 045b/27, 046a/01, 054a/22, 054b/06, 056b/01, 079b/07, 079b/14, 086a/02, 102a/22, 104b/27, 115a/28, 115a/27, 115a/29, 117b/29, 119b/12
 ‘a.+ ınla 026b/09, 046a/07, 065b/10, 065b/23, 106a/05
 ‘a.+ ıyla 004a/06, 069b/02, 079b/20, 088a/01, 088a/05, 097b/07, 112a/21, 119a/05
 ‘a.+ ile 001b/20, 005a/25, 007a/06, 007a/08, 007a/10, 007b/22, 009a/06, 011a/01, 011a/27, 014b/15, 015a/25, 017b/04, 018b/10, 021b/10, 023a/17, 025b/25, 027b/04, 028b/17, 029b/17, 030b/06, 034a/24, 042b/17, 049a/04, 052a/15, 058a/20, 074b/26, 086b/10, 088a/10, 109a/22
 ‘a.+ la 010b/21, 087a/14
aşuru : aşırı, fazla [Tr]
 a. 081b/14
at - : atmak [Tr]
 a. 030b/09, 043b/03, 060b/05, 078b/13, 094a/07, 109a/04, 115b/24
 a.- arım 069b/01
 a.- ar 025a/06
 a.- arlar 108a/24, 110a/12
 a.- dı 035a/11, 064a/12, 105a/12
 a.- dığı 029b/02
 a.- agör 060a/14
at: at [Tr]
 a.+ ın 056a/15
 a.+ ılı 038a/20
ata : baba, kişinin geçmişte yaşamış olan soy büyükleri [Tr]
 a.+ sı 046b/14
‘aṭā : bağış, ihsan [a]
 ‘a. 049a/07, 091b/26, 095a/02
 ‘a.+ dır 015b/06, 046a/02, 083b/19, 103a/16
 şāḥib-i ‘a. “bağış ihsan” 071b/28
 ‘a. kıl- 065a/28, 094b/16
 ‘a.+ dandır 016b/04
 ‘a.+ sı 091b/04
 ‘a.+ sın 036a/14, 048a/23
ateş : ateş [f]
 a. 035a/13
 a.+ dir 065a/16
 a.-i ‘aşka “aşk ateşi” 039b/26
 a.-i ‘aşkı “aşk ateşi” 108a/05
 a.-i ‘aşkı “aşk ateşi” 118a/05
 a.-i hicrāna “ayrılık ateşi” 027b/23
 a.-i ḥüsnün “güzelliğin ateşi” 107b/01

- a.-i suzāndır “yakıcı ateş” 074a/26
a. bırak- 119a/08
a.-i ‘aşka düş- 069b/25, 086a/24
a. düş- 060b/13
a.+ i 028b/26, 066a/09, 072b/13, 087b/22, 094b/21, 101a/19
a.+ ine 030b/16, 060b/05
a.+ iyle 052a/04
a.+ ler 025a/03
aṭlas : atlas kumaş [a]
a. 017b/08
‘aṭṣān : susuz,susamış [a]
‘a.-ı behişt “cennete susamış” 107a/18
‘a.-ı şehīdān “şehitliğe susamış” 072a/22
avāz : ses,sada [a]
a.+ i 060b/17
‘avn : yardım [a]
‘a.-ı Hāḳla “Allah’ın yardımı” 003b/16
‘avrat : kadınlar [a]
‘a. 058b/11, 090b/11, 093b/10, 111a/21
ay ay [Tr]
a.+ dır 113a/07
ayak : ayak [Tr]
a. 027a/13, 056b/04
a.+ a 054a/17
‘ayān : açık,belli,aşikar [a]
‘a. 016a/17, 032b/09, 039a/13, 047b/11, 064a/26, 083a/23, 084a/25,
087a/09, 110b/05, 110b/07, 116a/26
‘a.+ dır 005b/23, 034a/19, 035a/03, 039a/20, 048b/22, 053a/09, 068b/01,
080a/24, 092a/12, 108b/16, 117a/53
‘a. eyle- 040b/26, 077a/26
‘a. gör- 047b/25
‘a. göster- 048a/10
‘a. it- 068b/17
‘a. kıl- 024b/15, 087b/18
‘a. ol- 009a/02, 009a/08,039a/09, 080a/05, 090a/14
‘a.+ e 035b/05
‘a.+ en 066a/02
a‘yān : bk. ‘ayān [a]
a. i- 022b/01
āyāt : ayetler [a]
ā.-ı Sübhānı “Allah’ın ayetleri” 053b/15
āyet : Kur’an’ın her bir cümlesi,ayet [a]
ā. 022b/05, 104a/11, 107b/19, 116b/05
ā.+ dir 055b/25
ā.-i heft “yedi ayet” 016a/17
ā.-i kelām “Kur’an-ı Kerim’de bahsedilenler” 038a/22
ā.-i Qur’ān “Kur’an ayetleri” 086a/13
heft ā. ol- 022b/05
ā.+ e 119b/05
ā.+ i 075a/26, 117b/16
ā.+ in 031a/10

- ā.+ inde 059a/16, 079b/22, 095b/07
 ā.+ inden 014a/14, 085b/15, 100b/09, 106a/21
 ā.+ ini 024b/16, 028a/01, 039a/06, 069a/11
 ā.+ iyle 062a/01, 095b/13
 ā.+ le 053a/04
- ayıl -** : akli başına gelmek, ayılmak [Tr]
 a.- maz 030b/19, 042a/24
- ayır-** : ayırmak [Tr]
 a.- ır 008b/23
 a.- u 039b/22, 118a/15
- ‘ayn** : göz [a]
 nūr-ı ‘a. “gözün nuru” 005a/01, 012b/09, 036a/12, 079b/07, 104b/02
 nūr-ı ‘a.-ı Murtazanıñ “Murtaza’nın gözünün nuru” 052b/14
 ‘a.+ ın 112b/05
- 2. zat**
 ‘a.-ı Aḥmed “Hz. Peygamber” 109b/08
 ‘a.-ı bāṭın “sırrın kendisi, Allah” 039a/09
 ‘a.-ı bāṭınla “sırrın kendisi, Allah” 088b/23
 ‘a.-ı rahmetdir “bütün varlıkların içini yaratan ve dâhiline hükmeden Allah”
 117a/33
- ‘a.-ı şifâdır “şifanın kendisi” 015b/18
 ‘a.-ı vişāl “kavuşmanın ta kendisi” 033a/17
- ‘ayn** : ayn harfi [a]
 ‘a. 005a/25, 097b/20
 ḥarfü’l- ‘a. “ayn harfi” 025b/07
- ‘aynacı** : ayna yapan ve ayna satan kimse [a]
 ‘a. 082b/20
- ‘ayne’l yakîn** : gözle görerek bilmek [a]
 ‘a. göster- 032a/18
- ayrıl -** : ayrılmak [Tr]
 a.- ır- 031a/23
 a.- ma 060b/16
- az** : az [Tr]
 a. 012b/19
- az** : bk. az [Tr]
 a. 111b/05, 111b/07, 111b/15, 111b/17, 111b/21
- ‘azāb** : azab, sıkıntı, acı çekme [a]
 ‘a. 007a/07
 ‘a.+ dır 017b/26, 065b/26
- ‘a. çek- 006b/14, 085b/18, 088b/10, 088b/18, 089a/10, 091b/02
 ‘a.+ ın 025a/01
 ‘a.+ ın 114b/27
 ‘a.+ ına 096a/06
 ‘a.+ ından 029b/15
 ‘a.+ lardan 103a/27
- azād** : kurtulmuş, serbest, özgür [f]
 ā. 106a/16
 a. eyle- 050b/03
 ā. it- 100a/12
 ā. ol- 001b/23, 083b/24, 093b/19, 100a/03, 101b/27
 ā.+ e 073b/16

- ā.+ im 035b/11
- ā'zam : en büyük [a]
ğavṣ-ı ā.+ ılık "Abdülkadir Geylani" 038b/03
- azdır - : azdırmak [Tr]
a.- ır 111a/24
- 'azīm : büyük,yüce,kesin,kararlı [a]
'a. 080a/22, 116b/38
maẓhar-ı sırr-ı 'a. "azim sırrının ortaya çıkması" 020b/21
sırr-ı 'a. "büyük sır" 104b/21
rif'at-i 'arṣ-ı 'a. "yüce gök" 040b/03
'a.+ e düş- 082a/06
berẓaḥ-ı 'a.+ e düşür- 081b/08
- 'azīz : değerli,şerefli,izzetli [a]
'a. 055a/04, 081b/16, 116a/17
der- medḥ-i 'a. "değerli bir şekilde övme" 033b/15, 062a/07
'a. ol- 119b/20
'a.+ im 040b/03, 040b/12, 040b/20, 040b/28
'a.+ den 109b/25
- 'azm : azim,kararlılık,gayret [a]
'a.-i cenān "cennet azmı" 013b/02
'a.-i sefer eyle- 107a/26
'a.-i beḳā it- 096a/20
'a.-i sefer kıl- 087b/01
'a. it- 037a/09, 040b/08, 040b/12, 040b/16, 040b/20, 040b/24, 040b/28,
050b/07, 119a/22
- 'azūr : hırslı,tamahkar,açgözlü [a]
zabt-ı 'a. it- 097a/16
- ba : be harfi [a]
ḥarfü'l- b. "be harfi" 004a/09
- bā : ile[f]
b. 002b/11, 003a/17, 031b/23, 045b/08, 051a/07, 051b/19, 052b/07,
083a/17, 099b/23
b.-yı bismillah "Besmele ile" 004a/15, 004b/08
b.-yı bismillahda "Besmele ile" 009b/15, 011b/13, 028a/04
nokṭa-ı b.+ yım "hem hep hem hiç olmak" 024b/17, 051a/17
2. zengin
b.-yı gedā "zengin ve fakir" 080a/24
b.-yı kemteri "zengin ve fakir" 091a/03
- ba'de : bundan sonra, sonra [a]
b. 037a/09, 107a/27
b.- 'l fenā "tasavvufta kendini yok görme" 029b/22
- ba'īd : irak,uzak [a]
b. 006b/25, 013a/06, 118a/06
- bā'is : sebep [a]
b. 004b/13, 009a/25, 009a/26, 009b/02, 009b/04, 009b/06, 009b/08,
054a/05, 074a/04, 083b/18, 086a/07, 086a/24, 086a/25, 086a/27, 086b/02,
086b/04, 086b/06, 096a/02, 096a/06, 096b/04, 104b/25, 109a/03, 110b/14,
112b/28
b.-i nisān "nisan ayından sebep" 109a/16
b. it- 087b/15, 111b/04
b.-i maḥlūk ol- 084a/07

b.+ i ol- 074a/13

b. ol- 036a/06, 040a/23, 057a/05, 070a/02, 096a/04, 096a/08, 105a/10, 107a/20, 113b/14

ba'zen : kimi zaman[a]

b. 118a/15

ba'zı : kimi [a]

b. 007a/10, 037b/25, 038b/11, 058b/08, 081b/06, 082a/05, 088b/03

bāb : kapı, bölüm [a]

b. 007a/03, 007a/23, 044b/09, 088b/13, 089a/01, 098a/15, 098b/09, 098b/12, 112b/04

b.+ dır 017b/20

b.-ı 'ilminde "ilim kapısı" 009b/16, 067a/16, 084b/04

b.-ı 'ilmine "ilim kapısı" 069a/09

b.-ı 'ilmin "ilim kapısı" 024a/06, 071b/21, 083a/11, 109b/03, 114a/03

b.-ı dīni "din kapısı" 006a/01

b.-ı eşiginden "kapı eşiği" 107b/28

b.-ı eşigine "kapı eşiği" 045a/02

b.-ı eşigin "kapı eşiği" 037b/16

b.-ı ğulāmıdır "kapı kulu" 083b/26

b.-ı hidāyet "hidayet kapısı" 006a/11

b.-ı hūsnüne "güzellik kapısı" 043a/18

b.-ı ihsāna "iyilik kapısı, Allah'ın rahmeti" 033a/23

b.-ı ihsānı "iyilik kapısı, Allah'ın rahmeti" 025a/11

b.-ı luṭfuna "lütuf kapısı" 065b/05, 102a/07

b.-ı luṭfundan "lütuf kapısı" 021a/23, 036b/21, 040b/23

b.-ı luṭfunda "lütuf kapısı" 011b/24, 016b/08, 044a/21, 045b/22, 050a/25, 054b/04, 096b/05

b.-ı luṭfu "lütuf kapısı" 002b/06, 015b/18, 016a/06, 021b/24, 034a/18, 049a/06, 063a/06, 086a/10, 097b/28

b.-ı meftūh "açılmış kapı" 092b/21

b.-ı şer'î "şeriat kapısı" 059a/06

b.-ı vişāline "kavuşma kapısı" 063b/14, 065a/21

b.-ı vişāline "kavuşma kapısı" 046a/09

b.-ı meftūh ir- 032a/20

b.-ı luṭf-ı meftūh ol- 080a/20

b.-ı sed ol- 097a/18

feth-i b. it- 070b/19

b.+ ı 044b/22

b.+ ına 086a/03, 104b/13

b.+ ında 041a/10, 049a/20, 082a/25

b.+ ını 041a/08, 042b/01, 087b/05, 117a/03

b+ ını 098b/09

b.+ ın 042a/19, 042b/26

Baba Gani: Rūfai tekkesi dervişlerindendir. İştîp'in Cumalı Mahallesinde Stepancı köyünden olan Gani Baba, kendi adıyla 1830 yılında bir tekke kurmuş ancak Balkan savaşları sırasında bu tekke kapatılmıştır.

A. 001a/02

bacı : kız kardeş [Tr]

b. 064b/04

bād : rüzgar,yel [f]

b.-ı hevā 114b/31

bāde : içki, şarap [f]

b.-i bezm-i elestden “elest meclisi şarabı” 048b/02, 048b/13

b.-i engür “üzüm şarabı” 059a/14

b.-i hamrā “kırmızı şarap” 039b/03

noқта-ı b. “şarap noktası” 001b/02

b.+ nin 023a/14

b.+ niñ 010b/16, 017a/06

b.+ si 013b/16, 109a/25

b.+ sinden 063b/21

bāğ : bağ, bahçe [f]

b. 010b/14, 012b/10, 018a/23, 023a/12, 026b/10, 029a/06, 040b/07,

089b/07, 101b/24, 103b/12, 105a/12

b.-ı bostānıñ “büyük bahçe” 098a/21

b. ol- 058a/03

b.+ ında 117b/23

b.+ ını 109a/21

b.+ lar 095a/25

bāğçe : bahçe [f]

b. 089b/08, 095a/25, 118b/06

b.+ ye 118a/33

b.+ niñ 081a/07

b.+ si 119a/33

b.+ sinde 118a/29

b.+ ler 010b/14, 109a/17

b.+ lerde 058a/03

Bağdād : Bağdat, Irak’ta bir şehir

B. 037b/21, 058b/11

bağırsak : bağırsak [Tr]

b. 098a/04

bağla - : bağlamak [Tr]

bağla- 005b/25, 010b/03, 011a/05, 087a/07, 093a/13, 098a/11

bağır : göğüs, sine [a]

b.+ ına baş- 060a/12

b.+ ına ur- 018b/06

b.+ ım 002a/14

b.+ ımı 119a/15

b.+ ımıza 103b/12

b.+ ına 013a/16

bahā : paha, kıymet, değer [f]

b.+ dır 014b/10, 085a/26

b.+ yım 115a/02, 115a/04

b.+ sı 056a/17, 091a/25

Bahā’e’ddīn: Muhammed Uveysi’l Buhârî, Nakşibendi tarikatının kurucusu

B. 038b/18

bahāne : bahane, gerekçe, mazeret [f]

b. kıl- 047b/12

bahār : bahar [f]

b. 014a/08, 087a/01, 115a/11, 119a/41

b.+ dır 002a/01

gülistān-ı b. “baharın gül bahçeleri” 044a/26

vaqt-i b. “bahar mevsimi” 066b/09

b.+ da 074b/17

b.+ ı 118b/08

bāhir: deniz, derya [a]

b. 105a/07

baḥr: deniz [a]

b. 015b/21, 083a/17, 090a/27

b.-ı 'aşka "deniz aşkı" 007a/05, 053a/11, 068a/13, 069a/23, 073a/15

b.-ı 'aşkı "deniz aşkı" 109a/28

b.-ı 'aşkınla "deniz aşkı" 052a/02, 064b/26, 094a/22, 111a/15

b.-ı 'aşkın "deniz aşkı" 069a/17

b.-ı 'ilminde "ilim denizi" 114b/16

b.-ı 'ilmin "ilim denizi" 114a/25

b.-ı 'irfān "irfan denizi" 061b/08, 109b/04

b.-ı 'ummān "okyanus" 016b/19, 017a/03, 023b/21, 064a/22, 068a/05,

068a/17

b.-ı 'ummāndır "okyanus" 074a/14

b.-ı 'ummāna "okyanus" 008b/09, 029a/19

b.-ı berre "kara ve deniz" 051b/05

b.-ı bī-pāyān "çok büyük sonsuz deniz" 034b/11, 117a/01

b.-ı cihān "cihan denizi" 064a/14

b.-ı fenā "fena denizi" 028b/17

b.-ı girdāba "girdap denizi" 060a/23, 077b/27

b.-ı ḥaḳīkat "hakikat denizi" 112a/09

b.-ı ḳulzümde 004a/18, 032a/11

b.-ı ḳulzüm "Kızıldeniz" 068a/04

ḳulzüm-ü b. "Kızıldeniz" 021a/13

pādişāh-ı b. ü ber "kara ve denizlerin padişahı" 111a/13

b.+ ina düş- 117b/01

b.+ a ir- 066a/22, 116b/38

b.+ a 018a/06, 020a/24, 068a/07

b.+ ı 034a/08

b.+ ında 029b/17

b.+ ina 002a/27, 008a/09, 042b/21, 071b/23, 077b/19, 082b/15, 091b/09,

092a/14, 095a/04, 109b/10, 112b/27

baḥş : konu, mevzu, tartışma [a]

b. 068a/21

b.-ı kelāmın "bahsedilen şeyler" 112b/09

b. eyle- 104b/17, 116b/14

b.+ in eyle- 068a/15

b. it- 007a/04, 009b/09, 009b/10, 009b/12, 009b/14, 009b/16, 009b/18,

055b/20, 063a/08, 066b/20, 068a/17, 069a/13, 073a/19, 078b/27, 080b/16,

083a/14, 085a/16, 088b/25, 093a/06, 098b/18, 108b/03, 113b/22, 117a/52

b.+ ini 041a/04, 068b/03

b.+ imiz 068b/09

baḥş : bağış, verme [f]

b. it- 015b/12

baḥş : bk. baḥş [a]

b.+ ını 116a/27

baḥtiyār : mutlu, talihli [a]

b. ol- 098b/24

baḳ - : bakmak [Tr]

- b. 011a/08, 071a/05, 094a/18, 100a/13
 b.- ar mı 044b/14
 b.- sa 039a/21, 069a/14, 116b/18
 b.- sam 039a/12, 039b/21
 b.- san 070b/27
 b.- arak 063b/19
 b.- up 005a/26
 b.- ılmaz 056a/15, 105b/19
 b.- ma 001b/41, 008a/20, 011a/01, 013a/01, 025b/17, 033a/08, 034a/11, 046a/18, 055a/09, 056b/02, 074b/12, 076a/02, 077b/10, 094a/06, 095b/03, 096b/09, 099a/15, 100a/05 099b/07
 b.- masun 104a/04
 b.- madı 119b/23
 b.- madık 110a/23
 b.- maz 006a/06, 009b/21, 011b/07, 014b/18, 015a/20, 039a/19, 058a/20, 072b/18, 073a/09, 077b/20, 084b/11, 115b/11
 b.- maz ol- 017b/11, 092b/20, 114b/20
 b.- maz 061b/27, 069b/16
 b.- mazım 008b/17
 b.- mazız 081a/21
 b.- mışım 039b/19
 b.- mam 060a/07
 b.- mayan 020a/25

Bâkır : Beşinci imam olan İmam Muhammed Bakır, 676 yılında doğdu. 733 yılında ise şehit edildi. Beşinci imam Muhammed Bakır, dördüncü imam Zeynel Abidin'in oğludur.

- B. 001b/32, 002b/23, 003a/13, 015b/05, 015b/27, 018b/16, 031b/19, 040a/11, 044b/25, 048a/14, 051a/03, 051b/16, 052b/03, 052b/19, 053b/03, 054b/06, 056a/06, 061b/03, 083a/09, 083b/05, 097b/15, 105a/25, 114a/15, 118b/20

bākī : kalıcı,ölümsüz [a]

- b. 024a/19, 057a/03, 096b/11, 103a/12, 106a/17, 111a/13, 113b/09
 b.+ dir 117a/36, 117a/38
 'âlem-i b.+ de "so nsuz âlem, ahiret" 072b/19
 'ömr-ü b. "devamlı, kalıcı ömür" 048a/02
 'ömr-i b.+ ye ir- 109a/14
 devlet-i b.+ ye ir- 116b/22
 vahdet-i b.+ ye ir- 061b/28
 b. ol- 003b/23, 112b/01

bākīyā : ey baki olan [a]

- b. 021b/16

Bakü : Bakü,Azerbaycan'da bir şehir

- B.+ dedir 038b/20

bal bal [Tr]

- b. 057a/11, 093a/22, 118a/10
 b.+ dan 020a/12
 b.+ ina 091a/20

bālā : yüksek,yüce [f]

- b.+ dır 117b/18
 menzil-i b. "ulaşılabilecek en yüksek yer, hedef" 072b/17

mesned-i b. "yüksek rütbe" 114b/26
 nesil-i b. "yüksek nesil, soylu aile" 038b/06
 menzil-i b.+ ya ir- 062a/26, 080a/16
 rütbe-i b.+ ya ir- 062a/11
 b.+ da 119b/11
 b.+ dadır 106b/33
 b.+ sı 081b/15

balık : balık [Tr]

b. 059a/18

bānū : kadın, hatun, hanım [f]

b. 108a/08

bār : defa, kere [f]

b. 008b/10, 016a/20, 083b/04, 092b/03, 098a/15, 110b/20, 116b/15

bārī : yoktan var eden Allah [a]

cemāl-i B. "Allah'ın mübarek sureti" 076a/15

baş - : basmak [Tr]

b. 023b/03, 027a/13, 060a/12

b.- dım 025a/15, 095a/01

başar : görme, görüş [a]

çeşm-i b. "görme duyusu" 116a/26

başra : görmek, bakmak, dikkatle nazar etmek [a]

b. it- 037a/09

baş baş, kafa [Tr]

b. 003a/06, 006a/26, 015a/25, 044a/22, 051a/01, 074a/08, 076/19,

083b/05, 084b/03, 112a/06

cān-ı b. "insanın kendisi" 040a/18

b.+ dan geç- 040a/01

b.+ ina kaç- 071a/10

b. kıl- 025b/12

b.+ ım koy- 065b/21

b. koy- 018b/13

b. vir- 041a/12, 052b/01, 065b/03, 104b/04

b.+ dan 014b/17, 054a/17, 085a/06

b.+ a 077a/26, 092a/23, 092a/24

b.+ ım 025a/25, 045b/28, 065a/09, 083b/15, 088a/06

b.+ ıma 015b/05

b.+ imdaki 019a/14

b.+ ımın 035a/19

b.+ ımız 099b/15

b.+ ın 032b/18, 043b/01, 044a/13, 052b/17, 062b/24, 088b/24, 100b/23,

114a/06

b.+ ın 069b/14, 100a/19

b.+ ina 100b/05, 102a/24, 106b/18

b.+ ını 009a/03, 017b/04, 019a/04, 026a/03, 070b/10

başka : başka, diğer, öteki [Tr]

b. 077b/12

başla - : başlamak [Tr]

b.- r 042a/06

b.- dı 042a/22

b.- dım 004b/06

b.- miş 008b/05

- b.- nıldı **080a/26**
- bāṭıl** : hakikat dışı, hurafe, temelsiz [a]
da'vā-yı b.+ larını " batıl fikirler" **081b/14**
b.+ ı **101a/21**
- bāṭın**: kalp ve ruh, iç alem [a]
b. 003b/14, 039b/19, **116a/15**
'ayn-ı b. "sırrın kendisi, Allah" 039a/09, **088b/23**
dürr-i b. "ruhun incisi" 012a/13
ehl-i b. "görünürdeki eşyanın bize görünmeyen mânâlarına vakıf olanlar"
022a/02, **069a/07, 116a/22**
'ilm-i b. "kalp ilmi, mânâ ilmi, tasavvuf ilmi" 020b/21, 031b/20, **116b/06**
b.+ ını **088b/02**
b.+ ın **116a/23**
- 2. gizli**
b. 040a/25, **069a/19, 068b/18**
b.+ da **078b/23**
b.+ ı **050b/02**
b.+ ın **116a/14**
- baṭman** : iki ile sekiz kilo arasında değişen ağırlık ölçüsü [a]
b. **087b/05**
- baṭn** : karın [a]
b.-ı māhiya "balık karnı" 037a/18
- bay** : zengin [f]
b. 003a/20, 049a/05, **053b/10, 087b/04, 111b/26**
b.-ı ednā "pek aşağı, hakir ve zengin" **049b/22**
b.-ı gedā "fakir ve zengin" **066b/19**
- be** : be harfi [a]
b. 005a/08, **097a/25**
- be'īs** : engel, kötülük, zarar [a]
b. 022a/03
- bed** : kötü [f]
b. 014b/04, 046a/11, **062b/13, 096a/05, 103b/17, 116a/07**
cins-i b. "kötü cins" **104a/25**
- bedel** : karşılık, değer [a]
b.+ dir **079a/02**
b.-i cān it- 008a/04
- beden** : beden, vücut, ten [a]
b.+ im **103b/06**
- beḍesten** : kapalı çarşı [f]
b.+ dir 008b/11
- bedevī** : Bedeviyye tarikatı [a]
b. **114a/01**
- bed-ḥāric**: günahkar, günah işlemiş olan [Tr]
b.+ i **072b/05**
- bed-kār** : kötü hareketli [f]
b.+ e 026b/26
- Bedr** : Mekke ile Medine arasında bir yer ismi, dolunay
b.-i māhımdır "Bedir ayı" **083a/05**
b.+ i 038b/01
- beg** : bey [Tr]
b. 037b/14, **097a/02, 117b/24**

- b.+ in 001a/02, 003b/19
b.+ ler **092a/21, 106b/16**
- begen** - : beğenmek[Tr]
b.- meyüp 034b/09, **082b/18**
- behā** : değer,kıymet[f]
b.+ yım 046a/23
- beher** : her,her biri [f]
b. **118a/07**
- behey** : uyarma amacıyla kullanılan bir ünlem [Tr]
b. 002a/26, 046a/15, **074b/15, 076a/25, 077a/19, 093a/07, 103/19, 104b/17**
- behişt** : cennet [f]
b. **104a/21, 119a/35**
‘adn-ı b. “cennet” **117b/20**
‘aṭṣān-ı b. “cennete susamış” **107a/18**
b.+ den **104a/07**
- behr** : nasip,galip olma [a]
b. 098b/09
b.-i şahṣa “galip kişi” **105a/15**
- beḳā** : ebedilik,devamlılık [a]
b. 004a/06, 005a/06, 008b/26, 028b/27, 029b/22, 043a/02, **119b/19**
b.+ dır 002b/02, **072b/04, 087b/26**
b.-ı cāvidān “kalıcı, sonsuz” 002a/34
dār-ı b. “ahiret” 034b/06, 040b/08, 040b/16, 040b/24, 040b/27, **119a/22**
meclis-i vaḥdet-i b. “ebedi birik meclisi” 024a/10
mülk-i b. “kalıcı olan ahiret alemi” 023a/07
semt-i b. “sonsuzluk semti, ahiret” **115b/15**
vaḥdet-i dār-ı b. “ahiret birliği” **069b/08**
zevḳ-i b. “ebedi zevk” 019a/12
‘azm-i b. it- **096a/20**
b.-yı ihtiyār it- **105a/17**
b.-yı vaḥdete ir- 031a/12, 043a/03, **084a/21, 096b/24**
b. bul- 013b/08, 031a/18, **097b/16**
b. bul- iste- 005a/28
b. ḳal- **106a/06**
b. ḳıl- **080b/05**
b. ol- 009a/18
b.+ yı bul- iste- 010b/27
b.+ ya 077b/06, 089b/18, 093b/08, 101a/22
b.+ yım **081a/12**
b.+ sı 002a/25, 091a/19, 091a/23
b.+ sını 077a/02
b.+ yı **076a/04**
b.+ yız 015a/21
- bekle** - : beklemek [Tr]
b. 034a/22, 042a/20
b.- r 003a/20, 021b/24, 044b/10, 045b/22, **049b/15, 059a/06, 063b/15, 070a/22, 084b/15, 092b/12, 105b/21, 107b/28**
b.- rim 015b/18, 033a/29, 034a/24, 034a/25, 034a/27, 034b/02, 034b/04, 034b/06, 034b/08, 034b/19, **072a/07**
b.- riz 037a/25

- b.- rmiş 018b/07
b.- yip 038b/13
b.- yen 016a/06, 037b/16
- bektaş**: Arkadaş, akran, eş, muadil [f]
b. 038b/12
- Bektāşī** : Hacı Bektaş Veli'nin öğretilerine bağlı kimseler
B.+ ler 114a/03
- bel**: bel [Tr]
b. bağla- 005b/25, 010b/03, 011a/05
- belā** : bela,kötülük [a]
b. 002a/27, 022a/14, 106b/29, 115a/02
b.+ dır 046a/12, 103a/08
ehl-i b. "bela üzerine, bela içinde olanlar" 106b/12
derd-i b. "bela ve derd" 089b/15
yevm-i b. "bela günü" 005b/23
b.+ lara düşür- 019a/06
derd-i b. çek- 057a/05
b. çek- 094b/14, 101b/11
b.+ ya 027b/08, 035b/13, 059a/08
b.+ yı 067a/21
b.+ sı 086b/02, 091a/19
b.+ sını 099b/04
b.+ larla 063b/04, 113a/22
- belāğat**: güzel söz söyleme sanatı, güzel konuşma [a]
divān-ı b. "güzel söz kitabı" 004b/04
- belde** : kent,diyar,memleket [a]
b.+ ler 041a/02
- belī** : evet [a]
b. 049a/20, 081a/03
- belīd** : ahmak,sersem [a]
cins-i b. "ahmak kişiler" 087b/07
- belki** : belki [a]
b. 013b/12, 024b/08, 115b/26
- bellü** : belli [Tr]
b. 016b/22, 098b/13, 110b/25
- ben**: ben zamiri [Tr]
b. 001b/01, 001b/02, 001b/04, 001b/06, 001b/08, 001b/10, 001b/12, 001b/14, 003b/18, 004b/06, 006a/21, 008b/17, 008b/22, 008b/25, 009b/05, 010b/20, 010b/21, 011a/19, 011b/23, 013b/01, 014a/14, 014b/02, 015b/17, 016b/03, 019a/13, 019a/20, 019a/22, 020b/18, 023a/07, 023a/11, 023a/15, 025a/20, 026b/07, 029a/19, 029b/09, 029b/17, 031a/04, 031b/25, 032a/09, 034a/06, 034a/24, 034b/12, 034b/15, 034b/18, 034b/19, 034b/20, 035a/01, 035b/11, 035b/15, 035b/16, 035b/18, 035b/20, 035b/22, 035b/24, 035b/26, 036a/02, 036b/05, 036b/06, 036b/08, 036b/10, 036b/11, 036b/12, 036b/14, 036b/16, 036b/18, 039a/14, 039a/22, 039b/01, 039b/02, 039b/04, 039b/06, 039b/08, 039b/10, 041a/01, 041a/12, 042a/04, 042b/07, 042b/09, 042b/15, 042b/21, 043a/17, 043a/19, 043a/22, 043a/25, 044a/16, 044a/17, 045b/01, 046b/02, 046b/27, 049a/04, 049a/07, 049a/15, 053b/14, 055b/05, 056b/07, 056a/21, 057b/18, 059b/25, 059b/26, 060a/02, 060a/04, 060a/06, 060b/19, 062a/01, 063b/19, 063b/20, 063b/22, 064a/15, 065b/12, 070a/04, 070a/07, 077b/26, 077b/28, 078a/02, 078a/06, 078a/14, 085a/17, 085b/15, 085b/26,

086a/01, 087a/05, 087a/08, 087a/10, 087a/15, 089a/20, 089b/26, 094b/13, 094b/14, 094b/16, 094b/18, 094b/20, 094b/22, 094b/24, 094b/26, 095a/03, 095b/13, 100b/09, 101b/06, 101b/16, 101b/17, 103b/10, 103b/14, 103b/15, 103b/16, 103b/18, 103b/20, 103b/22, 103b/24, 103b/26, 104a/02, 106a/21, 107b/02, 108a/06, 108b/11, 108b/15, 110b/20, 110b/25, 112a/10, 115b/23, 117a/08, 117a/09, 117a/21, 117a/24, 117a/28, 117a/42, 117b/04

b.+ de 089a/18, 100a/05, 101b/19, 114b/09

b.+ deki 096a/01, 106a/01

b.+ den 004a/11, 043a/26, 096b/17

b.+ a 014a/14, 062a/01, 085b/15, 095b/13, 100b/09, 106a/21

b.+ i 008b/25, 011b/22, 028b/15, 028b/17, 028b/19, 029a/17, 032a/07, 035a/09, 035b/04, 039a/23, 043a/14, 043a/25, 046a/12, 074b/08, 096a/04, 107b/03

b.+ im 004a/14, 009a/26, 009b/02, 009b/04, 009b/08, 018b/02, 036b/09, 043b/08, 046a/03, 046b/06, 046b/09, 049a/09, 053b/03, 063b/12, 087a/04, 094b/03, 095a/12, 105b/09, 110a/23, 115b/19, 118a/09, 118a/13

b.+ imle 028b/11, 096a/06

bend: bağ, zincir [f]

kayd-ı b. "bağlama" 020b/03, 069b/03

b. çek- 007a/23

b. eyle- 095a/19

b. it- 114b/29

b. ol- 013b/07, 029b/05, 113a/13

b. ur- 016a/08

b.+ in 044b/14

b.+ inden 017b/21, 073b/16

b.+ lerden 110a/14, 110b/23

2. bend, fıkra [f]

b.+ imden 095a/27

b.+ in 098a/05

b.+ ine 027a/25

bende : kul, köle [f]

b. 045a/09, 061a/22, 081b/02

b.-i âl-i 'Alî "Hz. Alî'nin soyundan gelen kişiler" 052a/24

b.-i Haydar "Hz. Alî'nin kölesi" 096b/15

b.+ ı ol- 049b/09

b. ol- 018b/23, 046a/20, 054b/24, 093b/01, 110a/08

b.+ si ol- 055a/16, 056a/01, 100b/27, 102a/26

b.+ ne 025a/13

b.+ ni 025b/05

b.+ si 003b/03, 025b/25, 032a/25, 038b/16, 061b/27, 062a/20, 082a/24, 091a/06, 113b/21, 118a/41, 119a/43

b.+ sine 003a/08, 112b/17

b.+ siyim 031b/25, 034b/16, 056a/20, 114a/11

b.+ siyiz 003a/19, 045b/09, 046b/16

b.+ siyüz 111b/23

b.+ lerin 049b/15

b.+ lerinden 091a/01

b.+ ız 063a/28

benle - : bellemek, öğrenmek [Tr]

b. 061a/14, 070b/05, 075a/06, 076b/22, 077a/05

- benlik**: benlik, kişilik, gurur [Tr]
 b. 007a/22, 010a/23, 019a/26, 019b/14, 103b/18, 106b/34, 108a/11, 109a/09, 110a/13, 110b/21, 111b/01, 116a/05, 116b/02
 b.-i nifākda “kıskançlık, ikiyüzlülük” 112b/28
 b.+ in 061a/01
- benze** - : benzemek [Tr]
 b.- r 044b/05, 063b/18, 068a/09, 108b/19, 113b/12, 117a/40
 b.- rsin 047b/26
 b.- diler 047b/16
 b.- düp 098a/01
- ber** : götüren, alan, çeken [f]
 b. 013a/16
- ber** : kara [f]
 b. 015b/21, 083a/17, 111a/13
 baħr-ı b. “kara ve deniz” 051b/05
 pādīšāh-ı baħr ü b. “kara ve denizlerin padişahı” 111a/13
- berāhīn** : deliller, kanıtlar [a]
 b. 097a/25
- berāy** : için, dolayı, binaen [f]
 vefā-yı b. “vefa için, vefa ile” 077a/18
- berbād** : harap, kötü, berbat [f]
 b. eyle- 094b/21
- berbāt** : kötü, berbat [f]
 b. it- 014a/03
- berdār** : asılmış, yukarı kaldırılmış [f]
 b.-ı ‘aşk “itaat eden gönül” 028b/05
 b. it- 009a/10
- ber-fān**: fanilik üzre [Tr]
 b. i- 113a/04
- ber-ḥayāt** : hayatta olan, sağ [a]
 b. ol- 079b/27
- beri** : beri, yakın [a]
 b. ol- 034a/14
- berīn** : pek yüksek, en yüce [f]
 b. 101b/26
- berķ** : şimşek, parıltı, kıvılcım [a]
 b. ur- 032a/06, 044b/01, 069a/16
- ber-ḳadīm** : kadim üzre [f]
 b. 080a/21
- ber-murād** : murad üzerine [a]
 b. al- 014a/18
 b. ol- 072a/25
- berü** : beri [Tr]
 b. 021a/12, 055b/14, 099b/11, 117a/19
- berzāh**: dünya ile ahiret arası, kabir âlemi [a]
 b. 021b/02, 030a/07, 041b/13, 093b/17, 095a/23, 102b/06
 b.-ı ‘azīme düşür- 081b/08
 b.+ a düş- 047b/03
 b. it- 066a/13
 b.+ dan 074a/15
 b.+ a 006b/07, 018b/18, 060a/24, 117a/43

- b.+ ı 070a/23, 076a/09, 082a/06
 b.+ ın 013b/21
 b.+ ından 008a/05, 020a/07, 020b/01, 035b/10, 050b/03
 b.+ ına 006a/16
 b.+ ını 005b/17
 b.+ lardan 100a/03
 b.+ lara 007a/08
 b.+ ların 015a/16
 b.+ larını 008b/01
- besmele** : Bismillāhhirrahīmānirrahīm [a]
 pāk-i b. "temiz besmele" 022b/07
 b.+ de 016a/19, 095a/12
- beş**: beş sayısı [Tr]
 b. 034a/26, 119b/10
 b.+ inde 054a/01, 119a/23
- beşer** : insan [a]
 b. 087a/21
 hayrū'l b. "hayırlı insan" 086a/07
- bey** : bey [Tr]
 b. 114b/25
- bey' u şirā** : alış-veriş [a]
 b. 021a/01
- beyān** : açıklama, izah [a]
 b. 068b/07, 075b/11, 077b/25, 078a/15, 083a/02, 084a/21, 098b/09, 098b/13, 110b/05, 113a/26, 116b/07, 117b/09
 b.+ dır 117a/52
 b.-ı işnā "önemli, yüksek açıklama" 113b/15
 b. eyle- 095a/21
 b. it- 016a/16, 022a/15, 023a/01, 038b/12, 039a/01, 088b/11, 098b/07, 098b/10, 116a/31
 b.+ ın it- 069a/05
 b. kıl- 004b/10, 004b/24, 014b/20, 016a/24, 017a/07, 040b/25, 043b/19, 057b/17, 067a/18, 068b/03, 068b/16, 069b/21, 075b/03, 079b/10, 087a/20, 095a/09, 099a/03, 109a/02, 115b/16, 117b/16
 b.+ ın kıl- 119b/05
 b. ol- 052a/20
 b.+ ında 047a/10, 068a/15, 115a/08
 b.+ ındadır 098a/01
 b.+ ına 081b/15
 b.+ ısını 080b/05
 b. imiş 022b/02, 116a/26
- beyāz** : ak,beyaz [a]
 b. ol- 034b/05
- beyd** : helak olmak,gayr,diğer [a]
 yed-i b. "parlak el, Hz.Musa'nın mucizelerinden" 022a/17
- beydā** : korkunç ve tehlikeli [a]
 b. ol- 063a/18
- beyhūde** : boş yere,boşuna [f]
 b. 006b/19, 010a/18, 017b/25, 019a/20, 025b/10, 030b/10, 032b/17, 033b/05, 041b/21, 047b/02, 056b/16, 068a/24, 071a/17, 071b/24, 077b/02, 094a/16, 108b/22, 113a/16

beyne'nnās : insanlar arasında [a]

b. 081b/03

beyt : ev [a]

b.-i ā'zamdır "en büyük ev" 064b/08

b.-i dilden "gönül evi" 054b/15

b.-i Hakkın "cami" 009a/19

b.-i Hakkı "cami" 020a/02, 022b/20, 048b/17

b.-i heşt "cennet" 053b/17

b.-i Rahmandır "Allah'ın evi, cami" 055a/24

b.+ in 077a/18

b.+ ini 027b/14

bezl : bol bol verme, saçma [a]

b. it- 065a/12

b.-i cān it- 013b/18, 053b/10

bezl : bk. bezl [a]

b. 087b/21

b.-i cān it 011b/23, 023b/15, 034a/17, 045b/10, 062b/18, 062b/25, 067a/04, 084a/22, 116b/37

b. eyle- 100a/23

b. it- 011b/01, 055a/02, 086b/20, 088a/05, 088a/24, 114a/02

b. ol- 015b/30

bezm : sohbet meclisi [f]

b.-i 'āṣī "isyan meclisi" 092a/11

b.-i 'aşkda "aşk meclisi" 009a/14

b.-i 'aşka "aşk meclisi" 015a/13

b.-i 'irfāna "irfan meclisi" 047a/04

b.-i devrinde "devrin sohbet meclisi" 051a/21

b.-i elestden "elest meclisi" 023a/13, 039b/13

b.-i elestden "elest meclisi" 042a/03, 095b/06, 102a/09, 115b/02

b.-i ervāḥdan "ruhlar meclisi" 084b/07, 104a/05

b.-i ervāḥı "ruhlar meclisi" 016b/21

b.-i ervāḥ-ı ezel "ruhların yaratıldığı meclis" 111b/25

b.-i ervāḥ-ı ezelde "ruhların yaratıldığı meclis" 080a/06

b.-i ervāḥ-ı ezelde "ruhların yaratıldığı meclis" 050b/10

b.-i ezel "elest meclisi" 004b/26, 011b/20, 014b/13, 022b/24, 030b/18, 068b/12, 069b/14, 072a/16, 110a/21

b.-i ezelde "elest meclisi" 030b/04, 032a/13, 053a/13, 105b/03

b.-i keşretten "kalabalık" 072b/18

b.-i kıds-i evliyālar "evliyaların kutsal meclisi" 040b/14

b.-i sāķiden "saki meclisi" 017a/05

bāde-i b.-i elestden "elest meclisi şarabı" 048b/02, 048b/13

dergāh-ı b.-i elestden "elest meclisi tekkesi" 075b/16

ḥānķāh-ı b. "tekke meclisi" 043a/21

ḥānķāh-ı b.-i 'aşkda "aşk meclisinin tekkesi" 013b/15

sāķi-i b.-i elestin "elest meclisi sakisi" 013b/16

rūz-ı b. "hesap günü" 011a/16

vāşıl-ı b.-i cinān it- 043a/14

b.-i pazarımız ol- 020a/18

b.+ e ir- 087a/09

b.-i serā-yı vahdete ir- 042b/03

vişālin b.+ ine ir- 044a/18

b.+ e 010b/16, 064a/07, 081a/14

b.+ in 044b/03

b.+ inde 028b/27

b.+ ine 005b/10, 009a/09, 010a/10, 027a/17, 052b/05, 054b/10, 074b/20,

085b/19

bezmgāh: eğlence yeri, eğlence meclisi [f]

b.+ ında 053b/25

bırak - : bırakmak, terk etmek [Tr]

b.- dı 108b/18, 119a/21

b.- dın 119a/08

b.- ma 005b/13, 006b/22, 021b/02, 049b/24, 078a/11, 079a/23, 086a/01,

094a/21

b.- madı 011b/08, 022a/05, 029a/09, 033b/25, 108a/14

b.- madım 019a/19

b.- maz 019a/27, 077a/12, 095b/04, 100a/26

b.- maz ol- 028b/06, 046b/25

bī'at : bağlılık, söz verme [a]

b. 032b/19, 044a/07

b.+ ın al- 118b/14

b. eyle- 035a/17

b. it- 007b/02, 007b/03, 007b/05, 007b/07, 007b/09, 007b/11, 007b/13, 007b/15, 007b/17, 007b/19, 007b/21, 007b/23, 061b/01, 073b/24, 093b/13

b.+ ı 052b/08, 119b/18

bī'dā : bidatlar, sonradan çıkan şeyler [a]

b. ol- 103a/27

bī'l cümle : cümleten, herkes [Tr]

b. 079a/11

b.+ ten 003b/22

bī'l cümleten : herkes [Tr]

b. 059b/07, 107b/09

bī'zzāt : zatıyla, kendisi [a]

b. 119b/08

bī-'aded : sayısız [a]

b. 078b/04

dervişān-ı b. "sayısız derviş" 113b/25

bī-amān : amansız [a]

b.+ dır 042a/16

bī-başar : görmeyen [a]

b. 092b/09, 108b/22

b. bul- 022b/20

b.+ lar 035a/04

bī-cihet : cihetsiz, yönsüz [a]

b. 055a/15

biç - : biçmek [Tr]

b.- er 091a/22, 116a/11

bī-çāre : çaresiz [f]

b. 026b/19, 029b/03, 035a/14, 042b/15, 060b/08, 063b/12

'āşık-ı b. "çaresiz āşık" 029a/07

b.+ ye 108a/15

b.+ yi 027a/23

b.+ niç 052a/03

- b.+ yim **049a/07**
- bī-dār** : uyanık [f]
 b. **096a/16**
 b.-i meşāyih “uyanık olan şeyhler” 011b/04
 b. it- 009a/12
 b. ol- 042a/25, **074b/19**
- bī-devā** : çaresiz [a]
 b. 002a/30, 036a/20
 b. bekle- **107b/28**
 b.+ dan 031a/26
- bī-edeb** : edebsiz,terbiyesiz [a]
 b. **111a/14, 112b/20**
 b.+ ler **097a/03**
- bī-emr** : emri ile [a]
 b.-i Hāk “Allah’ın emriyle” **105a/10**
- bī-esās** : köksüz,temelsiz [a]
 b. **077b/05**
- bīgāne** : yabancı [f]
 b. **077b/11**
 b. ol- 039b/14
 b.+ miz **087a/12**
- bī-ğāyet** : gayetsiz,sonsuz [a]
 b. **102a/15**
- bī-ğayr** : benzeri olmayan [a]
 b.-i Hāk “eşi, benzeri olmayan Allah” **105a/14**
- bī-gümān** : şüphesiz [f]
 b. **101a/09**
- bī-haber** : habersiz [a]
 b. 018a/16, **106a/21, 111b/11, 116a/21**
 b.+ dir 004a/25, 013b/13, **112b/14**
 b.+ siz 019b/04
- biḥamdülillah** : şükür ile [a]
 b. 018a/19, 036b/05, **096a/19, 106a/26, 117b/27**
- bī-hayā** : utanma duygusu olmayan, namussuz [a]
 b. **002b/08**
- bī-ḥilāf** : yalansız [a]
 b. **072a/01**
 b. ol- 027b/16
- bī-ḥisāb** : hesapsız [a]
 b. 005b/15, 006b/04, 007a/15, **054a/12, 088b/16**
 sālikān-ı b. “sayısız salık” 040b/11
- bī-hoş** : Hoş olmayan [Tr]
 b. ol- **075b/21**
- bī-ḥurūf** : harfsiz, harf olmadan [a]
 b. 028a/09
- bī-‘idād** : sayısız [a]
 ḥabb-ı efzūn-ı b. “süresiz, çok uzun uyku” **106a/18**
- bī-irtiyāb** : kuşkusuz,şüphesiz [a]
 b. 007a/05
- bi-kām** : isteksiz,arzusu olmayan [f]
 b. ol- **106b/04**

bî-karâr : kararsız [a]

b. eyle- 025b/21

bî-kemâl : mükemmel olmayan [a]

b. 008b/21, 113b/18

bî-kes : kimsesiz [a]

b. 021b/02

bî-kuşûr : kusursuz [a]

b. 079b/13, 080b/11

bil - : bilmek [Tr]

b. 002b/18, 003a/02, 009b/17, 015b/02, 015b/11, 016b/02, 018b/24, 020b/19, 021a/02, 023b/25, 026a/23, 030a/09, 033a/30, 035b/25, 038a/12, 039b/17, 040a/21, 041a/25, 041a/26, 045a/01, 045a/05, 046b/03, 047b/22, 048a/05, 048b/25, 050a/10, 053a/23, 053a/26, 053b/01, 055a/17, 055a/24, 057b/09, 058a/06, 059a/22, 061b/09, 063a/10, 063a/12, 069a/10, 070b/04, 072a/03, 074b/03, 075b/29, 103a/16, 111a/11, 113a/24

b.- er 042a/12, 076b/07

b.- erim 042b/14

b.- ür 004a/24, 030a/01, 052b/16, 089a/14

b.- ürler 086b/04

b.- ürmiş 052b/22

b.- ürsün 093a/09, 118a/10

b.- ürüm 025a/17, 089a/16, 117a/09

b.- esin 033b/12, 070b/25

b.- di 015a/08, 027b/11, 056a/07

b.- diginde 041a/15

b.- diler 030a/02, 052b/24

b.- dim 113a/04

b.- din ise 116a/13

b.- miş 052b/26, 069a/13, 115a/10

b.- mişiz 107b/23

b.- dir 049b/23

b.- dirdi 035b/05

b.- dire 032a/17

b.- dirirler 033b/11

b.- en 030a/01

b.- ene 073a/14

b.- enler 022b/14

b.- emez 085b/08

b.- inmez 104b/20

b.- inür 047a/04

b.- ir 027b/12

b.- medi 058b/05, 108a/18

b.- medinse 116a/14

b.- mediyse 116a/15

b.- mege 022b/08, 056a/09

b.- mek imiş 013b/19, 023b/14

b.- mek 108a/25

b.- mekde 013b/08, 014a/23

b.- mekden 013b/19

b.- mekdir 041b/19, 115a/08

b.- mem 019a/16, 045a/17, 063b/23, 071b/12, 088b/03, 089a/23, 103b/12

b.- mez 004a/22, 008a/25, 016b/24, 016b/26, 016b/28, 018a/05, 018a/06, 018a/08, 018a/10, 018a/12, 018a/14, 018a/16, 018a/18, 022a/24, 041b/20, 047a/08, 052b/20, 058a/23, 085a/02, 085a/13, 095b/05, 099a/11, 117b/07

b.- mez iken 007a/02

b.- mezem 063b/27, 107b/06

b.- mezim 078a/02

b.- mezler 019b/20

b.- sin 088b/06

b.- sün 058b/06

b.- ip 029b/25

b.- ipdür 052b/18

b.- üp 004a/03

b.- ürken 002a/25

b.- ür iken 012b/14

b.- ür misin 017b/15

b.- ür mi 085a/20

bilā : evet [a]

b. 035a/19, 056b/06

bile: bile, aynı zamanda, dahi [Tr]

b. 094a/20, 107a/19

billah : billahi, Allah için [a]

b. 018b/03, 025a/10, 040a/07, 095b/24

‘ārif-i b. ol- 022b/22

b.+ dan 081b/05

bī-ma’nā : manasız [a]

b. 024b/25

bī-mār : hasta [f]

b.+ ima ir- 065a/10

b. it- 057a/14

b.+ e 026b/22

b.+ ıyla 103b/25

bī-māre : hasta [f]

b. 029a/25

b.+ dir 101b/01

b.+ ler 027a/20

bin - : binmek [Tr]

b.- üp 114b/27

biṅ : bin(sayı) [Tr]

b. 003a/20, 004a/05, 004b/17, 011b/09, 013b/02, 017a/19, 017a/22, 017b/16, 023a/22, 028a/24, 028b/13, 030a/09, 030a/15, 031a/01, 032a/01, 033a/07, 036b/12, 038a/02, 038b/11, 040a/14, 040b/26, 041a/15, 042a/09, 047a/11, 049a/02, 049a/05, 049b/12, 058a/12, 059b/12, 060b/14, 062b/06, 063a/29, 064b/03, 066b/19, 068b/20, 076b/04, 076b/06, 077b/03, 082a/03, 084a/22, 084a/23, 086a/10, 087b/02, 093a/21, 094b/13, 094b/14, 094b/16, 094b/18, 094b/20, 094b/22, 094b/24, 094b/26, 101b/08, 101b/11, 108b/13, 111b/26, 114b/04, 114b/10, 118b/33, 118b/36, 119a/07,

b.+ ler 036a/22, 092a/23

binā : bina etme, yapma, kurma [a]

b. 080b/07

b. eyle- 080b/09

b. kııl- 079b/05

b. ol- 033b/10, 081b/05, 104b/28
 b.+ ya 020a/01, 080a/08, 080a/26
 b.+ sı 098b/08

bī-nevā : sessiz [f]

b.+ yım 025a/18

bī-niṣān: işaretisiz, belirtisiz [f]

mekān-ı b. “belirsiz yer” 053a/07

bint : kız [a]

b.-i Resūldür “Resül kızı” 012a/11

bī-pahā : paha biçilemeyen [f]

b. 085a/25

bī-pāyān: ucu bucağı olmayan [f]

baḥr-ı b. “çok büyük sonsuz deniz” 117a/01

baḥr-ı b. ol- 034b/11

cürm-i b. ol- 025a/15

bir : bir(sıfat) [Tr]

b. 001a/02, 001b/25, 001b/26, 002a/06, 002a/17, 002a/18, 003a/05, 003b/14, 004a/06, 004a/10, 004b/26, 006a/06, 006a/14, 006b/03, 006b/11, 006b/13, 006b/16, 007a/07, 007a/15, 007a/24, 007a/25, 008a/03, 008a/05, 008a/08, 008b/02, 008b/07, 008b/11, 008b/14, 009a/03, 009a/07, 009a/09, 009b/05, 009b/07, 009b/24, 010a/01, 010a/12, 010a/20, 010a/23, 010b/22, 011a/04, 011b/20, 011b/26, 012a/16, 012a/20, 012b/01, 012b/10, 012b/16, 013a/10, 013a/24, 013b/07, 013b/17, 013b/22, 013b/25, 013b/26, 014a/16, 014a/23, 014b/03, 014b/10, 014b/24, 015a/09, 015b/19, 016a/04, 016a/09, 016a/11, 016a/13, 016b/21, 016b/24, 017a/09, 017a/17, 017a/21, 017b/08, 017b/14, 017b/24, 018a/04, 018a/14, 018a/17, 018a/24, 018b/02, 018b/05, 018b/07, 018b/19, 019a/01, 019a/02, 019a/06, 019a/10, 019a/11, 019a/17, 019b/08, 019b/19, 020a/01, 020a/03, 020a/09, 020a/19, 020a/24, 020b/04, 020b/25, 021a/07, 021a/14, 021a/16, 022a/09, 022a/20, 022a/21, 022b/11, 022b/23, 023a/13, 023a/22, 023b/04, 024a/20, 024a/23, 024b/05, 024b/24, 026a/08, 026a/10, 027a/09, 027a/12, 028a/07, 028a/11, 028a/20, 028a/24, 028a/26, 028b/23, 029a/01, 029a/26, 029b/10, 029b/14, 029b/15, 029b/19, 029b/23, 030a/06, 030a/11, 030a/16, 030a/19, 030b/01, 030b/13, 031a/01, 031a/11, 031a/19, 031a/20, 031a/23, 031a/26, 031b/02, 031b/05, 031b/10, 031b/16, 032a/10, 032b/04, 032b/10, 032b/11, 032b/12, 032b/25, 033a/07, 033a/09, 033a/12, 033a/14, 033b/01, 033b/02, 033b/17, 033b/23, 034a/17, 034b/07, 034b/21, 034b/23, 035a/13, 035b/08, 035b/13, 036a/02, 036b/04, 036b/08, 036b/09, 036b/14, 036b/17, 036b/25, 037a/16, 037a/19, 037a/26, 037b/06, 038b/08, 039a/07, 039a/14, 039b/13, 039b/15, 039b/20, 040a/05, 040a/09, 040a/12, 040a/17, 040b/01, 040b/18, 040b/21, 041a/01, 041a/11, 041a/17, 041a/20, 041b/06, 042a/05, 042a/07, 042a/09, 042a/11, 042a/12, 042a/23, 042b/13, 042b/25, 043a/11, 043a/16, 044a/03, 044a/07, 044a/13, 044a/25, 044b/02, 044b/15, 045a/18, 045b/07, 045b/17, 046a/13, 046a/17, 046b/01, 046b/21, 047a/05, 047b/14, 048a/06, 048a/19, 048a/24, 048a/25, 048b/03, 048b/19, 049a/07, 049a/15, 050a/25, 050b/06, 050b/09, 050b/18, 050b/23, 050b/29, 051a/20, 052a/12, 052a/18, 052a/19, 053a/14, 053a/15, 053a/21, 053b/06, 053b/25, 054b/05, 056a/09, 056b/12, 055b/16, 056b/23, 057b/12, 058a/02, , 058a/12, 059a/03, 059a/08, 059a/17, 059a/24, 059a/25, 059a/26, 060a/02, 060a/11, 060b/01, 060b/04, 060b/13, 060b/22, 061a/03, 062a/20, 062b/08, 062b/20, 062b/23, 062b/26, 063a/19, 063a/24, 063b/12, 063b/16, 063b/17, 063b/18, 063b/20, 063b/24, 064a/01, 064a/08, 064a/17,

064a/18, 064a/23, 064a/25, 064b/06, 064b/07, 064b/17, 065a/05, 065a/20, 065b/19, 066a/03, 066a/15, 066a/17, 066a/18, 066a/26, 066a/17, 067a/25, 067b/24, 068a/10, 068a/25, 068b/05, 068b/08, 068b/13, 068b/14, 069a/15, 069a/26, 069b/05, 069b/10, 070a/08, 070a/11, 070a/18, 070a/19, 070b/09, 070b/11, 070b/16, 071a/06, 071a/12, 071a/13, 071a/14, 071a/23, 071a/28, 071b/01, 071b/03, 072b/05, 072b/08, 072b/21, 072b/22, 073a/03, 073a/06, 073a/08, 073a/12, 073a/19, 073a/20, 073a/22, 073a/24, 073b/03, 073b/09, 073b/10, 073b/18, 073b/24, 073b/28, 074a/09, 074a/11, 074a/16, 075a/04, 075a/20, 075a/24, 075b/13, 075b/16, 076a/16, 076a/17, 076a/21, 076a/28, 076b/02, 076b/05, 076b/12, 076b/13, 076b/17, 076b/24, 076b/27, 077a/08, 077a/09, 077a/11, 077a/21, 077a/26, 077b/03, 077b/12, 077b/13, 077b/21, 077b/22, 077b/27, 078a/01, 078a/08, 078a/13, 078a/19, 078b/03, 078b/13, 079a/01, 079a/05, 079a/18, 079a/24, 079a/25, 079b/02, 080a/07, 080a/10, 080a/13, 080a/15, 081a/01, 081a/22, 081a/28, 081b/04, 081b/05, 081b/08, 081b/15, 082a/25, 082b/09, 082b/19, 083a/01, 083b/04, 083b/12, 083b/26, 084a/03, 084a/08, 084a/14, 084a/18, 084b/08, 084b/13, 085a/07, 085a/11, 085a/26, 085b/05, 085b/07, 085b/11, 085b/23, 085b/24, 086a/04, 086a/22, 086b/16, 086b/24, 086b/25, 087a/05, 087a/09, 087a/11, 087a/16, 087b/24, 088a/10, 088a/15, 089a/09, 089b/09, 089b/11, 090a/12, 090b/09, 090b/15, 090b/25, 091a/12, 091a/14, 091a/15, 091a/25, 092a/01, 092a/02, 092a/13, 092a/14, 092a/23, 092b/06, 092b/12, 092b/14, 092b/17, 092b/25, 093a/01, 093a/03, 093a/04, 093a/16, 093a/19, 093a/21, 093a/25, 093b/01, 093b/13, 093b/14, 093b/18, 094a/15, 094a/17, 094b/02, 094b/06, 094b/14, 094b/16, 094b/18, 094b/20, 094b/22, 094b/26, 095a/10, 095a/16, 095a/18, 095a/21, 095b/24, 096a/04, 096a/09, 096b/05, 096b/25, 097a/19, 097a/22, 097b/08, 097b/21, 098a/01, 098a/02, 098b/01, 098b/04, 098b/13, 098b/21, 098b/22, 099a/09, 099a/17, 099a/20, 099b/07, 099b/28, 100a/22, 100b/01, 100b/06, 100b/08, 101b/08, 101b/10, 101b/14, 102a/02, 102a/08, 102a/13, 102b/26, 103a/04, 103a/06, 103a/07, 103a/08, 103a/10, 103b/03, 103b/15, 103b/21, 103b/26, 104a/15, 104b/02, 104b/03, 104b/04, 104b/21, 105a/06, 105a/28, 105b/15, 105b/17, 105b/27, 106a/06, 106b/15, 106b/22, 106b/25, 107a/24, 107b/04, 107b/10, 107b/11, 107b/12, 108a/02, 108a/06, 108a/08, 108a/14, 108a/21, 108a/28, 108b/02, 108b/10, 108b/13, 108b/14, 108b/20, 109a/02, 109a/14, 109a/24, 109a/25, 109a/27, 109b/25, 110a/15, 110a/17, 110b/12, 110b/18, 111a/01, 111a/03, 111a/20, 112a/15, 113a/07, 113a/16, 113a/23, 113b/02, 113b/08, 113b/09, 113b/12, 114a/28, 114b/22, 114b/23, 114b/24, 114b/32, 115a/01, 115a/04, 115b/03, 115b/07, 115b/16, 116a/22, 116a/23, 116a/32, 116b/13, 116b/24, 116b/36, 116b/37, 116b/38, 117a/03, 117a/11, 117a/14, 117a/28, 117b/03, 117b/04, 117b/05, 117b/10, 117b/16, 117b/17, 117b/29, 118a/41, 118a/43, 118b/34, 118b/36, 119a/08, 119a/19, 119a/39, 119a/43, 119b/12, 119b/30, 119b/31

bir : bir(sayı) [Tr]

b. 004a/20, 020a/21, 028b/05, 045b/09, 058b/24, 081a/09, 094b/13, 094b/24

b.+ e iriş- 115b/30

bir : beraber, birlikte [Tr]

b. 011b/10, 085a/24, 085b/03

b. bil- 022b/14

b. cān ol- 040a/07

b. imiş 026b/10

b. it- 015a/18, 017b/12, 029b/01, 034b/23, 073a/10

- b. kıl- 031a/07
b. mizāc ol- 062b/12
b. ol- 028b/10
b. tūt- 026b/15, 085a/22
- bir -** : vermek [Tr]
b.- mez 015a/22, 114b/03
- birāder** : kardeş,erkek kardeş [f]
b. 034a/05
- bir arada** : birlikte,beraber [Tr]
b. ol- 026b/16
- birbir** : sıra sıra,sıra ile [Tr]
b. 022a/24, 025a/06, 031a/17
- birbiri**: birbiri [Tr]
b.+ ne 098a/24
- birçok** : birçok [Tr]
b. 034b/01, 039b/25, 058b/14, 059a/09, 067b/22, 075b/26, 086a/02, 106b/23, 109a/06
- biri** : biri,birisi,herhangi biri [Tr]
b. 001b/21, 003b/07, 005a/02, 012b/15, 012b/19, 018b/12, 039b/15, 039b/20, 042b/24, 049a/23, 058b/16, 059a/27, 067b/16, 068b/15, 078a/10, 078b/16, 098b/15, 098b/16, 105a/24, 108b/05, 109a/19, 113a/10, 113a/08, 114b/16
b. ol- 109b/21
b.+ n 064b/05
b.+ miz 081a/06
b.+ si 005a/02, 097a/04, 103b/17
- birisi** : biri,birisi,herhangi biri [Tr]
b. 105a/24
- bī-riyā** : iki yüzölüm olmayan [a]
b. 002b/12, 002b/20, 003b/08, 003b/27, 004b/09, 063a/11, 067a/02, 067b/05, 072b/26, 088a/20, 105b/14, 114a/24, 118b/20, 119b/27
- birkaç** : birkaç [Tr]
b. 080b/26
- birlik** : birlikte,beraber [Tr]
b. 070b/12, 082b/25
b.+ te idi 052a/11
b.+ de 081b/09
b.+ te 016a/12
- bī-şavt** : sessiz,ses olmadan [a]
b.+ ile 028a/09
- bī-şebāt**: kararından vazgeçme, sebatsız [a]
b.+ dır 017b/18
b.+ a 015a/01
- bī-şimār** : meyvesiz,faydasız [a]
b. 092b/06
- bismillah** : bk. Bismillāhhirrahmānirrahīm [a]
bā-yı b. "besmele ile" 004a/15, 004b/08, 009b/15, 011b/13, 028a/04
- bismillāhhirrahmānirrahīm**: Bismillāhhirrahmānirrahīm[a]
b. 004b/05
- bī-şek** : kuşkusuz,şüphesiz [a]
b. 002a/33

- bī-şümār** : hesapsız [f]
 dervişān-ı b. “sayısız derviş” 114b/21
- bit** - : bitmek,tükenmek [Tr]
 b.- miş 029b/23, 115b/18
 b.- mez 085a/23
- bit ’tamām** : bütünüyle [a]
 b. 111b/18
- bī-tāb** : yorgun,takatsiz [a]
 b.+ dır 065b/24
- bī-ten** : vücut olmadan,bedensiz [f]
 b. 043a/07
- bī-vefā** : vefasız [a]
 b. 066b/06, 073b/15, 086b/04, 118b/31, 119a/02
 b.+ dır 010a/16, 023b/13, 025b/11, 058a/14, 060a/04, 063a/02, 093a/18, 096b/12, 103a/01
 b.+ dan 034b/21
 b.+ ya 067b/22, 071b/02, 077b/04, 099b/08
- biz**: biz [Tr]
 b. 006a/09, 017b/07, 020b/07, 020b/08, 020b/09, 020b/10, 020b/12, 020b/14, 020b/16, 020b/18, 020b/20, 020b/22, 020b/23, 020b/24, 021b/25, 025b/23, 029a/25, 029b/02, 029b/04, 029b/06, 029b/08, 030a/20, 030a/22, 030b/06, 031a/02, 031b/04, 032b/16, 035b/06, 045b/03, 051b/20, 052b/08, 052a/01, 055a/07, 060a/10, 065a/16, 068b/09, 072a/05, 079a/19, 081a/19, 081a/20, 081a/21, 082a/08, 082b/28, 089a/10, 097b/01, 097b/09, 104a/14, 106a/09, 117b/16, 119a/18
 b.+ de 017b/09, 081a/08
 b.+ den 108b/17
 b.+ e 005a/08, 005a/14, 009b/20, 010b/05, 010b/12, 014a/14, 015a/12, 015a/13, 015a/15, 015a/17, 015a/19, 015a/21, 015a/23, 015a/25, 015b/06, 016b/08, 022a/16, 022b/12, 030b/03, 031b/06, 033b/16, 034b/24, 036b/01, 042b/16, 042b/18, 044a/26, 046b/15, 049a/12, 049a/19, 051b/02, 052b/06, 054a/22, 059a/25, 064a/06, 064b/14, 067b/19, 067b/20, 067b/22, 067b/24, 067b/26, 067b/28, 068a/02, 081a/17, 083b/09, 090b/17, 095b/08, 097b/24, 104a/04, 104a/08, 105b/12, 108b/10, 110b/03, 112a/08, 112a/17, 112a/18, 112a/20, 112a/22, 112a/24, 112a/26, 113a/01
 b.+ i 005a/11, 010a/04, 010a/05, 019a/01, 051b/03, 051b/04, 053a/17, 070a/13, 088a/17, 112b/26, 118a/06
 b.+ im 001a/02, 003b/05, 005b/19, 016b/07, 049a/13, 050b/32, 068b/09, 085a/13, 086b/25, 087b/23, 087b/25, 117b/12
 b.+ lere 005b/06, 007a/01, 010b/08, 010b/22, 030b/02, 033a/23, 049a/22, 049a/26, 049b/04, 049b/08, 049b/12, 059a/16, 066a/16
- biż’āteminnī** : “O,benden bir parçadır.”Hz.Muhammed’in Hz.Fatıma için söylediği bir söz [a]
 b. 004b/28, 015b/23, 036a/11
- bī-zevāl** : sonsuz,baki,zail olmayan [a]
 b. 031b/21, 033a/19, 074b/05
 pādīshāh-ı b. “yok olmayan, varlığı son bulmayan padişah; Allah” 111b/19
 b.+ sin 111a/13
- bok** : bok [Tr]
 b. ol- 041b/03
 b.+ dan 041b/04

bol - : olmak [Tr]

ser-ṭabīb bol- 002a/30

bostān : bahçe [f]

b. 026b/10

bāğ-ı b. "büyük bahçe" 098a/21

b. imiş 023a/12

b. ol- 095a/25

b.+ ı 089b/07

b.+ ım 029a/06

boş: boş [Tr]

b. 057b/05, 067a/20

boya : boya,renk [Tr]

b.+ sı 091a/21

boyun: boyun [Tr]

b. vir- 037b/14

b.+ umuza 103b/10

b.+ una 030b/01

boz - : bozmak [Tr]

b.- du 013a/19

b.- maḳda 007a/12

b.- ulmaz 098a/06

b.- masın 022b/25

böl - : bölmek [Tr]

b.- dü 072a/27

bölük : bir bütünden ayrılmış olan parça [Tr]

b. 098a/2 3

böyle : buna benzer,bunun gibi [Tr]

b. 002a/26, 007a/17, 007a/19, 013a/07, 023b/11, 025a/02, 025a/09, 028a/20, 028a/26, 033b/02, 033b/17, 039b/17, 040b/01, 041a/11, 041a/19, 041a/27, 050b/09, 050b/14, 053a/06, 055b/02, 059a/01, 060b/24, 066a/16, 067a/03, 075b/29, 077a/09, 079b/13, 081b/09, 082a/09, 085a/26, 086b/26, 088b/03, 089b/16, 098b/08, 104b/04, 116b/36, 118a/31, 118a/43, 119a/31, 119a/39

b.+ dir 002a/38, 041b/07, 085b/03

b. iken 072a/14

b.+ ce 041a/23, 076b/20, 078b/16

bu : bu(sıfat) [Tr]

b. 002a/25, 002a/37, 002b/01, 003a/03, 003a/25, 003a/26, 004a/13, 004a/22, 004b/06, 004b/15, 004b/16, 004b/19, 006b/05, 006b/10, 006b/15, 006b/19, 007a/12, 007a/20, 007a/25, 007a/26, 007b/06, 008b/09, 009a/17, 009b/05, 009b/13, 010a/06, 010a/08, 010a/14, 010a/18, 010b/18, 011a/03, 011a/07, 011a/21, 011a/24, 011b/03, 011b/05, 011b/07, 011b/09, 012b/04, 013a/07, 013b/01, 013b/03, 013b/06, 014a/03, 015b/01, 015b/14, 016a/02, 017b/06, 017b/17, 017b/26, 019a/01, 019a/18, 019a/25, 020b/01, 020b/10, 021a/02, 021a/06, 021a/08, 021a/25, 021b/14, 022a/17, 022a/18, 022a/19, 022a/20, 022a/23, 022b/11, 023a/06, 023a/10, 023a/15, 023b/12, 024a/12, 024a/25, 024b/03, 024b/19, 024b/24, 025a/02, 025a/04, 025a/05, 025a/07, 025a/10, 025b/02, 026a/11, 027a/15, 027b/13, 027b/19, 027b/20, 028a/07, 028a/10, 028a/23, 028b/12, 028b/15, 028b/22, 028b/27, 029a/16, 029a/24, 029b/11, 030a/02, 030a/03, 030a/08, 030b/08, 030b/11, 030b/17, 030b/24, 031a/07, 031a/11, 031a/15, 031a/18, 031b/01, 031b/02, 031b/05, 032a/03,

032a/15, 032a/24, 033a/04, 033a/08, 033a/18, 034a/10, 034a/25, 034a/26,
 034b/09, 035b/02, 035b/21, 036b/13, 036b/26, 037a/03, 037b/05, 037b/10,
 037b/11, 037b/15, 037b/32, 039a/01, 039a/04, 039a/15, 039a/19, 039a/24,
 039b/14, 039b/17, 039b/24, 039b/25, 039b/26, 040a/02, 040a/04, 040a/09,
 040a/21, 040b/05, 041a/24, 041b/21, 042a/03, 042a/15, 042b/22, 043a/12,
 043a/16, 043a/25, 043a/26, 043b/04, 043b/07, 044b/11, 043b/16, 045a/12,
 045b/16, 045b/27, 046a/05, 046a/07, 046a/11, 046a/12, 046a/16, 046a/27,
 046b/04, 046b/20, 046b/22, 047a/03, 047a/06, 047a/08, 047a/09, 047a/11,
 047a/13, 047a/15, 047a/16, 047a/19, 047a/20, 047b/04, 047b/19, 048a/08,
 048b/07, 048b/26, 049a/02, 049a/05, 049a/08, 051a/18, 051b/07, 052a/03,
 052a/04, 053a/01, 053b/12, 053b/19, 053b/23, 053b/26, 054a/01, 054a/10,
 054a/16, 054a/24, 054b/02, 054b/12, 055a/17, 055b/07, 055b/12, 055b/16,
 056a/07, 056b/14, 057a/02, 057a/08, 057b/21, 058a/08, 058a/21, 058a/23,
 058b/07, 059a/10, 059a/15, 059a/24, 059a/27, 060a/11, 060b/07, 060b/20,
 061a/08, 061b/23, 061b/24, 062b/21, 063a/08, 063a/11, 063a/26, 063a/27,
 063a/28, 063b/02, 064a/02, 064a/03, 064a/04, 064a/06, 064a/08, 064a/10,
 064a/12, 064a/14, 064a/15, 064a/16, 064a/20, 064a/21, 064b/07, 065a/05,
 065a/20, 065b/05, 065b/11, 065b/23, 066a/05, 066a/07, 066a/19, 067a/23,
 067a/27, 067b/03, 067b/15, 067b/23, 068a/16, 068b/05, 069b/01, 069b/03,
 069b/09, 070a/05, 070b/19, 071a/06, 071a/09, 071a/21, 071a/25, 071a/26,
 073b/03, 074a/06, 074a/13, 074b/05, 075a/09, 075a/14, 075a/22, 075a/25,
 075b/07, 075b/12, 076b/08, 076b/25, 076b/26, 077a/10, 077a/20, 077a/22,
 077a/25, 077b/07, 077b/26, 078b/12, 078b/17, 079a/03, 079a/26, 079a/28,
 079b/06, 080a/07, 080a/08, 080a/21, 080a/25, 080b/07, 081a/01, 081a/17,
 081a/19, 081b/02, 081b/10, 081b/13, 082a/01, 082b/05, 082b/07, 084a/20,
 084a/23, 084a/24, 084b/02, 084b/03, 084b/13, 084b/16, 084b/20, 084b/23,
 085b/16, 085b/20, 086a/04, 086a/21, 086a/24, 086b/03, 086b/04, 087b/25,
 088b/11, 088b/12, 089a/01, 089a/03, 089a/12, 089a/15, 089a/17, 089a/18,
 089a/19, 089a/21, 089a/22, 089a/25, 089a/26, 089b/02, 089b/04, 089b/06,
 089b/08, 089b/09, 089b/10, 089b/12, 089b/13, 090a/02, 090b/03, 090b/07,
 090b/08, 090b/09, 090b/13, 090b/14, 091a/16, 091a/23, 091b/19, 092a/03,
 092a/07, 092a/09, 092a/11, 092a/14, 092a/15, 092a/17, 092a/18, 092b/03,
 092b/15, 093a/08, 093a/09, 093a/15, 093a/16, 094a/23, 094b/08, 094b/11,
 095a/27, 095b/14, 095b/17, 095b/23, 096a/01, 096a/03, 096a/05, 096a/07,
 096a/19, 096b/23, 097a/03, 097a/15, 097a/17, 097a/20, 098a/03, 098a/09,
 098a/17, 098b/01, 098b/05, 098b/07, 098b/21, 099a/03, 099a/23, 099b/13,
 100b/03, 101a/25, 101b/01, 101b/03, 101b/11, 101b/25, 102a/07, 102a/08,
 102b/13, 102b/18, 102b/25, 103a/12, 103b/05, 104a/02, 104a/05, 104a/06,
 104b/06, 104b/14, 104b/17, 104b/21, 104b/30, 105a/02, 105a/18, 105b/04,
 105b/10, 105b/14, 105b/16, 105b/24, 105b/25, 106a/04, 106a/08, 106a/11,
 106a/26, 106b/01, 106b/04, 106b/06, 106b/08, 106b/19, 106b/26, 107a/07,
 107b/04, 107b/06, 108a/13, 108a/15, 108a/19, 108a/20, 108a/21, 108a/23,
 108a/24, 108a/25, 108b/15, 108b/21, 108b/25, 109a/10, 109b/19, 109b/24,
 110a/12, 110a/14, 110a/15, 110a/19, 110a/20, 110b/09, 110b/11, 110b/13,
 110b/15, 110b/21, 110b/23, 110b/25, 111a/04, 111a/11, 111b/14, 112a/09,
 112a/14, 112a/25, 112b/03, 112b/24, 113a/04, 113a/05, 113a/23, 113a/25,
 113b/05, 113b/09, 113b/13, 113b/14, 114b/29, 115a/03, 115a/05, 115a/14,
 115b/09, 115b/18, 115b/22, 115b/25, 115b/29, 115b/30, 116a/30, 116a/33,
 116a/34, 116b/03, 116b/13, 116b/33, 117a/07, 117a/08, 117a/25, 117b/01,
 117b/07, 117b/09, 117b/11, 117b/13, 117b/15, 117b/19, 117b/28, 117b/30,
 117b/32, 118a/02, 118a/06, 118a/14, 119b/02, 119b/03, 119b/04, 119b/07,

119b/09, 119b/15, 119b/22

bu : bu(zamir) [Tr]

b. 038b/08, 042a/07, 042a/08, 042a/10, 042a/12, 042a/14, 042a/16, 042a/18, 042a/20, 044b/02, 062a/22, 089b/25, 092b/18, 108a/16, 112b/10
b.+ dur 008a/13, 020a/16, 038a/08, 043b/13, 044a/09, 052b/10, 058a/06, 063a/10, 070b/15, 095a/15

b.+ nda 004b/08, 006b/16, 006b/24, 009b/21, 010a/04, 010b/08, 010b/25, 014b/03, 015a/04, 017b/19, 019a/05, 020a/04, 021b/16, 023a/16, 023a/25, 023b/14, 023b/27, 024a/16, 024b/04, 024b/09, 026a/04, 026a/14, 027b/04, 029b/12, 031a/08, 034a/01, 034b/13, 035a/03, 035a/16, 035b/07, 039a/10, 041b/19, 042a/19, 043a/09, 043b/03, 043b/11, 043b/25, 044a/24, 045a/14, 047a/10, 048a/01, 048a/06, 048b/04, 048b/11, 048b/15, 049a/01, 049a/06, 049b/01, 049b/03, 050a/21, 050a/26, 050b/14, 052a/23, 052b/15, 053a/14, 053b/19, 053b/21, 060a/22, 060b/12, 062a/03, 062a/05, 062a/23, 062b/04, 062b/20, 064b/02, 064b/16, 065b/10, 066b/04, 066b/11, 067a/15, 068a/08, 070a/10, 073a/11, 073b/01, 073b/26, 074b/25, 075a/02, 076a/03, 076a/06, 076a/15, 076b/17, 077a/13, 077a/15, 077b/08, 077b/09, 077b/16, 078b/11, 080a/02, 080a/14, 080a/27, 082b/04, 084b/05, 084b/09, 084b/25, 085a/06, 085a/09, 085a/17, 085b/09, 085b/18, 086b/05, 086b/13, 086b/17, 088b/24, 089a/01, 089b/16, 089b/20, 089b/24, 090b/11, 091a/18, 091a/24, 091b/05, 091b/06, 091b/08, 091b/10, 091b/12, 091b/14, 091b/21, 092a/09, 092a/20, 092a/22, 092a/23, 092a/26, 093b/10, 093b/21, 094a/08, 094b/12, 095a/14, 095a/27, 095b/09, 096b/13, 096b/20, 096b/22, 100b/14, 101a/03, 101a/11, 101a/23, 101b/14, 102b/09, 105b/19, 106a/20, 108a/22, 108a/28, 108b/12, 108b/13, 108b/18, 109a/12, 111b/07, 112b/02, 113b/10, 114a/08, 116a/22, 117a/44

b.+ rda 082a/03, 117b/25

b.+ ndan 029b/25, 034b/08, 041b/26, 042b/10, 047a/24, 070a/09, 071a/03, 082a/08, 089b/11, 098b/20, 102b/27, 103b/13, 106a/08, 107a/04

b.+ na 002a/27, 076a/07, 076b/01, 082a/02, 084b/22, 093a/13, 108a/22

b.+ ȧa 042a/13

b.+ nı 043b/24

b.+ nu 008a/20, 023a/02, 045a/23, 049b/09, 049b/16, 067b/13, 071a/07, 076b/09, 078b/29, 082b/03, 106a/17

b.+ nuȧ 077a/23, 077b/05, 078b/23

b.+ nuȧla 008a/15, 067b/01, 077a/11, 093a/12

b.+ nca 007a/15, 013b/23, 017b/01, 019a/03, 019a/08, 022a/21, 028a/22, 033a/24, 034b/03, 035a/06, 035a/11, 046b/22, 050a/24, 053b/14, 054b/16, 054a/11, 054a/17, 058b/21, 059b/01, 060a/24, 062b/05, 071b/03, 072a/22, 072a/26, 072b/02, 073a/21, 073b/19, 074a/15, 078a/09, 080a/22, 080b/22, 086a/14, 087a/02, 087b/01, 087b/05, 089a/06, 088a/07, 088b/13, 089b/23, 090a/23, 090a/27, 091a/03, 091a/10, 091b/25, 092a/21, 092b/08, 092b/20, 092b/26, 093a/23, 094b/13, 094b/15, 095a/04, 100b/11, 101b/09, 102a/07, 103b/08, 107a/29, 108b/17, 111b/08, 113a/07, 119a/42

b.+ lar 015a/05, 019b/21, 059b/01, 061b/19, 075a/10, 075a/13, 075a/18, 084b/05, 084b/23, 084b/25

b.+ lardan 005a/23, 023b/19, 064b/05, 105a/01, 105a/25

b.+ lara 045a/06, 049b/19

b.+ lardır 018a/23, 064b/10, 104a/23

b.+ ları 104a/20, 104b/07

b.+ larıȧ 044b/26, 104a/22, 104b/01, 104b/18

b.+ larla 053b/06, 104b/08
 b.+ nda durur 087a/10
 b.+ nlar 002b/12, 004b/18, 006a/02, 038b/25, 040a/08, 040a/18, 051a/19, 059a/02, 067a/12, 075a/20, 083a/19, 084a/17, 092b/25, 099a/01, 104a/19, 104b/02, 104b/12, 109a/06, 114b/01, 118b/20
 b.+ ırlar 041a/16
 b.+ nlara 005a/18, 005b/11, 012b/15, 040a/16, 043a/05, 051b/15, 052b/08, 059b/17, 059b/19
 b.+ nlaradır 005a/03
 b.+ nlarda 078a/20, 078a/21, 078a/22, 079a/15
 b.+ nları 060a/26, 061a/05, 068b/14, 068b/20
 b.+ nların 059a/07, 059b/15, 080b/18, 098b/16
 b.+ nların 012b/11, 048b/06, 048b/09, 048b/18, 053a/25, 061b/27, 066b/20, 072a/16, 078b/05, 114b/02, 114b/06, 114b/17
 b.+ ırlarla 039a/02
 b.+ nsa 101a/21

bugün : bugün [Tr]

b. 003a/15, 004a/18, 005a/19, 005b/13, 006b/01, 007a/16, 008a/03, 008a/19, 008a/24, 010a/22, 010b/04, 010b/19, 010b/24, 011a/09, 011a/23, 011b/17, 013a/26, 013b/09, 014a/25, 014b/06, 015b/17, 015b/29, 016a/05, 016b/17, 017a/05, 017a/11, 017a/15, 017b/11, 018a/19, 019a/22, 020a/17, 020b/03, 021a/13, 021b/07, 021b/25, 024a/05, 024a/15, 024b/11, 024b/24, 025b/01, 025b/24, 026b/07, 027a/02, 027a/11, 027b/23, 028a/17, 029a/19, 029b/08, 029b/09, 029b/25, 030a/12, 030b/01, 030b/12, 030b/22, 031a/05, 031b/25, 032a/09, 032a/19, 032b/09, 033b/05, 034a/07, 034a/25, 034b/20, 035b/11, 035b/13, 036a/11, 036a/17, 036a/18, 036a/20, 036a/22, 036a/24, 036a/26, 036b/02, 036b/04, 037a/06, 037a/07, 037a/09, 037a/11, 037a/13, 037a/15, 037a/17, 037a/19, 037a/21, 037a/23, 037a/25, 037a/27, 037b/02, 037b/04, 037b/06, 037b/08, 039a/14, 039b/04, 039b/19, 039b/23, 041a/01, 041a/14, 041a/15, 041a/17, 041a/19, 041a/21, 041a/23, 041a/25, 041a/27, 041b/02, 041b/04, 041b/06, 041b/08, 041b/10, 041b/12, 041b/14, 041b/18, 041b/20, 041b/22, 042b/02, 042b/14, 042b/19, 043b/02, 043b/22, 044a/16, 044a/25, 045a/23, 045b/07, 046b/11, 047a/17, 047a/21, 047a/25, 047b/11, 047b/25, 050a/11, 051a/05, 051b/09, 051b/11, 052b/03, 052b/13, 053a/20, 053b/14, 055a/20, 056b/21, 057b/20, 059a/07, 059a/25, 059a/26, 059a/28, 059b/02, 059b/04, 059b/06, 059b/08, 059b/10, 059b/12, 059b/14, 059b/16, 059b/18, 059b/20, 059b/22, 059b/24, 060a/01, 060a/23, 061a/06, 061a/22, 062a/12, 067b/23, 069a/05, 069b/11, 069b/20, 070b/23, 071b/11, 072a/05, 074b/14, 075b/28, 076a/01, 076b/13, 077a/07, 080b/12, 081a/22, 083b/11, 085b/15, 087b/11, 092a/08, 093a/03, 093a/21, 094a/03, 095a/10, 096a/10, 096b/14, 096b/18, 097a/11, 097b/03, 099a/23, 099b/10, 099b/27, 100a/20, 101a/26, 101b/17, 103a/09, 104a/03, 108b/09, 108b/11, 108b/12, 108b/14, 108b/16, 108b/18, 108b/20, 108b/22, 108b/24, 108b/26, 108b/28, 110b/07, 112b/15, 114b/23, 115a/12, 115a/15, 115a/16, 115a/18, 115a/22, 115a/26, 115a/30, 116b/17

b.+ de 001b/30, 115a/24

buğz : gizli kin, düşmanlık duyma, nefret etme [a]

b. 019b/01, 028a/21, 060a/06, 078a/21, 089a/18, 092b/24, 093b/26

b.-ı ıased "kin ve kıskançlık" 079a/08

b.+ a 068a/11

b.+ unu 112b/17, 111b/02

Buḥāra : Özbekistan'da bir şehir
 semt-i B. "Buhara şehri" **098a/08**
 B.+ da 038b/04, 044b/04
 B.+ yı 038b/14

buḥūr : denizler,deryalar [f]
 b. it- **118a/05**

bul - : bulmak [Tr]

b. 005a/22, 005b/18, 006b/18, 008a/06, 008a/08, 010b/09, 013b/08, 014a/06, 020a/02, 022b/21, 023b/20, 024a/05, 024b/11, 025b/16, 027a/06, 032a/16, 032b/21, 032b/25, 033b/06, 047b/23, 048a/04, **054b/04, 058a/15, 063a/05, 064b/27, 066a/18, 070b/18, 070b/20, 070b/24, 070b/26, 070b/28, 071a/04, 071a/08, 076a/16, 091a/25, 091b/01, 099b/02**

b.- agör 010a/20, 033b/08, **070a/24**

b.- a 027a/18b

b.- am **053b/24, 061a/18, 077a/02**

b.- asın 008a/11, 009a/16, 031a/12, 033a/14, 043b/06, **054b/22, 062b/23**

b.- sun 043b/11

b.- ar **061b/09**

b.- ur 007b/20, 011b/02, **013a/23**, 018b/09, 018b/10, 018b/11, 018b/12, 018b/14, 018b/16, 018b/18, 018b/20, 018b/22, 018b/24, 018b/26, 018b/28, 019b/25, 022b/20, 037b/10, 038b/07, 038b/18, 045a/07, **053a/12, 060b/25, 061a/16, 073a/16, 073b/04, 085a/10, 088a/16, 096a/09, 096a/11, 096a/13, 096a/15, 096a/17, 100a/01, 100a/08, 100a/14, 101a/01, 105b/21, 108a/26, 117b/30, 118b/10, 118b/11, 118b/12, 119b/13**

b.- urlar 021b/10, 043a/02, 043a/04, 044a/01, **119a/38**

b.- ursun 002a/34, **103b/02**

b.- du 003a/24, **004b/21**, 005b/04, 005b/22, **013a/26**, 023a/20, 031a/18, 037a/15, 038b/15, 040b/03, 040b/07, **050a/22, 052a/12, 062b/10, 067b/16, 074a/06, 079b/25, 080a/19, 082a/22, 087a/16, 097a/03, 102a/27, 111b/05, 114a/08, 115b/15, 116a/12, 116b/20, 116b/26, 119a/06, 119b/19**

b.- duḡ 028b/22, 028b/23, 028b/25, 028b/27, 029a/02, 029a/04, **051b/22, 084a/06, 097b/10**

b.- dular 003b/11, **004b/11**, 011a/27, 011b/06, 012b/19, 015a/02, 037a/10, **067b/15, 074a/18, 082b/16, 086a/19**

b.- dum 007a/03, 028b/20, 029b/22, **077b/22, 087a/05, 103b/26, 117b/02**

b.- dun 102a/23

b.- muş 007a/17, 007a/19, 020b/02, 024b/10, 027b/20, 040b/23, **067b/12, 072b/24, 082a/20, 095b/14, 097b/16**

b.- muşum 004a/10, 016b/04, 028b/09, 029a/20, 034b/21

b.- muşuz 020a/08, 021b/16, 029a/24, 035b/10, 042a/01, **051b/20, 060a/20, 087a/13, 087a/14, 116b/30**

b.- sa **073a/05**

b.- an 023a/18, 040a/04, 040a/06, **076b/18, 085a/04**

b.- anlar **062b/19, 084a/26, 084b/09, 084b/22, 101a/05, 102b/05**

b.- unan **004b/04, 117b/12**

b.- unca 005b/14, 008b/26, **076b/24, 077a/04, 087a/08, 118b/16**

b.- unmağıyla **082a/05**

b.- unmaqla **077a/08**

b.- unmuş 046a/25, **079a/15**

b.- unmuş ol- **082a/03**

b.- unsa **116a/09, 116a/17**

- b.- unur 049a/06, 053b/21, 114b/04, 114b/14, 118a/44
b.- up 006a/03, 008b/02, 019a/06, 023a/19, 023a/23, 029a/23, 086a/18, 090a/12, 108b/27
b.- masun 076b/17
b.- madı 006b/08, 006b/14, 007a/07, 011a/18, 024b/20, 027b/06, 029b/24, 033b/27, 047b/08, 058a/11, 073a/16, 106a/22
b.- madık 119a/18
b.- madılar 013b/13
b.- madım 057a/06, 064a/23, 101b/12, 108b/01, 108b/02, 108b/04, 108b/06, 108b/08, 108b/10
b.- mak 005a/06, 008a/10, 023b/02, 030a/11, 032b/05, 033a/01, 041b/17, 044a/02, 044a/10, 044a/14, 052a/26, 062b/21, 074b/04, 099b/10, 100b/15
b.- mağa 006a/14, 007b/24, 009b/25, 017b/24, 024a/23, 032a/12, 060a/22
b.- mak iste- 005a/28, 008a/07, 010b/27, 067b/09, 095b/02
b.- makda 002a/09
b.- mamiş 073a/02, 088b/09
b.- maya 080b/06
b.- mayan 022b/15
b.- maz 027b/19, 034b/03, 097b/02, 109a/11, 115a/03
bulun- : bulunmak, yer almak
b.- maz 019a/25, 019b/06, 026a/08, 040a/12, 044b/03, 064a/18, 076b/12, 077a/14, 079a/10, 108b/14, 113a/23, 113b/02
bura: bura, burası(zamir [Tr]
b.+ da 101a/06
burc: yıldız, yıldız kümesi [a]
b. 038a/16
b.-ı evliyā “evliya topluluğu” 026b/05
burhān: delil, kanıt [a]
b. 005a/08, 022a/21, 023a/01, 050a/08, 068b/04, 074b/09, 081a/17, 113a/15, 116a/33
b.+ dır 076a/22, 117a/51
delīl-i b. “delil, kanıt” 118b/25
hüccet-i b. “delil, kanıt” 099b/23
nuṭṭ-ı b. “şahidlik” 024a/14, 074a/20
b. imiş 013a/11, 023a/06, 116b/30
b.+ ını 114a/07
b.+ ınız 019b/04, 116b/04
b.+ ıyla 097b/25, 110b/01
b.+ ları 081a/09
burun: burun [Tr]
b. 098a/16, 098b/14, 112b/06
būse : öpme,öpücük [f]
b.+ ler vir- 025b/03
būy : koku [f]
b.-ı gülden “gül kokusu” 075b/21
b.-ı hüsnüñ “güzel koku” 118a/07
‘ıtr-ı b. “güzel koku” 109a/18, 111a/04
renk-i b. “renk ve koku” 058b/09
buyur - : emretmek,buyurmak [Tr]
b. 068b/07
b.- urlar 038a/03

b.- du 012a/09, 030a/01, 064b/14, 113b/11, 117a/47

b.- duş 084a/10

b.- muş 011a/02, 059a/16, 080a/10, 116b/07

b.- muşdur 097a/20, 104b/01

bühtān : yalan,iftira [a]

b. 099a/08

şun'-ı b. "iftira atma işi" 059a/28

b. it- 081b/04

b.+ ı ol- 079a/08

bülbül : güzel öten bir nevi kuş [f]

b. 002a/14, 008b/05, 010b/15, 011a/20, 018a/13, 026b/16, 029b/03, 042b/09, 049a/17, 057a/15, 067a/20, 074b/17, 087a/01, 115a/17

b.-i āsā "bülbül gibi" 021a/24

b.-i şūrīdeler "aşık bülbül" 023a/21, 069a/25

b.+ de 001b/20

b.+ ü 042a/22, 042b/17

b.+ üm 029a/06

b.+ üñ 066b/09

b.+ leri 081a/07, 118a/30, 118b/07, 119a/34

b.+ lerimiz 014a/08

b.+ ler 002a/11

bünyād : temel,esas,kök [f]

b. kıl- 098a/01

büryān : kebab [a]

b. ol- 035a/14, 106a/10

büsbütün : bütünüyle,tamamen [Tr]

b. 012b/21

büthāne : puthane [f]

b.+ den 039a/17

b.+ si 048b/04

bütün : bütün,tüm [Tr]

b. 081b/12, 082a/02, 098a/14, 106a/07, 115b/13

b.+ e 081b/12, 082a/02

büyük: büyük [Tr]

b. 026a/12

Ca'fer : Muhammed Bākir'ın oğlu,on iki imamın altıncısı

C. 001b/10, 001b/33, 002b/24, 005a/18, 015b/06, 015b/28, 016b/04, 018a/26, 018b/17, 020b/15, 026a/23, 031b/20, 034a/08, 035a/26, 035b/20, 036b/09, 040a/12, 045b/05, 046b/12, 051a/04, 051b/17, 052b/04, 053b/04, 054b/11, 061b/04, 071b/21, 083a/11, 083b/05, 084b/06, 097b/17, 099b/20, 105a/25, 110a/03, 114a/17, 118b/22,

C. ibn-i Bākir 002b/05,

C.-i şādık 003a/14, 056a/01

C.+ ü'l Şādık 048a/15

C.+ ü's Şādık 007b/10

cā'iz : uygun,dine uygun olan [a]

c. bul- 073a/05

cabbār: Allah'ın sıfatlarından kuvvet ve kudret sahibi [a]

c.+ e 001b/14

cadū : cadı,büyücü [f]

c. 043a/18, 103a/21, 108a/14

- c.+ dan 033a/08
- cāh** : makam, mevki [f]
māl-i c. "makam va mal" 058b/22
- cāhil** : cahil, bilgisiz [a]
c. 008a/25, 010b/08, 022b/17, 041b/08, 043b/17, 062b/13, 078b/27, 090a/11, 091b/02
gaflet-i ehl-i c. "gaflet içindeki cahiller" 092b/05
kavm-i c. "cahil topluluk" 014b/04, 085a/21, 107a/01, 111b/12
c. kal- 066b/18
c. ol- 041b/20
c.+ i 011a/03, 087a/06
c.+ ler 017b/19
c.+ lere 022a/23, 081b/04
- cāhilān** : cahiller [a]
c.+ dan 041b/12
- cāhilāne** : cahilce [a]
c. 010a/04
- cāhiliñ** : cahil olan, bilmeyen [a]
c. 062b/02
- calk** : yükselme, artma, çoğalma [a]
c.+ lar it- 051a/23
- cālūs** : oturan, tahta çıkan [f]
c. it- 114b/26
- cām** : kadeh [f]
c. 011b/20, 023a/13, 030a/16, 053a/14, 110a/06, 110b/18, 113a/20
c.-ı 'aşkı "aşk kadehi" 039a/16
c.-ı hūdan "ilahi şarap kadehi" 042a/05, 042a/23
c.-ı şahbā-yı ezelden "sonsuzluk şarabının kadehi" 008a/01
muḥabbet-i c.-ı 'aşkıdır "aşk kadehinin muhabbeti" 009a/26
- cāmi'** : cami, İslam mabedi [a]
c. 079b/26, 084a/02, 091a/08
Mısr-ı c. "Mısır camii" 074b/13
- cāmūs** : manda, su sığırı [a]
cins-i c. "manda" 114b/23
- cān** : can [f]
c. 003a/06, 003a/15, 005a/10, 006a/04, 006a/21, 006a/26, 009a/03, 011a/08, 012b/25, 014b/03, 014b/17, 015a/25, 015b/30, 018b/13, 020a/19, 020b/10, 023a/25, 025a/25, 025b/12, 026a/04, 026a/24, 027a/07, 027b/19, 027b/21, 030a/08, 032b/08, 033b/07, 034a/24, 036b/06, 040a/01, 041a/08, 041a/12, 041b/10, 042a/22, 042b/17, 043a/07, 043b/01, 043b/07, 044a/13, 044b/17, 044b/21, 044b/23, 045b/28, 051a/01, 052b/01, 052b/17, 054b/01, 054b/11, 054b/21, 055a/21, 055b/15, 056a/06, 060a/16, 060b/16, 061b/09, 062b/24, 063b/08, 065a/09, 065b/03, 065b/21, 066a/09, 066b/03, 066b/18, 069b/14, 070b/16, 072b/12, 075b/10, 076a/19, 079b/08, 083b/05, 083b/15, 084a/23, 084b/03, 085a/06, 087a/03, 087a/10, 087a/11, 087b/21, 088a/06, 088a/24, 090a/09, 090b/16, 090b/22, 090b/24, 095a/05, 095b/11, 095b/13, 096a/15, 096a/23, 096b/21, 097a/23, 099a/04, 099b/15, 100a/02, 100a/19, 100b/23, 104b/04, 105a/02, 106a/06, 107b/13, 108b/10, 109a/08, 109a/26, 109b/20, 112a/06, 114a/06
c.+ dır 074a/24
c. gözü 053a/10

- c. gözünü 057b/09
 c. u dil 080b/11
 c. perdesini 088b/15
 c.-ı baş “can ve baş feda etmek” 040a/18
 bezl-i c. “canını esirgemedi vermek” 084a/22
 cism-i c. “vücut” 064a/22, 105b/22
 çeşm-i c. “can gözü” 048a/01, 062b/22, 069a/04, 111a/11, 116b/18
 dīde-i c. “can gözü” 004a/11, 009a/07, 011b/04, 040a/03, 041a/16, 044a/24, 044b/18, 047b/25, 050a/21, 050b/30, 056b/21, 059a/17, 102b/15, 111b/17
 nakd-ı c.+ ıñ “en kıymetli olan şey” 011b/01, 027b/03, 030b/20, 055a/02, 056a/14, 116b/19
 sem’-i c.+ a “gönül gözü” 041b/09, 042a/21, 060a/15, 062b/18, 064a/25, 067b/08, 071a/05, 115b/12
 şāh-ı c. “can şahı” 098b/03
 c. imiş 022b/11
 terk-i c. eyle- 086b/12
 bedel-i c. it 008a/04
 bezl-i c. it- 011b/23, 013b/18, 023b/15, 034a/17, 045b/10, 053b/10, 062b/18, 062b/25, 067a/04, 116b/37
 bir c. ol- 040a/07
 c. at- 030b/09, 060b/05
 c.+ a ir- 117a/25
 c. fedā eyle- 082a/24, 084a/09
 c. gözün aç- 090a/15
 c.+ dan ol- 117a/28
 c.+ ı vir- 051a/26
 c. teslim it- 119a/05
 c. vir- 030a/19, 030b/11, 034b/17, 035a/21, 036a/23, 056a/16, 086a/23
 c.+ ıñ vir- 067b/21
 c. serim vir- 035b/24
 c. ol- 020a/19, 036b/12, 069b/10
 nakd-i c. it- 045a/27
 nakd-i c. vir- 083a/20
 nakd-i c.+ ıñ vir- 029a/10, 101a/13
 sem’-i c.+ a ir- 060b/17, 074a/20, 085b/16
 c.+ da 117a/44
 c.+ dan 025b/19, 026a/09, 026b/18, 027b/07, 031a/06, 046b/18, 058a/17, 063b/10, 078b/02, 087b/19, 094b/09, 104b/07
 c.+ a 030b/13, 031a/08, 044a/22, 056a/17
 c.+ ın 034a/15
 c.+ ıñ 102b/21
 c.+ ı 081b/09, 084a/22
 c.+ ım 025a/23, 046b/04, 053b/12, 069b/01, 107b/08
 c.+ ima 064a/01
 c.+ ımız 003a/18, 031b/22, 087a/16
 c.+ ımıza 064a/05, 082a/07
 c.+ ina 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03, 045a/13, 045a/26, 072b/07, 088a/02, 119a/08
 c.+ ını 032a/23, 086b/20
 c.+ lar 002a/22, 012b/01, 020b/25, 038b/07, 044b/14, 052a/06, 065a/14, 082b/12, 118b/08

- c.+ lara 118b/02
c.+ ları 082a/07
c.+ ların 074a/10
c.+ larına 082a/04
- cānān** : sevgili [f]
c. 034a/27
ḥubb-ı c. "sevgilinin muhabbeti" 024b/11
vāşıl-ı c. i- 022b/22
c.+ a ir- 047b/20
c. ol- 057a/23, 069a/24
- cānāne** : sevgili(müennes şekli) [f]
c.+ si 052a/06, 074a/10
- cānib** : yön, taraf, cihet [a]
c.-i Ḥaḫdan "Hak tarafı" 043a/20
- cārī** : geçerli, yürürlükte, akan, yürüyen [a]
c. ol- 041a/27
- cāsūs** : gizli sırları haber veren, ajan [a]
c. 114b/24
- cāvid** : kalıcı, sonsuz, ebedi [f]
'ömr-i c. üzre ol- 080b/06
- cāvidān** : ebedilik, sonsuzluk [f]
beḳā-ı c. "kalıcı, sonsuz" 002a/34
c. ol- 109a/12
c.+ a ir- 048a/02
'ömr-i c.+ a ir- 076a/14
- cāzū** : bk. cadū [f]
c. 060a/02, 060a/11, 063b/27, 091a/20, 093a/16, 093a/19, 094b/20, 099a/20, 101b/08, 103a/06, 118b/34
- cāzū** : bk. cāzū [f]
c.+ dır 085b/23, 099b/07
c.+ dur 076b/02
- ce'alnā** : "Ve cealnā min beyni eydihim sedden ve min halfihim sedden fe agṣeynāhum fe hum lâ yubsırūn(yubsırūne)" (Ve onların önlerine ve arkalarına set kılarak (çekerek) böylece onları perdeledik. Artık onlar görmezler) [a]
c. 117b/16, 119b/05
- Cebāwī** : 460 yılının Receb ayında (Mayıs 1068) Mekke'de doğdu. Soyu baba tarafından İdrîsîler hânedanının kurucusu Hz. Hasan'ın torunlarından İ. İdrîs'e, anne tarafından Kâbe'nin hizmetini gören Şeybîler vasıtasıyla Hz. Hüseyin'e ulaşır. Dedelerinden biri olan Şeybân'a nisbetle Şeybânî, tekkesini kurup faaliyet gösterdiği Şam'ın Cebâ köyüne izâfetle Cebâwî nisbeleriyle bilinir. Türkçe'de ve bazı Batı dillerinde Cebâwî nisbesi daha çok Cibâwî şeklinde kullanılır.
C. 049a/07, 049a/08, 049a/10, 049a/12, 049a/14, 049a/16, 049a/18
- cebbār** : güçlü, tuttuğunu koparan [a]
c. 069a/02, 083b/12, 098a/24
ḥākim-i c. "her şehe hakim olan ve gücü yeten, Allah" 069a/20
- cebel** : dağ [a]
c. 013b/23, 046b/22
- cebr** : cebir, zor, zorlama [a]
c. it- 025a/04
c.+ ile 089a/20
- Cebra'îl** : Allah tarafından peygamberlere vahiy getirmekle görevli melek, Cebril,

Cibril

C. 032b/04, 091b/22
mişāl-i C. "Cebrail gibi" 082b/10

cedd : ata [a]

c.-i a'lāsı "dede, ata" 038b/10
c.-i Haydar "Hz. Ali soyu" 071b/17, 114a/13
c.-i pāk "temiz soy" 038b/01
c.-i pāk-i Muştafā "Hz. Peygamber'in temiz atası" 007b/18
c.-i Resūlullah "Hz. Peygamber atası" 038a/21
c.+ i ol- 041a/24
c.+ in 036a/09
c.+ i 001b/34, 002b/22, 012b/14, 050a/20, 066b/24, 110a/07

cedes : mezar, kabir [a]

c. kıl- 009b/26

cedīd : yeni, üsul [a]

c. 012a/20
resm-i c. "yeni üsul" 080b/01

cefā : eziyet, sıkıntı, zulüm [a]

c. 086a/27
c.+ dır 088a/02, 103a/02
c.-yī tīg "cefa kılıcı" 105a/13
ehl-i c. "cefa çeken" 010a/17, 097b/02
cevr-i c. "haksızlık, zulüm" 118b/32
zen-i c. "kadın cefası" 057a/08
c. çekdir- 094b/13
c. eyle- 028a/24, 042a/09, 093a/21
zehr-i c. eyle- 105a/24
c.+ lar eyle- 118b/36
c.+ lar çekdir- 058a/12
c.+ lar çek- 092a/22
c.+ sın eyle- 077a/18
c. kıl- 012a/24
c. it- 019a/18, 031a/01, 076b/04, 103b/21
cevr-i c. it- 072a/18
c. vir- 064a/04, 087b/08
c.+ da 073b/18
c.+ dan 059b/26, 077a/10, 093a/12
c.+ ya 093b/16
c.+ sı 091a/16
c.+ sın 044b/24
c.+ lar 031b/06

cefākār : eziyet eden [a]

c. 031a/19, 066b/07
'adüvv-ü ehl-i c. "eziyet eden düşman" 064a/07

cehālet : cahillik, bilgisizlik [a]

c. 104a/25

cehd : çalışma, çaba [a]

c. eyle- 069b/24
c. it- 005b/12, 006a/14, 006b/22, 010b/26, 010b/27, 011a/02, 011a/04, 011a/06, 011a/08, 011a/10, 011a/12, 014a/06, 014a/10, 016b/25, 017b/23, 019a/15, 029b/24, 031a/21, 032b/09, 032b/21, 033a/14, 043b/23, 047b/24,

057b/06, 058a/15, 071a/28, 073b/16, 075a/03, 076a/13, 076b/03, 080b/22, 095a/17, 116a/12

cehennem : cehennem [a]

c.+ de 104a/21

c.+ den 081b/09, 082a/07, 100a/12

c.+ e 025a/06

cehennem : bk. cehennem [a]

nār-ı c. "cehennem ateşi" 102a/18

cehîl : cahillik, bilgisizlik [a]

c. 032b/10, 033b/25

cehl : cahillik, bilgisizlik [a]

c. 014a/22, 022a/03, 073a/24, 116b/36

şarf-ı c. "cahil çabası, harcaması" 116a/14

c.-i zâhir "cahilliği bilinen" 078b/18

c.+ e şal- 106b/24, 116a/19

c.+ e 034b/13

c.+ ile 024b/20, 028a/20, 034a/01, 085a/19

c.+ iyle 112b/22

cehr: yüksek sesle söyleme [a]

c. 009a/14, 059b/06

c.-i hafî "gizli zikir" 092a/25

zîkr-i c.+ i "açık zikir" 003b/04, 003b/25, 006b/20, 014b/16

zîkr-i c.-i keşret "kesreti açıkça zikretme" 113b/26

c. it- 091b/14

c.+ ile 016a/21, 017b/02, 024b/18, 052a/20, 058b/17, 099a/11

celâl : ululuk, büyüklük [a]

c. 033a/21, 069a/01

ķahr-ı c. "Alah'ın vasıflarından kahredici" 025a/13

seyf-i c. "büyük kılıç" 014a/09, 066a/13, 087b/03

c.+ indir 110b/10

c.+ iyle 097a/14

Celâleddîn Rûmî : Muhammed Celâleddîn-i Rumi, veya kısaca bilinen adıyla Mevlânâ, 13. yüzyılda yaşamış Fars Sünni Müslüman şair, fâkih, âlim, ilahiyatçı ve Sufi mutasavvıf.

C. 038a/09

celb : yazı ile çağırma [a]

c. it- 003b/27, 078b/21

celî : ortada, besbelli, açık [a]

c. 012b/11, 080a/10

zîkr-i c. "açıkça yapılan zikir" 043b/13

celîl: büyük, ulu [a]

c. 087b/02, 116a/04, 116a/10

naẓm-ı c. "Kur'ân-ı Kerim" 032a/26, 057a/20

Rabb-i C. "Allah'ın büyüklüğü" 033b/16

celîle : ulu, büyük [a]

vilâyet-i c. "büyük vilayet" 004b/02

Celvetiyye : Evliyânın büyüklerinden Azîz Mahmûd Hüdâyî hazretlerinin tasavvuftaki yolu.

C. 079b/18

ṭarîķ-i C. "Celvetiyye tarikatı" 079b/11

cem' : toplama, toplanma [a]

- c. it- 016a/18, 076b/22
 c. ol- 002a/06, 028a/22, 098b/20, 109a/23
 c.+ i 095a/05
 c.+ ine 028a/15
- cemā'at** : topluluk,grup [a]
 c. 108a/02
 keşret-i c. "kalabalık cemaat" 081b/10
- cemāl**: yüz, yüz güzelliği [a]
 c. 033a/16, 052a/13
 c.-i āfitābından "güneş yüzlü" 038a/15
 c.-i Bārīyi "Allah'ın mübarek sureti" 076a/15
 c.-i Hakkı "Allah'ın mübarek sureti" 084a/19, 090a/04
 c.-i Muştāfāyı "Hz. Muhammed Mustafa'nın güzelliği" 064b/11
 c.-i Şirīne "Şirin'in yüz güzelliği" 030a/10
 c.-i yāre "sevgilinin yüz güzelliği" 096b/25
 c.-i zāt-ı Mevlāya "Allah'ın zatının güzelliği" 075a/18
 c.-i zāt-ı pākınla "temiz zatın güzelliği" 107b/26
 c.-i zāt-ı pāk "temiz zatın güzelliği" 036b/11
 hüsni c. "güzellik ve cemal" 009b/02, 089b/23, 110b/09
 nūr-ı c. "nur gibi etrafı aydınlatan güzellik" 028b/12, 066a/16
 māh-ı c. "ay yüzlü" 027b/24
 şem'-i c. "güneş gibi etrafa ışık saçan yüz" 102a/09
 c.+ i 097b/05
 c.+ in 005a/11, 011b/03, 021b/18, 028a/06, 042a/04, 042a/26, 044a/15, 044b/01, 045b/14, 048b/21, 050b/23, 051b/25, 052b/15, 056a/17, 064b/23, 065b/08, 070a/05, 094a/28, 096b/01, 101a/11, 107b/02, 112a/13
 c.+ inde 051a/15
 c.+ inden 018b/01
 c.+ ine 039b/08, 112b/25
 c.+ ini 084a/08
 c.+ inle 063b/06
 c.+ iyle 112a/22
- cemī'ān** : bütün, hep [a]
 c. 026a/11, 041a/02, 053a/26, 074a/03
- cemīl** : güzel [a]
 hāl-ı c. "güzel halk" 116a/12
 hūl-ı c. "güzel huy" 032a/25
 kadr-i c. "güzel güç" 033b/17
 c.+ inden 117b/19
- cenāb** : hazret, saygı maksarı ile peygamberlere v erilen ünvan [a]
 'ālī c. 067a/24, 089a/08
 c.-ı Ahmede "Hz. Muhammed s.a.v" 050b/21, 096a/24
 c.-ı Hak "Allah" 038a/10, 045b/16, 061a/27, 070a/22, 091b/13, 097a/20, 098b/09, 104a/07, 104a/23, 104b/15, 115b/28, 117b/27
 c.-ı Hakkı "Allah" 049b/23, 115a/10
 c.-ı Hakkıyla "Allah" 084b/24
 c.-ı pākına "temiz peygamber" 082a/23
 c.-ı sırr-ı Sa'deddīn "Sadeddin sırrı" 082a/16
 c.-ı şeyh Harābātī "Şeyh Harabati" 049b/17, 049b/21, 049b/25, 050a/02, 050a/06, 050a/10, 050a/14
 c.-ı şeyh Sa'deddīn Cebāvi "Şeyh Sadeddin Cebavi" 038a/19

c.-i Ḥaydar-ı Kerrār “Allah’ın aslanı, Hz. Ali” 031b/14

‘ālī c. it- 066a/26

c. 040b/09, 085b/12, 114b/11

c.+ ından 065a/28, 117a/11

c.+ ınla 110b/17

2. Allah

c.-i Ḥālīk-ı kevneyn “iki alem yaratıcısı” 102a/22

c.-i kibriyā “Allah c.c” 004b/23

cenān : cennetler, ruh(gönül) [a]

c. 023a/12

c.-i heşt “sekiz cennet” 104b/13

‘azm-i c. “cennet azmi” 013b/02

şahbā-yı c. “gönül kadehi” 110a/06

c.+ a 115b/29

c.+ ı 078b/09

c.+ ım 119a/20

cenk : savaş [f]

c. it- 026b/26

cennāt : cennetler [a]

c. 095a/06

c.-i ‘Adna “Adn cennetleri” 050b/07

c.-i ḥūr “cennetler hurisi” 079b/27, 080b/15

c.+ü’n na’im it- “Rabbleri onlara tarafından bir rahmet ile hoşnutluk ile kendileri için tükenmez nimetler bulunan cennetler müjdeler.” Tevbe suresi 040b/03

cennet: cennet [a]

c. 012b/10, 029b/24, 050b/27

c.+ dir 119a/36

sekiz c. 089b/07

c.-i ‘adnıñ “Adn cenneti” 051a/06

c.-i a’lāya “cennet katlarının en yükseği” 113a/17

c.-i ‘irfāna “bilgi cenneti” 067a/02

c.+ü’l mevāda 119a/06

c.+ü’l mevāyı 116a/10

c.-i ‘irfāna ir- 034a/02

c.+ü’l mevā bul- 002a/34, 103b/02

c.+ü’l mevāya ir- 102b/23

c.+ de 090b/01, 119a/23

c.+ den 024b/08

c.+ e 013a/28, 057b/21, 101a/14, 116a/20

c.+ ın 034b/25

c.+ ler 050a/17, 050a/19, 050a/23, 050a/27, 050b/04, 050b/08, 050b/12,

050b/16

Cercis : Hz.Cercis a.s

C. 105a/13

Ḥazret-i C. “Hz. Cercis a.s” 037a/20

cereyān : oluş,gerçekleşme [a]

c. 080b/25

c. it- 079b/04, 079b/20, 117b/18, 117b/32, 119b/15

cerrār: dilenci, para toplayan [a]

c. it- 078b/24

cesāret: cesurluk [a]

c. kıl- 063b/21

cesed : ten, gövde, beden, cansız vücut [a]

c. 041a/21

cesr : büyük deve [a]

c. eyle- 087b/06

cevāb : cevap, yanıt [a]

c. 004a/23, 006b/10, 007a/25, 063a/08, 067a/25, 085b/20, 088b/26

c. it- 107a/21, 110a/16

c.+ dır it- 018a/02

c. vir- 004a/17, 088b/04

cevād : çok cömert [a]

c. 060b/04

cevāhir : mücevherler, cevherler [a]

c. 044b/06, 047b/14

c.+ den 085a/11

cevelān : dolanma, dolaşma, gezme [a]

c.-i 'aşka 086b/14

c. it- 090a/22

cevher : öz, mücevher [a]

c. 004b/26, 010b/12, 024b/14, 057a/11, 075a/21, 104b/02, 106b/11

c.-i aşlı "cevherin özü, kaynağı" 072a/14

c.-i ma'nā "mana cevheri" 010a/11

c.-i nazmım "kıymetli şiir" 004b/07

c.-i yektâyım "tek, eşsiz cevher" 034b/14

dürr-i c. "inci özü" 008a/10, 023b/20, 027a/14, 032a/12 066b/23, 068a/19, 109b/10, 117b/02

nokta-ı c. "nokta özü" 073a/17

c. idi 097b/15, 114a/15, 115b/02

c.+ i ir- 118b/28

c.+ den 082b/16, 098a/01, 098a/02

c.+ i 034a/07, 056b/17, 061b/15, 075a/25, 118b/16

c.+ in 053a/12

c.+ in 011b/12

c.+ ini 008a/25

c.+ in 068b/18

cevr : eza, eziyet, haksızlık, zulüm [a]

c. 068b/20

c.-i cefādır "haksızlık, zulüm" 118b/32

c.-i cefā it- 072a/18

c. it- 022a/01

c.+ in 044b/24

c.+ ile 033a/07

Ceyhūn : Ceyhun veya Amuderya, Orta Asya'nın en uzun nehri
nehr-i C. "Ceyhan nehri" 091b/10

cezā : karşılık, ceza [a]

c. 107a/04

c.+ dır 046a/14, 064b/23, 065a/13

ehl-i c. "ceza çeken" 119a/04

rüz-ı c. "ceza günü" 036a/16, 048a/11, 056b/06, 087b/22, 102a/03, 102a/25

şāfī'-i rüz-ı c. "Kıyamet günü şefa'at eden Hz. Muhammed" 012a/02,

091b/24

şāfī-i yevmü'l c. "Kıyamet günü şefa'at eden Hz.Muhammed" **088a/22**

c. kıl- **063b/09**

c. ol- **105a/14**

c.+ sı **091b/04**

cezb : kendine çekmek [a]

c. it- 029a/12

cezbe : coşup kendinden geçme [a]

c.-i Hâkdan "Allah'ın hayır ve rahmet için verdiği ve duygulara yerleştirdiği mânâ ve coşku hâli" **061b/15**

c.-i Hâkî "Allah'ın hayır ve rahmet için verdiği ve duygulara yerleştirdiği mânâ ve coşku hâli" 038a/23

cezbe : bk. cezbe [a]

c.-i 'aşkı "aşk tarafından cezbedilme" **072b/22**

Cibrîl : Cebrail a.s

C. **067a/23, 095a/08, 095a/14, 110b/06**

C.-i emîn "Güvenilir Cebrâil" 036b/22, **086a/12**

C.- emîndir "Güvenilir Cebrâil" 043a/05

C.-i emîne "Güvenilir Cebrâil" **107a/22**

mürşid-i C.-i emîndir **074a/15**

C.+ e **119a/02**

cidâl : mücadele,uğraşma [a]

c. 032b/01

c. it- **091a/24**

cidâr: iki yeri birbirinden ayıran zar, perde, duvar [a]

c.+ lar 028a/21

cîfe : leş [a]

c.-i dünyâya **108b/06**

ciger : ciğer [f]

c.+ e **064a/11**

cigerpâre : sevgili,yavru,evlad [f]

c. 012b/09

cihâd : din uğrunda savaş [a]

c. **060b/02**

c. it- 013b/14, 013b/26

c.+ a düş- **073b/20**

cihân : dünya,alem [f]

c. 018b/02, 023a/16, 031b/10, 040a/26, 043b/20, 044b/03, 047b/26, 048a/19, **049a/06, 052a/14, 052a/22, 054a/16, 057a/05, 064a/15, 066a/14, 068b/13, 069b/22, 074a/06, 077a/17, 083a/26, 084a/16, 084b/26, 087b/13, 088a/11, 092b/01, 095b/19, 112b/01, 113a/03, 113a/22, 113a/24, 117b/23, 117b/29, 118b/27**

c.+ dır 042a/07

ağyâr-ı c. "cihan düşmanı" 046b/25

bağr-ı c. "cihan denizi" **064a/14**

emvâl-i c. "dünya malları" 035a/06

fağr-ı c. "bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed" 037b/01, **074a/13, 102a/22, 118b/24**

kuṭb-ı c. "cihanın kutbu" 037b/17, **081a/27**

kuṭb-ı aḳṭâb-ı c. "cihanın büyük evliyalrı" 016b/09, 026b/01

medḥ-i c. "bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed"

068a/22

mihr-i c. "cihan güneşi" 107a/16

mülk-i c. "dünya malı" 028a/11, 092a/19

nūr-ı c. "cihan nuru" 009b/14

padişāh-ı dü c. "iki cihan nuru olan padişah" 007b/04, 036a/04

şāh-ı c. "cihan şahı" 002b/26, 106a/01, 083b/01, 109b/14

şehenşāh-ı c. "cihanın büyük şahı" 038a/04, 056b/02

yār-i c. "dünyanın sevgilisi, Hz.Muhammed" 104a/19

zēvķ-i c. "dünya zevki" 015a/01, 019a/21

c.-ı mülk "dünya malı" 097a/13

terk-i c. "dünyayı terk edip yalnız Allah için yaşama" 024a/12, 029b/09

c. dol- 087a/26

c. ol- 057a/24

c. tut- 015b/22, 072b/27, 087b/11

şāh-ı c.+ a ir- 048a/04

temāşā-yı c. eyle- 098a/09

c.+ ı vir- 058b/15

c.+ da 011b/03, 013a/23, 030b/24, 038b/19, 055a/17, 056a/07, 061b/18, 062b/21, 102b/01, 106b/10, 114a/09, 115a/02, 116a/01, 116a/11, 116a/17, 117a/10, 117a/43

c.+ dan 025b/14, 039a/25, 116b/23

c.+ a 002b/12, 005b/16, 010a/14, 013a/07, 015b/12, 016b/14, 023a/10, 023b/12, 037a/08, 052a/10, 053b/08, 054a/10, 058a/05, 060b/07, 061b/24, 075b/17, 085a/16, 086a/20, 086b/25, 096b/02, 102a/16, 102a/23, 114b/20, 114b/27, 117a/23

c.+ ı 004b/19, 006a/06, 011a/22, 014b/22, 022a/07, 025a/03, 028a/19, 028a/21, 038a/16, 041a/21, 044b/01, 047b/15, 052b/10, 070b/17, 075b/12, 084a/18, 085b/24, 088b/23, 101b/23, 112b/24

c.+ ın 026a/19, 034a/10, 037b/12, 038a/13, 045a/01, 050b/31, 051a/16, 054a/24, 056b/23, 061b/11, 067b/23, 071b/14, 074a/01, 104b/25, 105b/13, 105b/25, 113b/11

c.+ ından 105b/19

cihāt : yönler,yerler [a]

c.+ ım 101b/07

c.+ ın 007a/23, 095a/19

cihet : cihet,yön,taf [a]

c.+ den 004b/09, 006a/11, 008b/13, 009b/12, 012a/21, 039a/11, 039a/18, 040b/18, 041b/26, 053a/06, 075b/05, 078b/20, 088b/16, 103a/18, 111a/09, 111b/18, 115b/03, 116b/20, 116b/34

c.+ ım 108a/10

c.+ ın 088b/07, 089a/05

cilā : parlaklık,parlama [a]

c. 049b/01

c. kıl- 065b/02, 088a/14

c. vir- 032b/07, 043a/01

cim : Arap alfabesinde cim harfi [a]

c. 005a/11, 050b/13, 097b/05, 119b/14

ḥarfū'l- c. "cim harfi" 010a/03

cin: cin [a]

c. 042b/23, 054a/06, 056b/15, 086a/11, 098a/25, 113a/13

c.+ e 038a/06, 048a/21

- c.+ in 072a/03, 102a/03
c.+ le 090b/01
- cinān** : cennetler,bahçeler [a]
c. 105a/12
heşt-i c. "sekiz cennet" 068a/20
heşt-ü c. "sekiz cennet" 102a/19
hur-ı c. "cennet güneşi" 044b/02, 089b/07
zevk-i c. "cennet zevki" 017a/06
c.-ı vaşfın "cennetin vasıfları" 057b/20
vāşıl-ı bezm-i c. it- 043a/14
c.+ a 040b/07
c.+ ı 024b/07
c.+ in 025a/01
- cins** : tür,soy,çeşit [a]
c. 022a/09, 059a/04, 059a/12
c.+ dir 058b/06
c.-i a'lâyı "yüce, saygın olanlar" 075a/21
c.-i âdem "insanlar" 068a/16
c.-i aḥbāba "dost olanlar" 053b/24
c.-i aḥrān "yaşıt olanlar" 068a/18
c.-i bed "kötü olanlar" 104a/25
c.-i belīd "ahmak kişiler" 087b/07
c.-i cāmūs "manda" 114b/23
c.-i evlāddan "evlad" 041a/23
c.-i ḥar "eşek" 097b/02
c.-i ḥayvāna "hayvanlar" 047b/16
c.-i ḥayvāndan "hayvanlar" 111b/12
c.-i ḥimār "eşek" 093a/06
c.-i Mervān "Mervan gibi olanlar" 072b/08
c.-i Yezīde "Yezid gibi olanlar" 102a/27
c.+ imiz 037a/07
c.+ in 095b/20
c.+ ine 078a/25
- cism** : cisim,vücut,madde [a]
c. 106a/06
c.-i cān "vücut" 064a/22
c.-i cānından "vücut" 105b/22
c.-i envār "nurun varlığı" 009b/13
c.-i insānı "insan vücudu" 098b/11
c.-i nūr "nuranî cisim sahibi" 002b/21
c.-i pākın "temiz beden" 031b/16, 072a/27
c.-i pākı "temiz beden" 115b/03
c.-i pākinden "temiz beden" 105b/06
nūr-ı c.-i enbiyā "peygamber vücudunun nuru" 003a/10
şehir-i c. "vücut şehri" 116b/16
c.-i nātüvān ol- 113a/25
c.+ e 113a/14
c.+ i 073a/06
c.+ in 006b/12, 007a/11, 048b/26, 060b/03, 076a/10, 098b/14, 108a/24
c.+ im 070a/05, 086a/25, 088a/26, 089a/21, 097b/08
c.+ ime 119a/11

- c.+ imi 015b/01, 019a/20, 110b/11
c.+ imiz 113a/05
c.+ imize 034b/05, 064a/12, 103b/11
c.+ ine 017b/05, 095b/17, 109b/20
c.+ ini 001b/09, 020a/23, 072a/23, 073a/01, 111a/25, 111b/14, 114a/04
- civān** : genç [f]
c. 075b/24, 075b/25
c.+ im 119a/01
- civār** : yöre,yakın çevre [a]
c.+ ı 014b/09, 055a/12, 118b/06
c.+ ında 026b/25
- cū** : arayan,arama [f]
c. it- 041a/21
- cūd** : cömertlik [a]
menba'-ı c.-ı seḥā “dürüstlük ve cömertlik kaynağı” 003b/21
- Cum'ālī Baba** : Cumali Baba
C. 091a/05, 091a/12
C.+ nıñ 091a/01
- cūdā** : ayrı düşmek,uzak kalmak [a]
c. eyle- 049b/06, 070b/08
c. it- 065b/14
c. kıl- 005a/16, 049a/09
c. ol- 013b/09, 116a/22, 117a/04
- cūhhāl** : cahiller, bilgisizler [a]
c. 106b/12, 106b/27
- cūhelā** : cahilller [a]
zümre-i c. “cahiller zümresi” 081b/06
- cūhūd** : yahudi [a]
kavm-i c. “Yahudi kavmi” 111a/14
- cümle** : bütün,hep,birlikte [a]
c. 001b/18, 002a/05, 002b/04, 003a/24, 004b/25, 005b/21, 006b/06, 008b/11, 009b/01, 010b/17, 011b/10, 012a/01, 013a/14, 013b/14, 015b/07, 015b/10, 016a/02, 016b/05, 016b/14, 017a/10, 017a/12, 020a/25, 020b/11, 021b/17, 022b/11, 023a/16, 026b/09, 027b/07, 027b/18, 028a/03, 029a/15, 034a/12, 043b/20, 045b/07, 047b/19, 048a/16, 048b/24, 049a/20, 050b/31, 051a/16, 051b/22, 052a/22, 054a/20, 055b/12, 056b/15, 057a/20, 059a/08, 059a/11, 059b/21, 064a/24, 064b/13, 069b/22, 071a/07, 072a/04, 072a/20, 078b/10, 079b/06, 079b/23, 082b/27, 083b/07, 084a/04, 085a/01, 085a/16, 085b/24, 086a/11, 086a/18, 087b/13, 088a/13, 088b/13, 089b/01, 090a/21, 090a/23, 091b/05, 092a/19, 092b/23, 093b/27, 094b/23, 095a/06, 096a/25, 097a/08, 102a/16, 102a/21, 102a/25, 102b/22, 102b/27, 106b/20, 107b/07, 108a/03, 109b/20, 112a/14, 112a/24, 113a/04, 113a/09, 114a/02, 114a/22, 114b/29, 115a/25, 117b/16, 117b/26, 117b/28, 118a/19, 119a/19, 119b/05
- ilticā-yı c. “bütün dünyanın sığınması” 072a/02
ziyā-ı c. “bütün ışıklar” 050b/26
c.+ sin vir- 105b/26
c.+ de 022b/01, 037b/02, 039a/09, 055a/17
c.+ den 015a/10, 104a/23, 115b/21, 117b/14, 119b/03
c.+ ye 016a/20, 017b/20, 069b/24, 070a/16, 084a/02, 113b/17
c.+ nıñ 002b/05, 081b/05
c.+ miz 070a/02

- c.+ mizden 099a/10
 c.+ mize 004b/13, 023a/02, 074a/04
 c.+ mizi 080b/25
 c.+ si 018b/22, 046a/02, 047b/07, 048b/07, 059a/01, 097a/05, 104a/27, 111a/06, 113b/09, 114a/06
 c.+ sin 088a/14,
 c.+ sini 080b/27
- cümleten** : herkes [Tr]
 c. 036a/05, 101a/15
- cür'a** : yudum,içim [a]
 c.+ sın 109a/27
 c.+ sından 010b/18, 011a/15, 023a/14, 048b/03, 063b/22
- cür'et** : cesaret,atılganlık [a]
 c. it- 078a/06
- cürm** : günah,suç [a]
 c. 052a/07, 110b/25, 117a/01
 c.-i 'işyânın 037a/04
 c.-i bî-pâyân ol- 025a/15
 c.+ ni 001b/06
 c.+ ile 092a/02
 c.+ üm 025a/22, 092a/14, 095a/04
 c.+ ümle 096a/07
 c.+ ümüz 086a/03, 094b/01
 c.+ ümüze 101b/21
 c.+ ümüzle 049b/07
 c.+ üne 077b/28
 c.+ ünü 070a/22
- cüz** : kısım,parça,bölüm [a]
 c. 050b/19
- çabuk** : hızlı,çabuk [f]
 ç. 006a/17, 041b/02
- çağır** - : bağırarak, haykırmak [Tr]
 ç.- ır 007a/10, 042a/24
 ç.- ırım 008b/15, 008b/16, 008b/18, 008b/20, 008b/22, 008b/24, 008b/26, 009a/02
 ç.- ısuruz 021a/25
- çağla** - : çağlamak [Tr]
 ç.- dım 087a/08
 ç.- yup 011a/06, 079b/06, 079b/26
- çakal** : çakal [Tr]
 ç. 066a/14
- çaker** : kul,köle,hizmetkar [f]
 ç.+ i ol- 018b/15, 036b/07
 ç.+ i 051b/23, 052b/25, 075b/08, 092a/02
 ç.+ im 089a/12
 ç.+ in 063a/28
 ç.+ iyim 020b/08, 035b/20, 051a/12, 056a/21, 099b/16, 114a/27
 ç.+ iyüz 006a/22, 111b/24
- çal** - : vurmak [Tr]
 ç. 027a/02
 2. müzik aleti çalmak

- ç.- arız **088a/01**
3. çalmak
ç.- dı **108b/11**
çalış - : çalışmak, gayret etmek [Tr]
ç. 017b/21
çār : komşu [a]
ç.-ı yārin 033a/26
medh-i ç.-ı yār **104b/05, 104a/17**
çār : dört [f]
ç. **053a/02**
çāre : çare, ilaç, derman [f]
ç. 041b/22, 042b/10, **060a/24, 097a/11, 113b/02**
ç. ol- 019b/22
ç.+ siz kal- **089b/17**
ç.+ si **103b/09**
ç.+ sin **109a/02**
çarḥ : çark, felek, talih [f]
ç. **057a/14, 057a/15**
çat - : çatmak [Tr]
ç.- dı **064a/08**
ç.- arak **063b/17**
çek - : çekmek [Tr]
ç.- dim **104a/01**
ç.- din 039a/11
ç.- dirme **054b/14**
ç.- miş 006b/02, 007a/23, 024b/14, **089a/06**
ç.- mişdin 021b/22
ç.- en 006b/05, **089a/03**
ç.-ildi **100b/02**
2. vazgeçmek, artık o işi yapmamak
ç. 005a/27, 013b/05, 025b/14, **054b/02**
ç.- diler **108b/05**
ç.- miş **075a/14, 091b/08, 105b/25**
ç.- ip **060a/07**
ç.- üp 008b/13, 020a/17, **065a/18, 112a/24**
3. bir duyguyu içinde yaşamak
ç.- er 033a/24, 043a/18, **063b/06, 090a/11, 090a/26, 091b/02**
ç.- ermiş 008b/07
ç.- erim 034b/01, **063a/20, 108b/13**
ç.- di 007a/07, 007a/09, **073b/14, 074a/26, 88b/18, 092a/22**
ç.- digim **057a/05**
ç.- dim 043a/26, **115b/22**
ç.- dirdi **094b/13, 094b/14, 094b/16, 094b/18, 094b/20, 094b/22, 094b/24,**
094b/26
ç.- dirir 006b/14
ç.- dirirsin **101b/11**
ç.- dirirsün **058a/12**
ç.- emem **103b/10**
ç.- ilmez 028a/12
ç.- me **067a/19, 094a/01**
ç.- mede **073a/11**

- ç .- meye 007a/27
 ç.- meylim 089a/10
 ç.- mez 067b/04, 085b/18, 088b/10
 4. çekmek, çıkarmak
 ç. 007a/18, 023b/09
 5. katlanmak, razı gelmek
 ç.- me 017b/25
 6. gitmek, terk etmek
 ç.-ilüp 119a/41
çemen : çimen, yeşillik [f]
 ç.+ de 109a/15
 ç.+ im 103b/12
 ç.+ lerde 044a/25
çerāğ : mum, kandil [f]
 ç. 027a/22, 058a/02
 ç.-ı nūr-ı ‘Aḥmedden “Hz. Muhammed’in nur ve ışığı” 104b/10
 ç. vir- 026b/14
 ç.+ ı 051a/20
 ç.+ ıdır 050b/25
 ç.+ ın 038a/18, 105b/03
 ç.+ lar 014b/24
çeri : asker [Tr]
 ç.+ si bul- 006b/14
çeşm : göz [f]
 ç. 035a/04, 065a/27
 ç.-i a’mā “gözleri görmeyen” 006b/02, 016b/26, 057b/08, 068a/10, 068b/02, 092b/09, 117b/07
 ç.-i a’mādan “gözleri görmeyen” 039a/08
 ç.-i baṣar “gören göz” 116a/26
 ç.-i cāna “can gözü” 116b/18
 ç.-i cānıñ “can gözü” 048a/01, 062b/22, 069a/04, 111a/11
 ç.-i giryān “ağlayan göz” 100b/05
 ç.-i ḥuffāṣ “yarasa gözü” 073a/18
 ç.-i ḥūnum “kanlı göz” 064a/04, 103b/07
 ç.-i ḥūnuñ “kanlı göz” 036a/18
 ç.-i nūru “göz nuru” 016b/12
 ç.-i pūrḥūnum “nur dolu göz” 064b/22
 ç.-i siyāh “siyah göz” 108a/08
 ç.-i yaṣım “göz yaşı” 119a/13
 nūr-ı ç. “göz nuru” 053b/01
 nūr-ı ç.-i evliyā “evliya gözünün nuru” 035a/23
 ç.+ ın aç- 058b/12, 096b/12
 ç.+ imden 063a/22, 118a/04
 ç.+ imiz 078a/05
 ç.+ ine 006b/05
çeşme : çeşme, pınar [f]
 ç. 079b/11, 117b/12, 117b/32, 119b/10, 119b/15
 ç.-i nev “yeni çeşme” 079a/29
 ç.+ yi 079b/05
 ç.+ min 118a/33
 ç.+ niñ 080b/09

ç.+ si 079b/19, 079b/24, 080b/24

ç.+ siniç 079a/27

ç.+ siçün 079b/13

ç.+ lerin 117b/12, 119b/01

Çeşti : Çeştiyye tarikatı, Hacı Muineddin Hasan Çeşti tarafından kurulmuştur (D.Sicistan 1141-Ö.Ecmir 1236). Hindistan ve Pakistan'da yaygın bir tarikattir.

ç. 038b/05

ķavm-i ç. 114a/01

çevir - : çevirmek, döndürmek [Tr]

ç.- ilür 115a/17

ç.- me 033a/21, 089b/26

çık - : çıkmak, gitmek [Tr]

ç.- dı 031b/01

çık - : bk. çık- [Tr]

ç.- a 037a/24

ç.- ar 007a/21, 025a/03, 032b/08, 038b/23, 049a/17, 056b/20, 061a/05, 079a/19, 081a/16, 087a/01, 090b/07, 103a/11, 109a/08, 118a/34

ç.- arak 063b/21

ç.- arsun 097a/24

ç.- mış 024b/24, 057b/20, 116b/03

ç.- sa 088b/08

ç.- mayor 008b/16

ç.- maz 116b/12

çiçek: çiçek [Tr]

ç. 002a/15, 118a/29

ç.+ i 109a/17

çile: eziyet, sıkıntı [f]

ç. 064a/03

ç. çektir- 094b/13, 094b/14, 094b/16, 094b/18, 094b/20, 094b/22, 094b/24, 094b/26

çok : çok [Tr]

ç. 003b/06, 004a/17, 008b/08, 011b/25, 013b/12, 013b/26, 014a/03, 014b/24, 017b/21, 019a/27, 025a/19, 028a/19, 029a/03, 031a/21, 031b/06, 033a/12, 033b/02, 033b/16, 034b/08, 034b/25, 043a/21, 046b/24, 049b/16, 050a/25, 058a/12, 060b/02, 072a/18, 077a/10, 078b/28, 079a/25, 079b/16, 080a/26, 080b/25, 081b/14, 085b/21, 085b/26, 089a/14, 089b/11, 091a/16, 091a/17, 091a/19, 091a/21, 091a/23, 091a/25, 091b/02, 091b/04, 092a/22, 093a/20, 094b/08, 098a/17, 098b/16, 100b/06, 103b/18, 103b/22, 105a/09, 107a/01, 111a/20, 113a/09, 113b/03, 114b/13, 115a/11, 117a/02, 117a/07, 117a/25, 117b/25, 118b/08, 119b/11

ç.+ dur 006b/09, 013b/24, 041b/09, 064b/26, 078a/18

ç. i- 070a/23, 118a/43, 119a/39

çoş - : çoşmak [Tr]

ç.- updur 008b/06

çüş - : çoşku, taşma [f]

ç.- a gel- 034b/11, 072b/23, 079b/19, 109a/19

ç. it- 066b/10, 109a/28

çün : çünkü, eğer, gibi, vakte ki [f]

ç. 003b/08, 003b/13, 006a/10, 006b/09, 012b/19, 014b/13, 015a/05, 015a/14, 016a/24, 016b/05, 016b/07, 018b/11, 018b/28, 019b/01, 019b/21, 020a/18, 020b/01, 021a/01, 021b/04, 022a/17, 022b/10, 024b/18, 025b/06,

025b/18, 027b/10, 028b/02, 029b/22, 030a/02, 030a/12, 032b/01, 032b/04, 035a/08, 035a/15, 035b/03, 036a/17, 037a/15, 039b/19, 039b/21, 042a/15, 042a/21, 042b/01, 042b/03, 045a/03, 045a/08, 045b/20, 045b/21, 046b/06, 050b/24, 050b/32, 052a/13, 052b/08, 054a/01, 060a/18, 061b/19, 064a/26, 065b/25, 067a/11, 067b/11, 067b/23, 069a/04, 069b/11, 087b/01, 088b/10, 101b/13, 102b/22, 103b/01, 103b/21, 104b/10, 105a/25, 107a/26, 108b/25, 112a/10, 116a/03, 119b/18

çünkü : çünkü, zira [f]

ç. 004a/21, 006a/05, 006b/23, 007b/03, 014b/17, 015a/07, 016a/15, 016a/17, 021b/15, 022b/03, 024a/04, 024a/13, 024b/10, 029a/01, 030a/01, 030a/22, 031b/09, 036b/01, 036b/23, 037b/01, 039a/20, 039a/22, 040b/06, 041b/19, 044a/19, 045a/14, 047b/01, 051b/01, 054a/09, 054a/14, 057b/14, 113a/15, 119b/20

çünkü : çünkü [Tr]

ç. 117a/21

dā'im : daim, devam eden [a]

d. 002b/06, 006b/16, 009b/06, 010a/08, 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03, 014a/24, 014b/19, 018a/21, 021a/05, 021b/10, 024b/09, 027a/19, 027b/04, 028b/24, 029b/05, 029b/11, 030b/06, 033b/10, 033b/24, 034a/22, 035b/07, 046a/03, 049a/04, 050b/05, 051b/24, 052b/15, 053a/08, 053b/24, 063b/09, 064b/15, 065a/03, 065a/11, 065a/25, 065b/10, 065b/28, 067a/12, 067b/16, 068b/07, 070a/21, 070b/02, 070b/27, 071a/09, 072b/17, 075a/07, 075a/13, 077a/15, 077a/17, 078a/22, 080b/03, 084b/21, 085a/18, 086a/27, 086b/05, 087b/20, 087b/23, 088b/10, 090a/24, 090b/11, 092a/25, 092b/23, 094b/03, 098b/04, 099a/08, 099a/14, 102b/19, 106a/12, 108a/01, 110b/10, 110b/22, 111b/16, 112a/12, 112a/21, 115b/29, 116b/31, 117a/36, 117a/38, 118a/07, 118a/25, 118a/35, 118b/11, 119a/30, 119a/34, 119b/19 d. it- 025a/24

dā'imā : devamlı olarak, her zaman [a]

d. 003b/02, 004a/08, 004b/21, 005b/06, 005b/18, 006a/20, 008a/06, 008a/12, 008b/13, 008b/25, 013a/06, 014b/25, 018b/28, 031a/09, 032b/07, 033b/01, 040b/22, 042a/19, 044a/04, 052b/21, 054b/22, 055a/01, 055b/01, 056b/21, 056a/12, 061a/02, 062b/26, 065b/25, 067a/10, 067b/04, 067b/25, 076b/08, 079a/17, 083a/19, 088a/12, 093b/06, 093b/23, 096b/08, 097a/24, 099a/16, 101a/23, 106b/34, 107a/31, 107b/08, 109a/26, 111a/08, 111a/25, 112a/02, 112a/17, 112b/01, 112b/13, 119a/13, 119b/31

dā'imī : sürekli [a]

d. 010a/19

da'ir: bir konu üzerine olan, üzerine, konusunda, ... ile ilgili, üstüne [a]

d. 078b/19

da'vā : dava, mesele [a]

d.+ dır 013b/11

d.-yı bātıllarını " batıl fikirler" 081b/14

d.+ lara düşür- 019a/08

d. eyle- 108b/28

d.+ da 043b/04

d.+ dadır 107a/02

d.+ yı 085a/06

da'vācī : dava eden [a]

d. 082b/32

da'vet : davet, çağrı [a]

- d.-i Hâk **052a/20**
d. it- 029a/21, **074a/28, 087b/16**
d.+ de 003b/01
- dad** : tat,lezzet [Tr]
d.+ in **088b/05**
- ḍad** : dad harfi [a]
ḍ. 005a/21, **097b/25**
ḥarfü'- ḍ. "dad harfi" 023b/22
- dağ** : dağ [Tr]
d. 019a/19, 029a/09, **073b/13**
d.+ dır **103a/10**
d.+ lar 019a/03, **095a/25**
d.+ larla 013b/26, 046b/24
- dağ**: yara, zahm [Tr]
d. ur- 027a/24
- dağıl** - : dağılmak [Tr]
d.- ir **073b/03**
- dahı** : dahi,da,de [Tr]
d. 001a/02, 004a/05, 007a/22, 010b/15, 012a/09, 014b/26, 016a/09, 016a/11, 016a/23, 017a/16, 017a/23, 017b/04, 018a/13, 019a/03, 023b/08, 026a/09, 027b/17, 031b/10, 032a/04, 032b/04, 033a/12, 034a/27, 034b/09, 039a/22, 040a/22, 041b/04, 045a/18, 045a/22, 047b/04, 047b/24, **050a/05, 050a/12, 051a/15, 052a/22, 053b/04, 053b/16, 059a/02, 060b/01, 060b/19, 062a/22, 067b/09, 069a/19, 071a/18, 073a/14, 076b/12, 079a/01, 079a/16, 081b/13, 082b/28, 083a/13, 085a/23, 086a/10, 087a/21, 087b/10, 089b/23, 092b/17, 094a/18, 094b/15, 097b/15, 099b/21, 107a/17, 109b/05, 115a/06, 117a/49**
- dāhil** : iç,içinde [a]
d. 048b/18, **050b/01, 098a/23, 113a/17**
d. it- 010a/10, **053a/17**
d. ol- 006a/12, 018b/20, **067a/02, 069a/09, 074a/17, 080a/16, 081a/13, 082a/12, 088b/17 114b/06, 116a/20, 119b/19**
d.+ inde 004b/02
- dahilîn** : dahil olma [a]
d. **062a/24**
- daķīķ** : ince,hassas [a]
ḥūb-ı d. "güzel ve ince" **111a/18**
- dal** - : dalmak [Tr]
emvācına dal- **096b/07**
d.- miş **118b/15**
d.- mayalım **112b/27**
- dal**: dal [Tr]
d. **119a/11**
d.+ dan **082b/21**
d.+ a **082b/21**
- dal** : dal harfi [a]
d. 005a/14, **097b/11**
- ḍalālet** : sapkınlık [a]
ḍ. 005a/21
ḍ.+ de ḳal- **082a/05**
ḍ.+ den **097b/25**

- dalga**: dalga [Tr]
d.+ lar 077b/20
- dām**: tuzak, kapan, hedef [f]
d.+ ina düş- 024a/04
- damād**: damat [f]
d.-ı peygamber “peygamber damadı” 104b/13
- dāmen**: etek [f]
dest-i d. “etek ve el” 005a/05
d. tut- 096a/09
d.+ i tut- 017a/13, 018a/17, 041b/11, 044b/15, 046a/22, 055a/07, 055b/11, 078a/07
d.+ e 010a/21
d.+ i 027a/11, 047b/09, 093b/03
- dānā**: bilgili, alim [f]
d.-yı ‘aşk “aşk bilgini” 029b/26
‘ārif-i d. “bilgili arif” 052a/16
zümre-i d. “âlimler topluluğu” 027b/24
sâlik-i d.+ lar ol- 067a/08
d. bul- 033b/08
d. ol- 015a/08
d.+ yı 076a/16
d.+ yım 094b/12
- dāne**: çekirdek, tane [f]
zehr-i d. “zehir tanesi” 002b/09
d.+ si 073b/28, 074a/04, 074a/23
d.+ yım 107b/12
2. diş
d.+ m 115b/21
- dānişmend**: bilgin, alim [f]
d. 108b/02
- dār**: yer, ev, yurt [a]
d.-ı beḳā “ahiret” 034b/06, 119a/22
d.-ı beḳāya “ahiret” 040b/08, 040b/16, 040b/24, 040b/27
d.-ı dünyāda “ahiret” 065a/18
d.-ı fenādan “geçici dünya” 035a/06
vaḥdet-i d.-ı beḳāda “ahiret birliği” 069b/08
d.+ ında 011b/07, 032a/15
d.+ ina 006b/13, 039b/14, 091b/12
- dār**: dar ağacı [a]
d.+ e çek- 074a/26
d.+ e 029b/06
2. dünya
maḳām-ı d.-ı ‘aliyye “dünyada yüksek makam” 117b/20
- Dārā**: Şehname’nin bahsettiği ünlü İran hükümdarlarından
D. 002a/31
- darb**: vurma, çarpma, dövme [a]
d.-ı sinān “mızrakla saldırma” 064a/12
d. it- 007a/18, 026b/20, 032a/22, 103b/11, 119a/17
d. 087b/07, 115b/25
- Darü’sselām**: kurtuluş ve güven yeri, cennet, esenlik yurdu
meskân-i d. “kurtuluş yeri” 111b/16

Dārū's-şifā : cami, medrese külliyesini bütünleyen, sağlık yurdu ve hekimlik okulu işlevini gören yapılara verilen ad.

dergāh-ı d. "şifa dergahı" 054b/17

d.+ dandır 016b/18

d.+ ya 007b/21

Davūd : avud, İsrailoğullarının kurduğu İsrail Krallığı'nın üçüncü kralı ve Kudüs kentinin kurucusu. Tanah ve Kur'an'da nebi olarak zikredilir. Hristiyan inancında İsa'nın Eski Ahit'teki simgelerinden biri sayılır. Musevi Kutsal kitabı Tanah'ın Mezmurlar bölümünü oluşturan 150 şiirin Davud tarafından yazıldığı kabul edilir.

D. 102a/20, 105a/11

Ḥazret-i D. "Hz. Davud" 037a/16

D.+ a 095a/08

dayan - : dayanmak [Tr]

d.- sın 012b/01

de : de(bağlaç) [Tr]

d. 002a/12, 003b/15

de - : demek,söylemek [Tr]

d.- r 034a/01

d.- rem 011a/14, 046a/15, 057a/09

d.- rler 047a/05, 053a/07, 116a/14

d.- rim 093a/07

d.- di 004a/21, 004b/28, 006a/23, 006b/04, 006b/23, 011a/07, 011a/14, 015b/23, 016a/15, 024a/13, 036a/13, 037b/01, 045b/20, 066a/16, 068b/02, 075a/27, 079b/22, 087a/18, 095a/12, 097a/19, 108b/19, 109a/03, 109a/14

d.- diler 038a/08, 049a/20, 060b/16, 060b/18, 060b/22, 060b/26, 061a/04, 061a/08, 061a/12, 061a/16, 064a/26, 087a/10, 111b/06, 116a/16

d.- diğçe 042a/25

d.- dim 013b/01, 057a/09, 086b/01

d.- miş 022b/03, 024b/17, 102a/13, 116a/11

d.- mişdir 006a/24, 051a/17

d.- nir 015a/12, 015a/13, 015a/15, 015a/17, 015a/19, 015a/21, 015a/23, 015a/25, 067b/19, 067b/20, 067b/22, 067b/24, 067b/26, 067b/28, 068a/02

d.- seler 068b/01

d.- rse 101a/02, 101a/04, 101a/08, 101a/12, 101a/16, 101a/20, 101a/24, 101a/28

d.- yelim 032b/16, 086b/08, 090a/19, 090a/20, 090a/22, 090a/24, 090a/26, 090a/28, 090b/02, 090b/04

102b/02, 102b/04, 102b/08, 102b/12, 102b/16, 102b/20, 102b/24, 102b/28

d.- rsen 011a/09, 061a/18, 077a/02, 077a/13

d.- rler imiş 088b/01

d.- yerek 090a/22

d.- yüp 004a/06, 115b/13, 119a/05

d.- yip 040b/27

d.- yü 017b/19, 018a/07, 019a/21, 038a/02, 042b/05, 042b/06, 042b/08, 042b/10, 042b/12, 042b/14, 042b/16, 072b/08, 076b/01, 081b/13, 090a/28

d.- mezem 005b/07, 097a/26

def : savma, uzaklaştırma [f]

d. 024b/06

d. it- 010b/13, 043a/12, 067a/21

def : tef [f]

d. 072b/26

- d. çal- 088a/01
- def'a** : kez,kere [a]
d. 013a/24, 076b/05
- defter**: defter [a]
d.+ i 075b/04
d.+ im 018a/22
- deg -** : değmek,kıymet etmek,hak etmek,yakışmak [Tr]
d.- mez 056b/23, 070b/09, 105b/27, 113b/08
- degil**: değil [Tr]
d. 002a/38, 014b/03, 016b/28, 020b/10, 022a/09, 025b/01, 029b/16, 031a/01, 035a/12, 039b/17, 042a/20, 049a/06, 061a/14, 065b/14, 074b/01, 077a/05, 077a/25, 078b/30, 081b/12, 082b/30, 084a/16, 085b/03, 089a/05, 100b/03, 103a/21, 104b/16, 108a/09, 110a/19, 110b/20, 112b/01, 113a/24, 113b/09, 116a/34, 116b/04, 116b/06, 116b/31, 118a/06, 118a/15, 119a/03
d. mi 082b/24
d.+ dir 060a/22, 064b/16, 071b/07, 078b/06
d.+ dür 057a/03
d.+ iz 051b/01
- değiş -** : değişmek [Tr]
d.- di 092b/11
d.- mez 084b/12
- dehān** : ağız [f]
d. 098b/13
d.+ a 103a/03
d.+ ı 044b/05
d.+ in 059a/27
d.+ ından 084a/25
- dehr** : dünya,devir,zaman [a]
d. 031a/15, 067b/04, 071a/19, 077a/10, 092b/16, 096a/19, 097a/21, 108b/10, 110a/09
d.-i bīvefā “vefasız dünya” 086b/04
d.-i fānīye “fani dünya” 103a/09
d.-i fenā “geçici dünya” 057a/06
nağş-ı d. “dünya süsü” 025b/10
zen-i d. “kadın dünyası” 077a/20
d.+ e 024a/17, 031a/03, 034a/26, 042a/15, 057a/02, 108a/25, 108b/27, 109b/08, 110a/23
d.+ i 040b/05, 089b/13
d.+ in 010a/16, 017b/26
d.+ in 093a/09
- dek**: kadar, değin [Tr]
d. 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03, 013b/03, 030b/19, 036a/19, 052a/05, 054a/19, 080b/05
- daḳāyık** : anlaşılması güç ve ince dikkatler isteyen konular [a]
nuṭṭ-ı d. “dikkatli dinlenilmesi gereken konuşmalar” 052a/16
- ḍelālet**: delil olma, yol gösterme [a]
ḍ. 092b/08
- deli**: akli olmayan [Tr]
d. 039b/01
- delīl**: kanıt [a]
d. 008a/05, 033a/12, 034a/02, 056b/15, 066a/17, 066b/16, 068a/25,

087a/05, 097b/11, 116a/01, 118b/25

d. it- 032b/06, 050a/01

d. kal- 091b/21

d. ol- 005a/14, 046b/15

d.+ siz 060a/21

dem: an, zaman, lahza [f]

d. 002a/36, 002a/37, 003a/11, 003a/18, 004a/12, 004b/28, 007a/04, 007a/08, 009b/25, 010b/12, 013a/12, 014b/15, 016a/27, 017a/25, 017a/26, 018b/05, 018b/16, 019a/01, 020b/01, 020b/16, 021a/15, 021b/21, 022b/13, 023a/13, 024a/02, 024b/12, 025b/20, 026a/05, 026a/13, 026b/11, 026b/25, 027a/10, 027b/04, 028a/04, 028b/18, 029a/01, 029b/05, 029b/14, 029b/17, 030a/23, 030b/17, 030b/20, 031a/14, 031b/17, 034a/14, 035a/11, 035b/10, 035b/15, 036a/08, 036a/10, 036b/14, 037a/10, 037a/14, 037a/24, 040a/14, 040b/27, 041a/03, 041a/09, 041a/20, 042b/20, 042b/23, 043a/18, 044a/26, 044b/15, 044b/21, 045a/10, 045b/27, 046b/04, 046b/08, 048b/17, 049a/09, 049a/19, 049b/01, 049b/15, 049b/19, 050b/21, 051a/23, 052a/13, 052a/15, 054b/07, 054b/20, 056b/07, 061a/20, 061b/13, 062a/03, 063a/21, 063b/04, 063b/22, 063b/29, 064b/09, 064b/21, 065a/12, 065b/06, 065b/12, 065b/18, 066b/12, 068a/05, 068a/12, 072a/22, 072b/01, 072b/07, 073b/18, 074a/18, 074b/23, 075a/18, 076a/14, 076b/17, 076b/20, 077b/11, 078a/24, 081a/17, 082a/14, 082a/24, 083a/20, 084a/10, 084b/03, 084b/12, 084b/24, 085b/25, 086a/12, 086b/08, 087a/01, 087a/10, 088a/02, 088a/10, 088b/12, 089a/20, 089b/04, 090a/26, 091b/09, 092a/07, 094b/07, 095a/12, 095b/01, 095b/19, 095b/23, 096a/04, 096a/22, 099a/04, 100a/17, 101b/21, 103a/23, 103b/21, 104b/01, 104b/03, 106a/24, 106b/07, 106b/18, 107a/08, 107a/28, 107a/30, 107b/14, 110a/09, 110b/12, 111b/24, 112a/07, 112a/18, 113b/14, 114b/14, 115b/24, 118a/08, 118b/07, 118b/12

d.+ e ir- 091b/20, 108b/25

şon d.+ e ir- 089b/22, 113b/03

d. ur- 058b/08

d.+ de 001b/25, 002a/13, 004a/23, 012b/04, 021b/10, 038a/23, 080a/07, 106b/04, 109a/16

d.+ den 117a/19

d.+ e 059a/23

d.+ i 117a/44

d.+ ler 028b/14, 031a/25, 033a/02, 037a/19, 101b/09

d.+ lere 022a/17, 115b/32

d.+ leri 043b/24, 047b/06

2.gurur,kibir [f]

d.+ ine 032b/16

3. içki [f]

d.+ i 115b/10

dem-be-dem : zaman zaman [f]

d. 027b/05, 086b/14, 087a/14, 088a/06, 090a/21, 103a/05, 103b/07, 119a/14

demi: her zaman, her daim [Tr]

(her) d. 004a/07, 005a/03, 006a/05, 010a/10, 020a/06, 025a/25, 027b/15, 028b/02, 029a/12, 029a/18, 030b/13, 032a/14, 034b/10, 034b/24, 042a/26, 057a/11, 058a/09, 058b/08, 061a/07, 063a/04, 066b/13, 067a/19, 069a/18, 074b/25, 075b/22, 075b/27, 076a/12, 085a/16, 089b/10, 089b/15, 093a/04, 093b/20, 096b/10, 097b/23, 099a/18, 100a/04, 106a/08, 111b/17, 112b/14,

113b/19, 118b/40

denl  : denli, kadar [Tr]

d. 022a/01, 035a/16

denjl  : bk. denl  [Tr]

d. 096b/03

densiz : değersiz, saygısız, itibarsız [Tr]

d. 025a/09, 117a/39

der : kapı [f]

d. 065a/03

d.-i luşfundan "l tuf kapısı" 065b/28

2. hemen arkasından [a]

d.-'aķ b "hemen sonrası" 088b/08, 119a/38

3. "iine, iinde,  zerine" manasında  n ek [f]

d. 004a/04, 037b/07, 061a/17, 066b/15, 072a/08, 104a/17, 104b/05,

113b/15, 119a/24, 119b/17

d.- bey n "beyan  zere" 078a/15

d.- med -i 'az z "aziz kişinin  vg s   zerine" 033b/15, 062a/07

d.- med -i Hut  Baba "Huta Baba'nın medhi  zerine" 118a/16

d.- med -i Hut  Baba Sult n "Huta Baba'nın medhi  zerine" 118b/01

d.- med -i nevr z "nevruz  zerine  vg " 001b/15

derc : iine koymak [a]

d. ol- 004a/15

derd : keder, acı, tasa [f]

d. 023a/18, 075b/23, 094b/14, 101b/01

d.-i 'aş  "aş k derdi" 008b/06

d.-i 'aş a "aş k derdi" 031a/20

d.-i  h nla "ah ekerek dertlenme" 063b/03

d.-i  hiyla "ah ekerek dertlenme" 105a/04

d.-i bel dır "bela ve derd" 089b/15

d.-i fikrim "d ş nce derdi" 049b/03

d.-i fir kından "ayrılık acısı" 065b/27

d.-i ę m "keder ve sıkıntı" 027a/24

d.-i ę m n "keder ve sıkıntı" 009a/25

ehl-i d. "derd sahibi" 009b/23, 093a/03, 119a/37

mi net-i d.-i elem "sıkıntı, derd, eziyet" 034b/22

d.-i bel  ek- 057a/05

d.-i elem ek- 057a/14, 108b/13

d.-i meş k at ek- 034b/01

d.-i mi net ek- 067b/04

d.-i y re d ş- 029a/25

d.+ e d ş ol- 029b/20, 071b/01, 077b/21, 101b/12

d.+ e d ş- 012a/05, 023a/17, 048b/11, 101a/01

d.+ ine d ş ol- 065a/24

d.+ li ol- 061a/16, 073a/05

d.+ e 002a/30, 005b/22, 019b/22, 021a/07, 024a/02, 033b/01, 037a/14,

064a/17, 064b/20, 072a/08, 080a/19, 083b/14, 090b/20, 110b/15, 114a/21

d.+ i 046b/27, 091a/18

d.+ im 063a/16

d.+ ime 015b/18, 065a/11, 116b/30

d.+ imize 005a/04

d.+ ine 008a/08, 023a/20, 028b/19, 033b/03, 037a/15, 038b/13, 041b/02,

063a/05, 075b/19, 116b/20

d.+ ini 066b/12

d.+ iniñ 086a/23

d.+ inledir 063a/16

d.+ iyle 058b/12, 059b/23, 078a/12

d.+ ler 061b/05

d.+ lere 002b/06

d.+ liler 040b/23, 091a/10

d.+ lilere 038b/21

d.+ lülerde 118b/12

d.+ lülere 049a/10

derd-kār : dertli [f]

d. it- 033a/05

derd-nāk: dertli, tasalı, kaygılı [f]

d. 038a/24

derd-mend : derd sahibi, tasalı [f]

d. 002b/16, 005a/05, 010a/22, 012a/03, 017a/13, 020b/05, 023a/26, 024a/02, 025b/05, 026a/03, 027a/25, 032a/24, 033a/28, 034a/21, 042a/05, 043a/23, 045b/11, 048b/10, 049b/09, 062a/20, 062b/09, 067a/17, 068a/01, 079b/10, 080b/08, 089b/25, 108a/17

d.-i Derviş Sükūtî "derdli Sükutî" 048a/05

derece : derece, miktar [a]

d.+ de 081b/14

dergāh : dergah [f]

d. 016b/18

d.-i 'āl-i Haydara "Hz.Ali'nin dergahı" 047a/01

d.-i 'aliyyeleri "yüksek dergahlar" 067a/07

d.-i bezm-i elestden "elest meclisi tekkesi" 075b/16

d.-i dārü'sşifadır "şifa veren tekke" 054b/17

d.-i Hākda "Hak dergahı" 073a/02, 110a/24

d.-i Hākdan "Hak dergahı" 059b/07

d.-i luṭfundan "dergahın ihsanı" 065b/14

d.-i Selim Baba "Selim Baba dergahı" 080a/28

d.-i şerîfinde "şerefli dergahı" 004b/03

d.-i vālā "yüce dergah" 020a/11

d.-i vālāsına "yüce dergah" 012a/15, 069a/21

d.+ a ir- 103a/25

vāşıl-ı d. ol- 020b/06

d.+ a 060b/18, 080b/24, 090b/15, 118a/17, 118a/37

d.+ ı 034a/03, 118a/25, 119a/26, 119a/28, 119a/32, 119a/36, 119a/40,

119a/44, 119b/21

d.+ in 118a/42

d.+ inñ 119b/28

d.+ inda 049a/15, 079b/19, 081a/17, 114b/15

d.+ indan 049a/10, 080a/03, 115b/01

d.+ ina 003b/24, 025a/15, 040b/21, 069a/03, 095a/01

d.+ ininñ 091a/07, 092a/01, 119a/33

d.+ ları 081b/11

deri: deri [Tr]

d. 098a/04

derin : derin [Tr]

- d.+ dir **118b/17**
- dermān** : ilaç,çare,güç [f]
 d. 008a/08, 031b/04, 033b/03, 034b/04, 038b/13, 041b/02, **063a/05, 075b/19, 119a/37**
 d. bul- **061a/16, 116b/30**
 d. i- 023a/18
 d.+ a ir- **100a/15**
 d.+ ı **086a/23, 118b/13**
- dermāne** : derman olan [a]
 d.+ si 048b/11
- ders** : ders,öğretmek,yetiştirmek [a]
 d. 003b/10, 005a/24, 016b/27, 018a/09, 034b/24, 048b/06, **054b/20, 056a/02, 087a/06, 116a/28, 116b/03**
 d.-i 'aref "aref dersi" 047b/17
 d. al- 024a/22
 d.+ in al- **085b/12**
 d.+ de ol- **078b/14**
 d. it- 024b/25
 d. vir- 004a/24, 021b/06, **055b/22, 067a/09**
 d.+ den 047a/09
 d.+ i 044a/11, **050a/03, 110b/02**
 d.+ in **013a/12, 023b/27, 032a/19, 033b/12, 047a/12, 055b/10, 108a/26, 110a/17, 114b/15, 115a/09**
 d.+ inde **078b/22, 112a/03, 114a/18**
 d.+ ine 014a/11, **082a/17**
 d.+ ini 004a/16, 005b/12, 017a/11, 019b/03, 040b/15, 041a/06, **074a/22, 075a/17, 091b/11, 096b/26**
- dersa'adet** : İstanbul [a]
 d.+ de 001a/02
- derūn** : gönül,iç [f]
 d. **064b/15, 094b/23, 112a/09, 114b/32**
 mülk-i d. "gönül mülkü" 047a/06, **103b/13, 106a/02**
 d.+ u **090b/13, 105a/21**
 d.+ un 011b/05, **094a/14**
 d.+ uñ 005a/20, 007a/26, 027b/01, 027b/13, **057b/06, 058a/02, 060b/04, 083a/04, 084b/02, 095b/15, 098a/15, 105a/03, 117b/30, 109a/10, 119b/13**
 d.+ um 004a/13, 010a/06, 026b/13, 031b/10, 032a/08, 043a/15, **064a/23, 065a/08, 065b/10, 086a/26, 089a/11, 094a/23, 100b/03, 101b/01, 101b/11, 108a/06, 110b/22, 116b/33**
 d.+ uma 046a/07, **096a/02**
 d.+ umda 028b/25, 037b/08, **092a/08, 094b/04**
 d.+ umı **064b/24**
 d.+ una 040a/04, **095a/20**
 d.+ unda 031a/14, 037b/21, **077a/16, 110a/13**
 d.+ unu **098b/02**
- derviş** : tarikat şeyhine bağlı mürid, derviş [f]
 d. **002b/16, 003a/05, 003a/19, 003b/18, 004a/07, 004a/18, 005a/05, 005b/18, 006b/15, 007a/15, 007b/22, 008a/09, 008a/19, 008b/03, 008b/13, 009a/01, 009a/11, 009a/21, 009b/17, 010a/01, 010a/22, 010b/09, 010b/24, 011a/12, 011b/19, 012a/03, 012a/15, 012b/24, 013b/17, 014a/16, 014b/10, 014b/23, 015a/09, 015a/24, 015b/17, 016a/06, 016a/25, 016b/17, 017a/01,**

017a/13, 017b/03, 017b/14, 018a/03, 018a/17, 018b/27, 019a/11, 019a/22, 020a/05, 020a/17, 020b/05, 020b/23, 021b/25, 022a/10, 022a/23, 022b/09, 022b/21, 023a/15, 023a/26, 023b/10, 024a/05, 024a/15, 024b/11, 024b/21, 025a/21, 025b/05, 025b/16, 026a/03, 026b/07, 026b/17, 027a/25, 027b/11, 027b/21, 028a/09, 028b/10, 029a/03, 029b/07, 030a/03, 030a/14, 030b/12, 030b/22, 031b/25, 032a/24, 032b/11, 032b/27, 033a/28, 034a/21, 034b/07, 034b/18, 035a/05, 035a/15, 035b/12, 036a/01, 036a/15, 038b/24, 040a/05, 042a/05, 042a/15, 043a/23, 043b/19, 044a/13, 044b/19, 045b/11, 047a/01, 047a/23, 047b/09, 048a/05, 048a/24, 048b/10, 048b/19, 049b/09, 050b/29, 051a/11, 051b/23, 052a/07, 052a/21, 052b/11, 052b/25, 053a/11, 059a/01, 059b/24, 060a/15, 060b/03, 061a/18, 062a/20, 062b/09, 063b/14, 064b/01, 065a/20, 066b/01, 067a/17, 068a/01, 068b/03, 069a/21, 070a/11, 070a/21, 072a/07, 073a/23, 074b/14, 075b/09, 077a/19, 078a/13, 079b/10, 080b/08, 082b/17, 083b/11, 086a/22, 086b/23, 087b/09, 088a/10, 088b/25, 089a/09, 089b/25, 091a/14, 092b/03, 092b/22, 093a/05, 093a/11, 096a/17, 097a/05, 097b/27, 098b/07, 099a/13, 100a/13, 100a/23, 102a/26, 106a/09, 107a/11, 107a/31, 108a/17, 110b/07, 111a/01, 113a/06, 114a/27, 115a/27, 115b/16, 116a/23, 117a/51, 118a/27, 118a/41, 119b/30

derdmend-i d. "derdli derviş" 048a/05

d.-i muhibbāna "dost olan derviş" 001b/42

d.+ e 109b/19, 117a/13

d.+ i 085a/01

d.+ in 046a/27, 077a/25, 085a/11, 085b/20, 086b/05, 091b/03, 091b/13, 092a/15, 094a/17, 104b/22, 105a/29, 110a/19, 112b/09, 113b/13, 115b/32

d.+ im 039b/09, 040a/19, 043b/07, 050a/13, 051a/25

d.+ inde 103b/11

d.+ leri 032b/02, 118a/35

d.+ lerimiz 014a/07

d.+ lik 070b/13

dervişān : dervişler [a]

d. 117b/10

d.-i bī-'aded "sayısı beli olmayan" 113b/25

d.-i bī-şümār "sayısız derviş" 114b/21

d.-i keşret "çok derviş" 080a/22

d.+ i 118a/20

dervişāne : dervişlere yakışır biçimde, derviş gibi [f]

d. 001b/26

deryā : deniz [f]

d. 011a/06, 037a/11, 037a/18, 060b/14, 068a/09, 083b/27, 089a/21, 117a/10

d.-yī 'aşka "aşk denizi" 027b/05

d.-yī pāyāndır "sonu belli olmayan deniz" 068b/10

d.-yī pāyānı "sonu belli olmayan deniz" 068b/09

miş-i d. "deniz gibi" 072b/23

miş-i d.-yī ḥubāb "muhabbet denizi gibi" 004a/19

d.- lara düş- 100a/25

d.+ ya 103b/08, 105a/12

d.+ yī 029a/22

d.+ lar 016b/20

d.+ lara 066a/21

d.+ na 117a/14

- d.+ sı 025a/19
- desise** : hile,oyun [a]
d.+ den 092b/14
- dest** : el,yed [f]
d.-i dāmen “el ve etek” 005a/05
d.-i kemālden “mükemmel el” 115a/09
d.-i mürşidden “mürşid el” 021b/09
d.-i pākınla “temiz el” 110b/16
d.-i pākınla “temiz el” 033a/25
d.-i pāy “el ve ayak” 113a/13
d.-i sākīden “saki eli” 032a/14
d.-i selmānla “Selman-ı Farisi’nin eli” 074a/24
d.+ ini tut- 100b/26, 117a/29
d. ur- 024b/19
d. uzat- 063b/20
d.+ imden 119a/20
d.+ imizde 014a/09
d.+ imizden 045b/07, 059a/21
d.+ in 025a/05, 032b/05, 099a/22
d.+ in izden 118b/39
d.+ indedir 074b/07
d.+ inden 076a/07, 077a/23
d.+ ine 066a/13, 069a/01
- 2. mc: kudret, fayda, nusret, galebe**
d.-i Hakkdan “Hakk’ın kudreti” 016b/21, 016b/23
- destān** : destan,olağanüstü ve şaşırtıcı kahramanlık hikayesi [f]
d. 041b/04
‘aşr-ı d. “asrın destanı” 074b/02
d. ol- 035a/08
- desti** : testi [Tr]
d. 043a/16
- Desūkī** : İbrahim Desuki tarafından 13.yy.da Mısır’da kurulan tarikat
D. 113b/24
- devā** : çare [a]
d. 002a/30, 005a/04, 005b/22, 012a/05, 034b/03, 049a/10, 071b/08, 076b/12, 080a/19, 101a/01, 101b/12
d.+ dır 064b/20, 065a/11, 067a/25, 072a/08, 072b/25, 083b/14, 093a/03, 114a/21
d. bul- 007b/20, 023a/20, 040b/23
d. it- 007a/25, 108a/14
d. ol- 090b/20, 105a/04
d. um- 049b/20
d.+ ya ir- 067b/28
d. kıl- 063b/02, 065a/24
d.+ yı kıl- 011a/18
d.+ lar vir- 116b/30
d.+ ya 091a/10
d.+ sı 016a/27, 061b/05
d.+ sın 031a/20
d.+ sina 021a/08
d.+ sız 029b/20

d.+ lar 110b/16

devir - : devirmek,geçirmek [Tr]

d.- mişiz 051a/09

devlet : devlet,mevki,talih [a]

d. 018b/16, 026a/08, 077a/14, 102a/24

d.-i 'āl-i'abādan "büyük devlet" 067a/05

d.+ i āl-i 'abādandır "büyük devlet" 016b/10

d.-i dünyā "dünya devleti" 062a/18

d.-i dünyāya "dünya devleti" 028a/18

ḥāk-i pāy-i d.+ e "devlet ayağının tozuna" 088a/23

ḥāk-i pāy-i d.+ ine "dünyanın tozu" 056a/24

ḥānḳāh-ı d. "devlet tekkesi" 051b/09

ḥānḳāh-ı d.+ inde "devlet tekkesi" 080b/14

ḥānḳāh-ı d.+ inden "devlet tekkesi" 049b/05

ḥānḳāh-ı d.+ ine "devlet tekkesi" 080a/13

d.-i bākīye ir- 116b/22

d.+ le ol- 061a/11

d.+ i ol- 072b/19

d.+ e 042b/25, 061a/11

d.+ i 040b/05, 050a/22, 051b/20, 052a/26

d.+ inde 056a/12

devr : devir [a]

d. 065b/12, 068b/10, 108a/23

d.-i āḥirde "son devir" 051a/22

d.-i felek "tali, kader, şans" 057a/14

d.-i felekde "tali, kader, şans" 034b/07

d.-i ḳadīm "eski zaman" 040b/01

d.-i mehdīdir "medhi zamanı" 110a/10

d.-i Resūl-i ser "H.Muhammed devrinin başı" 087a/26

bezm-i d. "devrin sohbet meclisi" 051a/21

d.-i mehdīye iriş- 099b/25

d.+ e iriş- 059a/25

d.-i Aḥmede iriş- 037a/26

d. it- 010a/13, 010b/17, 021a/03, 021b/08, 028a/21, 030b/15, 042b/19, 073a/21, 095b/06, 096b/11, 097b/20, 098b/22, 108b/20, 109a/25, 116a/18

d.+ i 015b/15, 061b/12, 073b/22

d.+ iḡ 049a/02, 053b/19

d.+ imiz 042a/06

d.+ ince 049a/23

d.+ inde 004a/20, 029a/23, 049b/18, 087a/23

d.+ ine 016a/11, 016b/15, 020b/23, 072a/05

d.+ ini 037a/08

d.+ ile 107a/32

devrān : bk. devr [a]

d. 038a/05, 041a/14, 059b/16, 072a/15, 079a/04, 090b/25, 113a/03

d.-ı felek "tali, kader, şans" 094b/19

d.-ı Sa'dīlere "Sadilerin devri" 032b/18

āṣaf-ı d. "Asaf'ın zamanı" 051b/06

d. it- 097a/14

d. tūt- 112b/24

d. sür- 038b/08, 081a/18, 096b/03

- d.+ ı sür- 118a/36
d.+ dan 058b/23
d.+ a 095b/09
d.+ e 042b/20, 052a/26
d.+ ı 086b/10
d.+ ina 005b/03
- devvār** : durmayıp dönen,devreden [a]
d. 068b/10
- didār** : yüz,çehre [f]
d. 009a/20, 016a/26, 092b/04
d.-ı Hâk “Allah’ın mübarek çehresi” 062a/11
d.-ı Hâkda “Allah’ın mübarek çehresi” 021a/12
mağşūd-ı d. “istenilen, arzu edilen yüz” 072b/16
rû’yet-i d. “Allah’ın cemali” 075a/19
d.+ ı 074b/25
d.+ im 065b/15, 070a/04
- dīdār** : ilahi güzellik [f]
d.+ e ir- 024a/18
2. mülakat,görüş,yüz yüze gelme,yüz [f]
d. 050b/15, 054b/22, 102b/15
Hüsrev-i d. “Hüsrev’in yüzü” 047b/26
d. eyle- 045a/08
d.+ in 049a/12, 096b/22
- dīde** : göz [f]
d.-i cān “can gözü” 009a/07, 041a/16, 056b/21, 059a/17, 102b/15, 111b/17
d.-i cānıñ “can gözü” 011b/04, 040a/03, 044b/18, 047b/25, 050a/21,
050b/30
d.-i cānım “can gözü” 004a/11, 044a/24
d.-i ma’şūm “masum göz” 002b/21, 045b/04
d.+ lerim 034b/01, 046b/26
d.+ lerinde 012b/05
d.+ me 101b/05
d.+ mizde 015b/02
d.+ mizden 072b/14
d.+ ı 054b/02
d.+ ıñizden 036b/03
d.+ si 003b/13, 039a/21, 083a/25, 087b/20
d.+ sini 047b/15
- dīdebān** : gözcü [f]
d.+ ıñ 016a/20
- diger** : öbür,öteki,başka [f]
d. 034b/09, 119a/09
- dikḳat**: dikkat, incelik [a]
d. it- 077b/22
- dil**: gönül [f]
d. 005a/27, 009a/25, 017a/03, 032b/08, 043b/03, 048b/12, 049a/14,
063a/01, 064a/19, 065a/10, 065b/17, 066a/25, 066b/05, 067a/19, 069b/07,
072b/24, 073a/07, 077b/24, 090b/12, 094b/09, 095a/16, 095b/13, 100a/11,
100a/15, 101b/13, 103b/06, 103b/09, 103b/22, 103b/25, 109a/07, 107b/08,
117b/03
d.-i mecrūhuna “yaralı gönül” 033b/04

beyt-i d. "gönül evi" 054b/15

ehl-i d. "gönül ehli" 010a/05, 048b/01, 057a/17, 057a/21, 057b/14, 069b/21

ervāḥ-ı d. "gönül ruhu" 057b/24

ḥaste d. 064a/09

seng-i d. "taş yürekli" 106a/12

şehir-i d. "gönül şehri" 064a/11

şāfī d. ol- 107a/07

cān u d. 080b/11

d. vir- 015a/01, 042a/13, 057a/08, 084b/22, 099a/23, 103a/01, 110b/01

d. bağla- 087a/07

d.+ de 079a/08, 085a/04

d.+ den 005a/10, 006a/21, 026b/17, 055b/15, 060a/05, 060a/16, 061b/26, 066b/18, 067a/14, 089a/02, 095b/11, 097a/23, 099a/04

d.+ e 066a/09, 066a/20

d.+ imden 008b/16

d.+ lerce 117b/06

2. dil(organ)

d. 011a/15, 078b/12, 113a/05

levḥ-i d. "gönül levhası" 097a/24

d.+ e düş- 058b/03

d. uzat- 030b/10, 107a/01

d.+ de 075a/17, 108a/26

d.+ den 006b/22, 009a/04, 014a/15, 058b/03, 071a/02, 084b/18

d.+ e 014b/08

d.+ i 081a/25

d.+ im 064a/13

d.+ inde 067b/03

d.+ inden 059a/28

d.+ lere 041b/04

d.+ leri 081a/07

dilā: içten, gönülden seven [f]

d. 009b/06

dilārā : gönül alan, gönül okşayan [f]

d.+ yı 044a/25, 075a/23, 085a/08

dilber : gönül alan, sevgili [f]

d. 010b/21, 024b/13, 030a/06, 045b/19

d.+ i ol- 075b/02

dilberā : ey dilber [f]

d. 021b/17

dildār : sevgili, gönül alan [f]

d. 008b/14, 014b/05, 069a/08

d.-ı 'aşk "sevgilinin aşkı" 028b/09

d.-ı meşāyih "gönül alan şeyhler" 011a/27

d.-ı muḥabbet "sevgili muhabbeti" 009a/16, 116b/18

vuşlat-ı d. "sevgiliye kavuşma" 043a/19

zēvk-i d. "sevgiliye ait zevk" 096b/26

zēvk-i d. eyle- 019b/20

d.+ a 073b/15

d.+ ın 031a/12

d.+ ını 067b/09

d.+ ımız 020a/08

- dile -** : istemek, arzu etmek, dilemek [Tr]
 d. 043b/06, 045a/07, 061a/20, 113b/04
 ir- d.- rsen 018b/25, 027a/05, 047b/24
 tut- d.- rsen 023b/10
 ol- d.- rsen 044a/08, 066a/12
 d.- r 001b/13, 011b/08, 019b/11, 025a/08, 028b/13, 075b/26, 100a/24, 107b/29
 d.- rim 031b/04, 053b/22
 d.- rler 032b/05, 038b/13
 d.- rmiş 028a/17
 d.- rse 009a/13
 d.- rsen 006b/06, 007b/02, 007b/14, 007b/17, 009b/25, 013b/06, 031a/01, 033a/01, 034a/09, 042a/19, 044a/02, 044a/10, 044a/14, 045a/04, 052a/26, 054b/09, 055b/02, 062b/21, 074b/04, 077a/15, 077a/21, 102a/15, 119b/12
- dilek:** isteme, istek [Tr]
 d. eyle- 030b/17, 030b/25
 d. kıl- 090a/27
- dilgüşā** : iç açıcı, ferahlık verici [f]
 d.+ sı 016a/28
- dilhān** : içten, gönülden söyleyen [f]
 d.+ ınız 116b/06
- dilhāne** : gönül, gönül evi [f]
 d.+ yi 027a/15, 064a/09
- dilhaste** : gönlü yaralı, aşık [f]
 d. 063b/02, 064b/27
 d.+ ler 066b/11
- dilrubā** : gönül hırsızı, gönül çalan [f]
 d. 042a/11, 063b/24, 086a/24
 d.+ dır 103a/06
 d.+ sın 031a/22
- dilşād** : gönül hoşluğu [f]
 d. it- 090a/08
- dimāğ** : bilinç, şuur [a]
 d. 027a/18
- dimār** : helak, mahv [a]
 d. it- 033a/13
- dinar** : çeyrek lira kıymetinde eski bir altın sikke [a]
 b.+e 028a/22
- dīn** : din [a]
 d. 003a/14, 007a/02, 019b/06, 031a/08, 031b/12, 052b/04, 059b/04, 074a/28, 083a/23, 089b/05, 092b/11, 097a/07, 106a/04, 109b/27, 110a/04, 112b/20, 117a/49 bāb-ı d. “din kapısı” 006a/01
 mezheb-i d. “din yolu” 083a/23
 pişvā-yı rāh-ı d. “din yolunun önderi” 007b/16, 020b/19
 rāh-ı d. “din yolu” 002b/24, 018b/28, 048a/21, 051a/04, 051b/18, 106b/25
 reh-i d. “din yolu” 017a/24
 şāh-ı d. “din şahı” 036b/19
 d. ü kadim ol- 064b/07
 d. tut- 063b/10
 pişvā-yı rāh-ı d. ol- 002b/03
 rāh-i d. ol- 015b/27, 045b/05

d.+ de 058b/19
 d.+ e 052a/15
 d.+ i 019b/13, 059a/12
 d.+ ime 029a/21
 d.+ ine 059b/03, 092b/10
 d.+ ledir 095b/15

dinî dinle ilgili [a]
 d. 100a/16

dinle - : dinlemek [Tr]

d. 011a/10, 013b/06, 017a/15, 019b/07, 032b/25, 034a/05, 034a/14,
 041b/10, 055b/15, 055b/21, 060b/24, 061a/13, 067a/25, 075a/05, 075a/22,
 076b/21, 077a/05, 077a/15, 078b/06, 085b/10, 098b/24, 100b/25, 114b/12
 d.- gil 067b/07
 d.- r 041a/02, 077a/17
 d.- rim 042b/13
 d.- di 075b/05
 d.- r isen 027b/16, 033b/13, 063a/07, 096a/10
 d.- me 011a/03, 013b/11, 025b/11, 032b/23, 071a/03
 d.- mez 077a/24
 d.- mezler 059b/05

dinle - : bk. dinle- [Tr]

d. 094b/25
 d.- r isen 005b/19
 d.- mem 042b/08
 d.- mez ol- 032b/06

diri : yaşayan, canlı, sağlam [Tr]

d. ol- 102b/19, 110a/08

diş : diş [Tr]

d. bile- 042a/12
 d.+ lerin bile- 076b/07

div : dev, iblis, şeytan [f]

d. 032a/22, 033a/13
 d.+ ler 017a/25, 030a/13, 038a/06, 095a/19, 103b/20, 107a/23

dīvān : meclis [a]

d.-ı Sa'dīlere "Sadiler divanı" 032b/22
 d.+ a 012a/16, 032a/04, 054b/06, 056a/15
 d.+ ı 054a/01
 d.+ ın 054a/29
 d.+ ında 082b/32, 089a/19, 117a/45
 d.+ ıma 009b/06
 d.+ ına 045a/18

2. şairlerin şiirlerini topladığı kitap

d. 001a/02
 nakş-ı d. "nakışlı divan" 051a/14
 tārīḥ-i d. "tarih kitabı" 053b/13, 106a/25
 şāḥib-i d. "divanın sahibi" 054a/26, 118b/30, 119a/09
 d.-ı belāğat "güzel söz kitabı" 004b/04
 d.-ı Sükūtī "Sükutî divanı" 001a/01, 004b/01
 d.+ ım 106a/26
 d.+ larımızın 034b/09

dīvāne : deli, meczup [f]

- d. 001b/20, 030b/07, 042a/24, 042b/24, 077a/01
d. ol- 039b/11, 044a/16
d.+ yi 052b/20
d.+ yim 107a/04
d.+ si 048b/18, 051a/26
d.+ siyim 039b/01
d.+ ler **060b/06**
- dive:** deve [Tr]
d. 016a/08
- diyār:** ülke, memleket [a]
d. **073a/21, 092b/19**
d.-ı Hāk “Hak diyarı” **062a/19**
d.+ ından 028b/22
- diyet:** can pahası, değer, kıymet [a]
d. **105a/15**
- doğ - :** doğmak [Tr]
d.- du 036b/19, **052a/14**
d.- muş **083a/26**
- doğru:** doğru [Tr]
d. **110a/11**
- dokun - :** dokunmak [Tr]
d.- maz **115b/25**
- dol - :** dolmak [Tr]
d.- a **053a/16**
d.- du **087a/26**
d.- muş 009b/12, 010b/15, 039a/15, 046a/24, **066b/21**
d.- dur **057b/06**
d.- durdu **051b/07**
- dolap :** dolap [Tr]
d. 042b/13
- dolaş - :** dolaşmak [Tr]
d.- ip 019a/03
- dolu:** içi boş olmayan [Tr]
d. 006b/04, 019b/01, 023a/13, 030b/02, 111b/07
2.şarap kadehi
d. 001b/26
- don :** don, elbise [Tr]
d.+ un **117a/23**
- dost :** dost,sevgi,yakın arkadaş [f]
d. 008b/15, 008b/16, 008b/18, 008b/20, 008b/22, 008b/24, 008b/26,
009a/02, 023a/09, 035a/07, 041b/26, 042b/05, **076b/01**
d. i- 039b/13
d. ol- **076b/10**
d.+ a 023a/11
d.+ luğuna **004b/19, 101b/23**
- doy - :** doymak [Tr]
d.- maz **058b/15**
d.- ulmaz **118a/11**
- dök - :** dökmek [Tr]
d.- er **078a/05**
d.- dü 003a/12

- d.- düğü **083a/08**
d.- düler **058b/21**
d.- üp 012b/05, 036a/26
d.- mede **065a/27**
d.- mege 036a/18
- dön -** : dönmek [Tr]
d.- sün **117a/16, 117a/18, 117a/22, 117a/26, 117a/30, 117a/34, 117a/42, 117a/46, 117a/50, 117a/54**
d.- er **090a/25**
d.- dü **115b/19**
d.- müş **058b/13**
d.- e 042b/05, 042b/06, 042b/08, 042b/10, 042b/12, 042b/14, 043b/21, 043b/22, 043b/24, 043b/26, 044a/02, 044a/04, **090a/19, 090a/20, 090a/22, 090a/24, 090a/26, 090a/28, 090b/02, 090b/04**
d.- üp 019a/18, **063a/26**
d.- en **117a/16, 117a/18, 117a/22, 117a/26, 117a/30, 117a/34, 117a/42, 117a/46, 117a/50, 117a/54**
d.- enler **082b/24**
d.- enlerde **117a/49**
d.- dür **085b/25**
d.- mem **117a/21**
d.- mezem **099b/11, 099b/12, 099b/14, 099b/16, 099b/18, 099b/20, 099b/22, 099b/24, 099b/26, 099b/28**
d.- mezim **117a/16, 117a/18, 117a/22, 117a/26, 117a/30, 117a/34, 117a/35, 117a/42, 117a/46, 117a/50, 117a/54**
- dört** : dört [Tr]
d. 041b/22, **054a/28, 104b/06, 106a/27, 116b/09**
- dört kitāb**: Kur'anı Kerim, İncil, Tevrat, Zebur(Dört büyük peygambere indirilen kutsal kitaplar) [a]
d. 004a/15, **078b/26**
d.+ dan **055b/20, 063a/08, 083a/14, 093a/06, 108b/03**
d.+ in 011b/14, 018a/11, **095a/10**
- du'ā** : Allah'a yalvarma, isteme, dileme [a]
d.+ dır 028a/03
d.+ lar eyle- **053b/22, 115b/26**
d.+ yı **067a/23**
d.+ sı **079b/14**
d.+ sıyla **105a/08**
d.+ cı **064b/06**
- dūçār** : yakalanmış,düşmüş [f]
d. ol- **082a/05**
- duḥān** : tütün[a]
d.+ in **109a/05**
- duḥter** : kız [f]
d. tut- **106b/22**
d.+ in **074a/27**
- duḥūl** : girme,dahil olma [a]
d. **066b/25, 088b/14**
d. eyle- **088b/04**
d. it- **064a/07, 090b/13, 114b/25**
- dur -** : durmak [Tr]

- d.- ur 081a/08
d.- muşlar 049b/19
d.- anlar 021a/02
d.- ma 023b/03, 043b/21, 047b/09, 052a/09, 054a/24, 054b/17, 062b/14, 066a/21
d.- mak 042a/20
d.- mayup 071a/20, 073b/19
d.- maz 002a/19, 019a/18, 023a/16, 038b/17, 064b/22, 075b/27, 082b/29, 090a/25, 091a/22, 092b/29, 094a/04, 108b/20, 115a/21
d.- mazam 112a/19
d.- muyor 013a/23
d.- ulmaz 042a/07
2. yardımcı fill(isim çekimlerinde bildirme)
d.- ur 005b/07, 009b/06, 025a/19, 029b/21, 047b/23, 048b/15, 087a/10, 110b/04
3. yardımcı fill(birleşik fiil çekimlerinde)
d. 055a/11
ol- d.- ur 016a/05, 035b/09
d.- duk 118a/19
d.- muşum 065b/18
d.- up 031b/23
d.- mayıp 060b/06
dür : uzak [a]
d. it- 092b/28
durak : durak[Tr]
d. eyle- 083a/03
düş: bir yere bağlanmak, giriftar olmak [Tr]
d. ol- 021a/07, 029b/20, 033a/11, 049a/03, 060a/17, 063a/18, 063b/05, 064a/19, , 064a/21, 065a/16, 065a/24, 069a/23, 071b/01, 075b/18, 077b/21, 078a/13, 095b/19, 101b/12, 110b/15
duy - duymak, işitmek [Tr]
d.- maya 049a/11
dūzah : cehennem [f]
nār-ı d.+ dan “cehennem ateşi” 113a/18
dūzah : bk. dūzah [f]
naql-i d. “cehennemi anlatma” 068a/20
nār-ı d. “cehennem ateşi” 005b/26, 019b/21, 023b/18, 034a/01, 041b/14, 059a/20, 059b/20, 067a/01, 072a/16, 072b/04, 082a/08, 101a/27, 104a/27, 108a/12
dü : iki [f]
d. 003a/16, 015b/13, 015b/29, 022b/02, 024b/15, 026a/19, 028a/06, 038b/25, 045b/18, 048b/21, 051a/14, 053b/03, 054a/03, 062a/18, 063b/22, 065b/27, 072a/14, 074b/01, 076a/03, 084b/04, 085b/12, 092a/08, 096b/25, 097a/18, 102a/23, 103a/01, 105a/09, 105a/27, 106a/05, 108a/27, 113b/18, 114b/20, 117b/11, 118b/04
pādişāh-ı d. cihān “iki cihan nuru olan padişah” 007b/04
pādişāh-ı d. cihānıñ “iki cihan nuru olan padişah” 036a/08
şāh-ı d. “iki şah” 037a/01
dükkān : dükkān [a]
d. 075a/20, 117b/25
d.+ a 047b/14

d.+ indan 105b/26

d.+ ina 117b/02

dün : gece [Tr]

d. 002a/28, 011a/09, 019b/02, 058b/14, 059b/09, 077a/19, 077b/23, 089a/26, 095b/12, 099a/24, 101b/15, 103a/13, 105a/30, 105b/18, 108b/16, 111a/01

dünyā : dünya [a]

d. 002a/26, 002a/38, 006b/04, 014b/25, 015b/14, 023a/07, 029b/10, 033b/02, 033b/23, 037b/04, 043b/08, 047b/10, 052a/09, 055a/09, 055a/22, 058b/22, 067b/22, 071b/02, 073b/06, 077a/01, 083b/18, 084b/15, 084b/19, 086a/06, 093a/18, 096b/19, 103b/03, 104b/08, 108a/19, 108b/12, 119b/13

cīfe-i d. "leş dünya" 108b/06

dār-ı d. "dünya yurdu" 065a/18

devlet-i d. "dünya devleti" 028a/18, 062a/18

ehl-i d. "dünyaya dalıp, âhireti düşünmeyenler" 078a/01, 099a/07

ḥabb-ı d. "dünya sevgisi" 006a/05, 006b/05, 010a/07, 014a/18, 021b/03, 033b/19, 067a/13, 069b/05, 099a/17

ḥükm-i d. "dünya hükmü" 097a/03

keşret-i d. "kesret dünyası" 013b/05, 014b/18, 015a/20, 024a/09, 054a/14, 055a/19, 061b/27, 074b/12, 099a/15

māl-ı d. "dünya malı" 028a/15

mālik-i d. "dünya sahibi" 038a/08

mesned-i d. "dünya hayatı" 058b/14, 073a/12

meyl-i d. "dünya malı" 106a/17

mülk-i d. "dünya mülkü" 058a/14, 059a/21

şehvet-i d. "yaşama arzusu" 059b/09, 106b/21

ülfet-i d. "dünyaya ilgi duyma" 060a/07, 071b/07, 119a/10

zeng-i d. "dünya kırı" 043a/12

zevk-i d. "dünya zevkleri" 096b/11, 103a/17

zillet-i d. "aşağılık dünya" 018b/11

ziynet-i d. "dünya zinetleri" 076a/05, 095b/05, 099b/07

terk-i d. it- 030b/21, 058b/02

terk-i d. kıl 014b/01, 045b/03

d.+ da 027b/11, 043a/26, 047a/22, 047a/25, 073b/12, 079a/01, 079a/14, 088b/18, 089a/12, 090b/09, 093a/08, 101a/05, 102b/05, 110a/15, 115b/22, 117b/30, 119b/03

d.+ dadır 107a/10

d.+ dan 021b/14, 026b/09, 031a/11, 043a/03, 084b/02, 105a/18, 115b/14, 119b/23

d.+ ya 017b/07, 018a/03, 019a/13, 020a/21, 023a/15, 025b/11, 027b/23, 044b/11, 046a/15, 055b/14, 071a/21, 077b/04, 081b/16, 092b/11, 093b/21, 094a/01

d.+ yı 023b/02, 031a/04, 046a/01, 075a/09, 081a/19, 085a/03, 091a/16, 113b/05

d.+ nın 017b/17

d.+ nın 020a/07, 070a/23, 076a/27, 091b/04

d.+ larını 081b/12

d.+ cı 064b/16

dünyā-perest : dünyaya tapan, hırslı kimse [a]

d. 019a/24, 116b/01

dürdāne : inci tanesi [f]

- d.+ yim 107b/10
- dürlü** : çeşit,tür [Tr]
 d. 027a/17, 039a/10, 039b/16, 051b/08, 058b/09, 060a/03, 064a/03, 073b/18, 078a/08, 085b/04, 098a/18, 103b/21
- dür** : inci [a]
 d.-i bāṭından “gönül incisi” 012a/13
 d.-i cevher “inci özü” 008a/10, 023b/20, 066b/23, 109b/10
 d.-i cevherdir “inci özü” 068a/19
 d.-i cevherden “inci özü” 027a/14
 d.-i cevherin “inci özü” 117b/02
 d.-i cevherler “inci özü” 032a/12
 d.-i gevher “inci taşı” 021a/15
 d.-i luṭfunda “lütf incisi” 026b/08, 032a/01, 038b/12, 048b/20, 070a/21, 084b/08, 112/12
 d.-i luṭfundan “lütf incisi” 005a/04, 073a/04
 d.-i luṭfuna “lütf incisi” 108a/01
 d.-i luṭfunı “lütf incisi” 018b/07
 d.-i luṭfuṣ “lütf incisi” 003a/20, 028b/21, 048a/25, 051a/12, 058a/18, 084a/14, 091a/15
 d.-i ma’den “inci madeni” 026a/18, 027b/06, 035a/20, 068a/14
 d.-i ma’nā “mana incisi” 034a/07, 068a/04
 d.-i ma’nādan “mana incisi” 010a/02
 d.-i mercān “mercan ve inci” 016b/20, 017a/04, 073a/16
 d.-i necef “Necef incisi” 055b/24
 d.-i pākından “saf inci” 037b/03, 048a/23
 ma’den-i d.-i ḥaḳāyık “gerçek inci madeni” 114a/16
 d.-i niṣār ol- 109a/16
 d.+ ü 075a/24
 d.+ üṇ 071b/24
 d.+ lerin 010a/11
- düş** - : düşmek,girmek [Tr]
 d. 024a/04, 066a/11, 071a/20, 095a/18
 d.- er 090b/21
 d.- di 080b/20
 d.- dü 007a/14, 013a/19, 029b/13, 033b/27, 037a/14, 100b/05
 d.- düler 059a/05, 059b/08, 092b/08, 092b/19
 d.- düm 021a/14, 063b/23, 112a/23, 117a/24, 117b/01
 d.- dün 033a/03
 d.- müş 006b/07, 019a/10, 024b/20, 039b/06, 060b/13, 079b/16, 095b/14, 106b/25
 d.- müşüm 039b/20, 070a/07, 0100a/25
 d.- üp 037a/18, 066a/15, 077b/27, 082a/07, 087a/28, 105a/07, 114b/23
 d.- en 047b/03
 d.- enler 021a/05, 111b/13
 d.- ürür 019a/04, 019a/06, 019a/08, 019a/10, 019a/12
 d.- ürürler 081b/08
 d.- me 008a/09, 034a/14, 047b/21, 073b/, 01073b/20, 076a/01
 d.- mesin 005a/15
 d.- meyelim 006a/16
 d.- meyince 058b/03
- 2.** : aşık olmak

- d.- er **100b/08**
d.- düm 031a/19, 035b/03, 039a/22, **069b/25**
d.- müş **070a/11**
d.- müşüm 028b/08, 042b/11
d.- müşüz 033a/22
d.- enler 011a/17, 021a/03, **080a/19**
d.- ürdi **086a/24**
d.- müş ol- 008b/19
d.- üp **060a/25**
d.- ürür 019a/01, 019a/02
d.- elden 030a/06, 031b/03, 035a/07, 043a/13, **067b/27**
d.- eli 029a/25
d.- meyenler **073a/15**
3. : ızdırap çekmek
d.- dü **064a/15**
d.- düm 012a/05
d.- en 023a/17, 048b/11
d.- enler **101a/01**

düşkün : kendini bir şeye aşırı vermiş olan [Tr]

d.+ lere **091b/24**

düşmān : düşman, ağıyar [f]

d. 041b/06, **083a/04, 116b/08**

d.+ dır **076b/10**

d. ol- **059b/14**

d.+ ı **068b/21**

d.+ ina 030a/24, **055a/11**

d.+ ını **073a/10**

düşvār : çetin, güç, zor [f]

d. 002a/28, **092a/15, 097a/17, 110b/19**

d.-ı hāl-i "güç durum" **100a/18**

hāl-i d.+ e ir- **109a/07**

d.+ e ir- **093b/09, 108a/13, 108b/24**

d. gel- **082a/04**

d. ol- **089a/23, 114b/08**

d.+ edir **101b/04**

düz: düz, inişi çıkışı olmayan [Tr]

d.+ e kıl- **113a/02**

düz - : tertip etmek, tanzim etmek, düzmek [Tr]

d.- di **098a/03**

d.- dü **053a/05**

d.- müş i- 040b/15

d.- ülmüşdür **112b/03**

düzel - : düzelmek [Tr]

d.- di **105a/19**

düzen: düzen [Tr]

d.+ lerde 044b/06

ebed: sonsuz, sonu olmayan [a]

e. 045b/20

e. ol- **117b/30**

ebeden : sonsuza kadar, asla, hiçbir zaman [a]

e. **081b/09, 082a/07**

- ebhās** : bahisler,tartışmalar [a]
e. it- 088b/03
- ebī** : Elveledi sırrı ebihi(Çocuk babasının sırrıdır.) Hadis [a]
sırr-ı e.+ ye ir- 003b/08
- ebkā** : ebedileştirme [a]
e. 002a/38
- ebrār** : hayırlılar,iyiler [a]
şāh-ı e. "hayırlı şah" 001b/32, 098a/12
- Ebu'l Hasan** : Hz.Muhammed'in torunu ve Hz.Ali'nin büyük oğlu
'Alī e. 037b/23
- Ebu'l Necīb**: Ebū'n-Necīb Ziyâüddîn Abdülkâhîr b. Abdillâh b. Muhammed b. Ammûye el-Bekrî es-Sühreverdî (ö. 563/1168) 490 (1097) yılı civarında İran'ın Cibâl bölgesindeki Sühreverd kasabasında doğdu. Hz. Ebû Bekir'in neslinden olduğu için Bekrî ve Kureşî nisbeleriyle de anılır. Halvetiye tarikatı silsilesine dâhildir.
E. 037b/20
- Ebû Bekir** : 572 yılında Mekke'de doğan **Hazreti** Ebû Bekir Es-Sıddık Ra, **Hazreti** Muhammed Mustafa (a.s.)'ın İslâm'ı tebliğe başlamasından sonra ilk iman eden hür erkeklerin; raşit halifelerin, aşere-i mübeşşerenin ilkidir.
E. 038a/10, 038a/21, 104a/18, 104b/12
- Ebu el Su'üd Efendî** : Mehmed Ebussuud Efendi, "Ebû s Su'üd" veya "Hoca Çelebi", Osmanlı döneminde görev yapmış bir Şeyhülislam'dır. Ailesi İskilip civarındaki İmâdlı olduğu için "İmadi" olarak da anılır
e.+ niş 068b/05
- ebyaz** : en beyaz,bembeyaz [a]
e. 115b/20
- ecel** : ömrün sonu,vade [a]
e. 073b/04
- echāl**: echel, çok cahil, çok bilgisiz [a]
e.+ imiz 085b/08
- eclā** : en parlak [a]
e. kıl- 113b/21
- ecsād** : cesetler,bedenler [a]
e.+ im 115b/25
- edā** : yerine getirme, verme [a]
e. eyle- 003b/04, 003b/25
e. it- 113a/17
e. kıl- 079b/18
e.+ sın kıl. 008a/16
e.+ ya 045b/12
- edeb** : terbiye,utanma duygusu [a]
e. 087a/11, 104a/09
e.-i nāmūs "namus ve terbiye" 114b/28
e. kıl- 006b/20
e.+ siz 046a/21
e.+ sizler 097a/13
- Edirne** : Marmara bölgesinin Trakya kesiminde yer alan Türkiye'ye bağlı bir şehir
E.+ de 001a/02
- ednā** : pek aşağı,en alçak [a]
e. 009b/07, 011b/22, 017b/14, 018b/07, 021a/07, 029b/19, 033a/28, 037b/06, 063a/19, 063b/12, 067a/17, 081b/02, 084a/14, 092a/02, 096b/05,

096b/25, 097a/22, 103b/03, 106b/17, 114b/22, 119a/43

e.+ dır 105b/17

bây-ı e. "pek aşağı,hakir ve zengin" 049b/22

mür-ı e. "küçük karınca" 021b/01

e. it- 104b/03

e.+ ya 078b/03, 114b/26

e.+ yı 027a/10

edvā : illetler,hastalıklar [a]

e. 033a/30, 037a/15, 038b/21

e. it- 108b/14

e.+ lara ir- 100b/04

e.+ ya 077b/22

e.+ sın 118b/12

e.+ sina 103b/09

edvār: illetler, hastalıklar [a]

e.+ im 089a/25

efāl: fiiller, işler [a]

e.-i Hâkdır "kâinattaki varlıkları ortaya çıkaran İlâhi fiiller" 107a/05

e.+ i 001b/03

efđal: en üstün, en faziletli [a]

e. 028a/03, 117b/14, 119b/03

e.-i Aḥmed Muḥammed Muşṭafā "en üstün olan Hz.Muhammed" 105b/01

efendi : özel adlardan sonra kullanılan bir san [a]

e. 079b/12, 080b/10, 091b/03

e.+ de 001a/02,

e.+ niñ 001a/02, 004b/04, 050a/15, 079b/11, 079a/27, 080b/09, 115b/01,

119b/01

efğān: feryad etme, figan etme [f]

e.-ı zārı "feryad ve ağlama" 066b/09

zāt-ı e. "figan eden zat" 029a/07

e. i- 023a/22

e. kııl- 016b/23

e.+ ı kııl- 118a/30

zār-ı e. kııl- 031a/25

e.+ lar it- 021a/24

e.+ a 042a/22

e.+ e 042b/17

e.+ im 029a/05

e.+ imız 049a/17, 081a/16, 086b/25

efkār: fikirler, düşünceler [a]

e. 078b/21

e. eyle- 019b/10

e.+ ı eyle- 070b/14

e.+ a 028a/18

e.+ im 089b/02, 107b/07

eflāk: gökler, felekler [a]

e. 003a/12, 031b/18, 050b/28, 104b/28

e.+ a 031b/01

efrād: fertler, bireyler [a]

e.+ e 117b/22

efsān : faydasız olan hikaye [a]

- e.+ ınız **116b/02**
- efser** : taç,padişah tacı [f]
e. ıtut- **106b/18**
- efzūn** : fazla,çok [a]
e. **070a/19, 101b/16, 102a/02**
ḥabb-ı e.-ı bî-'idād "süresiz, çok uzun uyku" **106a/18**
e. eyle- **105a/05**
e. it- **111a/22, 111b/11**
e. kıl- **101b/07**
- eg -** : eğmek [Tr]
e.- mez **070b/10**
- eger** : eğer [f]
e. 008a/01, **053b/20, 066a/09, 086a/20, 093b/09, 094b/23, 100b/15, 101b/25, 103a/23, 104a/20, 106b/09, 116a/09, 116a/15, 116a/17**
- egerçe** : her ne kadar,ise de [f]
e. 028b/16
- eglence** : eğlence [Tr]
e.+ miz **110a/26**
- ehl** : ehl,usta [a]
e. **106b/28, 116a/15**
e.-i 'aşk "kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar" 028a/01, **057a/02, 061b/23, 086b/11, 112b/12**
e.-i 'aşka "kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar" 007b/08, **067a/25**
e.-i 'aşkımız "kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar" **087b/25**
e.-i 'aşkıñ "kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar" 036a/20, **051b/21, 109a/27, 112b/15**
e.-i 'aşkı "kalpleri Allah sevgisiyle dolu olanlar" 026b/15
e.-i 'irfān "irfan ehli" 014b/05, 024b/22, **062b/15, 085b/01**
e.-i 'ukbāya "gönlünü dünya nimetlerine bağlamamış, din yoluna bağlamış olan kişi" 044b/12
e.-i 'uṣṣākıñ "aşık olanlar" **106b/04**
e.-i aḡrāz "kötü niyetli olanlar" **095b/03**
e.-i bāṭın "görünürdeki eşyanın bize görünmeyen mânâlarına vakıf olanlar" 022a/02, **069a/07, 116a/22**
e.-i belā "bela üzerine, bela içinde olanlar" **106b/12**
e.-i cefādan 010a/17
e.-i cefā "cefa çeken" **097b/02**
e.-i cezāsın "ceza çeken" **119a/04**
e.-i derd "derd sahibi" 009b/23, **119a/37**
e.-i derde "derd sahibi" **093a/03**
e.-i dil "gönül ehli" 048b/01, **057a/17, 057b/14**
e.-i dile "gönül ehli" **057a/21, 069b/21**
e.-i diller "gönül ehli" 010a/05
e.-i dünyā "dünyaya dalıp, âhireti düşünmeyenler" **078a/01, 099a/07**
e.-i erkān "dinin önde gelenleri" **108b/06**
e.-i fakire "fakirlik içinde olanlar" **119b/25**
e.-i fakre "fakirlik içinde olanlar" **108b/08**
e.-i fuḡarādan "fakirlik içinde olanlar" **078a/26**
e.-i ḡayret "gayret sahibi, gayretli" **097a/12**
e.-i ḥakāyık "hakikat ehli, doğru ve hak yolda olanlar" **002b/23, 068a/17, 068b/17**

- e.-i ḥaḳīḳat “hakikat ehli, doğru ve hak yolda olanlar” 015b/09, 019a/07, 051a/07
- e.-i Ḥaḳḳa “doğru yolda olanlar” 023a/06, 033b/25
- e.-i Ḥaḳḳı “doğru yolda olanlar” 004a/07, 022a/03
- e.-i Ḥaḳḳın “doğru yolda olanlar” 055b/19
- e.-i ḥāl “İlâhî aşka bağlanmış, çoşkunluk ve vecd sahibi” 032b/02, 044a/08, 066a/12, 067a/12, 091a/25
- e.-i ḥāle “İlâhî aşka bağlanmış, çoşkunluk ve vecd sahibi” 028a/10
- e.-i ḥāli “İlâhî aşka bağlanmış, çoşkunluk ve vecd sahibi” 044a/02
- e.-i ḥarābāt “harabat ehli” 088a/03
- e.-i ḥasūd “kıskanç olanlar” 008a/23
- e.-i ḥikmet “hikmet sahipleri” 097a/06
- e.-i himmet “himmet ve gayret sahipleri” 097a/02
- e.-i ḥürmet “hürmet sahipleri” 097a/10
- e.-i ĩmān “imanlı kimseler” 055b/09, 097a/09
- e.-i ĩmāndır “imanlı kimseler” 076b/09
- e.-i ĩmānın “imanlı kimseler” 012b/04
- e.-i iz’ān “anlayış sahibi kimse” 055b/10, 108b/02
- e.-i izzet “itibar ve şeref sahibi kimseler” 097a/08
- e.-i ḳalb “kalb ehli, mânevî gerçekleri kalbiyle sezenler” 088b/23
- e.-i kemāl “kemâl sahibi, olgun kimseler” 066a/18
- e.-i kerīm “kerim sahibi kişiler” 050b/11
- e.-i kitāb “ilahi bir kitaba inananlar” 004a/25
- e.-i ḳubūr “kabirdekiler” 080b/19
- e.-i küfre “kafirler” 109b/12
- e.-i mü’min “müminler” 015b/28
- e.-i müfesser “tefsir yapan kişiler” 016a/22
- e.-i müfsid “fesadlık yapanlar” 101b/08
- e.-i münkir “inkar etmiş olanlar” 079a/24
- e.-i mürüvvet “başkalarına faydalı olan kişiler” 093a/26
- e.-i nādān “cahiller” 099a/13
- e.-i nādāna “cahiller” 047a/03
- e.-i nifāk “nifak çıkaranlar” 114b/24
- e.-i nifākın “nifak çıkaranlar” 081b/13
- e.-i niḳāb “örtün kimseler” 064a/10
- e.-i nuşret “yardım edenler” 097a/01
- e.-i riyā “gösteriş yapanlar” 116a/20
- e.-i riyādır “gösteriş yapanlar” 106a/15
- e.-i şafāyız “safa içinde olanlar” 020b/12
- e.-i saḥīliz “sahil ehli” 068b/09
- e.-i seḥā “bağış, ikram sahibi ve cömert olanlar” 080b/04, 087a/19, 107a/14, 114a/16
- e.-i seḥādır “bağış, ikram sahibi ve cömert olanlar” 071b/24
- e.-i şervetden “servet sahipleri” 119b/06
- e.-i şefḳat “şefkatli olanlar” 097a/04
- e.-i şehvetden “şehvete düşkün kimseler” 046a/21
- e.-i şek “şüphe içinde olanlar” 013a/24
- e.-i şer’in “şariat taraftarı Müslümanlar” 068a/20, 075b/07
- e.-i şu’ūr “şuur ehli, bilinç sahibi olanlar” 080b/17
- e.-i taḥḳīḳ “doğruyu araştıran kimse” 116a/16
- e.-i ṭarīḳata “tarikat ehli” 078b/13

- e.- i ṭarīḳ “tasavvuf yollarından birine girmiş olan” 081b/04, 082a/05
e.-i ṭarīḳa “tasavvuf yollarından birine girmiş olan” 022a/04, 052b/07
e.-i ṭarīḳuṅ “tarikat ehli” 051a/08
e.-i ṭuḡyān “azgınlık gösterenler” 072a/21
e.-i vefā “vefalı kimse” 002b/28, 052a/18
e.-i vefāya “vefalı kimse” 007b/11, 026b/04
e.-i vefāsın “vefalı kimse” 012a/04
e.-i vefāyız “vefalı kimse” 020b/18
‘adüvv-ü e.-i cefākār “eziyet eden düşman” 064a/07
‘adüvv-i e.-i nifāk 063b/28
ḡaflet-i e.-i cāhile 093a/05
ḡaflet-i e. “ḡaflet içinde olan” 085a/20
kemāl-i e. “olgun, mükemmel olan” 110a/17
şāhib-i e.-i sa’īd “mutluluk sahibi olanlar” 080b/03
zümre-i e.-i ḥaḳīḳat “doğru yolda olan topluluk” 005b/10
zümre-i e.-i kibār “kibar kişiler topluluğu” 092b/07
e.- i ḥāl ol- 032b/22
e.-i ḥarābāt ol- 030b/04
e.-i ḥasūd ol- 078b/19
e.+ ine ir- 043b/04
e.-i ṭarīḳ ol- 003a/13, 071a/18
e.-i tecrīd i- 119b/22
e.-i tevḥīd ol- 068b/06
e.+ i 113a/23
e.+ ine 008a/14, 011a/14, 011b/11, 014b/10, 059a/02, 078b/01, 082a/08, 095a/11, 104b/21, 113b/20, 113b/23, 115b/24
e.+ ini 078a/24
e.+ iniḡ 068a/19
e.+ iyiz 053a/17, 104a/03, 104a/04, 104a/06, 104a/08, 104a/10, 104a/12, 104a/14, 104a/16

ehl-i beyt: Hz. Peygamber (s.a.s.)’in ev halkı. Ehl-i Beyt, bir evde yaşayan aile fertleri, aile demektir. İslâm fıkıh terminolojisinde bir terim olarak Hz. Peygamber (s.a.s.)’in hısımlarından kendilerine zekât verilmesi yasaklanan aile fertlerinin tamamını ifade etmek için kullanılmıştır. Bu anlamda ehl-i beyt; Hz. Peygamber (s.a.s.) ve ailesi, Ca’fer, Âkil, Abbâs ve aileleridir. Şia’ya göre ise; Hz. Peygamber (s.a.s.)’in ailesi, eşleri ve çocuklarıyla Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’dir (Sahih-i Müslim, II . 751-752; .IV, 1873). [a]

- e. 030a/21, 058b/20, 062a/04, 072a/10
e.-i Muşṭafāda “Hz. Muhammed’in ailesinden olanlar” 062a/04
e.-i Muşṭafādan “Hz. Muhammed’in ailesinden olanlar” 030a/21
e.-i Muşṭafāya “Hz. Muhammed’in ailesinden olanlar” 058b/20
ḥānedān-ı e. “Hz.Peygamber’in sülalesi” 059b/14
ḡulām-ı e. “ehl-i beyt kulları” 099b/14
e.+ e 058a/17
e.+ iḡ 006a/22, 036a/24, 067b/05, 111b/24

ejder: büyük yılan, ejderha [f]

e. 108a/09

ejderhā : ejderya [a]

e. 103a/07

ek - : ekmek [Tr]

e.- ersen 116a/11, 116a/13

ekber : en büyük [a]

e. 016a/09, 104a/23, 107a/32

nāmūs-ı e. "Peygamber efendimize vahy getiren ve dört büyük melekten biri olan Cebrâil aleyhisselâm, Cibril" 051a/23, 107b/18

e. tut- 106b/16

ekl : yeme,yemek [a]

e. 114b/23

e.-i haram "haram yemek" 111b/06

keşret-i e.+ e düş- 111b/13

e. it- 058b/15, 059a/04, 076b/08, 092b/20

ekmel : en mükemmel [a]

mürşid-i e. "en mükemmel mürşid" 102a/13

ekrem : çok cömert,en değerli,en kerim [a]

e. 036a/24

ekşer: en çok, daha ziyade [a]

e. 002a/22, 010b/15, 032b/12, 104a/21, 107a/28, 118a/42

e. tut- 106b/14

e.+ i 085a/19, 113a/14, 114b/15

e.+ isi 092b/19

eksik : eksik,noksan [Tr]

e. 113a/24

e. ol- 112b/22

ekşil - : eksilmek,azalmak [Tr]

e.- meye 016a/14

ekvân: yaratılanlar, varlıklar [a]

e. 038a/13, 086/21

e.-ı 'aşka "aşkla yaratılanlar" 086b/24

e.+ a 047a/06, 105b/07

e.+ e 053a/25

e.+ ı 084b/18

el: el(organ) [Tr]

e. 011b/08, 107a/30

e. al- 039b/09

e. çek- 008b/13, 013b/05, 020a/17, 060a/07, 065a/18, 108b/05 112a/24

e.+ de iken 029a/15

e.+ den çıkar- 090b/07

e.+ den git- 078a/05, 108a/21

e.+ imden tut- 056b/05

e.+ im yet- 089a/11

e.+ in çek- 005a/27, 025b/14, 054b/02, 075a/14, 091b/08, 105b/25

e.+ in tut- 006b/13, 006b/19, 111a/02

e.+ de 021a/03, 021b/08, 023b/16, 076a/11, 095b/06

e.+ den 044b/26, 081a/19, 113b/09, 119a/01

e.+ e 058b/02

e.+ in 034a/17

e.+ in 084a/20

e.+ im 029b/11, 088a/25

e.+ imde 039b/03

e.+ inde 002b/04, 017a/25, 018b/05, 031a/16, 036b/17, 038a/05, 042a/16, 053b/07, 071a/09, 077a/19, 093a/10, 105b/15, 108a/27, 110a/10

e.+ inden 031b/04, 037a/21, 042a/18

- e.+ leri 026b/22, 072a/24
2. yurt,memleket
 ğurbet e.+ de 100b/07
 ğurbet e.+ e düş- 066a/15
elamān : imdat,meded [a]
 e. bul- 113b/02
elbet : elbette [a]
 e. 018b/26, 024b/06, 027b/12, 040a/06, 077b/15, 101a/01
elbise : giysiler [a]
 e. 059a/12
el cevāb: cevap, yanıt [a]
 e. 068b/08
elçi: elçi, sefir [a]
 e.+ n 115a/07
elem: acı, üzüntü [a]
 e. 034b/08, 064a/03, 094b/14
 e.+ dir 089b/16
 miḥnet-i derd-i e. "sıkıntı, derd, eziyet" 034b/22
 derd-i e. çek- 057a/14, 108b/13
 e. vir- 064a/05
elest: Rabbiniz değil miyim?(meâlinde olan âyeti kerimenin kısaltılmış işaretidir.) [a]
 bâde-i bezm-i e. "elest meclisi şarabı" 048b/02, 048b/13
 bezm-i e. "elest meclisi" 023a/13, 039b/13, 042a/03, 095b/06, 102a/09,
 115b/02
 dergâh-ı bezm-i e. "elest meclisi tekkesi" 075b/16
 rûz-ı e. "elest günü" 022b/26
 sâķi-i bezm-i e. "elest meclisi sakisi" 013b/16
 e.+ den 011a/16, 017a/06, 097b/14
 e.+ dendir 099b/17
el-ḥāk : Hakkın ta kendisi, tam doğrusu, tam gerçekten [a]
 e. it- 103b/10
elif : Arap alfabesinde elif harfi [a]
 e. 005a/07, 097a/23
 ḥarf-i e. "elif harfi" 054a/03, 056b/19
elli: elli sayısı [Tr]
 e. 115b/08
elmas: elmas [a]
 e. 008b/10, 027a/17, 059a/13, 085a/25
 kâse-i e. "elmas kase" 010b/22
el-Murtaẓa : Hz.Ali'nin lakabı
 e. 002b/18
el-Rüfā'iyye: Ahmedi Rüfaî tarikatına mensub
 e. 066b/15
el-şeyḥ : tarikat şeyhi [a]
 e. 081b/02, 081b/03
elṭāf: iyilikler, lütuflar [a]
 e.+ nı 118a/08
elvān: renkler [a]
 e. 104b/09, 109a/20
 reng-i e. "çeşit çeşit renkler" 033a/08
 e. eyle- 051b/08

- e.+ i **118a/29**
e.+ ıyla **109a/17**
elzem : çok gerekli, en lüzumlu [a]
e. 036a/18
emānet : emanet, sonra alınmak üzere verilen şey [a]
e.+ dir **104a/08**
e.+ le **082a/22**
emek : çalışma, çaba, emek [Tr]
e. 030b/21, **058a/12**
e.+ i 017b/26
emîn : şüphe etmeyen, güvenilir [a]
e. **101a/22**
e.+ dir 005b/26, **067a/01, 074a/17, 113a/18**
Cibrîl e. "Güvenilir Cebrâil" 036b/22
Cibrîl-i e. "Güvenilir Cebrâil" 043a/05, **086a/12, 107a/22**
mürşid-i Cibrîl-i e. "Doğru yolu gösteren güvenilir Cebrâil" **074a/15**
e. it- **098b/05**
Emin ağazāde : Mehmet Emin ağazade
Hacı E. **119b/06**
Emîn ağazāde Ahmed: Hacı Emin agazade Ahmed Efendi
Hacı E. Efendiniñ **119b/01**
emirü'l mü'mîn : iman sahibi müslüman [a]
e.+ in **102a/06**
emmāre: kötülüğü emreden, zorlayan [a]
e. 022a/06, 042b/16
nefs-i e. "kötülüğü emr eden nefis" **049a/08, 094b/05, 106a/16, 108b/07**
emr : emir, buyruk [a]
e.-i bir "bir emir" 037a/19
e.-i Hâk "Allah'ın emri" 037b/09, **105a/19**
e.-i Hâkķı "Allah'ın emri" 008a/17
e.-i Hâklandır "Allah'ın emri" 009b/20
e.-i Hâkla "Allah'ın emri" **004b/06, 029a/21, 072a/04, 080a/25, 109b/11**
e.-i Hudā "Allah emri" 022b/24, **052a/19**
e.-i nidāsın "nida emri" **115b/12**
e.-i Yezdānı "yezdan'ın emri" **053b/17**
e.-i Hâkķı tūt- 014a/12
e.-i nehiy tūt- 023a/03
e.-i nehiy tūt- ol- **092b/07**
e. it- **098a/24**
e. ol- 037a/24
e.+ ini tūt- 045a/16
e.+ idir 020a/14
e.+ ine 021b/25
e.+ ini **104b/16**
e.+ inle **070a/15**
e.+ iyle **104b/28**
emşāl : örnekler, benzerler [a]
e.-i tef "buhar gibi" 027b/10
e.+ imiz **085b/04**
emvāc : dalgalar [a]
e.+ i 006b/09

- e.+ ina dal- 096b/07
- emvāl** : mallar [a]
 e.-i cihānın “dünya malları” 035a/06
 e.-i helālinden “helal mallar” 119b/07
 e. ol- 113b/10
 e.+ imiz 085a/26
 e.+ ini 095a/21
- emvāt**: ölümler [a]
 e. it- 069b/09
- en** : en(en üstün derecede) [Tr]
 e. 066b/20, 081a/01, 092a/01, 114b/17
- en’ām** : halk,yaratılmışlar [a]
 e. 030a/21
- enbiyā** : peygamberler [a]
 e. 004b/15, 043a/08, 053a/26, 071b/17
 e.+ dır 002b/21
 ahvāl-i e.-yı ‘azām “en büyük peygamberlerin hâlleri” 037a/05, 104b/24
 āsitān-ı e. “peygamberler kapısı” 080a/17
 hānķāh-ı e. “peygamberler tekkesi” 055a/20, 063a/09, 099b/03
 hātem-i e. “peygamberler mührü” 108b/19
 nesl-i pāk-i e. “peygamberlerin temiz nesli” 007b/09, 016b/12, 051b/15, 099b/22
 nesl-i şāh-ı e. “peygamberler şahının nesli” 034b/17, 097b/26
 nūr-ı cism-i e. “peygamberler vücudunun nuru” 003a/10
 nūr-ı pāk-ı e. “peygamberlerin temiz nuru” 012a/11
 tarīķ-i e. “peygamberler yolu” 006b/17, 018b/10, 034a/16
 e.+ dan 059a/07, 092b/13
 e.+ ya 026a/17
 e.+ nın 113b/19, 114a/26
 e.+ lar 074a/03, 091b/15, 102a/05, 112a/02
- encām**: son, nihayet, netice [f]
 e. 114b/08, 118b/33
 e.+ ı 073b/03
- encüm**: yıldızlar [a]
 e. 086a/17
 mişl-i e. “yıldızlar gibi” 003b/06
 e.+ e 026b/14
- endāz**: atıcı, atan [f]
 e. 066a/22
- endişe** : kaygı,düşünce [f]
 e.+ den 094b/05
 e.+ m 096a/03
- ene’l Hak** : Hallacı Mansur’un söylediği “Ben Hakkım!” anlamındaki söz [a]
 e. 007a/10, 009a/09, 013a/11, 018a/22, 020a/20, 028b/04, 030a/18, 048b/05, 074a/25, 091b/12, 111a/16
 rumuzāt-ı e. “enel Hak adı” 047a/07
- engür**: üzüm [f]
 e. 002b/09, 010b/19, 024b/05, 063b/20
 bāde-i e. “üzüm şarabı” 059a/14
 şarāb-ı la’l-i e. “kırmızı üzüm şarabı” 021a/04
 e.+ den 109a/04

- e.+ e 083a/15
e.+ üñ 074a/23
- enîn** : inleme,inilti [a]
e.+ im 110b/13
- enîs** : dost,arkadaş [a]
e. ol- 022a/11
- enşār** : yardımcılar,Medineli sahabeler [a]
e.+ ina 052b/12, 087b/08
e.+ la 071b/19
- entenāran** : Kasas suresi 29.ayet "...ben bir ateş gördüm..." [a]
e. 074a/19
- envā'i** : türler, çeşitler [f]
e. 001b/30, 002a/10, 081b/04, 094b/17, 095b/08, 098b/15, 111a/17
- envār** : ışıklar,nurlar [a]
e. 016a/10, 068b/13, 069a/16, 087b/11, 096a/12
e.+ dir 015b/19
e.-i 'aşk "aşk nurları" 028b/02
e.-i Aḥmed "Hz.Muhammed'in nuru" 102a/21
e.-i hū "allah'ın nuru" 041b/25
e.-i meşāyih "şeyhlerin nurları" 011b/06
e.-i nebî "peygamber nuru" 107a/21
cism-i e. "nurun varlığı" 009b/13
pertev-i e. "nurun ışığı" 083a/26
zāt-ı e. "nurlu zat" 067a/03
e. it- 079a/14
e.+ e ir- 024b/01
e. eyle- 014b/22, 084b/02
e. kapla- 112a/14
e. kıl- 098b/02
e.+ e 032a/07
e.+ i 050b/25, 051a/02, 062a/02, 113a/12, 117b/07
e.+ ıdır 088a/14
- enver** : enver,çok parlak [a]
e. 057b/17
e.-i 'Alī "Alī'nin nuru" 107a/16
e. it- 095b/15
e. tut- 038a/16
e.+ im 018b/02
- enzār** : bakışlar,gözler [a]
e. eyle- 069a/04
- er** : yigit,eren,veli,derviş [Tr]
e. 030a/11, 032b/25, 037b/14, 038b/11, 059a/11, 070b/07, 100b/11, 107a/24
e.+ dir 016a/04
e. ol- 014a/16
e.+ e iriş- 094a/15
e.+ e 008a/03, 046a/25, 067a/04, 082b/09
e.+ i 024a/09, 091a/11, 102b/17, 105b/19
e.+ in 018a/17, 055b/15, 056a/09, 067a/28, 100b/26
e.+ iniñ 057a/23
e.+ ler 046b/14, 049b/16, 064b/04

- e.+ leri 009a/05, 066b/21, 088b/15
e.+ lerin 070b/13
e.+ leriñ 068a/13
e.+ lerinden 003a/21, 003a/23, 003b/20, 089a/07
e.+ leriniñ 014a/05
er - : yetişmek,ulaşmak [Tr]
e.- işir 096b/21
erbāb : ulu,ulvi,usta [a]
e.-ı ĥakāyık “gerçek usta” 098b/10
e.-ı hüner “hüner sahibi” 107a/22
e.-ı kāmīl “işini tam yapan usta” 085b/08, 114b/11
e.-ı şeyḥ “ulu şeyh” 054b/10
e.-ı ṭarīqata “tarikat erbabı” 068b/06
mürşid-i e. “işinin ehli mürşid” 061b/22
mürşid-i e.-ı kāmīl “mükemmel, işinin ehli mürşid” 080b/13
eren : ermiş,veli [Tr]
e.+ ler 018a/04, 026a/09, 027a/07, 039b/10, 043a/22, 043b/23, 044b/19, 046a/22, 057a/18, 063a/03, 066a/12, 071a/17, 074b/20, 074b/23, 075a/02, 077a/03, 078a/07, 079b/17, 080a/25, 082a/13, 085b/19, 090a/10, 096b/10, 099a/14, 099a/18, 110a/18, 115b/06, 117a/33, 117a/36, 117a/38, 117a/53, 118b/15
meydān-ı e. “erenler meydanı” 117a/20
e.+ lerden 042b/04, 045a/09, 053b/16, 061a/20, 106b/02
e.+ leriñ 043b/13, 044a/09
eri - : erimek [Tr]
e.- r 101a/15
e.- tğil 023b/07
erkān: önderler, ileri gelenler [a]
e. 008a/04, 040a/10, 082b/05, 087a/11, 089b/03, 090a/09, 104a/09
ehl-i e. “dinin önde gelenleri” 108b/06
e.-ı ‘aşķa “aşķların büyüğü” 086b/16
e.-ı Ḥak “Hak erkanı” 081a/04
e.-ı Ḥakdır “Hak erkanı” 113b/16
e.-ı Sa’dīlere “Sadi erkanları” 032b/14, 032b/26, 033a/01
e.-ı ṭarīqat “tarikatın ileri gelenleri” 004b/22
e.-ı ṭarīqata “tarikatın ileri gelenleri” 062b/08
maṭlūb-ı e. “istekli erkan” 041a/21
pīr-i e.-ı ṭarīqat “tarikatın ileri gelenlerinin ustası” 062a/17
pīr-i e.-ı ṭarīq-i meydān ol- 021a/10
řāḥib-i e. tūt- 112b/11
e. imiş 022a/18
e.+ a 027a/04
e.+ ı 010b/02, 049a/19, 117a/53, 118a/24, 118b/05
e.+ ımız 081a/15
e.+ ina 041a/22
e.+ ları 081a/09
erneb: tavşan [a]
mişl-i e. “tavşan gibi” 022a/11
ervāḥ : ruĥlar [a]
e. 115b/13
e.-ı dilde “gönül ruĥu” 057b/24

- e.-i ezel “ruhların yaratıldığı zaman” 082b/01
e.-i ezelde “ruhların yaratıldığı zaman” 003b/05, 118b/02
bezm-i e. “ruhlar meclisi” 016b/21, 084b/07, 104a/05
bezm-i e.-i ezel “ruhların yaratıldığı meclis” 111b/25
bezm-i e.-i ezelde “ruhların yaratıldığı meclis” 080a/06
bezm-i e.-i ezelde “ruhların yaratıldığı meclis” 050b/10
e.+ ını 004b/14
- es - :** esmek [Tr]
e.- tikçe 114b/31
- eş’āb :** pek zor,çok zor [a]
e. 082a/04
- esās :** asıl,kök,temel [a]
e.+ ı 091a/21
- esb :** at [f]
e.-i ‘aşka “aşk atı” 005b/14, 100b/18
e.-i ‘aşkıñ “aşk atı” 014b/06
- eşer :** yapı,iz,kitap [a]
e. 010a/06, 045a/21, 076b/27
e. it- 066a/09
e. kal- 105b/28
- esîr :** tutsak [a]
e. ol- 091a/18
- esmā :** Allah’ın isimleri [a]
e.-yi ‘aşk “Allah’ın isimlerine duyulan sevgi” 030a/02
‘ilmü’l e. “esma ilmi” 011b/15, 050a/04
e.+ ya 028a/02
e.+ yı 075a/17
- esrār :** sırlar [a]
e. 017a/26, 053b/18, 054b/20, 106b/05
e.-i ḥakāyika “gerçek sırlar” 049a/05
e.-i ḥakikatden “gerçek sırlar” 047a/13
e.-i Ḥak “Hak sırları” 027b/18, 111a/15
e.-i muḥabbet “muhabbet sırları” 116b/28
e.-i nebiye “peygamber sırları” 085b/11
maẓhar-ı e.-i Ḥak “Hak sırlarının görünür olması” 062a/08
mecmā’-ı e. “sırların toplandığı yer” 016a/18
menba’-ı e. “sırların kaynağı” 083a/06, 083b/08
vākıf-ı e. “sırlara vakıf olma” 037b/18
e.-i ğayba ir- 023a/24
e.+ a ir- 024a/22
e.+ ina ir- 056a/11
e.+ da 106b/08
e.+ a 047b/05
e.+ ı 022a/23, 117b/07
e.+ ıñ 049a/11
e.+ ina 003b/07, 004a/01, 005b/11, 020b/16, 047a/02, 049b/07, 095a/13, 097b/09, 116b/06
e.+ ını 010b/06
- eşrār :** kötü niyetli, şerli,mücrim,suçlu [a]
e. 014b/07
- eş’ār :** şiirler, en iyi şair [a]

- e.-ı Hâk “Hak şairi” 062a/21
e.-ı hū “Hak için söylenen şiirler” 042a/06
e. it- 050a/13, 073a/08, 078b/12
e. kıl- 016a/22
e. 017a/16, 050a/13
e.+ a 029b/08, 106b/01
e.+ ı 118a/14
e.+ im 116b/13
e.+ ımı 067b/08
- eşcār** : ağaçlar [a]
e. 002a/10
- eşed** : en şiddetli, çok şiddetli [a]
e. 082a/10, 092b/10
e.+ dir 088b/18, 106a/14, 108a/12, 111b/12
- eşfā** : pek şifalı [a]
merhem-i e. “şifalı krem” 033a/31
- eşğāl** : işler, meşguliyetler [a]
e.+ ine 008a/20
e.+ leri 032a/26
e.+ leriñ 005b/13
- eşig** : eşik, kapı girişi [Tr]
bāb-ı e. “kapı eşiği” 037b/16, 045a/02, 107b/28
- eşkāl** : şekiller, kılık [a]
e.+ imiz 085a/16
- eşkiyā** : haydutlar, yol kesenler [a]
e.+ dan 112b/23
e.+ nıñ 013a/08
- eşrār** : şerli ve kötü kimseler [a]
katl-i e. “kötü kimseler, katiller” 083b/02
e. it- 078a/27
e.+ a 026b/24, 028a/24
- eşyā** : eşya [a]
e. 004b/21, 005b/07
e.-yı ezelden “başlangıcı olmayan eşya” 084a/13
Hâk-ı e. “Hak varlıkları” 043b/06
e.+ da 047a/16, 073b/10, 117b/16, 119b/05
e.+ dadır 107a/12
e.+ ya 017a/10, 025b/17, 028a/06, 050b/26
e.+ yı 045b/16, 108a/20
- et -** : etmek, yapmak [Tr]
e.- mem 020a/13
- et:** et [Tr]
e. 098a/04
e.+ inle 098a/03
- etek** : etek [Tr]
e.+ in tut- 029b/26
- eṭrāf** : yanlar, taraflar [a]
e.+ ımı 103b/24
e.+ in 075b/22, 095b/21
e.+ ında 038a/19, 079b/26, 095a/26
- eṭvār** : tavırlar [a]

- meşreb-i e.-ı Hâk “Hakça davranışların ahlakı” 062a/13
e.+ ı 070b/15
e.+ ın 031a/10
e.+ ım 089a/26
e.+ ımız 020a/10
- ev:** ev [Tr]
e.+ i 057b/23
e.+ in 076b/15
e.+ inde 010b/10, 025b/16
e.+ inden 007a/21
- evc :** doruk, zirve [a]
e.-i semā “göğün zirvesi” 019a/09, 096a/13
- evkāt :** vakitler [a]
e.+ ı 008a/17
- evkes :** pinti ve soysuz kişi [a]
e. 115a/01
- evlā :** daha iyi, en iyi, en uygun [a]
e. 037a/13, 103a/20
e.+ dır 117b/13, 119b/02
āl-i e. “daha iyi, daha yüksek olan” 097b/03
e. kıl- 114a/08
e.+ da 046a/19
- evlād :** çocuk [a]
e. 003b/06, 035b/26, 081a/21, 087b/08, 089b/23, 090b/04, 113b/10
e.-ı ‘ıyāle “eş ve çocuk” 119b/23
e.-ı ezvāciḥ “eşler ve çocuk” 063b/08, 083b/22, 096a/23
e.-ı peygamber “peygamber çocukları” 018b/04, 040a/15
e.-ı Resūlden “Hz.Peygamber’in soyu” 118b/18
cins-i e. “evlad” 041a/23
ḥabb-ı e. “evlad sevgisi” 058b/22
ḥubb-ı e.-ı ‘Alīye “Alī’nin çocuklarına sevgisi” 025b/12
nesl-i e. “soy” 003a/06, 026b/03
nesl-i e.-ı Resūl “Hz.Peygamber’in soyu” 062b/07
e.+ a 109b/22
e.+ ın 040a/19
e.+ ın 073b/09
e.+ ina 005b/21, 046b/04, 052b/12
- evliyā :** veliler, Allah dostları [a]
e. 004a/02, 004b/17, 021b/14, 053b/08
e.+ dır 018b/21
āsītān-ı e. “evliya tekkesi” 062a/14, 066b/25
bezm-i ḳuds-i e. “evliyaların kutsal meclisi” 040b/14
burc-ı e. “evliya topluluğu” 026b/05
gürūh-ı e. “evliya topluluğu” 064b/10, 082a/14, 091a/02, 105b/10, 112a/21
ḥāḳ-i pāy-i e. “evliyanın ayağının tozu” 106a/23
ḥānḳāh-ı e. “evliya tekkesi” 014b/15, 048b/01, 062b/17, 108b/05, 119b/24
kibār-i e. “büyük evliyalar” 080a/12
muḳtedā-ı e. “kendisine uyulan evliya” 020b/20, 051a/10
nesl-i pāk-i e. “temiz soylu enbiya” 054b/11
nūr-ı çeşm-i e. “evliyaların gözlerindeki nur” 035a/23
secdegāh-ı e. “evliya secdegahı” 002b/18, 080a/18

- serdār-ı şāh-ı e. “evliyaların şahının lideri” 015b/03
 tāk-ı e. “evliya tacı” 118b/19
 ṭarīḳ-i e. “evliya yolu” 015b/10, 033b/07, 062b/22, 103a/13, 114a/04,
 114b/01
 sırr-ı e. “evliya sırrı” 118a/22
 şāh-ı e. “evliyaların şahı” 046b/19
 e.+ dan 041a/24, 080a/23, 086a/27, 099b/28
 e.+ ya 007b/09, 026b/02, 043b/15, 061a/09, 092b/26, 099b/09, 110a/25,
 118b/38
 e.+ nın 041b/01, 045b/12, 072a/01
 e.+ lar 015a/24, 026a/11, 027a/07, 054a/12, 054b/10, 070a/25, 080b/20,
 102a/05, 112a/01
evrād : dualar [a]
 e. 032a/26
 e. oku- 090a/07
 e.+ ile 089b/04
 e.+ la 106a/03
evrāk : yapraklar, kağıtlar, belgeler [a]
 e. 090a/18, 090a/23, 091a/22
 e.+ ını 024b/13
evşāf : vasıflar, özellikler [a]
 e.+ ını 104b/03, 107a/31
evṭān : vatanlar, memleketler [a]
 e. i- 112b/28
 e. tut- 059b/20
 e.+ ı 084b/16
evvel : başlangıç, önce, ilk [a]
 e. 004b/18, 009b/26, 016a/07, 018a/01, 019b/26, 023a/13, 033a/19,
 040a/25, 041b/03, 042a/11, 047a/24, 060b/23, 066b/08, 068a/07, 069a/19,
 073b/05, 084b/05, 084b/25, 085a/09, 090a/16, 091b/11, 091b/20, 092b/02,
 096b/23, 101a/09, 101a/22, 104a/24, 105b/22, 108b/17, 109b/01, 115b/17,
 117a/15
 kānūn-ı e. “aralık ayı” 082a/11
 secdegāh-ı e. “ilk secde” 028a/02
evvelā : ilkin, ilk önce [a]
 e. 007a/04, 091b/20
ey : ey(seslenme sözü) [Tr]
 e. 005a/21, 005a/27, 005b/09, 006b/03, 009a/13, 010b/01, 013b/01,
 014a/06, 014a/25, 017a/03, 017a/15, 019b/07, 019a/24, 023b/12, 023b/20,
 024b/01, 027a/02, 027a/13, 028a/25, 029a/13, 030b/02, 030b/10, 031a/07,
 031b/01, 033a/14, 033a/16, 033a/27, 034a/03, 034a/05, 035a/07, 035b/15,
 036b/03, 036b/19, 037a/04, 037b/05, 040b/25, 041b/21, 042a/08, 043b/03,
 044a/05, 044b/12, 044b/17, 045a/25, 047b/19, 049b/07, 049b/12, 049b/20,
 049b/24, 050b/29, 051b/10, 052a/23, 053a/23, 054a/04, 056b/01, 056b/02,
 056b/17, 056b/23, 057b/12, 058a/11, 058a/14, 058a/15, 060b/16, 061a/18,
 061b/09, 064a/13, 064b/13, 066a/18, 066a/23, 066b/03, 067a/19, 067b/17,
 069b/24, 070a/01, 071a/01, 071b/11, 072b/13, 073a/13, 073b/01, 074a/05,
 074a/10, 075a/01, 076b/25, 077a/13, 078b/06, 080a/02, 081b/01, 081b/16,
 083a/19, 086a/06, 089a/11, 090a/01, 090b/05, 090b/16, 091b/03, 091b/15,
 091b/16, 091b/24, 093a/02, 093a/14, 093a/25, 095a/01, 095a/14, 095a/27,
 096b/07, 096b/15, 098a/06, 099a/05, 099b/10, 099b/11, 100b/08, 101b/10,

102a/01, 102a/06, 103a/01, 103a/02, 103a/04, 103a/06, 103a/08, 103a/12, 103a/14, 103a/16, 103a/17, 103a/18, 103b/13, 106a/01, 106a/23, 108a/05, 108b/09, 109a/13, 111b/08, 111b/21, 112b/23, 113a/19, 114b/09, 116a/12, 116a/17, 116b/01, 116b/13, 117a/14, 118b/34

eyle - : eylemek,yapmak [Tr]

e. 003b/02, 003b/07, 005a/27, 005b/09, 005b/17, 006b/22, 008a/12, 009a/19, 010a/21, 010b/26, 011a/09, 011a/24, 017b/04, 021b/03, 022a/19, 023b/17, 023b/21, 026a/17, 026b/15, 026b/23, 027a/15, 027a/25, 027b/13, 027b/14, 031a/09, 032a/23, 032b/19, 033b/07, 034a/15, 035a/17, 037b/05, 040b/26, 041b/01, 044b/11, 044b/21, 044b/22, 044b/24, 044b/26, 045a/02, 045a/04, 045a/06, 045a/08, 045a/10, 045a/12, 046a/19, 047b/20, 049a/22, 049a/26, 049b/04, 049b/08, 049b/10, 049b/12, 049b/24, 054b/15, 054b/17, 055a/21, 063a/09, 063b/11, 066b/01, 070a/24, 071a/11, 074b/11, 076a/17, 079b/21, 080a/20, 080b/15, 085a/23, 090b/14, 091b/26, 093a/11, 093b/14, 093b/18, 093b/19, 094a/03, 094a/21, 094a/24, 094a/28, 094b/02, 094b/10, 095a/02, 095a/21, 095a/24, 095b/23, 096a/10, 096b/17, 096b/21, 097b/28, 099b/03, 100b/19, 101b/19, 102a/13, 103a/13, 103a/15, 106a/24, 108a/15, 108a/16, 108b/09, 113a/01, 113a/19, 115a/28

e.- gil 008b/12, 009a/13, 011a/26, 014b/11, 026a/07, 043b/05, 049b/19, 049b/27, 059b/22, 062a/15, 069a/04, 071a/23, 076a/19, 077b/13, 082b/06, 082b/12, 093b/06, 094a/15

e.- η 070b/14

e.- sün 009b/22, 101b/09, 115b/27

e.- r 002a/31, 003b/04, 003b/25, 005a/20, 006b/01, 007a/26, 011b/05, 013b/12, 013b/22, 014a/08, 014a/19, 025a/01, 025b/18, 025b/19, 025b/21, 025b/23, 025b/25, 026a/02, 026a/04, 028a/15, 028a/24, 031a/06, 042a/09, 044b/01, 045a/23, 046a/12, 049b/22, 050a/17, 062b/13, 063a/14, 063b/26, 064b/18, 065a/06, 065b/06, 066b/17, 068a/12, 069a/17, 069a/22, 070b/08, 072b/11, 077a/07, 077a/08, 077a/10, 077a/12, 077a/14, 077a/16, 077a/17, 077a/18, 077a/22, 077a/24, 077a/26, 079b/23, 080a/15, 080a/20, 082a/24, 083b/22, 084a/09, 084b/08, 085a/08, 086a/11, 089a/08, 093a/21, 094a/26, 096a/13, 097b/18, 098a/09, 101b/20, 103a/03, 105a/24, 105a/29, 105b/18, 106a/14, 107a/10, 107a/12, 107a/23, 108a/24, 108b/22, 109a/10, 110a/14, 110a/15, 111a/08, 111a/19, 111a/21, 111a/25, 111b/02, 111b/07, 111b/10, 112b/17, 112b/19, 113a/11, 114a/19, 116b/35

e.- rim 042a/04, 092a/09, 115b/26

e.- di 004a/12, 004a/14, 005a/11, 009b/01, 011b/04, 011b/21, 011b/26, 016a/08, 016a/24, 026b/13, 028b/07, 028b/11, 028b/26, 029a/10, 029a/15, 029a/8, 032a/07, 033b/16, 035b/04, 037a/07, 037a/23, 038b/14, 039a/03, 040b/26, 042a/23, 042b/18, 050b/03, 051b/01, 051b/02, 051b/04, 051b/06, 051b/08, 051b/10, 053a/01, 053a/02, 053a/04, 053a/06, 053a/08, 053a/10, 053a/12, 053b/16, 054a/29, 060a/18, 062a/09, 062a/19, 062a/21, 064a/09, 064b/24, 075a/23, 075b/09, 086a/25, 086b/12, 087b/03, 087b/04, 087b/06, 087b/21, 094b/17, 094b/21, 097a/15, 098a/03, 100a/21, 100a/23, 103b/12, 103b/18, 103b/24, 105a/05, 105a/14, 106b/03, 107a/26, 111a/07, 112a/09, 112a/18, 116b/15, 116b/26, 116b/29, 117b/01, 117b/03, 118a/17

e.- diğ 006a/25, 015a/14, 028b/03

e.- dikleri 080b/09

e.- diler 059b/09

e.- dim 004b/08, 010b/25, 013b/02, 014b/13, 014b/20, 014b/22, 026b/09, 031a/04, 039b/16, 046b/23, 085a/17, 087a/03, 087a/06, 087a/12, 087a/15,

107a/32, 114a/07, 116b/14, 117a/07

e.- diñ 014b/16, 014b/24, 028b/15

e.- din 028b/19, 038b/24, 068a/15, 071b/03, 118b/36, 118b/38

e.- miş 001a/02, 008b/06, 014b/19, 018a/07, 019b/24, 026b/18, 030b/20,

067b/11, 069a/18, 083a/03, 089a/18, 095a/19, 101a/18, 104a/07

e.- mişdir 095b/08, 114b/10, 116b/21

e.- mişken 039a/08

e.- mişler 058b/14

e.- yor 033b/20

e.- se 089a/24

e.- ye 002a/36, 009b/18, 027b/07, 029b/08, 030a/04, 030b/17, 031a/14,

047a/15, 048b/03, 053b/22, 064b/09, 066a/23, 068b/19, 095a/14

e.- r idi 040b/22

e.- rdi 013b/16

e.- rken 019a/21

e.- yen 001b/05, 014b/18, 017a/26, 020a/23, 021a/01, 022a/22, 022b/04,

024a/19, 037b/10, 084b/02, 100a/17, 116a/30

e.- yip 020a/26, 038b/17

e.- yüp 004a/16, 008b/14, 019a/17, 024a/18, 055a/05, 108b/01

e.- me 010a/01, 025a/16, 026b/21, 030b/25, 033a/21, 049b/06, 049b/11,

053a/22, 074a/10, 070b/03, 071a/14, 071a/19, 071a/21, 076b/01, 102a/08, 104b/17, 107a/05

e.- mekden 033b/21

e.- mekdir 014a/20, 033b/24, 052a/08

e.- mem 108b/24, 115b/23

e.- memiş 088b/04

e.- mez 018a/10, 019b/09, 019b/10, 019b/12, 019b/14, 019b/16, 019b/18, 019b/20, 019b/22, 022a/05, 050a/05, 091a/19, 106b/15, 108b/28, 110b/03, 116b/14, 116b/25

Eyyüb : Eyyub ya da Eyüp, İbrahim oğlu İshak'ın soyundan gelen, hastalık ve sıkıntılara karşı sabır konusunda örnek gösterilen bir peygamberdir.

E. 028b/18, 037a/15, 094b/26, 101b/15, 105a/05

eyvāh : eyvah [f]

e. 071b/01, 071b/02, 071b/04, 071b/06, 071b/08, 071b/10, 071b/12

eyyām : günler [a]

e.+ ı 001b/16, 119a/41

ezber : bakmadan okuma, hıfz [a]

e. 010b/17, 014a/12, 055b/05

ezel : başlangıcı olmayan, sonsuzluk [a]

e. 003a/19, 015a/24, 018b/23, 030a/20, 034b/16, 035b/24, 036a/15, 041b/03, 045b/09, 049b/09, 051a/11, 052a/11, 053a/21, 060b/21, 071a/27, 073a/03, 114a/11

e.+ dir 061b/15

e.-i Aḥmed "Hz.Peydamber" 022a/15

e.-i ḳāl ū belādan "sonsuzca kadar ruhların yaratıldıktan sonra Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" sorusuna verdikleri "Evet, Rabbimizsin" cevabı"

061b/01

bezm-i e. "elest meclisi" 004b/26, 011b/20, 014b/13, 022b/24, 030b/04, 030b/18, 032a/13, 053a/13, 068b/12, 069b/14, 072a/16, 105b/03, 110a/21

bezm-i ervāḥ-ı e. "ruhların yaratıldığı meclis" 050b/10, 080a/06, 111b/25

cām-ı şahbā-yı e. "sonsuzluk şarabının kadehi" 008a/01

eşyā-yı e. “sonsuz eşya” 084a/13

ervāh-ı e. “ruhların yaratıdığı zaman” 003b/05, 082b/01, 118b/02

mişbāh-ı e. “başlangıcı olmayan kandil” 107a/15

la’l-i ḥamrā-yı e. “başlangıcı olmayan kırmızı şarap” 039b/12

rūz-ı e. “başlangıcı olmayan gün” 016a/08, 023a/09, 087b/26

e.+ den 002b/24, 007b/03, 009b/01, 013a/07, 016b/21, 018a/26, 019b/23, 021a/01, 023a/25, 024a/08, 035b/20, 036b/07, 039b/04, 040a/08, 040a/26, 042a/02, 043a/24, 044a/23, 045b/20, 046b/02, 046b/13, 049a/01, 049b/14, 051a/20, 052a/01, 052b/08, 053a/25, 053b/12, 055b/06, 056a/20, 058a/18, 059b/19, 069a/16, 081b/04, 084a/02, 084a/03, 084a/05, 084a/07, 084a/09, 084a/11, 084a/15, 091a/07, 096a/21, 097b/05, 101a/10, 104b/10, 107b/05, 110a/02

eẓhar : çiçekler [a]

e.+ ım 018a/24

eẓkār : zikirler [a]

e. 008b/08

e.-ı ‘aşk “aşk zikri” 028b/07

e.-ı hū “Allah zikri” 041b/24

e.-ı muḥabbet “Allah’ı anan muhabbet” 009a/14

e. eyle- 014b/16

e. it- 009a/04, 118a/35

e.+ ım 063a/24, 089b/04, 106a/03

e.+ ını 100a/07

eẓvāc : eşler, çiftler [a]

evlād-ı e. “eş ve çocuklar” 063b/08, 083b/22, 096a/23

e.+ ı 064b/14

fā : f harfi [a]

ḥarfü’l- f. “fe herfi” 027b/02

fā’il : özne, yapan, etkili [a]

f.-i muḥtār 098a/18

faḥr : bk. faḥr [a]

f.-i ‘ālem “bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed”

004b/29

f.-i cihānıñ “bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed”

102a/22

faḥr : övünme, kıvanç, gurur [a]

f.-ı ‘ālem “bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed”

056a/25, 091b/16

f.-ı cihān “bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed”

037b/01, 118b/24

f.-ı cihāndır “bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed”

074a/13

nebī-i f.-ı ‘ālem “bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber” 015b/24

faḫat : ama [a]

f. 082a/01

faḫīh : İslam hukukunu bilen, fakih [a]

f. 019b/05, 022b/17, 033b/26, 068a/23, 085a/15, 088a/09, 088b/03,

106a/21, 106b/23, 112b/19, 116a/21

f.+ iñ 019b/13

faḫir : yoksul, muhtaç [a]

f. 034b/09, 036b/26, 081b/02, 106b/15

- ehl-i f. "fakirlik içinde olanlar" 119b/25
 f.+ e 081b/13
- fakirān**: fakirler,düşkünler [a]
 f.+ a 047a/14
- fakr**: fakirlik,tasavvufta her zaman her işte Allahü Teâlâ'ya muhtaç olduğunu bilmek [a]
 f.-ı hâl "fakirlik hâli" 050b/05
 ehl-i f. "fakirlik içinde olanlar" 108b/08
- fānī**: geçici,ölümlü [a]
 f. 010a/18, 023b/12, 024b/03, 031a/11, 034a/26, 040b/05, 043a/03, 057a/02, 070a/23, 071a/21, 073b/12, 076a/27, 085a/03, 094a/01, 105b/19, 106a/09, 112b/01, 115b/09
 mülk-i f. "geçici mülk" 106a/19
 mülk-ü f. "geçici mülk" 077b/06
 dehr-i f. "fani dünya" 103a/09
 f. imiş 092a/19
 f. ol- 002a/32
 terk-i f. eyle- 020a/26, 116b/21
 f.+ de 006b/15, 046b/22, 048b/07
 f.+ ye 042a/03, 084b/20
 f.+ niğ 031b/05
- fānūs**: süslü fener [a]
 f. ol- 114b/32
- fāriğ**: rahat,huzurlu,vazgeçen [a]
 f. ol- 021b/21, 089b/05, 093b/25
- farğ**: ayrılık,başkalık [a]
 f. 004a/22, 050a/09
 f. eyle- 022b/04
 f. it- 008a/26, 020a/04, 039a/17, 056a/05, 068a/08, 075b/08
 f.+ ın it- 048b/04, 048b/16
 f. ol- 059a/12
 f. yokdur 041b/08
 f.+ ınız 116b/08
- farz**: zaruri, lüzumlu, Allah'ın emri [a]
 f. 068a/26, 117a/06
 f.+ dır 064b/07
 f. ol- 036b/01, 089a/15, 089b/01, 113a/15, 113b/20
- fāsık**: Allah'ın emirlerine uymayan veya bunları inkar eden, sapkın [a]
 f. ol- 099a/08
- fāş**: ortaya çıkmış,anlaşılmış [f]
 f. it- 011b/15, 030b/12, 033b/09, 034b/12, 051a/18, 053b/18, 106b/05
- Faṭıma**: Hz.Fatıma r.a, Hz. Muhammed'in dört kızının en küçüğü.
 F. 012b/10, 012a/11, 015b/23, 035a/20, 048a/10, 056b/01, 068b/18
- fātiḥ**: açan,fetheden [a]
 f.-i Hayber "Hayber fatihi, Hz. Ali" 107a/26
 f.-i Hayber "Hayber fatihi, Hz. Ali" 104a/18
 f. ol- 107b/20
- Fātiḥa**: Kur'an'ın ilk suresi [a]
 F. 022b/05, 028a/03, 053b/23, 055b/25, 075a/26
 F.+ dır 016a/17
 sūre-i F. "Fatıha suresi" 039a/07

fayık : yüce,ali [a]

f. ol- 069b/19, 099a/10

f. imiş 069b/18

f.+ leri 114b/06

fażıl : faziletli,üstün [a]

f. ol- 082a/17

fażl : lütuf, ihsan [a]

f.-ı Hüdā "Allah'ın lütufu, ihsânı" 068b/14

f.-ı Raḥmāndır "Allah'ın lütufu, ihsânı" 074a/18

fe : fe harfi [a]

f. 005a/27, 097b/16

fe'zkürullah : "Ancak iman edip iyi işler yapanlar, Allah'ı çok çok ananlar ve haksızlığa uğratıldıklarında kendilerini savunanlar başkadır. Haksızlık edenler, hangi dönüş(hangi akıbeta) döndürüleceklerini yakında bileceklerdir." Şuara suresi 26/227. [a]

f. 095b/07

fecr: sabaha karşı, gün doğmadan önce [a]

f. 077a/01, 115b/12

fedā : uğruna harcamak [a]

f. 003a/18, 044a/13, 051a/01, 053b/12, 083b/05

f.+ dır 045b/28, 065a/09, 083b/15, 088a/06

f. eyle- 030b/20, 076a/19, 096b/21

f.+ cı eyle- 082b/12

f. it- 006a/04, 046b/05, 070b/16, 088a/24, 096a/23

f. kııl- 003a/06, 006a/26, 052b/17, 054b/11, 056a/14, 063b/08, 082a/24, 084a/09, 099b/15, 100a/19, 100b/23, 112a/06

f. ol- 105a/02

f.+ ya 043b/01, 045a/27

f.+ yım 036b/06

f.+ yız 015a/25, 020b/10

feh̄m : anlama, anlayış [a]

f. 082b/03

f.-i nāķış "eksik anlayış" 111a/14

f. it- 005b/16, 005b/20, 010b/05, 014a/21, 016a/13, 020a/10, 022a/02, 022b/06, 022b/19, 023a/02, 024a/14, 034a/08, 043b/20, 044a/11, 047a/07, 047b/17, 049a/11, 052a/22, 056a/10, 057a/03, 060a/16, 060b/19, 061b/25, 062b/02, 067a/18, 067b/13, 068a/16, 073a/20, 076a/23, 078a/03, 078b/29, 085b/06, 087a/24, 088b/05, 089b/13, 091b/07, 093a/01, 098b/17, 106b/11, 107a/02, 108b/28, 112b/10, 115b/05

f. eyle- 006b/01, 009b/18, 024a/19, 029b/08, 050a/05, 087a/03, 091a/19, 095a/14, 107a/32, 108b/01, 116a/30, 116b/14

nokṭa-yı f. eyle- 018a/10

felāḥ : kurtuluş [a]

f. 011a/18

f. bul- istersen 095b/02

f. ol- 066b/06

felek : talih,kader,dünya [a]

f. 030b/15, 030b/24, 058a/11, 077a/09, 086a/16, 090a/21, 095a/06, 097a/14, 101b/13, 101b/24, 103b/08, 118b/31, 118b/32, 118b/34, 118b/36, 118b/38, 118b/40, 119a/02, 119a/04, 119a/06, 119a/08

'ahd-i f. "tali, kader, şans" 013a/23

- devr-i f. "tali, kader, şans" 034b/07, 057a/14
 devrân-ı f. "tali, kader, şans" 094b/19
 mişl-i f. "felek gibi" 096b/11
 f.+ imi şal- 021a/13
 f.+ imi 029a/19
 f.+ ine 074a/17
 f.+ ini 027b/05, 068a/06
 f.+ ler 042b/19, 086b/09
 f.+ lerle 038a/07
fem : ağız [a]
 f.+ de 116a/21
fenā : yokluk, yok olma [a]
 f. 002a/25, 006b/19, , 010a/08, 011b/07, 028b/22, 028b/27, 029b/17, 032a/15, 039b/14, 040a/02, 046a/27, 080b/06, 088a/16, 091b/07, 099a/23, 101b/18, 102b/13, 106b/25, 109a/11
 f.+ dır 064b/25, 065a/17
 ba'de'l- f. "tasavvufta kendini yok görme" 029b/22
 baħr-ı f. "fena denizi" 028b/17
 dār-ı f. "geçici dünya" 035a/06
 dehr-i f. "geçici dünya" 057a/06
 f.-yı 'aşk "geçici aşk" 029b/21
 f. bul- 027b/19
 f. ir- 034b/05
 f. kıl- 008b/25, 029b/21, 101b/03
 f. ol- 105a/08
 f. vir- 003b/23, 064a/12, 087a/29, 094b/22
 f.+ ya vir- 076a/09
 f.+ da 028a/23, 073b/22
 f.+ dan 010a/21
 f.+ ya 007b/06, 084b/16, 097b/16
 f.+ yı 003b/22, 119b/22
 f.+ sı 091a/17
 f.+ yım 025a/22
fenā-ender-fenā : yoklukk içinde yoklum [a]
 f. 086a/25
fenāfillah : Allah'ın varlığı içinde yok olma [a]
 f.+ da 002a/35
fend : hile [f]
 f.+ i 091b/04
ferāğat : bırakma,terk etme [a]
 f. eyle- 005a/27
 f. kıl- 054b/14, 058a/14, 104b/17
ferah : sevinç,rahat,huzur [a]
 f. 002a/17, 011a/16, 066b/04
 f. bul- 054b/04
 f. it- 077b/03
 f. ol- 066b/03, 095b/04
ferāmūş : unutma,hatırdan çıkarma [f]
 f. it- 028a/14, 092b/09, 106a/20
ferdā : yarın,gelecek zaman [f]
 rüz-ı f. "gelecek gün, kıyamet günü" 044b/14

yevm-i f. "gelecek gün, kıyamet günü" 059a/19

f. bırak- 049b/24

f.+ ya 079a/23

f.+ yı 026a/07

feres : at,kısarak [f]

f. 055a/12

Ferhād: Ferhad ve Şirin hikâyesinin erkek kahramanı

F. 007a/08, 013b/25, 019a/03, 029a/09, 031a/23, 060b/01, 100b/05

F.+ a 043b/02, 073b/14

F.+ lan 046b/24

F.+ im 035b/13

F.+ ır 030a/10

Feridün: Dahhak'ı yenerek İran tahtına oturan bir hükümdar

F. 002a/31

fermān: buyruk, emir [f]

f. imiş 022b/23

feryād: feryad, haykırma [f]

f. 001b/20, 065b/25, 087a/28, 090a/07, 101b/04, 103b/23, 112b/16

f.-ı āhı "inleyerek feryad etme" 066b/10

zār-ı f. "feryad ederek ağlama" 064a/20

f. it- 011a/19, 023a/21, 029b/04, 031b/18, 036a/25, 046b/23, 057b/05, 058b/12, 065b/25, 067a/20, 075b/20, 088a/21, 109a/19, 115a/17

f.-ı āhı kıl- 069a/06

f.+ a 005b/13

f.+ im 035b/03

f.+ ımız 049a/17, 087a/01

f.+ ıyla 037a/14

fesād : fesat,bozukluk [a]

f. 089a/17, 094b/17, 106a/12

f. eyle- 013b/12

f. it- 014a/02, 014a/24

f.+ larına 081b/05

feşāhat: sözün açık ve hatasız olması, fasihlik [a]

f.+ le 041a/01, 053b/21, 106a/26

feth : fetih, açılma [a]

f. eyle- 022a/22, 030a/04

f. it- 007a/03, 028a/08, 040b/18, 043b/14, 062b/24, 085b/08, 111a/15

f.-i bāb it- 070b/19

f.+ ini it- 067b/01

f. ol- 006b/06, 007a/23, 088b/13, 089a/01

f.+ inde 017a/23

fetvā : dini hüküm, karar [a]

şūret-i f. "fetva verme tarzı" 068b/06

f.+ lar vir- 008b/23

f.+ ya 020a/03, 046a/18

f.+ yı 068b/05

fevt : ölüm,yitip gitme [a]

f.+ ımızden 085a/14

f.+ ine 013b/01

feyz : ilim, irfan [a]

f. 079b/02

- f.-i Hakkā "Allah'ın feyzi, mânevi gıda ve bereketi" 062a/10
 f.-i Hakkın "Allah'ın feyzi, mânevi gıda ve bereketi" 002b/28
 f.-i Hudā "Allah'ın feyzi, mânevi gıda ve bereketi" 097b/12
 mazhar-ı f.-i Hudâdır "Allah'ın feyzi, mânevi gıda ve bereketine mazhar olma" 046a/06
 f. al- 062b/05, 080a/24, 098a/15
 f. iriş- 060a/20, 110a/25
 f.-i Hakk iriş- 082a/15, 117a/32, 118a/38
2. bereket, bolluk
 f.-i himmet "Allah'ın feyzi ve himmeti" 004a/12, 027b/16, 034a/18
 f.-i himmetinle "Allah'ın feyzi ve himmeti" 085b/25
 f.-i himmet irgör- 089b/14
 f.-i himmetler iriş- 031a/05
 f. it- 042b/04
fezyāb : feyz sahibi,bereket bulucu [a]
 f. 089a/04
 f. ol- 041b/15, 088b/24
fezkurūnī : " Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!" Bakara suresi 2/152. [a]
 f. 014a/14, 062a/01, 085b/15,096a/13, 100b/09, 106a/21
Fırāt : Fırat nehri
 F. 072a/20
fırşat : uygun an,fırsat [a]
 f. 023b/16, 093a/10, 108a/27
 f. vir- 023b/03, 026b/24, 032a/22
 f. var iken 077a/19
 f.+ ı vir- 062a/03
 f.+ ıj 073ba/23, 076a/11
fī : tarih bildirir [a]
 f. 081b/16, 092b/05
2. içinde, hakkında, üzere
 f. 043a/08
fī'il : fiil,iş,eylem,hareket [a]
 f. 095b/24
 f.-i 'ișyān "isyan hareketi" 072a/25
 f.-i kabīha "çirkin hareket" 082a/09
 f.-i nifāk "nifak çıkarma" 088a/08
 f.-i Resūl "Hz.Muhammed'in yaptıkları" 116b/10
 f.+ ini tut- 058b/10
 f.+ im 096a/05
 f.+ iyle 089a/19, 092a/09
fif's-semā : gökte [a]
 f. 003b/06
fiğān : bağırmak,feryad etmek [f]
 f. eyle- 014a/08, 072b/11, 096b/17
 f. it- 042b/23, 074b/17, 075a/07, 087a/28, 103b/23
 f. kıl- 119a/21
 f.+ a 008b/05
 f.+ ım 063a/22, 065b/26
 f.+ ıyla 090a/07, 090a/27
fikr : fikir,düşünce,akıl [a]

derd-i f. "düşünce derdi" 049b/03
 zıkr-i f. "fikir ve zikir" 028a/15, 067b/25
 f.+ ini it- 090b/18
 f.+ im 046a/11, 094a/28, 118a/09

fil: fil [Tr]
 f.+ e 063b/18

Fir'avun : antik Mısır'da hükümdarlara verilen isim. Mısır'da bilinen 26 Firavun bulunmaktadır. Genellikle zulmüyle anılan Firavun ise Hz. Musa zamanında yaşadığı bilinen hükümdardır.

F. 029a/22, 105a/09

firāğ : ayrılık [a]
 f. 026b/09
 f. eyle- 026b/18

firāk : ayrılık [a]
 derd-i f. "ayrılık derdi" 065b/27
 f.+ ından 065a/27

firār : kaçmak,kaçış [a]
 f. it- 079a/26
 f. ol- 020b/26

Firāvān :antik Mısır'da hükümdarlara verilen isim. Mısır'da bilinen 26 Firavun bulunmaktadır. Genellikle zulmüyle anılan Firavun ise Hz. Musa zamanında yaşadığı bilinen hükümdardır.

zulm-i F. "Firavun zulmü" 106a/13

2. çok bol,aşırı fazla
 f. 111a/21, 112b/19

firdevs : cennet [f]
 f.+ den 115b/15

firenk : Batılı [f]
 f. 031a/08

fırkat : ayrılık [a]
 nār-ı f. "ayrılık ateşi" 024b/04, 086a/01
 f.+ de 100a/16

fitne : ara bozucu,kargaşa,huzursuzluk [a]
 f. 087a/27
 f.-i ağıyār 068b/21
 f.+ ler 097a/01

Frenk : Avrupalı, Fransız
 F. 059b/12

fuḳarā : fakirler,yoksullar [a]
 f. 081b/06
 ehl-i f. "fakirlik içinde olanlar" 078a/26

Furḳān: Kur'an-ı Kerim
 f. 095a/09

fücūr: iştret; sefihiik, günahkârlık, ahlâka aykırı durum. [a]
 f. 087a/27

fülk : gemi,sandal,kayık [a]
 f.+ ünü şalmış 060a/23

fütuhāt : fetihler [a]
 f. 081b/11

füyüzāt : feyzler,manevi bolluk ve bereketler [a]
 f.-ı ilahîyle "ilahi bolluk ve bereket" 038a/01

- ğaddār** : zalim,acımasız [a]
 ğ. 031b/16, 077a/22, 103b/08
 ğ. it- 033a/07
 ğ.+ a 028a/20
- ğaddāre** : ağır ve iki tarafı keskin bir tür kılıç [a]
 ğ.+ dir 101b/10
- ğadr** : haksızlık,zülum [a]
 ğ.+ ile 118b/32
- ğaffār**: Allah'ın sıfatlarından kullarının suç ve günahlarını bağışlayan [a]
 ğ. 068b/15, 110b/24
 ḥālik-ı ğ. "yarattıklarını affeden, bağışlayan Allah" 098a/02
 ğ.+ a 001b/06
 ğ.+ im 089b/12
- ğāfil** : gaflette olan,habersiz [a]
 ğ. 074b/15
 ğ. ol- 043b/17, 090a/11, 096b/15
- ğāfilīn** : gaflette olanlar [a]
 ğ. ol- 062b/04
- ğaflet** : gafillik,ihtiyatsızlık [a]
 ğ. 009a/12, 041a/16, 048a/01, 059a/17, 087b/20, 094a/21, 095b/01, 099a/07, 106a/18
 ğ.-i ehl 085a/20
 ğ.-i ehl-i cāhile 093a/05
 ğ.+ de 028a/20
 ğ.+ den 076b/25, 090b/05
 ğ.+ le 019b/26, 032a/15, 033a/04
- ğafūr** : bağışlayıcı,günahları effeden [a]
 ğ. 070a/20, 117a/12
 ḥālik-ı Rabbü'l ğ. "yarattıklarını affeden, bağışlayan Allah" 095a/01
 Rabbü'l ğ. "bağışlayan Allah" 079b/15, 080b/21
- gāh** : ara sıra,bazen,"yer" manasında son ek [f]
 g. 107b/20
- gāhī** : kimi zaman,bazen ara sıra [f]
 g. 041b/03, 046a/07
- ğalib** : galip,üstün,yenen [a]
 ğ. 043b/22, 061a/06, 075a/03, 079a/24, 086b/19, 093b/23
 ğ. ol- 090a/02, 103a/24
- ğām** : sıkıntı,üzüntü [f]
 ğ. 020b/10, 024b/06, 025b/01, 026a/07, 028b/19, 031a/01, 039b/17, 064a/03, 064a/06, 068a/06, 107b/07, 119a/14
 derd-i ğ. "keder ve sıkıntı" 009a/25, 027a/24
 ğuşşa-ı ğ. "üzüntü ve keder" 025b/23, 033a/05, 094a/27
 leşker-i ğ. "sıkıntı ordusu" 101b/07
 ğuşşa-ı ğ. çek- 067a/19
 ğ. çek- 028a/12
 ğ. yi- 013b/15
 ğ.+ ları 010b/13
 ğ.+ larla 094b/14
- ğām-çār** : gam çeken [a]
 leşker-i ğ. "sıkıntı içinde olan asker" 075b/22
- ğanī** : muhtaç olmayan,bol,fazla [a]

ğ. 026a/05, 039b/18, 040a/24, 059a/14, 069b/23, 098b/11, 110b/24, 117a/14, 119a/31, 119b/28

ğ.+ dir 050b/06, 115b/33, 118b/13

ğ.+ sin 065a/01

ğārāt : yağmalar,gasplar [a]

ğ. eyle- 097a/15

ğaraž : maksat, gaye, niyet [a]

ğ. 023b/14, 023b/24, 023b/25, 023b/27, 024a/02, 024a/04, 024a/06, 024a/07, 024a/08, 024a/10, 024a/12, 024a/14, 024a/16, 024a/17, 024a/18, 024a/20, 024a/22, 024a/24, 024b/01, 055a/24, 055a/25, 055b/02, 100a/15, 100a/16, 100a/18, 100a/20, 100a/22, 100a/24

ğ. it- 057b/15

ğ.+ ı 029b/24

ğarb: batı [a]

ğ. 056a/04

ğāret : yağma,talan,çapul [a]

ğ. it- 058a/08

ğ. ol- 097a/07

ğarīb : garip,tuhaf [a]

ğ. 009b/07, 018b/07, 021a/07, 029b/19, 033a/28, 037b/06, 049a/07, 063a/24, 065a/20, 065b/16, 067a/17, 070a/11, 074a/11, 083b/26, 084a/14, 086a/04, 086b/25, 096b/05, 096b/25, 097a/22, 102a/08, 103b/03, 104a/15, 104b/03, 105b/17, 108a/15, 114b/22, 116b/37, 117a/24, 117b/10

ğ.-i mecnūn “zavallı Mecnun” 065a/25

murğ-ı ğ. “hayret verici kuş” 019a/09

ğ.+ e 094b/02

ğ.+ iñ 059a/24

ğ.+ ine 063b/02, 064b/27

ğarīķ : batmış,boğulmuş [a]

ğ.+ im 117a/01

ğark : batma,boğulma [a]

ğ. eyle- 069a/18, 117b/01

ğ. it- 014b/22, 017b/06, 029a/22, 051b/08, 060a/24

ğ. ol- 002a/27, 004a/18, 029b/17, 044b/06, 053a/11, 054a/17, 063b/25, 068a/13, 072b/02

ğ.+ ıla 037a/11

ğ.+ im 077b/27

ğavğā : kavga [f]

ğ. 078b/22

ğ.+ lar it- 077b/02

ğ.+ lara düşür- 019a/04

ğ. imiş 085a/05

ğ.+ da 047b/06

ğ.+ dan 092a/18

ğ.+ dadır 106b/34

ğ.+ ya 025b/13, 032b/18, 046a/16

ğ.+ yı 075a/14, 108a/22

ğ.+ n 019a/14

ğ.+ sıdur 008b/09

ğ.+ lar 077b/02

ğ.+ lara 100b/06

- ğavş** : medet verici, yardım edici, büyük evliya [a]
 ğ.-ı ā'zamlık "Abdülkadir Geylani" 038b/03
 ğ.+ü'l vāşılın "hakikate, marifete ermiş kişilerin başı" 004b/03
 Sa'deddîn-i ğ.+ü'l ā'zam "gavsü'l azamdan Sadeddin Cebavi" 049a/16
- ğavvāş** : inci arayan dalgıç, dalgıç [a]
 ğ. 068a/07
 ğ. ol- 018a/06, 021a/15, 032a/11, 071b/23, 091b/09
 ğ.+ ina 016b/20
 ğ.+ larıdır 068b/09
- ğayb** : bilinmeyen ve görünmeyen alem [a]
 esrār-ı ğ.+ a it- 023a/24
- ğāyet** : çok fazla, son derece [a]
 ğ. 030a/10, 032b/12, 034a/02, 055a/04, 056a/25, 058b/06, 058b/10, 059a/16, 063b/19, 064a/18, 073a/11, 080a/08, 080b/02, 080b/27, 082a/07, 089b/17, 095a/14, 095a/26, 103b/19, 106b/15, 106b/21, 107b/21, 112b/19, 116b/08
 ğ.+ de 095a/22
- ğayn** : gayn harfi [a]
 ğ. 005a/26, 097b/18, 119b/14
 ḥarfü'l- ğ. "gayn harfi" 026a/15
 ḥarf-i ğ. "gayn harfi" 050b/13
- ğayr** : başka, diğer [a]
 ğ. 006a/06, 029b/14, 041b/15, 077b/23, 089b/20, 089b/24, 097a/11, 108b/26
 ğ.+ dan geç- 005b/09
 ğ.+ e 005a/26, 058a/24, 082b/22, 114a/17, 115b/11
 ğ.+ i 022a/09
 ğ.+ ılar 115a/10
- ğayret** : çaba, çalışma arzusu [a]
 ğ. 079a/16, 093a/26, 103a/11
 ehl-i ğ. "gayret sahibi, gayretli" 097a/12
 kemāl-i ğ. "tam bir gayret, çalışma" 096a/24
 ğ. eyle- 054a/29, 093b/14
 ğ. it- 043b/01, 073b/23, 077b/24, 089a/13, 108b/08, 118b/39
 ğ.+ i it- 040b/06, 085b/26
 ğ.+ in it- 044b/13
 ğ.+ i 051b/24, 052a/24, 080a/26
- ğayret-kān** : gayret sahibi, gayret kaynağı [a]
 ğ.+ ı 097b/18
- ğayrı** : artık [Tr]
 ğ. 019b/10, 041b/27
 2. başka, diğer
 ğ. 042b/10, 043a/24, 044b/04, 058a/23, 063a/17, 065b/19, 085a/02, 108b/10, 113b/02
 ğ.+ lerden 031b/13, 041b/17
- ğazā** : savaşı [a]
 ğ.+ da 014b/08, 017a/21, 062a/05
 ğ.+ dan 099b/26
- ğazab** : öfke, hiddet [a]
 ḥırş-ı ğ. "öfke ve hırş" 094b/16
 ğ. 095b/18

- ğ.+ ı 078a/18
ğ.+ la 079a/09, 094b/04
ğazel : lirik divan şiiri [a]
ğ. 071a/26
gece : gece [Tr]
g. 091b/26
geç - : çıkmak,yerini almak [Tr]
g.- di 001b/24
2. geçmek,aşmak,gelip geçmek
g. 009a/17, 034a/10, 045a/12
g.- em 108a/10
g.- er 013b/22, 014a/18, 019b/10, 023a/08, 038a/06, 076b/27, 077b/08, 090b/08, 091a/22, 101a/23
g.- erler 021b/14, 032b/04
g.- ersin 082b/22
g.- di 006a/05, 046b/21, 064a/11, 073b/22, 080a/27, 094a/02, 108a/23, 115b/06, 116a/08
g.- diler 039a/19, 102b/06
g.- düm 113b/06
g.- tiğ 015a/16
g.- miş 014b/17
g.- mişdir 113a/25
g.- mişem 042b/12
g.- ip 026a/14, 031a/11
g.- üp 043b/18, 087b/20, 093b/19, 115a/19
g.- ince 076b/07
g.- irdin 002a/29
g.- irme 071a/24
g.- mede 033a/10, 066a/08
g.- meden 117a/25
g.- mege 005b/17, 008b/01, 030a/07, 103b/19
g.- mek 008a/05, 095a/23
g.- mekden 081b/12
3. vazgeçmek
g. 005b/09, 006b/06, 009b/25, 010a/14, 010a/15, 010a/17, 010a/19, 010a/21, 010a/23, 046a/21, 052a/23, 057a/08, 057a/09, 076b/25, 092a/17, 093a/07, 093a/08, 093a/10, 093a/12, 093a/14, 093a/16, 093a/17
g.- egör 093b/26
g.- em 019a/21
g.- er 007a/16, 020a/25, 084a/26, 105b/19
g.- erler 043a/03, 072b/18, 105b/20
g.- ersün 007b/25
g.- di 115b/09
g.- diler 102b/10
g.- miş 069b/11, 085a/06, 108a/19
g.- mişim 034b/20, 034b/21, 034b/23, 034b/25, 035a/02, 035a/04, 035a/06
g.- mişiz 028a/11, 089a/25
g.- ip 029b/10, 033b/19, 100a/20
g.- üp 020a/19, 061a/02
g.- üpdür 085a/01, 105b/22
g.- en 040a/01, 084b/19

g.- enler 091b/05
 g.- memiş 086b/15, 106b/33
 g.- memişler 099a/09

4. yıkılmak,yerle bir olmak

g.- sün 045a/21

5. geçmek,oturmak

g.- üp 066a/26, 107a/27

gedā : dilenci,yoksul [f]

g. 002b/16, 003a/20, 017b/14, 040b/21, 044a/03, 044a/13, 048a/24, 049b/05, 053b/10, 054b/04, 064b/17, 080b/08, 083b/27, 086a/22, 087b/04, 088a/10, 089a/09, 091a/14, 091b/25, 111b/26, 112a/15, 114b/18, 115b/16, 116a/23, 119b/30

g.+ dır 065a/06, 065a/21

bây-ı g. "zengin ve yoksul" 066b/19, 080a/24

g. iken 031a/15

g.+ dan 071a/06

g.+ ya 026b/08, 061a/23, 079a/25, 113a/10

g.+ mız 081a/24

g.+ yım 015b/17, 025a/16, 036b/08, 041a/11, 055a/06, 099b/28

g.+ lar 050a/01, 092a/21

gel - : gelmek [Tr]

g. 005a/24, 005b/07, 006b/17, 006b/22, 007a/21, 007a/24, 007b/15, 007b/24, 008a/11, 008a/14, 008a/24, 009a/04, 009a/08, 009a/15, 010a/14, 010a/19, 011a/03, 011a/10, 013b/20, 015b/19, 016b/18, 017b/04, 018a/01, 018b/25, 019a/05, 019a/22, 020a/01, 021a/12, 022b/01, 023b/27, 026a/16, 026b/21, 027a/03, 027a/04, 027a/06, 027a/08, 027a/10, 027a/12, 027b/13, 028a/07, 030b/22, 031a/09, 032a/03, 032a/04, 032a/06, 032a/08, 032a/10, 032a/12, 032a/13, 032a/14, 032a/16, 032a/18, 032a/19, 032a/20, 032a/22, 032a/24, 032b/13, 032b/14, 032b/16, 032b/18, 032b/20, 032b/22, 032b/24, 032b/26, 033a/01, 034a/13, 034a/14, 034a/20, 034b/10, 035a/17, 035b/15, 041a/25, 042a/08, 042a/13, 043b/09, 043b/10, 043b/12, 043b/14, 043b/16, 043b/18, 043b/19, 043b/20, 043b/23, 044b/19, 045a/11, 047a/03, 049b/06, 050b/29, 052a/02, 052a/26, 054a/25, 054b/01, 054b/06, 054b/17, 054b/21, 055a/20, 055b/01, 055b/11, 055b/14, 055b/21, 056a/14, 056a/15, 056a/17, 057a/08, 060a/13, 060a/16, 061a/03, 061a/18, 062a/14, 062a/23, 062b/04, 062b/14, 062b/17, 064b/26, 066a/04, 066a/23, 066b/17, 067a/03, 067a/18, 067a/21, 067a/25, 067b/09, 067b/17, 069b/25, 069b/26, 070a/02, 070a/04, 070a/06, 070a/08, 070a/10, 070a/12, 071a/10, 071a/11, 071a/12, 071a/16, 071a/20, 071a/24, 071a/28, 073b/01, 073b/05, 073b/16, 074b/03, 074b/04, 074b/05, 074b/10, 076b/02, 077a/13, 079b/08, 079b/21, 080a/17, 085a/01, 085b/14, 085b/15, 085b/21, 086a/04, 086b/07, 089b/18, 090a/01, 090a/02, 090a/04, 090a/06, 090a/08, 090a/10, 090a/12, 090a/14, 090a/16, 090a/18, 090a/19, 090b/06, 090b/18, 090b/19, 091a/17, 091a/20, 092a/17, 092a/18, 092a/20, 092a/22, 092a/24, 092a/26, 092b/02, 092b/04, 093a/15, 093a/17, 094a/06, 094a/18, 095b/02, 099a/05, 099a/06, 099a/13, 099b/01, 099b/11, 100a/05, 100a/13, 100b/18, 103a/01, 103a/02, 103a/09, 103a/11, 103a/25, 110a/20, 111b/05, 116b/27, 119b/12

g.- sin 007a/18, 034b/11, 039b/04, 039b/23, 039b/24, 039b/26, 040a/02, 040a/04, 040a/06

g.- sün 024b/04

g.- injiz 119a/25

- g.- e 082a/04, 083b/12
g.- ir 050a/12
g.- ür 058b/11, 072b/23, 076b/27, 077a/26, 077b/08, 090b/08, 092a/24, 098b/16, 109a/26, 111b/10, 118a/07
g.- ürlər 118b/09
g.- di 002a/02, 002a/04, 002a/08, 002a/12, 002a/16, 002a/20, 002a/24, 002b/12, 004a/20, 004b/15, 004b/17, 014a/14, 016a/11, 031a/17, 036a/17, 037a/08, 042b/17, 044a/23, 049a/23, 051a/21, 052a/09, 052a/10, 052a/12, 052a/14, 052a/16, 052a/18, 052a/20, 052a/22, 053a/23, 053a/24, 053a/26, 053b/02, 053b/04, 053b/06, 053b/08, 053b/10, 053b/12, 053b/26, 059a/03, 063b/16, 063b/24, 063b/27, 064a/08, 068b/13, 068b/15, 079b/19, 080a/07, 080a/11, 082a/08, 086a/12, 092b/06, 094a/02, 104b/30, 105a/19, 105b/01, 105b/02, 105b/04, 105b/06, 105b/08, 105b/10, 105b/12, 105b/14, 105b/16, 105b/18, 107a/13, 107a/14, 107a/16, 107a/18, 107a/20, 107a/22, 107a/24, 107a/26, 107a/28, 107a/30, 107a/32, 115a/19, 117b/21
g.- digini 016a/07
g.- dik 081a/01, 074a/08, 102a/23, 118a/17
g.- diler 037b/04, 084b/15, 086a/15, 104a/19, 108b/17
g.- dim 011a/23, 023a/10, 025a/11, 025a/14, 029a/22, 039b/14, 046a/09, 053a/20, 056a/24, 056b/04, 056b/09, 063b/13, 065b/08, 065b/20, 066a/02, 066a/06, 074a/09, 086a/03, 086b/25, 102a/07, 107b/06, 117a/23
g.- din 005b/16, 075b/17, 091b/17
g.- dük 077b/09
g.- miş 012a/16, 013a/07, 015b/14, 030b/14, 036a/11, 041a/02, 042a/15, 042b/21, 042b/22, 052a/07, 065a/03, 083b/27, 084a/15, 088a/23, 092a/02, 102a/16, 109a/19
g.- mişem 023a/07, 023a/15, 025a/21, 033a/28, 042a/03
g.- mişim 042b/05, 065b/15
g.- en 002a/01, 011b/18, 016a/12, 023a/08, 023a/16, 040b/18, 049b/16, 080b/02, 118a/37, 119b/29
g.- eyor 002a/17, 002a/18
g.- se 015b/15, 016a/03, 062b/13
g.- sem 117a/02
g.- dim ise 034a/26
g.- miş ise 102a/17
g.- ol- 040b/22
g.- ürken 096a/19
g.- ince 022a/17, 101b/05
g.- üp 010b/21, 019a/25, 022a/15, 028b/22, 034b/06, 044b/08, 046a/15, 049b/18, 051a/22, 054a/11, 060b/18, 065b/06, 073b/04, 073b/19, 087a/23, 088a/06, 090a/25, 091a/22, 093b/14, 095a/09, 105a/09, 107a/12, 108a/23, 118b/10, 119b/08
g.- üpdür 067a/27
g.- üpsin 107b/25
g.- me 102a/15
g.- meden 009b/26, 020a/16, 024a/17, 024a/20, 041b/19, 087b/13, 108a/25
g.- medi 080b/19
g.- mege 005b/04
g.- mekde 027a/19
g.- mekden 023b/14, 108b/27
g.- memiş 040b/01

- g.- meseydiñ 086a/20, 101b/25
 g.- mesi 001b/40, 048b/22, 052a/11
 g.- mesiyle 037a/09, 087a/26, 088a/02, 107a/25
 g.- mez 024b/03, 024b/08, 041b/12, 060b/20, 087a/16, 090b/10, 112b/02
 g.- mezden 076b/28
 g.- mezdi 082a/01
- genc** : hazine, define [f]
 g. 098a/18
- genç** : genç [Tr]
 g. 119a/22
- ger** : eğer [Tr]
 g. 023b/19, 088b/17, 093a/09, 098b/16, 099a/21, 116a/01
- gerçe** : her ne kadar, gerçi [f]
 g. 003b/13, 013b/23, 017b/09, 017b/24, 019b/01, 023a/08, 025a/17, 028a/08, 036a/09, 040b/19, 047b/05, 047b/13, 048a/05, 048b/17, 050a/01, 050a/24, 050b/06, 055b/04, 058b/10, 059a/11, 063a/19, 066a/17, 067a/08, 077a/18, 077b/05, 079b/26, 099a/19, 107b/21
- gerçek** : gerçek, hakikat [Tr]
 g. 035b/26, 049a/20, 052b/24, 081a/26, 108b/04, 114b/05, 115b/17, 119b/24
- gerd** : tasa, keder [f]
 g.+ e 001b/26
- gerek** : gerek, lazım, gerekli [Tr]
 g. 007a/25, 009a/21, 013a/22, 016a/04, 030a/04, 030a/06, 030a/07, 030a/09, 030a/11, 030a/13, 030a/15, 030a/16, 030a/17, 030a/19, 030a/21, 030a/23, 030b/01, 030b/02, 030b/03, 030b/05, 030b/07, 030b/09, 030b/11, 030b/13, 031a/06, 031b/03, 031b/04, 031b/06, 031b/08, 031b/10, 031b/12, 031b/13, 031b/14, 031b/16, 031b/18, 031b/20, 031b/22, 031b/24, 032a/01, 046a/03, 047b/04, 049b/26, 056a/09, 056a/10, 056a/12, 066a/25, 068b/11, 071b/07, 083b/23, 088b/08, 095a/23, 096b/09, 103b/03, 117a/44, 119b/13
 g.+ dir 008b/01, 015b/15, 025a/07, 040a/16, 041b/02, 041a/12
 g. it- 069a/02
- gerü** : yine, tekrar, sonra [Tr]
 g. 041b/26, 103b/13
- geşt** : dolaşma, gezinti [f]
 g. 074a/21
 g.-i 'aşkıdan 016b/19
- geşte** : geçen, çok geçkin [f]
 g.-i 'aşka "aşktan başı dönen" 006b/11
- getir -** : getirmek [Tr]
 g.- ür 022b/18
 g.- miş 067a/23
- getür -** : getirmek [Tr]
 g.- di 086a/13
 g.- me 067b/07
- gevher** : elmas, mücevher [f]
 g. 045b/17, 095b/22, 105a/23
 dürr-i g. "inci taşı" 021a/15
 tãc-ı g. "mücevherden yapılmış taç" 035a/19
 g.+ i ol- 109b/26
 g.+ i 091a/13, 091b/16

g.+ idir 026a/19
 g.+ in 068a/07
 g.+ ine 017a/04, 068a/14

gey - : giymek [Tr]
 g. 012b/25
 g.- diler 058b/17
 g.- ip 082b/23

ġiyāš : yardım, imdat [a]
 ġ. 054a/22
 Rabb'ül Ġ. 009b/24

Geylān : Şah Abdülkadir Geylani. Büyük İslam âlimlerinden ve evliyanın meşhurlarındandır. Künyesi, Ebu Muhammed'dir. Muhyiddin, Gavs-ül-a'zam, Kutb-i Rabbani, Sultan-ul-evliya, Kutb-i a'zam gibi lakabları vardır.
 G. 003b/03

gez - : gezmek [Tr]
 g. 006b/11
 g.- er 098a/08
 g.- erdi 007a/06
 g.- erdim 031a/24
 g.- erim 065a/26, 089b/10
 g.- eriz 030b/04
 g.- di 013b/25, 073b/08, 086b/18
 g.- dim 044b/03, 046b/22, 064a/24
 g.- dirir 029a/17
 g.- enler 052b/21
 g.- erken 028b/23
 g.- ilmez 013b/24
 g.- ip 078b/28
 g.- üp 073b/13
 g.- mekdeyim 010a/08
 g.- me 006b/19, 010a/18, 019b/26, 032a/15, 047b/22, 048a/01, 070b/17, 073b/02, 077b/11, 093b/17

gez - : gezmek [Tr]
 g.- eyim 053a/16
 g.- er 038b/17, 047b/02, 082b/18
 g.- erim 063a/20

ġidā : besin, gıda [a]
 ġ.+ dır 087b/24
 ġ.+ sı 091a/17
 ġ.+ lar 098b/20

ġilmān : köle, esir [a]
 ġ. 090b/01

Ġilmān Baba: Divandan anlaşıldığı üzere Harabati Baba'dan el almış ve Huta Baba'nın yerine posta oturmuş bir dervıştır.

Ġ. 119b/18
 medh-i Ġ. "Ġilman Baba'ya övgü" 119b/17

ġinā : zenginlik [a]
 ġ.+ yı 091b/08
 ġ.+ sı 091a/25

ġıybet : çekiştirme, dedikodu [a]
 ġ. 099a/08

ğ. it- 078a/24, 107a/03

ğ.+ i 059a/28

gibi : gibi(edat) [Tr]

g. 003b/05, 005b/08, 006b/11, 009a/10, 011a/06, 012a/14, 016a/10, 017b/25, 019a/02, 019a/19, 020a/01, 025a/26, 025b/08, 026a/08, 028b/04, 029a/26, 029b/03, 029b/06, 031a/23, 034b/02, 042a/14, 042a/17, 042b/09, 042b/13, 042b/24, 043b/03, 044b/19, 046b/23, 046b/26, 047b/02, 049a/17, 050b/06, 053a/15, 061a/15, 062a/19, 064a/19, 065a/25, 066a/21, 070b/06, 072a/24, 075a/07, 076b/23, 077a/06, 077a/14, 077b/11, 082b/21, 086a/26, 086a/27, 087a/01, 087a/08, 091a/22, 100a/16, 100a/19, 103b/07, 114b/24, 116a/18, 119a/13

gice : gece [Tr]

g. 018a/13, 021a/24, 032b/09, 033a/10, 038b/12, 042b/07, 043b/10, 043b/21, 044a/06, 044b/10, 049a/20, 051a/26, 058b/12, 063a/21, 063b/13, 063b/24, 064a/03, 064a/04, 064a/06, 064a/08, 064a/10, 064a/12, 064a/14, 064b/18, 065b/25, 067b/25, 070a/07, 071a/01, 074a/02, 075a/11, 077a/06, 087a/07, 092a/05, 099b/09, 100b/01, 103a/21, 107b/11, 118a/04, 112a/19

g.+ ler 094b/10

gir - : girmek [Tr]

g. 010a/22, 011a/01, 033b/07, 034a/16, 043b/21, 043b/22, 043b/24, 043b/26, 044a/02, 044a/04, 044a/05, 062b/22, 074b/04, 079a/21, 095b/02, 096b/08, 099a/16, 103a/13, 110a/20

g.- elim 086b/07, 090a/19

g.- sin 052b/03, 114b/27

g.- er 101a/14, 102b/23

g.- di 031a/22, 045a/16, 063b/28

g.- diler 042b/20, 049a/24, 086b/10

g.- dim 039b/10, 087a/11

g.- miş 025a/04, 086b/11, 091b/12, 095b/09

g.- üp 046b/11, 088a/01

g.- en 060b/25

g.- enler 082b/02, 082b/16, 112b/12

g.- mede 006b/08

g.- memiş 086b/16

g.- mez 058b/02, 117b/05

girdāb : anaför, girdap [a]

baħr-ı g.+ a "girdap denizi" 060a/23

baħr-ı g.+ a düş- 077b/27

ğ.+ a 006b/09

girdār: uğraşı, iş, meşguliyet [f]

g.+ a 028a/16

girdigār : tanrı,yaratan [f]

g. 098b/12

giritār : tutulmuş,yakalanmış [f]

g. eyle- 111b/10

g. ol- 033b/01, 063b/04, 064a/17, 066b/05, 071b/05

g.+ im 113a/22

girü : geri [Tr]

g. 100b/17, 117a/21

g. kal- 055a/12

2. yine,tekrar,sonra

- g. 034b/08, 070a/09, 106a/08
- giryān** : ağlayan [f]
 çeşm-i g. "ağlayan göz" 100b/05
 g. ol- 072b/12
 g.+ ım 025b/04
- ğiryān** : ağlayan [f]
 ğ. ol- 012b/05
 ğ. 075b/23
- git -** : gitmek [Tr]
 g. 041b/01
 g.- elim 006a/10, 089b/14, 089b/18, 089b/22, 089b/26
 g.- er 002a/38, 019b/19, 023a/16, 069b/17, 076a/10, 093b/02, 093b/04, 093b/08, 093b/12, 093b/16, 093b/20, 093b/24, 093b/28, 094a/04, 113b/09, 117a/41, 119a/41
 g.- erler 064b/03
 g.- di 004a/06, 004a/19, 047b/07, 050b/16, 092b/25
 g.- diği 027b/17
 g.- diler 058b/19
 g.- miş 023b/11, 064b/05, 108b/17
 g.- sem 097a/18
 g.- ip 089b/11
 g.- üp 107b/07
 g.- en 096a/11, 110b/05, 112b/02
 g.- enler 026a/13
 g.- me 071a/16
 g.- mege 013a/15, 023b/04, 034a/27, 070b/04, 075b/26, 108b/11
 g.- mek 023a/15
 g.- mez 038b/13, 099b/05
 g.- miyor 109a/06
- 2. kaybetmek, yitirmek**
 g.- er 108a/21
 g.- di 050a/17, 050a/19, 050a/23, 050a/27, 050b/04, 050b/08, 050b/12, 069b/09, 077b/05, 117a/07
 g.- mesün 075a/01
 g.- mez 066a/11
- giy -** : giymek [Tr]
 g.- dik 081a/01
 g.- miş 002a/10
 g.- se 104a/15
 g.- üp 117a/23
 g.- enler 085a/12
- giz** : sır, gizem [Tr]
 g.+ inde 074a/16
- gizle -** : gizlemek, saklamak [Tr]
 g. 077a/04
- gizli** : gizlenen, saklana [Tr]
 g. 063b/10
- gonca** : açmamış tomurcuk, gonca [f]
 ğ. 014a/08, 018a/14, 018a/24, 109a/20
- göbek** : göbek [Tr]
 g. 098a/16

- göç** - : göçmek, bulunduğu yerden ayrılmak [Tr]
 g.- er 101a/22
 g.- dü 073b/19
 g.- müş ol- 090a/16
 g.- üpdür 067a/13
 g.- mek 034b/06
- gögüs** : göğüs [Tr]
 g.+ ümüze 064a/10
- gök** : gök, sema [a]
 g. 006b/04, 050b/27
 g.+ de 036a/26, 072b/11
 g.+ te 086b/09
 g.+ ü 034a/20
- göl**: göl [Tr]
 g.+ ü 037b/24
- gölge**: gölge [Tr]
 g.+ sine 113b/12
- gömlek**: gömlek [Tr]
 g.+ iñ gey- 082b/23
- gönder** - : göndermek [Tr]
 g.- din 033b/17
 g.- ip 043a/16
 g.- ildin 086a/09, 101b/22
- gönül** : bk. gönül [Tr]
 g. 005b/09, 009a/13, 023b/12, 030b/08, 030b/17, 033a/02, 033a/03, 033a/05, 033a/07, 033a/09, 033a/11, 033a/13, 033a/15, 033a/30, 033a/31, 033b/02, 033b/04, 033b/06, 033b/10, 033b/12, 033b/14, 046a/11, 046b/20, 052a/04, 052a/23, 058a/14, 066a/19, 070a/24, 070a/26, 070b/04, 070b/08, 070b/12, 070b/16, 071b/01, 071b/02, 071b/04, 071b/06, 071b/08, 071b/10, 071b/12, 073b/01, 077b/01, 086b/07, 091a/16, 091a/17, 092a/17, 093a/17, 094a/01, 094b/21, 096a/01, 096b/07, 096b/17, 098a/06, 099a/05, 103a/01, 103a/02, 103a/04, 103a/06, 103a/08, 103a/10, 103a/12, 103a/14, 103a/16, 103a/18, 104b/02, 104b/06, 104b/11, 108a/19, 113b/05, 116b/32, 117b/08, 117b/10, 118a/11, 118a/15
 g.+ dür 009a/19
 g. vir- 002a/26, 005a/21, 015a/02, 032b/15, 046b/02, 066b/06, 073b/15, 085b/13, 086b/01
 g.+ üñ vir- 054a/24, 099b/08
 g.+ünü vir- 099a/19
 g. bağla- 093a/13
 g. kır- 071a/12
 g. şal- 082b/15
 g. yap- 071a/28
 g. yık- 061a/03
 g.+ de 021b/15, 064b/18, 075a/19, 085a/02, 090b/18, 094a/19, 097b/22, 111b/20
 g.+ dedir 024b/11
 g.+ den 010a/07, 014a/25, 026a/07, 032b/08, 033b/08, 039b/05, 040a/02, 041b/24, 056b/20, 058a/15, 062b/26, 063a/20, 064b/08, 066a/05, 069b/05, 071a/22, 107b/09, 109b/21, 115a/10, 118a/09
 g.+ e 057b/12

- g.+ i 095b/14
g.+ üm 035a/14, 045b/27, 063b/06, 064a/15, 077a/07, 106b/33, 110b/09, 113a/21, 113b/08
g.+ ümdeki 019a/13
g.+ ümden 118a/06
g.+ üme 029b/13, 105b/16, 108a/05, 110b/21
g.+ ümü 009b/05, 030b/05
g.+ ümüñ 016a/27
g.+ ümüz 025b/22, 063b/26, 090b/03, 118a/02, 119a/21
g.+ ümüzde 031a/03
g.+ ümüzden 031b/09, 085b/21
g.+ ümüze 059a/26, 089a/03
g.+ ümüzü 116b/15
g.+ üñ 015a/02, 027a/14
g.+ ünden 054b/07
g.+ üne 054b/14, 111b/09
g.+ ünü 017b/18, 106b/26, 111b/13
g.+ ünüzde 056b/24
g.+ ler 052b/05, 100a/07, 109a/21, 118b/21
- gör - : görmek [Tr]**
g. 009a/20, 019a/05, 019a/22, 023a/21, 025b/05, 029a/16, 029b/23, 033a/14, 033b/14, 035a/09, 035a/12, 035b/13, 037a/22, 039a/23, 047b/03, 047b/15, 047b/25, 053a/20, 053b/07, 058b/08, 064a/22, 067b/12, 068a/13, 069a/25, 070a/12, 070b/23, 074b/14, 078b/18, 080b/18, 085a/01, 085a/09, 087b/20, 088a/07, 088a/08, 088b/19, 103a/20, 106b/13, 106b/25, 114b/28, 116a/27, 119a/15
g.- e 047b/15, 078b/24, 083a/25
g.- esin 020a/02, 050b/30, 053a/14, 070b/27, 076a/15, 085a/08, 108a/28
g.- elim 049b/23
g.- sün 032b/09, 057b/08
g.- ür mü 059a/18, 073a/18
g.- ür 023a/25, 035a/03, 055a/15, 084b/25, 096b/22
g.- ürlər 039a/21, 074b/25
g.- ürsün 044b/20, 056b/21, 077a/26
g.- ürüm 039b/21, 039b/22, 053b/15
g.- dü 011b/03, 013a/15, 016a/10, 038a/20, 039a/09, 039a/18, 047a/25, 050a/21, 050b/15, 069a/14, 085b/18, 090a/04, 100b/14, 101a/06, 119a/11
g.- dük 037a/27
g.- dükçe 029a/05
g.- düler 101a/11, 102b/15
g.- düm 004a/15, 008b/24, 019b/04, 024b/16, 028a/01, 030b/24, 039a/07, 041a/01, 041a/06, 043a/20, 043b/08, 044a/25, 048b/24, 051a/15, 060a/11, 066a/02, 066a/06, 078a/10, 078a/14, 097b/06, 117a/27
g.- müş 043a/24, 063b/27, 075a/17, 091b/11
g.- müşem 039a/13, 042a/04
g.- se 021b/21, 085a/25, 106b/15
g.- müş idi 040b/14
g.- müş ol- 047b/18
g.- üp 039b/25, 084b/05, 106b/17
g.- eli 070a/05
g.- en 063b/19

- g.- eñ 047a/16
 g.- elden 048b/29
 g.- emez 039a/11
 g.- enler 048b/15, 060b/10, 066b/13, 075a/12, 084a/19, 084b/10, 085a/03
 g.- üldü 050b/20, 051a/18
 g.- önce 052a/09, 060a/25, 060b/12, 063b/29, 083a/25, 092b/02, 107b/02
 g.- ündü 041a/09, 044b/07, 051a/24
 g.- ünen 022a/14, 038a/17, 039a/10, 047a/16
 g.- ünür 011b/10, 037b/25, 038b/11, 041b/26, 042a/11, 043a/18, 050b/02, 050b/17, 079a/20, 090a/17, 095b/22, 096b/20, 103a/05, 112b/02, 116b/18
 g.- ünmez 047a/05
 g.- medi 033a/06, 047a/22, 118b/37
 g.- medik 031a/19, 031a/20, 031a/22, 031a/24, 031a/26, 031b/02
 g.- medim 031b/05, 034b/07, 101b/14, 108b/12, 108b/15
 g.- mege 021a/22, 021b/18, 047a/26
 g.- mek 028b/08, 028b/13, 033a/17, 041b/17, 084a/10, 092b/04
 g.- memiş 028a/23
 g.- meye 009a/18
 g.- meyeler 059a/24
 g.- meyem 052b/15
 g.- meyen 018b/17, 022a/13
 g.- mez misin 019a/09
 g.- mez 030b/21, 035a/04, 068a/10, 068b/02, 088a/16, 101a/19, 113a/16
 g.- meziz 025b/23
görüş - : görüşmek, buluşmak [Tr]
 g.- müş 074b/21
göster - : göstermek [Tr]
 g. 005b/02, 010b/02, 015a/10, 033a/16, 044a/17, 045b/14, 049a/12, 113a/01
 g.- e 017a/14, 029b/26, 032a/18, 033a/15, 041b/11, 047b/10, 074b/06
 g.- eler 005b/15
 g.- ir 020a/06, 033b/18, 040b/02, 041b/25, 055b/04, 060a/03, 078b/25, 116b/28
 g.- di 017a/18, 022a/16, 047a/18
 g.- diler 081a/17, 087a/04
 g.- miş 078b/05
 g.- en 085b/23
 g.- üp 051b/02, 053a/06, 084a/08
 g.- mek 047b/12
göz: göz [Tr]
 g. 078b/24, 098a/16, 098b/13
 g. yaşını 066a/21
 cān g.+ ü 053a/10
 cān g.+ ünü 057b/09
 ıalb g.+ i 090b/22
 g. atma- 094a/07
 cān g.+ ün aç- 090a/15
 g.+ ün aç- 011a/08, 027a/03, 033b/10, 034a/20, 044b/21, 090b/16, 094a/18
 g.+ üñ aç- 015a/09, 019b/26, 026a/16, 032a/15, 032b/14, 044a/09, 074b/14, 093b/22, 099a/20
 g.+ üñ tut- 044b/12

- g.+den 085b/14
g.+ ümden 094b/10, 112a/23
g.+ ümüz 050b/15
g.+ ün 052a/09, 095b/01, 100a/13
g.+ ü 003b/14
g.+ üyle 039b/19, 047b/20
g.+ leri 036a/26, 039a/16
g.+ süzlere 116a/32
- göz** : bk. göz [Tr]
g. 063b/17, 075b/06
g. atma- 043b/03
g.+ ün aç- 076a/12
g.+ ünü aç- 023b/24
g.+ üñ 064a/26
- gözet** - : korumak,beklemek,dikkatle bakmak [Tr]
g. 006b/15, 007b/15, 007b/24, 007b/25, 008a/02, 008a/04, 008a/06, 008a/08, 008a/10, 019b/26, 063a/03, 063a/04, 070b/07, 088a/21, 096b/10, 096b/12, 096b/14, 096b/16, 096b/08, 099a/15, 099a/16, 099a/18, 099a/20, 099a/22, 099a/24, 113b/14
g.- gil 023b/16, 074b/06, 103a/15
- gözet** - : bk. gözet- [Tr]
g. 063a/05, 096b/07
g.- gil 008a/17, 023b/05
- gözle** - : araştırmak,incelemek,beklemek,dikkatle takip etmek [Tr]
g. 026a/10, 074b/08
- gözle** - :bk. gözle- [Tr]
g. 033b/10, 070b/01, 076a/02, 076a/04, 076a/08, 076a/12, 076a/16, 076a/20, 076a/24, 077a/03
g.- r 104b/16
- ğulām** : köle,esir [a]
ğ. 003a/05, 014b/10, 020b/08, 032a/01, 034a/21, 036b/05, 036b/10, 048b/19, 049a/15, 091a/15, 096b/05, 111b/14
ğ.+ dır 061b/13
bāb-ı ğ. “kapı kölesi” 083b/26
ğ.-ı ehl-i beytiñ “ehl-i beytin kölesi” 099b/14
ğ.-ı ħandān-ı Muştafādır “Hz. Muhammed’in mutlu esiri” 071b/13
ğ.-ı Ħaydarım “Hz. Ali’nin kölesi” 035b/15, 056a/19, 058a/17
ğ. ol- 030a/22, 046b/03, 046b/19, 071b/11, 084b/06
ğ.+ ı ol- 053a/21, 073a/03
ğ.-ı ‘Askerī ol- 109b/28
ğ.+ ı 026a/22, 048a/25, 112a/12
ğ.+ ıdır 028b/21, 084a/14, 105b/17
ğ.+ ım 026b/08, 034b/18, 112a/04
ğ.+ ındır 044a/21
ğ.+ ındır 065a/05
ğ.+ ıyım 040a/19
- ğurbet** : gariplik,yabancı diyar,el [a]
ğ. 031b/02
ğ. elde 100b/07
ğ. düş- 033a/03
ğ. ele düş- 066a/15

- ğ.+ den 024b/03
 ğ.+ le 035a/11
ğurūr : mağrurluk, kibir ve böbürlenme [a]
 ğ. it- 100a/09
ğuşşa : üzüntü, keder [a]
 ğ.-ı ğām “üzüntü ve keder” 025b/23, 033a/05, 094a/27
 ğ.-ı ğām çek- 067a/19
gūş : kulak, işitmek [f]
 g. it- 048a/03
güç : güç, zor [Tr]
 g. 095a/15
 g.+ ü 042a/08
güftār : sözler, lakırdılar [f]
 g. 017a/15, 054b/19
 g. eyle- 014b/13
 terk-i ğ. eyle- 022a/05
 g.+ dan 057a/20
 g.+ im 089b/06
 g.+ ımı 067b/07
güher : elmas, mücevher [f]
 g. 099b/06
gül : güzel kokan bir tür çiçek [f]
 g. 001b/01, 010b/14
 g.+ dūr 018a/14, 018a/24
 g.-i ħandān “gülen gül” 016b/24
 g.-i ra’nā 008b/07, 023a/22, 069a/26
 būy-ı g. “gül kokusu” 075b/21
 rūy-ı g. “gül yüzlü” 119a/01, 119a/20
 g.+ ü ol- 050a/17, 050a/19, 050a/23, 050a/27, 050b/04, 050b/08, 050b/12, 050b/16
 g.+ e 014a/08, 074b/18
 g.+ ü 012b/10, 064b/25
 g.+ ler 002a/01, 109a/20, 115a/19, 118a/29
 g.+ lere 011a/20, 066b/09
 g.+ leri 081a/08
gül - : gülmek [Tr]
 g.- er 076b/05
 g.- ersin 042a/09
 g.- dü 019a/22
 g.- en 066b/08, 109a/18
gülgūn : gül renkli [f]
 g. 076b/14
 g.+ uñ 010b/18
gūlhān : gül evi, ateşhane [f]
 g. ol- 035a/16
gūlistān : gül bahçesi [f]
 g. 010b/14
 g.-ı bahārlarda “baharın gül bahçeleri” 044a/26
 sırr-ı g. “gül bahçesi sırrı” 016b/24
 g. it- 028b/14
gūlşen : gül bahçesi [f]

- g. 023a/11
 g.-i 'aşka "aşk bahçesi" 029b/03
 g.-i hüsününde "gül bahçesi güzelliği" 011a/19
 g. ol- **116b/16**
- gūlzār** : gül bahçesi [f]
 g. 008b/05
 g.-ı muhabbet "muhabbet bahçesi" **116b/16**
 g.+ im ol- **070a/06**
 g.+ i **119a/35**
 g.+ im **089b/08**
- gūmān** : zan,şüphe [f]
 g. it- 009a/01
 g. tut- **112b/14**
- gūmūş**: gūmūş [Tr]
 g. **085a/23**
- gūn** : gün,yevm [Tr]
 g. 004a/06, 009b/24, 012b/16, 013a/27, 016a/09, 019a/17, 020a/21, 034a/26, 036a/02, 036a/21, 036b/17, 042a/09, 046a/13, 046b/01, **050b/23**, **063a/22**, **066a/26**, **073a/06**, **073b/03**, **077a/26**, **077b/03**, **077b/09**, **078a/19**, **081b/08**, **082b/19**, **083b/12**, **085b/05**, **089b/11**, **090b/09**, **092a/13**, **092a/23**, **094b/06**, **097a/19**, **098a/21**, **100b/04**, **102a/07**, **102a/13**, **104a/02**, **105b/15**, **106a/04**, **106b/19**, **107b/04**, **108a/21**, **110a/15**, **111a/11**, **113a/23**, **113b/09**, **115a/14**, **117a/03**, **117b/01**
 g.+ den güne **111b/01**
 g.+ de 001b/18, 001b/22, 001b/24, 002a/23
 g.+ den **068b/01**, **080a/24**
 g.+ i **079a/20**
 g.+ ü **059a/24**, **110b/25**
 g.+ leri 002a/02, 002a/04, 002a/08, 002a/12, 002a/16, 002a/20, 002a/24
- 2. gündüz**
 g. 002a/28, 011a/09, 019b/02, 032b/09, 048b/20, **051a/26**, **058b/14**, **059b/09**, **063a/21**, **063b/13**, **075a/11**, **077a/06**, **077a/19**, **077b/23**, **089a/26**, **092a/05**, **095b/12**, **099a/24**, **101b/15**, **103a/13**, **105a/30**, **105b/18**, **107b/11**, **108b/16**, **111a/01**, **112a/19**, **118a/04**
 g.+ ler 038b/12
- 3. güneş**
 g. 005b/08, 012a/14, 016a/10, **050b/06**
 g.+ den 035a/03, 039a/13, **083a/23**, **116a/26**, **117a/53**
- gūnāh** : dinde cezayı gerektiren amel,suç,kabahat [f]
 g. ol- 046b/21
 g. **056b/10**
 g.+ i **064b/13**, **101a/15**, **102b/22**
 g.+ im 037a/03, **089b/11**
 g.+ ın **104b/07**, **115b/33**
- gūnāhkār** : günah işleyen,günah sahibi [f]
 g. **065a/03**, **065b/01**, **070a/19**, **078a/01**, **109b/15**
 g.+ im **063a/24**, **110b/19**
- gūn-be-gūn** : günden güne [Tr]
 g. 014b/14, **101b/01**, **108a/13**
- gūndüz**: gündüz [Tr]
 g. 021a/24, 033a/10, 042b/07, 043b/10, 043b/21, 044a/06, 044b/10,

- 058b/12, 064b/18, 065b/25, 067b/25, 070a/07, 071a/01, 074a/02, 087a/07, 091b/26, 099b/09, 100b/01, 103a/21
 g.+ ü 059a/18, 073a/18
 g.+ ler 018a/13
- güneş:** güneş [Tr]
 g. 113b/12
 g.+ i 087b/11
- gürüh :** topluluk,grup,cemaat [f]
 g.-ı evliyā “evliya topluluğu” 064b/10, 082a/14, 105b/10, 112a/21
 g.-ı evliyāda “evliya topluluğu” 091a/02
 g.-ı Nācī “Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah’ın razı-hoşnut olduğu toplum” 082b/02
 g.-ı Nācīyiz “Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah’ın razı-hoşnut olduğu toplum” 112a/01
 g.-ı Nācīye ir- 109b/24
 g.+ a 062a/24
 g.+ u 081a/05
 g.+ uñ 114a/05, 114a/24
 g.+ undan 045a/05
- güşā :** açıcı,açan [f]
 g. eyle- 097b/18
- güşād :** açılma,açma [f]
 rāh-ı g. it- 052a/19
 g. eyle- 013b/22, 021b/03
 g. it- 013b/10, 021a/17, 047b/25, 087b/17, 098a/15, 098b/09, 107a/25, 112b/05, 117a/03
 g. kıl- 052b/05, 062a/25
 g. ol- 060a/17, 077a/07, 096a/15, 106a/11, 110a/03, 111b/17
- güşāde :** ferah,şen,açılmış [f]
 g. 118a/25
 g. eyle- 011b/04
 g. ol- 119a/29
- güyā :** sanki,sözümöna [f]
 g. 113b/26
- güzāf :** saçma sapan,boş söz [f]
 g. 027b/20
 lāf-ı g. ur- 022a/20
- güzār :** geçiş,geçme [f]
 g. 074a/21, 099a/02
- güzel :** güzel,hoş [Tr]
 g. 010b/05, 025a/08, 026b/24, 041b/09, 073b/25
- güzel :** güzel,hoş [Tr]
 g. 019b/23, 023a/02, 026a/10, 039a/01, 047b/09, 048a/01, 060b/19, 069b/22, 071a/25, 077a/05, 082b/03, 093b/03, 118b/05
- güzelce :** güzel bir şekilde [Tr]
 g. 034b/09, 061a/14
- güzelce :** bk. güzelce [Tr]
 g. 060a/15, 067b/08, 071a/05, 076b/15, 076b/22, 094a/18
- ha :** Arap alfabesinde hı harfi [a]
 h. 097b/09
 ḥarfü’l- h. “hı harfi” 011a/25

ha : Arap alfabesinde ha harfi [a]

h. 005a/12, 097b/07

harfu'l- h. "ha harfi" 010b/11

hā'in : hain, hıyanet eden [a]

h. ol- 012b/20

hāb : uyku, rüya [f]

h. 078a/05

h.+ a 063b/23

hab: uyku, rüya [f]

h.-i efvn-ı bī-'idād "süresiz, çok uzun uyku" 106a/18

h.+ nı 115b/31

h.+ in 118a/10

hub : sevgi [f]

h.-i dünyā "dünya sevgisi" 099a/17

h.-i dünyādır "dünya sevgisi" 006b/05

h.-i dünyādan "dünya sevgisi" 006a/05, 014a/18, 021b/03, 033b/19,

067a/13

h.-i dünyāyı "dünya sevgisi" 010a/07, 069b/05

h.-i evlād "evlad sevgisi" 058b/22

h.-i sivā "dünya sevgisi" 091a/18, 092a/19, 094b/13

leşker-i h.-i sivā "dünya sevgisinin askeri" 060a/05

h.-i sivā ol- 112b/27

h.+ ı 076b/27, 093a/15, 095b/19, 107b/09, 113a/21

h.+ nı 044b/11, 103a/11, 109b/21

h.+ in 084a/26,

h.+ ina 032b/15, 060a/09

h.+ inı 043a/26, 084a/16, 097b/13

habāb : hava kabarcığı [a]

h. it- 066a/22

habak : avlu [f]

h.+ ından 082a/04

habāset : pislik, kötülük, alçaklık [a]

h.+ le 089a/22

habbe : tohum, dane [a]

h.+ ye 100a/22

haber : haber [a]

h. 017a/02, 047a/03, 047a/08, 076b/28

h. al- 070b/22, 095b/07, 100b/09

h. vir- 005a/13, 064b/14, 095a/11

h.+ in 094a/02, 094a/04, 094a/08, 094a/12, 094a/16, 094a/20

haberdār : haberi olan [a]

h. eyle- 004a/14

h. ol- 033b/26, 068a/23, 085b/15, 097b/09

Habeşī : Habeş memleketi ahalisinden olan. Habeş'e mensub ve müteallik olan [a]

H. 087b/12

Habīb : Hz. Muhammed (s.a.v) [a]

H. 033a/26, 079b/13, 086a/20

H.-i Hāk "Hak peygamberi" 038b/10

H.-i kibriyā "Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz.

Muhammed" 054a/04, 056b/16, 061a/23, 104b/25, 105a/19

H.-i kibriyādır "Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz.

Muhammed” 073b/29

Ḥ.-i kibriyânıñ “Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz.

Muhammed” 053b/01

Ḥ.-i kibriyâsın “Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz.

Muhammed” 036a/03

Aḥmed-i Ḥ.-i kibriyâ “Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan

H. Muhammed” 091b/15

Ḥaḳḳ-ı Ḥ.-i kibriyâyım “Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan

H. Muhammed” 036b/05

nesl-i Ḥ.-i kibriyâdandır “Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan

H. Muhammed'in nesli” 035b/19

nuṭḳ-ı Ḥ.-i kibriyâ “Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz.

Muhammed'in sözü” 005a/08

keremkân-ı Ḥ. “kerem sahibi Hz. Muhammed” 033a/16

Ḥ.+ i 023a/01

Ḥ.+ im 027a/13, 070a/01, 086a/06

Ḥ.+ in 004b/12, 015b/19, 035a/23, 044a/17, 050b/32, 051a/22, 051b/13, 052b/14, 059b/22, 088a/17, 092a/16, 099b/12, 117a/03

Ḥ.+ indir 012a/06

Ḥ.+ ine 103a/28, 104a/07

2. sevgili dost

Ḥ. 080b/11

ḥabîş : kötü, pis, alçak [a]

Ḥ.+ i 103a/12

ḥabs : hapis, tutma [a]

Ḥ. it- 057b/24

ḥac : hac ibadeti [a]

Ḥ. 022b/19, 089a/15, 106a/03

ṭavâf-ı Ḥ. “hacda tavaf etme” 064b/13, 119b/02

Ḥ.+ dan 094a/11, 117b/13

Ḥ.+ in 089b/01, 117a/05

ḥacer: taş, kaya [a]

Ḥ. 090a/23

Ḥ.+ le 085a/25

ḥâcet: ihtiyaç, gereklilik, muhtaçlık [a]

Ḥ. 040b/21, 045a/07, 074b/01, 104b/16, 113b/04

Ḥ. ol- 101a/07

Ḥ.+ im 096a/19, 101b/20

Ḥ.+ in 027a/20, 041b/01, 041b/16, 080a/20, 097b/28

ḥacı: hac yapan kimseler için kullanılan bir unvan, hitap [a]

Ḥ. 038b/09, 064b/03, 080b/09, 080b/10, 119b/01, 119b/06

Ḥacı Bektaş Velî : Hacı Bektaş Veli. Asıl adı Bektaş olup muhtemelen ölümünden sonra Hacı Bektaş-ı Velî diye şöhret bulmuştur. XIII. yüzyıl Selçuklu Anadolu'sunda Babaî hareketinin lideri Baba İlyâs-ı Horasânî'nin çevresine, XIV. yüzyılda Yeniçeri Ocağı'nın kuruluşuna, XVI. yüzyılda kendi adını alacak olan Bektaşîlik tarikatının teşekkülüne adı geçen mutasavvıf bir şair ve İslam filozofudur.

Ḥ. 038b/09

ḥad : sınır, yetki [a]

ḥizmet-i Ḥ. “hizmet sınırı” 115b/06

Ḥ.+ den 060a/26, 086a/03, 089b/21, 094b/01

Ḥadice :Hatice bint Hüveylid veya Hatice'tül Kübra, İslâm peygamberi Muhammed bin Abdullah'ın ilk eşidir. Müslüman olmadan önceki lakabı Tâhire idi. Hatice Muhammed ile evlendiğinde 40 yaşında idi. Babasının adı Hüveylid, annesininki Fatıma'dır.

Ḥ. 048a/10

ḥadīd : demir, çelik, sert, kavi olan [a]

ḥ.+ indir **115b/25**

ḥādīm : hizmetçi, hizmet eden [a]

ḥ. **091b/22, 107b/18**

ḥ.+ i ol- **080b/12, 097b/28**

ḥ.+ in ol- 036b/22

ḥ.+ i **063a/06, 119b/26**

ḥ.+ idir **086a/10, 091a/07**

ḥ.+ im 020b/18

ḥ.+ iyim **114a/12**

ḥ.+ iyiz **111b/26**

ḥadīs : hadis, peygamber sözü [a]

ḥ. **080a/10, 089b/06, 104b/23, 116b/05**

ḥ.+ inde 018a/02, **117a/48**

ḥ.+ ler 017b/01

ḥafā : gizlilik, saklılık [a]

kenz-i ḥ. "gizli hazine" **097b/10**

ḥ.+ yı **091b/14**

ḥāfız : Kur'an'ı ezberlemiş kimse [a]

ḥ.-ı Qur'ân idi 013a/12

Ḥāfız Hüseyin: Hafız Hüseyin Efendi [a]

Ḥ. Efendide 001a/02

ḥafī : gizli, kapalı [a]

ḥ. 003b/14, **107a/24**

cehr-i ḥ. "gizli zikir" **092a/25**

zıkr-i ḥ. "açık zikir" 038b/14

ḥafıyyen : gizlice [a]

ḥ. 016a/11

ḥafīz : çokça merhamet edici (Allah) [a]

ḥ. 025a/11, 025a/12, 025a/14, 025a/16, 025a/18, 025a/20, 025a/22

ḥāin : hain, acımasız [a]

ḥ. ol- **059b/15**

ḥāk : toprak [a]

ḥ. 034a/03, **063b/12, 065b/04, 069a/03, 075b/15, 108a/24, 110a/08**

ḥ.-i pāy-ı şāh "şahın ayağının tozu" **055a/01, 056a/21**

ḥ.-i pāy-i devlete "devlet ayağının tozuna" **088a/23**

ḥ.-i pāy-i devletine "devlet ayağının tozuna" **056a/24**

ḥ.-i pāy-i evliyāya "evliya ayağının tozuna" **106a/23**

ḥ.-i pāy-i Ḥaydarī "Hz. Ali'nin ayağının tozuna" 007b/22, **048b/24**

ḥ.-i pāy-i mehdīye "özülenin ayağının tozuna" 018b/27, **097b/27**

ḥ.-i pāya "ayağın tozu" 025a/21, **067a/15, 086a/15, 114b/05**

ḥ.-i pāyi "ayağın tozu" 026b/07, **099b/09**

ḥ.-i pāyi "ayağın tozu" 033a/29, 034a/22, 034b/19, 036a/15, 036b/25,

043a/23, **053a/21 062b/09**

ḥ.-i pāyinde "ayağın tozu" 010a/13, 016a/05, **051a/25, 051b/20, 053b/12,**

064b/17, 112a/06, 112a/16

h.-i pâyinden “ayağın tozu” 046a/13, 055a/06
 h.-i pâyine “ayağın tozu” 015b/17, 044a/23
 huzûr-ı h.-i pâyine “ayağın tozunun huzuru” 092a/10
 ma'den-i h. “toprak madeni” 115b/02
 h.+ e 105a/07

hak : pay,emek [a]

h. it- 089a/14
 h.+ in vir- 001b/42
 h.+ inı vir- 077b/14
 h.+ inı 001b/13, 001b/14
 h.+ ında 015b/20, 036a/13
 h+ına 104b/01

Hak : Allahü teâlânın esmâi hüsnâsından [a]

H. 002a/35, 003b/18, 004a/21, 004b/19, 005b/19, 008b/22, 008b/23, 008b/24, 009a/02, 009a/08, 011a/02, 011a/07, 011b/03, 012a/19, 013a/22, 014a/07, 017a/09, 017a/19, 017a/23, 018a/07, 018b/17, 019b/11, 019b/20, 020a/18, 022a/10, 022a/13, 022b/03, 022b/25, 023a/01, 023b/11, 024a/13, 026a/03, 026a/23, 026a/25, 028b/11, 029a/05, 029a/06, 029a/08, 029a/10, 029a/12, 029a/13, 029a/14, 033a/19, 034a/19, 035a/03, 036a/05, 036b/23, 037a/13, 037a/23, 037b/18, 038b/02, 039a/13, 039a/15, 039a/21, 039b/21, 042a/04, 042a/26, 043a/09, 043b/09, 043b/26, 045a/18, 045b/20, 046a/01, 047a/04, 048b/25, 049b/01, 049b/14, 050a/03, 050b/10, 051b/04, 052b/09, 054a/01, 056b/11, 056b/17, 059a/05, 059b/16, 059b/21, 064b/26, 066b/03, 067a/02, 068a/25, 068b/01, 068b/08, 069a/24, 070a/13, 070a/24, 072b/17, 073a/10, 073b/09, 073b/06, 074a/01, 075a/27, 075b/01, 078b/06, 079b/22, 080a/28, 080b/23, 081a/26, 081b/12, 082b/11, 082b/32, 083a/02, 083b/06, 084a/04, 085a/07, 085b/04, 085b/19, 086b/06, 086b/13, 087a/09, 087b/18, 088a/05, 088b/15, 090a/01, 090a/02, 090a/04, 090a/06, 090a/08, 090a/10, 090a/12, 090a/13, 090a/14, 090a/16, 090a/17, 090a/18, 090a/19, 090a/24, 091a/09, 092b/06, 094a/20, 095a/09, 095b/08, 095b/09, 096a/20, 096b/13, 096b/18, 096b/24, 098a/01, 098b/17, 099a/05, 099b/20, 100a/10, 100a/21, 101a/11, 101a/13, 101a/21, 101b/23, 102a/11, 102b/17, 102b/21, 103a/14, 104a/02, 104b/07, 105b/12, 105b/23, 107a/12, 107b/22, 108b/04, 110b/04, 110b/07, 111a/07, 111a/11, 112a/26, 113a/17, 114a/06, 115b/31, 116a/06, 116a/11, 116a/25, 116a/33, 116b/07, 117a/29, 117a/36, 117a/38, 117a/45, 117b/19, 117b/23, 118a/17, 119b/09, 119b/19

H. durur 005b/07

H.+ dır 013b/05, 030a/09, 072b/16, 081a/03, 087b/16, 116b/08

‘ârif-i H. “Allah’ı tanıyan, bilen” 067a/08

‘avn-ı H. “Allah’ın yardımı” 003b/16

‘ilm-i H. “Allah ilmi” 009b/10, 020b/15, 048b/10, 109b/04, 116b/35, 117b/05

‘ind-i H. “Allah’ın huzuru” 116a/03

beyt-i H. “cami” 020a/02, 022b/20, 048b/17

bî-emr-i H. “Allah’ın emriyle” 105a/10

bî-ğayr-i H. “eşi, benzeri olmayan Allah” 105a/14

cenâb-ı H. “Allah” 038a/10, 045b/16, 049b/23061a/27, 070a/22, 084b/24, 091b/13, 097a/20, 098b/09, 104a/07, 104a/23, 104b/15, 115a/10, 115b/28, 117b/27

cemâl-i H. “Allah’ın mübarek sureti” 084a/19, 090a/04

cânib-i H. “Hak tarafı” 043a/20

cezbe-i H. “Allah’ın hayır ve rahmet için verdiği ve duygulara yerleştirdiği

- mânâ ve coşku hâli” 038a/23, 061b/15
 da’vet-i H. “Hak daveti” 052a/20
 dergâh-ı H. “Hak dergahı” 059b/07, 073a/02, 110a/24
 dest-i H. “Hakk’ın kudreti” 016b/21, 016b/23
 dîdâr-ı H. “Allah’ın mübarek çehresi” 021a/12, 062a/11
 diyâr-ı H. “Hak diyarı” 062a/19
 ehl-i H. “doğru yolda olanlar” 004a/07, 022a/03, 023a/06, 033b/25, 055b/19
 ef’âl-i H. “kâinattaki varlıkları ortaya çıkaran İlâhi fiiller” 107a/05
 erkân-ı H. “Hak erkânı” 081a/04, 113b/16
 emr-i H. “Allah’ın emri” 004b/06, 008a/17, 009b/20, 029a/21, 037b/09,
 105a/19 072a/04, 080a/25, 109b/11
 esrâr-ı H. “Hak sırları” 027b/18, 111a/15
 eş’âr-ı H. “Hak şairi” 062a/21
 feyz-i H. “Allah’ın feyzi, mânevi gıda ve bereketi” 002b/28, 062a/10
 Habîb-i H. “Hak peygamberi” 038b/10
 hânkâh-ı zât-ı H. “Allah’ın mübarek zatının tekkesi” 006a/04
 huzûr-ı H. “Hak huzuru, makamı” 089a/19, 104b/15, 110b/26
 ikrâr-ı H. “Allah’ı zikretme” 062a/15
 ilticâ-yı H. “Allah’a sığınmak” 057b/15
 izhâr-ı H. “Hakkı izhar etmek, Hakkı açıklama” 062a/09
 kâmil-i ah-yâr-ı H. “Allah dostları olan olgun kişiler” 062a/17
 kelâm-ı H. “Hak kelamı” 084a/21, 084b/17, 089b/06, 104a/12
 kenz-i H. “Hak definesi” 020b/16
 kenz-i H. “Allah’ın hazinesi” 021a/16, 114b/21
 kurb-ı H. “Allah’a yakınlık” 003b/02, 009a/22, 014a/13, 027a/08, 027b/22,
 029a/11, 040b/11, 066b/17, 069a/24, 080a/15, 099a/02, 114b/06
 la’net-i H. “Allah’ın laneti” 059b/19
 lûtf-ı H. “Allah’ın lütfu” 080a/09, 088b/24, 096a/18, 098b/24, 107b/14
 mahzen-i H. “Hak mahzeni” 088b/26
 makâm-ı vahdet-i H. “Allah’ın birlik makamı” 084b/14
 manzar-ı H. “Allah’ın mübarek görünüşü” 088b/19
 mazhar-ı esrâr-ı H. “Hak sırlarının görünür olması” 062a/08
 meslek-i H. “Hak yolu” 003b/03
 meşreb-i etvâr-ı H. “Hakça davranışların ahlakı” 062a/13
 meşreb-i H. “Hakk’a yaraşır ahlak” 033b/18
 mezheb-i H. “Hak yolu” 083a/12
 mezheb-i H. “Hak yolu” 015b/28
 mürid-i H. “Hak müridi” 038a/02
 mürşid-i H. “Hak için irşad eden” 062b/08, 091a/04
 nazm-ı H. “Hakk’ın nazmı” 055b/25, 067b/13
 nûr-ı H. “Hakkın ta kendisi olan, şeref ve yücelik sahibi Allah’ın nuru”
 067a/07
 râh-ı H. “Hak yolu” 003b/26, 006a/08, 008b/15, 013b/22, 014a/06, 027a/04,
 027b/03, 030b/20, 033b/14, 035a/25, 045b/11, 048a/05, 062b/23, 099a/01,
 099b/05, 100b/23, 114a/02, 116b/19
 rızâ-yı H. “Allah rızası” 064b/05
 sâlik-i H. “Hak yolunda olan” 003b/23, 020b/20, 048b/11, 116b/21
 sırr-ı H. 001b/01, 006b/03, 007b/24, 058b/05
 şüret-i H. “Allah’ın mübarek görünüşü” 058b/11, 095b/22
 tâlib-i H. “gerçeği arayan, doğruyu isteyen” 017a/15, 022a/22, 023a/05,
 055b/14. 081a/18, 096a/10

ٲarıķ-i H. "Hak yolu" 038a/03
 zāt-ı H. "Allah'ın mübarek zatı" 015a/02, 015a/10, 100b/14
 zāt-ı H. "Allah'ın mübarek zatı" 004a/20, 004b/09, 005b/05, 006a/17, 011b/26, 013b/13, 018a/16, 019b/04, 019b/25, 022b/15, 025b/19, 039a/18, 039a/25, 042a/21, 056a/07, 060a/20, 063a/13, 069b/12, 069b/21, 086a/13, 088b/16, 113b/20, 116b/27
 zevķ-i H. "İlahi lezzet" 015a/19, 069b/16, 095b/05
 zıkr-i H. "Hak zikri" 009a/04, 009a/16, 014a/15, 021a/09, 023a/23, 024a/16, 030b/14, 035b/01, 043a/01, 049a/25, 054b/07, 059b/26, 062b/06, 062b/26, 064b/01, 066b/11, 069b/15, 071a/02, 074b/24, 075b/04, 080a/05, 080a/21, 081a/12, 081a/13, 088b/09, 095b/11, 103a/14, 115b/07, 116b/23
 vahy-i H. "Allah tarafından gönderilen vahiy" 109b/07
 H. Te'ālā "âlemlerin yaratıcısı olan Allah" 068b/08
 H.-ı eşyāda "Hak varlıkları" 043b/06
 H.-ı Hābīb-i kibriyāyım "Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz. Muhammed" 036b/05
 rāh-ı H. "Allah yolu" 002a/33, 004b/11, 009a/17, 010a/22, 015a/17, 023b/04, 032b/24, 060a/21, 069b/17, 086a/18, 096a/11, 096b/13, 111b/08, 114b/02
 vahdet-i H. "Allah'ın birliği" 103a/18
 sālīk-i H. "Hak yolunda olan" 024a/08
 H.+ a dön- 115b/19
 H.+ a ir- 026a/11, 100b/13, 109a/10
 H.+ a irgör- 054b/12, 091a/03
 H.+ a iriş- 074b/19, 115a/11
 vişāl-i H.+ a irgör- 110a/18
 zāt-ı H.+ a ir- 063a/04, 066a/10
 zāt-ı H.+ a irgör- 022b/10, 066b/19
 zevķ-i H.+ a ir- 074b/11
 vahdet-i H.+ a ir- 039a/24
 H.-ı huzūr kıl- 049a/24
 feyż-i H. iriş- 082a/15, 117a/32, 118a/38
 vāşıl-ı H. ol- 101a/03
 H. ise 044b/17
 H. ol- 032b/11, 058b/05
 zıkr-i H.+ ı it- 042b/06
 emr-i H.+ ı tūt- 014a/12
 H. yolunda 081a/23
 H.+ dan 004a/22, 004a/25, 005a/16, 006b/25, 014a/18, 014a/22, 015b/06, 028b/05, 036a/14, 039b/22, 046a/02, 058a/23, 067a/27, 067b/15, 070b/08, 079b/02, 085b/16, 086a/19, 088b/14, 089a/04, 099a/12, 105a/06, 106a/22, 115b/11, 115b/23, 116a/21, 116a/22, 116a/32
 H.+ a 005b/09, 007a/17, 007a/19, 008b/17, 009a/05, 009a/15, 014a/17, 014b/01, 018a/18, 019a/15, 019b/12, 024a/11, 028b/07, 033b/21, 035b/06, 040b/04, 040b/12, 040b/20, 040b/28, 043b/23, 044a/01, 045b/21, 046b/21, 047b/19, 050a/26, 057b/14, 061a/07, 062b/10, 064b/06, 066a/24, 067a/13, 070b/12, 076b/25, 076b/26, 076b/28, 077a/02, 077a/04, 077a/06, 077a/16, 079b/12, 079b/23, 080b/10, 082b/30, 087a/15, 091b/01, 099a/04, 099a/14, 100b/11, 101a/10, 101a/18, 102a/02, 103a/20, 103a/23, 106a/11, 106a/24, 111b/05, 114a/08, 114b/10, 116b/26, 118a/11
 H.+ ı 006b/22, 007b/14, 009a/11, 010b/05, 010b/09, 010b/25, 011a/12, 013b/08, 013b/19, 015b/10, 017a/14, 020a/05, 022b/01, 023a/25, 025b/09,

025b/16, 027b/14, 028a/14, 029b/25, 032b/09, 032b/26, 033a/15, 033a/17, 033b/24, 034a/06, 035b/05, 038b/07, 041b/11, 041b/17, 041b/19, 042b/14, 043b/09, 043b/10, 043b/11, 043b/12, 043b/14, 043b/16, 043b/17, 043b/18, 043b/19, 043b/20, 044a/04, 044a/05, 044a/06, 044a/08, 044a/10, 044a/12, 044a/14, 047b/10, 047b/18, 047b/22, 055a/10, 055a/15, 056b/21, 063a/12, 070b/27, 073a/14, 075b/09, 077a/03, 078b/20, 080b/16, 084a/10, 090b/05, 090b/06, 090b/08, 090b/10, 090b/12, 090b/13, 090b/15, 092a/25, 092b/09, 100a/03, 100a/14, 100b/10, 100b/12, 100b/16, 100b/20, 100b/24, 100b/28, 102b/26, 103a/19, 103a/20, 103a/22, 103a/24, 103a/26, 103a/28, 103b/02, 103b/04, 106a/20, 108b/27, 115a/06, 115a/08

Ḥ.+ in 075a/11

Ḥ.+ in 013b/10, 036b/08, 047a/15, 052b/15, 066a/01, 071a/20, 074a/04, 085a/04, 090a/15, 091a/12, 103b/01, 104a/06

Ḥ.+ inda 084b/17

Ḥ.+ ina 012a/09

Ḥ.+ ını 103a/15

Ḥ.+ ıyla 004a/08, 057a/24, 076b/19, 084a/20, 087b/26, 099a/24

Ḥ.+ ile 031a/18, 084a/03, 092b/01, 097b/16

Ḥ.+ la 021b/13, 075a/13

ḥāk : toprak [a]

ḥ.-i pāyinde “ayağın tozu” 036b/10

ḥ.-i pāyine “ayağın tozu” 041a/11

ḥ.-i pāy-i Ḥaydara “Hz.Ali'nin ayağın tozu” 022b/09

ḥ.+ e 013a/19, 022a/06

ḥ.+ ini 012b/21

ḥ.+ ıyla 079a/12

ḥakān : hakan, kağan, hükümdar [f]

ḥ. 038a/08

taht-ı ḥ. “hükümdar tahtı” 053b/25

taht-ı ḥ.+ ı kurul- 098a/12

taht-ı ḥ.+ ı vir- 084b/12

ḥakāret : aşağılama, hakaret [a]

ḥ.+ le 104a/16

ḥakāyık : gerçekler, hakikatler [a]

ḥ. 004b/26, 007a/10, 010a/11, 011b/11, 060a/19, 073a/17, 079a/11, 081b/01, 082a/21, 089a/07, 091a/05, 100a/07, 104b/21, 106b/06, 108a/25, 109b/26, 112a/23, 113b/23, 119b/26

ehl-i ḥ. “hakikat ehli, doğru ve hak yolda olanlar” 002b/23, 068a/17, 068b/17

erbâb-ı ḥ. “gerçek usta” 098b/10

esrâr-ı ḥ. “gerçek sırlar” 049a/05

‘ilm-i ḥ. “hakikat ilmi” 107a/20, 107b/20

kenz-i ḥ. “gerçek hazine” 052a/16

ma'den-i dürr-i ḥ. “gerçek inci madeni” 114a/16

meydân-ı ḥ. “hakikat meydanı” 084a/23

sırr-ı ḥ. “gerçek sır” 074a/14

ḥāk-der: Hz.Peygamber'in neslinden gelenlerin ayağının tozu [a]

ḥ.+ iyim 035b/22

ḥakikat : doğru, gerçek [a]

ḥ. 004b/22, 005a/13, 006a/01, 009a/05, 020a/03, 030a/11, 034a/08, 039a/02, 038b/02, 041a/08, 050a/16, 056b/17, 066a/11, 066b/21, 068a/13,

068a/19, 071b/23, 075a/09, 075a/25, 077b/19, 082b/15, 091a/13, 091b/09,
091b/16, 096a/25, 105a/20, 108a/20, 113b/17, 118b/15

h.-ı Haydarım “Hz.Ali’nin özü” 018a/20

baħr-ı h. “hakikat denizi” 112a/09

ehl-i h. “hakikat ehli, doğru ve hak yolda olanlar” 015b/09, 019a/07, 051a/07

esrâr-ı h. “gerçek sırlar” 047a/13

nokta-ı ‘ilm-i h. “hakikat ilminin noktası” 048a/09

zümre-i ehl-i h. “doğru yolda olan topluluk” 005b/10

h. ehline ir- 043b/04

h.+ de 060b/26, 116b/12

h.+ den 053b/18

hakîkî : gerçek [a]

‘aşk-ı h. “gerçek aşk” 014a/05, 041a/20

hâkim : hükmeden, hakim [a]

h. 069a/02

h.-i cebbâr “her şeye hâkim olan ve gücü yeten, Allah” 069a/20

h. ol- 083b/12

hakîr : değersiz, küçük, önemsiz [a]

h. 017b/14

za’ifü’l h. “zayıf ve değersiz” 081b/02

h. ol- 116a/08

Haknümâ : Hakk’ı gösteren [a]

H.+ yız 015a/23

hâksâr : toz toprak içinde kalan, perişan hâlli [f]

h. eyle- 045a/12

hâl : hâl, durum [a]

h. 025a/22, 046a/14, 047b/03, 064a/23, 078b/02, 087a/16, 092a/15,
110b/15

h.+ dir 089b/09

‘arz-ı h. “hâlini arz etme” 033a/29, 066a/10, 089b/25, 108a/16

düşvâr-ı h. “güç durum” 100a/18

ehl-i h. “İlâhî aşka bağlanmış, çokşunluk ve vecd sahibi” 028a/10, 032b/02,
044a/02, 044a/08, 066a/12, 067a/12, 091a/25

fakr-ı h. “fakirlik hali” 050b/05

lisân-ı h. “hâl dili” 041a/03

hüsn-i h. “İyi hâl, güzel ahlâk” 025a/07

h. ehlini 078a/24

ehl-i h. ol- 032b/22

h. eyle- 011b/21

h.-i düşvâre ir- 109a/07

bir h.+ e ir- 081a/22

h. it- 047b/08

h.+ de 081b/06, 082a/04, 093a/02

h.+ e 029b/19, 035a/09

h.+ i 011a/16, 049a/06, 094b/05, 095b/15, 113a/23

h.+ im 046a/03, 052a/05, 063a/26, 065b/16, 071b/05, 078a/11, 089b/19,
094b/03, 096a/05, 101b/18, 108a/13, 110b/11, 115b/18, 117a/08

h.+ ime 046b/20, 056b/10, 077b/25, 101b/09, 103b/23, 116b/29

h.+ imi 108b/01

h.+ imiz 009b/22, 031b/06, 049a/14, 056a/25, 059a/22, 059b/24, 064a/18,
077b/23, 085a/14, 089b/17, 097a/17, 101b/04, 101b/15, 108b/24, 109a/01,

114b/08, 119a/10

h.+ in 057b/14, 077a/22, 093b/09

h.+ inde 115b/10

h.+ ine 091a/20

h.+ ini 009b/23, 012b/24, 073a/08

h.+ iyle 096a/09, 113a/03

2. hâletmek, yoluna koymak

h. eyle- idi 040b/22

h. ol- 078a/03

hālā : şimdi, henüz [a]

h. 002a/32, 037a/25, 038b/20, 108b/18

hālāş : kurtuluş, kurtulma [a]

h. 023b/02, 037a/10, 057b/11, 074a/15

h. it- 020a/07, 021b/03

h. ol- 002a/28, 017b/21, 020b/01, 032a/09, 034a/04, 044b/13, 046a/16,

059b/25, 059b/26, 060a/02, 060a/04, 060a/06, , 060a/07, 060a/10, 067b/23,

069b/03, 081b/09, 082a/07, 084b/13, 084b/23, 084b/26, 110b/23, 116a/19

h. ol- ister isen 055a/19

h. bul- istersen 008a/07

h. eyle- 110a/14

h.+ im 097b/25

hald : devamlılık, süreklilik [a]

h. 101b/26

halel : bozukluk, zarar [a]

h. 082a/01

h. gel- 060b/20

hālik : yaratan, yaratıcı, Allah [a]

h. 112b/07

h.-ı Ğaffār “her şeyi bağışlayan Allah” 098a/02

h.-ı kevneyn “iki alem yaratıcısı” 097a/25

h.-ı Rabbü’l Ğafūr “yarattıklarını affeden, bağışlayan Allah” 095a/01

h.-ı Rabbü’l vedūd “yarattıkları tarafından çok sevilen, şefkatle Allah”

111a/10

h.-i mutlak “mutlak yaratıcı” 016a/15

h.+ ü’l Rahmân “yarattıklarına merhamet eden Allah” 037b/08, 117a/47

maḥbûb-ı h. “yarattıklarının sevgilisi” 074a/05, 086a/08

Cenâb-ı h.-ı kevneyn “iki âlem yaratıcısı Allah” 102a/22

h. imiş 069b/22

h. ol- 069b/23

h.+ a 084a/05

h.+ ındır 079b/25

hālī : geri durmak [a]

h. ol- 094a/23

hālīfe : halife, Hz. Peygamber’in vekili [a]

h. 119b/20

h.+ ler 050a/25, 114b/13

Halīl : Hz. İbrahim [a]

H.+ e 028b/14

halk : halk, insan topluluğu [a]

h. 013b/14, 019a/14, 022b/08, 077b/01, 078b/15

h.-ı ‘âlem “dünya ahalisi” 106b/18, 113a/08

- h.-ı ā'zam "yüce halk" 037a/27
h.-ı Aḥmed "Ahmed'in ümmeti" 107a/09
h.-ı cemīl "güzel halk" 116a/12
h. eyle- 005a/11
h. it- 004b/12, 036b/23, 039b/17
h. ol- 074a/03
h.+ dan 077b/26, 089a/22, 105b/24
h.+ a 002b/04, 016a/02, 022a/24, 024b/24, 025a/04, 025a/07, 025a/10, 030b/14, 035a/08, 039b/25, 040a/24, 057b/15, 068a/12, 071a/09, 078b/12, 092b/23, 099a/08, 105b/10, 113a/09, 116a/02
h.+ ı 003b/01, 025a/02, 053a/01, 060a/11, 097a/15, 106a/07, 110a/12, 114b/27, 114b/29
h.+ ın 057b/21, 098b/01
h.+ uḡ 061b/04
h.+ la 072b/27, 085a/18
h.+ ina 008b/11, 011a/21, 015b/14, 061b/11, 064b/07, 095b/23, 104b/25, 107a/07, 107b/06
h.+ ını 025a/05
h.+ ile 078a/22
halk : bk. halk [a]
h.+ a 028a/19
h.+ ın 006b/05
h.+ ina 015a/06, 085b/07,
halka : daire,çember [a]
h.-yı tevḥīde "tevhid halkası" 086b/11
h.-yı zikre "zikir halkası" 088a/01
halvet : Tenha yer,ibadet için تنها hücre,yalnız başına kalma [a]
h.+ dir 115b/11
h. it- 037a/19
Halvetî : Evliyânın büyüklerinden Muhammed bin Nûr Halvetî hazretlerinin tasavvuftaki yolu [a]
H.+ yle 114a/05
Halvetiyye : Halvetiye tarikatı, Evliyânın büyüklerinden Muhammed bin Nûr Halvetî hazretlerinin tasavvuftaki yolu [a]
H. 038b/23
Halvetiyye : bk. Halvetiyye [a]
ṭarīkat-i H. "Halvetiyye tarikatı" 079a/27
hamd : şükür,övgü [a]
h. it- 004b/13, 064b/01, 074a/02, 079b/23, 099a/04
hamdüllah : Allah'a hamd olsun, şükür ile [a]
h. 006a/21, 034b/20, 035b/01, 035b/11, 079a/29, 080a/05
hamīde : övülmeye değer [f]
h. 075b/15, 116a/09
hāmīl : hamile,gebe [a]
h. ol- 003b/05
haml : yüklenme,üstlenme [a]
h. it- 103b/06
hamr : şarap [a]
h.+ ını 011b/19
hamrā : kırmızı [a]
bāde-i h. "kırmızı şarap" 039b/03

la'l-i ḥ. "kırmızı şarap" 017a/05

la'l-i ḥ.-yı ezelden "başlangıcı olmayan kırmızı şarap" 039b/12

ḥams : beş [a]

ḥ. 008a/17

ḥān : konaklama yeri [f]

ḥ.+ dır 084b/16

hān : hükümdar [f]

h. 093a/01

ḥançer : hançer [a]

ḥ. 042a/16

tiğ-i ḥ. "hançer ve kılıç" 013a/16, 119a/17

ḥ. ur- 014a/10

ḥ.+ le ur- 094b/24, 103b/05

ḥ.+ i ol- 110a/10

ḥ.+ i 060a/12

ḥ.+ im 018b/06

ḥ.+ in 071a/09

ḥ.+ ini 064a/10

ḥ.+ le 045a/15

ḥandān : güleç, gülen [f]

ḥ. 030a/24

gül-i ḥ. "gülen gül" 016b/24

gūlām-i ḥ.-ı Muşṭafādır "Hz. Muhammed'in mutlu esiri" 071b/13

ḥ. it- 118b/33

ḥ.+ ı 018a/14

ḥande : gülüş, gülme [f]

ḥ. it- 114b/29

ḥ. kıl- 077a/09

ḥande : bk. ḥande [f]

ḥ. it- 044b/08

ḥāne : ev, mesken [a]

ḥ. 023b/13

ḥ.-i miḥmāna "misafirhane" 075b/26

ḥ.-i şāha "hane şahı" 066a/25

ḳalb-i ḥ. "gönül evi" 088a/26

ḥ.+ den 039a/19

ḥ.+ nin 117b/12

ḥ.+ si 048b/12

ḥ.+ sini 103b/11

ḥānedān: sülale, hanedan [f]

ḥ.-ı ehl-i beyte "Hz. Peygamber'in sülalesi" 059b/14

muḥibb-i ḥ. "sülalesini seven" 061a/19

ḥ.+ in 051a/09

ḥānkāh: tekke [f]

ḥ.-ı 'aşkına "aşk tekkesi" 066b/16

ḥ.-ı Aḥmede "Ahmed'in tekkesi" 010a/19, 016b/17, 048b/19

ḥ.-ı Aḥmedī "Ahmed'in tekkesi" 008b/03

ḥ.-ı bezm-i 'aşıda "aşk meclisinin tekkesi" 013b/15

ḥ.-ı bezmine "tekke meclisi" 043a/21

ḥ.-ı devlet "devlet tekkesi" 051b/09

ḥ.-ı devletinde "devlet tekkesi" 080b/14

- ħ.-ı devletinden “devlet tekkesi” 049b/05
 ħ.-ı devletine “devlet tekkesi” 080a/13
 ħ.-ı enbiyâya “peygamberler tekkesi” 055a/20, 063a/09, 099b/03
 ħ.-ı evliyâdır “evliya tekkesi” 048b/01
 ħ.-ı evliyâda “evliya tekkesi” 014b/15, 119b/24
 ħ.-ı evliyâdan “evliya tekkesi” 108b/05
 ħ.-ı evliyâyâ “evliya tekkesi” 062b/17
 ħ.-ı Haydara “Hz.Ali’nin dergahı” 012a/03
 ħ.-ı hizmetinde “dergah hizmeti” 051b/24
 ħ.-ı Muştâfâda “Mustafa’nın dergahı” 003a/05
 ħ.-ı Sa’diyânda “Sadi dergahı” 062b/03
 ħ.-ı zât-ı Hakda “Allah’ın mübarek zatının tekkesi” 006a/04
 ħ.-ı zikre “zikir dergahı” 095b/02
 ħ.+ a 011b/18, 042b/07
 ħ.+ da 080b/01
 ħ.+ ın 072a/07, 079b/05, 114b/04
 ħ.+ ında 018b/08, 046a/19, 062a/12, 063b/07, 065a/01, 065a/15, 072b/24, 099b/27
 ħ.+ lar 059a/03
Ĥānkāh : bk. hānkāh [f]
 ħ. 056a/12
 ħ.-ı ‘Askeriye “Askeriye dergahı” 055b/01
ħanümān : ev,bark,ocak [a]
 ħ.+ ından 105b/20
ħar : eşek [f]
 ħ. 116a/07
ħar : eşek [f]
 ħ. 019b/15, 095b/24, 106a/14, 115a/01
 ħ.+ dır 112b/21
 cins-i ħ. “eşek” 097b/02
 miş-i ħ. “eşek gibi” 111a/22
ħarāb : yıkık,harab [a]
 ħ.+ dır 053a/18
 ħ. kıl- 003a/09, 064a/11
 ħ.+ a düş- 079b/16
ħarāb : harap,yıkık [a]
 ħ. 006b/12, 007a/21, 043a/15, 103b/22
 ħ.+ dır 017b/16, 065b/23
 ħ. it- 066a/19, 088b/20, 096a/01, 101b/03
 ħ. kıl- 019a/20, 034b/04, 060b/03, 073a/01, 094b/22, 103b/06, 106a/13
 ħ. ol- 046a/11, 088a/25, 097a/13, 116b/33
 ħ.+ a vir- 092b/16
ħarābāt : harabeler,viraneler [a]
 ehl-i ħ. ol- 030b/04
2. meyhaneler
 ħ. 053a/17, 104a/03
 ehl-i ħ. “harabat ehli” 088a/03
Ĥarābātī : 19.yy.da Sersem Ali Dede yerine posta oturan kişidir. [a]
 Ĥ. 049b/13, 062a/12, 091a/06
 cenāb-ı şeyh Ĥ. “Şeyh Harabati Baba” 049b/17, 049b/21, 049b/25, 050a/02, 050a/06, 050a/10

eş- Şeyh Muhammed H. Baba Hâzretlerinin 004b/03

eş-Şeyh Muhammed H. Babanın 049a/13, 090b/01

H. Babadan 119b/18

Şeyh H. 061a/21, 061a/25, 061b/02, 061b/06, 061b/10, 061b/14

H. Köprülü 061a/17

ḥarābe : harab yer,yıkıntı [a]

ḥ. kıl- 071b/06, 072a/23

ḥarām : haram,dince yasak edilmiş şey [a]

ḥ. 092b/20

ḥ.+ dır 011a/14

ekl-i ḥ. "haram yemek" 111b/06

muḥarremü'l ḥ. "muharrem ayı" 054a/03

semt-i ḥ. "haram olan yer" 059b/06

ḥ. ol- 099a/11

ḥ.+ ı 059a/15

ḥarāmī : eşkiya,haydut [a]

ḥ. 097a/15

ḥarāmzāde : yasak ilişkiden doğmuş çocuk [a]

ḥ. 063b/17

ḥarāret : sıcaklık,ısı [a]

ḥ. 064a/13

ḥarāş : dilsizlik,dilsiz olma [a]

ḥ. ol- 055a/22

ḥarb : harp,savaş [a]

'arşa-ı ḥ. "savaş meydanı" 014b/07

ḥ.-ı kıtāl eyle- idi 107a/23

ḥarf : harf [a]

ḥ. 106a/27, 119b/14

ḥ.-'ul cim "cim harfi" 010a/03

ḥ.-'ul ḥa "ha harfi" 010b/11

ḥ.-i elif "elif harfi" 054a/03, 056b/19

ḥ.-'ül ğayn "gayın harfi" 026a/15

ḥ.-i ğaynı "gayın harfi" 050b/13

ḥ.-'ül 'ayn "ayın harfi" 025b/07

ḥ.-'ül ba "be harfi" 004a/09

ḥ.-'ül fâ "fe harfi" 027b/02

ḥ.-'ül ḥa "hı harfi" 011a/25

ḥ.-'ül ḵaf "kaf harfi" 028b/01

ḥ.-'ül kef "kef harfi" 030a/05

ḥ.-'ül lam "lam harfi" 032a/02

ḥ.-'ül mim "mim harfi" 034a/23

ḥ.-'ül ta "te harfi" 007b/01

ḥ.-'ül vav "vav harfi" 041b/23

ḥ.-'ül yâ "ye harfi" 048a/07

ḥ.-u's se "se harfi" 009a/23

ḥ.-ü'd dad "dad harfi" 023b/22

ḥ.-ü's sin "sin harfi" 021a/21

ḥ.-ü's şın "şın harfi" 022a/12

ḥ.-ü's şad "sad harfi" 023b/01

ḥ.-ü't ta "te harfi" 024b/02

ḥ.-ü'r re "re harfi" 015a/11

h.-ü'l nun "nun harfi" 035b/14

h.-ü'z zel "zel harfi" 014b/12

h.-ü'z ze "ze harfi" 019a/23

h.-ü'z ze "ze harfi" 024b/23

h.+ i 053a/03

h.+ iyle 024b/15

h.+ le 022b/02, 028a/06, 048b/21, 051a/14, 053b/17, 075b/03

harf-be-harf : harf harf [a]

h. 018a/11, 039a/06, 069a/11

Hāricī : Vaktiyle Hz.Ali'ye âsi olan fırka-i dâlle ashabından her biri

H. 036b/18, 059b/16, 072a/15, 079a/04, 103b/17, 112b/24

ibn-i Süfyân H. 045a/13

H.+ den 083b/02, 099b/26

H.+ ye 087a/28

H.+ niñ 030b/01

H.+ ler 083a/21

harīr : ipek [a]

h. 017b/08

harīş : hırslı, açgözlü [a]

h. 023b/13, 023b/15, 106b/21

h. eyle- 023b/17, 023b/21

h. ol- 023b/12, 023b/19

Harūn : Bağdad Abbasî halifelerinden Harunür Reşid

H. 002b/07

ibn-i Harūn 082b/15

Harūn : Musa peygamberin yardımcısı ve büyük kardeşi

H. 105a/09

hāş : hususi, seçkin [a]

h. 038a/20, 055a/20, 057b/12, 113a/09

hük-m-i h. "seçkin karar" 088b/08

h.+u'l havâş "en halisin halisi, salihler" 023b/11, 060a/08

Hasan : Hz.Muhammed'in torunu ve Hz.Ali'nin büyük oğlu [a]

H. 003a/10, 015b/03, 015b/25, 018a/23, 018b/13, 020b/09, 035a/21,

036b/07, 044b/23, 045b/02, 046b/05, 048a/12, 051b/14, 052b/01, 052b/16,

054a/16, 061a/26, 096b/02, 097b/09, 099b/15, 114a/11, 118b/26şāh-ı H. 112a/03

H.+ dır 002b/19, 007b/04, 035b/17, 040a/09, 053b/01, 083a/07, 105b/05, 109b/27

H. ibn-i 'Alī 083b/01, 026a/20, 031b/15

H. ibn-i 'Alīdir 071b/15

H. ibn-i 'Alīniñ 016b/01, 030a/20

H.-ı müctebā "seçkin kişi Hz.Hasan" 118b/18

H.+ ü'l müctebā "seçkin kişi Hz.Hasan" 001b/28

H.+ ü'l müctebāniñ "seçkin kişi Hz.Hasan" 006a/25

şāh H.+ iñ "Şah Hasan" 079b/20

şāh H. ibn-i 'Alīniñ 051a/01

H.+ iñ 056a/21, 108a/07

Hasan Başra : Hasan-ı Basrî, Fars anne ve babadan doğan, meşhur olmuş Sünnî Müslüman vaiz, ilahiyatçı ve İslâm âlimi. Ümmü Seleme'nin evinde yetiştirilen Hasan-ı Basri, Bedir Savaşı'nda muharebe eden yetmiş Sahabi dahil, Peygamber Muhammed'in birçok Sahabesi ile tanışmıştır.

rāh-ı H. "Şah Hasan Basri'nin yolu" 038b/23

Ḥasanü'l 'Asker : On birinci imam Hasan Askeri 846 yılında doğmuştur. 874 yılında ise şehit edilmiştir.

Ḥ. 046b/17

Ḥ.+ e 110a/08

Ḥ.+î 036b/16, 040a/17, 051a/10, 053b/09, 105a/28, 105b/14

Ḥ.+îyim 035b/26

ḥased : kıskançlık [a]

ḥ. 007a/22, 019a/08, 019b/01, 078a/21, 081b/04, 088a/02, 089a/06, 089a/18, 093b/05, 093b/07, 094b/17, 095a/16, 096a/02, 103b/18, 106b/14, 116b/02

ḥ.+ den 060a/06, 061a/02

buğz-ı ḥ. "kin ve kıskançlık" 079a/08

kibr-i ḥ. "kibir ve kıskançlık" 047b/06

kalb-i ḥ. "kıskanç kalp, kıskançlık" 073a/01

ḥ.+ le 019b/14, 046a/24, 068a/11, 090b/13, 092a/08, 106b/34, 108a/11, 110a/13, 110b/22, 116b/25

ḥāşıl : meydana gelen, ortaya çıkan [a]

ḥ. 091b/10

ḥ. ol- 072b/05

ḥ.+ ı 074b/08, 075b/27

ḥasīs : pinti, değersiz [a]

ḥ. 022a/02, 085a/15

ḥ.+ in 114b/31

ḥaşm : düşman, hasım [a]

ḥ.+ ina 031b/23, 069a/01, 096b/16

ḥasret : özlem [a]

ḥ. 092a/05

nār-ı ḥ. "hasret ateşi" 105a/03

ḥ. ol- 094a/27, 101b/06

ḥ.+ i ol- 064b/23

ḥ.+ e bırak- 119a/21

ḥasta : hasta [f]

ḥ. 026b/21, 066a/20, 072b/24, 077b/24, 097b/08

ḥ. ol- 016a/27, 031a/25, 100b/03

ḥ.+ lar 100a/15

ḥaste : bk. ḥasta [f]

ḥ. 064a/09

ḥasūd : kıskanç [a]

ehl-i ḥ. "kıskanç olanlar" 008a/23

ehl-i ḥ. ol- 078b/19

Hāşim : Hz. Muhammed'in mensup olduğu kabilenin soyundan gelenler

nesl-i ḥ. "Haşim'in nesli" 001b/10

Hāşimī : Haşim kabilesinden olanlar

nesl-i nebī-yyi H.+ den "Haşimi neslinden olan peygamber" 083a/22

H.+ sin 102a/06

ḥaşr : kıyamet, haşır [a]

ḥ. 015a/04, 084b/05

ḥ.-ı neşri "toplanıp dağılma" 059a/19, 085b/18, 101a/06

ḥuzūr-ı ḥ.+ e "kıyamet vakti" 117a/09

makām-ı ḥ. "kıyamet mahali" 085a/09

şāfī'-i yevmü'l ḥ. "kıyamet günü şefaatçi olacak olan Hz. Peygamber"

086a/09

yevm-i h. “kıyamet günü” 001b/13, 054a/19, 080b/05, 108a/03

h. ol- 045a/25, 063b/09, 065a/13

h.+ e 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03,
030b/19, 036a/19, 052a/05

h.+ ı 084b/25

ẖaṭ : yazı, çizgi, sınır [f]

h. 069a/12

h. çek- 024b/14

h.+ tımızla 001a/02

h.+ larla 098a/05

2: genç kimsenin yanağında vesair mahallinde olan ince tüy

h 024b/13, 024b/16, 024b/18, 024b/20, 024b/22, 055b/04, 055b/05,

055b/07, 055b/24, 057b/17, 057b/18

h.+ la 048b/23

ẖaṭā : yanlışlık, hata, kusur [a]

h. 053b/20

h. kıl- 106b/09

h.+ mız 070a/19

ẖātem : mühür, damga [a]

h.-i enbiyā “peygamberler mührü” 108b/19

h.-i nebī “peygamber mührü” 087b/13

h.-i nebīdir “peygamber mührü” 102a/16

h.-i Resūl “Hz. Peygamber’in mührü” 107a/25

vāriş-i h.-i Nebī “Peygamber mührünün varisi” 099b/19

h.+ ı 066a/16, 074a/05

h.+ isin 056b/17, 086a/14, 102a/01

ẖatm : mühürleme, bitirme [a]

h.-i nebī “peygamber mührü” 068b/11

ẖaṭve : adım [a]

h. 068a/06

ẖavāle : göndermek, gönderi [a]

h. it- 072a/26

H̱avāric : Hz. Ali döneminde ortaya çıkan siyasî ve itikadî mezhep

h. 005a/09, 018b/06, 045a/10, 046a/26, 072a/25, 105b/16, 110a/09

ẖavāş : avam karşıtı, seçkin tabaka [a]

ẖāşşu’l h. “en halisin halisi, salihler” 023b/11, 060a/08

ẖavāş : bk. ẖavāş [a]

h.-ı ‘aşere “on seçkin” 098a/19

ẖavf : korku, korkma [a]

h. 045a/17, 059a/07, 078a/27, 079a/03, 092b/13

h. it- 059a/21, 063b/19, 081b/08

h.+ ım 029b/15

h.+ ımız 099b/26

H̱avvā : Hz. Adem’in muhterem zevcesi, eşi

H. 037a/06, 054a/06, 091b/19, 102a/20, 104b/29

ẖavz : havuz [a]

h.-ı kevşer “kevser havuzu” 109b/17

ẖay : diri, canlı [a]

h.+ dur 119b/04

ẖayā : haya [a]

h. 098a/04

hayāt : yaşam [a]

h. 006b/16, 037b/10, 067b/16, 080b/24, 093a/04, 096b/03, 117b/30

āb-ı h. "hayat suyu" 102b/11

h.-ı nev "yeni hayat" 053b/24

h.-ı hıızra iriş- 084b/06

h.+ a ir- 098b/22, 109a/13

h.+ a iriş- 076b/16

h.+ a irgör- 069b/26

nev h.+ a ir- 107b/14

h. bul- 119b/13

h. ol- 043a/16

h.+ ı 027b/20, 088a/16

h.+ ım 005a/12, 097b/07

Hayber : Arap Yarımadasında Hicaz bölgesinin doğu sınırında ve Medinei Münevvere'nin 170 km. kuzeyinde bir kasabadır.

fātiḥ-i Ḥ. "Hayber fatihi, Hz.Ali" 107a/26

ka'le-i Ḥ. "Hayber kalesi" 017a/22

Hayber: bk. Hayber

fātiḥ-i Ḥ. "Hayber fatihi, Hz.Ali" 104a/18

kalā'-ı Ḥ. "Hayber kalesi" 087b/03

Ḥ.+ e 109b/11

Ḥ.+ in 067b/01

Haydar : savaşta tekrar tekrar saldıran kimse, Allah'ın aslanı, Hz.Ali için kullanılan sıfat

Ḥ. 002a/23, 002b/22, 014b/09, 024b/18, 026b/26, 030a/13, 034b/15, 037b/13, 038a/17, 038b/10, 048b/21, 055b/07, 057b/18, 068b/11, 084a/27, 087a/17, 087a/18, 087a/20, 087a/22, 087a/25, 087a/27, 087a/29, 087b/02, 087b/04, 087b/06, 087b/08, 087b/10, 102a/10, 105a/27, 107a/30, 112a/17, 112a/18, 112a/20, 112a/22, 112a/26

Ḥ.+ dır 015b/20, 110a/07

āl-i Ḥ. "Hz. Ali'nin soyu" 072a/11

ibn-i 'amm-ı Ḥ. 006a/23

bende-i Ḥ. "Hz. Ali'nin kölesi" 096b/15

cedd-i Ḥ. "Hz. Ali soyu" 071b/17, 114a/13

cenāb-i Ḥ.-ı kerrār "Allah'ın aslı, Hz.Ali" 031b/14

dergāh-i 'āl-i Ḥ. "Hz.Ali'nin büyük dergahı" 047a/01

ḥāk-i pāy-i Ḥ. "Hz. Ali'nin ayağının tozu" 007b/22, 022b/09, 048a/24

ḥakīkat-ı Ḥ. "Hz.Ali'nin özü" 018a/20

ḥānḳāh-ı Ḥ. "Hz.Ali'nin dergahı" 012a/03

ḡulām-ı Ḥ. "Hz. Ali'nin kölesi" 035b/15, 056a/19, 058a/17

nesl-i pāk-i Ḥ. "Hz. Ali'nin temiz soyu" 050a/18

müḥr-i Ḥ. "Hz. Ali'nin mührü" 054a/15

tīğ-ı Ḥ. "Hz.Ali'nin kılıcı" 030a/24, 032a/21

vāriş-i Ḥ. "Hz. Ali'nin varisi" 040a/15, 053b/08

zāt-ı Ḥ. "Hz.Ali'nin kendisi" 038a/11

zēvce-i Ḥ. "Hz.Ali'nin eşi" 004b/28

Ḥ.-ı kerrār "dönerek savaşan aslan, Hz.Ali" 016a/12, 017a/18, 069a/22,

083a/22

Ḥ.-ı kerrāra "dönerek savaşan aslan, Hz.Ali" 001b/02

Ḥ. 'Aliyyü'l Murtaza 105b/02

- Zülfikār-ı H.+ ı çek- 023b/09
 H. iriş- 112a/08, 112a/24
 H.+ e ir- 024a/24
 H.+ e 036a/14
 H.+ ı 033a/01, 050b/32, 062a/04
 H.+ ın 034a/21, 067a/27, 067b/12, 074b/02, 100b/27
- hayf** : yazık, vah vah [a]
 h. 082b/20
- hayli** : çok fazla, oldukça [f]
 h. 034b/04
- hayr** : iyilik, güzellik, hayır [a]
 h. 014a/14, 017b/12, 107a/05
 h.+ü'l beşer "hayırlı insan" 086a/07
 h.+ ıyla 036a/22
- hayrân** : hayran, şaşkın, tutkun [a]
 h. 049a/01
 h.+ dır 020a/04
 h. imiş 112b/25
 h. ol- 035a/07
 h.+ a 047a/10
- hayrâne** : hayran olmuş [a]
 h. düş- 039b/20
 h.+ siyim 039b/08
- hayrât** : hayırlar, iyilikler [a]
 h. 119b/02
 h. semtine düş- 080b/20
- hayret** : şaşma, şaşkınlık [a]
 h.+ e şal- 047a/20
- hayret** : şaşma, şaşkınlık [a]
 h. 117b/13
 h.+ e dūçār ol- 082a/05
 h.+ le 117b/28
- hayru'n-nisā** : kadınların en hayırlısı [a]
 H.+ dır 035a/20
 Faṭıma H.+ ya 015b/23
 Faṭıma H.+ nın 012b/10
 Faṭıma H.+ ın 056b/01
 Faṭıma H.+ sını 036a/12
 h.+ sını 048a/11
- hayvân** : hayvan [a]
 h. 013b/24, 019a/25, 041b/08, 058b/15
 cins-i h. "hayvanlar" 047b/16, 111b/12
 şekli h. "hayvan şeklinde, hayvanca" 073a/24
 h. imiş 022a/24, 022b/08, 022b/16, 057b/08
 h.+ a 008a/22, 023b/19, 111a/23
 h.+ ımız 020a/04
- hayy** : diri, canlı (Allah'ın isimlerinden) [a]
 H. 024a/19
 H.-ı bâkî "sürekli var olan ve sonsuz hayat sahibi olan Allah" 111a/13
- haz** : zevk, hoşlanma [a]
 h. it- 025a/24, 025a/25, 025a/26, 025b/02, 025b/04, 025b/06, 055b/09,

055b/10, 055b/12

hazer : sakınma, çekinme, korunma [a]

h. it 046a/23, 096a/17

hāzık : usta, yetenekli, işinin ehli [a]

ṭabīb-i h. + a “işinin ehli olan doktor” 076b/13

hāzık : bk. hāzık [a]

h. 008a/08, 060b/04

h.-ı mürşid “işinin ehli mürşid” 096b/21

mürşid-i h. “işinin ehli mürşid” 019a/06, 084a/17

ṭabīb-i h. “işinin ehli olan doktor” 007a/24, 031b/04, 064a/18, 108b/14,

109a/02

ṭabīb-i h. + a ir- 073a/08

h. + a 013b/17, 107b/11

hazır : hazır, mevcut [a]

h. + dır 040a/03

h.-ı nāzır “bizzat bulunan ve gören” 116a/25

h. ol- 031b/11, 042a/20

hazret : huzur, makam, hazret [a]

h.-i ‘İsā 105a/17

h.-i ‘İsāya 037a/24

h.-i Aḥmed baba 003a/23

h.-i Aḥmed babanın 003a/21

h.-i Bākīr 097b/15

h.-i Cercīs 037a/20

h.-i Davūd 037a/16

h.-i Hūd 037a/12

h.-i Mūsā 002b/10

h.-i Rabbü’l 073b/28

h.-i Sa’d Vakkaş 041b/05

h.-i Sübhāna “Hz.Allah” 032a/18

h.-i şāh 047a/02

h.-i şāhı 017b/03

h.-i şeyh “hazreti şeyh” 003b/20

h.-i Yahyā 037a/22

h.-i Zeyne’l ‘Abā 002b/03, 002b/22, 097b/14

h. + i el-şeyh Sa’deddīn el-Cebāvi 081b/02

mersiye-yi H.-i İmām Kāzım “İmam Kazım’ı mersiyesi” 012a/17

nūr-ı pāk-i H.-i Peygamberin “Hz.Peygamber’in temiz nuru” 114a/13

h.-i şāha ir- 112a/15

h. + den 029a/02

h. + e 021a/19, 034a/25, 089a/09, 107b/26

h. + i 002b/23, 051a/03, 051b/16, 114a/15

h. + ine 025a/12, 074a/27

h. + leri 033b/15, 062a/07, 098a/01

h. + lerinin 004b/03, 025b/24, 068b/08, 080a/03, 115b/01

he : he harfi [a]

h. 005b/06, 097b/02

hebā : faydasız, boş [a]

h. 047b/07, 070b/04

h. + dır 103a/12

h. git- 066a/11, 117a/07

- h. kıl- 063b/11
h. ol- 030a/08, 049b/03, 090b/07
h. vir- 094b/19
h.+ ya git- 075a/01
h.+ ya vir- 014a/01, 018a/15, 071b/04
h.+ ya 067b/20, 076a/10, 093b/02, 099b/05
- hecr** : ayrılık [a]
h. 059b/23
- hedef**: amaç, hedef [a]
h. kıl- 027b/08
- hedm**: yıkma, tahrip etme [a]
h. ol- 108b/16
- heft** : yedi sayısı [f]
h. 024b/16, 028a/01, 039a/03, 050b/17, 053a/04, 055b/25, 069a/11, 072a/17, 075a/26, 076b/11, 079a/05, 087b/14, 103a/07
āyet-i h. "yedi ayet" 016a/17
kıble-i h. "yedinci kible" 040a/13
h. āyet ol- 022b/05
- heftād** : yetmiş [f]
h. 037a/23, 105a/16
- helāk** : yok olma,ölme,mahvolma [a]
h. it- 042a/14, 046b/27, 105a/08, 110b/11
h. kıl- 087b/07
- helāl** : dinin izin verdiği şey [a]
emvāl-i h. "helal mallar" 119b/07
h. ol- mu 068b/07
h.+ e 092b/20
h.+ i 059a/15
- helatā** : "İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir zaman geçmedi mi?" İnsan suresi [a]
h. 012a/08
h.+ dır 109b/07
- hele** : hele(edat) [f]
h. 028b/23, 029b/17, 039b/26, 057b/05, 058b/02, 066a/07, 069b/16
- helvā** : helva [a]
h. 095b/20
- hem** : hem,aynı zamanda [f]
h. 002b/05, 002b/13, 002b/20, 003a/01, 003a/08, 003a/11, 003a/16, 003b/15, 004a/05, 004b/08, 004b/22, 004b/27, 005a/01, 005a/02, 005a/04, 005a/14, 005b/25, 006a/01, 006a/13, 006a/23, 006a/24, 006a/26, 007a/10, 007a/14, 007a/22,007b/05, 007b/13, 007b/16, 007b/18, 008a/15, 008a/18, 009b/22, 009b/24, 010b/24, 011a/01, 011a/02, 011a/06, 011b/19, 012a/05, 012a/09, 012a/13, 012a/21, 012b/09, 012b/14, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/29, 013b/02, 013b/04, 013b/12, 014a/21, 014b/21, 014b/26, 015a/05, 015a/18, 015b/04, 015b/06, 015b/08, 015b/10, 015b/30, 018b/10, 018b/14, 015b/14, 015b/22, 015b/25, 016a/23, 017a/12, 017b/01, 017b/12, 018a/26, 018b/21, 019a/26, 019b/17, 020a/17, 020b/13, 020b/17, 021b/06, 024b/15, 025a/01, 026a/21, 027b/01, 026b/01, 026b/04, 026b/06, 026b/16, 027a/07, 027a/18, 028a/05, 028a/16, 028b/04, 029a/01, 030a/18, 030a/23, 031a/08, 031a/16, 031a/22, 031b/17, 031b/22, 032b/17, 032b/23, 033a/13, 033a/27, 034b/22, 035a/20, 035a/22, 035b/26, 036a/07, 036a/09,

036b/07, 036b/11, 037a/20, 037b/01, 037b/03, 037b/18, 037b/19, 037b/20, 037b/22, 037b/24, 038a/05, 038a/13, 040a/15, 040a/22, 040b/10, 041b/04, 041b/05, 041b/09, 042a/17, 042b/09, 042b/24, 044a/14, 045a/19, 045a/22, 045a/28, 045b/05, 046b/07, 047a/04, 047b/23, 048a/13, 048a/18, 048b/23, 049a/11, 050a/04, 050a/05, 050b/06, 050b/07, 050b/13, 051a/02, 051a/05, 051b/06, 051b/12, 051b/18, 051b/19, 051b/20, 052a/22, 052b/02, 052b/14, 053a/09, 053b/08, 054a/20, 054b/25, 056b/15, 058a/03, 058a/24, 058b/16, 058b/18, 058b/25, 059a/06, 059a/15, 066b/24, 068a/11, 069b/19, 071b/14, 071b/16, 071b/26, 072a/20, 074a/07, 074a/23, 074a/25, 075b/02, 078a/09, 078a/21, 078b/07, 079a/16, 079b/09, 079b/15, 080a/01, 080b/07, 080b/21, 081a/03, 081a/05, 081a/07, 081a/11, 081a/12, 081a/19, 081a/21, 081a/22, 081a/27, 082b/07, 083a/06, 083a/08, 085a/23, 086a/08, 086b/09, 087a/18, 087a/21, 087b/04, 087b/12, 088b/17, 089b/19, 089b/23, 080a/05, 090a/21, 090a/23, 090b/01, 091a/08, 091a/11, 091b/19, 091b/25, 092a/21, 092b/25, 094b/15, 095a/07, 095a/08, 095b/16, 096a/14, 097a/05, 098a/11, 098a/20, 098a/21, 101a/10, 101a/21, 101a/23, 101a/27, 102a/13, 104b/08, 105a/02, 105a/27, 106a/04, 106b/14, 106b/20, 107a/17, 109b/05, 112a/01, 113a/12, 113b/06, 113b/23, 113b/24, 114a/01, 114a/04, 114b/01, 115b/30, 116b/10, 117a/49, 117b/31, 118a/23, 118b/24, 119a/07, 119a/33

hemān : derhal, hemen [f]

h. 004a/06, 008a/02, 009a/01, 009b/13, 016a/10, 017a/24, 018b/03, 019a/05, 019a/17, 022a/19, 025a/13, 025b/03, 028b/24, 029a/19, 029b/15, 032a/17, 032b/10, 033a/30, 037b/21, 037b/23, 038a/09, 038b/25, 039b/24, 041a/04, 042a/11, 046b/09, 047a/05, 047a/09, 047a/14, 047a/20, 048b/20, 048b/25, 049a/15, 049b/09, 050b/23, 063b/15, 063b/27, 064a/08, 066a/11, 068b/19, 070a/16, 074b/21, 077a/16, 077a/18, 079b/04, 083b/18, 085a/11, 086a/27, 088a/13, 092a/13, 092a/14, 098a/18, 104b/09, 105a/01, 105a/11, 107b/18, 109a/04, 112b/04, 114b/26, 115b/19

hemdem : arkadaş,yakın dost [f]

h. 067a/14, 094a/21

h. it- 043a/09

h. ol- 031a/21, 068a/03

hemīn : bu,işte bu [f]

h. 037a/02

hempāye : payece beraber,rütbece bir [a]

h. 093b/12

hemvār : düz yer [f]

h.+ a 028a/11

hep : daima,sürekli [Tr]

h. 002a/29, 003b/12, 004a/04, 004b/25, 006a/15, 006b/24, 007a/06, 008a/05, 008b/06, 008b/09, 008b/16, 008b/26, 010a/15, 010b/13, 010b/14, 010b/25, 011b/05, 013b/11, 013b/25, 014a/20, 015a/06, 015b/01, 015b/18, 016a/21, 016b/16, 017b/02, 019a/20, 019b/19, 019b/24, 020a/16, 021b/14, 023a/12, 024b/18, 024b/22, 025a/03, 025a/26, 026a/11, 027b/23, 028a/03, 028b/03, 028b/06, 028b/21, 031b/18, 032b/02, 033a/29, 035b/03, 038a/07, 039a/20, 039b/03, 039b/24, 040b/22, 041b/19, 041b/26, 042a/11, 042a/18, 042b/04, 043a/02, 044b/06, 044b/08, 047a/15, 048b/05, 048b/26, 049a/25, 049b/20, 053b/12, 054a/10, 057a/09, 058b/11, 063a/13, 064a/16, 064b/02, 067a/02, 069a/06, 069b/09, 070a/13, 072a/21, 072b/14, 074b/07, 077a/17, 077a/26, 079a/06, 081a/08, 083b/20, 086b/06, 087a/06, 087a/07, 087b/26, 088a/05, 088b/13, 089a/17, 089b/13, 091a/20, 092a/07, 092a/12, 092b/01,

095b/08, 097a/22, 100b/14, 101a/14, 102b/23, 103a/12, 105b/18, 106a/05,
106b/04, 109a/21, 109b/21, 110b/20, 110b/22, 110b/26, 117b/32, 118a/09,
118a/13, 119b/15

her : bütün [f]

h. 001b/03, 001b/23, 002a/11, 002a/15, 002a/19, 002a/27, 002a/37,
003a/16, 003a/17, 003a/18, 003b/07, 004b/07, 004b/09, 005a/03, 005a/09,
005b/06, 006a/06, 006a/11, 006a/18, 006b/21, 007a/17, 007a/19, 008a/06,
008a/16, 008a/20, 008a/23, 008b/01, 008b/07, 008b/10, 008b/13, 008b/21,
009a/11, 009a/21, 009b/09, 009b/12, 009b/14, 009b/25, 010a/19, 010a/23,
010b/02, 010b/03, 010b/09, 010b/12, 010b/15, 010b/20, 010b/26, 010b/27,
011a/02, 011a/04, 011a/05, 011a/06, 011a/08, 011a/10, 011a/12, 011a/17,
011a/19, 011b/18, 011b/21, 012a/20, 012a/21, 012b/06, 012b/19, 013a/12,
014a/15, 014b/02, 014b/08, 014b/15, 014b/25, 014b/26, 015b/13, 015b/29,
016a/11, 016a/19, 016a/20, 016a/26, 016a/27, 016a/28, 016b/02, 016b/12,
016b/23, 017a/16, 017a/21, 017b/23, 018a/07, 018a/11, 018b/12, 018b/14,
018b/16, 018b/20, 019a/01, 019a/11, 019b/19, 020a/07, 020a/14, 020b/11,
020b/12, 020b/16, 021a/03, 021a/25, 021b/09, 021b/23, 022a/01, 022a/08,
022a/10, 022a/21, 022b/07, 022b/13, 022b/23, 023a/14, 023a/20, 023a/21,
023a/26, 023b/04, 024a/02, 024a/23, 024b/12, 025a/24, 025b/09, 025b/12,
025b/13, 025b/19, 025b/20, 025b/25, 026a/05, 026a/13, 026a/24, 026b/11,
026b/19, 026b/20, 026b/24, 027a/05, 027a/21, 027b/03, 027b/04, 027b/05,
027b/08, 027b/11, 027b/21, 028a/04, 028a/13, 029a/14, 029b/03, 029b/04,
029b/05, 029b/17, 029b/23, 030a/03, 030a/04, 030a/07, 030a/17, 030a/18,
030a/19, 030a/23, 030b/06, 030b/14, 030b/16, 030b/17, 030b/20, 031a/06,
031a/10, 032a/05, 032a/11, 032a/25, 032b/06, 032b/10, 032b/12, 032b/25,
032b/26, 033b/08, 033b/13, 033b/20, 034a/07, 034a/14, 034b/06, 034b/09,
034b/18, 034b/21, 034b/23, 035a/01, 035a/05, 035b/07, 035b/10, 035b/12,
035b/15, 036a/08, 036b/14, 037a/01, 038a/07, 038a/18, 038b/07, 038b/16,
039a/10, 039a/20, 039a/21, 039a/22, 039b/15, 039b/20, 039b/22, 040a/03,
040a/14, 040a/16, 040a/24, 040b/09, 040b/17, 040b/18, 041a/27, 041b/12,
042b/20, 042b/23, 042b/24, 043a/18, 043b/14, 043b/23, 043b/24, 044a/20,
044b/15, 044b/21, 044b/24, 045a/10, 045b/27, 046a/07, 046b/04, 046b/08,
047b/06, 047b/11, 047b/22, 048b/17, 049a/04, 049a/09, 049a/11, 049a/14,
049a/15, 049a/23, 049b/01, 049b/03, 049b/15, 049b/19, 049b/26, 050a/09,
052a/21, 052b/09, 052b/23, 053a/06, 053a/10, 053a/11, 053a/16, 053a/19,
053b/03, 053b/22, 054a/17, 054a/19, 054b/05, 054b/07, 054b/20, 054b/24,
055a/06, 055a/07, 055a/10, 055a/15, 055a/16, 055b/15, 055b/17, 055b/19,
055b/22, 056a/01, 056a/02, 056a/06, 056a/09, 057a/12, 057a/23, 057b/03,
057b/06, 058a/02, 058b/16, 059a/08, 059a/13, 059a/27, 059b/13, 059b/18,
060b/10, 060b/13, 060b/22, 061a/12, 061a/15, 061a/20, 061b/13, 061b/27,
062a/03, 062a/05, 062a/26, 062b/24, 062b/26, 063a/14, 063a/21, 063b/04,
063b/19, 064a/03, 064a/17, 064b/05, 064b/09, 064b/21, 065a/03, 065a/11,
065a/12, 065b/06, 065b/10, 065b/12, 065b/18, 065b/28, 066a/03, 066a/08,
066b/12, 066b/23, 067a/10, 067a/20, 067a/21, 067b/03, 067b/16, 067b/25,
067b/27, 068a/04, 068a/05, 068a/11, 068a/12, 068a/19, 068b/07, 069a/08,
069a/22, 069a/25, 069b/12, 069b/13, 070a/17, 070a/21, 070b/02, 070b/06,
070b/14, 071a/02, 071a/07, 072a/07, 072b/07, 072b/10, 073a/07, 073a/19,
073b/18, 074b/02, 074b/22, 074b/23, 075a/07, 075a/13, 075a/17, 075a/18,
075b/05, 075b/12, 075b/19, 076b/05, 076b/20, 076b/23, 077a/15, 077a/23,
077b/10, 077b/11, 078a/17, 078a/19, 078a/22, 078a/23, 078a/24, 078b/02,
078b/04, 078b/08, 078b/16, 078b/20, 079a/13, 079a/23, 079a/25, 079b/01,

079b/25, 080a/19, 080a/27, 080b/02, 080b/15, 081a/06, 081a/07, 081a/17, 081a/24, 081b/04, 081b/05, 082a/24, 083a/20, 083b/04, 084a/19, 084b/03, 084b/21, 084b/24, 085a/14, 085a/15, 085b/01, 085b/03, 085b/09, 085b/25, 086a/01, 086a/12, 086a/13, 086a/14, 086b/05, 086b/08, 087a/01, 087a/11, 087a/14, 087a/19, 087a/22, 087a/23, 087b/09, 088a/02, 088a/06, 088a/10, 088a/12, 088a/15, 088a/19, 088b/02, 088b/07, 088b/10, 088b/16, 089a/03, 089b/03, 089b/04, 090a/09, 090a/10, 090a/20, 090a/21, 090a/25, 090a/26, 090b/11, 090b/22, 090b/24, 091a/14, 091b/09, 091b/18, 092a/07, 092b/03, 092b/08, 092b/15, 092b/18, 092b/19, 092b/21, 092b/29, 093a/13, 093a/23, 093b/09, 093b/10, 094a/27, 094b/03, 094b/07, 095a/11, 095a/21, 095a/23, 095a/27, 095b/01, 095b/11, 095b/13, 095b/19, 095b/23, 096a/09, 096a/15, 096a/17, 096a/22, 097a/04, 097a/07, 097a/21, 097b/07, 098a/09, 098a/15, 098a/21, 098b/09, 098b/15, 098b/21, 098b/23, 098b/24, 099a/04, 099b/05, 099b/26, 100a/03, 100a/11, 100a/17, 100a/20, 100a/23, 100a/24, 100b/17, 100b/18, 101a/02, 101a/04, 101a/08, 101a/12, 101a/16, 101a/20, 101a/24, 101a/28, 101b/05, 101b/21, 101b/22, 102b/02, 102b/03, 102b/04, 102b/06, 102b/08, 102b/12, 102b/16, 102b/20, 102b/24, 102b/28, 102b/26, 103a/05, 103a/18, 103a/23, 103b/07, 103b/17, 104b/03, 105b/05, 105b/23, 106a/02, 106a/19, 106a/24, 106b/07, 106b/26, 107a/03, 107a/04, 107a/08, 107a/31, 107a/32, 107b/19, 107b/20, 108a/01, 108a/17, 108b/05, 108b/07, 109a/14, 109a/15, 109a/18, 109a/19, 109a/25, 109a/26, 109b/15, 109b/17, 109b/18, 110a/09, 110a/22, 110b/01, 110b/04, 110b/12, 110b/16, 111a/05, 111a/09, 111a/19, 111a/25, 111b/12, 111b/14, 111b/18, 111b/20, 111b/24, 112a/02, 112a/07, 112a/12, 112a/17, 112a/18, 112a/21, 112a/25, 112b/02, 112b/13, 112b/16, 112b/21, 112b/22, 112b/23, 113a/02, 113a/03, 113a/04, 113a/05, 113a/06, 113a/08, 113a/10, 113a/11, 113a/15, 113a/16, 113a/18, 113a/19, 113b/14, 113b/18, 113b/20, 113b/26, 114a/08, 114a/20, 114a/27, 114b/14, 114b/16, 114b/18, 114b/22, 114b/25, 114b/31, 115a/21, 115b/03, 115b/07, 115b/24, 116a/02, 116a/11, 116a/19, 116a/25, 116a/27, 116a/28, 116a/29, 116b/05, 116b/15, 116b/20, 116b/21, 116b/24, 116b/32, 116b/34, 117a/08, 117a/11, 117b/04, 117b/05, 117b/06, 117b/18, 117b/22, 118a/08, 118a/34, 118a/37, 118b/07, 118b/12, 119a/04, 119a/12, 119a/13, 119a/14, 119a/15, 119a/19, 119a/34, 119a/37, 119b/29

h. demi 004a/07, 006a/05, 010a/10, 020a/06, 025a/25, 027b/15, 028b/02, 029a/12, 029a/18, 030b/13, 032a/14, 034b/10, 034b/24, 042a/26, 057a/11, 058a/09, 058b/08, 061a/07, 063a/04, 066b/13, 067a/19, 069a/18, 074b/25, 075b/22, 076a/12, 085a/16, 089b/10, 089b/15, 093a/04, 093b/20, 096b/10, 097b/23, 099a/18, 100a/04, 106a/08, 111b/17, 112b/14, 113b/19, 118b/40

herkes: herkes, bütün insanlar [f]

h. 016a/16

herkez : herkes, bütün insanlar [f]

h. 001b/13, 025a/08, 029b/08, 091a/23, 098a/17

h.+ e 077b/25, 099a/06, 103a/03, 106a/13

h.+ i 079a/18

h.+ in 001b/07, 079a/19

h.+ le 071a/19

hesāb : hesap [a]

h.+ ıyla 038b/12

heşt : sekiz [f]

h. 071b/25, 078b/09

h.-i cinān "sekiz cennet" 068a/20

- h.-ü cinān “sekiz cennet” 102a/19
 beyt-i h. “cennet” 053b/17
 cenān-ı h. “sekiz cennet” 104b/13
- heştüm** : sekizinci [f]
 h.+ in 114a/21
- hevā** : istek, arzu [a]
 bād-ı h. “kötü arzular” 114b/31
 nefis-i h. “arzu ve nefis” 059b/08
 h.+ da 073b/02
 h.+ dan 010a/14, 034b/23, 093a/07
 h.+ ya 032b/17, 100a/05
 h.+ sina 065a/12
 h.+ larla 002a/29
- heves** : istek, heves, nefsanî arzu [a]
 h. 055a/09, 062b/25
 h. eyle- 028a/15
 h. it- 021a/22
- hey’et** : topluluk [a]
 h. 063b/18
- hezār** : bin [f]
 h. 003b/15, 032a/01, 037a/23, 054a/01, 070a/15, 077a/08, 079b/09, 080a/01, 080b/07, 082a/03, 087b/05, 089a/12, 099a/04, 115b/14, 115b/30, 117b/31, 119a/23 h. eyle- 045a/10
 h.+ la 105a/16
- hezārān** : binlerce [f]
 h. 012b/06, 018b/08, 030a/14, 036b/02, 036b/18, 038a/25, 040a/18, 040a/20, 042a/09, 042a/15, 044a/21, 045b/22, 049a/01, 051a/21, 052b/17, 053b/10, 060a/03, 070a/15, 072b/07, 072b/24, 075b/20, 078a/14, 090b/19, 093a/11, 099b/13, 107b/28, 112a/16, 114a/01
- hı** : hı harfî [a]
 h. 005a/13
- hıfz** : koruma [a]
 h. it- 097a/12
- hilkat** : yaratılış [a]
 h. 115a/07
- hımār** : eşek [a]
 cins-i h. “eşek” 093a/06
- hinzir** : domuz [a]
 kelb-i h. “domuz ve köpek” 079a/22
 h.+ e 058b/13
- hırka** : hırka [a]
 h. 104a/05, 104a/15
 h.+ ya 017b/08
- hırş** : hırs, açgözlülük [f]
 h. 009b/09, 014a/24, 022a/08, 068a/12, 078a/18, 094a/14, 095b/03, 095b/18
 h.-ı ğazabı “öfke ve hırs” 094b/16
 h.-ı kelblerden “köpek kadar azgın” 106a/14
 h.+ ıyla 099a/09, 112b/19
 h.+ la 033b/27, 071a/16
- hıyre** : kamaşık, donuk, fersiz(göz) [f]

h. 116a/03

Hızır : Hızır (a.s.) Hz. Mûsâ döneminde yaşayan, kendisine ilâhî bilgi ve hikmet öğretilen kişidir. Arapça kaynaklarda hadır (hadr, hıdr) şeklinde yer alan ve Arapça menşeli olduğu kabul edilen kelime Türkçe’de Hızır ve Hıdır biçiminde kullanılmaktadır.

H. 047a/11, 069b/26

H. ile İlyâsa ir- 076a/13

H.-ı vakte “Hz.Hızır’ın devri” 060a/18

H.- ı vakte ir- 062b/16

hayât-ı H.+ a iriş- 084b/06

zamân-ı H.+ a ir- 075a/15, 085a/10

H.+ ın 041a/05

H.+ ıyla 074a/21, 102b/11

Hızrves : Hızır gibi [a]

H. 076b/16, 088a/16, 106b/07

H. ol- 093a/04

hicâb : utanma [a]

h. 004a/11, 085b/14, 089a/02

perde-i h. it- 041b/27

h.+ ım 117a/02

2.perde

h. 006b/06

hicr : ayrılık [a]

h.-i ‘aşkına düş- 043a/13

hicrân : ayrılık, ayrılık acısı [a]

h. 094b/21

ateş-i h. “ayrılık ateşi” 027a/23

nâr-ı h. “ayrılık ateşi” 064a/21

h. ol- 035a/12

h.+ ı 018a/18

hicret : göç etme [a]

h. 004a/05, 103b/20

hiç : hiç [f]

h. 002b/01, 005a/26, 005b/26, 006a/13, 007a/09, 007a/27, 009a/07, 009b/23, 011a/18, 011b/07, 012b/15, 013a/22, 013b/24, 014b/03, 017a/01, 017b/17, 017b/25, 018a/08, 019a/07, 019a/09, 019a/14, 019a/19, 019a/25, 019b/06, 019b/13, 020b/26, 021a/02, 021a/08, 022a/05, 023b/03, 024b/08, 025a/18, 025a/19, 026a/07, 026b/18, 028a/12, 028a/23, 029a/13, 029a/22, 029b/15, 029b/18, 030b/19, 031a/19, 031a/26, 033a/06, 033a/12, 034a/11, 034b/07, 034b/13, 035a/16, 036b/26, 039b/05, 039b/18, 041a/17, 041a/22, 044b/03, 045a/17, 045b/03, 045b/24, 047a/05, 049a/11, 049a/13, 056a/05, 056b/24, 057a/06, 058a/11, 059a/07, 059a/12, 059a/18, 059b/05, 059b/16, 059b/17, 060a/01, 060b/06, 060b/20, 062a/18, 062b/11, 062b/14, 063a/01, 063a/24, 064b/02, 066b/14, 067b/17, 067b/21, 068a/07, 069b/07, 070a/10, 070b/04, 071a/03, 071a/10, 072b/09, 072b/18, 073a/13, 073a/18, 073b/15, 076a/07, 076a/28, 076b/17, 077b/07, 077b/20, 077b/23, 078a/10, 078b/07, 078b/30, 085a/02, 085a/13, 085a/20, 086b/04, 087a/12, 087b/22, 087b/25, 088b/05, 089a/19, 089b/16, 092b/13, 092b/26, 093a/09, 093a/17, 093a/18, 093a/20, 093a/22, 093a/24, 093a/26, 094a/25, 094b/18, 094b/25, 095a/20, 095b/04, 096b/19, 099a/12, 101a/07, 101a/17, 101b/02, 103a/08, 103a/10, 103b/09, 103b/14, 103b/16, 103b/23, 103b/26, 104a/24, 104a/26, 104b/14,

106a/06, 106a/08, 106b/15, 108a/18, 108b/03, 108b/12, 109a/12, 110a/23, 116a/07, 116a/14, 116b/12, 117b/09, 118a/08, 118a/11, 118a/15, 118b/35, 119a/12, 119a/16, 119a/18

hiçbir: hiçbir [Tr]

h. 013b/11, 021a/23, 064a/24, 071a/16, 116b/25, 118b/37

hidāyāt : hidayetler [a]

h.+ ı it- 049b/14

hidāyet: doğru yola girme, doğru yolu gösterme [a]

h. 010a/09, 043a/20, 061a/18, 112a/22, 118b/28

bāb-ı h. "hidayet kapısı" 006a/11

zümre-i h. "doğru yol üzre olan topluluk" 079a/16

h. bul- 097b/02, 102a/23

h. kıl- 059b/21, 079b/15, 080a/09, 089a/10, 092a/16

h. ol- 005b/06

nūr-ı h. ol- 107b/16

h.+ e iriş- 090a/13

hidmet: hizmet [a]

h. kıl- 119b/27

hikāye: hikaye, öykü [a]

h. 068a/18

hikmet: hikmet, bilgelik [a]

h. 018b/12, 105a/17

h.+ dir 063b/04, 092a/04, 095b/17, 096a/03, 097a/16, 098a/17, 119a/26, 119a/28

ehl-i h. "hikmet sahipleri" 097a/06

sırr-ı h. "hikmet sırrı" 117a/32

pazar-ı h. "hikmet pazarı" 075a/20

h.-i Raḥmāna ir- 102b/03

h.+ den 115b/05

h.+ i 050a/21, 080a/14

h.+ ler 044b/20

hil'at : süslü elbise, kaftan [a]

h. 058b/17

h.-i rif'at "büyük kaftan" 050b/22

hil'at : bk. hil'at [a]

h.-ı zibā "güzel, süslü kaftan" 087b/15

h.+ iyle 107a/27

hilāf : yalan [a]

h. 004a/08, 061a/14, 101a/26, 116a/34

h.+ a 084a/24

h.+ uñ 040b/25

hilāfet : birinin yerine geçme, Peygamber vekili olarak İslam alemine reislik etme [a]

h. 104b/16

taht-ı h. "hilafet makamı" 115a/23

h.+ de 038a/12

himmet : lütuf, yardım [a]

h. 005b/13, 018b/22, 045a/09, 053b/16, 075b/19, 093a/18, 096a/11, 096b/10, 099a/24, 116b/32, 119a/29

h.+ dir 117a/31

h.-i luṭf-ı Hudādan "Allah'ın lütfu ve yardımı" 004a/02

h.-i mürşidle "mürşid lütfu" 026b/11, 048a/06

- h.-i pîr-i muğāndan “ateşe tapanlarının pirinin yardımı” 069b/04
h.-i pîr-i muğānıñ “ateşe tapanlarının pirinin yardımı” 059b/25
ehl-i h. “himmet ve gayret sahipleri” 097a/02
feyz-i h. “Allah’ın feyzi ve himmeti” 027b/16, 085b/25
feyz-i h. irgör- 004a/12, 034a/18, 089b/14
h. ol- 106b/02
h. bul- 043b/06
h. eyle- 003b/07, 049a/22, 049a/26, 049b/04, 049b/08, 049b/12, 094a/28, 108a/15
h.+ i kıl- 050a/20, 079b/17
h.+ i ol- 052b/06
h. it- 047a/14, 078a/08, 093b/15, 096b/22
h.+ in it- 043a/22, 096b/06
h. kıl- 112a/17
feyz-i h.+ ler iriş- 031a/05
h.+ e 079a/28, 089a/07
h.+ i 015a/16, 033b/22, 050a/20, 060a/10, 071b/12, 072b/21, 080a/15, 080a/24, 080a/25, 118a/43, 119a/39
h.+ in 079b/03, 101b/17, 107b/12
h.+ ini 011b/25
h.+ ile 114b/09
h.+ iyle 019a/06, 028b/09, 029a/24, 035a/05, 035b/09, 041b/18, 042a/01, 050a/26, 050b/15, 061b/19, 062b/10, 080b/20, 085b/10, 091a/04, 093b/07, 110a/25
h.+ le 015a/23
ẖisāb: hesab [a]
ẖ.+ ıyla 119b/14
ẖitāb: hitap, konuşma [a]
ẖ. 004a/20, 064a/25
ẖ. it- 074a/19, 090b/09
ẖitām: son, nihayet [a]
ẖ. ol- 097a/17, 106a/26
hiye: o(zamir) [a]
ẖ.+ dir 117b/15
ẖizmet: hizmet, görev, iş [a]
ẖ. 093b/02, 093b/15, 096a/11
ẖ.-i ḥadden “hizmet sınırı” 115b/06
ḥānḳāh-ı ẖ. “dergah hizmeti” 051b/24
lāyık-ı ẖ. “layık hizmet” 024a/24
ẖ. eyle- 033b/07, 071a/23, 071b/03, 077b/13, 094a/15, 099b/03, 103a/13
ẖ.+ ini eyle- 031a/06
ẖ. it- 009a/03, 011b/06, 015a/09, 025a/06, 060b/22, 070a/26, 076a/18, 082b/09
ẖ.+ de ḳal- 118a/38
ẖ.+ i kıl- 023b/26, 027b/15, 043b/15, 051b/14, 052b/02
ẖ.+ in it- 006b/18, 082a/14, 098a/24, 107b/11
ẖ.+ in kıl- 045b/12
ẖ. üzre ol- 098b/15
ẖ.+ i 018b/16, 066a/26, 080a/27
ẖ.+ inde 001b/08, 008a/04, 010b/03, 011b/23, 013b/18, 023b/15, 034a/17, 051a/09, 062b/18, 062b/25, 074a/28, 114b/04, 116b/37

- h.+ ine 096b/10
h.+ ini 003b/25
h.+ le 061a/09
- hizmet** : hizmet,görev [a]
h. 103a/25
h.+ i kıl- 007a/24
h.+ in 079b/18
- hoca** : bk. hoca [f]
h.-i kanber ol- 021b/12
- hoca** : üstat, hoca, efendi [f]
h. 019b/07, 031b/19, 116b/03, 117b/05
h. ol- 004a/16, 031b/19
h.+ sı 022b/18
- hokka** : hokka,mürekkep kabı [a]
h.+ ya 044b/05
- hor** : kıymetsiz,değersiz [Tr]
h. 116a/08
h. bak- 001b/41, 076a/02, 104a/04
- Horasân** : İran'ın doğusunda bir memleket adı [f]
H. 035b/23
H.+ dır 018b/03
şâh-ı H. "Horasan şahı" 061b/07, 118b/23
- hoş** : iyi,güzel,hoş [f]
h. 025a/06, 042b/13, 095b/23, 098b/07, 098b/20,103a/18, 107a/10, 115a/01, 116a/15, 118b/05
h. gel- 015b/15
h. tut- 113a/16
h. vir- 111a/17
- hoşça** : güzel bir şekilde [Tr]
h. 087a/03
h. tut- 071a/26
- Hû** : Allah [a]
h. 004a/06, 030b/15, 032b/16, 040b/27, 042a/07, 042a/21, 042a/22, 042a/24, 042a/25, 042a/26, 042b/01, 042b/02, 042b/03, 042b/04, 042b/05, 042b/06, 042b/08, 042b/10, 042b/12, 042b/14, 042b/16, 042b/17, 042b/18, 042b/19, 042b/20, 042b/21, 042b/22, 042b/23, 042b/24, 042b/25, 042b/26, 043a/01, 043a/02, 043a/04, 043a/06, 043a/08, 043a/10, 082a/12, 082a/13, 082a/15, 082a/17, 082a/19, 082a/21, 082a/23, 082a/25, 086b/08, 086b/09, 090a/19, 090a/20, 090a/22, 090a/24, 090a/26, 090a/28, 090b/02, 090b/03, 090b/04, 103a/21, 115b/13, 119a/05, 110a/01
h.+ dur 032b/03
ağyâr-ı h. "yaradan düşmanı" 041b/27
câm-ı h. "İlahi şarap kadehi" 042a/05, 042a/23
envâr-ı h. "Allah'ın nuru" 041b/25
eş'âr-ı h. "Hak için söylenen şiirler" 042a/06
ezkâr-ı h. "Allah zikri" 041b/24
ikrâr-ı h. "Hakk'ı dile getirme" 042a/02
na'ra-i yâ h. "Allah diyerek haykırma" 008b/08
zıkr-i h. "Allah'ı zikri" 035b/08
izhâr-ı h. eyle- 042a/04
- hüb** : güzel,hoş,yi [f]

h. 063b/24, 070a/04, 098b/17
 h.-ı daķıķle "hassas ve g zel" 111a/18
 h.-ı lib sile "g zel elbise" 095b/21
 h.-ı lib s "g zel elbise" 104a/13
 h.-ı meyve g zel, olgun meyve" 109a/17
 lib s-ı h. "g zel elbise" 096b/20
 h.+ lara 039a/05

hub b : su kabarcıķı [a]
 miŗl-i dery -yı h. "deniz k p ķ ne benzer" 004a/19

h b n : g zeller, iyiler [f]
 h.-ı 'aŗķa "g zel aŗķ" 086b/22
 vech-i h. "g zellerin bulunduķu taraf" 024a/07

hubb : g zel, hoŗ [f]
 h.+ u 038a/22
 h.+ una 028a/25

2. sevgi, muhabbet [a]
 h.-ı c n n  "sevgilinin muhabbeti" 024b/11
 h.-ı evl d-ı 'Al ye "Al 'nin evladına sevgisi" 025b/12
 h.-ı siv  "Allah  te l dan baŗķa Şeylerin sevgisi" 070b/09
 h.-ı siv yı "Allah  te l dan baŗķa Şeylerin sevgisi" 056b/20

huccet : delil, Şahid [a]
 h. 013b/06
 h. eyle- 022a/19
 h.+ i 053b/07

2. seŗkin  limlere verilen unvan, vekil
 h. 116a/29
 h.-i K ŗım Muŗammed "vekil Kasım Muhammed" 002b/14
 h. ol- 046b/01
 h.+ i 051b/18

H d : H d, Kur'an'da adı geŗen peygamberlerden birisidir. Eski Ahit'te adı Eber olarak geŗen peygamber ile H d peygamberin aynı kiŗi oldukları tahmin ediliyor. Eski Ahit'in en Antik Yunanca versiyonlarından birinde Eber'in yaŗamıŗ olduķu d nem, Kur'an'daki H d'un yaŗadıķı d neme denk d ŗer.

H. 105a/01
 H zet-i H. 037a/12

hud'  : oyun, hile, aldatma [a]
 h. 081b/08

Hud  : Allah
 H. 005b/08, 014b/17, 016a/18, 025b/18, 039b/17, 040a/03, 044a/14,
 049a/09, 058b/10, 069a/11, 075a/23, 087b/15, 089a/20
 'ilm-i H. "Allah  te l n n ezeli ilmi" 002b/26, 023b/26
 emr-i H. "Allah emri" 022b/24, 052a/19
 feyz-i H. "Allah'ın feyzi, m nevi gıda ve bereketi" 097b/12
 himmet-i l tf-ı H. "Allah'ın l tfu ve yardımı" 004a/02
 maŗhar-ı feyz-i H. "Allah'ın feyzi, m nevi gıda ve bereketine mazhar olma"

046a/06
 n r-ı H. "Hidayet verici olan Allah'ın nuru" 016b/08, 036a/06, 045b/08
 mekteb-i 'ilm-i H. "Allah  te l n n ezeli ilmini  ķreten okul" 071b/28
 r h-ı H.+ "Hak yolu" 018a/19, 044a/03, 057a/17
 seyr-i H. "Hidayet verici olan Allah yolunda ilerleme" 048a/25
 sırr-ı H. "Hak sırrı" 071b/22, 087a/17, 102a/24

- zıkr-i H. 032a/26, 049b/02, 075b/14, 087b/24, 110a/26
 abdāl-ı H. ol- 104a/14
 kahr-ı H. it- gerek 069a/02
 H. ol- 087a/04
 H.+ ya ir- 046b/15
 H.+ dan 078a/27, 079a/03, 085a/02, 099b/11, 104b/19, 113a/15
 H.+ ya 067b/26, 093b/28
 H.+ nın 117b/15
 H.+ nın 010b/02, 064b/08, 115a/05, 119b/04
 H.+ sı 075b/26, 093a/20
 H.+ yı 009a/20, 010b/26, 039b/25, 064b/15, 084b/24
 H.+ yız 015a/12
huffāş : yarasa [f]
 çeşm-i h. "yarasa gözü" 073a/18
 murğ-ı h. "yarasa" 059a/18
huffāz : hafızlar [a]
 h.-ı mutlak "mutlak hafızlar" 097a/12
hükveş : domuz gibi [a]
 h. 111a/25
hulḳ : ahlak [a]
 h.-ı Aḥmed "Hz.Muhammed'in ahlakı" 014a/17
 h.-ı Aḥmedden "Hz.Muhammed'in ahlakı" 033b/18, 040b/02
 h.-ı cemīl "güzel huy" 032a/25
 h.-ı Hüseyn "Hz.Hüseyin'in ahlakı" 061a/26
 h.-ı Rızādır "İmam Rıza'nın ahlakı" 048a/12
 h.-ı Rızāya "İmam Rıza'nın ahlakı" 046b/05
 h.-ı Rızānıñ "İmam Rıza'nın ahlakı" 018b/13, 035a/21, 044b/23, 052b/01,
 052b/16, 054a/16, 114a/11
 hüsni-i h. "güzel huy" 005a/12
 h. it- 117a/17
 h.+ ı 045b/02
humār : sarhoşluğun verdiği sersemlik,baş ağrısı [a]
 h. ol- 021a/04
humār : sarhoşluğun verdiği sersemlik,baş ağrısı [a]
 h.+ im 029b/12
hūn : kan [f]
 h. 013a/20, 026a/25, 105a/16
 h.-ı yaş "kanlı yaş" 118a/04
 çeşm-i h. "kanlı gözyaşı" 036a/18, 064a/04, 103b/07
 h.+ ı 058b/21
hur : güneş,şems [f]
 h.-ı cināndır "cennet güneşi" 044b/02
hūr : huri [a]
 h.-ı cinānıñ "cennet hurisi" 089b/07
 cennāt-ı h. "cennet hurisi" 079b/27, 080b/15
 h. 090b/01, 095a/06
hurūc : çıkma,çıkış [a]
 h. it- 112a/25
huşūş : iş,konu,özellik [a]
 h.+ da 013b/03, 020b/11, 040b/09, 061a/12, 080a/27, 081b/10, 082a/01,
 106b/26, 107a/03, 111b/14, 112a/02, 113a/11

- h.+ ta 097a/07
huşyār : akıllı,uyanık [f]
 h.+ im 089b/10
huṭāb : hutbeler [a]
 h.-ı müsteṭāb “faydalı, iyi hutbeler” 085b/16
Hutā Baba: Huta Baba, Sa’diyye Tarikatının büyüklerinden biri.
 H. 119b/21, 119a/24
 der- medḥ-i H. “Huta Baba’ya övgü” 118b/01, 118a/16
 H.+ niḡ 118a/18, 118a/20, 118a/24, 118a/28, 118a/36, 118a/32, 118a/40,
 118a/44, 118b/03, 118b/05, 118b/09, 118b/13, 118b/17, 118b/21, 118b/25,
 118b/29, 119a/26, 119a/28, 119a/32, 119a/36, 119a/40, 119a/44
hūy : huy, miza, tabiat [a]
 h.+ u 058b/19
 h.+ una 076b/03
huzūr : rahatlık,saadet,gönül ferahlığı [a]
 h. 115b/26
 h. eyle- 077a/16
 h. it- 079b/12, 080b/10, 100a/10
2.nezd,yan,hazır bulunma
 h.-ı Hāk “Hak huzuru, makamı” 089a/19
 h.-ı Hākka “Hak huzuru, makamı” 104b/15, 110b/26
 h.-ı ḥāk-i pāyine “ayağın tozunun huzuru” 092a/10
 h.-ı ḥaṣre “kıyamet vakti” 117a/09
 Hākḡ-i h. “Hak huzuru, makamı” 049a/24
 h.+ unda 006b/20, 104a/23
hüccāc : hacılar [a]
 miṣl-i h. “hacılar gibi” 010a/13, 063a/10
hüccet : delil [a]
 h.-i burhānıyla “delil, kanıt” 099b/23
 h. vir- 106a/07
 h.+ in 110a/16
hücūm : saldırı,akın [a]
 h. eyle- 087b/03
 h. it- 109b/11
Hüdā: bk. Hudā
 faẓl-ı H. “Allah’ın lütfu, ihsânı” 068b/14
hükm : karar,yargı, güç [a]
 h. 005b/04
 h.-i dünyā “dünya hükmü” 097a/03
 h.-i kavī “güvenilir hüküm” 022b/26
 h.-i ḥās “seçkin karar” 088b/08
 h.-i sulṭānı “sultan hükmü” 050b/28
 h.-i taḥtında “hüküm altına” 048a/19
 taḥt-ı h. “hüküm altına” 109b/13
 h. it- 003a/03, 015b/15, 015b/21, 016a/02, 16b/14, 037a/17,
 051b/05, 109a/08 h.+ ün sür- 098b/04
 h.+ ü 023a/08, 038a/06, 039b/05, 059a/22, 073b/21, 105a/11, 113b/11
 h.+ ünü 001b/07
 h.+ üne 076b/07
 h.+ ünün 059a/05
 h.+ üyle 094b/03

- h.+ ile 014a/01
- hükümet:** hükümet [a]
h. 059a/02
- hümām:** himmetli, büyük ve sağlam [a]
h. 071a/01, 111b/08, 114b/09
- hümāyūn :** padişaha ait [f]
mülk-i h. "padişaha ait mal" 105b/27
- hüner :** marifet,ustalık,beceri [f]
erbāb-ı h. "hüner sahibi" 107a/22
h. bul- 040a/06
h.+ ler 044b/08
- hünkār :** padişah,hükümdar [f]
meclis-i h. "hükümdar meclisi" 010b/23
h.+ ımız 020a/12
- hünkār :** padişah, hükümdar [f]
h.+ a 001b/08
- hürmet :** hürmet,saygı,şeref [a]
ehl-i h. "hürmet sahipleri" 097a/10
h. it- 077b/28
h. it- oldular 058b/20
h.+ ine 004b/12, 033a/26, 059b/22, 079b/20, 088a/17
- hürrem :** sevinçli,mesrur,şen [f]
h. 063a/20
h. eyle- 116b/15
h. ol- 107b/08, 109a/22
şād-ı h. ol- 075b/23, 115a/25
- Hüseyin Efendi:** Halvetiyye tekkesi dervişlerindendir. Prizren Tekkesi postnişini Şeyh Hüseyin, 1340 tarihinde Şeyh İsmail'e hilâfet verip onu postnişin tayin etmiştir
H.+ niş 050a/15
- Hüseyin :** Hüseyin bin Ali bin Ebu Talib ya da İmam Hüseyin, İslâm peygamberi Muhammed'in torunudur. Dördüncü Hâlife olan Ali bin Ebu Talib'in oğludur. Annesi, Muhammed'in kızı Fatıma Zehra'dır.
H. 002b/20, 012a/17, 018a/23, 035a/22, 035b/18, 036a/03, 036a/04, 036a/06, 036a/08, 036a/10, 036a/12, 036a/14, 036a/16, 044b/24, 050a/17, 050a/19, 050a/23, 050a/27, 050b/04, 050b/08, 050b/12, 050b/16, 071b/16, 072a/09, 072a/10, 072a/11, 072a/13, 072a/15, 072a/17, 072a/19, 072a/21, 072a/23, 072a/25, 072a/27, 072b/02, 072b/04, 072b/06, 072b/08, 072b/10, 072b/12, 072b/14, 072b/15, 096b/02, 106b/13
H.-i Kerbelâ "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 005a/14
H.-i Kerbelâda "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 003a/11
hulq-ı H. "Hz.Hüseyin'in ahlakı" 061a/26
medh-i H. "Hz. Hüseyin'in medhi" 119a/24
mersiye-i İmām H. "İmam Hüseyin mersiyesi" 072a/09
imām H. 118b/19
H.+ e 020b/10, 030a/22, 036a/23, 041b/06, 056a/16, 114b/09
H.+ i 001b/11
H.+ in 001b/28, 036b/07, 051b/14, 079b/07, 099b/16, 112a/05, 114a/12, 117b/29, 119b/12
H.+ im 012a/22, 012b/02, 012b/07, 012b/12, 012b/17, 012b/22, 013a/02, 053b/02, 072b/15

Hüseyin : Hz.Muhammed'in torunu ve Hz.Ali'nin küçük oğlu Hüseyin ve onun soyuyla ilgili

H. 006a/26, 007b/05, 012a/19, 012a/25, 013a/18, 013a/20, 015b/04, 015b/25, 016b/02, 018b/14, 026a/21, 031b/17, 040a/10, 045b/02, 046b/07, 048a/13, 051a/02, 052b/02, 052b/18, 054a/21, 083a/08, 083b/03, 097b/11, 105b/06, 109b/28

hüsn : güzellik [a]

h.-i ahlâk-ı muşaffâ "temiz, güzel ahlak" 040b/10

h.-i ahlâk "güzel ahlak" 116a/09

h.-i cemâl "yüz güzelliği" 089b/23

h.-i cemâli'dir "yüz güzelliği" 009b/02, 110b/09

h.-i hâliyle "güzel durum" 025a/07

h.-i hulk "güzel ahlak" 005a/12

h.-i zann-ı a'lâdadır "güzel düşünmede en yüce" 107a/06

ateş-i h. "güzelliğin ateşi" 107b/01

bâb-ı h. "güzellik kapısı" 043a/18

büy-ı h. "güzel koku" 118a/07

gölşen-i h. "gül bahçesi güzelliği" 011a/19

ka'be-i h. "güzel Kabe" 010a/12, 011a/23, 048b/15, 066b/13, 111a/05

ka'be-yi h. "güzel Kabe" 053a/19

levh-ı h. "Allah tarafından takdir edilenlerin ezelde yazılı bulunduğu levha"

039a/06, 051a/13, 053a/03, 053b/14, 055b/24

şem'-i h. "güzel nur" 025b/01 060b/05, 074a/11, 088a/14

şevk-i h. "tam şevk, gayret" 026b/13, 032a/06, 065a/08, 086a/26

vech-i pâk-ı h. "nurlu yüzünün güzelliği" 100b/19

h.-i ahlâkı vir- 117b/23

h.+ ü 044b/07, 050b/25

h.+ üñ 055b/04, 060b/10

h.+ üñde 031a/10

h.+ üñdeki 038a/17

h.+ üñden 036b/14

h.+ üne 021b/19, 039b/11, 047a/17, 049a/01, 057b/17, 060b/01, 066b/05,

075b/02

h.+ ünü 014b/20, 028b/08, 029a/05, 043a/24, 063b/25

h.+ ünüñ 014b/23, 024b/13, 027a/21, 027b/23, 069a/15, 073a/21

hüsrân : zarar, hayal kırıklığı [a]

h. 119a/03

Hüsrev : I. Hüsrev Perviz, Sasani Pers hükümdarı IV. Hüzmüz'un oğlu ve I. Hüsrev'in torunudur. Hükümdarlıktan önceki hayatı ile ilgili fazla bilgi yoktur. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Babasının ölümünden sonra Bizans İmparatoru Maurikios'un da desteğiyle 591 yılında tahta çıkmıştır. İmparatorun yardımına karşılık olarak topraklarından Dara ve Martyropolis'i kendisine vermiştir.

H.-i dîdâra "Hüsrev'in yüzü" 047b/26

hüveydâ : açık, aşikâr, besbelli [f]

nûr-ı h. "apaçık, belli nur" 102a/09

ırmak : ırmak, nehir [Tr]

ı. 077b/19, 089a/21

ı.+ lar 098a/20

ışlâh : iyileştirme, düzeltme [a]

ı. it- 094a/05, 094b/06, 109a/11

ı. ol- 107a/02

- ‘ışrīn : yirmi [a]
 ‘i. 116b/09
- ‘ıtr : koku, ıtır [a]
 ‘i.-ı bûyundan “güzel koku” 109a/18, 111a/04
- ‘ıyāl : eş, hanım [a]
 evlād-ı ‘i.+ e “eş ve çocuk” 119b/23
 ‘i.+ e 081a/21
- ızrār : zarar verme [f]
 i. it- 078a/17
- ıztırāb : ızdırap, acı, sıkıntı [a]
 i. 056b/24
 i. çek- 007a/27
- i’lān : duyurma, duyuru [a]
 i. 091b/14
 i. eyle- 053a/06
 i. it- 011b/11, 081a/25, 088a/20, 116b/07
- i’tā : vermek, ödemek [a]
 i. eyle- 037a/23
- i’tibār : saygınlık [a]
 i. it- 114b/20
 i. kıl- 092b/27
- i’tikād : inanç, inanmak [a]
 i. 092b/26, 101a/26
 i.+ in 019b/05
- i’timād : güven [a]
 i. kıl- 013b/06, 101a/25
- i’tirāf : sakladığı şeyi söyleme [a]
 i.+ ım 077b/28
- ‘İbād : kullar [a]
 ‘i. 060a/24
- ‘ibādāt : ibadetler [a]
 ‘i. 095a/24
 ‘i.+ ı kıl- 090a/13
- ‘ibādet : Allah’a kulluk, Allah’ın emirlerini yerine getirme [a]
 ‘i. 063a/24
 ‘i. it- 035b/06, 090b/11
 ‘i. kıl- 113a/19
 ‘i.+ de 089a/14
 ‘i.+ den 115a/06
- ‘ibāret : meydana gelen, oluşan [a]
 ‘i. 092b/14, 098b/19, 108b/27
 ‘i.+ dir 081b/12
- iblīs : şeytan [a]
 i.-i merdūda “kovulmuş şeytan” 019b/12
 i.+ den 082a/09
- ibn Edhem : bk. İbrāhim Edhem
 i. 100a/21
- ibn-i ‘amm-ı Ḥaydara: Hz. Ali r.a
 i. 006a/23
- ibn Ziyād : Ubeydullah bin Ziyad bin Ebih, Emevî valisi
 i. 083b/04

İbrāhīm : Hz.İbrahim a.s

İ. 037a/12, 105a/01

miş-i İ. Halîl "Halil İbrahim gibi" 034a/04

nâr-ı İ. 030b/23

İbrāhīm Desūkî : seyyid İbrahim Desuki,Desukiyye tarikatının kurucusu

İ. 038a/14

İbrāhīm Edhem : İbrahim Ethem,Çeşti tarikatı silsilesinde de yer almıştır.

İ. 073b/07

İbret : ders çıkarma[a]

İ. 099a/22

İ. al- 043b/16, 073b/20

İbtidā : başlangıç,evvel [a]

İ. 004b/19, 005a/07, 006a/07, 060b/23, 075b/01

İ. kıl- 080a/08, 081b/15

İcāb : gerekme, lüzum, gerek [a]

İ. it- 082a/06

İ.+ inca 089a/13, 090a/09, 117a/06

İcābet : kabul etme,uyma [a]

İ. kıl- 102a/19

İcād : var etme,yaratma [a]

İ. 092b/14

İ. eyle- 111a/07

İ. it- 004b/20, 015a/04, 038b/05, 070a/13, 112b/11

İ. kıldı 102a/22

İ.+ a 036a/06

İ.+ ı 009b/20

İ.+ ina 054a/05, 107a/19

İclās : tahta çıkartmak,oturtmak [a]

İ.+ a 107a/28

İcrā : yürütme,yapma,yerine getirme [a]

İ. 037a/17, 097a/14

İ. it- 089b/02

İ. kıl- 001b/07, 113b/16

İ.+ da 117b/24

İ.+ sina 059a/05

İctināb : sakınmak,uzak durmak [a]

İ. eyle- 090b/14

İ. it- 005a/16, 066b/02, 093a/20, 100b/22, 111b/06, 112b/23

İctisār : cür'et ve cesaret göstermek [a]

İ. it- 081b/07, 082a/09

İç - : içmek [Tr]

İ. 005a/19, 054b/05, 079b/08, 079b/21, 109a/05, 119b/12

İ.- e 080a/02

İ.- elim 030a/17

İ.- er 023a/14, 091a/23

İ.- erler 021b/08

İ.- ersin 076b/14

İ.- di 001b/26

İ.- diler 059a/14, 102b/11

İ.- miş 039b/02, 095b/12

İ.- mişim 039b/12

- i.- eli **107b/05**
i.- üp 029b/12
i.- eniñ 011a/16
i.- enler 017a/05, **079b/27**
i.- enlerde 021a/04
i.- miş isen 008a/01
i.- ilür **115a/21**
i.- me **057a/12**
i.- memiş **095b/06**
i.- meyenler **057b/23**
- iç:** iç [Tr]
i. **098b/01**
i. yüzini **089a/02**
i.+ im **089a/22, 094b/15**
i.+ imde **094b/05, 096a/04**
i.+ in 031a/13, **095b/18**
i.+ inde 008a/18, 012a/08, 014a/22, 019a/03, 023a/18, 037a/18, 039b/16, 044b/08, 047b/13, **050b/05, 051b/03, 067b/04, 067b/16, 073a/24, 076a/22, 078b/15, 088b/26, 090a/27, 108b/10, 110b/08, 111a/08, 116b/36**
i.+ ine **088b/19**
i.+ i 046a/24
i.+ lerinde **082a/04**
- için:** için, dolayı [Tr]
i. **098a/01**
- içre :** iç,içinde,arasında [Tr]
i. 001b/13, 002a/34, **004b/07, 005b/05, 007b/13, 014a/24, 017a/20, 018b/12, 021b/07, 022a/13, 027a/13, 027b/14, 028a/03, 028b/17, 031a/15, 031b/02, 031b/05, 032a/10, 033a/02, 033a/03, 034a/15, 038b/09, 039a/04, 039a/25, 039b/23, 041b/05, 044a/16, 053b/26, 054a/07, 055a/24, 058a/02, 061a/21, 061a/25, 061b/02, 061b/06, 061b/10, 061b/14, 064b/10, 064b/15, 068a/09, 070b/23, 071a/19, 071b/26, 072a/12, 077a/10, 080a/21, 080b/26, 082a/14, 086a/01, 094a/21, 096a/19, 097a/21, 097b/04, 097b/20, 098b/05, 099a/12, 101a/19, 104a/03, 104a/21, 104b/23, 105b/10, 106a/02, 106a/18, 106b/08, 106b/20, 108a/03, 108a/23, 108a/24, 109b/16, 109b/28, 110a/09, 111a/03, 112a/09, 112a/21, 114b/32, 117b/20, 117b/29, 119b/10**
i.+ dir **068a/03, 068a/04, 068a/06, 068a/08, 068a/10, 068a/12, 068a/14, 068a/16, 068a/17, 068a/18, 068a/20, 068a/22, 068a/24, 068a/26, 068b/02, 068b/04**
- içün :** bk. için [Tr]
i. 005b/16, 007a/09, 007a/15, 008a/05, 008a/10, 008b/07, 010a/12, 010b/16, 011b/25, 013b/26, 019a/04, 019a/19, 020a/21, 023a/15, 023a/22, 024a/21, 028a/12, 028b/08, 029a/09, 030a/11, 034a/25, 034a/26, 034b/02, 034b/06, 034b/24, 036a/05, 036b/11, 037a/13, 040b/21, 042a/02, 042a/22, 046b/23, 046b/24, 047b/02, 047b/12, **051b/09, 053a/19, 055a/22, 056a/10, 059b/03, 060b/02, 063a/04, 064b/05, 064b/22, 066a/10, 069a/26, 073b/13, 074a/01, 078b/06, 079b/01, 080b/22, 081b/12, 081b/15, 086a/09, 091b/17, 091b/18, 095a/18, 095a/23, 100b/06, 101b/22, 103b/22, 109a/13, 113a/17, 114b/29, 118b/04**
- idrāk :** anlayış,kavrayış [a]
i. it- 023a/23, 047b/01
- İdrīs :** Hz.Adem'in evlâdlarından ve Kur'anda ismi zikredilen, ilk yazı yazan, terzilik

yapan peygamber

İ. 102a/20, 104b/30

ifāde : söylem, anlatım [a]

İ. 057b/14

İ. kıl- 116b/29

ifdā : esirden fidye kabul etmek [a]

İ. kıl- 114a/06

iflāḥ : rahata erme, kurtulma [a]

İ. ol- 077a/21, 103b/13

ifnā : bitirme, yok etme [a]

İ. 019a/20

İ.-yı 'aşk 029a/16

İ. it- 014a/02, 060a/26, 108a/07, 111b/14

İ. kıl- 114a/04

İ. ol- 002a/28, 037a/21, 108b/16

İ.+ yı it- 082b/19

İ.+ yı eyle- 108a/24

İ.+ yı 113b/10

ifsād : bozma, bozgunculuk yapma [a]

İ. it- 096a/03

ifşā : açığa çıkarma [a]

İ. 011b/12

İ. it- 004b/27, 022a/24, 024b/18, 095a/13, 109b/09, 116b/05

iftirāk : ayrılma, ayrılık [a]

İ.+ indan 118a/04

iğrāk : boğma [a]

İ. 028b/17

İ. it- 028b/17

İ.+ ina 105a/10

iḥbār : haber verme, bildirme [a]

İ. it- 016a/07, 078b/04, 079a/02, 098b/08

İ. vir- 017a/20

iḥfā : gizleme, saklanma [a]

İ. 030b/13, 092a/12

sırr-ı İ.+ ya ir- 044b/20

iḥrāc : çıkartma, ihraç etme [a]

İ. 118a/06

İ. eyle- 026a/07

İ. it- 014a/15, 064b/08

İ. ol- 039b/05

iḥrāk : yakma, yakılma [a]

İ.-ı muḥabbetle "yakan muhabbet" 030b/08

İ. eyle- 028b/15, 028b/26, 064b/24

İ. it- 035a/13, 106a/10, 110b/09

iḥsān : iyilik, ihsan [a]

İ. 031b/03, 034b/02, 040b/01, 041b/16, 063a/04, 091b/18, 117a/12,

117b/22

İ.-ı Rab 007a/01, 100b/15

bāb-ı İ. "ihsan kapısı" 025a/11, 033a/23

luṭf-ı İ. "iyilik ve ihsan" 053a/20, 085b/26, 104a/06

şefkat-ı İ. "merhamet ve iyilik" 050b/22

- i. eyle- 033b/16, 049b/19, , 051b/02, 059b/22, 108a/16, 116b/29
i. it- 004b/23, 067a/06, 079a/13, 080b/23, 109b/19
i. kıl- 113a/10
i. imiş 022a/16, 022b/12, 113a/02
i. ol- 034b/19, 069b/04
i.+ a ir- 100a/24
i.+ a ir- istersen 027a/12
i.+ ı 083b/09, 102a/23, 104a/02, 118a/44, 118b/29
i.+ ından 025a/23
i.+ ima 009b/08
i.+ ina 095a/02
i.+ ıyla 096a/17
- ihsāne** : iyilik, ihsan (müennes) [a]
i.+ si 074a/02
i.+ yim 107b/14
- ihtifā** : gizlenme, saklanma [a]
i. kıl- 043a/10
i. ol- 001b/03, 039a/20
- ihtilāf** : uyuşmazlık, anlaşamama, fikir ayrılığı [a]
i. 027b/22
- ihtimāl** : olasılık, olabilirlik, belki [a]
i. ol- 084a/24
- ihtiyāc** : ihtiyaç, gereksinim [a]
i. 024b/21
i. it- 010a/04
i. ol- 062b/20
- ihtiyār** : yaşlı [a]
i. 061b/23, 103a/17, 115b/10
i. it- 050b/05
i.-ı 'uzlet eyle- 108b/09
beḳā-yı i. it- 105a/17
- ihtiyār** : irade, seçme [a]
i. eyle- 044b/24
- iḥvān** : dostlar, kardeşler [a]
i. 055b/12, 072b/02
i.+ ı 078b/10
i.+ ımız 081a/15, 087a/14
i.+ ından 105b/24
i.+ larımız 082a/03
- iḥyā** : hayat verme, diriltme [a]
i. 103b/01
i.-yı 'aşk 029b/22
i. it- 062b/15, 079b/06, 080b/27, 111a/26
i.+ da kıl- 117b/26
i.+ yı 029a/20
- i -** : imek fiili (ana yardımcı fiil) [Tr]
i.- di 003b/03, 013a/10, 013a/11, 013a/12, 016a/13, 016a/21, 017a/25,
040b/13, 040b/14, 040b/15, 040b/22, 050a/24, 052a/11, 068b/12, 079a/28,
082a/01, 087b/13, 107a/23, 115b/02, 115b/03, 119b/22
i.- dim 039b/13, 101b/05
i.- miş 002a/25, 013b/19, 019b/05, 019b/08, 022a/13, 022a/14, 022a/16,

022a/18, 022a/20, 022a/22, 022a/24, 022b/01, 022b/02, 022b/04, 022b/06, 022b/08, 022b/10, 022b/11, 022b/12, 022b/13, 022b/14, 022b/16, 022b/18, 022b/20, 022b/22, 022b/23, 022b/24, 022b/26, 023a/02, 023a/04, 023a/06, 023a/07, 023a/08, 023a/10, 023a/12, 023a/14, 023a/16, 023a/17, 023a/18, 023a/20, 023a/22, 023a/24, 023a/26, 023b/14, 026b/10, 029a/11, 030a/12, 033a/12, 037b/33, 055a/14, 055a/15, 055a/17, 056a/07, 057b/08, 057b/09, 069b/13, 069b/14, 069b/16, 069b/18, 069b/20, 069b/22, 069b/24, 070a/23, 073a/13, 085a/05, 088b/01, 092a/19, 093b/11, 112b/25, 112b/26, 112b/28, 113a/02, 113a/04, 113a/06, 115b/22, 116a/25, 116a/26, 116a/28, 116a/30, 116a/32, 116a/34, 118a/43, 119a/39

i.- se 034a/26, 034b/09, 044b/17, 057a/12, 077b/14, 079a/21, 082a/06, 083a/24, 096b/03, 102a/17, 116a/13

i.- sem 107a/31

i.- sen 005b/19, 005a/20, 006a/19, 008a/01, 008a/11, 008a/19, 008a/21, 008a/24, 008b/12, 014b/01, 017b/03, 021a/11, 024a/15, 027a/02, 027b/16, 030b/13, 032a/04, 032a/13, 032a/21, 032b/14, 033b/13, 043b/09, 044a/03, 052a/25, 055a/19, 054b/02, 054b/22, 055b/11, 062a/23, 062b/14, 063a/07, 063a/12, 067b/09, 074b/03, 085b/14, 096a/10, 096b/15, 099a/05, 099b/08, 103a/23, 113a/20

i.- ken 003b/22, 004b/26, 007a/02, 011b/22, 012b/14, 023b/16, 025b/04, 029a/15, 031a/15, 047b/21, 052a/13, 054a/06, 054a/28, 072a/14, 072a/20, 073b/23, 076a/11, 077a/19, 080a/06, 093a/10, 102a/19, 103a/27, 107a/21, 108a/27, 116b/33, 116b/38

iki: iki sayısı [Tr]

i. 002b/15, 004a/05, 005a/01, 008a/26, 012a/13, 013b/02, 020a/21, 025a/05, 025b/14, 033a/27, 036a/21, 037b/03, 037b/09, 038b/24, 040a/10, 040a/26, 040b/26, 044a/20, 046a/01, 051b/13, 057a/09, 057b/12, 072a/27, 079b/09, 080a/01, 080b/07, 084b/26, 098a/05, 098a/08, 098a/15, 098b/09, 098b/12, 098b/13, 098b/17, 105a/23, 106a/27, 112b/04, 112b/07, 116a/18, 119a/07, 119b/08

i. ol- 082b/25, 098b/13

i.+ si 040a/07, 116a/17

ikilik : ikilik [Tr]

i. 070b/11

i.+ de 082b/26

i.+ den 054b/25

ikinci : ikinci [Tr]

i. 037b/13

iklīm : ülke,yer,diyar[a]

i. 023a/12, 074b/07, 109b/13

i.-i zemīnīñ “yeryüzü” 039a/03

kişver-i i. “memleket, vilayet” 051b/04

kişver-i i. vir- 113b/07

i.+ e 083b/17, 088a/12

i.+ i 087b/14

i.+ iñ 010a/18

i.+ ine 098a/23

ikmāl : tamamlama,bütünleme [a]

i.+ imiz 085b/02

ikrām : cömertlik,ağırlama [a]

i. 011b/18

- i. it- 119b/29
- ikrār** : kabul etme,dile getirme [a]
 i. 014b/14, 031b/24, 050a/11
 i.-ı Hâk “Allah’ı zikretme” 062a/15
 i.-ı hū “Allah’ı zikretme” 042a/02
 t̄ālib-i i. “kabul eden talib” 009a/22
 sālîk-i i.-ı şeyh “şeyhi zikreden salık” 054b/12
 i.-ı meşayih eyle- “şeyhleri zikretme” 011a/26
 i. eyle- 001b/05, 014b/11, 016a/08, 019b/12, 096a/10
 i.+ in eyle-102a/13
 i. it- 033b/25, 085b/02, 099b/18, 111a/02
 i. kıl- 069a/05
 i. al- 082b/22
 i.+ da 082b/29
 i.+ im 096a/21
 i.+ ımız 023a/10, 110a/21, 117a/15
 i.+ ina 007b/14
- ikşār** : çoğaltma,artma [a]
 i.-ı muḥabbet “artan dostluk, sevgi” 116b/22
 i. it- 078b/16
- ikşir** : çok tesirli ilaç [a]
 i.+ i 061b/22
- iktidā** : uyma,tabi olma [a]
 i. eyle- 005b/09, 083b/22
 i. it- 005b/24, 008a/13, 016b/06, 040a/16, 084b/07
 i. kıl- 005a/18, 007b/19, 051b/15
 i+ mız ol- 045b/06
 i.+ mız 081a/23, 114a/17
 i.+ sı 061b/04
 i.+ yım 036b/16
 i.+ yız 020b/20
- iktidār** : güç,kudret [a]
 i.+ e 003b/17
- iktifā** : yetinme,yeterli bulma [a]
 i. 006a/10
- iktizā** : ihtiyaç,gerekme [a]
 i. 068b/06
 i.-yı sīnim “yaşın gerektirdiği” 031b/07
 i.+ dandır 016b/16
 i.+ sı 030b/11
 i.+ sindandır 058b/07
- il** : ülke,yurt [Tr]
 i.+ in 095a/23, 102b/06
 i.+ inde 002b/02, 009a/18, 015a/21
 i.+ inden 030a/07, 042b/05
 i.+ lerinde 021b/02
- ‘ilāc** : ilaç,tedavi,çare [a]
 ‘i. 021a/08, 062b/16
- ilahī** : Allah’a dair hitap [a]
 i. 012a/05, 021b/01, 059b/21, 070a/13, 078a/11, 080b/05, 085b/22,
 100a/25, 117a/01

‘aşk-ı i. “ilahi aşk” 039b/01

füyûzât-ı i. “ilahi bolluk ve bereket” 038a/01

nûr-ı i. “ilahi nur” 036b/13

î'lân : duyurma, duyuru [a]

i. imiş 023a/02

i. ol- 034b/13

ilâ yevmi'-n-nüşûr : kıyamet günü gelmeden önce [a]

i. 049a/25

ile: ile(edat) [Tr]

i. 002b/08, 002b/09, 004a/12, 004b/08, 004b/11, 004b/21, 005a/02, 005a/18, 005b/13, 005b/23, 006a/02, 006a/10, 006a/13, 006a/20, 007a/12, 007a/14, 007a/16, 008a/04, 008a/09, 008a/16, 008a/21, 008a/22, 008a/24, 008a/26, 008b/02, 008b/04, 008b/06, 008b/08, 009a/12, 009a/14, 009b/09, 009b/10, 009b/12, 009b/14, 009b/18, 009b/22, 014a/14, 010a/15, 010b/04, 010b/12, 010b/14, 010b/22, 011b/12, 011b/14, 011b/16, 011b/18, 011b/20, 011b/21, 013a/20, 013b/14, 013b/18, 013b/20, 014a/13, 014a/16, 014a/24, 016a/12, 017a/17, 017a/19, 017a/21, 017a/23, 017b/12, 018a/20, 018b/05, 019a/08, 019a/14, 019a/17, 019a/27, 019b/01, 020a/09, 020a/11, 020a/18, 020b/05, 020b/15, 021b/06, 021b/23, 022a/21, 022b/23, 023a/01, 023a/03, 023a/09, 023a/22, 024a/24, 025a/14, 025a/22, 025b/20, 025b/22, 026b/16, 026b/26, 027b/21, 029a/03, 029a/04, 029a/06, 029a/20, 029a/26, 030a/17, 030b/13, 031a/21, 031b/18, 032a/26, 032b/01, 032b/10, 032b/12, 033a/02, 033a/10, 033b/07, 036a/25, 037a/12, 037a/26, 037b/09, 038a/24, 038a/25, 038b/01, 038b/02, 038b/14, 038b/19, 039a/15, 039b/13, 039b/21, 041a/03, 041a/16, 042b/01, 042b/02, 042b/03, 042b/12, 042b/20, 042b/21, 042b/23, 042b/25, 043a/07, 043a/09, 044a/13, 044a/22, 044b/13, 046a/04, 046a/09, 046a/11, 046b/17, 046b/27, 047a/02, 048a/01, 048b/14, 048b/26, 050b/13, 051a/16, 051b/12, 052a/01, 052a/07, 052b/02, 053b/20, 054a/10, 054a/16, 054b/01, 054b/21, 054b/24, 055b/15, 057b/06, 058a/24, 058b/05, 058b/10, 059a/17, 059b/06, 059b/18, 060a/10, 062a/10, 062a/25, 062b/11, 062b/12, 062b/25, 063b/26, 063b/28, 064a/05, 064a/06, 065a/09, 066a/08, 066a/17, 066a/19, 066a/22, 066b/02, 066b/21, 067a/12, 067b/11, 067b/25, 067b/28, 068a/01, 068a/03, 068a/08, 068a/12, 068b/03, 068b/07, 068b/09, 068b/14, 068b/20, 069a/05, 069b/26, 074a/06, 074a/09, 075b/06, 075b/12, 075b/15, 075b/21, 075b/23, 077b/01, 078b/02, 078b/12, 079a/17, 079a/25, 079a/29, 079b/02, 079b/15, 080b/25, 081a/21, 081b/07, 081b/08, 081b/09, 081b/11, 081b/12, 082b/03, 085a/24, 086b/06, 086b/09, 087a/11, 087a/12, 087a/13, 087a/28, 087b/05, 087b/07, 087b/15, 087b/20, 088a/03, 088b/13, 088b/15, 089a/17, 090a/03, 090a/23, 090a/25, 090b/11, 090b/12, 091a/24, 091b/14, 091b/18, 092a/06, 092a/07, 092b/01, 093a/08, 093b/08, 093b/26, 094a/22, 094b/07, 095a/03, 095a/04, 095a/09, 095a/11, 095a/19, 095a/28, 095b/03, 095b/04, 095b/09, 095b/16, 095b/18, 095b/19, 095b/20, 096a/05, 096a/11, 096a/20, 096b/01, 096b/02, 096b/03, 096b/18, 096b/24, 097a/02, 097a/04, 097a/06, 097a/25, 097b/06, 097b/16, 098b/14, 099a/01, 099a/03, 099a/06, 099a/08, 099a/22, 099b/17, 099b/25, 100a/01, 100a/02, 100a/10, 100b/05, 100b/11, 101a/21, 101a/26, 101b/04, 101b/24, 102a/07, 102b/09, 102b/15, 103a/11, 103b/18, 103b/23, 104a/09, 105b/15, 105b/23, 106a/03, 106a/04, 106a/27, 106b/01, 107a/23, 107b/22, 109a/05, 110a/05, 110b/21, 110b/25, 112a/08, 112a/20, 112b/07, 113a/12, 113a/15, 113b/10, 113b/16, 114b/23, 115b/31, 116a/31, 116a/33, 116b/02, 116b/32, 116b/34, 117a/36, 117a/38, 119a/11, 119a/29

2: ile(bağlaç)

i. 002a/31, 007a/22, 015a/18, 015b/30, 016a/23, 018a/23, 022a/08, 022b/19, 031b/12, 032a/22, 032b/08, 041a/19, 042a/15, 042a/16, 046b/12, 047a/11, 051b/14, 051b/17, 052a/10, 053b/03, 057a/15, 061a/02, 068b/11, 076a/13, 078a/18, 078a/21, 078b/22, 083b/05, 083b/06, 089b/01, 089b/23, 091b/19, 091b/20, 094a/09, 094a/10, 094a/14, 094b/04, 095a/07, 095a/08, 095a/25, 104a/11, 104b/09, 104b/18, 105a/02, 105a/09, 105a/13, 106a/01, 106a/06, 107a/17, 112b/05, 112b/06, 115a/20, 117a/05,

ilhāk : katılmak,katma [a]

i. eyle- 028b/19

i. it- 054b10

ilkā : ekme,bırakma [a]

i. it- 113a/14

ilkbahār : Mart,nisan ve mayıs aylarını içine alan zaman aralığı [Tr]

i. 001b/16, 109a/15

'illet : hastalık,sebebe [a]

'i. 094a/13

'i.-i 'aşkdan "aşk hastalığı" 048b/12

'i.-i 'aşka "aşk hastalığı" 031b/03, 064a/19, 071b/05, 072b/25

'i.-i 'aşka düş ol- 075b/18

'i.-i 'aşka düş- 011a/17, 030a/06, 067b/27, 080a/19

'i.+ e 111b/10

'i.+ i 027b/10

'i.+ inden 069b/11

'i.+ ine 024a/01

'i.+ ini 116b/17

'ilm : ilim [a]

'i. 110b/02, 116a/16

'i.-i 'alā "yüksek ilim" 061b/20

'i.-i 'irfandır "ilim ve irfan" 074a/22

'i.-i Allahda "Allah'ın herşeyi kuşatan sınırsız ilmi" 116b/09

'i.-i bātında "kalb ilmi, mânâ ilmi, tasavvuf ilmi" 020b/21

'i.-i bātın "kalb ilmi, mânâ ilmi, tasavvuf ilmi" 031b/20, 116b/06

'i.+ü'l esmā "isimleri bilme, isimlerin bilgisi" 011b/15, 050a/04

'i.-i ḥakāyık "hakikat ilmi" 107a/20

'i.-i Ḥāk "Allahü teâlânın ezeli ilmi" 020b/15, 048b/10

'i.-i Ḥākka "Allahü teâlânın ezeli ilmi" 109b/04

'i.-i Ḥākkin "Allahü teâlânın ezeli ilmi" 009b/10, 117b/05

'i.-i Ḥākla "Allahü teâlânın ezeli ilmi" 116b/35

'i.-i Hudā "Allahü teâlânın ezeli ilmi" 002b/26, 023b/26

'i.-i Qur'ān "Kur'an ilmi" 046b/08

'i.-i ledün "ledün ilmi" 031b/19

'i.-i mantıktan "mantık ilmi" 004a/24

'i.-i nihāyet "sonsuz, sınırı olmayan ilim" 009b/11

'i.-i noktadan "nokta ilmi" 004a/14

'i.-i şerifleri "şerefli, yüksek ilim" 068b/08

'i.-i zāhir "görünen ilimler" 013b/14, 016b/27, 018a/09, 116a/23, 106b/24,

116a/19

bāb-ı 'i. "ilim kapısı" 009b/16, 024a/06, 067a/16, 069a/09, 071b/21,

083a/11, , 084b/04 109b/03, 114a/03

baḥr-ı 'i. "ilim denizi" 114b/16, 114a/25

nokta-ı 'i.-i ḥaḳīḳat "hakikat ilminin noktası" 048a/09
mekteb-i 'i.-i Ḥudā "Allahü teâlânın ezeli ilmini öğreten okul" 071b/28
şehir-i 'i. "ilim şehri" 106b/23
vâriş-i 'i.-i Resûl "Hz.Peygamber'in ilminin varisi" 062a/16
'i.-i taḥḳīḳa iriş- 083a/13, 099b/21
'i.+ de 117a/06
'i.+ i 066a/05
'i.+ in 075a/16, 107b/21, 109b/25, 116a/15
'i.+inde 018a/26, 031b/19, 037b/19, 041a/05, 050a/08, 075a/15, 110b/02
'i.+ inden 078b/18
'i.+ ine 003b/09, 004a/17, 011b/13, 015a/07, 071b/27, 075a/09, 082a/21
'i.+ ini 116a/13
'i.+ ini 044b/22
'i.+ ile 030a/02, 100a/09
'i.+ iyle 022a/04, 022b/18, 028a/17, 047b/05, 078b/17, 078b/25, 106a/15, 106b/13

'ilme'l yakîn : ilimle bilmek. Sâlim akıl ve sahih naklin ifade ettiği bilgidir. Kesinlik ifade eden bilgilerin en aşağı derecesidir. [a]

'i. 032a/17

ilticâ : sığınma [a]

i. 095a/03, 097a/23
i.-yi cümle 'âlem "bütün dünyanın sığınması" 072a/02
i.-yi Ḥaḳdır "Allah'a sığınmak" 057b/15
i. eyle- 076a/17
i. it- 009b/07, 020a/13, 021a/19, 083b/11, 086a/22
i. kıl- 005a/26, 049b/10
i. ol- 078a/06, 096a/07, 105a/30
i.+ mız 005a/03, 016b/07, 059a/23, 083a/19, 089a/09
i.+ yım 025a/12

iltifât : ilgi göstermek, güzel sözle samimi olarak okşamak [a]

i. 045b/03, 057a/02
nigâh-ı i. "gizli iltifat" 009b/08
i. eyle- 076b/01
i. it- 002b/01, 064b/16, 075a/10, 084b/09, 086b/03
i. it- olduḳ 054a/14
i. ol- 077a/11
i. kıl- 025b/10
i.+ in eyle- 106b/15
i.+ in it- 024a/09, 103a/02
nigâh-ı i.+ in kıl 065a/02
i.+ in kıl- 099a/24
i.+ im 029a/03, 031a/03
i.+ in 108b/26, 113a/09
i.+ ıyla 029b/13

iltimâs : riza etme, kayırma [a]

i. 106b/01
i. eyle- 049b/22
i. it- 021b/18, 026a/18, 034a/18, 048a/02
şefâ'at-i i. eyle- 065a/06, 084b/08, 105b/18
i.+ ında 105a/30

İlyâs : Hz. İlyas (as), Kur'an-ı Kerîm'de ismi geçen peygamberlerden biri. Hz. Musa

(a.s)'dan sonra gelen nesebi Hz. Harun (a.s)'a dayandığı rivayet edilen İsrailoğulları peygamberinden.

Hızır ile İ.+ a ir- 076a/13

İmā : hafif işaret,dolaylı anlatma [a]

İ. 011b/16

İ. it- 062b/01

imām : Önde ve ileride olan. Delil ve rehber [a]

i. 001b/36, 003a/16, 015b/08, 015b/29, 016b/14, 054b/16, 054b/21, 055b/06, 055b/16, 056a/06, 071b/14, 097b/19, 105a/25, 114a/21

'Alī i. 038a/21

aşl-ı i. "İmanı kuvvetli" 118b/26

İ.-ı Kāzım 'Abidān Bākır 040a/11

İ.-ı Zeyne'l 'Abānı 035b/18

keremkân-ı İ. Ca'fer "kerem sahibi İmam Cafer" 110a/03

merşiye-i İ. Hüseyin "İmam Hüseyin mersiyesi" 072a/09 072a/09

nesl-i i. 'Askeri "İmam Askeri'nin nesli" 005b/01

i. 'Alī Naķī 048a/18

i. 'Alīni 053b/07

i. 'Askerdir 016a/02

i. Bākır 061b/03, 083a/09, 083b/05

i. Ca'fer 035b/20, 036b/09, 040a/12, 046b/12, 061b/04

'asker i. 061b/11

i. Hüseyin 118b/19

Bākır İ. 052b/03

i. Kāzım-ı Mūsā 055b/21

i. Kāzıma 002b/07

i. Kāzım 018a/25, 018b/01, 018b/19, 026b/04, 035b/21, 036b/08, 040a/13, 045a/01, 061b/05, 071b/23, 099b/21, 105b/08, 110a/05

merşiye-yi Hāzret-i İ. Kāzım "İmam Kazım'ın mersiyesi" 012a/17

i. Mūsā 071b/25

i. Naķī 118b/24

i. Naķidir 016b/11, 061b/08

i. Naķini 046b/16

i. Rızā 001b/34

i. Rızānı 052b/06

ķāl-i i. Şafi' "İmam Şafi'nin sözleri" 050a/28

i. Şāh Rızāya 083a/16

i. Zeyne'l Bākır 044b/25

i. Zeyne'l 'Abādır 051a/03, 051b/16

i. Zeyne'l 'Abādan 061a/27

i. Zeyne'l 'Abāya 054b/01

i. Zeyne'l 'Abānı 018b/15

i. Zeyne'l Bākır Ca'fer 105b/07, 110a/02

i. Zeynel Muḥammed Bākırın 016b/03

i. ol- 013a/14, 087b/18

i.+ a 003a/15, 071b/19, 096a/26

i.+ ı 072a/03, 102a/03

i.+ imdır 105b/09

i.+ im 035b/25, 040a/16, 053b/03, 109b/27

i.+ ın 002b/22, 045b/09, 054b/06, 056a/19, 071b/17

İmān: inanma, iman [a]

ī. 007b/02, 031b/12, 034b/08, 075b/29, 089b/05, 106a/04, 113b/04, 117a/49

ī.+ dır 074a/28

ehl-i ī. "ımanlı kimseler" 012b/04, 055b/09, 076b/09, 097a/09

ī. dile- 102a/15

ī. eyle- 082b/06, 101a/18

ī. imiş 023a/10

ī. it- 040a/08, 096a/21, 101a/10

ī. ol- 054b/24

ī.+ ı 019b/13, 025a/10, 078b/11, 112b/20

ī.+ ina 045a/26

ī.+ ıñız 019b/06, 116b/01

ī.+ siz 117a/39

imdād : yardım, imdad [a]

ī.+ a ir- 031b/24

ī.+ a 017a/26

ī.+ ina 087a/23, 107a/24

imdi : şimdi [Tr]

ī. 081b/02, 081b/16, 103a/25

imtizāc : uyuşma, uzlaşma [a]

ī. 062b/11

ī. mi it- 062b/11

ī. kıl- 010a/05, 063a/06

ī. ol- 093a/12

in - : inmek [Tr]

ī.- di 013a/27

in'ikās : ters dönme, tersine gelme, yansıma [a]

ī. it- 022a/01

'inād : inat, ısrar [a]

'ī. 019b/19

'ī.+ a düş- 073b/01

'ī. kıl- 071a/15

'ī.+ a 033b/27, 076a/01

inan - : inanmak [Tr]

ī.- ma 076a/06

ināş : kadınlar [a]

ī. 009b/22, 054a/19

'ināyāt : inayetler, iyilikler [a]

'ī.+ ı 049b/15

'ināyet : ihsan, iyilik [a]

'ī. 011b/24, 036b/21, 040b/23, 061a/20, 080b/21, 094b/11, 104a/06, 107b/25

'ī. eyle- 053b/16, 089a/08, 106b/03, 112a/18

'ī. ir- 079b/02

'ī. kıl- 025a/16, 070a/20, 102a/13

'ī. ol- 101b/18

luţf-ı 'ī.+ i it- 117b/27

luţf-ı 'ī.+ ıñ irüş- 092a/13

luţf-ı 'ī.+ ıñ kıl- 110b/24

ince : ince, zarif [Tr]

ī.+ dir 020a/03

- incîl** : Hz.İsa'ya indirilen kutsal kitap [a]
 i. 051a/15, 095a/07
- 'ind** : görüş [a]
 'i.-i Hâk "Allah'ın huzuru" 116a/03
 'i.-i Mevlâda "Mevla'nın huzuru" 117b/13, 119b/02
 'i.+ imde 118a/13
 'i.+ imizde 026b/10
- inde'l** : ...de, ...yanında, ...yakınında(zarf) [a]
 i. 081b/09
- infirâd** : bir başına,yalnızlık hâli [a]
 i. 013b/24, 093b/17
- inhâ** : ulaştırma [f]
 i. kıl- 113b/17
- inkâr** : tanımama,inanmama [a]
 i. 085b/02
 i. eyle- 033b/24
 i. it- 059a/19, 068b/01, 078b/20
 i.+ a kıl- 028a/14
 i.+ a 102a/15
- inkıṭā'** : kesilme,tükenme,sona erme [a]
 i. it- 105b/24
- inḳiyād** : boyun eğme,uyma [a]
 i. 013b/18, 013b/20
 i. eyle- 093b/18, 106a/24
 i. it- 006a/09, 014a/17, 057a/17, 066b/18
 i. kıl- 027b/17, 097b/17
 i. ol- 024a/02
- inle -** : inlemek [Tr]
 i. 061a/15, 070b/06, 075a/07, 076b/23, 077a/06
 i.- r 086a/26, 100a/15
 i.- rim 042b/13
 i.- rdi 064a/19
 i.- r idim 101b/05
- ins** : beşer,insan [a]
 i. 042b/23, 048a/21, 054a/06, 056b/15, 072a/03, 072b/12, 086a/11, 090b/01, 090b/24, 102a/03
 i.+ ile 095a/05
- inşâf** : acıma,merhamete dayalı adalet [a]
 i. 103a/04
 i.+ a 118b/39
- insân** : insan [a]
 i. 008a/22, 009b/09, 022a/09, 022b/03, 037b/11, 037b/22, 040a/14, 040a/21, 041a/02, 041a/15, 044b/07, 049b/18, 056a/10, 059b/12, 098a/03, 098b/07, 108b/04, 109a/18, 115a/04
 cism-i i. "insan vücudu" 098b/11
 kâmil-i i. "kamil insan" 007b/25
 şekl-i i. "insan şeklinde, insanca" 112b/08
 vech-i i. "insan sureti" 075a/27
 lâyıḳ-ı i. ol- 020a/22
 i. eyle- 051b/01, 053a/02
 i. imiş 022b/14

i. ol- 061a/04, 098b/10

i.+ a iriş- 040a/05, 044b/15, 046a/17, 050b/29, 085a/07, 108a/28

i.+ a 022a/11, 023b/15, 042b/04, 047a/12, 110a/18

i.+ ı 051a/16, 053b/19, 079a/07, 084b/26

i.+ ıñ 111a/23

i.+ ıñız 019a/25, 116b/14

i.+ lar 058b/08

insāne : insan olanı, insana yakışır olan [a]

i.+ si 048b/06

insānī : insana ve insanlığa yakışır olan, insana özgü olan, insanla ilgili, insanca [a]

i. 049a/02

inşirāh : ferahlama, açılma [a]

i. 066b/14

i. bul- 095b/14

i. kıl- 011a/24

intihā : son, sona erme, sonu gelme [a]

i. 006a/12

intikām : öç, hınç [a]

i. al- 013a/22, 118b/40

i.+ a 112b/18

i.+ ıñ 072b/10

intisāb : bir yere bağlanma, mensubiyet [a]

i. it 004a/10, 067a/03, 085b/09

inzār : uyarma, korkutma [a]

i. it- 078b/28

iptāl : kullanıştan kaldırma, bozma [a]

i. it- 082a/02

ir - : yetişmek, ulaşmak [Tr]

i. 003a/10, 006b/12, 006b/13, 007a/24, 009a/10, 023b/21, 032b/19, 046a/21, 057a/18, 063a/03, 070b/12, 085b/19, 095a/17, 096b/10, 099a/14, 099a/18

i.- gör 022b/10, 031a/12, 069b/26, 101b/19, 112b/26

i.- görürler 066b/19

i.- görür 005a/06, 027a/09, 110a/18

i.- görürsen 089b/14

i.- gördüler 035b/08

i.- görmüş 091a/03

i.- görüp 054b/12

i.- gören 028b/16

i.- e 047a/08, 089a/04

i.- elim 088a/22

i.- em 044a/18

i.- esin 002a/33, 032a/20, 047b/20, 048a/02, 048a/04, 044b/18, 070b/26, 073b/26, 076a/03, 076a/13, 076a/14, 082b/11, 093b/22, 103a/25, 110a/11

i.- gil 043b/04, 055a/10, 076b/16

i.- er 017b/05, 019b/15, 043a/02, 055a/14, 062a/26, 077b/15, 080a/16, 088a/15, 100a/02, 102b/03, 102b/22, 109a/07, 109a/10, 117b/08, 118a/26

i.- erler 084a/18

i.- ermiş 077b/18, 109a/14

i.- erse 025a/24, 093b/09

i.- ersin 099b/06
 i.- di mi 043b/02
 i.- di 017a/26, 019a/12, 028b/05, 031a/23, 031b/06, 034b/05, 038b/11, 042a/21, 042b/25, 043a/20, 047a/24, 050a/22, 064b/12, 068a/14, 069b/20, 072b/01, 073b/10, 074a/20, 079b/02, 085b/11, 087a/03, 098b/22, 100b/11, 104a/02, 107a/24, 107a/28, 108a/13, 108b/24, 113a/26, 114b/18, 115b/09, 115b/18, 115b/32, 116b/22, 116b/38, 117b/10
 i.- diler 003b/08, 023a/24, 026a/11, 031b/24, 042b/03, 102b/07
 i.- dik 046b/15, 081a/22, 089b/22
 i.- dim 018a/22, 029a/02, 029a/04, 029a/20, 032a/10, 046b/11, 048a/06, 056a/11, 060b/17, 061b/28, 067b/28, 085b/16, 087a/09, 094b/12, 096b/24, 100b/13, 103b/15, 107b/14, 109b/24, 109b/26, 112a/10, 114b/09, 117a/25, 117b/04
 i.- din 091b/20, 074b/11, 113b/03
 i.- miş 018a/25, 042b/02, 062a/11, 062b/16, 076b/18, 084a/21, 091a/11, 091a/13, 102b/17
 i.- mişim 046b/13, 067b/24
 i.- mişiz 068a/02
 i.- mişler 075a/15
 i.- se 065a/10, 085a/10, 092a/23, 104b/11
 i.-en 043a/03, 061a/11
 i.- eñ 108a/22
 i.- elden 039a/24, 044a/24
 i.- eli 042b/26, 115b/12
 i.- ince 008b/20, 028b/25, 044b/20, 112a/11, 112a/15
 i.- üp 066a/22, 073a/08
 i.- iş 031a/11, 040a/05, 044b/15, 045a/11, 046a/17, 050b/29, 077a/21, 085a/07, 108a/28, 111a/01
 i.- işgil 006b/10, 060a/12, 110a/14
 i.- işir 020b/04, 031a/05, 043a/06
 i.- üşür 086b/06, 092a/13
 i.- işdi 029a/01, 037b/15, 038a/24, 060a/20, 082a/15, 108b/25, 112a/08, 112a/20, 115a/11, 117b/28, 110a/25, 119a/02
 i.- işdik 037a/26, 059a/25, 099b/25
 i.- işdim 020a/09, 029b/14, 060a/18, 117a/19
 i.- işince 112a/24
 i.- işip 094a/15
 i.- işme 093a/16
 i.- işmiş 041a/07, 074b/19, 081b/16, 083a/13, 084b/13, 097a/21, 118b/28
 i.- işmiştir 084b/06, 115b/30
 i.- işmez 099b/21
 i.-işür 043a/07, 090a/13, 103b/04, 117a/32, 118a/38
 i.- işürse 117a/13
 i.- medi 014a/23, 019a/07, 073b/12, 086b/22, 112b/15
 i.- medim 100b/02, 100b/04
 i.- mege 076a/20
 i.- mek 034a/02, 063a/04, 066a/10, 109a/13
 i.- mek dilerse 018b/25, 027a/05, 027a/12, 047b/24
 i.- mekden 094a/16
 i.- mekdir 024a/17, 024a/18, 024a/20, 024a/22, 024a/24, 024b/01, 100a/15, 100a/16, 100a/18, 100a/20, 100a/22, 100a/24

i.- memişler 073a/23

i.- meye 098a/14

i.- mez 041a/14, 075b/07, 097b/17, 109a/12, 114b/07

i.- miş idi 040b/13

İrād : gelir,kazanç [a]

i. 117b/25

2. dile getirme,söyleme

mevt-i İ. "ihtiyari olarak ölme, ölmekten önce ölmek(tasavvufta)" 009b/26,

024a/20, 080b/19

irādet : istek,dileme,irade [a]

i. 104a/16

İrān : İran [f]

İ. 020b/17, 067a/05

İrāş : sebep olma,verme,verilme [a]

İ. ol- 010a/02

irci'i : 'İrcii ila rabbiki'(Rabbine geri dön) [a]

i. 077a/01, 115b/12

'irfān : marifet,kültür,bilme [a]

'i. 007b/24, 008a/21, 009b/10, 013b/20, 017a/12, 020b/02, 041a/06,

056a/09, 079a/11, 116b/36

'i.+ dır 023b/27, 076a/23

baħr-ı 'i. "irfan denizi" 061b/08, 109b/04

bezm-i 'i. "irfan meclisi" 047a/04

cennet-i 'i. "bilgi cenneti" 067a/02

ehl-i 'i. "irfan sahibi" 014b/05, 024b/22, 062b/15, 085b/01

'ilm-i 'i. "ilim ve irfan" 074a/22

melce-i 'i. "irfan sığınağı" 118b/22

menzil-i 'i. "irfan yolu" 063a/03

nūr-ı 'i. "irfan ışığı" 066b/21

vişāl-i 'i.- ı "bilgiye kavuşma" 032b/20

zümre-i 'i. "bilen,bilgili topluluk" 074b/04

'i. imiş 022a/22, 022b/04, 112b/26, 116a/28

rütbe-i 'i. imiş 023a/24

maẓhar-ı 'i.+ a imiş 055a/14

cennet-i 'i.+ a ir- 034a/02

'i. ol- 020b/02, 021a/09, 110b/02

'i.+ a 027a/03, 047b/18

'i.+ ı 010b/08, 053b/21, 084b/09

'i.+ ımız 019b/26, 087a/06

'i.+ ınız 116b/12

'irfānī : bilgelikle, irfanla ilgili olan [a]

'i. 049a/06

irsāl : gönderme [a]

i. eyle- 104a/07

i. it- 095a/08

irşād : doğru yolu gösterme [a]

i. it- 080a/14, 100a/11

şāhib-i i. it- 050b/01

i.+ ım ol- turur 035b/09

i.+ ına 003b/26

irtikāb : ümit etme,umma,bekleme,gözleme [a]

- i. eyle- 045a/23
- irtisās** : yayılma, meşhur olma [a]
i. ol- 021b/22
- ‘İsā** : Hz. İsa a.s
Hazret-i ‘İ. 037a/24, 105a/17
‘İ.+ ya 095a/07
- işbāt** : kanıtlama [a]
i. eyle- 075b/09
i. it- 116a/27
i. kııl- 080b/16
- ise**: ise [Tr]
i. 008a/16, 023a/04, 046a/13, 073b/06, 074b/11, 085a/07, 085b/19, 096b/13, 098b/09
- İshāk**: Hz. İshak, Şam ve Filistin ahâlisine gönderilen peygamberlerden. İbrahim aleyhisselamın ikinci oğludur. Annesi hazret-i Sâre’dir. Büyük kardeşi İsmail aleyhisselamdan kaç yaş küçük olduğu bilinmemektedir.
İ. 037a/12, 105a/02
- ism**: ad [a]
i. 016a/19, 102a/19
i.-i pākın “temiz isim” 054a/19
i.-i pākiyle “temiz isim” 005a/07
i.+ e 039b/20
i.+ i 098b/10
i.+ in 095a/05
i.+ ine 117a/12
i.+ ini 006b/21, 090a/26, 090b/03
i.+ imiz 113a/05
i.+ iyle 070a/20
- İsmā’il** : Hz. İsmail, Hz. İbrahim’in oğlu
İ. 037a/13, 105a/02
- İsmā’il** : Halvetiyye şeyhlerinden Şeyh Zeynelabidin’in yerine posta oturan şeyhlerden biri
Şeyh İ. 079b/03, 079a/27
- işmār** : meyve verme [a]
i. vir- 098a/21
- isney**: iki rakamı [a]
i. 037b/07
- işnā** : metih ve sena etmek [a]
beyân-ı i. “önemli, yüksek açıklama” 113b/15
- iste** - : istemek [Tr]
i. 013b/21, 024a/03, 057a/18, 070b/18, 070b/20, 070b/24, 070b/28, 071a/04, 071a/08
i.- gil 041b/16
i.- r 025a/03, 036b/21, 041b/07, 045b/15, 075b/19, 095b/20
i.- rim 010b/14, 031b/03, 115b/29
i.- riz 055a/07, 081a/20
i.- rler 094a/12
i.- yorlar 082a/02
i.- rsen 005a/06, 005a/28, 008a/07, 010b/27, 023b/02, 027a/12, 030b/23, 032b/20, 046a/21, 061a/04, 073b/26, 076a/03, 082b/11, 092b/04, 095b/02, 099b/10, 100b/15

i.- r isen 005a/20, 008a/11, 008a/21, 008b/12, 014b/01, 017b/03, 024a/15, 043b/09, 054b/22, 055a/19, 055b/11, 062a/23, 063a/12, 067b/09, 074b/03, 085b/14, 113a/20

i.- mez ol- 031b/10

isti'āne : yardım isteme [a]

i. 093a/02

istiğfār : tevbe,af talep etme [a]

tevbe-i i. it- 064b/04

istihrāc : çıkarma [a]

i. kıl- 010a/07

istirāhat : dinlenme,rahatlama [a]

i. 057a/06, 058a/11, 119a/18

i. it- 118b/35

'ișyān : ayaklanma, başkaldırı [a]

'i. 053b/20, 102a/07

cürm-i 'i. "isyan suçu" 037a/04

fi'il-i 'i. "isyan hareketi" 072a/25

zenb-i 'i. "isyan suçu" 056b/02

'i. it- 117a/10

'i. ol- 107a/04

'i.+ a 077b/27, 117a/01

'i.+ ina 001b/05

'ișyāne : ayaklanma,baskaldırı [a]

'i.+ si 052a/08

iş: hareket,davranış,amel,iş [Tr]

i.+ i 019b/19, 029b/23, 033b/24, 041b/12, 042a/08, 087b/16, 102b/03, 119a/19

i.+ im 022b/23, 046b/21, 115b/18

i.+ in 079a/23

i.+ inden 039b/18

işbu : bu,şu,işte [Tr]

i. 003b/22, 004b/21, 004b/25, 005b/17, 006b/25, 012a/24, 013b/21, 017b/11, 022b/06, 022b/13, 024a/14, 024a/17, 027b/07, 033a/19, 034a/08, 036a/18, 039b/07, 047a/23, 049a/19, 054a/29, 081b/15, 085a/19, 085b/07, 091a/09, 092b/16, 093b/25, 097a/21, 102a/16, 110a/23, 113a/14, 116a/24, 117a/24

işit - : işitmek,duymak [Tr]

i. 023b/18, 034a/01, 071a/25, 074b/16, 077a/01, 084a/24, 090a/17, 090b/04, 093a/07, 110a/20, 113b/13, 116a/33, 119b/03

i.- ince 030b/15

i.- meye 043a/10

işmām : koklatma,hissettirme [a]

i. it- 058b/09

işrāk : parlama,aydınlatma [a]

i. eyle- 026b/13

i. it- 060b/12

i. ol- 028b/12

'ișret : içki alemi,içkili toplantı [a]

'i. it- 088a/03

'i. kıl- 087a/13

iştigāl : meşguliyet,uğraşma [a]

i.+ i 003b/04

i. it- 067a/11

ıştiyāk : şiddetli arzu, istek [a]

i.+ ın eyle- 111a/21

i.+ ından 065b/20

it - : (<et-) etmek, yapmak [Tr]

i. 005a/10, 005a/15, 005a/16, 005b/11, 006b/18, 007b/02, 007b/03, 007b/05, 007b/07, 007b/09, 007b/11, 007b/13, 007b/15, 007b/17, 007b/19, 007b/21, 007b/23, 008a/04, 008a/13, 008a/21, 008a/22, 008a/24, 008a/26, 008b/02, 008b/04, 009a/03, 009a/04, 009a/06, 009a/08, 009a/10, 009a/12, 009a/16, 009b/19, 010a/02, 010b/05, 011a/04, 013b/10, 013b/18, 014a/06, 015a/09, 016b/06, 016b/19, 021b/03, 021b/05, 023a/02, 023b/02, 023b/08, 023b/12, 023b/15, 023b/17, 025a/22, 026a/18, 026a/24, 027a/07, 027b/14, 027b/16, 030a/14, 031a/13, 032b/26, 034a/17, 034a/18, 036b/03, 041b/16, 043a/14, 043b/02, 043b/09, 043b/10, 043b/11, 043b/12, 043b/14, 043b/16, 043b/18, 043b/20, 043b/23, 043b/24, 044a/11, 044a/04, 044a/05, 044a/06, 044a/08, 044a/10, 044a/12, 044a/14, 046a/23, 046b/20, 047a/04, 047a/12, 047b/25, 048a/02, 051b/12, 055a/10, 056b/10, 057a/17, 060b/22, 062b/18, 062b/25, 063b/07, 065b/04, 066a/19, 066a/20, 066a/22, 066a/24, 066a/26, 066b/02, 066b/18, 067a/03, 067a/04, 070a/26, 073b/14, 073b/24, 075a/07, 076a/13, 076a/18, 079b/23, 082b/09, 090a/01, 090a/02, 090a/04, 090a/06, 090a/08, 090a/10, 090a/12, 090a/14, 090a/16, 090a/18, 090b/05, 090b/06, 090b/08, 090b/10, 090b/12, 090b/13, 090b/15, 090b/18, 090b/19, 092a/25, 092b/01, 093a/20, 094a/05, 100a/07, 100b/10, 100b/12, 100b/16, 100b/20, 100b/22, 100b/24, 100b/28, 103a/19, 103a/20, 103a/22, 103a/24, 103a/26, 103a/28, 103b/02, 103b/04, 111b/06, 112b/23, 116b/27

i.- e 006a/15, 010a/13, 010b/13, 015b/15, 016b/16, 033a/14, 040a/12, 047b/04, 047b/08, 049b/02, 087b/09, 088b/19, 094b/06, 106b/07, 109a/25, 119a/16

i.- egör 005b/12, 005b/20, 006b/21, 009a/11, 010a/10, 010b/09, 010b/26, 010b/27, 011a/02, 011a/04, 011a/06, 011a/08, 011a/10, 011a/12, 013b/20, 024a/14, 024b/01, 025b/13, 027b/01, 027b/13, 032a/22, 032b/21, 032b/25, 034a/08, 044a/06, 047b/24, 052a/24, 056b/24, 057b/06, 058a/15, 062b/23, 066a/25, 071a/01, 073b/23, 089a/02, 095a/17, 095a/22, 107a/11, 110b/17, 111b/21, 116a/12

i.- em 010b/23, 034b/12, 064a/23, 096a/07, 113a/23117a/03, 119b/31

i.- eyim 008b/17, 085b/26, 092a/12, 103b/10, 108b/14

i.- egil 027b/18, 043a/09, 043b/10, 067b/13

i.- gil 027a/13, 028a/10, 044b/13, 055b/07, 070a/20, 089a/04

i.- esiz 026b/20

i.- esün 005b/16

i.- sün 006b/20, 013b/10, 026b/12, 047a/07, 056a/05, 060b/04, 070b/16, 075a/25, 108a/14, 108a/18

i.- sünler 111a/04

i.- in 078b/29

i.- elden 003a/09, 031b/15, 039b/07, 107b/03

i.- eler 001b/04, 006a/17, 043b/20, 052a/22

i.- elim 004b/13, 006a/07, 006a/08, 006a/09, 006a/14, 010b/05, 030b/03, 049a/11, 069b/24, 074a/02, 089b/24, 099a/04, 106a/10, 119a/25, 119a/27

i.- er mi 027b/10, 062b/11, 064a/22, 071b/12, 108a/22

i.- er 001b/06, 001b/17, 001b/18, 001b/19, 001b/21, 001b/27, 001b/31,

001b/35, 001b/39, 001b/43, 002a/21, 002a/22, 002a/35, 003a/03, 003a/07, 004a/07, 004a/25, 007a/03, 007a/04, 008a/26, 008b/10, 008b/21, 009a/15, 009a/22, 009b/23, 011a/13, 011a/15, 011a/17, 011b/11, 011b/12, 011b/14, 011b/15, 011b/16, 011b/18, 011b/20, 013b/14, 014a/07, 014a/17, 014a/24, 015b/21, 016a/21, 016b/14, 016b/25, 017b/22, 018a/18, 019a/09, 021a/03, 021b/08, 021b/18, 022a/04, 022a/11, 022a/24, 023a/17, 023a/21, 023a/25, 024b/06, 024b/18, 024b/24, 024b/25, 025a/02, 025a/04, 025a/06, 025a/08, 025a/10, 025a/24, 025a/25, 025a/26, 025b/02, 025b/04, 025b/05, 025b/06, 027a/08, 028a/08, 028a/22, 029a/08, 029a/12, 029a/22, 030b/15, 032b/10, 032b/12, 033b/09, 033b/22, 034a/13, 036a/25, 036b/04, 036b/15, 037a/17, 037b/24, 038a/07, 039a/25, 041a/03, 041a/21, 041b/25, 042a/26, 042b/04, 042b/19, 042b/23, 043b/13, 044b/08, 047a/02, 048b/12, 050a/16, 050b/01, 050b/02, 054a/21, 054b/10, 055a/02, 057b/20, 062a/11, 057b/21, 057b/24, 058b/12, 058b/15, 059a/04, 059a/27, 060a/21, 060a/24, 060b/11, 062b/01, 062b/06, 062b/24, 063a/08, 063b/29, 064b/01, 064b/11, 064b/13, 064b/15, 065b/10, 066b/10, 068b/01, 068a/17, 068a/26, 070b/19, 073a/19, 073a/21, 074b/16, 074b/17, 074b/18, 074b/22, 074b/23, 075a/08, 075a/16, 075b/18, 075b/20, 076a/10, 076a/23, 076a/26, 076b/03, 076b/04, 076b/08, 076b/15, 076b/20, 077b/03, 078b/09, 078b/27, 079a/04, 079b/16, 080b/08, 081a/15, 081a/24, 081a/25, 082a/06, 082a/09, 082b/19, 083a/14, 084b/02, 084b/18, 085b/05, 086b/14, 087a/22, 088a/12, 088a/15, 088a/19, 088a/24, 088b/03, 088b/07, 088b/14, 088b/15, 088b/16, 088b/25, 090a/06, 090a/08, 090a/18, 090a/22, 090a/24, 090b/09, 090b/13, 090b/23, 091a/14, 091b/01, 092b/28, 094b/08, 095a/06, 096a/03, 096a/16, 096b/11, 096b/22, 097a/12, 097a/14, 097b/20, 098a/14, 098b/17, 098b/18, 098b/22, 099a/08, 099a/17, 100a/11, 100a/12, 102a/27, 102b/26, 103b/01, 104a/22, 104b/03, 104b/07, 104b/15, 104b/18, 104b/19, 105a/03, 106a/24, 106b/11, 107a/08, 108a/17, 108b/20, 108b/28, 109a/05, 109a/08, 109a/09, 109a/19, 109a/21, 111a/15, 111b/03, 111b/04, 111b/11, 111b/19, 113b/22, 114b/29, 115b/33, 116a/10, 116a/18, 116a/26, 116a/27, 116b/05, 116b/07, 116b/22, 116b/32, 117a/52, 117b/22, 118a/14, 118a/42, 118b/08, 119a/03, 119a/12, 119a/15, 119a/17, 119a/42, 119b/30

i.- erler 078a/25

i.- erim 009b/03, 011a/19, 014b/02, 019a/15, 029b/07, 043a/21, 049a/15, 050a/13, 059a/21, 059b/23, 065b/25, 096a/08

i.- eriz 001b/30, 014a/11, 021a/19, 057b/02, 057b/03, 082b/28, 088a/03, 088a/05, 115a/12, 115a/14, 115a/16, 115a/18, 115a/22, 115a/26, 115a/30

i.- erler 002a/07, 021b/13, 032b/09, 040a/14, 043b/14, 055b/20, 057a/03, 058a/21, 064b/04, 065a/18, 066b/20, 067a/11, 074b/24, 075a/13, 075a/19, 078a/24, 078a/26, 078b/01, 079a/13, 080b/16, 081b/07, 082b/04, 084a/22, 084b/03, 084b/11, 084b/14, 084b/24, 085a/15, 085a/16, 085a/26, 085b/06, 085b/08, 086a/17, 087a/09, 089a/20, 090b/02, 092b/21, 092b/23, 095b/10, 095b/11, 098a/24, 102a/15, 103a/14, 105b/23, 112b/10, 113a/08, 113a/09, 118a/35

i.- di 002b/08, 003a/25, 003b/06, 003b/16, 004a/17, 005a/23, 005b/05, 004b/20, 004b/23, 004b/27, 005b/24, 006a/04, 011b/06, 012a/21, 013a/15, 013a/20, 013b/26, 014a/02, 015a/04, 016a/16, 016a/18, 017b/06, 020a/07, 021a/17, 022a/15, 023a/01, 031a/18, 031b/18, 032a/08, 033b/14, 037a/19, 037a/25, 037b/08, 038a/25, 038b/02, 043a/22, 045b/16, 046a/05, 046b/27, 049a/20, 049a/21, 050a/18, 050b/19, 050b/23, 050b/24, 051a/23, 051b/08, 051b/24, 052a/13, 052a/15, 052b/04, 053a/26, 055b/09, 055b/10, 055b/12,

056a/06, 057a/14, 057a/15, 057b/14, 057b/17, 058a/08, 058a/24, 060a/26, 060b/12, 061a/02, 062a/21, 063b/19, 064a/02, 064a/09, 064b/18, 067a/24, 067a/28, 067b/01, 068b/04, 068b/14, 068b/17, 068b/18, 070a/15, 071b/19, 072a/15, 072a/21, 072a/26, 073b/07, 073b/08, 074a/19, 074a/21, 074a/22, 074a/28, 078a/01, 079a/25, 079b/04, 079b/06, 079b/20, 080a/14, 080b/13, 080b/23, 080b/25, 080b/27, 082b/27, 083b/08, 083b/09, 083b/11, 085a/02, 085b/09, 086b/17, 086b/20, 087a/23, 087a/27, 087a/28, 087b/10, 087b/14, 087b/15, 087b/17, 096a/01, 088a/20, 088a/24, 088b/11, 092a/21, 095a/10, 095a/28, 096b/24, 097a/08, 097a/13, 097a/14, 097a/16, 097a/18, 097a/20, 097a/22, 097b/22, 101b/03, 102a/21, 104b/17, 104b/27, 105a/01, 105a/08, 105a/09, 105a/15, 105a/18, 105a/23, 105a/25, 105b/07, 115b/11, 107a/21, 107a/25, 107a/29, 109b/11, 111a/16, 112a/25, 112b/05, 112b/11, 113a/14, 114b/27, 115b/14, 116a/24, 116a/31, 117a/48, 117b/17, 117b/24, 118a/02, 118a/03, 118a/05, 118a/07, 118a/09, 118a/11, 118a/13, 118a/15, 119a/05, 119b/07, 119b/29

i.- dim 004a/10, 011b/23, 011b/25, 018a/21, 021a/22, 033a/29, 034b/09, 035a/01, 039b/08, 043b/07, 045a/27, 046b/05, 046b/24, 050a/11, 050b/07, 050b/13, 053b/18, 054a/01, 056b/05, 060b/15, 069a/05, 070a/04, 078a/07, 078a/11, 092a/05, 095a/03, 096a/23, 097b/19, 103b/23, 104a/01, 106b/01, 106b/05, 107b/11, 107b/13, 109b/21, 112a/11, 112a/19, 113b/05, 115b/31, 117a/20

i.- din 039a/01, 090b/09, 093a/08, 098b/07, 110a/15, 110b/11

i.- diñ 028b/14

i.- diğ 019a/18, 029b/24, 047b/07, 079a/19, 081a/07, 081b/06, 088a/07, 098b/09, 116a/34

i.-diğ 013a/23, 077b/02

i.- diğini 012b/19

i.- diğim 089a/26, 092a/04

i.- dik 003a/15, 045b/10, 082a/14

i.- diğ 029b/01

i.- dikleri 017a/17, 081b/04

i.- diler 007a/11, 016a/07, 017a/19, 030b/21, 043b/01, 049a/23, 059b/11, 061b/25, 062a/01, 067a/10, 067a/13, 072a/18, 080a/22, 080a/26, 083b/06, 088a/13, 092b/09, 098b/08, 103b/21, 106a/20

i.- dirir 026a/01, 058b/09

i.- erek 029b/04

i.- ersin 006a/20, 006b/24, 019b/03, 024b/12, 028b/17, 044a/12, 037a/09, 109a/03, 118b/33

i.- mişim 099b/18

i.- miş 009a/05, 009b/07, 010b/24, 011a/22, 012a/14, 014b/22, 015b/12, 018a/02, 034a/20, 040b/06, 040b/11, 042a/14, 044a/19, 048a/23, 049b/01, 049b/14, 050b/05, 053b/10, 061b/23, 066a/13, 070b/23, 075b/14, 076a/24, 081b/13, 082a/06, 084a/12, 084b/07, 084b/17, 086a/22, 089a/05, 095a/20, 097a/10, 098a/15, 098a/24, 098b/05, 099b/25, 100a/10, 101a/10, 103b/09, 104b/20, 105b/20, 105b/24, 110a/01, 112b/18, 114b/19, 116b/37

i.- mişdir 005b/22

i.- mişem 097b/03, 097b/21, 117a/10

i.- mişim 034a/06, 040a/08, 042b/06, 089a/16, 096a/21

i.- mişiz 052b/08, 087a/15

i.- mişler 028a/14, 038b/12, 078a/17, 078a/19, 078a/23, 078a/27, 078b/04, 078b/08, 078b/12, 078b/16, 078b/20, 078b/24, 078b/28, 079a/02, 079a/06,

079a/10, 079a/14, 079a/18, 079a/22, 079a/26, 092b/24, 098b/10

i.- ecek 041b/27

i.- eyor 017b/02

i.- se 007a/25, 018b/05, 020b/24, 033b/04, 036a/02, 036b/17, 041a/20,

066a/09, 072a/06, 085b/01, 101b/14, 105b/15, 110a/09, 114b/25, 115b/23

i.- seler 099b/13

i.- sem 002b/15, 040a/16, 071b/07, 096a/20

i.- sen 083b/16, 083b/23

i.- er itmez 089b/12

i.- erken 026b/26, 043a/19

i.- erdi 003b/27, 040b/18, 091b/14, 096b/26, 109a/01, 112a/13, 115b/05,

115b/07

i.- erdim 039b/15, 067b/27, 089b/03, 092a/06, 094b/07, 097a/23, 100b/01,

107a/02

i.- ermiş 018a/13, 021b/19, 021b/23, 024b/13, 025b/22, 028a/21, 067a/06,

067a/21, 069a/25, 073a/10, 088b/23, 109a/23, 109a/28, 111a/22, 111a/26,

111b/14

i.- erse 010b/17, 021b/09, 022a/03, 096b/06, 100a/03

i.- ersem 108b/03

i.- ersen 011b/01, 022a/01, 048a/03, 093a/06

i.- mişken 079b/12, 080b/10

i.- se gerek 069a/02

i.- ilmiş ise 034b/09

i.- dikçe 090b/03

i.- ince 014a/02, 042a/06, 051a/18

i.- ip 001b/11, 003b/15, 003b/22, 004b/12, 004b/24, 006b/22, 007a/18,

008a/14, 009b/05, 010a/06, 010a/07, 010a/20, 016a/22, 016a/25, 017b/23,

020b/09, 021a/24, 025b/15, 026a/14, 026b/11, 026b/17, 026b/21, 027a/01,

027a/19, 028a/07, 028a/13, 029a/21, 031a/17, 031a/21, 033a/16, 035a/13,

036b/02, 036b/23, 037a/08, 037a/09, 038b/05, 039b/17, 039b/25, 040b/04,

040b/05, 040b/08, 040b/12, 040b/15, 040b/19, 040b/24, 040b/28, 043a/12,

044b/23, 045a/24, 046b/23, 047a/14, 048b/02, 050b/07, 051b/05, 052a/21,

055a/22, 052b/21, 058b/18, 058b/21, 059a/06, 059a/19, 059b/04, 059b/13,

059b/18, 060a/05, 060a/16, 060b/19, 061a/06, 061a/01, 061b/26, 063b/21,

065a/12, 065b/08, 067a/14, 067a/18, 069b/05, 069b/10, 071a/22, 071a/28,

072b/11, 073b/16, 075a/03, 075b/17, 076a/04, 076b/22, 078a/08, 078b/21,

079a/28, 079b/01, 079b/09, 080a/01, 080b/22, 082b/14, 085b/14, 086a/02,

086a/04, 087b/16, 088a/17, 088b/21, 089a/08, 089a/10, 089b/13, 089b/18,

092b/12, 092b/20, 093b/07, 093b/27, 094b/09, 095a/08, 095a/13, 114a/02,

115a/17

i.- üp 053b/21, 061b/01, 085b/21, 101b/15, 106b/10, 107a/11, 111a/02,

115b/10, 117b/18, 117b/27, 117b/32, 118b/39, 119b/15, 119a/22, 119b/22

i.- ipdür 078a/03

i.- üben 068b/08

i.- en 014b/05, 015b/01, 016a/02, 016b/22, 026a/20, 027b/19, 028a/12,

030a/08, 030b/18, 033a/02, 033a/03, 033a/05, 033a/07, 033a/09, 033a/11,

033a/13, 033a/15, 039a/16, 039b/04, 043a/01, 048a/12, 048b/13, 052b/11,

058b/07, 062b/15, 069b/09, 070a/13, 070a/14, 072a/24, 073a/05, 073a/06,

073a/08, 073a/10, 073a/12, 073a/14, 077b/18, 081b/03, 081b/15, 082a/09,

082b/17, 083a/07, 086b/26, 091b/07, 093a/01, 093a/02, 095b/06, 100a/01,

100a/02, 100a/04, 100a/06, 100a/08, 100a/10, 100a/12, 100a/14, 103b/01,

108a/07, 108b/08, 109a/27, 109b/09, 109b/19, 110b/09, 113a/17, 116a/02, 116a/04, 116b/19, 117a/39

i.- endi 006a/02, 014a/03

i.- enderj 034b/23

i.- endik 015a/18, 017b/12

i.- ene 070b/14

i.- enler 022b/06, 023a/23, 044a/01, 067b/15, 068a/16, 069a/13, 100b/13, 107a/09, 109a/11, 109a/26, 111b/05, 118a/31

i.- me 008a/23, 009b/09, 009b/10, 009b/12, 009b/14, 009b/16, 009b/18, 010a/04, 010a/14, 018a/03, 023b/18, 030b/12, 034b/25, 044a/07, 046a/15, 046a/16, 046a/18, 046a/20, 046a/22, 046a/24, 046a/26, 046b/01, 052a/23, 053a/17, 054a/25, 055a/25, 057b/05, 059a/23, 064b/08, 067a/20, 077b/06, 082b/06, 088a/21, 088b/20, 090b/11, 090b/13, 091a/24, 096b/17, 099b/01, 099b/08, 100b/21, 104a/16, 110a/12,

i.- mede 040b/17, 085b/02, 111a/05, 111a/23

i.- meden 060a/13, 089a/01, 095a/16, 106a/11, 117a/17, 118b/39

i.- medi 014a/21, 016a/13, 047b/01, 077b/21, 077b/22, 077b/24, 077b/26, 077b/28, 078a/02, 078a/04, 078a/08, 078a/06, 078a/10, 078a/12, 078a/14, 087b/19, 103b/08, 103b/23, 103b/26, 114b/26, 118b/35

i.- medik 017b/07

i.- mediler 087a/24, 103b/15, 114b/20

i.- medim 089a/13, 117a/05

i.- medinjiz 116b/11

i.- mege 011a/23, 014a/09, 019a/15, 027a/16, 074b/01, 081b/07, 082a/02, 089b/02, 089a/11, 094b/23, 095b/15, 100a/18, 103b/21

i.- megil 093b/21, 100a/09

i.- mek 006a/13, 009a/13, 010a/12, 031a/01, 036b/01, 053a/19, 056a/10, 065b/14, 081b/15, 082a/02, 084a/16, 095a/15, 104b/16, 107a/03, 108b/21, 110a/16, 114b/29

i.- mekde 003b/17, 079a/17, 116b/10

i.- mekden 097a/11

i.- mekle 093b/13

i.- meleriyle 068b/07

i.- mem 065b/16, 108b/26,

i.- emem 030b/05, 053a/18, 077b/23, 089a/14, 094b/26, 113b/01

i.- eyor 081b/11, 086b/13, 103b/11, 114b/28

i.- emez 018a/12, 020a/04, 020a/10, 022a/02, 039a/17, 047b/17, 050a/09, 062b/02, 068a/08, 073a/20, 075b/08, 088b/02, 088b/05, 097a/16, 101b/02, 103b/06

i.- emezler 089a/21

i.- mesen 052a/19

i.- mesin 025b/08

i.- meyecek 064a/07

i.- meyen 022b/19

i.- meyim 118a/08

i.- meyince 057b/11, 058b/02

i.- meyiz 014a/15, 035b/06

i.- meyüp 092b/26

i.- meyüp 010b/06, 081b/08, 103a/02

i.- meyüz 045b/03

i.- mez 002b/01, 006b/25, 009a/01, 009b/23, 010a/17, 014b/03, 018a/08,

021a/06,022a/01, 023a/04, 024a/09, 024a/12, 027b/22, 029a/22, 032b/06,
033b/25, 043a/24, 048b/04, 048b/16, 054a/14, 057a/02, 058a/24, 057b/23,
057b/24, 060b/14, 061b/24, 063a/13, 064b/16, 065a/14, 075a/10, 075a/22,
076a/28, 078a/08, 084b/09, 084b/20, 085a/21, 086b/03, 089b/12, 097b/16,
104a/21, 105b/24, 108a/04, 108b/03, 108a/23, 113b/12, 117a/41, 117a/45

i.- mez ise 083a/24

i.- mezse 027b/03

i.- mez ol- 012b/15, 012b/25, 045a/17, 045a/20, 054a/14, 058b/20, 059b/16

i.- mezim 117b/09

i.- mezler 032b/01, 041a/26, 057b/15, 059a/15, 078b/03, 093b/15, 099b/04,
102b/13,103a/16

it: köpek [Tr]

i. 019b/10

‘iṭā : ihsan etme,verme [a]

‘i.+ dır 065a/04

‘i. kıl- 063b/1a5

iṭā’at : uyma,boyun eğme,söz dinleme [a]

i. 104a/10

şevk-i i.-i Muştāfāda “Hz.Peygamber’e itaatte istekli olan” 052a/18

iṭāle : birini ayıplamak [a]

i.-i lisān “kötü dil” 081b/04

i’tibār : saygınlık [a]

i. it- 102b/13

i.+ ım 029b/09

i’tikād : inanç,inanmak [a]

i.+ ım 035b/02

ittifāk : birleşme [a]

i. it- 104a/09

ittişāl : bitişme,kavuşma [a]

i. it- 013b/10

İvraniye : Makedonya’nın Radoviş kasabasının eski adı

İ. 003b/19, 003b/24

‘iyāl : hanım,eş [a]

‘i. 087b/08

iz: iz [Tr]

i.+ inden 013b/09

iz’ān : anlama,anlayış [a]

i. 008a/26, 009b/18, 020a/20, 024a/21, 041a/19

ehl-i i. “anlayış sahibi kimse” 055b/10, 108b/02

i. eyle- 037b/10

i. it- 011b/16

i. ol- 020a/20, 110b/08

i.+ a 027a/06

i.+ ınız 019a/24, 116b/08

İzāh : açıklamak [a]

İ. kıl- 011a/22

İ. it- 095b/10

‘izām : büyükler,ulular [a]

enbiyā-yı ‘i. “büyük peygamberler” 104b/24

meşāyih-i ‘i. “büyük şeyhler” 068b/09

izdivāc : evlenmek,çift olmak [a]

- i. 054a/25
 i. it- 054a/25
 i. ol- 060a/01
- izdiyād** : artış, çoğalma [a]
 i. ol- 013b/08
- izhār** : açıklama, ortaya çıkarma [a]
 i. 009a/13, 024b/22, 034a/06, 035a/03, 068b/01, 069a/12
 şāhib-i i. "açıklama sahibi kimse" 031b/20
 i.-i Ḥaḡ "Hakkı izhar etmek, Hakkı açıklama" 062a/09
 i. eyle- 010b/25, 014b/20, 016a/24, 068b/19, 075a/23, 098a/03
 i.-i hū eyle- 042a/04
 i. it- 009a/08, 033b/14, 034a/06, 039b/07, 067a/10, 068b/04, 078a/23, 083b/06, 112a/13
 i. ol- 085a/14
- izin**: izin [a]
 i. viril- 115a/15, 002a/13
- izle** - : izlemek [Tr]
 i. 070b/02, 077a/03
- ‘izzet** : şeref, değer, yücelik, saygı [a]
 ‘i. bul- 018b/14
 ‘i. it- 078b/01, 077b/26
- izzet** : bk. ‘izzet [a]
 ehl-i i. "şerefli olan" 097a/08
- Ka’be** : Mekke’de bulunan bina, Müslümanların namaza durdukları yön
 K. 048b/04
 K.-i ḥüsnüñ "güzel Kabe" 010a/12, 011a/23, 048b/15, 066b/13, 111a/05
 K.-yi ḥüsnüñ "güzel Kabe" 053a/19
 K.-i ‘ulyā "yüce Kabe" 052a/14, 055b/02, 058a/06, 063a/10
 K.-i ‘ulyāya "yüce Kabe" 048b/18
 K.-yi muṭlaḡ "Kabe-i şerif" 009a/20
 maḡām-ı K.-i ‘ulyā "yüce Kabe makamı" 037b/21
 K.+ de 105a/21
 K.+ yi 039a/17
- ḡā’il** : razı olan [a]
 ḡ.+ im 078a/04
- ḡā’im** : yerine geçen [a]
 ḡ. 011b/17, 016b/10, 117b/21
- kā’ināt** : evren, dünya [a]
 k. 057a/03, 070a/01
 ‘ālem-i k. "bütün cihan" 033a/18
 re’īs-i k. "kainatın reisi" 026b/02
 k.+ a 011b/09, 039a/14, 101b/25
 k.+ ı 004b/12, 036a/05, 036b/23
 k.+ ın 015b/13, 037a/06, 051a/05
- ḡa’le** : kale [f]
 ḡ.-i Ḥayberde "Hayber kalesi" 017a/22
- ḡāb** : iki yay, Peygamber Efendimizin Miraḡ hadisesinde nail olduḡu manevi makam [a]
 ḡ.-ı ḡavseyn "iki yay uzaklığı" 028a/05
- ḡabā** : cübbe [a]
 sālik-i ḡ. "salik cübbesi" 091b/06

- ķ.+ dan 093a/10
- ķabīḥ** : ķirkin,hoş olmayan [a]
 ķ. 112a/25
 fi'il-i ķ. "ķirkin hareket" 082a/09
 aḥlāk-ı ķ. "ķötü huy" 090b/14, 092a/03
- ķābil** : mümkün,olan,olabilir [a]
 ķ. 019b/16, 058b/24, 065b/14, 084b/16
 ķ. değil 100b/03
 ķ.-i kısmet "kısmet olan" 035a/12
 ķ.-i mümkün "mümkün olan kısmet" 071b/10
 ķ.-i mümkün "mümkün olan kısmet" 060a/22
 ķ. ol- 030a/15
- ķabr** : mezar,kabir [a]
 ķ. 008a/18, 067b/16
 ķ.-ı nūruḡ "kabrin nuru" 058a/05
 maķām-ı ķ.-i a'lāsı "yüce kabrinin derecesi" 038b/20
 ķ.+ e at- 108a/24
 ķ.+ de 053b/24, 101a/17
 ķ.+ i 093a/02
 ķ.+ ine 091a/10
 ķ.+ ini 041b/01
- ķıbrız** : Kıbrıs taşı [Tr]
 ķ. 085a/25
- ķabūl** : alma,kabul etme [a]
 ķ. 115a/13
 ķ. it- ise 083a/24,
 ķ. ķıl- 023a/04, 025a/22, 029a/22, 046a/10, 046a/27, 049b/07, 053a/22,
 063b/07, 065a/01, 065b/04, 065a/15, 065b/18, 087b/19, 095a/03, 117a/45
- ķaç** - : kaçmak,uzaklaşmak [Tr]
 ķ. 054a/24, 062b/14, 063a/02, 079a/24
- ķaçan** : ne zaman(soru sözü) [Tr]
 ķ. 072b/22, 104b/06, 119a/37
- ķada** : bela,dert,musibet [Tr]
 ķ.+ sı 091a/23
- ķad** : boy [a]
 ķ.+ imiz 119a/11
- ķadeḥ** : bardak,kase [a]
 ķ. 002a/19, 010b/12, 010b/13, 010b/15, 010b/17, 010b/19, 010b/21,
 010b/23, 010b/25, 011a/13, 016b/21, 024b/05, 030a/16, 032a/14, 042a/05,
 042a/23, 042b/18, 044a/26, 048b/03, 054b/05, 056b/12, 057a/11, 063b/20,
 064a/06, 075b/16, 095b/06, 097b/21, 108a/06, 109a/15, 109a/16, 109a/18,
 109a/20, 109a/22, 109a/24, 109a/26, 109a/28, 115a/21
 ķ.+ im 034b/10
 ķ.+ le 027a/17
 ķ.+ ler 021b/08, 039b/03, 059a/13
- ķadem** : ayak,adım [a]
 ķ. 009a/09, 019b/08, 023a/09, 025a/15, 110a/22
 taḥt-ı ķ. "tahtın ayakları" 037b/14
 ķ. baş- 095a/01
 şābit ķ. ol- 110a/22
 ķ.+ de 011b/26, 013b/22, 027a/09

- ķ.+ in 098a/10
ķ.+ in 023b/03
- ķadı** : kadı, hakim [a]
ķ. 058b/16, 092b/22, 097a/05
- ķadīm** : eski, öncesi bilinmeyen [a]
ķ. 018b/19, 069a/03, 072a/14
devr-i ķ. “eski zaman” 040b/01
yār-i ķ. “eski dost, sevgili” 068b/09
zāt-ı ķ. “öncesiz olan Allah” 050b/09, 062a/02, 079b/24, 080a/13, 102a/17
dīn ü ķ. ol- 064b/07
ķ.+ i 009a/06
- ķādir** : gücü yeten, güçlü, iktidar sahibi [a]
ķ. 051b/01
ķ. ol- 070a/18
- ķadirī** : şeyh Abdulkadiri Geylânî’nin kurduķu tarīkata mensup olan [a]
ķ. Rūfā’ī 113b/21
- ķadr** : gücü yeten, güçlü [a]
ķ.+ i idi 003b/03
2. şeref, değer
ķ.-i cemīl “yiğit” 033b/17
kemāl-i ķ. “gücün mükemmelliķi” 039b/07
ķ.+ ini 052b/13, 052b/14, 052b/16, 052b/18, 052b/20, 052b/22, 052b/24, 052b/26
- ķadriyye** : Abdülķadir Geylânî tarafından 12. yüzyılın başlarında kurulan ve silsilesini Ali bin Ebu Talib’e dayandıran tasavvufî yol
ķ. 003b/24
meslek-i ķ. “Kadriyye tarikatına baēlı olanlar” 115b/08
tarīkat-i ‘aliyye-i ķ. “Kadriyye tarikatı” 003b/19
tarīķ-i ķ. “Kadriyye yolu” 115b/01
ķ.+ den 080a/03
- ķaf** : bir masal daēı
ķ.+ dan 003a/03, 015b/15, 015b/21, 037a/17, 051b/05
ķ.+ a 003a/03, 015b/15, 015b/21, 037a/17, 051b/05
- ķaf** : kaf harfi [a]
ķ. 005a/28, 081a/02, 097b/14
ḥarfü’l- ķ. “kaf harfi” 028b/01
- ķafes** : kafes [f]
ķ.+ den 115b/13
- ķāfī** : yeterli [a]
ķ.+ dir 117a/37
- ķāfir** : imansız, küfreden, küfredici [a]
ķ. 022a/05, 050a/05
ķavm-i ķ. “kafir kavimleri” 037a/11
ķ.+ in 059a/22
- ķāh** : bazen [f]
ķ. 013b/23, 037a/12, 037a/20
- ķaḥbe** : alçak, namussuz [a]
ķ. 010a/16, 028a/26, 030b/25, 033a/09, 042a/10, 054a/25, 054b/15, 057a/08, 060a/01, 077a/11
- ķahhār** : kahredici, kahreden (Allah’ın sıfatlarından) [a]
ķ. it- 078a/19

ķ.+ e 001b/12

ķahr : zorlama,mahvetme,ezme [a]

ķ. 033a/07

ķ.-ı celālinle “Alah’ın vasıflarından kahredici” 025a/13

ķ.-ı luṭfı “ihsan ve azap vermek” 015a/18

ķ.-ı luṭfu “ihsan ve azap vermek” 017b/12, 022b/14, 031a/07, 034b/23,

073a/10

ķ.-ı luṭfuṭ “ihsan ve azap vermek” **116b/17**

ķ.-ı yaman “yaman kahır, eziyet” 042a/17

ķ.-ı Hudā it- gerek **069a/02**

ķ.-ı yaman eyle- **093a/11**

ķ.+ ın iriş- **119a/02**

ķ.+ ını kıl- **076b/06**

ķ. it- 025a/10, **103b/21**

ķ. eyle- 033a/21

ķ.+ ıyla **101b/13, 118b/33, 119a/15**

ķ.+ ile **072a/26, 072b/10, 074a/26**

ķahramān : kahraman,yiğit [f]

ķ. 002a/31

ķahve : kahve [a]

ķ. **109a/05**

ķak - : kakmak,batırmak [Tr]

ķ.- dı **064a/10**

ķ.- ma **071a/10**

ķal - : kalmak [Tr]

ķ.- ır 017b/20

ķ.- ur 032b/08, **076b/27, 094a/08, 118a/38**

ķ.- ur mu **072b/09**

ķ.- urlar 047a/10

ķ.- dı 014a/22, 014a/24, 041a/16, **068a/06, 073a/24, 092b/18, 106a/18**

ķ.- dım 010a/09, **078a/12, 089b/17**

ķ.- dın 033a/04

ķ.- mış 028a/20, 041a/15, **060b/21, 082b/05, 085a/19, 118b/16**

ķ.- mışdır **071a/27**

ķ.- mışım 021b/02, **065a/23**

ķ.- mışımdır **056b/12**

ķ.- dir 027a/24

ķ.- ip 047b/16, **100a/16**

ķ.- up **106b/04**

ķ.- an 034a/01, **082ab26**

ķ.- anlar 006b/07

ķ.- ursa **082b/14**

ķ.- ursam **110b/25**

ķ.- ma 043b/17, **055a/12, 061a/01, 081b/04, 100b/17, 101b/21**

ķ.- madı 004a/19, 011b/10, 015a/04, 026b/12, 035a/16, **052a/03, 064a/24,**

064b/02, 065b/09, 070a/10, 080a/07, 082a/02, 085b/11, 097a/01, 097a/02,

097a/04, 097a/06, 097a/08, 097a/10, 097a/12, 103b/14, 104b/23, 108b/26,

115b/21

ķ.- malarına **082a/05**

ķ.- mamış 021b/15, 026b/18, 039a/15, **059a/26, 107b/10**

ķ.- mamışdır **093a/26**

-  .- masun 045a/21, 053b/19
  .- maya 027b/01, 031a/13, 034b/13, 056b/24, 106a/06, 106a/08
  .- mayalar 091b/21
  .- mayalım 010b/08, 112b/28
  .- mayasın 066b/18, 092a/26
  .- mayor 013a/22
  .- maz imiş 073a/13
  .- maz 032b/10, 041b/27, 077b/16, 089b/24, 092a/20, 105b/28
   l : s  z,kelam [a]
  . 032b/01, 044a/07, 066a/07, 068a/21, 087a/15, 091a/24
  .-i im  m   f  i' "  mam   f  i'nin s  zleri" 050a/28
    l u  . 008b/21, 032b/19, 044a/07
    l u  . eyle- 010a/01
  .+ e 081a/21
  .+    078b/22
  .+   na 094a/06
  .+ i 044a/01
  .+ ini 013a/01
    ' : kale [f]
  . m   103b/05
  .-y   H  ybere "Hayber kalesi" 087b/03
  .+ ya 098a/01
    y : kalay [Tr]
  . 085a/23, 114b/30
  .+ d  r 085b/24
  . ur- 088b/07
    b : kalp,y  rek [a]
  . 006b/23, 007a/21, 009b/12, 010b/10, 025b/06, 025b/16, 050b/06, 057b/23, 077a/14, 076b/15, 088b/13, 088b/15, 088b/19, 088b/26, 103b/11, 106a/11, 110b/08, 111a/08, 111b/07, 114b/23, 119a/16
 a  v   l-i  . "kalbin durumu" 088b/25
 e  l-i  . "kalb ehli, m  nev   ger  ekleri kalbiyle sezenler" 088b/23
  .-i 'u      a "a  ık olanlar" 042a/25
  .-i     nesiyle "g  n  l evi" 088a/26
  .-i   seden "kıskan   kalp, kıskan  lık" 073a/01
  .-i m  'm  rlarda "g  nl     en olan" 111b/22
  .-i ma  z  n "  z  nt  l  ,   zg  n kimse" 016a/28
  .-i ma  z  nlara "  z  nt  l  ,   zg  n kimse" 002a/18
  .-i ma  z  nları "  z  nt  l  ,   zg  n kimse" 071a/14
  .-i mecr     "yaralı kalp" 036a/20
  .-i meml   "dolu kalp" 106b/14
  .-i p   k "temiz kalp" 094a/12
  .-i     f   "saf kalp" 082b/30
  .-i sel  m "    k (    phe) ve   rkten (Allah   te      a ortak ko  maktan), k  f  r ve nif  ktan arınm    , d   im   Allah   te      a ba  lı kalp" 040b/02
 mir'  t-    . "kalp aynası" 041b/25
  . g  zi 090b/22
  .-i p   k ol- 093b/28
  .+ ine d       ol- 065a/16
  .+ ine koy- 077b/07
  . imiş 093b/11

-  . + den 078b/14
  . + e 006b/02, 009a/12, 032b/07, 043a/01, 070b/11, 088b/04, 088b/14, 096a/12
  . + i 003a/09, 007a/27, 066b/14, 072b/03, 082b/20, 088b/12, 089a/01, 100a/04, 109a/22
  . + im 017b/06, 020b/12, 026b/21, 027a/13, 028b/15, 043a/16, 046a/04, 053a/18, 060a/18, 065b/23, 077a/07, 086a/24, 089a/17, 092a/07, 097b/20, 110b/20, 112a/14, 117a/10, 117a/35
  . + imde 018a/23
  . + imden 103a/11, 112a/25
  . + ime 010a/11, 035b/08, 063a/18, 085b/22
  . + imi 108a/07
  . + imiz 004a/12, 015a/14, 060a/08, 070a/14, 071b/06, 108a/11, 116b/31
  . + imizde 001b/29, 026b/12, 051b/10, 054a/15, 055b/17, 087b/24
  . + imizden 010b/13, 043a/12
  . + imize 064a/04, 082a/01, 094b/17, 110b/03
  . + imizi 088b/21
  . + i  013b/12, 027b/14, 039b/24, 043b/11, 044b/16, 064b/09, 070b/23, 092a/25, 095a/22, 098a/17, 111b/03, 118a/05
  . + inde 022a/08, 053a/08, 083a/03, 093b/05, 094a/13, 109a/08, 114b/30
  . + i nden 061a/05
  . + ine 012a/20, 018a/08, 041a/20, 049b/01, 060b/13, 066b/01, 088b/17, 089a/06, 090b/13, 104b/11, 109a/04, 110b/17, 111b/10, 116b/24
  . + ini 011a/24, 014a/20, 023b/06, 024a/18, 026a/02, 055a/05, 062a/01, 073a/05, 075b/14, 079b/21, 085a/08, 103b/01, 106b/19, 107a/11, 111b/21, 112b/18, 113a/11, 116b/35
  . + ini  029a/14, 074a/12
  . + i iz 019b/01, 019b/17
  . + i izde 116b/02
  . + iyle 070b/03, 115b/07
  . + leri 062b/15, 069b/09, 095b/10
  . + leri  079a/14
  . + lerinde 092b/24
 alem : kalem [a]
 lev -i  . "ilahi levha yazan kalem" 102a/18
  . ur- 022b/25
  . + le 024b/14
 al l: az [a]
  . 033b/19
  . + dir 117a/14
 ' mr-i  . "az  m r" 116a/02
 alk  - : kalkmak [Tr]
  . - mi  077b/26
 altaban : namussuz [f]
  . 083a/03
  l bel  : Ruhların yaratıldıktan sonra Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz de il miyim?" sorusuna verdikleri "Evet, Rabbimizsin." cevabı verdikleri zaman [a]
 e el-i  . "sonsuz kadar ruhların yaratıldıktan sonra Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz de il miyim?" sorusuna verdikleri "Evet, Rabbimizsin" cevabı" 061b/01
  . + dan 102a/26
  m : arzu, istek, lezzet [f]

k. 030b/01

Ḳamber : kanber, Hz.Ali'nin sâdık,vefakâr ve sevgili kölesinin adı

ḳ. ol- 112a/12

ḳamer : ay [a]

ḳ. 018b/01, 038a/16, 044a/19, 045a/03, 086a/17, 088a/13, 088b/22, 090a/25

necm-i ḳ. "ay ve yıldız" 069a/15

ḳ.-i şems "güneş ve ay" 083b/21

şevḳ-i ḳ. "ay ışığı" 044b/02

ḳ.+ le 050b/25, 053b/05, 105b/04

ḳāmet : boy [a]

ḳ.+ i 063b/18

kāmīl : kemale ermiş,olgun [a]

k. 011a/10, 019b/25, 023b/15, 032b/10, 035a/05, 037b/22, 040a/05, 044b/15, 046a/17, 047a/12, 047a/24, 050b/29, 056a/10, 060a/20, 061b/22, 066a/17, 071a/23, 073b/24, 076a/16, 078b/26, 079a/07, 081b/05, 082b/10, 085a/07, 093b/18, 106b/10, 108a/28, 110a/18, 114a/18

erbāb-ı k. "işini tam yapan usta" 085b/08, 114b/11

mürşid-i erbāb-ı k. "mükemmel, işinin ehli mürşid" 080b/13

mürşid-i k. "doğru yolu gösteren Allah dostu" 003b/01, 006b/18, 007b/17, 008b/02, 009a/21, 010b/01, 013b/21, 020a/05, 020b/05, 021b/06, 023b/05, 023b/16, 024a/05, 029a/23, 032a/16, 033b/17, 041a/17, 062a/10, 062b/05, 063a/05, 071b/09, 072b/20, 076b/24, 085b/09, 090a/12, 099b/02, 100b/26, 102b/05

pīr-i k. "doğru yolu gösteren mürşid" 038b/08, 066b/24

rehber-i k. "kamil rehber" 005b/18, 006b/15, 013b/09, 027a/06, . 047b/08, 048a/04, 074b/06, 088a/21, 099a/02, 103a/15

şeyḥ-i k. "kamil şeyh" 004a/10, 017a/02, 028b/09, 031a/05, 032a/19, 033b/03, 035b/09, 040b/09, 041b/11, 042a/01, 062a/23, 063a/07, 068a/01, 076a/17, 077b/13, 091b/01

k.-i aḥyār-ı Ḥaḳ "Allah dostu kamiller" 062a/17

k.-i insān "kamil insan" 007b/25

k.-i meşāyih "kamil şeyhler" 116b/28

k.-i rehber "kamil rehber" 084a/26

mürşid-i k. bul- 101a/05

mürşid-i k. ol- 010b/01

k.+ e ir- 014a/23, 073a/23

şeyḥ-i k.+ e iriş- 077a/21, 111a/01

mürşid-i k.+ e ir- 055a/10

şeyḥ-i k. it- 050a/18

k. ol- 019b/25, 032b/21, 082a/21

k.+ den 041a/06

k.+ e 014b/26, 015a/09, 028a/07, 029b/25, 070b/16

k.+ i 010a/20, 011a/04, 013b/13, 017b/24, 033a/14, 064a/23, 087a/05

k.+ ler 066a/06

kāmīlān : alimler, kemale ermişler,olgunlar [a]

k. 081b/16, 109a/14

k.+ dan 017a/03

ḳamu : bütün,hep [Tr]

ḳ. 007a/16, 022b/08, 031a/16, 037b/24, 038a/05, 038a/06, 038a/09, 038a/13, 038b/25, 040a/23, 040a/24, 041a/08, 042a/10, 044a/21, 044b/03,

045b/15, 051a/17, 061b/05, 064b/04, 065a/11, 066a/14, 078a/06, 083b/20, 083b/24, 087a/02, 089a/21, 089b/04, 089b/05, 089b/07, 090a/03, 090a/06, 090a/08, 090b/07, 090b/20, 090b/24, 092a/05, 095a/25, 095b/20, 095b/24, 098b/05, 103b/20, 104b/09, 105a/08, 106a/03, 107b/07, 108a/01, 112b/10, 113b/10, 117a/04, 117a/06, 118a/09, 118a/12

ķ.+ dan 091b/20

ķ.+ nuŋ 096b/04

ķ.+ sı 023a/12

ķ.+ su 002a/32, 049b/20, 113b/08

kām-yāb : isteğine kavuşmuş,mutlu [f]

k. 007a/09, 088b/12, 088b/14

k. ol- 010b/20

kān : bir şeyin kaynağı [f]

k. 073a/16, 084a/19, 109b/10

ķ.+ dır 076a/21

ķ.-ı kerīmsin "kerem sahibi" 094a/26

ķ.-ı şefā'at "şefaati sahibi" 037a/02

ğayret k. "gayret sahibi" 097b/18

kerāmet-k. "keramet sahibi" 097b/12, 115b/33

kerem-k.-ı İmām Ca'fer "kerem sahibi İmam Cafer" 110a/03

şefā'at-k. "şefaati sahibi" 096a/08, 113b/04

ķ.+ e ir- dilersen 047b/24

ķ.+ e ir- 042b/02

ķ. ol- 021a/16, 034b/15

ķ.+ ina ir- 117b/04

ķ.+ a 032a/20, 097b/08

ķ.+ e 023b/21, 042b/26

ķ.+ ıdır 027b/06

ķ.+ ı 010b/06, 101b/20, 118b/26

ķ.+ ında 118b/16

ķ.+ ını 026a/18

ķan : kan [Tr]

ķ. 034b/01, 036b/03, 037a/23, 056a/17, 072b/14, 101b/05

ķ. ağla- 003a/12, 046b/26

ķ. dök- 012b/05, 036a/26

ķ. yaş dök- 078a/05

ķ.+ imdır dök- 083a/08

ķ.+ a 072b/02

ķ.+ ı 108b/17

ķ.+ ım 025a/26, 103b/08

ķ.+ ın 056a/16

ķ.+ ina 045a/16

ķan - : kanmak,aldanmak [Tr]

ķ.- dık 017b/08

ķ.- ma 076a/07

ķanā'at : yetinmek,kısmetine razı olmak [a]

ķ. 008b/14, 026a/08,034a/10, 077a/14, 082a/12, 093a/25, 096b/08,

099a/16, 104a/14, 113b/06

ķanat : kanat [Tr]

ķ.+ lu 116a/18

ķanber : Hz.Ali'nin sâdık,vefakâr ve sevgili kölesinin adı.

- K. 020b/08
 K.-i Sa'dîlerin "Sadilerin Kanber'i" 062a/06
 miş-i K. "kanber gibi" 014b/11
 şâhib-i K. "Kanber'in sahibi" 107a/14
 hâce-i K. ol- 021b/12
 k.+ i ol- 034a/22, 109b/22
 K.+ e 084a/27
 K.+ i 032b/27, 091a/15
 K.+ im 056a/20, 058a/18
 K.+ iyim 035b/16
kanda : nerede [Tr]
 k. 024a/04
ķanda : bk. kanda [Tr]
 k. 020a/06, 022b/20, 026b/16, 028b/11, 033a/31, 039a/12, 039a/21, 039b/21, 047b/18, 057a/24, 057b/08, 058b/25, 062b/12, 066b/03, 069a/14, 069a/17, 070b/27, 073a/16, 088a/15, 116b/18
 k.+ dır 016b/19, 016b/20, 016b/22, 016b/24, 016b/26, 016b/28, 017a/02, 018a/05, 018a/06, 018a/08, 018a/10, 018a/12, 018a/14, 018a/16, 018a/18, 049b/23, 116b/27
ķandil : lamba [a]
 k. 054a/07
 mişbâh-ı k. "kandil ve lamba" 102a/10
 nūr-ı k. "kandil nuru" 063a/14
 k.+ de idi 068b/12
 k.+ de iken 107a/21
 k.+ deki 016a/09
 k.+ ine 114b/32
ķanġı : hangi [Tr]
 k. 045a/18, 045a/23, 116a/05
ķanı : nerede, hani [Tr]
 k. 002a/31
ķanî' : yetinen, kanaat eden [a]
 k. 084b/11
ķānî' : inanmış, tatmin olmuş [a]
 k. 026a/05, 026a/06, 026a/08, 026a/10, 026a/12, 026a/14
kānūn : aralık ve ocak ayları [a]
 k.-ı evvel "aralık ayı" 082a/11
 k.-i şāni "ocak ayı" 119a/08
ķanūn : yasa, uyulması gereken kesin kural [a]
 k. 059a/05, 092b/14
 k.+ a 059b/11
ķapı : kapı [Tr]
 k.+ nda 028b/13, 036b/22, 049b/18
 k.+ na 027a/19
ķapla - : kaplamak, sarmak, örtmek [Tr]
 k.- dı 101b/07, 112a/14
 k.- mişdir 007a/20, 024a/25
 k.- miş 009b/14, 095b/18, 110b/22
ķapu : kapı [Tr]
 k. 043a/22
 k. aç- 060b/23

ķ.+ muza 063b/16

ķ.+ nda 009b/07, 091b/22, 110b/12

ķ.+ ndan 045b/24, 108a/02

ķ.+ na 049b/10, 052a/07, 065b/15, 074a/09, 084a/15, 086a/12, 107b/18

ķ.+ sında 007b/23, 054b/16, 056a/22

ķ.+ sunda 093a/23

ķār : ķār,kazanç [f]

k. 057b/24

k.+ im durur 029b/21

k. eyle- 019b/09, 064a/09, 110b/03

k. it- 093a/08, 101b/02

k. it- mi 027b/10, 064a/22

k.+ ı ol- 029a/07

k.+ e 028a/12

k.+ ı 070b/13

k.+ ımız 020a/16

ķara : siyah [Tr]

ķ. 019b/17, 092a/11, 110b/19

ķ.+ dır 019b/17

ķ.+ yı 102b/09

ķ.+ lar 012b/25

ķarābet : yakınlık,akraba [a]

ķ. düş- 029b/13

ķarār : devamlılık,durma [a]

ķ. 002a/09, 037a/16, 050b/07, 085a/17, 092b/25, 098b/20

şabr-ı ķ. "karar ve sabır" 065b/09

ķ. eyle- 014b/19, 045a/02

ķ. it- 050b/07, 070b/23, 079a/22, 104a/01, 104a/21, 108a/23, 110a/01,

113b/12, 114b/19

ķ. kıl- 050b/14, 102b/14

ķ. ol- 020b/25

ķ. vir- 019a/17

ķ.+ ın kıl- 024a/11

ķ.+ im 020a/08, 029b/10, 069b/02, 069b/25

ķardaş : kardeş [Tr]

ķ. 071a/18

ķ. ol- 019b/02

ķ.+ lar 001b/18

ķ.+ larla 118a/19

ķare : kara,siyah [Tr]

ķ.+ sini 065b/01

ķ.+ siyle 117a/02

ķarġa: karga [Tr]

ķ. 062b/12

ķārġāne : iş yeri, iş yapılan yer, dükkan [f]

k. 084b/16

k.+ niġ 108b/15

ķariş - : karışmak [Tr]

ķ.- ur 077b/19

ķ.- miş 074b/20

ķarīb : yakın [a]

- kı. 016a/03, 047b/19, 068a/25, 091a/11
 kı. it- 059a/23
 kı. ol- 005a/28, 031b/11, 089b/21
 kı.+ im 097b/14, 118a/15
 kı.+ sin 017a/09
karîn : yakın,nail olan [a]
 kı. ol- 102a/02
karşu : bk. karşı [Tr]
 kı. 074b/18
 kı. dur- 031b/23, 055a/11, 060b/06
 kı.+ sunda 030a/15
Kārûn : azaba uğramış ünlü bir zengin
 māl-i Kı. "Karun'un malı" 099a/21
karye : köy,belde [a]
 kı. 119b/10
 kı.+ den 117b/17
 kı.+ sinde 119b/01
 kı.+ sinden 117b/11
kaşd : niyetlenmek,bilerek bir işe girmek[a]
 kı. eyle- 026b/21, 103b/12
 kı. it- 027a/01, 045a/24, 058b/21, 059b/18, 072a/15, 072a/24
 kı. kııl- 002b/07, 045a/14
 kı.+ ı 064a/01
kāse: kase [f]
 k. 109b/18, 119a/14
 k.-i elmas "elmas kasesi" 010b/22
 k.+ lerle 008b/10, 109a/25
Kaşım Muḥammed : Kâsım bin Muhammed el-Kûdeyd, dört büyük halifeden ilki olan Ebu Bekr-i Sıddık'ın torunudur. 653 yılında doğan Kâsım bin Muhammed'in doğum tarihi Râşid Halifeler'den Osman'ın dönemine denk gelir.
 ḥucet-i Kı. "vekil Kasım Muhammed" 002b/14
kāşır : kısa [a]
 'akl-ı kı. "aklı kısa, ermez" 062b/02
kaşr : saray,kaşık,köşk [a]
 kı.-ı 'ârifân "arifler köşkü" 038b/18
kaş : kaş [Tr]
 kı. 075b/06
 zülf-i kı. "kaş va saç" 055b/05, 057b/18, 069a/12
 kı.+ ın 022b/05
 kı.+ ını 063b/17
 kı.+ ınla 048b/23, 050b/18
 kı.+ ları 024b/14
 kı.+ ları 016a/23
 kı.+ larındır 028a/05
kāşāne : gösterişli ev,malikane(müennes şekli)[f]
 k.+ si 074a/06
kat : kat [Tr]
 kı. 050b/20, 098a/02, 104b/28
 2. kat,huzur,makam
 kı. 051a/24
 kı.+ ında 010b/23, 026a/25

kat - : katmak, eklemek [Tr]

ķ. - ar **091a/20**

ķ. - arlar **078b/14**

ķ. - dı **064a/06**

ķ. - up **083a/15**

kať : geťme [a]

ķ. it- **081b/07, 081b/14, 085b/21, 093b/27, 109a/05**

ķ. **097a/25**

kať'a : bk. kať' [a]

ķ. **081b/15**

katār : birbiri ardına dizilmiş hayvan sürüsü [a]

ķ. + dan **060b/16**

kat-be-kať : kat kat [Tr]

ķ. **054a/15**

katı : ok, ok fazla, olduka [Tr]

ķ. 002a/28, 006b/14, 007a/07, 013b/23, 017b/26, 019a/04, 019a/26, 022a/24, 028a/24, 030a/10, **063a/27, 065b/11, 066a/13, 068b/05, 072b/03, 073a/11, 076a/22, 076b/10, 077a/22, 092a/15, 093a/12, 094b/03, 094b/08, 096b/19, 096b/22, 097a/17, 100a/15, 103a/06, 103b/25, 109a/04, 110a/13, 110b/19, 110b/23, 111a/24, 115a/01, 115b/20**

kaťi : řüphesiz, kesin [a]

ķ. **108a/04**

kātib : yazıcı [a]

ķ. **118a/12**

kātil : öldüren, cana kıyan [a]

ķ. 020b/09, 042a/17

żehr-i ķ. "öldürücü zehir" **084b/21, 093a/13, 109a/06**

kaťl : öldürme, katil [a]

ķ.-i eşrār "kötü kimseler, katiller" **083b/02**

ķ.-i küffār "kafirlerin katili" 017a/22

ķ. eyle- 017a/26, **087b/04**

ķ. it- 001b/11, 014a/09, 016b/16, 026b/11, **109a/09**

ķ. ol- 014b/07

ķ. + ine iriş- **060a/12**

ķ. + ine 017b/10, 023b/08, **108a/09**

kaťrān : Siyah, sert kokulu, süretle yanan, hararetli, keskin ve suda erimeyen bir madde [a]

ķ. + ı 019b/18

kaťre : damla [a]

ķ. **052a/12**

ķ. + dir **092a/14**

ķ.-i 'aşkııı "aşk damlası" **107b/05**

ķ. iken **116b/38**

ķ. + sin 020a/24

ķavī : ülü, kuvvetli [a]

ķ. 022a/21, **052a/25, 059a/22, 074b/09**

hük-m-i ķ. "güvenilir hüküm" 022b/26

resm-i ķ. "gü alemeti" **052a/17**

ķ. eyle- **095a/24**

ķ. şut- 005a/05, 008a/17, **073a/09**

ķavl : söz, ifade [a]

-  .i neb   "peygamber s  z  " 060b/24
  .i Res  ld  r "Hz.Muhammed'in s  z  " 102a/11
  .+ im 053b/11
  .+ inde 019a/18
  .+ iyle 083a/18
 avm : kavim, topluluk [a]
  . 078b/17, 104a/24, 104b/14, 110a/09
  .-i 'ad  v "d  şman kavmi" 087a/29
  .-i 'Arab "Arap kavmi" 058b/25
  .-i a'd  n  n "d  şman kavmi" 076a/25
  .-i c  hil "cahil topluluk" 014b/04, 085a/21, 107a/01, 111b/12
  .-i c  h  d "Yahudi kavmi" 111a/14
  .-i       ler "       kavmi" 114a/01
  .-i k  firleri "k  firler topluluğu" 037a/11
  .-i ke  retle "kalabalık topluluk" 097a/15
  .-i L    a "Lut kavmi" 059b/10
  .-i mel'  nuna "lanetlenmiş kavim" 045a/22
  .-i Merv  n "Mervan'a inananlar" 072a/19
  .-i m  nkir "ink  r edenler topluluğu" 013a/06, 062b/02
  .-i m  nkirleri "ink  r edenler topluluğu" 080a/14
  .-i n  d  n "cahiller topluluğu" 079a/03
  .-i Na  r  ni "Nasraniler" 104a/26
  .-i Nemr  d "Nemrud'un halkı" 097a/04
  .-i S  fy  n "Ebu Sufyan'ın halkı" 072b/06 099b/11
  .-i Yeh  d "Yahudi kavmi" 087b/07
  .-i Yeh  ddan "Yahudi kavmi" 092b/10
  .-i Yez  d "Yezid'in yanında olanlar" 083b/02, 103b/17
  .+ i   105a/08
  .+ ine 005a/09, 045a/10, 046a/26, 097b/01
  .+ ini 105b/16
 ayd : yazma, kayıt, bağ [a]
  .-ı 'un  sur "kaydetme" 008a/07
  .-ı bendinden "bağlama" 020b/03, 069b/03
  . ol- 058b/07, 067b/05, 068b/05
  .+ ı 075b/10
 aydol - : yazılmak [a]
  .- up 036a/24
  yım : durucu, duran [a]
  . 094b/04, 105b/13
  . ol- 051a/26, 075a/11
 ayna - : kaynamak [Tr]
  .- yan 060a/14
 ay  er : Roma, Bizans ve Alman imparatorlarının kullandıkları san, h  k  mdar
  .-i R  m  ye "Rum kayseri" 007a/14
 ay  eri : Bk.  ay  er
  . 074a/27
 aysve   : Kays gibi [a]
  . 010a/08, 029a/17, 070a/07
 ayyım : cami hizmet  isi, m  tevelli [a]
  . ol- 084a/03
 aza : il  e [Tr]

ķ.+ da 119b/07

Kāzım : Yedinci imam olan Musa Kazım, 745 yılında doğmuştur ve 799 yılında zindanda zehirleterek şehit edilmiştir. Altıncı imam Caferi Sadık'ın oğludur.

K. 001b/33, 002b/07, 002b/25, 005a/19, 015b/07, 016b/05, 018a/25, 018b/01, 018b/19, 020b/15, 026b/04, 031b/21, 035b/21, 035b/25, 036b/08, 036b/09, 040a/13, 045a/01, 045b/06, 046b/12, 048a/16, 051a/05, 051b/17, 053b/04, 054b/16, 061b/05, 071b/23, 083b/06, 097b/19, 099b/21, 105b/08, 105a/26, 110a/05, 118b/22

K.-ı Mūsā "Musa Kazım" 055b/21

imām-ı K. "İmam Kazım" 040a/11

mersiye-yi Hāzret-i İmām K. "İmam Kazım'ı mersiyesi" 012a/17

vech-i nūr-ı K.+ ıñ "Kazım'ın nurlu sureti" 114a/19

kāzıb : yalancı [a]

k. 110a/19

kebāb : ateşte pişirilen et,yanmış,yanık [f]

k. it- 007a/11, 066a/20

k. ol- 042b/11, 064a/13

kef : kef harfi [a]

k. 005b/01, 097b/12

ḥarfü'l- k. "kef harfi" 030a/05

kefen : ölülerin, gömülmeden önce sarıldığı beyaz bez [f]

k.+ im 103b/14

kefil : kefil,kefalet eden [a]

k. 026a/06

kelām : söz,ifade [a]

k. 017a/19, 048b/21, 055b/19, 071a/03, 081b/03, 084b/01, 106a/27

k.-ı Hāk "Hak sözü" 084a/21, 084b/17, 089b/06

k.-ı Hāḳḳıyla "Hak sözü" 104a/12

k.-ı kibriyā "Allah'ın sözleri" 082a/22

k.-ı kibriyādandır "Allah'ın sözleri" 104b/22

k.-ı ma'nide "söylenemeyen sözler" 095b/22

k.-ı şāfī "saf, temiz söz" 050b/24

k.-ı sırr-ı Sübhānī "Allah'la ilgili, ona ait sırlı söz" 048b/21, 051a/13

āyet-i k. "ayette ifade edilenler" 038a/22

baḥş-ı k. "bahsedilen şeyler" 112b/09

k. söyle- 095b/03

k. ol- 106a/27

sırr-ı k. it- 104b/20

k.+ a 075b/07

k.+ ı 008b/21, 067b/15, 068a/04, 068a/05, 068a/11, 068a/19, 110a/20, 116b/05

k.+ im 005a/07, 034a/07, 053b/17

k.+ imda 053b/20, 106b/09

k.+ ıñ 022a/10, 028a/07, 050a/08, 068a/16, 068a/24, 098b/17, 106b/11

k.+ ında 115a/07

k.+ ından 097a/19

kelāmullah : Allah'ın kelamı,Allah'ın sözü, Kur'an [a]

k. 036b/15, 050b/17, 051a/16, 104a/22

kelb : köpek [a]

k.-i ḥinzīr "domuz ve köpek" 079a/22

ḥırş-ı k. "köpek kadar azgın" 106a/14

kem : kötü,fena [f]

k. 107a/07

kemā : gibi [a]

k. 043a/08

kemāl : olgunluk,mükemmellik,kusursuzluk [a]

k. 018a/25, 021b/11, 029a/03, 033a/27, 037b/13, 038a/11, 038b/22, 048b/26, 051a/20, 061a/24, 083a/06, 091a/12, 113a/23, 117b/28

k.-i Aḥmede “Hz. peygamberin olgunluğu” 064b/12

k.-i ehl “kemāl sahibi, olgun kimseler” 110a/17

k.-i ḡayretim “tam bir gayret, çalışma” 096a/24

k.-i ḡadriniḡ “gücün mükemmelliḡi” 039b/07

k.-i ḡudretiḡ “gücün mükemmelliḡi” 064b/26

k.-i nūr-ı pākinden “temiz nurun mükemmelliḡi” 105a/23

k.-i zāt-ı peygamber “Hz.Peygamber’in zatının mükemmelliḡi” 112a/07

dest-i k. “mükemmel el” 115a/09

ehl-i k. “kemāl sahibi, olgun kimseler” 066a/18

sırr-ı k. “kemal sır” 050b/18

zāt-ı k. “zatındaki mükemmellik” 065a/19

k.+ ine irḡör- 112b/26

k. eyle- 116b/35

k. kıl- 011b/22

k.+ e 009a/03

k.+ i 038b/11, 076b/18

k.+ ile 117b/32, 118a/14

k.+ imiz 049a/13

k.+ inḡ 094a/22

k.+ inḡdir 110b/16

k.+ inḡle 028b/18, 084a/06, 117a/13

k.+ iyle 036b/15, 038b/04, 049b/14, 082a/20, 084a/17, 104b/14, 104b/26, 105b/11, 106b/03, 110a/04, 112a/18, 112b/08, 119b/15

kemīn : çok küçük,pek ufak,çok az [f]

k. 036b/26, 102a/08

k.+ e 045b/22, 062a/20, 063b/12

kemlik : kötülük [Tr]

k. it- 070b/14

kemter : eksik,noksan,yetersiz [f]

k. 002a/21, 002b/16, 017b/14, 026b/08, 036b/26, 037b/16, 038b/12, 044a/03, 045b/25, 063a/28, 065a/05, 065a/20, 065b/05, 080b/08, 084b/08, 086b/23, 102a/08, 104b/04, 118a/41, 119a/43

k.+ dir 016a/06

bā-yı k. “zengin ve fakir” 091a/03

k. iken 011b/22

k.+ i ol- 032b/27, 034a/18, 081a/28, 110a/02

k. tūt- 106b/26

k.+ e 011b/19, 037a/03, 037b/05

k.+ i 021b/05, 024b/21, 025a/16, 036a/15, 043a/23, 044b/09, 061b/13, 061b/24, 062b/09, 066b/20, 092a/01, 113a/16, 114a/05, 114b/17

k.+ im 018b/08, 056a/22

k.+ in 002a/37, 019a/11, 023b/10, 026b/17, 052a/07, 063a/11, 066a/03, 070b/15, 073b/25, 075a/05, 076b/21, 100b/25

k.+ indir 056b/10

k.+ iyim 035b/18

Ken'ân : Şeria (Ürdün)

K.+e ir- 100a/16

kendi : kendi,kendisi [Tr]

k. 001a/02, 029a/12, 033b/06, 041a/15, 041b/08, 047a/17, 068a/10, 075b/01, 116b/04, 119b/22

k.+ ne 014a/19, 091a/25

k.+ ni 009a/10, 014a/02, 019a/08, 023b/07, 047a/22, 078b/25, 106b/13, 106b/16, 106b/17

k.+ m 103b/14

k.+ mi 104a/01

k.+ n 053a/12, 078b/15, 082b/19

k.+ ni 078b/11

k.+ sini 047b/11

kendü : bk. kendi [Tr]

k. 081b/09

k.+ den 077b/12

k.+ ye 079a/18

k.+ ni 022b/16

k.+ si 040b/09

k.+ sin 097a/09

k.+ sini 073a/14

kenz : hazine,define [a]

k.-i hafâ "gizli hazine" 097b/10

k.-i hafî "gizli hazine" 069b/19, 095a/13

k.-i haqâyık "gerçek hazine" 052a/16

k.-i Haq "Allah'ın hazinesi" 020b/16

k.-i Haqqa "Allah'ın hazinesi" 021a/16, 114b/21

k.-i lâyefnâya "kanaat, tükenmez bir hazinedir" 080b/17

k.-i maḥfiyken "gizli hazine" 022a/15

k.+ ine ir- 094b/12

k.-i lâyefnâya ir- 102b/17

ma'ârif k.+ ine ir- 109b/26

k.+ ini 105a/20, 106b/06

kerâmet : cömertlik,kerem,Allah'ın bir ikramı olarak görülen olağanüstü hâl veya fiil [a]

k. 107a/29

k.+ le 038a/01, 106b/12, 106b/30

kerâmetkân : keramet kaynağı [f]

k.+ı 097b/12

k.+ısın 049b/27

Kerbelâ : Irak'ta Hz.Hüseyin'in şehid edildiği yer [a]

K. 005a/02, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/19, 013b/04, 015b/25, 105b/06, 109b/28, 114a/12

K.+ dır 015b/04, 051a/02, 097b/11

Hüseyin-i K. "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 003a/11, 005a/14

şâh-ı şehîd-i K. "Kerbela şehidi olan şah" 035a/22, 036a/07, 071b/16

şehîd-i K. "Kerbela şehidi" 002b/21, 007b/05, 026a/21, 034b/16, 036a/23, 048a/13, 053b/02

K. ol- 105a/24

K.+ da 001b/11, 012a/25, 018b/14, 031b/17, 072a/18, 072a/22, 083a/08,

112a/05

K.+ dan 061a/26, 099b/16

K.+ dandır 016b/02, 040a/10

K.+ ya 006a/26, 046b/07, 052b/02, 059b/15, 072b/01

K.+ yı 054a/21

K.+ nın 012a/19, 012b/21, 012b/24, 036a/19, 045b/02, 052b/18, 072b/13

kere : kez [a]

k. 012a/16, 076b/06, 077b/03, 078b/03

kerem : cömert, iyilik, ikram [a]

k. 113a/02

k. eyle- 091b/26, 095a/02, 101b/19

k. it- 068b/14, 083b/09, 087a/23

k. kıl- 025a/14, 033a/23, 043b/05, 044a/17

k. ol- 087a/17

keremkân : kerem kaynağı [a]

k. 016b/04

k.- ı 'aṭā "iyilik ve kerem sahibi" 049b/07

k.-ı ḥabībim "kerem sahibi Hz. Muhammed" 033a/16

k.-ı vefā "vefalı, kerem sahibi kimse" 003b/16

k.-ı İmām Ca'fer "kerem sahibi İmām Cafer" 110a/03

k. ol- 067a/06

k.+ ı 005b/01, 105b/11

k.+ım 115b/33

kerīm : kerem sahibi, cömert, yüce [a]

k. 094a/21, 094a/22, 094a/24, 094a/26, 094a/28, 094b/02, 095a/03

ehl-i k. "kerem sahibi" 050b/11

ḥazret-i R.+bü'l k. "kerem sahibi Allah" 073b/28

kân-ı k. "kerem sahibi" 094a/26

k.+ sin 108a/16

kerīme : kız evlad [a]

k.+ si 118b/30, 119a/09

kervān : kafil, kervan [f]

k. 019b/10, 031b/08, 075b/27

k. imiş 023a/08

kes - : kesmek, ara veya son vermek [Tr]

k. 011b/07, 023b/13, 023b/19, 041b/17, 057b/05, 063a/01, 066b/07,

073a/09, 093a/15, 093a/19

k.- dik 060a/09

k.- miş 116b/23

k.- ici 081b/10

k.- ilince 021a/25

k.- mek 019b/11

k.- meyüp 044b/10

k.- mez 037b/06, 059a/28

k.- mezem 025a/18

k.- mezim 021a/23, 115b/28

kesb : çalışarak kazanma [a]

k.-i şadākatle "güven kazanma" 038b/16

k. it- 028a/12, 028a/22, 090b/09, 107a/09, 110a/15

keşir : çok, bol [a]

k. 081b/02, 091a/18, 095a/26, 103b/19

renc-i k. "çok sıkıntı" 034b/03

keşret : çokluk, bolluk, kalabalık [a]

k. 001b/05, 002b/01, 009a/17, 014b/16, 033a/05, 039a/25, 064a/05, 067a/11, 069b/03, 073b/03, 085a/15, 096b/07, 098b/23, 103a/05, 103b/24, 106a/17, 112b/24, 119b/28

k.-i cemā'atle "kalabalık cemaat" 081b/10

k.-i dünyādan "dünya 013b/05, 055a/19

k.-i dünyāya 014b/18, 015a/20, 024a/09, 054a/14, 061b/27, 074b/12, 099a/15

bezm-i k. "kalabalık" 072b/18

dervişān-ı k. "çok derviş" 080a/22

ķavm-i k. "kalabalık topluluk" 097a/15

mülk-i k. "çok fazla mal" 020b/01

renc-i k. "çok sıkıntı" 105a/05

zevķ-i k. "bolluk zevki" 035b/11

zıkr-i cehr-i k. "kesreti açıkķa zikretme" 113b/26

k.-i ekle dūş- 111b/13

terk-i k. kıl- 034a/09

k.+ de 028b/22, 087a/13

k.+ den 029b/11, 046a/16, 075a/14, 076b/26, 084a/20, 084b/13, 084b/23, 105b/25, 115b/09

k.+ in 006b/09, 076a/09

k.+ inde 111b/09

k.+ inden 032a/09, 067b/23, 100b/22, 111b/06, 114b/19

keşf : keşif, bulma, ortaya çıkarma [a]

k.+ in it- 028a/10

keşīde : ölçülmüş, tartılmış [f]

k.-i zinet viril- 002a/15

keşşāf : keşfeden [a]

k. ol- 027b/18

kethūda : Osmanlı döneminde, varıl kimselerin ya da devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, onların birtakım işlerini gören kimse [f]

k. 098b/04, 098b/06

ketm : gizleme, saklama [a]

k. iken 004b/26

k. it- 010b/06

k.+ in 093b/14

kevneyn : iki alem: dünya ve ahiret [a]

Cenāb-ı Hālik-ı k. "iki alem yaratıcısı" 102a/22

hālik-ı k. "iki alem yaratıcısı" 097a/25

nūr-ı pāk-ı şāh-ı k. "iki alemleri yaratan temiz, nur dolu şāh" 036a/04

şāh-ı k. "iki alemleri yaratan şāh" 004b/29

kevşer : cennet [a]

k. 027a/18, 043a/11

āb-ı k. "cennet suyu" 056b/11

hāvz-ı k. "cennet havuzu" 109b/17

sāķī-i k. "cennet sakisi" 007b/04, 015b/26, 031b/14, 102a/04, 107a/18

şarāb-ı k. "cennet şarabı" 005a/19, 054b/05, 097b/21

k.+ i ol- 110a/06

k.+ e 072a/12

k.+ i 051a/06, 113a/20

keyf : keyif,afiyet [a]

k.+ i 017a/06

k.+ ini 010b/16

kez : kez,defa [Tr]

k. 036b/25, 084a/08

kıble : namaza başlarken yönelinen taraf,Kâbe'nin bulunduğu Mekke şehri [a]

ķ.-i heftüm "yedi kıble" 040a/13

ķ. it- 035a/01

ķ.+ si 035b/21, 057a/23, 066a/01

ķ.+ sidir 052b/23, 069a/07

kıblegâh : kıble yönü [a]

ķ. 007b/08, 050b/31, 114a/22

ķ. ol- 007b/08, 015b/07

ķ.-ı 'âlem ol- 070a/03

ķ.+ ı 018b/21, 051b/21, 080a/18

ķ.+ im 046b/06

ķ.+ ımız 002b/17, 055b/06

kıblenümâ : kıbleyi gösteren [f]

ķ.+ dır 048a/20, 052b/09

ķ.+ ya 007b/19

kıl - : yapmak,etmek,kılmak [Tr]

ķ. 002a/33, 005a/09, 005a/17, 005a/18, 005a/26, 005b/10, 006b/17, 006b/20, 007a/24, 007b/19, 008a/03, 008a/16, 009b/05, 009b/26, 010a/05, 010a/07, 011a/24, 013b/06, 014b/01, 014b/07, 021b/01, 023b/06, 023b/26, 024a/16, 025a/14, 025a/16, 025a/20, 025b/12, 027b/15, 027b/17, 032a/08, 033a/23, 034a/09, 037a/03, 037a/04, 040a/04, 040b/25, 043a/10, 043a/25, 043b/05, 043b/19, 044a/17, 045a/07, 045b/12, 045b/14, 045b/15, 045b/17, 045b/19, 045b/21, 045b/23, 045b/25, 046a/07, 046a/27, 049b/07, 051b/14, 051b/15, 052b/02, 052b/12, 053a/22, 054a/22, 054b/01, 056b/07, 054b/11, 054b/14, 056a/14, 056a/25, 058a/14, 059b/21, 061a/19, 063a/02, 063a/06, 063a/10, 063a/16, 063a/17, 063a/19, 063a/21, 063a/23, 063a/25, 063a/27, 063a/29, 063b/02, 063b/03, 063b/05, 063b/06, 063b/07, 063b/09, 063b/11, 063b/13, 063b/15, 065a/01, 065a/02, 065a/04, 065a/15, 065a/23, 065a/24, 065a/26, 065a/28, 065b/02, 065b/04, 065b/06, 065b/11, 065b/13, 065b/18, 066a/10, 066a/15, 069a/05, 070a/20, 070a/22, 070b/03, 070b/21, 074a/10, 075a/23, 077a/16, 079b/23, 080b/05, 083b/27, 086a/02, 089a/07, 090a/13, 092a/02, 092a/16, 095a/24, 096b/18, 097b/17, 099a/24, 100b/23, 101a/25, 101b/17, 103a/17, 104b/17, 107b/29, 109a/13, 110b/13, 111a/02, 113a/02, 113a/19

ķ.- am 004b/10, 110b/11

ķ.- sin 089a/10, 109a/02

ķ.- sun 018b/11

ķ.- a 053b/23,

ķ.- ar 008b/08, 043b/18, 047a/26, 076b/06, 090a/27, 093b/11, 095b/21, 096b/01, 098b/02, 109a/07, 113b/16, 113b/17, 113b/19, 113b/21, 113b/23, 113b/25, 114a/02, 114a/04, 114a/06, 114a/08, 118a/30

ķ.- araķ 063b/25

ķ.- arlar 074b/26, 098a/17

ķ.- armış 016b/23

ķ.- arsa 077a/09, 110b/24

ķ.- dı 001b/09, 001b/18, 002b/07, 003a/06, 003a/09, 004b/20, 004b/24,

011a/22, 011b/09, 011b/22, 013a/17, 013a/18, 014b/20, 016a/24, 017a/07, 017a/23, 020b/14, 027b/24, 028b/02, 029a/16, 031b/16, 034b/04, 045a/14, 047a/22, 047b/12, 050a/20, 051b/03, 052b/05, 053a/02, 053a/25, 055a/05, 057b/17, 064a/11, 067a/18, 068b/03, 068b/16, 068b/20, 069b/14, 069b/21, 071b/06, 072a/23, 073a/010, 75b/03, 079b/03, 079b/05, 079b/10, 079b/13, 079b/15, 079b/17, 079b/18, 080a/08, 080a/09, 080a/28, 080b/11, 080b/21, 083b/03, 087a/20, 087b/07, 087b/14, 087b/18, 094b/16, 094b/22, 095a/09, 097b/08, 098b/12, 101b/03, 101b/07, 102a/13, 102a/21, 102a/22, 102a/25, 103b/06, 103b/09, 109a/01, 111a/06, 111a/09, 111b/13, 111b/18, 113a/10, 115b/16, 116b/34, 117a/52, 117b/19, 117b/26, 119a/10, 119b/27

ķ.- dılar 107b/12

ķ.- dığı 028a/14, 028a/18, 069a/06, 098a/01

ķ.- dık 006a/26, 031b/09, 060a/08, 099b/15, 119a/21

ķ.- dılar 003a/11, 012b/21, 016a/22, 031b/17, 049a/24, 060b/03, 078b/02, 080b/02, 080b/16, 087b/01

ķ.- dım 008b/25, 019a/20, 029a/06, 029b/21, 035a/08, 039a/14, 050b/14, 063b/08, 063b/21, 095a/02, 106b/09, 112a/06, 116b/29, 119a/13

ķ.- dın 099a/03, 107b/23

ķ.- dıñız 054a/20

ķ.- indı 081b/15

ķ.- mış 024a/11, 024b/15, 027b/08, 049b/10, 050b/10, 052b/17, 062a/25, 066b/12, 097a/09, 099a/11, 100a/19, 102a/17, 102a/27, 111a/12, 116a/06, 116b/17, 117b/16, 119b/05

ķ.- mışam 031a/25, 042a/02, 097b/13

ķ.- mışım 045b/01, 096a/22, 117a/06

ķ.- mışız 045b/03, 087a/13, 097b/01

ķ.- mışlar 102b/14

ķ.- sa 094b/06, 106b/19

ķ.- sam 071b/09

ķ.- an 001b/07, 039b/24, 040a/02, 043b/15, 088a/14, 112a/17

ķ.- anlar 031a/07

ķ.- ma 008a/25, 025a/13, 025b/10, 044b/11, 049a/09, 055a/09, 071a/15, 071a/22, 077a/09, 100a/09

ķ.- madı 092b/23, 103b/16, 105a/06, 112b/09

ķ.- madılar 092b/27, 106a/20

ķ.- maķ 046a/10, 094a/24, 102a/19, 102a/23, 106a/13

ķ.- man 024b/10

ķ.- masın 005a/16

ķ.- maz 007b/06, 011a/18, 030b/24, 040b/06, 078a/10, 107a/09

ķ.- mazlar 041a/22

ķıl : söz, kelam [a]

ķ. 068a/21, 078b/22

ķ. it- 008b/21

ķ. u ķāl eyle- 010a/01

ķıl : kıl [Tr]

ķ. 098a/04

ķillet : azlık, kıtlık [a]

nevm-ı ķ. "az uyku" 111b/15

ķır - : kırmak [Tr]

ķ. 045a/12

ķ.- a 105b/16

- kı.- sa 036b/18
 kı.- sa gerek 016a/04
 kı.- an 044b/14
 kı.- madan 071a/12
 kı.- mağa 030a/13
 kı.- mak 095a/18
- kır** : kır(yer) [Tr]
 kı. 119b/17
- kırk** : kırk [Tr]
 kı. 037b/33, 098a/05
- Kırklar** : alevilik inancına göre Allah'ın ruhları yarattığından beri var olan ermişlerdir.İsimleri bilinmemektedir [Tr]
 kı. 007b/13, 060b/15, 071b/26, 074b/21, 081a/05, 119b/26
 zümre-i kı. "Kırklar zümresi" 050b/01
 zümre-i kı.+ a ir- 091a/13
 kı.+ a 001b/33, 016b/13, 045a/05, 082a/18
 kı.+ in 118a/21
 kı.+ in 003a/01, 051b/19, 083a/10, 114a/23
- kışāş** : öldüreni öldürme cezası [a]
 kı. 023b/09
- kışır** : verimsiz,yararsız,eksik [a]
 'akl-ı kı. "akıl eksikliği" 091a/19
- kışkan** - : kıskanmak [Tr]
 kı.- arak 063b/29
- kısmet** : kısmet,nasip [a]
 kı. 077b/14
 kıabil-i kı. "kısmet olan" 035a/12
 kı.+ im 096b/04
- kış** : kış [Tr]
 kı. 115a/19
- kıtāl** : savaş,birbirini öldürme [a]
 harb-ı kı. eyle- idi 107a/23
- kıy** - : kıymak,acımayıp öldürmek [Tr]
 kı.- arlar 044a/22
 kı.- dılar 056a/17
- kıyām** : ayaklanma,kalkma [a]
 rüz-ı kı. "kıyamet günü" 114b/08
 kı. it- 013a/15
 kı. ol- 106b/02
- kıyāmet** : ölümden sonra dirilme,mahşer günü [a]
 kı. 045a/25, 079a/20, 092b/28
- kıyās** : karşılaştırma,mukayese [a]
 kı. 021b/20
 kı. it- 077b/06
- kıymet** : değer [a]
 kı. 085b/05
 kı.+ in bil- 008a/25
 kı.+ in ol- 068a/07
 kı.+ in 030a/09, 093b/12, 117b/03
- kız** : kız [Tr]
 kı. 007a/15

ķ.+ dan 094a/10

ki : ki(edat) [f]

k. 002a/27, 002a/35, 005b/22, 005b/24, 006a/04, 011a/15, 012a/10, 014a/14, 014a/19, 016b/28, 017a/16, 017a/19, 017a/25, 018b/15, 018b/20, 019a/11, 019b/15, 019a/16, 020b/25, 021a/03, 023a/04, 024b/09, 027b/08, 027b/11, 029b/10, 029b/14, 029b/16, 029b/18, 031a/13, 034b/14, 035a/12, 037b/09, 038a/18, 038a/20, 038b/06, 038b/10, 038b/15, 039a/02, 039a/06, 039a/18, 040a/08, 041a/05, 044a/15, 044b/02, 045b/17, 045b/19, 051a/19, 052a/01, 052b/10, 055a/14, 060b/23, 062a/01, 062a/06, 063a/17, 063b/22, 065b/19, 066b/11, 067a/01, 067b/03, 068a/07, 070a/14, 074b/09, 074b/16, 076a/23, 077a/08, 078a/10, 081b/01, 081b/07, 081b/08, 081b/13, 081b/16, 082a/08, 082b/13, 083a/24, 085b/15, 087b/19, 088b/14, 095b/13, 100b/09, 104a/19, 104a/20, 104b/02, 106a/21, 108b/28, 113a/04, 113a/24, 115b/21, 116a/24, 116b/17, 116b/26, 117a/27, 118a/10

kibār : büyükler [a]

zümre-i ehl-i k. "kibar kişiler topluluğu" 092b/07

k.-i evliyā "büyük evliyalılar" 080a/12

kibr: kibir [a]

k. 005a/15, 007a/22, 010a/23, 019b/14, 046a/24, 059b/01, 060a/06, 061a/02, 078a/20, 079a/09, 090b/13, 092a/08, 094a/13, 099a/09, 106a/15, 106b/34, 108a/11, 109a/09, 110a/13, 110b/22, 116a/05, 116a/20

k.-i ḥased "kibir ve kıskançlık" 047b/06

k.-i kini "kin ve kibir" 095a/22

k. ol- 093b/05

k.+ den 094a/23

k.+ ile 022a/07, 028a/19, 073a/12, 094b/15, 111b/01

k.+ le 088a/08, 088b/17, 089a/06, 092b/24, 096a/02, 106b/14

k.+ inż 019a/26

kibriyā : büyüklük [a]

Aḥmed-i Ḥabīb-i k. "Hz. Muhammed s.a" 091b/15

Cenāb-ı k. "Allah c.c" 004b/23

Ḥabīb-i k. "Allah'ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz. Muhammed" 036a/03, 053b/01, 054a/04, 056b/16, 061a/23, 073b/29, 105a/19

Ḥaḳḳ-ı Ḥabīb-i k. "Allah'ın büyük sevgilisi" 036b/05

kelām-ı k. "Allah'ın sözleri" 082a/22, 104b/22

nesl-i ḥabīb-i k. "Hz. Muhammed'in nesli" 035b/19

nesl-i Resūl-i k. "büyüklük ve yücelik sahibi olan peygamberin nesli"

020b/07

nuṭṭ-ı ḥabīb-i k. "Allah'ın sevgilisinin nutku" 005a/08

Resūl-i k. "büyüklük ve yücelik sahibi olan peygamber; Hz. Muhammed"

003a/07, 016b/06

Ḥabīb-i k. ol- 104b/25

k.+ dan 035a/02

k.+ dandır 110a/20

kifāyet : yeterlilik, yeterli olma [a]

k. 089b/22

ķīl : söz, kelam [a]

ķ. 032b/01, 044a/01, 044a/07, 066a/07, 081a/21, 087a/15, 091a/24, 094a/06

ķ. ü ķāl eyle- 032b/19

Kiliselü : Kiliseli, Makedonya'nın orta kesiminde yer alan bir kasaba ve belediye

merkezidir

K. 119b/01, 119b/10

kim : kim(zamir) [Tr]

k. 002a/27, 002a/35, 005b/22, 005b/24, 006a/02, 006a/04, 011b/06, 012b/20, 017a/04, 018a/11, 018b/15, 019b/15, 020b/18, 021a/03, 021b/09, 021b/23, 023a/04, 023a/14, 023a/25, 024b/09, 026b/22, 027a/01, 027b/03, 027b/21, 030a/03, 031a/06, 040a/20, 041a/18, 041a/24, 045b/20, 054b/24, 055a/04, 055a/14, 055a/16, 056a/01, 056a/06, 062a/06, 062a/26, 062b/16, 063b/10, 064b/09, 064b/11, 064b/15, 066b/04, 066b/12, 067a/01, 069a/17, 070a/18, 072b/06, 076a/23, 077b/17, 082b/13, 083a/24, 084b/06, 085a/10, 085b/09, 086b/02, 087a/24, 087b/19, 088b/14, 091a/10, 091b/11, 093a/13, 095a/27, 098a/09, 100a/03, 100b/08, 101a/02, 101a/04, 101a/08, 101a/10, 101a/12, 101a/13, 101a/16, 101a/20, 101a/24, 101a/28, 102a/24, 102a/27, 102b/02, 102b/04, 102b/08, 102b/12, 102b/16, 102b/20, 102b/21, 102b/24, 102b/28, 104a/20, 104b/07, 104b/19, 106b/17, 107b/18, 108b/28, 112b/01, 115a/01, 115a/09, 116a/06, 116a/24, 116b/17, 116b/26, 117b/23, 118b/31, 119a/03, 119a/16

k.+ dir 004a/23

k.+ dör 012b/14

k. imiş 056a/07

k.+ de 116a/09, 116a/17

k.+ den 012b/16, 007a/02, 045a/19, 072a/19

k.+ deň 017b/08

k.+ e 025a/24, 083b/16, 084a/08, 096a/07, 097a/18, 108a/18, 110b/11, 117b/19

k.+ i 064b/06, 085b/02

k.+ in 057b/21, 067b/03, 104b/11

k.+ in 007a/12, 022a/08, 052b/23, 065a/16, 104a/09

k.+ ine 064b/17

k.+ ler 058b/24

kim : ki(bağlaç) [Tr]

k. 026b/22, 033a/22, 033a/24, 037a/22, 041b/03, 041b/07, 052b/23

2. ki(edat)

k. 056b/04, 057b/09, 060b/08, 066b/08, 069a/09, 072b/22, 074a/08, 080a/02, 082b/20, 083b/16, 084a/08, 093a/03, 104b/11, 111a/10, 114b/28, 115a/03, 115a/04

kimi : kim(zamir) [Tr]

k.+ si 064b/06

kimse : kimse [Tr]

k. 007b/06, 009a/01, 016a/13, 021a/06, 032b/01, 071a/13, 077a/24, 077b/21, 078a/12, 085a/13, 091a/24, 092a/20, 103a/08, 107a/05, 108b/03

k.+ de 073a/13

k.+ ye 009b/23, 010a/17, 024b/03, 030b/24, 032a/17, 076b/10, 094b/25, 100a/09, 103a/10, 107a/09, 119a/12

k.+ yi 006b/25

k.+ nin 001b/14

k.+ niň 071a/10, 071a/12

k.+ ler 028a/23, 033a/06, 082a/09, 118b/35

k.+ lere 081b/09

kin : gizli düşmanlık [f]

k. 007a/22, 010a/23, 019b/14, 046a/24, 059b/01, 060a/06, 078a/20,

079a/09, 088a/08, 088b/17, 089a/06, 090b/13, 092a/08, 092b/24, 093b/05, 094a/13, 094a/23, 094b/04, 094b/15, 096a/02, 106a/15, 106b/14, 106b/34, 108a/11, 109a/09, 110a/13, 110b/22, 116a/05, 116a/20

kibr-i k.+ i “kin ve kibir” 095a/22

kirām : yüce kişiler [a]

aşhāb-ı k. “ulu sahabeler” 005b/21, 052a/21, 087b/01, 107a/27

sādāt-ı k. “ulu seyyidler” 107a/14

şāhib-i k. “kerem sahibi” 111b/20

k. ol- 106b/06

kirbik : kirpik [Tr]

k.+ in 022b/05, 048b/23

k.+ in 050b/18

k.+ inde 057b/18, 069a/12

k.+ inden 055b/05

kiriş : giriş, bir şeyi sağlamlaştırmak için kullanılan destek, bağ [Tr]

k.+ ler bağla- 098a/11

kişi : kişi, kimse [Tr]

k. 018a/15, 027a/01, 041b/15, 101a/17, 102b/01, 108b/21

k.+ ler 020a/10, 030b/21, 073a/20

kişver : memleket, ülke [f]

k. 002b/27

k.-i iklîme “memleket, vilayet” 051b/04

şāh-ı k. “memleketin şahı” 015b/22

k.+ i ol- 034a/12

k.-i iklîm viril- 113b/07

k.+ e 067a/05

k.+ in 048a/18

kitāb : kitap [f]

k. 088b/06

k.+ dır 018a/04

ehl-i k. “ilahi bir kitaba inananlar” 004a/25

k.+ a 004b/06, 075a/24

k.+ da 037b/25

k.+ dan 041b/22

k.+ ından 091b/13

k.+ ını 024b/25

k.+ larda 038b/11

kizb : yalan [a]

k. 095b/04

ko - : koymak, bırakmak, vazgeçmek [Tr]

ķ. 009b/22, 044b/26, 093a/14, 108a/27

ķ.- du 098b/01, 098b/04, 112b/04

ķ.- yup 025b/09

ķ.- ma 009a/04, 043a/25, 071a/02, 094a/05, 110b/15

ķ.- maz 001b/14, 006b/14, 019a/26, 033a/13, 040a/06, 047b/06, 049a/08, 077a/22, 094b/05, 096a/04, 107b/03, 108a/11, 110b/10, 110b/21, 111a/02

ķ.- maz 043b/04, 063a/27

ķ.- muş 098a/18

koça : büyük [Tr]

ķ. 076b/02

kol : kol [Tr]

- ķ.+ unu ŧut- 007b/10, 034a/15
- ķon** - : konmak [Tr]
ķ.- du 102a/24
ķ.- muŗ 075b/26
ķ.- anlar 075b/27
ķ.- ma 023b/13
- ķork** - : korkmak [Tr]
ķ.- udur 025a/02
- ķorku**: korku,korkma [Tr]
ķ.+ dur 078b/10
- ķoy** - : koymak, bırakmak [Tr]
ķ.- ar 041b/13
ķ.- arım 065b/21
ķ.- du 063a/29
ķ.- dum 051a/12
ķ.- up 077a/01
ķ.- an 018b/13
ķ.- andır 042a/10
ķ.- ma 010a/06, 027a/23, 077b/07
ķ.- madık 069b/07
ķ.- maġa 076b/03
ķ.- maz 033b/23, 116b/24, 116b/36
- ķoyun** : koyun [Tr]
ķ.+ dan 071a/17
- ķöhne** : eski,eskimiŗ [f]
ķ. 104a/05
- Köprölü** : Makedonya’da bir ŧehir
K. 003a/25, 080a/21, 117b/18, 117b/21
Ėarābāt-ı K. “Köprölü harabat” 061a/17
K.+ de 004b/02, 013a/04, 049b/13, 091a/01, 117b/11
K.+ ye 003a/22
- ķöŗe**: köŗe [Tr]
ķ.+ yi 030a/04
ķ.+ sinde 029a/14
ķ.+ sine 096b/08, 099a/16
- ķöŗk** : bir bahġe iġinde yapılmıŗ, büyükġe ve süslü ev [f]
ķ.+ üġ 089b/08
- ķöy** : köy [f]
ķ.+ ünüġ 117b/11
- ķu’üd** : oturma [a]
ķ. eyle- 111a/08
- ķubür** : kabirler, mezarlar [a]
ehl-i ķ. “kabirdekiler” 080b/19
ķ. eyle- 077a/12
- ķuddüm**: Türk müziġine mahsus usul vurma âletlerindendir. En ġok mevlevîhâneelerde olmak üzere, tekkelerde kullanılmıŗ, lâdînî müzikte az kullanılmıŗtır; tembâl’in iptidaġe bir ŧeklinden ibarettir; kendine has ve tatlı bir ses verir. Mevlevî âyinlerinde büyük ehemmiyeti vardır, zîrâ rakeden dervıŗler kudümün vuruluŗuna tâbidir. [a]
ķ.+ üġ 072b/26
- ķudret** : güç,kuvvet [a]

- . + dir 119a/44
 .-i a'lā "en yüce güç" 038b/22
 .-i şānı "her şeyi sanatla yaratan; güç, kuvvet iktidar sahibi Allah" 050b/20, 051a/18
 kemāl-i . "gücün mükemmelliği" 064b/26
 yed-i . 049a/22, 050b/19
 . + i 080a/05
 . + iyle 080b/23
uds : mübareklik, kudsilik [a]
 bezm-i .-i evliyālar "evliyaların kutsal meclisi" 040b/14
udsi : kutsal, mukaddes [a]
 rūḥ-ı . "kutsal ruh" 015a/14
kudsiyet: Kudsilik, mukaddeslik, azizlik [a]
 k. 098a/01
Kūfe : Irak'ın Necef iline bağlı bir şehir
 şehir-i K. "Kufe şehri" 045a/21
ufl : kilit, sürgü [a]
 . it- 059a/06
kūh : dağ [f]
 k. 013b/25, 086b/18
 k.-ı şahrā "çöl ve dağ" 023a/11, 026b/10, 058a/03, 058a/09, 064a/24
 k.-ı şahrāda "çöl ve dağ" 028b/24, 065a/26, 073b/08
 k.-ı şahrālarda "çöl ve dağ" 007a/06, 010a/09, 028b/06, 060b/02
 k.-ı şahrālar "çöl ve dağ" 031a/24
 k.-ı şahrānızda "çöl ve dağ" 033b/05
ul : köle, kul [a]
 . 063a/24, 068b/16, 070a/18, 086a/04, 097a/21, 113b/17, 115a/27, 116a/29, 116b/09
 . + dur 064b/17, 112a/15
 . muyum 078a/01
 .-ı Resūl "Hz. Muhammed'in kulu" 069b/20
 . ol- 007b/23, 012a/04, 018b/09, 018b/26, 024a/11, 030a/20, 038b/12, 056a/11, 093a/23, 093b/04
 . + a 062b/20, 079a/13, 113a/15
 . + u 008a/13, 035b/16, 038a/02, 040a/17, 050a/25, 056a/22, 067a/17, 091a/12, 114b/04, 117a/28
 . + umuz 116a/33
 . + uḡ 001b/03, 063b/14, 070a/21
 . + una 056b/07, 090a/20
 . + undan 089b/26
 . + unu 049b/11, 086a/01
 . + uyuz 002b/11, 016b/01
 . + lar 074a/09, 083b/24, 086a/10
 . + lara 015b/28, 016b/05, 059b/21
 . + ları 049b/02, 092b/06
 . + ların 036b/20, 045b/22, 052a/08
 . + larına 004b/23, 069b/23, 091b/17
 . + larından 033a/21
 . + larını 087b/16
 . + lariyuz 003a/17
 . + larız 070a/19

ķulaġuz : kılavuz [Tr]

ķ. 019a/10

ķulak : kulak [Tr]

ķ. 014b/04

ķ. aş- 023b/05, **060a/16**

ķ. ıtut- 002a/37, 026a/16, 026a/17, 026a/19, 026a/21, 026a/23, 026a/25, 026b/02, 026b/04, 026b/06, 026b/08, 027a/03, 027a/04, 027a/06, 027a/08, 027a/10, 027a/12, **055b/19, 055b/20, 055b/22, 098a/16, 098b/17, 102b/25, 112b/05**

ķ.+ in ıtut- 034a/05

ķulūb: kalpler, gönüller [a]

ķ.+ a **098b/23**

ķ.+ u **088a/15**

ķulzūm: deniz [a]

ķ. 008a/09

ķ.-ū baħre “Kızıldeniz” 021a/13

baħr-ı ķ. “Kızıldeniz” 004a/18, 032a/11, **068a/04**

ķumanova: Makedonya’nın kuzey kesiminde, Kosova ve Sırbistan’a yakın bir konumda yer alır. Ayrıca, Bulgaristan hududu yolunun Makedonya kısmındaki ilk şehirdir

ķ.+ da 001a/02

ķumaş : kumaş [a]

ķ.+ in **075a/21**

ķur - : kurmak [Tr]

ķ. 027a/14

ķ.- am **053b/25**

ķ.- sun 027a/16

ķ.- du **051b/09, 111a/08**

ķ.- duġı 022a/18

ķ.- muş 017b/22, 019b/23, **088b/20, 111b/20**

ķ.- uldu **098a/12**

ķ.- ulmuş 008b/11, 021b/07, 040a/10, 048b/26, **079a/06, 082b/01, 098b/08, 117a/27, 118b/04**

ķ.- muşdur **094a/19**

ķur’ān : Dört kutsal kitaptan son peygamber Hz. Muhammed’e gönderileni. İslam dininin kutsal kitabı.

ķ. 009b/12, 017a/16, 028a/03, 040a/12, 041a/01, 041b/22, **053b/23, 074b/16, 090b/17, 104a/11, 104b/18, 116a/31**

āyet-i ķ. “Kuran ayeti” **086a/13**

‘ilm-i ķ. “Kur’an ilmi” 046b/08

maġz-ı ķ. “Kuran’ın özü” **055b/19, 063a/07**

sırr-ı ķ. “Kuran’ın sırrı” **050b/17**

sūre-i ķ. “Kuran suresi” 012a/08

ħāfız-ı ķ. idi 013a/12

ķ. imiş 022b/06

ķ. ol- 039a/07

ķ. eyle- **053a/04**

ķ.+ da **067a/28, 117a/47**

ķ.+ dan **076a/24**

ķ.+ ı 016a/21, 018a/10, **053b/14**

ķ.+ ina **117b/06**

- K. + ıyla **087a/20**
Ḳur'ānī: Kuran ile ilgili, Kuran'a ait olan [a]
 K. 048b/24
ḳurb: yakın, yakınlık [a]
 ḳ.-ı Ḥaḳḳa "Allah'a yakınlık" 003b/02, 009a/22, 014a/13, 027a/08, 027b/22, 029a/11, 040b/11, **066b/17, 069a/24, 080a/15, 099a/02, 114b/06**
 ḳ.-ı Raḥmāndır "Rahmet'e yakınlık" 024a/08
 ḳ. iken 047b/21
 ḳ.-ı Mevlāya iriş- 037b/15
 ḳ.-ı zātına iriş- 038a/24
 ḳ. + unda **091a/08**
ḳurbān: bir amaç uğrunda feda olma [a]
 ḳ.-ı 'aşḳa "aşk kurbanı" **086b/20**
 ḳ. imiş 023a/26
 ḳ. it- 044b/23, **084b/03**
 ḳ. ol- 034b/17, 037a/13, 041a/12, **055a/02**
 ḳ. vir- 040a/18
 ḳ. + ı ol- 035b/16
 ḳ. + ım eyle- 029a/10
 ḳ. + a 032a/24
 ḳ. + ıyım **056a/22, 112a/05**
 ḳ. + ıyuz **002b/11, 016b/01**
ḳurd: kurt [Tr]
 ḳ. **066a/14, 073b/21, 090b/21**
Ḳureyşī: Kureyş kabilesine mensup kimse [a]
 K. + sin **102a/06**
ḳurı: kuru, tek, yalnız [Tr]
 ḳ. 019b/04, 020a/01, 028a/11, 046a/22
ḳurretü'l 'ayn: göz nuru [a]
 ḳ. **002b/19, 035a/23, 035b/17, 036a/03, 051b/13, 083a/07, 105b/05, 109b/27**
 ḳ.-ı Resül "Hz. Muhammed'in gözünün nuru" 048a/14
ḳurtar - : kurtarmak [Tr]
 ḳ.- asın 041b/10
ḳurtul - : kurtulmak [Tr]
 ḳ. **092a/18**
 ḳ.- up 020b/03, **050b/03, 054b/25, 086a/19**
 ḳ.- uş 019b/21
ḳuru: kuru, ıslaklığı olmayan [Tr]
 ḳ. 013b/11, **075a/14, 085a/05, 093b/14**
ḳuru - : kurumak [Tr]
 ḳ.- r 026b/22, **072a/24**
kūs: kös, büyük davul [f]
 k. + u **108b/11**
ḳuşūr: eksiklik, hata, ihmal [a]
 ḳ. **090b/02, 095a/04**
 'arz-ı ḳ. + um "eksiklerini arz etme" **077b/25**
 ḳ. it- **118a/13**
 ḳ. + um **089a/14**
 ḳ. + uñ **065a/04**
ḳuş: kuş [Tr]

- ı. 090b/21, 116a/18
 ı.+ a 073b/21
 ı.+ lar 001b/16, 082b/21, 090a/05
kuşak : kuşak [Tr]
 ı.+ la 085a/22
kuşat - : kuşatmak, çevirmek [Tr]
 ı.- miş 075b/22
küşe : köşe [f]
 k.-i vahdetde "vahdet köşesi" 076a/08, 102b/14
 k.+ sinde 034a/10, 093a/25
 k.+ sinden 008b/14
kuṭb : dini bir grubun maddi veya manevi lideri, kutup, esas [a]
 ı. 003a/03
 ı.+u'l 'ārīfīn "ariflerin en büyüğü, en ileri geleni" 004b/02
 ı.-ı 'ālem "cihanın kutbu, lideri" 007b/12, 071b/25, 081a/05, 083a/09, 109b/14
 ı.-ı 'ālemde "cihanın kutbu, lideri" 082a/18
 ı.-ı 'ālemi "cihanın kutbu, lideri" 119b/27
 ı.-ı aḳṭāb-ı cihāndır "cihanın büyük evliyalari" 016b/09, 026b/01
 ı.-ı cihān "cihanın kutbu" "cihanın büyük evliyalari" 037b/17, 081a/27
 ı.-ı muṭlaḳ "mutlak kutub" 114a/24
 ı. ol- 015b/13
 ı.+ udur 037b/12
 ı.+ una 105b/13
kuṭbān: Kutuplar, liderler, dinin manevi liderleri (kutb çoğulu) [a]
 ı. 001b/38
kuvvat : güç, kudret [a]
 ı. 096a/15
 ı.+ dir 119a/40
kūy : köy, mahalle [f]
 k.+ ı 059a/08
kuyu : kuyu [Tr]
 ı. 059a/20
kūbrā : en büyük [a]
 nüṣṣa-i k. "büyük nüṣṣa" 022b/04, 052a/12
 levḥ-i k. "büyük levha" 117b/14
küffār : kafirler [a]
 k. 105a/14
 ḳatli-i k. "kafirlerin katili" 017a/22
 tiğ-i k. "kafirlerin kılıcı" 037a/21
 k. ol- 092b/11
 k.+ e 027a/02, 059a/09
küfr : küfür, kâfirlik [a]
 ehl-i k. "kafirler" 109b/12
küfrān : nankörlük etme [a]
 mişl-ü k. "nankörlere benzer şekilde" 072b/04
 k. ol- 059b/04
kül : hep, bütün, çok [a]
 k. 050b/19
kül: kül [Tr]
 k. eyle- 086a/25

- k. it- 064a/02
k.+ e 115a/17
- külhān** : kül evi,kül bulunan yer [a]
k. it- 105a/03
- külhāne** : hamam ocağı, kül evi,kül bulunan yer (müennes) [f]
k. 032a/03
k.+ den 039a/23
k.+ yim 107b/01
k.+ si 052a/02, 074a/12
- küllī** : genel,bütün,çok [a]
k. 007a/16, 007b/25, 029b/18, 035a/10, 069b/26, 077a/20, 108b/21
k.+ si 106a/02
k.+ sin 003b/23
- küllī şey'in hay** : "...ve her canlı şeyi sudan yarattık..."Enbiya surei 30.ayet [a]
k. 079b/22
- küllü fānī men 'aleyhā** : "Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacak." Rahman suresi [a]
k. 061b/25
- kün** : "Ol" mânasında emirdir. Allah, bir şeye "kün" dese; o şey olur [a]
k. 070a/15, 104b/28
- küntü kenz** : Ben gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim ve halkı yarattım(hadis) [a]
k. 004a/01
k.+ e ir- 055a/14
k.+ e 050b/09, 071b/22, 114b/17
k.+ in 016a/15
k.+ in 002b/25, 003b/12, 004b/24, 005a/23, 005b/15, 006a/03, 010b/06, 011a/07, 011b/12, 015a/05, 020b/22, 024a/03, 027a/05, 032a/20, 033b/09, 034b/12, 040b/19, 042b/01, 042b/26, 047b/23, 061b/19, 062a/09, 066b/22, 068b/04, 073a/19, 088a/19, 109b/09, 114a/15, 116a/27, 116b/13
- kürs** : kürsü,makam [a]
k. 107a/17
'arş-ı k. "arş ile kürsi" 006b/04, 036b/24, 088a/18, 101b/26, 111b/18
- kürsī**: bk. kürs [a]
k. 102a/18
'arş-ı k. "arş ile kürsi" 006b/24, 044a/12, 072b/21, 086a/21, 090b/23, 117a/17
k.+de 059b/05, 078b/09
k.+ lerde 019b/03, 112b/16
k.+ lere 116b/03
- kürsü** : kürsü,makam [a]
k.+ye 024b/24
- küşūd**: açık, açılmış olan [f]
k. it- 111a/16
- kütüb** : kitaplar [a]
k.-i tevārīḥlerde "tarih kitapları" 098b/09
- lā** : yoktur [a]
l. 005b/07, 097a/26
- lā** : lam harfi [a]
l. 097b/10
- la'b** : oyun,eğlence [a]
l.+ ina 032b/15

l.+ ile 010a/14

la'l : yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş,koyu kırmızı [a]

l. 010b/12

l.-i hāmṛā-yı ezelden “başlangıcı olmayan kırmızı şarap” 039b/12

l.-i hāmṛāyı “kırmızı şarap” 017a/05

l.-i lebinden “kırmızı dudak” 025b/03

l.-i rūmmāndan “nar gibi kırmızı dudak” 098b/19

l.-i şarāb “kırmızı şarap” 075b/16

l.-i şarābın “kırmızı şarap” 030b/18

şarāb-ı l.-i engürün “kırmızı üzüm şarabı” 021a/04

la'n : lanet etme,lanetleme [a]

l. it- 036b/02

la'net : lanet,beddua [a]

l. 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03,
028a/16, 045a/22

l.-i Hāk “Allah’ın laneti” 059b/19

l. eyle- 045a/26

l. it- 036b/01, 082b/27, 082b/28, 102a/15, 102a/27

l. ol- 045a/13, 072b/07

l.+ i kıl- 052b/12

l.+ e 082a/10, 082b/31, 119a/03

l.+ i 012b/06

l.+ im 040a/20

lāf : söz,lakırdı [f]

l.-ı gūzāf ur- 022a/20

l.+ a 046a/18

lā fetāillā ‘Alīlā seyfe illā Zūlfikār : “Zūfikardan başka kılıç, Ali’den başka genç yoktur.” Cebrail’in Uhut’ta Hz.Ali için söylediği rivayet edilir [a]

l. 067a/22, 067a/26, 067b/02, 067b/06, 067b/10, 067b/14,067b/18

lafz : söz,lafız [a]

l.+ ıyla 074a/19

lahm : et [a]

l.-ı mevtāları “ölü eti” 058b/13

lahmī : etle ilgili,ete özgü [a]

l. 037b/01

lahmūke lahm : “Senin etin benim etimdir.” Hz.Muhammed’in Hz.Ali için söylediği söz [a]

l. 087a/18

l.+ ī 006a/23, 012a/10, 015b/20, 036a/13, 068b/16, 109b/05, 102a/11

Lāhor : Batı Pakistan’daki Lahor kenti [a]

l. 085a/22

lahz : göz ucu ile bakma [a]

l.+ ın 118b/33

Lāilaheillāllah : Kelime-i şehâdet veya Kelime-i tevhid, İslam inancında Allah’tan başka ilâh olmadığı, Muhammed’in de O’nun kulu ve Elçisi esasının beyanı olan ibaredir [a]

l. 101a/02, 101a/04, 101a/08, 101a/12, 101a/16, 101a/20, 101a/24,
101a/28 102b/02, 102b/04, 102b/08, 102b/12, 102b/16, 102b/20, 102b/24,
102b/28,

lakin : ama,fakat [a]

l. 004a/25

laqlaq : gevezelik [Tr]

l. 066a/08

lam : lam harfi [a]

l. 005b/02

ḥarfü'l- l. 032a/02

lā-mekān : yeri ve mekanı olmayan [a]

l. it- 105b/20

lāmelif : lamelif harfi [a]

l. 005b/07, 097a/26

lāne : yuva [f]

l.+ si 021b/04

lā raybe fih : “Rabbimiz! Doğrusu geleceği şüphe götürmeyen günde, insanları toplayacak olan sensin. Şüphesiz ki Allah verdiği sözden caymaz.” Ali İmran suresi 9.ayet [a]

l. 048a/10

lā-şek : kuşkusuz,şüphesiz [a]

l. 115b/33, 118b/19

lā-takneṭū : “...ümidinizi kesmeyiniz” Zümer suresi 53. ayet [a]

l. 025a/17, 097a/19

lā-ya'kıl : dalgın,bi hoş,sarhoş,sızmış [a]

l. durur 048b/15

mest l. ol- 049a/02

mest-i l. ol- 053a/15

mest-i l. it- 109a/23

lā-yefnā : Kanaat, tükenmez bir hazinedir. [a]

kenz-i l. “kanaat, tükenmez bir hazinedir” 080b/17

lā-yemūt : sonsuza değin yaşayacak olan,ölmez, ölümsüz. [a]

l. 024a/19

lā-yenām : uyumayan, gözetleyici[a]

l. 038a/22, 111b/22

lā-yezāl : sonsuz olan,zeval bulmaz [a]

l. 033a/23

pādişāh-ı l. “yok olmayan padişah; Allah” 002b/19, 016b/11, 024b/17, 069a/20, 071b/15

şarāb-ı l. “ezeli şarap” 029b/12

pādişāh-ı l. ol- 004b/18, 031b/21

lāyık : yakışan,uygun düşen [a]

l. 023a/03, 026b/20, 045b/24, 059a/20, 081a/14, 082b/31, 104a/13, 108b/10

l.-ı hizmet 024a/24

l.-ı insān 020a/22

l. imiş 069b/16

l. ol- 066a/10, 069b/17, 099a/12, 106b/17, 112b/26

l.-ı insān ol- 020a/22

l.+ ıyla 006a/03, 010b/01, 066b/02, 107a/32

l.+ ları 114b/22

l.+ inca 018a/12

lazım : lazım,gerekli [a]

l.+ dır 023b/09

leb : dudak [f]

la'l-i l. “kırmızı dudak” 025b/03

- teşne-i l. “dudağa kurumuş, çok susamış” 056b/12
 l.+ i 013b/26, 044b/05, 100b/06
 l.+ in 098b/21
- lebrîz** : ağzına kadar, taşkın [f]
 l. 030a/16
- ledün** : Vehbi bir ilimdir. Kur'an'daki ayetten adını almış ve Hz. Hızır'a ait olan özel bir gayb ve sır bilgisidir. [a]
 l. 018a/26, 037b/19, 041a/05, 050a/08, 075a/15, 110b/02
 ‘ilm-i l. “ledün ilmi” 031b/19
- ledünnî** : bk. ledün [a]
 l. 018a/26, 031b/19, 037b/19, 041a/05, 050a/08, 075a/15, 110b/02
- lem’â** : parıltı [a]
 l.+ lar vir- 017b/06
 l.+ sından 069a/15
- lemyezel** : yok olmayan, devamlı [a]
 l. 117a/17
- lenterânî** : “...beni asla göremezsin...” Allah’ın Hz.Musa’ya söylediği söz. Araf suresi 143.ayet [a]
 l. 004a/21
- lerze** : titreme, titreyiş [f]
 l. düş- 087a/28
- Leskofça** : Sırbistan’ın güneyinde yer alan bir şehir
 l. 119b/01, 119b/08
- leşker** : asker, ordu [f]
 l. 030a/15
 l.-i ğâm “sıkıntı ordusu” 101b/07
 l.-i ğâmçâr “sıkıntı içinde olan asker” 075b/22
 l.-i ħabb-ı sivâ “dünya sevgisinin askeri” 060a/05
 l.-i nefis “nefis askeri” 007a/20
 l.+ i 114a/01
 l.+ ile 026b/25
 l.+ iyim 036a/02
 l.+ in 045a/12
 l.+ ine 058b/23, 087a/29
- leṭāfet** : hoşluk, yumuşaklık, güzellik [a]
 l. 005b/02
 l. bul- 097b/10
 l.+ le 041a/04
- levḥ** : kutsal yazgı belgesi, levha [a]
 l. 006b/04
 l.-i ḥüsnünde “Allah tarafından takdir edilenlerin ezelde yazılı bulunduğu levha” 039a/06, 051a/13, 053b/14, 055b/24
 l.-i ḥüsnüne “Allah tarafından takdir edilenlerin ezelde yazılı bulunduğu levha” 053a/03
 l.-i kalemle “ilahi levha yazan kalem” 102a/18
 l.-i kübrâda “büyük levha” 117b/14
 l.-i mähfûzunda “Allah tarafından takdir edilenlerin ezelde yazılı bulunduğu levha” 013a/15
 l.-i dilden sür- 097a/24
- levḥa** : üzerinde yazı veya resim bulunan duvara asılacak kağıt [a]
 l. 022b/25

levlāk : bir kudsî hadîsten alınmış olup, Hz. Muhammed (a.s)' a hitaptır [a]

l. 083b/19, 084a/06, 104b/26

leyāl : geceler [a]

l. 019a/02, 029b/06, 030b/03, 033a/22, 046b/26, 047b/07, 057a/15, 057b/02, 059b/23, 064b/22, 065a/17, 066a/08, 066a/24, 075b/18, 080b/14, 088b/10, 091b/22, 095a/17, 096a/13, 100b/10, 100b/12, 100b/16, 100b/20, 100b/24, 100b/28

rüz-ı l. "gece ve gündüz" 017b/03

l.+ i 076b/19

leyl : gece [a]

l. 005a/03, 008b/18, 009a/06, 010a/20, 010b/07, 014a/10, 016a/19, 019a/15, 023a/03, 023b/08, 025b/25, 027b/15, 051a/09, 063b/15, 067a/19, 069b/15, 074b/24, 078b/08, 087a/02, 093a/04, 098b/22

l.+ ü'l nehār "gece ve gündüz" 119a/33

Leylā : Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı, gecenin en koyu karanlığı.

L. 019a/19, 033b/06, 035a/10, 046b/23, 047b/02, 070a/08

L.-yı 'aşk "Leyla aşkı" 058a/09

'aşk-ı L. "Leyla aşkı" 075a/12

zūlf-i L. "Leyla'nın saç" 014a/04, 066b/04

zıkr-i L. "Leyla'yı anma" 028b/07

L.+ lara ir- 100b/02

L.+ lara düşür- 019a/02

L.+ ya ir- 028b/25

L.+ da 047a/18

L.+ dan 021b/21

L.+ ya 008b/19, 025b/08, 043b/03, 073b/11, 086b/21

L.+ yı 007a/07, 029a/18

L.+ sın 118b/10

L.+ lar 077b/12

leẓīẓ : lezzetli [a]

l. 014b/25, 014b/26, 015a/02, 015a/04, 015a/06, 015a/08, 015a/10, 054b/19, 054b/20, 054b/22, 057a/20, 057a/21

l.+ dir 020a/12, 118a/10

lezzet : lezzet,tat,zevk [a]

l. 027a/18, 096a/09

l.+ dir 118a/11

l.-i Sa'dîlerin "Sadilerin lezzeti" 073a/02

l. bul- 087a/14

l. ol- 111b/09

l. vir- 111a/17

l.+ i vir- 085b/22

l.+ den 024b/12

l.+ i 051b/22

l.+ ine 088b/09

libās : elbise [a]

l.-ı hūb "güzel elbise" 096b/20

hūb-ı l. "güzel elbise" 095b/21, 104a/13

l.+ ı 063b/25

l.+ la 103a/05

līk : lakin,ama,ancak [f]

l. 003b/14

liḳā : kavuşma, buluşma [a]

l. 029a/04, 067b/12, 086b/06, 111b/24

l.+ dır 088a/10

l. ol- 067a/14

l.+ yı 076a/20

l.+ yım 081a/11

līma'allah : "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki onda bana ne bir melek-i mukarreb ne de bir nebi-yi mürsel hiçbirini yaşanamaz." Hadis

l. 003b/10, 006b/01, 010b/07, 040b/15, 048b/09, 056a/04, 067a/09, 074b/10

sarāy-ı l. "līma'allah sarayı" 021b/13 038b/01

sırr-ı l. "līma'allah sırrı" 107b/22

sarāy-ı l. iriş- 041a/07, 043a/07

limon: limon [Tr]

l. 085a/24

lisān : dil [a]

l. 062b/13, 112b/05

l.-ı ḥāl "hâl dili" 041a/03

iṭāle-i l. "kötü dil" 081b/04

l.+ ında 118a/13

l.+ ınız 116b/10

lisānen : dil ile, söz söyleyerek [a]

l. 107a/08

livā : sancak [a]

l. 114a/28

mehdi-i l. "sancağın mehdisi" 045b/10

l. ol- 105a/28

l.+ ya 026b/06

liyāḳat : iktidar, ehliyet, hüner [a]

l.+ a 113a/26

Lokmān : Kur'an'da adı geçen tıp bilgisiyle ünlü bir zat

L. 001b/37, 019b/22

Lūt : Hz.Lut'un peygamber olarak gönderildiği kavim

ḳavm-i L. "Lut kavmi" 059b/10

luṭf : iyilik, güzellik, lütuf [a]

l. 079b/15

l.-ı Hāk "Allah'ın lütfu" 080a/09, 107b/14

l.-ı Hākḳa "Allah'ın lütfu" 096a/18

l.-ı Hākḳıñ "Allah'ın lütfu" 088b/24

l.-ı Hākla "Allah'ın lütfu" 098b/24

l.-ı iḥsānına "iyilik ve ihsan" 053a/20

l.-ı iḥsānınla "iyilik ve ihsan" 085b/26

l.-ı iḥsānı "iyilik ve ihsan" 104a/06

l.-ı sa'ādet "mutluluk ve iyilik" 107b/17

bāb-ı l. 002b/06, 011b/24, 015b/18, 016a/06, 016b/08, 021a/23, 021b/24, 034a/18, 036b/21, 040b/23, 044a/21, 045b/22, 049b/06, 050a/25, 054b/04, 063a/06, 065b/05, 086a/10, 096b/05, 097b/28, 102a/07

der-i l. "lütuf kapısı" 065b/28

dergāh-ı l. "dergahın ihsanı" 065b/14

dürr-i l. "lütuf incisi" 003a/20, 005a/04, 018b/07, 026b/08, 028b/21, 032a/01, 038b/12, 048a/25, 048b/20, 051a/12, 058a/18, 070a/21, 073a/04, 084a/14,

084b/08, 091a/15, 108a/01, 112a/12

himmet-i l.-ı Hüdādan "Allah'ın lütfu ve yardımı" 004a/02

ķahr-ı l. "ihsan ve azap vermek" 015a/18, 017b/12, 022b/14, 031a/07,

034b/23, 073a/10, 116b/17

sāye-i l. "iyilik ve yardım" 116b/31, 119a/27

bāb-ı l.-ı meftūh ol- 080a/20

l.-ı 'ināyetin irüş- 092a/13

l.-ı 'ināyetin kıl- 110b/24

l.-ı 'ināyeti it- 117b/27

l.+ unu irgör 101b/19

l. it- 033a/16, 079a/28, 089a/08, 093b/07

l.+ uñ ir- 025a/24

l.+ uñ iriş- 117a/13

l.+ uñ 025a/14, 049b/26, 105b/17

l.+ undan 072a/08

l.+ una 034b/19, 065a/03, 094b/01

l.+ uyla 020b/14, 079a/13, 080b/21, 083b/09

lūcce : deniz,engin su [a]

l.-i 'ummān "okyanus" 008a/10

mā' : su, ab [a]

m. 036b/20

mā'adā : başka,bundan gayrı [a]

m. 082a/08

ma'ārif : ilimler,bilgiler [a]

m. 009b/17, 075a/17, 082a/17, 091b/11, 094b/12, 109b/26, 112a/10, 117b/26

yektā-yı m. "eşsiz,yalnız eğitim" 004a/04

ma'āş : geçinilecek şey,geçim,aylık [a]

'aql-ı m. "aklın en alt tabakası" 014b/25, 028a/13

ma'būd : ibaded edilen,ilah [a]

m. ol- 070a/16

ma'den : çok değerli şeyleri içinde bulunduran yer,maden [a]

m. 097a/10

m.-i dürr-i ḥakāyık "gerçek inci madeni" 114a/16

m.-i ḥāki "toprak madeni" 115b/02

dürr-i m. "inci madeni" 026a/18, 027b/06, 035a/20, 068a/14

m.+ i 015b/09, 050b/11, 102a/01

m.+ idir 087a/19

m.+ im 034b/14

m.+ inde 021a/15

m.+ inden 066b/23

m.+ ini 023b/20

m.+ isin 056b/09

mā'en: su [a]

m. 079b/19, 080b/23

mā'ide : sofrā [a]

m. 082a/04

mā'il : eğimli,meyilli,istekli [a]

m. 095b/05, 106b/21

m. kıl- 028a/18

m. ol- 007b/06, 028a/25, 096b/12

- ma'lūm** : bilinen, belli [a]
 m. 001b/03
 m.+ dur 117a/08
 m. ol- 081b/01, 081b/16
 m.+ ı 081b/05
- ma'mūr** : imar edilmiş, tamir edilmiş [a]
 m. 059a/04, 081b/11, 112b/04, 112b/08
 m.-ı müzeyyen "tamir edilerek süslenmiş" 095b/21
 kalb-i m. "onarılmış kalp" 111b/22
 m. it- 089a/11, 117b/22
 m. ol- 066b/02, 088b/01, 104b/11
- ma'nā** : anlam, öz [a]
 m. 015a/06, 019a/16, 033b/14
 m.-yı 'aşk "aykın manası" 030a/04
 m.-yı rāz "sırrın manası" 111a/16
 m.-yı remz "sembol manası" 020a/20
 cevher-i m. "mana cevheri" 010a/11
 dürr-i m. "mana incisi" 010a/02, 034a/07, 068a/04
 şeb-i m. "mana karanlığı" 064a/25
 'ārif-i m. ol- 037b/11
 m. vir- 117b/06
 m.+ da 047a/20
 m.+ dan 011a/07, 047a/08
 m.+ ya 028a/08, 028a/10
 m.+ yı 076a/24, 113b/14
 m.+ sın 009b/18, 011b/14
 m.+ sından 073a/19
 m.+ sını 048b/05
- ma'nī** : anlam [a]
 m.+ de 075a/26
- ma'nī** : engel [a]
 m.+ dir 048b/23
 kelām-ı m. "söylenemeyen sözler" 095b/22
 m.+ de 022b/16, 040a/22, 050a/08, 055b/07, 069a/08, 079b/27
- ma'rifet** : Allah'ı bilme ve tanıma, ilim, hüner tanıma [a]
 m. 017a/11, 112a/20
 m. bul- 060b/25
 m. it- 116b/11
 m.+ den 058b/08, 111b/11
- ma'rūf** : bilinen, tanınan [a]
 m. 104b/21
- ma'sūm** : suçsuz, günahsız [a]
 dīde-i m. "günahsız göz" 002b/21, 045b/04
 zūbde-i m. "temiz olan öz, ruh" 007b/07, 035a/24, 071b/18
- ma'sūk** : aşık olunan [a]
 m. 006a/20, 034a/24, 084a/22
 'āşık-ı m. ol- 043a/08
 m.+ una 032a/23
- mā'zallah** : Allah korusun [a]
 m. 082a/06
- ma'zūr** : özürlü, mazeretli [a]

- m. 089a/14
- mācerā** : serüven [a]
m. 012b/01
m.+ sı 036a/19
- māder** : anne [f]
m.+ in 036a/11
m.+ i 012b/14, 052a/13
- mağfîret** : Allah'ın kullarını bağışlaması [a]
m.-kânı "mağfîret sahibi" 094a/26
- mağfūr** : affedilenn,yargılanmış [a]
m. it- 104b/07
m. ol- 089a/16
m.+ um 035b/01
- mağlūp** : yenilen,yenilmiş [a]
m.+ da idi 017a/25
- mağrib** : batı,akşam vakti [a]
m. 053a/16
- mağrūr** : gururlu,kendini beğenmiş [a]
m. 022b/18
m. ol- 022a/04
m.+ lanur 106a/15
- mağz** : öz,cevher [f]
m.-ı Qur'ân "Kuran'ın özü" 055b/19, 063a/07
- māh** : ay [f]
m. 004b/16, 021b/18, 021b/19, 046b/25, 070a/05, 083a/15, 084a/12, 094a/28, 107b/02
m.-ı cemālin "ay yüz" 027b/24
m.-ı muḥarremde "Muharrem ayı" 053b/02
bedr-i m. "Bedir ayı" 083a/05
şems-i m. "ay ve güneş" 026b/14, 032a/05, 051a/02, 055b/16, 060b/11
m.+ in 113a/07, 114a/19
m.+ da 012a/24, 036a/18, 113a/14
m.+ ı 039a/02
- maḥal** : yer [a]
m.+ de 058b/07, 068b/05
m.+ lerde 068b/07
- maḥalle** : şehir ve kasabaların bölündüğü parçalardan her biri [a]
m. ol- 080b/26
m.+ sinde 091a/01
m.+ sini 117b/11
- maḥbes** : hapishane [f]
m.+ den 001b/23
- maḥbūb** : seven,sevgili [a]
m.-ı ḥālîk "yarattıklarının sevgilisi" 074a/05, 086a/08
m. ol- 084a/05, 107b/26
m.+ um 045b/20
- maḥdūm** : oğul,evlad [a]
m.+ ları 119b/08
- maḥfî** : gizli,saklı [a]
m. 034b/13, 064b/02, 077a/25
kenz-i m. "gizli hazine" 022a/15

- m. it- **063a/13**
m. ol- 009a/14, 025b/18
maḥfī : bk. maḥfī [a]
m. 001b/04
maḥfiyyen : gizlice,görünmeden [a]
m. **051a/21**
māhfūz : korunmuş,saklanmış [a]
levh-i m. "Allah tarafından takdir edilenlerin ezelde yazılı bulunduğu levha"
013a/15
māhī : balık [f]
baṭn-ı m. "balık karnı" 037a/18
māhir : maharetli,becerikli [a]
m. 037b/19, **078b/17, 112a/03**
m.+ dir 041a/05
m.+ i ol- 009b/10, **050a/04**
m.+ leri 020b/15, **071b/21**
māhitāb : ay ışığı [f]
m. **054a/10**
m. eyle- 044b/01
maḥlūk : yaratılmış,yaratık [a]
m. **070a/15, 090b/24, 096b/03**
mecmū'-ı m. "yaratılmışların toplamı" **051b/03**
m.-ı arz "dünyada yaratılmış olan varlıkların tümü" **054a/05**
bā'ış-i m. ol- **084a/07**
maḥlūkāt : yaratılanlar,yaratılmışlar [a]
m.+ a **086a/07**
maḥrem : gizli [a]
m. **068a/14**
m.+ ü'l ḥarām "muharrem ayı" **054a/03**
m. ol- 009b/15, 015a/05, 048b/09, **069b/19, 080b/17, 114b/17**
m.+ i **002b/26**
m.+ isin **074b/10**
māh-rū : ay yüzlü [f]
m. 043a/20, **108a/05**
maḥrūm : yoksun,nasipsiz [a]
m. **104b/23**
m. it- **099b/04, 103a/16**
m. ḳal- **077b/16**
m. ḳo- 040a/06, **111a/02**
maḥşūş : özgü,ayrılmış,hususî [a]
m. 046a/10, **050a/03, 065b/13, 070a/03, 070a/13, 070a/14, 070a/16,**
070a/18, 070a/20, 070a/22, 105a/21
m. eyle- **094a/24**
maḥşer : kıyamet yeri,haşır meydanı [a]
m. 033a/20, **110b/25**
'arşa-ı m.+ de "maḥşer yeri" 036a/09, 045a/19, **074a/07**
rūz-ı m. "maḥşer günü" **113a/20, 115b/26**
şāfī'-i m. "maḥşer günü şefaata edecek olan Hz. Peygamber" 015b/24,
102a/25
yevm-i m. "maḥşer günü" **109b/15**
şāfī'-i m. ol- 045b/23

m.+ de 079a/20

m.+ e 013b/03, 078a/11

m.+ i 012b/16

māhtāb : mehtab [f]

m. 004a/13

m. it- 011a/22

maḥv : yok etme, ortadan kaldırma [a]

m. it- 058a/21, 064b/13, 067a/14, 076a/10

m. kıl- 029a/16

m. ol- 002a/35, 004a/19, 008b/25, 025b/02, 028b/27, 029b/18, 035a/15,
064a/02, 064b/25, 066a/20, 070a/05, 070a/12, 079a/01, 101a/15, 102b/22

māhveş : ay gibi [f]

m. 085b/01

şems-i m. "güneş ve ay gibi" 034a/19

m.+ i 087b/14

maḥviyet : tevazü, alçakgönüllülük [a]

m. 048b/07

maḥzen : ambar, mahzen [a]

m.-i Hâk "Hak mahzeni" 088b/26

m.+ i 005a/23

m.+ iḡ 002b/25

m.+ inde 040b/19

m.+ inden 004b/24, 088a/19

m.+ ine 003b/12, 006a/03

m.+ ini 005b/15

maḥzūn : üzüntülü, tasalı, kaygılı [a]

m. 116b/31

m.+ dur 066b/14

kalb-i m. "üzüntülü, üzgün kimse" 002a/18, 016a/28, 071a/14

m. ol- 025b/06

maḳām : makam, mahal [a]

m. 117b/21

m.-ı dār-ı 'aliyye "dünyada yüksek makam" 117b/20

m.-ı ḥaşr "kıyamet mahali" 085a/09

m.-ı ka'be-i 'ulyā "yüce Kabe makamı" 037b/21

m.-ı kabr-i a'lāsı "yüce kabrinin derecesi" 038b/20

m.-ı mektebe "mektep makamı" 091a/08

m.-ı vaḥdet-i Ḥaḳda "Allah'ın birlik makamı" 084b/14

serdār-ı m. "makam önderi" 082a/18

m.+ a ir- 009a/10, 070b/26

m.+ iḡ bul- 115b/15

m.-ı müntehā iriş- 043a/06

m.+ a 006a/12

m.+ ı 038b/03, 038b/18

m.+ ıdır 041a/05

m.+ ında 084b/23, 092b/27, 105b/21

maḳbūl : kabul gören, beğenilmiş [a]

m. 024a/11, 030a/12, 046b/21

m. ol- 093b/02, 102b/01, 116a/03

m.+ e 078a/04

maḳdem : gelme, geliş [a]

- m. 102a/16
- maḫhūr** : kahredilmiş, ezilmiş [a]
 m. it- 089a/20
 m. ol- 112b/02
- maḫṣūd** : kasdedilen, amaçlanan [a]
 m. 108a/25
 m.-ı didār “istenilen, arzu edilen yüz” 072b/16
 menzil-i m. “arzu edilen yol” 050a/22
 m.+ a ir- 019b/15
 m.+ da ir- 002a/33
 m.+ a 016b/25
 m.+ u 114b/05
 m.+ uḡ 018b/26, 032b/05, 043a/04, 062b/21
- māl** : mal, varlık [a]
 m. 008b/17, 017b/19, 031a/04, 076b/27, 089b/23, 094a/09, 096b/09, 108b/18, 110a/23
 m.-ı dünyā “dünya malı” 028a/15
 m.-ı mülkün “mal ve mülk” 092b/15
 m.-i cāha “makam va mal” 058b/22
 m.-i Ḳārūn “Karun’un malı” 099a/21
 mülk-i m. “mal ve mülk” 073b/09, 119b/28
 m.+ dan 090b/10
 m.+ a 076a/06
 m.+ ina 028a/16, 094a/07
 m.+ ını 008a/14
- mālīk** : sahip, mülkün sahibi [a]
 m.-i dünyā “dünya sahibi” 038a/08
 m. 047a/09, 051b/06, 078b/21, 105b/13
 m. it- 050a/09
 m. ol- 021a/16
 m.+ i ol- 040b/19
- Manṣūr-ı Hallac**: ünlü mutasavvıf Mansur-ı Hallac. Asıl adı Hüseyin bin Mansur’dur. Zındıklıkla suçlanması ve uzun süren bir soruşturma neticesinde Abbâsî Halifesi Muktedir Bi’llâh’ın emriyle idam edilmesiyle meşhur olan spiritüalist yazar ve mistik şâir.
 M. 007a/11, 009a/10, 025a/26, 028b/04, 029b/06, 030a/19, 074a/25, 086b/19, 100a/19
- manṭıḳ** : mantık, akla uygun olan [a]
 ‘ilm-i m. “mantık ilmi” 004a/24
- manẓar**: nazar edilen, seyir edilen yer [a]
 m.-ı Ḥaḳ “Allah’ın mübarek görünüşü” 088b/19
- manẓūr** : görülen, bakılan [a]
 m. 111a/10
- mār** : yılan [f]
 m. 110b/22, 115a/15
 m.-ı mūra “karınca ve yılan” 001b/22, 002a/13
 zehr-i m. “yılan zehri” 057a/12
- mā rameyte** : “Müşrikleri öldüren siz değildiniz, fakat Allah öldürdü onları. Onlara doğru toprak atarken, sen atmadın, fakat Allah attı. Allah kendi keremi ile mü'minleri güzel bir sınavdan geçirmek için bunu böyle yaptı. Hiç kuşkusuz Allah işitendir, bilendir.” Seyyid Kutub, Enfal suresi 17.ayet [a]

- m. 003b/09, **115b/04**
mā rameyte iz rameyte :bk. mā rameyte [a]
 m. 004a/03
marāz : hastalık, illet, bela [a]
 m. **073a/13**
 m.+ dır **099a/17**
mart : mart ayı [Tr]
 m. **080a/02**
māsivā : dünyaya özgü her şey [a]
 m. 015a/16, 032b/08, 041b/24, 043a/04, **094a/13, 107b/09**
 m.+ dır **089a/03**
 m.-yı zīb “dünyanın süsü” **085b/23**
 m.+ dan geç- 034b/20
 m.+ ya vir- **063a/01**
 m.+ dan 005a/27, 006b/06, 009b/25, 010a/06, 011b/08, 014a/20, 020a/17,
049b/02, 052a/23, 054b/02, 054b/14, 055a/05, 093a/17, 102b/10
 m.+ ya 020a/25, 028a/13, 034a/11, 039a/19, **058a/20, 067b/19, 069b/06,**
072b/18, 100b/21, 103a/01
 m.+ yı 014a/25, 025b/15, 031b/09, **052b/21, 055a/22, 064a/16**
 m.+ nın 017b/09, 024a/01, 028a/25, 032a/09, 035b/10, **050b/03, 085b/13,**
114b/19
maşrık : doğu [a]
 m. **053a/16**
mat : yenilgi, kaybetmek [Tr]
 m. it- **099a/17, 111b/03**
mātem : yas [a]
 m. 036a/17, **077a/08, 089a/12**
 rūz-ı m. “yas günü” 036a/25
 m. çek- **063a/20**
 m. tut- 030a/23
 m.+ i tut- 012b/11
 m.+ in tut- 013a/01
 m.+ inde 012a/19
maṭlūb : istek, istenilen [a]
 m. 018a/14
 m.-ı erkān “istekli erkan” 041a/21
 m.+ a ir- 043a/02
 m.+ ını 016a/26
 m.+ umuz 010b/04
maḥv : yok olma, ortadan kaldırma [a]
 m. it- **069b/10**
 m. ol- 039a/23
mayıs : mayıs ayı [Tr]
 m. **080b/08**
maẓbūṭ : kayda geçirilmiş, zabtedilmiş [a]
 m. it- **072a/21**
maẓhar : nail olma, şereflenme [a]
 m. **002b/26, 039b/20, 045b/21, 074a/14, 097b/12, 107a/20**
 m.-ı esrār-ı Ḥaḳ “Hak sırlarının görünür olması” **062a/08**
 m.-ı feyz-i Ḥudādır “Allah'ın feyzi, mânevi gıda ve bereketine mazhar olma”
 046a/06

- m.-ı Mevlā “Mevla’nın ortaya koyması, yaratması” 074b/09
m.-ı sırr-ı ‘aẓīm “azim sırrının ortaya çıkması” 020b/21
m.-ı tam “tam olarak nail olma” 004a/01
m.-ı zāt-ı şifātın “Allah’ın görünen sıfatları” 017a/08
m. it- 040b/11
m. ol- 011b/13, 017b/13, 020a/15, 060a/19, 061b/19, 071b/22,
084b/04, 085b/17, 096a/18
m.-ı ‘irfān imiş 055a/14
m.-ı Raḥmān ol- 054b/25
m.+ ı ol- 091a/05, 118a/22
m.+ ıdır 066b/22, 088b/24
m.+ sın 117a/12
- me’mūn** : emin, korkusuz [a]
m. 002b/09
- me’mūr** : görevli [a]
m. 104b/13
m. ol- 003b/26
- mebnī** : bina edilmiş, dayanan [a]
m. 068a/11
- mecāl** : güç, kuvvet [a]
m. 003b/17
m.+ imiz 082a/02
- mecāzī** : bk. mecāzī [a]
m. 075a/12
- mecāzī** : gerçek olmayan, hakiki olmayana ait [a]
m. 025b/09, 043b/05, 073b/11
‘aşk-ı m. “mecazi aşk” 014a/01, 060a/26
- meclis** : cemiyet, encümen [a]
m. 021b/07, 021b/08, 021b/10, 021b/12, 021b/14, 021b/16
m.-i ḥünkār “padişah meclisi” 010b/23
m.-i vaḥdet-i beḳāda “ebedi birik meclisi” 024a/10
m.+ de 002a/19, 115a/21
m.+ inde 014b/05, 024b/22, 059a/13, 109a/24, 119b/27
m.+ ine 062b/13
- mecmā’** : toplanılan yer [a]
m.-ı esrār “sırların toplandığı yer” 016a/18
- mecmū’** : toplanmış, bir araya getirilmiş [a]
m.-ı maḥlūk “yaratılmışların toplamı” 051b/03
sırr-ı m.’u’l “toplanmış sırlar” 022b/06
- mecnūn** : çılgın, deli [a]
m. 089b/10
m. ol- 048b/14
m.+ lar 060a/25
- Mecnūn** : Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı
M. 007a/06, 014a/04, 019a/02, 019a/19, 021b/21, 025b/08, 030b/07,
033b/05, 042b/24, 043b/03, 046b/23, 047b/02, 049a/04, 053a/15, 058a/09,
075a/12, 077b/11, 086a/27, 100b/01, 108a/18
M.-ı ‘aşk “Mecnun aşkı” 028b/06
M.-ı ‘aşkdan “Mecnun aşkı” 024a/07
ḡarīb-i m. “zavallı Mecnun” 065a/25
şāh-ı M. “Şah Mecnun” 026a/18

- M. ol- 008b/19, 047a/18, 118b/10
M. gibi ol- 042b/24
M.+ da 086b/21
M.+ a 063a/26, 066b/03
M.+ uñ 073b/11
M.+ um 035a/10
- Mecnūn-şāni:** İkinci Mecnun [a]
M. ol- 049a/04
- Mecnūn-veş :** Mecnun gibi [a]
M. 028b/24, 029b/05
- mecrūh :** yaralı,yaralanmış [a]
dil-i m. "yaralı gönül" 033b/04
kalb-i m. "yaralı kalp" 036a/20
m.+ uma 065b/17
- medār:** dayanak, yardımcı [a]
m.+ ım 065b/19
- meddāh :** çok öven,övgü yağdıran [a]
m.+ ı 074b/02, 087b/10
m.+ lar 118a/12
- meded :** yardım,medet [a]
m. 012a/02, 012a/04, 012a/05, 012a/06, 012a/08, 012a/10, 012a/12, 012a/14, 012a/16, 049a/07, 049a/08, 049a/10, 049a/12, 049a/14, 049a/16, 049a/18, 089b/17, 100b/08, 101b/06, 118b/34
m. eyle- 054b/17, 093b/06
m. kıl- 045b/14, 045b/15, 045b/17, 045b/19, 045b/21, 045b/23, 045b/25, 056a/25, 063a/16, 063a/17, 063a/19, 063a/21, 063a/23, 063a/25, 063a/27, 063a/29, 089a/07
- medfūn :** gömülmüş,defnedilmiş [a]
m. 004b/02, 013a/04, 035b/23, 049b/13, 080a/23, 091a/01, 092b/26
- medh :** övme,övgü [a]
m. 073a/09
m.-i işney "iki övgü" 037b/07
m.-i cihān "bütün âlemin kendisiyle övündüğü peygamber, Hz.Muhammed"
068a/22
- m.-i çār-ı yār "dört dost" 104a/17, 104b/05
m.-i Gilmān Baba "Gılman Baba övgüsü" 119b/17
m.-i Hüseyin "Hz. Hüseyin'in medhi" 119a/24
m.-i tarikat-ı 'aliyye "yüce tarikatın medhi" 066b/15
m.-ü'l şeyh "şeyh medhi" 061a/17
m.-i zemme "övgü ve yergi" 009b/21, 011b/07, 017b/11
der- m.-i Hutā Baba Sulṭān "Sultan Huta Baba övgüsü" 118b/01
der- m.-i 'azīz "aziz olanın medhi" 033b/15
der- m.-i Hutā Baba "Sultan Huta Baba övgüsü" 118a/16
der- m.-i nevrūz "nevruz üzerine övgü" 001b/15
m. it- 107a/08
m.+ in it- 014b/03, 119a/25, 119b/31
- medhiyye :** övgü yazısı [a]
m.+ leridir 091a/01
- Medīne :** Medine
M. 064b/03
- meftūh :** fethedilmiş,açık [a]

- m. 003b/14
 bāb-ı m. "fethedilmiş kapı" 092b/21
 rāh-ı m. "açık yol" 018b/19
 bāb-ı m. ir- 032a/20
 bāb-ı luṭf-ı m. ol- 080a/20
- meger** : yoksa,meğer,oysa ki [f]
 m. 038a/21, 041a/09, 089a/24, 091b/17, 092a/13, 094b/06, 110b/24
- meges** : sinek [f]
 mişl-i m. "sinek gibi" 021b/04
- mehcūr** : ayrılmış,uzaklaşmış [a]
 m. ol- 089a/22, 104b/19
- mehdī** : hidayete eren veya hidayete vesile olan [a]
 m. 003a/04, 003a/18, 018b/05, 031b/24, 036b/16, 040a/17, 045a/11, 048a/22, 052b/26, 053b/11, 072a/05, 083a/18, 083b/12, 105a/28, 105b/15, 118b/27
 m.-i āl-i Muḥammed "mehdi Hz. Muhammed soyu" 015b/16, 114a/28
 m.-i āl-i Resūle "Mehdi olan peygamber; Hz.Muhammed" 052b/11
 m.-i livānıḡ "sancağın mehdisi" 045b/10
 m.-i şāḥib-livāyız "sancak sahibi olan mehdi" 020b/24
 m.-i şāḥib-zamān "zamanın sahibi olan mehdi" 007b/21
 m.-i şāḥib-zamānıḡ "zamanın sahibi olan mehdi" 051a/11, 051b/23, 055a/16
 m.-i şāḥib "sahip mehdi" 026b/06
 devr-i m. "mehdinin devri" 110a/10
 ḥāk-i pāy-i m. "mehdinin ayak tozu" 018b/27, 097b/27
 devr-i m.+ ye iriş- 099b/25
 m.+ ye 036a/01
- Mehdī Muḥammed** : on ikinci imam Muhammed Mehdi 869 yılında doğdu. "Gaybet-i Suğra" yani küçük gizlenişe girdikten sonra bir daha ortaya çıkmadığı rivayet edilmektedir.
 'Askeri M. 012a/01
- mehlikā** : ay yüzlü,güzel yüzlü [f]
 m.+ sını 031a/24
- mehpāre** : ay parçası,güzel yüzlü [f]
 m.+ mi 119a/01, 119a/20
- mehr**: mihr,evlenirken erkek tarafından kadına verilen nikah bedeli [a]
 m.+ ini vir- 054a/25, 054b/15
- mekān** : yer,mahāl [a]
 m. 064a/24, 119a/23
 m.+ dır 042a/20, 101b/08
 m.-ı bī-nişān "belirsiz yer" 053a/07
 m. tut- 110b/08
 m.+ ı 047a/05, 116a/10
 m.+ ın 009b/26
- mekkāre** : kiralanarak yük taşımada kullanılan at,deve,katır gibi bir yük hayvanı [a]
 m.+ dir 060a/11
 m.+ ye 093a/19
- Mekke** : Kabe'nin bulunduğu mukaddes şehir
 M. 037b/23
- mekteb** : mektep,ekol [a]
 m. 088b/06
 m.-i 'ilm-i Ḥudā "Allahü teâlânın ezeli ilmini öğretene okul" 071b/28

- maḳām-ı m. "mektep makamı" 091a/08
 m.+ in 117b/26
 m.+ inde 003b/10, 040b/15, 067a/09
 m.+ inden 010b/07, 016b/27, 018a/09
- mel'ūn** : lanetli, lanet olası [a]
 ḳavm-i m. "lanetlenmiş kavim" 045a/22
 şehir-i m. "lanetlenmiş şehir" 001b/11
- melā'ik** : melekler [a]
 m. 054a/06, 110b/14
- melāl** : can sıkıntısı, usanma [a]
 m.+ imiz 085a/18
- melāmet** : kınanmışlık, rüsvalık [a]
 m. 030b/06, 104a/04
- melce** : sığınak, sığınılacak yer [f]
 m.-i 'irfān 118a/22
- melek**: melek [a]
 m. 080b/15, 086b/09, 090a/21, 095a/06, 098a/25
 m.+ dir 044b/07
 'arş-ı m. "Allah'ın melekleri" 087a/21
 m.+ ler 013a/27, 036a/26, 038a/07, 042b/20, 072b/11, 111a/06
- melik** : padişah, hükümdar [a]
 m. 030b/14
- melūl** : mahzun, usanmış [a]
 m. 077b/03
- memāt** : ölüm [a]
 m. ol- 067b/17
 m.+ e ir- 109a/12
- meme**: meme [Tr]
 m. 098a/16
- memlū** : doldurulmuş, dolu [a]
 m. 089a/17, 092a/08, 095b/16
 ḳalb-i m. "dolu kalp" 106b/14
- memnūn** : sevinçli, mutlu [a]
 m. it- 080b/25
- men** : ben [az.]
 m. 005b/07, 006b/03, 028b/08, 029a/05, 039b/11, 039b/12, 039b/13, 039b/14, 039b/16, 039b/18, 039b/20, 039b/22, 040a/19, 058a/17, 071b/13, 097a/26, 097b/03, 097b/13, 099b/11, 099b/14, 099b/16, 099b/18, 099b/28, 109b/25, 117a/16, 117a/18, 117a/22, 117a/26, 117a/30, 117a/34, 117a/46, 117a/50, 117a/54
- menāl** : yetiştirme, nail olma [a]
 m.+ e 110a/23
- men 'aleyhā fān** : "Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacaktır." Rahman suresi 26. ayet [a]
 m. 084b/01, 084b/17
- men 'aref** : nefsinin bilen Rabb'ini bilir (hadis) [a]
 m. 002b/26, 004a/03, 004a/16, 011a/09, 011b/11, 013a/12, 013b/07, 015a/07, 021b/05, 021b/11, 022b/17, 023b/27, 026a/01, 027b/12, 032a/19, 033b/12, 033b/20, 035b/04, 040b/17, 056a/02, 062b/01, 071b/24, 098b/18, 099b/02, 110a/17, 112a/03, 114a/18, 114b/15, 115a/09
 m.+ den 005a/24, 005b/12, 010b/05, 024a/22, 048b/06, 054b/20, 055b/10,

055b/22, 066b/20, 068a/21, 069a/13, 070b/25, 080b/16, 081a/25, 085b/12, 113b/22, 116a/28, 116b/14

m.+ e 069b/20

m.+ ile 003b/09

m.+ le 017a/11, 044a/11, 115b/04

menba' : kaynak [a]

m. 037a/06

m.-ı cūd-ı sehā "dürüstlük ve cömertlik kaynağı" 003b/21

m.-ı esrār "sırların kaynağı" 083a/06, 083b/08

m.-i nūr-ı ziyādır "nur ve ışık kaynağı" 015b/12

m.+ ıdır 069a/17, 114a/25

m.+ ı 102a/05

menfa'at : çıkar,fayda [a]

m. 013a/24

m. ol- 041a/25, 093b/13

m.+ ler 098b/10, 098b/23

menfūr : nefret edilen [a]

m. eyle- 089a/18

m. it- 104b/15

men re'āni : "Men reani fekad reel hak feinneş şeytan la yetemesselu bi." " Her kim beni görürse Hakk'ı görmüşdür. Zira Şeytan benim suretimde mütemessil olamaz. Kat'iyyen o surette zahir olamaz." Hadis [a]

m. 115b/05, 116a/29

menşūr: açılıp yayılmış, serilmiş [a]

m. ol- 107b/19

menzil : mesafe,yol [a]

m. 011b/02, 014a/05

m.-i 'arşdan "gökyüzü" 062b/19

m.-i a'lā "yücelik hududu" 037a/27

m.-i a'lāya "yücelik hududu" 114b/18

m.-i bālāda "ulaşılabilecek en yüksek yer, hedef" 072b/17

m.-i 'irfān "irfan yolu" 063a/03

m.-i maḫṣūda "arzu edilen yol" 050a/22

m.-i rif'at "büyük menzil" 018b/24

m.-i rif'atde "büyük menzil" 111b/16

m.-i a'lāya ir- 115b/09

m.-i bālāya ir- 062a/26, 080a/16

m. al- 006a/02, 006a/18, 009a/09, 019a/05, 019b/08, 043b/25, 069b/18, 085b/10, 095a/28, 096a/12, 099a/01, 110b/05

m.+ e ir- 077b/18

m.+ i āsān ol- 066a/17

m.+ ine ir- 112b/15

m.-i pāye ir- 068a/02, 084a/18

m.+ de 047a/11

m.+ iḡ 013a/26, 027a/09, 034a/09, 043a/05, 047b/21, 093b/24

m.+ inde 070b/12

m.+ inden 019b/11

m.+ leri 032b/02

menzūr : adanmış,nezrolunmuş [a]

m. 104b/17

merā'ī: aynalar, gözgüler [a]

- nādān-ı m. "cahillik aynası" 116a/21
- merām** : arzu, istek, maksad [a]
m. + ı 016b/25
- mercān** : mercan [a]
dürr-i m. "mercan ve inci" 016b/20, 017a/04, 073a/16
- merd** : merd, adam, yiğit [f]
m. 027b/08, 119b/29
m.-i meydān "yiğit, tek kişi" 072a/13, 108b/08, 109b/16
m.-i mürüvvetgānīdir "ihsanı çok yiğit" 080b/04
m.-i seḥā "cömert ve mert" 087a/20
m.-i seḥāvetde "mertlik ve cömertlik" 083b/10
m. isen 032a/21
- merdān** : yiğitler, insanlar [a]
m. 008a/24, 051b/12, 061a/08, 115a/27
m.-ı 'aşka "korkusuz aşk" 086b/08
āl-i m. "Hz. Ali" 097b/01
şāh-ı m. "yiğitlerin şahı Hz. Ali" 024a/06, 035a/18, 038b/03, 045a/14, 051a/22, 072a/11, 109b/02, 114a/10, 115a/23
m. imiş 022b/10
m. + e ir- 100a/20
şāh-ı m. + a iriş- 110a/14
- merdāne** : mertçe, yiğitçe [f]
m. 030b/11, 118a/26
m. + siyim 039b/10
- merdūd** : reddedilmiş, kabul edilmemiş [a]
m. 041b/06
İblīs-i m. 019b/12
- merḥamet** : acıma, şefkat [a]
m. 077b/26, 078a/16
m.-i āṣār "merhamet izi" 118b/37
m. kıl- 021b/01, 025a/20
- merhem** : yaraya sürülen ilaç [a]
m. 036a/20
m.-i eşfā "şifalı krem" 033a/31
m. it- 033b/04, 101b/14
m. ur- 073a/07
m. + i 034b/03
m. + iḡ 071b/09
- merḥūm** : rahmetli, ölmüş [a]
m. 068b/05
- merḳad** : mezar, kabir [a]
m.-ı şāh-ı 'Acem "İran şahının mezarı" 048a/17
m. + i 114a/21
- merkez** : merkez [a]
m. 062a/15
m. + i 074a/16
- mermer** : mermer [ync.]
m. + den 072b/03
- merşiye** : ağıt, mersiye [a]
m.-yi Ḥazret-i İmām Kāzım "İmam Kazım'ı mersiyesi" 012a/17
m.-i İmām Ḥüseyn "İmam Hüseyin mersiyesi" 072a/09

merşūm : adı ve bahsi geçmiş,bahsedilmiş [a]

m. 001a/02

Mervān : Emevilerin dördüncü halifesi

M. 040a/20, 059b/02, 114b/24

āl-i M. "Mervan'ın soyu" 012b/06, 036b/02

aşl-ı M. "Mervan'ın özü" 058b/19

cins-i M. "Mervan gibi olanlar" 072b/08

ķavm-i M. "Mervan'a inananlar" 072a/19

meşreb-i M. "Mervan'ın yaratılışı" 112b/21

nesl-i M. "Mervan nesli" 058b/06

mesā : akşam [a]

m. 087a/22, 094b/24, 097b/20

mescid : secde yeri,küçük cami [a]

m. 028b/10, 029b/01

m.-i meyḥānelerde "mescid ve meyhaneler" 039a/12

m. ü meyḥānesi ol- 048b/16

m.+ lerde 068b/06

mesdūd : kapalı,set çekili,tıkalı [a]

m. imiş 019b/08

meşel : örnek,benzer [a]

m. 023b/07, 044b/03, 088b/22

meskān : yurt edinilmiş (yer) [a]

m.-i darü'sselām "kurtuluş yeri" 111b/16

meslek : meslek,yol,tarz [a]

m.-i Ḥak "Hak yolu" 003b/03

m.-i Kādriyyedendir "Kadriyye tarikatına bağlı olanlar" 115b/08

m.-i Nakṣi "Nakṣi tarikatına bağlı olanlar" 080b/12

m.-i Sa'dī "Sadi tarikatına bağlı olanlar" 062a/13

m.-i takvā "takva yolu" 112b/13

mesmū' : işitilen,duyulan [a]

m.-yı 'ācizānemize "bilinen acizlik" 081b/03

m.+ mız ol- 081b/13

m.+ ları 082a/03

mesned : makam [a]

m.-i bālāda "yüksek rütbe" 114b/26

m.-i dünyāya "dünya hayatı" 058b/14, 073a/12

m.-i pāye "rütbe, derece" 044b/16, 100a/06, 103a/26

m.-i rif'atde "yüksek makam" 016b/10

m.+ in 099b/06

mesrūr : sevinçli,memnun [a]

m. 112b01

m. it- 011a/13

m. ol- 023a/19, 089a/12, 104b/06

m.+ um 034b/22

mest : sarhoş,mest [f]

m.-i lāya'kıl it- 109a/23

m.-i lāya'kıl ol- 053a/15

m. isen 032a/13

m. ol- 010b/18, 024b/07, 030a/17, 030b/19, 042a/03, 042a/24, 049a/02,

054b/06, 063b/23, 109a/18

mestān : sarhoşlar [f]

- m. 016b/22
 m. it- 011b/20
 m. imiş 023a/14
 m. ol- 034b/10, 038a/23, 058a/20, 075b/17
 m.+ a 032a/14
- mestāne** : sarhoşça [f]
 m. 009a/26, 030b/03, 039b/12
 m. eyle- 042b/18
 m.+ den 039a/16
 m.+ yi 053a/14
 m.+ yim 107b/06
 m.+ si 048b/02, 048b/14
 m.+ siyim 039b/02
- mestūr** : örtülü,gizli,kapalı [a]
 m. 104b/21
- meştūr** : satır durumuna getirilmiş satır yapılmış [a]
 m. 075a/26
 m. ol- 104a/11
- mesūd** : mutlu [a]
 m. it- 034a/13
- meşakkat** : sıkıntı,güçlük,zahmet [a]
 derd-i m. çek- 034b/01
 m.+ de 092a/07
- meşāyih** : şeyhler [a]
 m. 011b/21, 011b/22, 011b/24, 011b/26, 059a/04, 081b/09, 096a/09, 096a/10, 096a/12, 096a/14, 096a/16, 096a/18, 104a/09, 116b/29, 116b/30, 116b/32, 116b/34, 116b/36, 116b/38
 m.-i 'izām "büyük şeyhler" 068b/09
 ahyār-ı m. "hayırlı olan, hayır getiren şeyhler" 011b/02
 agyār-ı m. "düşman olan şeyhler" 011b/10
 āşār-ı m. "şeyhlerin eserleri" 011b/08
 bī-dār-ı m. "uyanık olan şeyhler" 011b/04
 dildār-ı m. "gönül alan şeyhler" 011a/27
 envār-ı m. "şeyhlerin nurları" 011b/06
 kāmīl-i m. "kamil şeyhler" 116b/28
 ikrār-ı m. eyle- "şeyhleri zikretme" 011a/26
- meşgūl** : bir işle uğraşan [a]
 m. 073a/12
 m. ol- 069b/15, 093b/10, 116a/03
- meşhūr** : ünlü,tanınmış,bilinen [a]
 m. 038b/19, 089a/24, 104b/09, 112b/06
 m. ol- 017a/21, 097a/06
- meşreb** : yaratılış,tabiat [a]
 m.-i 'ālī "yüce yaratılış" 114b/11
 m.-i eṭvār-ı Hāk "Hakça davranışların ahlakı" 062a/13
 m.-i Hāk "Hakk'a yaraşır ahlak" 033b/18
 m.-i Mervān "Mervan'ın yaratılışı" 112b/21
 m.-i pāk "temiz huylu" 075b/14
 m.-i šāfī "saf yaratılışlı" 050b/11
 m.+ i 040b/10
 m.+ imiz 087b/23

- metā'** : ticari değer, değerli mal [a]
 m.+ ın 032a/12
 m.+ ını 039b/23
- metn** : yazı, lafız, ibare [a]
 m.+ ini 018a/11
- mevā** : sığınalacak yer, mekan [a]
 m.+ lara düşür- 019a/12
- mevc** : dalga [a]
 m. 042b/22
 m. ur- 100a/26, 109a/28
 m.+ i 066a/22
 m.+ iyle 069a/18
- mevcūd** : var olan, hazır [a]
 m. 051a/16, 075b/04, 084a/20, 104a/12
 m. bul- 074a/06, 079b/25
 m. ol- 107b/22
- Mevlā** : Allah [a]
 M. 015a/02, 033b/12, 037a/19, 049b/23, 053b/16, 070a/14, 102a/23, 106b/03, 106b/20
 M.-yı 'aşk "Allah aşkı" 029a/24, 029b/24
 'aşk-ı M. "Allah aşkı" 067a/12, 075a/10
 'āşık-ı M. "Allah'a aşık" 002a/36, 025b/21, 086b/03, 096b/23
 cemāl-i zāt-ı M. "Allah'ın zatının güzelliği" 075a/18
 'ind-i M. "Mevlā'nın huzuru" 117b/13, 119b/02
 maẓhar-ı M. "Mevlā'nın ortaya koyması, yaratması" 074b/09
 rāh-ı M. "Allah yolu" 112b/12
 sırr-ı M. "ilahi sır" 085a/03
 vāriş-i M. "Mevlā'nın varisi" 037b/20
 zāt-ı M. "Allah'ın mübarek zatı" 084b/01, 088b/21
 'āşık-ı M. ol- 002a/36, 009b/21, 025b/21
 nuşret-i M. iriş- 103b/04
 M.+ ya ir- 008b/20
 kurb-ı M.+ ya iriş- 037b/15
 zāt-ı M.+ ya ir- 044b/18
 M.+ ya 026a/05, 038a/25, 092a/17, 092a/18, 092a/20, 092a/22, 092a/24, 092a/26, 092b/02, 092b/04
 M.+ yı 076a/12, 081a/20, 091a/17, 108a/28
 M.+ nı 104b/27
 M.+ m 112b/25
 m.+ sın 118b/11
- Mevlevī** : Hz.Mevlana'nın tarikatına bağlı olan kimse [a]
 M. 025b/24
 M.+ ler 038a/09, 113b/22
- mevsim** : mevsim [a]
 m. 002a/01
- mevt** : ölüm [a]
 m. 020a/16
 m.-i irād "ihtiyari, ölmeden önce ölmek" 009b/26, 024a/20, 080b/19
 m.+ ine 109a/03
- mevtā** : ölüm [a]
 lahm-ı m. "ölü eti" 058b/13

mey : şarap,içki [f]

m. 009a/06, 011a/13, 011a/14, 039b/05, 109a/04

m.-i 'aşkın "aşk şarabı" 048b/03

m.+ i 082a/01

m.+ lerden 010b/19

m.+ lerinden 024b/05

meydān : geniş alan,saha [a]

m. 008a/02, 075a/04, 075b/13, 079a/05, 097a/03, 113a/03

m.-i 'aşk "aşk meydanı" 021b/07, 044a/16, 104a/03

m.-i 'aşka "aşk meydanı" 006b/08, 049a/24, 086b/07

m.-i erenlerde "erenler meydanı" 117a/20

m.-i ḥakāyıkda "hakikat meydanı" 084a/23

m.-i Sa'dilere "Sa'diler meydanı" 032b/13, 032b/24

merd-i m. "yiğit, tek kişi" 072a/13, 108b/08, 109b/16

m. ol- 021a/10, 110b/06

m. tut- 112b/12

m. vir- 111a/20

m.+ da 039b/24, 043b/16, 078b/24, 080b/03, 118a/39

M.+ dadır 081a/15

m.+ a 032a/16, 043b/21, 043b/22, 043b/24, 043b/26, 044a/02, 044a/04, 044a/05, 056a/14, 109a/08, 110a/20

m.+ ı 010b/01, 117a/33, 118a/18, 118a/28, 118a/40, 118b/03

m.+ ıdır 082b/25

m.+ ında 014b/09, 055a/12

m.+ ımız 019b/24, 087a/04

m.+ ınız 019b/08

meyhān : içki içilen yer,meyhane [f]

m.+ a 032a/13

müheyya : hazırlanmış, hazır, amade [a]

m.+ dır 039b/03

meyhāne : şarap içilen yer,içkievi [f]

m.+ si 048b/01

meyhāne : bk. meyhāne [f]

mescid-i m. "mescid ve meyhaneler" 039a/12

mescid ü m.+ si ol- 048b/16

m.+ de 088a/03

m.+ si 048b/16

m.+ siyim 039b/04

m.+ ler 028b/10

m.+ leri 029b/01

meyl : eğilim,istek,yönelme [a]

m. 033b/19, 062a/18

m.-i dünyā "dünya sevgisi" 106a/17

m. it- 017b/07, 018a/03, 028a/13, 046a/15, 046a/16, 046a/18, 046a/20, 046a/22, 046a/24, 046a/26, 046b/01, 065a/14

m. kes- 066b/07

m. vir- 019a/13

m.+ ini vir- 096b/19, 103a/09

m.+ in vir- 093a/19

m.+ im 029b/16

m.+ imiz 087b/25

- m.+ ini **093a/15**,
meyve : meyva, yemiş [f]
 m. **118a/34**
 hūb-ı m. "güzel, olgun meyve" **109a/17**
 m.+ leri **095a/26**
meẓāhir : şereflemeler, mazharlar [a]
 m. ol- **015a/06**
mezheb : mezhep, gidilen yol [a]
 m. **052b/04, 110a/04, 114a/17**
 m.-i Hāk "Hak yolu" **083a/12**
 m.-i pāk-i Ca'feri'dir "Cafer'in temiz mezhebi" **018b/17**
 m.+ im **015b/06, 051a/04**
 m.+ le **106a/04**
meẓheb : bk. mezheb [a]
 m. **019b/06, 089b/05, 099b/20**
 m.-i dīn "din yolu" **083a/23**
 m.-i Hāk "Hak yolu" **015b/28**
 m.+ ince **092b/25**
mezīd : çoğalma, ziyade etme [a]
 m. **080b/02**
mezkūr : zikredilen, anılan [a]
 m. ol- **112b/10**
meẓkūr : bk. mezkūr [a]
 m. **104b/23**
mezmūm : kötülenmiş, ayıplanmış [a]
 ahlāk-ı m. "köü ahlak" **107b/10**
meẓmūm : bk. mezmūm [a]
 m. **090b/13**
mı : soru eki [Tr]
 m. **001b/12, 021a/05, 044b/14, 059b/17, 065b/12, 067b/21, 075b/28, 094a/02, 094a/04, 094a/08, 094a/12, 094a/16, 094a/20, 101b/11, 103b/05, 103b/11, 104a/26, 110a/16**
 m.+ dır **025a/09**
mıṣṣāl : zarif konuşan kimse [a]
 m. **062a/02**
 m.+ ı **093b/11**
Mıṣr : Mısır şehri [a]
 M.-ı cāmīdir "Mısır camii" **074b/13**
mi : soru eki [Tr]
 m. **001b/06, 043b/02, 062b/11, 064a/22, 066b/04, 071b/10, 071b/12, 082b/24, 085a/20, 087b/09, 092a/21, 108a/22, 118a/08**
 m.+ misin **017b/15, 019a/09**
Mi'rāc : Peygamberimizin semaya çıkma mucizesi [a]
 M. **017a/17**
 M.+ ı it- **064b/18**
 M.+ da **107a/30**
 M.+ ı **041a/10, 082b/04**
mihmān : konuk, misafir [f]
 m. **008b/04, 020b/06, 056a/12, 111b/22**
 hāne-i m. "misafirhane" **075b/26**
 resm-i m. "misafir alameti" **084b/20**

m. bul- 040a/04
 m. eyle- 051b/10, 053a/08
 m. it- 011b/18
 m. imiş 023a/16
 m. ol- 020b/06, 021a/20, 039a/04, 060b/18, 069b/06, 110a/24
 m.+ ı ol- 118a/32
 m.+ a 080b/02, 118a/25, 119b/29
 m.+ ı 010b/10, 118b/09
 m.+ ım 029a/14
 m.+ ımız 020a/02
 m.+ ıyla 009b/16

mihmāne : konuk, misafir (mihman kelimesinin meūnnes biçimi) [a]

m.+ si 048b/08, 048b/20
 m.+ yi 053a/22

miḥnet : zahmet, eziyet, sıkıntı [a]

m.-i renc al- 023a/19
 m.+ in çek- 073a/11

miḥnet : bk. miḥnet [a]

m. 116b/15
 m.-i 'aşka "aşk derdi" 031a/02, 033a/11
 m.-i derd-i elem "sıkıntı, dert ve üzüntü" 034b/22
 derd-i m. çek- 067b/04
 m.+ de kal- 078a/12
 m.+ e düş- 064a/15
 m.+ i 033b/02, 034b/08, 086b/02, 089b/15, 094b/19, 101b/12
 m.+ le 064a/03, 116a/08

mihr : güneş [f]

m.-i cihān "cihan güneşi" 107a/16
 m.-i vechinden "güneşin yönü" 014b/21
 m.-i tābānı viril- 050b/26
 m.+ ine 107a/30
 m.+ ini 017a/18, 041a/10
 m.+ inle 027a/23

miḥrāb : mec. sevgilinin kaşları ve alnı [a]

m.+ ına 024b/14

miḫdār : ölçü, değer, nicelik [a]

m.-ı pahāya "değer miktarı" 078a/04

millet : ulus, halk [a]

m. 007a/02, 045a/23, 097a/07
 m.+ e 078a/19

mim : mim harfi [a]

m. 005b/03, 097b/08
 ḥarfü'l- m. "mim harfi" 034a/23

minber : camide hutbe okunan yer [a]

m.+ lere 057b/20

mīr : efendi, komutan [f]

m. iken 003b/22

mir'āt : ayna [a]

m.-ı ḳalbi "kalp aynası" 041b/25

mirās : ölen kimsenin yakınlarına bıraktığı mal veya mallar [a]

m. 009b/20

- m.+ dır **082b/08**
m. kıl- **054a/20**
- misāfir** : misafir,konuk [a]
m. **084b/15**
- misafirhāne** : misafir evi [a]
m. **077b/09**
- mişāk** : verilen söz,anlaşma [a]
‘ahd-i m. “yemin ve anlaşma, kesin söz” 007b/15
- mişāl** : örnek,benzer [a]
m. **095a/04**
m.-i ‘andelīb “bülbul gibi” **063a/25**
m.-i Cebrā’īl “Cebrail gibi” **082b/10**
m.+ i **075b/24, 101b/15, 108a/09, 119a/35**
m.+ inde **115b/20**
- mişāli** : gibi,örnek olarak verilen [a]
m. **089b/20, 108b/23**
- mişbāḥ** : kandil,lamba [a]
m.-ı ezel “başlangıcı olmayan kandil” **107a/15**
m.-ı kandil “kandil ve meşale” **102a/10**
- misk** : güzel koku [a]
m.-i şābūn “güzel koku sabun” 019b/18
- miskin** : tembel,zavallı [a]
m. **065a/20, 065b/03, 083b/26, 104a/15**
m.+ lerin **066b/01**
- mişl** : gibi,benzer [a]
m.-i aşḥāb-ı selef “önceki sahabeler gibi” **099b/04**
m.-i deryā “deniz gibi” **072b/23**
m.-i deryā-yı ḥubāb “muhabbet denizi gibi” 004a/19
m.-i encüm “yıldızlar gibi” 003b/06
m.-i erneb “tavşan gibi” 022a/11
m.-i felek “felek gibi” 096b/11
m.-i ḥar “eşek gibi” **111a/22**
m.-i ḥuccāc “hacılar gibi” 010a/13, **063a/10**
m.-i İbrāhīm Ḥalīl “Halil İbrahim gibi” 034a/04
m.-i Kānbersin “Kanber gibi” 014b/11
m.-i meges “sinek gibi” 021b/04
m.-i nebī “peygamber gibi” **069b/17**
m.-i Nūḥ “Hz.Nuh gibi” **072b/01**
m.-i raşāş “kurşun gibi” **060a/14**
m.-i semek “balık gibi” **068a/09**
m.-ü küfrān “nankörlere benzer şekilde” **072b/04**
- mizāc** : huy,tabiat [a]
m. ol- **062b/12**
- mizmār** : düdük,kaval [a]
m. **114b/30**
- molla** : efendi, hoca, medrese talebesi [a]
m. **118a/12**
- Molla Kadın**: Bu divanın sahibi olan Sükutî’nin kızlarından biri
M. **118b/30, 119a/05**
- mu**: soru eki [Tr]
m. 019b/16, 041a/19, 042a/25, **060a/01, 068b/07, 072b/09, 116a/20**

mu : bu(zamir) [Tr]

m.+ nları 067a/09

mu'acciz : sıkıntı verici,rahatsız edici [a]

m. 105a/07

mu'ahhîr : Allahü Teala'nın güzel isimlerinden biri [a]

M. 098a/23, 102a/17

mu'ammā : bilmece,anlaşılması güç şey[a]

m.+ dır 085b/07

m.+ yı 085a/10

mu'azzam : azametli,çok büyük [a]

şâh-ı m. 049b/26, 107b/24

Mu'înüddîn : Mu'înüddîn-i çeşti, Çeşti tarikatının kurucusu

M. 038b/04

mu'tād : alışılmış,adet [a]

zıkr-i m. eyle- 018a/07

m. ol- 014a/13

m.+ ım ol- 035b/07

muğallaṭ : yanlış telaffuz edilmiş [a]

m. it- 114b/28

muḡān : ateşe tapanlar,zerdüşter [f]

himmet-i pîr-i m. "ateşe tapanlarının pirinin yardımı" 059b/25, 069b/04

muḡabbet : sevgi,dostluk,samimi yakınlık [a]

m. 002a/07, 005a/17, 008b/05, 008b/08, 008b/10, 009a/13, 009a/18, 009a/20, 009a/22, 020b/26,028b/20, 028b/26, 029a/04, 029b/11, 039b/06, 059b/07, 065a/10, 077a/13, 118a/03

aḡyār-ı m. "iyilerle muhabbet" 116b/24

dildār-ı m. "sevgili muhabbeti" 009a/16, 116b/18

esrār-ı m. "muhabbet sırları" 116b/28

eḡkār-ı m. "Allah'ı anan muhabbet" 009a/14

gūlzār- m. "muhabbet bahçesi" 116b/16

iḡrāk-ı m. "yakan muhabbet" 030b/08

ikḡār-ı m. "artan dostluk, sevgi" 116b/22

pazar-ı m. "muhabbet pazarı" 116b/26

tīmār-ı m. "iyileştiren sevgi, muhabbet" 116b/20

m.-i cām-ı 'aşkıındır "aşk kadehinin muhabbeti" 009a/26

m. eyle- 008b/06, 008b/12, 008b/14, 009a/13, 046a/19, 063b/26

m. it- 005b/22

m. kııl- 002a/33, 054b/01, 071a/22

m.-i zevk it- 074b/22

m. vir- 047a/17, 109b/22

m.+ i 002b/04

muḡabbetnāme : muhabbetname [f]

m. 118a/01

muhācîr : göçmen [a]

m. 003a/21, 003a/23, 119b/06

m.+ lerinden 003b/19, 119b/01

muḡakkak : hakikati ortaya çıkmış,kesinleşmiş [a]

m. 002a/38, 014a/04, 018a/21, 020a/18, 021a/02, 021b/12, 021a/18, 035b/22, 038a/12, 039a/05, 040a/11, 040a/18, 040a/21, 040b/06, 045a/01, 046b/03, 048b/24, 049b/22, 079b/03, 079b/18, 091a/03, 102a/10, 103a/16, 105a/15, 106a/24, 106b/07, 107b/23, 119b/11, 119b/21

m.+ dir **084a/11**

muḥālīf : karşıt, karşı olan [a]

m. 058a/19

Muḥammed Takī : Dokuzuncu imam olan İmam Muhammed Taki, 811 yılında doğmuştur. 835 yılında ise şehit edilmiştir.

M. 020b/19, **053b/05, 114a/23**

M.+ dir 007b/16, 015b/11, 016a/01

M.+ ye 018b/23

Muḥammed : Hz.Peygamber'in mübarek bir ismi

M. 016b/09, 026b/03, 026b/06, 036a/01, 038b/02, 044b/22, **053a/23, 059b/04, 060b/21, 071a/27, 079b/14, 082b/05, 083a/05, 087b/11, 104b/29, 109b/23, 118b/14**

āl-i M. "Hz. Muhammed'in soyu" **115b/27**

mehdi-i āl-i M. "mehdi Hz. Muhammed soyu" 015b/16, **114a/28**

zümre-i āl-i M. "Hz. Muhammed'in soyundan, ailesinden" **111b/23**

M.+ çe 017a/20

M.+ le 040a/07

Muḥammed Bākır : Beşinci imam olan İmam Muhammed Bakır, 676 yılında doğdu. 733 yılında ise şehit edildi. Beşinci imam Muhammed Bakır, dördüncü imam Zeynel Abidin'in oğludur.

M. **002b/03**, 007b/08, 035b/19, 035a/25, 045b/05, **099b/19**

Zeynel M. 005a/17, 026a/22

M.+ a 020b/13

M.+ ın 046b/10

Muḥammed Ḥarābātī Baba : 19.yyda Sersem Ali Dede yerine posta oturan kişidir

M. Hâzretlerinin **004b/03**

eş-şeyh M. **049b/13**

Sa'deddin eş-şeyh M. **091a/01**

Muḥammed Mehdi : on ikinci imam Muhammed Mehdi 869 yılında doğdu. "Gaybet-i Suğra" yani küçük gizlenişe girdikten sonra bir daha ortaya çıkmadığı rivayet edilmektedir.

M. 005b/03, 046b/18, **055a/21, 061b/12**

M.-i şāhib-zamān "zamanın sahibi Muhammed Mehdi" 016a/03

şāhib-i M. "sahip Muhammed Mehdi" 016b/15

Muḥammed Muştafā : Hz.Peygamber'in mübarek bir ismi

M. **002b/17**, 012a/06, 018a/20, **053a/23**

efḍal-i Ahmed M. "en üstün olan Hz.Muhammed" **105b/01**

muḥarrem : Hicri ayların ilki [a]

m. 040b/28, **050b/16**

māh-ı m. "Muharrem ayı" **053b/02**

şehr-i m. "muharrem şehri" 036a/17

muḥarrer: kaleme yazılmış, yazılmış [a]

m. 048b/22

muḥarrir : yazar [a]

m. **117b/14**

muḥib : seven [a]

m. **118a/20**

m.-i şādık "sadakitle seven" **118b/11**

m.-bi ḥānedāna "sülalesini seven" **061a/19**

m.+ lerdir 032b/11

muḥibbān : dostlar, ahbablar [f]

m. 002a/05, 106b/01, 115a/25
 derviş-i m. "dost olan derviş" 001b/42
 m.+ ı 118a/27

muḥīṭ : çevre,saran,kuşatan [a]
 m. 017a/10

muḥkem : sağlam,kuvvetli [a]
 m. 014a/19, 018a/17, 019a/26, 026a/17, 029b/26, 036b/02, 062b/18,
 092b/17, 094b/08, 096b/22, 110a/13
 m. it- 089a/05

m. ıtut- 027a/11, 098a/06, 103b/24, 108a/10

muḥtāc : yoksul,ihtiyaç sahibi [a]
 m. idi 079a/28
 m. iken 116b/33
 m. it- 079b/16
 m. ol- 094b/01, 100a/22
 m. 089a/07

Muḥtār : Peygamberimiz Hz.Muhammed'in bir ismi şerifi

m. 017b/02
 Aḥmed-i m. 012b/20, 016a/16, 031b/13, 068b/19, 069a/10, 083a/21,
 113a/11

fā'il-i m. 098a/18

Muḥtār: bk. muḥtār
 Aḥmed m. 001b/01, 001b/34

muḥtelif : çeşit çeşit,farklı [a]
 m. 098a/01

muḳābil : karşılık [a]
 m. ol- 103a/08

muḳaddem : önce,evvel [a]
 m. 040a/02

muḳīm : ikamet oturan,yerleşik,ayakta duran [a]
 m. 045b/11
 m. ol- 093a/25

muḳtedā : kendisine uyulan [a]
 m.+ dır 015b/08
 m.-ı evliyādır "kendisine uyulan evliya" 020b/20, 051a/10
 m. kııl- 005b/10
 m.+ ya ir- 046b/13
 m.+ dandır 016b/14
 m.+ sın 048a/21

muntazır : gözleyen, bekleyen [a]
 m. 072a/05

m. ol- 005b/03, 036a/01
 m. ol- durur 016a/05
 m.+ ız 016b/15, 020b/23, 021b/25

mūr : karınca [f]
 m.-ı ednādan "küçük karınca" 021b/01
 m.-ı za'ifden "güçsüz karınca" 106b/19
 mār-ı m. "karınca ve yılan" 001b/22, 002a/13
 m.+ a 115a/15
 m.+ dan 011b/22, 077b/24, 081b/02, 092a/01

murād : istenilen,arzu edilen [a]

m. 013b/05, 013b/19, 014a/04, 014a/06, 014a/20, 014a/22, 014b/01, 014b/02, 014b/03, 014b/05, 014b/07, 014b/09, 014b/11, 029b/25, 039a/01, 041b/19, **057a/18, 060a/22, 106a/22**

m.-ı 'aliyyeleri "yüce istek" **081b/10**

m. al- 037b/16, **071a/13**

m.+ a ir- **073b/26, 076a/03, 077b/15, 091a/11, 097a/21**

m.+ ım vir- 043b/08, **112a/16**

m.+ ın vir- 033b/08

m.+ ını vir- 045a/08

m.+ a 016b/02, **075a/08**

m.+ ı **115a/08**

m.+ ın 044b/17, **055a/07, 096b/13**

m.+ ın 030a/11, **073b/06, 085a/07, 085b/19, 118b/40**

m.+ ına 023b/17

murdār : pis, kirli [f]

m. **096b/19**

m. ol- **096a/02**

murğ : kuş [f]

m.-ı ğaribin "hayret verici kuş" 019a/09

m.-ı ħuffāş "yarasa" **059a/18**

Murtaza : erkek adı

ibn 'amm-ı M. **004b/16, 045a/28**

el-şeyh M. **081b/02**

Şeyh M. Sükūti **054a/28**

Şeyh Sükūti M. **081a/11**

2: Hz.Ali'nin lakabı

M. 003a/08, 006a/24, 012a/10, **052a/26, 081b/02, 102a/10, 109b/01, 109b/02, 109b/04, 109b/06, 109b/08, 109b/10, 109b/12, 109b/14, 109b/16, 109b/18, 109b/20, 114a/10**

M.+ dır 015b/02, 035a/18, 035b/05, **071b/14, 072a/13, 109b/01, 109b/02, 109b/03, 109b/04, 109b/05, 109b/06, 109b/07, 109b/08, 109b/09, 109b/10, 109b/11, 109b/12, 109b/13, 109b/14, 109b/15, 109b/16, 109b/17, 109b/18, 109b/19, 109b/20, 113b/18**

'Alīyyü'l M. 036b/06, **053a/24, 056b/11**

nūr-ı 'ayn-ı M. "Murtaza'nın gözünün nuru" **052b/14**

zāt-ı pāk-i M. "Hz.Ali'nin temiz zati" **061a/24**

M.+ dan **099b/14**

M.+ dandır 016a/28

M.+ ya 005a/10, 007b/03, 026a/19, 034b/18, 037b/01, 046b/03, **056a/20, 059b/13, 062a/05, 067a/24, 075b/10**

M.+ nın 018b/12, 034a/16, **054a/11, 055a/11, 092b/28, 097b/07, 099b/27, 111b/26**

M.+ sın 048a/09

M.+ yız 020b/08

Murtaza Sükūti : Sa'diyye Tarikatına bağlı şeyhlerden biri, mutasavvıf bir şair. Tek eseri Divan-ı Sükūti.

Şeyh M. Efendinin 001a/02, **004b/04**

Mūsā : Yedinci imam olan Musa Kazım, 745 yılında doğmuştur ve 799 yılında zindanda zehirleterek şehit edilmiştir. Altıncı imam Caferi Sadık'ın oğludur.

M. **002b/27, 003a/16, 005a/22, 015b/09, 015b/30, 016b/07, 018b/03, 018b/22, 020b/17, 026b/01, 035b/23, 036b/10, 040a/13, 045a/03, 045b/06,**

046b/14, 047a/11, 048a/17, 051a/06, 051a/23, 051b/18, 052b/22, 053b/04, 061b/07, 074b/19, 083b/07, 095a/07, 097b/22, 099b/22, 105b/08, 110a/05, 114a/22, 118b/23

hazret-i M. Rızā 002b/10

imām M. 072a/25

M. Kāzım 003a/15, 015b/29

M.-yı Kāzım 053a/05, 083b/13

M.-yı Kāzım Rızadır 007b/12

M.-yı Kāzım Rızāya 026a/24

M.-yı Kāzım Rızānıñ 053a/20

'Alī M. Rızā ol- 105a/26

Mūsā : Hz.Musa a.s. Hem Yahudilik ve Hristiyanlığa hem de İslâm'a göre büyük bir peygamber ve İsrâiloğulları'nı Firavun'un zulmünden kurtarıp hürriyete kavuşturan bir liderdir.

M. 004a/20, 100a/17, 105a/09, 105a/10

M. ol- 029a/20

muşaffā : arınmış,safileşmiş [a]

m. 090b/12

hüsni-i ahlāk-ı m. "temiz, güzel ahlak" 040b/10

m. eyle- 015a/14, 113a/11

m. kıl- 039b/24, 060a/08

muşāhî: özgün [a]

m. 068b/12

musallaṭ : rahatsız eden,sataşan [a]

m. ol- 113a/13

muşarraḥ : aşikar,açıkça belli [a]

m.+dır 115a/07

Muştafa : Hz.Peygamber'in mübarek bir ismi

M. 002b/10, 004b/29, 005a/25, 006b/23, 007b/02, 008a/13, 012b/09, 015a/15, 015b/01, 016a/27, 020b/08, 026a/16, 034a/15, 035a/17, 036a/04, 036a/21, 043b/15, 045a/27, 046b/02, 048b/47, 051b/11, 052a/25, 052b/13, 054a/20, 055a/04, 055b/09, 067a/04, 067b/11, 075b/08, 078a/13, 079b/07, 086a/02, 091b/16, 091b/22, 097b/05, 099b/12, 109b/06, 111b/25, 114a/09

M.+dır 072a/10

'ālem-i M. "cihan peygamberi" 035b/02, 048a/08

cedd-i pāk-i M. "Hz. Peygamber'in temiz atası" 007b/18

cemāl-i M. "Hz. Muhammed Mustafa'nın güzelliği" 064b/11

gūlām-ı ḥandān-ı M. "Hz. Muhammed'in mutlu esiri" 071b/13

ḥanḡāh-ı M. "Mustafa'nın dergahi" 003a/05

ehl-i beyt-i M.+ da "Hz. Muhammed'in ailesinden olanlar" 030a/21, 058b/20, 062a/04

nesl-i pāk-i M. "Hz. Peygamber'in temiz soyu" 006a/22

nūr-ı pāk-i M. "Peygamber efendimizin temiz, mübârek nûru" 045a/24

şer'-i pāk-i M. "Hz.Muhammed'in temiz İslam şeriatı" 005b/24, 018b/09, 059b/11

şevḡ-i itā'at-i M. "Hz.Peygamber'e itaatte istekli olan" 052a/18

Muştafa: Nakşibendi tarikatı şeyhlerinden biri

Hacı Şeyḥ M. Efendiniñ 080b/09

Hacı M. Efendi 080b/10

muṭābık : uygun,uyumlu [a]

m. ol- 059a/11

mutlak : kesin, nihayetsiz [a]

m. 007a/07, 007b/18, 009a/25, 014a/22, 024a/03, 025b/11, 026a/06, 035b/25, 036b/26, 039a/17, 040a/19, 043b/07, 044a/22, 045a/20, 046a/01, 046a/08, 046b/10, 049a/06, 049b/27, 050a/13, 050a/18, 051a/25, 053a/24, 053b/11, 059a/09, 060a/02, 060b/10, 062b/03, 066a/05, 070a/17, 072a/24, 074a/20, 077a/23, 077b/18, 083a/02, 085a/12, 086a/20, 090a/17, 090b/13, 092b/11, 092b/16, 094a/19, 096a/24, 100a/14, 101b/20, 103b/16, 104a/10, 104a/22, 105a/21, 105b/09

‘âşık-ı m. “mutlak âşık” 015a/12

hâlik-i m. “mutlak yaratıcı” 016a/15

huffâz-ı m. “mutlak hafızlar” 097a/12

Ka’be-yi m. “Kabe-i şerif” 009a/20

kuṭb-ı m. “mutlak kutub” 114a/24

nesl-i m. “nihayetsiz nesil” 071b/17

nūr-ı m. “sonsuz nur” 032a/06, 092b/28

zât-ı m. “mutlak olan zat, Allah” 004a/08, 006b/21, 037b/02

m. ol- 107a/06

mutlakā : kesinlikle, şüphesiz [a]

m. 116a/16

şerîk-i m. “daimi arkadaş” 097a/26

zât-ı m. 115a/13

muttaḳī : Takva ehli, Allah’tan korkup emir ve yasaklarına titizlikle uyan [a]

m. 082b/27

m. ol- 011a/11

muttaşıl : sürekli, durmadan [a]

m. 091a/08

mütū kable en temütū : “Ölmeden önce ölünüz.” Hadis [a]

M. 015a/03, 017b/13, 020a/15, 024a/13, 027b/09, 040b/13, 048b/08, 061b/21, 085b/17

muvaḫḫ : başarılı [a]

m. 059a/26

muwāḫ : layık, uygun [a]

m. 053b/26, 082b/30

m. eyle- 111a/19

mū: kıl [f]

m.-ı rîşim “baş kılı, saç” 034b/05

mü’ebbed : daima, ebedi [a]

m. 104a/27

mü’ehḫir : sonraya bırakan, tehir eden [a]

m. 042a/12

mü’mīn : iman sahibi müslüman [a]

m. 001b/25, 012a/01, 015b/07, 016b/05, 040a/23, 048a/16, 050b/31, 059b/21, 104a/20, 107a/06

ehl-i m. “müminler” 015b/28

m. isen 027a/02, 103a/23

m. ol- 062b/11

m.+ e 012a/24, 052b/09

m.+ iḫ 064b/09, 083a/03

m.+ iḫdir 080a/18

mü’mīnāt : kadın müminler [a]

m.+ a 012a/12

- mübāḥ** : haram edilmeyen, helal [a]
 m. 011a/14, 072a/20
 m. eyle- 095b/08
 m. kıl- 066b/12, 099a/11
- mübāḥeşe** : söz etme, karşılıklı konuşma [a]
 m. it- 004a/17
- mübārek** : bereketli, hayırlı [a]
 m. 013a/18, 113a/07
- mübeyyen** : açıklanan, açıklanmış [a]
 rāh-ı m. "açıklanmış yol" 087b/17
- mübḥāş** : anlatan, bahseden [a]
 m. it- 009b/19
- mübîn** : açık, apaçık, dilediğine doğru yolu gösteren [a]
 m. 083a/23
 rāh-ı m. "açık yol" 023a/05
- mübtedî** : başlayan, yeni, acemi [a]
 m. 082a/05
 m.-i t̤arīḳ ol- 081b/07
- mübtelā** : bağımlı, düşkün [a]
 m. ol- 024b/09, 086b/02, 086b/21
 m.+ yım 011a/20
- müceddid** : Yenileyen (her asrın vazîfeli imamı) [a]
 m.+ en 079a/27, 080a/04, 080b/09, 119b/01, 119b/10
- mücerred** : yalnız, tek [a]
 m. 117b/25
- mücevher** : kıymetli taş [a]
 m. kıl- 093b/11
- mücrim** : cürüm, günah işlemiş olan, suçlu [a]
 m. 002b/16, 033a/20, 036a/10, 065a/05, 065b/05, 083b/24
 m. ol- 108a/03
 m.+ e ol- 094b/11
 m.+ in 046a/14, 089a/23
 m.+ lere 091b/23
- müctebā** : seçilmiş, kıymetli [a]
 Ḥasan-ı m. "seçkin kişi Hz.Hasan" 118b/18
 Ḥasanü'l- m. "seçkin kişi Hz.Hasan" 001b/28, 006a/25
- müddām** : devam eden, sürekli [a]
 m. 009a/11, 009a/21, 025b/12, 027a/05, 052a/21, 059a/13, 071a/02, 086a/01, 089a/03, 092b/18, 096a/17, 111b/12, 112b/23, 113a/19, 114a/27, 114b/22, 116b/21
 m. ol- 106b/08
- müdde'î** : davacı, idda eden [a]
 m. 005a/21
 m.+ ler 019a/07, 088b/09
- müfesser** : tefsir edilmiş, açıklanmış [a]
 ehl-i m. 016a/22
- müfessir** : tefsir eden, açıklayan [a]
 m.+ ler 115a/08
- müfred** : Başı ve sonu olmayan tek ve kafiyesiz beyit [a]
 m. 057b/01
- müfredat** : tek tek ve ayrı ayrı beyitler [a]

- m. 056b/18
- müfsid** : fesadlık eden,bozguncu [a]
 m. 103a/06, 116a/04
 ehl-i m. “fesadlık yapanlar” 101b/08
 m. ol- 059b/02
 m.+ ler 047a/10
 m.+ in 032b/06
- müftî** : fetva veren [a]
 m. 008b/23, 092b/22, 097a/05
 m.+ si 058b/16
- mühr** : mühür,damga [f]
 m.-i Haydar “Hz. Ali’nin mührü” 054a/15
 m.+ ü 038a/10
- müjgân** : kirpikler [f]
 m.+ ları 016a/23
- mükemmel** : tamam,olgun,kemale ermiş olan [a]
 m. 117b/25
- müktedâ** : kendisine uyulan,önde giden [a]
 m.+ dır 072a/02
 m.-yi evliyâdır 051a/10
- mülākāt** : buluşma,görüşme [a]
 m.+ da 105a/04
- Mülcem**: Havaric fırkası mensuplarından,Hız.Ali’nin katili
 ibn-i M. 045a/15
- mülhid** : dinsiz [a]
 m.-i zındıka “dinden çıkan, dinsiz” 059a/20
- mülk** : memleket,mal, mülk [a]
 m. 005b/05, 008b/17, 027a/10, 076a/06, 089b/23, 097b/04, 108a/21
 m.-i ‘Acem “İran” 018b/21, 083b/07, 087b/12
 m.-i beḳādan “kalıcı olan ahiret alemi” 023a/07
 m.-i cihān “dünya malı” 092a/19
 m.-i cihāndan “dünya malı” 028a/11
 m.-i derūn “gönül mülkü, ruh” 103b/13, 106a/02
 m.-i derūnumda “gönül mülkü, ruh” 047a/06
 m.-i dünyā “dünya malı” 058a/14, 059a/21
 m.-i fānī “geçici mülk” 106a/19
 m.-ü fānī “geçici mülk” 077b/06
 m.-i hümāyūn “devlet malı” 105b/27
 m.-i keşret “çok mal” 020b/01
 m.-i māl “mal ve mülk” 073b/09, 119b/28
 m.-i Süleymān “Süleyman’ın mülkü” 074b/08
 m.-i ten “vücut mülkü” 027b/19, 088b/11, 109a/11
 m.-i tende “vücut mülkü” 014b/19, 020a/14, 026b/23, 034a/12
 cihān-ı m. “dünya mülkü” 097a/13
 māl-ı m. “mal ve mülk” 092b/15
 ‘ālem-i m.+ e iriş- 031a/11
 m.+ de 046a/27
 m.+ e 033a/19, 081a/01, 098b/05, 099a/23
 m.+ ü 031a/04, 040a/02, 104b/11, 112a/07, 113b/01
 m.+ in 002a/25, 090b/12, 108b/18
 m.+ inde 010a/08

- m.+ inçden 094a/09
m.+ ine 096a/25
m.+ üm 017b/19
m.+ ün 096b/09, 098a/14, 098a/21
m.+ ünde 006b/19, 104b/02
m.+ üne 040a/09, 069b/07, 082a/12, 101b/13, 102b/13, 103b/25
m.+ ünü 007a/26, 009b/01, 009b/13, 011b/05, 029b/21, 034b/04, 045a/04, 066a/25, 074a/01, 084a/04, 085a/05, 091b/07, 093a/24, 095a/16, 100a/11, 103b/06, 104b/27, 111b/19, 113b/05, 117b/03
- mültecā** : sığınılacak ve iltica edilecek yer [a]
m.-yı 'āşıkāndır "sığınılacak aşk" 051a/08
- mümkīn** : mümkün, olabilir, olanaklı [a]
m. 022b/25, 077a/24, 089a/05, 089a/16, 108a/09
m. değil 084a/16
kābil-i m. "mümkün olan kısmet" 071b/10
m. it- 092a/12
- mümkün** : bk. мүmkīn [a]
m. 044b/04
m.+ dür 110b/23
kābil-i m. "mümkün olan kısmet" 060a/22
m. mi it- 087b/09
m. ol- 101b/26
m.+ ü 030b/25, 088b/01, 094b/18, 095a/20, 103b/20, 117a/43
- münācāt** : Allah'a yakarış, yalvarma [a]
m. eyle- 100a/17
- münāfık** : Hz. Muhammed çağında Allah'a inanmayan ama inanmış gibi görünen kimse, fesadlık çıkaran [a]
m. 002b/08, 013a/06, 016b/16, 041b/06, 045a/16, 050a/05, 059b/02, 063b/10, 063b/29, 072b/08, 083b/04, 104a/25, 116a/04
tālib-i m. "fesadlık çıkarmak isteyen" 082b/29
m.+ ı 001b/25
- münevver** : nurlanmış, aydın, parlak [a]
m.+ dir 038a/15
m. tūt- 039a/03, 044a/20, 053b/06, 084a/13
- münezzeh** : mukaddes, temiz, arınmış [a]
m. 053a/07
m. eyle- 039a/08
- münkerān** : inkar edilmişler, inkar edilenler [a]
m.+ a 107a/01
- münkerāt** : haramlar, günahlar [a]
su'āl-i m. "günahlardan sorulma" 008a/18
- münkir** : inkar eden [a]
m. 013a/01, 016b/16, 032b/23, 050a/05, 062b/11, 115b/24, 116b/25
m.-i nādānların "inkar eden cahiller" 026a/02
ehl-i m. "inkar eden cahiller" 079a/24
kavm-i m. "inkār edenler topluluğu" 013a/06, 062b/02, 080a/14
m. ol- 011a/26
m.+ e 088b/26, 095b/03
m.+ in 033b/24, 073a/01, 088a/02, 094a/06
m.+ inç 019b/19, 095b/15
- müntehā** : son, nihayet, uç [a]

- maḳām-ı m. iriş- 43a/06
- münzir** : korkutan,sakındıran [a]
m.+ i ol- 034a/20
- müphem** : belirsiz,kapalı [a]
nokta-ı m. “gizli nokta” 060a/19
nokta-ı m. idi 016a/13
- müptelā** : bağımlı,düşkün [a]
m.+ dır 045b/27
m. ol- 006a/21, 066b/07, 100b/07
m.+ yım 031a/20, 067b/26
m.+ yız 015a/13
- mürā'i** : ikiyüzlü, riyakar [a]
m. 063b/17, 082b/17, 102a/14, 106a/12, 112b/21, 114b/24, 117b/05
- mürekkeb** : birkaç şeyden oluşturulan [a]
m. kıl- 053a/02
- mürīd** : bir şeyhe bağlı kişi,mürit [a]
m. 012a/19
m.-i Hāḳ “Hak müridi” 038a/02
m. ol- 103a/28
m.+ in 033b/23
- mürşid** : doğru yolu gösteren,irşad eden [a]
m. 003a/13, 030a/04, 047b/04, 066a/18, 082b/18, 084a/27, 114b/11
m.-i bir hāzıḳa “işinin ehli bir mürşid” 013b/17, 107b/11
m.-i Cibrīl-i emīndir “Doğru yolu gösteren güvenilir Cebrāil” 074a/15
m.-i ekmele “mükemmel rehber” 102a/13
m.-i erbāb “işinin ehli mürşid” 061b/22
m.-i erbāb-ı kāmīl “mükemmel, işinin ehli mürşid” 080b/13
m.-i Hāḳ “Ayyah yolunu gösteren” 062b/08, 091a/04
m.-i hāzıḳ “işinin ehli mürşid” 019a/06, 084a/17
m.-i kāmīl “doğru yolu gösteren Allah dostu” 006b/18, 007b/17, 008b/02, 009a/21, 010b/01, 020b/05, 023b/05, 023b/16, 024a/05, 029a/23, 032a/16, 033b/17, 062a/10, 062b/05, 063a/05, 071b/09, 076b/24, 090a/12, 099b/02, 100b/26, 102b/05
m.-i kāmilden “doğru yolu gösteren Allah dostu” 013b/21
m.-i kāmīle “doğru yolu gösteren Allah dostu” 085b/09
m.-i kāmiller “doğru yolu gösteren Allah dostu” 021b/06
m.-i kāmiller “doğru yolu gösteren Allah dostu” 003b/01, 020a/05, 041a/17
m.-i kāmilleri “doğru yolu gösteren Allah dostu” 072b/20
m.-i Sa'dī “Sa'di mürşidi” 119b/25
dest-i m. “mürşid elinden” 021b/09
hāzıḳ-ı m. “işinin ehli mürşid” 096b/21
himmet-i m. “mürşid lütfu” 026b/11, 048a/06
m.-i şāḥib-zamān “zamanın sahibi olan mürşid” 001b/40
m.-i kāmīl bul- 101a/05
m.-i kāmīl ol- 010b/01
m.- i kāmīle ir- 055a/10
m.+ e iriş- 117a/19
m. ol- 107a/22
m.+ siz ol- 019b/07
m.+ den 082b/13
m.+ e 011a/05, 022b/15, 024b/19, 032b/19, 044a/07, 044b/17, 056a/05,

071a/23, 095a/21, 110b/01

m.+ i 070b/26

m.+ imiz 081a/05

m.+ in 017a/13, 032b/05, 070b/05, 117a/31

m.+ in 006b/13, 027a/11, 027b/17, 034a/17

m.+ inin 054b/19

m.+ inden 041b/15, 044a/11

m.+ ine 043b/25

m.+ le 015a/16

m.+ lere 022a/18, 087a/07

mürür : sona erme,geçme [a]

m. 080a/02

m. eyle- 077a/08

m. it- 081b/15, 097a/14, 118a/03

mürüvvet : iyilik,cömertlik,insanlık[a]

m. 065a/01, 072b/06, 101b/20

ehl-i m. "başkalarına faydalı olan kişiler" 093a/26

m. eyle- 049b/24

m. it- 010a/17

m. kı- 083b/27

m.+ i 076a/28

mürüvvetgani : iyiliği bol,ihsanı çok [a]

merd-i m. "ihsanı çok yiğit" 080b/04

müsāvi : eşit,denk [a]

m. 059a/12

müsem mā : isimlendirilen,adlandırılmış [a]

m.+ yı 085a/04, 108a/26

Müslim : Müslüman

m. 104a/20

m. ol- 027a/01

müstakim : doğru,düzgün [a]

ṭariḳ-i m. "dosdoğru yol" 005a/22, 097b/24

müstecāb : makbul,kabul gören [a]

m. 067a/23

m. ol- 079b/14

müsteḥak : hak eden,layık [a]

m. 059b/20, 119a/04

m.+ dır 082a/10

m. ol- 001b/12

müsteṭāb : iyi,güzel,hoş [a]

m. 004a/21, 040b/10, 114b/13

ḥuṭāb-ı m. "faydalı, iyi hutbeler" 085b/16

müşārün : Kendine işaret edilen. İsmi evvelce söylenmiş olan [a]

m.-ileyh ḥazretleri "Kendine işaret edilen kişi" 033b/15, 062a/07

müşerref : şereflenmiş [a]

m. kı- 063b/06

müşkül : zor,güç [a]

m. 019b/15, 020a/21, 088b/13, 093a/12, 094b/03, 095a/15, 100b/07,

110b/23, 111a/24, 115a/03, 119a/10

m. it- 093a/02

m.+ i 043b/14

- m.+ in 040b/22
 m.+ in 048a/03
 m.+ üm 011b/21
 m.+ ün 040b/18
 m.+ üne 041b/18
 m.+ üñ 047b/08, 097b/18
 m.+ ünü 008a/03, 062b/24
 m.+ lerin 022a/22
- müşrik** : Allah'a şirk koşan [a]
 m.+ ini 016a/04
- müştak** : düşkün,aşık [a]
 m. 028b/21
 m.+ dır 045b/18
 m. ol- 039b/11, 060b/01, 065a/14, 073a/21
 m.+ ı ol- 066b/11
 m.+ ın ol- 021b/17
 m.+ ım 009b/03
 m.+ ıyım 043a/17
- müşterek** : müşterek,birlikte olan [a]
 m. ol- istersen 030b/23
- müşteri** : istekli,arzulu [a]
 m. ol- 034a/06
- müşterik** : kendi kendine söylenen kimse [a]
 m. 031a/02
- müyesser** : nasip olmak,gerçekleşmek [a]
 m. 117b/19
 m. kıl- 017a/23, 080a/28, 117b/19
- müzâhir** : koruyan,yardımcı [a]
 m. 022a/13
- müzeyyen** : süslü,ziynetli [a]
 m. 037b/04, 044b/06, 061b/16, 067a/07, 075a/20, 089b/08, 104a/13, 109a/25
 m.+ dir 104b/08
 ma'mûr-ı m. "tamir edilerek süslenmiş" 095b/21
 m. eyle- 019b/24
 m. kıl- 097b/08
- müzîl** : gideren,yok eden,izale eden [a]
 m. kıl- 116a/06
- nâ'il** : erişen,kavuşan [a]
 n. 040a/01
 n. ol- 016b/02, 016b/25, 043a/19, 062a/10
 n.+ in ol- 062b/10
- na'ra** : bağırma,haykırma [a]
 n.-i 'aşkı "aşk feryadı" 008a/02
 n.-i yâ hû "Allah diyerek haykırma" 008b/08
 n.+ sını ur- 030a/18
- na're** : bk. na'ra [a]
 n.+ sini ur- 028b/04
- na't** : Hz.Muhammed'i övücü şiir [a]
 n.-i Şerif "Peygamberleri ve din büyüklerini öven şiirler" 045b/13, 045b/26, 063a/15, 063b/01, 064b/19, 065a/07, 065a/22, 065b/07, 065b/22, 073b/27,

083b/13, 084a/01, 086a/05, 107b/15

Nāci : Hak yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah'ın razı, hoşnut olduğu toplum demektir.

gürūh-ı N. "Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah'ın razı-hoşnut olduğu toplum" 082b/02, 112a/01

zümre-i N. "Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah'ın razı-hoşnut olduğu toplum" 064b/10

zümre-i N. "Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah'ın razı-hoşnut olduğu toplum" 088a/09

gürūh-ı N.+ ye ir- 109b/24

zümre-i N.+ ye ir- dilerse 018b/25

nā-çār : çaresiz [f]

n. kal- 021b/02

nā-çāre : bk. nā-çār [f]

n. 077b/24

nādān : cahil [f]

n. 041a/23, 059b/06, 073a/20, 110b/03

n.-i merā'ī "cahillik aynası" 116a/21

ehl-i n. "cahiller" 047a/03, 099a/13

ķavm-i n. "cahiller topluluķu" 079a/03

münkir-i n. "inkar eden cahiller" 026a/02

naẓm-ı n. "cahil nazmı" 068a/24

zümre-i n. "cahiller zümresi" 017a/01

n. imiş 022a/13, 022b/20

n. ol- 039a/11

n. tūt- 112b/22

n.+ la 023b/18

nādim : pişman [a]

n. ol- 013a/24, 059a/10

nāfe : ceylanın göbeğinden çıkan misk(mcz.sevgilinin saçı) [f]

n. 098b/14, 112b/06

nāgehan : ansızın [f]

n. 087a/09, 103b/15

naḥnū akreb : "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." Kaf suresi ve Vakıf suresi [a]

n. 007a/01, 014a/21, 017a/07, 022b/21, 047b/01, 067a/10, 070b/21,

116b/07

n.+ den 068a/23, 073a/22, 084b/10, 096b/14

n.+ ü 116a/31

n.+ in 019a/16

n.+ le 111a/12

nā-ķābil : mümkün değil, olmayacak, olamayacak [a]

n.+ e 066b/06

naķd : peşinen ödeme [a]

n. 067b/21, 102b/21

n.-i cānın "en kıymetli olan şey" 027b/03, 116b/19

n.-i cāniņ "en kıymetli olan şey" 011b/01, 030b/20, 056a/14

n.-i cānlar "en kıymetli olan şey" 055a/02

n.-i cān it- 045a/27

n.-i cān vir- 083a/20

n.- i cāniņ vir- 029a/10, 101a/13

- n.+ ini **087b/21**
- nākes** : eli sıkı, cimri, pinti [f]
n.+ e **008a/23**
- nākış** : noksan,eksik [a]
fehm-i n. **111a/14**
n. **041b/13**
- nakış** : işleme,süsleme [a]
n.+ lar **039b/16**
- Nakī** : Onuncu imam Ali Naki, 829 yılında doğmuştur. 868 yılında şehit edilmiştir.
N. **002b/11**, 003a/02, 003a/17, 005a/28, 007b/18, 015b/13, 016a/01, 018b/04, 018b/24, 020b/21, 031b/23, 035b/26, 036b/13, 040a/15, 045a/05, 045b/08, **051a/07**, **051b/19**, **052b/07**, **052b/24**, **053b/07**, **055a/06**, **072a/01**, **083a/17**, **083b/10**, **097b/25**, **099b/23**, **105a/27**, **105b/12**, **110a/07**, **114a/25**
'Alī N. **055b/06**
ibn-ü N. **026b/05**
İmām N. **016b/11**, **046b/16**, **061b/08**, **118b/24**
İmām Kāzım N. **026b/04**
- nākīl** : taşıma,nakil [a]
n. ol- **082a/19**
- nakl** : nakil,anlatma [a]
n.-i dūṣaḥ "cehennemi anlatma" **068a/20**
n. it- **004a/25**
n.+ ini kıl- **098a/17**
n.+ i **068a/18**
- nakş** : nakış,bezek,hile [a]
n. **101b/08**
n.-ı dehre "dünya süsü" **025b/10**
n.-ı dīvānı "nakışlı divan" **051a/14**
n.-ı renk "renk ve nakış" **060a/03**, **099a/19**
n.-ı zībā "süslü nakış" **094b/20**
n.+ i **104b/09**
n.+ ina **010a/16**, **033a/04**, **034a/11**, **076a/27**
n.+ inı **069b/07**, **093a/14**
- Nakşibendī** : Abdulhalikil Gūjdevani tarafından sistemleştirilen, Muhammed Bahauddin Şahı Nakşibend'inin isim babası olduğu İslam dini tarikatlarından
N. **114a/05**
- Nakşī** : Nakşibendi tarikatına mensub olan
meslek-i N. "Nakşı tarikatına bağlı olanlar" **080b/12**
- Nakşīyye** : Şahı Nakşibend tarafından kurulan tarikat
ṭarīq-i N. "Nakşibendi tarikatı" **080b/09**
- nakūs** : çan [a]
n. **114b/30**
- nālān** : inleyen,sızlayan [f]
n. **075b/21**
n. imiş **023a/17**
n. it- **074b/18**
n. ol- **069a/26**, **110a/26**
n.+ ima **009b/04**
n.+ imız **087a/02**
- nā-lāyık** : yakışman,uygun düşmeyen [a]
n. **002a/29**

nāle : inilti,feryad [f]

n. 008b/05

n. kıl- 029a/06

n.+ m 101b/04

nām : ad,lakap,ün [f]

n. 022b/07, 070a/09, 106a/01, 117b/17

n.+ ın 118a/02

n.+ ını 059a/19

nā-maḥrem : gizli,yasak olmayan [a]

n. ol- 056a/04

namāz : namaz [f]

n. ol- 031a/10

nāmūs : namus,ırz,ahlak [a]

n. 016a/09

n.-ı ekber “Peygamber efendimize vahy getiren ve dört büyük melekten biri olan Cebrâil aleyhisselâm, Cibril” 051a/23, 107b/18

edeb-i n. “namus ve terbiye” 114b/28

n.+ ın 097a/10

nān : ekmek [f]

n. 017b/10, 098b/21, 113a/10

nār : ateş,nar[a]

n. 014b/24, 087b/22, 092b/13

n.-ı ceḥennemîñ “cehennem ateşi” 102a/18

n.-ı dūzāḥ “cehennem ateşi” 072a/16, 082a/08

n.-ı dūzāḥa “cehennem ateşi” 041b/14

n.-ı dūzāḥda “cehennem ateşi” 059a/20, 059b/20, 072b/04, 104a/27

n.-ı dūzāḥdan “cehennem ateşi” 113a/18

n.-ı dūzāḥdan “cehennem ateşi” 005b/26, 019b/21, 023b/18, 034a/01,

067a/01, 101a/27, 108a/12

n.-ı firḳat “ayrılık ateşi” 086a/01

n.-ı firḳatden “ayrılık ateşi” 024b/04

n.-ı ḥasretle “hasret ateşi” 105a/03

n.-ı hicrāna “ayrılık ateşi” 064a/21

n.-ı İbrāhîme “İbrahim”in atıldığı ateş” 030b/23

n.-ı Nemrūdu “Nemrud ateşi” 028b/14

n.-ı Nemrūddan “Nemrud ateşi” 034a/04

n.-ı saḳar “Cehennem ateşi” 086a/21, 107a/17

n.-ı sūzān “yakıcı ateş” 072a/23

n.-ı sūzāna “yakıcı ateş” 110a/12

n.-ı suzānıñla “yakıcı ateş” 028b/15

n.-ı ‘aşḳa düş- 039a/22

n.+ ına düş- 039b/06

n. it- 079a/06

n. ol- 096a/06, 110b/26

n.+ a 001b/12, 029a/08, 029a/26, 036b/26, 042b/15, 052a/03, 112b/28

n.+ dan 106a/16

n.+ im 070a/12

nās : insanlar [a]

n. 007a/16, 021b/17, 054a/20, 072b/20, 078a/07, 078b/06

n.+ a 072b/04

n.+ ı 080a/06, 080a/23, 090b/08

- n.+ in 013a/14, 038b/25, 110a/20
naşaf : hizmetçi, ayakçı [a]
 n.+ in 057b/21
nā-sezā : layık,yaraşır olmayan [f]
 n.+ dır 107a/03
naşīb : ele geçen,kavuşulan,kısmet [a]
 n. 086b/26
 n. ol- 117a/21
 n. eyle- 118a/17
 n.+ in ol- 118a/37
naşihat : öğüt [a]
 n. 058b/24, 060b/24
naşrāni : Hristiyan [a]
 kavm-i N. "Hristiyan kavmi" 104a/26
nā-şād : Mutlu olmayan,hüzünlü [f]
 n. 011a/13, 109a/22
nāṭıḳ : konuşan,söz eden [a]
 n. 017a/16, 036b/15
 n. idi 016a/21
 n. imiş 069b/20
 n. ol- 069b/21, 099a/06
nā-tüvān : güçsüz,zayıf [f]
 n. 052a/03, 065b/16, 077b/25, 089b/19
 cism-i n. ol- 113a/25
 n. ol- 065b/24, 075b/24, 108b/23
 n.+ im kıl- 101b/17
nāy : ney [f]
 n.+ im ol- 094b/10
nāz : naz,işve,cilve [f]
 n. 047a/19
naẓar : bakış,göz atma [a]
 n. eyle- 027a/25, 047b/20, 066b/01, 074b/11, 095b/23, 100b/19
 n. it- 021a/06, 039b/08, 084b/20, 104a/16, 108b/03
 n. kıl- 011b/09, 014b/07, 024a/16, 025a/13, 032a/08, 039a/14, 040a/04,
 041a/22, 044b/11, 046a/07, 070b/21, 077a/09
 nīm-i n. it- 083b/16
 n.+ da 003b/27, 011b/16
 n.+ la 107a/10
naẓaran : göre,bakışla,nispetle [a]
 n. 081b/03
nāzenīn : bk. nāzenin [f]
 n. 002a/29
nāzenin : narin,ince,duyarlı [f]
 ṭarīḳ-i n. "nazik, ince yol" 038b/09, 081b/06
nāzır : bakan,gözetken [a]
 n. 111a/10
 hazır-ı n. "bizzat bulunan ve gören" 116a/25
nāzik : ince,kibar [f]
 n. 013a/18, 099b/01, 103b/06, 109a/17
nāzil : nüzul eden,inen [a]
 n. ol- 059b/19, 082a/23, 087b/02

nazm : vezinli ve kafiyeli söz [a]

n. 068b/03, 069a/05, 099a/03

n.-ı celîl "Kur'ân-ı Kerim" 032a/26, 057a/20

n.-ı Hâk "Hakk'ın nazmı" 055b/25

n.-ı Hâkîrî "Hakk'ın nazmı" 067b/13

n.-ı nâdân "cahil nazmı" 068a/24

n.-ı Sübhân "Hakk'ın nazmı" 055b/20

n.-ı şerîfimizde "şerefli nazm" 081b/15

cevher-i n. "kıymetli şiir" 004b/07

n.+ ı 015b/19, 024a/14, 034b/09, 085a/11, 092b/03, 105a/29

n.+ ım 034a/05, 037b/10, 085b/10, 106a/27, 108b/02, 114b/12, 116a/24

n.+ ımı 041b/10, 084a/24

n.+ ina 060a/16, 102b/25

n.+ ını 010a/01, 028a/09, 033b/13, 094b/25, 100b/25

n.+ ırla 039a/01

n.+ ıyla 016a/25, 050a/13, 050b/14, 067a/18, 067a/27, 075b/09, 075b/11, 075b/13, 078b/30, 079b/10, 085b/06, 097a/20

n.+ ile 040b/26, 075a/24, 088b/25

naẓr : altın [a]

n.+ ı 117a/31

ne : ne, niye, hangi, nasıl, ne kadar (soru sözü) [Tr]

n. 005b/16, 008a/16, 017a/16, 020a/21, 022a/01, 022a/10, 023b/14, 025a/06, 035a/09, 042a/08, 044b/04, 044b/20, 047a/06, 047a/04, 047a/08, 047a/17, 047b/25, 052b/16, 054a/17, 060a/24, 063b/04, 071a/26, 076b/26, 076b/27, 077a/24, 077b/07, 086a/16, 086b/19, 089a/16, 090b/02, 090b/09, 090b/17, 091b/10, 092a/04, 092a/10, 092a/12, 092b/15, 093a/08, 095a/15, 095b/17, 096a/03, 096b/03, 097a/16, 098a/09, 098a/17, 101b/02, 101b/19, 101b/24, 105a/17, 106a/02, 106a/12, 106b/16, 110a/15, 110b/20, 110b/23, 114b/25, 115a/01, 115a/03, 115b/21, 115b/24, 116a/11, 117a/03, 118a/11, 119a/10

n.+ dir 019a/13, 019a/14, 019a/16, 019a/18, 019a/20, 019a/22, 019b/20, 032b/25, 047a/19, 077b/02, 077b/04, 077b/08, 077b/12, 077b/16, 077b/20, 084b/19, 095b/05, 096b/17

n. imiş 022b/13

n. ise 077b/14, 079a/21

n. it- 003a/25, 115b/23

n. ol- 078a/02

n.+ ler 043a/26, 073b/14, 092b/18, 115b/22

ne kadar: ne kadar (soru sözü) [Tr]

n.+ dır 034b/09

nebât : bitki [a]

n. 062b/05, 090a/23

nebâtât : bitkiler [a]

n. 002a/09

n.+ la 090a/05

nebî : peygamber [a]

n. 015b/04, 022a/21, 037a/08, 037a/20, 066a/16, 068b/15, 086a/14, 087a/23, 102a/02, 102a/20, 104b/30, 107a/27, 116b/09, 118b/37

envâr-ı n. "Peygamber nuru" 107a/21

esrâr-ı n. "peygamber sırları" 085b/11

hâtem-i n. "Peygamber mührü" 08b/13

- ḥatm-i n. "Peygamber mührü" 068b/11
ḥātem-i n.+ dir "Peygamber mührü" 102a/16
ḳavl-i n. "Peygamber sözü" 060b/24
mişl-i n. "Peygamber gibi" 069b/17
nesl-i n. "peygamber soyu" 083a/22, 110a/07
nuṭḳ-i n. "peygamber sözü" 102a/14
nūr-ı n. "peygamber nuru" 088a/11
Süleymān-ı n. "Süleyman peygamber" 042a/17
sırr-ı n. "peygamber sırrı" 087a/17
vāriş-i ḥātem-i n. "Peygamber mührünün varisi" 099b/19
n.-i faḥr-ı 'ālem "bütün âlemin kendisiyle övündüğü Peygamber" 015b/24
n.+ ye 078a/09, 102a/21, 107a/24
n+ niḡ 004b/10, 016a/11, 037a/01, 037a/10, 071b/27, 073b/21
n.+ ler 026a/12, 051a/21, 054a/04, 070a/17, 077a/23, 082a/16, 102a/01, 105a/16, 105a/29, 105b/01, 107b/24
necāt : kurtuluş, kurtulma [a]
n. 009b/25, 035b/10, 067b/15, 089a/19, 110b/19
semt-i n. "kurtuluş semti" 095a/17
n. bul- 008a/11
n.+ a ir- 006b/12, 029a/20, 046a/21, 076b/18, 093b/22, 094a/16
n.+ a irgör- 028b/16
semt-i n.+ a ir- 102b/07
n. semtine ir- 019a/12
n.+ ı 074a/18
n.+ im 117a/09
n.+ ina 113a/14
Necef : Irak'ta bir şehrin adı
N. 027b/06, 058a/06, 099b/10, 107a/13
dürr-i N. "Necef incisi" 055b/24
şāh-ı N. "Necef şahı, Hz.Ali" 034b/14
necm : yıldız [a]
n. 090a/25
n.-i ḳamer 069a/15
nefes : nefes, soluk [a]
n. 010a/12, 021a/23, 024a/23, 031b/12, 055a/10, 057b/06, 062b/26, 075b/29, 116a/22
n.+ te 080a/15
n.+ den 115b/07
nefi' : yarar, fayda, menfaat [a]
n. 091b/23
nefret : nefret, tiksınme [a]
n. 096b/12, 099a/20
n. it- 022a/11, 078a/01, 078a/14, 078a/26, 084b/02
nefs : nefis, can [a]
n. 006b/14, 019b/16, 022a/05, 022a/06, 032a/21, 046a/12, 058b/23, 063a/27, 077a/22, 092b/18, 103a/24, 112b/27
n.-i emmāre "kötülüğü emr eden nefis" 049a/08, 094b/05
n.-i emmāreye "kötülüğü emr eden nefis" 106a/16, 108b/07
n.-i hevāya "nefsin gelip geçici arzu ve istekleri" 059b/08
n.-i şehvetden "aşırı arzulu nefis" 034a/13
n.-i şeyṭānı "kötülüğü emreden nefis" 079a/09

- n.-i şoma “kötü nefis” 062a/03, 069b/11
 leşker-i n. “nefs askeri” 007a/20
 şehvet-i n. “aşırı arzulu nefis” 094a/25, 099a/10
 zulmet-i n. “nefs zulmü” 024a/25
 n. ‘askerin kır- 095a/18
 n.+ ine uy- 071a/11, 073b/02, 082b/31, 116a/04
 n.+ e 076a/03
 n.+ im 094b/08, 107a/02
 n.+ imdir 117a/08
 n.+ imi 026b/23
 n.+ imiz 108a/09, 109a/01
 n.+ imizi 014a/09, 026b/11
 n.+ imizin 017b/10
 n.+ in 074b/12
 n.+ in 030a/01, 069b/09
 n.+ ine 007a/18, 016b/28, 023b/03, 030a/12, 043b/22, 060a/13, 061a/06, 090a/02, 092b/22, 093b/23, 099a/07, 106b/22, 111a/20
 n.+ ini 005a/15, 013b/19, 014a/23, 023a/23, 025b/13, 027b/11, 033b/11, 044a/11, 047b/17, 063a/12, 069a/13, 070b/25, 094a/05, 109a/07, 109a/11, 111a/26
 n.+ ini 023b/08
 n.+ iyle 014a/02
nefsān : nefis ile ilgili, bene özgü [a]
 n.+ ınız 019a/27
nehār : gündüz [a]
 n. 005a/03, 008b/18, 009a/06, 010b/07, 014a/10, 016a/19, 019a/15, 023a/03, 023b/08, 025b/25, 027b/15, 051a/09, 063b/15, 067a/19, 069b/15, 078b/08, 087a/02, 093a/04, 098b/22
 leylü’l n. “gece ve gündüz” 119a/33
 n.+ ı 074b/24
nehāren : gündüzleyin [a]
 n. 010a/20
nehiy : yasak, yasaklama [a]
 n. 032b/03, 059a/16
 emr-i n. tut- 023a/03
 emr-i n. tut- ol- 092b/07
nehr : nehir, ırmak [a]
 n.-i ‘aşkıñ “aşk nehri” 018a/05
 n.-i Ceyhūndan “Ceyhun nehri” 091b/10
nekbet : talihsizlik, felaket, düşkünlük [a]
 n.+ i 086a/04
nem : az yaşlık, hafif ıslaklık [f]
 n. 036a/26
nemā : artma, çoğalma [a]
 n. 087a/18
Nemrūd : Zalim ve gaddar olarak tanınmış ve Allah'a karşı isyan etmiş, büyüklük taslamış bir kral. Hz.İbrahim zamanında yaşamıştır
 kavm-i N. “Nemrud kavmi” 097a/04
 nār-ı N. “Nemrud’un yaktırdığı ateş” 028b/14, 034a/04
nergis : nergis [f]
 n. 115a/20

nesl : soy [a]

- n.-i 'Alī "Alī'nin soyu" 015a/22, 080a/09, 114b/03
- n.-i Aḥmed ."Ahmed'in nesli" 072a/11
- n.-i Aḥmedden ."Ahmed'in nesli" 002b/12, 020b/13
- n.-i bālāda "yüksek nesil, soylu aile" 038b/06
- n.-i evlād "soy" 003a/06, 026b/03
- n.-i evlād-ı Resūl "Hz.Peygamber'in soyu" 062b/07
- n.-i ḥabīb-i kibriyādandır "Hz.Muhammed'in nesli" 035b/19
- n.-i hāşim "Haşim'in nesli" 001b/10
- n.-i İmām 'Askerī 005b/01
- n.-i Mervān "Mervan nesli" 058b/06
- n.-i muṭlak "nihayetsiz nesil" 071b/17
- n.-i nebī-yyi Hāşimīden "Haşimi neslinden olan peygamber" 083a/22
- n.-i nebīdendir "peygamber soyu" 110a/07
- n.-i nübüvvetden "peygamberlik soyu" 105b/09
- n.-i pāk-ı enbiyādır peygamberlerin temiz nesli" 007b/09, 051b/15, 099b/22
- n.-i pāk-i enbiyādandır peygamberlerin temiz nesli" 016b/12
- n.-i pāk-i evliyādır "temiz soylu enbiya" 054b/11
- n.-i pāk-i Ḥaydarı "Hz. Alī'nin temiz soyu" 050a/18
- n.-i pāk-i Muştafā "Hz. Peygamber'in temiz soyu" 006a/22
- n.-i pāk "temiz nesil" 067a/04, 112a/01
- n.-i pākıdır "temiz nesil" 082a/16
- n.-i pākıdır "temiz nesil" 053b/09
- n.-i pākın "temiz nesil" 055a/04
- n.-i peygamber "peygamber soyu" 038a/14
- n.-i Resūl-i kibriyāyız "büyüklük ve yücelik sahibi olan peygamberin nesli"

020b/07

- n.-i Resūlullah "Hz.Peygamber soyu" 045a/07, 061b/09
- n.-i şāh-ı enbiyā "peygamberler şahının nesli" 097b/26
- n.-i şāh-ı enbiyāya "peygamberler şahının nesli" 034b/17
- n.-i Yezīd "Yezid soyu" 059b/15
- aşl-ı n. "soyun özü" 041a/18
- vāriş-i n.-i Resūl "peygamber neslinin varisi" 083a/11
- n.+ i 105a/26
- n.+ indedir 038a/10
- n.+ inden 118b/14

nesne : obje,şey [Tr]

- n. 009a/07, 017a/09, 031a/13, 039a/20, 041b/12, 116a/32

neş'e : neşe,sevinç [a]

- n.+ sinden 010b/20

neş'et : ortaya çıkma,hasıl olma [a]

- n. it- 081b/11

neş'e-yāb : keyifli,sevinçli [f]

- n. it- 109a/21
- n. ol- 063b/22
- n.+ ım 107b/07

neşāt : sevinç,mutluluk [a]

- n. 002a/17, 024b/03, 024b/04, 024b/06, 024b/08, 024b/10, 024b/12

neşr : yayma,dağıtma [a]

- ḥaşr-ı n. "toplanıp dağılma" 059a/19, 085b/18, 101a/06

nev : yeni,taze,körpe [f]

- n. 027b/20, 037b/10, 080a/26, 080b/07, 109a/13, 117b/30, 117b/32, 119a/01, 119a/12, 119b/13, 119b/15
 çeşm-i n. "yeni çeşme" 079a/29
 hayât-ı n. "yeni hayat" 053b/24
 n. hayâta ir- 107b/14
- nev'î** : çeşit,tür [a]
 n. 075b/12, 087a/21
 n.+ yle 039b/15, 087a/22
- nevbahār** : ilkbahar mevsimi [f]
 n. 067a/20, 075b/20
- nevbenev** : yeniden yeniye, iyiden iyiye [f]
 n. 092b/14, 109a/20, 111a/26
- nevbet** : nöbet,sıra [a]
 n. 107a/28
 n.-i Sa'dīlerin Sadilerin sırası" 072b/27
 n. bekle- 084b/15, 105b/21
- nevm** : uyku [a]
 n.-ı kıllat 111b/15
- nevrūz** : ilkbaharın başlangıcı [f]
 n. 001b/17, 001b/19, 001b/21, 001b/27, 001b/31, 001b/35, 001b/39, 001b/43, 002a/02, 002a/04, 002a/05, 002a/08, 002a/12, 002a/16, 002a/20, 002a/24, 115a/12, 115a/14, 115a/16, 115a/18, 115a/22, 115a/26, 115a/28, 115a/30
 der- medh-i n. "nevruz üzerine övgü" 001b/15
 n.+ u 002a/21
- nev-ẓuhūr** : yeniden meydana çıkma,görünme [a]
 n. ol- 079b/17
- ney** : kamıştan yapılan üflemeli bir çalgı [f]
 n. 061a/15, 064a/19, 070b/06, 075a/07, 076b/23, 077a/06, 086a/26
- neyle** - : (<ne eyle-) ne yapmak,neylemek [Tr]
 n.- yelim 086b/26, 106a/09, 116b/04
 n.- yem 031a/04, 060a/04, 064a/01, 064a/14, 106b/21
 n.- r 046b/20, 075a/09, 084b/18, 085a/05, 096a/14, 105b/25, 108a/20, 110b/03, 117b/04
 n.- rim 091b/08, 091b/10, 091b/12, 091b/14, 101b/18, 108b/12
 n.- riz 081a/19
 n.- rler 091b/05, 091b/06
 n.- sin 031a/08, 035a/14
 n.- sün 019b/18, 058b/03, 060b/03, 060b/08, 062b/16, 066b/12, 105b/27
 n.- yim 003b/18, 031b/02, 046b/27, 053a/18, 059b/24, 064a/16, 069b/01, 073a/23, 078a/09, 093a/05, 100b/04
- nezāket** : naziklik, incelik, zariflik [a]
 n.+ le 095b/17
- nezr** : adak [a]
 n. 081b/11
- ni it-** : (<ne et-) ne yapmak,ne etmek [Tr]
 n.- dem 091a/16, 113b/05
 n.- delim 089b/13, 089b/16, 089b/20
 n.- der 091b/07, 108a/19, 113b/08
 n.- derler 043a/04, 075a/14, 085a/03, 085a/06
 n.- tsün 042b/16

ni'met : iyilik,ihsan,rızık [a]

n.+ dir **119a/32**

n.+ ini **069b/23**

n.+ ler **113a/10**

nice : çok,pek çok [Tr]

n. 001b/09, 003a/20, **004b/15**, 007a/03, 007a/08, 008b/18, 011b/24, 012b/01, 016a/14, 017a/22, 017b/06, 018b/11, 019a/01, 019a/05, 021a/15, 023a/10, 024b/04, 025a/02, 028b/13, 029a/16, 030a/09, 030a/15, 031a/25, 032a/01, 033a/02, 035a/07, 035b/13, 036a/22, 037a/19, 037b/14, 037b/32, 038a/02, 038b/11, 038b/12, 039b/02, 039b/10, 040a/14, 041a/02, 041a/06, 041a/15, 042a/14, 042a/15, 044a/16, 047a/07, 047a/11, 047a/24, 047b/03, 047b/15, **049a/02, 049b/05, 049b/18, 049b/22, 050a/25, 051a/23, 053a/01, 053a/08, 053b/15, 053b/18, 056a/05, 058b/06, 059b/12, 060b/14, 062b/06, 063b/23, 064b/03, 064b/04, 066b/19, 067a/28, 070a/19, 073a/15, 073a/16, 073a/18, 073a/20, 073a/22, 073a/24, 075b/13, 082a/03, 082a/14, 084a/23, 086a/10, 087a/16, 088b/03, 088b/06, 089b/03, 089b/06, 090b/21, 090b/25, 091a/11, 103b/12, 103b/21, 104a/11, 104b/23, 106b/05, 106b/10, 108a/23, 111b/26, 114b/10, 117b/08, 117b/24**

2. nasıl

n.+ dir 041a/14, **085a/20**

n. it- **089b/24**

n. ol- **096a/05**

niçün : (< ne için) ne için, neden [Tr]

n. 002a/26, **072a/15, 083a/21**

nidā : ses,seslenme,çağırma [a]

n. 042a/21, **087a/03**

emr-i n. "nida emri" **115b/12**

n.+ sını koy- **077a/01**

nifāk : münafıklık,ikiyüzlülük [a]

n. 019a/08, **089a/18, 094b/15, 095a/16**

'adüvv-i ehl-i n. "ikiyüzlü düşman" **063b/28**

benlik-i n. "kıskançlık, ikiyüzlülük" **112b/28**

ehl-i n. "münafıklık yapan" **081b/13, 114b/24**

n. eyle- 028a/19

n.+ a düş- 005a/15

fi'il-i n. tut- **088a/08**

n.+ a **078b/19**

n.+ ıj **109a/09, 111b/01**

n.+ la 010a/23

nigāh : bk. nigāh [f]

n.-ı iltifâtındır "gizli iltifat" 009b/08

n.-ı iltifâtın kıl- **065a/02**

nikāh : bakış,nazar etme [f]

n. ol- 011a/20, **066b/08**

nihān : gizli,saklı [f]

n. **058b/10, 064b/02, 080a/07, 085b/11, 090a/15, 110b/07, 117b/09**

n.+ dır **053a/09**

n. it- **075a/22, 117b/09**

n. imiş **116a/25**

n. irdi 017a/26

n. kıl- 047a/22, **097a/09**

- n. ol- 009a/07, 039a/15
- nihāyet** : son,netice [a]
 n. 021a/14, 025a/19, 060a/23, 078a/18, 107b/21
 'ilm-i n. "sonsuz, sınırı olmayan ilim" 009b/11
 n. bul- 005b/04
 n. ol- 114b/16
- niķāb** : yüz örtüsü,perde [a]
 n. 016a/14, 047a/21
 ehl-i n. "örten kimseler" 064a/10
 n. çek- 006b/05, 089a/06
 n.+ in 043a/17
 n.+ in 021b/17, 097b/06
- nīm** : yarım [f]
 n. 068a/06
 n.-i naẓar it- 083b/16
- nīrān** : nurlar,ateşler [a]
 n. 057b/21, 059b/10, 072a/17, 117a/04
- nisān** : nisan [Tr]
 n. 079b/10
 bā'is-i n. "nisan ayından sebep" 109a/16
- nişār** : saçmak,dağıtmak [a]
 n. 031b/22, 056a/06
 n. eyle- 017b/04, 026a/04, 027b/07, 032a/23, 044b/21, 055a/21, 103a/03
 n. it- 003a/15, 009a/03, 010a/02, 023a/25, 026a/24, 027a/07, 027b/19,
 030a/08, 043b/07, 107b/13, 119b/07
 n. kıl- 069b/14
 dürr-i n. ol- 109a/16
- nisbet** : ilişki,oran [a]
 n. 092a/14, 117a/14
- Niş** : Sırbistan'ın güneyinde bir şehir
 N. 003a/21, 003a/23
- nişān** : iz,işaret,belirti [f]
 n.+ i 070b/13, 079a/07
 n.+ in 033b/18, 040b/02
 n.+ ından 105b/28
- nişīn** : oturan,oturmuş olan [f]
 n. ol- 038a/12, 105b/21
 n.+ im 020a/11, 063b/24
- nitekim** : gerçekten,nasıl ki,nitekim [Tr]
 n. 007a/11, 007a/17, 007a/19, 023b/11, 041b/08, 057b/08, 059b/02,
 060a/08, 084a/27, 096a/18, 107a/10
- niyāz** : yalvarma,yakarma,dua [f]
 n. 047a/19, 069a/14
 n. eyle- 041b/01, 064b/18, 065b/06
 n. it- 011b/25, 078a/07
 n. kıl- 079b/13, 080b/11
 n.+ a dur- 065b/18, 118a/19
 n.+ i it-060b/15
 n.+ in kıl 045a/07
 n.+ ımız 115a/13
- nizā'** : kavga,çekişme [a]

- n. 022b/13, 046b/24
 n. it- 046b/24, 104b/16, 105a/09
 n.+ lar eyle- 108b/22
- nizā'** : kavga,çekişme [a]
 n. bul- 024b/20
 n.+lar eyle- 068a/12
- nizāmāt** : düzenler,kanunlar,sistemler [a]
 n. 059a/05
- nokşān** : eksik,kusur,yokluk [a]
 n. 041b/12, 053b/20, 106b/09
 n.+ dır 116a/16
 n. it- 089a/16
 n. kı- 117a/06
 n. ol- 098b/16
- nokta** : nokta [a]
 n. 004b/26, 009b/15, 011b/13, 095a/12
 n.-ı 'ilm-i ḥaḳīḳat "hakikat ilminin noktası" 048a/09
 n.-ı bāde "şarap noktası" 001b/02
 n.-ı bāyım "hem hep hem hiç olmak" 024b/17, 051a/17
 n.-ı cevher "nokta özü" 073a/17
 n.-ı müphem "gizli nokta" 060a/19
 n.-i sırrım "nokta sırrı" 022b/08
 n.-i sırr-ı 'Alīyi "Hz.Ali'nin sırrı" 024a/23
 'ilm-i n. "nokta ilmi" 004a/14
 n.-ı müphem idi 016a/13
 n.-yı fehm eyle- 018a/10
 n.+ dan 095a/10
 n.+ ya 028a/04
 n.+ sıyım 016a/20
- n'ola** : (< ne ol-) ne olmak [Tr]
 n. 018b/05, 036a/02, 036b/12, 036b/17, 036b/25, 042a/15, 046a/13,
 077a/26, 084a/08, 089b/11, 090b/09, 105b/15, 110a/09, 110a/15
- nöbet** : nöbet,sıra [a]
 n.+ in 042a/20
- Nu'mān** : Ebû Hanîfe veya tam adıyla Ebu Hanîfe Numân bin Sabit bin Zûtâ bin Mâh İslam dininin dört fıkıh mezhebinden birisi olan Hanefi mezhebinin kurucusu ve Sünni fıkıhının en büyük üstadı sayılan İslam fıkıh ve hadis bilgini. Asıl adı "Nu'man bin Sâbit" olup sevenlerince ismi "İmâm-ı Â'zam" unvanıyla birlikte anılır.
 n. 050a/07
- Nūḥ** : Nuh, İbrahimî dinlerde ve Mandaizmde kendisinden söz edilen Tufan peygamberidir. Tevrat'ta Nuh'un 950 yıl yaşadığı söylenir. Kuran'da ise kaç yıl yaşadığı bildirilmemiştir, yalnızca Nuh peygamberin 950 yıl kavmi içinde yaşam sürdüğü belirtilmiştir.
 N. 006b/11, 028b/16, 029a/20, 037a/10, 074a/17, 104b/30
 miş-i N. "Hz.Nuh gibi" 072b/01
 tufân-ı N. iriş- 081b/16
- nun** : nun harfi [a]
 n. 005b/04, 097b/06
 ḥarfül- n. "nun harfi" 035b/14
 n.+ ı 081a/02
- nūr** : ışık,aydınlık,nur [a]

- n. 005b/23, 046b/06, 068b/14, 068b/19, 086a/16, 095a/12, 097b/06
 n.-ı 'Alī "Ali'nin nuru" 107a/21, 115b/03
 n.-ı 'ayn "gözün nuru" 036a/12
 n.-ı 'aynı "gözün nuru" 012b/09, 079b/07
 n.-ı 'aynıdır "gözün nuru" 005a/01
 n.-ı 'aynımdır "gözün nuru" 104b/02
 n.-ı 'ayn-ı Murtażanın "Murtaza'nın gözünün nuru" 052b/14
 n.-ı 'irfān "irfan ışığı" 066b/21
 n.-ı Aḥmed "Ahmed'in nuru" 048a/10
 n.-ı Aḥmedle "Ahmed'in nuru" 003b/11, 037b/04, 061b/16
 n.-ı aḳdesle "kutsal nur" 003a/26
 n.-ı cemāl "nur gibi etrafı aydınlatan güzellik" 066a/16
 n.-ı cemālinden "nur gibi etrafı aydınlatan güzellik" 028b/12
 n.-ı cihān "cihan nuru" 009b/14
 n.-ı cism-i enbiyā "peygamber vücudunun nuru" 003a/10
 n.-ı çeşm-i evliyā "evliya gözünün nuru" 035a/23
 n.-ı çeşmim "göz nuru" 053b/01
 n.-ı Ḥaḳḳıyladır "Hakkın ta kendisi olan, şeref ve yücelik sahibi Allah'ın nuru"

067a/07

- n.-ı Ḥudādandır "Hidayet verici olan Allah'ın nuru" 016b/08
 n.-ı Ḥudānıñ "Hidayet verici olan Allah'ın nuru" 045b/08
 n.-ı Ḥudāsın "Hidayet verici olan Allah'ın nuru" 036a/06
 n.-ı hüveydā "apaçık, belli nur" 102a/09
 n.-ı ilahīdir "ilahî nur" 036b/13
 n.-ı kandilden "kandil nuru" 063a/14
 n.-ı muṭlaḳ "sonsuz nur" 032a/06, 092b/28
 n.-ı nebī "peygamber nuru" 088a/11
 n.-ı nübüvvetden "peygamberlik nuru" 105a/27
 n.-ı nübüvvetsin "peygamberlik nuru" 083b/16
 n.-ı pāk-ı enbiyā "peygamberlerin temiz nuru" 012a/11
 n.-ı pāk-ı şāh-ı kevineyn "iki alemleri yaratan temiz, nur dolu şah" 036a/04
 n.-ı pāk-i Ḥazret-i Peygamberin "Hz.Peygamber'in temiz nuru" 114a/13
 n.-ı pāk-i Muştafānıñ "Hz.Peygamber'in temiz nuru" 045a/24
 n.-ı pāk "temiz nur" 002b/10, 015a/15
 n.-ı pākıdır "temiz nur" 044b/25
 n.-ı pākın "temiz nur" 004b/15, 054a/07
 n.-ı pākından "temiz nur" 005a/11, 054a/11, 112a/08
 n.-ı pākından "temiz nur" 104b/29
 n.-ı vaḥdet "Allah'ın birliğinin nuru" 037b/02
 n.-ı vāḥid "tek olan Allah'ın nuru" 006a/24, 012a/09
 n.-ı vāḥid "tek olan Allah'ın nuru" 102a/13, 109b/05
 n.-ı vāḥiddir "tek olan Allah'ın nuru" 040a/08, 051a/19, 105b/03
 n.-ı vechidir "nurlu yüz" 011a/21
 n.-ı vechi "nurlu yüz" 060b/07
 n.-ı velāyet "velilik nuru" 107a/29
 n.-ı Yezdān "Allah'ın nuru" 072a/10
 n.-ı zātından "nurlu zat" 036b/20, 074a/03
 n.-ı ziyā "aydınlık ve nur" 015b/02, 107a/16
 n.-ı ziyāsından "aydınlık ve nur" 012a/14, 044a/19
 n.-u Aḥmed "Ahmed'in nuru" 067b/11
 cism-i n. "nuranî cisim sahibi" 002b/21

çerāğ-ı n.-ı “Hz. Muhammed’in nur ve ışığı” 104b/10
 çeşm-i n. “göz nuru” 016b/12
 kabır-ı n. “kabrin nuru” 058a/05
 kemāl-i n.-ı pākinden “temiz nurun mükemmelliği” 105a/23
 menba’-i n.-ı zīyādır “nur ve ışık kaynağı” 015b/12
 şem’-i n. “ışık ve nur” 054a/12
 vech-i n. “nurlu yüz” 004b/17, 027a/22, 083a/05
 vech-i n.-ı Kāzımın “Kazım’ın nurlu sureti” 114a/19
 n.-ı hidāyet ol- 107b/16
 n.-ı tecellī kıl- 053a/25
 n. eyle- 004a/12, 077a/14, 079b/21
 n. ol- idi 115b/03
 n.+ u iriş- 112a/20
 n.+ uñ al- 083b/21
 n.+ unu şal- 096b/01
 n.+ dan 053a/26, 083a/04, 105b/04
 n.+ a 014b/22, 016a/09, 017b/06, 051b/08
 n.+ ı 026b/13, 027b/24, 044b/01, 054a/16
 n.+ ın 046a/04
 n.+ udur 004b/16, 038a/17, 055b/16
 n.+ uñ 018b/01, 045a/03, 060b/12
 n.+ u 034a/19
 n.+ una 009b/03
 n.+ undan 022b/12, 084a/12, 102a/20
 n.+ unu 045b/14, 050b/23, 112a/13
 n.+ uyla 053a/24, 088b/21

nūrān : nurlu, parlak [a]

n.+ ı 050b/24, 051a/20

nūrānī : nurlu, nurla ilgili olan [a]

n. 048b/26

nuşret : zafer için yardım, üstünlük [a]

n. 091b/18, 093a/24, 096b/16

ehl-i n. “yardım edenler” 097a/01

n. bul- 018b/28

n. eyle- 094b/02

n. it- 078a/10, 078b/03, 103b/26

n.-i Mevlā iriş- 103b/04

nūş : içmek [f]

n. eyle- 006a/25, 042a/23, 048b/03

n. it- 003a/09, 010b/23, 011a/15, 016b/22, 020b/09, 021b/09, 026a/20, 030b/03, 031b/15, 030b/18, 039a/16, 039b/04, 042a/06, 048a/12, 048b/02, 048b/13, 063b/21, 075b/17, 083a/07, 097b/21, 109a/03, 109a/26, 109a/27

n. kıl- 045b/01

nuṭk : nutuk, konuşma [a]

n. 068a/21, 095b/04

n.+ ların 058b/07

n.-ı Ahmed “Ahmed sözü” 093a/01

n.-ı burhāndır “şahidlik” 024a/14, 074a/20

n.-ı daḳāyık “dikkatli dinlenilmesi gereken konuşmalar” 052a/16

n.-ı ḥabīb-i kibriyā “Allah’ın en büyük sevgilisi ve yüce peygamberi olan Hz. Muhammed’in sözü” 005a/08

- n.-ı nebīyye “peygamber sözü” 102a/14
 n.-ı velī “veli sözü” 057a/20
 n. it- 004b/24, 014b/05
 n.+ unu tut- 018a/04
 n.+ u 037b/11, 068a/03, 068b/04, 076a/21, 077a/25, 083a/01, 084a/25, 091b/13, 094a/17, 104b/22, 110a/19, 117a/51
 n.+ udur 066a/04, 090a/10
 n.+ um 013b/06, 027b/20, 034a/14, 093a/07, 098b/24
 n.+ umuza 006a/07, 068b/10
 n.+ umuzu 005b/20, 034b/09
 n.+ uq 032b/25, 046a/27, 055b/15, 055b/21, 084a/11, 113b/13
 n.+ undan 077b/17
 n.+ unu 056a/10, 060b/19, 061a/13, 075a/05, 075a/22, 077a/15, 116a/30
 n.+ uquz 025a/17
 n.+ uyla 051a/19, 117b/15, 119b/04
- nübüvvet** : peygamberlik [a]
 n. 004b/29, 056b/17, 074a/05, 086a/14, 102a/24
 nesl-i n. “peygamberlik soyu” 105b/09
 nūr-ı n. “peygamberlik nuru” 083b/16, 105a/27
 t̄ac-ı n. “peygamberlik tacı” 087b/15
 n.+ le 053a/23
- nücūm** : yıldızlar [a]
 n. 088a/13
- nümā** : gösteren, bildiren anlamında son ek [f]
 n.+ dır 103a/14
 n. ol- 080a/06
 n.+ dan 099b/20
- nümāyān** : görünen, açık, parlak [f]
 n. eyle- 063a/14
 n. kıl- 111a/09
- nüşha** : nüsha, kopya [a]
 n.-i kübrā “büyük nüsha” 052a/12
 n.-yı kübrādır “büyük nüsha” 022b/04
 n.+ sı 001a/02
 n.+ sını 001a/02
- o** : o(sıfat) [Tr]
 o. 001b/18, 001b/22, 002a/13, 002a/23, 004a/23, 013a/16, 013a/27, 015a/10, 017a/26, 021b/10, 023a/13, 024b/07, 026b/25, 027a/10, 028b/14, 028b/19, 028b/25, 029a/02, 029a/04, 029b/13, 035b/24, 036a/02, 038a/12, 038a/23, 038a/24, 044a/18, 046b/19, 047a/05, 050a/11, 052a/13, 053a/26, 063b/22, 063b/27, 064a/01, 081b/08, 084b/07, 087a/11, 095a/12, 098a/21, 099b/17, 102a/13, 103a/10, 107a/28, 107a/30, 109a/16, 110a/16, 113b/08
- 2. o(zamir)**
 o.+ dur 026a/06, 027b/08, 037b/17, 037b/19, 038a/16, 041b/07, 047b/13, 061a/22, 089a/24, 096b/18, 097a/25, 105b/13, 111a/10, 112b/08
 o.+ na 018a/26, 031b/19, 037b/19, 041a/05, 050a/08, 075a/15, 110b/02
 o.+ na 036b/12
 o.+ ndan 099b/02
 o.+ nun 083a/22, 102a/06
 o.+ nlar 100a/14, 100b/14, 101a/06
 o.+ nların 117b/16

- o.+ lar 063b/10, 064b/09, 064b/15, 085a/06
- od : ateş,nar [Tr]
 o. 064a/01
 o.-ı tamu “cehennem ateşi” 103a/22
 o. düş- 105a/07
 ‘aşk o.+ una düş- 042b/11
 o.+ ina 104a/25, 106a/10
 o.+ una 030b/22
 o.+ undan 059b/23
- oğul : oğul,çocuk,evlat [Tr]
 o. 090b/10, 094a/10
 o.+ ana 117a/40
 o.+ ı 001a/02
 o.+ u 002b/09, 041b/06
- ok : ok [Tr]
 o.+ u 064a/11
- oku - : okumak [Tr]
 o.- gıl 033b/12
 o. 005a/24, 017a/11, 023b/27, 031a/10, 032a/19, 044a/11, 055b/22, 067a/21, 067b/09, 067b/17, 099b/02
 o.- sun 053b/23
 o.- yalım 010b/07
 o.- du 067a/24
 o.- duk 110b/02
 o.- dular 056a/02
 o.- dum 053b/14, 055b/05, 057b/18, 066a/05, 109b/25
 o.- r 024b/25,041a/01, 075a/17, 090a/07, 113a/05, 116b/03
 o.- rlar 016b/27, 018a/09, 021b/11, 046b/08, 048b/06, 054b/20, 055b/10, 084b/01, 084b/10, 114b/15
 o.- ruz 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03, 014a/12
 o.- yan 116a/28
 o.- yanın 047a/12
 o.- yanlar 027b/12, 108a/26
 o.- rmiş 028a/01
 o.- rsa 018a/11
 o.- tsun 110a/17
 o.- tdu 003b/10
 o.- dur 087a/06
 o.- ndu 038a/22, 051a/13
 o.- nur 016a/19, 048b/24
 o.- mayan 047b/17
- ol - : olmak [Tr]
 o. 002a/35, 004a/08, 005b/14, 005a/25, 005a/28, 005b/03, 005b/11, 006b/11, 007b/14, 008a/18, 008b/12, 009b/10, 009a/18, 010b/10, 012b/06, 012b/16, 013a/01, 016b/04, 024a/02, 026a/22, 027b/18, 028a/22, 031b/11, 032a/18, 033a/26, 034a/04, 034a/05, 034a/06, 034a/10, 034a/12, 034a/14, 034a/16, 034a/18, 034a/20, 034a/22, 041b/10, 042a/20, 043b/22, 044a/09, 045a/19, 046a/16, 046a/25, 049b/26, 054b/04, 055b/12, 056b/05, 059b/17, 060b/18, 061a/06, 066a/26, 066b/04, 068a/03, 068b/07, 069a/01, 070a/26, 071b/11, 073a/06, 073b/16, 075a/02, 075a/03, 076b/13, 081a/27, 082b/19,

083b/12, 085b/05, 085b/15, 090a/16, 093a/25, 093b/25, 095a/12, 096b/14, 097b/28, 099a/05, 099a/06, 099a/08, 099a/10, 099a/11, 099a/12, 099a/14, 100b/18, 100b/27, 106a/10, 109a/03

o.- agör 013b/07, 026a/09, 044b/17, 045a/09, 061a/07, 093b/23,

o.- a 006b/06, 012b/04, 012b/05, 016b/25, 034a/09, 048a/03, 060a/21, 070a/18, 081b/16, 089a/02, 106a/07

o.- alım 010b/18

o.- am 010b/20, 034b/10, 034b/11, 034b/13, 034b/15, 034b/17, 034b/19, 041a/12, 043a/19, 063b/09, 065b/12, 100a/26

o.- ayım 031a/21, 053a/15, 089a/16

o.- asın 005b/20, 011a/11, 017b/21, 033b/10,

o.- asun 061a/04

o.- sun 010a/02, 013b/08, 031a/10, 032b/11, 043a/16, 045a/13, 072b/07, 080b/06, 081b/01, 085b/22, 089a/25, 089a/26, 089b/02, 089b/04, 089b/06, 089b/08, 089b/10, 089b/12, 092a/23, 092a/25, 095b/04, 106a/01, 106a/02, 106a/04, 106a/06, 106a/08, 106a/10

o.- ur 007a/02, 009a/08, 014a/13, 019b/02, 020a/06, 020b/12, 021b/21, 022b/23, 026b/16, 027b/16, 027b/22, 028b/12, 030a/08, 032b/06, 041b/03, 041b/18, 042a/25, 046b/01, 047a/11, 047b/05, 047b/18, 050a/03, 054b/24, 054b/25, 055a/02, 057a/23, 057a/24, 058a/03, 059a/22, 060b/26, 061a/09, 061a/10, 061a/11, 062a/26, 062b/12, 065a/28, 066a/17, 066b/08, 073a/06, 076a/07, 078a/03, 079b/27, 080b/14, 083b/17, 084b/06, 089b/24, 090a/14, 090b/03, 090b/07, 090b/20, 091b/18, 093a/04, 093a/23, 093b/07, 096a/02, 096a/04, 096a/05, 096a/06, 096a/08, 096a/14, 096a/15, 095a/25, 100a/03, 100a/04, 101a/03, 101a/15, 102b/01, 102b/22, 103a/27, 103a/28, 104b/06, 104b/11, 108b/16, 109a/15, 109a/16, 109a/18, 109a/22, 110b/06, 110b/14, 110b/17, 110b/26, 111a/18, 111b/17, 112b/01, 112b/02, 113a/06, 113a/13, 113b/14, 115a/25, 116a/03, 116a/05, 118a/37

o.- ur mı 067b/21, 104a/26

o.- ur mu 019b/16, 041a/19, 060a/01, 068b/07, 116a/20

o.- urlar 001b/23, 021b/12, 043a/08, 048b/14, 049a/02, 064b/12, 067b/05, 084a/20, 084b/04, 084b/20, 101a/27, 113b/10, 116a/02, 118a/32

o.- ursun 008a/15, 031a/15, 093b/19

o.- du 002a/27, 002b/03, 002b/05, 002b/25, 003a/13, 003b/07, 003b/23, 004a/13, 004b/18, 005a/12, 005a/14, 005b/06, 007b/08, 012a/22, 012a/24, 012b/02, 012b/07, 012b/12, 012b/15, 012b/17, 012b/22, 013a/02, 013a/09, 013a/13, 013a/14, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/28, 013a/29, 013b/04, 014a/16, 015a/05, 015a/06, 015a/07, 015b/05, 015b/07, 015b/27, 016b/05, 018b/20, 020b/13, 021b/23, 022b/05, 024b/09, 028b/06, 028b/10, 031b/08, 031b/10, 031b/11, 031b/19, 031b/21, 033b/21, 034b/05, 035a/02, 035a/25, 035b/07, 036b/01, 037a/13, 037a/22, 042a/18, 042a/25, 045a/17, 045a/20, 045b/05, 045b/06, 046a/11, 046b/15, 046b/21, 047a/23, 048a/16, 048b/16, 050a/17, 050a/19, 050a/23, 050a/27, 050b/04, 050b/08, 050b/12, 050b/16, 051a/05, 051b/17, 052a/11, 052a/20, 052b/06, 054b/24, 055a/16, 056a/01, 057a/05, 059a/11, 059b/15, 059b/16, 059b/19, 060a/17, 062b/10, 063a/18, 063a/26, 064a/13, 064b/02, 064b/25, 065a/25, 065b/27, 070a/05, 071b/20, 072a/22, 072b/02, 072b/12, 075b/02, 079a/29, 079b/02, 079b/14, 079b/17, 080a/05, 080a/06, 080a/12, 080a/25, 080b/01, 080b/26, 083a/09, 083a/19, 086b/21, 087a/04, 087a/17, 087b/18, 088a/25, 089b/19, 089b/21, 092b/07, 092b/17, 092b/29, 094b/11, 097a/01, 097a/06, 097a/07, 097a/13, 097a/17, 097b/24, 098b/14, 098b/20, 098b/24, 099a/02, 099b/19, 100b/03, 102a/20,

102b/18, 103b/07, 104b/25, 104b/26, 104b/28, 104b/30, 105a/02, 105a/04, 105a/06, 105a/08, 105a/10, 105a/12, 105a/14, 105a/16, 105a/18, 105a/20, 105a/22, 105a/24, 105a/26, 105a/28, 105a/30, 106a/26, 106a/27, 106b/02, 106b/04, 106b/06, 106b/08, 106b/10, 106b/12, 107b/08, 116a/08, 106b/32, 109a/12, 110a/03, 112a/23, 113b/01, 114b/01, 114b/16, 115b/19, 115b/31, 116b/16, 117a/21, 117b/31, 119b/19, 119b/21, 119b/23

o.- duk 014b/14, 017b/11, 020b/16, 030a/20, 030a/22, 046b/17, 060a/10, 067b/23, 069b/03, 070a/02, 070a/03, 071b/01, 104a/14, 111b/25

o.- dular 002a/32, 003b/12, 004b/25, 012b/20, 015a/08, 037a/21, 037b/15, 038a/23, 040a/07, 042b/24, 059a/02, 050a/26, 059b/02, 059b/04, 059b/08, 059b/14, 062a/05, 067a/02, 067a/14, 067a/15, 080b/17, 085a/12, 080b/19, 080b/27, 092b/11, 092b/20, 104b/19, 108b/07, 114b/05, 114b/20

o.- dum 004a/16, 007a/13, 008b/19, 011a/20, 016b/02, 021a/16, 029a/20, 029b/17, 031a/25, 032a/09, 036b/07, 039a/23, 042b/15, 044a/16, 046b/03, 046b/19, 049a/03, 049a/04, 059b/25, 059b/26, 060a/02, 060a/04, 060a/06, 060a/07, 060a/17, 063b/05, 063b/22, 064a/19, 064b/23, 065a/24, 065b/01, 077b/21, 078a/06, 087a/05, 092a/03, 094b/10, 096a/07, 097b/26, 099b/24, 101b/06, 101b/12, 107b/14, 108b/23, 109b/21, 109b/22, 109b/24, 109b/26, 109b/28, 110a/02, 110a/04, 110a/06, 110a/08, 110a/10, 110b/15, 117a/04, 117a/28

o.- dun 021b/22, 083b/18, 083b/25, 084a/07, 102a/04, 107b/19, 107b/20, 107b/22, 119a/03

o.- duş 031a/16, 033a/11, 036a/06, 045b/23, 050a/04, 065a/16, 070a/16, 084a/03, 084a/05, 107b/16, 107b/26, 108a/03

o.- muş 003a/01, 003b/24, 004a/01, 007a/01, 011a/15, 011b/17, 014b/21, 015b/13, 016a/27, 018b/15, 018b/23, 020a/18, 020b/01, 020b/22, 021b/17, 025b/06, 029a/07, 029b/20, 030b/04, 032b/27, 036a/01, 036a/09, 036b/22, 038a/12, 038b/12, 040a/26, 040b/19, 044b/06, 047b/03, 048b/09, 049b/09, 050b/09, 053a/21, 053b/15, 054b/19, 056a/04, 061b/19, 062a/10, 062a/12, 064a/21, 064b/07, 065b/24, 066b/05, 066b/11, 067a/08, 067a/12, 069a/09, 069a/10, 070a/06, 071b/22, 072a/03, 072b/05, 072b/19, 073a/03, 073a/21, 074a/11, 074a/13, 075b/18, 075b/21, 075b/24, 077a/07, 078a/02, 080a/20, 080b/12, 081a/28, 084b/13, 084b/23, 086b/02, 088b/24, 089b/09, 091a/05, 095b/19, 096b/25, 097a/18, 098b/13, 098b/15, 102a/26, 102b/19, 105b/21, 106b/22, 108a/07, 111b/08, 113a/15, 113a/25, 114a/23, 114a/26, 114b/06, 114b/17, 114b/21, 116b/33, 118a/22, 119a/29, 119b/20

o.- muş durur 016a/05, 035b/09

o.- muşam 035a/07, 035a/08, 035a/10, 035a/12, 035a/14, 035a/16

o.- muşdır 081b/13

o.- muşdur 022a/07, 024a/01, 062a/06, 066b/03, 067a/01

o.- muşlar 075a/11, 084b/26, 102a/02

o.- muşum 006a/21, 028b/05, 029b/22, 035b/16, 039b/11, 039b/14, 047a/13, 051a/26, 063b/04, 064a/17, 071b/05, 089a/22, 089b/05, 112a/12

o.- muşun 033b/01, 075b/17

o.- muşuz 017b/07, 031a/02, 097b/09, 111b/24

o.- sa 013a/24, 014a/17, 017b/16, 019b/22, 036b/12, 040a/20, 040b/21, 041a/24, 046a/03, 067b/03, 079a/01, 084a/22, 088b/17, 094b/23, 096b/09, 098b/16, 105b/28, 119a/16

o.- sam 040a/17, 113b/07

o.- san 077a/12, 084a/08, 093a/09, 093a/11, 108a/21

o.- saydım 114b/07

itmez o.- duş 054a/14
 itmez o.- dular 058b/20
 itmiş o.- urlar ise 082a/06
 itmez o.- ur 012b/25
 o.- ur olmaz 020a/10, 046a/18
 o.- urdu 114b/08
 o.- urmuş 040a/01, 066b/13
 o.- urşa 025b/02, 082b/13, 093b/05, 110b/16
 o.- urşan 046a/20
 o.- muş idi 115b/03
 o.- muş iken 072a/20
 o.- muş isen 021a/11
 o.- muşken 025b/18
 o.- sa gerekdir 041b/02
 o.- sa idi 082a/01
 o.- unca 008b/22, 008b/25, 009a/02, 030a/17, 032b/22, 035a/15, 039a/23, 044b/13, 045a/25, 066a/20, 070a/12, 088a/26
 o.- arak 064a/02
 o.- aldan 039b/11, 060b/01
 o.- alı 023a/11, 029b/01
 o.- up 002a/06, 003a/24, 003b/05, 003b/09, 003b/13, 003b/26, 004a/11, 004a/18, 004a/19, 006a/12, 007b/23, 009b/15, 011b/13, 012a/04, 015a/03, 017a/12, 017b/01, 017b/13, 020a/15, 020b/06, 021a/15, 022a/04, 022a/18, 025a/15, 028b/27, 029b/05, 029b/18, 032a/11, 034a/27, 035b/01, 037a/24, 041b/04, 042a/03, 042a/24, 042b/11, 045a/06, 046b/25, 047a/18, 048a/22, 048b/05, 054a/17, 054b/06, 059a/03, 059b/07, 059b/10, 060a/19, 061b/21, 063a/18, 063b/23, 063b/25, 064b/01, 065a/13, 066b/02, 068a/13, 069a/23, 069a/24, 069b/15, 069b/19, 070a/09, 071a/18, 071b/23, 073a/17, 073b/22, 074a/03, 075a/18, 078a/13, 082a/05, 083b/24, 085b/17, 087b/02, 090a/02, 092b/22, 093b/10, 094a/27, 094b/01, 095a/14, 096a/18, 099a/07, 100a/22, 103a/23, 104a/11, 106b/02, 106b/03, 107a/20, 107a/22, 107b/09, 110a/08, 114a/03, 115b/04, 117b/22
 o.- updur 004a/15, 037b/09
 o.- an 002a/22, 005a/24, 007a/27, 008a/26, 009b/21, 010b/01, 014a/13, 014b/06, 014b/07, 015b/30, 018b/09, 019b/25, 020a/19, 020a/20, 020a/22, 020a/24, 020a/26, 020b/02, 020b/04, 020b/06, 020b/25, 021a/09, 021a/10, 021a/12, 021a/14, 021a/16, 021a/18, 021a/20, 022b/13, 022b/24, 022b/26, 023a/19, 024a/11, 024b/07, 027b/09, 028a/16, 028a/22, 030b/19, 038b/07, 039a/04, 039a/05, 039a/07, 039a/09, 039a/11, 039a/13, 039a/15, 040a/23, 043b/15, 043b/25, 043b/26, 045b/18, 053a/10, 053a/11, 056a/11, 058a/20, 069b/02, 058a/21, 061a/16, 062b/11, 065a/14, 066a/10, 068b/06, 069a/23, 069a/24, 069a/26, 069b/04, 069b/06, 069b/08, 069b/10, 069b/12, 069b/13, 069b/15, 069b/17, 069b/19, 069b/21, 069b/23, 070b/10, 071b/27, 072a/12, 073a/05, 074a/17, 074b/19, 075a/09, 077b/15, 078b/19, 080a/16, 081a/13, 081a/14, 082a/12, 082a/13, 082a/15, 082a/17, 082a/19, 082a/21, 082a/23, 082a/25, 089a/15, 089b/01, 091b/06, 091b/09, 093b/04, 098b/10, 106b/08, 106b/17, 107a/07, 108a/20, 109a/23, 109b/03, 110a/21, 110a/22, 110a/24, 110a/26, 110b/02, 110b/04, 110b/06, 110b/08, 112b/10, 112b/26, 116b/23, 117b/06, 118b/10
 o.- ana 030b/07
 o.- andan 041b/20

o.- andır 088b/13
 o.- anır 088b/12
 o.- anlar 002a/36, 011a/27, 018b/26, 020b/26, 022b/22, 025b/21, 030a/02,
 093b/28, 107a/06, 116a/03
 o.- anların 081b/07
 o.- duğu 013a/05, 017a/21, 081b/05, 082a/04
 o.- duğun 087a/24
 o.- duğundan 081b/14
 o.- unan 001a/02
 o.- unması 058b/07, 068b/05
 o.- unmaz 007a/23, 045b/24, 059a/12, 080b/18, 089a/01, 092b/17, 108a/02,
 111a/24
 o.- unmuş 113b/20
 o.- unur 081b/10, 085a/14
 o.- ma 007b/06, 008a/22, 009a/12, 011a/26, 013b/09, 023b/12, 023b/19,
 028a/25, 042a/13, 043b/17, 055a/22, 062b/04, 066b/07, 082b/08, 090a/11,
 090b/06, 091a/18, 095b/01, 096b/12, 096b/15, 114b/32
 o.- mada 002a/28, 108b/16
 o.- madan 088b/01, 102b/10, 117b/08
 o.- madı 007a/09, 022b/17, 027b/04, 033b/26, 047a/09, 066b/14, 068a/23,
 073a/22, 088a/09, 106a/16, 106b/23, 116a/07
 o.- madım 089a/12, 094a/25
 o.- mağa 077a/21
 o.- magıl 093b/01
 o.- mağıyla 082a/03
 o.- mak imiş 030a/12
 o.- mak 036a/21, 060a/01, 094b/18, 100b/07, 110b/23
 o.- mak dile- 044a/08, 066a/12,
 o.- mak iste- isen 055a/19
 o.- mak iste- 030b/23, 032b/20
 o.- makda 027a/20
 o.- makdan 081b/11
 o.- mamış 075b/08, 107a/02
 o.- mamışdır 041a/27
 o.- masan 046a/03
 o.- ması 089a/23
 o.- masun 049b/03
 o.- maya 006b/12, 006b/16, 007a/21, 022a/06, 032b/21, 039b/05, 044b/13,
 049a/13, 081b/09
 o.- mayalım 082a/08, 112b/27
 o.- mayam 049b/11
 o.- mayan 052b/19, 086b/01
 o.- mayanı 078b/14
 o.- mayanlar 018a/06, 058b/05, 082a/07
 o.- mayasın 043b/12, 067b/17
 o.- mayınca 093b/15
 o.- maz 001b/03, 001b/12, 002a/28, 006a/13, 009a/07, 009a/14, 019b/07,
 020a/10, 020b/25, 020b/26, 021a/02, 021a/04, 021a/06, 021a/08, 026a/25,
 027a/01, 030a/15, 032b/03, 036a/19, 039a/20, 041a/25, 041b/15, 046a/18,
 062b/20, 066b/06, 068a/07, 072a/25, 072b/13, 075b/23, 076b/10, 077a/11,
 079a/08, 082b/25, 084a/24, 093a/12, 093b/02, 093b/13, 094a/23, 101a/07,

101a/17, 103a/08, 106a/11, 107a/04, 111b/09, 112b/22, 113a/13, 116a/19, 116a/22, 117b/30

o.- maz imiş 033a/12

o.- maz ise 046a/13

o.- mazdı 101b/26

o.- mazlar 022a/11, 059a/10

o.- mazsa 033a/30, 052a/05, 101b/18

o.- amaz 013a/08, 050a/07, 057b/11, 103b/13, 103a/24

ol : o(sıfat) [Tr]

o. 001b/14, 001b/24, 001b/32, 002a/07, 002a/36, 002b/03, 002b/07, 002b/08, 002b/22, 002b/27, 003a/07, 003a/10, 003a/11, 003a/16, 003a/25, 003b/16, 003b/20, 004a/12, 004b/12, 004b/23, 004b/27, 004b/28, 004b/29, 005a/01, 005b/02, 005b/22, 006a/12, 006a/25, 006b/24, 007a/03, 007a/05, 007a/25, 007b/08, 007b/16, 009a/09, 009a/10, 009a/15, 009a/22, 010b/06, 011a/03, 011b/02, 011b/07, 011b/19, 012a/07, 012a/13, 013a/06, 013a/07, 013a/10, 013a/18, 013a/19, 013a/20, 013a/24, 013b/18, 013b/22, 014b/02, 014b/10, 014b/17, 014b/18, 015b/03, 015b/11, 015b/24, 015b/25, 015b/26, 016a/01, 016a/02, 016a/15, 016a/20, 016a/21, 016b/01, 016b/03, 016b/06, 016b/07, 016b/08, 016b/09, 016b/14, 017a/10, 017a/24, 017a/25, 017b/20, 017b/22, 018a/10, 018a/16, 018b/15, 018b/19, 018b/22, 018b/23, 019a/17, 020a/07, 020a/11, 020a/25, 020b/02, 020b/17, 020b/19, 020b/24, 021a/19, 021b/21, 022a/16, 022a/17, 022b/10, 022b/16, 023a/09, 023a/11, 023a/14, 023a/17, 023a/20, 023b/13, 023b/21, 024a/04, 024a/06, 024a/17, 024b/06, 024b/17, 024b/20, 025a/09, 026a/05, 026a/06, 026a/08, 026a/10, 026a/12, 026a/14, 026a/20, 026b/02, 026b/03, 027a/08, 027a/10, 027b/04, 027b/06, 027b/12, 028a/12, 028b/18, 029a/01, 029b/24, 030a/01, 031a/08, 031a/14, 031b/15, 031b/17, 032a/20, 033a/15, 033a/18, 033a/20, 033a/26, 033b/04, 033b/19, 034a/21, 034a/25, 034b/16, 034b/25, 035a/25, 035b/02, 035b/04, 035b/19, 036a/07, 036a/10, 036a/13, 036a/23, 036b/01, 036b/11, 036b/15, 036b/19, 037a/01, 037a/02, 037a/06, 037a/10, 037a/14, 037a/17, 037a/20, 037a/24, 037a/26, 037b/08, 038b/03, 039a/16, 039b/18, 040b/27, 041a/03, 041a/04, 041a/05, 041a/08, 041a/09, 041a/10, 041b/20, 042a/15, 042b/02, 042b/09, 042b/26, 044a/26, 044b/18, 044b/19, 045a/14, 045b/11, 046b/13, 046b/25, 047a/07, 047b/24, 048a/08, 048a/10, 049a/19, 049a/21, 049b/16, 049b/26, 050a/16, 050b/21, 050b/30, 050b/32, 051a/03, 051a/17, 051a/18, 051a/22, 051b/13, 051b/16, 052a/15, 052b/23, 052b/24, 052b/26, 054a/21, 054b/16, 055a/11, 055a/15, 055b/04, 055b/06, 056a/19, 056a/07, 056a/17, 056b/04, 056b/07, 056b/11, 057a/17, 058b/25, 059a/24, 059b/22, 062a/24, 062b/06, 063a/02, 063a/06, 063b/28, 063b/29, 064a/07, 066a/02, 066a/16, 066b/21, 066b/22, 066b/25, 067a/04, 067a/06, 067a/28, 067b/01, 067b/21, 067b/26, 068a/13, 068b/09, 069a/14, 069b/22, 070b/08, 070b/26, 071b/17, 071b/19, 071b/23, 071b/27, 072a/06, 072b/01, 072b/05, 073a/09, 073a/15, 073a/16, 074a/02, 074a/04, 074a/05, 074a/18, 074a/26, 075b/08, 075b/10, 075b/27, 076a/14, 076b/18, 079a/21, 079b/13, 079b/14, 080b/11, 081a/20, 082b/31, 083a/14, 083b/03, 083b/09, 083b/16, 084a/10, 084a/12, 084b/12, 085a/08, 086a/08, 087a/10, 087b/03, 087b/13, 088a/17, 088a/20, 088b/06, 089a/08, 089a/20, 090a/17, 090b/17, 090b/22, 091a/02, 091a/06, 091a/13, 095a/13, 096b/06, 097b/19, 098a/12, 098a/18, 099b/12, 099b/19, 099b/21, 100a/08, 100a/23, 101a/17, 102b/01, 103b/12, 104b/01, 106b/18, 106b/19, 107b/12, 107b/14, 107b/24, 109a/07, 109a/22, 110b/24, 111a/07, 111b/20, 111b/22, 112a/16, 112b/07, 114a/05, 114a/11, 114a/14, 114a/21, 114a/23,

114a/24, 115a/02, 115a/10, 115a/23, 115a/24, 115b/33, 116b/27, 117a/19, 117a/48, 119a/38, 119b/29

2. o(zamir)

o. 001b/42, 004a/06, 004a/24, 006b/16, 007a/26, 012a/06, 014a/18, 015a/20, 016a/04, 016b/24, 016b/28, 017a/04, 017a/14, 017b/18, 018a/18, 022b/12, 022b/14, 025a/05, 026b/12, 028a/08, 029a/12, 039a/18, 040b/07, 041b/14, 047a/16, 047a/19, 047b/10, 048b/20, 050a/21, 050a/24, 051b/02, 051b/21, 052b/16, 052b/18, 052b/22, 053a/12, 055a/02, 055b/22, 057a/24, 058b/03, 060a/04, 063a/08, 064a/26, 069a/18, 071b/15, 071b/24, 072a/01, 073a/04, 073a/11, 073b/29, 085b/18, 088a/16, 088a/24, 094b/06, 098b/11, 100a/10, 101a/22, 106b/22, 111a/25, 111b/04, 111b/11, 115b/05

o.+ dur 004b/13, 015b/08, 026b/20, 035b/21, 036b/13, 037b/18, 037b/20, 038a/05, 047a/16, 047a/19, 053b/08, 069a/19, 074a/04, 083a/10, 097b/12, 097b/18

on: on sayısı [Tr]

o. 002b/15, 036a/21, 037b/09, 038b/24, 040a/10, 045b/09, 081a/09, 098a/15, 098a/18, 098b/09, 098b/12, 112b/04, 115b/30

o.+ unda 115b/14

On İki İmām : Aleviler için velayet makamının temsilcileri olan kutsal kişiler. On iki İmamların Alevilikte çok büyük bir anlamı vardır. Aleviler ibadetlerinde on iki İmamlara bağlılıklarını dile getirir. Kısacası 12 imamlar bütün olarak Aleviliğin temel yapı taşlarındandır.

O.+ la 115a/29

oruç: oruç [a]

o. tut- 095a/24

'Oşmān : Osman bin Affan, Dört Büyük Halife'den üçüncüsü, İslam peygamberi Hz. Muhammed'in cennetle müjdelanmış sahabelerinden birisi. 644 yılından 656'daki öldürülmesine kadar, 12 yıl boyunca, halifelik yapmıştır; Dört Büyük Halife'den en uzun süre halifelik yapan odur.

'O. 104a/18, 104b/12

'ömr-i 'O. "Osman'ın ömrü" 038a/11

ot: ot [Tr]

o. ol- 041b/04

o.+ dan 041b/03

oṭa: oda, otağ [Tr]

o. 080b/01

o.+ ların 080a/04

otağ : büyük,gösterişli çadır [Tr]

o. 027a/14

otur - : oturmak [Tr]

o. 008b/04

o.- ur 029a/14, 111b/22

o.- du 038b/01, 115a/24

o.- muş 002a/23, 044a/25

o.- ma 062b/14, 070b/07

o.- sun 098a/12

otuz: otuz [Tr]

o. 106a/27

oyna - : oynamak,eğlenmek [Tr]

o.- tma 017b/18

öğren - : öğrenmek [Tr]

ö. 013b/07, 027a/04, 043b/17

öğret - : öğretmek [Tr]

ö.- ir 024a/06

öl - : ölmek [Tr]

ö.- ürler 101a/09

ö.- düler 084b/05

ö.- müşdür 096b/23

ö.- müşler 084b/25, 105b/22

ö.- müşüz 020a/16

ö.- ürse 048b/12

ö.- eñ 091b/11

ö.- dürür 085a/09

ö.- üm 092a/24

ö.- ümden 084b/05, 084b/25, 085a/09, 090a/16, 091b/11, 096b/23, 105b/22

ö.- meden 101a/09, 101a/22

ö.- mezden 018a/01, 073b/05

‘Ömer : Ömer bin Hattab, Muhammed'in bir sahabeti, İslam Devleti'nin Ebu Bekir'den sonraki Başkanı ve Halifesi. Sünni inancına göre dört Raşit Halife'nin ikincisidir. Şiâ, Ömer bin Hattab'ın halifeliğini tanımaz. Aşere-i Mübeşşeredendir. Sünniler Ömer bin Hattab'ı zaman zaman "Ömer-ul Faruk" diye anarlar.

‘Ö. 104a/18, 104b/12

‘ömr : yaşama,yaşayış [a]

‘ö. 020a/21, 050b/05, 087b/20, 115b/32

‘ö.-i ‘Oşmān “Osman”ın ömrü” 038a/11

‘ö.-i ƙalīl “az ömür” 116a/02

‘ö.-ü bākī “devamlı, kalıcı ömür” 048a/02

‘ö. geç- 116a/08

‘ö. vir- 067b/20

‘ö.-i bākīye ir- 109a/14

‘ö.-i cāvidāna ir- 076a/14

‘ö.-i cāvid üzre ol- 080b/06

‘ö.+ ü vefā it- 117a/41

‘ö.+ üñ ir- 092a/23

‘ö.+ ünü vir- 014a/01

‘ö.+ üñ ol- 017b/16

‘ö.+ ü 037b/27

‘ö.+ üm 031b/05, 034a/27, 046b/21, 108b/25, 115b/19

‘ö.+ ümde 089a/15

‘ö.+ ümüz 089b/19, 112a/11, 117a/07

‘ö.+ ümüzü 094b/19

‘ö.+ üñ 002a/29, 013b/08, 032b/21, 033a/10, 075a/01, 090b/08, 099b/01

‘ö.+ üñ 043b/18, 091a/22, 094a/02

‘ö.+ ündür 075b/28

‘ö.+ ünde 088b/05

‘ö.+ ünü 071a/24

‘ö.+ üñüz 066a/08, 093b/16

ön: ön [Tr]

ö.+ üne 019a/10

öñ: önce, ilk [Tr]

ö. 020a/16, 033b/11, 076b/28, 107b/24

ö. bil- 015a/08, 069a/13, 070b/25

- ö. bil- imiş 013b/19
 ö. ol- 080b/19, 102b/10
- öt -** : ötmek [Tr]
 ö.- er 002a/11, 118b/07, 119a/34
 ö.- üşür 001b/16
- ötrü** : ötürü,dolayı [Tr]
 ö. 036b/24, 070a/01, 086a/18
- öyle** : öyle,o şekilde [Tr]
 ö. 024b/12
- öz** : öz,kendi [Tr]
 ö. 027b/21, 087a/16
 ö.+ in 027a/22
- öz** : bk. öz [Tr]
 ö. 100a/02
- özge** : başka,gayrı,diğer [Tr]
 ö. 020a/09
- özge** : bk. özge [Tr]
 ö. 021a/07, 029a/01, 033b/01, 049a/03, 064a/17, 065a/16, 071b/01, 072b/01, 073b/10, 075a/19, 077b/21, 084a/19, 084b/13, 089b/09
- ‘özr** : mazeret,özür,bahane [a]
 ‘ö.+ üyle 117a/03
- pādişāh** : padişah,hükümdar [f]
 p. 002b/19, 015b/21, 034a/12, 051a/05, 051b/05, 056b/12,069a/20
 p.-ı baḥr u ber “kara ve denizlerin padişahı” 111a/13
 p.-ı bī-zevālīn “yok olmayan, varlığı son bulmayan padişah; Allah” 111b/19
 p.-ı dü cihān “iki cihan nuru olan padişah” 007b/04
 p.-ı dü cinānīn “iki cihan nuru olan padişah” 036a/08
 p.-ı lā-yezāl “yok olmaz padişah, Allah” 016b/11, 024b/17, 071b/15
 p. ol- 051a/05
 p.-ı lā-yezāl ol- 004b/18, 031b/21
 p.+ a ir- 061a/11
 p.+ ı 074b/05
 p.+ ıdır 038a/13, 045a/01, 096a/25
 p.+ im 014b/19, 020a/14, 021a/22, 025a/23, 026b/23, 027a/16, 053a/22, 101b/17, 108a/15
 p.+ imdir 036b/09, 083a/10
 p.+ imiz 016a/01
 p.+ lar 001b/08, 056b/14
- pahā** : değer,kıymet[f]
 p. 037a/23
 miqdār-ı p. “değer miktarı” 078a/04
 p. ol- 105a/16
 p.+ ya 026a/25
- pāk** : temiz [f]
 p. 002b/21, 007b/07, 035a/24, 045b/04, 062a/01, 071b/18, 083a/23, 110a/17, 110b/20
 p.-i besmelede “temiz besmele” 022b/07
 ‘aşk-ı p. “temiz aşk” 083a/16, 092a/16
 cedd-i p. “temiz soy” 038b/01
 cemāl-i zāt-ı p. “temiz zatın güzelliği” 036b/11
 cenāb-ı p. “temiz peygamber” 082a/23

- cism-i p. "temiz beden" 031b/16, 072a/27, 105b/06, 115b/03
 dürr-i p. "saf inci" 037b/03, 048a/23
 dest-i p. "temiz el" 033a/25, 110b/16
 ism-i p. "temiz isim" 005a/07, 054a/19
 kalb-i p. "temiz kalp" 094a/12
 meşreb-i p. "temiz huylu" 075b/14
 nesl-i p. "temiz nesil" 053b/09, 055a/04, 067a/04, 082a/16, 112a/01
 nūr-ı p. "temiz nur" 002b/10, 004b/15, 005a/11, 015a/15, 044b/25, 054a/07, 054a/11, 104b/29, 112a/08
 rūḥ-ı p. "temiz ruh" 013a/28
 şer'-i p. "temiz İslam şeriati" 004b/20, 051b/11, 052a/25, 055b/09
 vech-i p. "temiz yüz" 055b/17
 zāt-ı p. "temiz nesil" 002b/27, 003a/25, 033a/22, 036a/14, 037b/05, 039a/05, 041a/07, 044a/17, 046a/25, 051b/07, 056b/01, 061b/18, 062a/21, 062a/25, 065a/10, 067b/12, 072a/14, 080a/23, 083b/09, 094b/11, 095a/13, 097b/13, 112a/13, 112b/11, 115b/17, 118a/03
 cedd-i p.-i Muştafā "Hz. Peygamber'in temiz atası" 007b/18
 cemāl-i zāt-ı p. "temiz zatın güzelliği" 107b/26
 kemāl-i nūr-ı p. "temiz nurun mükemmelliği" 105a/23
 mezheb-i p.-i Ca'feri'dir "Cafer'in temiz mezhebi" 018b/17
 nesl-i p.-ı enbiyâdır "peygamberlerin temiz nuru" 007b/09, 051b/15, 099b/22
 nesl-i p.-i enbiyâdandır peygamberlerin temiz nesli" 016b/12
 nesl-i p.-i evliyâdır "temiz soylu enbiya" 054b/11
 nesl-i p.-i Ḥaydarı "Hz. Ali'nin temiz soyu" 050a/18
 nesl-i p.-i Muştafā "Hz. Peygamber'in temiz soyu" 006a/22
 şer'-i p.-i Aḥmedîden "Hz.Muhammed'in temiz İslam şeriati" 009b/19
 şer'-i p.-i Aḥmediye "Hz.Muhammed'in temiz İslam şeriati" 008a/12
 şer'-i p.-i Muştafâ-yı ḳanûna "Hz.Muhammed'in kanunları ve temiz İslam şeriati" 059b/11
 şer'-i p.-i Muştafâya "Hz.Muhammed'in temiz İslam şeriati" 005b/24, 018b/09
 nūr-ı p.-i Muştafânın "Peygamber efendimizin temiz, mübârek nûru" 045a/24
 nūr-ı p.-ı enbiyâ "peygamberlerin temiz nuru" 012a/11
 nūr-ı p.-i Ḥazret-i Peyğamberin "Hz.Peygamber'in temiz nuru" 114a/13
 nūr-ı p.-ı şâh-ı kevneyn "iki alemleri yaratan temiz, nur dolu şah" 036a/04
 vech-i p.+ in "nurlu yüz" 051b/02
 vech-i p.-i ḥüsnüne "nurlu yüzünün güzelliği" 100b/19
 zāt-ı p.-i Murtażaya "Hz.Ali'nin temiz zatı" 061a/24
 p. eyle- 014a/20, 055a/05, 085a/08
 p. it- 010a/06, 023b/06, 027b/01, 031a/13, 032a/08, 041b/25, 062a/01, 066a/25, 076b/15, 088b/19, 089a/02, 089a/21, 090b/13, 095a/16, 107a/11, 111b/21
 p. kııl- 116b/17
 p. ol- 007a/27, 088b/12, 093b/07
 kalb-i p. ol- 093b/28
 p.+ ina 021a/22
 pâre : parça [f]
 p. 077b/28, 098a/05, 117b/11
 p. p. it- 099b/13

- p. p. kıl- 001b/09, 013a/17, 013a/18, 031b/16
- paşa**: paşa [Tr]
 p.+ dan 106b/16
 p.+ lar 059a/06, 092a/21, 092b/12, 097a/02, 114b/25
- pay** : eşit bölüm [Tr]
 p. 112b/07
- pāy** : ayak,dip [f]
 p. 098a/08
 ḥāk-i p. "ayağın tozu" 036b/10, 041a/11
 ḥāk-i p. "ayağın tozu" 010a/13, 015b/17, 016a/05, 025a/21, 026b/07, 033a/29, 034a/22, 034b/19, 036a/15, 036b/25, 043a/23, 044a/23, 046a/13, 051a/25, 051b/20, 053a/21, 053b/12, 055a/06, 062b/09, 064b/17, 067a/15, 086a/15, 099b/09, 112a/06, 112a/16, 114b/05
 ḥāk-i p.-i ṣāh "şahın ayağının tozu" 055a/01, 056a/21
 ḥāk-i p.-i devlete "devlet ayağının tozuna" 088a/23
 ḥāk-i p.-i devletine "devlet ayağının tozuna" 056a/24
 ḥāk-i p.-i evliyāya "evliyanın ayağının tozu" 106a/23
 ḥāk-i p.-i Ḥaydara "Hz.Ali'nin ayağın tozu" 022b/09
 ḥāk-i p.-i Ḥaydarıḡ "Hz.Ali'nin ayağın tozu" 007b/22, 048a/24
 ḥāk-i p.-i mehdiye "övülenin ayağının tozuna" 018b/27, 097b/27
 dest-i p "el ve ayak" 113a/13
 ḥuzūr-ı ḥāk-i p. "ayağın tozunun huzuru" 092a/10
 p.+ a vir- 046a/26
 p.+ ina 066a/12, 080a/11
 p.+ ında 063b/12, 065b/04
- pāyān** : kenar,uç,son [a]
 deryā-yı p. "sonu belli olmayan deniz" 068b/08, 068b/09
 p.+ ı 018a/06
 p.+ ina 117b/01
- pāye** : rütbe,mertebe [f]
 p. 026a/08
 p.-i ref'etde "yüksek rütbe" 114b/14
 p.-i rif'at "yüksek rütbe" 011b/02, 028a/17, 062b/19
 mesned-i p. "rütbe, derece" 044b/16, 100a/06, 103a/26
 menzil-i p. ir- 068a/02, 084a/18
- pāyidār** : kalıcı,sürekli,sağlam [a]
 p. 098b/14
- pazar** : çarşı,pazar [f]
 p. 047b/13
 p.-i 'aşk "aşk pazarı" 028b/11, 039b/23
 p.-i ḥikmetde "hikmet pazarı" 075a/20
 p.-i muḥabbet "muhabbet pazarı" 116b/26
 bezm-i p.+ ımız ol- 020a/18
 p.+ ım ol- 115b/31
 p.+ ın it- 115b/11
 p.+ ını it- 092b/01
 p.+ ın it- 031a/18, 096b/24
 p.+ da 021a/02
 p.+ ım 029b/16
 p.+ ın 043a/09
- peder** : baba [f]

- p. 119b/07
- pehlivān** : g re  i,g  l  kimse [f]
 p.+ dır 042a/18
 p. ol- imi  030a/12
- pek** :  ok,ziyade,gayet [Tr]
 p. 025a/19, 033a/08, 041b/05, 041b/20, 043a/12, 049b/16, 049b/18, 081b/14, 117a/07, 119b/11
- pek e** : ziyadece, ok a [Tr]
 p. 010a/21
- peleng** : kaplan [f]
 p. 038a/06, 066a/14, 090b/24, 095a/19, 103b/20
- pel d** : kirli,al ak kimse [f]
 p. 013a/07
- pen hg h** : s inilacak yer [f]
 p.+ ı 038b/25
- penbe** : pamuk [f]
 p. 075b/24, 089b/20, 108b/23, 115b/20
- pend** :    t,nasihat [f]
 p. 023a/06
 p.+ i 091b/03
 p.+ imi 027b/21, 030a/03, 058b/24
 p.+ imiz 041b/09, 117b/09
 p.+ i  ut- 060b/20
 p.+ imi  utag r 071a/15
 p.+ imi  ut- 048a/03
 p.+ in  ut- 086b/05
 p.+ ini  ut- 063a/11
 p.+ ini  ut- dilerse 023b/10
 p.+ in  ut- 073b/25
 p.+ ini  utag r 075a/06
 p.+ ini  ut- 019a/11
 p. ol- 054b/19
 p. it- 024b/24
 p.+ in 002a/37
 p.+ ine 060a/15
 p.+ ini 006a/19, 008a/19, 009b/17, 019b/07, 041a/03, 071a/25, 076b/21, 077a/05, 085b/20
- pendn me** :    t kitabı [f]
 p. 041a/13
- perde**: perde [f]
 p. 094b/10, 112a/23
 s ye-i p. "yardım perdesi" 079b/04
 c n p.088b/15
 p. a - 090b/20
 p.-i  ic b it- 041b/27
 p.  ek- 006b/02, 021b/22, 039a/11
 p.+ si 096a/15
- perhiz** : sakınmak, ekinmek [f]
 p.+ i it- 012a/21
- per ** :  ok g zel oldu u d   n len di i cinler [f]
 p. 038a/06, 113a/13

perişân : dağınık,kötü durumda [f]

p. eyle- 063b/11

p. ol- 065a/25

pertev : ziya,ışık [f]

p. 038a/18

p.-i envâr “nurun ışığı” 083a/26

p. al- 054a/09, 105b/04

p.+ in al- 069a/16

p. şal- 047a/06

p. ur- 060b/09

p.+ idir 087b/12, 088a/12

p.+ in 018b/02

perüşân : dağınık,kötü durumda [f]

p. ol- 063a/26, 065b/27

pervân : kelebek,pervane [f]

p.+ im 029a/08

pervâne : kelebek,pervane [f]

p. 029a/26, 030b/09, 044a/15

p. ol- 042b/15

p.+ m 025b/02

p.+ si 051b/25

p.+ sidir 030b/17

p.+ siyim 039b/06

p.+ yim 107b/02

p.+ ler 060b/05

pervâneveş : pervane gibi [f]

p. 069b/01, 110b/12

pervâz : uçma,uçuş [f]

p. it- 019a/09, 037a/25

perverdigâr : tanrı [a]

p. 098b/11

pes : öyle ise,imdi [f]

p. 081b/02, 081b/16

Pevpâre: Üsküp'te bir mahalle adı

P. 091a/01

peydâ : meydana gelme,ortaya çıkma [f]

p. 052a/20

p. eyle- 037a/07

peygamber : peygamber,haberci [f]

p. 017a/21

damād-ı p. “peygamber damadı” 104b/13

evlād-ı p. “peygamber çocukları” 018b/04, 040a/15

kemāl-i zât-ı p. “Hz.Peygamber'in zatının mükemmelliği” 112a/07

nesl-i p. “peygamber soyu” 038a/14

nūr-ı pāk-i Hâzret-i p. “Hz.Peygamber'in temiz nuru” 114a/13

zât-ı p. “peygamberin kendisi” 037b/13

p.+ e ir- 082b/11

p.+ i 075a/27

p.+ in 083a/25

peyker : yüz,çehre,surat [f]

p.+ e 067b/21

- p.+ i **061b/16**
- peymān** : yemin, and [f]
 p. ol- **110a/21**
 p.+ imiz **099b/17**
- peymāne** : kadeh, şarap kadehi [f]
 p. 030b/02
 p.+ yi vir- **053a/13**
- pinhān** : gizli, saklı [f]
 p. **068b/02**
 p. imiş 022b/24, **116a/32**
- pīr** : tarikat kurucusu, bir işin en mahiri [f]
 p. **119a/29**
 p.-i erkān-ı tārīkat “tarikatın ileri gelenlerinin ustası” **062a/17**
 p.-i kāmīl “doğru yolu gösteren mürşid” **066b/24**
 p.-i kāmildir “doğru yolu gösteren mürşid” 038b/08
 himmet-i p.-i muğāndan “ateşe tapanlarının pirinin yardımı” **069b/04**
 himmet-i p.-i muğānıñ “ateşe tapanlarının pirinin yardımı” **059b/25**
 p.-i erkān-ı tārīk-i meydān ol- 021a/10
 p.+ i 037b/22, 038a/09, **118a/23**
 p.+ idir 038a/03, 038b/22
 p.+ imden **117a/35**
 p.+ imiz **081a/05**
 p.+ in 024a/01
 p.+ ler **049a/23**, **082b/32**, **110b/05**, **117a/45**
 p.+ lere **078a/07**
 p.+ leri **061b/17**, **066b/22**, **080a/09**
 p.+ leriñ **113b/16**, **114a/07**
 p.+ lik **115b/10**
- pīrān** : yaşlılar, öncüler [f]
 p. 037b/07, 037b/09, **060a/10**, **115a/29**
- Pirizren** : Prizren, bugünkü Kosova’da bir şehir
 P.+ de **050a/15**
- piş** - : pişmek [Tr]
 p.- mişem 042b/11
- pişvā** : önder, mukteda, imam [f]
 p. **002b/24**, **061b/17**, **105b/10**, **119b/25**
 p.+ dır 015b/14, **051a/04**, **071b/26**
 p.-yi rāh-ı dīn “din yolunun önderi” 007b/16, 020b/19
 p.-yi ‘ālemiñ ol- **051b/17**
 p.-yi rāh-ı dīn ol- **002b/03**
 p.+ sı ol- 048a/16
 p. ol- **002b/25**
 p.+ mız ol- 035a/25
 p.+ ya 026a/23
 p.+ mız **081a/23**, **083a/12**, **114a/25**
 p.+ mızdır 040a/11
 p.+ sı 013a/14, **061b/03**
 p.+ sıdır 035b/25
- post** : makam [f]
 p.+ una 008b/04
- postnişin** : vekaletle posta oturan tekke şeyhi [f]

- p. 115b/08
p. bul- 004b/04
p. ol- 003b/24, 011b/17, 062a/12, 119b/21
p.+ lerinden 115b/01
- pota** : bir çeşit tas [f]
p.-i 'aşka "aşk taşı" 060a/14
p.-yi 'aşkda "aşk taşı" 023b/07
- pul** : en küçük sikke,para [f]
p.+ a 006a/06, 045b/07, 056b/23, 070b/09, 073b/09, 084a/18, 086b/24, 105b/27, 113b/08
- pür** : çok dolu [f]
p. 015a/19, 033a/27, 036a/26, 036b/18, 037a/03, 056b/10, 059b/26, 071b/20, 088b/22, 089b/16, 103a/02
şu'ledâr-ı p. "alev dolu" 114a/20
- pürhün** : kan dolu,kanlı [f]
p. 063a/22, 065a/27
çeşm-i p. "kanlı göz" 064b/22
p. it- 119a/15
p. kıl- 012b/21
- ra** : r harfi [a]
r.+ yı 050b/13
- ra'nâ** : güzel,hoş [a]
r. 033b/04
gül-i r. "dışı sarı, içi kırmızı renkte bir çeşit gül" 008b/07, 023a/22, 069a/26
r. kıl- 113b/23
- Rab** : Allah'ın ism-i şeriflerinden [a]
R. 009b/24, 010a/04, 026b/09, 043a/25, 044a/15, 053b/19, 054a/22, 059a/23, 070a/16, 070a/19, 089b/13, 092a/03, 092a/04, 092a/06, 092a/08, 092a/10, 092a/11, 092a/12, 092a/14, 092a/16, 094b/09, 096a/05, 110b/15, 116a/10
R.-i Celîl "Allah'ın büyüklüğü" 033b/16
R. +bü'l Ğafûr "Allah'ın vasıflarından bağışlayıcı" 079b/15, 080b/21
Hâlik-ı R.+ ü'l vedūd "Allah'ın vasıflarından seilmeye layık olan" 111a/10
Hâlik-ı R. +bü'l Ğafûr "Allah'ın vasıflarından bağışlayıcı" 095a/01
Hâzret-i R.+bü'l Kerimîñ "Kerem sahibi Allah" 073b/28
ihşân-ı R. "Allah'ın ihsanı" 007a/01, 100b/15
R.+ i 027b/12
R.+ in 030a/01
R.+ ine 017a/12
R.+ ini 015a/08, 023b/14, 033b/11
- rabt** : bağlamak,tutturmak [a]
zabt-ı r.+ a "disiplin, âsâyiş, düzen" 092b/15
r.+ ina 081b/06
- Rağıyallâhü 'Ahn** : Allah ondan razı olsun [a]
r. 072a/09
- rağbet** : istek,ilgi duymak [a]
r. 018b/11
r. eyle- 058b/14, 059b/09, 094a/03
r. it- 024a/12, 061b/24, 078a/04, 078a/25, 093b/21, 097b/16, 103b/15, 108b/21, 117a/05
r. kıl- 018b/11

r. ol- 043b/26, 103a/23

r.+ im 060a/09, 067b/19

rağīb : isteyen,rağbet eden [a]

r. 061a/07, 075a/02

r. ol- 090b/06

rāh : yol [f]

r. 016b/05, 016b/26

r.-ı ‘aşkda “Allah yolu” 005b/02, 011b/01

r.-ı ‘aşkıında “Allah yolu” 072b/26

r.-ı ‘aşkıında “Allah yolu” 107b/13

r.-ı dīnde “din yolu” 018b/28, 051a/04

r.-ı dīne “din yolu” 002b/24, 048a/21

r.-ı dīniñ “din yolu” 051b/18

r.-ı dīni “din yolu” 107a/25

r.-ı Hāk “Hak yolu” 003b/26, 013b/22, 035a/25

r.-ı Hākda “Hak yolu” 008b/15, 014a/06, 027b/03, 030b/20, 045b/11, 048a/05, 062b/23, 099a/01, 099b/05, 100b/23, 114a/02, 116b/19

r.-ı Hākka “Hak yolu” 002a/33, 004b/11, 009a/17, 010a/22, 015a/17, 023b/04, 032b/24, 060a/21, 069b/17, 086a/18, 096a/11, 096b/13, 111b/08, 114b/02

r.-ı Hākki “Hak yolu” 006a/08, 027a/04, 033b/14

r.-ı Hāsan Başra “Şah Hasan Basri’nin yolu” 038b/23

r.-ı Hudā “Hak yolu” 044a/03

r.-ı Hudāda “Hak yolu” 018a/19

r.-ı Hudāya “Hak yolu” 057a/17

r.-ı meftūh “açık yol” 018b/19

r.-ı Mevlāya “Allah yolu” 112b/12

r.-ı mübeyyen “açıklanmış yol” 087b/17

r.-ı mübīn “açık yol” 023a/05

r.-ı sebīl “açık yol” 032b/02, 033b/27

r.-ı şevāb “sevap yolu” 006b/08

r.-ı şerī’at “şeriat yolu” 058b/18

r.-ı tārīk “tarikat yolu” 107a/19

r.-ı tārīkatdan “tarikat yolu” 039b/09

rehber-i r. “yol gösteren” 119b/26

pişvā-yı r.-ı dīn “din yolunun önderi” 007b/16, 020b/19

rehber-i r.-ı tārīkat “tarikat yolunu gösteren” 054b/09

r. ol- 016b/05

r.-ı dīn ol- 015b/27, 045b/05

pişvā-yı r.-ı dīn ol- 002b/03

r.-ı gūşād it- 052a/19

r.+ inı tūt- 054b/21, 059b/01, 109b/23

r.+ e 027b/17

r.+ ı 018b/12, 039a/01, 044a/09, 082b/07

r.+ im 029a/01, 115b/19

r.+ imı 021a/17, 021b/03

r.+ ımız 022a/19, 060a/17

r.+ imdır 083a/12

r.+ in 118b/04

r.+ inç 010a/09, 026a/13, 048b/07, 111b/15, 112a/22

r.+ ında 011b/17, 036b/08, 043b/17, 079a/11, 082b/14, 099b/15

r.+ ina 004b/22, 005a/21, 015a/24, 026a/09, 027a/07, 039b/10, 044b/19, 045b/28, 046b/10, 050a/01, 051a/01, 051a/07, 051b/14, 052b/03, 055a/02, 055a/21, 056a/06, 066a/11, 071a/20, 075a/02, 082a/13, 083b/15, 092b/08, 095a/17, 115b/06, 118b/15

r.+ ını 005a/13, 006a/01, 016b/03, 026a/12, 034a/13, 041a/26, 041b/13, 062a/25, 070b/02

r.+ ının 041a/22, 112a/05

rahat : rahat,sıkıntısız,kolay [a]

r. 078a/05, 108b/12

r. ko- 096a/04, 107b/03, 108a/11, 110b/10

r. ol- 073a/06

r. vir- 101b/16

r.+ ı 033b/02, 064a/16

Rahīm : çok merhamet eden,merhametli(Allah) [a]

R. 094b/06

R.+ sın 117a/11

rahīm : acıma, esirgeme, merhamet [a]

r. 010a/17, 013a/08, 072b/03, 103a/04

r. eyle- 089a/24, 101b/09

r. it- 026b/21, 046b/20, 056b/10, 070a/20, 078a/08, 086a/02, 089a/10, 089b/18, 103b/08, 103b/23, 110b/17

Rahmān : Allah'ın sıfatlarından,çok merhamet eden [a]

R. 016b/28, 040a/22

'arş-ı R. "Allah'ın tasarruf dairesi, makamı" 017a/08

beyt-i R. "Allah'ın evi, camii" 055a/24

fażl-ı R. "Allah'ın lütfu, ihsânı" 074a/18

hâlikü'l R. "yarattıklarına merhamet eden Allah" 037b/08, 117a/47

ķurb-ı R. "Rahmet'e yakınlık" 024a/08

şun'-ı R. "rahmetle yapılan" 050b/30

vech-i R. "rahmet sahibi Allah'ın mübarek sureti" 023b/24, 070b/22

zāt-ı R. "Allah'ın mübarek zatı" 070a/25

mażhar-ı R. ol- 054b/25

hikmet-i R.+ a ir- 102b/03

R. imiş 022a/14

R.+ a 044a/24, 057b/02

R.+ ımız 020a/06

rahmet : acıma,merhamet [a]

r. 018b/18, 086a/09, 091b/17, 101b/22

āşār-ı r. "rahmet izleri" 079a/15

'ayn-ı r. "bütün varlıkların içini yaratan ve dahiline hükmeden Allah" 117a/33

r. eyle- 094a/26

r.+ e'l 'âlemin ol-102a/04

r. saç- 002a/03

r.+ in 025a/19

raķīb : rakip [a]

r. 057a/11

raķş : dans [a]

r. it- 086b/14

Ramazān : hicrî ayların dokuzuncusu ve mübarek üç ayların üçüncüsü

R. 113a/08

raşāş : kurşun,kalay [a]

- r. 023b/07
 mişl-i r. "kurşun gibi" 060a/14
- Raştine** : Priştine, Kosava'nın başkenti ve en büyük şehri
 R. 117b/11, 117b/17
- ravî** : rivayet eden, anlatan [a]
 r.+ ler it- 105a/15
- rāz** : sır, gizem [f]
 ma'nā-yı r. 111a/16
 r.+ ın 032b/23
- rāzık** : rızık veren, Allah [a]
 r. imiş 069b/24
- re** : Arap alfabesinde r harfi [a]
 r. 005a/16, 097b/15
 ḥarfü'r- r. "re harfi" 015a/11
- re'īs** : lider [a]
 r.-i kā'inātın "kainatın reisi" 026b/02
 r.-i Sa'diyanın "Sadi dergahının reisi" 050a/16
 r. ol- 022a/07
 r.+ i 003a/02
- recā**: rica [a]
 r.+ yım 025a/14
- red** : kabul etmeme, red [a]
 r. eyle- 011a/24, 025a/16, 049b/11, 053a/22, 054b/15, 074a/10, 102a/08
 r. ol- 045b/24, 108a/02
- ref** : ortadan kaldırmak [a]
 r. 082a/02
 r. eyle- 094b/10
 r. it- 088b/15, 092b/12, 118b/39
 r. ol- 004a/11, 059b/07, 089a/02, 107b/09, 112a/23
- ref'et** : merhamet, acıma [a]
 pāye-i r. "yüksek rütbe" 114b/14
- refi'** : yüksek, bülend, yüce [a]
 r. 091b/24
- refik** : arkadaş, yoldaş [a]
 r. ol- 062a/05
 r. it- 092b/24
 r.+ in 066a/15
- reh** : yol, tarz, usul [f]
 r.-i dīni 017a/24
- rehā** : kurtuluş, kurtulma [f]
 r. kıl- 063b/05, 065a/26
 r. ol- 094b/18, 105a/18, 119b/23
- rehāyāb** : kurtulan [f]
 r. 089a/23, 095a/20
 r. ol- 092a/03, 094a/25, 116a/07
- rehber** : rehber, kılavuz [f]
 r. 002b/23, 008b/01, 024b/20, 030a/07, 043a/05, 095a/23, 112a/10
 r.-i kāmīl "kamil rehber" 005b/18, 006b/15, 013b/09, 027a/06, 047b/08,
 048a/04, 074b/06, 088a/21, 099a/02, 103a/15
 r.-i rāh "yol gösteren" 119b/26
 r.-i rāh-ı ṭarīkat "tarikat yolunu gösteren" 054b/09

r.-i tahkik "araştıran rehber" 020a/09
 r.-i tahkiki "araştırmayla ilgili rehber" 007a/03, 008a/06
 kamil-i r. "kamil rehber" 084a/26
 r. ol- 110b/06
 r. tut- 106b/13
 r.-i 'aşka düş ol- 060a/17
 r.+ i ol- 096a/14, 110a/04
 r.+ e 093b/18
 r.+ i 051a/08, 056b/15, 061b/20, 081a/27, 082b/10, 085b/12, 091a/02
 r.+ im 018a/19, 112a/03
 r.+ leri 032b/04

rehnümā : yol gösteren, kılavuz [f]

r. 002b/04, 003a/14, 005b/14, 006a/14, 028b/23, 052b/07, 062b/23, 070a/24, 070b/19, 076b/24, 097b/24, 105b/12, 114a/18, 114b/01
 r.+ dır 015b/10, 035a/26, 072a/04
 r. it- 06a/02, 011a/04
 r.+ ya ir- 067b/24
 r.+ ya 007b/17
 r.+ mız 021a/18, 083a/17
 r.+ sı 004a/02, 019b/25
 r.+ sın 048a/15
 r.+ sız 018a/15
 r.+ lar 024a/04

remz : remiz, sembol, işaret [a]

r. 099a/06
 ma'nā-yı r. "sembol manası" 020a/20
 r.+ ile 104b/20
 r.+ ini 006b/01, 022b/19, 024a/21, 028a/07, 115b/05
 r.+ iyle 062b/01

renc : sıkıntı, zahmet, meşakkat [f]

r.-i keşir "çok sıkıntı" 034b/03
 r.-i keşretle "çok sıkıntı" 105a/05
 miḥnet-i r. al- 023a/19
 r.+ ine 028b/18

renk : renk, levn [f]

r. 085a/04
 r.+ dir 115a/04
 r.-i büyü "renk ve koku" 058b/09
 r.-i elvânına "çeşit çeşit renkler" 033a/08
 r.-i siyâh "siyah renk" 019b/17
 r.-i yeşili "yeşil renk" 002a/10
 nakş-ı r. "renk ve nakış" 060a/03, 099a/19
 r.+ e koy- 042a/10
 r.+ lerde 039a/10

resân : ulaşanlar, kavuşanlar, yetişenler [f]

r. ol- 079b/02

resen : kendi başına [a]

r.+ im 103b/10

resm : eser, iz, nişan, alamet [a]

r. 075a/06
 r.-i cedid "yeni üsul" 080b/01

r.-i kavî “güç alemeti” 052a/17
 r.-i mihmānı “misafir alameti” 084b/20
 r.-i şüretten “dış görünüş” 020a/19
 r.+ ini düz- 098a/03
 r.+ ile 112b/06
 r.+ iyle 098a/10
 r.+ imiz 113a/06
 r.+ ini 007a/12, 013a/19, 085a/21

2. Alay, merâsim

r.-i şūr-ı saltanatda “saltanat eğlencesi” 020a/13

resmen : resmi olarak, kesinlikle [a]

r. 102a/17

Resül : Allah’ın elçisi, Hz. Peygamber

R. 018a/02, 024a/13, 030a/01, 036b/21, 066b/24, 068b/16, 083a/23, 116a/29

R.+ dür 026b/03

R.-i kibriyā “büyüklük ve yücelik sahibi olan peygamber; Hz. Muhammed” 003a/07

R.-i kibriyādandır “büyüklük ve yücelik sahibi olan peygamber; Hz. Muhammed” 016b/06

āl-i R. “Hz. Muhammed soyu” 003a/04, 052b/25, 068b/21, 096b/16

bint-i R. “Resül kızı” 012a/11

devr-i R.-i ser “H. Muhammed devrinin başı” 087a/26

evlād-ı R. “Hz. Peygamber’in soyu” 118b/18

fi’il-i R. “Hz. Muhammed’in yaptıkları” 116b/10

hâtem-i R. “Hz. Peygamber’in mührü” 107a/25

ķavl-i R. “Hz. Muhammed’in sözü” 102a/11

ķul-ı R. “Hz. Muhammed’in kulu” 069b/20

ķurretü’l’ayn-ı R. “Hz. Muhammed’in gözünün nuru” 048a/14

mehdi-i āl-i R. “Mehdi olan peygamber; Hz. Muhammed” 052b/11

nesl-i evlād-ı R. “Hz. Peygamber’in soyu” 062b/07

nesl-i R.-i kibriyâyız “büyüklük ve yücelik sahibi olan peygamberin nesli” 020b/07

ķefķat-i āl-i R. “Hz. peygamber soyunun ķefķati” 059b/17

ķer’-i R. “ķeriata uyan Hz. Muhammed” 006a/09

vāriş-i āl-i R. “Hz. Muhammed’in soyundan olan varis” 007b/11

vāriş-i ’ilm-i R. “Hz. Peygamber’in ilminin varisi” 062a/16

vāriş-i nesl-i R. “peygamber neslinin varisi” 083a/11

R.+ den 102a/16

R.+ e 011a/02, 074a/24

R.+ üñ 026a/10, 035b/17, 045a/28, 051a/19, 104a/10, 104b/12, 105a/22, 105b/05, 106b/23, 109b/27

R.+ ünden 115b/28

Resülullah : Allah’ın elçisi, Hz. Muhammed

R. 045b/14, 045b/15, 045b/17, 045b/19, 045b/21, 045b/23, 045b/25, 045b/27, 045b/28, 046a/02, 046a/04, 046a/06, 046a/08, 046a/10, 046a/12, 046a/14, 051b/25, 063a/16, 063a/17, 063a/19, 063a/21, 063a/23, 063a/25, 063a/27, 063a/29, 063b/02, 063b/03, 063b/05, 063b/07, 063b/09, 063b/11, 063b/13, 063b/15, 064b/14, 064b/20, 064b/21, 064b/23, 064b/25, 064b/27, 065a/02, 065a/04, 065a/06, 065a/08, 065a/09, 065a/11, 065a/13, 065a/15, 065a/17, 065a/19, 065a/21, 065a/23, 065a/24, 065a/26, 065a/28, 065b/02,

065b/04, 065b/06, 065b/08, 065b/09, 065b/11, 065b/13, 065b/15, 065b/17, 065b/19, 065b/21, 065b/23, 065b/24, 065b/26, 065b/28, 083b/14, 083b/15, 083b/17, 083b/19, 083b/21, 083b/23, 083b/25, 083b/27, 084a/02, 084a/03, 084a/05, 084a/07, 084a/09, 084a/11, 084a/13, 084a/15, 096a/21, 104b/01, 107b/16, 107b/17, 107b/19, 107b/21, 107b/23, 107b/25, 107b/27, 107b/29, 108a/02, 108a/04

cedd-i R. "Hz.Peygamber atası" 038a/21

nesl-i R. "Hz.Peygamber soyu" 045a/07, 061b/09

reşād : doğru yolda olma,aklın kuvvetli olması [a]

r. 060a/20

reşk : kıskanma,kıskançlık [f]

r. it- 022a/03, 063b/29

revā : uygun,layık [f]

r. 087b/02

r.+ dır 046a/10, 064b/27, 065a/15, 083b/17, 104b/04

r. mıdır 025a/09

r. mı 021a/05, 065b/12

r. eyle- 080a/20, 097b/28, 101b/20

r. kııl- 063b/07, 065b/06, 092a/02

r. ol- 012a/24, 070a/26, 105a/20

r.+ yım 025a/20

r.+ yız 020b/16

r.+ sindan 012a/12

revāfız : şîa mezhebinin ifrata kaçan koluna mensup kimseler [a]

r. 104a/24, 104b/14

revān : akan,giden [f]

r. 040b/27

r. it- 036b/03

r. kııl- 119a/13

r. ol- 046b/17, 079a/29, 103b/07

reviş : tarz,yöntem,yol,gidiş [f]

r.+ i 087b/18

reviyyet : bir işin her yönünü iyice düşünme [a]

r. it- 096a/16

revnaķ : parlaklık,güzellik,tazelik [a]

r. bul- 004b/21

r. ol- 098b/14

r. vir- 010b/16, 075b/02, 101b/24

r.+ ı vir- 011a/11

rıf'at : ululuk,büyüklük,yükseklik [a]

r.+ ı 072b/17, 119a/06

rıh'let : göçmek,ölmek [a]

r. it- 115b/14

r. 108b/11

rızā : razılık,memnunluk [a]

r. 042a/19, 082a/25

r.-yı Hāķ "Allah rızası" 064b/05

tevekkül-i r. "tevekkül ve rıza" 079a/12

şāhib-i R. "rıza sahibi" 025a/12

r.+ m ol- 106b/10

r.+ yı 076a/08

r.+ sı 091b/02

r.+ sın 004a/03

Rızā : Sekizinci imam Ali Rıza 770 yılında doğmuştur. 818 yılında diğer imamların yolunda olduğu için, toplumun yanlışa küfre sapmasını engellediği için, haksızlıklara karşı olduğu için şehit edilmiştir.

R. 002b/10, 002b/27, 003a/16, 005a/12, 005a/22, 016b/07, 018b/03, 026b/01, 031b/22, 035b/23, 046b/14, 053b/04, 061b/07, 097b/22, 105a/26, 105b/08, 110a/05, 114a/22, 118b/23

R.+ dır 015b/09, 020b/17, 040a/13, 051a/06, 051b/18, 065a/19, 071b/25, 083b/07

hulḳ-ı R. "İmam Rıza'nın ahlakı" 018b/13, 035a/21, 044b/23, 046b/05, 048a/12, 052b/01, 052b/16, 054a/16, 114a/11

Mūsā-yı Kāzım R. 007b/12

Mūsā-yı Kāzım R. 026a/24, 052b/20

'Alī R.+ nıñ 055b/16

imām Kāzım R.+ nıñ 018b/19

imām R. 001b/34

imām R.+ nıñ 052b/06

İmām Şāh R.+ ya 083a/16

R.+ yım 036b/10, 036b/12

'Alī Mūsā R. ol- 105a/26

R.+ da 018b/22

R.+ dan 045a/03, 099b/22

R.+ ya 007b/15, 015b/30, 093b/04

R.+ nıñ 045b/06, 052b/22

R.+ sın 048a/17

rızḳ : rızık, nafaka, Allah'ın verdiği nimet[a]

r.+ a 026a/06

rızḳ : bk. rızḳ [a]

r. vir- 040a/24

r.+ ina 096b/04

ri'āyet : uyma, sayma [a]

r. ḳıl- 061a/19

r. 052a/15

ricā : dilek, isteme, yalvarma [a]

r. 105b/18

r.+ mı kes- 115b/28

r.+ sın 036a/10

r.+ lar 097a/18

ricāl : adamlar; makam sahibi olanlar [a]

r. 087b/01

r.+ iñdir 110b/12

rif'at : ululuk, büyüklük, yükseklik [a]

r. 095a/28, 096a/13

ḫil'at-i r. "büyük kaftan" 050b/22

menzil-i r. "büyük menzil" 018b/24, 111b/16

pāye-i r. "yüksek rütbe" 011b/02, 028a/17, 062b/19

r.-i 'arş-ı 'azīmde "yüce gök" 040b/03

mesned-i r. "yüksek makam" 016b/10

r. bul- 100a/01

r.+ iyle 069b/18

- risālet** : elçilik, peygamberlik [a]
 r. 097b/15, 105a/26, 110a/01
 şadr-ı r. “dinin başı” 036b/19
 şāh-ı r. “hükümdar peygamber” 102a/09
- rîş**: sakal [a]
 mû-ı r. “baş kılı, saç” 034b/05
- rivāyāt** : söylentiler, hikaye edilenler [a]
 r.+ i 049b/16
- rivāyet** : bk. rivāyāt [a]
 r. it- 088b/16
- riyā** : iki yüzlü olmayan [a]
 r. 007a/22, 019b/01, 022a/08, 046a/11, 078a/20, 088b/17, 089a/17, 090b/11, 092a/07, 094b/04, 095b/16, 096a/01, 110b/21, 116b/02
 r.+ dır 095b/04
 ehl-i r. “gösteriş yapanlar” 106a/15, 116a/20
 ‘ucb-ı r. “kibir ve gösteriş” 093b/26
 r.+ cı ol- 082b/08
 r.+ dan 005a/16, 010a/23, 060a/06, 093a/08, 099a/09
 r.+ lar 116a/05
- riyāset** : reislik, başkanlık [a]
 r. 107b/27
 r.+ de 105b/13
 r.+ le 117b/21
- riyāzāt** : manevi ilerleme için gerçekleştirilen eğitim [a]
 r. 113b/12
 r. it- 092b/04
 r. eyle- 014a/19
 r. kıl- 023b/06, 095b/24
 r.+ ım 095a/08
- rū** : yüz, çehre [f]
 r. 025a/21, 056b/04, 056b/09, 058a/23
 r.-yı siyāh “siyah yüz” 046b/20
 r.+ yum 046a/09
- rubā’iyyāt** : rubailer [a]
 r. 054a/02
- ruġan** : yağ [f]
 r. 111a/18
- rūḥ** : can, ruh [a]
 r. 109a/08
 r.-ı kudsīyle “kutsal ruh” 015a/14
 r.-ı pākın “temiz ruh” 013a/28
 r.+ a 020a/23
 r.+ um 053b/23
 r.+ umuza 087b/24
 r.+ uḡ 093b/08
- ruḥşād** : izin, müsaade [a]
 r. vir- 001b/22
- ruḥşat** : bk. ruḥşād [a]
 r. 003b/18
 r. ol- 106b/03
 r.+ ınla 089b/22

ruḥṣat : bk. ruḥsād [a]

r. dile- 075b/26

r. ol- 080a/25

r.+ ı 090a/20

r.+ ıyla 023b/06

r.+ lar 087b/02

Rūm : Anadolu

R. 074a/27

Rūmī : Anadolu'ya özgü

R. 003b/15, 038b/15, 058b/25

Kayşer-i R.+ ye düş-007a/14

rumūz : gizli anlam, işaret [a]

r.+ un 011b/15

r.+ uñ 001b/02

rumuzāt : remizler, gizli manalar [a]

r.-ı ene'l Hakkı "enel Hak adı" 047a/07

r.+ ında 050a/04

rūṣān : bk. rūṣen [a]

r. eyle- 039a/03

rūṣen : aydınlık [f]

r. 012b/11, 066b/16, 080a/10, 107a/15, 116a/01, 117b/09

r. eyle- 087b/21, 114a/19

r. it- 034a/20, 057b/17, 088a/12

r. kıl- 028b/02, 096b/01

r. ol- 004a/13

rūy : yüz [f]

r.-ı gül "gül yüz" 119a/01, 119a/20

r.-ı zemīn "yeryüzü" 036b/24, 087a/21, 107a/17

r.-ı zemīni "yeryüzü" 102a/18

r.+ uñ 113b/03

rūz : gündüz [f]

r. 003b/04, 003b/25, 005a/09, 006b/18, 007a/24, 008a/13, 008b/15, 010b/03, 011a/17, 011b/23, 012a/15, 012b/05, 013b/17, 014a/11, 014a/19, 014b/23, 016b/18, 016b/27, 018a/09, 019a/02, 021a/05, 021b/24, 022b/07, 025b/04, 029b/06, 030a/18, 030b/03, 030b/16, 033a/22, 033b/13, 035a/01, 036b/03, 036b/22, 039a/04, 039a/22, 044a/22, 045a/25, 045b/01, 046a/08, 046b/26, 047b/07, 049b/10, 051b/26, 054b/07, 057a/15, 057b/02, 059b/23, 060b/13, 062b/25, 064a/17, 064b/22, 065a/17, 066a/08, 066a/24, 069a/09, 072a/07, 073a/07, 074a/12, 075b/18, 076a/18, 076b/19, 080b/14, 088b/10, 091b/22, 092b/08, 093a/23, 093b/03, 094a/23, 095a/17, 095a/21, 096a/13, 097b/07, 098b/15, 099b/03, 100a/24, 100b/10, 100b/12, 100b/13, 100b/16, 100b/20, 100b/24, 100b/28, 106b/25, 108a/17, 108b/07, 109a/03, 110a/24, 111a/05, 111a/21, 112a/04

r.-ı leyāl "gece gündüz" 017b/03

2. gün

r.-ı bezm "hesap günü" 011a/16

r.-ı cezā "ceza günü" 048a/11, 056b/06, 087b/22, 102a/03

r.-ı cezādır "ceza günü" 102a/25

r.-ı cezāsın "ceza günü" 036a/16

r.-ı elest "elest günü" 022b/26

r.-ı ezel "başlangıcı olmayan gün" 016a/08, 023a/09, 087b/26

- r.-ı ferdāya “gelecek gün, kıyamet günü” 044b/14
 r.-ı kıyām “kıyamet günü” 114b/08
 r.-ı mahşer “mahşer günü” 113a/20
 r.-ı mahşerde “mahşer günü” 115b/26
 r.-ı mātem “yas günü” 036a/25
 şāfi’-i r.-ı cezā “Kıyamet günü şefa’at eden Hz.Muhammed” 091b/24
 şāfi’-i r.-ı cezāsın “Kıyamet günü şefa’at eden Hz.Muhammed” 012a/02
rü’yet : görüş,fikir,araştırma,inceleme [a]
 r.-i didār “Allah’ın cemali” 075a/19
 r. it- 042a/26, 078a/12, 107b/03, 116a/26
 r.+ den 024b/10
Rüfā’î : Ahmedi Rüfāî tarikatına mensub
 R. 066b/16
 Kadirî R. 113b/21
rümmān : nar, nar ağacı [a]
 la’l-i r.+ dan “nar gibi kırmızı dudak” 098b/19
Rüstem : Şark edebiyatında kuvvet ve cesaretin timsali olarak bilinen ve Zaloğlu Rüstem diye bilinen İranlı bir kahramandır
 R. 030a/14, 042a/15, 093a/11
rüsvā : rezil,maskara [f]
 r.-yı ‘ālem “en aşağılık ve adi kimse” 029a/18
rüşvet: rüşvet [a]
 r. 097a/06
 r. al- 058b/17
 r.+ i 099a/11
 r.+ in 092b/21
 r.+ le 078a/03
rütbe : derece,makam [a]
 r.-i şāh-ı şehīdīn “şehitler şahı mertebesi” 013a/26
 r.-i ‘irfān imiş 023a/24
 r.-i bālāya ir- 062a/11
 r.+ ŋ 107b/27
 r.+ si 082a/20
sā : benzer, gibi(āsā sözcüğünün kısaltılmış hâli) [f]
 s. 037b/32
sa’ādet : mutluluk [a]
 s. 016b/08, 046a/25, 058a/15
 luṭf-ı s. “mutluluk ve iyilik” 107b/17
 s. kıl- 020b/14
 tāc-ı s. ol- 015b/05
sā’at: zaman,vakit [a]
 s. 118a/07
 s.+ ler 013a/19
Sa’deddīn : 460 yılının Receb ayında (Mayıs 1068) Mekke’de doğdu. Soyu baba tarafından İdrīsîler hânedanının kurucusu Hz. Hasan’ın torunlarından I. İdrīs’e, anne tarafından Kâbe’nin hizmetini gören Şeybîler vasıtasıyla Hz. Hüseyin’e ulaşır. Dedelerinden biri olan Şeybân’a nisbetle Şeybânî, tekkesini kurup faaliyet gösterdiği Şam’ın Cebâ köyüne izâfetle Cebâvî nisbeleriyle bilinir. Türkçe’de ve bazı Batı dillerinde Cebâvî nisbesi daha çok Cibâvî şeklinde kullanılır.
 S. 015a/22, 021a/17, 049a/22, 049a/26, 049b/12, 061b/17, 062a/16, 062b/07, 072b/20, 081a/10, 081a/11, 081a/23, 081b/03, 091a/01,

114b/03,118a/23

S.+ dir 081a/03

cenāb-ı sırr-ı S. "Sadeddin sırrı" 082a/16

cenāb-ı Şeyh S. Cebāvi "Şeyh Sadeddin Cebavi" 038a/19

S.-i ğavsü'l ā'zam "ğavsü'l azamdan Sadeddin Cebavi" 049a/16

Sa'dī : Sadiyye tarikatına mensup olanlar

devrān-ı S. "Sadilerin devri" 032b/18

divān-ı S. "Sadiler divanı" 032b/22

erkān-ı S. "Sadi erkanları" 032b/14, 032b/26, 033a/01

kanber-i S. "Sadilerin Kanber'i" 062a/06

lezzet-i S. "Sadilerin lezzeti" 073a/02

nevbet-i S. "Sadilerin sırası" 072b/27

meydān-ı S. "Sa'diler meydanı" 032b/13, 032b/24

meslek-i S. "Sadi tarikatına bağlı olanlar" 062a/13

mürşid-i S. "Sa'di mürşidi" 119b/25

tarīk-i S. "Sadi tarikatı" 049b/17, 049b/21, 049b/25, 050a/02, 050a/06, 050a/10, 050a/14, 061a/21, 061a/25, 061b/02, 061b/06, 061b/10, 061b/14

tarīkat-ı 'aliyye-i S. "Sadi tarikatı" 049b/13

sultān-ı S. "Sadiler sultanı" 032b/16

ülfet-i S. "Sadilerin lütfu" 072b/16

S.+ ler 015a/12, 015a/13, 015a/15, 015a/17, 015a/19, 015a/21, 015a/23, 015a/25, 067b/19, 067b/20, 067b/22, 067b/24, 067b/26, 067b/28, 068a/02

S.+ lere 032b/20

S.+ lerle 113b/24

S.+ leriñ 061b/15, 061b/16, 061b/18, 061b/20, 061b/22, 061b/24, 061b/26, 061b/28, 062a/02, 062a/04, 072b/17, 072b/19, 072a/21, 072a/25, 072b/04

S.+ leriz 020a/19, 020a/20, 020a/22, 020a/24, 020a/26, 020b/02, 020b/04, 020b/06, 021a/09, 021a/10, 021a/12, 021a/14, 021a/16, 021a/18, 021a/20, 069a/23, 069a/24, 069a/26, 069b/02, 069b/04, 069b/06, 069b/08, 069b/10, 069b/12, 072b/23, 081a/02, 081a/04, 081a/06, 081a/08, 081a/10, 081a/12, 081a/13, 081a/14, 081a/16, 081a/18, 081a/20, 081a/22, 081a/24, 081a/26, 081a/28, 082a/12, 082a/13, 082a/15, 082a/17, 082a/19, 082a/21, 082a/23, 082a/25, 110a/21, 110a/22, 110a/24, 110a/26, 110b/02, 110b/04, 110b/06, 110b/08

Sa'diyyān : Sadiyye tarikatına mensup olanlar, Sadiler

hānķāh-ı S. "Sadi dergahı" 062b/03

re'īs-i S. "Sadi dergahının reisi" 050a/16

tarīk-i S. "Sadi tarikatı" 013a/10, 091a/06

S.+ da 050a/24

Sa'diyye : İslām dünyasında kurulan ilk büyük tarikatlar Kādiriyye ve Rifāiyye'nin pîrleri Abdülkādir-i Geylānî ile Ahmed er-Rifāî'nin çağdaşı olan Sa'deddin el-Cebāvi'ye nisbet edilen bir tarikat. Bazı kaynaklara göre de Sa'diyye Tarikatı Rifāiliğin bir koludur.

tarīkat-ı 'aliyye-i S. "yüce Sadi tarikatı" 004b/02, 013a/04, 082a/01

Sa'dullah : Celvetiyye tarikatına mensup bir şeyh

eş-Şeyh S. Efendiniñ 079b/11

Şeyh S. Efendi 079b/12

Sa'd Vakkas : Sad bin Ebu Vakkas, ashab-i kiramın büyüklerindendir

Ḥazret-i S. 041b/05

sa'īd : saadete ermiş, mutlu [a]

s. 013a/08

- şāhib-i ehl-i s. “mutluluk sahibi olanlar” 080b/03
 s. ol- 103a/27
- sā'il : dilenci, isteyen, soran [a]
 s. 044b/09
 s. ol- 082a/25
 s.+ i ol- 087a/05
 s.+ indir 049b/06
 s.+ iyim 058a/18
 s.+ lere 087a/19
- şā'im : oruçlu [a]
 ş. 083a/15
 ş. ol- 036a/21
- sa'ir : bk. sā'ir [a]
 s. 091b/21
- sā'ir : diğer, başka [a]
 s. 008a/20
 s.-i tārīkat “diğer tarikat” 082a/08
- sa'y : çalışıp çabalama, gayret [a]
 s. 030a/10, 044b/13
 s. it- 010a/20, 010b/09, 013b/20, 014a/11, 023b/08, 024b/01, 027b/13, 032b/25, 043a/19, 043b/10, 044a/06, 047b/07, 052a/24, 060a/21, 061a/06, 062b/23, 071a/01, 077b/18, 079b/01, 081b/07, 082b/14, 100b/01, 107a/11
 s. ol- 028a/16
 s.+ i it- 089a/26
 s.+ in 066a/11, 070b/04
 s.+ ını 018a/15, 071b/04, 108a/27
 s.+ iniz 099b/05
 s.+ ile 088b/02
 s.+ la 066a/23, 093b/24
- şabāḥ : sabah [a]
 ş. 010b/26, 010b/27, 011a/02, 011a/04, 011a/06, 011a/08, 011a/10, 011a/12, 054b/07, 057a/12, 095b/01, 095b/02
- şabī : bebek, küçük çocuk [a]
 ş.+ ye 098b/21
- şābit : kanıtlanmış, varlığı kesin, yerinde olan [a]
 ş. 023a/09, 051a/19, 110a/22, 117b/15, 119b/04x
 ş. ol- 007b/14, 014b/14
 ş. kadem ol- 110a/22
- şabr : sabır [a]
 ş.-ı kararım “sabır ve karar” 065b/09
 ş. eyle- 071a/11
 ş. it- 077b/23, 082a/02, 094b/26, 101b/15
 ş.+ dan 113b/02
 ş.+ ıyla 037a/15, 097a/21
 ş.+ la 105a/06
- şābūn : sabun [a]
 misk-i ş. “güzel koku sabun” 019b/18
- şabūr : bk. şabr [a]
 ş. it- 097a/22, 118a/15
- saç - : saçmak, dağıtmak [Tr]
 s.- arsin 082b/23

- s.- ilur **115a/20**
- şaç** - : bk. saç- [Tr]
 ş. 010a/11, **062b/24**
 ş.- ar **071b/24**
 ş.- ılsın **004b/07**
 ş.- ilur 002a/03
- şaç** : saç [Tr]
 ş. 031b/07, **075b/06, 075b/24, 089b/20, 108b/23, 115b/20**
 ş.+ ı 019a/02, **070a/08**
- şad** : yüz sayısı [f]
 ş. 045a/10, **060b/03, 070b/15, 073a/07, 099b/04, 100a/13**
- şad** : sad harfi [a]
 ş. 005a/20, **050b/13, 052b/17, 097b/23**
 ḥarfü'ş- ş. "sad harfi" 023b/01
- şadā** : ses,seda [a]
 ş.+ sını 030b/15
- şadākat** : bağıllık,doğrulukta sebat [a]
 ş. **104a/08**
 kesb-i ş. "güven kazanma" 038b/16
 ş.+ le **061a/10, 064b/11, 106b/02, 119b/09**
- sādāt** : seyyidler,Hız. Peygamber'in soyundan gelenler [a]
 s.-ı kirām "ulu seyyidler" **107a/14**
 şeref-i s. "şerefli seyyidler" 038a/14, 038b/19
- şadef** : sedef,inci kabuğu [a]
 ş. **068b/18**
- şādık** : doğru olan,samimi bağlı olan [a]
 ş. 019a/18
 'āşık-ı ş. "sadık aşık" 019b/09, **053b/22, 118b/04, 119a/30, 119a/42**
 muḥib-i ş. "sadakatile seven" **118b/11**
 yār-i ş. "sadık yar" 034b/21
 'āşık-ı ş. ol- **070b/10**
 ş. imiş **069b/13**
 ş. ol- **099a/05**
 ş.+ sını 025a/17
 ş.+ lara **091b/25**
- şadr** : baş,reis,başkan [a]
 ş.-ı risālet "dinin başı" 036b/19
- şāf** : temiz,arı,halis [a]
 ş. eyle- 027b/13
- şafā** : rahat,huzur [a]
 ş. **105b/16**
 ş.+ dır **071b/20, 087b/23, 103a/18**
 ehl-i ş. "safa içinde olanlar" 020b/12
 zevk-i ş. "rahatlık, zevk ve mutluluk" **118a/27**
 ş. bul- 003a/24
 ş. eyle- 005a/20
 ş. ol- **105a/12**
 ş.+ da **119a/30**
 ş.+ dan 010a/15, 034b/25, **057a/09**
 ş.+ ya **093b/20**
 ş.+ yı **091b/12**

- ş.+ yım 036b/18, 059b/26
 ş.+ sın 031b/05
 ş.+ yız 015a/19
şāfī : bk. şāfī [a]
 ş. ol- 092a/25
şāfī : temiz,arı,halis [a]
 ş. 007a/25, 010b/19, 024b/06, 024b/07, 030a/16, 032a/08, 035a/14, 048b/26, 053a/04, 068b/13, 079b/21, 085b/06, 085b/20, 088b/26, 095a/26, 107a/07, 107b/10, 108b/04, 109a/04, 111a/03, 111a/20, 111b/07
 ş.+ dir 117a/35
 kalb-i ş. "saf kalp" 082b/30
 kelām-ı ş. "saf, temiz söz" 050b/24
 meşreb-i ş. "saf yaratılışlı" 050b/11
 ş. dil ol- 107a/07
 ş. eyle- 007a/26, 011b/05, 024a/18, 085a/23, 109a/10
 ş. it- 075b/14, 089a/01, 106a/11
 ş. kal- 032b/08
 ş. kıl- 094a/24
 ş. ol- 095a/12
 ş. tut- 109a/24
şāfī : bk. şāfī [a]
 ş. 006b/10
şāfīyā : safça, temizce [a]
 ş. 021b/08
şağ : sağ taraf [a]
 ş. 025b/17, 069b/16
 ş.+ a 011a/01, 077b/10
şağ : yaşamakta olan,canlı [Tr]
 ş. ol- 027a/20
şaḥan : metalden yapılmış,derinliği az olan tabak benzeri bir kap [a]
 ş.+ a 088b/07
şaḥārī : sahralar,çöller [a]
 s. 118b/07
şahbā : şarap [a]
 ş.-yı cenānın "gönül kadehi" 110a/06
 cām-ı ş.-yı ezelden "sonsuzluk şarabının kadehi" 008a/01
şāhib : sahip [a]
 ş. 015b/16
 ş.-i 'aṭādır "bağış ihsan" 071b/28
 ş.-i ehl-i sa'īd "mutluluk sahibi olanlar" 080b/03
 ş.-i divānın 054a/26, 118b/30, 119a/09
 ş.-i izhār "açıklama sahibi kimse" 031b/20
 ş.-i Kanber "Kanber'in sahibi" 107a/14
 ş.-i Muḥammed Mehdīnīn "sahip Muhammed Mehdi" 016b/15
 ş.-i Zūlfikār "Zūlfikar sahibi, Hz.Ali" 017a/24
 ş.-i kirām "kerem sahibi" 111b/20
 ş.-i Rızāyım "rıza sahibi" 025a/12
 mehdi-i ş. "sahip mehdi" 026b/06
 ş.-i erkān tut- 112b/11
 ş.-i irşād it- 050b/01
 ş.+ i 078b/26

şāhib-livā : sancak sahibi [a]

ş. 002b/14, 003a/04, 005b/04

mehdi-i ş. "sancak sahibi olan mehdi" 020b/24

ş.+ dan 099b/24

ş.+ ya 007b/13

ş.+ nın 052b/24

ş.+ sını 048a/19

şāhib-zamān : zamanın sahibi,müceddid [a]

mehdi-i ş. "zamanın sahibi olan mehdi" 007b/21, 048a/22, 051a/11,

051b/23, 055a/16, 083a/18, 118b/27

Muhammed mehdi-i ş. "zamanın sahibi olan mehdi Muhammed" 016a/03

mürşid-i ş. zamān "zamanın sahibi olan mürşid" 001b/40

saḥil : kıyı [a]

s.+ idir 068b/09

ehl-i s. "sahil ehli" 068b/09

s.+ i 068a/05

şaḥrā : çöl [a]

ş. 019a/19, 023a/21, 029a/09, 086b/18

kūh-ı ş. "çöl ve dağ" 007a/06, 010a/09, 023a/11, 026b/10, 028b/06,
028b/24, 031a/24, 033b/05, 058a/03, 058a/09, 060b/02, 064a/24, 065a/26,
073b/08

ş.+ da 047b/02

ş.+ yı 038b/15

ş.+ sına 027a/14

ş.+ larda 013b/25

ş.+ lara 070a/07, 100a/26

ş.+ ları 029a/17, 046b/22

saḡa : sucu,meşrubatçı [a]

s. 011b/19, 074a/23

şaḡal : sakal [Tr]

ş. 075b/24, 089b/20, 108b/23, 115b/20

ş.+ ım 031b/07

saḡam : hastalık,bozukluk [a]

s. 111b/10

saḡar : cehennem bir ismi [a]

nār-ı s. "Cehennem ateşi" 086a/21, 107a/17

şaḡın : sakınma,çekinme [Tr]

ş. 001b/41, 009a/12, 022a/20, 030b/10, 032b/17, 033a/08, 034a/13,
041b/20, 042a/07, 043b/03, 043a/10, 044a/07, 046a/16, 046a/20, 046b/01,
047b/22, 049b/24, 057a/08, 057a/12, 060a/13, 071a/16, 076a/05, 076a/25,
088b/20, 090b/11, 091a/18, 093a/14, 093b/17, 096b/19, 100a/05, 103a/09,
104a/04, 103a/21, 110a/12, 118a/03

sāḡī : saki,içki sunan [a]

s. 001b/36, 024b/05, 030b/02, 030b/18, 042b/18, 064a/06, 092a/26

s.-i bezm-i elestin "elest meclisinin sakisi" 013b/16

s.-i kevşer "cennet sakisi" 007b/04, 031b/14, 102a/04, 107a/18

s.-i kevşerdir "cennet sakisi" 015b/26

bezm-i s. "saki meclisi" 017a/05

dest-i s. "saki eli" 032a/14

s. iken 103a/27

s. ol- 072a/12

- s.+ si **056b/11, 109b/17**
s.+ ler 023a/13
- şakīl** : ağır, ruha ağır gelen [a]
ş. **082a/07**
- sākīyā** : ey saki [a]
s. 010b/12, 011a/13, 021b/07, 030a/16, 034b/10, 043a/11, **053a/13**
- şakla** - : saklamak, gizlemek [Tr]
ş.- ma 009a/08
- sal** : yıl, sene [f]
s. 004a/05, 008b/18, 011b/24, 026b/24, **053b/26, 115b/14, 117b/31, 119a/07, 119a/23**
- şal** - : salmak, göndermek, bırakmak [Tr]
ş. **066a/21**
ş.- ar 041b/14
ş.- dı 007a/05, 028b/26, 035a/09, 037a/11, 047b/11, 047a/20, **064a/01**
ş.- dım 021a/13, 029a/19
ş.- dın 028b/19
ş.- miş 013b/14, 018b/02, 020a/24, 047a/06, **054a/10, 060a/23, 060b/07, 096b/01, 098a/23, 106b/24, 116a/19**
ş.- mişam 042b/21
ş.- arsa **082b/15**
ş.- an 008b/09, 039b/26
ş.- sın **115b/29**
ş.- ma 032b/18
ş.- mayan 027b/05
- şal** : sal [Tr]
ş.+ imız **068a/06**
- şalāt** : namaz [a]
ş. 031a/09, **089b/01, 106a/03, 117a/05**
şavm-ı ş. “namaz ve oruç” 029b/23, **094a/11**
ş.+ ıyla şavmını it- **092a/06**
ş.+ ıyla selāmını it- **094b/07**
ş. eyle- 008a/12
ş. it- **088a/07**
ş.+ ın 022b/19, **068a/26**
ş.+ ı **078b/07**
- salāṭin** : sultanlar [a]
s.+ ler **097a/16**
- şaldır** - : saldırmak [Tr]
ş.- ır 006b/09
- Şalih** : Hz. Salih, Semud kavminin peygamberi
Ş. 037a/12, **105a/01**
- sālīk** : bir tarikata girmiş veya şeyhe bağlanmış kimseler [a]
s. 043b/25, **093a/14, 117b/29**
s.-i Hāk “Hak yolunda olan” 003b/23, 048b/11, **116b/21**
s.-i Hākķı “Hak yolunda olan” 020b/20
s.-i Hākķın “Hak yolunda olan” 024a/08
s.-i ikrār-ı şeyh “şeyhi zikreden salik” **054b/12**
s.-i qabāy “salik cübbesi” **091b/06**
s. ol- 011a/27
s.-i dānālar ol- **067a/08**

- s.+ a 066b/23
s.+ i 019b/11, 040b/18, 049b/01
s.+ in 111b/15
s.+ lere 116a/30
s.+ leri 114b/18
s.+ lerin 081a/27
- sālikā** : ey salik [a]
s. 004b/11, 005b/02, 005b/16, 006a/08, 009a/15, 027a/15, 067b/13, 076a/18, 076b/20, 091b/18, 100b/21
s.+ nın 041b/13
- sālikān** : salikler [a]
s. 003b/02, 003b/26, 015a/07, 099a/01, 109a/10
s.-ı bī-ḥisāb “sayısız salik” 040b/11
s.+ a 011b/16, 098b/18
s.+ ın 091a/02, 116b/35
- sālikīn** : salik olanlar [a]
s. 062b/08
- şallan** - : sallanmak [Tr]
ş.- araḡ 063b/27
- salṭanat** : hakimiyet, padişahlık [a]
s. 090b/07, 105a/11
resm-i şūr-ı s. “saltanat eğlencesi” 020a/13
sarāy-ı s. “satanat sarayı” 084b/11
s.+ da 037a/16
- salūs** : iki yüzlü, riyakar [f]
s. eyle- 026b/15
- şan** - : sanmak, zannetmek [Tr]
ş.- asın 078b/26
ş.- ır 029b/23
ş.- ur 022b/16, 085a/24
ş.- dı 038a/20, 075a/12, 103b/05
ş.- dılar 106a/17
ş.- dın 101b/11
ş.- up 103b/11
ş.- ma 022a/09, 022b/23, 027b/20, 064b/05, 066b/08, 076b/09, 096b/11, 102b/19, 103a/12, 106a/22, 110b/07, 115a/04, 116a/25, 118a/03, 118a/06
ş.- manız 018b/18, 030a/08, 035b/06, 075b/24, 078b/17, 107a/08, 107b/04, 116a/06
ş.- masın 017b/20
- şan** - : bk. şan- [Tr]
ş.- ma 108a/12
ş.- manız 075b/25
- şān** : ün, şan, şöret [Tr]
ş.+ ina 068b/16
- Şan’ān** : İranlı ünlü bir mutasavvıf
Şeyḡ Ş. 007a/14
- şan’at** : ustalık, hünere [a]
ş.+ larda 058b/09
- şanık** : suçlu olduğuna inanılan kimse [a]
ş. 116b/32
- şānī** : ikinci [a]

- ş. 117a/32
 Kānūn-i ş. "ikinci Kanuni" 119a/08
 Mecnūn-ı ş. ol- 049a/04
- şāniyen** : ikincisi, ikinci olarak [a]
 ş. 004b/11
- şanki** : sanki [Tr]
 ş. 004a/13
- sarāy** : saray, büyük ve güzel bina [f]
 s. 089b/08
 s.-ı līma'allahda "lima'allah sarayı" 021b/13, 038b/01
 s.-ı saltanat "saltanat sarayı" 084b/11
 s.-ı līma'allah iriş- 041a/07, 043a/07
 s.-ı vahdete ir- 029a/02
- şar-**: sarmak [Tr]
 ş.+ im 103b/14
- şarf** : harcama, gider [a]
 ş.-ı cehl "cahil çabası, harcaması" 116a/14
 ş. it- 027b/18, 099b/08
 ş. kıll- 008a/25
- şarp** : çıkılması ve geçilmesi çok güç, dik [Tr]
 ş.+ dır 013b/23
- şarrāf** : kuyumcu [a]
 ş. ol- 008b/12
- şat** - : satmak [Tr]
 ş.- arlar 075a/21, 078b/15
 ş.- dı 073b/09
 ş.- dık 045b/07, 081a/19
 ş.- dım 117b/02
 s.- mış 006a/06
 ş.- mışdır 086b/24
- şataş** - : karşılaşmak [Tr]
 ş.- dın 002a/30
- şavaş** : savaş [Tr]
 ş. eyle- 071a/19
- şavm** : oruç [a]
 ş. 022b/19, 068a/26, 089b/01, 106a/03, 117a/05
 ş.-ı şalātiyla "namaz ve oruç" 094a/11
 ş.-ı şalātla "namaz ve oruç" 029b/23
 şalātiyla ş.+ ını it- 092a/06
 ş.+ ıyla 078b/07, 088a/07
- şay** - : saymak [Tr]
 ş.- ılmaz 060a/09
 ş.- maz 084a/18
- şāy** : çalışma, emek [a]
 ş.+ im eyle- 113a/19
 ş.+ im it- 094b/08
- sāye** : gölge, koruma, yardım [f]
 s. 026a/10
 s.-i luftunda "iyilik ve yardım" 116b/31, 119a/27
 s.-i perde "yardım perdesi" 079b/04
 s.+ nizde 118b/35

s.+ sinde 018b/24, 020b/14, 033a/06, 034b/15, 054b/04, 097b/23, 114b/13, 119a/18

sāyebān : koruyan,gölgelik [f]
s.-ı şemse “güneşten koruyan” 108b/19

şaykal : cila [a]
ş.+ ın ur- 065b/02

şe : Arap alfabesinde se harfi [a]
ş. 005a/10, 097b/03
harfu’ş- ş. “se harfi” 009a/23

seb’ : yedi sayısı [a]
s.-u semavāt “yedi kat gökler” 102a/18
s.-i semāya ırgör- 027a/09

seb’a’l meşānī : "Tekrarlanan yedi" anlamında Kur’ani bir kavram
s. 075a/26
süre-i s. “tekrarlanan yedi sure” 024a/21

sebak : ders [a]
s. 011a/07, 032b/11, 066a/04, 071a/06, 083a/01, 094a/17, 095a/27, 100a/13
s. al- 077b/17, 102b/27

sebeb : sebep,neden [a]
s. 091b/19
s.+ i ol- 082a/08

sebīl : açık ve büyük yol [a]
rāh-ı s. “açık yol” 032b/02, 033b/27

sebū : testi [f]
s. 043a/11

sebzevāt : sebzeler [f]
s. 118a/34

secde : Allah için yere kapanış [a]
s. eyle- 086a/11
s. it- 055b/07, 070a/04
s.+ mizi 057b/02

secdegāh : ibadet edilecek,namaz kılınacak yer [a]
s. 069a/08
s.-ı ‘ālem “dünya, secde edilen yer” 015b/08
s.-ı ‘ālemin “dünya, secde edilen yer” 048a/20
s.-ı evliyā “evliya secdegahı” 080a/18
s.-ı evliyādır “evliya secdegahı” 002b/18
s.-ı evvelde “ilk secde” 028a/02
s.+ ım ol- 035a/02
s.+ imdir 035b/22
s.+ ı 051b/22, 074b/13
s.+ ımız 050b/32, 052b/10

seç - : ayırmak,farkı bulmak [Tr]
s.- er 095a/05, 101a/21, 102b/26
s.- di 001b/25
s.- diler 102b/09
s.- miş 090a/15

sed : engel [a]
s. 043a/18
s. çek- 054b/14 089a/03, 100b/02
bāb-ı s. ol- 097a/18

- s. ol- 059a/03
- şedā** : ses [a]
 ş. 042b/13, 087a/03, 087a/27
 ş.+ sından 002a/14
 ş.+ sıyla 042b/19
 ş.+ lar 077b/08
- şefā** : gönül rahatlığı,eğlence,neşe [a]
 ş. 093b/08
 zevk-i ş. "rahatlık, zevk ve mutluluk" 081b/12, 088a/04
 ş. vir- 025b/20
 ş.+ yım 097b/23
 ş.+ sı 086b/04
 ş.+ sın 031b/02
 ş.+ sını 077a/01
- sefer** : yolculuk [a]
 s. it- 073b/08
 2. kez,defa
 s. 086a/13, 100b/17
 3. savaş
 'azm-i s. eyle- 107a/26
 'azm-i s. kıl- 087b/01
- seg** : köpek [f]
 s.+ dir 115a/01
- seḥā** : bk. seḥā [a]
 menba'-ı cūd-ı s. "dürüstlük ve cömertlik kaynağı" 003b/21
- seḥā** : cömertlik, el açıklığı [a]
 ehl-i s. "bağış, ikram sahibi ve cömert olanlar" 071b/24, 080b/04, 087a/19, 107a/14, 114a/16
 merd-i s. "cömert ve mert" 087a/20
- seḥāvet** : cömertlik [a]
 s. 050b/11, 056b/09, 078b/01, 102a/01, 118a/40
 merd-i s. "mertlik ve cömertlik" 083b/10
 s.+ de 038a/11, 105b/11, 110a/05
- seḥer** : tan,sabahın gün doğmadan önceki vakti [a]
 s. 002a/11, 009a/06, 011a/19, 014a/07, 014b/15, 029b/04, 032b/26, 035b/07, 053a/19, 061a/15, 067b/27, 069a/25, 070b/06, 074b/19, 076b/23, 076b/25, 076b/26, 076b/28, 077a/02, 077a/04, 077a/06, 086a/15, 089b/03, 090a/01, 093b/10, 095b/11, 100b/18, 113b/26, 118a/30, 119a/34
 zikr-i s. "seher vakti çekilen zikir" 032b/07
 vakt-i s. "seher vakti" 074b/15, 090b/16, 090b/17, 090b/19, 090b/21, 090b/23, 090b/25
 s.+ de 009b/04, 009a/16, 028b/03, 058a/02, 075a/03, 086a/26, 090a/03, 090a/05, 090a/07, 090a/09, 090a/11, 090a/13, 090a/15, 090a/17, 090b/16, 090b/18, 090b/20, 090b/22, 090b/24, 097b/19
 s.+ i 074b/16, 074b/18, 074b/22, 074b/23, 074b/26, 075a/04, 075a/08
 s.+ ler 006b/21, 008b/07, 011a/05, 016b/23, 018a/07, 021a/25, 042b/23, 043a/11, 043b/23, 049b/03, 054b/05, 056a/02, 057b/03, 063b/16, 101b/05
 s.+ lerde 043b/11, 044a/05, 044a/06, 044a/08, 044a/10, 044a/12, 044a/14, 044b/10, 090b/05, 090b/06, 090b/08, 090b/10, 090b/12, 090b/13, 090b/15, 094b/09, 100a/01, 100a/02, 100a/04, 100a/06, 100a/08, 100a/10, 100a/12, 100a/14, 103a/19, 103a/20, 103a/22, 103a/24, 103a/26, 103a/28, 103b/02,

103b/04

sehven : yanlışlıkla [a]

s. 106b/09

sekil : Bektaşî dervişlerinin boyunlarına astıkları taş [a]

s. 115a/04

sekiz : sekiz [Tr]

s. 050b/27, 098a/05, 106a/27

s. cennet 089b/07

s. uçmağ 029b/16

s. uçmağa 065a/14

seksen: seksen [Tr]

s.+ ine 040b/26

selām : selam [a]

şalātıyla s.+ ını it- 094b/07

s. it- 071b/19

selāmet : esenlik,kurtuluş [a]

s. 006b/13, 053b/25, 092a/09, 107b/29

s. bul- 102a/27

Selānik : Selanik şehri

S. 004b/02

selef : önceki,yeri doldurulan [a]

miş-i aşhāb-ı s. “önceki sahabeler gibi” 099b/04

Selim: Şeyh Selim Efendi

S. 079b/23

selīm : sağlam,kusursuz,doğru [a]

kalb-i s. “temiz vicdan, saf kalp” 040b/02

Selim Baba : Kırımlı Selim Baba,18.yy tekke şairlerinden

S. 080a/03, 115b/01

dergāh-ı S. “Selim Baba dergahı” 080a/28

Selmān : Selmanı Farisi,ünlü bir sahabe

dest-i s. “Selman’ın eli” 074a/24

sem : zehir [a]

s. 020b/09

sem’ : işitme [a]

s. 055b/15

s.-i cāna “gönül gözü” 042a/21, , 064a/25

s.-i cānın “gönül gözü” 062b/18

s.-i cānıñ “gönül gözü” 041b/09, 060a/15, 067b/08, 071a/05

s.-i cāna ir- 060b/17, 074a/20, 085b/16

s.+ ine ir- 087a/03

semā : gökyüzü [a]

s. 054a/05, 069b/18, 096a/16, 097b/06, 105a/18

arż-ı s. “gökyüzü ve yeryüzü” 003a/12, 083b/20, 086a/16, 088a/18,

106a/07, 107a/29

evc-i s. “göğün zirvesi” 019a/09, 096a/13

seb’-i s.+ ya irgör- 027a/09

s.+ da 084a/12

s.+ dan 105a/07

s.+ ya 061b/20

semā’ : Mevlevî dervişlerinin ney ve kudüm eşliğinde dönerek yaptıkları ayin [a]

s. 025b/18, 025b/19, 025b/21, 025b/23, 026a/02, 026a/04

- s. eyle- 025b/25
- şemāniye** : seksen [a]
ş.+ niñ 050a/12
- semavāt** : semalar,gökler [a]
seb'-u s. "yedi kat gökler" 102a/18
s.+ a 050b/21
- semek** : balık [a]
s. 090a/27
mişli s. 068a/09
- Semerķand** : Özbekistan'da bir şehir
S. 038b/04, 044b/04, 058b/25
- semiz** : besili,iri,büyük [Tr]
s. eyle- 111a/25
- semt** : yöre, taraf, cihet [a]
s.-i 'uķbāya "ahiret" 040b/06, 094a/03
s.-i beķāda "sonsuzluk semti, ahiret" 115b/15
s.-i Buķārayı "Buhara şehri" 098a/08
s.-i ħarāma "haram olan yer" 059b/06
s.-i necāt "kurtuluş yeri" 095a/17
s.-i zīnāya "zina yapılan yer" 092b/19
s.-i necāta ir- 102b/07
ħaķāyık s.+ ine düş- 112a/23
ħayrāt s.+ ine düş- 080b/20
necāt s.+ ine ir- 019a/12
s.+ ine ir- 093a/16
s.+ e 021a/14, 028b/19
s.+ i 110b/19
s.+ ine 023b/21, 099a/13, 113b/06
- sen**: sen [Tr]
s. 002a/37, 003a/25, 005a/28, 005b/09, 005b/11, 005b/12, 005b/14, 006b/10, 006b/13, 006b/17, 006b/19, 006b/22, 007a/23, 007a/25, 007b/14, 008a/01, 008a/03, 008a/11, 008a/14, 008a/15, 008a/19, 008a/22, 008b/12, 009a/08, 009a/11, 009a/15, 009b/09, 009b/19, 009b/26, 010a/05, 010a/09, 010a/18, 010b/08, 010b/10, 010b/26, 011a/01, 011a/08, 011a/12, 011a/26, 013b/06, 013b/09, 013b/10, 014a/06, 014a/25, 016b/06, 016b/17, 017a/14, 017b/04, 020a/05, 020a/06, 020b/25, 021b/06, 021b/23, 022a/09, 022a/19, 022b/11, 022b/21, 023b/08, 023b/09, 023b/24, 023b/25, 023b/26, 024a/05, 024a/15, 024a/16, 024b/12, 025a/22, 025b/09, 025b/11, 025b/13, 025b/14, 025b/15, 025b/16, 025b/17, 026a/09, 026a/16, 026a/22, 026b/24, 027a/03, 027a/11, 027a/15, 027b/15, 027b/17, 028b/21, 029a/13, 030b/12, 030b/22, 031a/12, 032a/04, 032a/15, 032a/17, 032b/13, 032b/15, 032b/17, 032b/19, 033a/15, 033a/23, 033a/26, 033a/29, 033b/01, 033b/10, 034a/05, 034a/06, 034a/08, 034a/22, 036a/06, 036a/10, 036b/04, 040a/05, 041a/25, 041b/09, 041b/11, 041b/16, 041b/21, 042a/07, 042a/11, 042a/13, 042a/19, 043a/17, 043b/02, 043b/05, 043b/17, 043b/19, 044a/04, 044a/05, 044a/07, 044a/09, 044a/17, 044b/19, 044b/20, 044b/23, 045a/04, 045a/06, 045a/08, 045b/12, 045b/20, 045b/23, 046a/03, 046a/10, 046a/15, 046a/16, 046b/01, 046b/20, 047a/03, 047b/24, 048a/02, 049a/10, 049a/20, 049a/24, 049b/04, 049b/06, 049b/07, 049b/08, 049b/12, 049b/14, 049b/23, 049b/24, 049b/26, 050a/03, 050a/04, 050b/29, 051b/11, 052a/06, 052b/13, 053a/14, 053a/17, 054a/25, 054b/22, 055a/09, 055a/17, 055b/07, 055b/14, 056a/16, 056a/25, 056b/04,

056b/05, 056b/09, 056b/14, 056b/16, 056b/17, 056b/20, 057a/09, 058a/03, 058b/11, 059a/23, 060a/16, 061a/07, 062b/04, 063a/08, 063a/11, 063a/23, 064a/26, 065a/14, 065b/01, 065b/13, 066a/04, 066b/25, 067a/21, 067b/07, 067b/08, 067b/09, 067b/17, 069a/03, 070a/03, 070a/13, 070a/14, 070a/16, 070a/18, 070a/20, 070a/22, 070b/22, 071a/10, 071a/12, 071a/15, 071a/16, 071a/18, 071a/20, 071a/24, 071a/26, 071a/28, 071b/11, 072a/15, 072a/24, 073b/02, 073b/04, 073b/14, 074a/07, 074a/08, 074b/03, 074b/04, 075a/04, 076a/26, 076b/09, 076b/28, 077a/03, 077a/09, 077a/20, 079b/08, 082b/03, 083b/16, 083b/18, 083b/25, 083b/27, 084a/03, 084a/05, 084a/07, 085b/22, 085b/25, 086a/02, 086a/11, 086a/14, 086a/20, 086a/22, 088b/19, 088b/20, 089a/04, 089a/08, 089b/14, 089b/25, 089b/26, 090a/11, 090a/14, 091a/24, 091b/03, 092a/11, 092a/12, 093a/07, 093b/21, 094a/18, 094a/24, 095a/03, 095a/25, 099a/06, 100a/05, 100a/09, 100b/17, 101b/20, 101b/25, 102a/01, 102a/03, 102a/04, 102b/25, 103a/20, 103a/24, 106a/05, 107b/16, 107b/19, 107b/20, 107b/22, 107b/24, 107b/26, 108a/03, 108a/16, 108b/09, 110b/20, 111a/04, 111a/11, 113a/02, 114b/32, 115a/04, 116a/01, 116a/14, 116b/08, 117a/02, 117a/08, 118b/28

s.+ den ol- 091b/18

s.+ iñ ol- 089a/25, 089a/26, 089b/02, 089b/04, 089b/06, 089b/08, 089b/10, 089b/12, 106a/01, 106a/02, 106a/04, 106a/05, 106a/06, 106a/08, 106a/10

s.+ de 021b/20, 026b/15, 043b/12, 047b/23, 054b/09, 055b/12, 057b/09, 061a/03, 066a/09, 070a/05, 070b/18, 070b/20, 070b/24, 070b/28, 071a/04, 071a/08, 074b/10, 074b/14, 076a/01, 076a/18, 077b/10, 082b/09, 092b/18, 093b/03, 094a/07, 095a/24, 118b/37

s.+ dedir 017a/03, 017a/04, 017a/06, 017a/08, 017a/10, 017a/12, 017a/14, 024a/03, 047b/22, 074b/08

s.+ den 002a/35, 010b/04, 010b/10, 012a/02, 012a/04, 012a/05, 012a/06, 012a/10, 012a/16, 022a/01, 025a/18, 027a/20, 029a/13, 033a/30, 036a/16, 036b/21, 036b/24, 037b/06, 048a/22, 049a/10, 052a/05, 058a/11, 063a/17, 065a/04, 065b/19, 070a/01, 070b/18, 070b/20, 070b/24, 070b/28, 071a/04, 071a/08, 074b/06, 075b/29, 086a/18, 086a/23, 089b/14, 091b/23, 091b/26, 094a/25, 095a/02, 101b/18, 102a/02, 107b/25, 107b/29, 111a/11, 113a/02, 118b/31, 118b/34

s.+ dendir 066a/07, 068b/06

s.+ i 018a/18, 021b/21, 022b/10, 023b/25, 032a/17, 033a/13, 033a/17, 033a/19, 039a/09, 040a/06, 042a/10, 043b/04, 045b/15, 046a/17, 050a/01, 050a/05, 060a/13, 063b/06, 070b/08, 074b/03, 074b/06, 074b/10, 074b/12, 076b/03, 077a/12, 077a/24, 084a/10, 091a/22, 091b/01, 096b/22, 103a/22, 111a/02, 111a/07

s.+ in 045b/18, 046a/01, 046a/09, 063a/18, 065b/15, 074b/07, 063b/14, 077a/22, 095a/05, 095a/07, 095a/22, 112b/25, 113a/03, 113a/04, 117a/12, 118a/10

s.+ iñ 009a/25, 009b/02, 009b/06, 021a/03, 021b/23, 028b/12, 028b/13, 028b/20, 031a/14, 033a/10, 033b/03, 036b/23, 041a/24, 041a/26, 042a/14, 044b/16, 045b/16, 045b/28, 046a/04, 046a/05, 046a/07, 049b/15, 049b/20, 050a/07, 063a/16, 063b/05, 063b/08, 064b/22, 064b/24, 065a/12, 065a/19, 065a/21, 065a/24, 065a/27, 065b/10, 065b/14, 065b/21, 065b/23, 065b/27, 070a/17, 070a/18, 074a/06, 083b/15, 083b/22, 083b/26, 084a/06, 084a/11, 084a/12, 085a/08, 101b/24, 107b/17, 107b/18, 107b/21, 107b/27, 107b/28, 110b/10, 117a/14, 118a/08, 118a/12

s.+ iñçün 065b/09, 084a/04

- s.+ inle 021a/01, 050a/03, 063b/09, 065a/13, 083b/20, 083b/24, 094a/20
s.+ sin 012a/10, 028b/16, 033a/18, 033a/20, 036a/07, 037a/01, 037a/02,
045b/17, 045b/19, 054a/05, 065b/17, 070a/14, 074a/05, 074b/05, 074b/09,
086a/07, 086a/08, 091b/16, 091b/19, 091b/23, 091b/24, 095a/03, 102a/10
- şenā** : övme [a]
s. it- 005a/10, 087b/10
s.+ lar it- 097b/03
- seng** : taş [f]
s.-i dil 106a/12
s. ol- 0119a/16
- seniyye** : ulu,yüce [a]
velādet-i s. “yüce, kıymetli doğum” 054a/27
- ser** : baş [f]
s. 048b/23, 049a/22, 049a/26, 049b/04, 049b/08, 049b/12, 058b/16,
063a/29, 072a/01, 076b/11, 086a/23
devr-i Resūl-i s. “H.Muhammed devrinin başı” 087a/26
cān s.+ im vir- 035b/24
s. it- 075a/25
s. ol- 080a/12
s.+ i 051a/12, 075b/10
- ser’at** : alamet,iz,nişan [a]
s.+ iyle 104a/02
- serā** : saray [f]
bezm-i s.-yı vaḥdete ir- 042b/03
- ser-a-ser** : bir baştan bir başa [f]
s. 018a/24, 021a/13, 050b/28, 051b/08, 059a/01, 064b/24, 074a/21,
080b/24, 108a/08, 112a/14, 112b/03
- serbest**: serbest [Tr]
s. 109a/08
- serd**: sert, katı [Tr]
s. 109a/04
- serdār** : önder [f]
s. 001b/33, 045a/05, 098b/05
s.-ı ‘ālem “ālemin önderi” 016b/13
s.-ı ‘Arap “Arap lideri” 107a/13
s.-ı maḳām “makam önderi” 082a/18
s.-ı şāh-ı evliyā “evliyaların şahının lideri” 015b/03
s. ol- 003a/01
s.+ l ol- 114a/23
s.+ l 051b/19, 083a/10
- ser-firāz** : başı yüce,başlar üstünde [f]
s. kıl- 051b/03
s.+ l 113b/18
- ser-fürū** : boyun eğme,baş eğme [f]
s. it- 043a/24, 056b/05, 058a/24, 108a/18, 117a/20
- ser-gerdān** : şaşkın,başı boş,avare [f]
zār-ı s. “başı boş, ağlayan” 028b/23
- ser-leşker** : komutan,ordu komutanı [f]
s.+ in 109a/09
s.+ ini 087b/04
- sermāye** : ana mal,para,kazanılmış ilim [f]

- s. 026a/12, 076a/11
s.+ n 075b/28
- ser-ṭabīb** : başhekim [f]
s. 001b/37
s. bol- 002a/30
- sertāc** : baş tacı [f]
s. ol- 102b/18
- ser-ta-ser** : baştanbaşa, bütün, hep [a]
s. 044a/20
- ser-te-ser** : baştan başa [f]
s. 007a/26, 010a/18, 011a/22, 011b/05, 028a/21, 060b/07, 064a/21, 086a/06, 088a/20, 092b/16, 097a/07, 101b/23, 103a/07, 104b/08, 109a/21, 111b/03, 116b/16
s. ol- 083b/18
- server** : önder,lider,baş [f]
s. 038b/09, 104a/19, 107a/13, 112a/16, 118a/43
s.+ i ol- 034a/10, 081a/27, 083a/09
s.+ i 007b/12, 037a/01, 038a/12, 050a/16, 050b/31, 054a/04, 056b/14, 061b/18, 071b/25, 091a/09, 091b/15, 102b/18, 105b/02, 113a/07, 114a/14, 118b/27
- şervet** : mal,mülk,zenginlik [f]
ehl-i ş. "servet sahipleri" 119b/06
- ses** : ses,sada [Tr]
s. 021a/25
- setr** : örtme,gizleme [a]
s. it- 001b/04
- settār** : her bütün şeyi gizleyen, örten(Allah'ın sıfatlarından) [a]
s.+ e 001b/04
- sev -** : sevmek [Tr]
s.- elim 091a/17
s.- er 104b/07
s.- diği 104b/12
s.- digim 035a/09, 035a/17, 035a/18, 035a/20, 035a/22, 035a/24, 035a/26, 071b/13, 071b/14, 071b/16, 071b/18, 071b/20, 071b/22, 071b/24, 071b/26, 071b/28, 072a/02, 072a/04, 072a/06, 072a/08
s.- en 047a/19
s.- enler 104b/23
s.- ilen 047a/19
s.- mek 069b/11
s.- medi 063b/10
s.- mez 083a/21, 104a/24, 104b/14
s.- mezse 104a/20
- şevāb** : sevap,iyilik [a]
ş.+ dır 017b/24
rāh-ı ş. "sevap yolu" 006b/08
- şevāb** : sevap,hayır,iyilik [a]
ş. 119b/03
ş. ol- 007a/02
ş.+ i 117b/14
ş.+ im 089b/11
- sevdā** : aşk hastalığı,aşırı sevgi [f]

s. 019a/13, 057b/12, 063a/18, 108b/26

s.-yı 'aşka "şiddetli aşk" 071b/08

s.+ lara düşür- 019a/01

s.+ sı ol- 108a/07

s.+ sina düş- 060a/25

s.+ lara düş- 028b/08, 100b/08

s.+ ya düş- ol- 008b/19

s.+ da 043a/25

s.+ ya 025b/09, 046a/22, 049a/03

s.+ yı 063a/01, 075a/19, 113b/08

s.+ sı 035a/11, 070a/06

s.+ lar 077b/04

sevgili : sevgili,sevilen,kıymet verilen [Tr]

s. 073b/28

sevķ : gönderme [a]

s. it- 008b/10

seyāhat : yolculuk,gezi [a]

s. 113a/25

seyf : kılıç [a]

s. 099b/25

s.-i celāl "büyük kılıç" 014a/09, 066a/13, 087b/03

s.+ ini 045a/11, 072a/26, 101b/13

s.+ ile 016a/04

s.+ iyle 016b/16, 020b/24, 072a/06, 096b/16

seyl : sel [a]

s. 066a/21, 119a/13

s.+ ler 103b/07

seyr : seyir,izleme [a]

s.-i Hudāsın "Hidayet verici olan Allah yolunda ilerleme" 048a/25

s. it- 006b/24, 039a/25, 039b/15, 044a/12, 062a/11, 088b/23

seyrān : gezinti,gezme [a]

s. 020b/04, 090b/23

s.+ dır 024a/16

taḥkīk-i s. "gezme ve araştırma" 023b/25

s. imiş 055a/15

s. eyle- 053a/10

s. kıl- 074b/26, 111b/18

s. ol- 020b/04, 021a/12, 110b/04

s.+ ı it- 085a/02

s.+ a 027a/10

s.+ ına 117b/10

s.+ ında 105b/23

seyrāne : gezen,izleyen [a]

s. 042a/26

s. eyle- 039b/16

seyrāngāh : seyir yeri,gezme yeri [a]

s.+ ı 118b/06

seyyid : efendi, 080a/12 Peygamberimizin soyundan olan [a]

s. 007a/13, 037b/12, 037b/25, 037b/29, 038a/04, 038b/19, 066b/24,

s.+ im 070a/03

Seyyid Nesīmī : Seyyid Nesimī mahlası ile tanınan, 14.yy Hurufi Türk şairi. Azeri

Türkçesinde ve Farsça divanlar yazmış, ayrıca Arapça da şiirler bestelemiştir. 1339-1344 yılları arasında Bağdat'ın Nesim kasabasında doğduğu; idamının da 1418 veya 1419 yılında olduğu tahmin edilmektedir.

S. 007a/13

sezā : layık,yaraşır [f]

s. 114a/26

s.+ dır 002b/15, 003b/01, 005a/18, 025a/25, 046a/08, 049b/19, 065a/02, 083b/23, 119b/31

s. kıl- 063b/13, 065b/04

s. ol- 104b/26

s. ol- imiş 033a/12

s.+ sın ol- 119a/03

s.+ yım 025a/11

s.+ sın 036a/08

şıbyān : çocuklar [a]

ş.+ a 098b/20

şıdk : doğruluk [a]

ş. 013b/18, 051b/12, 052b/02, 054b/24, 075a/06

'âşık-ı ş.-ı vefâdır "vefalı güvenilir âşık" 003b/21

ş.+ ıla 010b/03

ş.+ ıyla 026a/22, 070a/26, 093b/04

ş.+ ile 005b/25, 011b/06, 026a/13, 031a/06, 084b/03

şıfât : sıfatlar,vasıflar [a]

ş. 054a/17, 078b/05, 095b/24, 106a/14, 116a/07

maẓhar-ı zât-ı ş. "Allah'ın görünen sıfatları" 017a/08

zât-ı ş. "Allah'ın sıfatları" 052a/17

ş.+ da 079a/22

ş.+ ı 063b/18, 115a/03

ş.+ ını 053a/05

ş.+ la 019b/15

şıĝ - : sıĝmak [Tr]

ş.- amaz 057b/12

ş.- maz 020a/03, 070b/11

şıĝın - : sıĝınmak [Tr]

ş. 090b/15

şıḥḥat : sağlık,saĝlamlık [a]

ş. 099a/18, 104a/02

ş.+ e 100b/03

ş.+ i 023a/20

şıķlet : aĝırlık, sıkıntı [a]

ş. eyle- 103b/18

ş. vir- 111b/09

şınır : kısım.bölüm,tabaka [a]

ş. 116b/09

ş.-ı 'ulemāda "ulema sınıfı" 078a/16

sır : sır,gizem [a]

s. 053a/06, 056a/15

s.+ dır 015b/30, 047a/05

s.-ı 'Alī "Hz.Ali sırrı" 016a/25, 095a/11

s.-ı 'aşkı "aşk sırrı" 030b/12

s.-ı 'azīm "azim sırrı" 104b/21

- s.-ı Aḥmedden “Hz.Muhammed sırrı” 033b/26
s.-ı evliyāya “evliya sırrı” 118a/22
s.-ı gülistān “gül bahçesi sırrı” 016b/24
s.-ı ḥakāyık “gerçek sır” 074a/14
s.-ı Ḥakḳı “Hak sırrı” 001b/01, 006b/03, 007b/24, 058b/05
s.-ı Ḥudā “Hak sırrı” 087a/17
s.-ı Ḥudādır “Hak sırrı” 071b/22
s.-ı Ḥudādan “Hak sırrı” 102a/24
s.-ı ḥikmetdir “hikmet sırrı” 117a/32
s.-ı kemāl “kemal sır” 050b/18
s.-ı Kur’ān “Kur’an sırrı” 050b/17
s.-ı līma’llahda “Limaallah sırrı” 107b/22
s.-ı Mevlāyı “Hak sırrı” 085a/03
s.-ı nebīden “peygamber sırrı” 087a/17
s.-ı Sübhān “Hak sırrı” 016b/26, 017a/10, 109b/01
s.-ı Sübhānı “Hak sırrı” 084b/22
s.-ı vahdet “vahdet sırrı” 003b/11
s.-ı mecmū’u’l “toplanmış sırlar” 022b/06
cenāb-ı s.-ı Sa’deddīn “Sadeddin sırrı” 082a/16
kelām-ı s.-ı Sübhānī “Allah’la ilgili, ona ait sırlı söz” 048b/21, 051a/13
nokṭa-i s.+ ım “noktanın sırrı” 022b/08
nokṭa-ı s.-ı ‘Alīyi “Hz.Ali’nin sırrı” 024a/23
maẓhar-ı s.-ı ‘azīm “azim sırrının ortaya çıkması” 020b/21
s. iken 080a/06
s. eyle- 034a/15
s.-ı ebiye ir- 003b/08
s.-ı ihfāya ir- 044b/20
s.-ı kelām it- 104b/20
s.-ı Sübhān imiş 022a/20
s.-ı Sübhāna ir- 110a/11
s.+ına ir- 018a/22, 018a/25, 019a/07
s.+ ına ir- idi 040b/13
s.+ına ir- dilerse 027a/05
ma’ārif s.+ ına ir- 112a/10
s.+ a 004b/25, 022b/13, 047a/23, 055b/12
s.+ ı 004a/22, 020a/03, 024a/03, 024b/19, 051a/18, 095a/10
s.+ ıdır 116b/13
s.+ ın 011b/11, 013b/07, 033b/09, 062a/09, 090a/15, 091a/05, 098b/18, 099a/06
s.+ ına 002b/26, 004a/04, 005a/24, 009b/15, 015a/03, 015a/05, 017b/13, 019a/24, 020a/15, 021b/05, 021b/11, 022b/17, 026a/01, 027b/09, 032a/08, 033b/20, 035b/04, 040b/17, 048b/05, 056a/04, 060a/19, 061b/21, 062b/01, 069b/19, 084b/04, 085b/17, 107a/20, 108a/20, 115b/04
s.+ ını 004b/27, 016a/16, 022a/02, 024a/19, 024b/18, 034b/12, 047b/23, 056a/09, 066a/06, 074a/25, 076a/23, 095a/09, 107b/20, 108a/25, 109b/09, 111a/16
s.+ ının 048b/08
şırāt : ahirette cennete gitmek için üstünden geçilen köprü [a]
ş.+ ı 101a/23
sızla - : sızlamak [Tr]
s.- yor 002a/14

sī : otuz [f]

s. 022b/02, 024b/15, 028a/06, 048b/21, 051a/14, 053a/03

siḥāb : kayan yıldız,parlak yıldız [a]

s. 006b/02

sil - : silmek,temzilemek [Tr]

s. 014a/25, 065b/01

s.- ip 031a/13

silsile : seri,dizi,zincir,ard arda gelen şeylerin oluşturduğu sıra [a]

s. 041a/18, 041b/07

sīm : gümüş [f]

s. 059b/03

s.-i zer "altın ve gümüş" 028a/22, 030a/09

sin : Arap alfabesinde sin harfi [a]

s. 005a/18, 097b/19

ḥarfū'- s. "sin harfi" 021a/21

Sin : Çin [a]

S. 058b/11

sīn : yaş [a]

iktizā-yı s. "yaşın gerektirdiği" 031b/07

s.+ im 113a/26

Şin'ān : Fereli Şeyh Sinan Efendi

Ş. 074a/27

sinān : mızrak [a]

ḍarb-ı s. "mızrakla saldırma" 064a/12

sīne : göğüs [f]

s.+ m 003a/13

s.+ me 115b/25

s.+ mize 103b/05

s.+ si 012b/04

s.+ sin 027b/08

s.+ sine 027a/24

sinir : sinir [Tr]

s. 098a/04

s.+ ler 098a/13

sinn : yaş [a]

s.+ imiz 089b/21

sirāc : ışık,lamba [a]

s. 063a/14

s.+ ı 083a/04

sirāyet : bulaşma,geçme [a]

s. it- 082a/09, 102a/21

sirke: sirke [Tr]

s. 085a/24

sitem : çıkışma,paylama [f]

s. eyle- 002a/31

sitemkār : sitem eden [a]

s. 072b/09

sivā : bir nesneden başka olan varlıkların hepsi, dünya [a]

s. 019a/27, 023a/08, 032b/15, 039b/05, 043a/26, 044b/11, 073a/11, 075b/03, 076b/27, 084a/16, 084a/26, 093a/15, 094b/03, 095b/19, 109b/21, 113a/21, 115b/31

- ḥāb-ı s. "dünya sevgisi" 091a/18
 ḥabb-ı s. "dünya sevgisi" 092a/19, 094b/13
 ḥubb-ı s. "Allahü teâlâdan başka şeylerin sevgisi" 056b/20, 070b/09
 leşker-i ḥabb-ı s. "dünya sevgisinin askeri" 060a/05
 ḥabb-ı s. ol- 112b/27
 terk-i s. eyle- 014b/26, 019a/21, 066a/23
 terk-i s. it- 057b/11, 095a/15
 s.+ dan geç- 089a/25
 s.+ dan 010a/19, 059b/25, 061b/23, 065a/18, 092a/17, 093b/25, 106b/33,
 112a/24
 s.+ ya 024a/12, 029b/09, 032b/17, 064b/16, 075a/10, 084b/09, 085b/21,
 086b/03, 087b/25, 090b/06, 100a/05, 108b/21
 s.+ yı 026a/14, 026b/17, 061b/26, 067a/14, 076a/04, 091b/05
 s.+ nın 021b/15, 033a/04, 060a/09, 073b/17, 084b/21
siyâdet: seyyidlik [a]
 s.+ den 105b/08
siyâh: siyah, kara [f]
 s. 025a/21, 046a/09, 056b/04, 056b/09, 058a/23, 113b/03
 çeşm-i s. "siyah göz" 108a/08
 reng-i s. "siyah renk" 019b/17
 rû-yı s. "siyah yüz" 046b/20
şiyâm : oruç [a]
 ş.+ ıyla 089a/15
siz: siz [Tr]
 s. 026b/19, 078b/29
 s.+ de 019b/06
 s.+ den 005a/12
 s.+ e 019b/02, 030b/05, 113a/01
 s.+ i 019a/26, 019a/27
 s.+ in 036a/05, 116b/01, 116b/12
 s.+ lere 081b/01
şofrâ : sofrâ [a]
 ş.+ sı 080b/03, 118a/39
şohbet : muhabbet, konuşma [a]
 ş.-i yâr "dost sohbeti" 057a/21
 ş. it- 008a/21, 008a/22, 008a/24, 008a/26, 008b/02, 008b/04, 017a/19,
 058a/24
 ş.+ in eyle- 116b/25
 ş.+ in it- 038b/02
 ş.+ i it- 021b/13, 023b/18
 ş.+ i 009b/17, 013b/12, 014b/04, 020a/12, 034a/02, 070b/07
 ş.+ idir 062b/15
 ş.+ im 096b/06
 ş.+ imiz 005b/19, 088a/04
 ş.+ ine 059b/12, 063a/03
 ş.+ lerin 032b/06
 ş.+ lerini 059b/05
şok - : sokmak [Tr]
 ş.- sun 042a/12
 ş.- arsa 076b/12
şol : sol taraf [a]

ş.+ a 011a/01, 025b/17, 069b/16, 077b/10

şon : bk. son [Tr]

ş. 031b/12

ş.+ i 079a/19

ş.+ u 017b/16, 081a/01

ş.+ unda 093a/13

ş.+ uında 084b/21

şon : bk. son [Tr]

ş. 075b/29, 108b/25, 117a/44

ş. deme ir- 089b/22, 113b/03

şonra : sonra [Tr]

ş. 007a/05, 066a/15, 082b/22, 085a/14, 102a/15

ş.+ dan 076b/04

şor - : sormak [Tr]

ş. 001b/01, 001b/02, 001b/04, 001b/06, 001b/08, 001b/10, 001b/12, 001b/14, 016b/20, 020a/05, 029b/25, 040a/21, 047a/18, 054b/07, 063a/20, 078b/08, 116b/28

ş.- agıl 033b/03

ş.- ar 041a/18

ş.- dum 017a/03, 109a/02

ş.- ar ol- 021a/06

ş.- ma 001b/01, 001b/02, 001b/06, 001b/08, 001b/10, 001b/12, 001b/14, 016b/22, 017a/01, 029a/13, 047a/03

ş.- madı 041a/17

ş.- mağa 024b/21

ş.- maıız 066b/03

ş.- mazlar 094a/09, 094a/10, 094a/11

ş.- muşum 006b/03

ş.- ulmaz 024a/07

şoy : ırk, nesep, ata, ecdad [a]

ş.+ u 058b/15

söndür - : söndürmek [Tr]

s.- mez 064a/14

söyle - : söylemek [Tr]

s. 032b/11

s.- sin 041b/22

s.- yelim 004b/09

s.- yem 010b/21

s.- yin 004a/23

s.- r 008a/20, 022a/21, 025a/09, 041a/04, 041b/24, 067b/13, 068a/24, 071a/07, 071a/26, 077b/07, 081a/25, 084a/16, 084a/17, 084a/19, 084a/21, 084a/23, 084a/25, 090b/17, 092b/03, 095b/03, 102a/12

s.- rim 010b/25, 078b/30, 116a/33

s.- yor 063a/13

s.- sem 012b/24, 022a/10

s.- yüp 010b/17

s.- yen 037b/11

s.- nen 015b/20, 017a/15

s.- nir 022b/07, 041b/03

s.- nür 024b/22, 108b/18

s.- r isem 107a/31

- s.- r isen 030b/13
s.- mez **107a/07**
- söz** : söz,laf [Tr]
s. uzat- 041b/21
s.+ ü kes- **057b/05**
s.+ üm tut- 026a/05
s.+ üñ tut- 031a/09
s.+üñ it- 032b/10
s.+ üm **091b/03**
s.+ ün 011a/10
s.+ üñ 013b/11, 019b/09, 032b/23, 043a/10
s.+ ünde **083a/02**
s.+ üne 014b/04
s.+ ü 042b/08
s.+ lerimiz 013a/11
s.+ lerine 023b/05
- söz** : bk. söz [Tr]
s. uzat- **066a/07**
s.+ üm tut- **103a/19**
s.+ le **070b/03, 096b/20**
s.+ ü 044b/05, **066a/03, 110b/03**
s.+ üne 035b/12, **101a/25**
- su**: su [Tr]
s.+ yu **079b/17**
- sū** : kötū,fena [a]
s.-i zannları ol- **081b/14**
- şu** : bk. su [Tr]
ş. 043a/16, **068a/09, 072a/21, 072b/14, 108a/06, 117b/29, 119b/12**
ş.+ dan **052a/12**
ş.+ suzluk 012a/21
ş.+ yı **059a/04**
ş.+ yu **059a/18, 079b/26**
ş.+ yun **079b/08, 079b/21, 080a/02**
ş.+ lar **087a/08, 098a/21**
ş.+ ları 037b/24, **080b/26, 118a/33**
ş.+ larıñ **119b/11**
- su'āl** : soru [a]
s.-i münkerāt “günahlardan sorulma” 008a/18
s. eyle- **110a/15**
s. it- 016b/19, 043b/02, 047a/04, 047a/12, **073b/14, 116b/27**
s. ol- 008a/15, 039b/18, **101a/17**
s.+ e **101a/07**
s.+ inden **084b/26**
- şubḥ** : sabah [a]
ş. 030a/17, **049a/15, 087a/22, 094b/24, 095b/13, 097b/20**
- şuç**: suç [Tr]
ş. **095a/16**
- şudūr** : ortaya çıkma,gelme [a]
ş. it- **084b/17, 097a/20, 118a/09**
- şufī** : mutasavvıf,tasavvufufla uğraşan [a]
ş. **087b/23**

sulṭān : Hükümdar [a]

s. 001b/15, 001b/17, 001b/19, 001b/21, 001b/27, 001b/31, 001b/35, 001b/36, 001b/39, 001b/43, 037b/12, 038a/03, 038a/04, 049b/20, 061a/12, 087a/12, 109b/08, 115a/12, 115a/14, 115a/16, 115a/18, 115a/22, 115a/26, 115a/28, 115a/30, 117a/48, 119a/39

s.+ dır 055b/02

s.-ı Sa'dîlere "Sadiler sultanı" 032b/16

der- medḥ-i Hutā Baba S. "Huta Baba Baba'nın medhi üzerine" 118b/01

der-medḥ-i Hüseyin Hutā Baba S. 119a/24

ḥükm-i s. "sultan hükmü" 050b/28

zewḳ-i s. "sultan zevki" 024a/10, 084b/14

s. idi 013a/11

s. imiş 055a/17

s. eyle- 051b/04

s. ol- 031a/15, 039a/05, 069b/08

s.+ a ir- 032a/10

s.+ da 002a/05

s.+ a 027a/08, 044a/18, 110a/16

s.+ ı 002b/05, 036a/07, 038b/23, 118a/31, 118b/21

s.+ ım 029a/12, 115b/23

s.+ ın 002a/02, 002a/04, 002a/08, 002a/12, 002a/16, 002a/20, 002a/24

s.+ ına 045a/20

s.+ ları 081a/10

sulṭāne : Hükümdar(müennes şekli) [a]

s.+ si 073b/29

şun - : vermek,sunmak,uzatmak [Tr]

ş. 010b/12, 027a/18

ş.- gıl 110b/18

ş.- alar 113a/20

ş.- arlar 038a/23, 110a/06

ş.- du 002b/09, 023a/13, 044a/26, 063b/20, 064a/06, 109b/18

ş.- dular 011b/20, 066b/23

ş.- sa 024b/05, 057a/11

ş.- salar 072b/22

ş.- duğu 074a/24, 107a/30

ş.- mada 119a/14

şun - : bk. şun- [Tr]

ş. 010b/22, 030a/16, 030b/02, 032a/14, 034b/10, 043a/11, 053a/14, 056b/12, 063a/23, 115b/10, 115b/32

şun' : yaratma,eser,yapılan iş [a]

ş.-ı bühtānı "iftira atma işi" 059a/28

ş.-ı Raḥmānı "rahmetle yapılan" 050b/30

şunī : yapay,sahte [a]

ş. 059a/10

şūr : şenlik,eğlence [a]

resm-i ş.-ı saltanatda "saltanat eğlencesi" 020a/13

sūre : Kur'an'ın 114 bölümünden her biri [a]

s.-i Faṭihā "Fatıha suresi" 039a/07

s.-i Qur'ān "Kuran suresi" 012a/08

s.-i seb'a'lmeşānī "tekrarlanan yedi sure" 024a/21

şūret : suret,biçim,görünüş,tarz [a]

- ş. 042a/11, 060a/03
 ş.-i 'anāşırda "görünen varlıklar, görünür olanlar" 047a/21
 ş.-i fetvâyı "fetva verme tarzı" 068b/06
 ş.-i Hâkdan "Allah'ın mübarek görünüşü" 058b/11, 095b/22
 resm-i ş. "dış görünüş" 020a/19
 ş.+ e gel- 080a/07
 ş.+ in tut- 115a/02
 ş.+ de 114b/29
 ş.+ inden 060b/09
 ş.+ le 110b/20
şu yolu : su yolu [Tr]
 s. 098a/16, 098b/13
 ş.+ ların 112b/05
sūz : ateş,yanma,yakma [f]
 s.-ı 'aşkından 043a/15
sūzān : yanan,yakıcı [f]
 ateş-i s. "yakıcı ateş" 074a/26
 nār-ı s. "yakıcı ateş" 028b/15
 s.+ ima 009a/25
sūzān : bk. sūzān [f]
 nār-ı s. "yakıcı ateş" 072a/23, 110a/12
 s. ol- 069b/02
sūznāk : yakıcı [f]
 s. 038a/25
Sūbhān : Allah [a]
 S. 041b/20, 117a/14
 S.+ dır 074a/16
 'āl-i S. "yüce Allah" 055a/25
 āyāt-ı S. "Allah'ın ayetleri" 053b/15
 ḥazret-i S. "Hz.Allah" 032a/18
 nazm-ı S. "Hakk'ın nazmı" 055b/20
 sırr-ı S. "Hak sırrı" 016b/26, 017a/10, 048b/21, 084b/22, 109b/01
 S. imiş 022b/26, 057b/09, 116a/34
 sırr-ı S. imiş 022a/20
 S.+ a ir- 047a/08, 048a/06, 100a/18
 S.+ ina ir-117b/08
 sırr-ı S.+ a ir- 110a/11
 S.+ e 039b/18
 S.+ ı 010b/04, 086b/12
 S.+ ımız 019b/23, 086b/26
Sūbhānī: Allah ile ilgili, Allah'a ait [a]
 kelām-ı sır-ı S. "Allah'la ilgili, ona ait sırlı söz" 048b/21, 051a/13
sūcūd : secde etmek [a]
 s. kıl- 111a/06
 s.+ um 046b/07
şüdyān: iki meme(mcz.kadın) [a]
 ş. 098b/19, 112b/06
Sūfyān: Ebu Süfyan bin Harb, Mekke'nin fethi sırasında Müslüman olmuş olan sahabi. Tam adı "Ebu Süfyan Sahr bin Harb bin Ümeyye"dir. 561 yılında Mekke'de doğdu. Babası Kureyş'in ileri gelenlerinden Harb bin Ümeyye, annesi de Safiyye bint Hazn'dı. Asıl adı Sahr'dır

ibn-i S. 014b/08, 110b/14

kavm-i S. "Ebu Sufyan'ın halkı" 072b/06, 099b/11

sühbā : bir yıldız ismi [a]

s. 119b/29

Sühreverdi : Şeyh Ömer Şahabeddin Sühreverdi, Sühreverdiyye tarikatının kurucusu kabul edilmektedir

S. 037b/22, 113b/23

sükker : şeker [a]

s. 044b/05, 084b/21, 110b/17, 110b/20, 110b/22, 110b/24, 110b/26, 111a/02, 111a/04

s. ol- 110b/18

s.+ den 117b/10

s.+ i 020a/12, 056b/11

sükün : durgunluk, hareketsizlik, sakinlik [a]

s. ol- 013a/28

Sükūtī : Bk. Murtaza Sükūtī

S. 001b/13, 001b/41, 002a/21, 002a/37, 002b/16, 003a/05, 003a/19, 003b/18, 004a/07, 004a/18, 005a/05, 005b/08, 005b/18, 006a/05, 006a/19, 006b/03, 006b/15, 006b/25, 007a/27, 007b/22, 008a/09, 008a/19, 008b/03, 008b/13, 009a/01, 009a/11, 009a/21, 009b/07, 009b/17, 010a/01, 010a/13, 010a/22, 010b/09, 010b/24, 011a/12, 011a/24, 011b/09, 011b/19, 012a/03, 012a/15, 012b/24, 013b/01, 013b/17, 014a/06, 014a/16, 014a/25, 014b/10, 014b/23, 015a/09, 015a/24, 015b/17, 016a/06, 016a/25, 016b/17, 017a/01, 017a/13, 017b/03, 017b/14, 018a/03, 018a/17, 018b/07, 018b/27, 019a/11, 019a/22, 019b/07, 019b/21, 020a/05, 020a/17, 020b/05, 020b/23, 021a/07, 021a/20, 021b/05, 021b/16, 021b/25, 022a/10, 022a/23, 022b/09, 022b/21, 023a/06, 023a/15, 023a/26, 023b/10, 023b/20, 024a/05, 024a/15, 024b/01, 024b/11, 024b/21, 025a/09, 025a/21, 025b/05, 025b/16, 026a/03, 026a/13, 026b/07, 026b/17, 027a/02, 027a/11, 027a/25, 027b/11, 027b/21, 028a/09, 028a/25, 028b/10, 028b/21, 029a/03, 029a/13, 029a/24, 029b/07, 029b/19, 030a/03, 030a/14, 030a/24, 030b/12, 030b/22, 031a/07, 031a/17, 031b/01, 031b/11, 031b/25, 032a/11, 032a/24, 032b/11, 032b/27, 033a/14, 033a/28, 033b/13, 034a/03, 034a/21, 034b/07, 034b/18, 035a/05, 035a/15, 035b/12, 036a/01, 036a/15, 036b/03, 036b/18, 037a/03, 037b/05, 038b/24, 039a/14, 039a/24, 039b/09, 039b/22, 040a/05, 040a/19, 040b/25, 041a/11, 041b/21, 042a/05, 042a/19, 042b/04, 042b/15, 042b/25, 043a/09, 043a/23, 043b/07, 043b/19, 044a/03, 044a/13, 044a/23, 044b/09, 044b/19, 045a/11, 045a/25, 045b/11, 045b/25, 046a/14, 046a/27, 046b/18, 047a/01, 047a/13, 047a/23, 047b/09, 047b/19, 048a/05, 048a/24, 048b/10, 048b/19, 049a/05, 049a/18, 049b/09, 050a/13, 050b/15, 050b/29, 051a/11, 051a/25, 051b/10, 051b/23, 052a/07, 052a/21, 052b/11, 052b/25, 053a/11, 053a/21, 053b/11, 056b/10, 058a/23, 059a/24, 059b/24, 060a/05, 060a/15, 060b/03, 060b/13, 061a/13, 061b/13, 062a/06, 062a/20, 062b/09, 062b/20, 063a/11, 063a/28, 064a/02, 064a/13, 064b/01, 064b/17, 065a/05, 065a/20, 065b/05, 065b/20, 066a/03, 066a/18, 066b/01, 066b/14, 067a/17, 067b/17, 068a/01, 068a/15, 068b/03, 069a/03, 069a/21, 069b/11, 069b/24, 070a/11, 070b/15, 071a/06, 071a/25, 071b/11, 072a/07, 072b/13, 073a/03, 073a/13, 073a/23, 073b/25, 074a/11, 074b/01, 074b/14, 075a/05, 075a/22, 075b/09, 075b/12, 075b/13, 075b/15, 075b/17, 075b/19, 075b/21, 075b/23, 075b/25, 075b/27, 075b/28, 075b/29, 076a/21, 076b/21, 077a/05, 077a/15, 077a/25, 077b/17, 078a/13, 079a/23, 079b/10, 080a/02, 080b/08, 081a/28, 082a/24, 083a/01, 083a/19, 083b/11,

083b/26, 084a/14, 084b/07, 084b/18, 085a/01, 085a/11, 085b/07, 085b/20, 086a/04, 086a/22, 086b/05, 086b/23, 087a/16, 087b/09, 087b/21, 088a/10, 088a/23, 088b/11, 088b/25, 089a/09, 089a/23, 089b/12, 089b/25, 090b/14, 091a/14, 091b/03, 091b/13, 092a/02, 092a/15, 092b/03, 093a/05, 093a/15, 093a/25, 093b/25, 094a/17, 094b/02, 094b/12, 094b/25, 095a/14, 095a/27, 095b/14, 095b/23, 096a/07, 096a/17, 096b/05, 096b/15, 096b/25, 097a/11, 097a/22, 097b/27, 098b/07, 099a/03, 099a/13, 099a/23, 099b/10, 099b/28, 100a/23, 100b/08, 100b/25, 101a/25, 101b/10, 10b/19, 102a/08, 102a/26, 102b/25, 103a/17, 103b/03, 103b/13, 104a/01, 104a/15, 104b/03, 104b/22, 105a/29, 105b/17, 105b/27, 106a/09, 106a/23, 106b/11, 106b/26, 107a/11, 107b/13, 107a/31, 108a/04, 108a/17, 108a/27, 108b/09, 108b/28, 109a/13, 109b/19, 110a/10, 110a/19, 110b/07, 110b/17, 111a/01, 111a/15, 111b/03, 111b/21, 112a/06, 112a/15, 112a/25, 112b/09, 112b/23, 113a/06, 113a/19, 113b/03, 113b/13, 114a/07, 114a/27, 114b/22, 114b/31, 115a/09, 115a/27, 115b/16, 115b/32, 116a/12, 116a/23, 116a/34, 116b/13, 116b/37, 117a/13, 117a/51, 117b/10, 117b/31, 118a/41, 118b/29, 119a/08, 119a/21, 119a/43, 119b/14, 119b/30

S.+ dir 063b/14, 070a/21

aḥvāl-i S. "Sükutî'nin durumu" 075b/11

divân-ı S. "Sükutî divanı" 001a/0, 004b/01

Şeyh Murtaza S. 054a/28

Şeyh S. Murtażayım 081a/11

S.+ den 090a/17, 090b/04, 100a/13, 116b/27

S.+ niñ 053b/26, 084a/25, 118a/14

Süleymân: Sadi şeyhlerinden Süleyman Efendi

Şeyh S. Efendide 001a/02

Süleymân : Süleymân (a.s.) Gazze'de doğdu. Babası Dâvûd (a.s.) vefât ettiğinde 12-13 yaşlarında idi. Babası gibi önce hükümdar, sonra peygamber oldu. Beyt-i Makdis'i (Mescid-i Aksâ'yı) yedi yılda inşâ etti. Yemen'deki Sebe' Melîkesi Belkis ile evlendi. Kudüs'te vefât etti.

S. 017a/25, 037a/16, 050a/20, 073b/21, 084b/12, 099a/21, 102a/20, 107a/24

S.-i nebî "Süleyman peygamber" 042a/17

S.-i zâmân "Süleyman'ın devri" 031a/16, 038a/05, 077a/12

mülk-i S. "Süleyman'ın mülkü" 074b/08

taht-ı S. "Süleyman'ın tahtı" 084b/19, 085a/05, 091b/07

S.-i zâmân ol- 031a/16, 093a/11, 108a/21, 113b/07

S. eyle- 051b/06

S.+ a 047b/26, 105a/11

Süleymân Hıfzı: Süleyman Hıfzı Bey

S. Beg 117b/24

sülük : tarikata girme [a]

s. it- 018a/21, 112a/11, 112a/19

s.+ e 089a/13

sünbül : sümbül [Tr]

s. 115a/20

sünnet : kanun,yol,peygamberimizin yolu [a]

s.+ i 051b/11, 104a/10

sünük : kemik [Tr]

s. 098a/04

s.+ ler 098a/07

sür - : sunmak [Tr]

s. 009a/06, 034a/03, 047a/01, 055b/01, 062a/14, 063a/09, 066b/17, 069a/21, 080a/17, 097b/27, 099b/09, 106a/23

s.- düler 059a/13

s.- ülür 002a/19

2. dokundurmak

s. 022b/09, 032b/13, 066a/12, 069a/03

s.- e 066a/24

s.- er 018b/27, 091a/10, 093a/03

s.- erler 086a/15, 108a/01

s.- düm 042b/07

s.- sem 036b/25

s.- e gel- 016b/18, 044a/23, 080a/11

s.- üp 012a/16, 045a/02, 056a/24, 062b/04, 063b/13, 074a/09, 084a/15, 088a/23, 110a/25

s.- en 118a/26

s.- enj 007b/20

s.- enler 055a/01, 067a/15, 114b/05

3. yürümek,ileri gitmek

s. 007a/21, 023b/03, 055a/12, 056a/15, 056b/20, 061a/05, 062b/26, 097a/24, 100a/07

s.- er 008b/24, 038b/08, 081a/18, 090a/09, 096b/03, 098b/04

s.- erler 075a/11, 085a/04, 090b/25

s.- dü 090a/03

s.- düler 058b/23

s.- üp 077a/17

s.- ülür 118a/24, 118a/36

s.- mez 014b/06

sür'at : hız [a]

s.+ ile 096a/12

s.+ iyle 079b/04

sürāğ : iz,eser,işaret [f]

s. 027b/01

şürāhī : su şişesi [a]

ş. 010b/22

sürūr : mutluluk,sevinç [a]

s. kıl- 100a/09

s. eyle- 077a/07

s. it- 097a/18, 118a/02

s. ol-037b/15, 080b/27, 095a/14

s. tut- 106b/20

s.+ u 109b/24

süvār : ata binmiş,binici [f]

s. ol- 005b/14, 006b/11, 014b/06, 100b/18

şā'fi : şefa'at eden [a]

ş. 033a/20, 102a/03

şāb : genç,delikanlı,yiğit,gözü pek [a]

ş. 007a/17, 007a/19, 056b/23, 063a/07, 085a/21, 085b/10, 088b/02, 114b/12

şād : Mutluluk,sevinç [f]

ş. 002a/18, 009b/05, 060b/10, 116b/15

- ş.-ı hürrem ol- 075b/23, 115a/25
 ş. eyle- 013b/16, 117b/03
 ş. it- 001b/17, 001b/19, 001b/21, 001b/27, 001b/31, 001b/35, 001b/39, 001b/43, 009b/05, 025b/05
 ş. ol- 003a/24, 020b/12, 066b/13, 090b/03, 100a/04
 ş.+ ı 077a/08
 ş.+ ıyla 034b/22
şādān : Sevinçli,mutlu [f]
 ş. it- 011b/12, 116b/32
 ş.+ ı kıl- 053b/23
şādāne : sevinçli,mutlu [f]
 ş.+ yim 107b/08
şāfī : şifa veren, kifayet eden, yeter görünen [a]
 ş. 063a/08, 067a/25
 ş.-i rûz-ı cezāsın "Hz. Peygamber" 012a/02
 ş.-i yevmü'l cezā "Hz. Peygamber" 088a/22
Şāfī : İmam Şafi. Ehl-i Sünnet'in günümüze kadar ulaşan dört büyük fıkıh mezhebinden olan Şafi Mezhebinin İmamı Muhammed bin İdris eş-Şafii 150 yılında doğmuştur. Ahkam'ül Kur'an, İhtilaf'ül Hadis, Müsned-üş-Şafii, Er-Risale Fî'l-Usul, El-Mevaris, El-Ümm,Kitab'üs-Sünnen ve'l Müsned, El-Emali el-Kübra, El-Emali es-Sagir, Edeb-ül-kadi, Fedail Kureyş, El-Eşribe Es-Sebkû ve'r-remyü, İsbat-ün-Nübüvve ve Redd-i ale'l-Berahime gibi eserleri ve divanı vardır.
 kâl-i imām Ş. "İmam Şafi'nin sözleri" 050a/28
şāfī : bk. şāfī[a]
 ş. 047a/09, 048a/11, 050a/09, 056b/06
 ş.-i maḥşer "maḥşer günü şefaata edecek olan Hz. Peygamber" 102a/25
 ş.-i maḥşerdir "maḥşer günü şefaata edecek olan Hz. Peygamber" 015b/24
 ş.-i rûz-ı cezā "Hz. Peygamber" 091b/24
 ş.-i yevmü'l ḥaşr "Hz. Peygamber" 086a/09
 ş. ol- 036a/09, 083b/25
 ş.-i maḥşer ol- 045b/23
şāh : hükümdar [f]
 ş. 001b/11, 002a/31, 002b/11, 002b/20, 003a/17, 003a/01, 003b/03, 005a/14, 007b/05, 007b/15, 012a/19, 012a/25, 015b/04, 015b/09, 015b/25, 016b/11, 018b/03, 018b/13, 018b/23, 020b/10, 020b/17, 026a/21, 038b/02, 027b/06, 031b/23, 033a/18, 035a/21, 035b/04, 036a/23, 037a/26, 038b/18, 040a/09, 041a/09, 045b/02, 045b/08, 048a/12, 048a/13, 048a/18, 051a/06, 051a/07, 051a/17, 051b/12, 051b/14, 051b/19, 052b/01, 052b/06, 052b/07, 052b/16, 052b/18, 052b/22, 054a/16, 055a/06, 058a/06, 067a/05, 071b/27, 079b/07, 079b/20, 083a/16, 083a/17, 083b/03, 083b/08, 096b/06, 097b/09, 097b/22, 097b/23, 097b/25, 098b/01, 099b/10, 099b/15, 099b/23, 107a/13, 112a/05, 114a/12, 114a/25
 ş.-i 'ālem "dünya şahı" 072a/13
 ş.-i 'uḡbāy "ahiret şahı" 085a/12
 ş.-i alā "yüksük şahı" 001b/24
 ş.-i cāndır "can şahı" 098b/03
 ş.-i cihān "cihan şahı" 106a/01, 109b/14
 ş.-i cihāna "cihan şahı" 083b/01
 ş.-i cihāndır "cihan şahı" 002b/28
 ş.-i dīn "din şahı" 036b/19
 ş.-i dü "iki şahı" 037a/01

- ş.-ı ebrâr “hayırlı şah” 001b/32, 098a/12
 ş.-ı evliyâya “evliyalar şahı” 046b/19
 ş.-ı Hasan “şah Hasan” 112a/03
 ş.-ı Horasân “Horasan şahı” 061b/07, 118b/23
 ş.-ı Hüseyin “Şah Hüseyin” 097b/11
 ş.-ı kevnayn “iki alem şahı” 004b/29
 ş.-ı kişverdir “ülke şahı, hükümdar” 015b/22
 ş.-ı Mecnûn “Şah Mecnun” 026a/18
 ş.-ı merdân “yiğitlerin şahı Hz. Ali” 035a/18, 038b/03, 072a/11, 109b/02,
 114a/10, 115a/23
 ş.-ı merdândır “yiğitlerin şahı Hz. Ali” 024a/06
 ş.-ı merdânına “yiğitlerin şahı Hz. Ali” 045a/14
 ş.-ı merdânı “yiğitlerin şahı Hz. Ali” 051a/22
 ş.-ı mu’azzamsın “muazzam şah” 049b/26, 107b/24
 ş.-ı Necef “Necef şahı, Hz. Ali” 034b/14
 ş.-ı risâlet “hükümdar peygamber” 102a/09
 ş.-ı şehîd-i Kerbelâ “Kerbela şehidi Şah Hz. Hüseyin” 036a/07
 ş.-ı şehîd-i Kerbelâdır “Kerbela şehidi Şah Hz. Hüseyin” 035a/22, 071b/16
 ş.-ı şehîdân “şehitler şahı” 072b/15
 ş.-ı velâyet “velilier şahı” 102a/10
 ş.-ı velâyetden “velilier şahı” 105b/12
 hâk-i pây-ı ş. “şahın ayağının tozu” 055a/01, 056a/21
 hâne-i ş.+ a “hane şahı” 066a/25
 hâzret-i ş. “sevgili şah” 017b/03, 047a/02
 merkad-ı ş.-ı ‘Acem “İran şahının kabri” 048a/17
 nesl-i ş.-ı enbiyâ “peygamber soyundan olan şah” 097b/26
 nesl-i ş.-ı enbiyâya “peygamber soyundan olan şah” 034b/17
 nûr-ı pâk-ı ş.-ı kevnayn “iki alem şahının nuru” 036a/04
 rûtbe-i ş.-ı şehîdî “şehitler şahı mertebesi” 013a/26
 serdâr-ı ş.-ı evliyâ “evliyalar şahı başı” 015b/03
 ş. Hasan ibn-i ‘Alîniñ “Ali oğlu Şah Hasan” 051a/01
 hâzret-i ş.+ a ir- 112a/15
 ş.-ı cihâna ir- 048a/04
 ş.-ı merdâna ir- 110a/14
 ş. ol- 083b/17
 ş.+ a 020a/13, 035b/24, 072a/24, 084b/07, 099b/17, 103a/25
 ş.+ ı 001b/32, 036b/11, 038b/24, 049b/17, 049b/21, 049b/25, 050a/02,
 050a/06, 050a/10, 050a/14, 061a/23, 093a/09
 ş.+ ın 003b/17, 029b/13, 035b/20, 036a/02, 036b/06, 038a/24, 041a/11,
 045a/16, 050a/11, 060b/17, 074a/02, 117a/28, 118b/02
 ş.+ ım 004a/14, 009b/05, 018a/23, 035b/18, 036b/07, 042a/13, 049b/24,
 051b/04, 053b/09, 071a/11, 096b/02, 102a/14, 115b/27, 118a/06
 ş.+ imdan 117a/16, 117a/18, 117a/22, 117a/26, 117a/30, 117a/34, 117a/42,
 117a/46, 117a/50, 117a/54
 ş.+ imdır 083a/06
 ş.+ ımın 118b/06
 ş.+ ımız 083b/07
 ş.+ lar 042a/14, 054b/16, 073b/19, 093a/23, 108a/23, 108b/17
 ş.+ ların 045a/20
 şahâ : ey şah [f]
 ş. 118a/02

- şāhid** : tanık, şahidlik yapan [a]
 ş. ol- 106a/07
- şahş** : kişi, şahıs, kimse [a]
 behr-i ş. "galip kişi" 105a/15
 ş.+ a 076b/05, 078a/17
 ş.+ ı 041a/01
- şakī** : haydut, saadetten mahrum [a]
 ş. 058b/06
- şakī** : şikayet eden [a]
 ş. 082b/26, 103b/16
- şāl** : şal [f]
 ş.+ ımız 085a/22
 ş.+ ina 091a/21
 ş.+ ını 012b/25
- şām** : akşam [f]
 ş. 030a/17, 014a/07, 049a/15, 086a/15, 095b/13
- Şām** : Suriye'nin başkenti olan şehir
 ş. 014b/09, 026b/25, 038a/19, 038b/15, 053a/16, 055a/12
- şamar** : iki, bela, musibet [Tr]
 ş. 072a/27
- şān** : şan, şeref [a]
 ş. 106a/01, 109a/24
 kudret-i ş. "her şeyi sanatla yaratan; güç, kuvvet iktidar sahibi Allah"
 050b/20, 051a/18
 ş.+ im 070a/09
 ş.+ ina 004a/21, 006a/24, 012a/07, 017a/07, 022b/03, 038a/22, 045b/24,
 049b/19, 052a/08, 065b/12, 067a/27, 080a/10, 083b/19, 104a/13, 106b/17
 ş.+ ında 017b/01, 036a/11, 087a/18
 ş.+ indadır 084a/06, 104b/26, 107b/17, 117a/12
 ş.+ ını 104a/22, 104b/18
- şarāb** : şarap [a]
 ş. 063b/20
 ş.-ı 'aşkı "aşk şarabı" 021b/09
 ş.-ı 'aşkını "aşk şarabı" 039b/02
 ş.-ı kevşeri "cennet şarabı" 005a/19
 ş.-ı kevşerinden "cennet şarabı" 054b/05, 097b/21
 ş.-ı la'l-i engürün "kırmızı üzüm şarabı" 021a/04
 ş.-ı lā-yezāliden "ezeli şarap" 029b/12
 la'l-i ş. "kırmızı şarap" 030b/18, 075b/16
 ş.+ ın 095b/12
 ş.+ ın 010b/18, 043a/11, 057b/23, 059a/14, 107b/05
- şark** : doğu [a]
 ş. 056a/04
- şaş -** : şaşmak [Tr]
 ş.- dım 063b/19
- şaşı** : iki gözü eğri bakan [Tr]
 ş. 087b/20
- şāyeste** : uygun, layık [f]
 ş. 075b/13
- Şāzelī** : Ebu Hasan Şazeli, Şazeliye tarikatının kurucusu
 Ş. Sultān 038a/03

Ş.+ yle 113b/22

şeb : gece [f]

ş. 003b/04, 003b/25, 006b/18, 007a/24, 008a/13, 008b/15, 010b/03, 011a/17, 011b/23, 012a/15, 012b/05, 013b/17, 014a/11, 014a/19, 014b/23, 016b/18, 016b/27, 018a/09, 021a/05, 021b/24, 022b/07, 025b/04, 030a/18, 030b/16, 033b/13, 035a/01, 036b/03, 036b/22, 039a/04, 039a/22, 044a/22, 045a/25, 045b/01, 046a/08, 049b/10, 051b/26, 054b/07, 060b/13, 062b/25, 064a/17, 069a/09, 072a/07, 073a/07, 074a/12, 076a/18, 092b/08, 093a/23, 093b/03, 094a/23, 095a/21, 097b/07, 098b/15, 099b/03, 100a/24, 100b/13, 106b/25, 108a/17, 108b/07, 109a/03, 110a/24, 111a/05, 111a/21, 112a/04

ş.-i zülmetde “karanlık gece” 065a/23

ş.+ i 063a/14, 078a/13

2. karanlık

ş.-i ma'nā “mana karanlığı” 064a/25

şecā'at : yiğitlik, bahadırılık, cesaret [a]

şīr-i ş. “yiğit aslan” 052a/17

şecer : ağaç [a]

ş. 071a/07, 086a/11, 090a/18, 090a/23

ş.+ den 050b/24

şedīd : şiddetli [a]

ş. 012a/21

şefā'at : affa vesile olmak [a]

ş. 012b/16, 045a/19, 045b/24, 072a/19, 104a/26, 105a/30, 108a/04

kān-ı ş. “şefaath sahibi” 037a/02

ş. kıl- 037a/03, 065b/13, 074a/10, 078a/10, 102a/25

ş. ol- 052a/05

ş. ol- ise 046a/13

ş.-i iltimās eyle- 065a/06, 084b/08, 105b/18, 115b/27

ş.+ de 089a/24

ş.+ den 117a/04

şefā'atkān : şefaath kaynağı [f]

ş. 112a/26, 113b/04

ş+ı 096a/08

şefī' : şefaathçi, şefaath eden [a]

ş. ol- 033a/26, 056b/05

ş. 091b/23

şefī'ü'l-müznibīn : günahkârların şefaathçısı Hazret-i Muhammed [a]

ş. 037a/04, 086a/08, 101b/21

ş.+ sin 052a/06, 074a/07

şefkat : merhamet [a]

ş. 018b/09, 031b/13, 036a/16, 079a/17, 091b/17, 093a/17, 109b/16

ş.-i āl-i Resūlden “Hz. peygamber soyunun şefkati” 059b/17

ş.-i ihsānı “merhamet ve iyilik” 050b/22

ehl-i ş. “şefkatli olanlar” 097a/04

ş. eyle- 037b/05, 069a/22, 094a/21

ş. it- 003a/07, 036b/04, 077b/21

ş. it- ol- 045a/20

ş. um- 087b/22, 101b/10

ş+ i kıl- 086a/02

ş.+ i 012a/12, 073a/04, 083b/23, 094b/25, 103a/10

ş.+ in 078a/14

- ş.+ inle 025a/20
şeh : şah,padişah [f]
 ş.+ i 059b/06
şehā : ey şah [f]
 ş. 037b/17, 046b/08, 047a/03, 113b/21
şehādet : şehitlik [a]
 ş. 002b/08, 104a/12
 ş. eyle- 105a/14
 ş. it- 052a/15
 ş. kıl- 096a/22, 107b/23
şehensāh : şahlar şahı [f]
 ş. 035b/02, 056b/14
 ş.-ı 'Arab "Şahlar şahı olan Arap" 002b/14
 ş.-ı cihān "cihanın büyük şahı" 038a/04, 056b/02
 ş.+ ı 035b/21, 048a/08
şehvāt : şehvetler [a]
 ş.+ ını 109a/05
şehīd : şehit [a]
 ş. 005a/02, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/29, 013b/04, 015b/25
 ş.-i Kerbelā "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 053b/02
 ş.- i Kerbelādır "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 002b/21
 ş.-i Kerbelāda "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 036a/23
 ş.-i Kerbelāya "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 007b/05, 026a/21
 ş.-i Kerbelānı "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 034b/16
 ş.-i Kerbelāsın "Kerbela şehidi Hz.Hüseyin" 048a/13
 rütbe-i şāh-ı ş. "şehitler şahın mertebesi" 013a/26
 şāh-ı ş.-i Kerbelā "Kerbela şehidi olan şah" 036a/07
 şāh-ı ş.-i Kerbelādır "Kerbela şehidi olan şah" 035a/22, 071b/16
 ş. kıl- 003a/11, 031b/17, 068b/20, 083b/03
 ş. ol- 012a/22, 012b/02, 012b/07, 012b/12, 012b/17, 012b/22, 013a/02, 013a/05, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/29, 013b/04, 037a/22
şehīdān : şehitler [a]
 ş. 072b/02
 şāh-ı ş. "şehitler şahı" 072b/15
 'aṭṣān-ı ş. ol- 072a/22
şehir: şehir, kent [a]
 ş. 039a/04, 055a/24, 059a/08, 080a/21, 098b/05, 104b/06, 111a/03
 ş.-i ā'zam "büyük, yüce şehir" 036b/04
 ş.-i ā'zamda "büyük, yüce şehir" 098a/20
 ş.-i cismim "vücut şehri" 116b/16
 ş.-i dili "gönül şehri" 064a/11
 ş.-i 'ilmine "ilim şehri" 106b/23
 ş.-i Kūfe "Kufe şehri" 045a/21
 ş.-i mel'ün "lanetlenmiş şehir" 001b/11
 ş.-i muḥarrem "muharrem şehri" 036a/17
 ş.-i yüce "yüce şehir" 117b/05
 ş.+ e ir- 103b/15
 ş.+ e 050a/24, 087a/11
 ş.+ i 032a/03, 046a/11, 095b/16, 112b/03

- ş.+ in 076b/08, 096a/01, 099a/03
 ş.+ in 098a/06
 ş.+ inden 119b/08
 ş.+ ine 026b/21, 069a/10, 109b/03, 114a/03, 117b/18, 117b/21
 ş.+ ini 003a/25, 007a/20, 014a/03, 024a/25, 030b/08, 031a/17, 035a/13, 051b/07, 058a/08, 058a/21, 066a/19, 094b/21, 101b/03, 103b/09, 103b/22, 106a/09, 110b/09, 112a/14
 ş.+ ini 071b/21
 ş.+ ümüz 117b/25
- şehvet** : nefsin arzusu, aşırı cinsel istek [a]
 ş. 092b/18, 094a/14, 103b/18
 ş.-i dünyāya “yaşama arzusu” 059b/09, 106b/21
 ş.-i nefis “aşırı arzulu nefis” 099a/10
 ş.-i nefsi “aşırı arzulu nefis” 094a/25
 ehl-i ş. “şehvete düşkün kimseler” 046a/21
 nefis-i ş. “aşırı arzulu nefis” 034a/13
 ş.+ e 115a/01
 ş.+ in 093b/27, 111a/22, 111b/11
 ş.+ le 094b/17
- şehzāde** : şehzade [f]
 ş.+ ni 002b/15
 ş.+ ler 005a/01, 012a/13, 037b/03, 051b/13
- şehzādegān** : şehzadeler [f]
 ş.+ in 033a/27
- şek** : kuşku, şüphe [a]
 ş. 022a/14, 035a/19, 056b/06, 067b/07
 ş.+ dir 115a/02
 ehl-i ş. “şüphe içinde olanlar” 013a/24
 ş. ol- 043b/12
- şekāvet** : eşkiyalık, haydutluk [a]
 ş. 059b/01
- şekl** : şekil, biçim, çehre [a]
 ş.-i hayvān “hayvan şeklinde, hayvanca” 073a/24
 ş.-i insānı “insan şeklinde, insanca” 112b/08
 ş.+ inde 075b/01
 ş.+ ine 025a/04
- şekür** : çok şükreden [a]
 ş. kıl- 079b/23
- şekvā** : şikayet, sızlanma [a]
 ş. eyle- 108b/24
 ş.+ dadır 107a/08
 ş.+ ya 046a/20
 ş.+ lar 077b/16
- şem'** : ışık [a]
 ş. 055b/17
 ş.-i ‘aşka “aşk ışığı, nuru” 030b/09
 ş.-i ‘aşkıñ “aşk ışığı, nuru” 030b/16
 ş.-i cāna “gönül gözü” 115b/12
 ş.-i cemāliñ “güneş gibi etrafa ışık saçan yüz” 102a/09
 ş.-i hüsnüñ “güzel nur” 060b/05, 074a/11, 088a/14
 ş.-i hüsnüne “güzel nur” 025b/01

- ş.-i nūrından “ışık ve nur” 054a/12
 ş.-i zātından “İlahi ışık” 004b/14
 ş.+ ine 044a/15
 ş.+ iniş 051b/25
- şem'a** : mumlu fitil, ışık, çıra [a]
 ş. 069b/01
 ş.+ sı 036b/13, 092b/29, 105b/03
 ş.+ sina 114b/31
 ş.+ sından 027a/21
 ş.+ sınış 107a/15
- şem'âne** : mumlu fitiller, ışık [a]
 ş.+ ler 060b/12
- şems**: güneş [a]
 ş. 004b/16, 018b/01, 021b/19, 044a/19, 045a/03, 053b/05, 054a/10, 086a/17, 088a/13, 090a/25, 105b/04, 114a/19
 ş.-i māh “ay ve güneş” 032a/05, 055b/16
 ş.-i māha “ay ve güneş” 026b/14
 ş.-i mähı “ay ve güneş” 060b/11
 ş.-i mähıñ “ay ve güneş” 051a/02
 ş.-i mähveş “ay ve güneş gibi” 034a/19
 kamer-i ş. “güneş ve ay” 083b/21
 sāyebān-ı ş. “güneşten koruyan” 108b/19
 ş.+ in 047b/15
 ş.+ inş 038a/16, 050b/25
 ş.+ iniş 039a/02
 ş.+ ile 084a/12
 ş.+ iyle 069a/15
- şer** : kötülük [a]
 ş. 017b/12, 107a/05
 ş. it- 116a/04
- şer'** : din kanunları [a]
 ş. 083a/23, 113b/16
 ş.-i Aḥmedle “şeriata uyan Hz.Muhammed” 019b/24
 ş.-i pāk “temiz İslam şeriati” 051b/11, 055b/09
 ş.-i pākın “temiz İslam şeriati” 004b/20, 052a/25, 062a/25, 112b/11
 ş.-i pāk-i Aḥmedīden “ Ahmed'in İslamiyet'le ilgili şer'i” 009b/19
 ş.-i pāk-i Aḥmedīye “ Ahmed'in İslamiyet'le ilgili şer'i” 008a/12
 ş.-i pāk-i Muşṭafā-yı ḳanūna “Hz.Muhammed'in kanunları ve temiz İslam şeriati” 059b/11
 ş.-i pāk-i Muşṭafāya “Hz.Muhammed'in temiz İslam şeriati” 005b/24, 018b/09
 ş.-i Resūle “şeriata uyan Hz.Muhammed” 006a/09
 ş.-i şerīf “şerefli İslâm şeriati” 023a/05, 087b/17, 107a/19
 ehl-i ş. “ şeriat taraftarı Müslümanlar” 068a/20, 075b/07
 bāb-ı ş.-i ḳufl it- 059a/06
 ş.+ i 092b/12, 105a/19
 ş.+ ini 026a/10, 026a/17
- şer'ān** : şeriata göre,dini kanunlar bakımından [a]
 ş. 068b/07
- şerbet** : tatlı bir içecek,şurup [a]
 ş. 093a/22

- ş.+ den 024b/06, 091a/23
 ş.+ i 064b/21, 072b/25
 ş.+ in 063a/23, 076b/14, 110b/18
 ş.+ inde 074a/23
 ş.+ inden 027a/18
- şeref** : şeref, yücelik, büyüklük [a]
 ş. 027b/04, 055b/25, 058a/05
 ş.-i sādāt “şerefli seyidler” 038b/19
 ş.-i sādātdan “şerefli seyidler” 038a/14
 ş. bul- 082a/22
 ş. kıl- 027b/24
 ş. vir- 027b/23, 028a/02, 028a/04, 028a/06, 028a/08, 028a/10, 068b/19
- şerefyāb** : şeref bulan [a]
 ş. eyle- 038b/14
- şerh** : açıklama [a]
 ş. 019b/03
 ş.-i ‘akā’idden “dini kuralları açıklamak” 078b/27
 ş. it- 006a/08, 018a/12, 040a/12
 ş.+ in it- 036b/15
- şerī’at** : din hükümleri, ilahi kanun [a]
 ş. 060b/23, 068b/08, 070b/01
 ş.-ı tārīkat “tarikat yolu” 082b/07
 rāh-ı ş. “şeriat yolu” 058b/18
 ş.+ le 106b/05, 109b/23
- şerīf** : şerefli [a]
 ş. 099b/06
 dergāh-ı ş. “şerefli dergahı” 004b/03
 ‘ilm-i ş. “şerefli, yüksek ilim” 068b/08
 na’t-ı ş. “Peygamberleri ve din büyüklerini öven şiirler” 045b/13, 045b/26, 063a/15, 063b/01, 064b/19, 065a/07, 065a/22, 065b/07, 065b/22, 073b/27, 083b/13, 084a/01, 086a/05, 107b/15
 nazm-ı ş. “şerefli nazm” 081b/15
 şer’-i ş. “şerefli İslām şeriatı” 023a/05, 087b/17, 107a/19
 zāt-ı ş. “şerefli zat” 046a/05
 ş.+ i 068b/05
- Şerīf**: Sadi şeyhlerinden Şerif Bey
 Şeyh Ş. Begin 001a/02
- şerīk** : ortak, arkadaş [a]
 ş.-i muṭlaqā “daimi arkadaş” 097a/26
- şeş** : altı [f]
 ş. 007a/23, 039a/11, 039a/18, 041b/26, 089a/05, 095a/19, 101b/07, 108a/10
- şevk** : coşku, heyecan [a]
 ş. 008b/08, 015b/12, 063b/26, 092a/06
 ş.-i ‘aşkım “aşk isteği” 034b/11
 ş.-i ‘aşkile “aşk isteği” 021a/19, 030a/22
 ş.-i hüsün “tam şevk, gayret” 032a/06
 ş.-i hüsünden “tam şevk, gayret” 065a/08, 086a/26
 ş.-i hüsünle “tam şevk, gayret” 026b/13
 ş.-i itā’at-i Muṣṭafāda “Hz.Peygamber’e itaatte istekli olan” 052a/18
 ş.-i kamerlerde “ay ışığı” 044b/02

- ş.-i vişâlinle “kavuşma coşkusu” 028b/20
 ş.+ e gel- 088a/06, 109a/26
 ş. ur- 015b/02, 083a/04
 ş.+ e 010b/21
 ş.+ i 001b/29, 027b/23
 ş.+ ine 107b/02
 ş.+ ile 034a/25, 095b/10
şevkat : şefkat,merhamet,acıma [a]
 ş. 093a/20, 094a/24
 ş.+ im 096a/26
şevvâl : Hicrî ayların onuncusu; Ramazan'dan sonraki ay [a]
 ş. 004a/07
şey : şey,nesne [a]
 ş. 003b/14, 080a/07, 085b/11
şey'â : herhangi bir şey [a]
 ş. 033b/19
şeyâtîn : şeytanlar [a]
 ş. 030a/13, 103a/07
şeyh : tarikat şeyhi [a]
 ş. 001a/02, 003b/19, 007a/14 007a/17, 007a/19, 011b/11, 011b/12, 011b/14, 011b/16, 011b/18, 011b/20, 013a/05, 013a/09, 013a/13, 013a/17, 013a/21, 013a/25, 013a/29, 013b/04, 015a/22, 021a/17, 032a/25, 033b/13, 035a/05, 039a/24, 041b/13, 050a/17, 050a/19, 050a/20, 050a/23, 050a/27, 050b/04, 050b/08, 050b/12, 050b/15, 050b/16, 054a/28, 054b/09, 056b/23, 060b/21, 060b/25, 061a/02, 061a/06, 061a/10, 061a/14 061b/17, 062a/08, 062a/16, 062a/24, 062b/07, 063a/07, 066b/16, 072b/20, 074a/27, 079b/03, 079b/11, 079b/12, 079a/27, 080a/23, 080a/27, 080b/04, 080b/09, 081a/10, 081a/11, 081a/23, 085b/10, 088b/02, 091a/06, 097a/05, 114b/03, 114b/07, 114b/09, 114b/12, 115b/01, 115b/15, 119b/20
 ş.-i Mu'înuddîn Hasan “Şeyh Muinüddin Hasan” 038b/04
 ş.-i kâmil “kamil şeyh” 004a/10, 028b/09, 035b/09, 040b/09, 041b/11, 042a/01, 063a/07, 091b/01
 ş.-i kāmilden “kamil şeyh” 017a/02, 031a/05, 032a/19, 033b/03
 ş.-i kāmile “kamil şeyh” 076a/17, 077b/13
 ş.-i kāmiliñ “kamil şeyh” 062a/23
 ş.-i kāmiller “kamil şeyh” 068a/01
 ş.-i Yûnusü'l Şeybâni “Şeyh Yunus Şeybani” 038b/01
 ş.-i Zeyne'l 'Âbidîn “Şeyh Zeynel Abidin” 040b/04, 040b/08, 040b/12, 040b/16, 040b/20, 040b/24, 040b/28
 cenâb-ı ş. Harâbâtî 049b/17, 049b/21, 049b/25, 050a/02, 050a/06, 050a/10
 cenâb-ı ş. Sa'deddîn Cebâvî 038a/19
 cenâb-ı ş. Harâbâtî “Şeyh Harabati” 050a/14
 erbâb-ı ş. “ulu şeyh” 054b/10
 hâzret-i ş. “hazreti şeyh” 003b/20
 medhü'l- ş. “şeyh medhi” 061a/17
 sâlik-i ikrâr-ı ş. “şeyhi zikreden salik” 054b/12
 ş.-i kâmil it- 050a/18
 ş.-i kāmile ir- 077a/21, 111a/01
 ş.+ e 060b/22, 073b/24, 093b/01
 ş.+ i 050a/15, 058b/11, 079b/18, 092b/22
 ş.+ î 059a/01

ş.+ im 043b/13, 047a/14, 049a/07, 049a/08, 049a/10, 049a/12, 049a/14, 049a/16, 049a/18, 081a/03, 110b/01, 117a/29, 117a/37

ş.+ imiz 081a/26

ş.+ imizdir 114b/12

ş.+ imle 117b/04

ş.+ in 003b/13, 041b/18, 047b/09

ş.+ inden 093b/06

ş.+ ine 023b/26, 027b/15, 116b/19

şeytān : şeytan, iblis [a]

ş. 019b/02, 022a/07, 033a/13, 072b/08, 079a/01, 098a/25

nefs-i ş. "kötülüğü emreden nefis" 079a/09

tābi'-i ş. "şeytana uyan" 041b/14

ş. imiş 022b/18

ş. tut- 112b/18

ş.+ a 032a/22

şın : Arap alfabesinde şın harfi [a]

ş. 005a/19, 097b/21, 119b/14

ḥarfü'ş- ş. "şın harfi" 022a/12

şiddet : sertlik, aşırılık, fazlalık [a]

ş. 063b/28

ş.-i 'aşkıyla "şiddetli aşk" 066b/05

ş.+i 072b/23

ş.+ idir 069b/09

ş.+ le 034b/08

şifā : hastalıktan kurtulma, iyi olma [a]

ş. 002b/06, 097b/08, 101b/14

ş.+ dır 034a/03, 064b/21

'ayn-ı ş. "şifanın kendisi" 015b/18

ş. bul- 072b/24

ş. kıl- 063b/03

ş.+ mı bul- 119a/38

ş. ol- 105a/06

ş. vir- 028b/18

ş.+ sın 031a/26

ş.+ lar 076b/14

şikār : av, avlanan hayvan [f]

ş. eyle- 025b/19

şikāyet : sızlanma, şikayet [a]

ş. it- 009b/23, 065b/16

ş. eyle- 115b/23

ş. kıl- 105a/06

şikest : kırma, kırılma [f]

ş. it- 064a/09

şimdi : şimdi, şu anda [Tr]

ş. 020a/08, 021b/22, 024b/03, 025a/23, 025a/24, 025a/26, 025b/02, 025b/04, 025b/06, 031b/08, 032a/10, 033a/03, 035a/09, 051b/10, 113a/21, 113a/22, 113a/24, 113a/26, 113b/02, 113b/04

şinās : bilen, tanıyan [f]

'āşık-ş. "aşkı bilen, aşık" 021b/24

şīr : aslan [f]

ş. 115a/24

- ş.-i şecā'at "yiğit aslan" 052a/17
 ş.-i Yezdān "Allah'ın aslanı" 035a/18, 109b/02, 114a/10
 ş.-i Yezdānı "Allah'ın aslanı" 051a/24
- şirb** : su hakkı, ekin veya hayvan sulama nöbeti [a]
 ş.+ e düş- 114b/23
- şirîn** : tatlı,sevimli [f]
 ş. 044b/05, 096b/20
- Şirîn** : Ferhad ve Şirin hikayesinin kadın kahramanı, tatlı, şirin
 Ş. 007a/09, 013b/26, 019a/04, 029a/09, 035b/12, 043b/01, 046b/24,
 060b/02, 073b/13, 100b/06
 cemāl-i Ş. "Şirin'in yüz güzelliği" 030a/10
 Ş.+ den 031a/23
- Şit** : Hz.Adem'in oğullarından biri
 Ş. 037a/08, 104b/30
 Ş. ol- 102a/20
- şitāb** : koşmak,acele etmek [f]
 ş. 007a/18
 ş. ol- 007a/13
- şol** : şu(sıfat) [Tr]
 ş. 009a/19, 018a/15, 019b/13, 025b/22, 027a/01, 030b/21, 033a/24,
 059a/23, 064b/15, 073a/13, 073a/20, 074a/08, 074a/23, 101b/25, 108b/21,
 116a/21,117a/40
 2. şu(zamir)
 ş. 014a/19, 041a/24, 060b/11
- şom** : uğursuz,kötü [a]
 nefis-i ş. "kötü nefis" 062a/03
- şöhret** : şöhret,ün,şan [a]
 ş.+ i 052b/10, 114b/24
 ş. bul- 038b/15
 ş. tut- 075b/12
- şu** : şu(sıfat) [Tr]
 ş. 011a/15
 2: şu(zamir)
 ş.+ na 076b/02
- Şu'ayb** : ashâbı Eyke ile Medyen ahâlisine gönderilen bir peygamberdir
 Ş.+ ı 105a/07
- şu'le** : alev,işık [a]
 âfitāb-ı ş. "güneş ışığı" 027a/21
 ş. şal- 054a/10, 060b/07
 ş. vir- 054a/15, 087b/12
 ş.+ si 015b/11, 038a/18, 058a/05, 097b/04, 107a/15
 ş.+ sidir 055b/17
 ş.+ sinden 004b/15, 014b/23, 017b/05, 032a/05, 086a/17
 ş.+ sini 021b/20
 ş.+ siyle 088b/22
- şu'ledār** : alevli,işıltılı [a]
 ş.-ı pür "alev dolu" 114a/20
 ş. eyle- 045a/04
- şu'ūr** : bilinç,idrak [a]
 ehl-i ş. "şuur ehli, bilinç sahibi olanlar" 080b/17
- şuhūd** : görme,şahid olma [a]

- ş. kıI- 111a/12
- şūrīde : tutkun,aşık,perişan [f]
būlbūl-i ş. "aşık būlbūl" 023a/21, 069a/25
- şurū' : başlama [a]
ş. 004b/08
- şükr : şükür,Allah'a karşı minnet duyma [a]
ş. 080b/25, 115a/11
ş. it- 069b/24, 118a/11
ş.+ ini it 090b/19
ş. kıI- 095a/02
ş.+ ünde 070a/17
ş.+ üne 051b/01
ş.+ ler 033b/16, 060a/10
- şümār : hesap,sayı,sayan [f]
ş. it- 050b/13
- şümū' : mumlar, balmumları [a]
ş. it- 057b/24
- şüphe : şüphe,tereddüt [a]
ş.+ miz 003a/07, 091a/09
ş.+ siz 005b/26, 011b/03, 015b/07, 018b/20, 039a/18, 048a/16, 051b/21, 052b/09, 062b/03, 095b/24, 097b/11, 100a/08, 101a/14, 115b/17, 118a/42, 119b/24
- şūrā : danışma,istişare heyeti [a]
ş. it- 106b/01
- ta : Arap alfabesinde te harfi [a]
ḥarfū'l- t. "te harfi" 007b/01
- tā : ...kadar,dek,ta (edat) [f]
t. 002b/24, 003a/19, 005b/14, 005b/20, 008b/20, 008b/22, 008b/26, 009a/02, 009a/09, 011a/11, 011a/16, 013a/07, 015a/24, 018b/23, 019b/23, 020a/02, 021a/01, 021a/25, 022a/17, 029a/10, 029b/26, 030a/17, 030a/20, 030b/19, 032a/17, 032b/22, 034b/16, 035b/24, 036a/15, 040a/21, 042a/02, 044a/15, 045a/25, 045b/09, 045b/20, 047a/18, 047b/20, 049a/25, 049b/09, 051a/11, 052b/08, 053a/21, 056a/20, 058a/18, 059b/19, 060b/21, 063a/20, 064a/11, 073a/03, 078b/08, 081a/02, 087a/08, 091a/07, 092b/02, 092b/28, 097b/05, 097b/14, 099b/17, 104b/10, 106a/10, 107b/05, 114a/11
- ṭa : tı harfi [a]
ḥarfū'ṭ- ṭ. "tı harfi" 024b/02
- ṭa'ām : yemek,yiyecek [a]
ṭ. 111a/17, 111a/18, 111a/20, 111a/22, 111a/24, 111a/26, 111b/02, 111b/04, 111b/05
ṭ.+ dır 098b/21
az ṭ. it- 111b/05
ṭ.+ ıj 095b/20
ṭ.+ la 111b/07, 111b/15, 111b/17
ṭ.+ lar 118a/39
- ta'bīr : açıklama,ifade,yorumlama [a]
t. ol- 081b/10
- ta'ciz : rahatsız etme [a]
t. ol- 110b/14
- ta'dād : sayma,sayım [a]
t. it- 008a/14

- t.+ im 112b/10
- ta'lim** : eğitim,öğretim,öğretme [a]
t. 074a/25
t. it- 052b/04, 067a/24
- ta'mir** : onarım,onarma [a]
t. eyle- 027a/15
t. it- 053a/18
t.+ e 079b/16, 088a/25, 116b/33
t.+ iniñ 079b/11
- ta'mirat** : onarımlar [a]
t.+ la 079b/25
- ta'n** : ayıplama,kınama [a]
t. eyle- 009b/22, 107a/05
t. it- 022a/04, 059a/27, 079a/04, 082b/06, 085a/15, 110a/12, 116b/10
t. kııl- 024b/10
t. ol- 080b/18
- ta'zim** : saygı gösterme [a]
t. it- 104b/18
t. kııl- 080b/02
- tab'** : huy,yaratılış [a]
t.- i âdemden "insan doğası" 046a/23
t.- i ahlāk "yaratılış, huy" 075b/15
t.+ ina 111a/19
- tābān** : parlayan güneş [f]
t. ol- 039a/13
mihr-i t.+ i vir- 050b/26
t.+ a 032a/06
- tābi'** : birinin izinden giden,boyun eğen [a]
t. 019b/12, 106a/16, 115a/01
t.- i şeytān "şeytana uyan" 041b/14
t. ol- 040a/20, 045a/06, 059a/02, 059b/10, 092b/22, 097b/26, 099a/07, 099b/24, 106b/22, 108b/07
- tabi'at** : Doğa,canlı cansız bütün varlıklar,maddî âlem,yaratılış [a]
t. 040b/01, 085b/03
- tabib** : bk. tabīb [a]
t.+ den 075b/19
- tabīb** : hekim,doktor [a]
t. 008a/08, 011a/18, 030a/06, 031a/26, 034b/03, 060b/04, 071b/03, 077b/22, 101b/14, 103b/26
t.- i hāzıķ "işinin ehli olan doktor" 031b/04, 064a/18, 108b/14
t.- i hāzıķa "işinin ehli olan doktor" 076b/13
t.- i hāzıķa "işinin ehli olan doktor" 007a/24, 109a/02
t.- i hāzıķa ir- 073a/08
t. ol- 024a/01
t.+ ler 101b/02, 108a/14
t.+ lerden 029b/20
- tabla** : cetvel, levha [a]
yevm-i t. "hesap günü" 008a/15
- tābūr** : bölüklerden oluşan askeri birlik [a]
t. 036a/25
- tāc** : taç [a]

- t. 075a/25, 085a/11, 100a/21, 102a/24, 104a/05, 104a/15
 t.-ı evliyā “evliya tacı” 118b/19
 t.-ı gevheri “mücevherden yapılmış taç” 035a/19
 t.-ı nübüvvet “peygamberlik tacı” 087b/15
 taht-ı t. “taç ve taht” 074b/07
 t.-ı sa’âdet ol- 015b/05
 t. + ı ol- 064b/12
 t. + ı 082b/16
- tağ** : dağ [Tr]
 t. + lar 100b/05
- tağyîr** : başkalaşma, değişme, bozulma [a]
 t. it- 034b/09
- taḥammül** : sabretmek, katlanmak [a]
 t. 094b/23, 105a/05
 t. it- 113b/01, 119a/16
 t. it- ol- 012b/25
- ṭahāret** : temizlik, temizlenme [a]
 t. + siz 019b/13
- taḥayyür** : hayranlık, beğenip seçmek [a]
 t. eyle- 001a/02
 t. it- ise 034b/09
 t. ol- 001a/02
- taḥkîk** : araştırma, soruşturma [a]
 t. 012a/07, 028a/08, 056a/07, 086a/11, 096a/26, 105b/14
 t.-i seyrândır “gezme ve araştırma” 023b/25
 ehl-i t. “doğruyu araştıran kimse” 116a/16
 rehber-i t. “araştıran rehber” 020a/09
 t. aç- 067a/16
 ‘ilm-i t. + a iriş- 083a/13, 099b/21
- taḥkîkî** : araştırma ve soruşturma ile ilgili [a]
 rehber-i t. “araştırmayla ilgili rehber” 007a/03, 008a/06
- taḥlîş** : kurtarma [a]
 t. 089a/05
- taḥmîd** : hamd etmek [a]
 t. 113a/12
- taḥrîr** : yazma, yazılma [a]
 t. ol- 022b/26
- taḥşîl** : öğrenim [a]
 t. eyle- 011a/09
 t. it- 075a/16
- taḥsîn** : beğenme, güzel bulma, takdir etme [a]
 t. it- 030a/14, 049a/20, 053b/21, 106b/10
- taht** : bk. taht [f]
 t. + ı 100a/21
- taht** : hükümdarlık makamı [f]
 t.-ı ḥakānı “hükümdar tahtı” 053b/25
 t.-ı ḥilāfete “hilafet makamı” 115a/23
 t.-ı ḥükmünde “hüküm altına” 109b/13
 t.-ı ḳademinde “tahtın ayakları” 037b/14
 t.-ı Süleymān “Süleyman’ın tahtı” 084b/19, 085a/05
 t.-ı Süleymānı “Süleyman’ın tahtı” 091b/07

- t.-ı tācı "taç ve taht" 074b/07
 hük-m-i t. "hüküm altına" 048a/19
 t.+ a geç- 001b/24
 t.+ inı kur- 094a/19
 t.+ inı vir- 099a/21
 t.- ı ḥakānı kur- 098a/12
 t.+ ı ḥakānı vir- 084b/12
 t.+ a 066a/26, 107a/27
 t.+ ı 027a/16
 t.+ in 111a/08
 t.+ ina 002a/23, 082a/19
 t.+ inı 051b/09, 073b/07
 t.+ ıyla 093a/10
- tahtgāh** : taht yeri,tahtın bulunduğu yer [f]
 t.+ in 088b/20, 111b/20
 t.+ ında 035b/23, 110a/01
- ṭahūr** : hem temiz hem temizleyici, çok temiz [a]
 t. 079b/19, 080b/23
- taḥvīl** : teslim etmek,değiştirmek [a]
 t. eyle- 028b/07
- ṭak** - : takmak [Tr]
 t.- dım 075a/24
- taḥarrub** : yaklaşma,yakınlaşma [a]
 t. 117b/17
 t. it- 005b/11, 008a/23, 009a/05, 038a/25
- ṭākat** : güç,kuvvet,dayanma gücü [a]
 t. ḳal- 052a/03
- taḳdīr** : belirlemek,kader [a]
 t. it- 086b/26, 118a/14
 t. ol- 022b/24
- taḳdīs** : kutsama,ululama [a]
 t. it- 088b/21
- ṭakın** - : takınmak [Tr]
 t.- maḳdır 064b/06
- Takī** : Dokuzuncu imam olan İmam Muhammed Taki, 811 yılında doğmuştur. 835 yılında ise şehit edilmiştir.
 T. 002b/11, 003a/01, 003a/17, 018b/04, 026b/03, 031b/23, 035b/25, 040a/15, 045a/05, 045b/08, 046b/16, 051a/07, 051b/19, 052b/07, 061b/08, 083a/17, 099b/23, 105a/27, 105b/09, 110a/07, 118b/24
 T.+ dir 048a/18, 071b/27
 T.+ den 083b/08
 T.+ ye 005a/26, 055a/01
 T.+ ni 036b/11, 055b/11, 097b/23
- taḳlīd** : sahte,taklit,öykünme [a]
 t. 116b/01
 t. imiş 019b/05
 t.+ le 093b/01
- taḳrīr** : anlatma,ifade etme [a]
 t. it- 025a/08
- taḳsīm** : bölmek,bölünmek [a]
 t. 080b/26

taḳvā : haramdan kaçınma,günahlardan sakınma [a]

meslek-i t. "taḳva yolu" 112b/13

t.+ dan 086b/15

taḳvīm : kıvam,biçim verme [a]

aḥsen-i t. "en güzel kıvama koyma" 022b/03, 048b/25, 053a/05, 075b/05, 111a/07

ṭalāk : boşanma [a]

ṭ.+ in vir- 077a/20

ṭaleb : isteme,dileme,arzu [a]

ṭ. 116b/11

ṭ. eyle- 006b/22,103a/15

ṭ. it- 043a/01

ṭ. kıl- 006b/17, 071b/09

ṭālib : isteyen,istekli [a]

ṭ. 002a/26, 014a/17, 017a/04, 017b/15, 033a/24, 042a/08, 043b/21, 044b/12, 044b/17, 046a/15, 047a/07, 052a/09, 053a/23, 060a/12, 061a/05, 066a/23, 075a/01, 076a/01, 076b/25, 077a/13, 077a/19, 081b/01, 089a/11, 090a/01, 090b/05, 093a/07, 093b/22, 103b/23, 105a/17, 108a/22, 108b/06, 111b/08

ṭ.-i Ḥaḳ "gerçeği arayan, doğruyu isteyen" 017a/15, 022a/22, 055b/14, 081a/18, 096a/10

ṭ.-i Ḥaḳile "gerçeği arayan, doğruyu isteyen" 023a/05

ṭ.-i ikrār "kabul eden talib" 009a/22

ṭ.-i münāfık "fesadlık çıkarmak isteyen" 082b/29

ṭ. isen 044a/03

ṭ. kıl- 055a/09

ṭ. ol- 014a/17, 043b/25, 095b/01

ṭ.+ e 001b/01, 014b/25, 072b/22

ṭ.+ i 033b/20, 040b/17, 081b/08, 116a/28

ṭ.+ in 016a/28

ṭ.+ lere 005a/13, 007a/04, 010b/02, 041a/08

ṭ.+ leri 048b/13, 115a/10

Ṭālib: bdülmenaf, Müslümanlarca bilinen adıyla Ebu Talib veya Ebu Talib bin Abdulmüttalib, Ali'nin babası ve Hz. Muhammed'in amcasıdır. Küçüklüğünde Hz. Muhammed'in bakımını üstlenmiştir. 619 yılında ölmüştür. Hz. Muhammed'i en iyi tanıyanlardan biridir.

'Alī bin Ṭ 012a/07

ibn-i Ṭ. 034b/15

ṭālibā : ey talib [a]

ṭ. 003a/02, 003b/10, 004a/24, 004b/13, 005a/10, 005b/12, 006a/16, 007b/24, 009a/04, 009b/19, 010a/15, 011b/01, 013b/20, 016b/06, 021a/11, 022b/01, 022b/11, 023b/02, 023b/24, 025b/08, 026a/05, 027a/03, 027b/13, 032a/13, 032b/07, 032b/13, 035b/15, 044b/21, 056a/14, 056b/20, 061a/03, 062a/23, 062b/14, 063a/01, 063a/12, 066b/25, 067a/18, 067b/03, 070b/17, 074b/03, 075b/07, 076b/16, 079b/08, 079b/21, 080a/16, 082b/09, 085b/13, 089a/04, 095a/23, 098b/23, 100b/10, 100b/12, 100b/16, 100b/20, 100b/24, 100b/28, 101a/03, 111b/17, 116a/01, 116b/01, 119a/12

ṭālibān : talipler [a]

ṭ. 003b/27

ṭālibīn : talib olanlar [a]

ṭ. 062b/06

- tām** : eksiksiz,yetkin,tam [a]
 t. 030a/19, **098a/11**
 mazhar-ı t. "tam olarak nail olma" 004a/01
- ṭama'** : hırs,açgözlülük [a]
 ṭ. 025b/15, **055b/14, 078a/21, 114b/23**
 ṭ. it- 025b/08, 025b/09, 025b/11, 025b/13, 025b/15, 025b/17, **055b/14**
- tamām** : tamamlanmış,sona ermiş [a]
 t. 013a/16, **106b/31**
 t.+ dır **061b/12**
 t. it- **054a/01**
 t. ol- **106b/12, 114b/07, 115b/19, 117b/31**
- tamāmen** : bütünüyle [a]
 t. **051a/14, 053a/03, 075b/03, 089b/02, 095b/18, 098b/02, 113b/21**
- tamāmı** : bütünüyle,tamamen [Tr]
 t.+ na **054a/29**
 t.+ yla **050a/11, 050b/27**
- ṭamar** : damar [Tr]
 ṭ. **098a/04**
 ṭ.+ la **112b/07**
 ṭ.+ lar **098a/22**
- ṭamu** : cehennem [a]
 ṭ. 025a/01, 043a/14, **050b/27, 056b/07, 079a/05, 082b/24, 096a/06, 099a/12, 101a/19, 108a/12, 110b/26, 113a/16, 114b/27, 117a/04**
 od-ı ṭ. "cehennem ateşi" **103a/22**
 yedi ṭ. 029b/15
 ṭ.+ da **092b/13, 106b/24**
 ṭ.+ dan **078b/10, 088b/18, 116a/19**
 ṭ.+ ya 008b/24, **111b/04**
- tanẓīm** : düzenleme [a]
 t. ol- **080b/01**
- ṭap -** : tapmak,tabi olmak,boyun eğmek [Tr]
 ṭ.- ma 020a/01
 ṭ.- mak 020a/21
- ṭār** : karanlık [f]
 ṭ. eyle- 026a/02
- ṭaraf** : yer,yön [a]
 ṭ.+ ı 009b/14, 010b/15
 ṭ.+ ından **094a/27**
 ṭ.+ larında **117b/12**
- ṭarḥ** : çıkarmak,atmak [a]
 ṭ. it- 010a/07, **060a/05, 069b/05**
- ṭārīḥ** : tarih [a]
 t. 013b/01
 t.-i divān "tarih kitabı" **053b/13, 106a/25**
 t.+ i 003b/19, **049b/13, 053b/26, 079b/11, 080a/04, 117b/12, 118b/30, 119a/07**
 t.+ idir **050a/15, 115b/01, 119b/01**
 t.+ im **115b/30**
 t.+ iḡ **115b/16**
 t.+ üḡ **050a/11**
 t.+ inde 003b/15, 040b/25, **079b/09, 080a/01, 080b/07**

t.+ ini 050b/14

t.+ inin 106b/11, 119b/14

t.+ leridir 003a/22, 013a/05, 079a/27, 080b/09

tarik : yol, tarikat [a]

ţ. 081a/09

ţ.-i 'aliyye "yüce yol" 091a/01

ţ.-i Aḥmediye "Hz. Peygamber'in tasavvuftaki yolu" 005b/25

ţ.-i Celvetiyyeden "Celvetiyye tarikatı" 079b/11

ţ.-i enbiyāda "peygamberler yolu" 018b/10

ţ.-i enbiyāya "peygamberler yolu" 006b/17, 034a/16

ţ.-i evliyāda "evliya yolu" 015b/10, 114a/04

ţ.-i evliyāya "evliya yolu" 033b/07, 062b/22, 103a/13, 114b/01

ţ.-i Ḥaḳ "Hak yolu" 038a/03

ţ.-i Ḳadriyyeden "Kadriyye yolu" 115b/01

ţ.-i müstakimde "dosdoğru yol" 005a/22, 097b/24

ţ.-i Nakşīyyeden "Nakşibendi tarikatı" 080b/09

ţ.-i nāzenin "ince, terbiyeli kişiler topluluğu" 038b/09

ţ.-i nāzeninden "ince, terbiyeli kişiler topluluğu" 081b/06

ţ.-i Sa'dī "Sadi tarikatı" 061a/21, 061a/25, 061b/02, 061b/06, 061b/10,

061b/14

ţ.-i Sa'diyāda "Sadi tarikatı" 013a/10

ţ.-i Sa'diyanın "Sadi tarikatı" 091a/06

ţ.-i Sa'diler "Sadi tarikatı" 049b/17, 049b/21, 049b/25, 050a/02, 050a/06,

050a/10, 050a/14

'aşer-i ʔ. "on yol" 113b/15

ehl-i ʔ. "tasavvuf yollarından birine girmiş olan" 022a/04, 051a/08, 052b/07,

081b/04, 082a/05

rāh-ı ʔ. "tarikat yolu" 107a/19

ehl-i ʔ. ol- 003a/13, 071a/18

mübtedī-i ʔ. ol- 081b/07

pīr-i erkān-ı ʔ.-i meydan ol- 021a/10

tebdīl-i ʔ. it- 081b/13, 082b/17, 117a/39

tebdīl-i ʔ. it- olurlar ise 082a/06

ʔ.+ imiz 082a/03

ʔ.+ in 023b/04, 037b/22, 062a/13, 080b/12, 119b/25

ʔ.+ inde 018a/21, 038b/08, 038b/11, 112a/11, 112a/19

tarikāt : ilahi yol, meslek, tarik [a]

ţ. 003b/20, 038b/05, , 038b/22, 041a/04, 058b/18, 066b/22, 070b/02,

082b/01, 113b/20, 115b/24, 116b/10, 117a/27

ţ.-i 'aliyye "yüce yol" 080b/03

ţ.-i 'aliyye-i Ḳadriyyeden "yüce Kadriyye tarikatı" 003b/19

ţ.-i 'aliyye-i Sa'dīden "yüce Sadi tarikatı" 049b/13

ţ.-i 'aliyye-i sa'diyye "yüce Sadi tarikatı" 082a/01

ţ.-i 'aliyye-i sa'diyyeden "yüce Sadi tarikatı" 004b/02, 013a/04

ţ.-i Ḥalvetiyyeden "Halvetiyye tarikatı" 079a/27

ehl-i ʔ. "tarikat ehli" 078b/13

erbāb-ı ʔ. "tarikat erbabı" 068b/06

erkān-ı ʔ. "tarikatın ileri gelenleri" 004b/22, 062b/08

medḥ-i ʔ.-i 'aliyye "yüce tarikat övgüsü" 066b/15

pīr-i erkān-ı ʔ. "tarikatın ileri gelenlerinin ustası" 062a/17

rāh-ı ʔ.+ dan "tarikat yolu" 039b/09

- rehber-i rāh-ı t̤. “tarikat yolunu gösteren” 054b/09
 sā’ir-i t̤. “diğer tarikat” 082a/08
 şerī’at-ı t̤. “tarikat yolu” 082b/07
 t̤.+ da 089a/13, 091b/06, 105a/20, 109b/23
 t̤.+ den 053b/18, 106b/05
 t̤.+ a 060b/25
- tār-u-mār** : dağınık,perişan [f]
 t̤.+ im 070a/08
 t̤. eyle- 025b/23, 044b/26
 t̤. it- 033a/09
 t̤. kıl- 031b/09
 t̤. ol- 089b/09, 092b/17, 096b/09, 105b/28
- taşdīk** : onay,doğrulama [a]
 t̤. it- 016a/22, 104a/22, 117a/48
- taşhīh** : düzeltme,düzeltili [a]
 t̤. 116b/04
 t̤. it- 041a/26
- taş**: taş [Tr]
 t̤.+ ını 085a/25
- taş** : bk. taş [Tr]
 t̤. 013b/23, 029b/02
 t̤. mı 101b/11, 103b/1
 t̤. at- 078b/13, 115b/24
 t̤. ol- 094b/23
 t̤.+ dan 019b/17, 020a/01
 t̤.+ lar 090a/06
 t̤.+ lara 033b/22
 t̤.+ ları 073b/13
- taş** : dış,hariç [Tr]
 t̤.+ im 089a/22
 t̤.+ ima 094b/15
 t̤.+ ın 031a/13
- taşra** : dış,hariç [Tr]
 t̤.+ sı 088b/01
- tat** - : tatmak,tat almak [Tr]
 t̤.- miş ol- 020b/26
 t̤.- mayanın 088b/05
- tatlı** : tatlı [Tr]
 t̤. it- 037b/24
- taṭvīl**: uzatma [a]
 t̤. kıl- 112b/09
- tavāf** : etrafında dönmek [a]
 t̤.-ı hacdan “hacda tavaf etme” 119b/02
 t̤.-ı haccin “hacda tavaf etme” 064b/13
 t̤. eyle- 009a/19, 027b/14, 048b/17
 t̤. kıl- 063a/10
 t̤.+ da iken 052a/13
 t̤.+ ı it- 055a/25
 t̤.+ ı 117b/13
- tavīl** : çok süren,uzun süreli [a]
 t̤. 032b/12

- ʔ. eyle- 062b/13
 ʔ. it- 114b/27
 ʔ. ol- 089b/19
tāze : körpe,taze,yeni [f]
 t. 012a/20, 024b/05, 109a/15, 109a/20
 t.+ lensün 079b/08
tāze : bk. tāze [f]
 t. 095b/20, 098b/02, 106b/22, 111a/18
te : te harfi [a]
 t. 005a/09, 097b/01
Te'ālā : Cenabı Hakk'ın kudsiyet ve büyüklüğü için hürmeten söylenir [a]
 T. 079b/22, 098a/01
 Hakk T. "âlemlerin yaratıcısı olan Allah" 068b/08
 T.+ ya 017a/09, 068a/25
te'sîr : etki,iz bırakma [a]
 t. it- 018a/08, 033b/22, 041a/20
tebdîl : değiştirme [a]
 t. 034b/09
 t.-i ʔariḳ it- 081b/13, 082b/17, 117a/39
 t.-i ʔariḳ it- olurlar ise 082a/06
 t. eyle- 032a/07
 t. it- 059b/11, 111a/23
 t. ol- 113a/06
tebeddül : değişme,başka bir şekle girme [a]
 t. eyle- 020a/23
teberrā : uzakta durma,sevmeyip yüz çevirme [a]
 t. 045a/10, 082b/23
 t. kııl- 005a/09, 097b/01, 102a/27
teberrüken: mübarek görme, bereketli addetme, uğurlu sayma [a]
 t. 068b/05
tebliğ : bildiri,bildirme [a]
 t.+ inde ol- 071b/20
tecāhül: bilmezliğe gelme, bilmez gibi görünme [a]
 t. 053b/19
tecāvüz : sınırı aşma,sınırı geçme [a]
 t. 075b/25, 086a/03, 089b/21, 094b/01
 t. eyle- 111b/02
 t. geç- 115b/06
tecellî : görünme,zahir olma [a]
 t. irgör- 035b/08
 t. eyle- 002a/36, 031a/14, 047a/15, 107a/12
 t. ir- 028b/05
 t. it-050b/19
 nūr-ı t. kııl- 053a/25
 t. kııl- 043a/25, 102a/21
tecrîd : soyutlama,ayırma [a]
 ehl-i t. idi 119b/22
 terk-i t. ol- 017b/07
tedārik : temin etme[a]
 t. kııl- 066a/15
tedbîr : çare,önlem [a]

- t. 022b/23
- tef** : sıcaklık,buhar [f]
emşāl-i t. "buhar gibi" 027b/10
- tefek্কür** : düşünme,kafa yorma [a]
t. eyle- 092a/09
- tefhīm** : anlatma,anlaşılmasını sağlama [a]
t. 106b/12, 106b/29
- tefrīk** : ayırma,seçme [a]
t. it- 059a/15, 085a/21, 104b/19
- tefsīr** : açıklama,yorum [a]
t. 011b/14
- teğā'fūl** : bilmezlikten gelme,anlamazlıktan gelme [a]
t. ol- 042a/13
- tehi** : maksatsız, sebepsiz, beyhude [f]
t. ol- 032b/03
- tekarüb** : yaklaşma,yakınlaşma [a]
t. it- 019a/15
- tekāsül** : tembellik,ihtimal [a]
t. eyle- 117a/07
t. it- 006a/13
- tekmīl** : tamamlama,bitirme [a]
t. eyle- 004a/16
t. it- 037a/08
- tekrīm** : ikram etme,saygı gösterme [a]
t. 104b/18
- tekye** : tekke,zikir evi [a]
t.+ sinde 001a/02, 119b/17
- tekyegāh** : zikir evi,tekke [a]
t.+ ın 079b/24
t.+ ında 025b/24
- tel** : saç teli [Tr]
t.+ ine 029b/05
- telef** : boşa gitmek,yok olmak [a]
t. 027b/03
t. it- 027b/03, 099b/01
- telkīn** : öğretme,fikir aşılama [a]
t.+ in al- 117a/37
t.+ ini vir- 070b/05
t.+ i 082b/13
t.+ ini 084a/27
- telkīn** : öğretme,fikir aşılama [a]
t. it- 006b/20, 049a/21
t. ol- 022a/18
t.+ ın 023b/17
- temāšā** : seyretme [f]
t.-yı cihān eyle- 098a/09
t. kıl- 075a/23
- temevvūc** : dalgalanma [a]
t. eyle- 112a/09
- temiz** : temiz,lekesiz [a]
t. 088b/12

t. kıl- 055a/05

t. tut- 008b/03

Temur : Timur, Türk-Moğol kökenli komutan ve hükümdar. Timur İmparatorluğu'nun kurucusudur. Çağatay ulusunu oluşturan kabilelerden Barlaslar'ın reisi olan Turagay ile Tekina Hatun'un çocuğudur.

T. 017b/22

ten : vücut,beden [a]

t. 029b/21, 034b/04, 069b/10

mülk-i t. "vücut mülkü" 014b/19, 020a/14, 026b/23, 027b/19, 034a/12,

088b/11, 109a/11

zulmet-i t. "vücut karanlığı" 006b/07

zulümât-ı t. "vücut karanlığı" 086a/19

t.+ de 079b/08

t.+ i 058b/13

t.+ im 103b/05

t.+ in 006b/16, 007a/21

t.+ ini 007a/13

tenāsūh : ruhun bir bedenden başka bir bedene geçmesi [a]

t. 092b/25

tenhā : boş,issız yer,tek başına [f]

t. 063b/24

t.+ lara düşür- 019a/10

t.+ lara çek- 104a/01

t.+ ya 079a/24

t.+ da 047b/08, 073b/04

t.+ larda 097a/09

ter : taze [f]

t. 095b/20, 111a/18

t. tut- 098b/02

terāhḥum: bk. terāhḥum [a]

t. kıl- 054a/22

terāhḥum : merhamet etmek,acımak [a]

t. 118b/31

t. it- oldu 012b/15, 045a/17, 059b/16

t. kıl- 056b/07, 065b/11, 094b/06, 107b/29, 110b/13

terbiye : eğitim,yetiştirme [a]

t. ide 047b/04

tercümān : duyguları,görüşleri dile getiren [a]

t.+ imdir 083a/14

terk : bırakma,terk [a]

t. 031a/04, 113a/24

t.-i cihāndır "cihanı terk etme" 024a/12

t.-i cihānım "cihanı terk etme" 029b/09

t.-i cān eyle- 086b/12

t.-i dünyā it- 030b/21, 058b/02

t.-i dünyā kıl- 014b/01, 045b/03

t.-i fānī eyle- 020a/26, 116b/21

t.-i güftār eyle- 022a/05

t.-i keşret kıl- 034a/09

t.-i sivā it- 057b/11, 095a/15

t.-i sivā eyle- 014b/26, 019a/21, 066a/23

- t.-i tecrîd ol- 017b/07
 t.-i vaṭān eyle- 077a/24
 t. eyle- 044b/11, 087a/06, 087a/15, 100a/21
 t. it- 003b/22, 023b/02, 023b/12, 025b/15, 026a/14, 026b/17, 031a/17, 040b/05, 044a/01, 052b/21, 056b/24, 058b/18, 059b/04, 061a/01, 061b/26, 071a/22, 073b/07, 076a/04, 084a/16, 084b/18, 085b/14, 086b/17, 092b/01, 095a/22, 100a/07, 109b/21, 113b/05, 115b/31, 119b/22
 t. idi 055a/22
 t.+ in eyle- 043b/05, 062a/19
 t.+ in it- 089a/04
 t.+ in ur- 007a/15, 020a/22
 t.+ ine gel- 103a/11
 t.+ ini it- 071b/07
 t.+ ini kıl- 063a/02
 t.+ ini ur- gel 018a/01, 073b/05
 t.+ ini ur- 058a/15
 t. kıl- 040a/02
 t. ol- 117b/08
 t.+ idir 115a/10
 t.+ i 084a/23
tersā : Hristiyan [f]
 t. 031a/08, 059b/03, 092b/10
 t.+ ya 059a/11
tertib : düzen,düzenleme [a]
 t. kıl- 098b/12
 t.+ in 098b/07
 t.+ inde 072a/16
tesellī : avutma,avunma [a]
 t. kıl- 009b/05
teskīn : yatıştırmak,sakinleştirmek [a]
 t. it- 060b/14
 t. ol- 065a/28, 110b/17
teslīm : kabul etme,boyun eğme [a]
 t. 026a/09
 t. it- 116b/19
 cān t. it- 119a/05
 t. ol- 076b/13
teşekkür : teşekkür,şükür etme [a]
 t. kıl- 102a/23
 t.+ ler it- 043a/21
teşne : susuz,susamış [f]
 t. 064a/13
 t.-i leb “dudağa kurumuş, çok susamış” 056b/12
 t.+ lik tut- 043a/15
 t.+ ye 109b/17
 t.+ likden 033a/24
teşnegān : susamışlar [f]
 t.-ı ümmet “susamış ümmet” 079b/01, 080b/22
 t.-ı ümmete “susamış ümmet” 015b/26
 t.+ ı 072a/12
teşrīf : şeref verme,gelme [a]

- t. it- 003b/16, 027a/13
t.+ inde 003a/24
t.+ inle **086a/06**
- teşrifiyyet** : şeref verme,gelme [a]
t.+ iniş 003a/22
- teşrîn** : Rumi takvime göre yılın on ve on birinci aylarına verilen isim [a]
t. **115b/17, 117b/32**
- teşvîş** : karıştırma, bulandırma [a]
t. vir- **110b/21**
t.+ i **101a/18**
- tevārîh** : tarihler [a]
t.-i velâdet “doğum tarihleri” 037b/07
kütüb-i t. “tarih kitapları” **098b/10**
- tevbe** : tövbe,yaptığı fenalığa pişman olma [a]
t. 023b/17
t.-i istiğfâr it- **064b/04**
- teveccüh** : yönelme,dönme,ilgi gösterme [a]
t. 040a/14
t. kıl- **077a/16**
- tevekkül** : Allah’a dayanma ve güvenme [a]
t.-i rızâda “tevekkül ve rıza” **079a/12**
- tevellüd** : doğmak [a]
t. 037a/07
t. it- 003b/06
- tevḥîd** : Allah’ın birliği [a]
t. **090a/03, , 095b/10, 100b/11**
ḥalka-yı t. “birlik halkası” **086b/11**
zıkr-i t. “Allah’ı zikretme” 014a/11, **113a/12**
ehl-i t. ol- **068b/06**
t. it- **081a/15, 089b/03, 090a/18, 090b/02, 100a/01, 100a/02, 100a/04, 100a/06, 100a/08, 100a/10, 100a/12, 100a/14**
t.+ ini it- **094b/09**
t.+ e 030b/14, 043b/09, 043b/10, 043b/12, 043b/14, 043b/16, 043b/18, 043b/19, 043b/20
- Tevrât** : Hz.Musa’ya indirilen kutsal kitap
T. **051a/15, 095a/07**
- tezvîr** : söze yalan karıştırma,arabozuculuk [a]
t. it- 025a/02
- tezyîn** : süslenme,süslemek [a]
t.-i a’lâda “çok süsleme ” 038b/05
t. it- 024b/13, **088b/07**
- tı** : Arap alfabesinde tı harfi [a]
t. 005a/22, **097b/24**
- tılsım** : sır,gizli gerçek [a]
t.+ i **098a/06**
- tımār** : bakım,tımar [f]
t. **073a/05**
t.-ı muḥabbet “iyileştiren sevgi, muhabbet” **116b/20**
t. eyle- 019b/22, 045a/06
t. it- **060b/04**
t. ol- 021a/08

- t.+ im 029b/20, 065b/17
- tırnak** : tırnak [Tr]
 t. 098a/04
- tış** : dış [Tr]
 t. 095b/21
- tığ** : kılıç [f]
 t. 018b/05, 026b/19, 026b/20, 026b/22, 026b/24, 026b/26, 027a/02, 042a/16, 069a/01, 105b/15
 t.-ı hançer “hançer ve kılıç” 013a/16
 t.-ı hançerle “hançer ve kılıç” 119a/17
 t.-ı Haydarla “Hz, Ali’nin kılıcı” 030a/24, 032a/21
 t.-ı küffârın “kafir kılıcı” 037a/21
 cefâ-yı t. “cefa kılıcı” 105a/13
 t.-ı zıkr çek- 007a/18
- tîn** : balçık [a]
 t. 036b/20
- tiz** : tez, çabuk [Tr]
 t. 006a/17, 041b/02, 090b/08
- toğ** - : doğmak, dünyaya gelmek, ortaya çıkmak [Tr]
 t.- an 096a/12
 t.- du 026b/05, 087b/11, 088a/11
- toğru** : doğru [Tr]
 t. 008b/04, 016b/05, 069b/17, 071a/05, 081a/04, 081a/25, 083a/12, 087b/16, 089b/26, 096a/11, 100a/13, 106a/22, 110b/05
 t. kal- 082b/14
 t.+ sunu 006a/15
- toğruca** : doğru bir şekilde [Tr]
 t. 070b/01
- toksan** : doksan [Tr]
 t. 004a/05, 017a/19, 119a/07
- toğun** - : dokunmak [Tr]
 t.- du 108a/05
 t.- muş 107b/01
- toğuz** : dokuz [Tr]
 t. 004a/05, 037b/33, 050b/28, 098a/01, 098a/02, 104b/28
- tol** - : dolmak [Tr]
 t.- du 064a/20, 086a/06
 t.- muş 095b/10, 097b/06
 t.- u 043a/12, 053a/14, 110a/06, 110b/18
- ton** : don, elbise [Tr]
 t.+ u 058b/17, 081a/01
- toprağ** : toprak [Tr]
 t.+ ina 036b/25
- toptolu** : dopdolu, ağzına kadar dolu [Tr]
 t. 033b/06, 039b/21, 057a/24, 066a/14, 069b/22, 075a/21, 094a/14, 107a/12, 109a/24
- tuç** : tunç [Tr]
 t. 095a/22
- tufân** : çok büyük fırtına ve selle gelen felaket [a]
 t. 072b/01
 t.-ı Nûh iriş- 081b/16

ţ.+ ında 028b/16, 074a/17

ţ.+ ından 006b/12, 037a/10

ţuğyān : zulüm ve küfürde çok ileri gitmek azgınlık [a]

ehl-i ţ. 072a/21

ţ. it- 097a/08, 109a/01

ţ. ol- 059b/08

ţ.  ut- 112b/20

ţ.+ ınız 019b/02

 ul  : doğma [a]

 . 114b/30

 ul ' : bk.  ul  [a]

 . it- 010b/24, 012a/14, 037b/08, 057b/23, 068b/18, 105a/23, 105b/07

 una : Tuna, Almanya'nın g neyinde Kara Orman b lgesinde Donaueschingen kasabasında Brigach ve Breg nehirlerinin birleşmesiyle meydana gelen nehir

 .+ yı 091b/10

 ur - : durmak [Tr]

 .-  urmiş 098a/08

 .- mayup 008a/02

 urağ : durak [Tr]

 . 027a/16

 . it- 026b/12

 ur Dagı : Mısır'ın Sina b lgesinde bulunan ve Hz.Musa'nın Allah ile konuştuğu rivayet edilen dağ

 .+ nda 100a/17

 urun  : urun gillerden, sıcak ya da ılıman b lgelerde yetişen, portakala benzeyen,  i ekleri ve meyvesinin kabuğu koku yapımında kullanılan bir ağa  [f]

 . 095a/26

 ut - : tutmak,dinlemek [Tr]

 .  ulağ 002a/37, 026a/16, 026a/17, 026a/19, 026a/21, 026a/23, 026a/25, 026b/02, 026b/04, 026b/06, 026b/08, 027a/03, 027a/04, 027a/06, 027a/08, 027a/10, 027a/12, 034a/05, 055b/19, 055b/20, 055b/22, 102b/25

 .- maz ol- 092b/07

2. tutmak,saklamak

 . 005a/05, 006a/19, 008a/17, 017a/13, 018a/04, 027a/11, 029b/26, 041b/11, 047b/09, 048a/03, 055b/11, 063a/11, 073b/25, 085b/20, 093b/03

 .- gıl 026a/12, 046a/22, 103a/19

 .- a 058b/24

 .- ar 019a/11, 027b/21, 030a/03, 112b/14

 .- arlar 092b/27

 .- dı 043a/15

 .- du 044a/20

 .- duk 055a/07

 .- dum 078a/07

 .- ar isen 008a/19

 .- ağ r 018a/17, 044b/15, 071a/15, 075a/06

 .- ana 060b/20

 .- anlar 086b/05

 .- ma 031a/09

 .- mak dilerse 023b/10

 .- masan 023a/03

 .- maya 021b/04

3. tutmak, çevirmek, döndürmek

t. 009a/17

4. tutmak, kaplamak

t. - du 075b/12, 087b/11

t. - muş 009b/13, 015b/22, 022a/07, 025a/05, 028a/19, 034a/19, 052b/10, 072b/27, 103a/03, 109a/24, 115a/02

t. - duğu 038a/16, 088a/08

5. tutmak, yerine getirmek

t. 013a/01, 026a/05, 051b/11, 095a/24

t. - ar 055a/04

t. - arız 030a/23

t. - dı 045a/16

t. - du 063b/10

t. - muş 058b/10

t. - muşuz 014a/12, 030b/06

t. - up 072b/11

t. - duğu 023a/04

t. - mak 012b/11

t. - maz 092b/07

6. tutmak, çevirmek

t. 032b/24, 044b/12, 062b/17, 069a/07, 096b/13

7. tutmak

t. 008b/03, 006b/13, 006b/19, 007b/10, 032a/16, 034a/15, 034a/17, 052a/25, 054b/21, 056b/05, 071a/26, 077a/03, 100b/26, 110a/11, 111a/02

t. - ar 098a/06, 106b/13, 106b/14, 106b/16, 106b/18, 106b/20, 106b/22, 106b/24, 106b/26, 112b/11, 112b/12, 112b/16, 112b/18, 112b/20, 112b/22, 112b/24,

t. - arlar 032b/05, 048b/07

t. - dum 109b/23, 113b/06

t. - du 039a/03, 053b/06, 084a/13, 108a/10, 119b/09, 119a/23

t. - dular 059b/20

t. - muş 037b/23, 059b/01, 064b/03, 073a/09, 098b/02, 110b/08

t. - up 103b/24

t. - an 096a/09

t. - anlar 113a/16

t. - duğu 106a/22

t. - duğum 117a/29

t. - ma 041a/25

t. - maz 116b/04

8. tutmak, öyle saymak

t. - armış 085a/22

t. - ma 026b/15

tutuş - : tutuşmak, yanmak [Tr]

t. - du 108a/06

t. - miş 074a/12

t. - muş 064a/22, 070a/12

t. - up 032a/03

tuyūr : kuşlar [a]

t. 072b/12, 090b/01, 095a/05

vahş-ı t. "vahşi kuşlar" 054a/21

tuzāk : tuzak [Tr]

ṭ. + dır 017b/22

tüccār : tacirler [a]

t. 008b/12, 117b/02

tüken - : tükenmek, bitmek, sona ermek [Tr]

t.- di 115b/21

t.- mez 012b/01, 042b/25

ṭün : gece, karanlık [Tr]

ṭ. + i 079a/21

türāb : toprak, toz [a]

t. 006b/16

t. + dır 017b/15, 065b/28

t.-ı āsitānıñ “dergah toprağı” 064b/20, 083b/14

t. eyle- 063a/09

t. it- 066a/24

t. ol- 088a/26

u : ve [f]

u. 003b/04, 003b/25, 005a/09, 005a/10, 006a/21, 006a/26, 006b/18, 007a/24, 008a/13, 008b/15, 008b/21, 010a/01, 010b/03, 010b/14, 011a/17, 011b/23, 012a/15, 012b/05, 012b/10, 013b/17, 014a/07, 014a/11, 014a/19, 014b/17, 014b/23, 015b/08, 015b/21, 016b/14, 016b/18, 016b/23, 016b/27, 017b/19, 018a/09, 018a/23, 019a/19, 021a/05, 021a/24, 021b/24, 022b/07, 023a/12, 024a/19, 025a/25, 025b/04, 025b/12, 025b/17, 026a/07, 029a/09, 029b/06, 029b/10, 030b/03, 030b/16, 031a/04, 032b/01, 033a/03, 033a/21, 033a/22, 033a/25, 033b/13, 035a/01, 036b/03, 036b/22, 037b/07, 038a/16, 038a/20, 039a/04, 039a/22, 040a/01, 040b/07, 041a/12, 044a/01, 044a/07, 044a/13, 044a/22, 044b/09, 045a/25, 045b/01, 046a/08, 046b/26, 047b/07, 049a/15, 049b/05, 049b/10, 051b/26, 052b/17, 054a/05, 054b/07, 054b/16, 055a/20, 055b/15, 057a/15, 057b/02, 057b/12, 057b/18, 059b/04, 059b/23, 060a/16, 060b/13, 062b/24, 062b/25, 063a/07, 064a/17, 064b/22, 065b/03, 066a/07, 066a/08, 066a/09, 066a/24, 066b/18, 069a/09, 069b/07, 069b/14, 069b/16, 070a/02, 070a/09, 071b/14, 072a/07, 072a/20, 073a/07, 073b/13, 074a/12, 075a/25, 075b/10, 075b/18, 076a/18, 076a/19, 076b/19, 078a/05, 080b/11, 080b/14, 080b/24, 081a/02, 081a/21, 081b/06, 081b/11, 083a/17, 083b/05, 083b/15, 084b/03, 085a/06, 085a/21, 085a/24, 086a/15, 086a/16, 087a/15, 087a/22, 088a/06, 088a/21, 088b/10, 089b/07, 091a/24, 091b/22, 092b/08, 093a/23, 093b/03, 094a/06, 094a/23, 094a/28, 094b/24, 095a/17, 095a/21, 095b/11, 095b/13, 096a/13, 096a/16, 096b/09, 097a/23, 097b/07, 097b/19, 097b/20, 098b/15, 098b/19, 099a/04, 099b/03, 099b/15, 100a/19, 100a/21, 100a/24, 100b/10, 100b/12, 100b/13, 100b/16, 100b/20, 100b/23, 100b/24, 100b/28, 101b/16, 101b/24, 102a/19, 102b/21, 103b/12, 104b/04, 105a/12, 106b/25, 107a/05, 108a/17, 108b/07, 108b/18, 108b/23, 109a/03, 110a/23, 110a/24, 111a/05, 111a/10, 111a/21, 111b/26, 112a/04, 112a/06, 112b/16, 113a/09, 113a/10, 114a/06, 114a/21, 115a/15, 118a/10, 119b/11

‘ucb : kibir, gurur [a]

‘u. 007a/22

‘u.-ı riyādan “kibir ve gösteriş” 093b/26

‘ucub : kendini beğenme [a]

‘u. 022a/08, 089a/17, 092a/07, 093a/08, 094b/04, 095b/16, 096a/01

uç - : uçmak [Tr]

u.- arsın 082b/21

u.- du 013a/28, 040b/07, 115b/13

- uç** : uç,kenar [Tr]
u. 095a/18
- uçmağ** : cennet,behişt [Tr]
sekiz u. 029b/16, 065a/14
- ‘ūd** : Hindistan’dan gelen ve yakılınca güzel koku veren bir tür ağaç. [a]
‘o. 111a/03
- uğra** - : gitmek,uğramak [Tr]
u.- r 018b/18, 060a/24, 117a/43
u.- dı 007a/08, 016a/10, 100b/06
u.- miş 029b/19, 035b/13
u.- mişlar 059a/08
u.- mayan 088b/06
- uğraş** - : uğraşmak,gayret etmek [Tr]
u.- urum 088a/26
u.- ip 019a/27
u.- ma 077b/01
u.- mazam 019a/14
- uḥrā** : başka,diğer [a]
u. 015a/04
- ‘uḵbā** : ahiret alemi,öbür dünya [a]
‘u. 014b/26, 033b/23, 034b/24, 037a/09, 062a/18, 103b/03, 108b/11
ehl-i ‘u. “gönlünü dünya nimetlerine bağlamamış, din yoluna bağlamış olan
kişi” 044b/12
semt-i ‘u. “ahiret” 040b/06, 094a/03
şāh-ı ‘u. “ahiret şahı” 085a/12
‘u.+ ya git- 050a/17, 050a/19, 050a/23, 050b/04, 050b/08, 050b/12
‘u.+ da 038a/08, 043b/08, 047a/26, 047b/10, 073b/06, 101a/07, 119b/13
‘u.+ dadır 107a/04
‘u.+ dan 029b/10, 084b/19
‘u.+ ya 025b/15, 026a/14, 050b/16, 083b/18, 084b/15, 102b/07, 104b/08
‘u.+ yı 081a/19, 108a/19, 113b/06
- ulaş** - : ulaşmak [Tr]
u.- ur 038b/06
- ‘ulemā** : alimler,bilginler [a]
‘u. 058b/16, 097a/05, 104a/13
aḥvāl-i ‘u.-ı zāhir “Kur'an-ı Kerimin zāhir mânâsına göre hakikatları
değerlendiren alimlerin hâlleri” 078a/15
sınıf-ı ‘u.+ da “ulema sınıfı” 078a/16
- ulu** : ulu,büyük,yüce [Tr]
u. 013a/10, 032a/10, 041b/05, 050a/24, 079a/05, 090b/15, 093a/01,
095a/16, 103a/25
- ‘ulūm** : ilimler [a]
‘u.+ uḡ 016a/18
- ‘ulyā** : çok yüce,üst [a]
Ka’be-i ‘u. “yüce Kabe” 048b/18, 052a/14, 055b/02, 058a/06, 063a/10
maḵām-ı Ka’be-i ‘u. “yüce Kabe makamı” 037b/21
- um** - : ummak [Tr]
u.- ar 027a/20, 036a/16, 049b/20, 072a/19, 072b/06, 073a/04, 087b/22,
118b/31
u.- arım 011b/24, 025a/11, 065b/13
u.- arız 002b/06, 005a/04, 030a/21, 072a/08

u.- arsin 033a/31, 042a/08

u.- ma 031b/13, 093a/17, 093a/18, 093a/20, 093a/22, 093a/24, 093a/26,
101b/10

‘ummān : okyanus,derya [a]

‘u. 020a/24, 073a/15, 109a/28, 116b/38

baħr-ı ‘u. “okyanus” 008b/09, 016b/19, 017a/03, 023b/21, 029a/19,

064a/22, 068a/05, 068a/17, 074a/14

lücce-i ‘u. “okyanus” 008a/10

‘u. eyle- 053a/12

‘u. ol- 020a/24, 021a/14, 060b/26, 069a/23

‘u.+ a 032a/12, 042b/22

‘u.+ ı 018a/05, 118b/17

‘u.+ ımız 087a/08

‘ummāne : okyanus,derya [a]

‘u.+ ler 060b/14

umūr : işler [a]

u. 079b/25

‘unşur : ilke,eleman,temel madde [a]

‘u. 020b/03, 085b/04

ķayd-ı ‘u. “kaydetme” 008a/07

‘unvān : unvan,lakap [a]

‘u.+ larıdır 004b/04

ur-: vurmak(batıcı veya kesici aleti saplamak) [Tr]

u.- up 094b/24, 103b/05

u.-maĝa 14a/10

2. vurmak, söz etmek, çıkarmak

u. 008a/02, 030b/01, 058a/15, 069a/01

u.- a gel 018a/01, 073b/05

u.- alım 030a/18

u.- gıl 065b/02

u.- ur 007a/04, 026b/22, 083a/04, 109a/28

u.- urlar 072b/26, 073a/07

u.- dı 007a/15, 013a/16, 035a/13, 075b/06

u.- du 016a/08, 016a/14, 047a/21, 047b/14, 087a/27, 087b/05, 098b/05,

101b/13

u.- dular 026b/26

u.- miş 044b/01

u.- mişiz 028b/04

u.- muş 004a/13, 060b/09, 097b/04, 114b/30

u.- sa 018b/06

u.- up 098a/05

u.- updur 045a/15

u.- an 015b/02, 032a/06, 069a/16

u.- duĝu 022b/25

u.- ursa 100a/26

u.- ma 022a/20027a/24, 099a/22

u.- madan 081a/02

u.- maĝa 014a/10

u.- maķ 020a/22

u.- mam 014b/04

u.- mamiş 024b/19

- u.- masıyla 088b/07
u.- mayın 026b/19
3. sıkça söz etmek
u.- ur 058b/08
‘urūc : yükselme, göğe çıkmak, çıkma [a]
‘u. eyle- 096a/13
‘u. it- 095a/28, 105a/18
‘u.+ unda 050b/21
‘uryān : çıplak [a]
‘u.+ a ir- 100a/22
‘uryāne : çıplak(müennes şekli) [a]
‘u.+ si 074a/08
uşan - : bezmek,bıkmak [Tr]
u.- mışdır 113a/21
u.- maz 029a/08
‘uşāt : günahkarlar,asiler,zorbalık edenler [a]
‘u.+ a 050b/22, 108a/03, 101b/22, 102a/25
usta : usta,işinin ehli kimse [f]
u. 037b/19
uşūl : asıllar,esaslar [a]
u. 089b/03
uş : şu,işbu [Tr]
u. 020b/11
‘uşşāk : aşıklar [a]
‘u. 010b/17, 028b/13, 044a/21, 060b/08, 102b/27
ehl-i ‘u. “aşık olanlar” 106b/04
kalb-i ‘u. “aşık olanlar” 042a/25
ziyāretgāh-ı ‘u. “aşıkların ziyaret ettikleri yer” 038b/21
zümre-i ‘u. “aşıklar topluluğu” 025b/20
‘u. ol- 045b/18
‘u.+ a 025b/03, 044b/08
‘u.+ ı 016b/22, 035a/03
‘u.+ ın 049a/01
‘u.+ ina 023a/01, 039a/10
‘u.+ ını 029a/11, 109a/23
utan - : utanmak [Tr]
u.- maz 099a/12
uy - : uymak,uygun davranış göstermek [Tr]
u. 009a/15
u.- dular 058b/23, 059b/03, 059b/12, 092b/10
u.- muş 082b/31, 116a/04
u.- ma 032b/17, 035b/12, 043b/05, 046a/26, 060a/13, 071a/11, 073b/02,
076b/02, 091a/20, 100a/05
uyan - : uyanmak [Tr]
u. 074b/15, 090a/01, 090a/02, 090a/04, 090a/06, 090a/08, 090a/10,
090a/12, 090a/14, 090a/16, 090a/18, 090b/05, 090b/16, 090b/17, 090b/19,
090b/21, 090b/23, 090b/25
u.- ur 090a/05, 090b/22
u.- dı 004a/11, 054a/12, 114b/13
u.- miş 104b/10
u.- mışdır 014b/24

u.- an 090a/03, 090a/09

uyğün : elverişli,yaraşır [Tr]

u. 076b/15

uyku : uyku [Tr]

u.+ ya 101b/06

u.+ ma 092a/05, 094a/27

uyüb : ayıplar,kusurlar [a]

u.+ ın 001b/04

uzad - : uzatmak [Tr]

u.- ır 078b/22

uzat - : uzatmak [Tr]

u.- dı 063b/20

u.- dım 107a/01

u.- miş 025a/05

u.- ma 030b/10, 034b/24

2.uzatmak,sürdürmek

u.- ma 041b/21, 066a/07

‘uzlet : yalnızlık,köşesine çekilme [a]

‘u. 084b/23, 096b/08, 099a/16

‘u. bul- 105b/21

‘u. it- 061b/23, 065a/18, 084b/11, 097a/11, 115b/10

ihtiyâr-ı ‘u. eyle- 108b/09

‘u.+ i kıl- 103a/17

‘u.+ de 020a/08

‘u.+ e 024a/11, 085a/17, 114b/19

ü : ve [f]

ü. 002a/28, 004b/16, 005a/03, 005a/15, 007a/02, 007a/17, 007a/19, 008b/17, 008b/18, 009a/06, 009a/25, 010a/20, 010b/07, 011a/09, 014a/10, 015b/05, 015b/27, 016a/19, 017b/14, 019a/15, 019b/02, 021b/19, 023a/03, 023b/08, 025b/25, 027b/15, 028b/10, 031a/08, 032b/19, 034b/09, 036b/20, 037a/06, 042b/23, 048a/21, 048b/16, 050b/19, 051a/09, 052b/04, 054a/06, 056b/15, 056b/23, 058b/14, 058b/22, 059b/09, 060b/09, 063b/15, 064a/20, 064a/23, 064b/07, 065a/10, 065b/16, 065b/17, 066a/17, 067a/19, 067b/21, 067b/22, 068a/21, 068a/25, 069a/19, 069b/15, 071b/02, 072a/03, 072b/12, 073b/09, 074a/21, 074a/28, 074b/24, 075a/24, 076a/06, 077a/19, 077b/23, 078b/08, 078b/09, 081b/02, 081b/04, 081b/05, 081b/11, 081b/15, 082a/02, 082a/04, 082a/10, 083a/23, 083b/20, 084b/24, 085b/10, 085b/23, 086a/11, 087a/02, 088b/02, 089a/26, 089b/05, 090b/01, 090b/24, 092b/11, 093a/04, 093a/18, 094b/09, 095a/05, 095b/12, 096b/19, 097a/07, 098b/22, 099a/24, 099b/20, 101b/15, 102a/03, 102a/24, 103a/07, 103a/13, 104b/29, 105a/30, 105b/18, 106a/03, 107b/08, 108b/16, 109b/27, 110a/04, 110b/02, 111a/01, 111a/13, 114a/17, 114a/19, 114b/12, 117a/01, 117b/18

üç: üç sayısı [Tr]

ü. 003b/15, 034a/26, 038a/20, 054a/01, 069b/18, 077b/09, 079b/09, 080a/01, 080b/01, 080b/07, 081a/06, 098a/20, 098a/23, 104a/24, 104b/14, 108b/25, 115b/14, 115b/30, 116b/09, 117b/31, 119a/23, 119b/14

ü.+ e 113a/26

Üçler : alevilik inancına göre Hz.Allah,Hız.Muhammed,Hız.Ali’den oluşur

ü. 001b/38, 016b/13, 045a/05, 118a/21

zümre-i ü. “Üçler zümresi” 003a/02

üçüncü : üçüncü [Tr]

- ü. 037b/18
 ü.+ sü **116b/11**
ülfet : alışma,kaynaşma,dostluk [a]
 ü. 018b/10, **105b/23**
 ü.-i ağıyardan “düşman lutfu” **057a/21**
 ü.-i dünyā “dünyaya ilgi duyma” **071b/07, 119a/10**
 ü.-i dünyāya “dünyaya ilgi duyma” **060a/07**
 ü.-i Sa’dîlerin “Sadilerin lütfu” **072b/16**
 ü. eyle- **071a/21**
 ü. it- 010a/14, **078a/02, 100b/21**
 ü. kıl- **078b/02, 096b/18, 103b/16**
 ü.+ i kıl- 040b/05
 ü.+ i kes- 023b/19
 ü.+i it- **051b/12, 052a/23**
 ü.+ in kes- **116b/23**
 ü.+ ine düş- 021a/05
 ü.+ le ol- **061a/10**
 ü.+ de **085a/18**
 ü.+ i 017b/09, **052a/23, 085b/21, 106b/33**
 ü.+ im 020a/11, **069b/06, 096a/22**
 ü.+ imiz 087b/26
ülke : ülke,yurt,memleket [Tr]
 ü.+ niñ **059a/09**
ümîd : ümit,umut [f]
 ü. 025a/18, **076b/26, 103b/14**
 ü. kes- 037b/06, 041b/17
 ü.+ in kes- 023b/13, 044b/10, **093a/19**
 ü. it- **105b/24, 108a/04**
 ü.+ im 021a/23, 044a/18, **097a/19, 117a/11**
 ü.+ in 038b/13
ümmet : bir peygambere inanan insan topluluğu [a]
 ü. **072a/12, 108a/01**
 teşnegân-ı ü. “susamış ümme” 015b/26, **079b/01, 080b/22**
 ü. isen **052a/25**
 ü. ol- 043b/15, **111b/25**
 ü.+ in ol- **065b/01**
 ü.+ e 012a/01, **083b/25, 109b/15**
 ü.+ in **065a/03, 065b/01, 115b/29**
 ü.+ ine **087b/18, 088a/20, 091b/21, 107a/18**
 ü.+ iyim **099b/12**
‘ümmü : anne [a]
 ‘ü.-zâdesi “annesinin evladı” **105a/22**
ümmü’ ħabā’iş : kötülüklerin, pis şeylerin annesi, kaynağı [a]
 ü. **057a/06**
Ümmü’l kitāb: Kur’anı Kerim
 ü. 028a/05
ürü-: havlamak, ulumak [Tr]
 ü.+ ür 019b/10
‘üryān : çıplak [a]
 ‘ü.-ı ‘aşka **086b/18**
 ‘ü. ol- 012b/04

Üsküp : Makedonya'nın başkenti ve en büyük kentidir

Ü.+ de 001a/02

üst: üst [Tr]

Ü.+ ümüze 064a/08

Ü.+ üne 002a/03

üstād : üstat,usta [a]

Ü. 117b/04

Ü.+ a 047a/24, 071b/03, 073b/24

Ü.+ im 035b/05

üstühān : kemik [f]

Ü. 112b/07

üz - : canı sıkılmak,üzülmek [Tr]

Ü.- düler 007a/13

üzre : üzere [Tr]

Ü. 014b/16, 019b/19, 031b/07, 033a/05, 037a/02, 039a/01, 043a/06, 050b/20, 051a/20, 067a/11, 080a/22, 085a/15, 085b/04, 095b/01, 098a/08, 112b/07, 112b/24, 113b/26, 117b/28, 119b/28

üzre : bk. üzere [Tr]

Ü. 051a/24, 075a/27, 098b/12, 098b/15, 098b/23, 099a/07, 105a/18, 106a/17, 110b/15

envā'i hizmet ü. ol- 098b/15

'ömr-i cāvid ü. ol- 080a/06

vā'iz : vaaz eden [a]

v. 004a/17, 006b/01, 013b/11, 024b/24, 024b/25, 025a/02, 025a/04, 025a/06, 025a/08, 025a/10, 028a/17, 034b/24, 047b/05, 057b/20, 057b/21, 112b/15

v.+ i 106b/25, 114b/28

v.+ in 059b/05, 068a/11

vā'izā : ey va'iz [a]

v. 007b/10, 024b/08, 025a/07, 116a/13

vā'iz-zāde : vaiz ailesinden [a]

v. 079b/11

va'z : dini öğüt [a]

v. it- 019b/03

vāfir : bol [a]

v. 092a/04

vāh : vah,yazık [a]

v. 012a/22, 012b/02, 012b/07, 012b/12, 012b/17, 012b/22, 013a/02, 046b/27, 072b/15

vaḥdet : teklik,birlik [a]

v. 002b/02, 009a/18, 015a/21, 020b/02, 028b/22, 032a/10, 033a/02, 047b/20, 096b/07, 099a/15, 105b/23

v.-i dār-ı beḳāda "ahiret birliği" 069b/08

v.-i Ḥaḳḳa "Allah'ın birliği" 103a/18

kūṣe-i v. "vahdet köşesi" 076a/08, 102b/14

maḳām-ı v.-i Ḥaḳda "Allah'ın teklik makamı" 084b/14

meclis-i v.-i beḳāda "ebedi birik meclisi" 024a/10

nūr-ı v. "Allah'ın birliğinin nuru" 037b/02

sırr-ı v. "vahdet sırrı" 003b/11

v.-i bāḳīye ir- 061b/28

v.-i Ḥaḳḳa ir- 039a/24

- v.-i zāta iriş- 006b/10
v. bul- 087a/13
beḳā-yı v.+ e ir- 043a/03, 084a/21, 096b/24
beḳā-yı v.+ e irgör 031a/12
bezm-i serā-yı v.+ e ir- 042b/03
sarāy-ı v.+ e ir- 029a/02
v.+ de 075a/13, 076b/19
v.+ e 074b/11
- vāḥid** : tek,bir tane,biricik [a]
nūr-ı v. “tek olan Allah’ın nuru” 006a/24, 012a/09, 040a/08, 051a/19, 102a/13, 105b/03,109b/05
- vahş** : yabanıl [a]
v. 072b/12, 090b/01, 095a/05
v.-ı tıuyūr “vahşi kuşlar” 054a/21
- vahşi** : yabani,acımasız [a]
v. 036a/25
- vahy** : vahiy,Allah tarafından gelen emir ve yasaklar [a]
v.-i Hāḳla “Hak sırlarının görünür olması” 109b/07
v.+ le 086a/12
v.+ ile 052a/19, 107b/19
- vakf** : vakıf [a]
v.+ ı 119b/28
v.+ ina 059a/04
- vāḳıf** : bilen,haberdar olan [a]
v. 061b/20
v.-ı esrār “sırlara vakıf olma” 037b/18
v. değil 116b/06
v. it- 047a/02
v. ol- 003b/07, 004a/01, 005b/11, 022b/13, 047a/23, 050a/07, 050b/09, 069a/10, 106b/08, 109b/03
v.+ ı ol- 020b/22
- vāḳı’** : olan,meydana gelen [a]
v. 004b/02
- vakit** : zaman[a]
v. 014a/03, 026b/24, 031a/23, 034b/06, 059a/03, 070b/11
v.-i bahār “bahar mevsimi” 066b/09
v.-i seḫerde “seher vakti” 074b/15
v.-i seḫerlerde “seher vakti” 090b/16, 090b/17, 090b/19, 090b/21, 090b/23, 090b/25
Ḥızr-ı v. “Hz.Hızır’ın devri” 060a/18
Ḥızr-ı v.+ e ir- 062b/16
v.+ de 012b/19
v.+ ı 089b/03, 113a/25
v.+ inde 017b/23, 090a/01, 118a/34
v.+ injiz 031b/11
- vālā** : yüksek,yüce [f]
dergāh-ı v. “yüce dergah” 012a/15, 020a/11, 069a/21
- var** : var(iyelik bildiren olumlu ad cümleleri kurar) [Tr]
v. 007b/03, 017a/16, 023b/04, 044a/18, 076b/26, 090a/20, 092b/15, 097a/19, 098a/09, 106a/02, 106b/10, 107b/04
v.+ dır 018a/19, 018a/20, 018a/22, 018a/24, 018b/02, 018b/04, 018b/06,

018b/08, 022a/08, 040a/20, 096a/19, 096a/20, 096a/22, 096a/24, 096a/26, 096b/02, 096b/04, 096b/06, 105a/15

v. mī 075b/28, 094a/02, 094a/04, 094a/08, 094a/12, 094a/16, 094a/20, 110a/16

v. it- 088a/17

v. iken 023b/16, 073b/23, 076a/11, 093a/10, 108a/27

v. ise 096b/03

v.+ sa 057a/24

var - : varmak, ulaşmak [Tr]

v. 008a/03, 009a/12, 029b/25, 044a/07, 066a/18, 091b/01

v.- am 092a/10, 110b/20

v.- ır 045a/18

v.- dıkda 104b/15, 110b/26, 117a/09

v.- dılar 059b/06

v.- sam 028b/11

v.- up 061a/10

v.- maḳ 034a/25

v.- ma 046a/23, 099a/13

v.- madan 047b/18

v.- mayanlar 056a/05

var : mevcut, var [Tr]

v. 045a/06, 054a/17

v.+ a ir- 024a/20

v.+ indan geç- 100a/20

v. it- 045b/16, 073a/14, 104b/27

v. iken 077a/19

v.+ im vir- 020b/11

v.+ ı 045b/07, 117b/08

v.+ im 029a/15, 069b/26, 113a/01

v.+ ımız 020a/14, 088a/05

v.+ ıñ 027b/07, 027b/18, 031a/16, 044b/26, 086b/17

v.+ uñ 114a/02

v.+ ına 017b/17

v.+ indan 007a/16, 020a/25, 091b/05

v.+ ını 092b/01, 100a/07, 100a/23, 105b/25

varak : yaprak, kağıt [a]

v. 032b/12, 071a/07, 102b/26

vārid : söylenen, ulaşan, gelen [a]

v. 082a/22

v. ol- 017b/01

vāridāt : gelirler, kaynaklar [a]

v. 008a/16

vāriş : mirasçı [a]

v. 003a/04, 037b/13, 105a/27

v.-i Aḥmed "Ahmed'in varisleri" 015b/04

v.-i āl-i Resūldür "Hz. Muhammed'in soyundan olan varis" 007b/11

v.-i ḥātem-i Nebī "Peygamber mührünün varisi" 099b/19

v.-i Ḥaydar "Hz. Ali'nin varisi" 040a/15, 053b/08

v.-i 'ilm-i Resūl "Hz. Peygamber'in ilminin varisi" 062a/16

v.-i Mevlā "Mevla'nın varisi" 037b/20

v.-i nesl-i Resūl "peygamber neslinin varisi" 083a/11

- v. ol- 071b/27, 114a/26
v.+ idir 113b/19
v.+ iyüz 112a/02
- varlık** : bk. varlık [Tr]
v. 090b/07, 113b/09
v.+ ımı vir- 106a/05
v.+ ım 035a/15, 113a/04
v.+ ın 069b/10
- vaşf** : nitelik, vasıf [a]
v. eyle- 038b/24, 115a/28
v. it- 002a/21, 004a/07, 014b/02, 016a/25, 029b/07, 068a/26, 074b/16, 074b/23, 078b/09, 080b/08, 088a/19, 116a/34, 118a/42, 119b/30
v. ol- 109a/15
v.+ ın eyle- 067b/11, 107a/10, 114a/07
v.+ ın it- 034b/25, 038a/07, 052a/21, 062a/21, 087a/22, 091a/14, 095a/06, 116a/24
cinān-ı v.+ ın it- 057b/20
v.+ ına ir- 088a/22
v.+ ını eyle- 025a/01, 105a/29
v.+ ını it- 002b/15, 003b/17, 074b/01
v.+ ın eyle- 080b/15
v.+ a 068a/22, 087a/16
v.+ ında 078b/28
v.+ ım 037b/09
v.+ ına 070a/18
v.+ ını 004b/10, 067a/28, 087b/09, 118a/12
- vāşıl** : ulaşmak, kavuşmak [a]
v. 030a/11
ğavşü'l v. "hakikate, marifete ermiş kişilerin başı" 004b/03
v. eyle- 003b/02, 033b/21, 066b/17, 080a/15, 114b/10
v. it- 006a/17, 009a/22, 018a/18, 027a/08, 029a/11, 062b/06, 075a/08, 091b/01, 100a/26, 103a/14, 106a/24
v.-i bezm-i cinān it- 043a/14
v.-i cānān imiş 022b/22
v.-i dergāh ol- 020b/06
v.-i Hāk ol- 101a/03
v. ol- 014a/13, 015a/03, 020b/16, 027b/09, 027b/22, 035b/01, 038b/07, 050a/26, 060a/21, 064b/01, 069a/24, 081a/14, 082a/13, 096b/25, 099a/02, 111b/08, 114b/21, 116b/23
v.+ ın ol- 062a/26
v.+ ına ir- 086b/22
v.+ ına iriş- 029b/14
- vaṭān** : yurt [a]
terk-i v. eyle- 077a/24
v. tut- 113b/06, 119b/09
v.+ a 117a/24
v.+ ım 113a/24
v.+ ın 105b/20
- vav** : vav harfi [a]
v. 005b/05
ḥarfü'l- v. "vav harfi" 041b/23

vāy : eyvah,yazık [f]

v. 012b/20

ve: ve(bağlaç) [Tr]

v. 001a/02, 018a/26, 031b/19, 037b/19, 041a/05, 050a/08, 075a/15, 081b/10, 082a/08, 098a/01, 110b/02, 117b/12

ve : vav harfi [a]

v. 097b/04

vecd : çöşku,aşk,muhabbet [a]

v.+ e gel- 090a/25

vech : yön,cihet [a]

v. 095a/11

v.-i hūbāndır “güzellerin bulunduğu taraf” 024a/07

v.-i Yezdān “Allah yönü” 017a/02

mihr-i v. “güneşin yönü” 014b/21

v.+ ile 059b/13, 069b/05, 069b/13, 079b/01, 088a/19, 106a/19, 111a/19

v.+ le 064a/03, 087a/19, 096a/15, 116a/27

v.+ i 017a/14, 021a/22

v.+ ine 003a/26, 016a/14, 021b/20

v.+ ini 016a/24

2. yüz,surat

v.-i insān “insan sureti” 075a/27

v.-i nūrundan “nurlu yüz” 027a/22, 083a/05

v.-i nūruñ “nurlu yüz” 004b/17

v.-i Raḥmāndan “rahmet sahibi Allah’ın mübarek sureti” 023b/24

v.-i nūr-ı Kāzımın 114a/19

v.-i pāk-i ḥüsnüne “nurlu yüzünün güzelliği” 100b/19

v.-i Raḥmān “rahmet sahibi Allah’ın mübarek sureti” 070b/22

v.-i pākin “nurlu yüz” 051b/02, 055b/17

v.-i yāre “yarin yüz güzelliği” 024b/09, 032a/04

v.-i yārin “yarin yüz güzelliği” 021a/11

v.-i Yezdānı “Allah’ın mübarek sureti” 050b/18, 084b/10

nūr-ı v.+ i “nurlu yüz” 060b/07

nūr-ı v.+ idir “nurlu yüz” 011a/21

v.+ i 022a/14, 066a/02

v.+ ile 057a/23

v.+ in 028b/13, 047a/18

v.+ inde 075b/04

v.+ ine 028a/01, 045b/18, 070a/04

v.+ ini 024b/15, 028b/02, 035a/01, 047a/25, 049a/03, 053a/04, 069a/11, 083a/25, 107b/03, 111a/09

v.+ iniñ 032a/05, 043a/17, 051b/26, 066b/11

v.+ inle 086a/16

vedūd : çok seven,sevilen(Allah) [a]

ḥālik-ı Rabbü’l v. “yarattıkları tarafından çok sevilen, şefkatle Allah” 111a/10

vefā : vefa,dostluğu sürdürme [a]

v. 019a/22, 028a/23, 029a/02, 033a/06, 034b/07, 067a/06, 076a/28, 087b/06, 090b/10, 100b/22

v.+ dır 015b/16, 083b/25, 088a/04

v.-yı berāydır “vefa için, vefa ile” 077a/18

‘adl-i v. “sözünde adaletli olma” 072a/06

‘āşık-ı şıdık-ı v. “vefalı güvenilir âşık” 003b/21

- ehl-i v. “vefalı kimse” 002b/28, 007b/11, 012a/04, 020b/18, 026b/04, 052a/18
- keremkân-ı v. “vefalı, kerem sahibi kimse” 003b/16
- v. it- 078a/08, 117a/41
- v. kııl- 007b/06, 030b/24
- v.+ sı ol- 086b/01
- v.+ ya 028a/24, 031a/01, 033a/07, 058a/12, 073b/18, 093a/21, 108b/13, 118b/36
- v.+ yı 076a/02
- v.+ sı 010a/15, 044b/12, 057a/03, 077a/10, 091a/16, 093a/09, 099a/22, 113a/22, 115b/22, 119a/19
- v.+ sın 031a/19
- vefākār** : vefalı [a]
- v. 083b/10
- vefāt** : ölüm,ölme [a]
- v. 003b/19, 037b/26, 037b/30, 049b/13, 050a/15, 115b/01, 118b/30
- v.+ ı 037b/12, 037b/17, 037b/22, 038a/03, 038a/08, 038a/13, 038a/18, 038b/08, 038b/13, 038b/18, 038b/23, 119a/09
- v.+ ında 037b/33
- v.+ ina 050a/12
- vehm** : kuruntu [a]
- v. 068a/08
- veķāleten** : vekil olarak [a]
- v. 004b/04
- vekīl** : yardımcı, temsilci [a]
- v. ol- 033b/21
- velādāt**: doğumlar [a]
- v.+ ı 105a/21
- velādet** : doğum [a]
- v. 037b/12, 037b/17, 037b/22, 037b/28, 037b/31, 038a/08, 038a/13, 038a/23
- v.-i seniyyeleri “yüce, kıymetli doğum” 054a/27
- tevārīḥ-i v. “doğum tarihleri” 037b/07
- v. it- 105a/01
- v.+ ı 038a/03, 038a/18, 038b/18
- velāyet** : velilik, dervişlik, ermişlik [a]
- v. 053a/24, 114a/14
- nūr-ı v. “velilik nuru” 107a/29
- şāh-ı v. “velilier şahı” 102a/10, 105b/12
- v.+ le 047a/14, 112a/17
- ve lehu**: genellikle şiirlerin arasına konan “bu da onundur” anlamında kullanılan söz [a]
- v. 054a/08, 054a/13, 054a/18, 054a/23, 054b/03, 054b/08, 054b/13, 054b/18, 054b/23, 055a/03, 055a/08, 055a/13, 055a/18, 055a/23, 055b/03, 055b/08, 055b/13, 055b/18, 055b/23, 056a/03, 056a/08, 056a/13, 056a/18, 056a/23, 056b/03, 056b/08, 056b/13, 056b/22, 057a/01, 057a/04, 057a/07, 057a/10, 057a/13, 057a/16, 057a/19, 057a/22, 057b/04, 057b/07, 057b/10, 057b/13, 057b/16, 057b/19, 057b/22, 058a/01, 058a/04, 058a/07, 058a/10, 058a/13, 058a/16, 058a/19, 058a/22, 058b/01, 058b/04
- velī** : ermiş, veli [a]
- v. 022a/21, 037b/23, 039b/01, 039b/06, 040a/22, 049b/04, 049b/08,

049b/12, 050a/26, 054a/11, 062b/03, 068b/15, 070a/17, 073a/19, 077a/23, 080a/11, 081a/03, 081a/26, 086a/14, 117a/29, 119b/24

v.+ dir 091a/09, 115b/17

nuṭṭ-ı v. “veli sözü” 057a/20

v. ol- 067a/15, 114b/05

v.+ de 092b/29

v.+ ye 078a/09

v.+ niṇ 016b/12, 069a/08, 113b/18

v.+ si 072a/01

v.+ ler 082a/20, 105b/02

vel-ins: insan [a]

v. 115a/07

velīyyullah : veli,ermiş kimse [a]

v. 037b/18

vir - : vermek [Tr]

v. 011a/11, 028a/10, 077a/20

v.- eyim 106a/07

v.- iṇ 036a/23

v.- elim 030a/19

v.- ir 001b/42, 017b/06, 025b/20, 026a/04, 032b/07, 033b/08, 039a/02, 043a/01, 055b/22, 067a/09, 076a/09, 095b/17, 098a/21, 101a/13, 102b/21, 110b/21, 111a/17, 111a/20, 117b/06

v.- irler 004a/24, 044b/16, 045a/08, 046a/26, 077b/14, 100a/06, 103a/26

v.- ür 008b/23, 111b/09

v.- di 003a/26, 003b/18, 003b/23, 014a/01, 015a/02, 028a/02, 028a/04, 028a/06, 028a/08, 037b/14, 042b/18, 047a/17, 049b/01, 052a/10, 054a/07, 054a/15, 058a/05, 064a/04, 064a/05, 064a/12, 064a/13, 064b/14, 069b/23, 071b/04, 075b/02, 083a/16, 083b/01, 086a/23, 087a/29, 087b/08, 088a/11, 093a/24, 094b/19, 094b/22, 095a/11, 101b/24, 103b/25, 112a/16, 116b/30, 119a/11

v.- dim 004a/17, 005a/13, 019a/17, 035b/24, 046b/02, 063a/17, 065b/03, 068b/19, 109b/22

v.- din 002a/26, 095a/08

v.- diler 059a/09, 103b/22

v.- miş 018a/15, 066b/06, 093a/22, 117b/23, 119a/31

v.- mişem 051a/26

v.- sem 020b/11, 040a/18, 041a/12

v.- se 104b/04

v.- seler 058b/15, 084b/12, 099a/21

v.- ince 029a/10

v.- ip 027a/17, 034b/17

v.- üp 025b/03, 052b/01

v.- üpdür 105b/26

v.- diğim 014b/13

v.- diği 017a/20

v.- eṇ 011a/21

v.- en 004a/23, 030a/09, 047b/13, 087b/12

v.- ene 030b/11

v.- ir ise 057a/12

v.- irsen 056a/16

v.- ilür 115a/15

- v.- ilmiş 104a/05
v.- ildi 038b/03, 050b/22, 083b/19, 105a/11
v.- ilen 040a/24
v.- ilmiş 050b/26
v.- ilse 113b/07
v.- ilür 002a/13, 002a/15
v.- ülür 001b/22
v.- me 005a/21, 023b/03, 026b/24, 032a/22, 032b/15, 042a/13, 054a/24, 057a/08, 063a/01, 073b/15, 085b/13, 086b/01, 093a/19, 096b/19, 099a/19, 099a/23, 099b/08, 103a/01, 103a/09
v.- mege 034a/24, 067b/21
v.- mek 010b/16, 025a/25, 036b/12, 083a/20
v.- mekde 088b/04
v.- medim 019a/13
v.- medi 015a/01, 101b/16
v.- mez 062a/03, 084b/22, 103b/19, 108a/10, 109b/12, 119a/17
v.- mezim 067b/20
v.- meziz 110b/01
- vesā'ir** : ve değerleri [a]
v. 068b/07
- vezīr** : hükümdar vekili [a]
v. 098b/04
- vicdān** : vicdan [a]
v.+ i 018a/08
- viķāye** : koruma [a]
v. it- 097a/10
- vilādet** : doğum [a]
v.+ i 038b/23
- vilāyet** : il [a]
v. 017a/18, 082a/19
v.-i celīlesi "büyük vilayet" 004b/02
v.+ le 041a/09
- virān** : perişan, harap, gamlı [f]
v. 020a/26, 027a/15, 050b/02, 108b/15
v.+ dan geç- 007b/25
v. ol- 020a/26, 035a/10, 058a/21
v.+ dan 085a/01
v.+ im 025b/06
v.+ ima 009b/02
- vīrāne** : yıkıntı, harabe [f]
v. 025b/22, 030b/05
v.+ yi 053a/18
v.+ si 052a/04
- vird** : dua, devamlı okunan zikir [a]
v. it- 043b/24, 067b/15, 081a/07
v.+ e 090b/21
v.+ i 090a/03
v.+ im 046b/09
v.+ imizi 057b/03
v.+ inde 070b/06
- vişāl** : kavuşma [a]

v.- i 'irfānı "bilgiye kavuşma" 032b/20
 'ayn-ı v. "kavuşmanın ta kendisi" 033a/17
 bāb-ı v. "kavuşma kapısı" 046a/09, 063b/14, 065a/21
 şevk-i v. "kavuşma coşkusu" 028b/20
 v. ol- 008b/22
 v. eyle- 011b/26
 v. it- 008b/17, 067a/13, 087a/15
 v.+ e irgör- 005a/06
 v.-i Hakk'a irgör- 110a/18
 v.+ in bezmine ir- 044a/18
 v.+ i 044a/01
 v.+ in 065b/25
 v.+ in 063a/23, 064b/21, 065b/02, 065b/20, 086a/03, 110b/18
 v.+ inde 044b/09
 v.+ inden 065b/12
 v.+ indir 110b/14

vuşlat : kavuşma, ulaşma [a]

v. 007a/17, 007a/19, 014b/01, 019b/16, 094a/22, 096a/17, 096b/14, 114a/08, 116b/26
 v.-ı dildāre "sevgiliye kavuşma" 043a/19
 zevk-i v. "kavuşmanın zevki" 008a/21, 024a/15
 v. bul- 018b/20, 062b/10, 111b/05
 v. dile- 100a/24
 v.+ a ir- 038b/11, 073b/12, 076a/20
 v.+ a irüş- 086b/06
 v.+ a 040a/01, 042a/01
 v.+ im 096a/20
 v.+ in 035a/11, 070a/06
 v.+ ina 034b/02, 046b/25

vuşül : ulaşma, gelme [a]

v. ol- 067a/01

vü : ve [f]

v. 002b/11, 003a/17, 005a/02, 008b/05, 022b/02, 024b/15, 028a/06, 031b/23, 033b/23, 038a/08, 043b/08, 045b/08, 047b/10, 048b/04, 048b/21, 051a/07, 051a/14, 051b/19, 052b/07, 053a/03, 061b/17, 062a/18, 081b/06, 083a/17, 083b/18, 084b/15, 084b/19, 099b/23, 104b/08, 108a/19, 119b/13

vücūd : beden, varlık [a]

v. 025b/02, 076b/08, 098a/23, 099a/03, 101b/26, 106a/09, 112a/07, 112b/03, 113b/01
 v. bul- 052a/12, 082a/20, 084a/06
 v.+ um 005b/05, 009b/01, 028b/26, 029a/16, 029b/18, 032a/03, 035a/13, 039a/04, 042b/22, 051b/07, 058a/08, 064a/02, 064a/21, 064b/25, 065b/24, 097b/04, 099b/13, 101b/03
 v.+ un 007a/12, 007a/20, 014a/03, 024a/25, 031a/17, 045a/04, 046a/02, 046a/06, 048b/25, 055a/24, 058a/21, 065a/12, 074b/13, 084a/02, 095b/16, 111a/03

v.+ una 040a/23

v.+ unda 098b/01, 098b/09

v.+ unu 039b/26

v.+ u 085b/13

vülūc : girme, sokulma, dühul etme [a]

- v. it- **095a/20**
- vürūd** : giriş,geliş [a]
v. it- **111a/04**
- vüşül** : ulaşma,gelme [a]
v. 009a/15
v.+ ünde **118a/02**
- ya** : y harfi [a]
y. 005b/08
ḥarfü'l- y. "ye harfi" 048a/07
- yā** : ya, veya ya da(edat) [f]
y. 004a/23, 012b/14, 012b/16, 019b/18, 041a/19, 041a/26, 045a/19, 047a/06, **072a/15, 072a/19, 099a/21**
- yā** : ey(seslenme sözü) [a]
y. 005a/12, 006a/24, 007a/02, 010a/04, 012a/02, 012a/04, 012a/05, 021b/01, 025a/11, 025a/12, 025a/14, 025a/16, 025a/18, 025a/20, 025a/22, 026b/09, 033a/26, 036a/03, 036a/04, 036a/06, 036a/08, 036a/10, 036a/12, 036a/14, 036a/16, 036b/21, 042a/07, 043a/01, 043a/02, 043a/04, 043a/06, 043a/08, 043a/10, 043a/25, 044a/15, 045b/14, 045b/15, 045b/17, 045b/19, 045b/21, 045b/23, 045b/25, 045b/27, 045b/28, 046a/02, 046a/04, 046a/06, 046a/08, 046a/10, 046a/12, 046a/14, 048a/08, 048a/09, 048a/11, 048a/13, 048a/15, 048a/17, 048a/19, 048a/21, 048a/23, 048a/25, **049a/07, 049a/08, 049a/10, 049a/12, 049a/14, 049a/16, 049a/18, 051b/25 053b/19, 054a/22, 059a/23, 059b/21, 063a/16, 063a/17, 063a/19, 063a/21, 063a/23, 063a/25, 063a/27, 063a/29, 063b/02, 063b/03, 063b/05, 063b/07, 063b/09, 063b/11, 063b/13, 063b/15, 064b/20, 064b/21, 064b/23, 064b/25, 064b/27, 065a/02, 065a/04, 065a/06, 065a/08, 065a/09, 065a/11, 065a/13, 065a/15, 065a/17, 065a/19, 065a/21, 065a/23, 065a/24, 065a/26, 065a/28, 065b/02, 065b/04, 065b/06, 065b/08, 065b/09, 065b/11, 065b/13, 065b/15, 065b/17, 065b/19, 065b/21, 065b/23, 065b/24, 065b/26, 065b/28, 070a/16, 070a/19, 072a/10, 072a/11, 072a/13, 072a/15, 072a/17, 072a/19, 072a/21, 072a/23, 072a/25, 072a/27, 072b/02, 072b/04, 072b/06, 072b/08, 072b/10, 072b/12, 072b/14, 072b/15, 080b/05, 082a/12, 082a/13, 082a/15, 082a/17, 082a/19, 082a/21, 082a/23, 082a/25, 083b/14, 083b/15, 083b/17, 083b/19, 083b/21, 083b/23, 083b/25, 083b/27, 084a/02, 084a/03, 084a/05, 084a/07, 084a/09, 084a/11, 084a/13, 084a/15, 085b/22, 086a/20, 089b/13, 091b/22, 092a/03, 092a/04, 092a/06, 092a/08, 092a/10, 092a/11, 092a/12, 092a/14, 092a/16, 094a/21, 094a/22, 094a/24, 094a/26, 094a/28, 094b/02, 094b/09, 096a/05, 100a/25, 101b/21, 101b/22, 103a/21, 107b/16, 107b/17, 107b/19, 107b/21, 107b/23, 107b/25, 107b/27, 107b/29, 108a/02, 108a/04, 110b/15**
- na'ra-i y. hū "Allah diyerek haykırma" 008b/08
- Ya'kūb** : Hz.Yakup a.s
Y. 034b/02, 037a/14, 046b/26, **100a/16, 105a/03, 118a/05**
- ya'nī** : yani,demek oluyor ki [a]
y. 034a/19, **054a/28, 081b/12, 085a/22, 098b/19**
- yabān** : çöl,sahra [f]
y.+ a düş- 047b/21
- yād** : anma,hatırlama [f]
y. **106a/20, 118a/08**
y. eyle- **071a/14**
y. it- 006b/21, 039b/25, **064b/15, 090b/03, 092a/05, 095b/11, 100a/03, 115b/07, 118a/08**

yağmā : talan, zorla mal gaspetme [f]

y. 105b/26

y.-yī 'aşk "aşk yağması" 058a/08

y.+ ya vir- 093a/24

y. eyle- 009b/01

y. kıl- 114a/02

y.+ yī 029a/15

yāhūd : yahut, isterseniz, veya [f]

y. 042a/17, 044b/07, 053b/20, 093a/11, 106b/09, 118a/12

Yahūdī : Hz. Yakub'un a.s oğullarından Yehuda'ya mensub olan

y. 059b/03

y.+ ye 104a/26

Yahyā : Hz. Yahya, Hz. Zekeriya'nın oğlu

Y. 105a/13

Hazret-i Y. "Hazreti Yahya" 037a/22

Seyyid Y. 038b/19

yak - : yakmak [Tr]

y. 058a/02, 066a/19, 099a/22, 111a/03

y.- ar 110b/10

y.- dī 064a/02, 064a/14, 094b/21

y.- ip 086a/25

y.- il 066a/20

y.- ılsam 025b/01

y.- maḵ 025a/03

y.- maḡa 030b/08

y.- maya 087b/22

y.- masun 043a/14, 056b/07

y.- maz 103a/22

yakın : yakın, uzak olmayan [Tr]

y. 001b/40, 070b/22, 111a/11, 116a/32, 116b/08

y.+ dır 029a/13

y. ol- 005a/25, 008a/22, 010b/10, 041b/10, 047b/05, 052a/11061a/09, 088a/09

y.+ da 105b/28

yakış - : yakışmak [Tr]

y.- ır 030b/07

y.- dırsın 046a/17

yalan: yalan [Tr]

y. 002a/26, 023a/08, 046a/18, 064a/16, 070b/09, 077a/05, 077b/05, 078b/30, 092a/19, 095b/24, 113a/21, 119a/19

y.+ dır 042a/08, 057a/09, 073b/17, 076b/11, 089b/13, 093a/15

y. eyle- 077a/17

y. imiş 023a/04, 113a/06

y.+ im 005b/08, 097a/24

yalancı : yalan söyleyen [Tr]

y. 077a/11, 082b/28

yalın : yalın, çıplak [Tr]

y. 056b/04

yalvar - : yalvarmak [Tr]

y. 076b/25, 076b/26, 076b/28, 077a/02, 077a/04, 077a/06

y.- ırdım 101b/09

- y.- up **078a/09**
- yaman** : korkulan,kötü,fena [Tr]
 y. 031b/06, **052a/05**, **056a/25**, **059b/24**, **064a/18**, **071b/05**, **089b/17**,
101b/15, **113a/24**
 y.+ dır 042a/14, **077b/23**
 kahr-ı y. "yaman kahr, eziyet" 042a/17
 y. eyle- **077a/22**
 y. kıl- **109a/01**, **119a/10**
 y. ol- 047b/03, 046a/03, **059a/22**
 kahr-ı y. eyle- **093a/11**
- yan -** : tutuşmak,alevlenmek [Tr]
 y. **066a/20**
 y.- alar **060b/08**
 y.- ar 001b/29, **065a/17**, **070a/11**, **074a/12**, **092b/29**, **110b/12**
 y.- arım 043a/13, 044a/15, **065b/08**
 y.- arız **052a/01**
 y.- dı 032a/03, 035a/15, **051a/20**, **052a/04**, **108a/06**
 y.- mış 042b/15, **051b/26**, **104a/25**
 y.- sam 025b/01
 y.- arsam 046a/08
 y.- e y.- e 042b/16
 y.- a gel- 030b/22
 y.- mağa 030b/16, **060b/06**
 y.- mağdan 029a/08
 y.- maya 036b/26
 y.- madan **052a/02**
 y.- mayup **060b/08**
- yan** : yan,kenar,taf [Tr]
 y. +ına kal- 013a/22
 y.+ a 004a/22, 039b/22, 044a/20, 047b/22, **077b/10**
 y.+ adan 039a/21
 y.+ ına 046a/23, **072b/09**
 y.+ ayı **053a/16**
- yañ** : bk. yan [Tr]
 y.+ a **004b/07**, 006a/06, 006a/18, **116a/18**
- yañ -** : tutuşmak,alenlenmek [Tr]
 y.- ar **104a/21**
 y.- arlar **104a/27**
 y.- ayor **107b/01**
 y.- ar ol- 039a/23
- yanık** : çok seven,tutkun, aşık [Tr]
 y.+ lara **091b/26**
- yap -** : yapmak [Tr]
 y.- dığı **119b/01**
 y.- ıldı **112b/06**
 y.- mağa **071a/28**
- yapış -** : yapışmak [Tr]
 y. 029b/26
 y.- gil 010a/21
- yār** : dost,sevgili [f]
 y. 014b/02, 014b/18, 015a/18, 019a/17, 020a/11, 021b/23, 029a/04,

031a/21, 033a/02, 035a/12, 039b/13, 050a/12, 058a/24, 058b/02, 068a/03, 096a/09, 098a/06

y.-i akrān “yaşıt dost” 109b/06

y.-i cihāna “cihan sevgilisi, Hz.Muhammed” 104a/19

y.-i qadīm “eski dost, sevgili” 068b/11

y.-i şādık “sadık yar” 034b/21

çār-ı y. “dört dost (Hz. Ebûbekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali (R.A.))”

033a/26

cemāl-i y. “sevgilinin yüz güzelliği” 096b/25

medh-i çār-ı y. “övülen dört dost (Hz. Ebûbekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali (r.a.))” 104b/05, 104a/17

şoḥbet-i y. “dost sohbeti” 057a/21

vech-i y. “yârin yüz güzelliği” 021a/11, 024b/09, 032a/04

zевk-i y. “yar zevki” 025b/14

y. it- 033a/02, 073a/10, 079a/18

y. ol- 021b/23, 023a/11, 040a/26

y.+ e ir- 024a/17

derd-i y.+ e düş- 029a/25

y.+ e 012a/20, 031a/19, 042b/09, 066b/07, 086b/01, 100a/23, 100b/07

y.+ im 029b/14

y.+ imin 035a/01

y.+ imiz 020a/07

y.+ in 049a/03, 096b/18

y.+ in 031a/14

y.+ i 104a/24, 104b/06, 104b/14

y.+ ini 092b/02, 100a/08

yārān : dostlar,arkadaşlar [f]

y. 059a/25

aḥbāb-ı y. “muhabbet duyulan dost” 002a/06, 064a/05, 078b/29

y.+ a 033a/30

yarat - : yaratmak [Tr]

y.- dı 004b/14, 004b/19, 036a/05, 036b/20, 046a/01, 072a/17, 074a/01, 075b/01, 101b/23, 104b/29, 112b/08

y.- miş 033a/19, 085b/04, 098a/02, 098b/11, 098b/17

y.- mişdir 048b/25, 084a/04

y.- ıldı 036b/24, 070a/01, 088a/18

y.- maḳdan 115a/05

y.- ilmazdı 086a/21

yāre : yara [Tr]

y.+ dir 101b/02

yarın: yarın [Tr]

y. 090a/11, 091b/02, 096a/05, 110b/25

yās : yas [Tr]

y. tūt- 072b/11

yaş : göz yaşı [Tr]

çeşm-i y. “göz yaşı” 119a/13

ḥūn-ı y. “kanlı yaş” 118a/04

göz y. 066a/21

kan y. dök- 078a/05

yaş: yaş [Tr]

y.+ ında iken 054a/28

- y.+ ında imiş 037b/33
y.+ a 108b/25
y.+ ı 075b/25
y.+ ım 031b/08, 115b/18
y.+ ında 119a/22
- yaşa -** : yaşamak [Tr]
y. 092a/23
- yat -** : yatmak [Tr]
y.- ur 002a/32
y.- u ram 063b/03
y.- dım 103b/25
y.- ara k 063b/23
- yavaş:** yavaş [Tr]
y. 071a/17
- yaz:** yaz mevsimi [Tr]
y. 115a/19, 119a/41
- yaz :** bk. yaz [Tr]
y. 115a/11
- yaz -** : yazmak [Tr]
y.- arlar 024b/16
y.- dı 053a/03
y.- mış 039a/06, 069a/11
y.- ıldı 053b/17
y.- ılmış 051a/14, 055b/24
- yazık :** yazık,eyvah,günah [a]
y. 082b/20
- ye-** : yemek [Tr]
y.- nür 118a/39
y.- mez 013b/15, 022a/06
- ye :** ye harfi [a]
y. 097a/24
- yebāb :** yıkık,bozuk,harap [f]
y. kıl- 103b/09, 111b/13
- yed :** el [a]
y.-i beyd “parlak el, Hz.Musa’nın mucizelerinden” 022a/17
y.-i kudretle “güçlü el” 048b/22, 050b/19
y.+ in tūt- 032a/16
y.+ inde 018b/06, 038a/13, 110a/16
y.+ inden 005a/19, 071b/09
- yedi :** yedi sayısı [Tr]
y. 003a/12, 023a/12, 025a/01, 029b/15, 031b/18, 038a/15, 050b/20,
050b/27, 050b/28, 051a/24, 053b/05, 055b/24, 060b/14, 069a/12, 074b/07,
083b/17, 088b/18, 089a/21, 096a/06, 098a/11, 104b/28, 109b/13, 117a/10
y.+ de 013b/02
- Yediler :** Hz.Muhammed, Hz.Hatice, Hz.Ali, Hz.Fatıma, Hz.Hasan, Hz.Hüseyin ve
Selman Farisî’den oluşur
y. 001b/38, 003a/01, 007b/13, 016b/13, 071b/26, 082a/18, 118a/21,
119b/26
y.+ e 060b/15
y.+ le 074b/21
- Yehūd :** Yahudiler

ķavm-i Y. "Yahudi kavmi" 087b/07, 092b/10

yek : tek, bir [f]

y. 003b/27, 011b/16, 050a/12, 074a/04, 074a/23, 077b/28, 085a/26

y.+ dir 115a/06

yekdāne: eēi, benzeri olmayan, tek [f]

y. 048b/10

yeksān : birlikte, beraber, bir [f]

y. 075b/15, 079a/12

y. ol- 022a/06

yekser : tek başına [f]

y. 010b/13, 024b/16, 095b/16, 104a/27

y.+ i 113a/08

yektā : tek, eşsiz [f]

y. 018a/26, 034a/07, 037b/02, 037b/19, 052a/22

y.-yı ma'ārif "eēsiz, yalnız eēitim" 004a/04

cevher-i y. "tek, eşsiz cevher" 034b/14

y.+ sīn 050a/08

yekūn : toplam [a]

y. 117b/02

yem: yem [Tr]

y. 068a/10

yemek: yemek [Tr]

y.+ le 111b/21

yeni: yeni [Tr]

y.+ den 117b/26

yer: yer [Tr]

y. 002a/32, 006b/04, 026b/12, 050b/27, 104b/28

y. + e ur- 087b/05

yerlū y.+ inde 001b/07

y.+ de 020b/25, 029b/10, 040a/03, 053a/10, 055a/15, 067a/28, 110b/04, 116a/25

y.+ e 002a/06, 014b/06, 030b/10, 045a/21, 055a/25, 057b/05, 066b/10,

067a/20, 080b/26, 099b/01

y.+ i 034a/20, 118a/21

y.+ im 110b/26, 117a/04

y.+ in 059a/09, 072a/21, 114b/26

y.+ inde 002a/09

y.+ ine 017b/10, 072b/14, 079a/02, 093a/22, 098b/21

y.+ ler 058b/13

y.+ lerde 044b/04

y.+ lere 013a/27

y.+ leri 059b/10, 079a/05, 092b/13

y.+ lerini 072a/17

yeēil: yeēil [Tr]

renk-i y. "yeēil renk" 002a/10

yet - : yetmek, ulaēmak [Tr]

y.- mezdi 088b/11

yeter: yeter, kafi [Tr]

y. 005a/08, 023a/06, 025b/14, 038b/24, 043a/13, 046b/22, 063b/26,

068a/15, 075b/24, 089b/19, 108b/23, 110b/01, 116a/01, 116a/29

yetīē - : yetīēmek, ulaēmak [Tr]

y. 052a/02, 064b/26, 069b/25, 069b/26, 070a/02, 070a/04, 070a/06, 070a/08, 070a/10, 070a/12

y.- di 112a/26

y.- diğ 092b/06

yetmiş: yetmiş sayısı [Tr]

y. 115b/18

y.+ e 089b/21

yevm: gün [a]

y.-i belāda "bela günü" 005b/23

y.-i ferdā "gelecek gün, kıyamet günü" 059a/19

y.-i haşr "kıyamet günü" 001b/13, 108a/03

y.-i haşre "kıyamet günü" 054a/19, 080b/05

y.-i maḥşer "maḥşer günü" 109b/15

y.-i tablāda "hesap günü" 008a/15

şāfi-i y.+ü'l cezā "Kıyamet günü şefa'at eden Hz.Muhammed" 088a/22

şāfi-i y.+ ü'l haşr "öldükten sonra dirilip toplanma günü şefa'at eden

Hz.Muhammed" 086a/09

Yezdān: Allah c.c için kullanılan bir isim

Y. 053a/01

Yezdānī: Allah cc. ile ilgili, ona ait olan [a]

zāt-ı Y. "Allah'ın mübarek zatı" 048b/22

Yezdān: bk. Yezdān

Y. 017a/14, 050a/01, 075a/08, 115a/24

emr-i Y. "Allah'ın emri" 053b/17

nūr-ı Y. "Allah'ın nuru" 072a/10

şīr-i Y. "Allah'ın aslanı, Hz.Ali" 035a/18, 051a/24, 109b/02, 114a/10

vech-i Y. "Allah yönü" 017a/02, 050b/18, 084b/10

Y.+ a 057b/03

Y.+ ı 018a/16

Y.+ ımız 087a/10

Yezīd: Emevi Hanedanı'nın kurucusu İslam halifesi Muaviye'nin oğlu olan Yezid, Suriye doğumludur. Babası Muaviye'nin Hazreti Ali ile halifelik konusundaki anlaşmazlığı Yezid'de Hazreti Ali'nin oğlu Hüseyin ile yaşadı.

Y. 012a/23, 012b/03, 012b/08, 012b/13, 012b/18, 012b/23, 013a/03, 072b/05

cins-i Y. 102a/27

ibn-i Y. 068b/20

ḳavm-i Y. "Yezid'in yanında olanlar" 083b/02, 103b/17

nesl-i Y. "Yezid soyu" 059b/15

Y.+ e 036b/01

Y.+ in 045a/12, 072b/03

Yezīdān: Mecûsilere göre hayırları yaratan hayır tanrısı

Y. 072a/27

yık - : yıkmak [Tr]

y.- arlar 027a/22

y.- ma 061a/03

yıka - yıkamak [Tr]

y.- yor 108a/12

yıl: yıl,sene [Tr]

y. 017b/16, 115b/08

y.+ ı 012a/20

yılan: yılan [Tr]

y.+ dır 042a/12

yırtıcı : vahşi [Tr]

y. 013b/24

yigirmi : yirmi [Tr]

y. 098a/11

yine : yine,yeni baştan,tekrar [Tr]

y. 042b/17, 092a/24, 096a/20

yit - : yetmek,ulaşmak [Tr]

y.- mediği 088a/25

yok : yok [Tr]

y. 003a/07, 003b/14, 003b/17, 004a/08, 004a/22, 005b/08, 005b/26, 010a/17, 013a/24, 014b/06, 017a/09, 019b/05, 019b/13, 019b/21, 024b/21, 025a/10, 029b/09, 029b/10, 029b/12, 029b/14, 029b/16, 029b/18, 029b/20, 030b/25, 033b/02, 033b/19, 034b/03, 039b/22, 040a/26, 040b/25, 041b/08, 042b/10, 045a/17, 046b/21, 047a/05, 053a/07, 055a/25, 057a/03, 059a/07, 059a/25, 060a/09, 060b/04, 062a/18, 063a/17, 063a/24, 064a/16, 066b/10, 067b/19, 068a/25, 069b/02, 069b/06, 069b/25, 071a/03, 071b/08, 072b/03, 077a/10, 078a/27, 078b/11, 079a/03, 085b/13, 086b/04, 087a/12, 087b/25, 088b/01, 089a/19, 089b/11, 089b/16, 089b/17, 091a/09, 091a/16, 091a/17, 091a/19, 091a/21, 091a/23, 091a/25, 091b/02, 091b/04, 092a/09, 092b/13, 092b/27, 093a/09, 094b/18, 094b/25, 095a/20, 097a/11, 097a/26, 099b/01, 099b/26, 100b/08, 100b/22, 101a/18, 101a/26, 101b/06, 101b/14, 102a/02, 103a/04, 103a/10, 103b/09, 103b/20, 112b/20, 113a/22, 113a/26, 114b/28, 116a/32, 116b/08, 116b/12, 117a/09, 117a/43, 117a/49, 117b/07, 118b/34
y.+ dur 010a/15, 013a/08, 017b/09, 019a/24, 021a/08, 021b/20, 022a/03, 031a/03, 041b/22, 044b/12, 065b/19, 068a/21, 068b/09, 078a/16, 114a/17, 119a/12, 119a/19

y. durur 025a/19

y. bil- 073a/14

y. it- 076a/28

y. iken 054a/06, 102a/19

y. imiş 002a/25, 115b/22

y.+ dan 053a/01, 070a/13, 088a/17

y.+ luğ 042b/12

y.+ luğ 078b/23

yokuş : yokuş [Tr]

y.+ u 113a/02

yol: yol [Tr]

y. 003b/11, 006b/25, 008a/04, 020b/02, 022b/15, 023a/23, 054b/09, 082b/25, 086a/18, 088b/09, 103b/19, 106a/11, 108a/10

y.+ dur 020a/03

y. bul- 004b/10, 006a/03, 042a/01

y. tut- 023a/04, 106a/22

y.+ ların tut- 064b/03

y.+ u düş- 006b/07

y.+ uñ tut- 037b/23, 077a/03, 110a/11

y.+ una düş-095a/18

y. kesici 081b/10

Hağ y.+ unda 081a/23

y.+ da 020b/10, 021a/08, 021b/14, 026a/11, 027b/07, 027b/19, 030a/08,

- 037b/15, 043b/07, 045a/12, 047a/03, 054b/12, 061a/08, 070b/19, 084b/03, 086b/03, 096b/23, 105a/02, 105b/14
 y.+ a 008b/01, 011a/01, 087b/16
 y.+ u 016a/10, 023b/04, 038a/01, 043b/13, 049a/19, 067a/16, 070a/25, 071a/17, 081a/04, 081a/25, 110b/05, 117a/27
 y.+ umuz 049b/27
 y.+ umuzu 089b/18
 y.+ un 030b/11, 116b/12
 y.+ un 010b/02, 011a/03, 019b/05, 073a/09
 y.+ una 018b/13, 023b/11, 025a/25, 034a/24, 035a/21, 036b/16, 041a/12, 043b/26, 044b/26, 046b/12, 051a/12, 052b/01, 052b/17, 065a/09, 065b/21, 069b/13, 082b/12, 083a/20, 083b/22, 084a/22, 086a/23, 088a/05, 088a/24, 088b/06, 090a/19, 100a/21, 101a/13, 102b/21, 108b/04, 119b/19
 y.+ unda 003a/14, 003a/18, 017a/17, 026a/03, 031b/22, 032a/23, 035b/24, 036b/06, 038a/20, 040a/17, 043b/01, 044a/22, 044b/23, 045b/10, 049b/22, 051a/26, 053b/10, 056a/15, 063a/29, 063b/08, 065b/03, 076a/19, 084a/09, 091b/25, 096a/23, 096b/21, 099a/05, 100a/19, 104b/04, 110a/04, 114a/06
 y.+ undan 008b/23, 089b/05, 100b/17, 112b/14
 y.+ unu 030b/06, 043b/09, 070b/01, 083b/06, 113a/01
 y.+ lar 005b/17, 013b/21, 013b/23, 066a/13, 093b/17
 y.+ larımız 019b/23
 y.+ ların 008a/05, 019b/11, 033a/12, 058b/18, 100b/02
 y.+ ların 006a/15, 013b/10
 y.+ larını 081b/07, 087b/19
yolcu: yolcu, yola çıkmış olan [Tr]
 y. 094a/04
 y.+ ya 031b/08
yoldaş : yol ve seyahat arkadaşı [Tr]
 y. ol- 046a/25
yu - : yıkamak [Tr]
 y.- yar 044b/16
 y.- dum 029b/11
 y.- dular 011b/08
 y.- miş ol- 084a/20
 y.- yan 015a/20
 y.- maz 117a/10
yuf : yazık,yazıklar olsun(ünlem) [Tr]
 y. 028a/11, 028a/12, 028a/14, 028a/16, 028a/18, 028a/20, 028a/22, 028a/24, 028a/26
yun - : yıkamak [Tr]
 y.- sun 046a/17
 y.- mağile 088b/08
Yûnus : Hz.Yunus a.s
 Y.+ u 105a/12
 Y.+ um 037a/18
Yûnusü'l Şeybâni : Yunus bin Yusuf Şeybani, evliyanın büyüklerinden biri
 Şeyh-i Y. 038b/01
Yûsuf : Hz.Yusuf a.s
 Y. 034b/02, 046b/27, 047a/09, 050a/09
 Y.+ un 037a/14, 105a/04, 118a/05
yüce : yüce,büyük,âli [a]

y. 009b/11, 014a/05, 027a/12, 062b/19, 072b/21, 091a/04

y.+ dir 033b/22

şehir-i y. "yüce şehir" 117b/05

y. kıl- 079b/03, 107b/12

yün: yün [Tr]

y. 085a/22

yürü - : yürümek [Tr]

y. 032a/21, 040a/05, 076b/25, 076b/26, 076b/28, 077a/02, 077a/04, 077a/06

y.- tğil 033a/25

y.- yelim 006a/18

y.- rler 042a/16

y.- dü 042b/22, 119a/17

yüz : yüz(sayı) [Tr]

y. 003a/20, 003b/15, 004a/05, 004b/17, 013b/02, 036a/22, 040b/26, 049b/02, 049b/05, 050a/12, 054a/01, 063a/29, 066b/19, 079b/09, 080a/01, 080b/07, 098a/11, 098a/20, 108b/13, 111b/26, 114b/04, 115b/14, 115b/30, 117b/31, 119a/07, 119a/23,

yüz : yüz, surat [Tr]

y. 041b/26, 066a/12

iç y.+ ini 089a/02

y. sür- 007b/20, 012a/16, 018b/27, 055a/01, 056a/24, 062b/04, 063b/13, 067a/15, 074a/09, 084a/15, 086a/15, 088a/23, 091a/10, 108a/01, 114b/05, 118a/26

y. çevir- 033a/21, 089b/26

y.+ ler sür- 093a/03, 110a/25

y. sür- gel- 016b/18, 044a/23, 080a/11

y.+ ü sür- 042b/07

y.+ üñ sür- 034a/03, 047a/01, 055b/01, 062a/14, 063a/09, 066b/17, 069a/21, 080a/17, 097b/27, 099b/09, 106a/23

y.+ üñ tut- 009a/17, 032b/24, 062b/17, 069a/07, 096b/13

y.+ de 047b/11, 084a/19

y.+ ile 092a/10

y.+ inde 022b/02

y.+ ine 016a/17, 021b/22, 075b/06

y.+ ini 075b/03

y.+ ü 046b/25, 047a/15

y.+ üdür 066a/01

y.+ üm 065b/01, 092a/11, 110b/19, 117a/02

y.+ üñ 009b/03, 022b/09, 028a/05, 032b/13, 044b/02, 046b/06, 066a/24, 069a/03

y.+ ünde 048b/24, 050b/17, 090a/21

y.+ üne 042a/09, 047a/21, 066b/08, 114b/30

y.+ ler 045a/02

y.+ leri 005b/23

y.+ lerden 081a/06

y.+ lerle 045a/18

yüz :bk. yüz [Tr]

y. sür- 036b/25

yüz : bk. yüz(sayı) [Tr]

y. 062b/06, 098a/05

yüzünden: nedeniyle, sebebiyle [Tr]

y. 022a/10, 035a/10, 047a/04, 047a/08, 078a/23, 112b/13

yüzünden : bk. yüzünden [Tr]

y. 060b/11, 062b/05, 064a/25, 070a/08

za'if : zayıf olan, güçsüz [a]

z. 092a/01

mūr-ı z. "güçsüz karınca" 106b/19

z.+ ü'l ḥakīr "zayıf ve değersiz" 081b/02

z.+ im 021b/01, 063a/19, 065b/03, 077b/24

zā'il : yok olan, geçiçi, son bulan [a]

z.+ dir 113b/11

z. ol- 026a/25, 073b/22, 089b/24

z. kııl- 043b/18

zabt : tutma, ele geçirme [a]

z. 081b/06

z.-ı rabṭa "disiplin, âsâyiş, düzen" 092b/15

z.-ı 'azūr it- 096b/16

z. eyle- 026a/17

z. it- 017b/22, 025b/13

z. ol- 111a/24

zafer : başarma, üstün gelme [a]

z. 086a/19

zāğ : karga, kuzgun [f]

z. 026b/16

zāhid : sofu, aşırı dindar kimse [a]

z. 116b/01

zāhid : bk. zāhid [a]

z. 007b/14, 008b/21, 011a/14, 014a/07, 014a/08, 014a/10, 014a/12, 014a/14, 015b/19, 016b/25, 019b/09, 019a/24, 020b/10, 022a/02, 023a/02, 024b/19, 026b/15, 030b/10, 035b/17, 040a/09, 044a/05, 047a/22, 047b/21, 049a/05, 052b/13, 057b/05, 058a/02, 060a/21, 064b/13, 066a/07, 084a/24, 085a/07, 085b/19, 086b/15, 088a/21, 089a/25, 102a/14, 103a/19, 104a/03, 104a/04, 104a/06, 104a/08, 104a/10, 104a/12, 104a/14, 104a/16, 106a/12, 106b/13, 113b/13, 114a/09, 114b/24, 116a/33, 117b/07, 119b/03

z.+ i 029b/23, 088a/07, 088a/08

z.+ in 068a/05, 068a/18, 112b/13, 112b/21

z.+ ler 020a/01

z.+ lerin 029b/02

zāhidā : ey zahid [a]

z. 002b/17, 004a/22, 004b/06, 005a/20, 005b/19, 006b/17, 007b/02, 008a/11, 009b/09, 009a/19, 011a/26, 013b/05, 014a/16, 014a/21, 014b/02, 015b/01, 018b/25, 022a/19, 026a/16, 026b/19, 035a/17, 035b/06, 039a/12, 047a/26, 053a/17, 055b/07, 055b/11, 055b/21, 062a/14, 062b/04, 062b/17, 062b/21, 066b/17, 067a/03, 067b/07, 069a/07, 072a/03, 080a/17, 080b/18, 082b/03, 082b/06, 099a/15, 099b/01, 110a/11, 111a/03, 111b/23

zāhir : görünen, aşikar, meydanda olan [a]

z. 002b/04, 005b/08, 040a/25, 053b/07, 069a/19, 116a/13, 116a/15

aḥvāl-i 'ulemā-ı z. "görünen ilim ulemalarının hâlleri" 078a/15

cehl-i z. "cahilliği bilinen" 078b/18

'ilm-i z. "görünen ilimler" 013b/14, 016b/27, 018a/09, 106b/24, 116a/19,

116a/23

- z. dur- 047b/23, 110b/04
 z. kıl- 004b/20
 z. ol- 050a/03, 064b/02, 073a/17, 092b/29
 z.+ de 114b/30
 z.+ dedir 081a/09
 z.+ i 050b/02
 z.+ imiz 088a/25
 z.+ inden 116b/05
zāhirā : görünen,aşık,mezdanda olan [a]
 z. 063a/13
zahirān : görünen,güründüğü gibi [a]
 z. 003b/13
zāhir-nümā : gösteren,ortaya çıkaran [a]
 z.+ yız 020b/22
zāhm : yara,ceriha [f]
 z.+ ın çekmem 103b/10
zāhm : bk. zāhm [f]
 z.+ a 019b/22
 z.+ ına 073a/07
zāhmet : sıkıntı,eziyet,güçlük [a]
 z. çek- 007a/09, 090a/11
 z. vir- 103b/22
zākir : zikreden,zikredici [a]
 z.+ lerin 032b/03
Zāl : İranlı meşhur kuvvet ve pehlivanlık sembolü Rüstem'in babasının adı
 Z. 042a/15
 Z.+ e 030a/14
zālim : zulm eden [a]
 z. 013a/16, 063a/27, 064a/01, 072b/09, 101b/10, 118b/31, 118b/32, 118b/34, 118b/36, 118b/38, 118b/40, 119a/02, 119a/04, 119a/06, 119a/08
 z.+ ler 012a/25
zālīmān : zalimlik yapmak,merhametsiz davranmak [a]
 z. kıl- 001b/09
zam : artırma,ekleme [a]
 z. it- 003b/15, 079b/09, 080a/01
zamān : zaman,devir,çağ [a]
 z. 003a/17, 006b/11, 007a/05, 008a/23, 010b/09, 011b/09, 011b/25, 013b/01, 013b/25, 014a/15, 014b/02, 017b/23, 018b/14, 019a/03, 023a/26, 025b/19, 026a/24, 026b/20, 028a/13, 029b/03, 030a/03, 030a/07, 030a/19, 031a/07, 031b/01, 032a/11, 032a/24, 033a/24, 034b/04, 034b/18, 03,5a/05, 035b/12, 037a/20, 037a/26, 039a/24, 039b/13, 041a/24, 041b/21, 049a/21, 053a/11, 053a/15, 055a/06, 056b/04, 059a/17, 060b/01, 071b/03, 074a/08, 078b/04, 079b/16, 080b/22, 086b/16, 087a/02, 087b/09, 091a/14, 092b/06, 099a/09, 099b/05, 100b/01, 101b/25, 105a/28, 106b/08, 107a/01, 107a/23, 109a/06, 111b/03, 113a/16, 114b/25, 116a/02, 116b/25, 117a/25, 119a/04, 119a/15
 z.-i āhir "çağın sonu" 097a/17
 Süleymān-ı z. "Süleyman'ın devri" 031a/16, 038a/05, 077a/12
 z.-i Hızra ir- 075a/15, 085a/10
 z.+ ına iriş- 045a/11
 Süleymān-ı z. ol- 031a/16, 093a/11, 108a/21, 113b/07

- z.+ da 069a/22, 112b/22
 z.+ e 092b/05
 z.+ ın 053b/11, 055a/21, 072a/05
 z.+ siz 117a/40
 z.+ ına 081b/16
 z.+ la 052b/26
 z.+ lar 006b/24, 013a/20, 031a/21, 067b/01
zan : zan,kanaat,sanı [a]
 z. 068a/08
 hüs-n-i z.-ı a'lâdadır "güzel düşünmede en yüce" 107a/06
 z. it- 085a/26
 sū-i z.+ ları ol- 081b/14
zanbāk : zambak [Tr]
 z. 115a/20
zār : ağlama,inleme [f]
 z.+ ı it- 009b/03
zār : bk. zār [f]
 z. 008b/06, 016b/23, 021a/24, 023a/22, 031b/18, 036a/25, 040a/12,
 069a/06, 096a/04, 112b/16
 z.-ı feryādımla "feryad ederek ağlama" 064a/20
 z.-ı sergerdān "başı boş, ağlayan" 028b/23
 efgān-ı z. "feryad ve ağlama" 066b/09
 z.-ı 'aşk eyle- 028b/03
 z.-ı efgān kıl- 031a/25
 z. u efgān kıl- 016b/23
 z. it- 011a/17, 033a/03, 057a/15, 067b/27, 069a/25, 072b/11, 073a/06,
 075b/18
 z.+ e 029b/04, 042b/09
 z.+ ım 063a/25, 065b/11, 070a/02, 101b/16
 z.+ ımız 049a/18
 z.+ ın 096b/17
 z.+ ına 074b/09
zarār : zarar,ziyan [a]
 z. 098b/16
 z. kıl- 092b/23, 107a/09
 z. ol- 021a/02
Zarīfe Hānım :Bu divanın sahibi Sükūti'nin üç kızından biri.
 z. 119a/09, 119a/22
zāt : kendi,öz,asıl [a]
 z.-ı Hākka "Allah'ın mübarek zatı" 015a/02
 z.-ı Hākki "Allah'ın mübarek zatı" 015a/10, 100b/14
 z.-ı pāk "temiz zat" 056b/01
zāt : bk. zat [a]
 z. 029a/03, 091a/12
 z.-ı 'Alīniñ "Hz.Ai'nin kendisi" 102a/12
 z.-ı Aḥmedden "Hz.Muhammed'in kendisi" 021b/11
 z.-ı Allah "Allah'ın mübarek zatı" 040a/22
 z.-ı efgān "feryat eden" 029a/07
 z.-ı envār "nurların nuru, Allah" 067a/03
 z.-ı Hāk "Allah'ın mübarek zatı" 005b/05, 056a/07, 116b/27
 z.-ı Hākdan "Allah'ın mübarek zatı" 004a/20, 013b/13, 018a/16, 019b/04,

- 042a/21, 060a/20, 086a/13, 113b/20, 116a/21
 z.-ı Hâkda "Allah'ın mübarek zatı" 069b/12
 z.-ı Hâkka "Allah'ın mübarek zatı" 006a/17, 011b/26, 021a/09, 023a/23,
 024a/16, 035b/01, 062b/06, 064b/01, 103a/14, 116b/23
 z.-ı Hâkkin "Allah'ın mübarek zatı" 075b/04, 080a/05, 088b/09
 z.-ı Hâkki "Allah'ın mübarek zatı" 004b/09, 019b/25, 022b/15, 025b/19,
 039a/18, 039a/25, 063a/13, 069b/21, 088b/16
 z.-ı Hâkla "Allah'ın mübarek zatı" 059b/26, 081a/12
 z.-ı Haydar "Hz.Ali'nin kendisi" 038a/11
 z.-ı kadīm "öncesiz olan Allah" 050b/09, 079b/24
 z.-ı kadīmden "öncesiz olan Allah" 062a/02, 102a/17
 z.-ı kadīmiñ "öncesiz olan Allah" 080a/13
 z.-ı kemālinde "zatındaki mükemmellik" 065a/19
 z.-ı Mevlā "Allah'ın mübarek zatı" 088b/21
 z.-ı Mevlāniñ "Allah'ın mübarek zatı" 084b/01
 z.-ı muṭlaḳ "mutlak olan zat, Allah" 004a/08, 006b/21, 037b/02
 z.-ı muṭlaḳā "mutlak olan zat, Allah" 115a/13
 z.-ı pāk "temiz zat" 002b/28, 003a/25, 036a/14, 037b/05, 061b/18, 080a/23,
 083b/09, 095a/13, 115b/17
 z.-ı pākındır "temiz zat" 039a/05
 z.-ı pāk-i Murtaḏaya "Hz.Ali'nin temiz zatı" 061a/24
 z.-ı pākında "temiz zat" 046a/25
 z.-ı pākından "temiz zat" 065a/10, 094b/11, 118a/03
 z.-ı pākına "temiz zat" 062a/21
 z.-ı pākı "temiz zat" 067b/12
 z.-ı pākını "temiz zat" 044a/17
 z.-ı pākın "temiz zat" 033a/22, 072a/14, 097b/13
 z.-ı pākıyla "temiz zat" 051b/07
 z.-ı pākile "temiz zat" 041a/07
 z.-ı pākıyla "temiz zat" 112a/13
 z.-ı peygamber "peygamberin kendisi" 037b/13
 z.-ı rahmāniñ "Allah'ın mübarek zatı" 070a/25
 z.-ı şifātında "Allah'ın sıfatları" 052a/17
 z.-ı şerīfinle "şerefli zat" 046a/05
 z.-ı Yezdāni "Yezid'in kendisi" 048b/22
 cemāl-i z.-ı Mevlāya "Allah'ın mübarek zatının görünüşü" 075a/18
 cemāl-i z.-ı pāk "temiz zatın cemali" 036b/11
 cemāl-i z.-ı pākınla "temiz zatın cemali" 107b/26
 ḥānḳāh-ı z.-ı Hâkda "Allah'ın mübarek zatının tekkesi" 006a/04
 kemāl-i z.-ı peygamber "peygamber zatındaki mükemmellik" 112a/07
 maḏhar-ı z.-ı şifātın "Allah'ın görünen sıfatları" 017a/08
 nūr-ı z. "nurlu zat" 036b/20, 074a/03
 şem'-i z. "İlahi ışıık" 004b/14
 z.-ı Hâkka ir- 063a/04, 066a/10
 z.-ı Mevlāya ir- 044b/18
 z.-ı Hâkka irgör- 022b/10
 ḳurb-ı z.+ ına iriş- 038a/24
 vaḥdet-i z.+ a iriş- 006b/10
 zāt-ı Hâkka irgör- 066b/19
 z.+ a 119b/31
 z.+ ı 090a/14

- z.+ ın 029a/12
 z.+ ında 033b/06
 z.+ ına 111a/12
 z.+ ını 039a/08, 053a/05, 077a/04
 z.+ ınız 045b/21
zaviye : küçük tekke [a]
 z.+ sinde 001a/02
zāyī' : kaybolmuş,elden çıkmış,yitik [a]
 z. kıl- 035a/08
 z. ol- 070a/09, 076a/07
ze : Arap alfabesinde ze harfi [a]
 z. 005a/17, 097b/17
 ḥarfü'z- z. "ze harfi" 019a/23
zebānī : cehennem meleği [a]
 z. 025a/04
zebūn : alçak,aciz,zavallı [f]
 z. 060a/13
 z. eyle- 026b/23, 046a/12
 z. kıl- 109a/07
 z. ol- 042a/18
Zebūr : Hz.Davud'a indirilen kutsal kitap
 z. 051a/15, 095a/08
zehr : zehir,agu [f]
 z. 005a/02, 020b/09, 045a/15, 064a/06, 091a/20
 z.-i 'aşkı "aşk zehri" 003a/09, 026a/20, 031b/15, 048a/12, 083a/07
 z.-i dāne "zehir tohumu" 002b/09
 z.-i kâtil "öldürücü zehir" 109a/06
 z.-i kâtildir "öldürücü zehir" 084b/21, 093a/13
 z.-i mārdir "yılan zehri" 057a/12
 z.-i cefā eyle- 105a/24
 z. kat- 083a/15
 z. vir- 017b/10, 093a/22
 z.+ i 083b/01
 z.+ ile 119a/14
 z.+ ini 006a/25, 045b/01, 103a/03
 z.+ li 042a/12
 z.+ ler 076b/06
zekāt : zekat [a]
 z. 078b/07, 089b/01, 106a/03
 z. vir- 008a/14
 z.+ a 117a/05
 z.+ ını 089a/15
Zekeriyā : Hz.Zekeriya a.s
 z. 037a/20, 105a/13
zel : Arap alfabesinde zel harfi [a]
 z. 005a/15, 097b/13
 ḥarfü'z- z. "zel harfi" 014b/12
zelīl : alçak,hor [a]
 z. 033b/23, 091b/21
 z. it- 005a/15
 z. ol- 049b/11, 116a/08

ẓemīn : yer,yeryüzü [f]

ẓ. 064a/20, 101b/24

iklīm-i ẓ. "yeryüzü" 039a/03

rüy-ı ẓ. "yeryüzü" 036b/24, 087a/21, 102a/18, 107a/17

ẓ.+ de 108b/20

ẓemm : ayıplama,yerme [a]

medh-i ẓ. "övme ve yerme" 009b/21, 011b/07, 017b/11

ẓ.+ e 073a/09

ẓen : kadın [f]

ẓ. 003b/05, 010a/16, 042a/10, 058b/22, 067b/22, 071b/02, 093a/18,

094b/20, 096b/19, 101b/08, 103a/06

ẓ.+ dir 028a/26, 030b/25, 033a/09, 054a/25, 054b/15, 077a/11, 099a/20

ẓ.-i cefādan "kadın cefası" 057a/08

ẓ.-i dehrin "kadın dünyası" 077a/20

ẓ.+ sin 118b/34

ẓ.+ le 060a/01, 070b/07

ẓenān : kadınlar [f]

ẓ. 098b/19

ẓenb : günah,suç,kabahat [a]

ẓ. 081b/02

ẓ.-i 'işyānıma "isyan suçu" 056b/02

ẓeng : kir,pas [f]

ẓ.-i dünyā "dünya kırı" 043a/12

ẓ.+ i 057b/24

zenūb : sakaların su dağıttıkları bir kapdır ki;Kur'ân'da azabdan nasib mânasına istiare olunmuştur [a]

ẓ.+ um 113b/03

ẓer : altın [f]

ẓ. 059b/03

şim-i ẓ. "altın ve gümüş" 028a/22, 030a/09

ẓ.+ den 085b/06

ẓerre : azıcık,birazcık [a]

ẓ. 002b/01, 029b/15, 035a/16, 036b/14, 095a/04, 095b/07, 106a/06,

116b/24

ẓ.+ ce 019b/05, 019b/14, 031a/03, 068a/25

ẓ.+ si 088a/15

ẓ.+ sinden 004b/17, 054a/09

ẓevāl : yok olma,bitme [a]

ẓ. 032b/21

ẓ.+ e ir- 098a/14

ẓ.+ imiz ol-049a/13

ẓ.+ e 115b/18

ẓ.+ i 076b/17

ẓevāt : kişiler,zatlar [a]

ẓ. 008a/20, 078b/06

ẓevce : eş,hanım [a]

ẓ.-i Ahmed "Ahmed'in eşi" 035a/19, 056b/06

ẓ.-i Haydara "Hz.Ali'nin eşi" 004b/28

zevk : bk. ẓevk [a]

ẓ.-i cinān "cennet zevki" 017a/06

ẓevk : zevk,lezzet [a]

- z. 010a/15, 025b/20, 084b/21, 084b/24, 087a/13, 089b/16
 z.-i bekā “ebedi zevk” 019a/12
 z.-i cihān “dünya zevki” 015a/01
 z.-i cihāndan “dünya zevki” 019a/21
 z.-i dildārın “sevgiliye ait zevk” 096b/26
 z.-i dünyā “dünya zevkleri” 096b/11, 103a/17
 z.-i Hāk “İlahi lezzet” 095b/05
 z.-i Hākka “İlahi lezzet” 069b/16
 z.-i Hākla “İlahi lezzet” 015a/19
 z.-i keşretten “bolluk zevki” 035b/11
 z.-i şefā “rahatlık, zevk ve mutluluk” 081b/12, 088a/04
 z.-i şafāda “rahatlık, zevk ve mutluluk” 118a/27
 z.-i sulṭandır “sultan zevki” 024a/10
 z.-i sulṭānı “sultan zevki” 084b/14
 z.-i vuşlat “kavuşmanın zevki” 008a/21, 024a/15
 z.-i yār “yâre ait zevk” 025b/14
 z.-i dildār eyle- 019b/20
 z.-i Hākka ir- 074b/11
 z. bul- 023a/19
 z.+ e ir- 073b/10, 100a/02
 z.+ e ir- mi 043b/02
 z. eyle- 087a/12
 z.+ i bul- 023a/18
 z. it- 001b/18, 002a/22, 006a/20, 021b/23, 024b/12, 029a/08, 048b/12, 076b/20, 090b/22, 113a/08, 115a/12, 115a/14, 115a/16, 115a/18, 115a/22, 115a/26, 115a/30, 116b/22
 muḥabbet-i z. it- 074b/22
 z.+ in it- 119a/27
 z.+ in sür- 077a/17
 z.+ ine düş ol- 095b/19
 z.+ ine ir- 029a/04
 z.+ ini it- 002a/07, 075a/13
 z. mi it- 092a/21
 z.+ e iriş- 084b/13
 z.+ e 020a/09
 z.+ i 001b/30, 043b/11, 073b/17
 z.+ ile 018b/16, 020b/12, 029b/11, 049a/14, 069b/12, 087b/23
 z.+ ine 058b/22, 062a/18
 z.+ ini 020b/26, 028b/20, 077a/13, 119a/31
 z.+ inin 010b/20
 z.+ iniz 093b/20
zевқiyā : zevkli, lezzetli [a]
 z. 021b/10
zевқ-yāb : lezzet duymak, tat almak [a]
 z. ol- 011a/15
Zeyne'l: bk. Zeyne'l 'Abā
 z. 018a/25, 053b/03, 083a/09, 083b/05
 z. Bākır Ca'fer 105a/25
 z. Muḥammed Bākıra 005a/17
 z. Muḥammed Bākırın 026a/22
 İmām z. Bākır 044b/25

İmām Z. Bākır Ca'fer 105b/07, 110a/02

imām Z. Muḥammed Bākırın 016b/03

ḥazret-i Z. 097b/14

Zeyne'l 'Abā: Dördüncü imam olan Zeynel Abidin, 659 yılında Medine'de doğmuştur. Şehadet tarihi hakkında çeşitli rivayetler vardır. Kesin olan İmam Zeynel Abidin'in zehirletilerek şehit edildiğidir.

Z. 007b/07, 035a/24, 045b/04, 046b/09, 056a/11, 071b/18, 099b/18, 114a/14

Z. Bākır 118b/20

İmām Z. + nın 018b/15

Ḥazret-i Z. 002b/02, 002b/22 Sultān Z. Bākır 001b/32

Şeyḥ Z. + dandır 062a/08, 062a/24

İmām Z. + dır Bākır Muḥammed 051a/03, 051b/16

İmām-ı Z. 035b/18

İmām Z. + dan 061a/27

İmām Z. + ya 054b/01

Zeyne'l 'Abādīn : bk. Zeyne'l 'Abā

Şeyḥ Z. + e 114b/07

Zeyne'l 'Ābidīn: bk. Zeyne'l 'Abā

Şeyḥ-i Z. "Şeyḥ Zeynel Abidin" 040b/04, 040b/08, 040b/12, 040b/16, 040b/20, 040b/24, 040b/28

Zeynel Bākır : Beşinci imam olan İmam Muhammed Bakır, 676 yılında doğdu. 733 yılında ise şehit edildi. Beşinci imam Muhammed Bakır, dördüncü imam Zeynel Abidin'in oğludur.

İmām Kāzım Z. 036b/08

zı : zı harfi [a]

Z. 005a/23, 097b/22

ḥarfü'z- z. "zı harfi" 024b/23

zındık : dinsiz [a]

mülhid-i z. "dinden çıkan, dinsiz" 059a/20

zīb : süs, bezek [a]

Z. 052a/10, 060b/09, 069b/07, 075a/24, 083b/20

māsiwā-yı z. "dünyanın süsü" 085b/23

Z. + e 044b/06

zībā : güzel, süslü [f]

Z. 051b/10, 091a/21, 098b/19

ḥil'at-ı z. "güzel, süslü kaftan" 087b/15

naḫş-ı z. "süslü nakış" 094b/20

Z. + da 044b/07

Z. + dan 060a/04, 093a/14

zıkr : sözünü etme, anma [a]

Z. 014a/13, 014a/16, 057b/06

Z.-i cehr "açık zikir" 006b/20

Z.-i cehr-i keşret "kesreti açıkça zikretme" 113b/26

Z.-i cehri "açık zikir" 003b/04, 014b/16

Z.-i cehri "açık zikir" 003b/25

Z.-i celī "açıkça yapılan zikir" 043b/13

Z.-i fikir "fikir ve zikir" 028a/15

Z.-i fikrim "fikir ve zikir" 067b/25

Z.-i ḥafī "gizli zikir" 038b/14

Z.-i Ḥaḫ "Hakk'ı zikretme" 074b/24

- ẓ.-i Hakḳa “Hakk’ı zikretme” 067a/11, 069b/15, 081a/13
 ẓ.-i Hakḳı “Hakk’ı zikretme” 009a/04, 009a/16, 014a/1, 043a/01, 049a/25, 054b/07, 062b/26, 071a/02, 080a/21, 095b/11, 115b/07
 ẓ.-i Hakḳıñ “Hakk’ı zikretme” 030b/14
 ẓ.-i hūdān “Allah zikri” 035b/08
 ẓ.-i Hudā “Allah zikri” 032a/26, 049b/02, 075b/14, 087b/24, 110a/26
 ẓ.-i Leylā “Leyla zikri” 028b/07
 ẓ.-i şehirle “şehir vakti çekilen zikir” 032b/07
 ẓ.-i tevḥīd “Allah’ın birliğini zikretme” 014a/11, 113a/12
 halḳa-yı ẓ. “zikir halkası” 088a/01
 hānḳāh-ı ẓ. “zikir tekkesi” 095b/02
 ẓ.-i Allah it- 068b/07
 ẓ.-i Hakḳı it- 042b/06
 ẓ.-i mu’tād eyle- 018a/07
 ẓ.+ e düş- 095b/14
 ẓ. eyle- 010b/26
 ẓ. it- 009a/11, 010b/05, 016a/21, 027b/14, 032b/26, 043b/09, 043b/10, 043b/11, 043b/12, 043b/14, 043b/16, 043b/18, 043b/20, 044a/04, 044a/05, 044a/06, 044a/08, 044a/10, 044a/12, 044a/14, 049a/15, 054a/21, 055a/10, 090a/06, 090a/28, 090b/05, 090b/06, 090b/08, 090b/10, 090b/12, 090b/13, 090b/15, 092a/25, 100b/10, 100b/12, 100b/13, 100b/16, 100b/20, 100b/24, 102b/26, 100b/28, 103a/19, 103a/20, 103a/22, 103a/24, 103a/26, 103a/28, 103b/02, 103b/04, 116a/10
 ẓ. kıl- 113b/25
 ẓ. ol- 067b/03, 080b/14
 ẓ.+ in it- 014a/07, 017b/02, 032b/12, 081a/24, 086b/13, 087a/09, 097b/19
 ẓ.+ ini it 090a/01, 090a/02, 090a/04, 090a/06, 090a/08, 090a/10, 090a/12, 090a/14, 090a/16, 090a/18, 090a/24, 090b/18
 ṭiğ-ı ẓ. çek- 007a/18
 ẓ.+ e 039b/25, 093b/10
 ẓ.+ ile 006b/23, 009a/05, 035b/07
 ẓ.+ im 049a/09, 087a/04, 118a/09
 ẓ.+ in 103b/01
 ẓ.+ in 095b/08
 ẓ.+ inde 061a/15
 ẓ.+ ine 011a/11
 ẓ.+ ini 043b/23, 075a/11, 085a/04, 092a/05
zillet : horlanma, aşağılanma, alçalma [a]
 ẓ. 033a/10
 ẓ.-i dünyāya “aşağılık dünya” 018b/11
zīnā : zina, yasak ilişki [a]
 semt-i ẓ.+ ya 092b/19
 ẓ.+ dan 072b/05, 093a/16, 093b/27
 ẓ.+ sı 091b/02
zindān : zindan [f]
 ẓ.+ dır 064a/15
 ẓ. imiş 023a/07
zinde : canlı, diri, sağlam, dinç [f]
 ẓ. eyle- 079b/23
 ẓ. it- 088a/15, 106b/07
zīnet : süs [a]

- z. 063b/25
 keşide-i z. vir- 002a/15
 z.+ i 085b/24
- zîr** : alt,aşağı [f]
 z. 081b/15, 117b/18, 119b/11
- zîrâ** : şu nedenle,şundan dolayı,çünkü [f]
 z. 038b/06, 082a/03
- ziver** : süs,bezek [f]
 z. 055b/04, 060b/09, 069b/07, 075a/24, 085b/23
 z.+ dir 083b/20
- ziyâ** : aydınlık,ışık [a]
 z. 032a/05, 038a/17, 053b/06, 096b/01, 097b/04, 112a/08, 112a/20, 114a/20
 z.+ dır 046a/04, 065a/08, 083b/21, 086a/16, 088b/22
 z.-ı cümle “bütün ışıklar” 050b/26
 nûr-ı z. “aydınlık ve nur” 012a/14, 015b/02, 044a/19, 107a/16
 menba’-i nûr-ı z. “nur ve ışık kaynağı” 015b/12
 z. al- 037b/20
 z. gel- 105b/04
 z. ir- 017b/05
 z. kıl- 065a/23, 087b/14
 z. ol- 014b/21, 104b/30
 z. vir- 003a/26, 011a/21, 039a/02, 054a/07, 088a/11
 z.+ lar vir- 052a/10
 z.+ yım 036b/14
- ziyâd** : çok,fazla,bol [a]
 z. 060a/26, 117b/03
 z. eyle- 106a/14, 112b/17
- ziyâde** : çok,daha çok [a]
 z. 078b/18
 z. kıl- 005a/17, 097b/13
 z. vir- 119a/31
 z.+ siyle 082a/04
- ziyân** : bk. zîyân [f]
 z. ir- 097b/17
- zîyân** : zarar [f]
 z. eyle- 077a/20
 z. vir- 103b/25, 119a/11
- ziyâret** : ziyaret,birini görmeye gitme [a]
 z. eyle- 038b/17, 064b/09
 z. it- 010a/12, 011a/23, 053a/19, 111a/05, 118a/31, 118b/08, 119a/42
- ziyâretgâh** : ziyaret yeri,türbe [a]
 z.-ı ‘uşşâka “âşıkların ziyaret ettikleri yer” 038b/21
- ziynet** : süs,bezek [a]
 z. 103a/05
 z.-i dünyâya “dünya zinetleri” 076a/05, 095b/05, 099b/07
 z. vir- 095b/17
 z.+ ler vir- 027a/17
 z.+ i 056b/23
 z.+ im 096b/02
 z.+ ine 054a/24, 055a/09, 106a/19

- z.+ ini 047b/14, 055b/04
- zuhūr** : meydana çıkma,görünme [a]
 z. 020b/13
 z. eyle- 069a/17, 077a/10
 z. it- 002a/35, 005a/23, 005b/05, 018b/05, 020b/24, 036a/02, 036b/17, 046a/05, 048a/23, 049a/23, 049a/23, 050b/24, 052a/13, 053a/26, 058b/07, 070a/15, 072a/06, 080b/13, 081b/03, 081b/06, 083b/08, 085b/01, 085b/05, 087a/27, 087b/14, 095a/10, 097a/13, 097b/22, 099b/25, 105a/25, 105b/11, 105b/15, 107a/29, 110a/09, 117b/17, 118a/07
 z. ol- 020b/13, 097a/01
- zulm** : eziyet,kötülük,fenalık [a]
 z. 059b/18, 097a/02
 z.-i Firāvān “Firavun zulmü” 106a/13
 z. eyle- 103b/24
 z. it- 002b/08, 052b/11, 059b/13, 076a/26, 079a/25, 092b/23, 116a/02, 119a/12
 z.+ üñ eyle-118b/38
 z.+ ünü eyle- 112b/19
 z.+ ile 012a/22, 012b/02, 012b/07, 012b/12, 012b/17, 012b/22, 013a/02, 071a/13, 078a/17, 079a/25
 z.+ iyle 083b/03
 z.+ üyle 037a/22, 072a/18
- zulmet** : karanlık,Allah’ın nurundan mahrum olma [a]
 z. 014a/24
 z.-i nefis “nefis zulmü” 024a/25
 z.-i tende “vücut karanlığı” 006b/07
 şeb-i z. “karanlık gece” 065a/23
 z.+ de idi 087b/13
 z.+ de kal- 085a/19
 z.+ de 047b/16
 z.+ im 032a/07
 z.+ inden 008a/07
- zulümāt** : zulmetler,karanlıklar [a]
 z.-i tenden “vücut karanlığı” 086a/19
 z.+ ı 020b/03
- zū** : sahip [a]
 z. 093a/02
- zübde** : benlik,bir şeyin özü [a]
 z.-i ma’sūm “temiz olan öz, ruh” 007b/07, 035a/24, 071b/18
 z.+ si 033a/18
 z.+ sisin 102a/05
- zühd** : dünyaya ve maddi şeylere değer vermeme [a]
 z.+ ile 086b/15
- zūkūr** : erkekler [a]
 z. 009b/22
- zülāl** : kolayca kayan [a]
 z. 033a/25
 z.+ indir 110b/18
- zūlf** : yüzün iki yanından sarkan saç lülesi [f]
 z. 022b/05
 z.-i kaş “kaş va saç” 057b/18

- z.-i kaşın “kaş va saç” 055b/05, 069a/12
 z.-i Leylâdan “Leyla’nın saçı” 014a/04, 066b/04
 z.+ üñ 016a/23, 029b/05
 z.+ ünüñ 060a/25

Zülfikâr : bk. Zülfikâr

şāhib-i Z. “Zülfikar sahibi, Hz.Ali” 017a/24

Zülfikâr : Hz.Ali’nin çatal şeklinde iki başlı kılıcına verilen ad

Z. 036b/17

Z.-ı Haydarı çek- 023b/09

Z. it- 033a/11

zümre : bk. zümre [a]

Z.-i kırklara “Kırklar zümresi” 050b/01

Z.-i Nāciye “Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah’ın razı-hoşnut olduğu toplum” 088a/09

Z.-i nādāna “cahiller zümresi” 017a/01

Z.-i Nāciye ir- dile- 018b/25

z.+ sine 099a/14

zümre : topluluk, aynı gruptan olanlar [a]

z.-i āl-i Muḥammed “Hz. Muhammed’in soyundan, ailesinden” 111b/23

z.-i āl-i ‘abā “Hz. peygamber ve yakın akraasından olanlar” 020b/07

z.-i cūhelā “cahiller zümresi” 081b/06

z.-i dānāya “âlimler topluluğu” 027b/24

z.-i ehl-i ḥakīkat “doğru yolda olan topluluk” 005b/10

z.-i ehl-i kibār “kibar kişiler topluluğu” 092b/07

z.-i hidāyet “doğru yol üzere olan topluluk” 079a/16

z.-i ‘irfāna “bilen, bilgili topluluk” 074b/04

z.-i Nāci “Hakk yolunda ve hakikatten sapmamış, Allah’ın razı-hoşnut olduğu toplum” 064b/10

z.-i ‘uṣṣāka “âşıklar topluluğu” 025b/20

z.-i üçler “Üçler zümresi” 003a/02

z.-i kırklara ir- 091a/13

z.+ si 105a/16, 110b/14

z.+ sin 040b/14

z.+ sinden 107b/24

z.+ sine 036a/24, 057a/18, 067b/05, 099a/18, 114b/25

z.+ siyle 010a/05

5. SONUÇ

Mutasavvıf şair Şeyh Murtaza Sükutî Baba'nın divanının bir nüshası 2011'de metin ve inceleme şeklinde yayımlanmıştır. S.Y nüshası ise Sükutî divanının başka bir nüshasıdır. İki nüshayı karşılaştırmadan veya metnin içine girmeden dışarıdan seyirci olarak bakan herkes iki metnin de birbirinin aynısı olduğu hatasına düşebilir. Ancak yapılan incelemede görüldüğü üzere iki nüsha da metnin müstensihleri de birbirinden farklıdır. Müstensih, metne asıl şeklini veren müelliften sonra kendi üsulünce metni yoğuran kişidir. Bu bakımdan metni istinsah eden kişi göz ardı edilemez. Henüz bir bilgiye, bulguya rastlanmasa da iki müstensihin de yararlandığı bir dip nüsha olabileceği kanaati gelişmiştir. Bu sav, A. nüshasında değil ama S.Y. nüshasında müstensihin daha divana başlamadan eserin nüshaları hakkında verdiği bilgi ile somut olarak desteklenebilir. Yine yazar metin içinde “*diğer hatmimizde*” gibi ifadelerle eserin başka nüshası veya nüshaları olduğunun ipucunu da okuyuculara vermektedir.

Bu çalışmanın, bir eserin nüshalarının her zaman birbirinin tamamıyla kopyası olduğu görüşünün sorgulanması adına önemli bir yaklaşım sergilediği söylenebilir. Yapılan bu karşılaştırma yalnız iki nüshanın farklı olduğunu ortaya çıkarmamış aynı zamanda tüm diğer nüsha karşılaştırmalarında olduğu gibi müstensihin rolünü de somutlaştırmıştır. Ancak iki nüsha arasında gerek söz varlığı gerekse ses, şekil bilgisi açısından herhangi bir farkla karşılaşılmasıdır. En mühim ve çarpıcı fark okuma, verilen şiir sayıları ve şiirlerin verilmiş düzenindedir.

Hazırladığımız tez dil alanında olduğundan bu nüshanın gramatikal dizinini ilim âlemine kazandırmak bizim için öncelikli hedef olmuştur. Bu sebeple çalışmanın en hacimli kısmı dizin bölümüdür. Metindeki söz varlığı, yapılan dizin ile okuyucu için ulaşılması kolay bir hâl almıştır. Eserin dizin bölümünde işlevsel dizin/sözlük hazırlanmıştır. Dizini hazırlarken amaç, yöntem ve sınırlılıklardan bahsedilmiştir. Sonuç olarak oldukça hacimli bir metnin kelime hazinesi araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- ÂSİM EFENDİ, M. (2000). *Burhân-ı Katı*-(Haz: M. Öztürk, D.Ör. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- AYVERDİ, İ. (2005). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- BİCE, H. (1993). *Divan-ı Hikmet(Hoca Ahmet Yesevi)*. Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- BURSALI, Mehmet Tahir (2016). *Osmanlı Müellifleri (Çev. M. A. Yekta Saraç)*. Türkiye Bilimler Akademisi. (Eserin orijinali 1342’de yayımlandı), 3.Cilt.
- DEVELLİOĞLU, F. (2000). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- DİLÇİN, C. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK.
- ESAD EFENDİ (1216 Hicri). *Lehçetü'l-Lugat*, Matbaa-i Âmire. İstanbul.
- İLERİ, C. (2010). “Türkiye Türkçesi Ağız Araştırmaları İçin Bir Yöntem Denemesi”. *Turkish Studies*, 5(10), 8-11.
- İPEKTEN, H. (2004). “Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz”. *Dergah Yayınları*, 152.
- KANAR, M. (1998). *Büyük Farsça Türkçe Sözlük*. İstanbul: Birim Yayıncılık.
- KARA, F. (2006). “Türk Dili Çalışmalarında Dizin Meselesi Üzerine”. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 55.
- KARA, M. (2001). “Balkanlar’da Türk Tasavvuf Edebiyatı’na Genel Bakış”. 10(2), 1-26.
- KARASOY, Y.(1998). *Şiban Han Divanı(İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KÜRKÇÜOĞLU, K. E. (1994). *Edebiyat Lügatı*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- MUSTAFA bin ŞEMSEDDİN el-AHTERÎ (1800). *Ahterî-i Kebîr*. İstanbul.
- ONAY, A. T. (2004). *EskiTürk Edebiyatında Mazmunlar(2. Baskı)*. İstanbul: MEB Yayınları.
- ÖZCAN, N. (2011). *Murtaza Sükuti Divanı(İnceleme-Metin)*. İstanbul: Kitapsal Yayın.
- ÖZKAN, A. Ö. (2009). *Mehekkü’l- ‘İlim ve’l- ‘Ulema(Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler-Tıpkıbasım)*. Isparta: Fakülte Kitabevi.
- PALA, İ. (1995). *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü(3. Baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- PARLATIR, İ. (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- REDHOUSE, J.W.(2009). *Müntahabat-ı Lûgat-ı Osmaniyye*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- SAMİ, Ş. (2015). *Kamus-ı Türkî*. İstanbul.

- ŞÜKUN, Z. (1996). *Farsça-Türkçe Lûgat I-II-III(2.Baskı)*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- TÖKEL, D. A. (2000). *Dîvân Şiirinde Mitolojik Unsurlar -Şahıslar Mitolojisi(1.Baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- TULUM, M. (2011). *17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- USLU, R. (1997). *Hasan Efendi Gevrekzâde Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- YILMAZ, M. (1992). *Edebiyatımızda İslâmî Kaynaklı Sözler-Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- ZAVOTÇU, G. (2006). *Dîvân Edebiyatı Kişiler Kişilikler Sözlüğü(1.Baskı)*. Ankara: Aydın Kitabevi.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Karayığit, Atiye Buket
 Uyruğu : T.C
 Doğum tarihi ve yeri : 15.04.1992 Soma
 Medeni hali : Evli
 Telefon : 05318678803
 Faks : -
 e-mail : atiyebuket@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	-	-
Lisans	Gazi Üniversitesi	16.06.2014
Lise	Soma Kız Teknik ve Meslek Lisesi	18.06.2010

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2015	Soma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Öğretmen

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Karayığit, Atiye Buket(2019). "Şeyh Murtaza Sükuti Baba Divanı ve Nüshaları". Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi. 2019/3.

Hobiler

El sanatları, kitap okuma, bahçe ile uğraşma.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

